
KARDELEN EĞİTİM PROGRAMI

Cilt 2

“Devrimci Teori Olmadan, Devrimci Pratik Olmaz!”

İÇİNDEKİLER

İDEOLOJİK AKIMLAR.....	1
“Eleştiri Özgürlüğü” Ne Demektir?	3
“Eleştiri Özgürlüğü”nün Yeni Savunucuları.....	5
Rusya’da Eleştiri	8
Siyasal Ajitasyon ve Bunun Ekonomistler Tarafından Sınırlandırılması.....	12
Ekonomizm İle Terörizm Arasındaki Ortak Yan Nedir?.....	17
RKP X. Parti Kongresi’nin Parti’nin Birliği Üzerine Kararının İlk Taslağı	19
“Parti’deki Bölünme Sorununda İşçilerin Görüşleri” Adlı Broşüre Önsöz	21
Eleştiri Özgürlüğü ve Eylem Birliği.....	24
Parti Birliği ve Anarko-sendikalist Sapma Üzerine Konuşma	26
Bir Kez Daha Partimizdeki Sosyal-Demokrat Sapmalar Üzerine KEYK’in VII. Genişletilmiş Plenumu	29
Devrimci Çevrelerde Darkafalılık	33
Tasfiyeciliği Tasfiye.....	35
Tasfiyeciler Kendilerini Eleveriyor.....	39
Tasfiyecilerin Yöntemleri ve Bolşeviklere Düşen Parti Ödevleri.....	43
Tasfiyeciliğin Sınıfsal Anlamı.....	44
İşçi Sınıfı Hareketi İçinde İdeolojik Savaşım	46
İki Yol.....	48
Birlik Birlik Diye Birliğe Vurulan Darbe	50
Hizipçilik.....	51
Troçki’nin Tasfiyeci Görüşü	54
Menşevikler ve Bolşevikler	57
Marksizm ve Tasfiyecilik.....	58
Marksizm ve Sosyal-Şovenizm	60
Kongredeki Çeşitli Gruplaşmaların Önemi	61
İskracılar Arasındaki Bölünmeden Önce Merkezîyetçilik Konusundaki Tartışmalar	64
Haksız Oportünizm Suçlamalarının Masum Mağdurları.....	66
Kongredeki Savaşımın Genel Görünümü Partinin Devrimci ve Oportünist Kanatları	71
Kongre Sonrası İki Savaşım Yöntemi.....	77
Büyük Bir Kıvancın Yolunu Ufak Kaygılar Engellememelidir	85

Devrimci Maceracılık	90
Marksizm ve Revizyonizm	95
Devrimci ve Reformist Önderlik	99
Rusya’da Narodizm ve Marksizm. Plehanov ve “Emeğin Kurtuluşu” Grubu. Plehanov’un Narodizme Karşı Mücadelesi. Rusya’da Marksizmin Yayılması.....	102
Lenin’in “Ekonomizm”e Karşı Mücadelesi. Lenin’in Gazetesi “İskra”nın Çıkışı	106
Lenin’in Marksist Parti İnşası Planı. “Ekonomistlerin Oportünizmi. “İskra”nın Lenin’in Planı Uğruna Mücadelesi. Lenin’in “Ne Yapmalı?” Eseri. Marksist Partinin İdeolojik Temelleri.....	108
Menşevik Liderlerin Bölücü Faaliyetleri ve II. Parti Kongresinden Sonra Parti İçinde Mücadelenin Keskinleşmesi. Menşeviklerin Oportünizmi. Lenin’in “Bir, Adım İleri, İki Adım Geri” Adlı Kitabı. Marksist Partinin Örgütsel Temelleri	113
Stolypin Gericiliği Döneminde Bolşevikler ve Menşevikler. Bolşeviklerin Tasfiyecilere ve Otvostislere Karşı Mücadelesi	117
Bolşeviklerin Troçkizme Karşı Mücadelesi. Parti Düşmanı Ağustos Bloğu	119
Küba Devrimi’nin İdeolojisini İncelemek İçin Notlar.....	121
Küba: Bir İstisna Mı, Yoksa Öncü Mü?	125
İdeolojik Mücadele	131
“Sol” ve Sağ Oportünizm	133
Marks’ın Sürekli Devrim Teorisi	135
Eşit Olmayan Gelişme	137
Paris Komünün’den Çıkarılan Dersler.....	139
“Sol” ve Sağ Sapmalar.....	140
Yeni Burjuvazi	143
Kültür Devriminin Gerekliliği	145
Yeni Revizyonizm	147
Anarşistlerle Polemik	149
Erfurt Program Tasarısının Eleştirisi	151
Plehanov’un Anarşistler İle Polemiği	155
Kautsky’nin Oportünistler İle Polemiği	156
Şafak Revizyonistleri Leninist “Devrimci Durum” Öğretisini Tahrif Ediyorlar	159
Parti İçinde Sınıf Teslimiyetçiliğine Karşı Çıkalım.....	161
Bütün Ülkede Milli Teslimiyetçiliğe Karşı Çıkalım.....	164
Ulusça Boyun Eğme Teorisinin Çürütülmesi.....	165
Uzlaşma Mı, Direnme Mi?.....	167

Uzlaşma Mı, İlerleme Mi?	167
Ulusça Boyun Eğme Teorisi Yanlıştır Çabuk Zafer Teorisi De Yanlıştır.....	169
Teslimiyetçi Faaliyetlere Karşı Çıkalım	171
Burjuva Sağcılarının Saldırılarını Geri Püskürtün	174

ÖRGÜTLENME İÇİ SORUNLAR..... 181

Partinin Örgütlenmesi Sorunları	183
Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine.....	186
Parti İçinde Demokrasi Sorunu	192
Liberalizmle Mücadele	193
Savaşın Temel İlkesi, Kendini Korumak Düşmanı İmha Etmektir.....	195
İnsanın Savaşdaki Dinamik Rolü.....	196
Örgütlenin!	197
Yurtseverlik ve Enternasyonalizm.....	198
Komünistler Milli Savaşta Örnek Olmalıydılar	199
Bütün Milleti Birleştirelim ve Milletin İçine Sızmış Düşman Ajanlarıyla Mücadele Edelim.....	200
Komünist Partisini Genişletelim ve Partiye Düşman Ajanlarının Sızmasını Önleyelim	201
Parti Disiplini	202
Teslimiyetçi Faaliyetlere Karşı Çıkalım	203
“Sol” Lafazanlığın Reddedilmesi	206
İncelememiz ve Şimdiki Durum	208
Partimizin Tarihindeki Bazı Meseleler Üzerine Karar	214
Üç Temel Disiplin Kuralı ve Dikkat Edilmesi Gereken Sekiz Noktanın Yeniden Yayınlanması Üzerine Çin Halk Kurtuluş Ordusu Genel Karargâhı’nın Talimatı.....	234
Parti İçindeki Yanlış Eğilimlerle Mücadele Sorunu	235
Ordudaki Demokratik Hareket	236
Kuzeybatıdaki Büyük Zafer ve Kurtuluş Ordusunda Yeni Tipte İdeolojik Eğitim Hareketi Üzerine	237
Durum Üzerine Bir Genelge.....	240
Orduyu Çalışan Bir Güç Haline Getirelim.....	244
İdealist Tarih Anlayışının İflası	246
Gerçek Devrimciler Olun	250
Karşı Devrimcilerin Bastırılmasında Partinin Kitle Çizgisi İzlenmelidir.....	252

“Üç Kötülüğe” ve “Beş Kötülüğe” Karşı Mücadele	254
Birleşelim ve Kendimizle Düşman Arasında Kesin Bir Ayrım Yapalım.....	257
Bürokrasiye, Tepeden İnmeçiliğe, Yasaların ve Disiplinin Çiğnenmesine Karşı Mücadele Edin	259
Han Şovenizmini Eleştirelim	261
Liu Şaoçi ve Yang Şangkun’un Yetkili Olmadıkları Halde Merkez Komitesi Adına Belgeler Yayınlayarak Disiplini Çiğnedikleri İçin Eleştirilmeleri.....	262
Genel Çizgiden Ayrılan Sağ Sapmacı Görüşleri Çürütelim.....	263
Parti İçindeki Burjuva Fikirlerle Karşı Mücadele Edelim	264
Parti Düşmanı Kao Kang-cao Şuşih İttifakı Üzerine	268
İdeolojik Mücadele Üzerine	271
Diğer Sorunlar	273
Doğru İle Yanlış Arasındaki İlişki	277
Partinin Birliğini Sağlamaştıralım ve Partinin Geleneklerini İleri Götürelim.....	278
Nitelik Bakımından Farklı İki Tür Çelişme	284
Kötü Şeyler İyi Şeylere Dönüştürülebilir Mi?	289
Durum Değişmeye Başlıyor	290
Sağcıların Azgın Saldırılarını Püskürtmek İçin Güçlerimizi Toplayalım	294
Ven Huy Bao Gazetesinin Burjuva Yönelimi Eleştirilmelidir.....	296
Burjuva Sağcılarının Saldırılarını Geri Püskürtün	299
Parti İçi Birlik Konusunda Diyalektik Bir Yaklaşım	306
İki Dünya Görüşü	308
Çelişkinin Evrenselliği.....	310
Çelişkinin Özgüllüğü.....	312
Çelişkide Uzlaşmaz Karşıtlığın Yeri.....	318
Bürokratizme Karşı Mücadele Edelim	320
Birlik	324
Disiplin	325
Eleştiri ve Kendi Kendini Eleştiri.....	326
Kongre Sonrası İki Savaşım Yöntemi.....	328
Eleştiri Özgürlüğü ve Eylem Birliği.....	336
Birlik Hakkında İki Görüş.....	338
Birlik ve Hizip Diplomasisi Deyimleri.....	341

STRATEJİK VE TAKTİK SORUNLAR.....	345
Somut Önderlik, Durumun Özelliklerini Dikkate Almak, Leninist Strateji ve Taktiğin En Önemli Özelliği Budur	347
Bolşevizmin Strateji ve Taktiğinin Uluslar Arası Önemi	349
Stratejinin Parti Programına Bağımlılığı	350
Devrimin Çeşitli Aşamalarında Strateji Üzerine Stalin Yoldaş	351
Siyasi Stratejinin Ana Hatları.....	352
İşçi Sınıfının Mücadele Biçimlerinin Öğretisi Olarak Taktik	354
Stratejik Önderlik Üzerine Stalin Yoldaş	357
Yedeklerle Manevra; Proletaryanın Sınıf Mücadelesinde Geri Çekilme ve Saldırı	359
Taktik Önderlik Üzerine Stalin Yoldaş	363
Proletaryanın Taktiğinde Legal ve İllegal Mücadele Biçimlerinin Birleştirilmesi	365
Kitleleri Kendi Siyasi Tecrübeleri Temelinde Devrimci Mevzilere Yaklaştırmak Leninizmin En Önemli Taktik İlkelerinden Biridir.....	366
Taktik Önderliğin İlkeleri Zincirin Esas Halkasını Kavramaktır.....	368
Sloganlar ve Onların Strateji ve Taktikteki Önemi	369
Devrimci ve Reformist Önderlik Üzerine Stalin Yoldaş.....	370
Uzlaşmalar Üzerine Lenin.....	372
Proletarya Diktatörlüğünün Kurulmasından Önce ve Sonra Reformlar	373
Komintern’in Taktiğinin Esas Görevleri.....	374
Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi’nin Ajitasyon-Propaganda Şubesi Tarafından Komintern Şubelerinin Ajitasyon-Propaganda Çalışmasının Örgütlenmesi İçin Sunulan Taslak İlkelerden Özetler.....	376
Siyasal Teşhirler ve “Devrimci Eylem Eğitimi”	378
İki Siyaset	381
Savunma İçinde Saldırının Yönetilmesinde İnisiyatif, Esneklik ve Planlama, Uzatmalı Savaşta Çabuk Sonuçlu Muharebeler ve İç Cephe Harekâtında Dış Cephe Harekâtı	383
Gerilla Savaşında Stratejik Savunma ve Stratejik Saldırı	387
Neden Uzatmalı Bir Savaş?	390
Uzatmalı Savaşın Üç Aşaması	392
Savaş ve Politika	396
Savaşın Amacı.....	397
Yardım ve Tavizler Olumsuz Değil Olumlu Olmalıdır	398
“Her Şey Birleşik Cephe Yoluyla” Anlayışı Yanlıştır	399
Savaş ve Strateji Meseleleri.....	400

Gericiler Cezalandırılmalıdır.....	408
Çok Sayıda Aydını Saflarımıza Kazanalım.....	410
Siyaset Üzerine	412
Çin Komünist Partisi’nin Siyaseti	416
Bütün Parti Birleşsin ve Görevlerini Gerçekleştirmek İçin Mücadele Etsin!	431
Toprak Reformu ve Kitle Hareketlerinde Bazı Somut Siyaset Sorunları	434
Milli Burjuvazi ve Aydınlanmış Eşraf Sorunu Üzerine.....	437
Demokratik Halk Diktatörlüğü Üzerine Çin Komünist Partisi’nin Kuruluşunun Yirmi Sekizinci Yıldönümü Dolayısıyla	439
Boş Hayalleri Bir Yana Bırakalım Mücadeleye Hazırlanalım.....	446
Karşı Devrimcilerin Bastırılmasında Partinin Kitle Çizgisi İzlenmelidir.....	450
Liang Şumingin Gericî Fikirlerinin Eleştirilmesi.....	452
Parti Düşmanı Kao Kang-cao Şuşih İttifakı Üzerine	457
Devrim İle Karşı-devrim Arasındaki İlişki	461
Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine	463
Şafak Revizyonistleri, Leninist “Devrimci Durum” Öğretisini Tahrif Ediyorlar	479
Latin-Amerika Devriminin Taktik ve Stratejisi.....	481

İDEOLOJİK AKIMLAR

“ELEŞTİRİ ÖZGÜRLÜĞÜ” NE DEMEKTİR?

V. İ. Lenin – Ne Yapmalı?

“Eleştiri özgürlüğü”, hiç kuşkusuz, günümüzün en moda sloganı ve tüm ülkelerde sosyalistler ve demokratlar arasındaki tartışmalarda en sık kullanılan slogandır. İlk bakışta, tartışmaya giren taraflardan birinin eleştiri özgürlüğüne ciddiyetle başvurmasından daha garip gözüken bir şey olamaz. Avrupa ülkelerinin çoğunluğunun, bilim ve bilimsel araştırma özgürlüğünü güvence altına alan anayasa hukukuna karşı, ileri partiler içerisinde sesler mi kesiltilmiştir? Her fırsatta yinelenen bu moda sloganı duyan ama tartışanlar arasındaki anlaşmazlığın özüne henüz girememiş olan dışarıdan bir gözlemcinin yorumu, “burada yanlış bir şeyler olsa gerek” olacaktır; “besbelli ki, bu slogan, tıpkı lakaplar gibi kullanıla kullanıla meşru hale gelen ve neredeyse genel terimler halini alan, alışlagelen sözlerden biridir”.

Aslında da, bugünkü uluslararası sosyal-demokrasi¹ içerisinde bu iki eğilimin oluşmuş olduğu, kimse için bir sır değildir. Bu iki eğilim arasındaki çatışma kimi zaman alev alev parlamakta, kimi zaman da “ateşkes kararlarının” heybetli külleri altında sönmeye yüz tutmakta ve içten içe yanmaktadır. “Artık eskimiş doğmacı” Marksizm’e karşı “eleştirel” bir tutum benimseyen bu “yeni” eğilimin özü, Bernstein tarafından yeterli açıklıkta sunulmuş ve Mille-
rand tarafından sergilenmiş bulunmaktadır.

Sosyal-demokrasi bir toplumsal devrim partisi olmaktan çıkıp, toplumsal reformların demokratik bir partisi haline gelmelidir. Bernstein bu siyasal istemi, koskoca bir iyi uyum sağlanmış “yeni” kanıtlar ve nedenlemeler dizisiyle kuşatmıştır. Yadsınan, sosyalizmi bilimsel bir temel üzerine oturtma ve tarihin materyalist kavrayışı açısından onun gerekliliği ve kaçınılmazlığını sergileme olanağı idi. Yadsınan, artan yoksulluk, proleterleşme süreci, ve kapitalist çelişkilerin yeğinleşmesiydi; “nihai amaç” kav-

ramı bile geçersiz ilan edildi, ve proletarya diktatörlüğü düşüncesi ise tümünden reddedildi. Yadsınan, liberalizm ve sosyalizm arasındaki ilke yönünden karşıtlıklardı. Çoğunluğun iradesine uygun olarak yönetilen tam demokratik bir topluma bunun uygulanamayacağı, vb. tezine dayanılarak yadsınan şey, sınıf mücadelesi teorisi idi.

Böylelikle, devrimci sosyal-demokrasiden burjuva toplumsal-reformculuğuna kesin bir dönüş istemine, Marksizm’in tüm temel düşüncelerinin, burjuvaca eleştirisine daha az kesin olmayan bir dönüş eşlik ediyordu. Marksizm’in bu eleştirisinin uzun zamandan beri siyasal kürsülerden, üniversite koltuklarından, sayısız broşürlerde ve bilgiççe yazılmış bir dizi incelemelerde yönlendirilmekte olduğu olgusu karşısında, eğitim görmüş sınıfların genç kuşaklarının tümünün on yıllar boyunca sistemli bir biçimde bu doğrultuda yetiştirilmesi olgusu karşısında, bu “yeni eleştirel” eğilimin sosyal-demokrasi içerisinde, tıpkı Minerva’nın Jupiter’in kafasından fırlaması gibi, eksiksiz olarak fırlayıp çıkmasında şaşırtıcı bir şey yok. Bu yeni eğilimin içeriğinin büyümesine ve biçimlenmesine gerek yoktu, burjuva yazınından sosyalist yazına olduğu gibi aktarılmıştı.

Devam edelim, eğer Bernstein’in teorik eleştirisi ve siyasal özlemleri kimileri için hâlâ bulanık kalıyorduyorsa, Fransızlar, bu “yeni yöntemi” çarpıcı bir biçimde sergileme zahmetine katlandılar. Bu kez de Fransa, “tarihsel sınıf mücadelelerinin, her seferinde, herhangi başka bir yerde olduğundan daha fazla, kesin karara kadar sürdürüldüğü ülke” (Engels, Marks’ın Der 18 Brumaire’ine Giriş)² olma yolundaki eski ününü kanıtladı. Fransız sosyalistleri teori yapmaya değil, eyleme başladılar. Fransa’daki demokratik olarak oldukça yüksek bir düzeye ulaşmış siyasal koşullar, bütün sonuçlarıyla birlikte “bernştayncılığı pra-

tiğe” hemen koymaya olanak sağlamıştı. Millerand, pratik bernştayncılığın kusursuz bir örneğini verdi; Bernstein ve Vollmar’ın onu böylesine büyük bir gayretkeşlikle savunmaları ve övmeleri nedensiz değildir. Gerçekten de, eğer sosyal-demokrasi, özünde salt bir reform partisi ise ve bunu apaçık kabul etmek yürekliliğini göstermek zorunda ise, o zaman, bir sosyalist, yalnızca burjuva hükümetine katılma hakkına sahip olmakla kalmaz, bu yolda her zaman çaba göstermek zorundadır da. Eğer demokrasi, özünde, sınıf egemenliğinin ortadan kaldırılması anlamına geliyorsa, öyleyse niçin bir sosyalist bakan, tüm burjuva dünyasını sınıf işbirliği üzerine söylevlerle büyülemesin? İşçilerin jandarmalar tarafından kurşunlanması, sınıfların demokratik işbirliğinin gerçek niteliğini yüzlerce ve binlerce kez gözler önüne serdikten sonra bile, niçin bu bakan hükümette kalsın ki? Bugün Fransız sosyalistlerinin knouteur, pendeur et déportateur³ adında başka bir ad vermedikleri çarın selamlanmasına niçin katılmasın ki? Ve bütün dünyanın gözleri önünde sosyalizmin böylesine aşağılanması ve kendi kendini alçaltmasının karşılığındaki ödül, çalışan yığınların —zaferimizi güvenceye alabilecek bu biricik temel— sosyalist bilincinin çürümesi karşılığındaki ödül, bütün bunların ödülü, zavallı reformlar, aslında burjuva hükümetlerden daha da fazlası elde edilmiş bulunan bu zavallı reformlar için şatafatlı projelerdir!

Gözlerini bilerek kapatmayan bir kimse, sosyalizm içindeki bu yeni “eleştirel” eğilimin, oportünizmin yeni bir türünden ne daha fazla ne de daha az bir şey olmadığını görmemezlik edemez. Ve eğer insanları kuşandıkları parlak uniformaları ya da kendilerine verdikleri gösterişli unvanlarıyla değil de, eylemleriyle ve gerçekte savundukları şeylerle değerlendirecek, “eleştiri özgürlüğünün”, sosyal-demokrasi içinde oportünist bir eğilim özgürlüğü, sosyal-demokrasiyi demokratik bir reform partisine dönüştürme özgürlüğü, sosyalizme burjuva düşüncelerini ve burjuva unsurlarını sokma özgürlüğü anlamına geldiği apaçık ortaya çıkacaktır.

“Özgürlük” büyük bir sözcüktür, ama sanayi özgürlüğü bayrağı altında en yağmacı savaşlar verilmiştir, emek özgürlüğü bayrağı altında çalışan halk soyulup soğana çevrilmiştir. “Eleştiri özgürlüğü” teriminin modern kullanımı, doğuştan taşıdığı aynı sahteliği içermektedir. Bilimde ilerlemeler kaydettiklerine kendilerini gerçekten inandırmış olanlar, eski görüşlerle yan yana yürümek için yeni görüşlerin özgürlüğünü istemezler, eskilerin yerine yeni görüşlerin konulmasını isterler. Bugün işitilmekte olan “yaşasın eleştiri özgürlüğü”, boş fiçı masalını pek fazla anımsatıyor.

Kaynaşmış bir grup halinde, sarp ve zorlu bir yolda, birbirimizin ellerine sıkı sıkıya sarılmış olarak ilerliyoruz. Düşman tarafından her yandan sarılmış durumdayız ve bunların ateşi altında hemen hemen hiç durmadan ilerlemek zorundayız. Özgürce benimsediğimiz bir kararla,

düşmanla savaşmak amacıyla, daha başında kendimizi tek başına bir grup olarak ayırdığımız için ve uzlaşma yolu yerine mücadele yolunu seçmiş olduğumuz için, bizi suçlayan kimselerin bulunduğu yakınımızdaki bataklığa çekilmemek amacıyla birleşmiş bulunuyoruz. Ve şimdi aramızdan bazıları şöyle bağırmaya başlıyorlar: gelin bataklığa gidelim! Ve onları ayıplamaya başladığımız zaman da, karşılıkları şu oluyor: ne geri insanlarsınız! Sizi daha iyi bir yola çağırma özgürlüğünü bize tanımamaktan utanmıyor musunuz? Evet beyler! Yalnızca bizi çağırmakta değil, istediğiniz yere, hatta bataklığa bile gitmekte özgürsünüz. Aslında bize göre sizin gerçek yeriniz bataklıktır, oraya ulaşmanız için size her türlü yardımı yapmaya da hazırız. Yeter ki ellerimizi bırakın, yakamıza yapışmayın ve o büyük özgürlük sözcüğünü kirletmeyin, çünkü biz de dilediğimiz yere gitmekte “özgürüz”, yalnızca bataklığa karşı değil, yüzlerini bataklığa doğru çevirenlere karşı da savaşmakta özgürüz!

Dipnotlar

¹ Yeri gelmişken belirtelim ki, modern sosyalizmin tarihinde bu, belki eşi olmayan ve kendine göre pek avutucu, yani sosyalist hareket içerisinde çeşitli eğilimlerin çekişmelerinin ulusal olmaktan uluslararası olmaya dönüştüğü bir olaydır. Eskiden lasalcılar ile ayzenahçılar arasında, guesdçilerle olanakçılar arasında, fabiyanlarla sosyal-demokratlar arasında, ve Narodnaya Volya yandaşları ile sosyal-demokratlar arasında sürdürülen anlaşmazlıklar, tamamen ulusal çerçeveler içerisinde, tümüyle ulusal özellikleri yansıtan, ve sanki farklı yüzeyler üzerinde yürütülen sınırlar içerisinde kalıyordu. Şimdi ise (şimdi açıklığa kavuştuğu gibi), İngiliz fabiyanları, Fransız bakanlıkçıları, Alman bernştayncıları, ve Rus eleştiricileri- bunların hepsi de aynı aileden, hepsi de birbirlerini övmektedir. Birbirlerinden öğrenmektedir, ve “doğmacı” marksizme karşı birlikte silaha sarılmaktadır. Sosyalist oportünizmle bu ilk gerçek uluslararası savaşta, uluslararası devrimci sosyal-demokrasi, Avrupa’da uzun zamandan beri hüküm süren siyasal gericiğe bir son vermede belki de yeterli güce ulaşacaktır.

² Bkz: Karl Marx, Louis Bonaparte’ın 18 Brumaire’i, “Üçüncü Almanca Baskıya (1885) Friedrich Engels’in Önsöz”ü, Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 11. -Ed.

³ Cellat, kırbaççı ve sürgüncü. -ç.

“ELEŞTİRİ ÖZGÜRLÜĞÜ”NÜN YENİ SAVUNUCULARI

V. İ. Lenin – Ne Yapmalı?

Şimdi, bu slogan (“eleştiri özgürlüğü” sloganı) son zamanlarda Yurtdışı Rus Sosyal-Demokratlar Birliğinin (Union)¹ organı Raboçeye Dyelo (n° 10) tarafından bir teorik postulat olarak değil, bir siyasal istem, “Yurtdışında faaliyet gösteren sosyal-demokrat örgütleri birleştirmek olanaklı mıdır?” sorusuna bir yanıt olarak ileri sürülmüştür: “Dayanıklı bir birlik için eleştiri özgürlüğü olmalıdır” (s. 36).

Bu sözlerden iki kesin sonuç çıkar: 1° Raboçeye Dyelo’nun, genel olarak, uluslararası sosyal-demokrasi-deki oportünist akımı kanadı altına aldığı, ve 2° Raboçeye Dyelo’nun Rus sosyal-demokrasisi içerisindeki oportünizm için özgürlük istediği. Bu sonuçları inceleyelim.

Raboçeye Dyelo, “İskra ve Zarya’nın² uluslararası sosyal-demokrasi içerisindeki Montagne ile Gironde³ arasında bir kopma kehanetinde bulunma eğilimi”nden “özellikle” hoşnut değildir.⁴

“Genel olarak söylemek gerekirse” diye yazıyor Raboçeye Dyelo editörü B. Kriçevski, “sosyal-demokrasinin saflarında iştirilen bu Montagne ve Gironde sözleri, yüzeysel bir tarihsel andırışmayı temsil eder, bu da bir Marksist’in kalemine yakışmayan bir şeydir. Toplumsal düşünce tarihçilerinin sanabilecekleri gibi, Montagne ve Gironde farklı anlayışları ya da entelektüel eğilimleri temsil etmiyorlardı, onlar ayrı sınıfları ya da tabakaları temsil etmekteydiler: bir yandan orta burjuvazi, öte yanda küçük-burjuvazi ve proletarya. Oysa modern sosyalist hareket içinde sınıfsal çıkar çatışması yoktur; bütün [italikler Kriçevski’nindir] çeşitli biçimleriyle sosyalist hareket, tüm olarak, en aşırı bernştayncılar dahil, proletaryanın sınıf çıkarları ve onun siyasal ve iktisadi kurtuluşu için sınıf mücadelesi zemini üzerinde oluşmaktadır.” (s. 32-33.)

Cüretli bir iddia! Acaba Kriçevski, uzun zamandan beri belirtilmiş bir gerçeği, bernştayncılığın bu kadar hızla yayılışının, son yıllarda, bir “akademik” tabakanın sosyalist harekete geniş bir biçimde katılması yüzünden olduğu

gerçeğini, hiç iştitemiş midir? Ve en önemlisi, yazarımız, “en aşırı bernştayncıların” bile, proletaryanın siyasal ve iktisadi kurtuluşu için sınıf mücadelesi zemini üzerinde durdukları yolundaki görüşünü neye dayandırmaktadır? Bilinmez. En aşırı bernştayncıların bu kararlı savunusu hiç bir kanıt ya da nedenleme ile desteklenmemektedir. Besbelli ki, yazar, en aşırı bernştayncıların kendi kendileri için söyledikleri şeyi yineleyecek olursa, iddialarının hiç bir kanıt gerektirmeyeceğine inanmaktadır. Ama bir akım hakkında, o akımın temsilcilerinin kendileri için söylediklerinden başka bir şeye dayanmayan bir yargıdan daha “yüzeysel” bir şey düşünülebilir mi? Partinin gelişmesinin izleyeceği iki ayrı yol, hatta birbirinin tam karşısı iki ayrı tür ya da yol konusunda buradan kaynaklanan “vaiz”lerden daha yüzeysel bir şey olabilir mi? (Raboçeye Dyelo, s. 34-35.) Bir başka deyişle, Alman sosyal-demokratları eksiksiz eleştiri özgürlüğünü kabul etmekteyken, Fransızlar buna karşıymışlar, ve işte “hoşgörü yoksunluğunun kötülüklerini” tanımlayan Fransızların örneğiymiş.

Bunun karşısında söyleyebileceğimiz tek şey, B. Kriçevski örneğinin Marksist sıfatın, bazen, tarihi, “İlovaiski biçiminde” anlayan kimseler tarafından da benimsendiğine tanıklık ettiğidir. Alman Sosyalist Partisinin birliğini ve Fransız Sosyalist Partisinin bölünmüşlüğüne açıklamak için bu iki ülkenin tarihinin özelliklerini incelemenin, birindeki askeri yarı-mutlakiyet koşulları ile ötekiindeki cumhuriyetçi parlamentarizm koşullarını kıyaslamanın, Paris Komününün etkileri ile Sosyalistlere Karşı Yasanın etkilerini tahlil etmenin, iki ülkenin iktisadi yaşamını ve iktisadi gelişmesini kıyaslamanın, ya da “Alman demokrasisinin eşi görülmedik gelişmesinin”, sadece yanlış teorilere karşı değil (Mühlberger, Dühring⁵, Katherder-Sosyalistler⁶), aynı zamanda, yanlış taktiklere karşı da (Lassalle), sosyalizm tarihinde eşine rastlanmadık çetin mücadelelerle gerçekleşmiş olması, vb. üzerinde durmanın hiç gereği yok. Bütün bunlar gereksiz! Fransızlar hoş-

görüden yoksun oldukları için aralarında kavga ediyorlar; Almanlar iyi çocuklar oldukları için birlik halindeler.

Ve dikkat ediniz ki, bu eşi bulunmaz fikri derinlik ile bernştayncıların savunmasını tamamen yıkan bir doğru “çürütülmek” istenmektedir. Bernştayncıların proletaryanın sınıf mücadelesi zemini üzerinde durup durmadıkları sorusu, ancak tarihsel deneyimle tam ve kesin olarak yanıtlandırılabilir bir sorudur. Bunun sonucu olarak, Fransa örneği, bu bakımdan çok büyük anlam taşır, çünkü, bernştayncıların, Alman kafadarlarının yürekten onayı ile (kısmen de Rus oportünistlerinin onayıyla; bkz: Raboçeye Dyelo, n° 2-3, s. 83-84), bağımsız olarak kendi ayakları üzerinde doğrulmaya çalıştıkları tek ülke Fransa’dır. Fransızların “hoşgörü yoksunluğundan” (Nozdriyov⁷ tarzında) söz etmek, “tarihsel” anlamı dışında, son derece nahoş gerçekleri öfkeli küfürlerle örtbas etme çabasından başka bir şey değildir.

Zaten bizim, Almanları, B. Kriçevski’ye ve diğer bir sürü “eleştiri özgürlüğü” savunucularına terk etmeye niyetimiz yok. Eğer “en aşırı bernştayncıların” varlığı, Alman partisi saflarında hâlâ hoşgörüyle karşılanıyorsa, bu Bernstein’in “tadil” teklifini kesin olarak reddetmiş olan Hannover kararına⁸ ve (diplomatik bir dille yazılmış olmakla birlikte) Bernstein’a doğrudan doğruya bir ihtar niteliğinde olan Lübeck kararına⁹ boyun eğdikleri içindir. Alman partisinin çıkarları bakımından diplomatik bir tutumun doğru olup olmadığı ve bu durumda kötü bir barışın iyi bir kavgadan daha iyi olup olmadığı tartışılabilir; kısacası, bernştayncılığın reddinde hangi yöntem başvurulmasının gerektiği konusunda ayrı görüşler bulunabilir, ama Alman partisinin, bernştayncılığı iki vesile ile reddetmiş olduğu, kimsenin görmezlikten gelemeyeceği bir olgudur. Onun için Alman örneğinin “en aşırı bernştayncıların proletaryanın siyasal ve iktisadi kurtuluşu için sınıf mücadelesi zemini üzerinde durdukları” tezini doğruladığını sanmak, gözümüzün önünde olup bitenleri hiç anlamamak demektir.¹⁰

Üstelik Raboçeye Dyelo, gördüğümüz gibi, bununla da yetinmeyerek, “eleştiri özgürlüğü” istiyor ve Rus sosyal-demokrasisi önünde bernştayncılığı savunuyor. Besbelli ki, bu gazete, bizim, “eleştirici”lerimize ve bernştayncılara haksızlık ettiğimize kendisini inandırmış. Ama hangilerine? Kime? Nerede? Ne zaman? Bu haksızlık neymiş? Bunlar hakkında tek bir sözcük yok. Raboçeye Dyelo, tek bir Rus eleştiricisinin ya da tek bir bernştayncının adını anmıyor! Bu durumda iki olanaklı varsayımdan birini seçmemiz gerekiyor. Ya, haksızlığa uğrayan Raboçeye Dyelo’nun kendisinden başkası değildir (n° 10’daki iki makalede sadece, Raboçeye Dyelo’nun, Zarya ve İskra tarafından haksızlığa uğratıldığından söz edilmesi, bunu doğrulamaktadır). Eğer durum bu ise, bernştayncılarla her türlü dayanışmadan uzak durduğunu ısrarla iddia eden Raboçeye Dyelo’nun, “en aşırı bernştayncıları” ve eleştiri

özgürlüğünü savunmadan, doğrudan doğruya kendisini savunamaması garip olgusu nasıl açıklanacaktır? Ya da, haksızlığa uğrayan, bazı üçüncü şahıslardır. Eğer durum bu ise, bunların adlarını bildirmemek için ne gibi nedenler olabilir?

Görüyoruz ki, Raboçeye Dyelo, kurulduğu günden beri oynamış olduğu saklambaç oyununu (ki bunu aşağıda da göstereceğiz) sürdürüyor. Ve ayrıca, ünlü “eleştiri özgürlüğü”nün bu ilk pratik uygulamasını da kaydedelim. Gerçekte bu, sadece, her türlü eleştiriden kaçınmaya indirgenmekle kalmamış, aynı zamanda, bağımsız fikirleri ifade etmekten tamamen kaçınmaya da indirgenmiştir. Sanki utanılacak bir hastalıkmiş gibi Rus bernştayncılığının sözünü etmekten kaçınan Raboçeye Dyelo’nun kendisi (Starover’in yerinde deyimini kullanacak olursak¹¹) hastalığın tedavisi için, hastalığın Alman çeşidi için olan en son Alman reçetesinin sözcüğü sözcüğüne kopya edilmesini önermektedir! Eleştiri özgürlüğü yerine, kölece (daha kötüsü: maymunca) taklitçilik! Uluslararası modern oportünizmin bu aynı toplumsal ve siyasal içeriği, kendisini, ulusal özelliklere göre çeşitli biçimlerde ortaya koymaktadır. Oportünistler bir ülkede uzun zamandan beri ayrı bir bayrak altında birleşmişlerdir; bir diğerinde teoriyi savsaklamışlar ve gerçekte radikal sosyalistlerin siyasetini izlemişlerdir; bir üçüncüsünde devrimci partinin bazı üyeleri oportünizm kampına gelmişler ve amaçlarına, ilkeler ve yeni taktikler uğruna açık mücadeleyle değil, partilerini yavaş yavaş, hissedilmez ve, deyim yerindeyse, cezalandırılmaz bir biçimde yozlaştırarak ulaşmaya çalışmışlardır; bir dördüncü ülkede ise, aynı cinsten kaçaklar, “legal” eylemle “illegal” eylemi tamamen orijinal bir biçimde birleştirerek, siyasal köleliğin karanlıklarında aynı yöntemlere başvurumaktadırlar, vb.. Eleştiri özgürlüğünden ve bernştayncılıktan, Rus sosyal-demokratlarının birliğini sağlamanın bir koşulu olarak söz etmek ve Rus bernştayncılığının kendisini nasıl ortaya koyduğunu ve bunun ne gibi özel sonuçlar verdiğini açıklamamak, hiç bir şey söylememek amacıyla laf etmektir.

Raboçeye Dyelo’nun söylemek istemediğini (ya da, belki de kavrayamadığını), birkaç sözcük ile de olsa, biz kendimiz söylemeye çalışalım.

Dipnotlar

¹ Yurtdışı Rus Sosyal-Demokratlar Birliği — 1894’te Emeğin Kurtuluşu grubunun girişimiyle bütün üyelerinin grubun programını kabul etmeleri koşuluyla kurulmuştu. Birliğin yayınlarını yayınlamayı üstlenmiştir. Mart 1895’te grup, kendi basımını birliğin hizmetine vermiştir.

RSDİP’nin Mart 1899’de yapılan Birinci Kongresi, Birliği, partinin yurtdışı temsilcisi olarak kabul etmiştir. Zamanla oportünistler (ekonomistler ya da “gençler”) birlik içinde egemen oldular. Bunlar sosyal-demokrasinin ivedi amacı olarak siyasal özgürlüğün kazanılmasını ilân eden Kongre manifestosunu onaylamayı kabul etmediler. Kasım 1898’de Birlik ilk kongresini, Emeğin Kurtuluşu grubunun Birliğin

yayınlarını Rabotnik'in 5-6. sayıları ve Lenin'in yayınlanmasını grubun üstlendiği Rus Sosyal-Demokratların Görevi ve Yeni Fabrika Yasası adlı kitapçıları dışında kalanları yayınlamayı kabul etmediğini ilân ettiği bu kongreyi, Zürih'te yaptı. Nisan 1899'da Birlik, ekonomist bir dergi olan Raboçeye Dyelo'yu yayınlamaya başladı. Birlik, Bernstein'a, millerandılara ve öteki oportünistlere karşı sempati duyduğunu açıkladı. Birliğin içerisindeki mücadele, İkinci Kongresine kadar ve İkinci Kongre sırasında da sürdürüldü. Bu kongre, Nisan 1900'de Cenevre'de yapılmıştı. Emeğin Kurtuluşu grubu ve onun yandaşları, kongreyi terk ettiler ve bağımsız Sotsial-Demokrat örgütü kurdular.

RSDİP İkinci Kongresinde Birliğin temsilcileri (Raboçeye Dyelo'nun izleyicileri) son derece aşırı bir oportünist tutum takındılar ve Kongre, Yurtdışı Rus Devrimci Sosyal-Demokratlar Birliğini partinin yurtdışı biricik örgütü olarak kabul edince kongreyi terk ettiler. Kongre, Birliği dağıttı.

² Zarya. — 1901 ve 1902'de Stuttgart'ta İskra yazarları tarafından yayınlanan Marksist bir bilimsel ve siyasal dergi. Tümüyle dört (üç kitap) sayı yayımlandı.

Dergi, uluslararası revizyonizmi ve Rus revizyonizmini eleştirdi ve Marksizm'in teorik ilkelerini savundu. Lenin'in bu konularla ilgili makalelerini yayınladı: Zemstvo İşkencecileri ve Liberalizm Anibal-leri, Tarım Sorunu Üzerine "Eleştirmen" Baylar (Tarım Sorunu ve "Marks'ın Eleştirmenleri"nin ilk dört bölümü), Rus Sosyal-Demokrasinin Tarım Programı ve Plehanov'un Eleştirmenlerimizin Eleştirisi. Bölüm 1, Marks'ın Toplumsal Gelişme Teorisinin Eleştirmeni Olarak B. Struve, Kant'a Karşı Kant ya da Herr Bernstein'in Manevi Vasiyetnamesi, ve öteki yapıtları.

³ Montagne ve Gironde — 18. yüzyıl sonundaki Fransız burjuva devrimi sırasında burjuvazinin iki ayrı siyasal gruplaşmasına verilen adlardı. Montagne —jakobenler— zamanın devrimci sınıfı olan burjuvazinin, mutlakiyete ve feodalizme son verilmesini savunan daha kararlı temsilcilerine verilen addı. Jakobenlerin tersine, jirondenler, devrim ile karşı-devrim arasında yalpalıyorlar ve monarşiyi pazarlığa girişiyorlardı.

Lenin sosyal-demokrasi içindeki oportünist akımı "sosyalist Gironde" ve devrimci sosyal-demokratları da proleter jakobenler, "Montagne" diye adlandırmıştır. RSDİP'nin Bolşevik ve Menşevik diye ikiye ayrılmasından sonra, Lenin Menşeviklerin Rusya'daki işçi sınıfı hareketi içindeki jironden akım olduğunu sık sık vurgulamıştır.

⁴ Devrimci proletarya saflarında iki akım (devrimci ve oportünist akımlar) ile 18. yüzyılda devrimci burjuvazi saflarında iki akım (Montagne diye anılan jakobenler ile jirondenler) arasındaki kıyaslamayı, İskra n° 2'de yayınlanan başyazısında (Şubat 1901) yapmıştı. Başyazıyı yazan Plehanov'du. Kadetler, Bezzaglavtsi'ler ve Menşevikler, bugüne dek, Rus sosyal-demokrasisi içindeki jakobciliğe atıfta bulunmaktan hoşlanmışlardı. Ama nasıl oldu da Plehanov bu kavramı sosyal-demokrasinin sağ kanadına karşı uygulamaya kalktı? Onlar bu konuda susmayı ya da bunu unutmayı yeğlemektedirler. [Yazarın 1907 baskısına notu.]

⁵ Engels, Dühring'e darbesini indirdiği zaman, Alman sosyal-demokrasinin birçok temsilcileri Dühring'in görüşlerine yakınlık duymaktaydılar. Ve Engels, bir parti kongresinde bile, aşırı sertlikle, hoşgörüyü yoksunluğuyla, yoldaşlıkla bağdaşmayan polemike girişmekle vb. açıkça suçlandı. 1877 Kongresinde, Most ve yandaşları, "okurun büyük çoğunluğunu ilgilendirmede" iddiasıyla Engels'in Vorwärts'deki makalelerinin yayınlanmasının yasaklanması için bir karar taslağı getirdiler, ve Vahlteich da Engels'in yazılarının yayınlanmasının partiye

büyük zararı olduğunu, Dühring'in de sosyal-demokrasiye hizmetleri bulunduğunu söyledi: "Partinin çıkarları için herkesten yararlanmalıyız: eğer profesörler kendi aralarında polemige girişmek istiyorlarsa, varсын girişsinler, ama bunun yeri Vorwärts değildir" (Vorwärts, n° 65, 6 Haziran 1877). İşte size bir başka "eleştiri özgürlüğü" savunusu örneği daha, ve Almanları bize örnek olarak göstermekten o kadar büyük zevk duyan legal eleştiricilerimiz ve illegal oportünistlerimiz bunun üzerinde düşünseler iyi ederler!

⁶ Katheder-Sosyalistler (kürsü sosyalistleri) — 1870'lerde ve 1880'lerde Almanya'da ortaya çıkmış olan burjuva ekonomi politiginde bir akım. Katheder-sosyalistler, üniversite kürsülerinden, sosyalizm kivesi altında, liberal burjuva dönüşümcülüğünü savunmuşlardı. Bunlar burjuva devletin sınıfların üstünde bir kurum olduğunu, kapitalistlerin çıkarlarını zedelemekten işçilerin isteklerini mümkün olduğu kadar karşılayarak "sosyalizmi" yavaş yavaş getirebileceğini ve çıkarları çelişen sınıfları uzlaştırmeyeceğini iddia ediyorlardı. Katheder-sosyalistlerin görüşlerini Rusya'da "legal Marksistler" savundular.

⁷ Nozdriyov — Gogol'un Ölü Canlar adlı yapıtının, gittiği her yerde skandallara yol açmakla ünlü bir kahramanı.

⁸ Hanover kararı — 9-14 Ekim 1899 tarihinde toplanan Alman Sosyal-Demokrat Partisinin Hanover Kongresinde kabul edilen "Partinin Temel Görüşlerine ve Taktiklerine Yapılan Saldırıları" başlıklı karar. Bu soruna ilişkin resmi raporu August Bebel sundu. Kongredeki çoğunluk, sosyal-demokrasinin teorik ve taktik temellerini gözden geçirme girişimlerini reddeden Bebel'in önerdiği kararı onayladı. Ama karar Alman sosyal-demokrasisi içindeki revizyonistlerden söz etmediği için Bernstein ve yandaşları da bu karara oy verdiler.

⁹ Lübeck kararı — Alman Sosyal-Demokrat Partisinin Lübeck Kongresi tarafından alınmış (22-28 Eylül 1901) ve esas olarak Eduard Bernstein'a karşı yöneltilmişti. E. Bernstein, 1899 Hanover Kongresinin ardından sosyal-demokrasinin program ve taktiklerine karşı yönelttiği saldırıları sürdürmekle kalmamış, bunları artırmış ve bunları parti dışındaki çevrelere taşımıştı. Tartışmalar sırasında ve Bebel tarafından önerilip delegelerin büyük bir çoğunluğu tarafından kabul edilen kararda Bernstein'a dolaysız bir uyandı bulunulmuştu. Ama revizyonist propagandanın parti üyeliği ile bağdaşamayacağı sorunu ilke olarak ortaya konulmamıştır.

¹⁰ Belirtmek gerekir ki, Raboçeye Dyelo, Alman partisinde bernetayncılıkla ilgili olguların sözünü etmekle yetinmiş ve kendi görüşünü ifade etmekten tamamen "kaçınmıştır". Örneğin n° 2-3'teki (s. 66) Stuttgart Kongresi raporlarına bakınız. Burada bütün görüş ayrılıkları "taktikler"e indirgenmektedir ve büyük çoğunluğun daha önce kabul edilmiş olan devrimci taktiklere bağlı kaldıklarına değinilip geçilmektedir. Ya da n° 4-5'te (s. 5 ve devamı) Hanover Kongresindeki söylevlerin yinelenmesi dışında hiç bir şey yer almamakta ve Bebel'in karar tasarısının metni sunulmaktadır. Burada, Bernstein'ın görüşlerinin açıklanması ve eleştirisi (n° 2-3'te olduğu gibi) bu kez de "bir özel makale"de ele alınmak üzere ertelenmektedir. Tuhaf olan şey, n° 4-5'te (s. 33) şunları okumamızdır: "... Bebel'in savunduğu görüşler, Kongrenin büyük çoğunluğu tarafından desteklenmiştir" ve birkaç satır sonra da: "... David, Bernstein'ın görüşlerini savundu. ... Her şeyden önce, Bernstein ve arkadaşlarının, her şeye karşın [aynen böyle!], sınıf mücadelesi zemini üzerinde durduklarını göstermeye çalıştı. ..." Bu, Aralık 1899'da yazılmıştır, ve Eylül 1901'de, görünüşte artık Bebel'in haklı olduğuna inanmayan Raboçeye Dyelo, David'in söylediklerini kendi görüşleriymiş gibi yineliyor!

¹¹ Burada değinilen deyim, Zarya'nın Nisan 1901 tarihli 1. sayısında yayınlanmış olan ve A. N. Potresov (Starover) tarafından yazılmış olan "Ne Oldu?" başlıklı yazıda yer almaktadır.

RUSYA'DA ELEŞTİRİ

V. İ. Lenin – Ne Yapmalı?

İncelemekte olduğumuz konu bakımından Rusya'nın başlıca ayırıcı özelliği, bir yandan işçi sınıfının kendiliğinden hareketinin başlangıcının ve öte yandan ilericiler kamuoyunun Marksizm'e yönelmesinin, heterojen unsurların, ortak düşmana karşı (zamanını doldurmuş siyasal ve toplumsal dünya görüşüne karşı) savaşmak üzere tek bir bayrak altında birleşmeleri sonucunu vermiş olmasıdır. "Legal Marksizm" in en canlı olduğu günlerin sözünü ediyoruz. Genel olarak söylemek gerekirse, bu, 80'lerde ya da 90'ların başlarında olanaklılığına kimsenin inanmayacağı tümüyle ilginç bir olguydu. Otokrasinin egemen olduğu bir ülkede, tamamen köleleştirilmiş bir basınla, en küçük bir siyasal huzursuzluk ve karşı gelme filizlenmesinin ezildiği kudurgan bir siyasal gericilik döneminde, devrimci Marksizm'in teorisi, birdenbire, sansür altında bulunan yazına girme yolunu buluyor ve Ezop dilinde ifade edilmekle birlikte, "ilgili" herkes tarafından anlaşılıyor. Hükümet, sadece, (ihtilâlcı) Narodnaya Volya'nın teorisini tehlikeli saymaya kendisini alıştırmıştır, ve alışlageldiği gibi bu organın geçirdiği iç evrimi izleyememektedir ve ona karşı yöneltilen her eleştiriye sevinçle karşılar. Hükümetin olup biteni anlamasına kadar, ve koca sansürcüler ve jandarmalar ordusu yeni düşmanı keşfedip üzerine çullanana kadar (bizim Rus ölçülerimize göre) epey zaman geçti. Oysa bu süre içinde, Marksist kitaplar birbiri ardından yayınlanıyordu, Marksist dergiler ve gazeteler kuruluyordu; hemen hemen herkes Marksist olmuştu, Marksistler övülüyorlardı, onlara bin bir iltifat yağıyordu, yayınevleri Marksist yapıtların olağanüstü hızlı satışından çok memnundular. Bu yüzden bu ortama kendini kaptırmış acemi Marksistler arasında, birden fazla "kendini beğenmiş yazar..."¹ bulunması çok doğaldı.

Şimdi artık, bu dönemden rahatça, geçmişte kalmış

bir olay olarak söz edebiliriz. Marksizm'in yazın alanında çiçek açtığı bu kısa dönemin aşırı ve çok ılımlı görüş sahibi kimseler arasındaki ittifaktan ileri geldiği bir sır değildir. Aslında, bu ılımlı unsurlar, burjuva demokratlardı; bu durum (ki bu onların daha sonra gösterdikleri "eleştirel" gelişme ile açıkça doğrulanmıştır), daha henüz "ittifak" yürürlükte iken, bazıları tarafından anlaşılmıştı.²

Durum bu olduğuna göre, sonraki "fikir karışıklığı"nın başlıca sorumluları, geleceğin "eleştircileri" ile ittifaka girmiş olan devrimci sosyal-demokratlar değil midir? Bu soru, olumlu yanıtıyla birlikte, çok katı görüşlü kimselerden, zaman zaman işitilmektedir. Ama böyleleri tamamıyla yanılmaktadırlar. Güvenilmez kimselerle bile olsa, geçici ittifaklara girmekten korkanlar, ancak kendisine güvenemeyenlerdir; böyle ittifaklar olmasaydı tek bir siyasal parti var olamazdı. Legal Marksistlerle birleşme, bir bakıma, Rus sosyal-demokratlarının girdikleri gerçekten siyasal ilk ittifaktı. Bu ittifak sayesinde ki, narodniklere karşı şaşılacak hızla zafer kazanıldı ve Marksist düşünceler (kaba bir biçimde de olsa) çok yaygınlaştı. Üstelik bu ittifak hiç bir "koşula" dayandırılmamıştı. Bunun kanıtı, Rusya'nın İktisadi Gelişmesi Sorunu Üzerine Materyal adlı Marksist koleksiyonunun, 1895'te, sansür tarafından yakılmasıdır. Eğer legal Marksistlerle yapılan yazınsal anlaşma bir siyasal ittifakla kıyaslanabilirse, o zaman bu kitap da bir siyasal antlaşmayla kıyaslanabilir.

Bağların kopması, elbette ki, "müttefiklerin" burjuva demokrat olduklarının anlaşılması yüzünden olmadı. Tersine, burjuva demokrasisi akımının temsilcileri, Rusya'nın bugünkü durumu demokratik görevleri ön plana çıkardığı sürece, sosyal-demokrasinin doğal ve özlenen müttefikleridirler. Ama böyle bir ittifakın zorunlu koşulu, sosyalistlerin, işçi sınıfına, onların çıkarlarının burjuva-

zinin çıkarlarına taban tabana karşıt olduğunu gösterme olanağına tam olarak sahip bulunmaları olmalıdır. Legal Marksistlerin çoğunluğunun kapıldığı bernştayncılık ve “eleştirel” eğilim ise, sosyalistleri bu olanaktan yoksun bırakmaktaydı ve Marksizm’i kabalaştırarak, toplumsal çelişkileri körletme teorisini savunarak, toplumsal devrim ve proletarya diktatörlüğü düşüncesinin saçma olduğunu ilân ederek, işçi sınıfı hareketini ve sınıf mücadelesini dar trade-unionculuğa ve küçük tedrici reformlar uğruna “gerçekçi” mücadeleye indirgeyerek, sosyalist bilinci baltalamaktaydılar. Bu, sosyalizmin bağımsızlık hakkının ve bunun sonucu olarak da varlık hakkının burjuva demokrasisi tarafından yadsınmasıyla aynı anlama geliyordu; bu, o zamanlar, henüz başlangıç aşamasında olan işçi sınıfı hareketini, pratikte, liberal hareketin bir eklentisi haline getirmesiyle aynı anlama geliyordu.

Bu koşullar altında, kopuş, doğal olarak zorunluydu. Ama Rusya’nın “kendine özgü” özelliği, kendisini, bu kopuşun, sosyal-demokratların en ulaşılabilir ve yaygın “legal” yazından saf dışı edilmesi anlamına gelişinde ortaya koydu. “Eleştiri” bayrağına sarılan ve Marksizm’i “yıkmanın” neredeyse tekeli elinde bulunduran “eski Marksistler”, bu legal basında mevzilendiler. (Şimdi Raboçeye Dyelo tarafından benimsenen) “Ortodoksluğa karşıyız” ve “yaşasın eleştiri özgürlüğü” sloganları moda oldu. Ve sansürün ve jandarmaların bile bu modanın karşısında duramadıklarının kanıtı, ünlü Bernstein’in (Herostratean anlamında ünlü) yapıtının³ üç Rusça baskısının yayınlanması ve Bernstein’in, Bay Prokopoviç ve ötekilerin yapıtlarının Zubatov⁴ tarafından salık verilmesidir (İskra, n° 10). Şimdi sosyal-demokratlara, zaten çetin olan, ama dıştan yaratılan engellerle büsbütün çetinleşen bir görevi yerine getirmek düşüyordu — yeni akımla mücadele etme görevi. Ama bu akım, kendisini, yalnızca yazın alanıyla sınırlamıyordu. “Eleştiriciliğe” doğru eğilim ile birlikte, pratik içinde olan bazı sosyal-demokratlar, ekonomizme kapıldılar.

Legal eleştiricilikle illegal ekonomizm arasındaki ilişki ve bağımlılığın ortaya çıkış ve gelişme biçimi ilginç bir konudur; özel bir makalenin ana konusunu oluşturabilecek bir konu. Biz, burada, bu bağın tartışma götürmez varlığını belirtmekle yetineceğiz. Credo’nun haklı olarak eriştiği kötü ün, bu bağlantıyı açık sözlülükle formüle etmesinden ve ekonomizmin temel siyasal eğilimini açıklamasından ileri gelmekteydi — işçiler, iktisadi mücadeleyi (ya da daha doğrusu, özgül işçi sınıfı siyasetini de kucakladığı için, trade-unioncu mücadeleyi) yürütürlerken, Marksist aydınlarda siyasal “mücadele”yi yürütmek için liberallerle birleşsinler. “Halk arasında” trade-unioncu eyleme girişmek bu görevin ilk yarısını yerine getirmektir, legal eleştiri de ikinci yarısını. Bu sözler, ekonomizme karşı öyle kusursuz bir silahtı ki, Credo olmasaydı onu yaratmak gerekirdi.

Credo yaratılmadı; yazarlarının izni alınmadan ve

belki de onların isteklerine karşı yayınlandı. Her ne hal ise, yeni “programın”⁵ günışığına çıkarılmasına yardımcı olan bu satırların yazarı, sözcülerin kendileri tarafından kâğıda aktarılan görüşlerinin özetinin çoğaltılarak Credo başlığı altında dağıtılmasından ve hatta buna karşı protestoyla birlikte basında yayınlanmasından ötürü yakınmalar ve suçlamalar duymuştur! Bu olaya değinmiyoruz, çünkü bu, ekonomizmi çok kendine özgü bir özelliğini açığa vurmaktadır — açıklık korkusu! Bu, ekonomizmin genel bir özelliğidir, yalnızca Credo’nun yazarlarının değil. Bu özelliği ekonomizmin en açık sözlü ve en dürüst savunucusu olan Raboçaya Mysıl, (Vademecum’da⁶ ekonomist belgelerinin yayınlanmasından ötürü öfkeye kapılan) Raboçeye Dyelo, iki yıl önce kendi profession de foi’sinin⁷ bunun reddi ile beraber yayınlanmasına izin vermeyen Kiev Komitesi⁸ ve ekonomizmin birçok öteki bireysel temsilcileri de göstermişlerdir.

Eleştiri özgürlüğü yandaşlarının bu eleştiri korkusu, yalnızca kurnazlık olarak açıklanamaz (ama kurnazlığın da zaman zaman burada işin içine sokulduğundan kuşku yoktur; yeni akımın genç ve henüz narin filizlerini muhaliflerin saldırılarına maruz bırakmak ihtiyatsızlıktır!). Hayır, ekonomistlerin çoğunluğu, (ekonomizmin niteliği gereği) her türlü teorik çatışmalara, hizip anlaşmazlıklarına, geniş siyasal sorunlara, devrimcileri örgütlenme planlarına vb. içten bir kırgınlıkla bakmamaktadırlar. Oldukça tutarlı bir ekonomist, bir gün, bana, “bütün bunları yurtdışındaki- lere bırakalım!” dedi, o, böylelikle çok yaygın bir görüşü (ve gene salt trade-unioncu bir görüşü) ifade ediyordu; bizi ilgilendiren işçi sınıfı hareketi, buradaki, kendi yönetimdeki işçi örgütleridir; gerisi yalnızca doktrinerlerin icadıdır, İskra n° 12’de yayınlanan mektubun yazarlarının Raboçeye Dyelo n° 10 ile uyum içerisinde ifade ettikleri gibi, “ideolojinin abartılması”dır.

Şimdi şu sorun ortaya çıkıyor: Rus “eleştiriciliği”nin ve Rus bernştayncılığının kendine özgü özelliği bu olduğuna göre, oportünizme yalnız sözle değil, eylemle karşı durma çabasını göstermiş olanların görevi ne olmalıydı? Birincisi, legal Marksizm döneminde henüz başlamış olan ve yeniden yeraltında çalışan yoldaşların omzuna yüklenen teorik çalışmayı başlatma çabalarına girişmeliydiler. Böyle bir çalışma olmaksızın hareketin başarılı bir biçimde büyümesi olanaksızdı. İkincisi, halkın kafasını geniş ölçüde karıştıran legal “eleştiricilik”e karşı etkin olarak mücadeleye girişmeliydiler. Üçüncüsü, programımızı ve taktiklerimizi aşağılama yolundaki her türlü bilinçli ya da bilinçsiz çabanın içyüzünü açığa çıkararak ve çürüterek pratik hareketteki fikir kargaşalığına ve sallantılara etkin biçimde karşı durmalıydılar.

Raboçeye Dyelo’nun bunlardan hiç birini yapmadığı iyi bilinmektedir; aşağıda bu çok iyi bilinen olguu ayrıntılı olarak ve çeşitli yönlerden inceleme fırsatını bulacağız. Ama şimdilik, biz, yalnızca “eleştiri özgürlüğü” istemiyle

bizim yerli eleştiriciliğimizin ve Rus Ekonomizminin özel çizgileri arasında var olan çarpıcı çelişkiyi belirtmekle yetineceğiz. Bunun için, Yurtdışı Rus Sosyal-Demokratları Birliğinin Raboçeye Dyelo'nun görüşünü onayladığı karar metnine bir göz atmak yetecektir.

“Sosyal-demokrasinin daha ileri ideolojik gelişmesinin çıkarı bakımından, sosyal-demokrat teorinin sınıf ve devrimci niteliğine aykırı düşmediği sürece, bu teorinin parti yazınında eleştirilmesi özgürlüğünün tanınmasını kesin olarak gerekli saymaktayız.” (İki Konferans, s. 10.)

Peki, bunun nedeni nedir? Bu kararın “birinci bölümünün, Lübeck Parti kongresinde Bernstein hakkında alınan kararlarla çakışması”. ... Safdilliliklerinden ötürü “birlikçiler” bu kopyacılıkla nasıl da kendi kendilerine bir Testimonium Paupertatis (yoksulluk tasdiknamesi) verdiklerinin farkında değiller... “Ama kararın ikinci bölümü, eleştiri özgürlüğünü, Lübeck Kongresinin yaptığından çok daha fazla sınırlandırmaktadır.”

O halde Yurtdışı Birlik, Rus bernştayncılarını mı hedef almaktadır? Eğer almıyorsa, o zaman, Lübeck Kongresine yapılan atıf tamamen anlamsız kalır. Ama kararın “eleştiri özgürlüğünü sınırladığı”nı söylemek doğru değildir. Hannover kararını kabul ederken, Almanlar, Bernstein’in önerdiği tadilleri tek tek reddettiler ve Lübeck kararlarında da, adını anarak, şahsen Benstein’a ihtarda bulundular. Bizim “özgürlük” taklitçilerimiz ise, Rus “eleştiriciliğinin” ve Rus ekonomizminin tek bir belirtisine bir defacık bile atıfta bulunmamaktadırlar. Bu ihmal karşısında, sadece teorinin sınıf ve devrimci karakterinden söz etmek, özellikle Yurtdışı Birlik, “ekonomizm denen şeyi” oportünizmle özdeşleştirmeyi reddettiği zaman, yanlış yorumlara alanı boş bırakmaktadır. (İki Konferans, s. 8, § 1.) Bütün bunları geçerken söylüyoruz. Asıl sorun, Rusya’da, oportünistlerin, devrimci sosyal-demokratlar karşısındaki konumlarının, Almanya’dakinin tam karşısı olduğunu belirtmektir. O ülkede, bildiğimiz gibi, devrimci sosyal-demokratlar, mevcut olanı —evrensel olarak bilinen ve on yıllar boyu deneyimlerle bütün ayrıntılarıyla açıklığa kavuşturulmuş olan eski program ve taktikleri— muhafaza etmekten yanadırlar. Ama “eleştiriciler”, değişiklikler getirmek istemektedirler; ve bu eleştiriciler önemsiz bir azınlığı temsil ettiklerine göre, revizyonist çabalarında pek pısrık davrandıklarına göre, çoğunluğun “yenilikleri” sadece reddetmekle yetinmesindeki nedenleri anlayabiliriz. Rusya’da ise, mevcut olanı muhafaza etmekten yana olan eleştiriciler ve ekonomistlerdir: “eleştiriciler” kendilerini Marksist saymaya devam etmemizi ve şimdiye kadar tam olarak yararlandıkları “eleştiri özgürlüğünü” kendileri için güvence altına almamızı istemektedirler. (Çünkü gerçekte bunlar hiç bir zaman herhangi bir parti bağımlı⁹ tanımamışlardır, ve üstelik öğütlerde bulunma dışında biz, eleştiri özgürlüğünü “sınırlayabilecek” genel olarak kabul edilmiş bir parti örgütüne hiç bir zaman sahip

olmadık); ekonomistler, “bugünkü hareketin egemen niteliğini” devrimcilerin tanınmasını istemektedirler. (Raboçeye Dyelo, n° 10, s. 25) yani mevcut olanın “meşruluğunu” kabul etmemizi istemektedirler; “ideologların”, hareketi, “maddi unsurlarla maddi ortamın karşılıklı etkisi sonucu meydana gelen” yolundan “saptırmaya” çalışmamalarını istemektedirler (“Mektup”, İskra n° 12’de); “bugünkü koşullarda işçiler için olanaklı olan mücadelenin özlenen bir mücadele olduğunun ve şu anda gerçekten yürütülen mücadelenin” olanaklı tek mücadele olduğunun kabul edilmesini istemektedirler. (“Raboçaya Mysıl’ın Özel Eki”, s. 14.) Biz devrimci sosyal-demokratlar ise, tam tersine, kendiliğindenliğe, yani “şu anda” mevcut olana bu tapınma ile yetinmiyoruz. Son yıllarda egemen olan taktiklerin değiştirilmesini istiyoruz; “birleşmeden önce ve birleşebilmemiz için, her şeyden önce sağlam ve kesin sınır çizgilerini çizmemiz gerekir” diyoruz. (İskra’nın yayına başlama duyurusuna bakınız)¹⁰. Kısacası Almanlar mevcut olanı savunuyorlar ve değişiklikleri reddediyorlar; biz ise mevcut olanın değişmesini istiyoruz, ve mevcut olana boyun eğmeyi, onunla uzlaşmayı reddediyoruz.

Alman kararlarının “özgür” kopyacıları, bu “önem-siz” farkı gözden kaçırmışlardır.

Dipnotlar

¹ Kendini Beğenmiş Yazar, Maksim Gorki’nin öykülerinden birinin başlığıdır.

² Burada K. Tulin’in, Struve’ye karşı yazmış olduğu bir makaleye değiniliyor, (Bkz: Collected Works, Vol. I, s. 333-507. -Ed.) bu makale, “Marksizm’in Burjuva Yazınında Yansıması” başlıklı bir denemeye dayandırılmıştı. [Yazarın 1907 baskısına notu.]

³ Edward Bernstein’in Die Voraussetzungen des Sozialismus und die Aufgaben der Sozialdemokratie adlı kitabı Rusya’da, 1901’de çeşitli başlıklar altında yayınlanmıştır: (1) Tarihsel Materyalizm, St. Petersburg. (2) Toplumsal Sorunlar, Moskova. (3) Sosyalizmin Sorunları ve Sosyal-Demokrasinin Görevleri, Moskova.

⁴ Zubatov — Kendi girişimiyle 1901-03 yıllarında bir “polis sosyalizmi” politikası izleyen, jandarma albayı ve Moskova Gizli Polis şefi. “Polis Sosyalizmi” politikası, işçileri otokrasiye karşı siyasal mücadeleden saptırmak amacıyla legal işçi örgütleri kurulmasından oluşuyordu. Bu örgütler aracılığıyla Zubatov, işçi sınıfı hareketini salt ekonomik hedeflerin gerçekleştirilmesine yöneltme girişiminde bulundu. İşçilere çarlık hükümetinin onlara ekonomik koşullarını iyileştirmede yardım etmeye hazır olduğu telkin ediliyordu.

Zubatovculuğun gerici niteliği, çalışan yığınları, otokrasiye karşı mücadelenin içine çekmek üzere legal işçi sınıfı örgütlerinden yararlanan devrimci sosyal-demokratlar tarafından açığa çıkartıldı. Daha sonraları Lenin’in de yazdığı gibi: “Böylece Zubatov hareketi kendi sınırlarını aşmakta ve polisın çıkarları için, otokrasinin desteklenmesi için, işçilerin siyasal bilincinin yozlaştırılması için polis tarafından başlatılan bu hareket, otokrasiye karşı dönmekte, proleter sınıf mücadelesinin bir patlaması haline gelmektedir” (“St. Petersburg Grevi”, Toplu Yazılar, Cilt 8, 1964 baskısı).

1903’teki devrimci hareketin etkisi altında çar hükümeti Zubatov örgütlerini dağıtmak zorunda kaldı.

⁵ Credo'ya Karşı Onyedilerin Protestosu'na değiniliyor. Yazar, bu protestonun yazılmasına katılmıştır (1899 sonu). Bu protesto ve Credo 1900 yılının ilkyazında yurtdışında yayınlandı. (Bkz: "Rus Sosyal-Demokratların Bir Protestosu", Collected Works, Vol. 4, s. 167-182. -Ed.) Şimdi artık, Bayan Kuskova'nın yazdığı makaleden (sanırım Bylo-ye'de çıkmıştır), Credo'yu kaleme alanın kendisi olduğunu ve o sırada Bay Prokopoviç'in yurtdışındaki "ekonomistler" arasında pek önemli bir yeri olduğunu bilmekteyiz. [Yazarın 1907 baskısına notu.]

⁶ Raboçeye Dyelo Editörleri için Vademecum. Emeğin Kurtuluşu grubu tarafından yayınlanan bir malzeme derlemesi, G. V. Plehanov'un Önsözüyle (Cenevre, Şubat 1900), RSDİP içindeki oportünizme, ve özellikle de Yurtdışı Rus Sosyal-Demokratlar Birliğinin ekonomizmine ve onun organı Raboçeye Dyelo'ya karşı yöneltilmişti.

⁷ Profession de foi (amentü, program) — 1899 yılının sonunda kurulmuş bulunan RSDİP Kiev Komitesinin oportünist görüşlerini sergileyen bir bildiri. Bu bildirinin Credo ile ortak yönü çoktu. Lenin bu belgeyi, "Profession de foi Üzerine" başlıklı makalesinde eleştirmiştir (Collected Works, Vol. 4, s. 286-96).

⁸ Bildiğimiz kadarıyla, o zamandan bu yana Kiev Komitesinin bileşimi değişmiştir.

⁹ Yalnız parti bağlarının ve parti geleneklerinin yokluğu olgusu bile, ki bu, Rusya ile Almanya arasında temel bir farkı oluşturur, akli başında bütün sosyalistleri körü körüne bir taklitçiliğe karşı uyarmış olmalıydı. Ama "eleştiri özgürlüğü"nün Rusya'da nerelere kadar vardırıldığı-nı göstermek için bir örnek verelim. Rus eleştiricisi Bay Bulgakov, Avusturyalı eleştirici Hertz'i şu biçimde azarlıyor: "Vardığı sonuçlar bağımsız olmakla birlikte, Hertz, bu noktada [kooperatif dernekler sorununda] besbelli ki, partisinin görüşlerine gereğinden fazla bağlı kalmaktadır, ve bu görüşlerden ayrıntılarda ayrılmakla birlikte, ortak ilkeyi reddetmeye cesaret edememektedir." (Kapitalizm ve Tarım, c. II, s. 287) Nüfusunun binde dokuz yüz doksan dokuzunun ilğine kadar siyasal boyun eğişle yozlaştığı ve parti onuru, parti bağları anlayışından tamamen yoksun bulunan, siyasal bakımdan köleleştirilmiş durumda bir devletin uyruğu, meşrutiyet düzeniyle yönetilen bir devletin yurttaşını "partisinin görüşlerine aşırı ölçüde bağlı kaldığı için" tepeden bakan bir edayla azarlamaktadır! İllegal örgütlerimizin, eleştiri özgürlüğü konusunda kararlar çıkarmaktan başka yapacak işleri yoktur elbet...

¹⁰ Bkz: Collected Works, Vol. 4, s. 354. -Ed.

SIYASAL AJİTASYON VE BUNUN EKONOMİSTLER TARAFINDAN SINIRLANDIRILMASI

V. İ. Lenin – Ne Yapmalı?

Rus işçilerinin iktisadi mücadelesinin,¹ iktisadi (çalışma ve meslek) koşulları teşhir eden “yazın”ın yaratılmasıyla zamandaş olarak, yaygın bir gelişme ve pekişme gösterdiğini herkes bilir. “Bildiriler” esas olarak fabrika sistemini teşhir ediyorlardı, ve böylece kısa bir süre içinde işçiler arasında gerçekleri teşhir etme tutkusu ortalığı sardı. İşçiler, sosyal-demokrat çalışma çevrelerinin kendilerine, yoksul yaşamları konusunda, dayanılmaz ağırlıktaki çalışmaları ve haklardan yoksun oluşları konusunda bütün gerçekleri açıklayan yeni türden bir bildiri sunmayı istediklerini ve bunu yapabileceklerini anlar anlamaz, bizi, fabrikalardan ve atölyelerden gelen mektup yağmuruna tutmaya başladılar. Bu “teşhir yazını”, sadece bildiride sözü edilen fabrikada değil, ama teşhir edilen gerçeklerin yayılabildiği bütün fabrikalarda da büyük bir etki yaratmıştır. Ve ayrı ayrı işletmelerde ve mesleklerde bulunan işçiler arasında yoksulluk ve yoksunluk durumu hemen hemen aynı olduğuna göre, “işçilerin yaşamları konusundaki gerçekler” herkesi harekete geçiriyordu. En geri işçiler arasında bile “basında kendilerinden söz ettirme” tutkusu uyandı — soyguna ve baskıya dayanan mevcut toplumsal düzenin tümüne karşı, savaşın bu ilkel biçimi için duyulan soylu bir tutkuydu bu. Ve çoğunlukla, bu “bildiriler”, gerçekten bir savaş ilânıydılar, çünkü bu teşhirler, işçileri harekete getiriyor, onları en göze batan haksızlıkların kaldırılmasını istemeye ve isteklerini grevlerle desteklemeye yöneltiyordu. Nihayet işverenler de, bu bildirilerin savaş ilânı anlamını taşıdıklarını kabul etmek zorunda kaldılar, o kadar ki, birçok hallerde çatışmaların patlak vermesini bile beklemediler. Her zaman olduğu gibi, bu teşhirlerin salt yayınlanması bile, derhal etkili oluyordu ve güçlü bir manevi baskı yaratıyordu. Birden çok durumda, bildirinin salt ortaya çıkışı bile, öne sürülen istemlerin tümünün ya da

bir kısmının yerine getirilmesine yetiyordu. Tek sözcükle, iktisadi (fabrika) teşhirler, iktisadi mücadelenin önemli bir manivelasıydı, ve şimdi de öyledir. Ve işçilerin kendi kendilerini savunmalarını zorunlu kılan kapitalizm var oldukça, bunlar, bu önemlerini korumayı sürdüreceklerdir. Avrupa’nın en ileri ülkelerinde bile, geri bir sanayi kolundaki, ya da unutulmuş bir ev sanayi kolundaki aşırı haksızlıkların teşhir edilmesinin, sınıf bilincinin uyanması için, sendikal mücadelenin başlaması ve sosyalizmin yayılması için bir başlangıç noktası olabildiği hâlâ görülebilir.²

Rus sosyal-demokratlarının büyük çoğunluğu, son zamanlarda, hemen hemen bütün zamanlarını fabrika koşullarının teşhirinin örgütlendirilmesine ayırmışlardır. Bunun ne kadar doğru olduğunu anlamak için —o kadar ki, bunun, kendi başına ele alındığında, özünde henüz sosyal-demokrat olmayıp, yalnızca sendikal çalışma olduğu gerçeğini gerçekten de gözden kaçırmışlardır— Raboçaya Mysıl’a bir göz atmak yeter. Nitekim yapılan teşhirler, yalnızca belirli bir sanayi kolunda işçilerle işverenler arasındaki ilişkilere değiniyordu, ve bunların sağladığı tek şey, işgücü satıcılarının “metalarını” daha iyi koşullarla satmayı ve salt ticari alışveriş konusunda alıcılarla savaşmayı öğrenmeleri oldu. Bu teşhirler (eğer bir devrimciler örgütü tarafından gerektiği gibi kullanılsaydı), sosyal-demokrat eylemin bir başlangıcı ve onu oluşturan bir parçası olabirdi; ama öte yandan bunlar, “salt sendikal” mücadeleye ve sosyal-demokrat olmayan bir işçi sınıfı hareketine de yol açabilirdi (ve kendiliğindenliğe tapınma tutumu veri olarak alındığında yol açması kaçınılmazdı da). Sosyal-demokrasi, yalnızca işgücünün daha uygun koşullarla satılması için değil, aynı zamanda mülksüzlerin kendilerini zenginlere satmaya zorlayan toplumsal düzenin kalkması için de işçi sınıfı mücadelesine önderlik eder. Sosyal-de-

mokrası, yalnızca belirli bir işverenler grubuyla değil, modern toplumun bütün sınıflarıyla ve örgütlenmiş bir siyasal güç olarak devletle de ilişkilerde işçi sınıfını temsil eder. Demek ki, sosyal-demokratlar, kendilerini, yalnızca iktisadi mücadeleyle sınırlamakla kalmamalı, iktisadi teşhirlerin örgütlenmesi işinin başlıca eylemleri haline gelmesine de izin vermemelidirler. İşçi sınıfının siyasal eğitimi ve bu sınıfın siyasal bilincinin geliştirilmesini etkin olarak ele almak zorundayız. Zarya ve İskra, ekonomizme karşı ilk saldırılarını artık yapmış olduklarına göre, bu konuda “herkes görüş birliğine varmıştır” (ama aşağıda göreceğimiz gibi, bazıları için bu, yalnızca, sözde kalmaktadır).

Karşımıza şu sorun çıkıyor: siyasal eğitim neyi içermelidir? Bu otokrasiye karşı işçi sınıfı düşmanlığının propagandasından ibaret olabilir mi? Elbette ki hayır. İşçilere siyasal bakımdan ezildiklerini açıklamak yetmez (nasıl ki, onlara çıkarlarının işverenlerin çıkarlarına uzlaşmaz karşıtlıkta olduğunu açıklamak da yetmezse). Ajitasyon, bu baskının her somut örneği ele alınarak yürütülmelidir (tıpkı iktisadi baskının somut örnekleri etrafında ajitasyon yürütmeye başlamış olmamız gibi). Bu baskı toplumun çeşitli sınıflarını etkilediğine göre, kendisini yaşamın ve eylemin en çeşitli alanlarında -meslek, kamu, özel, aile, din, bilim vb. alanlarında- ortaya koyduğuna göre, otokrasinin siyasal teşhirini bütün yönleriyle örgütlemeye girişmeyecek olursak, işçilerin siyasal bilincini geliştirme görevimizi yerine getiremeyeceğimiz besbelli değil midir? Baskının somut belirtileri etrafında ajitasyon görevini yerine getirebilmek için, bu belirtileri teşhir etmek gerekir (nasıl ki ekonomik ajitasyonu yürütebilmek için fabrikalarda yapılan haksızlıkları teşhir etmek zorunluysa).

Bunun yeterince açık olduğu düşünülebilir. Ama durum şudur ki, siyasal bilincin bütün yönleriyle geliştirilmesinin gereği konusunda, “herkes”, ancak lafta görüş birliğindedir. Örneğin Raboçeye Dyelo, çok yönlü siyasal gerçekleri açıklama kampanyasını örgütlenme görevine sarılma (ya da bu yolda ilk adımı atma) şöyle dursun, bu görevi üzerine alan İskra’yı yolundan uzaklaştırmaya çalışmaktadır. Söylediklerini dinleyiniz: “İşçi sınıfının siyasal mücadelesi sadece (hiç de “sadece” değil) iktisadi mücadelenin en gelişmiş ve en etkili biçimidir.” (Raboçeye Dyelo’nun programı, Raboçeye Dyelo, n° 1, s. 3) “Sosyal-demokratlar, şu anda, iktisadi mücadelenin kendisine olabildiğince siyasal bir nitelik kazandırma göreviyle karşı karşıya bulunmaktadır.” (Martinov, Raboçeye Dyelo, n° 10, s. 42) “İktisadi mücadele, yığınları etkin siyasal mücadeleye çekmek için en geniş uygulanabilirliğe sahip bir araçtır.” (Yurtdışı Birlik Konferansının aldığı karar, ve bu kararda yapılan “değişiklikler”, İki Konferans, s. 11 ve 17). Görüldüğü gibi, Raboçeye Dyelo, ilk sayısından son “Yazı kuruluna Talimat’a kadar, hep bu tezleri benimsemiştir, ve bunlar, besbelli ki, siyasal ajitasyonla siyasal mücadele konusunda tek bir görüşü ifade etmektedir. Bu

görüşü, ekonomistler arasında yaygın olan ve siyasal ajitasyonun iktisadi ajitasyonu izlemesi gerektiği yolundaki görüş açısından ele alalım. İktisadi mücadelenin, genel olarak³, yığınları siyasal mücadeleye sürükleyebilecek “en geniş uygulanabilirliğe sahip araç” olduğu doğru mudur? Tamamiyle yanlıştır. Yalnızca iktisadi mücadeleyle olan bağlantısı bakımından değil, polis zorbalığının ve otokratik zulmün bütün belirtileri, yığınları “çekmekte” hiç de daha az “geniş uygulanabilirliğe sahip” bir araç değildir. Zemskiye naçalniki⁴ ve köylülerin kırbaçlanması, memurların rüşvetçiliği ve polisin kentlerde “sıradan halka” karşı davranışı, açlara karşı mücadele, halkın aydınlanma ve bilgi için olan çabasının baskı altına alınması, vergilerin zorla tahsili ve dinsel mezheplerin ezilmesi, erlere karşı aşağılayıcı davranışlar ve öğrencilerle liberal aydınlara kışla yöntemlerinin uygulanması -bütün bunlar, ve zorbalığın buna benzer binlerce belirtisi, “iktisadi” mücadeleyle doğrudan doğruya bağlantılı olmamakla birlikte, siyasal ajitasyon için ve yığınları siyasal mücadeleye çekmek için, genel olarak, daha az “geniş uygulanabilirliğe sahip” fırsatlar mıdır? Doğru olan, bunun tam tersidir. İşçilerin (bizzat kendilerinin ya da onlarla yakın bağları olanların), zulümden, zorbalıktan ve hak yoksunluğundan acı çektiği durumların toplamı içinde, sendikal mücadeledeki polis zorbalığı durumları, hiç şüphe yok ki, azınlıkta kalır. O halde sosyal-demokratların, genel olarak söylemek gerekirse, hiç de daha az “geniş uygulanabilirliğe sahip” olmayan öteki araçlara da sahip bulunması gerekirken, niçin araçlardan yalnızca birini “en geniş uygulanabilirliğe sahip araç” ilan ederek siyasal ajitasyonun kapsamını önceden sınırlandıralım?

Artık belirsiz bir hal almış uzak geçmişte (bundan tam bir yıl önce!..) Raboçeye Dyelo şöyle yazıyordu: “Hükümet, polisi ve jandarmayı karşılarına çıkarır çıkarmaz”, “yığınlar, bir grevden sonra, ya da hiç değilse birkaç grevden sonra, kısa vadeli siyasal istemleri anlamaya başlıyorlar”. (Ağustos 1900, n° 7, s. 15.) Bu oportünist aşamalar teorisi, Yurtdışı Birlik tarafından artık terk edilmiştir; Birlik, şu sözleriyle şimdi, bize, bir ödünde bulunmaktadır: “Daha başlangıçta siyasal ajitasyonu tamamiyle bir iktisadi temel üzerinde yürütmenin hiç de gereği yoktur.” (İki Konferans, s. 11.) Birliğin, geçmişteki hatalarının bir kısmından bu şekilde dönmesi, geleceğin Rus sosyal-demokrasisi tarihçesine, ekonomistlerimizin sosyalizmi nerele kadar alçalttıklarını bir sürü kanıttan daha açık olarak gösterecektir! Ama siyaseti sınırlandırmanın bir biçiminin terk edilmesinin, bize öteki biçimleri kabul ettireceğini sanıyorsa, Yurtdışı Birlik, gerçekten çok saf olmalıdır. Bu durumda da, iktisadi mücadelenin mümkün olduğu kadar geniş bir temel üzerinde yürütülmesi gerektiğini, bundan her zaman siyasal ajitasyon için yararlanılması gerektiğini, ama bunun için iktisadi mücadeleyi yığınları etkin siyasal mücadeleye çekmek için en geniş uygulanabilirliğe sahip

araç saymanın “hiç de gereği olmadığını” söylemek daha mantıklı olmaz mı?

Yurtdışı Birlik, Yahudi İşçileri Birliğinin (Bund)⁵ Dördüncü Kongresinin kararlarından birinde yer alan “en iyi araçlar” deyimini yerine, kendisinin “en geniş uygulanabilirliğe sahip araçlar” deyimini koymuş olmasına önem vermektedir. Bu kararlardan hangisinin daha iyi olduğunu söylemekte güçlük çektiğimizi itiraf edelim. Bizce her ikisi de, bir diğerinden daha kötüdür. Hem Yurtdışı Birlik, hem de Bund, (belki de kısmen farkında olmayarak geleneğin etkisi altında) siyasete, ekonomist, trade-unioncu bir yorum getirme hatasına düşmektedirler. Bu hataya “en iyi” sözcüklerini kullanarak mı, yoksa, “en geniş uygulanabilirliğe sahip” sözcüklerini kullanarak mı düşüldüğü, temelde hiç bir şeyi değıştirmmez. Eğer Yurtdışı Birlik “iktisadi bir temel üzerindeki siyasal ajitasyonun en geniş ölçüde uygulanan (“uygulanabilirliğe sahip” değil) araç olduğunu söyleseydi, bu, sosyal-demokrat hareketimizin gelişiminin belli bir dönemi için doğru olurdu. Bu, [Ekonomistler bakımından ve 1898-1901 döneminde] pratik içinde çalışanların (eğer çoğunluğu bakımından değilse bile) birçoğu bakımından doğru olurdu; çünkü pratik içindeki bu ekonomistler, siyasal ajitasyonu (eğer uyguladırlarsa), hemen tamamıyla, iktisadi bir temel üzerinde uygulamışlardır. Böyle bir çizgiyi izleyen siyasal ajitasyon, Raboçaya Mysıl ve Öz Kurtuluş Grubu tarafından kabul edilmiş ve, hatta gördüğümüz gibi, örgütlenmiştir de. Raboçeye Dyelo iktisadi ajitasyon gibi yararlı bir işin, siyasal mücadelenin sınırlandırılması gibi zararlı bir şeyin eşliğinde yürütülmüş olmasını sert biçimde suçlamalıydı; bunu yapacağına, (ekonomistler tarafından) en geniş ölçüde uygulanan araçların, en geniş uygulanabilirliğe sahip araçlar olduğunu ilân etmektedir! Bu durumda, bu kimse-lere ekonomist dediğimizde, karşılığında bize sövmekten, bize “yalancılar”, “bozguncular”, “Papalık elçileri” ve “iftiracılar” demekten⁶, ve kendilerine hakaret ettiğimiz iddiasıyla bütün dünya önünde bizden yakınmaktan, ve yemin edercesine “şu anda ekonomizmle lekelenmemiş tek bir sosyal-demokrat örgüt yoktur”⁷ demekten başka ellerinden bir şey gelmiyor. Ah şu kötü, iftiracı siyasetçiler! Ekonomizm denen şeyi, sırf insanlığa düşman oldukları için ve başka insanları en amansız hakaretlere uğratmak için icat etmiş olmalıdır.

Martinov “iktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik kazandırmak”tan söz ederken, sosyal-demokrasiye yüklediği görevin somut ve gerçek anlamı ne olabilir? İktisadi mücadele, işçilerin, işgüçlerini daha elverişli koşullarla satmak için, çalışma koşullarını, yaşam koşullarını iyileştirmek için, işverenlere karşı kolektif mücadelesidir. Bu mücadele, zorunlu olarak, sendikal bir mücadeledir, çünkü çalışma koşulları farklı meslek dallarında büyük farklılıklar gösterir ve bu yüzden de bu koşulların iyileştirilmesi uğruna mücadele, ancak meslek örgütü temeli

üzerinde yürütülebilir (Batı ülkelerinde sendika temeli aracılığıyla; Rusya’da geçici meslek birlikleri ve bildiriler vb. aracılığıyla). Demek ki, “iktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik” kazandırmak demek, bu mesleki istemlerin yerine getirilmesi için uğraşmak, her meslek kolundaki çalışma koşullarını (Martinov’un makalesinin bir sonraki sayfasında, s. 43’de), “yasal ve idari önlemler” yoluyla iyileştirmek demektir. İşçi sendikalarının yapmakta oldukları ve her zaman yapmış oldukları da bundan başka bir şey değildir. Bay ve Bayan Webb gibi ağırbaşlı bilim adamlarının (ve “ağırbaşlı” oportünistlerin) yapıtlarını okuyunuz, o zaman İngiliz işçi sendikalarının uzun zamandan beri “iktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik kazandırma” görevini benimsediklerini ve o görevi uzun zamandan beri yerine getirmekte olduklarını, uzun zamandan beri grev hakkı için, kooperatif ve sendika hareketi önünde bütün yasal engellerin ortadan kaldırılması için, kadınların ve çocukların korunmasını sağlayacak yasalar için, sağlık, ve fabrika yasaları vb. aracılığıyla çalışma koşullarının iyileştirilmesi için mücadele etmekte olduklarını göreceksiniz.

Demek ki, “iktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik kazandırma” yolundaki gösterişli sözler, “korkunç derecede” derin ve devrimci görünüş altında, sosyal-demokrat siyaseti, sendikal siyaset derecesine düşürme geleneksel eğilimini gizlemektedir! İskra’nın “dogmanın devrimcileştirilmesini, yaşamın devrimcileştirilmesinden daha üstün”⁸ tuttuğu iddia edilen tek yanlılığını giderme maskesi altında, iktisadi reformlar uğruna mücadeleyi yepyeni bir şeymiş gibi önümüze sürmektedirler. Gerçekte, “iktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik kazandırmak” sözü, iktisadi reformlar uğruna mücadeleden başka bir anlam taşımaz. Martinov’un kendisi de, eğer kendi sözlerinin anlamını biraz düşünmüş olsaydı, bu basit sonuca ulaşabilirdi. Martinov en ağır silahlarını İskra üzerinde deneyerek şöyle diyor: “Partimiz, hükümetin karşısına, iktisadi sömürüye, işsizliğe, açlığa vb. karşı somut yasal ve idari önlem istemleriyle çıkabilirdi ve çıkmalıydı.” (Raboçeye Dyelo, n° 10, s. 42-43.) Somut önlem istemleri — bu, toplumsal reform istemleri anlamına gelmez mi? Ve tarafsız okura bir kez daha soruyoruz: Raboçeye Dyelo’culara İskra’yla görüş ayrılıklarında, iktisadi reformlar uğrunda mücadele zorunluluğu tezlerini ileri sürdüklerinden ötürü (bu yaygın ve biraz garip adlandırma bize başış-lansın!), maskeli bernştayncılar dediğimizde kendilerine iftira mı ediyoruz?

Devrimci sosyal-demokrasi, reformlar uğruna mücadeleyi eylemine her zaman katmıştır ve şimdi de katmaktadır. Ama sosyal-demokrasi, “iktisadi” ajitasyonu, sadece hükümetten her türden önlemleri yerine getirmesini istemek için değil, aynı zamanda (ve esas olarak) hükümetin bir otokratik hükümet olmasına son vermesini istemek için de kullanılır. Üstelik devrimci sosyal-demok-

rasi, hükümete karşı bu istemini yalnızca iktisadi mücadele temeli üzerine dayandırarak değil, aynı zamanda, toplumsal ve siyasal yaşamın genel olarak bütün alanlarına dayandırarak ileri sürmeyi görev bilir. Kısacası, devrimci sosyal-demokrasi, bütünün bir parçası olarak reformlar uğruna mücadeleyi, özgürlük uğruna ve sosyalizm uğruna devrimci mücadeleye tâbi kılar. Oysa Martinov, aşamalar teorisini yeni bir biçimde canlandırıyor ve sanki siyasal mücadele yerine tamamıyla iktisadi bir gelişme yolu izlenmesini va'zetmeye çalışıyor. İçinde bulunduğumuz devrimci hareketin yükselişi döneminde reformlar uğruna mücadeleyi, sözde özel bir "görev" gibi ileri sürmekle, o, partiyi geriletmekte, hem "ekonomist" ve hem de liberal oportünizmin ekmeğine yağ sürmektedir.

Devam edelim. Reformlar uğruna mücadeleyi, "İktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik kazandırma" gösterişli tezinin arkasında utanmazca gizleyerek, Martinov, tamamıyla iktisadi (aslında tamamıyla fabrikaya değgin) reformları özel bir şeymiş gibi ileri sürdü. Bunu niçin yaptı? Bilmiyoruz. Belki de dikkatsizliğinden ötürü. Ama aklıdan "fabrika" reformları yanında başka şeyler de geçiyor olsaydı, yukarıya aktardığımız tezinin tümü, her türlü anlamını yitirirdi. Belki de, bunu, hükümetin ancak iktisadi alanda "ödünler"de bulunmasının olanaklı ve olası olduğunu düşündüğünden ötürü yapmıştır.⁹ Eğer öyle ise, bu, garip bir kuruntudur. Kırbaç cezası, pasaportlar, toprak tazminatı ödemeleri,¹⁰ dinsel mezhepler, sansür vb., vb.'ye ilişkin yasalar çıkartılması konusunda da ödünler koparmak olanaklıdır ve koparılmaktadır. Elbette ki "iktisadi" ödünler (ya da sözde ödünler) hükümet bakımından en ucuzu ve en elverişlisidir, çünkü hükümet bunlarla işçi sınıfının güvenini kazanacağını ummaktadır. İşte bundan ötürü, biz sosyal-demokratlar, hiç bir durumda ya da hiç bir şekilde, iktisadi reformlara daha büyük önem verdiğimiz, ya da bu reformların özel bir önem taşıdığını sandığımız, vb. inancını (ya da yanılığını) uyandıracak bir davranışta asla bulunmamalıyız. Yukarda sözü edilen yasal ve idari önlemlerle ilgili somut istemlerden söz ederken, "bu gibi istemler" diye yazıyor, Martinov, "kof bir ses olarak kalmaz, çünkü, elle tutulur sonuçlar vaat ettiği için, işçi yığını tarafından etkin olarak desteklenebilirler. ..." Hayır, hayır, biz ekonomist değiliz! Biz yalnız, Bernstein'lar, Prokopoviç'ler, Struve'ler, R. M.'ler ve tutti quanti¹¹ yaptığı gibi, somut sonuçların "elle tutulurluğu" önünde kölece eğilmekteyiz! Biz, sadece, (Nartsis Tuporilov ile birlikte) "elle tutulur sonuçlar vaat etmeyen" her şeyin "kof bir ses"ten başka bir şey olmadığını anlaşılmamasını istiyoruz! Biz sadece çalışan yığınlar sanki (kendi dar görüşlülüklerini onlara yüklemeye kalkışanlara karşın bu alandaki yeteneklerini şimdiden tanıtlamış gibi), hiç bir elle tutulur sonuç vaat etmese bile, otokrasiye karşı her türlü karşı çıkışı etkin olarak destekleyemezlermiş gibi, muhakeme yürütmeye çalışıyoruz!

Örneğin Martinov'un kendisinin sözünü ettiği örnekleri, işsizliğe ve açlığa karşı "önlemleri" ele alalım. Eğer vaatlerine inanmak gerekirse, Raboçeye Dyelo, "elle tutulur sonuçlar vaat eden" (yasa tasarıları biçiminde?) "yasal ve idari önlemler için somut istemlere" ilişkin bir program hazırlayıp geliştirmeye çalışırken, her zaman "dogmanın devrimcileştirilmesini yaşamın devrimcileştirilmesinden daha üstün tutan" İskra, işsizlikle kapitalist düzenin tümü arasındaki kopmaz bağı açıklamaya çalıştı, "açlık tehlikesine" karşı uyarıda bulundu, polisin "açlara karşı savaşını" ve insafsız "geçici ağır ceza kurallarını" teşhir etti; ve Zarya da Yurt Haberleri Dergisi'nin açlığı ele alan bir kesimini¹² bir ajitasyon broşürü biçiminde özel bir yeni basım olarak yayınladı. Hey Tanrım! Bu dar görüşlü ve bağnaz doktrinerler ne onmaz bir "tek yanlılık" içindeydiler! "Bizzat yaşamın" çağrılarını kulaklarını nasıl da tıkıyorlardı! Bunların makaleleri "elle tutulur sonuçlar vaat eden" tek bir, evet (ne korkunç şey!) tek bir "somut istem" içermiyordu! Zavallı doktrinerler! Bunlar, taktiklerin bir büyüme süreci, ve büyüyen şeyin süreci vb. olduğunu ve iktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik kazandırmak gerektiğini öğrensiner diye, Kriçevski ve Martinov'a gönderilmelidirler!

"İşçilerin işverenlere ve hükümete karşı iktisadi mücadelesinin ["hükümete karşı iktisadi mücadele"] doğrudan taşıdığı devrimci anlamdan başka, bu mücadelenin şöyle bir anlamı da vardır: böylelikle işçiler devamlı olarak siyasal haklardan yoksun bulundukları bilincine varırlar." (Martinov, s. 44.) Bu pasajı buraya aktarmamızın nedeni, yukarda söylenenleri yüzüncü ve bininci kez yinelemek değil, Martinov'a bu mükemmel yeni formülünden ötürü özel teşekkürlerimizi sunmaktır: "işçilerin işverenlere ve hükümete karşı iktisadi mücadelesi". Ne paha biçilmez bir inci! Ekonomistler arasındaki bütün kısmi anlaşmazlıkları ve bütün nüansları ortadan kaldıran bu açık ve kısa önerme, işçileri "genel çıkarlar için bütün işçilerin koşullarının iyileştirilmesi uğruna siyasal mücadele"ye¹³ çağırmaktan başlayıp, aşamalar teorisinden geçerek, konferansın "en geniş uygulanabilirliğe sahip araçlar" vb. konusundaki kararıyla son bulan ekonomizmin özü, burada ne erişilmez bir beceri ve ustalıkla ifade edilmektedir. "Hükümete karşı iktisadi mücadele" trade-unioncu siyasetin ta kendisidir, ve bu da sosyal-demokrat siyasetten hâlâ çok uzaktır.

Dipnotlar

¹ Herhangi bir yanlış anlamaya yol açmamak için, burada ve bu kitap boyunca (bizim aramızdaki kabul edilmiş kullanımına uygun olarak) iktisadi mücadeleden anladığımız şeyin, Engels'in yukarda aktardığımız pasajında "kapitalistlere karşı direnme" olarak tanımladığı ve özgür ülkelerde örgütlü emeğin sendikal ya da mesleki mücadelesi olarak bilinen "pratik iktisadi mücadele" demek olduğunu belirtelim.

² Bu bölümde, biz, yalnız geniş ya da dar anlamıyla, siyasal mücadeleyi ele almaktayız. Onun için, Raboçeye Dyelo'nun, İskra'nın iktisadi

mücadele konusunda “çok sınırlı” olduğu iddiasına ilginç bir şey olarak, geçerken değinmekle yetiniyoruz. (İki Konferans, s. 27, Sosyal-Demokrasi ve İşçi Sınıfı adlı broşüründe Martinov tarafından yeniden ortaya atılmıştır.) Eğer bu suçlamacılar İskra’nın herhangi bir yıl içinde sanayi kesiminde iktisadi mücadeleye ayırdığı yeri (yapmaya çok düşkün oldukları gibi) kilo olarak ya da yaprak sayısı ile ölçselerdi, ve bunu Raboçeye Dyelo ile Raboçaya Mysıl’ın bir arada bu konuya ayırdıkları yerle kıyaslasalardı, bu bakımdan bile geri olduklarını kolaylıkla görürlerdi. Besbelli ki, bu basit gerçeğin kendilerince görülmesi, onları kafa karışıklıklarını açıkça ortaya koyacak savlara başvurmayaya zorlamaktadır. “İskra” diye yazıyorlar “istemeye istemeye [!] yaşamın zorunlu gereklerini kabul etmek ve hiç değilse [!] işçi sınıfı hareketi ile ilgili mektupları yayınlamak zorunda kalıyor[!]” (İki Konferans, s. 27). Çürütülmesi olanaksız sav dediğin böyle olur!

³ Raboçeye Dyelo bir tüm olarak partinin genel ilkelerinin ve genel görevlerinin sözünü ettiği için, biz de “genel olarak” diyoruz. Hiç kuşkusuz, pratikte öyle durumlar olabilir ki, siyasetin gerçekten iktisadi izlemesi gerekir, ama yalnızca ekonomistlerdir ki, tüm Rusya için geçerli olan bir kararda böyle bir şey söyleyebilirler. “Daha başlangıçta” siyasal ajitasyonu “tamamıyla iktisadi bir temel üzerinde” yürütmenin mümkün olduğu durumlar olabilir; ama Raboçeye Dyelo, sonunda, “bunun hiç bir gereği olmadığı” sonucuna varmıştır (İki Konferans, s. 11). Bundan sonraki bölümde, “politikacıların” ve devrimcilerin taktiklerinin, sosyal-demokrasinin sendikal görevlerini görmezlikten gelmek bir yana, tersine bu görevlerin tutarlı bir biçimde yerine getirilmesini sağlayabilecek olan şeyin yalnızca bunlar olduklarını göstereceğiz.

⁴ Zemskiye Naçalniki (kırsal yönetici). — Toprak beylerinin köylüler üzerindeki yetkilerini artırmak üzere 1899’da çarlık hükümeti tarafından kurulmuş olan yönetsel bir makam. Kırsal yöneticiler yerel toprak soyluları arasından atanıyor ve kendilerine yalnızca yönetsel değil, köylüleri tutuklamak ve ağır cezalara çarptırmak da dahil geniş yargısal yetkiler de veriliyordu.

⁵ Bund — Litvanya, Polonya ve Rusya Genel Yahudi İşçileri Birliği, 1897’de Vilno’da toplanan Yahudi sosyal-demokrat grubunun bir kongresinde kuruldu, daha çok Rusya’nın batı bölgelerindeki yarı-proleter Yahudi zanaatçıların bir birliğiydi. Bund, RSDİP’nin birinci kongresinde (Mart 1898) partiye, özellikle Yahudi proleterlerini ilgilendiren sorunlarda bağımsız olan özerk bir örgüt olarak katıldı.

Bund, Rus işçi sınıfı hareketine milliyetçi ve ayrılıkçı eğilimleri getirdi. Nisan 1901’deki dördüncü kongresinde RSDİP’nin birinci kongresinde benimsenen özerklik ilişkilerinin, federal ilkelere dayanan bir ilişki ile değiştirilmesi konusunda karar alındı. Bund’un bu kongresinde, aynı zamanda, “geniş yığınları harekete çekmenin en iyi yolunun ekonomik mücadele olduğu” yolunda siyasal mücadelenin yöntemleri ile ilgili bir karar da yayınlandı. Partinin ikinci kongresinde Bund delegeleri, örgütlerinin, Rusya’daki Yahudi proletaryanın biricik temsilcisi olarak tanınmasında direndiler. Kongre, bu örgütsel milliyetçiliği reddetti ve bunun üzerine Bund, partiden ayrıldı. 1906’da dördüncü (Birlik) kongresinde alınan bir kararla Bund, RSDİP’ye yeniden girdi. Bundcular parti içersinde daima oportünist kanadı (ekonomistler, Menşevikler, tasfiyeciler) desteklediler ve Bolşeviklere karşı mücadele yürüttüler. RSDİP’nin üyesi olmakla birlikte Bund, burjuva-milliyetçi nitelikte bir örgüttü. Bolşeviklerin, ulusların kendi kaderlerini tayin etme isteğini kapsayan programlarına karşı Bund, kültürel-ulusal özerklik dileğini öne sürdü. 1914-1919 Birinci Dünya Savaşında bundcular sosyal-şovenist bir tutumu benimsediler. 1917’de Bund, karşı-devrimci geçici hükümeti destekledi ve Ekim Sosyalist Devrimi düşmanlarının safında yer aldı. Yabancı askeri müdahaleler ve iç savaş yıllarında, bundcu liderler, karşı-devrimle işbirliği yaptılar. Aynı zamanda, Bund’un tabanındaki üyeler arasında Sovyet hüküme-

tini destekleme doğrultusunda bir dönüş görüldü. Proleter iktidarın, iç karşı-devrim ve dış müdahaleye karşı barışı kesinleştiği zaman, Bund, Sovyet düzenine karşı mücadeleden vazgeçti. 1921 Martında, Bund kendini dağıttı ve bazı üyeleri Bolşevik Partisine girdi.

⁶ Bunlar İki Konferans’ta kullanılmış olan ifadelerdir, s. 31-32, 28 ve 30.

⁷ İki Konferans, s. 32.

⁸ Raboçeye Dyelo, n° 10, s. 60. Bu, “ileriye doğru atılan her adım, her gerçek ilerleme, bir düzine programdan daha önemlidir” tezinin, hareketimizin bugünkü kaos durumuna, yukarıda nitelendirmiş olduğumuz Martinov tarzı uygulanmasıdır. Gerçekte bu, bernştayncıların o ünlü “hareket her şeydir, nihai amaç ise hiç bir şey” tümcesinin Rusça bir çevirisinden başka bir şey değildir.

⁹ S. 43: “Elbette ki, işçilere hükümetten bazı iktisadi istemlerde bulunmalarını öğütlediğimizde, bunu, otokratik hükümet iktisadi alanda zorunlu olarak bazı ödünlerde bulunmaya hazır olduğu için yapıyoruz.”

¹⁰ Rusya’da serfliğin kaldırılması kararnamesi (19 Şubat 1861) gereğince, çar hükümeti, köylülerin “alın terleri ve kanlarıyla sulamış oldukları kendi köylü toprakları” (Lenin) için ödemede bulunmaları yükümlülüğünü koydu. Saptanan fiyatlar, köylüye verilen toprağın gerçek fiyatının iki-üç katıydı. 1907’de bu ödemeler durdurulana kadar, köylüler, toprak sahiplerine, toplam olarak, 2.000 milyon ruble ödemişlerdi.

¹¹ Bütün ötekilerin. -ç.

¹² Bkz: Collected Works, Vol. 5, s. 253-274. -Ed.

¹³ Raboçaya Mysıl, “Özel Ek”, s. 14.

EKONOMİZM İLE TERÖRİZM ARASINDAKİ ORTAK YAN NEDİR?

V. İ. Lenin – Ne Yapmalı?

Son dipnotta, bir rastlantı olarak fikir birliği içinde olan bir ekonomist ile sosyal-demokrat olmayan bir teröristin görüşlerini aktardık. Ama genel olarak söylemek gerekirse, bu ikisi arasında, daha sonra üzerinde durmamız ve burada devrimci eylem için eğitim sorununa ilişkin olarak değinmemiz gereken rastlantısal değil, zorunlu bir iç bağlantı vardır. Ekonomistler ile bugünün teröristleri arasında ortak bir kök bulunmaktadır, ve bu, bir önceki bölümde genel bir olgu olarak incelediğimiz ve şimdi de siyasal eylem ve siyasal mücadele üzerinde etkisi bakımından ele alacağımız kendiliğindenliğe kölece boyun eğıştır. “Günlük tekdüze mücadeleyi” vurgulayanlar ile bireylerden en özverili mücadeleyi bekleyenler arasındaki fark o kadar büyüktür ki, ilk bakışta, bu söylediklerimiz bir paradoks gibi gözükebilir. Ama bu, bir paradoks değildir. Ekonomistlerle teröristler kendiliğindenliğin yalnızca farklı uçlarına boyun eğmektedirler; ekonomistler “salt işçi hareketi” önünde boyun eğmektedirler, teröristler ise devrimci mücadele ile işçi sınıfı hareketini birbirini tamamlayan bir bütün içinde birleştirme yeteneğinden ya da olanağından yoksun olan aydınların tutkulu öfkесinin kendiliğindenliği önünde boyun eğmektedirler. İnançlarını yitirmiş olanların ya da bunun mümkün olduğuna hiç bir zaman inanmamış olanların öfkeleri ve devrimci enerjileri için, terör dışında bir çıkış yolu bulmaları gerçekten zordur. Böylece sözünü ettiğimiz kendiliğindenliğe kölece boyun eğişin her iki biçimi de, ünlü Credo programının uygulamaya konuluşunun başlangıcından başka bir şey değildir: İşçiler “işverene ve hükümete karşı iktisadi mücadeleye” girişinler (Credo’nun yazarı, kendi görüşlerini Martinov’un diliyle ifade ettiğimiz için bizi bağışlasın. Bizim bunu yapmaya hakkımız olduğu kanısındayız, çünkü Credo’da da işçilerin iktisadi mücadelede “siyasal düzene

karşı çıktıkları” söylenmektedir) ve aydınlar da siyasal mücadeleyi kendi gayretleriyle yürütsünler — elbette ki teröre başvurarak! Bu, üzerinde diretilmesi gereken tamamen mantıki ve kaçınılmaz bir sonuçtur — programı uygulamaya başlayanların kendileri henüz bunun kaçınılmaz olduğunu anlamıyor olsalar bile. Siyasal eylemin, en iyi niyetlerle ya terör çağrısında bulunanların, ya da iktisadi mücadelenin kendisine bir siyasal nitelik kazandırmaktan söz edenlerin bilincinden çok ayrı olan bir mantığı vardır. Cehenneme giden yol, iyi niyetle döşenmiştir, ve bu durumda, iyi niyet, kişiyi “en az direnme çizgisine”, katıksız burjuva Credo programı çizgisine kendiliğinden sürüklenmekten kurtaramaz. Hiç kuşku yok ki, birçok Rus liberalinin —liberallığı resmen benimseyenlerin ve Marksizm maskesi takan liberallerin— bütün yürekleriyle teröre yakınlık duymaları ve günümüzde ortalığı sarmış olan terörist havayı kışkırtmaları da bir rastlantı değildir.

İşçi hareketini her yoldan destekleme görevini benimseyen, ama programına, terörü ve deyim yerindeyse, sosyal-demokrasiden kurtuluşu da almış olan devrimci-sosyalist Svoboda grubunun kuruluşu, sosyal-demokratik duraksamaların bu sonuçlarını daha 1897’nin sonunda, (“Bugünün Görev ve Taktikleri”) “iki bakış açısı”nı yazdığı sıra sözcüğü sözcüğüne önceden belirtmiş olan P. B. Akselrod’un takdire değer ileri görüşlülüğünü bir kez daha doğrulamıştır. Rus sosyal-demokratları arasındaki daha sonra ortaya çıkan bütün tartışmalar ve anlaşmazlıklar, tıpkı bitkinin tohumda bulunması gibi, bu iki bakış açısında mevcuttur.¹

Bundan, ekonomizmin kendiliğindenliğine karşı direnemeyen Raboçeye Dyelo’nun terörizmin kendiliğindenliğe karşı da niçin diremediğini anlamak mümkündür. Svoboda’nın, terörizmi savunmak için öne sürmüştü

olduğu özgül savları burada belirtmek çok ilginç olacaktır. Svoboda, terörizmin, caydırıcı rolünü “tamamen reddediyor” (Devrimciliğin Yeniden Doğuşu, s. 64), ama bunun yerine terörizmin “kızıştırıcı önemini” vurguluyor. Birincisi, bu, terörizm üzerinde direnen geleneksel (sosyal-demokrasi öncesi) düşünceler çevriminin parçalanış ve düşüş aşamalarından birini temsil etmesi bakımından tipiktir. Hükümetin terörle “yıldırılamayacağı”nı ve bu yüzden de yıkılamayacağını teslim etmek, terörü, bir mücadele sistemi olarak programın öngördüğü bir eylem alanı olarak tümüyle mahkum etmek demektir. İkincisi, bu, “devrimci eylem için eğitim” konusunda ivedi görevlerimizi anlamakta kusur etmemizin bir örneği olarak daha da tipiktir. Svoboda, terörü, işçi sınıfını “kızıştırma” aracı olarak, ona güçlü bir iti sağlama aracı olarak savunuyor. Kendi kendisini böylesine çürüten bir sav düşünmek zordur. İnsanın şu soruyu sorası geliyor: Rus yaşamında yer alan haksızlıklar yeterli değil midir ki, özel “kızıştırıcı” araçları icat etmek gereksin? Öte yandan, Rus zorbalığının bile kızıştıramadığı ve kızıştıramayacağı kimselerin, kollarını kavuşturarak, hükümetin bir avuç teröristle düellosunu kenardan seyredecekleri besbelli değil midir? Gerçek şudur ki, Rus yaşamındaki toplumsal kötülükler, çalışan yığınları heyecan doruğuna ulaştırmaktadır, ama biz, Rus yaşam koşullarının düşündüğümüzden çok daha geniş boyutlara ulaştırdığı ve gürül gürül akan tek bir sel haline getirilmesi gereken halkın bütün bu öfke damlacıklarını ve dereciklerini, deyim yerindeyse, bir araya getirip yoğunlaştıramıyoruz. Bunun başarılabilmesi, işçi sınıfı hareketindeki muazzam büyüme ile ve yukarda değinilen işçilerin siyasal yazın susuzluğu ile kesin olarak tanıtlanmaktadır. Öte yandan, terör çağrıları ve iktisadi mücadelenin kendisine bir siyasal nitelik kazandırma çağrıları, şu anda, Rus devrimcilerinin omzuna yüklenen ivedi görevden, yani kapsamlı siyasal ajitasyonu örgütlendirme görevinden kaçmanın iki farklı biçiminden başka bir şey değildir. Svoboda, “yığınlar arasında yeğin ve güçlü bir ajitasyon başlar başlamaz, terörün kızıştırıcı işlevinin sona ermiş olacağını” (Devrimciliğin Yeniden Doğuşu, s. 68) açıkça kabul ederek, ajitasyonun yerine terörü koymak istemektedir. Bu, hem teröristlerin hem de ekonomistlerin, ilk yazında meydana gelen olayların² ortaya koyduğu çarpıcı kanıtlara karşın, yığınların devrimci eylemini küçümsediklerini tanıtlanmaktadır; ve birinci grup yapay “kızıştırıcılar” peşinde koşarken, ikinci grup da “somut istemler”den söz ediyor. Ama her ikisi de siyasal ajitasyonda ve siyasal teşhirlerin örgütlendirilmesinde kendi eylemlerini geliştirmede yeterli dikkati göstermiyorlar. Ve şimdi olsun ya da başka bir zaman olsun, hiç bir başka iş, bu görevin yerini alamaz.

Dipnotlar

¹ Martinov “daha gerçekçi [?] başka bir ikilem tasarlamaktadır” (Sosyal-Demokrasi ve İşçi Sınıfı, s. 19): “sosyal-demokrasi

ya proletaryanın iktisadi mücadelesinin doğrudan önderliğini üzerine alır ve bununla [!] bu mücadeleyi devrimci sınıf mücadelesine dönüştürür...” “Bununla”, yani açıkçası iktisadi mücadelenin doğrudan önderliğiyle, Martinov, sendikal mücadeleye önderlik etmenin, tek başına, trade-unioncu bir hareketi devrimci bir sınıf hareketine dönüştürmeyi başarabildiği tek bir örnek gösterebilir mi? Böyle bir “dönüşümü” gerçekleştirebilmek için her yönlü siyasal ajitasyonun “doğrudan önderliğini” etkin olarak üzerimize almamız gerektiğini anlayamıyor mu? ... “Ya da öteki bakış açısı: sosyal-demokrasi, işçilerin iktisadi mücadelesinin önderliğini üzerine almaktan kaçınır ve böylece kendi kanatlarını yolmuş olur. ...” Yukarıya aktarılan Raboçeye Dyelo’nun görüşüne göre “kaçınan” İskra’dır. Ama gördük ki, İskra, iktisadi mücadeleyi yürütmekte Raboçeye Dyelo’nun yaptığından çok daha fazlasını yapmaktadır, ama dahası bununla kendini sınırlamaz ve iktisadi mücadelenin hatırı için siyasal görevlerini dar sınırlara hapsedmez.

² 1901 ilkyazında başlayan büyük sokak gösterileri. [Yazarın 1907 baskısına notu.]

RKP X. PARTİ KONGRESİ'NİN PARTİ'NİN BİRLİĞİ ÜZERİNE KARARININ İLK TASLAĞI

V. İ. Lenin & J. Stalin – Örgütlenme Üzerine

1) Kongre, partinin bütün üyelerinin dikkatini, üye saflarının birliğinin ve bütünlüğünün, parti üyeleri arasında tam bir güvenin ve proletaryanın öncüsünün irade bütünlüğünü gerçekten temsil eden gerçekten uyumlu bir çalışmanın güvenceye alınmasının, birçok olayın ülkenin küçük- burjuva nüfusu içinde kararsızlıkları güçlendirdiği şu anda, özellikle gerekli olduğu noktasına çeker.

2) Bununla birlikte Parti'de sendikalar konusunda genel bir parti tartışmasından önce, fraksiyonculuğun bazı belirtileri, yani özel platformları olan ve belli bir ölçüde kendi içinde kapalı ve kendine özgü bir grup disiplini yaratma çabası gösteren grupların oluştuğu saptanabiliyordu. Fraksiyonculuğun bu tür belirtileri, örneğin Moskova'daki (Kasım 1920'de) bir Parti Konferansı'nda ve Harkov'da hem "İşçi Muhalefeti" adlı grupta hem de kısmen "demokratik Merkezçilik" adlı grupta gün yüzüne çıktı.

Bütün sınıf bilinçli işçilerin, her ne biçime bürünürse bürünsün, fraksiyonculuğun zararlarını ve izin verilemezliğini açıkça tanıması zorunludur; fraksiyonculuk tek tek grupların temsilcileri partinin birliğini koruma yolunda en iyi niyete sahip olsalar bile, gene de uygulamada zorunlu olarak, uyumlu çalışmanın zayıflaması, hükümet partisine rampa eden düşmanların çatlağı derinleştirme ve karşı devrimci amaçlar için ondan yararlanma girişimlerine yenden daha büyük güçle girişimleri sonucuna götürür.

Sımsıkı izlenen komünist çizgiden her biçimde sapmalardan proletarya düşmanlarının yararlanması, Kronstadt ayaklanması örneğinde en büyük bir açıklıkla kendini göstermiştir. Bu ayaklanmada, dünyanın bütün ülkelerindeki burjuva karşı-devrim ve Beyaz Muhafızlar, salt Rusya'da proletarya diktatörlüğünün işini bitirmek için bir Sovyet düzeninin sloganlarına bile sarılmaya hazır olduklarını hemen bildirdiler, Sosyal-Devrimciler ve ge-

nel olarak burjuva karşı-devrim Kronstadt'ta sözde Sovyet iktidarı adına Rusya'daki Sovyet hükümetine karşı ayaklanma sloganlarını kullandılar. Böylesi gerçekler, Beyaz Muhafızların salt Rusya'da proleter devrimin kalesini zayıflatmak ve yıkmak için komünist, hatta Komünistlerden de "solcu" pozlara bürünmeye çalıştıklarını ve bunu becerdiklerini kesinlikle kanıtıyor. Kronstadt ayaklanmasının arifesinde Petrograd'ta Menşeviklerin dağıttığı bildiriler de, Kronstadt isyancılarını, Sosyal-Devrimcileri ve beyaz muhafızları gerçekte ileri doğru itmek ve desteklemek için RKP içindeki görüş ayrılıklarından ve fraksiyonculuk belirtilerinden Menşeviklerin nasıl yararlandığını, bu arada sözde ayaklanmaların karşıtı ve Sovyet iktidarının, ama sözde küçük düzeltmelerden geçmiş bir Sovyet iktidarının tarafı kılığında göründüklerini ortaya koymaktadır.

3) Bu konuda propaganda, bir yanda proletarya diktatörlüğünün başarısının temel koşulu olarak fraksiyonculuğun zararları ve tehlikeleri konusunda parti birliğinin ve proletaryanın öncüsünün irade birliğinin gerçekleştirilmesi açısından köklü bir aydınlatma alanında, öte yanda da Sovyet iktidarının düşmanlarının en yeni taktik manevralarının özgüllüğü üzerine aydınlatma alanında sürdürülmelidir. Karşı-devrimin açık bir beyaz muhafız bayrağı altında gerçekleşmesinin umutsuz olduğuna inanmış bulunan bu düşmanlar, şimdi de RKP içindeki görüş ayrılıklarından yararlanma ve karşı-devrimi şu ya da bu yoldan, iktidarın Sovyet iktidarını tanımaya dıştan bakıldığında en yakın gelen bir siyasi akıma teslim edilmesi yoluyla destekleme yolundaki her çabayı gösteriyorlar.

Daha önceki deneyimler de, devrimci diktatörlüğü sarsmak ve yıkmak, böylece karşı-devrimin yengisine, kapitalistlerin ve çiftlik sahiplerinin yengisine yolu açmak üzere karşı-devrimin, aşırı devrimci partiye en yakın olan

muhalefeti desteklediği günlerin deneyimleri de propaganda yoluyla açıklanmalıdır.

4) Fraksiyonculuğa karşı pratik savaşım, her parti örgütünün hiç bir fraksiyoncu davranışa karşı hoşgörülü davranılmamasına çok sıkı biçimde dikkat etmesi zorunludur. Parti'nin eksiklerinin mutlaka zorunlu olan eleştirisi öyle yapılmalıdır ki, her pratik öneri elden geldiği kadar belirgin biçimde, gecikmeksizin, hiç bir sarsaklığa meydan verilmeksizin Parti'nin yerel yönetim organlarına ve merkezi yönetim organına, tartışılmak ve karara bağlanmak üzere iletilmelidir. Eleştiride bulunan herkes, ayrıca, eleştirinin biçimi ile ilgili olarak, düşmanlarla çevrili olan Parti'nin durumunu dikkate almalı, eleştirinin içeriği ile ilgili olarak, Parti'nin ve üyelerinin yanlışlarının uygulamada nasıl düzeltildiğini, Sovyet ve parti çalışmasına kendisinin yaptığı dolaysız katkı yoluyla denemelidir. Parti'nin genel çizgisinin her türlü tahlili ya da pratik deneyiminin değerlendirilmesi, kararlarının uygulanmasının denetimi, yanlışların düzeltilmesine ilişkin yöntemlerin incelenmesi vb., herhangi bir "platform" vb. üzerinde oluşan gruplarda önceden asla tartışılmaz; tersine, bunlar yalnızca ve doğrudan tüm parti üyelerinin işlemine iletilir. Bu amaçla kongre, "Tartışma Gazetesi" nin ve özel derleme yazıların daha düzenli olarak çıkarılmasını, bununla ilgili olarak, eleştirinin salt nesnel biçimde yürütülmesini ve hiçbir zaman proletaryanın sınıf düşmanlarına yardımcı olabilecek biçimlere bürünmemesine yorulmadan çalışılmasını buyurur.

5) Parti Kongresi, özel bir kararda çözümlenmesi yapılan sendikalizm ve anarşizm yönüne sapmayı ilke olarak geri çevirme ve her türlü fraksiyonculuğun kökünü kazımak işiyle Merkez Komitesi'ni görevlendirirken, aynı zamanda, örneğin "İşçi Muhafeti" denilen grup konusunda olduğu gibi, dikkati özellikle kendine çeken konularla ilgili olarak —Parti'nin proleter olmayan ve güvenilmeyen unsurlardan temizlenmesi, bürokratizme karşı mücadele, demokrasinin ve işçilerin inisiyatifinin gelişmesi vs.—, bütün nesnel önerilerin en büyük dikkatle incelenmesi ve pratik çalışmada denenmesi gerektiğini bildirir. Parti, birçok değişik türden engelle karşılaştığımız için bu konularda gerekli bütün önlemleri yürütmediğimizi, Parti'nin nesnel olmayan ve fraksiyoncu nitelikli sözde eleştirinin kesinlikle geri çevrilmesi ile ilgili olarak, her zamanki gibi yorulmadan, yeni yöntemleri deneyerek, bütün araçlarla bürokratizme karşı ve demokrasinin, inisiyatifin gelişmesi için, Parti'ye sızmış olan kimselerin bulunması, teşhir edilmesi ve kovulması, vb. yolunda savaşımında bulunacağını bilmek zorundadır.

6) Kongre bundan dolayı, şu ya da bu platform üzerinde oluşmuş bütün grupların ("İşçi Muhalefeti", "Demokratik Merkezçilik", vb. grupları gibi) tümü ile dağıtıldıklarını açıklar ya da bunların derhal dağıtılmasını buyurur. Bu kongre kararının yerine getirilmemesi, Par-

ti'den kesinlikle ve derhal çıkarılmayı gerektirir.

7) Parti içinde ve tüm Sovyet çalışmasında sıkı bir disiplinin sağlanması ve her türlü fraksiyon oluşumunun kökü kazınarak en büyük birliğe ulaşılması için, Kongre, disiplinin bozulması ya da fraksiyonculuğun diriltilmesi ya da buna göz yumulması hallerinde, partiden çıkarılmaya kadar varan büyük parti cezalarının, MK üyeleri ile ilgili olarak, bunların MK adaylığı aşamasına indirilmesi, hatta en son önlem olarak Parti'den çıkarılması işleminin uygulanmaya konması konusunda Merkez Komitesine yetki verir. MK üyelerine, MK adaylarına ve Denetleme Komisyonu üyelerine karşı bu en uç önlemin uygulanması, MK Plenumu'nun toplantıya çağırılması, bu toplantıya tüm MK adaylarının ve Denetleme Komisyonu'nun bütün üyelerinin çağırılması koşuluna bağlıdır. Parti'nin en sorumlu yöneticilerinin bu ortak toplantısı, MK üyesinin MK aday aşamasına indirilmesini ya da Parti'den çıkarılmasını gerekli görürse, bu önlem gecikmeye meydan vermeden yerine getirilmelidir."

Lenin,
2 Cilt'te Seçme Eserler, Cilt 2, s. 801-804
Almanca, Yabancı Dillerde Yayınevi, Moskova
1947

“PARTİ’DEKİ BÖLÜNME SORUNUNDA İŞÇİLERİN GÖRÜŞLERİ” ADLI BROŞÜRE ÖNSÖZ

V. İ. Lenin & J. Stalin – Örgütlenme Üzerine

Proletari’de (8. sayısında) “Pek çok İşçiden Biri” imzalı bir mektubun tam metnini yayınlamaya söz verdik. Şimdi İskra’nın 105. sayısından mektubun yazarının “eskiden kendisini Azınlıktan biri saydığını” ve “eskiden Çoğunluk denilenlerin amansız bir düşmanı olduğunu” öğreniyoruz. Öyleyse daha da iyi. Bu eski Menşevik’in “proleter inisiyatif” e ilişkin güzel ifade edilmiş niyetlerin sadece bir sürü “güzel söz” olduğunu kabul edişi bizim için çok daha değerlidir; onun aydınların “Manilovizm”-ini¹ açıkça yermesi bizim için çok daha kıymetlidir. Bu Menşeviklerin demagojisi ve her çeşit ihsan konusundaki —özerklik, inisiyatif, demokrasi vs.— sorumsuz vaatlerinin sınıf bilinçli işçileri (beklenmesi gerektiği gibi) sıkma-ya ve onların meşru güvensizlik ve eleştirisini uyandırma-ya başladığının açık bir belirtisidir.

Başka bir karakteristik gerçek —ve birçok Menşevik işçiyi şüphesiz “eski Menşevikler” haline getirecek bir gerçek— ise İskra’nın işçinin mektubunda “aşağıdan bir yumruk” görmüş olmasıdır! Bu üzerinde cidden durmaya değer bir gerçektir.

Bu mektubun “yumruk” ile ne alakası var? diye kendi kendime soruyorum. Menşeviklerin hemen hemen ölümüne işledikleri bu “ölümcül kelime” bazı belli örgütsel kavramları mı ifade ediyor, ya da bu sadece aydınların, kaprislerini kontrol altına alacak herhangi bir güçlü örgütten sıkılması veya ona karşı isyan etmesini mi ifade ediyor?

Mektubun yazarı ne istiyor? O bölünmenin sona ermesini istiyor. İskra bu amaca sempati duyuyor mu?

Evet, bunu açıkça belirtiyor. İskra bunun tam şimdi başa-rılabileceği görüşünde midir? Evet, çünkü o, “Ayrılıklar (taktiklerdeki) bir bölünmeyi haklı çıkaracak kadar büyük değildir” diye açıklıyor.

Durum böyle olunca, İskra niçin “işçi”ye cevabında, “Yalnızca Parti üyeleri için” yayınlanan bültenlerinde ve Plehanov’un “gizli” broşüründe yer alan “Zemstvo kampanyasının Planı”na bile değinerek tekrar taktik farklılıkları öne çıkarıyor? Bunun amacı nedir? “İşçi” polemiklerin ve uyuşmazlıkların zorunluluğunu inkar etmiyor, Bolşevikler de inkar etmiyor! Ve Üçüncü Kongre’de kabul edilen Parti Tüzüğü her komitenin yazı yayınlama hakkını açık olarak belirtiyor. Bütün bunlardan sonra, sorun taktik farklılıkların bir bölünmeye yol açmaması, yani örgütsel bağların kopmasına yol açmaması için ne yapılması gerektiği etrafındadır. O halde İskra niçin, taktik farklılıklar hakkındaki ilgisiz tartışmalara sürüklenerek, açıkça ortaya konmuş sorunu gözden kaçırmaktadır? Belki de, “İşçi”nin “yumruğu” herhangi bir alakasız gevezeliğe karşı çıkacağı için değil midir? Bölünmeye son vermek için yalnızca bölünmeye son vermeyi arzu etmek yeterli değildir. Bunu nasıl yapacağımızı bilmek gerekir.

Bölünmeye son vermek tek bir örgütte kaynaşmak demektir. Bölünmeyi hızla sona erdirmeyi gerçekten isteyen herhangi bir kişi kendisini bölünme hakkında şikayetler, azarlamalar, karşı suçlamalar, haykırımlar, duygusal konuşmalarla sınırlamamalı (“İşçi” ve aynı zamanda Plehanov tarafından —kendisini Bataklıkta bulduğundan beri— yapıldığı gibi), bu ortak ve birleşik örgüt tipini geliştirmeye hemen başlamalıdır.

“İşçi”nin mektubundaki zayıf nokta, yazarın bölünmeden yalnızca yakınması, fakat bunu kapatmak için belirli örgütsel tedbirler alınması konusunda hiçbir somut

öneride bulunmamasıdır. Bu eksikliği düzeltmek yerine İskra “işçi” tarafından ortak örgütsel kuralların zorunlu olarak tanınmasına ilişkin yükseltilecek fikre “Yumruk!” diye “panik” içinde bağırarak hatayı derinleştirmektedir! “İşçi” farklılıklar bölünmeyi haklı çıkarmamaktadır diyor. Bu, doğrudur, diyerek, İskra bunu kabul ediyor: Bu, her iki kesimi sıkıca bağlayacak ve taktik farklılıklara rağmen onları birbirine bağlı tutacak kadar sağlam bir ipin (yazıklar olsun! Ne ağır mekanik terimler kullanıyorum ben! “Yumruk” gibi bir fikir! Fakat dayanın bir dakika İskra’lı yoldaşlar, “Düğüm” ve diğer böyle dehşetli şeyler düşünceyle baygınlık geçirmeyin) eğrilmesinin şimdi gerekli olduğunu ifade eder — diye devam ediyor “İşçi”.

İskra buna cevap olarak yeniden isteri çılgınlıkları atarak cevap veriyor: “Yumruk!”

Biz kendi payımıza cevap olarak şunu söylüyoruz: Sen haklısın İşçi Yoldaş! Doğru düşünüyorsun. Yeni, güçlü bir ip gereklidir. Fakat daha ileri git, bir adım daha at: Bu ipin ne çeşit bir ip olması gerektiğini, her iki taraf için bağlayıcı (İmdat! Yine “Yumruk” var!) olacak olan bu ortak örgütün nasıl bir şey olması gerektiğini düşünmeye başla.

İşçi yoldaş örgütsel önerilerini (çünkü bölünmeyi kapatma sorunu, her iki tarafın taktik farklılıklarının bir bölünmeyi haklı çıkarmadığını bilmeleri temelinde tamamen örgütsel bir sorundur) belirtmekte yeterince ileri gitmemiştir, ancak, İskra, onun çok fazla ileri gittiği, hatta bir yumruk hakkında tekrar çılgılık atmasına yol açacak kadar fazla ileri gittiği görüşündedir!

Okuyucularımıza bir kere daha soruyoruz: Gerçekte bu, yani İskra’nın aklını başından alan kötü “yumruğun” gerçek anlamı nedir? Bu yumruk herhangi belirli örgütsel fikirleri ifade eder mi, yoksa bu yalnızca aydının tüm Parti üyelerini bağlayan herhangi bir örgütün getirdiği herhangi bir çeşit “bağlardan” kör ve gülünç korkusu mudur?

Biz bu sorunda karar vermeyi sınıf bilinçli işçilere bırakıyor ve devam ediyoruz.

Her iki tarafın da samimiyetle arzuladığını kabul edersek, bir kaynaşmada gerçek zorluk aşağıdakidir; ilk olarak, örgütsel kurallar, herkesi bağlayan bir Parti Tüzüğü konmalıdır; ikinci olarak, tüm paralel ve rekabet içinde bulunan yerel ve Merkezi Parti örgütleri ve kurumları kaynaştırılmalıdır.

Bugüne kadar, yalnızca RSDİP Üçüncü Kongresi, herhangi bir azınlığın hakkı için tüzüksel garanti sağlayan kurallar koyarak bu problemlerden ilkinin çözme girişiminde bulunmuştur. Üçüncü Kongre, Parti programını, taktiklerini ve örgüt disiplini kabul eden her azınlık için Parti’de deyim uygunsuz, bir yer sağlamıştır. Bolşevikler Menşeviklerin de birleşik bir Parti’de belli bir yerleri olmasını sağlamak için çaba sarf etmişlerdir. Menşevikler için aynı şeyi söyleyemeyiz: onların Tüzüğü Parti’de herhangi bir azınlık için hiçbir tüzüksel garanti sağlamıyor.

Hiçbir Bolşevik’in Üçüncü Kongre’de kabul edilmiş olan Tüzüğü ideal ya da hatasız görmediğini söylemeye gerek yok. Her kim Tüzüğün değişmesi gerektiğini düşünüyorsa açık düzgün bir değişiklik taslağı ortaya koymalıdır. — Bu bölünmeyi sona erdirmeye doğru pratik bir adım olacaktır; bu sadece şikayet ve karşı-suçlamadan öte bir şey olacaktır.

Belki bize sorulabilir, biz niçin kendimiz “Konferans”ın kabul ettiği Tüzüğe ilişkin olarak, bunu yapmaya başlamadık? Cevabımız bunu yapmaya başladığımız şeklindedir: Proletari’nin 6. sayısındaki “Geriyeye Üçüncü Bir Adım” adlı makaleye bakınız. Biz bir kaynaşma için tanınması zorunlu olduğuna inandığımız örgütlenmenin temel ilkelerini tekrarlamaya hazırız: 1) Azınlığın çoğunluğa tabi olması (turnak içindeki “Azınlık” ve “Çoğunluk” ile karıştırılmamalıdır! Burada biz genel parti örgütlenmesi ilkesini ele alıyoruz, daha ileride bahsedeceğimiz “Azınlığın” “Çoğunluk”la kaynaşmasını değil. Soyut olarak konuşurken, hem “Menşevikler” hem de Bolşeviklerin eşit sayılarda kaynaşmalarını düşünmek mümkündür, fakat böyle bir kaynaşma bile, azınlığın çoğunluğa tabi olması ilkesi ve yükümlülüğü kabul edilmedikçe mümkün değildir. 2) Kongre, yani, tüm tam yetkili örgütlerin seçilmiş delegelerinden oluşan bir kurul Parti’nin en yüksek organı olmalıdır; dahası, bu seçilmiş delegelerin herhangi bir kararı, nihai karar olmalıdır. (Bu, kararları örgütlerin onayına sunulan danışma konferansları ilkesinin, yani plebisit ilkesinin tersine, demokratik temsil ilkesidir.) 3) Parti’nin merkezi kurumuna (ya da kurumlarına) seçimler doğrudan (tek dereceli —ÇN) olmalı ve bir Kongre’de yapılmalıdır. Kongre dışı seçimler, iki aşamalı seçimler vb. ne izin verilemez. 4) Tüm Parti yayınları, hem yerel hem de merkezi olanları, hem Parti Kongresi’ne hem de ilgili merkezi ya da yerel parti örgütüne tamamen bağlı olmalıdır. Örgütsel olarak Parti’yle bağlantılı olmayan parti yayınlarının varlığına izin verilemez. 5) Parti üyeliğinin neyi ifade ettiği konusunda tamamen açık bir tanımlama olmalıdır. 6) Benzer şekilde, herhangi bir parti azınlığının hakları da, Parti Tüzüğü’nde açık olarak belirtilmelidir.

Fikrimize göre, gerekliliği kabul edilmedikçe hiçbir kaynaşmanın mümkün olamayacağı tamamen zorunlu örgütsel ilkeler böyledir. “Pek çok işçiden Biri”nin ve genel olarak kaynaşmadan yana olan herkesin konuyla ilgili fikrini öğrenirsek memnun oluruz.

Komitelerin çeperle ilişkisi sorunu? Seçim ilkesi sorunu? diye sorulacaktır. Buna cevabımız, bu sorunda hiçbir temel örgütsel ilke görülmediğidir, çünkü seçim ilkesine kayıtsız-koşulsuz uyma talep edilmemektedir. Menşevikler de bunu talep etmemişlerdir. Politik özgürlük şartlarında seçim ilkesi zorunlu olacaktır, fakat şimdilik “konferansın” kabul ettiği Tüzük bile bunu komiteler için getirmiyor. Eyalet örgütlerinin haklarının ve yetkilerinin bir ya da diğer şekilde tanımlanması ilke sorunu değildir.

(Şüphesiz, söylenenin gerçekten uygulandığı, demagoji ve “güzel sözlere” hiçbir düşkünlüğün olmadığı kabul ediliyor.) RSDİP Üçüncü Kongresi komiteler ve eyalet örgütleri ile neyin kastedildiğinin tam bir tanımlamasını vermeye ve onlar arasındaki ilişkileri düzenlemeye çalıştı. Belli değişiklikler, düzeltmeler ya da çıkarmalar için herhangi bir öneri her Bolşevik tarafından oldukça sakın olarak tartışılır. Benim bildiğim kadarıyla, sorunun herhangi bir noktasında aramızda hiçbir “uzlaşmazlık” yoktur ve Üçüncü Kongre tutanakları bu iddiayı doğrular.

Diğer ve muhtemelen daha az güç olmayan bir sorun, tüm paralel örgütlerin somut olarak nasıl kaynaştırılacağı sorunudur. Politik özgürlük şartlarında bu kolay olurdu. Gizli bir örgütte durum farklıdır. Üyelik bazen hafife alındığı ve daha sık demagojiye ve sınıf bilinçli olmayan insanların partiye hayali kaydolmasına düğüldüğü ölçüde, üyelik tespiti daha da zordur. Bu noktada çalışan ve meseleleri iyi bilen yoldaşların bu güçlüklerin nasıl yenileceği konusunda sonsöz sahibi olmaları gerektiğini düşünüyorum. Hapishaneye, sürgüne ya da yurtdışına “sevk edilen” örgüt üyelerinin geçici yokluğu durumu da hesaba katılması gereken başka bir sorundur. Sonra, şüphesiz merkezi organların kaynaşmasında önemli ölçüde güçlük vardır. Tek bir yönetici merkezi, tek bir merkez yayın organı olmaksızın partinin gerçek birliği mümkün değildir. Bu konuda sorun şöyledir: Ya sınıf bilinçli işçiler, “yumruklar” hakkındaki tüm yakınmalara aldırmaksızın, Parti’deki gerçek azınlığı görüşlerini çalışmayı dağıtmaksızın yerel komitelerin çeşitli organlarında, konferanslarında, kongrelerde, toplantılarda vb. yerlerde savunmaya zorlamayı başaracak, ya da sınıf bilinçli sosyal-demokrat işçiler bu görevi şimdi başaramayacaklar (genel olarak konuşursak, onlar bunu şüphesiz ve kaçınılmaz olarak başaracaklardır; bu Rusya’nın tüm işçi hareketi tarafından onaylanmıştır) — ve bu durumda, rakip merkezler ve organlar arasında kaynaşma değil, yalnızca anlaşmalar mümkün olacaktır.

Sonuç olarak, tekrarlıyoruz. İşçi Yoldaş ve onun görüşlerini paylaşanlar amaçlarına şikayetler ve suçlamalar, yani, üçüncü parti ya da gruplar, çevreler vb. kurarak (Plehanov’un şimdi Parti dışında kurmuş olduğu yeni parti dergisine benzeri ulaşmaya çalışmamalıdır. Üçüncü bir partinin ya da yeni grupların oluşturulması yalnızca işleri karmaşıklatastırarak ve karıştıracaktır. Somut kaynaşma koşulları için hazırlıklar başlamalıdır: Tüm Parti grupları ve örgütleri, tüm sınıf bilinçli işçiler buna koyulursa, şüphesiz akla uygun koşullar bulabilecekler ve bunları geliştirmekle kalmayacaklar, fakat parti liderlerini (yumruklar hakkındaki yakınmalara aldırmaksızın) bu koşullara uymaya zorlayacaklardır.

İşçi yoldaşın mektubuna ilaveten, bölünmenin nasıl sona erdirilebileceği sorununun, pratik çözümüne doğru ilk adım olarak, RSDİP Merkez Komitesi’nden Örgütlenme Komitesi’ne bir Açık Mektup yayınlıyoruz.

Temmuz 1905 - “Proletari”nin Yazı Kurulu
1905’te RSDİP MK tarafından broşür olarak Cenevre’de yayınlandı

Dipnotlar

¹ Manilov — Gogol’ün “Ölü Canlar” adlı eserinde bir karakter (YN)

ELEŞTİRİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE EYLEM BİRLİĞİ

V. İ. Lenin & J. Stalin – Örgütlenme Üzerine

Yazı Kurulu'na, RSDİP MK tarafından imzalanan aşağıdaki belge ulaştı:

“Bazı parti örgütlerinin parti kongrelerinin kararlarına eleştiri özgürlüğünün sınırı sorununu ortaya atmaları gerçeği karşısında; Merkez Komitesi Rusya proletaryasının çıkarlarının RSDİP'in taktiğinde sürekli olarak en büyük birliği gerektirdiğini ve bugün Partimizin tek tek bölümlerinin bu siyasi eylemler birliğinin her zamankinden daha çok gerekli olduğunu göz önüne alarak şu görüşleri taşımaktadır:

1) Parti basınında ve Parti toplantılarında, kişisel görüşlerini açıklamak ve farklı düşüncelerini savunmak için herkese tam özgürlük sağlanmalıdır.

2) Parti üyeleri siyasi kitle toplantılarında Parti Kongresi kararlarına zıt düşen ajitasyon yapamazlar.

3) Böylesi toplantılarda hiçbir Parti üyesi Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapamaz, ya da Parti Kongresi kararlarıyla uyuşmayan kararlar talep edemez.” (ABÇ —Lenin)

Bu kararı iyice incelediğimizde, içinde bir dizi uyumsuzluğu keşfederiz. Karar, “kitle toplantılarında” (2. Madde) “hiçbir Parti üyesi Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapamaz” derken, “Parti toplantılarında” kişisel görüş ve eleştirilere “tam özgürlük” sağlanacağını (1. Madde) ifade etmektedir. Bunun ne anlama geldiğini bir düşünelim: parti üyeleri parti toplantılarında Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapma hakkına sahiptirler; buna karşılık kitle toplantılarında kendi “kişisel görüşlerini açıklamak” için tam özgürlük “sağlanmamaktadır!”

Kararı kaleme alanlar, Parti içinde eleştiri özgürlüğü ile Parti'nin davranış birliği arasındaki ilişkiyi tamamiyle yanlış anlamışlardır. Eleştiri, Parti programının temel il-

keleri çerçevesinde tamamen serbest olmalıdır (örneğin, Plehanov'un RSDİP II. Kongresi'nde bu konuyla ilgili konuşmasını anımsıyoruz) ve sadece Parti toplantılarında değil, kitle toplantılarında da (böyle olmalıdır —ÇN). Böylesi bir eleştiri ya da “ajitasyon” (Çünkü eleştiri ajitasyondan ayrılamaz) yasaklanamaz. Parti'nin siyasi davranışı bütünlüklü olmalıdır. Belirli eylemlerin birliğini yaralayan her türlü “çağrı”ya hem kitle toplantılarında, hem Parti toplantılarında, hem de Parti basınında izin verilmemelidir.

Merkez Komitesi açık bir şekilde eleştiri özgürlüğünü belirsiz ve çok dar, davranış birliğini ise belirsiz ve çok geniş tanımlamaktadır.

Bir örnekle açıklayalım: Parti Kongresi Duma seçimlerine katılma kararı aldı. Seçimler tamamen somut bir eylemdir. Seçimler sırasında (örneğin şimdi Bako'de) Parti üyelerinin seçime katılmama şeklindeki herhangi bir çağrısına hiçbir yerde kesinlikle izin verilmemelidir. Bu dönemde seçimlerle ilgili kararın bir “eleştiri”sine de izin verilmemelidir, çünkü bu pratikte seçim ajitasyonunun başarısına zarar verebilir. Bunun aksine, seçimlerin henüz kararlaştırılmadığı bir dönemde parti üyelerinin seçime katılma kararını eleştirilerine her yerde izin verilmelidir. Elbette, bu ilkenin pratikte uygulanması zaman zaman tartışmalara ve yanlış anlamalara yol açacaktır, ama yalnızca bu ilke temelinde bütün görüş ayrılıkları ve şüpheler, Parti için saygıdeğer bir şekilde ortadan kaldırılabilir. Merkez Komitesi'nin kararı, bunun tersine, olamaz bir durum yaratmaktadır.

Merkez Komitesi'nin kararı özü itibarıyla yanlış ve ayrıca Parti Tüzüğü ile çelişmektedir. Demokratik merkezîyetçilik ve yerel birimlerin özerkliği ilkesi, belli bir eylemin birliğini sarsmadığı sürece, tamamen ve her yerde

eleştiri özgürlüğü ve Parti tarafından kararlaştırılan bir eylemin birliğini yok eden ya da zorlaştıran hiçbir eleştiriye izin vermemek anlamına gelir.

Bu önemli sorunla ilgili olarak, Parti basınında ve Parti örgütlerinde önceden herhangi bir tartışma yapılmadan bir kararın yayınlanmasını, Merkez Komitesi'nin büyük bir hatası olarak görüyoruz; böyle bir tartışma tarafımızdan gösterilen hatalardan kaçınmak için ona yardım edebilirdi.

Bütün Parti örgütlerini şimdi Merkez Komitesi'nin kararını tartışmaya ve buna karşı tavırlarını açıkça söylemeye çağırıyoruz.

“Wolna” Nr. 22, 20 Mayıs 1906

PARTİ BİRLİĞİ VE ANARKO-SENDİKALİST SAPMA ÜZERİNE KONUŞMA

V. İ. Lenin & J. Stalin – Örgütlenme Üzerine

Yoldaşlar! Parti Kongremiz, bütün sorunların ele alınmasında, şimdi Parti Kongresi adına, yani tüm Parti adına resmi tavır takınılması gereken konulara değindiğinden, bu sorun üzerine fazla bir şey söylenmesine gerek yoktur görüşümce. “Birlik üzerine karar”a gelince; bunun önemli bir bölümü politik durumun temel özelliklerini içeriyor. Elbette ki, hepiniz bu kararın burada dağıtılan yazılı metnini okudunuz. Olağanüstü bir önlem getiren yedinci nokta yayınlanmayacak: MK üyeleri ve adayları ile Merkezi Kontrol Komisyonu’nun ortak toplantısında üçte iki çoğunluğun var olması koşullarında MK’dan atma hakkı. Bu önlem, bütün görüşlerin temsilcilerinin görüşlerini açıkladığı özel danışma toplantılarında birçok kez tartışıldı. Yoldaşlar, bu noktanın uygulanmaya konacağı noktaya gelinmeyeceğini ummak istiyorum; ama yeni durumda, keskin bir dönemeçte olduğumuzdan ve ayrılıkların bütün izlerini silmek istediğimizden, bu gereklidir. Şimdi, sendikalist ve anarşist sapmalar üzerine karara geliyorum. Burada söz konusu olan, Parti Kongresi gündeminin dördüncü noktasında ele alınan sorundur. Tüm kararın can alıcı noktası, bazı akımlar ya da ideolojik sapmalar karşısındaki tavrımızın saptanmasıdır. “Sapma” dediğimizde, bununla kesin olarak biçime sokulmamış, mutlak ve tümüyle belirgin olmayan, ancak partinin değerlendirmesini yapmadan kalmayacağı politik bir yönün ilk belirtilerini gördüğümüzü vurgulamak istiyoruz. Büyük ihtimalle hepinizin elinde bulunan sendikalist ve anarşist sapma ile ilgili kararın üçüncü noktasında açıkça bir baskı hatası var. (dipnottan da görülebileceği gibi, bu hata keşfedilmiş bulunmaktadır).

Şöyle olmalıydı: “Tipik olan örneğin onun” yani “İşçi Muhalefeti”nin, “şu tezidir: ‘İktisadın yönetimini örgütlemek, sendikal üretici birliklerinde birleşmiş Tüm Rusya Üreticiler Kongresi’nin görevidir.’ Parti Kongresi’nde gerek özel danışma toplantılarında, gerekse de Parti Kongresi plenumlarında bu nokta üzerine çeşitli kereler konuştuk. Engels’t e üreticilerin birleştirilmesi üze-

rine bir yerin olduğuna dayanarak bu noktayı savunmanın asla mümkün olmadığını açıklığa kavuşturduğumuzu sanıyorum; çünkü —söz konusu yer tam olarak gözden geçirildiğinde— Engels’t e söz konusu olanın sınıfların artık olmadığı komünist toplum olduğu aşikârdır. Eğer toplumda artık sınıflar yoksa, (toplum) artık çalışan üreticilerden oluşacaktır, artık işçiler ve köylüler olmayacaktır. Marks ve Engels’in bütün yazılarından, sınıfların olduğu dönemle, artık sınıfların olmadığı dönem arasında tam bir ayırım yaptıklarını çok iyi biliyoruz. Marks ve Engels, komünizmden önce sınıfların ortadan silinmesi üzerine düşüncelerle, konuşmalarla ve öngörülerle amansızca alay ettiler ve yalnızca komünizmin sınıfların ortadan kalkması anlamına geldiğini açıkladılar.

Biz, bu sınıfların ortadan kaldırılması sorununu pratik olarak ortaya koyanların ilki olma durumuna geldik ve köylüler ülkesinde şimdi iki ana sınıf kaldı: İşçi sınıfı ve köylülük. Bunun yanısıra kapitalizmin kalıntılarının ve artıklarının bir dizi grubu var bizde.

Programımız, açıkça ilk adımları attığımızı ve daha bir dizi geçiş aşamaları olacağını söylüyor. Ama Sovyet çalışmalarının ve devrimin tüm tarihinin pratiğinde, muhalefetin şimdiki durumda yaptığı gibi, böylesi teorik tanımlar yapmanın yanlış olduğunu tüm açıklığıyla gördük. Bizde sınıfların kaldığını ve daha uzun süre kalacaklarını ve bunların ezici köylü nüfusuna sahip bir ülkede kaçınılmaz olarak daha uzun, daha çok yıl kalacağını çok iyi biliyoruz. Büyük sanayinin tarımı kendine tabi kılmak için fonlar yaratacak şekilde işlerliğe girmesi için asgari olabilecek süre on yıldır. Bu, görülmemiş uygun teknik koşullar altındaki asgari süredir. Ama biz, görülmemiş derecede uygun olmayan koşullar altında olduğumuzu biliyoruz. Bir büyük çağdaş sanayi temelinde Rusya’nın inşası için bir plana sahibiz; bu bilimsel güçler tarafından hazırlanan elektrikleştirme planıdır. Burada, belli ölçülerde normale yaklaşan koşullar temel alınarak asgari süre on yıl olarak konulmuştur. Ama bu koşulların olmadığını iyi biliyoruz.

Bir on yıl bizim için oldukça kısa bir süre; bunun üzerine konuşmaya gerek yok. Şimdi sorunun çekirdeğine geldik: Proletaryaya düşman sınıfların var olmaya devam edeceği bir durum mümkündür, bundan dolayı Engels'te söz konusu olanı şimdi pratik olarak oluşturamayız. Önce proletarya diktatörlüğü olacaktır. Daha sonra sınıfsız toplum gelecektir.

Yani proletaryaya düşman sınıfların varlıklarını sürdürecekleri bir durum mümkündür. Bundan sonra sınıfsız toplum gelecektir. Marks ve Engels, sınıf ayrımlarını unutan ve ayırım yapmaksızın üreticilerden, halktan ya da emekçilerden söz eden kişilere karşı amansız bir mücadele yürüttüler. Marks ve Engels'in eserlerini az da olsa tanıyan kimse, bütün bu eserlerde, ayırım yapmaksızın üreticilerden, halktan ya da emekçilerden söz eden kişilerin sürekli olarak alaya alındığını unutamaz. Ayrımsız emekçi ya da çalışan yoktur, aksine ya mantalitesi ve yaşam alışkanlıkları kapitalistçe olan —zaten başkaca da olamaz— üretim aracına sahip küçük mülk sahipleri vardır ya da tümüyle başka bir mantaliteye sahip olan ücretli işçi, büyük sanayinin kapitalistlerle antagonizm halinde, zıtlık halinde bulunan, onlara karşı mücadele içinde olan ücretli işçisi vardır.

Proletaryanın politik iktidarının kullanımını denedikten ve tüm sınıflar daha burada olduğundan, burjuvazinin kalıntılarına hayatımızın tüm çatlaklarında ve yarıklarında, tüm Sovyet kurumlarında rastlandığından sınıflar arasındaki karşılıklı ilişkilerdeki muazzam zorlukları bildikten sonra — bu koşullar altında sizlere okuduğumuz tezleri içeren bir platformun ortaya çıkması, kesin ve açık bir sendikalist-anarşist sapmadır. Bu sözler abartılmamıştır, iyice düşünülmüştür. Bir sapma, daha tamamlanmamış bir yöndür. Bir sapma düzeltilebilir bir şeydir. Bazı insanlar yoldan biraz şaşmıştır ya da şaşmaya başlamıştır; bu düzeltilebilir. Bu, görüşüme göre “sapma” sözcüğü ile ifade edilir. Bununla, daha keskinleşmemiş bir şeyin ortada olduğu, meselenin kolaylıkla yoluna sokulabileceği vurgulanmaktadır; bu, ikaz etme ve sorunu tüm yönleriyle ortaya serme isteği demektir. Birisi, bu düşünceleri daha iyi ifade edecek bir sözcük biliyorsa, buyursun. Kelimeler üzerine çekişmeyeceğimizi umuyorum, ama sorunun özüne gelince, “İşçi Muhalefeti” grubunun içinde düzineyle bulunan benzeri düşüncelerin hengamesinde kaybolmak için, bu tezi temel olarak alıp çözümleyeceğiz. Bunu çözümlemeyi yazarlarımıza ve bu akımın önderlerine bırakıyoruz, çünkü kararın sonunda açıkça, özel yayınlarda ve derlemelerde parti üyelerinin anılan sorunlar üzerine mümkün olduğu ölçüde esaslı bir şekilde görüş alış-verişi yapabilmeleri için yer ayrılabilceğini ve ayrılması gerektiğini söylüyoruz. Bu sorunu şimdi ertelemeye katlanamayız. Biz keskinleşmiş zorluklar koşullarında mücadele eden bir partiyiz. Kendimize şunu söylemeliyiz: Birliğin sürekli olması için, şu, şu sapma mahkum edilmelidir.

Bir kere ortaya çıktı mı, teşhir edilmeli ve tartışılmalıdır. Detaylı mı tartışılması gerekir — buyrun, bizde ilgili yazından alıntı yapabilecek kişiler bulunur ve eğer gerekli ve uygunsa, sorunu uluslararası ölçülerde ortaya atacağız, çünkü biraz önce Komintern temsilcisinin raporundan dinlediğiniz ve hepinizin de bildiği gibi, uluslararası devrimci işçi hareketinin saflarında belli bir sol sapma vardır. Şimdi sözünü ettiğimiz sapma, Almanya Komünist İşçi Partisi'ndeki, geçen Komintern Kongresi'nde kendisine karşı açık bir mücadele tavrı aldığımız anarşist sapmanın aynısıdır. Bu sapmayı belirtmek için kullanılan ifadeler, “sapma” sözcüğünden daha keskin geliyordu kulaklara. Bunun uluslararası bir sorun olduğunu biliyorsunuz. Bundan dolayı, her türlü tartışmaya son vererek halletmeye çalışmak yanlış olur. Ama teorik tartışma bir şey, partinin politik çizgisi, politik mücadele bir başka şeydir. Biz, bir tartışma kulübü değiliz. Elbette ki derlemeler ve özel yayınlar yayınlamalıyız ve yayınlayacağız, ama öncelikle en zor koşullar altında mücadele etmek zorundayız ve bundan dolayı da pekişmiş bir şekilde birleşmek zorundayız. Politik tartışmalar, politik mücadele içine “Bütün Rusya Üreticiler Kongresi”nin örgütlenmesi gibi öneriler taşırsak, o zaman birlik ve beraberlik içinde yürüyemeyiz; bu kendimize uzun yıllar için çizdiğimiz politika değildir. Bu, partinin birlikte çalışmasını geriletecek bir politikadır. Bu, sınıflar arasındaki ilişkiyi — yani onsuz Marksizm'in olamayacağı ve onun üzerine Komintern II. Kongresi'nin bir karar çıkardığı asıl ve temel olanı yanlış tanımladığı için yanlıştır. Durum şu anda, partisiz unsurun, Rusya'nın şu anki ekonomik durumunda kaçınılmaz olan küçük burjuva yalpalanma altında bulunmasıdır. Unutmayalım ki, iç tehlike belli bakımlardan, Denikin ve Yudenic'in tehdit ettiği tehlikeden daha büyüktür ve yalnızca biçimsel değil, aynı zamanda daha derine ulaşan bir beraberlik ortaya koymak zorundayız. Böylesi bir beraberliği sağlamak için, benzeri bir karar olmaksızın işin içinden çıkamayız.

Ayrıca bu kararın 4. paragrafını çok önemli buluyorum. Çünkü bu programımızın bir yorumunu, ilk elden bir yorumunu, yani yazarının yaptığı yorumu vermektedir bize. Yazarı Parti Kongresi'dir ve bundan dolayı da yalpalanmalara, evet bazen programımızla yapılan oyunlara bir son vermek için Parti Kongresi bir yorum yapmalıdır: sanki programda sendikalar üzerine bazılarının memnuniyetle okumak istedikleri söyleniyormuş gibi. Riyazanov yoldaşın bu tribünden programa getirdiği eleştirileri duydunuz — bu eleştirilerin sahibine teorik araştırmalardan dolayı teşekkür edelim! Şliapnikov yoldaşın getirdiği eleştirileri duydunuz. Bunlar sessizlikle geçiştirilemez. Önümüzde duran kararda, şimdi ihtiyaç duyduğumuz şeyin var olduğunu sanıyorum programı onaylayan ve partinin en yüksek oranı olan parti kongresinde şu söylenmelidir: Programı böyle anlıyoruz, başka şekilde değil. Programın değiştirilmesi için öneriler getirilebilir, bu bakımdan yasak

yoktur. Programı, değiştirilmeyecek şekilde üstün olarak görmüyoruz. Ama şimdiye kadar biçimsel öneriler gelmedi, bu sorunun ele alınmasına zaman ayırmadık. Programı dikkatlice okuduğumuzda, şunu bulabiliriz: “Sendikalar... gerçekten yoğunlaşacakları... noktaya gelmelidirler” — bu vurgulanmalıdır. Biraz daha yukarda “sendikaların yasalar temelinde... üretimin bütün yerel ve merkezi yönetim organlarına katıldıklarını” okuyoruz. Kapitalist üretimin, dünyanın bütün ileri ülkelerinin ortak çabasıyla on yıllar içinde inşa edildiğini biliyoruz. İşçilerin azınlığı oluşturduğu bir ülkedeki en büyük yoksulluk, en büyük sefalet anında, bitkin ve yaralı proleter bir öncüye ve köylü yığınlarına sahip bir ülkede bu süreci bu denli hızlı bitireceğimize inanacak kadar çocukluğa mı düştük?! Biz daha hâlâ esas temeli bile koyamadık, üretimin yönetiminin sendikaların katılımı ile nasıl olacağını deneyler temelinde yeni saptamaya başladık. Ana engelin yoksulluk olduğunu biliyoruz. Bizim kitleleri çekmediğimiz doğru değil; aksine, işçi kitlesi içindeki az çok dikkate değer her yetenek, az da olsa öne çıkan her cevher bizim içten desteğimizi bulmaktadır. Açlıktan kendimize gelebilmemiz için bir ya da iki yıla ihtiyacımız var, daha fazla değil. Tarihsel olarak bakıldığında son derece önemsiz küçük bir zaman dilimi, ama bizim koşullarımızda uzun bir zaman. Bir ya da iki yıl açlıktan kendimize gelmemiz için, bir ya da iki yıl fabrikaların çalışabilmesi için normal yakıt malzemesi temini — ve işçi sınıfından yüz kat daha fazla destek göreceğiz, saflarında, şimdi sahip olduğumuzdan daha fazla yetenek ortaya çıkacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu yok, bundan kimse kuşku duyamaz. Bugün bu desteği görmüyoruz, ama bunu istemediğimizden dolayı değil. Bu bakımdan yapılabilecek herşeyi yapıyoruz. Hükümetin, sendikaların, Parti’nin Merkez Komitesi’nin bu yöndeki tek bir olanağı bile kaçırdığını kimse söyleyemez; ama yoksulluğun aşırı derecede büyük olduğunu, her yerde açlığın ve sefaletin egemenlik sürdüğünü ve bu zemin üzerinde her adımda edilgenliğin oluştuğunu biliyoruz. Belayı ve uğursuzluğu adıyla anmaktan korkmayalım. Evet, bu tam da, kitlelerin enerjilerini ortaya sermelerine engel olan şeydir. İstatistiklerden bildiğimiz gibi, yönetimde yüzde 60 işçilerin olduğu bir ortamda, programdaki “sendikalar... gerçekten yoğunlaşacakları... noktaya ulaşmalıdırlar” vb. sözcüklerini Şliapnikov tarzı yorumlamaya çaba göstermek, kesinlikle olanaksızdır.

Programın birinci elden yorumlanması, kararın sonunda vurgulandığı gibi, dokunulmaz taktik birliği ve bütünselliği tartışma özgürlüğü ile bağdaştırma olanağı verecektir. Karar nereye varmaktadır? Altıncı noktayı okuyalım:

Bütün bunlar temelinde, RKP Parti Kongresi, sendikalist ve anarşist düşüncelerin dile geldiği bu düşünceleri kararlılıkla reddeder ve birincisi, bu düşüncelere karşı durmaksızın ve sistemli olarak ideolojik mücadele yürütmeyi

zorunlu görür; ikincisi, Parti Kongresi, bu düşüncelerin propagandasının RKP üyeliği ile bağdaşmaz olduğunu açıklar.

Parti Kongresi, Parti’nin MK’sını bu kararlarını sık bir şekilde yürütmekle görevlendirirken, diğer yandan özel yayınlarda derlemelerde vs. parti üyelerinin anılan sorunlar üzerinde mümkün olduğunca esaslı görüş alış-verişinde bulunabilmeleri için, yer ayrılabilmesine ve ayrılması gerektiğine dikkati çeker.

Şu veya bu şekilde tümü ajitatör ya da propagandacı sizler görmüyor musunuz — savaşı politik partiler içinde görüşlerin propagandası ile özel yayınlar ve derlemelerde görüş alış-verişinde bulunma arasındaki farkı görmüyor musunuz? Bu kararın anlamını gerçekten kavramaya istekli herkesin bu farkı göreceğine eminim. MK’ya aldığımız bu sapma temsilcilerinin, orda Parti Kongresi kararları karşısında her bilinçli, disiplinli parti üyesi gibi davranacaklarını umuyoruz; MK’da onların yardımıyla, özel bir durum yaratmaksızın bu çizgileri çekeceğimizi umuyoruz; Parti’de ne olup bittiğini araştıracağız: Savaşı bir politik parti içinde düşüncelerin propagandası mı, özel yayınlarda ve derlemelerde görüş alış-verişi mi? Birisi, Engels’ten alıntıları en ince detayına kadar incelemeye mi ilgi duyuyor? Buyursun. Partiye sürekli olarak yararlı öğütler verecek teorisyenler her zaman vardır. Bu zorunludur. Bir iki büyük derleme yayınlayacağız, bu yararlı ve mutlak gereklidir. Ama bu, biraz platformların mücadelesine benziyor mu, bunu karıştırmak mümkün mü? Bizim politik durumumuza uyum sağlamaya istekli bir kişi bunu karıştırmaz.

Özellikle zor bir anda bizim politik çalışmamız engellenmesin, ama bilimsel araştırmalardan da vazgeçilmesin. Eğer Şliapnikov yoldaş eşref saatini, kendisi tarafından kısa bir zaman önce yayınlanan illegalite dönemi tecrübeleri üzerine kitabını gelecek aylarda “üretici” kavramının çözümlenmesi üzerine bir kitapla tamamlamak için kullanmak istiyorsa, buyursun! Ama, alınan karar bize kılavuz olarak hizmet edecektir. Biz en geniş, en özgür tartışmayı açtık. “İşçi Muhalefeti”nin Platformu, Parti’nin Merkez Organı’nda 250.000 adet basıldı. Biz onu her yönüyle ve her şekilde ölçüye vurduk, bu platform temelinde seçtik ve sonunda, politik tartışmalardan sonuç çıkaran ve şunu söyleyen parti kongresini topladık: Bir sapma tespit edilmiştir, saklambaç oyununu bırakalım, açıkça söyleyelim: Bir sapma bir sapmadır, bu düzeltilmelidir; biz bunu düzelteceğiz, tartışma, ama bir tartışma toplantısı olacaktır.

Bundan dolayı, bu kararı alma, parti birliğini pekiştirme ve parti toplantılarının nelerle uğraşacağını, —partiye yardım etmek isteyen ve şu veya bu teorik soruna kendini adanmış Marksist, Komünist— tek tek kişilerin boş zamanlarında nelerle uğraşabileceklerinin tanımı verme önergesini tekrarlıyorum ve destekliyorum. (Alkışlar)

BİR KEZ DAHA PARTİMİZDEKİ SOSYAL-DEMOKRAT SAPMALAR ÜZERİNE

(J.V. Stalin)

KEYK'İN VII. GENİŞLETİLMİŞ PLENUMU¹

Rapor, 7 Aralık 1926

V. İ. Lenin & J. Stalin – Örgütlenme Üzerine

I- GİRİŞ

Yoldaşlar! Asıl konuyu ele almadan önce, birkaç noktaya işaret etmeme izin veriniz.

1- PARTİ İÇİ GELİŞİMDEKİ ÇELİŞMELER

Birinci sorun, Partimizin içindeki mücadele, başlangıcı epey gerilere giden ve devam etmekte olan mücadeledir.

Partimizin tarihi, 1903 yılında, Bolşevik grubun ortaya çıktığı andan başlanarak ve bu olayın aşamaları izlenerek ele alınırsa, Partimizin tarihinin, parti-içi çelişkilerin mücadelesinin tarihi olduğu, bu çelişkilerin aşılmasının ve bu çelişkilerin aşılması temeli üzerinde Partimizin derece derece güçlendirilmesinin tarihi olduğu, kuşkusuz, söylenebilir. Rus insanının kavgaya düşkün olduğu, tartışmayı, görüş ayrılıkları çıkarmayı sevdiği, ve bu yüzden de Partisinin gelişmesinin parti-içi çelişkilerin aşılmasıyla gerçekleşeceği sanılabilir. Bu, doğru değildir yoldaşlar, burada kavgacılık söz konusu değildir. Burada, proletaryanın sınıf mücadelesinin gelişmesi, partinin gelişmesi sürecinde doğan ilke ayrılıkları söz konusudur. Çelişkilerin, sadece mücadele edilerek, şu ya da bu ilkeler şu ya da bu mücadele hedefleri, hedefe ulaşmak için şu ya da bu mücadele yöntemleri için mücadele edilerek giderilebileceği söz konusudur. Günlük siyasal sorunlarda, bütünüyle pratik niteliğe sahip sorunlarda, Parti içinde farklı düşünenlerle her türlü uzlaşma yapılabilir ve yapılmalıdır. Ama bu sorunlar, ilke ayrılıkları ile ilgiliyse, hiç bir uzlaşma, hiç bir “orta” yol, sonuç veremez. İlkel karaktere sahip sorunlarda hiç bir “orta” yol yoktur ve olamaz. Partinin çalışmasına, ya şu, ya da bu ilkeyi temel almak zorunludur. İlke sorunlarında “orta” yol, görüş ayrılıklarını ört-bas etme, gizleme “yolu-

dur”, partinin ideolojik yozlaşmasının “yoludur”, partinin ideolojik bakımdan ölümünün “yoludur.”

Batı’daki sosyal-demokrat partiler, bugün nasıl yaşıyor ve gelişiyor? Bu partilerde parti-içi çelişkiler ve ilke ayrılıkları var mı? Elbette var. Bu çelişkiler, ortaya çıkarılıyor mu, partili yığınların gözleri önünde açıkça ve dürüstçe aşılmaya kalkışılıyor mu? Hayır. Elbette hayır! Sosyal-demokratların pratiği, çelişkileri ve görüş ayrılıklarını örtbas etmekten, gizlemekten ibarettir. Sosyal-demokratların pratiği, konferanslarında ve parti toplantılarında, durumların iyi düzenlenmiş, düzmece ve göstermelik tablolarını sergilemekten, parti-içi görüş ayrılıklarını titizlikle örtbas edip gizlemekten ibarettir. Ama böyle yapılmıca, beyinlerin tıkanması ve partinin ideolojik yoksullaşmasından başka bir şey çıkmaz ortaya. Bir zamanlar devrimci, ama şimdi reformist olan Batı Avrupa sosyal-demokrat partilerinin gerileme nedenlerinden biri de budur.

Ama biz, yoldaşlar, böyle yaşayamayız ve böyle gelişemeyiz. İlkede “orta” yol politikası, bizim politikamız değildir. İlkede “orta” yol politikası, gücünü yavaş yavaş kaybeden, yozlaşan partilerin politikasıdır. Böyle bir politikanın, partiyi, boşuna çabalayan, işçi yığınlarından kopmuş, kof bir bürokratik aygıtla dönüştürmesi kaçınılmazdır. Bu yol, bizim yolumuz değildir. Partimizin tüm geçmişi, Partimizin tarihinin, parti-içi çelişkilerin üzerinden gelinmesi ve parti saflarının çelişkilerin üzerinden gelinmesi temeli üzerinde sağlamlaşması olduğu şeklindeki tezin bir doğrulanmasıdır. Birinci dönemi, Iskra dönemini, ya da Bolşevikler ile Menşevikler arasındaki görüş ayrılıklarının ilk kez ortaya çıktığı ve bunun sonucu olarak Partimizin Bolşevik bir grup (Lenin) ile Menşevik bir gruba (Plehanov, Akselrod, Martov, Zasuliç, Potresov) bölündüğü II. Kongre dönemini ele alalım. O zaman

Lenin yalnız kaldı. O zaman Lenin'i terk eden, "yerleri doldurulamaz" denilen kişiler için koparılan çığlıkları, yaygaraları bir işitseydiniz! Ama mücadelenin pratiği ve partinin tarihi, bu kopmanın ilkesel bir temeli olduğunu, bu kopmanın gerçekten devrimci ve gerçekten Marksist bir partinin doğması ve gelişmesi için gerekli bir aşama olduğunu gösterdi. O zaman partinin pratiği, niceliğin değil, niteliğin önemli olduğunu gösterdi, bu bir; biçimsel bir birliğin değil, bilakis ilkesel temele sahip bir birliğin önemli olduğunu gösterdi, bu iki. Tarih, Lenin'in haklı olduğunu, "yerleri doldurulamaz" denilen kişilerin haksız olduğunu gösterdi. Tarih Lenin ile onlar arasındaki bu çelişkinin üstesinden gelinmeksizin gerçekten devrimci bir partiye sahip olamayacağımızı gösterdi.

Bolşevikler ile Menşeviklerin hâlâ aynı partide, birlikte birbirinden tamamen farklı platformlarda, iki kamp olarak bulundukları 1905 devrim arifesi dönemini ele alalım; Bolşevikler, partinin resmen bölünmesiyle karşı karşıya idiler; devrimimizin yönünü savunmak, kendi parti kongrelerini çağırmak (III. Parti Kongresi) zorunda kaldılar. O zaman, partinin Bolşevik grubu, neden üstünlük sağladı, neden parti çoğunluğunun sempatisini kazandı? Bolşevikler, ilkesel görüş ayrılıklarını örtbas etmediler, tersine, Menşevikleri tecrit ederek bu görüş ayrılıklarının üstesinden gelmek için mücadele ettiler de ondan.

Partimizin gelişimindeki üçüncü dönem, 1905 Devrimi yenilgisi sonrasında başta Bogdanov olmak üzere "Otzovist" diye anılan bir kısım Bolşeviğin Bolşevizmden ayrıldığı 1907 dönemi gene söylediklerimi doğrular. Bu, Partimizin hayatında kritik bir dönemdi. Bu, eski kuşaktan bir sürü Bolşeviğin, Lenin'den ve partisinden ayrıldığı dönemdi. O zaman Menşevikler, Bolşeviklerin çöktüğünü haykırmaya başladılar. Ama Bolşevizm çökmedi ve aşağı yukarı bir buçuk yıl süren mücadele pratiği Bolşevik safılarındaki çelişkilerin giderilmesi için mücadele ederken, Lenin ile partisinin haklı olduklarını gösterdi. Bu çelişkiler, örtbas edilerek değil, tersine, apaçık ortaya konularak, Partimizin selâmeti ve çıkarı için mücadele edilerek giderildi.

Partimizin tarihindeki dördüncü dönem, Bolşeviklerin, Çarcı gericiliğin hemen hemen parçalamış olduğu partiyi yeniden kurdukları ve tasfiyecileri kovdukları 1911-1912 dönemi de bunu doğrular. Bolşevikler, burada da daha önceki dönemlerde olduğu gibi, tasfiyecilerle aralarındaki ilke ayrılıklarını örtbas ederek değil, onları açığa çıkararak ve gidererek partiyi yeniden kurmaya, güçlendirmeye giriştiler.

Bundan sonra Partimizin gelişimindeki beşinci dönem, bir kısım Bolşeviklerin Bolşevik Partisi'nin tanımış önderleriyle birlikte sallandığı ve Ekim ayaklanmasına katılmak istemediği, bunu bir serüven saydığı 1917 Ekim Devrimi'ni anabilirim. Bolşeviklerin bu çelişkiyi de örtbas ederek değil, Ekim Devrimi için açıkça mücadele

ederek giderdikleri biliniyor. Mücadelenin pratiği gösterdi ki, bu görüş ayrılıklarını gidermeseydik, Ekim Devrimi'ni kritik bir duruma düşürebilirdik.

Son olarak, parti-içi mücadelelerimizin gelişmesindeki daha sonraki dönemleri, Brest barışı dönemini, 1921 yılını (sendika tartışmasını) ve hepimizin bildiği ve burada üzerinde konuşmayacağım öbür dönemleri de bunu doğrulamak için anabilirim. Bilindiği gibi, Partimiz, bütün bu dönemlerde de, önceleri olduğu gibi, iç çelişkilerin giderilmesiyle gelişmiş ve güçlenmiştir.

Peki, bundan çıkan sonuç nedir?

Bundan çıkan sonuç Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin (Bolşevik) parti-içi çelişkilerin giderilmesiyle geliştiği ve güçlendiğidir.

Bundan çıkan sonuç, mücadele yoluyla parti-içi çelişkilerin giderilmesinin, Partimizin gelişme yasası olduğudur.

Bunun SBKP(B) için bir yasa olduğu, ama öbür proletarya partileri için böyle olmadığı söylenebilir. Bu, doğru değildir. İster SSCB'nin proletarya partisi, ister Batı'daki proletarya partileri söz konusu olsun, bu yasa birazcık büyük bütün partiler için değişmeyen bir gelişme yasasıdır. Nasıl ki, küçük bir ülkenin küçük bir partisinde bir ya da birkaç kişinin otoritesiyle görüş ayrılıkları şu ya da bu yolla örtbas edilebilirse, bunun gibi, büyük bir ülkenin büyük bir partisinde de çelişkilerin giderilmesiyle gelişimin sağlanması, partinin büyümesi ve güçlendirilmesi için zorunlu bir ögedir. Bu, geçmişte böyleydi. Gelecekte de böyledir.

Bunu doğrulamak için, burada, Marks'la birlikte Batı'daki proletarya partilerine on yıllarca yol göstermiş olan Engels'in otoritesine de başvurabilirim. Almanya'da sosyalistlere karşı olağanüstü yasaların yürürlükte olduğu, Marks ile Engels'in Londra'da mülteci olarak yaşadıkları, Alman sosyal-demokrasinin illegal yurtdışı organı olan Der Sozialdemokrat'ın Alman sosyal-demokrasisinin çalışmasını fiilen yönettiği geçen yüzyılın seksenleri söz konusudur. O zamanlar Bernstein bir devrimci Marksist'ti (henüz reformistlere katılmamıştı), Engels, Alman sosyal-demokrasisinin güncel sorunları üzerine onunla sürekli olarak mektuplaşıyordu. O sıralarda (1882) Bernstein'a şöyle yazmıştı;

"Öyle görünüyor ki, diyalektik gelişim yasalarının genellikle tanıtladığı gibi, her büyük ülkedeki her işçi partisi sadece iç mücadelelerle gelişebilir. Alman partisi, bizzat kavganın başrolü oynadığı Eisenach'cılarla Lassalle'cılar arasındaki mücadelede bugünkü durumuna geldi. Birleşmek, ancak, Lassalle'in bir araç olarak, bile bile disiplin altına aldığı lümpen çete kendini tükettiğinde mümkün oldu — ve o zaman dahi bu birlik bizim tarafımızdan çok aceleci bir şekilde gerçekleştirildi. Fransa'da Bakuninci teoriyi feda eden, ama Bakuninci mücadele araçlarını sürdüren, aynı zamanda hareketin sınıfsal niteliğini kendi

özel amaçlarına kurban eden kişiler de, birleşmek yeniden mümkün olmadan önce, kendilerini tüketmek zorunluluğundadırlar. Böyle durumlarda birleşmeyi öğütlemek, kuşkusuz aptallık olur. Bugünkü koşullar altında geçirilmesi gereken çocuk hastalıklarına karşı ahlâk dersleriyle hiçbir şey yapılamaz.” (Bakınız: K. Marks ve F. Engels Arşivi c. I, s. 324-325)

Çünkü Engels’in bir başka yerde söylediği gibi:

‘Çelişkiler asla uzun süre gizlenemez, tersine, daima tartışılıp sonuca bağlanır,’ (Aynı kaynak, s. 371)

Partimiz içindeki çelişkilerin varlığı ve Partimizin mücadele yoluyla bu çelişkilerin üstesinden gelerek gelişmesi, her şeyden önce bununla açıklanır.

2- PARTİ-İÇİ ÇELİŞKİLERİN KAYNAKLARI

Peki ama, bu çelişkiler ve görüş ayrılıkları nereden geliyor, bunların kaynakları nerededir?

Proletarya partilerindeki çelişkilerin kaynaklarını iki yerde aramak gerektiğine inanıyorum.

Bunlar nedir?

Birincisi, burjuvazinin ve burjuva ideolojisinin, sınıf mücadelesi koşulları altında proletarya ve partisi üzerindeki baskısıdır; proletaryanın direnme gücü en az olan tabakaları ve böylece proletarya partisinin direnme gücü en az olan tabakaları bu baskı karşısında sık sık gevşerler. Proletarya, toplumun dışına çıkılarak incelenemediği gibi, toplumdan da tamamen tecrit edilemez. Proletarya, türlü tabakaların sayısız ilişkilerle birbirine bağlandığı toplumun bir bölümüdür. Ama parti ise proletaryanın bir parçasıdır. Bu yüzden, parti de burjuva toplumun türlü tabakalarıyla bağıntısız ve onların etkisinden uzak olamaz. Burjuvazinin ve ideolojisinin, proletarya ve partisi üzerindeki baskısı, burjuva düşüncelerinin, törelerinin, alışkanlıklarının, ruhsal durumlarının, proletaryanın burjuvaziye şu ya da bu tarzda bağlı bulunan belirli tabakalarından geçerek proletaryaya ve partisine girdiği anlamına gelir.

İkincisi, işçi sınıfının bileşimindeki çeşitlilik, işçi sınıfında türlü tabakaların var olmasıdır. Sınıf olarak proletaryanın üç tabakaya bölünebileceğini sanıyorum.

Birinci tabaka, proletaryanın temel kitlesi, çekirdeği olan, kapitalist sınıflarla bağlarını uzun süredir koparmış, “safkan” proleter kitledir. Proletaryanın bu tabakası, Marksizmin en güvenilir dayanağıdır.

İkinci tabaka, ancak kısa bir süre önce proleter olmayan sınıflardan, köylülerden, küçük-burjuva saflarından, aydınlardan ayrılanlardan meydana gelir. Bunlar, başka sınıflardan gelen kişilerdir, proletaryaya daha yeni katılmışlar, düşkünlüklerini, alışkanlıklarını, kararsızlıklarını ve ikircimliliklerini işçi sınıfına sokmuşlardır. Bu tabaka, mümkün bütün anarşist, yarı-anarşist ve “aşırı sol” gruplar için en elverişli zemini oluşturur.

Üçüncü ve son tabaka işçi aristokrasisidir, işçi sınıfının üst tabakasıdır, proletaryanın maddi durumu en iyi

olan bu bölümü, burjuvaziyle uzlaşma çabasındadır, yeryüzünün güçlü kişileriyle uyuşmaya ve bir şeyler koparmaya yatkın bir ruhsal durumdadır. Bu tabaka, açık reformistler ve oportünistler için en elverişli zemini oluşturur.

Dış farklılıklarına karşın, işçi sınıfının bu son iki tabakası oportünizm için, işçi aristokrasisinin ruhsal durumu ağır basarsa açık oportünizm için, küçük-burjuva çevrelerinden henüz tamamen kopmamış olan yarı dar görüşlü tabakaların ruhsal durumu ağır basarsa “sol” safsatalarla gizlenen oportünizm için, az ya da çok elverişli bir ortam oluştururlar. Bu gerçek, “aşırı sol” ruhsal durumların, açık oportünist ruhsal durumlarla adım başında birleşmesi gerçeği, şaşırtıcı değildir. Lenin, “aşırı sol” muhalefetin, sağ, Menşevik, açık oportünist muhalefetin öbür yüzü olduğunu kerelerce açıklamıştır. Bu, tamamen doğrudur. “Aşırı solcu”, devrimin zaferini hemen yarın beklediği için devrim yanlısı olduğundan, devrim geciktiğinde, devrim hemen yarın zafere ulaşmadığında kuşkuya kapılacağı ve devrimden umudunu keseceği besbellidir.

Doğaldır ki, sınıf mücadelesinin gelişmesindeki her dönüm noktasında, mücadelenin kızışması ve güçlüklerin artmasıyla, proletaryanın farklı tabakalarının görüşlerindeki, alışkanlıklarındaki, ruhsal durumlarındaki farklılıkların, belirli görüş ayrılıkları şeklinde parti içinde ortaya çıkması kaçınılmazdır. Burjuvazinin ve ideolojisinin baskısı, bu görüş ayrılıklarını keskinleştirmek zorunluluğundadır; bu da görüş ayrılıklarının proletarya partisi içinde mücadele yoluyla sonuca bağlanmasına yol açar.

Parti-îçi çelişkilerin ve görüş ayrılıklarının kaynakları bunlardır.

Bu çelişkilerden ve görüş ayrılıklarından kaçınılabilir mi? Hayır, kaçınılamaz. Bu çelişkilerden kaçınılabileceğine inanmak, kendini aldatmak demektir. Engels, parti-îçi çelişkilerin uzun süre örtbas edilemeyeceğini, çelişkilerin kesin bir sonuca bağlanıncaya kadar mücadele edilmesinin zorunlu olduğunu söylerken haklıydı.

Ama bu, partinin bir tartışma kulübüne dönüşeceği anlamına gelmez. Tersine, proletarya partisi, proletaryanın bir mücadele örgütüdür ve öyle kalmak zorunluluğundadır. Bununla salt şunu demek istiyorum ki, parti içindeki görüş ayrılıkları ilkesel niteliğe sahipse bunlardan kaçınılmamalı, bunlara göz yumulmamalıdır. Bununla salt şunu demek istiyorum ki, proletarya partisi sadece ilkesel Marksist çizgi için mücadele yoluyla burjuvazinin baskısına ve sızmasına karşı korunabilir. Bununla salt şunu demek istiyorum ki, parti, ancak parti-îçi çelişkilerin üstesinden gelinmesiyle sağlığa ve sağlamlığa kavuşturulabilir. (Stalin, Eserler, Cilt 9, s. 3-11, Almancadan çevrilmiştir.)

Dipnotlar

¹ Komintern Yürütme Komitesi’nin VII. Genişletilmiş Plenumu, 22 Kasım’dan 16 Aralık’a kadar, Moskova’da toplandı. Plenum, şu raporları ele aldı: Uluslararası Durum ve Komünist Enternasyonal’in Gö-

revleri; Çin ve İngiliz Sorunu; Tröstleşme, Rasyonalizasyon ve Komünistlerin Sendikalarındaki Görevleri; SBKP(B)'nin Parti-İçi Sorunları; Alman ve Hollanda Sorunu; bunlardan başka, Maslov-Ruth Fischer olayı, Brandler ve Thalheimer olayı ve Suvarin olayı ele alındı. Bir politik komisyon, bir Çin ve bir İngiliz komisyonu, bir Alman komisyonu ve başka komisyonlar teşkil edildi. J.V. Stalin Plenum'un politik, Çin ve Alman komisyonlarına seçildi. J.V. Stalin'in "SBKP(B)'nin Parti-İçi Sorunları" adlı raporunun dinlenmesinden ve görüşülmesinden sonra Plenum, SBKP(B)'deki Troçkist-Zinovyevist muhalefet bloğunu, platformunda Menşevik konuma düşmüş bölücüler bloğu olarak damgaladı. Plenum, Komintern'in bütün şubelerini, SBKP(B)'deki Muhalefetin ve bunların diğer Komünist Partilerindeki taraflarının, Komintern'in ve yeryüzündeki ilk proleter devletin yöneticisi olan Lenin'in Partisinin saflarının ideolojik ve örgütsel birliğini parçalama çabalarına karşı kararlı bir mücadele yürütmekle yükümlü kıldı. Plenum, SBKP(B)'nin XV. Parti Kongresi'nin "SBKP(B)'deki Muhalefet Bloğu Üzerine" kararını onayladı ve bunu kendi kararı gibi Plenum'un kararlarına eklemeye karar verdi. J.V. Stalin'in raporu, "SBKP(B)'nin Parti-İçi Sorunları", ile bu rapora sonsözü, Aralık 1926'da, tek bir broşür halinde ve "Bir Kez Daha Partimizdeki Sosyal-Demokratik Sıpmalar Üzerine" adıyla yayınlandı.

DEVİRİMCİ ÇEVRELERDE DARKAFALILIK

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

İşçi kongresini ele alalım. Kısa süre önce (6 Ekimde) kadetlerin¹ gazetesi *Tovariş*, bu kongrenin sırrını ortaya döktü. Bu gazetenin verdiği habere göre, “bir işçi kongresi sorununu ortaya atmış olan kıdemli sosyal-demokrat önderlerden biri” birkaç gün önce yaptığı bir konuşmada şöyle demişti: “Onlar [“İşçi Kongresi’nin üyeleri”]² sosyal-demokrasinin tüm programını, ola ki, ufak-tefek değişikliklerle benimseyebilirler. Böylece parti bir yeraltı örgütü olmaktan çıkar.” Durum oldukça açık. Kıdemli önderler, parti programının değiştirilmesini, böylece partinin yasal bir örgüt olmasını iste-diklerini açıkça söylemeye utanıyorlar. Peki, diyelim ki, cumhuriyeti, kurucu meclisi bir yana koyduğumuzu söyledik, proletaryanın sosyalist diktatörlüğünü anmaz olduk, (Sosyalistlere-Karşı Yasadan³ önce Alman sosyal-demokratlarının programında söylendiği gibi) partinin salt yasal yollardan savaşım vereceğini belirttik, falan, “işte o zaman parti bir yeraltı örgütü olmaktan çıkacak.” Böylece -”kıdemli önderler’in kapıldığı hayale göre- “tutucu” yasa-dışı olma durumundan, devrimcilik ve yeraltı örgütü olma niteliğinden “ilerici” anayasaya dayalı yasallığa geçiş sağlanmış olacak, işçi kongresinin, utana-sıkıla saklanan özü, işte budur, işçi kongresi, “tutucu” sosyal-demokratlara kıdemli önderlerin salık verdiği bir çeşit kloroformdur. Sosyalist-Devrimci Partide⁴ Peşehonovların yaptığı ameliyatı, acı vermeksizin sosyal-demokratlar üzerinde de gerçekleştirebilmek için bu kloroformu öne sürüyorlar. Aradaki tek fark şu: Peşehonovlar, pratik işadamıdırlar, nereye gittiklerini biliyorlar, oysa bizim kıdemli önderlerimiz için aynı şeyi söylemek haksızlık olur. Bugünkü siyasal durumda bir işçi kongresinden söz etmenin aylak işi olduğunu bir türlü anlamıyorlar. Bu durum, devrimci hızlanış doğrultusunda

değiştirdiği zaman, o zamana kadar devrimci sosyal-demokrat partisinin yayılışı bir işçi kongresini gereksiz duruma sokmamış olsa bile, böyle bir kongre, kendisiyle birlikte çıkarıcı, huzurlu bir yasallığın zaferini getirmeyecek. Bugünkü durum gericiliğin tam ve ömürlü zaferi doğrultusunda değişirse, o zaman da işçi kongresi sosyal-demokrat programı öylesine budayacak ki, Akselrod bile dehşete düşecek.

Kadet basınının işçi kongresini, neden yürekten desteklediğinde anlaşılmayacak bir şey yok. Destekliyor, çünkü bu tasarının altında dar kafalı ve oportünist eğilimlerin yattığını biliyor. Kendini partisiz sosyalist sayan Kadet Bay Portugalov’un, Akselrod’un “akıllı tutumu”ndan hoşnut olması, Akselrod’un partiye tepeden bakan bir “çevrenin örgütü” (100.000-150.000 üyeli bir “çevre”, yani Avrupa ölçülerıyla düşünürseniz, seçimlerde bir ya da bir buçuk milyon oy!) yollu sözlerine sıkı sıkıya sarılması üzerine basa basa “sınıf mı parti için parti mi sınıf için, anlayalım” diye sorması hiç de boşuna değil. Bu cin-fikir soruyu burjuva yazarlarına yönelik bir başka soruyla yanıtlayalım; Kafa mı mide için, yoksa mide mi kafa için?

Dipnotlar

¹ Kadetler – Rusya’daki esas burjuva partisinin, liberal monarşist burjuvazinin Anayasacı-Demokrat Partinin üyeleri. Kadet Partisi Ekim 1905’te kuruldu. P. Milyukov önderlerinden biriydi. Demokrasi hakkında sis perdesi görevini gören bazı sözler kullanan ve kendilerine “halkın özgürlüğünün” partisi adını veren kadetler, köylülerin desteğini kazanmaya çalıştılar. Çarlığı, anayasal bir monarşi olarak sürdürme çabasını gösterdiler. Daha sonraları emperyalist burjuvazinin partisi haline geldiler. Ekim Devriminin utkusu ardından, Sovyet Cumhuriyeti’ne karşı ayaklanma ve fesat girişimlerini düzenlediler

² Burada ve bu kitapta başka yerlerde alıntılara yerleştirilen köşeli

ayraçlar içindeki sözler Lenin tarafından konmuştur. —Ed.

³ Sosyalistlere Karşı Yasa. – Almanya’da 1978’de çıkarıldı. Yasa, tüm sosyal-demokrat örgütlerle işçilerin yığınsal örgütlerini yasakladı, işçi sınıfına ait gazeteleri kapattı, sosyalist yazarları yasakladı. İşçi sınıfı hareketinin baskısıyla, yasa, 1890’da yürürlükten kaldırıldı.

⁴ Sosyalist Devrimciler ya da SD’ler. – Narodnik grupların birleşmesiyle 1901’in sonunda 1902’nin başında kurular bir küçük-burjuva partisi. SD’ler, toprağın köylüler arasında eşit olarak bölüştürülmesini öngören ve kapitalist düzeni sürdüren bir tarım programı önerdiler. İşçi sınıfının devrimde önder rolü oynamasına ve Marksizm’e karşıydılar. Otokasiye karşı savaşta bireysel tedhişe başvurdular.

1906’da sağ kanat, SD partiden ayrıldı ve yasal, yarı-liberal “İşçi Popüler Sosyalist Partisi”ni (“Halkçı Sosyalistler”) kurdu. Bu parti bütün devrimci istemlerden vazgeçti. Kadet partisinden pek az farkı vardı. “Halkçı Sosyalistler”in önderlerinden biri Peşehonor’dü.

1907-1910 yılları arasındaki gericilik döneminde, SD’lerin belli başlı önderleri, boğazlarına kadar liberalizme gömüldüler. Şubat 1917 devrimi sırasında SD’lerin önderliğinde, geçici burjuva hükümetine katıldılar; köylü hareketini bastırma siyaseti izlediler, sosyalist devrimi gerçekleştirmeye hazırlanan işçilere karşı verdikleri savaşta burjuvazi ve toprak sahiplerini tam olarak desteklediler. Ekim Devrimi’nin etkisinden sonra, SD’ler, Sovyet Cumhuriyeti’ne karşı burjuvaziyle toprak sahiplerinin yürüttüğü silahlı karşı-devrimci savaşıma katıldılar.

TASFİYECİLİĞİ TASFİYE

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Proletari'nin bu sayısıyla birlikte yayınlanan özel ekte, okurlar, Bolşevik konferansı hakkında bir yazıyla, o konferansta kabul edilen kararların metnini bulacaklardır. Bu yazıda ise, o konferansın-önemini ve konferansta Bolşevikler arasından küçük bir grubun ayrılışını, hem kendi kanadımız, hem tüm RSDİP açısından değerlendirmek istiyoruz.

Son iki yıllık dönem, aşağı yukarı 3 Haziran 1907'darbe-sinden bu yana geçen süre, bir temelli değişiklikler dönemi, Rus devriminin tarihinde ve Rusya'daki işçi sınıfı hareketiyle Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin gelişmesinde bir ciddi bunalım dönemi oldu. RSİP'nin 1908 Aralık ayında yapılan, bütün Rusya'nın temsil edildiği konferansı, günün siyasal durumunu, devrimci hareketin koşullarıyla görünümünü ye bugün için işçi sınıfı partisine düşen ödevleri gözden geçirdi. Konferansın kabul ettiği kararlar, parti için sürekli bir varlık kaynağıdır. Bu kararlar her ne pahasına olursa olsun eleştirmenin yollarını aramış olan Menşevik oportünistler ise, "eleştiri"lerinin ilk bakışta göze çarpıveren nafieliğini göstermekten başka bir şey kazanmamışlardır. Söz konusu eleştiriler, kararlarda ortaya konan çözüm yollarına seçenek olabilecek akıllı, tam ve sistemli çözümler getirmiyordu.

Dahası var Konferans, her iki kanatta —Menşevikler ve Bolşevikler kanadında—yeni ideolojik gruplaşmaların varlığını ortaya koyarak partimizin yaşamında önemli bir rol oynadı. Gerek devrim öncesinde, gerek devrim sırasında bu kanatlar arasındaki savaşım, partinin tüm tarihini yapmıştır demek, hiç de abartma sayılmamalı. Bu nedenle yeni ideolojik gruplaşmalar, partimizin yaşamında çok büyük önem taşıyan bir olaydır. Bütün sosyal-demokratlar, bu yeni durumun ortaya koyduğu yeni sorunlarda akıllıca bir tutum takınmak istiyorlarsa, bu olayın getirdiği dersleri

yakından incelemeli, öğrenmeli özümlemelidirler.

Bu yeni ideolojik gruplaşmalar, kısaca, partinin her iki aşın ucunda tasfiyeciliğin ortaya çıkması ve onlara karşı savaşım verilmesi diye tanımlayabiliriz. Menşevikler arasındaki tasfiyecilik eğilimi 1908 Aralık ayına gelindiğinde zaten çok belirgin bir durumdaydı, ancak o sıralarda tasfiyeciliğe karşı savaş, hemen hemen özellikle başkaları tarafından (Bolşevikler, Bondcuların bir kanadını oluşturan Polonyalı ve Letonyalı sosyal-demokratlar) yönetiliyordu. Tasfiyeciliğe karşı koyan parti yanlısı Menşeviklere, o sıralarda henüz ortaya çıkmaya pek başlamamışlardı, eleştirilerinde açık ve birleşmiş değillerdi. Bolşevikler arasındaysa, her iki hizip, yani otzovizme kesinlikle karşı duran ve konferans kararlarında kendi görüşlerinin benimsenmesini sağlayan gerçek, Ortodoks Bolşeviklerin ezici çoğunluğu ile görüşlerini ayrı bir hizip olarak ortaya koyan ve Ortodoks Bolşeviklerle kendileri arasında yalpalayan ultimatömcülerden¹ sık sık destek gören otzovist azınlık, işte bu iki topluluk kendilerini açıkça ortaya koymuşlar, ayrılıklarını açıkça göstermişlerdi. Otzovistlerin (ve Otzovist görüşünde birleştikleri için ultimatömcülerin) içyüzleri ortaya dökülmüş Menşeviklerin yeni tür tasfiyeciler olduğu, Proletari'de (özellikle 39, 42 ve 44. sayılara bakınız) birçok kez belirtildi, gösterildi. Demek ki, Menşevikler arasında ezici çoğunluk tasfiyeciydi, parti yanlısı kişilerin onlara karşı çıkması ve savaşımı, henüz belirginleşmemişti; buna karşılık Bolşevikler arasında inancı sağlam öğeler tam anlamıyla egemendi ve açıktan açığa davranan bir otzovist azınlık vardı. RSDİP'in bütün Rusya'nın temsil edildiği Aralık konferansında parti içinde durum işte buydu.

Peki nedir bu tasfiyecilik? Tasfiyeciliği ortaya çıkaran şey nedir? Otzovistler (ve daha sonra üzerinde duraca-

ğımız tanrı-kur² yandaşları) niçin tasfiyecilerdir, içyüzleri anlaşılmış Menşeviklerdir? Tek sözcükle, partimizdeki yeni ideolojik gruplaşmanın toplumsal anlamı ve içeriği nedir?

Sözcüğün dar anlamıyla tasfiyecilik, Menşeviklerin güttüğü tasfiyecilik, genel olarak sosyalist proletaryanın verdiği devrimci sınıf savaşımının ideolojik yönden yadsınması, Özel olarak da burjuva demokratik devrimimizde proletaryanın egemenliğinin kabul edilmemesidir. Bu yadsıma, kuskusuz, değişik biçimler almıştır, ancak az ya da çok bilinçlidir, keskindir, karardır. Örnek olarak, Çerevanin³le Potresov⁴u gösterebiliriz. Birincisi, proletaryanın devrimdeki rolünü öyle bir biçimde değerlendirdi ki, Golos Sotsiyal-Demokrata⁵nın tüm yazı kurulu, hatta ve hatta yazı kurulunun bölünüşünden önce (yani her ikisi, Plehanov ve Martov Dan-Akselrod-Martinov) çok çirkin bir biçimde de olsa, Çerevanin'i kendi başına bırakıvermek zorunda kaldı. Yazı kuru Bunların bazıları bu kitaba alınmıştır. Bkz: s. 32-38. —Ed.lu, açıklamasını “Golos Sotsiyal-Demokrata”da yayınlıyarak Rus okurlara duyurma yolunu seçmeksizin, bu karardlı tasfiyeciyi Bunların bazıları bu kitaba alınmıştır. Bkz: s. 32-38. —Ed.dığını Vorwörts⁶da Almanlara duyurdu. Potresov'a gelince, Yirminci Yüzyılın Başında Rusya'da Toplumsal Hareket⁷e³ yazdığı yazıda o, Rus devriminde proletaryanın egemenliği fikrini öylesine başarıyla tasfiye etti ki, Plehanov tasfiyeci yazı kurulundan ayrıldı.

Örgüt açısından ise tasfiyecilik, yasadışı bir sosyal-demokrat partinin gerekliliğini yadsımak ve bunun sonucu olarak Rus Sosyal-Demokrat işçi Partisinden vazgeçmek, onun saflarından ayrılmaktır. Bu açıdan tasfiyecilik demek, yasal basının sütunlarında, yasal işçi örgütlerinde, işçi birlikleriyle kooperatif ortaklıklarda, işçi sınıfı temsilcilerinin katıldığı kongrelerde vb., partiye karşı savaşmak demektir.

Son iki yıl içinde Rusya'da bütün parti örgütleri Menşevik tasfiyeciliğin kaynaştığı yer haline gelmiştir. Merkez yöne-tim kurulundaki Menşevik üyelerin, parti merkez yönetim kurulunu yıkmak ve bu kurumun çalışmasını durdurma çabalarına daha önce (Proletari, n° 42, RSDİP'in 1908 Aralık Bütün-Rusya Konferansı adlı broşürle yeni basım), tasfiyeciliğin özellikle göze çarpıcı örneklerinden biri olarak, esasen değinmiştik. Rusya'daki yasadışı Menşevik örgütlerin hemen hemen tümünden çıktığı, son parti konferansındaki “Kafkasya Temsilcileri”nin tümüyle yurtdışında yaşayan kişilerden oluşmasından da bellidir. Golos Sotsiyal-Demokrata⁵nın yazı kurulu ise, parti merkez yönetim kurulu tarafından (1908 başlarında), Rusya'da eylemde olan herhangi bir örgütle hiçbir biçimde bağlantılı olmaksızın ayrı bir edebi topluluk olarak tanınmıştır.

Menşevikler, tasfiyeciliğin tüm bu belirtilerinin sonuçlarını düşünmüyorlar. Durumu ya gizliyorlar ya da

durumdan şaşkına dönmüşlerdir, belli başlı gerçeklerin anlamını kavrayamıyorlar, ayrıntılara gömülmüşlerdir, hayallerle ve kişiliklerle uğraşıyorlar, genel sonuçlar çıkarmaktan, ne olup bittiğini kavrayamamaktan yoksundurlar.

Bunun anlamı şudur: Burjuva devrimi döneminde, işçilerin partisinin oportünist kanadı, bunalım zamanlarında, dağılma ve çökme günlerinde, ya tümünden tasfiyeci olmaya ya da tasfiyecinin tutsaklığına mahkûmdur. Burjuva devrimi döneminde, proletaryanın partisi, küçük-burjuva Abbas yolculardan (Almanların Mitlauffer dediği kişiler) oluşan bir yandaşlar topluluğundan kaçınmaz. Proletarya teorisiyle taktiklerini özümlemekte ve çöküntü zamanlarında kendi teori ve taktiklerini sürdürmekte en az yetenekli olan ve oportünizmi aşırıya götürmesi çok olası kişiler, bunlardır. Çözümle başladığı zaman, Menşevik aydınlar, Menşevik yazarlar yığını, gerçekte, birer liberal olup çıkmışlardır. Aydınlar takımı (intelligentsia) partiden kopup uzaklaşmıştır. Bunun sonucu olarak çözümme, Menşevik örgütlerde çok daha tamdır. Proletaryaya, proletaryanın sınıf savaşımına, devrimci proletarya teorisine özen bir yakınlık duyan Menşevikler (durumdaki herhangi bir değişikliği ve karmaşık tarihsel süreç içindeki hiçbir dönüşümü kaçırmama çabasında olduklarını öne sürerek devrimdeki oportünizmlerini haklı gören bu tür Menşevikler her zaman var olmuştur) kendilerini “bir kez daha azınlıkta”, Menşevikler arasında azınlıkta bulmuşlardır. Üstelik, tasfiyecilerle savaşma gibi bir karardlılık içinde değildiler. Kaldı ki, böyle bir savaşa girselerdi dahi başaracak güçten yoksunlardı. Ancak oportünist Abbas yolcular, liberalizm yolunda daha da ilerilere gitmekte. Potresov Plehanov⁴u, Çerevanin Golos Sotsiyal-Demokrata⁵yı, Menşevik aydınlar Moskova Menşevik işçilerini vb. çileden çıkartmakta. Parti yanlısı Menşeviklerle, Menşevikler arasındaki gerçek Marksist inanca bağlı olanlar kopmaya başlıyorlar ve işin mantığı gereği, parti yanlısı oluyorlar, Bolşeviklere yakın geliyorlar. Bu durumu kavramak, her yerde, tasfiyecileri parti yanlısı Menşeviklerden her biçimde ayırmak, bu ikincilerle yakın ilişki kurmak ödevimizdir. Ancak bunu, ilke ayrılıklarının üstünü külleyerek değil, ama gerçekten birleşik bir İşçi Partisini geliştirerek; ortak çabanın, ortak girişimin, ortak savaşımın önüne, içindeki fikir ayrılıklarının dikilmeyeceği böyle bir işçi partisini geliştirerek yapmalıyız.

Ama proletaryanın küçük-burjuva Abbas yolcuları, sadece Menşevik kanada mı özgü? Hayır. Proletari⁸'nin 39. sayısında esasen belirtmiş olduğumuz gibi, bunlar Bolşevikler arasında da bulunmaktadır. Direnen otzovistlerin tüm kanıtları ve “yeni” taktikleri haklı gösterme girişimlerinin tüm niteliği, buna tanıktır. İşin doğası gereği, bir kitlesel işçi partisinin hiçbir büyücek kanadı, burjuva devrimi döneminde, saflarına, değişik eğilimlerden şu ya da bu kadar “Abbas yolcu” almaktan sakınamaz. Burjuva

devrimini tamamlamış ve hayli gelişmiş kapitalist ülkelerde bile bundan kaçınılamaz. Çünkü proletarya, her zaman, küçük-burjuvazinin çok değişik katlarıyla ilişki içindedir ve proletarya sürekli olarak onlarla tamamlanmaktadır. Eğer proletaryanın partisi, bu yabancı ögeleri tam olarak emebilirse, onların denetimine girmez, ama onları denetimi altına alabilirse ve bu ögelerin bazısının gerçekten yabancı ögeler olduğunu tam zamanında görüp, belli koşullarda kendini onlardan ayırabilirse, o zaman, bu ilişkilerde olağan olmayan dehşet verici bir şey yoktur. Bu açıdan RSDİP'nin iki kanadı arasındaki fark şudur: Menşevikler tasfiyecilere (yani "Abbas yolcular'a) köle olmuşlardır. Bunun kanıtı Menşevikler arasında bulunabilir. Bu kanıtları Rusya'da, Moskovalı yandaşları, Rusya dışında ise, Plehanov'un Potresov'la Golos Sotsiyal-Demokrata'yı reddedişi sağlamıştır. Bolşeviklere gelince, onlar arasındaki tasfiyeci ögelerin —otzovistlerle tanrı-kur yandaşlarının—başlangıçtan bu yana küçük bir azınlık olduğu, daha başlangıçtan zararsız hale getirildiği ve sonunda da bir kenara atıldığı tanıtlanmıştır.

Otzovizmin, içyüzü açığa çıkmış Menşeviklikten başka bir şey olmadığına, hafifçe' farklı türden olsa bile otzovizmin de kaçınılmaz olarak tasfiyeciliğe yol açtığına kuşku yoktur. Doğaldır ki, bu, bir kişiler ya da belli topluluklar davası değildir, otzovizm bir ruh hali olmaktan çıkıp ayrı bir eğilim haline dönüşmenin yollarını aradığı ölçüde, nesnel genel bir davadır. Bolşevikler, amaçlarının sosyalizmde yeni bir yön yaratmak olmadığını, ama uluslararası devrimci gerçek; Marksist sosyal-demokrasinin temel ilkelerini bizim devrimimizin yeni koşullarına uygulama olduğunu daha devrimden önce oldukça kesinlikle ilan etmişlerdir, ikincisi, Bolşevikler, kendilerine düşen görev ağır, yavaş, yavan ve usanç verici bir ömür törpüsü olsa bile, eğer tarih, savaşımın başlamasından ve devrimci eylem için her türlü olanağın tüketilmesinden sonra, bizi "otokratik bir anayasanın"- dolambaçlı yolu boyunca ağır aksak yürümekle suçlasa dahi, o görevi yerine getirecek olduğumuzu belirtmişizdir. En az dikkatli okurlar bile bu açıklamaları 1905'in sosyal-demokrat yazınında bulmakta güçlük çekmeyeceklerdir. Bu ifadeler partinin tüm Bolşevik kanadının onursal yükümlülükleri olarak, düşünülp taşınılarak seçilmiş bir yol olarak engin bir önem taşımaktadırlar. Proletaryaya karşı omuzlanılan bu yükümlülüğü yerine getirmek için, sosyal-demokrasiye özgürlük günlerinin yakınlığındaki kişileri (hatta "özgürlük günlerinin sosyal-demokrasiye" diye bir tip bile çıkmıştı ortaya) sosyal-demokrasiye sloganlarımızın şiddetinin, devrimci ruhunun ve "canlılığının" yakınlığındaki, devrimci tatillerde dövüşecek kadar savaşkan (militant) olduğu halde, karşı devrimin sultanı altında işgününün savaşımını yerecek dayanıklılığı gösteremeyen kişileri sabırla ele almak ve eğitmek zorunluydu. Bu ögelerin bazısı adım adım proleter eylemlerin içine çekildi ve Marksist dünya görüşünü

özümledi. Anlamalarını kavramaksızın sadece birkaç slogan ezberlemiş olan bazıları ise, ancak eski sözleri yineleyebiliyorlardı, devrimci sosyal-demokrat taktiklere ilişkin, eski ilkeleri, değişen koşullara uyarlama gücünde değildiler. Yazgıları, Üçüncü Duma'yı boykot etmek isteyenlerin geçirdiği aşamalarla adeta bir çizit (grafic) gibi belirlendi. 1907 Haziranında Bolşevikler arasında çoğunluktaydılar. Ama Proletari sürekli olarak boykota karşı savaştı. Olaylar bu siyasetin doğruluğunu ortaya koydu, gerçekten de bir yıl sonra otzovistler, "boykotçuluğun" kalesi olan Moskova örgütünde Bolşevikler arasında azınlığa düştüler (1908 yazında 18 oya karşılık 14 Oy). Bir yıl sonra, otzovizmin yanlıgısı daha açıkça ve üst üste ortaya çıktığı zaman, Bolşevik kanat —son Bolşevik konferansının önemi de buradadır— otzovizmi ve onun zayıf ucu olan ultimatoculuğu, tasfiyeciliğin bu kendine özgü biçimini kesinlikle tasfiye etti.

Bu durumda, hiç kimsenin bizi "yeni bir bölünmeye" yol açmakla suçlamasına izin vermeyelim. Konferansımız hakkındaki yazıda, amaçlarımızı ve davranışımızı ayrıntılarıyla açıklıyoruz. Karşıt yoldaşları ikna edebilmek için, denemedik yol bırakmadık, elden gelen her şeyi yaptık. On sekiz ayı aşkın bir süreden beri bu sorunla uğraşıyorduk. Ama bir kanat olarak, yani partide, benzer düşünceler taşıyan kişilerin birliği olarak, temel sorunlarda oybirliğiyle hareket etmek zorundayız, başka türlü yapamayız. Bir kanattan ayrılmak, partiden ayrılmakla bir değildir. Bizim kanadımızdan ayrılmış olan kişiler, hiçbir biçimde parti içinde çalışma olasılığını yitiriyor değiller. Onlar ya "serbest" kalacaklar, yani herhangi bir kanadın dışında olacaklar ve parti çalışmalarının genel havası onları içeriye çekecektir, ya da yeni bir grup kurmaya çalışacaklardır. Eğer kendi özel fikir ve taktiklerini geliştirmek ve savunmak istiyorlarsa, böyle yapmak, yani grup kurmak yasal haklarıdır. Bu durumda tüm parti, ideolojik anlamını yukarıda belirtmeye çalıştığımız bu eğilimlerin pratikteki ifadesini çok kısa süre içinde görecektir.

Partiye Bolşevikler önderlik etmek zorundadır. Bunu yapabilmek için Bolşevikler yollarını bilmelidirler, kararsızlığa son vermelidirler, sağa-sola yalpalayanları ikna etmek için zaman israf etmeyi ve kendi saflarındaki muhaliflerle kavgayı bir yana bırakmalıdırlar. Otzovizm ve onun zayıf ucu olan ultimatoculuk, bugünkü koşulların devrimci sosyal demokratlardan istediği çalışmayı gerçekleştirebilecek yetenekte değildirler. Devrim sırasında "Fransızca konuşmayı", yani yığınların doğrudan doğruya girişecekleri savaşımın gücünü artırmak ve çapını genişletmek üzere heyecan verici birçok slogan yaratmayı, bu sloganları harekete sokmayı öğrendik. Şimdi bu durgunluk, gericilik ve çözülme günlerinde "Almanca konuşmayı", yani yavaş (işler canlanıncaya kadar yapacak başka bir şey yok), sistemli ve düzenli çalışmayı, adım adım ilerlemeyi, santim santim kazanmayı öğrenmeliyiz, Her kim bu çalış-

mayı sıkıcı bulur, her kim yolun bu dönemecinde şu ikinci aşamada sosyal-demokratik taktiklerin devrimci ilkelerini koruma ve geliştirme gereğini arılamazsa, Marksist adını boş yere almıştır.

Partimiz, tasfiyeciliği kesinlikle tasfiye etmedikçe ilerleme sağlayamaz. Tasfiyecilik de sadece Menşeviklerin ve onların oportünist taktiklerinin doğrudan tasfiyeciliği demek değildir. Bunun içine, içyüzü ortaya dökülmüş Menşeviklik de girer. Bunun içine, partiyi ilk ağızdaki görevini yerine getirmekten, —bugünün eşi bulunmaz bütün özellikleri bu görevde yatmaktadır— yani Duma kürsüsünden yararlanma ve bütün yarı-yasal ya da yasal işçi sınıfı örgütlerini işe yarar duruma sokma görevim yapmaktan alıkoyan otzovizm ile ultimatoculuk da girer. Aynı şey, Marksizm’in ilkeleriyle temelli olarak çatışan tanrı-kur ve tanrı-kur eğiliminin savunusu için de doğrudur. Bolşeviklere düşen parti ödevlerinin kavranamaması için de aynı şey söylenebilir. Bu ödev, 1906 ve 1907’de, bir organ olarak parti çoğunluğunun desteğine sahip olmayan Menşevik merkez yönetim kurulunun (o sıralarda su katılmamış Menşevik olan merkez yönetim kuruluna sadece Polonyalılarla Letonyalılar değil, Bondcular bile karşıydı) devrilmesi ödeviydi. Bolşeviklerin şimdiki ödevi, parti yanlısı öğeleri eğitmek, onları bir örgüt içinde birleştirmek, gerçekten güçlü ve birleşik bir proletarya partisi geliştirmektir. Bolşevikler 1903-1905 ve 1906-1907 arasında parti-karşıtı olanlarla yaptıkları amansız savaşım sonunda parti yanlısı anlayış için ortamı hazırladılar. Şimdi Bolşevikler, parti içi savaşımında kazandıkları işe yarar alanı kullanarak, kendi kanatlarından bir parti çıkarmak zorundalar.

RSDİP’İN bir bütün olarak genel durumu ve bugünün siyasal gerekleri çerçevesinde partide bizim kanadımıza düşen ödevler bunlardır. Bu amaçlar, son Bolşevik konferansında bir kez daha ortaya konmuş, ayrıntıları geliştirilip belirtilmiştir. Yeni bir savaşım için saflar yeniden düzenlenmiştir. Değişen koşullar dikkate alınmıştır. Yol seçilmiştir. Bu yolda yürüyelim. Rusya’nın devrimci Sosyal-Demokrat İşçi Partisi, çok çabucak öyle bir güç haline gelecektir ki, hiçbir gericilik onu sarsamayacaktır. Bu kuvvet, devrimimizin gelecek raundunda, halkın bütün savaştan sınıflarının başında yer alacaktır.

Dipnotlar

¹ Ultimatocular. — Otvizmin bir türü. (Otvizmler: Oportünist otvizim eğiliminin (Rusça otzvat – çekilme geri çağırma sözcüğünden) destekçileri. Bu eğilim 1905-1907 devriminin yenilgisi ardından Bolşeviklerin bir kemsine egemen oldu. Otvizmler 3. Duma’daki sosyal-demokrat milletvekillerinin geri çekilmesini, yasal kitle örgütlerindeki eylemlere son verilmesini istiyorlardı. 1908’de otvizmler ayrı bir grup kurdular ve Lenin’e karşı savaşıma giriştiler. “Devrimci” deyimleri perde gibi kullanan otvizmler gerçekte partiyi, savaşımın yasal olanaklarını kullanmaktan uzak tutmak istiyorlardı. Böylece, parti, yığınlardan kopmuş olacak ve gericiliğin darbelerinin hedefi haline gelecekti. Lenin otvizmleri amansızca eleştirdi, onlar “yeni tür

tasfiyeciler” ve “foyası ortaya çıkmış menşevikler” olarak niteledi.)

² Tanrı-kur. — Lenin’in kastettiği kişiler, “tanrı-kur” eğilimi denen anti-Marksist, din felsefesine bağlı bir eğilimden yana olanlardı. Bu eğilim, 1905-1907 devriminin yenilgisi ardından mark-sizmden uzaklaşan partili bazı aydınlar tarafından, Stolipin’in gerici yönetimi günlerinde geliştirilmişti.

“Tanrı-kur”cular (Lunaçarski, Bazarov ve başkaları) yeni bir “sosyalist” din vaazı veriyorlar, Marksizm’le dini uyuşturmaya çalışıyorlardı. Proletariyan genişletilmiş yazı kurulu konferansı “tanrı-1 kur” eğilimini kınadı, ve kabul ettiği özel bir kararla, Bolşevik hizbin, “bilimsel sosyalizmin bu tür çarpıklıkları”nı tanımadığını ilan etti. Lenin “tanrı-kur”cuların gerici karakterini Materyalizm ve Ampiryokritisizm adlı yapıtında ortaya koymuştur (bkz: V. I. Lenin, Materyalizm ve Ampiryokritisizm, Sol Yayınları, Ankara 1988).

³ 20. Yüzyılın Başında Rusya’da Toplumsal Hareket. — Beş ciltlik Menşevik bir yapıt. Yapıt Rus devriminin tarihine aittir. Yapıtı hazırlayanlar L. Martov, P. Maslov ve A. Potresov’dur. İlk başta yapıtın hazırlanmasına Plehanov da katılmıştı, ancak birinci ciltte, Potresov’un tasfiyeci görüşleri dile getiren bir yazısının yer almasını kabul etmediği için 1908 sonunda editörlükten çekildi.

TASFİYECİLER KENDİLERİNİ ELEVERİYOR

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Okurlarımızın bildiği gibi, geçen yıl boyunca partimiz, sosyal-demokrasi içindeki tasfiyecilik eğilimine karşı savaşımla uğraşmak zorunda kalmıştı. Tasfiyeciler, Rusya’da bugün yasadışı bir sosyal-demokrat partiye gerek olmadığı. RSDİP’e gerek olmadığı görüşünü savunan çok cesur oportünistlerdir. Okurlarımız ayrıca Bolşeviklerin, bu tasfiyeci eğilime karşı savaşım bayrağını açtıklarını ve sürdürdüklerini biliyorlar. Bolşevikler bu savaşımı öylesine yürüttüler ki, 1908 Aralık ayında yapılan, bütün Rusya’nın temsil edildiği parti konferansında tasfiyecilik, Menşeviklerle bondcuların bir bölümünün oylarına karşılık (bundcuların bir bölümü tasfiyeciliğe karşı çıkmıştı) en kararlı ve geri dönülmez bir biçimde kınandı.

Ne var ki, Menşevik hizbin resmî organı Golos Sosyal-Demokrata sadece tasfiyeci olmadığını itiraf etmemekle yetinmedi, üstelik alışılmadık bir “onurlu ve soylu” görünüm içinde, hiçbir biçimde tasfiyeciliğe bulaşmadığını ilan etti. Gerçekler onları mahkûm etmişti. Ama Golos Sosyal-Demokrata gerçekleri muhteşem bir biçimde görmezlikten geldi. Plehanov’un Dnevnik Sotsiyal-Demokrata’sının¹ son 9. sayısı (Ağustos 1909), çok çok önem taşıyor. Çünkü orada Menşevikliğin önderlerinden biri, tasfiyeciliği tamamen ele veriyor. Dnevnik’in dikkate değer tek yanı bu değil. Ama her şeyden önce sorunun bu yanı üzerinde durmamız gerekiyor.

Proletari’nin 45. sayısında, Viborg mahallesi (St. Peters-burg) Menşeviklerinin, Menşevik tasfiyecileri protesto eden bir mektubu yayınlanmıştı. Bu mektup Golos’un 14. sayısında (Mayıs 1909) yeniden yayınlandı. Mektuba yazı kurulunun şu notu eklenmişti: “Proletari’ran yazıkurulu, Viborglu yoldaşların bu mektubunda Golos Sotsiyal-Demokrata’dan bir adım ayrılış görmüş gibi davranıyor.”

Sonra Plehanov’un Dnevnik’i çıkıyor. Yazan, Golos’un 15. sayısında yayınlanmış olan bir yazıdaki tasfiyeci fikirlerin tüm içeriğini, yazı kurulunun herhangi bir ihtiyat kaydına dahi gerek görmeksizin, olduğu gibi ortaya koyuyor (üstelik bir yazıda da aynı nitelikteki görüşleri yazı kurulunun görüşleri olarak dile getiriyor). Plehanov bu arada Viborglu yoldaşların mektubuna yer veriyor ve şöyle diyor: “Bu mektup, geniş işçi örgütlerinin, ‘yeni çalışmalar’ bahanesiyle partimizi bırakıp gitmiş olan kişiler tarafından zaman zaman nasıl etkilendiğini göstermektedir.” (Dnevnik, s. 10.) Bu, aslında, Golos’un ortaya koyduğu “bahane”nin ta kendisidir. “Bu etki” diyor Plehanov, “hiçbir biçimde sosyal-demokratça bir etki değildir, sosyal-demokrasiye tam düşman anlayışta bir etkidir.” (s. 11.)

Ve böylece Plehanov, Golos Sotsiyal-Demokrata’tan 15. sayısına karşı Viborglu yoldaşların mektubuna yer Veriyor. Okurlara soruyoruz: Gerçekler açısından, “sahte bir tutum” içinde olan kim? Golos’u tasfiyecilikle suçladığı zaman Proletari mi “sahte bir tutum” içindeydi, yoksa tasfiyecilikle herhangi bir ilişkisi olmadığını söylediği zaman “Golos” mu böyle davranmıştı?

Golos yazı kurulunun, yazınsal dürüstlükten uzak tutumu, yakın zamana kadar o yazı kurulunun üyelerinden biri olan Plehanov tarafından ortaya konmuştur. İş bu kadarla bitiyor değil.

Golos’un 15. sayısında (Haziran 1909); F. Dan imzalı bir yazıda, Pranda’nın² hizipçilik yapmama ününün, onu “bu-dala ve vicdansız tasfiyecilik suçlamalarından koruduğu öne sürülüyor, (s. 12.) Hiç kimse bu noktayı, bundan daha güçlü biçimde ortaya koyamazdı. Tasfiyecilikle suçlanan Golos’ta kişioglunun bundan daha yüce, daha soylu bir öfke göstermesi güç olurdu.

Plehanov'un Dnevnik'i çıkıyor. Yazar, Golos'un 15. sayısındaki yazılardan birinde yer alan tasfiyeciler düşüncelerinin tüm içeriğini ortaya koyuyor ve bu düşünceleri paylaşan Menşeviklere şöyle sesleniyor: "Gerçekte tasfiyecilik günahının suçlusu olduğunuz halde, tasfiyecilik suçlamasından ne-den gocunuyorsunuz?" (s. 5). "Yoldaş S. [Plehanov'un ele aldığı, Golos'un 15. sayısındaki yazının yazarı] tasfiyecilikle suçlanabilir ve suçlanmalıdır. Çünkü, mektubunda ortaya koyduğu ve savunduğu tasarımı, gerçekte, partinin tasfiyesi tasarımıyla başka bir şey değildir." (Dnevnik, s. 6.) Yoldaş S., yazısında "Kafkasya temsilcileri" ile, yani bu temsilciler kurulundaki üç vekaletten, bilindiği gibi ikisine sahip olan "Golos'un yazı kurulu ile tam bir dayanışma halinde olduğunu açıkça belirtiyor.

Plehanov şöyle sürdürmekte sözünü: "Kişi burada bir seçim yapmak zorunda: Ya tasfiyecilik, ya ona karşı savaş. Üçüncü bir yol yok. Böyle derken kuşkusuz, kendi kişisel çıkarlarını değil, ama ortak davamızın çıkarlarını düşünen kişileri kastediyorum. Kendi kişisel çıkarlarının gösterdiği yoldan giden, sadece devrimcilik kariyerlerini düşünen —gerçekten de böyle bir kariyer var— kişiler için, kuşkusuz üçüncü bir yol mevcut. Büyük olsun, küçük olsun, bu çaptaki kişiler, tasfiyecilerle tasfiyeciliğe karşıt eğilim arasında manevra yapabilirler ve hatta bugünkü durumda yapmak zorundadırlar. Bugünkü koşullar altında bu kişiler, tasfiyecilikle savaşın gerekli olup olmadığı sorusuna açık bir karşılık vermemek için öne sürülebilecek baha-nelerin en güçlüsünü göstermek zorundadırlar. Henüz kimse hangi eğilimin —tasfiyeciliğin mi yoksa tasfiyeciliğe karşıtlığın mı— üstün geleceğini bilemediği için bu kişiler, böyle bir yanıtlamadan, "kinayeler ve boş varsayımlar" aracılığıyla kaçınmak zorundadırlar. Çünkü bu kurnaz tilki diplomatlar mutlaka kutlamada pay sahibi olmak istiyorlar, her ne pahasına olursa olsun kazananların yanında olmak istiyorlar, bir kez daha belirtiyorum, bu tür insanlar için bir üçüncü yol vardır. Ama bu kişiler gerçek adam değil, 'oyuncak adamcıklar'dır dersem, yoldaş S. herhalde bana katılır. Bu kişiler, haklarında konuşmaya değmez kişilerdir, doğuştan oportünisttirler, düsturları 'nasıl isterseniz'dir." (Dnevnik, s. 7-8.)

Buna, ciddi bir sorunda nazik bir ima dense yeri var. Beşinci ve son perde, birinci sahne. Sahnede Gofos'uh yazı kurulu üyeleri var, biri hariç. Yazı kurulu üyesi bay falanca, aşın ölçüde soylu bir eda ile halka sesleniyor: "Bize yöneltilen tasfiyecilik suçlamaları, sadece budalaca değildir, üstelik hesaplı-kitaplı bir sahteciliktir."

ikinci sahne. Aynı kişiler ve "o", yazı kurulundan tereyağından kıl çeker gibi ayrılmış olan Golos yazı kurulu üyesi. O, öteki yazı kurulu üyelerini görmemiş gibi davranır, yazı kurulu üyeleriyle aynı görüşte olan S.'ye şöyle seslenir: "Ya tasfiyecilik, ya onunla savaş. Sadece, manevra yapan, açık bir yanıt vermemek için binbir ba-

hane gösteren kimin üstün çıkacağını görünceye kadar beklemeyi yeğ tutan devrim kan yercileri için üçüncü bir yol vardır. Bu kişiler gerçek adam değil, 'oyuncak adamcıklar'dır dersem, herhalde yoldaş S. bana katılır Bu kişiler, haklarında konuşmaya değmez kişilerdir, doğuştan oportünisttirler, düsturları, 'nasıl isterseniz' düsturadır."

"Yoldaş S.nin, kolektif-Menşevik yoldaş S.'nin Plehanov'la mı görüş birliğinde olacağım, yoksa bazı oyuncak adamcıkları ve doğuştan oportünistleri, kendi önderleri olarak tutmayı mı yeğleyeceğini, zaman gösterecek. Ancak şimdiden bir noktayı rahatlıkla belirtebiliriz: Eğer Plehanov, Potresov (Plehanov'un Dnevnik'in 19. sayfasında yer alan yorumuna göre "inanmış bir tasfiyeciler") ve düsturları "nasıl isterseniz" olan oyuncak adamcıklar, görüşlerini apaçık ortaya koysalar, Menşevik işçiler arasında, Potresov'un görüşünden yana olanlarla "nasıl isterseniz" diyenlerden yana olanlar hep birlikte yüzde-onu bile bulmaz. Bundan emin olabilirsiniz. Plehanov'un sözleri, Menşevik işçilerin hem Potresov'dan, hem "nasıl istersenizcilerden nefretle yüz çevirmeleri için yeterlidir. Bize düşen ödev, işçi sınıfının Menşeviklerinin, özellikle Bolşeviklerden gelen propagandanın etkisi altında kalmamış olanların, Plehanov'un Dnevnik'inin 9. sayısından haberdar olmalarını sağlamaktır. Bize düşen ödev, işçi sınıfı Menşeviklerinin, bir yanda Plehanov, öte yanda Potresov Ve "nasıl istersenizciler arasındaki ayrılığın ideolojik temelini aydınlığa çıkarmaya başlamalarını sağlamaktır.

Özellikle önemli olan bu sorunda, Dnevnik'in 9. sayısında Plehanov çok, ama çok değerli bir miktar malzeme sağla-maktadır, ama bu malzeme yeterli olmaktan uzaktır. Plehanov, Bolşeviklerle anarşist-sendikalistler (Plehanov, bizim otzovistlerimizle, ultimatocılara ve tanrı-kur yandaşlarına bu adı vermektedir) arasına sınır konmasını memnurlukla karşılıyor, " 'genel sınırlamaya' hurra!" diye haykırıyor ve "biz Menşevikler, kendimizle tasfiyeciler arasına bir sınır çizgisi koymalıyız" diyor. (Dnevnik, s. 18). Genel sınırlarımızı esasen çizmiş olan biz Bolşevikler, kuşku yok ki, Menşevik hizipindeki bu genel sınır çizimi işini yürekten destekleriz. Menşevikler arasında bu sınırlamanın gerçekleşmesini dört gözle bekleyeceğiz. Aralarındaki genel sınırın nereye konacağını göreceğiz. Bu sınırın gerçekten genel bir sınır olup olmadığını göreceğiz.

Plehanov, Menşevik saflarında tasfiyecilik konusunda beliren ayrığı örgüte ilişkin bir bölünme olarak tanımlıyor. Ne var ki, aynı zamanda, sorunun bir örgüt sorununa özgü kalmadığını gösteren bazı bilgiler veriyor. Şimdiye dek Plehanov iki sınır çizmiştir, bunların hiçbirine genel deme olanağı yoktur. Birinci sınıf Plehanov'u Potresov'dan belirli olarak, ikinci sınıf ise onu "hizipçi diplomatlar "la oyuncak adamcıklardan ve doğuştan oportünist olanlardan belirsiz olarak ayırıyor. Potresov'la ilgili olarak Plehanov, onun daha 1907 güzünde "inanmış

bir tasfiyeci gibi konuştuğunu” söylüyor. Ama dahası var. Potresov’un, örgüt sorunlarıyla ilgili bu sözlü ifadesinin yanı sıra, Plehanov, Menşeviklerin iyi bilinen ortak yapıtına, Yirminci Yüzyılın Başında Rusya’da Toplumsal Hareket’e değiniyor ve Potresov’un yazısının kabul edilemez oluşu nedeniyle (Plehanov’un, Dan ve Martov aracılığıyla istediği düzeltmelere ve gene onların aracılığıyla yazının yeniden yazılmasına karşın) kendisinin, o yapıtı hazırlayan yazı kurulu çalışmalarından çekildiğini söylüyor, “inandım ki, Potresov’un yazısının düzeltilecek hali yoktu” (s. 20). “Gördüm ki” diye yazıyor Dnevnik’de “Potresov’un Mannheim’da ifade ettiği tasfiyeci düşünceler, kafasında sağlamca yer etmişti, toplumsal yaşama, bu yaşamın bugününe ve geçmişine bir devrimcinin gözleriyle bakma yetisini tümünden yitirmişti” (s. 19-20). “Potresov benim yoldaşım değildir ... o ve ben, aynı yola gitmiyoruz” (s. 20).

Burada söz konusu olan sorun, bugünün örgütlenme sorunlarından herhangi biri değildir, Potresov, yazısında o tür bir soruna dokunmamıştır, dokunamazdı. Söz konusu olan sorun, sosyal-demokrat program ve taktiklerin temel fikirleri sorunudur, bu, Martov, Maslov ve Potresov’un ortak Menşevik yazı kurulu sorumluluğu altında hazırlanan ortak menşevik “yapıt”la “tasfiye edilmiş” bulunuyor.

Burada gerçekten genel bir sınır çizmek için, Potresov’la bağı koparmak ve “nasıl isterseniz” kahramanlarına “nazik” bir imada bulunmak yeterli değildir. Bu sınır çizmek için, “Potresov’un toplumsal yaşama bir devrimcinin gözleriyle bakma yetisini” nerede, ne zaman, niçin ve nasıl yitirdiğini ayrıntılarıyla ortaya koymak gerekir. Tasfiyecilik, diyor Plehanov, “en onur kinci türden bir oportünizmin bataklığına sürükler” (s. 12). “Onların [tasfiyecilerin] arasında yeni şarap, sadece küçük-burjuva sirkesi yapmaya elverişli ekşi bir sıvıya dönüşür” (s. 12). Tasfiyecilik “proletarya ortamına küçük-burjuva eğilimlerinin sızmasını kolaylaştırır” (s. 14). “Çevrelerinde etkili olan Menşevik yoldaşlara, şu ya da bu ölçüde oportünizm kokan beyefendilerle zaman zaman elele olmaya hazır bulunduklarını göstermek suretiyle hata ettiklerini birçok kez kanıtlamaya çalıştım” (s. 15). “Tasfiyecilik, insanı doğrudan doğruya oportünizmin ve sosyal-demokrasie düşman küçük-burjuva emellerinin vıcık-vıcık bataklığına sürükler” (s. 16). Plehanov’un bütün bu kanı belirten sözlerini, Potresov’u inanmış bir tasfiyeci olarak kabul etmesiyle bağlayın. Apaçık görünüyor ki, Plehanov, Potresov’u küçük-burjuva, demokrat oportünist olarak tanımlamaktadır (kabul etmektedir demek daha doğru olur). Apaçık görünüyor ki, hizbin (Plehanov dışında) etkili yazarlar tarafından temsil edilen menşeviklik, potresovculuğa (Yirminci Yüzyılın Başında Rusya’da Toplumsal Hareket’e) katılışı ölçüsünde, Plehanov’a göre küçük-burjuva oportünist bir eğilimdir. Menşeviklik, bir hizip olarak, Potresov’u onayladığı, onu perdelediği ölçüde Plehanov’a göre küçük-burjuva

oportünist hizbidir.

Sonuç açık: Eğer Plehanov tek başına kalırsa, çevresinde Menşevik yığınlarını ya da hiç değilse önemlice bir bölümünü toparlamayı başaramazsa, Menşevik işçilerin önüne bu küçük-burjuva oportünizminin tüm köklerini ve belirtilerini apaçık koymayı beceremezse, o zaman, bizim Menşeviklik hakkındaki değerlendirmelerimiz, teorik açıdan en önde gelen ve 1906-1907’de Menşeviklere taktiklerde daha ileri gitmeleri için önderlik eden baş Menşevik tarafından doğrulanmış olacaktır. Plehanov’un ilan ettiği “devrimci Menşeviklik”, Potresov’a ve tasfiyeciliğe yol veren tüm fikir çevresine karşı savaşım bayrağını açacak kadar güçlü olup olmadığını zaman gösterecek.

Bolşevikler arasındaki genel sınır üzerinde de duran Plehanov, Bolşevik marksistleri, sosyal-demokratlar, Gogol’un, eline geçen her türlü ıvır zıvrı, her türlü incik boncuk parçasını (deneysel eleştiri (emprio-criticism)³ ve tanrı-kur dahil) toplayan Osip’iyle⁴ karşılaştırıyor. Şimdi Bolşevik Osip, diyor Plehanov şaka yollu, “çevresini temizlemeye”, Marksizme karşı olanları uzaklaştırmaya, “boncuk dizilerini” ve öteki ıvır zıvrı fırlatıp atmaya başladı.

Plehanov’un şakası hafife alınabilecek bir konuya değil, Rus sosyal-demokrasisi için çok ciddi, temelli bir soruna, yani sosyal-demokrasi içindeki eğilimlerden hangisinin ıvır-zıvrı, “boncuk dizilerine” daha çok yarar sağladığı, başka deyişle hangisinin proleter ortamında burjuva demokratik etkisine hizmet ettiği sorununa değiniyor. Hizip çatışmalarının bütün “ince kurnazlıkları”, değişik öneriler, sloganlar vb., üzerindeki savaşımda görülen akın karaya dönüşmesi türünden değişiklikler — kısacası (şimdi en çok ilke tanımazlığı yüreklendiren “hizipçiliğe” karşı yükseltelen kof naralarla sık sık kınanan) “hizipçilik”, dönüp dolaşıyor ve gelip, Rus sosyal-demokrasisinin bu ciddi, bu temel sorusuna dayanıyor: Rus sosyal-demokrasisi içinde burjuva demokratik etkiye (ki bu eğilim her kapitalist ülkede olduğu gibi Rusya’da da burjuva devrimi sırasında, bir ölçüde kaçınılmaz bir şeydir) en çok kul köle olan eğilim hangisidir. Sosyal-demokrasi içindeki her eğilim, az ya da çok ölçüde, ama kaçınılmaz olarak, tam proleter değil, yarı-proleter ve yarı-küçük-burjuva yandaşlara sahip olmuştur. Sorulması gereken soru şudur: Eğilimlerden hangisi bu öğelere daha az boyun eğmiştir, onlardan daha çabuk kurtulmaktadır, onlara karşı daha başarıyla savaşmaktadır? Sosyalist, proleter, Marksist Osip’in, liberal, anarşist, küçük-burjuva, Marksizm karşıtı “boncuk dizileri” karşısında ortaya attığı soru budur. Bolşevik Marksizm, diyor Plehanov, “aşağı yukarı dar ve kabaca düşünülmüş bir Marksizmdir.” Menşevik tür, anlaşılan “aşağı yukarı daha geniş ve incelikli”. Peki, devrimin sonuçlarına, sosyal-demokrat hareketin altı yıllık (1903-1909) geçmişinin ortaya çıkardığı sonuçlara bir göz atalım. Hem de nasıl bir altı yıldır o! Bolşevik Osip’ler, çoktan “genel bir sınır” çiz-

miş bulunuyorlar, Bolşevik küçük burjuva -'boncuk dizilerine "kapıyı göstermişlerdir". Onlar, şimdi "çıkarılma"nın, "uzaklaştırılma"nın sızlanması içindeler.

Menşevik Osip ise yalnız adam olduğunu kanıtlamıştır. Hem resmi Menşevik yazı kurulundan, hem de en önemli Menşevik yapıtı hazırlayan ortak yazı kurulundan çekilmiştir. Her iki yazı kuruluna egemen olan "küçük-burjuva oportünizmine" ve tasfiyeciliğe karşı tek başına kalmış bir protestocudur. Menşevik Osip, Menşevik "boncuk dizisinin ipiyle" bağlandığını tanıtlamıştır. Boncuk dizisini tutan o değildir, onu tutan boncuk dizisidir. O, dizinin üstesinden gelememiştir, dizi onun üstesinden gelmiştir.

Okurlara soruyoruz, Bolşevik Osip'in mi, Menşevik Osip'in mi yerinde olmak isterdiniz? Söyleyin, proletaryanın örgütleriyle daha sağlam bağlar kuran ve küçük-burjuva "boncuk dizileriyle" daha başarıyla başa çıkan işçi hareketi tarihindeki Marksizm mi "dar ve kaba"dır?

Dipnotlar

¹ Dnevnik Şotsiyal-Demokrata ("Bir Sosyal-Demokratah Günü"). — G. V. Plehanov'un Mart İŞOS'ten 1916 yılına kadar, düzensiz aralıklarla toplam 17 sayı çıkardığı bir yayın.

² Pravda ("Gerçek"). — 1908-1912 yılları arasında Trotski'nin hizip organı olarak Viyana'da yayınlanan menşevik tasfiyeci gazete. Gazete, "hizipler-üstü" imiş gibi görünmeye çalışırken, bir yandan bütün temel sorunlarda tasfiyeci görüşler ortaya koymuş, ayrıca otzovistlerle ultimatoculan desteklemişti.

³ Osip. — N. V. Gogol'ün "Genel Müfettiş" güldürüsündeki başkarakter.

⁴ Ampiryokritisizm ya da mahçılık. — Burjuva felsefesinde 19. yüzyılın sonunda ortaya çıkan öznel-idealist bir eğilim. Adını, Avusturyalı filozof Ernst Mach'dan alıyor. Ampiryokritisizm, madde dünyasının ve onun yasalarının nesnel varlığını yadsır ve şeyleri duyar toplamı olarak görür. Ampiryokritikler, felsefi görüşlerini, idealist deneyim kavramına dayandırmaktadır ("ampiryokritisizm" sözü de buradan geliyor, "deneyim-eleştiri"nin felsefesi). Ampiryokritikler bu deneyim kavramını, insan deneyimlerinin ve duyumlarının, dış dünyadan bağımsız bir toplamı olarak görürler.

Materyalizm ve Ampiryokritisizm adlı yapıtında Lenin, Mach'ın teorisiyle onun Rus yandaşlarının Bogdanov, Bazarov ve ötekilerin görüşlerini amanazca eleştirir. (Bkz: V. I. Lenin, Materyalizm ve Ampiryokritisizm, Sol Yayınları, Ankara 1988).

TASFİYECİLERİN YÖNTEMLERİ VE BOLŞEVİKLERE DÜŞEN PARTİ ÖDEVLERİ

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Tasfiyecilik, kökü derinlerde olan toplumsal bir olgudur, liberal burjuvazinin karşı-devrimci ruh haliyle, demokratik küçük-burjuvazideki dağılma ve parçalanmayla ayrılmaz biçimde bağlıdır. Liberallerle küçük-burjuva demokratlar, devrimci sosyal-demokrat partinin maneviyatını bozmak, onu alttan kundaklayıp devirmek, çatısı altında basan sağlayabilecekleri yasal işçi örgütleri için yolu temizleyip açmak amacıyla her çareye başvuruyorlar, bin bir türlü yol deniyorlar. Yaşadığımız şu günlerde tasfiyeciler, ideolojik ve örgütsel yönden, dünyanın devriminden artakalan en önemli şeye ve yarının devriminin en önemli siperine karşı savaşıyorlar. Goloscular (işin aslında, parti, onlardan, tasfiyecilere karşı, kendilerini geri tutmaksızın, dürüst, onurlu bir savaş vermelerinden başka bir şey istemiyor) yalana saparak tasfiyecilere hizmet ediyorlar. Karşı-devrimin geçmişi, Menşevikliği güç bir duruma sokmuştur: Menşeviklik, ya tasfiyecilikle savaşacak ya da onun suç ortağı olacaktır, içyüzü ortaya dökülen Menşeviklik, yani Otvostiklik ve ultimatoculuk da tasfiyeciliğin güçlenmesine yol açıyor: Duma ve yasal eylemler konusunda “çekışmeyi” sürdürmek, eski örgütü, yeni tarihsel döneme göre değişen koşullara uyarlamaksızın korumaya çalışmak, gerçekte devrimci durağanlık ve yasadışı örgütün yıkılması demektir.

Bolşevikler, iki kanatta savaş vermek gibi bir ödevle yüz yüzedirler — bu “ana” ödevdir (Maksimov bu ödevin özünü anlamış değil, o, bu noktada özdensizlik ve diplomatiklikten başka bir şey görmüyor). Şimdiki güç dönemin üstesinden gelebilmek için, her türlü yasal olanağın “müshakke noktası”nı kullanarak inatla çalışmak için, yasadışı sosyal-demokrat örgütü, düzenli olarak, yoldan sapmaksızın ve adım adım kurup geliştirmek gereklidir. Bu yapılmaksızın, yasadışı sosyal-demokrat örgütün korunması ve güçlendirilmesi olanak dışıdır.

Bu ödevi, partiye, nesnel koşullar zorluyor. Bunu kim çözecek? Aynı nesnel koşullar, partideki bütün hiziplerin ve kanatların parti yanlısı üyeleri arasında ve hepsinin üstünde Bolşeviklerle parti yanlısı Menşevikler ve St.

Petersburg’daki Viborglu yoldaşlar türünden Menşeviklerle yurtdışındaki plehanovcular arasında bir yakınlaşmayı gerektirmiş bulunuyor. Bolşevikler, kendilerine düşeni yaptılar, bu yakınlaşmanın gerekli olduğunu açıkça ilan ettiler. Biz, tasfiyecilikle açıktan savaşım verebilecek, Plehanov’u açıktan destekleyebilecek bütün Menşeviklere ve hepsinden ötede bütün Menşevik işçilere sesleniyor, hepsini aynı yakınlaşmaya çağırıyoruz. Eğer plehanovcularla anlaşma olursa, geniş ve ivedi bir yakınlaşma gerçekleşebilir. Bu anlaşma, ideolojik açıdan ödün vermeksizin, parti çizgisi çerçevesindeki taktik görüş ayrılıklarıyla öteki ayrılıkların üstünü külemeksizin, tasfiyeciliğe karşı parti ve parti ilkeleri için savaşım temeli üzerinde olmalıdır. Bütün Bolşevikler ve özellikle yerel örgütlerdeki işçi sınıfından Bolşevikler, bu tür bir anlaşmaya varmak için ellerinden geleni yapmalıdırlar.

Plehanovculann çok çelimsiz ve örgütsüz olduğu ortaya çıkarsa, o zaman aynı amaca daha uzunca bir yoldan yürüyeceğiz, her ne olursa olsun yürüyeceğiz ve o amaca varacağız. Görüldüğü gibi, (Plehanov’un yardımı sadece yazın alanında olduğuna göre), pratik çalışmalar cephesinde partiyi geliştirici tek kanat olarak Bolşevik kanat bulunuyor. Bu gelişmeyi sağlamak için elden gelen her çabayı harcayacağız, goloscularla maksimovcuların nefret edilesi yalan dolanlarına karşı amansız olacağız. Gündelik parti çalışmalarının her adımında, her ikisinin de parti karşıtı yapılarını damgalayıp proletaryanın gözleri önünde sergileyeceğiz.

İşçi sınıfı, Rusya’daki burjuva devriminin tümüne kendi devrimci sosyal-demokrat taktiklerinin, proleter taktiklerinin damgasını vurmuş bulunuyor. Liberallerin, tasfiyecilerin ve tasfiyecilikte suç ortağı olanların hiçbir çabası bu damgayı silmeye yetmez, ileri işçiler, devrimci sosyal-demokrat partiyi kurup tamamlama işini, bu alanda kendilerine yardım etmek istemeyenlere ve yardım gücünde olmayanlara karşı bu alanda yardım, etmek isteyenlerle birlikte gerçekleştireceklerdir.

TASFİyecİLİĞİN SINIFSAI ANLAMI

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Bundan önceki yazılarda (Pravda, n° 289, 299 ve 314) bütün Marksistlerin, hem 1908’de, hem 1910’da, tasfiyeciliği, geçmişin yadsınması olarak gördüklerini ve geri dönülemeyecek bir açıklıkla kınadıklarını göstermiştik. Tasfiyeciliğin, proletarya arasında burjuva etkisini yaymak demek olduğunu, Marksistler, işçi sınıfına anlattılar. 1909’dan 1913’e kadar da bütün tasfiyeci yayınlar, Marksistlerin kararlarını açıktan açığa ihlal ettiler.

Luç ve Nasa Zarya’da tasfiyecilerin bugün bile savundukları “açık işçi partisi” ya da “açık bir parti için savaşım” sloganlarını ele alalım.

Bu, Marksist, proleterce bir slogan mıdır, yoksa liberal burjuva slogan mı?

Bu sorunun yanıtı, tasfiyecilerin ya da başka grupların tasarımları ya da tutumları içinde değil, şimdiki dönemde Rusya’daki toplumsal güçler arasındaki ilişkilerin tahlilinde aranmalıdır. Sloganların anlamını, o sözleri ortaya atanların niyetleri değil, ülkedeki tüm sınıfların güçleri arasındaki ilişkiler belirler.

Feodal kafalı toprak sahipleri ve onların “bürokrasisi”, siyasal özgürlük doğrultusundaki her türlü değişikliğin düşmanıdır. Bunda, anlaşılması güç bir şey yoktur. Burjuvazi, geri ve yarı-feodal bir ülkedeki iktisadi yeri nedeniyle, özgürlük için savaşmak zorundadır. Ne var ki, burjuvazi, gericilikten korktuğundan daha çok halkın eylemlerinden korkar. Bu gerçek, 1905’te açıklıkla görülmüştür; işçi sınıfı bu durumu iyice anlamıştır, ama oportünistlerle yarı-liberal aydınlar anlamamışlardır.

Burjuvazi hem liberaldir, hem karşı-devrimcidir. Gülünç ölçüde güçsüz ve sefil reformculuklarının nedeni de budur. Hem reform düşerler, hem de reformları bahşetmeyi sadece reddetmekle kalmayan üstelik daha önce verilmiş olanları da geri alan feodal kafalı toprak

sahipleriyle kesin hesap görmekten korkarlar. Hem reform vaazı verirler, hem halk hareketinden korkarlar. Toprak sahiplerinin ayağını kaydırmak için savaşır, ama kendi desteklerini, kendi ayrıcalıklarını yitirmekten korkarlar. 3 Haziran rejimi, bu sınıf ilişkileri temeline oturtulmuştur. Bu rejim feodal toprak sahiplerine sınırsız iktidar, burjuvaziye ayrıcalık veriyor.

Proletaryanın sınıfsal yeri, onun ayrıcalıkları “paylaşmasını” ya da birilerinin bu ayrıcalıkları yitirmesinden korku duymasını olanaksız hale getirmektedir. Bencillik ölçüsünde dar, zavallı ve yarı akıllı reformculuğun proletaryaya oldukça yabancı olması da işte buradan geliyor. Köylü yığınlarına gelince, onlar bir yandan ölçü tanımazcasına ezilmişlerdir, ayrıcalıkların tadını çıkarmak yerine açlığın acısını çekmektedirler, öte yandan, hiç kuşku yok ki, küçük-burjuvadır. İşte bu nedenle kaçınılmaz biçimde, liberallerle işçiler arasında yalpa yapar dururlar.

Nesnel durum budur.

Bu durumun açıkça ortaya koyduğu üzere, açık bir işçi sınıfı partisi sloganı, sınıfsal kaynağı bakımından, karşı-devrimci liberallerin sloganıdır. Bu slogan, reformculuktan başka bir şeyi içermemektedir; gerçekten demokratik bir sınıf olan proletaryanın, bir bütün olarak demokratlar üzerinde etkinlik elde edebilmek için liberallerle savaşmasının, görevlerinden biri olduğu bilincini taşıdığına ilişkin en ufak bir anırtı bile taşımamaktadır. Bu sloganda, feodal kafalı toprak beylerinin, “bürokrasi”nin vb. her türlü ayrıcalıklarının temeli ortadan kaldırmaya ilişkin hiçbir şey söylenmemektedir; siyasal özgürlüğün ya da demokratik bir kurumun genel temeline ilişkin hiçbir

düşünce yoktur. Onun yerine, bu slogan, açıkça söylemeksizin, eskiyi yâdsıma ve dolayısıyla döneklilik ve işçi partisini dağıtma (tasfiye) kastını içermektedir.

Kısaca özetleyelim. Bir karşı-devrim döneminde böyle bir slogan, bizzat liberal burjuvazinin yapmakta olduğu şeyin savunuculuğunu işçiler arasında yaymaktan başka bir şey değildir. Bundan ötürüdür ki, eğer ortada hiçbir tasfiyeci olmasaydı bile, akıllı burjuva ilericiler (progressist'ler), bunu işçi sınıfı arasında savunacak bazı aydınları bulmak ya da kiralamak zorunda kalacaklardı.

Tasfiyecilerin sözlerini, saikleriyle karşılaştıranlar sadece budalalardır. Onların sözleri, liberal burjuvazinin eylemleriyle ve nesnel yerleriyle karşılaştırılmalıdır.

Bu eylemlere bir göz atalım. 1902'de burjuvazi yeraltından yanaydı. Struve'yi gizli Osvobojdeniye'yi¹ yayınlamakla görevlendiren burjuvazidir, işçi sınıfı hareketi 17 Ekim'e² yol açınca liberallerle kadetler yeraltını bırakıverdiler, onu yadsıdılar, yeraltının yararsız, çılgın, günahkâr ve tanrısız (Vehi)³olduğunu ilan ettiler. Liberal burjuvazi yeraltı yerine, açık bir parti için savaşımdan yana çıktı. Bu, kadetlerin (1905-1907) ve ilericilerin (progressist'lerin) (1913) sürekli yasallık çabalarıyla doğrulanmış, tarihsel bir gerçektir.

Kadetler arasında "açık çalışma ve onun gizli örgütünü" görüyoruz; yumuşak kalpli, yani gafil tasfiyeci A. Vlasov, kadetlerin eylemlerini "kendi sözcükleriyle" yeniden dile getirmiş oluyor.

Liberaller yeraltını neden yadsıdılar ve neden "açık bir parti için savaşım" sloganını benimsediler? Acaba Struve bir hain olduğu için mi? Hayır. Tam tersine. Tüm burjuvazi dönüş yaptığı için Struve karşı tarafa geçti. Burjuvazi döndü, çünkü (1) 11 Aralık 1905'te⁴ bazı ayrıcalıklar elde etti, hatta 3 Haziran 1907'de hoşgörüyle karşılanan muhalefet statüsüne kavuştu; (2) halk hareketinden, ölümden korkar gibi korkan oydu. "Açık bir parti için savaşım" sloganı "yüksek siyaset"in dilinden, açık, anlaşılır dile çevrildiği zaman, ifade ettiği şey şudur:

"Ey toprak sahipleri! Sizin yaşamınıza kastettiğimiz gibi bir saniya kapılmayınız. Hayır, sadece biraz toparlamanın ve biz burjuvalara [açık parti] bir parça yer açın. O zaman göreceksiniz ki biz sizi, Timoşkin'lerin, Sabler'in papazlarının⁵ savunduğundan beş kat daha 'akıllıca', daha zekice, daha 'bilimsel' olarak savunacağız."

Küçük-burjuva narodnikler de, kadetlerden gördükleri gibi yaptılar ve "açık bir parti için savaşım" sloganıyla ortaya çıktılar. 1906 Ağustosunda, Russkoye Bogatstvo'dan Bay Peşehonov ve şürekâsı, yeraltını reddettiler, "açık bir parti için savaşım" açtılar > tutarlı demokratik "yeraltı" sloganlarını programlarından çıkardılar.

"Geniş ve açık bir parti" hakkındaki gevezelikleri sonucu, bu kara cahiller, herkesin gördüğü gibi partisiz kaldılar, yığınlarla ilişkiden yoksun kaldılar. Onlar bu duruma düşerken, kadetler, yığınlarla ilişki düşüncesini çoktan bir yana koymuşlardı.

Tasfiyeciliğin yapısını anlamak sadece bu yolla, sınıfların yerini tahlil ederek, karşı-devrimin genel tarihini tahlil ederek mümkün olabilir. Tasfiyeciler, işçiler arasına liberal bozulmanın tohumlarını atmak üzere burjuvazi tarafından gönderilmiş küçük-burjuva aydınlardır. Tasfiyeciler, Marksizm haini, demokrasi hainidirler. Onların "açık bir parti için savaşım" sloganı (liberallerin ve narodniklerin durumunda da görüldüğü gibi), sadece geçmişi yadsıyışların ve işçi sınıfıyla bağlarının kopuşunu örtmeye hizmet, etmektedir. Bu, dördüncü Duma için yapılan seçimlerde işçi bölgelerinde alınan sonuçlarla ve işçi gazetesi Pravda'nın kuruluşu tarihiyle doğruluğu kanıtlanmış bir gerçektir. Herkesin açıkça gördüğü gibi, yığınlarla ilişkiyi koruyanlar, sadece ve sadece geçmişi yadsımayan! ardır, "açık çalışma"dan ve her türlü "olanak"tan, bu geçmişi yansıtan bir ruhla ve o ruhu güçlendirmek, pekiştirmek, geliştirmek amacıyla nasıl yararlanılacağını bilenlerdir.

3 Haziran rejimi döneminde başka türlü davranılamazdı.

Program ve taktiklerin tasfiyeciler (yani liberaller) tarafından "kösteklenişini" gelecek yazıda tartışacağız.

Dipnotlar

¹ Osvobojdeniye (Kurtuluş).-P.B.Struve'nin yönetiminde, 1902-1905 yılları arasında yurtdışında yayınlanan 15 günlük burjuva liberal dergi.

² Çarın 17 Ekim 1905 Tarihli buyrultusu kastediliyor. Bkz:67 nolu not.

³ Marksizm ve Tasfiyecilik sempozyumunda Vehi sözcüğü kaldırılmış, aşağıdaki dipnot konmuştur. "Şahane bir kitap var, adı Vehi. Birçok baskı yapmıştır, karşı-devrimci bu fikirlerin şahane bir derlemesidir." -t-Ed

⁴ Lenin, "yasama gücüne sahip" bir devlet Dumasının toplanmasına ilişkin, 11 (24) Aralık 1905 tarihli yasayı kastediyor. Yasa, Moskova'da silahlı kalkışmanın, tepe noktasında bulunduğu bir sırada, çarlık hükümetince çıkarılmıştı. 11 Aralık yasası çerçevesinde seçilen ilk Duma'ya kadetler egemendi. Toprak sahipleriyle kapitalistler Dumada büyük bir çoğunluğa sahiptiler.

⁵ Lenin Sabler'in papazları derken, synod'un genel yönetmeni (kilisenin yönetim kademesinde, bakan yetkilerine sahip baş memur) Sabler'in buyrukları doğrultusunda davranan ve 4.Dumaya çarlık hükümetinin hoşuna giden adayların seçilmesi için seçimlerde faal bir rol oynayan din adamlarını kastediyor.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ İÇİNDE İDEOLOJİK SAVAŞIM

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Halkın muhalefet kesiminde ya da ilerici kesimlerinde görülen derin ideolojik değişiklik, devrim sonrası Rusya'sının çok önemli ve ayırt edici özelliğidir. Bu ayırt edici özelliği unutan kişi, Rus devrimini, onun karakterim ve bunların yanı sıra günümüzde işçi sınıfının hedeflerini anlamaktan kendim alıkoyuyor demektir.

Liberal burjuvazi içindeki ideolojik değişiklik ifadesini, anti-demokratik bir eğilimin (Struve, İzgoyev ve V. Maklakaov açıkça, Kadetlerin geri kalanı gizlice, utangaçlıkla) ortaya çıkmasında bulmuştur.

Demokratlar arasında bu değişiklik, kendim, tam bir ideolojik karışıklık ve hem sosyal-demokratlara (Proleter demokratlar), hem sosyalist-devrimcilere (burjuva demokratlar) egemen olan bir yalpalama şeklinde göstermiştir. Demokrasinin en iyi temsilcileri dahi bu karışıklık, yalpalama ve döneklilikler karşısında ağlayıp sızlanmakla yetinmişlerdir. Ancak Marksistler, bu toplumsal olgunun sınıfsal kökenlerini araştırmışlardır.

Bu çokmenin temel belirtisi tasfiyeciliktir. Daha 1908'lerde tasfiyecilik resmen, "aydınlar tabakasının belli bir kesiminin yeraltını tasfiye etme" ve onun yerine yasal bir işçi partisini "koyma" çabası olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlama "tüm Marksist organ" tarafından onaylanmıştır. Bütün "eğilimler" in ve grupların temsilcilerinin hazır bulunduğu, önde gelen Marksistler tarafından Ocak 1910'da¹ yapılan son resmî toplantıda, tasfiyeciliğin proletarya üzerinde burjuva etkisinin ifadesi olarak mahkûm edilmesine karşı tek kişi dahi itiraz etmemiştir. Tasfiyeciliğin, aynı zamanda sınıfsal köklerini de açıklayan bu mahkûmiyet oybirliğiyle onaylanmıştır.

O zamandan bu yana dört yılı aşkın bir süre geçmiş bulunuyor. Yığınsal işçi sınıfı hareketinin engin

deneyimleri, tasfiyeciliğin böyle değerlendirilmesinin doğru olduğunu gösteren binlerce kanıt ortaya koymuştur.

Gerçekler, işçi aleyhtarı bir burjuva eğilimi olan tasfiyeciliği, Marksizmin teorisiyle yığınsal işçi sınıfı hareketinin pratik deneyimlerinin, kendi aralarında öldürdüklerini göstermiştir. Sınıf bilincine ulaşmış işçilerin tasfiyecilik karşısındaki tutumunun, neden tasfiyecileri amansızca mahkûm etmekten, onları tam olarak boykot etmekten başka türlü olamayacağını anlamak için, tek bir ay içinde; Mart 1914'te Severnaya Raboçaya Gazeta'nın (13 Mart sayısı) "yasadışı basını" ve gösterileri (11 Nisan sayısında bay Gorski) nasıl yerdiğini, Bulkin'in, tamı tamına liberalleri taklit ederek "yeraltı"nı kötülediğini (Naşa Zarya, n° 3), ünlü L. M.'nin Naşa Zarya yazı kurulu adına bu noktada Bulkin'i nasıl desteklediğini ve "yasal bir işçi partisi kurma"yı nasıl savladığını anımsamak yeter.

Ama burada önemli bir soru beliriyor: Bu eğilimin tarihsel olarak ortaya çıkışı nasıl olmuştur?

Bu eğilim, Rusya'da Marksizmin yığınsal işçi sınıfı hareketiyle bağının yirmi yıllık tarihi içinde doğmuştur. 1894-1895'e kadar böyle bir bağ yoktu. Emeğin Kurtuluşu Grubu², sosyal-demokrat hareketin sadece teorik temellerini kurmuş ve işçi sınıfı hareketine doğru ilk adımları atmıştı.

Sosyal-demokrasi ile yığınsal işçi sınıfı hareketi arasında sağlam ve kopmaz bağlar kuran şey, 1894-1895 dönemindeki propaganda ve 1895-1896 grevleri oldu. Ve derhal Marksizmin iki eğilimi arasında ideolojik bir savaşım başladı: Ekonomistlerle tutarlı Marksistler ya da (sonraları) iskracılar arasındaki savaşım (1895-1902), Menşeviklerle Bolşevikler arasındaki savaşım (1903-1908) ve tasfiyecilerle Marksistler arasındaki savaşım

(1908-1914).

Ekonomizm ve tasfiyecilik, yirmi yıldan beri var olan aynı küçük-burjuva, aydın oportünizminin iki değişik biçimidir. Oportünizmin bu iki biçimi arasında kişisel olduğu kadar ideolojik ilişki bulunduğu kuşku götürmez bir gerçektir. Ekonomistlerin önderi A. Martinov'un adını anmak yeterlidir. Martinov, daha sonra Menşevik olmuştur, şimdi tasfiyecidir. G. V. Plehanov gibi bir tanığın tanıklığına başvurmak yeterlidir. Plehanov birçok noktada³ Menşeviklere yakın olmuş, ama yine de Menşeviklerin safalarına aydın oportünist öğelerin kaydığını, tasfiyecilerin, ekonomistlerin yanlışlarını sürdürdüklerini ve işçi partisini böldüklerini açıkça itiraf etmiştir.

İşçi sınıfı hareketi içindeki bu yirmi yıllık ideolojik savaşıma görmezlikten gelen ya da çarpıtan (tasfiyeciler ve Trotski gibi) kişiler işçilere çok büyük zarar vermektedirler.

Kendi hareketinin tarihine karşı belli bir inansızlıkla davranan işçi, sınıf bilincine ulaşmış sayılamaz. Bütün kapitalist ülkeler içinde Rusya en geri ve en küçük-burjuva olanıdır. Yığinsal işçi sınıfının hareketinin, kendi içinde küçük-burjuva oportünist bir kanat yaratması bundandır. Bir rastlantı değil, bir kaçınılmazlıktır bu.

İşçi sınıfı hareketini burjuvazinin, ekonomizmin ve tasfiyeciliğin etkisinden kurtarma açısından yirmi yılda sağlanan ilerleme çok büyük olmuştur. İlk kez, gerçek Marksist bir partinin proleter temeli güvenle atılmıştır. Sınıf bilincindeki işçiler arasında Pravdacılar'ın ezici çoğunluğu oluşturduğu, genellikle kabul edilmektedir. Bunu, Pravda-karşıtları bile itiraf etmek zorunda kalmışlardır. Gerçekler, onları, bunu itirafa zorlamıştır. Ocak 1910'da yapılan Marksist "genel kurul"un teorik olarak kabul ettiği şeyi (tasfiyeciliğin "proletarya üzerinde burjuva etkisi" demek olduğunu) sınıf bilincine ermiş işçiler, son dört yıldan beri uygulamaya koymaktadırlar; tasfiyecileri zayıflatarak, onları görev başından uzaklaştırarak, tasfiyeciliği yığinsal işçi sınıfı hareketinin dışında kalmış yasal, oportünist bir yayıncılar grubuna özgü hale getirerek bu gerçeğin pratikte de tanınıp kabul edilmesini güvence altına aldılar.

Yirmi yıllık fikir savaşımı sırasında Rusya'daki işçi sınıfı hareketi çapını ve gücünü geliştirdi, istikrarlı biçimde olgunlaştı. Ekonomistleri yenilgiye uğrattı. Sınıf bilincine ulaşmış proletaryanın en güzide öğeleri İskracılardan yana çıktılar. Devrimin her önemli aşamasında Menşevikleri azınlıkta bıraktılar. Levitski bile işçi yığınlarının Bolşeviklerden yana olduğunu itiraf etmek zorunda kaldı,

Ve son olarak işçi sınıfı hareketi, şimdi de, tasfiyeciliği yenilgiye uğratmıştır. Bunun sonucu olarak işçi sınıfının hareketi, ileri sınıfın, insanlığın ileri tarihsel amaçları için verdiği —Marksist teori tarafından aydınlatılan ve onun kösteklenmemiş sloganlarıyla belirlenen— geniş savaşımın doğru yolunu tutmuş bulunuyor.

Dipnotlar

¹ Lenin, RSDİP merkez yönetim kurulunun, 1910'da yapılan genel kurul toplantısını kastediyor.

² Emeğin Kurtuluşu Grubu, ilk Rus marksist grubuydu. Grup 1883'te Cenevre'de G. V. Plehanov tarafından kuruldu; RSDİP'nin (1903'te yapılan) ikinci kongresine kadar ayakta kaldı. Emeğin Kurtuluşu Grubu, marksizmin Rusya'da yayılmasına büyük katkıda bulundu Grup, Marala Engels'in Komünist Parti Manifestosu'mu, Marx'ın Ücretli Emek ve Sermaye'sini, Engels'in Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm'inive daha başka yapıttan Rusça'ya çevirdi, yurtdışında bastırttı ve Rusya'da dağıttı. G. V. Plehanov ve onun Emeğin Kurtuluşu Grubu, narodizme ağır darbeler indirdi. Ancak grup bazı ciddi hatalar da yaptı. Plehanov'un ve grubun daha başka bazı üyelerinin gelecekte ortaya çıkacak menşe-vik görüşlerinin başlangıcı da o hatalara kadar gider.

³ Neden "birçok noktada" diyoruz? Çünkü Plehanov'un özel bir yeri vardı, birçok kez Menşeviklikten ayrılmıştı: (1) 1903 kongresinde Plehanov, Menşeviklerin oportünizmiyle savaştı; (2) Kongreden sonra Plehanov, Iskra, n° 45-51'de yazı işleri yönetmenliği yaptı. O zaman da Menşeviklere karşı durdu; (3) 1904'te Plehanov, 'Akselrod'un zemstvo kampanyasını savundu, o kampanyanın temel yanlışlarını sessizce geçiştirdi; (4) 1905 ilkyazında Plehanov, Menşeviklerden ayrıldı; (5) 1906'da birinci Dumanın dağılmasından sonra Plehanov'un takındığı tutum hiçbir biçimde Menşevik bir tutum değildi. (Proletari, Ağustos 1906'ya bakınız); (6) 1907 Londra kongresinde —Çereva-nin'in anlattığı gibi— Plehanov, Menşeviklerin "örgütsel anarşizmine" karşı durdu. Menşevik Plehanov'un neden bu kadar uzun süre bunca kararlılıkla tasfiyeciliğe karşı savaştığını ve onu reddettiğini anlamak için, kişinin bu gerçekleri bilmesi gerek.

İKİ YOL

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Bu yakınlarda yayınlanan ve sınıf bilinci taşıyan işçilerin dikkatini çeken bir yazısında, Kafkasyalı tasfiyecilerin önderi An, Luç’la, onun ardıllarıyla ve oportünist taktikleriyle görüş birliğinde olmadığını açıkladı.

Bu açıklama, “Ağustos bloku”nun parçalandığını gösteriyor. Bu gerçeği hiçbir kaçamak, hiçbir oyun yalanlayamaz.

Ancak, şimdilik biz okurların dikkatini başka bir noktaya, Rusya’nın iki gelişme yoluna ilişkin olarak An’ın öne sürdüğü sava çekmek istiyoruz. An şöyle yazıyor:

“Luç, taktiğini reform olasılığına dayandırıyor, reformu amaçlıyor. Pravda, taktiğini ‘fırtına’ya dayıyor, bir patlamayı amaçlıyor.”

An, buradan, iki taktiğin birleştirilmesi gerektiği sonucunu çıkarmakta. Bu sonuç yanlıştır, Marksist bir vargı değildir.

Sorunu gözden geçirelim.

Rusya’nın yolunu, gelişiminin yapısını ve hızını belirleyen şey nedir?

Toplumsal güçlerin aynı safta toplanması ve sınıf savaşımının sonucudur.

Bu apaçık ortada.

Rusya’da işlevi olan toplumsal güçler nelerdir? Sınıf savaşımının çizgisi nedir?

Rusya kapitalist bir ülke; kapitalist yoldan başka bir yolda gelişemez. Rusya şimdi burjuva demokratik bir dönüşüm geçiriyor, köle sahipliği düzeninden kurtuluşa çıkıyor. Dünya kapitalizminin

koşulları altında Rusya’nın kurtuluşu kaçınılmaz bir şey. Bizim henüz bilmediğimiz şey, kurtuluş yolunda çalışan toplumsal güçlerin ortaya ne çıkaracağıdır. Bu güçler esas olarak şunlardır: 1) Burjuva monarşist liberalizm (kapitalistler, ilerici, kadet ve bir ölçüde de oktoibrist partilerdeki toprak sahipleri); 2) burjuva demokratlar (köylü, kent küçük-burjuvası, aydınlar vb.); 3) proletarya.

Bu sınıfların her biri —doğal ki sadece yığınların eylemlerini alıyoruz— o sınıfın iktisadi yeriyle uyumlu olarak davranıyor. Bundan sadece tek sonuç çıkabilir.

Öyleyse, Rusya’nın iki yolu derken, bunu hangi anlamda söylemiş olabiliriz? Savaşımın sonucuna kadar, ortaya çıkacak olan şeyin ne olduğunu bilmeyişimiz, şu mu bu mu diyemeyişimiz anlamında söylemiş olabiliriz. Çünkü ortaya çıkacak şey, herkesin bir bakışta görebileceği basit, apaçık iki çizgiden birine yaklaşacaktır. Bu çizgilerden birincisi “reform”dur, ikincisi “fırtına”dır.

Reform, ülkede iktidarı, eski egemen sınıfın elinde bırakan değişikliklere verilen addır. Karşıt düzenin değişikliklerine “fırtına” deniyor. Burjuva liberalizminin sınıf çıkarları sadece reformları istemektedir. Çünkü burjuvazi “fırtına”dan, gericilikten korktuğundan daha fazla korkmaktadır ve eski feodal kurumları (bürokrasi, iki meclis, vb.) işçilere karşı bir korumak olarak tutma arzusundadır. Yeryüzünde Rusya dâhil istisnasız bütün ülkelerde, köylü, burjuva demokratik reform konusunda, burjuvaziyle proletarya

arasında yalpalar. Bu tür bir yalpalamadan kurtuluş yoktur. Çünkü köylüler, bir yandan kendileri küçük mülk sahibi ve küçük-burjuvadırlar, bir yandan da toprak sahiplerine ve köleliğe karşıdırlar.

Proletaryaya gelince, onun, nüfusun engin bir kesimiyle, tüm sömürülenlerle aynı doğrultuda olan çıkarları reformcu olmayan bir doğrultuda, Rusya’da “üç temel direğin” yolu denen yol doğrultusundadır.

Eğer köylülerin ve nüfusun çoğunluğu liberalleri izlerse, tutulan “yol”, işçiler ve sömürülenler için en kötü, en az yararlı ve çok acılı olacaktır. Eğer köylülerin ve nüfusun çoğunluğu işçileri izlerse, durum bunun tersi olacaktır. Ortaya çıkacak olan şeyi, savaşımın kesin sonucu gösterecektir.

An’ın açık olmayan bulanık savının yarattığı gerçek karışıklık (implication) ortadadır. An, tasfiyecilerin oportünizmini ve işçi sınıfına ihanetlerini duygularıyla yakalamış, ama anlamamıştır.

Tasfiyeciler reformcudur. Gerçekte, Marksist bir işçi siyaseti değil, liberal bir işçi siyaseti gütmektedirler. İşçileri, burjuvaziye bağımlı kılmaya çalışıyorlar.

Pravdacılar, Rusya’nın dönüşümü sorununda işçi sınıfının çıkarlarını savunarak Marksist ve proleter bir siyaset izliyorlar. Pravdacılar, reform olasılıklarını ciddiye almıyorlar, görmezlikten mi geliyorlar? Bu soru, gerçeklere değinilerek kolaylıkla yanıtlanabilir. Düşlenmeyen, bir gerçek olan sigorta reformunu alın. Herkes görüyor ki pravdacılar, buna, tasfiyecilerden on kat daha güçle sarılmışlardır: Voprosi Strahovaniya’ya ve Bütün-Rusya Sigorta müdürler kurulu seçimlerinin sonuçlarına bakın.

Grevler sırasındaki iktisadi savaşımın “kısmi İstekleri”ni alın. Herkes biliyor ki, pravdacılar, düşlenmeyen, gerçek bir kampanyayı bin kat daha güçlü ve bin kat daha yoğun bir biçimde yürütüyorlar.

Eğer reformlardan yararlanılmasını ve kısmi iyileştirmeleri yadsıyan bir grup var olsaydı, biz o gruba katılamazdık. Çünkü bu işçilere zarar veren ve Marksist sayılamayacak bir siyaset olurdu.

Biz, tasfiyecilere de katılamazdık. Çünkü “yer altı”nın yadsınması ve hor görülmesi, iki “temel direğin”¹ yadsınması, bugünün Rusya’sında yasal bir parti için savaşımın ve reform olasılıklarının savunulması, evet bütün bunlar işçi sınıfına ihanettir, burjuvaziye sığınmaktır.

Pravdacılar, An’ın deyişiyle “fırtınayı ve patlamayı amaçlıyorlar”, ancak gerçeklerin ortaya koyduğu üzere, ne kadar ufak olursa olsun, gerçek reformları ve kısmi düzeltmeleri destekleme ve yığınlara, reformculuğun sahteliğini

açıklama fırsatını hiçbir zaman kaçırmıyorlar. Bu doğru, ve gerçekten Marksist olan tek taktiktir. Bütün Rusya’da, sınıf bilincine sahip işçilerin ezici bir çoğunluğu tarafından (işçi gruplarının sayısı² bunu doğruluyor) benimsenmesinin nedeni de budur.

İşçilere ve pravdacılığa karşı boşu boşuna savaşanlar, sadece küçük-burjuva demokrasisinin yandaşları, narodnikler ve tasfiyecilerdir.

Raboçi, n° 3,
24 Mayıs 1914

Dipnotlar

¹ Lenin üç “temel direk”ten öteki ikisini, Bolşeviklerin temel sloganlarını, yani demokratik bir cumhuriyet ve toprağa el konmasını kastediyor. Bkz: 108 nolu not.

² Lenin, St. Petersburg’daki sosyal-demokrat basına para bağışı gönderen işçi grupların sayısı kastediyor.

BİRLİK BİRLİK DİYE BİRLİĞE VURULAN DARBE

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Bugünkü işçi sınıfı hareketinin sorunları, özellikle bu hareketin yakın geçmişinin (yani tarihsel olarak sona ermiş bulunan aşamanın) temsilcileri için, birçok bakımdan üzüntü verici sorunlardır. Hizipçilik, bölünme, vb. söz konusu olduğu zaman bu özellikle doğrudur, işçi sınıfı hareketi içindeki aydınların, sık sık, bu üzücü sorunlar ortaya atılmasın yollu, sinirli, heyecanlı, hatta neredeyse isterik isteklerle ortaya atıldıklarını görüyoruz. 1900-1901 yıllarından bu yana değişik Marksist eğilimler arasındaki uzun savaşım yıllarını yaşamış olanlar, doğal olarak, bu üzüntü verici sorunlar üzerinde ortaya atılmış birçok savın yinelenmesini gereksiz bulabilir.

Ancak Marksistler arasındaki on dört yıllık (ekonomizmin ilk belirtilerinin görüldüğü günlerden başlayarak sayarsanız on sekiz, on dokuz yılı bir yana koyalım) çekişmeye katılmış olanlardan bugün geriye çok kişi kalmış değil. Bugün Marksistlerin safında yer alan işçilerin büyük çoğunluğu, ya eski çekişmeyi anımsamıyorlar ya da hiç işitmemişlerdir. Büyük çoğunluk için, (gazetemizin yaptığı bir kamu yoklamasının gösterdiği gibi) bu üzücü sorunlar, olağanüstü merak konusudur, işte bu nedenle, Trotski'nin "hizip-dışı işçi gazetesi" Borba tarafından sanki yeniymiş gibi ortaya atılan (üstelik genç işçi kuşakları için yeni olan) bu sorunlar üzerinde durmak istiyoruz.

HİZİPÇİLİK

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Trotski, yeni gazetesinde “hizip-dışı” sıfatını yapıştırmış, verdiği ilanların en başında böyle yazıyor; gerek Borba’nın başyazılarında, gerek Borba yayınlanmadan önce bu yeni gazete hakkında, tasfiyeci Severnaya Raboçaya Gazeta’da yazdığı yazıda, “hizip-dışı” sözcüğünün üstüne iyice basıyor.

Nedir bu “hizip-dışılık”

Trotski’nin “işçi gazetesi”, onun, işçiler için çıkardığı bir gazetedir. Çünkü gazetede, bu girişimin işçilerin eseri olduğunu gösteren bir iz bulunmadığı gibi, işçi sınıfı örgütleriyle herhangi bir bağlantının var olduğunu gösterecek bir belirti de yoktur. Herkesin anlayabileceği bir üslupla yazma çabasında olan Trotski, işçiler için çıkardığı gazetesinde, okurlarına hizmet olsun diye, “territory”¹ gibi, “factor”² gibi yabancılık sözcüklerin anlamını açıklıyor.

Pekâlâ, pek güzel, ama bu sözcükleri açıklıyor da “hizip-dışılık” sözcüğünü neden açıklamıyor? O sözcük, “territory” ya da “factor” sözcüklerinden daha anlaşılır bir sözcük mü?

Hayır, nedeni bu değil. “Hizip-dışı” etiketinin, hizipçiliğin en kötü kalıntılarından en kötü temsilcileri tarafından, genç işçi kuşaklarını yanıltmak için kullanılması. Bu noktayı açıklamak için biraz zaman ayırmaya değer.

Bu grup ayrılığının, belli bir dönem boyunca, sosyal-demokrat partinin belirleyici özelliği idi. Hangi dönem?

1903-1911 dönemi.

Bu grup ayrılığının yapısını daha açıklıkla ortaya koyabilmek için, 1906-1907’deki somut koşulları anımsamamız gerekiyor. O sıralarda parti birleşti, bölünmüşlük

yoktu, ama grup ayrılığı sürüyordu, yani birleşik partinin içinde iki grup, daha doğrusu iki ayrı örgüt vardı. Yerel işçi örgütleri birlik içindeydi, ancak her önemli sorunda, bu iki grup, iki ayrı taktik tasarlıyordu. Birleşik işçi örgütleri içinde, her iki taktiğin savunucuları aralarında tartışıyorlar, sonra sorunlar, çoğunluk oyuyla karara bağlanıyordu (örneğin 1906’da tek Duma ya da Kadet, hükümet sloganında, ayrıca 1907’de Londra kongresine gidecek temsilcilerin seçiminde durum böyleydi). Bu iki gruptan biri (1906) Stockholm Birlik kongresinde, öteki (1907) Londra Birlik kongresinde yenilgiye uğradı.

Bunlar, Rusya’da örgütlü Marksizmin tarihinde yer alan, herkesin bildiği gerçekler. Trotski’nin, göz göre göre nasıl doğru olmayan şeyler yaydığını anlamak için, bu bilinen gerçekleri anımsamak yeterlidir.

Çünkü 1912’den bu yana, iki yılı aşkın bir süreden beri Rusya’daki örgütlü Marksistler arasında hizipçilik olmamıştır, birlik halindeki örgütlerde, birlik halindeki toplantı ve kongrelerde taktikler üzerinde anlaşmazlık görülmemiştir. Ocak 1912’de tasfiyecileri kendisinden saymadığını ilan eden parti ile tasfiyeciler arasında tam bir kopma olmuştur. Trotski bu durumu sık sık “bölünme” diye niteliyor. Bu nokta üzerinde ileride ayrıca duracağız. Ama o bir yana, görüldüğü gibi, “hizipçilik” teriminin doğrulardan saptığı, kuşkuya yer bırakmayan apaçık bir gerçek.

Söylediğimiz gibi, bu terim, dün, yani çoktan geride kalmış olan dönemde doğru olan şeyin anlamsız, mantıkdışı, eleştirisiz bir anlayışla yinelenmesinden başka bir şey değil. Trotski, bize, “hizipçilik savaşımının kaos”undan söz ettiği zaman (n° 1, s. 5, 6 ve başka yazılara bakınız) onun sözlerinin geçmişteki hangi dönemi kastettiğini derhal biliyoruz.

Bir de işlerin bugünkü durumunu, Rusya'daki örgütlü Marksistlerin onda-dokuzunu oluşturan genç Rus işçilerin gözüyle görün. Bu işçiler, işçi sınıfı hareketi içindeki eğilimlerin ya da farklı görüşlerin üç ayrı yayınla ifade edildiğini görmekteler: pravdacılar, baskı sayısı 40.000, tasfiyeciler (15.000) ve sol narodnikler (10.000) olan bir gazete çevresinde bir araya gelmişlerdir. Gazetelerin baskı sayısı, okurlara, bu görüşlerden her birinin yığinsal niteliğini göstermektedir.

Şimdi sorulması gereken soru şu: "Kaos"un bununla ne ilgisi var? Herkes biliyor ki Trotski, ses getiren boş sözlerden hoşlanır. Ama parola niteliğindeki "kaos" sözcüğü sadece lafabeliği yapmak değildir, bunun yanı sıra, geçmiş bir dönemde yurtdışında tanıklık edilen ilişkileri, bugün Rus topraklarına aktarmak, ya da boşuna aktarmaya çalışmak demektir. Asıl işin can alıcı noktası bu.

Marksistlerle narodnikler arasındaki savaşım da hiçbir biçimde "kaos" diye bir şey söz konusu değildir. Umarız bunu Trotski bile yadsımaya kalkışmayacaktır. Marksistlerle narodnikler arasındaki savaşım, Marksizmin yaşama gözlerini açtığı günden bu yana otuz yılı aşkın bir zamandan beri süregelmektedir. Bu savaşımın nedeni, iki farklı sınıfın, proletarya ile köylülerin görüş ve çıkarları arasındaki temelli ayrılıktır. Eğer ortada bir "kaos" varsa, o, bu gerçeği anlayamayan zavallıların kafasındadır.

Şu halde geriye ne kalıyor? Marksistlerle tasfiyeciler arasındaki savaşım da "kaos" kalıyor, öyle mi? Bu da doğru değil. Çünkü tüm partinin ta 1908'de mahkûm ettiği bir eğilimle savaşıma kaos denemez. Rusya'daki Marksizmin tarihiyle pek az bile olsa ilgilenmiş herkesin bildiği gibi, tasfiyecilik, hatta önderleri ve destekçileri söz konusu olduğu zaman bile, Menşeviklikle (1903-1908) ve ekonomizmle (1894-1903) yakından ve ayrılmaz biçimde bağlantılıdır. Burada da neredeyse yirmi yıllık bir geçmişle karşı karşıyayız. Kişinin, kendi partisinin tarihini "kaos" olarak görmesi, affedilemez bir boş kafalıktır.

Şimdi bugünkü durumu, Paris'in ya da Viyana'nın görüşü açısından inceleyelim. O zaman tüm görünüm değişecektir. Pravdacılarla tasfiyecilerin yanı sıra, aynı sosyal-demokrat partinin üyesi olduğunu öne süren en az beş Rus grup göreceğiz: Trotski grubu, iki Vperyod grubu, "parti yanlısı Bolşevikler", 116 parti yanlısı Menşevikler. Paris'le Viyana'daki (sorunu daha iyi gözler önüne serebilmek için en büyük merkezlerden ikisini alıyorum) Marksistlerin hepsi bu durumu çok iyi biliyorlar.

Bu noktada Trotski bir bakıma haklıdır; bu, gerçekten, bir grup ayrılığıdır, gerçekten kaostur!

Parti içinde gruplar, yani ad olarak birlik (hepsi bir partiye ait olduğunu iddia ediyor), ama gerçekte dağınıklık (çünkü işin aslında, tüm gruplar bağımsız, egemen güçler olarak birbirleriyle görüşmelere ve anlaşmalara giriyorlar).

"Kaos", yani, (1) bu grupların Rusya'daki işçi sınıfı

hareketiyle bağlantılı olduklarını nesnel olarak belirleyip gerçekliğini ortaya koyacak kanıtların yokluğu ve (2) bu grupların gerçek ideolojik ve siyasal kimliğini yargılama olanağını verecek bilgi yokluğu. 1912 ve 1913 yıllarını alalım. Herkesin bildiği gibi bu yıllar, işçi sınıfı hareketinin yeniden canlandığı, hız almaya başladığı yıllardı. Şu ya da bu ölçüde bir yığına dayanan (siyasette sadece bu hesaba alınır) her türlü eğilimin ve tutumun, dördüncü Duma seçimlerinde, grev hareketlerinde, yasal gazetelerde, işçi birliklerinde, sigorta seçim kampanyasında falan eğer istense, bir etkisi olabilirdi. Söz konusu iki yıl boyunca, yurtdışındaki bu beş gruptan hiçbirisi, Rusya'daki işçi sınıfı hareketinin sıraladığımız eylemlerinden hiçbirinde kendini en ufak bir biçimde ortaya koymayı denemedi.

Bu, doğruluğunu herkesin kolayca saptayabileceği bir gerçektir.

Bu gerçek gösteriyor ki, biz Trotski'ye "hizipçiliğin en kötü kalıntıları"nın temsilcisi derken haklıyız.

Gerçi kendisi hizip-dışı olduğunu iddia ediyor ama Rusya'daki işçi sınıfı hareketiyle pek az yakınlığı olanların bile bildiği gibi Trotski, "Trotski hizbi"nin temsilcisidir. Burada grup ayrılığını görüyoruz. Çünkü grup ayrılığının iki temel belirtisiyle karşı karşıyayız: (1) birliği ad olarak tanımak ve (2) gerçekte grup ayrımcılığı yapmak. Grup ayrılığının kalıntıları buradadır. Çünkü Rusya'daki yığinsal işçi sınıfı hareketiyle herhangi bir bağlantının varlığını ortaya koyan herhangi bir kanıt yoktur.

Son olarak da, bu, grup ayrılığının en kötü biçimidir. Çünkü ideolojik ya da siyasal bir kesinliği yoktur. Oysa hem pravdacıların (bizim en azimli karşıtımız L. Martov bile, her sorunda, dünya-âlemin bildiği resmî kararlar çerçevesinde "disiplinli ve tek vücut olarak" birleşip bir araya geldiğimizi itiraf ediyor), hem tasfiyecilerin (onlar, ya da hangi olayda olursa olsun, en önde gelenleri, çok belirgin özellikler, adını da söyleyelim, Marksist değil liberal özellikler taşımaktalar) kesin bir karakter taşıdıklarını kimse yadsıyamaz.

Rus görüş açısından değil, özellikle Viyana-Paris görüş açısından gerçekten var olan, Trotski'nin grubu gibi bazı gruplar, belli bir kesinliğe sahiptirler. Örneğin mahçı Vperyod grubunun mahçı teorileri belirgindir; "parti yanlısı Menşeviklerin, tasfiyeciliği teorik olarak mahkûm etmelerinin yanı sıra, bu mahçı teorileri kınamaları ve Marksizm'i savunmaları belirgindir, bir kesinliğe sahiptir.

Buna karşılık Trotski'nin "hizip-dışı"lığı, biraz ileride, ayrıntılı olarak göreceğimiz gibi, bir gruptan ötekine özgürce göçüp konmaktan başka bir şey olmadığı için, hiçbir ideolojik ve siyasal kesinliğe sahip değildir.

Özetlersek:

1) Trotski, sosyal-demokrasinin yirmi yıllık tarihi boyunca uzanan ve (daha sonra göstereceğimiz gibi) bugünün temel sorunlarıyla ilgili olan, değişik Marksist gruplar ve eğilimler arasındaki ideolojik anlaşmazlıkların tarihsel

anlam ve önemini açıklamıyor, üstelik anlamamıştır;

2)Trotski, grup ayrılığının asıl belirgin özelliğinin, ad olarak birlik, gerçekteyse çözüklük olduğunu anlayamamıştır;

3)Trotski, “hizip-dışı” perdesinin gerisinde, yurtdışındaki bir grubun bayraktarlığını yapmaktadır O grup ilkedden yoksundur, Rusya’daki işçi sınıfı hareketi içinde hiçbir temeli yoktur.

Parlayan her şey altın değildir. Trotski’nin sözlerinde de parlayan çok şey var, ama hepsi anlamsız.

Dipnotlar

¹ Toprak, bir devletin ülkesi. —ç.

² Öge, etmen. —ç.

TROÇKİ’NİN TASFİYECİ GÖRÜŞÜ

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Görüşlerinin özüne gelince Trotski, gazetesinde olabildiği ölçüde az şey söylemenin yolunu bulmuştur. Put Pravdi (n° 37), Trotski’nin ne “yeraltı” konusunda, ne de yasal parti için çalışma sloganı hakkında tek söz bile söylemediği gerçeğine dikkati çekmiştir. Ne ideolojik ne de siyasal bir çehresi bulunmayan ayrı bir örgüt kurma çabaları söz konusu olduğu zaman, bu çabaların, hizipçiliğin en kötü biçimi olduğunu söyleyişimizin nedeni, birçok başka noktanın yanı sıra, işte budur.

Trotski her ne kadar, görüşlerini açıkça ortaya koymaktan geri duruyorsa da, gazetesindeki birçok bölüm, onun içeriye ne tür fikirler sızdırmaya çalıştığını göstermektedir.

Gazetesinin ilk sayısında, daha ilk başyazıda şunları okuyoruz:

“Ülkemizde devrim öncesi sosyal-demokrat parti, sadece fikir ve amaç yönünden bir işçi partisiydi. Gerçekte parti, işçi sınıfının uyanışına yol açan Marksist aydınların örgütüydü.”¹

Bu eski liberal ve tasfiyeci bir şarkıdır, partiyi yadsımanın peşrevidir. Bu görüş, tarihsel gerçeklerin çarpıtılması esası üzerine oturtulmuştur. 1895-1896 grevleri, yığınsal bir işçi sınıfı hareketine çoktan yol açmıştı. Bu hareket, hem fikir, hem örgüt açısından, sosyal-demokrat hareketle bağlantılıydı. Ve bu grevlerde, ekonomik olan ve olmayan bu bilinçlendirme hareketlerinde “aydınlar işçi sınıfına önderlik etti!”

Dilerseniz, 1901-1903 döneminin siyasal suçlarını, önceki dönemle karşılaştıran aşağıdaki istatistikleri ele alalım:

MESLEKLERİNE GÖRE, ÖZGÜRLÜK HAREKETİNDE SİYASAL SUÇLARDAN ÖTÜRÜ KOVUŞTURMAYA UĞRAYANLAR (YÜZDE OLA-

RAK)

Dönem	Tarım	Sanayi ve Ticaret	Serbest meslek ve öğrenciler	Belli bir mesleği olmayanlar ya da mesleksizler
1884-1890	7,1	15,1	63,3	19,9
1901-1903	9,0	46,1	28,7	8,0

Görüldüğü gibi, seksenlerde, Rusya’da henüz sosyal-demokrat partinin olmadığı sıralarda, hareket henüz “narodnik” iken, egemen olan aydın tabakaydı, harekete katılanların yarısından çoğunu onlar oluşturunuyordu.

Ne var ki, 1901-1903 döneminde, sosyal-demokrat partinin artık var olduğu ve eski İskra’nın çalışmalarını sürdürdüğü yıllarda görünüm tümünden değişti. Harekete katılanlar arasında aydınlar artık bir azınlıktı; işçiler (“sanayi ve ticaret”) aydınlardan kat kat çoktu ve işçilerle köylüler, toplamın yarısından çoğunu oluşturunuyordu.

Marksist hareket içinde, sosyal-demokrasinin küçük-burjuva aydın kanadının kendini hissettirişi, eğilimlerin çatışmasında görüldü. Bu, ekonomizmle başladı (1895-1903), menşevizmle (1903-1908) ve tasfiyecilikle (1908-1914) sürdü. Trotski, partiye karşı tasfiyecilerin sövgülerini yineliyor, parti içindeki çatışmaların yirmi yıllık tarihini anmaktan korkuyor.

Bir başka örnek:

“Rus sosyal-demokrasisi, parlamentarizme karşı davranışında [öteki ülkelerdeki gibi] ayrı üç aşamadan geçti... Birincisi “boykotçuluk” ... ardından parlamenter taktiklerin ilke olarak kabulü, ama [o müthiş “ama”, Şchedrin’in, kulaklar, alından öteye hiçbir zaman geçmez, diye çevirdiği ‘ama’] salt bilinçlendirme, uyarma amacıyla... son olarak da şimdiki isteklerin Duma kürsüsünden ortaya atılışı....” (n° 1, s. 34.)

Bu da tarihi, tasfiyeci bir görüşle çarpıtmaktan başka bir şey değildir. Reformculukla oportünizmin savunusunu içeriye sızdırmak için ikinci ve üçüncü dönem diye bir ayırım uydurulmuştur. Ne (anarşizmin var olduğu ve var olmaya devam ettiği) Avrupa’da, ne de Rusya’da, “sosyal-demokrasinin parlamentarizme karşı tutumu”nda, boykotçuluk hiçbir zaman bir aşama olarak yer almamıştır. Rusya’da, örneğin, sadece belli bir kuruma karşı kullanılan, Buligin Dumasının boykot edilmesi, hiçbir zaman “parlamentarizm”le ilintili olmamıştır, liberalizmle Marksizmin saldırıyı sürdürme savaşımının garip yapısından doğmuştur. Trotski, bu savaşımın, Marksizm’deki iki eğilimi ne yolda etkilediğine ilişkin tek sözcük söylemiyor.

Tarihten söz ederken, kişinin, farklı eğilimlerin sınıfsal kökenlerini ve somut sorunlarını açıklaması gerekir. Buligin Dumasına katılma sorunu üzerinde sınıflar ve eğilimler arasında tanık olunan savaşımı Marksist açıdan incelemek isteyen herhangi bir kişi, bu sorunda liberal işçi siyasetinin köklerini görecektir. Ancak Trotski, tarihle, sadece somut sorunlardan kaçınmak ve bugünün oportünistleri için bir haklılık payı ya da ona benzer bir şey icat etmek için “ilgililiyor”, o kadar.

“Gerçekten tüm eğilimler” diye yazıyor Trotski, “aynı savaşım ve örgüt yöntemini kullanırlar. Bizim işçi sınıfı hareketimiz içinde liberallik tehlikesi olduğu feryadı, sadece, gerçeği kaba ve sekte bir anlayışla bozmaktan başka bir şey değildir.” (n° 1, s. 5 ve 35.)

Bu, tasfiyecileri çok açıkça ve çok büyük bir gayretle savunmanın ta kendisidir. Ufak bir gerçeği, en yakınlardaki bir gerçeği anacağız. Trotski sadece sözcükleri savuruyor. Biz gerçekleri işçilerin bizzat düşünceleri, tartıp biçmeleri inancındayız.

Severnaya Raboçaya Gazeta’nın 13 Mart için şu satırları yazdığı bir gerçek:

“İşçi sınıfının karşısında bulunan belirgin ve somut hedefi vurgulamak, yani Duma’yı [basın hakkındaki] tasarımı geri çevirmeye zorlamak yerine, sadece ve sadece işçilerin, kendi yasal basınları için savaşımını gevşetmeye yol açabilecek, ‘kösteklenmemiş sloganlar’ için savaşım gibi bulanık bir formül öneriliyor ve aynı zamanda yasadsışı basının geniş ölçüde reklamı yapılıyor.”

Bu, tasfiyeci siyaseti, açıktan, tam olarak, belgesel nitelikte bir savunudur. Pravda siyasetinin eleştirisidir. Acaba okuması-yazması olan herhangi bir kişi, bu sorunda, her iki eğilimin “aynı savaşım ve örgüt” yöntemini kullandığını söyleyebilir mi? Okuması-yazması olan herhangi bir kişi, tasfiyecilerin bu sorunda liberal bir işçi siyaseti gütmediklerini, işçi sınıfı hareketinin liberal bir tehditle karşı karşıya bulunduğu görüşünün sırf hayal olduğunu söyleyebilir mi?

Trotski’nin gerçeklerden ve somut atıflardan kaçınmasının nedeni, kendini beğenmiş sözlerini ve öfkeli feryatlarını, o gerçeklerin ve somut atıfların acımasızca

yalanlamasındandır. Saldırıya kalkmak ve “kaba ve sekte bir anlayışla bozma”dan söz etmek, kuşkusuz çok kolaydır. Hatta “tutucu hizipçilikten kurtuluş” gibi, daha iğneleyici, daha kendini beğenmiş sözler eklemek, işten bile değildir.

Ama böylesi, çok ucuz olmuyor mu? Bu silah, Trotski’nin, bütün debdebesiyle, lise öğrencisi dinleyicilerinin önüne çıktığı dönemin silahlılığın ödünç alınmış değil mi?

Her ne ise, Trotski’nin kendilerine çok kızdığı “ileri işçiler” onlara açık açık şunun söylenmesini istiyorlar: Belli siyasal bir kampanyanın, yukarıya aldığımız değerlendirmesinde açıkça belirtilen “savaşım ve örgüt yöntemi” onaylıyor musunuz, onaylamıyor musunuz? Eğer onaylıyorsanız, o zaman liberal bir işçi siyaseti izliyorsunuz, Marksizm’e ve partiye ihanet ediyorsunuz; böyle bir siyasetle, böyle bir siyaset güden gruplarla “barış”maktan ve “birlik” olmaktan söz etmek, kendinizi ve başkalarını aldatmak demektir.

Eğer onaylamıyorsanız, o zaman açıkça söyleyiniz. Bugünün işçilerini sözler, ne hayrete düşürüyor, ne tatmin ediyor, ne yıldırıyor.

Bu arada yeri gelmişken söyleyelim, yukarıya aldığımız bölümde, tasfiyecilerin savunduğu siyaset, liberal görüş açısından bile budalacadır. Çünkü Dumadan basın tasarısının geçirilebilmesi, komisyonda oyunu ne yolda kullanacağını çoktan göstermiş olan Bennigsen türünden “zemstvo-oktobristleri”nin oyuna bağlıdır.

Rusya’da Marksist hareketin kıdemlileri Trotski’yi çok iyi bilirler. Onlara Trotski’yi anlatmaya hiç gerek yok. Ama genç işçi kuşakları onu bilmiyorlar. Bu nedenle onu anlatmak gerek. Çünkü tasfiyecilerle parti arasında yalpalayan yurtdışındaki beş grubu simgeleyen odur.

Eski İskra günlerinde (1901-1903), ekonomistlerden uzaklaşıp iskracılara yanaşan, sonra geriye göç eden bu yalpalayıcılara “Tuşino dönekleri” (güç günlerde, bir karargâhtan ötekine geçen savaşçılara verilen ad) denirdi.

Tasfiyecilikten söz ederken, uzun yıllar içinde gelişen, Marksizmin yirmi yıllık tarihi içinde menşevizmden ve ekonomizmden kaynaklanan, belli bir sınıfın, liberal burjuvazinin siyaseti ve ideolojisiyle bağlantılı, ideolojik bir eğilimi dile getirmiş oluyoruz.

“Tuşino dönekleri”nin gruplar-üstü olduklarını iddia ederken dayandıkları tek temel, görüşlerini, bir gün bir gruptan ertesi gün bir başka gruptan “ödünç almaları”dır. Trotski, 1901-1903 arasında ateşli bir iskracıydı. Riyananov, 1903 kongresinde Trotski’nin rolünü “Lenin’in sopası” diye tanımlamıştı. 1903’ün sonunda Trotski ateşli bir Menşevik’i, yani iskracıları bırakmış ekonomistlere kaçmıştı. Trotski “eski İskra ile yenisi arasında bir uçurum var” diyordu. 1904-1905 döneminde Trotski, Menşevikleri bıraktı, kâh (ekonomist) Martinov’la işbirliği yaparak, kâh onun saçma ölçüde sol “sürekli devrim” teorisini ortaya dökerek, ortada, yalpalayan bir tutum takındı. 1906-1907

döneminde Bolşeviklere yanaşan Trotski, 1907 ilkyazında Rosa Luxemburg’la görüş birliğinde olduğunu ilan etti.

Çözülme döneminde, “hizip-dışı” uzun yalpalardan sonra, yeniden sağa yanaştı ve Ağustos 1912’de tasfiyecilerle bir bloka girdi. Her ne kadar özünde tasfiyecilerin bayağı görüşlerini dile getiriyorsa da şimdi onları bir kez daha bırakmıştır.

Bu tür kişiler, geçmişin tarihsel kuruluşlarından, Rusya da yığınsal işçi sınıfı hareketinin henüz uykuda olduğu günlerden ve her grubun kendine bir grup, bir eğilim ya da bir hizip, kısacası bir “güç” süsü vermek için “alanı boş bulduğu” ve ötekilerle birleşme pazarlığı yaptığı zamanlardan geriye kalan bir enkazdır.

Genç işçi kuşakları, ya 1908’den bu yana tasfiyeciliğe karşı bizim tutumumuzu belirleyip ortaya koyan parti kararlarını, ya da bu kararların tam olarak tanınması temeline çoğunluğun birliğini sağlayan bugünkü Rus işçi sınıfı hareketinin deneyimini hesaba katmaya istekli olmayan biri, inanılmaz ölçüde tepeden bakan iddialarla karşılarına çıktığı zaman, kiminle yüz yüze olduklarını bilmelidirler.

Dipnotlar

¹ Mayıs 1914’te Prosveşçeniye, n° 5, adlı gazetede yayınlandı

MENŞEVİKLER VE BOLŞEVİKLER

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Burjuva demokratik devrim dönemi, sosyal-demokrasi eğilimleri arasında daha önceki savaşımın devamı olan yeni bir savaşımı doğurdu. “Ekonomizm”, “menşevizm”e dönüştü. Eski İskra’nın devrimci taktikleri savunması, “Bolşevizm”i doğurdu.

Fırtınalı 1905-1907 yıllarında Menşevizm, liberal burjuvazinin desteklediği oportünist bir eğilimdi ve liberal burjuvazi eğilimlerini işçi sınıfı hareketine taşıdı. Özü: işçi sınıfı savaşımını liberalizme uygun duruma getirmekti. Bolşevizm ise, tersine, liberalizmin uyuşturmasına ve ihanetine karşın, sosyal-demokrat işçileri, demokrat köylü katmanlarını devrimci savaşıma katma amacına yöneltti. Menşeviklerin kendilerinin de çoğu zaman kabul ettikleri gibi, işçi yığınları, devrim sırasında, bütün büyük eylemlerde, Bolşeviklerle birlikte yürüdü.

1905 Devrimi, ödünsüz devrimci sosyal-demokrat taktikleri doğruladı, güçlendirdi, derinleştirdi ve çelikleştirdi. Sınıfların ve partilerin açık eylemleri, sosyal-demokrat oportünizm (“Menşevizm”) ile liberalizm arasındaki bağı tekrar tekrar gözler önüne serdi.

MARKSİZM VE TASFİyecİLİK

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Karşı-devrim dönemi, tekrar, oportünizm sorunu ile sosyal-demokrasinin devrimci taktiklerini büsbütün yeni bir biçimde günün sorunu durumuna getirdi. Menşevizmin ana gövdesi, en iyi temsilcilerinin birçoğunun itirazlarına aldırmaksızın tasfiyecilik eğilimini doğurmuş; gizli örgüt ve eylem bırakılmış, “yeraltı” çalışmaları, cumhuriyet gibi sloganlar küçümsemiş vb. Legal dergi Naşa Zarya’nın yazarlarından bazıları (Bay Potressov, Çerevanin vb.) eski sosyal-demokrat partiden bağımsız bir grup kurarak, Rus liberal burjuvazisini, Rus işçilerinin devrimci savaşım alışkanlıklarını kaybettirme çabalarında binbir yoldan desteklemiş, kışkırtmış ve beslemiştir.

Bu oportünistler grubu, RSDİP’in 1912 Ocak Konferansında¹ partiden atıldı, ama yurtdışındaki irili ufaklı bir-çok grubun şiddetle karşı koymalarına karşın, bir parti kurdular. İki yıldan fazla bir süre (1912’den başlayarak 1914 ortalarına kadar) iki sosyal-demokrat parti arasında inatçı bir savaşım sürdü gitti: Ocak 1912’de seçilen Merkez Komitesi ile Ocak Konferansını tanımayan ve Naşa Zarya grubu ile işbirliğini sürdürerek partiyi farklı bir temel üzerinde yeniden kurmak isteyen Örgütlenme Komitesi arasındaki savaşım devam etti. Günlük iki işçi gazetesi (Pravda ile Luç² ve onu izleyenler) ve Dördüncü Devlet Dumasındaki iki sosyal-demokrat grup (pravdacıların ya da Marksistlerin grubu ile Çheydze’nin başı çektiği tasfiyeciler “Sosyal-Demokrat Grubu”) arasında da gene amansız savaşım sürüp gidiyordu.

Partinin devrimci ilkelerine bağlı kalan, (özellikle 1912 ilkyazından sonra) işçi sınıfı hareketindeki yeni ve huzursuz dalgalanmaları destekleyen, legal ve illegal örgütlerle basını ve propagandayı bir arada yürüten pravdacılar, çevresinde sınıf bilincine ulaşmış işçi yığınlarının büyük bir çoğunluğunu topladığı halde, tasfiyeciler -po-

litik bir güç olarak Naşa Zarya grubu aracılığı ile çalışıyorlardı- yalnızca liberal burjuva unsurların desteğine dayanıyorlardı.

İşçi gruplarının, iki partinin gazetelerine yaptığı açık para yardımları (bu yardım, o sıralarda sosyal-demokrat partisi üye ödentisinin Rusya koşullarına uydurulmuş, yasalara uygun ve herkes tarafından serbestçe denetimi olanaklı ödeme biçimiydi) pravdacıların (Marksistlerin) proleterce kuvvet ve etki kaynaklarını, ve tasfiyecilerin (ve onların örgütlenme komitelerinin) burjuva-liberal kaynaklarını apaçık gösterir. Marksizm ve Tasfiyecilik³ kitabında bütünüyle ve Alman sosyal-demokrat gazetesi Leipziger Volkszeitung’un⁴ 21 Temmuz 1914 tarihli sayısında kısaltılarak verilen bu yardımlardan bazı rakamları buraya alıyoruz.

St. Petersburg’un gazetelerine Marksist (pravdacı) ve tasfiyeciler günlük gazetelerine 1 Ocak ile 13 Mayıs 1914 tarihleri arasında yapılan para yardımlarının sayısı ve miktarı:

Gruplar	Pravdacılar		Tasfiyeciler	
	Yardım Sayısı	Miktarı (Ruble)	Yardım Sayısı	Miktarı (Ruble)
İşçi gruplarından	2.873	18.934	671	5.296
İşçi olmayan gruplardan	713	2.650	453	6.760

Görüldüğü gibi, 1914’te partimiz, Rusya’daki sınıf bilincine ulaşmış işçilerin beşte-dördünü devrimci sosyal-demokrat taktikler çevresinde birleştirmiş bulunmaktadır. 1913 yılında, pravdacılar 2.181, tasfiyeciler 661 işçi grubundan yardım aldılar. 1 Ocak 1913’te 13 Mayıs 1914’e kadar olan rakamlar şöyle olacaktır: işçi gruplarından

5.054 adet yardım pravdacılar (yani bizim parti) için,
1.332 adet yardım (yani %20,8) tasfiyeciler için.

Dipnotlar

¹ RSDİP 1912 Ocak Konferansı. - Prag'da 5-17 Ocak 1912'de yapılan RSDİP Altıncı Büyük Konferansıdır. Menşevikler, konferans kararı ile partiden atıldılar ve Bolşevikler ile Menşeviklerin aynı partinin bünyesi içinde bulundukları dönem sona erdi. Prag Konferansında yeni bir parti, Bolşevik Partisi doğmuş oldu.

² Luç ("İşin"). - St. Petersburg'da Eylül 1912 ile Temmuz 1913 arasında yayınlanan legal Menşevik tasfiyecilerin gazetesi. Lenin'in deyişi ile, gazete, "burjuvalar arasındaki zengin dostların parasıyla" yayınlanıyordu.

³ "Marksizm ve Tasfiyecilik. Bugünkü İşçi Sınıfı Hareketinin Temsil Sorunları Üzerine Makaleler. Kısım II". - 1914'te parti yayınevince yayınlanmıştır. Kitapta tasfiyecilere karşı makaleler vardır .-53.

⁴ Leipziger Volkszeitung ("Leipzig Halk Gazetesi"). - Alman Sosyal-Demokrat Partisi sol kanadının yayın organı. 1894'ten 1933'e kadar günlük olarak yayınlandı. Yazı kurulunda uzun süre Franz Mehring ve Rosa Luxemburg da vardı. 1917-1922 arasında gazete "bağımsızların" ve 1922'den sonra, sağ kanadın yayın organı oldu.

MARKSİZM VE SOSYAL-ŞOVENİZM

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

1914-1915 büyük Avrupa savaşı, hem Avrupalı, hem de Rus sosyal-demokratlara, dünya ölçüsünde bir bunalım karşısında izledikleri taktikleri sınama olanağını verdi. Bugünkü savaşın gerici, yağmacı ve kölecî niteliği, öteki hükümetlere bakışla, çarlık için daha göze batıcıdır. Böyle olduğu halde, tasfiyecilerin çoğunluğu (liberal ilişkileri yüzünden, Rusya’da bizim dışımızda ciddi etkisi olan tek grup) sosyal-şovenizme saptılar! Oldukça uzun bir süre yasalar içinde çalışmanın tekelinden yararlanan bu Naşa Zarya grubu, yığınlar arasında, “savaşa karşı direnmeme”, üçlü (şimdi dördü) antantın zaferi için, ve Alman emperyalizmini “pek şeytanca günahlar” işlemekle suçlayan vb. propagandalar yaptılar. 1903’ten beri politik belkemiğinden yoksunluğunu tekrar tekrar ortaya koyan ve çoğu zaman oportünistlerin saflarına katılan Plehanov, bu tutumu daha da açık bir biçimde takındı ve bu hareketi yüzünden, Rusya’daki burjuva basını tarafından pek övüldü. Plehanov, çarlığın haklı bir savaş verdiğini ilan edecek, İtalya’daki hükümet gazetelerine İtalya’yı savaşa girmeye özendirici demeçler verecek kadar küçüldü.

Böylece, tasfiyecilik konusundaki görüşlerimizin ve tasfiyecilerin ana gruplarını partimizden atmamızın haklılığı yeterince kanıtlanmış oldu. Tasfiyecilerin gerçek programları ve tuttukları yolun gerçek anlamı, şimdi artık yalnızca genel anlamıyla bir oportünizm değil, Büyük-Rusya toprak beyleri ile burjuvazinin emperyalist ayrıcalıklarının ve çıkarlarının savunulmasıdır. Bugün tasfiyecilik, işçi hareketi içinde ulusal-liberal bir eğilimdir, radikal küçük- burjuvazinin bir kesimi ile küçük bir ayrıcalıklı işçi kesiminin proleter yığınlar karşı “kendî” ulusal burjuvazileri ile ittifakıdır.

KONGREDEKİ ÇEŞİTLİ GRUPLAŞMALARIN ÖNEMİ

V. İ. Lenin – Bir Adım İleri İki Adım Geri

Kongre, çok titiz bir hazırlıktan sonra ve tam bir temsil temeline dayalı olarak toplantıya çağrıldı. Kongrenin yapısının doğru olduğu ve kararlarının kesinlikle bağlayıcı bir nitelik taşıdığı yolundaki genel kanı, kongre toplandıktan sonra başkanın söylevinde de (tutanaklar, s.54)ifadesini, buldu.

Kongrenin başlıca görevi neydi? İskra tarafından geliştirilmiş ve ayrıntılarıyla hazırlanmış ilkelere ve örgütlenme görüşlerine dayalı gerçek bir parti yaratmak. Kongre çalışmalarının bu doğrultusu, İskra'nın üç yıl süren çalışmalarıyla ve komitelerin çoğunluğunun İskra'yı tanımış olmasıyla önceden belirlenmişti. İskra'nın programı ve eğilimi, partinin programı ve eğilimi olacaktı; İskra'nın örgütlenme planları, Parti Örgüt Tüzüğü'nün maddeleri halinde somutlaşacaktı. Ama söylemeye bile gerek yok, bu savaşım vermeksizin başarılamazdı. Çünkü kongre geniş ölçüde temsili bir nitelik taşıyordu; temsilciler arasında İskra'yla var gücüyle savaşan örgütlerin (Bond¹ ve Raboçeye Dyelo²) temsilcileri ile İskra'yı önder organ olarak sözde tanımakla birlikte, gerçekte kendi planları doğrultusunda davranan ve ilke sorunlarında tutarlı olmayan örgütlerin temsilcileri (Yujni Raboçi grubu³ ve bazı komitelerin bu grupta yakın ilişki kuran temsilcileri) de vardı. Bu koşullar altında kongre, İskra'nın yöneltisinin zaferi için verilen savaşımın arenasından başka bir şey olamazdı. Tutanakları şöyle bir okumak, kongrenin böyle bir arena durumuna geldiğini hemen gösterecektir. Şimdi bizim görevimiz, kongrede çeşitli konularda ortaya çıkan belli-başlı gruplaşmaları geriye doğru izlemek ve ana gruplardan her birinin siyasal çehresini, tutanaklardaki açık, kesin verilere dayanarak ortaya koymaktır. Kongrede İskra'nın rehberliğinde bir tek parti içinde birleşecek olan bu gruplar, eğilimler ve farklılıklar nelerdi? Görüşmeleri ve oylar-

maları tahlil ederek göstermemiz gereken şey budur. Hem bizim sosyal-demokratlarımızın gerçekten ne olduklarını gösterecek bir inceleme için, hem de onlar arasındaki ayrılık nedenlerini anlamak bakımından, bunun aydınlatılması büyük bir önem taşımaktadır. Hem Birlik Kongresinde⁴ yaptığım konuşmada, hem yeni İskra yazı kuruluna gönderdiğim mektupta, gruplaşmaların tahliline en önde yer vermemin nedeni budur. (Martov'un başı çektiği) "azınlık"ta olan muhaliflerim, sorunun özünü hiç kavrayamadılar. Birlik Kongresinde onlar, oportünizme kaydıkları suçlamasına karşılık, "haklı olduklarını göstermeye" çalışarak ayrıntı türünden noktaları düzeltmekle yetindiler, ama kongredeki gruplaşmalara dair benim çizdiğim resmi daha değişik bir resim çizerek karşılamaya bile kalkışmadılar. Şimdi Martov, İskra'da (n° 56), kongredeki değişik siyasal grupların sınırlarını ortaya koymaya dönük her çabayı "hizipçilik siyaseti" olarak göstermeye çalışıyor. Bu biraz kuvvetli bir ifade yoldaş Martov! Ama yeni İskra'nın bu sert dilinin şu garip özelliği var: Bu sert dilin tümünden ve herkesten önce şimdiki yazı kurulunu hedef almış bir dil haline dönüşmesi için, kongreden bu yana, aramızdaki farklılığın bütün aşamalarını ortaya koyuvermek yeter de artar bile. Hizipçi siyasetten söz eden siz, sözüm-ona parti yazı kurulu, önce bir kendinize bakın!

Martov, bizim kongredeki savaşımımızın dayandığı gerçekleri öylesine tatsız buluyor ki, şimdi o gerçekleri tümünden küçümsemeye, karalamaya çalışıyor. "Bir İskracı" diyor Martov, "parti kongresinde ve ondan önce, İskra ile tam dayanışma içinde olduğunu söylemiş, onun programını ve örgüt görüşünü savunmuş ve örgütlenme politikasını desteklemiş kişidir. Kongrede kırktan fazla böyle İskracı vardı; İskra'nın programıyla İskra'yı partinin merkez yayın organı olarak kabul eden önerge için verilen oyların

sayısı buydu.” Kongre tutanaklarını açın, göreceksiniz ki, program, çekimser kalan Akimov’un dışındakilerin hepsinin oybirliğiyle kabul edilmiştir (tutanaklar, s. 233). Böylece yoldaş Martov, Bondcuların, Bruker’in ve Martinov’un, İskra’yla “tam bir dayanışma” içinde olduklarını gösterdiklerine, onun örgütlenme görüşlerini savunduklarına bizi inandırmak istiyor. Bu gülünçtür! Kongreden sonra, katılanların tümünün (gene de tümü değil, çünkü Bondcular çekilmişti), partinin eşit üyeleri haline geldiği gerçeği, burada, kongredeki savaşımları yaratan gruplaşmalarla karıştırılıyor. Kongreden sonra “çoğunluğu” ve “azınlığı” meydana getiren öğeleri incelemek yerine, “programı kabul ettiler” yollu resmi bir sözle karşılaşıyoruz.

İskra’nın merkez yayın organı olarak kabul edilmesine ilişkin oylamayı alın. Göreceksiniz ki, önerenin iki bölümünü, yani İskra’nın salt merkez yayın organı olarak kabul edilmesiyle, yaptığı hizmetlerin tanınmasına ilişkin bölümü birbirinden ayırmakta ısrar eden kişi, —şimdi yoldaş Martov’un, daha iyi bir dava uğruna harcaması gereken bir cesaretle, İskra’nın örgütsel görüşlerini ve örgüt siyasetini savunduğunu söyleyerek övdüğü— Martinov’dur. Önerenin ilk bölümü (yani İskra’nın hizmetlerini kabul eden, onunla dayanışma içinde bulunduğunu ifade eden bölümü) oya konduğu zaman, lehte yalnızca otuz beş oy verildi; iki oy (Akimov’la Bruker) aleyhteydi; on bir kişi (Martinov, beş Bondcu ve yazı kurulunun beş oyu, yani benim ve Martov’un ikişer oyu ile Plehanov’un bir oyu) çekimserdi. Görülüyor ki, Martov’un şimdi taşıdığı görüşler açısından onun hayli yararına olan ve bizzat kendisinin ortaya attığı bu örnekte bile İskra’ya karşı grup (beş Bondcu ve üç Raboçeye Dyelo yanlısı) apaçık ortadadır. Önerenin ikinci bölümünün, yani herhangi bir biçimde dayanışma ifade etmeksizin, İskra’nın merkez yayın organı olarak kabulü hakkındaki bölümünün oylanmasını (tutanaklar, s. 147) alın: lehte verilen oylar, şimdiki Martov’un İskracı sınıfına soktuğu kırk dört kişiydi. Kullanılacak toplam oyların sayısı elli birdi. Çekimser kalan yazı kurulunun beş oyunu bundan çıkarırsak elde kırk altı oy kalır, iki oy (Akimov ve Bruker) aleyhteydi. Görüldüğü gibi, geri kalan kırk dört oyun içinde beş Bondcunun hepsinin oyu vardı. Ve böylece kongredeki Bondcular, “İskra’yla tam bir dayanışma içinde olduklarını ifade ettiler” — İşte resmi İskra, resmi tarihi böyle yazıyor. Bu noktayı bir parça öne alarak, okura, bu resmi doğrunun gerçek nedenlerini açıklayacağız: eğer Bondcularla “Raboçeye Dyelo” yanlıları kongreden çekilmeselerdi, İskra’nın şimdiki yazı kurulu (bugünkü gibi, sözde parti yazı kurulu değil) gerçek parti yazı kurulu olurdu, olabilir. Bugünün bu güvenilir bekçilerinin, sözüm ona parti yazı kurulunun, İskracı olarak ilân edilmesi zorunda kalınması buradan ileri geliyor. Ama bu konudan, daha sonra, ayrıntılarıyla söz edeceğim.

İkinci sorun şudur: eğer kongre İskracılarla İskra-karşıtları arasında bir savaşım idiyse, bu ikisi arasında

yalpalayan, kararsız, ortada öğeler yok muydu? Partimiz hakkında birazcık fikri olan ve hangi türden olursa olsun bütün kongrelerin gösterdiği manzarayı bilen herhangi bir kişi, bu soruya [önsel-ç.] olumlu yanıt verme eğilimini gösterecektir. Yoldaş Martov, şimdi, bu kararsız öğeleri anımsamakta pek isteksiz görünüyor; bu nedenle de Yujni Raboçi grubunu ve ona yavaşan temsilcileri tipik iskracılar olarak, bizim onlarla ayrılığımızı da değersiz ve önemsiz şeyler gibi gösteriyor. Bereket versin, tutanakların tam metni önümüzde; bu soruyu —kuşkusuz gerçek soruyu— belgesel verilere dayanarak yanıtlama olanağına sahibiz. Kongredeki genel gruplaşmalara dair yukarda söylediklerimiz, kuşkusuz, soruya yanıt olma iddiasında değildir, yalnızca sorunu doğru olarak ortaya koymak içindir.

Siyasal gruplaşmaların tahlili yapılmaksızın, belli eğilimler arasındaki savaşımın niteliğiyle kongrenin görünümünü ortaya konmaksızın, aramızdaki ayrılığı anlama olanağı yoktur. Martov’un, Bondcuları bile iskracılar safına koyarak, farklı eğilimleri gizlemeye kalkışma çabaları, yalnızca sorundan kaçmaktır. Kongre öncesi Rus sosyal-demokrat hareketinin tarihi çerçevesinde (daha ilerdeki doğrulamalar ve ayrıntılı incelemeye temel olmak üzere) belli başlı üç grup bulunduğu a priori belirtilmelidir: iskracılar, İskra-karşıtları ve kararsız, yalpalayan, sallantıda öğeler.

Dipnotlar

¹ Bond (“Litvanya, Polonya ve Rusya Genel Yahudi İşçiler Birliği”) -1897’de Vilna’da Yahudi sosyal-demokrat gruplarının yaptığı bir kongrede kuruldu; daha çok batı Rusya bölgesindeki yarı-proleter Yahudi zanaatkarların birliğiydi. Bond, RSDİP’nin Birinci Kongresinde (Mart 1898), özellikle Yahudi proleterleri ilgilendiren sorunlarda bağımsız, özerk bir örgüt olarak partiye katıldı.

Bond, Rus sınıfı hareketine milliyetçi ve ayrılıkçı eğilimleri taşıdı. RSDİP’nin ikinci Kongresi, Bond’un, Yahudi proletaryanın tek temsilcisi olarak kabul edilme isteğini reddettikten sonra, Bond, partiden çekildi. 1906’da, Dördüncü (Birlik) Parti Kongresinin kararı üzerine, Bond yeniden partiye katıldı. Parti içinde Bondcular her zaman oportünist kanadı (ekonomistleri, Menşevikleri ve tasfiyecileri) desteklediler, Bolşeviklere karşı savaştlılar.

² Raboçeye Dyelo (“İşçi Davası”) -Nisan 1899’dan Şubat 1902’ye kadar ekonomistlerin Cenevre’de düzensiz aralıklarla yayınladıkları bir dergi. Dergi, Yurtdışındaki Rus Sosyal-Demokratlar Birliğinin yayın organıydı. Üçü çift olmak üzere 12 sayı yayınlanmıştır. Raboçeye Dyelo, bernştayncı “eleştiri özgürlüğü” sloganını benimsedi, Rus sosyal-demokrasi hareketinin taktik ve örgütlenme sorunlarında oportünist bir tutum takındı, köylülerin devrimci potansiyelini yadsıdı. Raboçeye Dyelo grubu, işçi sınıfının siyasal savaşımını iktisadi savaşımına bağımlı kılmak şeklindeki oportünist düşüncenin propagandasını, yaptı, işçi hareketinin kendiliğindenliğine tapınma ölçüsünde bağlandı ve işçi sınıfı partisinin önder rolünü yadsıdı. RSDİP’nin ikinci Kongresinde, Raboçeye Dyelo, partinin aşırı sağ, oportünist kanadını temsil etti.

³ Yujni Raboçi (“Güneyli İşçi”) - Rusya’nın güneyinde 1900 güzünde, aynı adı taşıyan yasa-dışı bir gazetenin çevresinde oluşan sosyal-de-

mokrat bir gruptu.

Ekonomistlerin tersine, Yujni Raboçi grubu, proletaryanın siyasal savaşımını ve otokrasinin devrilmesini başlıca ödev sayıyordu. Tet-hişçiliğe karşıydılar, devrimci bir yığın hareketini geliştirme gereğini savundular ve Rusya'nın güneyinde geniş bir devrimci [sayfa 298] eyleme giriştiler. Aynı zamanda, liberal burjuvazinin rolünü aşırı abartıyorlar, köylü hareketinin önemini ise görmezlikten geliyorlardı. Bütün devrimci sosyal-demokratları İskra çevresinde birleştirerek merkezi Marksist bir parti kurmaya dönük İskra planına karşılık Yujni Raboçi grubu, partiyi, bölgesel sosyal-demokrat birlikler kurarak ortaya çıkarma planını önerdi. Grup, bu planı uygulamak üzere, Aralık 1901'de Güney Rusya'daki parti yönetim kurullarını ve örgütlerini bir konferansta bir araya getirdi. Bu konferansta RSDİP'nin Güney Yönetim Kurulları ve Örgütleri Birliği kuruldu, Yujni Raboçi de bu birliğin yayın organı olarak kabul edildi. Ancak (grubun tüm örgüt planı gibi) bu girişimin de pratik olmadığı ortaya çıktı ve 1902'de girişilen toptan tutuklama hareketi üzerine Birlik çöktü. Ağustos 1902'de, Yujni Raboçi grubunun tutuklanmamış üyeleri, Rus sosyal-demokrasisinde birliği yeniden kurmak üzere ortak çaba harcanması amacıyla, İskra yazı kuruluyla görüşmelere başladılar. Rus sosyal-demokrasisinin gücünü pekiştirmesinde, grubun İskra'yla dayanışma içinde olduğunu bildiren açıklaması çok yararlı oldu. Kasım 1902'de Yujni Raboçi grubu, ikinci parti kongresinin toplanması hazırlıklarını düzenlemek üzere Rusya'daki İskra örgütüyle, St. Petersburg Yönetim Kuruluyla ve RSDİP Kuzey Birliğiyle işbirliği yaptı ve hazırlık komitesine katıldı. Ancak o dönemde bile Yujni Raboçi grubu tutarlı bir devrimci tutum takınamadı.

RSDİP'nin İkinci Kongresi, öteki bütün gruplar, bağımsız sosyal-demokrat gruplar ve örgütler gibi Yujni Raboçi grubunun da dağıtılmasına karar verdi.

⁴ Yurtdışı Rus Devrimci Sosyal-Demokrat Birliği - Ekim 1901'de Lenin'in girişimiyle kuruldu. Görevi, devrimci sosyal-demokrasi fikirlerini yaymak, cenkçi bir sosyal-demokrat örgüt kurulmasına yardımcı olmaktı. Tüzüğüne göre, Birlik, İskra'nın yurtdışı bölümüydü. Birlik, dışarıda yaşayan Rus sosyal-demokratları arasında İskra'ya taraftar kazandı, gazeteye maddi yardımda bulundu, Rusya'ya sokulmasını düzenledi ve popüler Marksist yapıtları yayınladı. İkinci Parti Kongresi, Birliği, yurtdışındaki tek parti örgütü olarak onayladı ve ona Parti Yönetim Kurulu statüsünü verdi, Birliğin, Merkez Yönetim Kurulunun kılavuzluğu ve denetimi altında çalışmasını kararlaştırdı.

İkinci Parti Kongresinden sonra, Menşevikler, Birlik içinde sağlamca yerleştiler, Lenin'e ve Bolşeviklere karşı savaşa giriştiler. Ekim 1903'te yapılan İkinci Birlik Kongresinde Menşevikler, RSDİP'nin İkinci Kongresinde kabul edilen parti tüzüğüyle ters düşen bir birlik tüzüğünü onayladılar. O tarihten itibaren Birlik, Menşeviklerin kalesi haline geldi; 1905'e kadar varlığını sürdürdü.

İSKRACILAR ARASINDAKİ BÖLÜNME DEN ÖNCE MERKEZİYETÇİLİK KONUSUNDAKİ TARTIŞMALAR

V. İ. Lenin – Bir Adım İleri İki Adım Geri

Cephe ayrılıklarının varlığını hiç kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde ortaya döken bir soruna, birinci maddenin yazılışına ilişkin gerçekten ilginç soruna geçmeden önce, kongrenin 14’üncü oturumuyla 15’inci oturumunun bir bölümünü alan genel tüzük tartışmaları üzerinde kısaca duralım. Bu tartışma, merkez organlarının kuruluşu konusunda İskra örgütü içindeki kesin ayrılıktan önce olduğu için bazı yönlerden önem taşıyor. Genel olarak tüzük üzerinde, özel olarak organlara üye çağırma konusunda onu izleyen tartışmalar ise, İskra örgütündeki bu kesin ayrılığı izlemiştir. Bu ayrılıktan önce, görüşlerimiz, hepimiz için çok önemli bir sorun haline gelen Merkez Yönetim Kurulunun kimlerden oluşacağına ilişkin düşüncelerden etkilenmemiştir. Bu nedenle doğal olarak, görüşlerimizi daha tarafsız ifade edebiliyorduk. Daha önce belirtmiş olduğum gibi yoldaş Martov, benim örgüt konusundaki görüşlerimi paylaşıyordu (tutanaklar, s. 157), yalnızca ayrıntılara ait iki noktada kendi görüşlerini saklı tutuyordu. Buna karşılık gerek iskracılara karşı olanlar, gerek “merkez”, İskra’nın örgütlenme planının (ve dolayısıyla bütünlüğü içinde tüzüğün) iki temel görüşüne karşı bir anda savaş alanına atılmışlardı: merkeziyetçiliğe ve “iki merkez”e karşıydılar. Yoldaş Lieber, benim tüzüğümden, “örgütlü güvenmezlik” diye söz ediyordu; (Popov ve Egorov yoldaşların yaptığı gibi) iki merkez önerisinde ademi merkeziyetçilik bulmaktaydı. Yoldaş Akimov, yerel yönetim kurullarının yetkilerini genişletmek ve özellikle, onlara “kendi kuruluşlarını değiştirme hakkı”nı vermek istiyordu. “Yerel yönetim kurullarına daha geniş hareket özgürlüğü verilmelidir. ... Merkez Yönetim Kurulu nasıl Rusya’da faal olan bütün örgütlerin temsilcileri tarafından seçiliyorsa, yerel yönetim kurulları da kendi bölgelerinde faal olan işçiler tarafından seçilmelidir. Eğer bu olmazsa,

yerel yönetim kurullarına Merkez Yönetim Kurulunun atayabileceği üyelerin sayısı sınırlanmalıdır...” (tutanaklar, s. 158). Görüldüğü gibi yoldaş Akimov, “merkeziyetçiliğin aşırı gelişmesi”ne karşıt bir sav öne sürüyordu, ama ağırlığı olan bu savlara karşı yoldaş Martov’un kulakları tıkalıydı, çünkü henüz merkez organlarının kuruluşu konusuna ilişkin olarak yenilgiye uğramış değildi, o nedenle Akimov’un izinden gitmeye zorlanmamıştı. Yoldaş Akimov, yoldaş Martov’a kendi tüzüğünün “fikri”ni (Madde 7 - Merkez Yönetim Kurulunun, yönetim kurullarına üye atama hakkının sınırlanması) önerdiği zaman bile kulaklarını tıkamaya devam etti. O sıralarda yoldaş Martov henüz bizimle uyumsuzluk içinde olmak istemiyordu; bu nedenle de hem yoldaş Akimov’la hem kendisiyle uyumsuzluğa düşmeye göz yumdu. O sıralarda “canavar merkeziyetçiliğin” karşıtları, yalnızca, İskra merkeziyetçiliğini kendileri için açıkça yararsız bulanlardı. bu merkeziyetçiliğe karşı duranlar Akimov, Lieber ve Goldblatt’tı. Onları da ihtiyatla ve gayet dikkatle (çünkü onlar her zaman geri dönebilirlerdi) Egorov (tutanaklar, s. 156 ve 276) ve onun gibiler izliyordu. O sıralarda, merkeziyetçiliğe yönelen tepkiyi yaratan şeyin, Bond, Yujni Raboçi, vb.’nin çevre ve hizip çıkarları olduğunu, partinin büyük bir çoğunluğu açık-seçik biliyordu. Merkeziyetçiliğe şimdi de İskra’nın eski yazı kurulunun karşı durmasının, aynı biçimde, onun grup çıkarlarıyla ilgili olduğunu partinin çoğunluğu yine biliyor.

Örneğin yoldaş Goldblatt’ın konuşmasını (tutanaklar, s. 160-161) ele alalım. Goldblatt, benim “canavar” merkeziyetçiliğimi eleştiriyor; bu merkeziyetçiliğin, daha alt düzeydeki örgütlerin “yıkımı”na yol açacağını, “merkeze, her şeye karışabilmesini sağlayacak sınırsız bir güç

ve sınırsız bir hak tanıma arzusuyla dolup taşıdığı”, örgüt-
lere “yalnızca, yukardan gelen buyruklara gık çıkarmak-
sızın boyun eğme hakkını” tanıdığını, vb., öne sürüyor.
“Tasarının önerdiği merkez, kendisini bir boşluk içinde
bulacaktır; çevresinde yan örgütler değil, merkezin yetkili
temsilcilerinin içinde at oynatacağı, belli bir biçimden
yoksun bir yığın bulacaktır.” Bu, kongredeki yenilgileri ar-
dından Martov’larla Akselrod’ların bize yönelttikleri sahte
laf ebeliğinin tam aynısıdır. Bond, kendi merkez kuruluna
daha da kesin sınırsız haklar, (yani üye atama ve çıkar-
ma; hatta temsilcilerin kongreye girmesine izin vermeyi
reddetme hakları) tanırken, bizim merkeziyetçiliğimizle
savaştığında, herkes gülmüştü. İşin aslı ortaya çıktığı
zaman, insanlar, azınlığın ulumalarına da güleceklerdir;
çünkü onlar merkeziyetçiliğe ve tüzüğe karşı azınlıkta ol-
dukları zaman yaygarayı basmışlar, ancak kendilerini bir
kez çoğunluk haline getirmeyi başardıktan sonra tüzükten
yararlanmakta bir saniye bile geri kalmamışlardır.

İki merkez sorunu üzerinde de gruplaşma açıkça
ortadaydı; İskracıların tümüne karşı duranlar Lieber, (mer-
kez yayın organının konseyde, Merkez Yönetim Kuruluna
ağır bastığı yollu, şimdi pek tutulan Akselrod-Martov
havasını ilk kez çalan) Akimov, Popov ve Egorov’dur. İki
merkez planı, eski İskra’nın her zaman savunduğu (ve
Popov’larla Egorov’ların sözle onayladıkları) örgütlenme
düşüncesinin ürünüydü. Eski İskra’nın siyaseti, Yujni Ra-
boçi’nin planlarına, aynı zamanda popüler bir yayın organı
yaratma ve sonunda bu organı egemen organ haline çevir-
me planlarına kestirmeden gidiyordu. İlk bakışta çok garip
görünen paradoksun, bütün iskracılara-karşı olanlarla tüm
Bataklığın bir tek merkez kurulundan, yani görünüme göre
daha geniş bir merkeziyetçilikten yana olmalarındaki pa-
radoksun kökleri burada yatıyor. Kuşkusuz, (özellikle Ba-
taklık içinde), Yujni Raboçi’nin örgütlenme planının neye
yol açacağını ve işin yapısı gereği neye yol açmak zorunda
olduğunu bilmeyen, bu konuda açık bir fikri olmayan bazı
temsilciler vardı, ama bunlar, kararsızlıkları ve kendilerine
güven duymayışları nedeniyle iskracılara-karşı olanları
izlemek zorunda kalmışlardı.

Tüzük üzerinde (iskracılar arasındaki bölünmeden
önce yapılan) bu görüşme sırasında iskracıların yaptığı ko-
nuşmalardan özellikle belirtilmesi gerekenler, yoldaş Mar-
tov’un (benim örgütlenme görüşlerimle “birleşen”) konu-
şmasıyla Trotski’nin konuşmasıdır. Trotski’nin, Akimov ve
Lieber yoldaşlara verdiği yanıtın her sözcüğü, “azınlığın”
kongre sonrası tutumunun ve teorilerinin tüm sahteliğini
gözler önüne sermektedir. Trotski şöyle demişti: “Yoldaş
Akimov, Merkez Yönetim Kurulunun yetkilerini, tüzüğün
yeter açıklık ve kesinlikle tanımlamadığını söyledi. Kendi-
siyle aynı görüşte değilim. Tam tersine bu tanımlama ke-
sindir ve parti bir bütün olduğu ölçüde, Merkez Yönetim

Kurulunun yerel yönetim kurulları üzerindeki denetiminin
sağlama bağlanmasını ifade etmektedir. Yoldaş Lieber, be-
nim bir sözümü kullanarak, tüzüğün ‘örgütlü güvenmezlik’
olduğunu söyledi. Doğrudur. Ama ben bu sözü, Bond söz-
cülerinin önerdiği tüzük için, partinin bir kesimi adına par-
tinin tümüne karşı gösterilen örgütlü güvenmezliği temsil
eden tüzük için kullandım. Öte yandan bizim tüzüğümüz”
(o sıralarda, yani merkez kurullarının kuruluşu konusunda
henüz yenilgiye uğranmadığı sıralarda, tüzük, “bizim” tü-
züğümüzdü) “partinin, kendine bağlı tüm bölümlere karşı
örgütlü güvenmezliğini, yani tüm yerel, bölgesel, ulusal
ve öteki örgütler üzerinde denetimini temsil etmektedir.”
(tutanaklar, s. 158). Evet, bizim tüzüğümüz burada doğru
bir biçimde tanımlanmaktadır. “Örgütlü güvenmezlik” ya
da aynı şey demek olan “sıkıyönetim”i tasarlayan ve orta-
ya atanların entrikaya başvuran çoğunluk olduğunu rahat
rahat öne sürebilenlere, bu sözleri sürekli olarak akılla-
rında tutmalarını salık veriyor. Sorunun kendi gruplarını
ya da başka bir grubu ilgilendirmesine bakarak Martov
ve hempasının görüşlerinin nasıl değiştiğinin örneğini,
yani siyasal kaypaklığın örneğini görmek isteyenlerin bu
konuşmayla, Yurtdışı Birliği Kongresinde yapılan konu-
şmaları şöyle bir karşılaştırmaları yeter de artar bile.

HAKSIZ OPORTÜNİZM SUÇLAMALARININ MASUM MAĞDURLARI

V. İ. Lenin – Bir Adım İleri İki Adım Geri

Tüzük üzerinde daha sonra yapılan görüşmelere geçmeden önce, merkez kurumlarının kimlerden kurulacağı konusundaki görüş ayrılığımızı açıklamak için, İskra örgütünün, kongre boyunca düzenlediği özel toplantılara değinmek gerekiyor. Bu dört toplantının sonuncusu ve en önemlisi, tüzüğün birinci maddesi üzerindeki oylamadan hemen sonra yapılmıştır — ve İskra örgütünde, bu toplantıda kesinleşen bölünme, hem zaman, hem mantık yönünden, daha sonraki savaşımın bir başlangıcı olmuştur.

İskra örgütü, hazırlık komitesi olayından hemen sonra, Merkez Yönetim Kurulu için aday olması olası kişiler konusunun tartışılmasına yol açan özel¹ toplantılar yapmaya başlamıştı. Bu toplantılarda bağlayıcı kararlar alınmaması kararlaştırıldığı için, gayet akla yatkındır ki, bu toplantıların yapısı, yalnızca danışma niteliğindeydi; kararları bağlayıcı türden değildi; ama önemleri yine de büyüktü. Gizli isimleri ve İskra örgütünün, gerçek parti birliğini sağlayan ve pratik eyleme önderliği, İskra'nın resmen benimsenmesinin belli-başlı itici güçlerinden biri olan bu örgütün iç çalışmalarını bilmeyen temsilcilerin, Merkez Yönetim Kurulu adaylarını saptaması epey güç bir işti. Daha önce gördüğümüz gibi, birleştikleri zaman iskracılar, kongrede, beşte-üç ölçüsünde bir çoğunluğu güven altına almaktaydılar; bütün temsilciler, bunu çok iyi biliyorlardı. Gerçekte bütün iskracılar, Merkez Yönetim Kurulunun kimlerden kurulacağı konusunda “İskra” örgütünün kesin bazı tavsiyelerde bulunmasını bekliyorlardı; o örgütün üyelerinden hiç biri, Merkez Yönetim Kurulunun kimlerden oluşacağı konusunda örgüt içinde yapılan ilk görüşmelere hiç bir biçimde itirazda bulunmadı; hiç bir üye hazırlık komitesinin tümünün onaylanması, yani bu komite Merkez Yönetim Kurulu haline dönüştürülmesi konusunda, hatta Merkez Yönetim Kurulu adaylarıyla ilgi olarak hazırlık komitesiyle görüşülmesi konusunda

herhangi bir anıştırmada bile bulunmadı. Bu nokta son derece dikkate alınması gereken bir noktadır; şimdi, olup - bitenlerin ardından, martovcular hazırlık komitesini canla-başla savundukları ve böylece, yüzüncü, bininci kez siyasal kaypaklıklarını ortaya koydukları için, bu noktanın akılda tutulması büyük önem taşımaktadır.² Merkez kurullarının kimlerden oluşacağı konusundaki bölünme Martov'un Akimov'larla işbirliği yapmasına yol açınca-ya kadar, kongredeki herkes çok iyi biliyordu ki, hazırlık komitesi, esas olarak kongreyi toplamak üzere kurulmuş, kasıtlı olarak, bundcular dâhil, farklı eğilimlerin temsilcilerinden oluşmuş bir komisyondur, buna karşılık partinin örgütlü birliğini yaratma çalışmaları başından sonuna kadar İskra örgütü tarafından yapılmıştı. Tarafsız herhangi bir kişi, kongre tutanaklarına ve İskra'nın tüm geçmişine bakarak bunu kolaylıkla saptayabilirdi. (Ayrıca anımsanması gerekir ki, hazırlık komitesindeki bazı iskracılar, salt bir rastlantı sonucu, ya tutuklandıkları için ya da “ellerinde bulunmayan” başka nedenlerle kongrede hazır değillerdi.) İskra örgütünün, kongrede hazır bulunan üyeleri yoldaş Pavloviç'in broşüründe (onun İkinci Kongre Hakkında Mektup'u, s. 13'e bakınız) esasen tek tek gösterilmişti.³

İskra örgütündeki hararetli tartışmaların sonunda, daha önce Yazı kuruluna Mektup'umda belirttiğim gibi, iki oylama yapıldı. Birinci oylama: “Martov'un desteklediği adaylardan biri, dörde karşı dokuz oyla reddedildi, üç kişi çekimser kaldı”. İnsan düşünüyor da, kongredeki İskra örgütü üyelerinin 16 üyesinin ortak rızasıyla, bütün olası adayların görüşülmesinden ve yoldaş Martov'un öne sürdüğü adaylardan birinin (bu aday, yoldaş Martov'un Sıkıyönetim'de, s. 69, ağzından kaçırdığı üzere yoldaş Stein'di) reddedilmesinden daha sade, daha doğal ne olabilir! Her şey bir yana, parti kongresinde bir araya gelmemizin nedenlerinden biri, “yönetici derneği”ni, kimin eline vereceğimizi tartışmak ve kararlaştırmaktır; biz

parti üyelerine, tümümüze düşen ortak ödev, gündemin bu maddesine ciddiyetle önem vermek, bu sorunu, daha sonra yoldaş Rusov'un haklı olarak belirttiği gibi "dar kafalı bir duyarlılık"la değil, işin gereği açısından karara bağlamaktır. Hiç, kuşku yok ki, kongrede adayları tartışırken, ister-istemez belli bazı kişisel niteliklere değinmek, özellikle resmi olmayan, kapalı bir toplantıda, şu ya da bu kişiyi kabul ya da reddettiğimizi⁴ söylemek zorundaydık. Zaten, Birlik Kongresinde de belirttiğim gibi, bir temsilcinin adaylığı onaylanmadığı zaman onun "onuruyla oynandığı"nı düşünmek (Birlik tutanakları, s. 49) saçmaydı; bir parti üyesinin, görevlendirilecek kişileri bilinçli olarak ve basiretle sevmeye ödevi üzerinde "olay çıkarmak", isteriye kapılmak saçmaydı. Ne var ki, bizim azınlığın yaptığı işte buydu, yani ateşin üstüne yağ dökmektir; kongreden sonra "ünler yıkılıyor" diye yaygarayı kopardılar (Birlik tutanakları, s. 70); yoldaş Stein'in eski hazırlık komitesinde "önde gelen bir kişi" olduğuna ve "iblisane tasarımları" bulunduğu yolunda (Sıkıyönetim, s. 69) yersiz suçlamalarla karşılaştığına dair halk yığınlarına yazılarıyla açıklamalar yaptılar. Bir adayın onaylanması ya da onaylanmamasıyla ilgili olarak "ünler yıkılıyor" diye yaygara koparmak isteri değil midir? Hem İskra örgütünün özel toplantısında, hem resmi en yüksek kurulu kongrede yenik düştükten sonra önüne gelene yakınmaya başlamak, reddedilen adayları değerli topluluğa "önde gelen kişi" diye salık vermek, sonra da bölünme yaratarak ve, üye çağırma isteğinde bulunarak kendi adaylarını partiye yeniden zorla kabul ettirmeye çalışmak hır çıkarmak değil midir? Bizim küf kokan göçmen havamız içinde siyasal kavramlar öylesine arap saçına dönmüş durumda ki, yoldaş Martov parti göreviyle kişilere ya da bazı çevrelere bağlılığı artık birbirinden ayıramaz oldu! Adaylar hakkındaki tartışmaların yapılabileceği ve kararların alınabileceği yerin, yalnızca, temsilcilerin her şeyden önce, önemli ilke sorunlarını tartışmak üzere bir araya geldikleri, kişilerin kimliği sorununu tarafsızlıkla ele alabilecek olan ve oylarını vermeden önce adaylar hakkında gerekli bütün bilgileri toplayabilecek ve isteyebilecek olan (bununla yükümlü bulunan) temsilcilerin toplandığı, yönetici değneğinin kime verileceğine ilişkin kanıtlara belli bir yer ayrılmasının doğal ve zorunlu bulunduğu kongreler olduğunu düşünmek bürokrasi ve biçimcilik olacak. Bu bürokratik ve biçimci görüşün yerine, şimdi yeni alışkanlıklar ve gelenekler ortaya çıktı: kongreler olup bittikten sonra bizler sağda-solda, İvan İvanoviç'in siyasal bir ölü haline geldiğinden ya da İvan Nikiforoviç'in⁵ yıkılan ününden söz edeceğiz; yazarlar, bir yandan göğüslerini yumruklayıp "bu bir grup değildir, bir partidir" diye ikiyüzlü iddialarda bulunurken, bir yandan yayınladıkları broşürlerde aday salık verecekler. Bu yayınları okuyan, skandal kokusu almış okurlar, Martov'un verdiği güvenceye⁶ bakarak, filancanın falancanın hazırlık komitesinin önde gelen kişisi olduğu şeklindeki sansasyo-

nel haberin tadını çıkaracaklar. Bu okurlar, kongreler gibi, oy çoğunluğuna dayalı tamamen mekanik kararlar alan biçimci kurullara bakışla, sorunu tartışmakta ve karara bağlamakta daha çok ehliyetlidirler. Evet, hâlâ, göçmen çekişmesinin yarattığı gerçek Augean ahırları⁷ vardır; bunları ancak gerçek partililer temizleyebilir!

İskra örgütündeki ikinci oylama: "Beş kişilik bir liste [Merkez Yönetim Kurulu adayları] iki karşıt ve dört çekimser oya karşılık 10 oyla onaylandı; benim önerim üzerine listede iskracı-olmayan unsurların önderlerinden biriyle iskracı azınlığın bir önderi de yer almıştı."⁸ Bu oylama çok büyük önem taşıyor; çünkü daha sonra hırlaşma havası içinde, yığın yığın ortaya atılan masalların, bizim, iskracı-olmayanları partiden atmak ya da bir yana koymak istediğimiz ya da çoğunluğun yaptığı şeyin, kongrenin yarısı arasından adaylar seçmek ve o adayları, kongrenin o yarısına seçtirmek olduğu yollu masalların tümünden yanlış olduğunu bu oylama açıkça ve yadsınamaz biçimde göstermektedir. Bütün bunların hepsi yalandır. Sözünü ettiğim oylama, bizim iskracı-olmayanları partinin dışında tutmak şöyle dursun Merkez Yönetim Kurulunun bile dışında tutmadığımızı, karşıtlarımıza çok esaslı bir azınlık olmaları iznini verdiğimizizi göstermektedir. Bütün sorun şudur: Onlar bir çoğunluğa sahip olmak istemişlerdir; bu alçakgönüllü istek gerçekleşmeyince, gürültü çıkarmaya başlamışlar ve merkez kurullarında temsil edilmeyi tümünden reddetmişlerdir. Yoldaş Martov'un birlik kongresindeki açıklamaları bir yana, kongre, tüzüğün birinci maddesini kabul ettikten kısa süre sonra, İskra örgütündeki azınlığın bize, yani iskracı çoğunluğa (ve yedilerin çekilişinden sonra kongre çoğunluğuna) hitaben hazırladığı aşağıdaki mektup durumun bu olduğunu göstermektedir (dikkat edilsin ki, sözünü ettiğim İskra örgütü toplantısı sonuncu toplantıydı; ondan sonra örgüt gerçekte parçalandı, her iki taraf da öteki kongre üyelerini, kendisinin haklı olduğuna inandırmaya çalıştı).

İşte mektubun metni:

"Yazı kurulu çoğunluğuyla Emeğin Kurtuluşu grubunun [filanca tarihte]⁹ toplantıda hazır bulunma isteğine ilişkin açıklamaları temsilci Sorokin'le Sablina'dan dinledik ve bu temsilcilerin yardımıyla, bir önceki toplantıda, bizden çıktığı varsayılan ve bizim siyasal tutumumuzu tümünden yanlış göstermek için kullanılan bir Merkez Yönetim Kurulu adayları listesinin okunduğunu saptadık. Birincisi, bu listenin gerçek kaynağını bulmak üzere herhangi bir araştırma yapılmaksızın bize atfedilmesi; ikincisi, bu durumun, İskra yazı kuruluyla Emeğin Kurtuluşu grubunun çoğunluğuna karşı açıktan açığa dolaştırılan oportünizm suçlamasıyla ilişkilendirilmesi; ve üçüncüsü, bize göre açıkça ortada olduğu üzere, bu suçlamanın 'İskra' yazı kurulunun oluşumunu değiştirmeye dönük, oldukça kesin bir planla bağlantılı bulunması nedeniyle, toplantının dışında tutuluşumuzun nedenlerine dair bize

verilen bilgilerin doyurucu olmadığı ve toplantıya kabul edilmemizin reddedilmesinin bize, yukarda sözü edilen sahte suçlamaları çürütme fırsatını vermeyi istememenin kanıtı olduğu düşüncesindeyiz.

“Merkez Yönetim Kurulu için ortak bir adaylar listesi üzerinde anlaşmaya varmamız olasılığına gelince, bir anlaşmaya temel olarak kabul edebileceğimiz tek listenin Popov, Trotski ve Glebov listesi olduğunu belirtiriz. Ayrıca bu listenin bir uzlaşma listesi olduğunu belirtiriz, çünkü listede yoldaş Glebov’un da bulunması, yalnızca, çoğunluğun isteklerine verilmiş bir ödün olarak görülecektir, onun kongrede oynadığı rol tarafımızdan açıkça bilindiği için, yoldaş Glebov’u, Merkez Yönetim Kurulu için aday olacak bir kişide bulunması gereken nitelikleri taşıyan bir kişi saymıyoruz.

“Aynı zamanda belirtmek isteriz ki, Merkez Yönetim Kurulu adayları için bir görüşmeye girişimizin, merkez yayın organının yazı kurulunun kimlerden kurulacağı sorunuyla hiç bir ilintisi yoktur; çünkü bu konuda (yazı kurulunun kimlerden kurulacağı konusunda) herhangi bir görüşmeye girmeye hazır değiliz.

Yoldaşlar adına

Martov ve Starover

Çekişen tarafların düşünce yapısını ve tartışmanın niteliğini doğruca ortaya koyan bu mektup, bizi, bir anda, henüz başlayan bölünmenin tam “ortası”na getirmekte ve o tartışmanın gerçek nedenlerini gözler önüne sermektedir. Çoğunluğun görüşünü kabul etmeyi reddeden ve kongrede taraf kazanma özgürlüğünü yeğ tutan (kuşkusuz buna sonuna kadar hakları vardır) İskra örgütü azınlığı, yine de çoğunluğun “temsilcileri”ni, onların özel toplantısına kendilerinin de alınmasına inandırmaya çalışmışlardır; Doğaldır ki, bu eğlendirici istek, bizim toplantımızda (mektup kuşkusuz, toplantıda okundu) yalnızca gülümseme ve omuz silkişiyle karşılanmış, “haksız oportünizm suçlamaları” hakkında isteri sınırına varan yaygaraya ise kahkahayla gülünmüştür. Ama ilkin Martov’la Starover’in acı yakınmalarını madde madde ele alalım.

Liste onlara yanlış olarak atfedilmiş, siyasal tutumları yanlış gösterilmiş. Ama Martov’un da bizzat itiraf ettiği gibi (Birlik tutanakları, s. 64), listeyi hazırlayanın kendisi olmadığı yolundaki ifadesinin doğruluğundan kuşkulanan, benim aklımın köşesinden geçmedi. Genel olarak, liste hazırlamanın, konuyla hiç bir ilgisi bulunmamaktadır. Listenin bazı iskracılar ya da “merkez”in bazı temsilcileri tarafından hazırlanmış olmasının hiç mi hiç önemi yoktur. Bu, yalnızca bir tahmin ya da varsayım olsa bile, asıl önemli olan şey, başından sonuna şimdiki azınlığın mensuplarından oluşturulan bu listenin kongrede dağıtılmış olmasıdır. Son olarak, bunlardan da önemlisi şudur: yoldaş Martov, şimdi memnunlukla karşılamak durumunda bulunduğu böyle bir listeyle ilişkisi bulunmadığını kongrede büyük bir şiddetle söylemek zorunda kalmıştır.

İnsanların ve hiziplerin, iki ay gibi bir süre içinde, “müfterice dedikodular” diye feryat etmekten, müfterice sayılan bu listede yer alan adayları parti merkez kurullarına zorla kabul ettirmeye çalışmak gibi bir tutuma dönme kararsızlığını göstermelerine, hiç bir şey bundan daha çarpıcı bir örnek olamaz.¹⁰

Bu liste, demişti yoldaş Martov Birlik kongresinde, “bizim bir yandan Yujni Raboçi’yle bir yandan Bund’la, doğrudan anlaşma anlamında bir koalisyon içinde olduğumuz anlamına gelmektedir, siyasal bakımdan bunu ifade etmektedir”. (Birlik tutanakları, s. 64.) Bu doğru değildir. Çünkü, birincisi, bir tek bundcuyu bile içine almayan bir liste üzerinde Bund, herhangi bir “anlaşma”ya girmezdi; ikincisi, Bund’u bir yana bırakalım, Yujni Raboçi grubu ile doğrudan bir anlaşmaya (Martov’un utanç verici diye düşündüğü anlaşmaya) girilmesi diye bir sorun yoktu, olmazdı. Söz konusu olan bir anlaşma değil, koalisyondu; Martov yoldaşın bir pazarlık yapmış olması değil, tüzüğün birinci maddesi üzerinde yaptığı hataya sarılan iskracılar-karşı olanların ve kararsızların, kongrenin ilk yarısında kendileriyle savaştığı bu kişilerin desteğine el açmak durumunda kalmasıydı. Aktardığım mektup, “yakınma”nın kökünün, açık ve üstelik haksız oportünizm suçlamasında yattığını, su götürmez biçimde ortaya koymaktadır. Benim Yazı kuruluna Mektup’ta ortaya koyduğum uyarıya karşın, yangını körükleyen ve yoldaş Martov’un şimdi dikkatle uzak durmaya çalıştığı bu “suçlama” iki yönlüydü. Birincisi, tüzüğün birinci maddesi üzerindeki görüşmeler sırasında, birinci maddenin bizi, “oportünizmin her türlü temsilcilerinden uzak tutma” sorunu olduğunu ve benim maddemin, oportünistlerin partiyi istila etmesine karşı bir siper oluşu nedeniyle, “yalnızca bu nedenle bile olsa, oportünizmin bütün düşmanlarının oyunu alması gerektiğini” sözünü sakınmaksızın belirtmişti. (Kongre tutanakları, s. 246.) Her ne kadar ben biraz yumuşattıysam da (kongre tutanakları, s. 250)¹¹ bu kuvvetli sözler heyecan yarattı. Rusov (tutanaklar, s. 247), Trotski (tutanaklar, s. 248) ve Akimov (tutanaklar, s. 253) yoldaşlar, konuşmalarında bu heyecanı açıkça dile getirdiler. Bizim “parlamento”muzun “kulisi”nde Plehanov’un tezi üzerinde hararetli yorumlar yapıldı ve birinci madde üzerindeki sonu gelmez tartışmalarda o tez bin türlü değişikliğe uğratıldı. Ama bizim sevgili yoldaşlarımız, kendi davalarını değerince savunacak yerde, gülünç bir gadre uğramışlık havasına büründüler ve hatta işi, “haksız oportünizm suçlaması” üzerinde yazılı yakınmalara kadar vardırıdılar!

Bu kişilerin, herkesin gözü önünde yapılacak açık bir tartışmanın taze rüzgarına dayanamayacak olan dar grup anlayışları ve parti üyesi olarak gösterdikleri şaşkıncı toyluk, burada açıkça ortaya çıkıyor. Bu anlayış, bir atasözünde de ifade edildiği gibi, Rusların yakından bildiği bir anlayıştır: ya ceketini çıkar dövüşelim, ya elini ver barışalım! Bu insanlar, içine kapalı dar bir çevrenin, bir sırça

köşkün yalnızlığına öylesine alışmışlardır ki, herhangi biri, serbest ve açık bir arenada, kendi sorumluluğunu bilerek, çekinmeden açıkça konuştuğu zaman neredeyse bayılacak gibi olurlar. Oportünizm suçlaması! — Kime karşı? Emeğin Kurtuluşu grubuna, onun çoğunluğuna karşı — daha ürkünç bir şey düşünebiliyor musunuz? Ya bu temizlenemez hakaret yüzünden partiyi böleceksin, ya da sırça köşkün “devam etmesi”ni sağlayarak bu “iç tatsızlığı” örtbas edeceksin — bu ikinci seçenek, incelemekte olduğumuz mektupta açık-seçik ortadadır, Aydın bireyciliği ve grup anlayışı, parti önünde açıkça konuşma gereğiyle çatışmaya düşmüştür. Alman partisinde, böyle bir saçmalık, böyle bir kavga ve “haksız oportünizm suçlaması” hakkında böyle bir yakınma düşünebilir misiniz? Orada, proletarya örgütü ve disiplini, onları, böylesi aydın kaypaklığından, uzun süre önce vazgeçirmiştir. Örneğin kimse Liebknecht’e karşı derin bir saygıdan başka bir şey duymaz; ama 1895 kongresinde¹², tarım sorunu üzerinde, Liebknecht (Bebel’le birlikte) kendisini, adı kötüye çıkmış Vollmar ve arkadaşlarının biçimsiz dostluğu içinde bulunca “açıkça oportünizmle suçlanmış olmak”tan ötürü yakınsaydı, herkes ona gülerdi. Liebknecht’in adı, Alman işçi sınıfı hareketinin tarihiyle ayrılmaz biçimde bağlıdır; kuşku yok ki bu, oldukça küçük ve özel bir konuda oportünizme saptığı için değil, buna karşın böyledir. Aynı biçimde, savaşımın bütün sertliğine karşın, örneğin Akselrod yoldaşın adı, her sosyal-demokrat Rus’a saygı telkin eder ve her zaman edecektir; bu, Akselrod yoldaş, partimizin ikinci kongresinde, oportünist bir fikri savunduğu Birliğin ikinci kongresinde, eski anarşist zırvaları tazeleyip ortaya çıkardığı için değil, buna, karşın böyledir. İsteriye, kavgaya ve “Emeğin Kurtuluşu grubunun çoğunluğuna karşı haksız oportünizm suçlaması” yüzünden partinin bölünmesine, yalnızca, “yaceketini çıkar dövüşelim, ya elini ver barışalım” mantığını taşıyan dar kafalı bir hizip anlayışı neden olabilir.

Bu korkunç suçlamanın öteki yönü de bir öncekiyle içten bağıntılıdır (Martov yoldaş, Birlik kongresinde [s. 63] bu olayın bir yönünü örtbas etmeye, ondan özenle sakınmaya çalışmıştır). Bu ikinci yön, gerçekte, tüzüğün birinci maddesiyle ilgili olarak ortaya çıkmaya başlayan koalisyonla, iskracılara-karşı olanların ve iki taraf arasında yalpalayanların yoldaş Martov’la yaptıkları koalisyonla ilişkilidir. Doğal olarak, Martov yoldaşla iskracılara-karşı olanlar arasında, dolaylı ya da dolaysız bir anlaşma yoktu, olamazdı; hiç kimse, onun böyle bir anlaşmaya girdiğinden kuşkulananmış değildir. O yalnızca korktuğu için böyle sandı. Ama siyasal bakımdan onun yanılışı, oportünizme kapıldıklarından kuşku duyulmayanların, onun çevresinde sağlam ve “sıkı” bir çoğunluk (şimdi, yalnızca yedi temsilcinin rastlantı türünden çekilişi sonucu azınlık haline gelen bir çoğunluk) oluşturmaya başlaması gerçeğinde kendini göstermiştir. Biz bu koalisyona, birinci madde konusundan hemen sonra hem kongrede (Pavloviç yoldaşın, daha

önce aktarılmış olan ifadesine bakınız: kongre tutanakları, s. 255), hem de İskra örgütü içinde (anımsadığıma göre Plehanov bu noktaya özellikle dokunmuştur) açıktan değindik. Clara Zetkin’in 1895’de Bebel’le Liebknecht’e “Es tut mir in der Seele weh, dass ich dich in der Gesellschaft seh” (“Sizi [Bebel’i] böyle bir arkadaşlar [Vollmar ve arkadaşları] topluluğu içinde görmek beni derinden yaralıyor”)¹³sözüyle bizim sözlerimiz aynıdır ve harfi harfine birbirini tutmaktadır. Bebel’le Liebknecht’in, Kautsky’ye ve Zetkin’e, haksız oportünizm suçlamasından yakınan isterik bir mesaj göndermemiş olmaları, inanın pek garip...

Merkez Yönetim Kurulu adayları listesine gelince, Martov yoldaşın, Birlik kongresinde, bizimle bir anlaşmaya varmanın henüz kesinlikle reddedilmiş olmadığını söylerken düştüğü yanılgıyı bu mektup gösteriyor — bu, siyasal bir savaşımında, belgelere dayanmak yerine, söylenmiş sözleri belleğe dayanarak yinelemenin, ne denli basiretsizce olduğunun bir başka örneğidir. İşin aslında “azınlık”, “çoğunluğa” ultimatov verecek kadar alçakgönüllüydü: “Azınlık”tan iki aday ve “çoğunluk”tan da bir aday (doğrusunu söylemek gerekirse, bir uzlaşma ve yalnızca bir ödün olarak!) alın. Bu ürküntü verici bir şey, ama gerçek. Ve bu gerçek, “çoğunluğun”, adayları kongrenin yalnızca bir yarısının temsilcileri arasından derlediği ve o yarı tarafından seçilmelerini sağladığı yolunda. Şimdilerde yayılan masalların ne denli saçma olduğunu açıkça göstermektedir. Tam tersi: martovcular, üç kişiden birini bize yalnızca ödün olarak lütfetmişlerdi; bu eşsiz “ödü-nü” kabul etmeyişimiz sonucu, bütün iskemlelerin kendi adayları tarafından doldurulmasını istediler! Özel toplantımızda Martovcuların alçakgönüllülüğüne bol bol güldük ve kendi listemizi hazırladık: Glebov — Travinski (daha sonra Merkez Yönetim Kuruluna seçilmiştir) — Popov. Sonuncu adayın yerine daha sonra (yine 24’lerin özel toplantısında) yoldaş Vasilyev’i (daha sonra Merkez Yönetim Kuruluna seçilmiştir) koyduk. Çünkü Popov, ilkin özel bir görüşmede ve ardından kongrede açıkça (tutanaklar, s.338) bizim listemizde olmayı reddetti.

İşin gerçek yüzü budur.

Alçakgönüllü “azınlık”, alçakgönüllülükle, çoğunlukta olmayı istedi. Bu alçakgönüllü istek kabul edilince, “azınlık” bir bütün olarak çekilmeyi ve kavgaya girmeyi yeğledi. Ama hala “çoğunluğun” “uzlaşmazlığı”ndan papa varı söz edenler var!

Kongrede herkese açık olan taraftar kazanma arenasında kavgaya tutuşan “azınlık”, “çoğunluğa” eğlendirici ultimatovlar verdi. Yenilgiye uğradıktan sonra da kahramanlarımız ağlayıp sızlanmaya ve sıkıyönetim yaygarası koparmaya başladılar. Voila tout,¹⁴

Yazı kurulu kadrosunun kuruluşunu değiştirmeye niyetlendiğimiz yolundaki dehşetli suçlama da (yirmi dört kişilik özel toplantımızda) gülümsemeyle karşılandı: kongrenin ta başından beri, hatta kongreden önce, bir

başlangıç üçlüsü seçerek, yazı kurulunu yeniden kurmayı öngören bir planın var olduğunu herkes çok iyi biliyordu (kongrede yazı kurulunun seçimine sıra geldiği zaman, bu konuyu ayrıntılarıyla anlatacağım). “Azınlığın” iskracılar-karşı olanlarla koalisyonu bu planın doğruluğunu şahane bir biçimde gösterdikten sonra, onların korkuya kapılmış olmaları bizi şaşırtmadı —bu çok doğaldı. Kuşkusuz, kongrede savaşımsızın, kendi isteğimizle, kendimizi azınlığa çevirecek bir öneriyi ciddiye alamazdık; “haksız oportünizm suçlamaları” konusunda inanılmaz bir öfkeye kapılanların yazdığı mektubu da ciddiye alamazdık. Onların partililik duygusunun, kısa sürede, “kinlerini kusma” doğal arzusunu bastıracağını güvenle umduk.

Dipnotlar

¹ Bu özel toplantılarda olup-bitenleri, anlamsız tartışmalardan sakınabilmek için hep apaçık gerçeklere dayanarak, daha önce Birlik Kongresinde anlatmaya çalışmışım. Başlıca gerçekleri, “İskra” Yazı kuruluna Mektup’umda da (s. 4) ortaya koydum. Yoldaş Martov Yanıt’ında o gerçeklere karşı çıkmadı.

² Şu “ahlaki görüntü”yü düşünün: İskra örgütünün temsilcisi, kongrede yalnızca o örgütle görüşüyor ve hazırlık komitesine danışılmasına anırtmada bile bulunmuyor. Ama gerek örgütte, gerek kongrede yenilgiye uğradıktan sonra, o temsilci, hazırlık komitesinin onaylanmayışından esef etmeye, o komiteyi övmeye ve kendisine yetki vermiş olan örgütü, tepeden bakarak görmezlikten gelmeye başlıyor! Gerçek bir sosyal-demokrat partinin, gerçek bir işçi sınıfı partisinin tarihinde buna benzer bir başka olay bulunmadığına yemin edilse yanlış olmaz

³ RSDİP’ NİN ikinci kongresinde İskra örgütünün 16 üyesi vardı; Lenin’in önderliğindeki 9 Bolşevik, Martov’un önderliğindeki 7 Menşevik.

⁴ Yoldaş Martov, Birlikte, kendi yakınmalarının kendisine karşı bir kanıt haline dönüştüğünü görmeksizin, benim onaylamayıpşımın şiddetinden dert yandı. Lenin -onun deyimiyle söyleyeyim- çılginca davrandı (Birlik tutanakları, s. 63). Evet öyle. Kapıyı yumrukladı. Doğru, (İskra örgütünün ikinci ya da üçüncü toplantısında) Lenin’in tutumu, toplantıda kalan üyelerin öfkesine yol açtı. Evet açtı. Ya ondan sonrası? Ondan sonrası? Tartışılan sorunların özü üzerinde yalnızca benim kanıtlarım inandırıcıydı ve kongredeki gelişmeler o kanıtların doğruluğunu ortaya koydu. Eğer sonunda İskra örgütünün 16 üyesinden 9’u benim yanımda yer alıyorsa, bu, benim hiddetime bakılmaksızın ve ona karşın olmuştur. O halde ben “hiddet” göstermeseydim, belki de 9’dan daha fazla kişi benim yanımda yer alacaktı. Benim kanıtlarımın ve gerçeklerin üstesinden gelmek zorunda olduğu “hiddet” arttığı, ölçüde, o kanıtlar daha inandırıcı olmak zorundaydı.

⁵ İvan İvanoviç ve İvan Nikiforoviç - N. Gogol’ün İvâp İvanoviç, İvan Nikiforoviç’le Nasıl Tartıştı öyküsündeki kahramanlar.

⁶ Ben de Martov gibi, İskra örgütü içinde, Merkez Yönetim

Kurulu için bir aday gösterdim, ama kabul ettiremedim. Ben de pekala bu adayın, göz önündeki gerçeklerin doğruladığı üzere, kongreden önce ve kongrenin başında sahip olduğu parlak ününden söz edebilirdim. Ama bunu hiç bir zaman aklıma getirmedi. Bu yoldaşın, kongreden sonra, hiç kimsenin kendisini aday olarak öne sürmesine, siyasal ölümlerden, yıkılmış ünlülerden yakınmasına izin vermeyecek kadar kendisine saygısı vardır.

⁷ Augen Ahırları - Ahlaksızlığın ve pisliklerin yığıldığı yer anlamına kullanılır. Yunan mitolojisine göre, Augean’ın ahır 30 yıl temizlenmeden bırakılmış ve Heraklis tarafından bir günde temizlenmiştir.

⁸ Bkz: Lenin, “İskra Yazı kurulundan Çekilişimin Nedeni”, Collected Works, Vol. 7, s. 120-121. -Ed

⁹ Benim hesabıma, mektupta sözü edilen gün, salı günüydü. Toplantı, salı akşamı, yani kongrenin 28’inci oturumundan sonra yapıldı. Bu tarih çok önemli. Martov yoldaşın, merkez kurullarının kimlerden kurulacağı konusunda değil de nasıl birer örgüt olacağı konusunda bölündüğümüz yolundaki görüşünü, bu nokta, belgesel olarak çürütmeye yeter. Bu, benim konu üzerinde, Birlik Kongresinde ve Yazı kuruluna Mektup’ta yaptığım açıklamanın doğruluğunun da belgesel kanıtıdır. Kongrenin 28’inci oturumundan sonra Martov ve Starover yoldaşlar bol bol haksız oportünizm suçlamasından söz etmişler, ama konseyin kimlerden kurulacağı ya da merkez kurullarına üye çağırma konusundaki görüş ayrılıkları üzerinde (ki bunları 25’inci, 26’nci ve 27’nci oturumlarda tartıştık) tek sözcük bile söylememişlerdir.

¹⁰ Yoldaş Gusev ve yoldaş Deutch olayını haber aldığımız zaman ben bu satırları yazmışım. Bu olayı kitabın sonundaki ekte ayrıca ele alacağım.

¹¹ Bkz: Lenin, “Parti Tüzüğüne İlişkin Tartışmalarda İkinci Konuşma. 2 (15) Ağustos”, Collected Works, Vol. 6, s. 501-502. -Ed.

¹² Alman Sosyal-Demokrat Partisinin kongresi 6-12 Ekim 1895 tarihleri arasında Breslau’da toplandı. Kongrenin dikkati 1894 Frankfurt kongresinin kararına uygun olarak kurulan tarım komisyonunun önerdiği tarım programı taslağı üzerinde toplanmıştı. Tarım programı taslağı, önemli yanlışları içeriyordu; özellikle proletarya partisini “tüm halk”ın partisi haline dönüştürme eğilimini yansıtıyordu. Programı, yalnızca oportünistler değil, August Bebel ve Karl Liebknecht de savunmuş ve 1895 kongresinde bu yüzden partili yoldaşlar tarafından kınanmıştı. Tarım programı kongrede Karl Kautsky, Clara Zetkin ve birçok başka sosyal-demokrat tarafından eleştirildi. Komisyon tarafından öne sürülen program, büyük bir çoğunlukla (63’e karşı 158 oyla) geri çevrildi.

¹³ Bunlar Goethe’nin Faust’unda Margareta’nin sözleridir (Margareta, Faust’u, Mephistopheles’le arkadaşlığından ötürü kınamaktadır.) Clara Zetkin bu sözleri Alman sosyal-demokrat kongresinde, belleğinden aktarmıştı.

¹⁴ İşte hepsi bu. -Ç.

KONGREDEKİ SAVAŞIMIN GENEL GÖRÜNÜMÜ PARTİNİN DEVRİMCİ VE OPORTÜNİST KANATLARI

V. İ. Lenin – Bir Adım İleri İki Adım Geri

Kongre görüşmelerine ve oylamalara ilişkin tahlillerimizi bitirdikten sonra, şimdi kısa bir özetleme yapalım ve böylece, tüm kongre malzemesine dayanarak, şu soruyu yanıtlayabilelim: seçimlerde tanık olduğumuz ve bir süre için partimize temel bölünme haline gelen çoğunluk ve azınlığı oluşturan öğeler, gruplar ve görüşler nelerdir? Böyle bir özetleme, kongre tutanaklarında bol bol görülen teorik ve taktik bütün ilke farklılıklarına ilişkin tüm malzemeyi kapsamalıdır. Genel bir “özet”, kongrenin bir bütün olarak genel görünümü, oylama sırasında bütün belli-başlı grupların genel görünümü ortaya konmaksızın, bu malzeme çok kopuk, çok dağınık kalır; bu yüzden de, özellikle kongre tutanaklarını, kendi başına kapsamlı bir biçimde inceleme zahmetine girmeyen bir kişiye (kaç okurun bu zahmete girdiği de ayrı bir konu) ilk bakışta tek tek gruplar bir rastlantı gibi görünür.

İngiliz parlamento haberlerinde sık sık, karakteristik bir sözcük olan “bölünme” sözcüğüyle karşılaşırız. Bir konu oylandığı zaman, meclisin, şöyle şöyle azınlığa ve çoğunluğa “bölündüğü” söylenir. Kongrede tartışılan çeşitli konularda bizim sosyal-demokrat meclisimizin “bölünüşü”, parti içindeki savaşımı, kesinlik ve tümlükte bir benzeri daha bulunmayan, kendi türünde eşsiz grupları ve fikir cephelerini yansıtır. Dağınık, kopuk ve yalıtılmış gerçekler ve olaylar yığını yerine, gerçek bir görünüm elde etmek, bu görünümü tam bir grafik haline getirmek, ya da oylamalara ilişkin sonu gelmez, anlamsız tartışmalara

(kim kime oy verdi, kim kimi destekledi?) dur demek için, kongremizdeki “bölünmeler”in bütün temel tiplerini bir çizge (diagram) halinde göstermeye karar verdim. Belki de birçok kişi bunu yadırgayacaktır. Ama sonuçları, olabildiği ölçüde en doğru ve en tam biçimde özetleyip genelleştirebilecek bir başka yöntemin bulunacağını pek sanmıyorum. Ad okunarak yapılmış oylamalarda belli bir temsilcinin hangi doğrultuda oy kullandığı tam bir doğrulukla saptanabilir; ad okunarak oylama yapılmayan bazı önemli konularda da tutanaklara bakılarak, büyük bir olasılıkla ve gerçeğe yeter ölçüde yaklaşılarak doğruyu yakalamak mümkün olabilir. Eğer ad okunarak yapılan bütün oylamaları ve önemi (örneğin görüşmelerin hararetine ve genişliğine bakarak karar verilen önemi) ne olursa olsun öteki konulardaki oylamaları dikkate alırsak, elimiz altındaki malzemenin elverdiği ölçüde, parti-içi savaşımın tam bir görünümünü yakalamış olacağız. Bir fotoğraf vermek, yani her oyun ayrı ayrı görünümünü ortaya koymak yerine, böyle yaparak, ortaya bir resim çıkarmaya, yani işi karıştırmaktan başka bir işe yaramayacak olan önemsiz istisnaları ve ufak-tefek sapmaları bir yana koyarak bütün ana oylama tiplerini vermeye çalışacağız. Herhangi bir kişi, bizim ortaya çıkardığımız resmi tutanakların yardımıyla kontrol edebilir, dilediği oylamayı ekleyerek genişletebilir, kısacası, yalnızca tartışarak, kuşku ifade ederek, münferit olaylara atıfta bulunarak değil, ama aynı malzemeye dayanmak suretiyle daha farklı bir resim çizerek eleştirebilir.

Oylamaya katılan her temsilciyi çizgede gösterirken, kongre tartışmalarının tümünde ayrıntılı olarak izlediğimiz dört ana grubu özel işaretlerle göstereceğiz, yani: 1) çoğunluk İskracıları; 2) azınlık İskracıları; 3) “merkez”; ve 4) İskracılara karşı olanlar. Bu gruplar arasındaki fikir ayrılıklarını birçok olayda görmüştük. Eğer zigzag sevdalılarına İskra - örgütüyle İskra eğilimini çok fazla anımsatan bu adları sevmeyen olursa, onlara söyleyelim ki, ad önemli değildir. Kongredeki bütün tartışmaları geriye doğru izleyerek ayrı görüşleri saptamış olduğumuza göre, yerleşik ve bilinen parti unvanları (ki bu unvanlar bazı kişilerin kulağını tırmalıyor) yerine gruplar arasındaki görüş ayrılıklarının özünü belirleyen adlar koymak olanaklıdır. Bu değişiklik yapıldığında, dört grup için şu adları elde ederiz: 1) Tutarlı devrimci sosyal-demokratlar; 2) Küçük oportünistler; 3) Orta boy oportünistler ve 4) Büyük oportünistler (bizim Rus ölçüleriyle büyük). Son zamanlarda, İskracı, bir eğilimi değil bir “çevre”yi belirleyen bir addan başka bir şey değildir diye kendilerini ve başkalarını avuttanları, bu adların daha az sarsacağını umalım.

Şimdi bu çizgede “fotoğraflaşan” oy tiplerini ayrıntılarıyla açıklayalım (bkz çizge: Kongredeki Savaşımın Genel Görünümü - s. 173):

Birinci oylama tipi (A), “merkez”in, İskracılara karşı olanlara ya da onların bir bölümüne karşı İskracılarla birleştiği durumları kapsıyor. Bu tip, bir bütün olarak program oylamasını (yalnızca yoldaş Akimov çekimser kaldı, bütün öteki temsilciler lehte oy verdi); ilke olarak federasyonu kınayan önerge üzerindeki oylamayı (beş bundcu dışında herkes lehte oy kullandı); Bund tüzüğünün 2’nci’ maddesi üzerindeki oylamayı (beş bundcu bize karşı oy kullandı; beş temsilci çekimser kaldı. Bunlar Martinov, Akimov, Bruker ve iki oyuyla Mahov’du; geri kalanlar bizimle birlikte oy kullandı) içeriyor. A tipinde gösterilen oylama bu oylamadır. Bundan başka, İskra’nın partinin merkez yayın organı olarak onaylanması sorunundaki üç oylama da bu tipte yer alıyor. Yazı kurulu üyeleri (beş oy) çekimser kaldı; üç oylamada da iki oy (Akimov ve Bruker) aleyhteydi ve ayrıca İskra’nın onaylanmasına ilişkin gerekçeler oylandığı zaman, beş bundcuyla yoldaş Martinov çekimser kaldı.¹

Bu oylama türü, kongredeki “merkez”in ne zaman İskracılarla birlikte oy kullandığı şeklindeki çok ilginç ve önemli bir soruya yanıt getiriyor. “Merkez”cilerin İskracılarla birlikte oy kullandığı zamanlar, ya birkaç istisnasıyla İskracılara karşı olanların da bizimle beraber olduğu

(programın kabulü, gerekçeler belirtilmeksizin İskra’nın onaylanması); ya da ortada, kesin bir siyasal tutum yüklenimi altına doğrudan doğruya girilmesini gerektirmeyecek herhangi bir tür açıklama yapılması sorunu bulunduğu zamanlar (İskra’nın örgütlenme çalışmalarının kabulü, onun belli gruplara ilişkin örgütlenme siyasetini uygulama yüklenimi altına girilmesini içermiyordu; federasyon ilkesinin reddedilmesi, yoldaş Mahov’da gördüğümüz gibi, belli bir federasyon tasarımı üzerindeki bir oylamada çekimser kalmayı dışlamıyordu). Kongredeki gruplaşmaların anlam ve öneminden genel olarak söz ederken, İskracılara karşı olanların da bizimle birlikte oy verdiği olayları sıralayarak, İskracılarla “merkez” arasındaki, tutarlı devrimci sosyal-demokratlarla oportünistler arasındaki farklılığı (yoldaş Martov’un ağzıyla) önemsemezlikten gelen, gizlemeye çalışan resmi İskra’nın, bu sorunu nasıl yanlış biçimde ortaya koyduğunu esasen görmüştük. Alman ve Fransız sosyal-demokrat partilerinde, oportünistlerin en “sağcıları” bile, programın tümünün kabulü gibi konularda hiç bir zaman karşıt oy kullanmış değillerdir.

İkinci tip oylama (B), tutarlısıyla tutarsızlığıyla tüm İskracıların bütün İskracılara karşı olanlara ve tüm “merkez”e karşı oy kullandığı durumları kapsıyor. Bunlar daha çok, İskra siyasetinin belli ve özel tasarımlarının uygulamaya konmasına, yani işin aslında İskra’nın yalnızca sözde değil, ama gerçekten onaylanmasına ilişkin durumları. Hazırlık komitesi olayı;² Bund’un parti içindeki yeri sorununun gündemin ilk maddesi olması; Yujni Raboçi grubunun dağıtılması; tarım programı üzerindeki iki oylama ve altıncı ve sonuncusu da Yurtdışı Rus Sosyal-Demokratlar Birliğine (Raboçeye Dyelo) karşı oylama, yani Birliğin (League), yurtdışındaki tek parti örgütü olarak kabulü, bunlar arasındadır. Bu oylamalarda, eski, parti-öncesi, çevre anlayışı, oportünist örgütlerin ya da grupların çıkarları, dar Marksizm anlayışı, sonuna kadar tutarlı ilkelere bağlı devrimci sosyal-demokrasi siyasetiyle çarpışıyordu; azınlık İskracıları, kendi çevre anlayışları, kendi tutarsızlıkları söz konusu oluncaya dek birçok olayda, büyük ölçüde önem taşıyan (hazırlık komitesi, Yujni Raboçi ve Raboçeye Dyelo, açısından önemli) birçok oylamada bizim yanımızda yer aldı. Bizim ilkelerimizin pratiğe uygulanmasına ilişkin birçok sorunda, merkezin, İskracılara-karşı olanlara bize olduğundan çok daha fazla yakınlık göstererek, pratikte, sosyal-demokrasinin oportünist kanadına, devrimci kanada olduğundan çok daha fazla eğilim duyarak İskracılara- karşı olanlarla güç birliği yaptığını bu “bölünmeler” bir grafik açıklığıyla ortaya koyuyor. Ad olarak İskracı olan, ama İskracı olmaktan utanç duyanlar, gerçek niteliklerini ortaya koydular; bunu izleyen kaçınılmaz savaşım hiç de hafif geçmedi ve bu savaşım, o savaşım içinde ortaya çıkan ilke farklılıklarının önemi ve anlamını, daha az düşünceli olan, daha çok etkilenebilen kişilerin gözünden sakladı. Ama şimdi, savaş

ateşinin bir ölçüde küllendiği ve tutanakların bir dizi ateşli tartışmanın tarafsız özeti olarak orta yerde durduğu şimdi, Mahov'larla Egorov'ların Akimov'lar ve Lieber'lerle kurduğu ittifakın bir rastlantı olmadığını ve olamayacağını, ancak gözlerini gönül rızasıyla kapatanlar görmeyebilir. Martov'la Akselrod'un yapabileceği tek şey, tutanakların kapsamlı ve doğru bir biçimde tahlilinden uzak durmaktır, ya da artık geç bile olsa, kongredeki tutumlarından ötürü esef duyduklarını ifade ederek zararı telafi etmeye çalışmaktır. Eğer esef etmek görüş ve siyaset farklılıklarını ortadan kaldırılabirirse! Eğer Martov'la Akselrod'un Akimov, Bruker ve Martinov'la bugünkü ittifakı, ikinci kongrede ayakları üzerine kalkan partimizin, hemen hemen bütün kongre boyunca İskracıların İskracılara karşı olanlarla yaptıkları savaşı unutmamasını sağlayabilirse!

Çizgedeki geri kalan üç bölümde (C, D ve E) gösterilen, kongredeki üçüncü tür oylamanın ayırt edici özelliği, İskracıların ufak bir bölümünün ayrılıp İskracılara-karşı olanların yanına geçmesi ve bunun sonucu olarak İskracılara-karşı olanların (kongrede kaldıkları süre içinde) zafer elde etmiş olmalarıdır. Azınlık İskracılarının İskracılara-karşı olanlarla yaptığı bu şanlı koalisyonun (ki bu koalisyonun yalnızca adını anmak bile Martov'u, kongrede isterik mektuplar yazmaya sürüklemişti) gelişimini tam bir doğrulukla ortaya koyabilmek için, ad okunarak yapılan, bu türdeki üç ana oylamayı da alıyoruz. (C), dillerin eşitliğine ilişkin oylamadır (bu sorun üzerinde ad okunarak yapılan üç oylamadan, tam olduğu için, sonuncusu alınmıştır). Bütün iskracılara-karşı olanlarla merkezin tümü bize karşı durmuşlardır; İskracılardan çoğunluk kanadının bir bölümüyle azınlık kanadının bir bölümü kopmuştur. Kongrenin oportünist "sağcı kanadı"yla kesin ve ömürlü bir koalisyon kurabilen İskracıların kim olduğu henüz açık değildir. Ondan sonra (D) türü oylama geliyor tüzüğün linç maddesi üzerindeki oylama (bu konudaki iki oylamadan, daha kesinlik göstereni, yani çekimserin bulunmadığı oylamayı alıyoruz). Burada koalisyon daha göze çarpar hale geliyor, daha kesin bir biçim³ alıyor: çoğunluk İskracılarından pek azı hariç, tüm azınlık İskracıları, şimdi Akimov'la Lieber'in yanındadır; bunlar, bizim tarafımıza geçen üç "merkez"ciyle bir İskracılara-karşı olanı dengelemektedirler. Çizgeye şöyle bir göz atmak, zaman zaman ve geçici olarak bir yandan öte yana geçenlerin kimler olduğunu, Akimov'larla ömürlü bir koalisyona doğru dayanılmaz bir güçle çekilenlerin kimler olduğunu göstermeye yeter. Çoğunluğa ve azınlığa son bölünüşü gösteren sonuncu oylama (E - merkez yayın organına, Merkez Yönetim Kuruluna ve parti konseyine seçimler), azınlık İskracılarının tüm "merkez"le ve İskracılara-karşı olanların kalıntılarıyla tam bir biçimde kaynaşmışlığını açıkça ortaya koymaktadır. İş bu noktaya geldiğinde sekiz İskracılara-karşı olandan, kongrede yalnızca yoldaş Bruker kalmıştı (yoldaş Akimov, hatasını ona esasen açıklamış bulunuyordu, o da Martov-

cuların safındaki uygun yerini almıştı). Oportünistlerin en "sağcı"larından yedisinin çekilmesi, seçimlerin Martov'a karşı bir sonuç vermesini sağladı.⁴

Şimdi, her tipten oylamaya ait nesnel kanıtların yardımıyla kongrenin sonuçlarını özetleyelim.

Kongremizdeki çoğunluğun bir "rastlantı" sonucu olduğuna dair çok söz söylenmiştir. Yoldaş Martov'un Bir Kez Daha Azınlıkta başlıklı broşüründe, tek avunusu, gerçekte buydu. Çizge açıkça gösteriyor ki, çoğunluk, bir anlamda, ama yalnızca bir anlamda rastlantısal diye nitelenebilirdi; yani "sağ"ın en oportünist yedi temsilcisinin çekilmesi ola ki bir rastlantı sonucuydu. Bu çekilişin rastlantısal olduğu ölçüde (daha fazla değil), bizim çoğunluğumuz rastlantısalı. Çizgeye şöyle bir göz atmak, bu yedi kişinin kimin tarafında olabileceğini, olmak zorunda bulunduğunu⁵ uzun boylu bir sürü laftan çok daha iyi biçimde ortaya koyacaktır. Ama asıl soru şudur: yedi kişinin çekilişi ne ölçüye kadar rastlantısalı? Bu, çoğunluğun "rastlantısal" niteliğinden alabildiğine söz edenlerin kendilerine sormayı pek istemedikleri bir sorudur. Bu, onlar için tatsız bir sorudur. Çekilenlerin, partimiz sol kanadının değil, sağ kanadının en aşırı temsilcileri olması bir rastlantı mıydı? Çekilenlerin, tutarlı devrimci sosyal-demokratlar değil de oportünistler olması bir rastlantı mıydı? Bütün kongre boyunca oportünist kanada karşı verilen ve çizgemizde açıkça görünen savaşım bu "rastlantısal" çekilme arasında hiç bir bağlantı yok mudur?

Çoğunluğun rastlantısal bir nitelikte olduğu hakkındaki konuşmaların hangi gerçeği gizlemeyi amaçladığını anlamak için, kişinin, azınlık için çok tatsız olan bu soruları sorması yeterlidir. Hiç kuşkuyla yer bırakmayan, karşı çıkılamayacak gerçek şudur: bizim partimizde azınlığı oluşturanlar oportünizme en çok eğilim göstermiş olanlardı. Azınlık, partide, teoride en az istikrarlı, ilke sorunlarında en az sebatlı kişilerden oluşmuştu. Azınlık, partinin sağ kanadından çıkmıştı. Çoğunluk ve azınlık diye bölünmemiz, sosyal-demokratların devrimci ve oportünist kanat olarak, Montanyarlar ve Jironenler olarak bölünmelerinin, doğrudan ve kaçınılmaz bir devamıdır. Bu bölünme ne dün görülmüştür, ne yalnızca Rus işçilerin partisinde görülmüştür, kuşkusuz yarın ortadan kalkacak da değildir.

Anlaşmazlıklarımızın nedenlerini ve çeşitli aşamalarını aydınlığa kavuşturmakta, bu gerçeğin büyük önemi vardır. Kongredeki savaşımı ve o savaşımın gözler önüne serdiği ilke ayrılıklarını yadsıyarak ya da gizleyerek bu gerçekten sakınmaya çalışanlar, yalnızca kendi siyasal ve aydınca yoksulluklarını tanıtlamış olurlar. Bu gerçeğin doğru olmadığını kanıtlamak için, her şeyden önce, parti kongremizdeki oylamaların ve "bölünmeler"in, benim çizdiğim resimden farklı olduğunun gösterilmesi gerekir; ikinci olarak da kongrenin "bölünmesi"ne neden olan bütün olaylarda, özde yanlışlığa düşenlerin en tutarlı devrimci sosyal-demokratlar, Rusya'da İskracı⁶ adını be-

nimseyenler olduğunun gösterilmesi gerekir. Evet, baylar, bunu göstermeye çalışın!

Bu arada yeri gelmişken belirtelim, azınlığın, partideki en oportünist, en az kararlı, en az tutarlı kişilerden oluşmuş olması, konuyu yarım-yamalak bilen ya da yeterince düşünmemiş olan kişilerin çoğunluğa yönelttikleri sayısız itiraza ve gösterilen kuşkuya en iyi yanıtıdır. Yoldaş Martov'la yoldaş Akselrod'un ufak bir hatasını ayrılığın nedeni saymak piyeyi deve yapmak değil midir, diye soruyorlar. Evet sayın baylar, yoldaş Martov'un hatası ufak bir hataydı (bunu kongrede, tartışmalar gayet hararetliyen de söyledim); ama bu küçük hata büyük zarar verebilirdi (ve verdi), çünkü yoldaş Martov [o hatası nedeniyle birçok hata yapmış olan ve bir dizi sorunda oportünizme ve ilke tutarsızlığına açıkça eğilim gösteren temsilcilerin tarafına sürüklendi. Yoldaş Martov'la yoldaş Akselrod'un istikrarsızlık göstermiş olmaları, bireyler söz konusu olduğu sürece önemsiz bir şeydi; bütün istikrarsız öğelerden, İskra eğilimini ya tümünden yadsıymış ve ona açıkça karşı çıkmış, ya da bu eğilime yalnızca sözle bağlılık gösterirken gerçekte tekrar tekrar İskracılara-karşı olanların yanında yer almış tüm kişilerden oluşan bir azınlık ortaya çıkarması, kişisel bir şey değil, bir parti sorunu, üstelik hiç de önemsiz bir şey değildi.

Ayrılığı, eski İskra yazı kurulunun küçük çevresi içinde, dar kafalı bir devrimciliğin ve kökleşmiş bir hizip anlayışının egemen olmasının sonucu saymak saçma değil midir? Hayır, saçma değildir. Çünkü partimizde, bütün kongre boyunca grupçuluğun her türlü için savaş veren bütün kişiler, devrimci dar kafalılığın üstüne çıkmayı genel olarak başaramayan bütün kişiler, dar kafalı, grupçuluk anlayışı denen musibeti haklı gösterebilmek ve koruyabilmek için bu anlayışın "tarihsel" niteliğinden söz eden bütün kişiler, bu belli çevreyi [eski İskra çevresi] desteklemek üzere ayaklanmışlardır. İskra yazı kurulunun küçük çevresinde, dar grup çıkarlarının parti çıkarlarına ağır basmış olması, belki de bir rastlantı olarak görülebilir; ama ünlü Voronej komitesi ile dillere düşen St. Petersburg "İşçileri Örgütü"nü⁷ "tarihsel açıdan sürekliliği"ne (daha fazla değilse bile) daha az değer vermemiş olan Akimov'larla Bruker'lerin bu çevreyi var güçleriyle desteklemeleri hiç de rastlantı değildi; Raboçeye Dyelo'nun "katledilmesi"ne, eski yazı kurulunun "katledilişi"ne olduğu kadar (eğer daha fazla değilse) yas tutan Egorov'ların, bu yazı kurulu çevresini var güçleriyle desteklemeleri hiç de rastlantı değildi; Mahov'lar, vb. de böyle. Atasözünün dediği gibi, bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim. Bunun gibi, bir insanın siyasal çehresini, onun siyasal müttefiklerine bakarak ona oy vermiş kişilere bakarak ortaya koyabilirsiniz.

Yoldaş Martov'la yoldaş Akselrod'un ufak

hatası, onlarla partimizin tüm oportünist kanadı arasında sürekli bir ittifakın hareket noktası haline gelinceye kadar, bu ittifakın bir sonucu olarak, bu ufak hata, oportünizmin yeniden depreşmesine ve İskra'nın savaştığı kişilerin, şimdilerde devrimci sosyal-demokrasinin yandaşlarına karşı kinlerini dökme fırsatını bulmaktan büyük mutluluk duyan kişilerin, intikam alma çabasına yol açmıyaya kadar ufak bir hataydı, öyle de kalabilirdi. Kongreyi izleyen olayların sonucu olarak, yeni İskra'da tanık olduğumuz şey de, oportünizmin depreşmesidir, Akimov'larla Bruker'lerin intikam alışıdır (Voronej komitesinin çıkardığı broşüre bakınız), eski yakınlarının her biri için, nefret edilesi "düşman"a, nefret edilesi İskra'nın sütunlarında sıkı bir tekme atmalarına en sonunda (evet en sonunda!) izin verilen Martinov'ların coşkun sevincidir. İskra'nın "sürekliliği"ni sağlamak için, "İskra'nın eski yazı kurulunun ihya edilmesi"nin (bu ifadeyi yoldaş Starover'in 3 Kasım 1903 tarihli ultimatomundan alıyoruz) ne kadar önemli olduğunu, bu son nokta özellikle apaçık gözler önüne seriyor...

Kongrenin (ve partinin) sol ve sağ olarak, devrimci ve oportünist kanat olarak bölünmesi, tek başına ele alındığı zaman, korkunç, eleştirilesi, hatta anormal değildir. Tam tersine, Rus (ve yalnızca Rus değil) sosyal-demokrat hareketinin tarihinde son on yılın tümü, kaçınılmaz olarak ve amansız bir biçimde böyle bir bölünüşe doğru gitmekteydi. Bölünmenin, sağ kanadın bazı çok ufak hataları yüzünden, (göreceli olarak) çok önemsiz farklılıklardan (sorunları üstünkörü gören gözlemcilere ve dar kafalılara şaşırtıcı görünen bir gerçek) ortaya çıkması, partimizin bir bütün olarak ileriye doğru büyük bir adım atmasının başlangıcı oldu. Eskiden, bazı durumlarda bölünmeyi haklı çıkarabilecek, büyük sorunlar üzerinde ayrılık gösterirdik; şimdi bütün büyük ve önemli noktalarda anlaştık, yalnızca nüanslarda, üzerinde tartışabileceğimiz, tartışmamız gereken, (yoldaş Plehanov'un "Ne Yapmamalı?" başlıklı, daha sonra üzerinde duracağımız, ilginç yazısında haklı olarak belirttiği gibi) ayrılığa neden olması saçma ve çocukça olan nüanslarda birbirimizden uzaklaştık. Şimdi, kongreden bu yana azınlığın anarşist davranışlarının, partiyi neredeyse bölünme noktasına getirdiği, şu sıralarda, kişi sık sık bilgiç, taslaklarının şu tür sözlerine tanık olabilir: hazırlık komitesi olayı gibi, Yujni Raboçi grubunun ya da Raboçeye Dyelo'nun dağıtılması gibi, tüzüğün 1. maddesi gibi, yazı kurulunun dağıtılması, vb. gibi ufak-tefek konularda kongrede savaşım vermeye değer miydi? Böyle söyleyenler⁸ işin aslında, partiye grupçuluk anlayışını sokuyorlar: anarşiye ve bölünmeye yol açmadığı, bütün yoldaşların ve parti üyelerinin ortak rızasıyla onaylanan sınırların içinde tutulduğu sürece, parti içinde görüş farklılıklarının çarpışması, hem kaçınılmaz bir şeydir, hem de gereklidir.

Partinin sağ kanadına karşı, Akimov’la Akselrod’a karşı, Martinov’la Martov’a karşı, bizim kongrede verdiğimiz savaşım da bu sınırı hiç bir biçimde aşmış değildir. Bunu yadsınamaz biçimde doğrulayan iki gerçeği anımsamak yeter: 1) Martinov ve Akimov yoldaşlar kongreyi terk etmek üzereyken, hepimiz, kendilerine “hakaret edildiği” düşüncesini silmek için her şeyi yapmaya hazırдық; yapılan açıklamaları doyurucu saymaları ve beyanlarını geri almaları çağrısında bulunan, Trotski’nin vermiş olduğu önergeyi hepimiz (32 oy) kabul ettik; 2) Merkez kurullarının seçiminde de kongrenin azınlığa (ya da oportünist kanada), her iki kurulda da bir azınlık yeri vermeye hazırдық; merkez yayın organında Martov, Merkez Yönetim Kurulunda Popov. Daha kongreden önce iki üçlü seçmeye karar vermiş olduğumuz için, parti bakımından, daha başka türlü davranamazdık. Nasıl ki, kongrede ortaya dökülen nüans farklılığı büyük değil idiyse, bu nüans farklılıkları arasındaki savaşımın çıkardığımız pratik sonuç da büyük değildi: bu sonuç, yalnızca, her iki merkez kurulu üçlüsünde, üyeliklerden üçte-ikisinin parti kongresi çoğunluğuna verilmesi şeklindeydi.

İlkin, yenilen aydınların “ağlayıp sızlanmaları”na, daha sonra da anarşist konuşmalarla anarşist eylemlere yol açan şey, Parti kongresi azınlığının merkez kurullarında da azınlık olmayı reddetmesiydi.

Sözümüzü tamamlarken, merkez kurullarının kuruluşu yönünden çizgeye bir kez daha göz atalım. Gayet doğaldır ki, seçimler sırasında temsilciler, nüans farklılıkları sorununa ek olarak şu ya da bu kişinin, uygunluğu, etkinliği, vb. sorunuyla da yüz yüze geldiler. Şimdi azınlık, bu iki sorunu birbirine dolaştırmaya çok eğilimli görünüyor. Oysa bu iki sorunun birbirinden çok farklı olduğu apaçık ortada; örneğin merkez yayın organı için bir başlangıç üçlüsü seçilmesinin, kongreden bile önce, Martov’la Akselrod’un, Martinov ve Akimov’la’ bir ittifak kuracağını hiç kimsenin öngörmediği bir sırada tasarlanmış olması basit gerçeği, bunun kanıtıdır. Farklı sorunların farklı biçimde yanıtlanması gerekir: nüans farklılıkları sorununun yanıtı kongre tutanaklarında, açık tartışmalarda ve her bir konudaki oylamalarda aranmalıdır. Kişilerin uygun düşüp düşmediğine gelince, kongredeki herkes, bu sorunun gizli oyla çözülmesi gerektiğine karar vermişti. Tüm kongre neden oybirliğiyle bu karara varmıştı? Bu öylesine basit ki, bu konu üzerinde durmak garip olabilir. Ne var ki azınlık (oy sandığında uğradığı yenilgiden bu yana) basit şeyleri bile unutmaya başladı. Bizler, eski yazı kurulunu savunmada, neredeyse sorumsuzluk noktasına kadar varacak ölçüde hararetle, ateşli, hiddetli konuşmalar sağanağına tanık olduk, ancak kongrede altı ya da üç kişilik bir kurula ilişkin savaşımında kendini gösteren, nüans farklılıkları konusunda kesinlikle hiç bir şey işitmedik. Merkez Yönetim Kuruluna seçilen kişilerin bir işe yaramaz oluşuna, uygunsuzluğuna, melunca tasarımlarına,

vb. dair her yanda konuşmalar, dedikodular duyuyoruz, ama kongrede, Merkez Yönetim Kurulunda egemenliği ele geçirmek için çalışan nüans farklılıklarına ilişkin hiç bir şey işitmiş değiliz. Bana göre, bireylerin nitelikleri ve girişimleri hakkında kongre dışında konuşmak, dedikodu yapmak dürüst ve itibar getirici bir şey değildir (çünkü yüz olaydan doksan-dokuzunda bu girişimler örgütsel sırdır, ancak partinin yüksek organına açıklanabilir). Kongre dışında, böyle dedikodu yoluyla savaşmak, benim görüşüme göre, skandal ticarettir. Bu tür konuşmalara açıktan verebileceğim tek yanıt, kongredeki savaşıma işaret etmektir: sizler, Merkez Yönetim Kurulunun, dar bir çoğunlukla seçildiğini söylüyorsunuz. Bu doğru. Ama bu dar çoğunluk, İskra planlarının gerçekleştirilmesi için yalnızca sözle değil, gerçekten tutarlı biçimde savaşan kişilerin tümünden oluşmuştur. Bu nedenle, bu çoğunluğun manevi itibarının, İskra eğiliminin sürekliliğini belli bir İskra çevresinin sürekliliğinden daha değerli görenlerin gözünde onun eski itibarına bakışla karşılaştırma kabul etmeyecek ölçüde daha yüksek olması gerekir. Belli kişilerin İskra siyasetini yürütmekte uygun olup olmadığını daha iyi yargılama yeteneğinde olan kimdi bu siyaset için kongrede savaşım verenler mi, yoksa birçok durumda bu siyasetle savaşan, her türlü geriye gidişi, her türlü saçmayı ve her türlü çevreciliği savunanlar mı?

Dipnotlar

¹ Bund tüzüğünün 2’nci maddesi üzerindeki oylama, çizgede neden yer almıştır? Çünkü program ve federasyon sorunu üzerindeki oylamalar, daha az kesin ve daha az belirgin nitelikteki siyasal kararları yansıttığı için, İskra’nın onaylanmasına ilişkin oylamalar tam görünümü vermemekteydi. Genel olarak düşünülürse, aynı türden şu ya da bu miktarda oylamayı alma doğrultusunda bir seçim, görünümün ana özelliklerini hiç bir biçimde etkilemez; diyen, uygun düşen değişiklikleri yaparak bunu kolayca görebilir.

² (B) tipinde gösterilen oylama budur; iskracılar 32 oy, Bund’un önergesi 16 oy sağladı. Bu tipteki oylardan bir tekinin bile ad okunarak yapılmış oylamalardan olmadığının belirtilmesi gerekiyor. Tek tek temsilcilerin hangi yolda oy kullandıkları ancak büyük bir olasılık derecesiyle iki dizi tanımla ortaya konabilir: 1) görüşmelerde İskracıların her iki kanadından konuşmacılar lehte konuşmalar, İskracılara-karşı olanlarla merkezin konuşmacıları aleyhte konuşmalar; 2) lehte kullanılan oyların sayısı otuz üçe çok yakındı. Ayrıca unutulmaması gerek ki, kongre görüşmelerini tahlil ederken, oylamadan ayrı olarak, bize karşı “merkez”in İskracılara-karşı olanlarla (oportünistlerle) birleştiği birçok olaya işaret etmiştik. Bunların bazıları: demokratik istemlerin mutlak değeri, muhalif öğeleri destekleyip desteklemememiz, merkezizetçiliğin sınırlandırılması, vb.

³ Bütün belirtilerin gösterdiği gibi, tüzük üzerindeki dört diğer oylama da aynı türdendi: s. 278 bizim 21 oyuza karşılık Fomin’dan yana 27 oy; s. 279 bizim 24 oyuza karşılık Martov’dan yana 26 oy; s. 280 27 oy benden yana, 22 karşı; ve aynı da bizim 23 oyuza karşılık Martov’dan yana 24 oy. Bunlar, daha önce üzerinde durduğum, merkez kurullarına üye çağırma sorunu üzerindeki oylamalardır. Ad okunarak oylama yapılmamıştır: (Bu tür yalnızca bir oylama yapılmıştı, ama kayıtlar kayboldu). Martovu bundcular (tümü ya da

bir bölümü) kurtardı. Martov'un (Birlikte) bu oylamalara ilişkin yanlış ifadeleri, yukarda düzeltildi.

⁴ İkinci kongreden çekilen yedi oportünistten beşi bundcu (ikinci kongre federasyon ilkesini reddettikten sonra Bund partiden çekildi) ve iki Raboçeye Dyelo'cu, yoldaş Martinov ve yoldaş Akimov'du. Bu son ikisi, İskracı Birlik (League) yurtdışındaki tek parti örgütü olarak kabul edildikten yani Raboçeye Dyelo'cu Yurtdışı Rus Sosyal-Demokratlar Birliği dağıtıldıktan sonra kongreyi terk ettiler. [Yazarın, 1907 baskısına notu.

⁵ Daha sonra göreceğimiz gibi, yoldaş Akimov'la çok yakın bir hısımlık ilişkisi içinde bulunan Voronej Komisyonu da, yoldaş Akimov da, kongreden sonra "azınlığa" duydukları yakınlığı açıkça ortaya koymuşlardır

⁶ Yoldaş Martov için not. İskracı teriminin, bir çevre mensubunu değil de bir eğilimi izleyen kişiyi ifade ettiğini unuttuysa, yoldaş Martov'a, kongrede bu nokta üzerinde yoldaş Trotski'nin yoldaş Akimov'a yaptığı açıklamayı kongre tutanaklarından, okumasını salık veririz. Kongrede (partiye ilişkin) üç İskracı çevre vardı: Emeğin Kurtuluşu Grubu, İskra yazı kurulu ve İskra örgütü. Bu üç çevreden ikisi kendilerini dağıtma düşüncesindeydiler; üçüncüsü, bu yolda yeterince partili olma anlayışında değildi ve kongre tarafından dağıtıldı. İskracı çevrelerin en geniş, İskra örgütü (ki, yazı kuruluyla Emeğin Kurtuluşu Grubunu içeriyordu) kongrede on altı temsilciye sahipti. Bunlardan yalnızca 11'inin oy hakkı vardı. Buna karşılık, herhangi bir İskracı "çevre"nin üyesi olarak değil, eğilim olarak İskracı olanlar ise, benim hesabıma göre, otuz üç oya sahip yirmi yedi kişiydi. Görüldüğü gibi, kongrede İskracıların yarısından azı İskra çevrelerine mensuptu

⁷ Voronej komitesi ve St. Petersburg "İşçileri Örgütü", ekonomistlerin elindeydi. Bunlar, Lenin'in İskra'sına ve Marksist bir parti kurulmasına karşıydılar.

⁸ Bununla ilgili olarak, "merkez" temsilcilerinden biriyle, kongrede, aramızda geçmiş bir konuşmayı anımsamamak elden gelmiyor. "Kongremizdeki hava ne kadar da bunaltıcı" diye yakınıyordu o yoldaş. "Bu kırıcı savaş, bu herkesin birbirine karşı giriştiği kışkırtma, bu birbirini ısırın tartışma, bu yoldaşça olmayan davranış!.." Ben bu sözlerle "kongremiz çok görkemli" karşılığını verdim. "Özgür ve açık bir savaşım. Fikirler ifade edildi. Görüş farklılıkları ortaya kondu. Gruplar biçimlendi. Eller kaldırıldı. Bir karar alındı. Bir aşama geçildi. İleri! Benim için aslolan budur! Bu, yaşam demektir! Bu, sizin, sorun çözümlendiği için değil, ancak yoruldukları için susan aydınlarımızın sonu gelmez, usandırıcı laf gevelemelerine benzemez..." "Merkez"ci yoldaş bana şaşkınlık içinde baktı ve omuzlarını silkti. İki ayrı dil konuşuyorduk.

KONGRE SONRASI İKİ SAVAŞIM YÖNTEMİ

V. İ. Lenin – Bir Adım İleri İki Adım Geri

Kongredeki görüşme ve oylamaların, burada tamamladığımız tahlili, gerçekte, kongreden bu yana olup biten her şeyi öz olarak açıklamaktadır. Bu nedenle partimizdeki bunalımın daha sonraki aşamalarını ana hatlarıyla belirlerken sözü kısa tutabiliriz.

Martov’la Popov’un seçimlere girmeyi reddetmeleri, cepheler arasındaki parti savaşımını hemen bir kavga havasına sokmuştur. Kongrenin hemen ertesi günü, yoldaş Glebov, seçilmemiş yazı kurulu üyelerinin Akimov’la Martinov’a doğru yanaşmaya ciddi olarak karar verebileceklerinin inanılır bir şey olmadığını düşünerek ve her şeyi sinirliliğe bağlayarak, Plehanov’la bana, sorunun tatlıya bağlanmasını, yazı kurulunun Konseyde gereği gibi temsil edilmesinin güvence altına alınması koşuluyla (yani iki temsilciden birinin, kesinlikle parti çoğunluğundan alınması koşuluyla) her dördünün de “üyeliğe çağırılması” salık verdi. Bu koşul, Plehanov’la bana sağlam görünüyordu. Çünkü bu koşulun kabul edilmesi, kongredeki hatanın, açıkça ifade edilmeksizin kabulü demekti, savaş yerine barış isteği demekti, Akimov’la Martinov’a, Egorov’la Mahov’a yakın olmaktansa Plehanov’la bana yakın olma isteği demekti. “Üyeliğe çağırma” ödününe gelince, bu kişisel bir ödün halini alıyordu. Öfkeyi ortadan kaldıracak, barışı kuracak kişisel bir ödün vermeyi reddetmek degecek bir şey değildi. Bu nedenle Plehanov ve ben rıza gösterdik. Ancak yazı kurulu çoğunluğu, koşulu reddetti. Glebov gitti. Ondan sonra ne olacağını beklemeye başladık; beklediğimiz şey, Martov’un kongrede (merkezin temsilcisi yoldaş Popov’a karşı) takındığı sadık tutuma bağlı kalıp kalmayacağı, ya da Martov’un izinden gittiği, bölünme eğilimi gösteren istikrarsız kişilerin üstün gelip, gelmeyeceğiydi.

İki sorunla karşı karşıyaydık: yoldaş Martov, kongredeki “koalisyonu”nu soyutlanmış siyasal bir olay olarak görme yolunu mu seçecekti (si licet parva componere magnis)¹ tıpkı 1895’te Bebel’in Vollmar’la koalisyonunun soyutlanmış bir olay olması gibi), yoksa bu koalisyonu pekiştirmek, kongrede hatalı olanların Plehanov’la ben olduğumuzu kanıtlama çabalarını yoğunlaştırmak ve par-

timizin oportünist kanadının gerçek önderi haline gelmek yolunu seçmek mi isteyecekti? Bu sorun şöyle de ortaya konabilirdi: kavga mı yoksa siyasal bir parti savaşımı mı? Kongrenin hemen ertesi günü, merkez kurullarının el altındaki üç üyesi olan bizler arasından Glebov yoldaş, daha çok birinci yanıtın yana eğilim göstermekteydi, bu nedenle de bozuşmuş olan çocukları uzlaştırmak için çok çaba gösterdi. Yoldaş Plehanov daha çok ikinci yanıtın yana eğilim gösteriyordu ve atasözünün dediği gibi, ne tutmaktan, ne bırakmaktan yanaydı. Bu olayda ben, “merkez”in ya da “Bataklığın” rolünü oynadım, inandırma yolunu kullanmaya çalıştım. Şimdi, sözlü inandırma çabalarını anımsatmaya çalışmak, işi arapsaçına döndürmek olur. Yoldaş Martov’la yoldaş Plehanov’un verdiği kötü örneği izleyecek değilim. Ama, İskra’nın “azınlık” kanadındaki-lerden birine gönderdiğim, yazılı bir inandırma çabası olan bir mektuptan belli bazı bölümleri buraya almayı gerekli görüyorum:

“... Martov’un yazı kurulunda çalışmayı reddetmesi, onun ve öteki partili yazarların işbirliğini reddetmesi, bazı kişilerin Merkez Yönetim Kurulunda çalışmayı reddetmesi ve boykot ya da pasif direnme propagandası, Martov’la arkadaşları öyle istemese bile, ister-istemez, partide bir bölünmeye yol açacaktır. Martov (kongrede azimle savunduğu) tutumuna sadık kalsa bile, ötekiler bunu yapmayacaktır ve sözünü ettiğim sonuç kaçınılmaz hale gelecektir...

Kendi kendime soruyorum: aslında birbirimizden ne için ayrılıyoruz? ... Kongrenin bütün olaylarını ve yaptığı etkileri gözden geçiriyorum; sık sık korkunç, ‘taşkın’ bir sinirlilik gösterdiğimi kabul ediyorum; havanın, tepkilerin, müdahalelerin, savaşımın, vb. doğal ürünü olan bu hatamı -eğer buna hata denirse- herkese seve seve itiraf etmeye hazırım. Ama şimdi, elde edilen sonuçları, çılgınca bir savaşım ile elde edilen sonuçları, sükunetle düşünüyorum ve bu sonuçlarda partiye zarar verici hiç bir şey, azınlığa hakaret niteliğinde olan ya da küçük düşürücü hiç bir şey, kesinlikle hiç bir şey göremiyorum.

“Kuşkusuz, kişinin kendini azınlıkta bulması can

sıkıcı bir şey; ama bizim herhangi bir kişiye leke sürdüğümüz’ düşüncesini, herhangi bir kişiye hakaret etmek, onu küçük düşürmek istediğimiz inancını kesinlikle reddediyorum. Böyle bir şey yoktur. Siyasal görüş ayrılıklarının, karşı tarafı vicdansızlıkla, hilekarlıkla, entrikayla ve yaklaşılmış görünen bir parçalanma havası içinde, gittikçe daha sık işitmeye başladığımız böyle nazik sözlerle suçlamaya dayanan bir yorumlamaya yol açmasına izin verilmemelidir.. Buna izin verilmemelidir, çünkü böyle bir şey, en hafifinden nec plus ultra² mantıksızlık olur.

“Martov’la ben, daha önce düzinelerce kez olduğu gibi, siyasal (ve örgütsel) bakımdan ayrılık gösterdik. Tüzüğün 1. maddesi üzerindeki yenilgimden sonra, bana (ve kongreye) kalan öteki konularda, bu yenilginin intikamını almak için bütün gücümle çalışmaktan başka bir şey yapamazdım. Bir yandan, kesinkes İskracı bir Merkez Yönetim Kurulu için, öte yandan bir yazı kurulu üçlüsü için savaşmaktan başka yapabileceğim bir şey yoktu. ... Bu üçlüyü, müsamahakâr ve gevşek bir kurul değil, resmi bir kurum olabilme gücünde tek kurul, gerçek bir merkez olacak tek kurul, her üyesi her zaman partisinin görüşünü -bir damla fazlasını değil- bütün kişisel hesapları, darıltma, istifa, vb. korkusunu bir kenara atarak ortaya koyan ve savunan bir kurul olarak görüyorum.

“Bu üçlü, kongrede olup-bitenlerden sonra, hiç kuşku yok ki, bir bakıma Martova karşı, siyasal ve örgütsel bir çizgi çizmeyi meşrulaştırmak demek oluyordu. Buna hiç kuşku yok. Bu kopmaya neden olur mu? Bunun için parti bölünür mü? Gösteriler sorununda Martov’la Plehanov bana karşı durmadılar mı? Program sorununda Martov ve ben, Plehanov’a karşı çıkmadık mı? Her üçgenin bir yanı, öteki iki yana her zaman karşı değil midir? Eğer, hem İskra örgütünde, hem kongrede, İskracıların çoğunluğu, Martov çizgisinin bu başlıca çizgisini örgütsel ve siyasal bakımdan hatalı buldularsa, bunu ‘entrika’ya, ‘kışkırtma’ya falan bağlamaya çalışmak gerçekten anlamsız değil midir? Çoğunluğa küfrederek, onları ‘ayak takımı’ diye niteleyerek, bu gerçeği geçiştirmeye çalışmak anlamsız değil midir?

“Yineliyorum, kongredeki İskracı çoğunluk gibi ben de yürekten inanıyorum ki, Martov’un benimsediği çizgi yanlıştı, düzeltilmesi gerekiyordu. Böyle bir düzeltmeden ötürü gücenmek, bunu hakaret, vb. saymak akla-uygun değildir. Biz kimseye ‘leke’ sürmedik, sürmüyoruz, hiç kimseyi çalışmaktan alıkoymuyoruz. Herhangi bir kişinin bir merkez kurulunun dışında bırakılmış olmasından ötürü parçalanmaya neden olmak, bana anlaşılabilir bir budalalık gibi görünüyor.”³

Bu mektubumu burada anımsatmayı gerekli gördüm, çünkü, olası (ve ateşli bir savaşında kaçınılmaz) kişisel yakınmalar ve yaralayıcı ve “çılğınca” saldırıların yarattığı öfkelenmelerle belli bir siyasal hata, belli bir siyasal tutum (sağ kanatla koalisyon) arasında, çoğunluğun derhal bir çizgi çekmek istediğini, bu mektup tam olarak

gösteriyor.

Bu mektup, azınlığın pasif direncinin, kongreden hemen sonra başladığını ve ayrıca bunun partiyi bölme doğrultusunda atılmış bir adım olduğu yolunda derhal bir uyarıda bulunmamızı, kongredeki bağlılık beyanlarına karşı bir adım olduğu uyarısında bulunmamızı gerektirdiğini gösteriyor; hiç kimse herhangi bir parti üyesini çalışmaktan alıkoymayı düşünmediğine göre, bölünmenin yalnızca, merkez kurullarının dışında tutulmuş olması gerçeğinden (yani o kurullara seçilmemekten) doğduğunu gösteriyor; siyasal farklılığımızın (kongrede bizim çizgimizin Martov’un çizgisinin mi hatalı olduğu açıklığa kavuşmadığı ve çözümlenmediği ölçüde kaçınılmaz olan farklılığımızın), her geçen gün hakaretin, kuşkuların vb., vb.nin eşliğinde giderek kavgaya saptırıldığını gösteriyor.

Ama uyarılar boşunaydı. Azınlığın davranışı, aralarından, partiye en az değer veren, en istikrarsız kişilerin üstün gelmekte olduğunu gösterdi. Bu durum, Plehanov’la beni, Glebov’un önerisi için verdiğimiz muvafakati geri çekmek zorunda bıraktı. Çünkü azınlık, yalnızca ilkelere ilişkin olarak değil, onun yanı sıra en basit anlamda partiye bağlılıkta da bizzat kendi hareketleriyle siyasal bir istikrarsızlık gösterdiğine göre, şu ünlü “süreklilik” konusundaki sözlerine ne değer verilebilirdi? Artan, yeni görüş ayrılıklarını özdenlikle ilân eden kişilerin oluşturduğu bir çoğunluğun parti yazı kuruluna “üye olarak çağırılmasını” istemek gibi tümenden saçma olan bir dilekle, hiç kimse Plehanov’dan daha zekice alay etmiş değildir. Partinin gözleri önünde yeni ayrılıkların basında ortaya dökülmesinden önce, merkez kurullarındaki bir parti çoğunluğunun, kendini, kendi isteğiyle azınlığa dönüştürdüğü dünyanın neresinde görülmüştür? Önceki farklılıklar ortaya konsun; parti, bu ayrılıkların ne kadar derin ve önemli olduğu hakkında bir yargıya varsın; parti, ikinci kongrede yaptığı yanlışlığı eğer yanlışlık yaptığı gösterilirse kendi düzeltsin! Hala bilinmeyen farklılıklar bahanesiyle böyle bir istekte bulunulması, bu istekte bulunanların tüm istikrarsızlığını, yaygaraya saparak siyasal ayrılıkların tamamen sualtında tutulmasını ve bu insanların gerek bir bütün olarak partiye, gerek kendi inançlarına karşı saygısızlığını göstermiştir. Kendi görüşlerine inandırmak istedikleri kurulda (özel olarak) çoğunluk sağlamadan önce, karşısındakileri ikna etmeyi reddeden hiç bir inançlı ilke sahibi kişi görülmemiştir, görülmeyecektir.

Son olarak, 4 Ekimde yoldaş Plehanov, bu saçma durumu ortadan kaldırmak için son bir girişimde daha bulunacağını açıkladı. Eski yazı kurulunun altı üyesinin hepsi, Merkez Yönetim Kurulunun yeni bir üyesinin⁴ de katıldığı bir toplantıya çağırıldı. Yoldaş Plehanov, tam üç saat boyunca, “çoğunluk”tan iki kişiye karşılık “azınlık”tan dört kişinin “üyeliğe çağırılması”nın ne kadar mantık dışı olduğunu kanıtladı. Yoldaş Plehanov, bir yandan, bizim herhangi bir kişiye karşı “zorbalık etmek”, onu ezmek,

çembere almak, kafasını koparmak ya da mezara koymak istediğimiz yolundaki tüm endişeleri dağıtmak, bir yandan da parti “çoğunluğu”nun durumunu ve haklarını güven altına almak için, o dört kişiden ikisinin üyeliğe çağırılması önerdi. İki kişinin üyeliğe çağırılması da reddedildi.

6 Ekimde Plehanov ve ben, İskra’nın eski yazı kurulu üyelerine ve gazetenin yazarlarından yoldaş Trotski’ye şu resmi mektubu yazdık:

“Aziz yoldaşlar,

“Merkez yayın organının yazı kurulu, sizin İskra’ya ve Zarya’ya katılmaktan çekilişinizi üzüntüyle karşıladığını bildirmeyi görev sayar. İkinci parti kongresinden hemen sonra ve onun ardından birçok kez yaptığımız işbirliği çağrılarına karşın, sizden en küçük bir yardım bile görmedik. Merkez yayın organının yazı kurulu, sizin geri duruşunuzu haklı gösterecek hiç bir şey yapmadığını ilân eder. Partinin merkez yayın organında çalışmanıza, hiç bir kişisel sinirlilik, kuşku yok ki, engel olmamalıdır. Öte yandan, eğer çekilişiniz, bizimle herhangi bir fikir ayrılığından ileri geliyorsa, bu ayrılıkları, ayrıntılarıyla ortaya koymanızı, parti için çok büyük yarar sayarız. Üstelik, bu görüş ayrılıklarının yapısı ve derinliğinin, bizim yönetme-ni olduğumuz yayınların sütunlarında, olabildiği ölçüde erkence bütün partiye açıklanmasını çok isteriz.”⁶

Okurun göreceği gibi, “azınlığın” hareketine, esas olarak kişisel kızgınlığın mı, yoksa yayın organını (ve partiyi) yeni bir yola sokma isteğinin mi egemen olduğunu ve böyle bir yol varsa onun ne olduğunu hala tam bilmi-yorduk. Sanırım şimdi bile, bu sorunu aydınlatmak üzere yetmiş akıllı adamı çağırsak, ellerine dilediğiniz yayınları ve tanıklık belgelerini versek bile, bu arapsaçına onlar da çare bulamazdı. Bir kavganın arapsaçı dolaşıklıklarının açılabilceğinden kuşku duyarım: Ya kesip atmanız, ya bir kenara koymanız gerekir.⁷

Akselrod, Zasuliç, Starover, Trotski ve Koltsov, 6 Ekim tarihli bu mektuba, İskra’nın yeni yazı kurulunun eline geçişinden ötürü gazeteye herhangi bir katkıda bulunmayacaklarını belirtten birkaç satırlık mektupla karşılık verdiler. Martov yoldaş ise daha yazışkandı ve şu yanıtla bizi onurlandırdı:

“RSDİP merkez yayın organı yazı kuruluna,

“Aziz yoldaşlar,

“6 Ekim tarihli mektubunuza karşılık olarak şu noktaları belirtmek isterim: 4 Ekim tarihinde Merkez Yönetim Kurulu üyelerinden birinin de katıldığı toplantıda, Lenin yoldaşı Konseydeki ‘temsilci’imiz olarak seçme yüklenimi altına girmemiz koşuluyla, Akselrod’un, Zasuliç’in, Starover’in ve benim yazı kuruluna katılmamıza ilişkin önerinizi geri almaya sizi zorlayan nedenleri göstermeyi reddedişinizden beri, bir yayın organında birlikte çalışmamız hakkındaki konuşmaların sona erdiği düşünce-sindeyim. Siz tanıklar önünde yaptığınız konuşmaları, o toplantıda ortaya koymaktan tekrar tekrar kaçındıktan

sonra, bugünkü koşullar altında İskra’da çalışmayı reddedişimin nedenlerini bir mektupta açıklamanın gereği olmadığı kanısındayım. Gerekirse o nedenleri bütün partiye, ayrıntılarıyla açıklayacağım. Zaten parti, yazı kurulunda ve Konseyde bir sandalye kabul etmemi içeren, şimdi sizin yinelediğiniz öneriyi neden reddettiğimi ikinci kongre tutanaklarından öğrenecektir...⁸

L. Martov”

Daha önceki belgelerle birlikte, bu mektup, yoldaş Martov’un Sıkıyönetim’inde (ünlem işaretlerinin ve nokta nokta dizilerinin yardımıyla) büyük bir özenle kaçındığı boykot, çözülme, anarşi ve bir bölünme için hazırlanıldığı sorununu -yani dürüst ve haince iki savaşım yöntemi sorununu- hiç bir tartışmaya yer bırakmayacak bir açıklıkla gözler önüne seriyor.

Yoldaş Martov ve ötekiler, farklılıklarını ortaya koymaya çağırıyorlar, derdin ne olduğunu ve niyetlerini bize açıkça söylemeleri isteniyor, somurtmayı bırakmaları ve birinci madde üzerinde yapılan hatayı (ki bu hata sağa kayışlarıyla içsel bir bağla bağlıdır) sükunetle tahlil etmeleri salık veriliyor ama Martov ve hempası konuşmayı reddediyor ve yaygarayı basıyor: “Çembere alındık! Bize zorbalık ediliyor!” “Dehşet verici sözler” korusu, bu gülünç çılgınlıkların hızını azaltamamıştır.

Sizinle birlikte çalışmayı reddeden birini çembere almak nasıl mümkün olabilir? Martov yoldaşa bunu sorduk. Azınlık olmayı reddeden bir azınlığa nasıl kötü davranılır, nasıl “zorbalık edilir”, nasıl baskı yapılır? Azınlıkta olmanın zorunlu ve kaçınılmaz olarak getirdiği bazı mahzurlar vardır. Bu mahzurlar şunlardır: Ya belli sorunlarda sizin oyunuzu aşan, azınlıkta kaldığınız bir kurula katılırsınız, ya da dışında kalıp ona saldırır ve dolayısıyla, iyi doldurulmuş bataryaların ateşi altında kalırsınız.

Yoldaş Martov’un “sıkıyönetim” hakkındaki feryatları, azınlıktakilerle haksız ve haince savaşıldığı anlamına mı geliyor? Ancak böyle bir iddia (Martov’un gözünde) bir parçacık anlam taşıyabilir, çünkü yineliyorum, azınlıkta olmanın zorunlu ve kaçınılmaz bazı mahzurları vardır. Ama işin asıl gülünç yanı, konuşmayı reddettiği sürece yoldaş Martov’la hiç bir biçimde savaşılamayacağıdır! Azınlık azınlık olmayı reddettiği sürece, hiç bir biçimde yönetilemez!

Martov yoldaş, merkez yayın organı yazı kurulunun, Plehanov’la ben o kuruldayken, yetkilerini aştığına, gücünü kötüye kullandığına dair tek bir olay gösteremez. Azınlığın örgüt içindeki görevlileri de Merkez Yönetim Kuruluyula ilgili olarak böyle bir tek olay ya da benzeri bir olay gösteremezler. Yoldaş Martov Sıkıyönetim’inde şimdi ne kadar işi çevirmeye çalışırsa çalışsın, sıkıyönetim feryatlarının “acı sızlanmalar”dan başka bir şey olmadığı kesinlikle ortadadır.

Yoldaş Martov’la hempasının, kongre tarafından atanan yazı kuruluna karşı çıkışlarında makul kanıtlardan

ne kadar yoksun oldukları en iyi biçimde, şu sözlerinde görülüyor: “Biz köle değiliz!” (Sıkıyönetim, s. 34). Kendini, yığın örgütünün üstünde ve yığın disiplininin dışında, “seçkin beyinler” arasında gören burjuva aydının zihniyeti, burada dikkate değer bir açıklıkla dile getiriliyor. Partide çalışmayı reddedişlerini “köle olmadıkları”nı söyleyerek açıklamak, kendini bütün bütün ele vermektir, herhangi bir savdan yoksun olduğunu itiraf etmektir, doyumsuzluğun (dissatisfaction) nedenlerini, makul nedenlerini hiç bir biçimde gösterememektir. Plehanov ve ben, çalışmayı reddedişlerini gösterecek hiç bir şey yapmadığımızı ilân ediyoruz; farklılıklarını ortaya koymalarını rica ediyoruz; verdikleri tek yanıt, (üyeliğe çağırılma konusunda henüz herhangi bir pazarlığın tamamlanmamış olduğunu ekleyerek) “biz köle değiliz” demek oluyor.

Birinci madde üzerindeki tartışmalarda, oportünist savlara ve anarşist laf cambazlığına duyduğu eğilimi ortaya koyarak kendini belli eden aydın bireyciliği için, tüm proleter örgütü ve disiplini köleliktir. Okurlar yakında göreceklerdir ki, bu “parti üyeleri”nin ve parti “yetkilileri”nin gözünde, yeni bir parti kongresi bile, “seçkin beyinler” için korkunç ve iğrenç bir kölelik durumudur. ... Bu “kurum” parti unvanından yararlanmaya karşı olmayan ama kendilerine verdikleri partili unvanının partinin çıkarlarıyla ve arzusuyla bağdaşmadığını pek iyi bilen kişiler için gerçekten korkunçtur.

Benim, yeni İskra yöneticilerine yazdığım ve yoldaş Martov’un Sıkıyönetim’inde yayınladığı mektubumda sıraladığım komisyon kararları, azınlığın davranışının, kongre kararlarına düpedüz itaatsizliğe ve olumlu pratik çalışmayı başıbozukluğa kadar vardırıldığını, gerçekleri ortaya koyarak göstermektedir. Oportünistlerden ve İskra’yı sevmeyenlerden oluşan azınlık, kongredeki yenilginin öcünü almak için yanıp tutuşarak ve ikinci kongrede kendilerine yöneltilen oportünistlik ve aydın istikrarsızlığı suçlamalarını onurlu ve dürüst yollardan (davalarını basında ya da bir kongrede açıklayarak) çürütmeyi asla başaramayacaklarını kavrayarak, partiyi parçalamaya çabaladı, parti çalışmalarına zarar verdi, o çalışmaları başıboşluğa sürükledi. Partiyi ikna edemeyeceklerini anladıkları için, partiyi başıboşluğa sürükleyerek, parti çalışmalarını köstekleyerek amaçlarına varmaya çalıştılar. (Kongredeki hatalarıyla) çanağı çatlatmaya neden olmakla suçlandılar; bu suçlamaya, çanağı tümünden parçalamak için ellerinden gelen her çabayı göstererek yanıt verdiler.

Düşünceleri öylesine çarpıklaştı ki, boykot ve çalışmayı reddetmek, savaşımın “dürüst yöntemleri” ilân edildi. Şimdi Martov yoldaş bu nazik nokta çevresinde kıvrır kıvrır kıvrıyor. Yoldaş Martov öylesi bir “ilke adamı”dır ki, azınlık tarafından uygulanıldığı zaman boykotu savunur, ama kendi tarafı çoğunluk haline gelip de boykot onu tehdit ettiği zaman, ondan yakınıdır.

Sosyal-demokrat bir işçi partisinde dürüst savaşım

yöntemlerinin ne olduğu konusunda olduğu gibi, bunun da bir yaygaracılık mı yoksa bir “ilke farklılığı” mı olduğuna, daha derinlemesine girmek gerektiğini sanmıyorum.

“Üyeliğe çağırılma” kavgasını başlatan yoldaşlardan bir açıklama alabilmek için (4 ve 6 Ekim tarihlerinde) yaptığımız başarısız girişimlerden sonra, merkez kurulları için, o yoldaşların, savaşımın dürüst yöntemlerine bağlı kalacakları şeklindeki sözlü güvencelerinin nasıl bir sonuç vereceğini bekleyip görmekten başka yapılacak bir şey kalmamıştı. 10 Ekimde Merkez Yönetim Kurulu, Birliğe (bkz: Birlik tutanakları, s. 3-5) bir genelge yolladı ve Birlik için bir tüzük hazırlamaya giriştiğini bildirerek, Birlik üyelerinden, yardım etmelerini istedi. O tarihte Birlik yöneticileri (bir oya karşılık iki oyla; ibid., s. 20) Birlik kongresi yapılmamasına karar vermişlerdi. Bu genelgeye azınlık yandaşlarının verdiği yanıtlar, kongre kararlarına bağlı kalınacağı ve boyun eğileceği yolundaki ünlü sözün, laftan öteye geçmediğini, ayrıca gerçekte merkez kurullarından gelen işbirliği çağrısına, safsata ve anarşist laf cambazlığıyla dolup taşan kaçamaklı özürlerle karşılık vermek suretiyle, azınlığın parti merkez kurullarına itaat etmemeye kesinlikle karar vermiş olduğunu derhal gösterdi. Birlik yöneticilerinden Deutsch’un ünlü açık mektubuna verdiğimiz yanıtta (Birlik tutanakları, s. 10) Plehanov, ben ve çoğunluğun öteki yandaşları, “Birliğin resmi bir yetkilisinin, bir parti kurulunun örgütlenme çalışmalarını desteklemek ve öteki yoldaşları da aynı biçimde, disiplini bozmaya, tüzüğe karşı durmaya çağırarak suretiyle parti disiplinini aşırı ölçüde ihlal etmesini” şiddetle protesto ettik. “‘Merkez Yönetim Kurulunun çağrısına uyarak böyle bir çalışmaya katılmakta kendimi serbest hissetmiyorum’ ya da ‘yoldaşlar, onların [Merkez Yönetim Kurulu] Birlik için yeni bir tüzük hazırlamasına izin vermemeliyiz’, vb. türünden sözler”, dedik, “parti, örgüt ve parti disiplini gibi sözlerin anlamını birazcık olsun kavrayan herkeste yalnızca nefret uyandıran türde kışkırtma yöntemleridir. Bu yöntemler, yeni kurulmuş bir parti kurumuna karşı kullanıldığı için daha da utanç vericidir ve bu yüzden de, kuşku yok ki, partili yoldaşlar arasında o kuruma karşı güveni kındaklama çabasıdır. Üstelik bu yöntemler, Birlik yönetiminin bir üyesinin mührüyle ve Merkez Yönetim Kurulunun arkasında uygulanmaktadır.” (Birlik tutanakları, s. 17.)

Bu koşullar altında Birlik kongresi, dalaşmadan başka bir şey vaat etmiyordu.

Ta başından bu yana yoldaş Martov, “kişilerle uğraşma” şeklindeki kongre taktiklerini sürdürdü; bu kez özel konuşmaları çarpıtarak yoldaş Plehanov’la uğraşıyordu. Yoldaş Plehanov protesto etti, yoldaş Martov da solumsuzluğun ya da öfkenin ürünü olan suçlamalarını geri almak zorunda kaldı (Birlik tutanakları, s. 39 ve 134)

Raporun sunulması zamanı geldi. Ben, parti kongresinde Birliğin temsilcisiydim. Raporumun özetine şöyle bir değinivermek (s. 43 ve sonrası)¹⁰ daha ayrıntılı olarak

bu broşürün içeriğini oluşturan kongre oylamalarının ana çizgileriyle bir tahlilini yaptığımı okurlara gösterecektir. Raporumun ana özelliği, Martov ve hempasının, kendi hatalarından ötürü partinin oportünist kanadında yer aldıklarını kanıtlayışydı. Gerçi bu rapor, çoğunluğu amansız karşıtlarımızdan oluşan bir topluluğa sunulmuştu ama, o kişiler, bu raporda, parti içindeki savaşımın ve tartışmanın dürüst yöntemlerinden ayrılan hiç bir şey bulamadılar.

Bunun tersine Martov'un raporu, benim olaylara bakışımın belli bazı noktalarındaki ufak-tefek "düzeltmeler" dışında (bu düzeltmelerin yanlışlığını yukarda göstermiş-tik) bozuk sınırların ürünü olmaktan başka bir şey değildi.

Çoğunluğun, bu ortam içinde savaşı sürdürmeyi reddetmesinde şaşılacak bir şey olmasa gerek. Yoldaş Plehanov "sahne"yi protesto etti (tutanaklar, s. 68)bu, gerçekte olağan bir "sahne"ydi! ve raporun özü hakkında daha önceden hazırlamış olduğu itirazları ortaya koymaksızın kongreden çekildi. Çoğunluğun hemen bütün öteki yandaşları da yoldaş Martov'un "bayağı davranışı"na karşı yazılı bir protestoda bulunduktan sonra (Birlik tutanakları, s. 75) kongreden çekildiler.

Azınlığın kullandığı savaşım yöntemlerini herkes iyice anlamıştı. Biz azınlığı kongrede siyasal bir hata işlemekle, oportünizme kaymakla, bundcular, Akimov'lar Bruker'ler, Egorov'lar ve Mahov'larla bir koalisyon kurmuş olmakla suçlamıştık. Azınlık kongrede yenik düşmüştü. Şimdi azınlık sayısız türden çıkışların, atılımların, saldırıların, vb. tümünü kucaklayan iki savaşım yöntemi "geliştirmişlerdi".

Birinci yöntem partinin bütün eylemlerini bozmak, çalışmalara zarar vermek, "herhangi bir gerekçe göstermeksizin" her şeyi kösteklemek.

İkinci yöntem "hır" çıkarmak, vb. vb.¹¹

Bu "ikinci savaşım yöntemi", görüşülmesine "çoğunluğun" doğal ki katılmadığı, Birliğin ünlü "ilke" kararlarında da açıkça görülmektedir. Yoldaş Martov'un Sıkıyönetim'inde yeniden yayınladığı bu kararları inceleyelim.

Trotsky, Fomin, Deutsch yoldaşlarla daha başkalarının imzaladığı birinci karar, parti kongresinin "çoğunluğu"na yöneltilmiş iki tezi içeriyor: 1) "Kongrede, esas itibarıyla İskra'nın daha önceki siyasetiyle çatışan eğilimlerin açığa vurulmasından ötürü, Merkez Yönetim Kurulunun otoritesini ve bağımsızlığını güven altına alacak esaslara parti tüzüğünde yer vermeye yeterince dikkat gösterilmemiş olmasını, Birlik, derin bir esefle karşıladığını belirtir." (Birlik tutanakları, s. 83.)

Daha önce de gördüğümüz gibi, bu "ilke" tezleri Akimov lafazanlığından başka bir şey değildir; bu lafazanlığın oportünist niteliğini parti kongresinde yoldaş Popov bile ortaya koymuştur. Gerçekte, Merkez Yönetim Kurulunun otoritesini ve bağımsızlığını "çoğunluğun" güven altına almayı amaçlamadığı savı dedikodudan başka

bir şey değildir. Plehanov'la benim yazı kurulunda bulunduğumuz sıralarda, konseyde, merkez yayın organının Merkez Yönetim Kurulu üzerinde herhangi bir egemenliği olmadığını, ama martovcular yazı kuruluna katıldıktan sonra, merkez yayın organının, konseyde, Merkez Yönetim Kuruluna karşı egemenliği güven altına aldığını anmak yeter de artar. Biz yazı kurulundayken, konseyde, yurtdışında oturan yazarlar üzerinde, Rusya'daki partililer egemendi; yönetimi martovcular ele aldıktan sonra durum tersine döndü. Biz yazı kurulundayken konsey, bir kez olsun, pratik sorunlara müdahale girişiminde bulunmadı; okurların yakın bir gelecekte öğreneceği üzere oybirliğiyle üye çağırma işleminden bu yana bu tür müdahaleler başladı.

İncelemekte olduğumuz kararın ikinci tezi şudur: "...Partinin resmi merkez organlarını kurarken, kongre, gerçekte var olan merkez organlarının sürekliliğini sağlama gereğini görmezlikten gelmiştir..."

Bu tezin özü, merkez organlarının kimlerden oluşacağı sorunda gelip dayanıyor. "Azınlık", kongrede, eski merkez organlarının göreve uygun düşmediklerini gösterdikleri ve birçok hata işledikleri gerçeğinden kaçınmayı yeğ tutmuştur. Ama en gülünç olanı, hazırlık komitesiyle ilgili olarak "sürekliliğe" atıfta bulunulmasıdır. Daha önce gördüğümüz gibi, hazırlık komitesinin tüm üyelerinin onaylanmasını kongrede hiç kimse ima bile etmemiştir. Martov, kongrede, hazırlık komitesinden üç kişiyi kapsayan bir listenin kendisini aşağılatmak demek olduğunu çılgınlar gibi dövünerek öne sürmüştür. Kongrede "azınlığın" önerdiği kesin liste hazırlık komitesinden bir kişiyi (Popov, Glebov ya da Fomin ve Trotsky), buna karşılık "çoğunluğun" listesi hazırlık komitesinden iki kişiyi (Travinski, Vasilyev ve Glebov) içermekteydi. Soruyoruz, "sürekliliğe" yapılan bu atıf, gerçekten bir "ilke ayrılığı" sayılabilir mi?

Eski yazı kurulunun, yoldaş Akselrod'un önderliğindeki dört üyesi tarafından imzalanan bir başka karara geçelim. "Çoğunluğa" yöneltilen, sonradan da basında birçok kez yinelenen belli-başlı suçlamaları bu kararda görüyoruz. Bu suçlamalar en iyi şekilde, yazı kurulu çevresinin üyeleri tarafından ifade edildiği biçimde incelenebilir. Suçlamalar, "partinin otokratik ve bürokratik yönetimi sistemi"ne, "gerçekten sosyal-demokratik bir merkeziyetçilik"ten farklı olarak, "bürokratik merkeziyetçiliğe" yöneltilmiştir. Karar, bürokratik merkeziyetçiliği şöyle tanımlamaktadır: bürokratik merkeziyetçilik "ön plana, iç birliği değil, salt mekanik yollardan, bireysel girişimin ve toplumsal eylemin sistemli olarak bastırılmasıyla sağlanan ve sürdürülen dışsal birliği, biçimsel birliği koyar"; bu nedenle de "toplumun bütünleyici parçalarını organik olarak bir araya getirme gücünde değildir"

Yoldaş Akselrod ve hempasının burada hangi "toplum"dan söz ettiğini, yalnızca tanrı bilir. Anlaşılan,

yoldaş Akselrod, arzulanan hükümet reformları konusunda bir Zemstvo söylevi mi yazıyordu, yoksa “azınlığın” yanlışlarını mı sayıp döküyordu, burasını kendisi de pek bilememektedir. Tatmin olmamış “yazı kurulu üyelerinin” yaygarasını ettikleri, parti içindeki “otokrasi”nin burada ne yeri var? Otokrasi, bir bireyin en yüksek, denetimsiz, seçimsiz, sorumluluktan uzak yönetimi demektir. “Azınlığın” yazılarından çok iyi bildiğimiz üzere, otokrat sözcüğüyle kastettikleri benim, başkası değil. Söz konusu karar hazırlandığı ve kabul edildiği zaman, ben Plehanov’la birlikte merkez yayın organındaydım. Demek ki, yoldaş Akselrod ve hempası, Plehanov’un ve Merkez Yönetim Kurulundaki öteki üyelerin, partiyi, işin gerekleri hakkındaki düşünceleri doğrultusunda değil, otokrat Lenin’in arzusu doğrultusunda “yönettikleri” inancında olduklarını ifade ediyorlardı. Bu otokratik yönetim suçlaması, zorunlu olarak ve ister-istemez, yönetici organın, otokrat dışındaki bütün üyelerinin, bir kişinin elinde basit bir alet olduklarını, bir başkasının arzularının basit piyonları ve aracı olduklarını söylemek demektir. Bir kez daha soruyoruz, pek saygı değer yoldaş Akselrod için “ilke ayrılığı” bu mudur?

Dahası var, kararların kesin olarak geçerli saydıkları parti kongresinden henüz dönen “parti üyeleri”miz, burada hangi dış, biçimsel birlikten, söz ediyorlar? Dayanıklı bir temel üzerinde örgütlenmiş bir partide, birlik sağlamanın, parti kongresinden başka bir yöntemini biliyorlar mı? Eğer biliyorlarsa, ikinci kongreyi artık geçerli saymadıklarını açıkça ilân etme yürekliğini neden göstermiyorlar? Güya örgütlenmiş bir partide birlik sağlama konusundaki yeni fikirlerini ve yeni yöntemlerini bize söylemeyi neden denemiyorlar?

Dahası var, partinin merkez yayın organı, görüş ayrılıklarını ortaya koymalarını salık verdiği halde, bunu yapmak yerine, “üyeliğe çağırılma” pazarlığıyla uğraşan bizim bireyci aydınlarımız hangi “bireysel girişime baskı”dan söz ediyorlar? Genel olarak, Plehanov ve ben ya da Merkez Yönetim Kurulu, bizimle birlikte herhangi bir “eylem”e girmeyi reddeden kişilerin bağımsız eylemlerini ya da girişimlerini nasıl olur da bastırabiliriz? Bir insan, katılmayı reddettiği bir kurulda, nasıl olur da “baskı altında tutulabilir”? Seçilmemiş yazı kurulu üyeleri, “yönetilmeyi” reddettikleri halde, nasıl olur da bir “yönetim sistemi”nden yakınabilirler? Biz, yoldaşlarımızı yönetmekte herhangi bir hata işlemiş olamayız, çünkü onlar hiç bir zaman bizim yönetimimiz altında çalışmış değildirler.

Ünlü bürokrasi hakkındaki bu feryatların, merkez organlarına seçilen kişiler hakkında duyulan tatminsizlik duygusunun yalnızca bir perdesi olduğu kongrede olanca ağırbaşlılıkla verilen sözden dönüşü örtmek için kullanılan bir incir yaprağı olduğu, sanırım apaçık ortadadır. Siz bir bürokratsınız, çünkü kongre tarafından benim arzuma uygun olarak değil, o arzuma karşın görevlendirildiniz;

siz bir resmiyetçisiniz, çünkü kongrenin resmi kararlarına göre davranıyorsunuz, benim arzuma göre değil; siz büyük ölçüde mekanik bir hareket içindesiniz, çünkü benim üye çağırılma arzuma hiç dikkat etmiyor, yalnızca parti kongresindeki “mekanik” çoğunluktan söz ediyorsunuz; siz bir otokratsınız, çünkü, çevrecilik anlayışlarının kongre tarafından açıkça kabul edilmeyişinden hoşlanmadıkları için kendi çevrelerinin “sürekliliği”nde daha çok direnen eski uyusuk bir takıma iktidarı teslim etmeyi reddediyorsunuz.

Bürokrasi hakkındaki bu feryatlar, belirttiğim nokta dışında, hiç bir gerçek anlam taşımamaktadır.¹²Bu savaş yöntemi, yalnızca, azınlığın aydın istikrarsızlığını bir kez daha kanıtlamaktadır. Merkez kurulları seçiminin başarısız bir seçim olduğuna partiyi inandırmak istiyorlardı. Bu işi nasıl ele aldılar? Plehanov ve benim tarafımdan yönetiliş biçimine karşı çıkarak İskra’yı eleştirmekle mi? Hayır, bunu yapabilecek durumda değillerdi. Kullandıkları yöntem, partinin bir bölümünün, nefret edilen merkez organlarının yönetimi altında çalışmayı reddetmesiydi. Ama dünyada hiç bir partinin hiç bir merkez organı, onun yönetimini kabul etmeyen kişileri yönetme yeteneğinde olduğunu gösteremez. Merkez organlarının yönetimini kabul etmemek partide kalmayı reddetmekle birdir; bu bir yıkma yöntemidir, inandırma yöntemi değil. Ve inandırma yerine yıkma çabası göstermeleri, onların tutarlı ilkelerden kendi fikirlerine inanç duymaktan yoksun olduklarını ortaya koymaktadır.

Bürokrasiden söz ediyorlar. Bürokrasi sözcüğü Rusçaya, yerde ve mevkide pekişme (concentration) olarak çevrilebilir. Bürokrasi, işin gereklerini, birinin kendi mesleğinin (career) çıkarlarına tabi kılması demektir; işin kendini ihmal ederek, dikkatini belli yerlerde toplamak demektir; fikirler için savaşmak yerine üyeliğe çağırılmak için kavgaya etmek demektir. Bu tür bir bürokrasinin parti için zararlılığı ve istenmezliği kuşkusuz doğrudur ve ben, şimdi partimizde çekişen iki taraftan hangisinin, böyle bir bürokrasiden suçlu olduğuna karar vermeyi, güven içinde, okurlara bırakabilirim... Onlar, birliğe ulaşma yöntemlerinin aşırı ölçüde mekanik olduğundan söz ediyorlar. Kuşku yok ki, aşırı ölçüde mekanik yöntemler zararlıdır; ama parti, bazı kişilerin yeni görüşlerinin doğruluğuna inandırılmadan, hatta bu görüşler henüz partiye açıklanmadan önce o kişilerin parti organlarına yerleştirilmesinden daha mekanik bir savaşım yöntemi yeni bir eğilimin eski eğilime karşı kullandığı savaşım yöntemi düşünülüp düşünülemeyeceğini, burada da bir kez daha okurun yargısına bırakıyorum.

Ama azınlığın durup dinlenmeksizin kullandığı sloganlar, bugünkü olayda görülen “dönüş”ü başlattığına kuşku bulunmayan küçük ve özel davayla ilgili olmaksızın, belki de ilke açısından bir şeyler ifade ediyordu, belki de özel bazı fikir gruplarını ifade ediyordu. Belki de “üyeliğe çağırılma” kavgasını bir yana bırakabilseydik, bu slogan-

lar, farklı bir görüş sisteminin ifadesi haline gelebilirdi.

Sorunu bir de bu açıdan inceleyelim. Ancak her şeyden önce, böyle bir incelemeyi Birlik'te ilk kez yapmayı deneyenin, azınlığın anarşizme ve oportünizme kayışına değinen Plehanov olduğunu ve (tutumunun ilkelerle ilişkili olduğunu herkes itirafa hazır olmadığı için şimdi gücenen¹³) yoldaş Martov'un da, Sıkıyönetim'inde bu olayı tümünden bilmezlikten geldiğini kayıtlara geçirelim.

Birlik kongresinde, Birliğin ya da herhangi bir yönetim kurulunun, kendisi için hazırlayacağı tüzüğün, Merkez Yönetim Kurulunun onayı olmaksızın ve hatta Merkez Yönetim Kurulu onaylamadığı zaman bile geçerli olup olmadığı genel sorusu ortaya atılmıştı. Düşünülürse, şundan daha açık bir şey olamaz: tüzük, örgütlenmenin resmi ifadesidir; bizim parti tüzüğümüzün 6'nci maddesine göre de, yönetim kurullarını kurma hakkı açıkça Merkez Yönetim Kuruluna bırakılmıştır; tüzük, bir yönetim kurulunun özerklik sınırlarını çizer ve sınırların çizilmesinde son söz, partinin yerel organına değil, merkez organına aittir. Bu, işin abecesi kadar basittir; ve çok bilmiş bir edayla, "örgütlenme"nin, her zaman "tüzüğü onaylama"yı içermediğini öne sürmek çocukcadır (sanki Birliğin kendisi, resmi tüzük temelinde örgütlenmeyi, kendi arzusuyla ifade etmemiş gibi). Ama yoldaş Martov, sosyal-demokrasinin abecisini bile (umalım ki geçici olarak) unutmuştur. Onun fikrince, tüzüğün onaylanmasını istemek, yalnızca, "daha önceki devrimci İskra merkeziyetçiliğinin yerini bürokratik merkeziyetçiliğin aldığı" göstermektedir (Birlik tutanakları, s. 95) ve onun fikrince yoldaş Martov bunu aynı konuşmasında söylemiştir tartışılan konunun "ilke"ye ilişkin yani bu noktada yatmaktadır (Birlik tutanakları, s. 96). Bu, Martov'un, Sıkıyönetim'inde unutmayı yeğ tuttuğu bir ilkedir!

Plehanov yoldaş, Martov'u hemen yanıtlamış ve "kongrenin itibarını azaltıcı" nitelikteki bürokrasi ve hacıyatmaz, vb. gibi sözlerin kullanılmamasını rica etmiştir (Birlik tutanakları, s. 96). Bunun üzerine, bu tür ifadeleri, "ilke açısından, belli bir eğilimi niteleyen ifadeler" olarak gören Martov'la Plehanov arasında karşılıklı bir tartışma başlamıştır. O sıralarda çoğunluğu destekleyen öteki kişiler gibi Plehanov da ilkelerle değil, "üyelike çağırılmakla" ilgili olduklarını düşünerek bu tür ifadeleri gerçek değerleriyle almaktaydı. Ama yine de Martov'larla Deutsch'ların ısrarına uyarak (Birlik tutanakları, s. 96-97), Plehanov yoldaş, onların ilke saydıkları şeyleri, ilke açısından incelemeye koyuldu. "Eğer böyle olsaydı" dedi Plehanov (yani eğer yönetim kurulları, kendi örgütlerini biçimlendirmekte, kendi tüzüklerini yapmakta özerk olsalardı), "o zaman partiye karşı, bütüne karşı da özerk olurlardı. Bu bundcu bir görüş bile değildir, tepeden tırnağa anarşist bir görüştür. Anarşistler de böyle der: bireylerin hakları sınırsızdır derler; bu haklar birbiriyle çatışabilir derler; her birey, kendi haklarının sınırını kendisi saptar

derler. Özerkliğin sınırlarını, grubun kendisi değil, onun bir parçasını oluşturduğu bütün belirlemelidir. Bund, bu ilkenin göze çarpıcı bir ihlaliydi. O yüzdendir ki, özerkliğin sınırlarını, kongre ya da kongrenin görevlendirdiği yüksek bir organ belirler. Merkez organının otoritesi, törel (ahlaki) ve aydınca bir saygınlığa dayanmalıdır. Kuşkusuz bu noktaya katılıyorum. Örgütün her temsilcisi, o örgüte ait kurumun törel saygınlığıyla ilgilenmek zorundadır. Ama bundan, saygınlık gerekliyse de otorite gerekli değildir sonucu çıkmaz. Otoritenin gücünü fikirlerin gücünün karşısına koymak, anarşistçe konuşmaktır, burada yeri olmamak gerekir." (Birlik tutanakları, s. 98.) Bu önermeler, büyük ölçüde işin abecesi türündendir, temeldir, gerçekte oya konmuş olması bile tuhaf olan (tutanaklar, s. 102) ve yalnızca "kavramlar birbirine karıştırıldığı" için sorun haline gelen (tutanaklar, anılan yer) belitlerdir (axioms). Ama azınlığın aydın bireyciliği, onları kaçınılmaz olarak, kongreyi baltalama isteğine ve çoğunluğa boyun eğmeyi reddetmeye sürüklemiştir; bu istek anarşistçe konuşmalardan başka hiç bir şeyle haklı gösterilemezdi. Azınlığın Plehanov'a verebileceği hiç bir yanıt bulunmayışını, yalnızca onun kullandığı oportünizm, anarşizm, vb. sözlerin aşırı ölçüde sert sözler olduğunu söyleyerek yakınmalarını belirtmek de hayli eğlendiricidir. Plehanov, "lése-majesté"¹⁴ve hacıyatmaz sözcükleri yerinde görülürken, jorecilik ve anarşizm sözcüklerine neden yer olmadığı"nı sorarak, bu yakınmalarla bir güzel alay etti. Buna hiç, bir yanıt verilmedi. Esasen bu garip quid pro quo,¹⁵ Martov, Akselrod ve hempasının başına sık sık gelmiştir: yeni sloganları, açıkça sınırlılığın damgasını taşımaktadır; gerçekleri belirtmek onları gücendirir bildiğiniz gibi ilke adamıdır; ama kendilerine, parçanın bütüne boyun eğmesi gereğini ilke olarak yadsırsanız siz bir anarşistsiniz denmiş ve yine gücenmişlerdir, ifade pek kuvvetliymiş çünkü! Başka deyişle, Plehanov'a karşı bir savaş vermek isterler, ama onun ciddi bir tepki göstermemesi koşuluyla!

Yoldaş Martov ve birçok başka "Menşevik"¹⁶beni kaç kez, pek çocukça bir tutumla şu "çelişki "ye düşmekle suçlamışlardır: Ne Yapmalı?"dan ya da Bir Yoldaşa Mektup'tan, ideolojik etki, etkinlik savaşımı, vb.den söz eden bir bölüm alırlar ve bu bölümü, tüzüğü kullanarak etkinlik sağlama "bürokratik" yöntemiyle, otoriteye dayanma "otokratik" eğilimiyle, vb. bunlar arasında bir karşıtlık bulmaya çalışırlar. Ne kadar da saflar! Önceleri bizim partimizin resmen örgütlenmiş bir bütün olmadığını, yalnızca ayrı gruplar toplamı olduğunu, bu nedenle de bu gruplar arasında, ideolojik etki ilişkisi dışında herhangi bir ilişkinin olanaklı olmadığını çoktan unutmuşlardır. Şimdiyse örgütlenmiş bir parti haline geldik. Bu, otoritenin kurulmasını, fikir gücünün otorite gücü haline dönüştürülmesini, daha alt düzeydeki parti kurullarının daha üst düzeydeki kurullara bağlanmasını içerir. Böyle basit, temel şeyleri salt eski ahbabların kulağına küpe olsun diye

ağza sakız yapmanın insanı rahatsız etmesinin nedeni, bunun temelindeki şeyin, seçimlerde azınlığın çoğunluğa rıza göstermeyi reddettiğinin yattığını bilmekten ötürüdür. Ama ilke açısından bakıldığında, benim çelişkiye düştüğümü böyle sonu gelmez biçimde öne sürmek, gelip anarşist lafazanlığa dayanır, başka bir şeye değil. Yeni İskra bir parti kurumunun unvanını ve haklarını kullanmaya, onlardan yararlanmaya karşı değildir, ama partinin çoğunluğuna boyun eğmek de istemez.

Eğer bürokrasi konusundaki sözler herhangi bir ilkeyi içeriyorsa, eğer parçanın bütüne boyun eğme görevinin anarşistçe yadsınması değilse, o zaman karşı karşıya olduğumuz şey, bireysel aydınların proletarya partisine karşı sorumluluğunu azaltmaya çalışan, merkez kurullarının etkinliğini zayıflatmak isteyen, partideki en az sebatlı öğelerin özerkliğini genişletmek isteyen, örgütsel ilişkileri salt platonik bir düzeye indirgemek ve yalnızca sözle kabul etmek isteyen bir oportünizm ilkesidir. Bunu parti kongresinde gördük; şimdi Birlik Kongresinde Martov ve hempasının dudaklarından dökülen “canavarca” merkeziyetçiliğe ilişkin sözlerin tam aynısını orada da Akimov’larla Lieber’ler söylemişlerdi. Martov’la Akselrod’un örgütlenme konusundaki “görüşleri”ne, bir rastlantı olarak değil, yalnızca Rusya’da değil ama tüm dünyada, bizzat o görüşlerin yapısı nedeniyle oportünizmin kılavuzluk ettiğini, yoldaş Akselrod’un yeni İskra’daki yazısını incelerken, daha sonra göreceğiz.

Dipnotlar

¹ Eğer küçük şeyler büyük şeylerle karşılaştırılabilirse. -Ed

² En aşırı. -ç

³ Bu mektup, [13] Eylül [1903]’te [yeni tarihle] yazıldı. [Bkz: Lenin, Collected Works, Vol. 34, s. 164-166. -Ed.]. Mektubun, yalnızca bana, önümüzdeki konuyla ilişkili görünmeyen bölümlerini atladım. Eğer mektubun kendisine yazıldığı kişi, benim atladığım bölümleri önemli görürse, bu atlamaları derhal onarabilir. Bu fırsattan yararlanarak, yeri gelmişken söyleyeyim, benim karşıtlarımdan isteyen, eğer yararlı bir amaca hizmet edeceğini düşünürse, benim kendilerine yazdığım özel mektupları yayınlatabilir

⁴ Bu kurul üyesi ayrıca, azınlıkla bir dizi özel ve toplu konuşmalar yaptı, çıkarılan akıllalmaz masalları yalanladı ve o kişilerin parti görevi anlayışına seslendi.

⁵ Zarya (“Şafak”) İskra yazı kurulu üyelerinin 1901-1902’de Stuttgart’ta yayınladıkları Marksist bilimsel ve siyasal dergi. Zarya, enternasyonal revizyonizmi ve Rus revizyonizmini eleştirmiş ve Marksizm’in teorik önermelerini savunmuştur. Gazete, Lenin’in şu yazılarını yayınlamıştır: “Zemstvo Zalimleri ve Liberalizmin Aniballeri”, “Tarım Sorunu ve Bay Eleştirmenler” (Tarım Sorunu ve Marx’ın Eleştirileri’nin ilk dört bölümü), “Rus Sosyal-Demokrasinin Tarım Programı”. Gazete ayrıca Plehanov’un şu yazılarını yayınlamıştır: “Eleştirmenlerimizi Eleştiri. Bölüm: I. Bay P. Struve, Toplumsal Gelişme Marksist Teorisini Eleştirici Rolünde”, “Kant, Kant’a Karşı ya da Bay Bernstein’in Vasiyeti”. 192

⁶ Yoldaş Martov’a gönderilen mektup ayrıca bir broşüre atıfta bulunuyor ve şu tümceyi de içeriyordu: “Son olarak, çalışmaların selameti bakımından bir kez daha belirtiriz ki, size, partinin en yüksek organında kendi görüşlerinizi resmen ifade etmek ve savunmak için her türlü fırsatı vermek üzere, sizi merkez yayın organının yazı kuruluna üye olarak çağırmaya hala hazırız”

⁷ Yoldaş Plehanov buna belki şunu da ekledi: “ya da kavgayı başlatanların her bir isteğini tatmin etmeniz gerekir.” Bunun neden olanaksız olduğunu göreceğiz.

⁸ Martov’un o zaman yeniden basılmakta olan broşürüne ilişkin sözlerini buraya almıyorum.

⁹ Maden bölgesinin kararı (Sıkıyönetim, s. 38)

¹⁰ Bkz: Lenin, Collected Works, Vol. 7, s. 73-83. -Ed.

¹¹ Daha önce de belirttiğim gibi, sürgün ve göçmen topluluklarının havası içinde çok alışılmış bir şey olan yaygaracılığın en çirkin görünümünü bile aşağılık amaçlara yormak akıllıca değildi. Bu, olağan olmayan yaşam koşullarının, bozuk sınırların, vb. ortaya çıkardığı bir tür salgın hastalıktır. Bu savaşım sisteminin tam bir görüntüsünü burada vermek zorunda kalışının nedeni, yoldaş Martov’un, “Sıkıyönetimi”inde, aynı savaşım sistemine yeniden başvurmuş olmasıdır.

¹² Yoldaş Plehanov’un, cankurtaran üye çağırma işlemlerinin yapılmasını bitirir bitirmez, azınlığın gözünde “bürokratik merkeziyetçiliğin” yandaşı olmaktan çıktığını belirtmek yeter.

¹³ Hiç bir şey, Lenin’in herhangi bir ilke ayrılığı görmeyi reddettiği ya da yadsıdığı yolunda, yeni İskra tarafından öne sürülen yakınmadan daha gülünç değildir. Eğer sizin davranışınız ilkeler üzerine biraz daha fazla kurulmuş olsaydı, oportünizme doğru kaydığınıza dair tekrar tekrar öne sürdüğüm ifadeleri, daha önceden ele alır, incelerdiniz. Eğer tutumunuz ülkelere biraz daha fazla dayanmış olsaydı, ideolojik bir savaşımı, yer için verilen bir kavgaya indirgemezsiniz. Suçlanacak biri varsa o sizsiniz, çünkü sizlere bir ilke insanı gözüyle bakılmasını olanaksız hale getirecek her şeyi siz kendi kendinize yaptınız. Örneğin yoldaş Martov’u alalım: Yoldaş Martov, Sıkıyönetim’inde Birlik Kongresinden söz ederken, anarşizm konusunda Plehanov’la çıkan tartışma için hiç bir şey söylemiyor, onun yerine, Lenin’in süper-merkez olduğunu, merkezin buyrultu çıkarması için Lenin’in yalnızca gözünü kırpmasının yettiğini, Merkez Yönetim Kurulunun, Birliğin haklarını çiğnediğini, vb. söylüyor. Hiç kuşku yok ki, Martov yoldaş, konusunu böyle seçerek, ilkelerinin ve fikirlerinin ne ölçüde derin olduğunu göstermiştir.

¹⁴ Fransızca léser eylemi, zarar vermek anlamındadır, majesté sözcüğüyle birlikte kullanıldığı zaman krala zarar vermek anlamına gelir. Lése majesté deyimini, eskiden kralın koyduğu düzene ve yasalara aykırı davranış anlatan bir deyimdi. Daha sonraları bu deyim anlamı daralmış, krala hakaret, yasağı çiğneme, tabuya dokunma anlamlarına gelir olmuştur. Burada kastedilen şey, Martov yandaşlarının, Lenin’i hedef almalarının krala hakaret niteliğinde görüldüğünü ileri sürmeleridir

¹⁵ Karşılık, bedel, bir şeyin yerini tutan şey

¹⁶ Bolşevik sözcüğünün Rusça bolşinstvo (çoğunluk) sözcüğünden gelmesi gibi, Menşevik sözcüğü de menşinstvo (azınlık) sözcüğünden gelmektedir.

BÜYÜK BİR KIVANCIN YOLUNU UFAK KAYGILAR ENGELLEMELİDİR

V. İ. Lenin – Bir Adım İleri İki Adım Geri

Birlik tüzüğünün, Merkez Yönetim Kurulu tarafından onaylanmasını öngören önerenin Birlik tarafından reddi (Birlik tutanakları, s. 105), parti kongresi çoğunluğunun derhal oybirliğiyle belirttiği gibi, “parti tüzüğünün açıktan açığa ihlal”iydi. İlke sahibi kişilerin hareketi olarak görülen bu ihlal girişimi tam bir anarşizmdi; kongre sonrası savaşımının havası içinde, bu ihlal girişimi, bir yandan, parti azınlığının, parti çoğunluğuyla “hesaplaşma”ya çabaladığı (Birlik tutanakları, s. 112) izlenimini yaratırken, bir yandan da azınlığın partiye itaat etmeyi ya da partide kalmayı arzu etmediğini gösteriyordu. Merkez Yönetim Kurulunun, Birlik tüzüğünde bazı değişiklikler yapılması çağrısına ilişkin bir önergeyi (Birlik tutanakları, s. 124-125) kabul etmeyi Birlik reddedince de, bir parti örgütünün kongresi olarak görülmeyi isteyen, ama aynı zamanda partinin merkez kuruluna itaat etmek istemeyen bu kongrenin gayrimeşru ilân edilmesi kaçınılmaz bir zorunluluk olarak belirdi. Bu zorunluluğa uyararak, parti çoğunluğundan yana olanlar, bu yakışık almaz orta oyununda herhangi bir payları bulunmasın diye, derhal bu sözüm ona parti toplantısından çekildiler.

Tüzüğün 1’inci maddesi üzerindeki sebatsızlığıyla kendini ortaya koyan, örgütsel ilişkileri ancak platonik olarak kabul etmiş bu aydın bireyciliği, böylece, benim daha Eylül ayında, yani parti örgütünü parçalama noktasına varmadan bir-buçuk ay önce tahmin ettiğim mantıklı sonucuna ulaşmış oluyordu. Birlik Kongresinin sona erdiği akşam Plehanov, partinin her iki merkez organındaki arkadaşlarına, “yoldaşlarına ateş açma”ya tahammül edemeyeceğini, “bölünmektense insanın beynine bir kurşun sıkmasının daha iyi olduğu”nu, işin daha da kötüye gitmesini önlemek için, üzerinde, işin aslında 1’inci maddenin yanlış konumunda görülebilecek ilkeler üzerinde

olduğundan daha fazla yıkıcı bir savaşıma girilen kişisel ödünlere azami ölçüde verilmesinin zorunlu olduğunu söyledi. Yoldaş Plehanov’un, parti açısından önem taşıyan bu geri dönüşünü daha doğru biçimde değerlendirebilmek için, özel konuşmalara, (aşırı durumlarda son kaynak olarak değinilecek) özel mektuplara dayanılmamasını, ama bunların yerine Plehanov’un tüm partiye yaptığı kendi açıklamasına, yani Birlik Kongresinin hemen ardından, ben merkez yayın organından istifa ettikten (1 Kasım 1903) sonra ve Martovcuların üyeliğe çağırılmasından (26 Kasım 1903) önce yazılan ve İskra’nın 52’nci sayısında yayınlanan “Ne Yapmamalı?” başlıklı yazısına dayanılmasını salık veririm.

“Ne Yapmamalı?”nın temel fikri, siyasette, kişinin çok inatçı, çok haşın ve boyun eğmez olmamasının gerektiğidir; bir bölünmeden kaçınmak için (bize yaklaşmakta olanlar ya da tutarsızlar arasındaki) revizyonistlere ve anarşist bireycilere bile boyun eğmek bazen gereklidir. Bu soyut genellemelerin İskra okurları arasında geniş ölçüde karışıklık yaratması doğaldı. Yoldaş Plehanov’un (daha sonraki yazılarında) yer alan, fikirlerinin yeniliği ve halkın diyalektik bilgilerinin eksikliği nedeniyle anlaşılamadığından söz eden kendini beğenmiş, hükümdarca ifadelelerini okuyunca, insan gülmeden edemiyor. Gerçekte “Ne Yapmamalı?”yı, o yazının yazıldığı sırada, Cenevre’nin, adları aynı harfle başlayan iki dış mahallesinde¹ oturan birkaç düzine insan anlayabilirdi. Plehanov yoldaşın talihsizliği, kongre sonrasında azınlığa karşı verilen savaşımın bütün aşamalarına katılmış bu birkaç düzine insanı amaçlayan bir yığın ima ve serzenişi, matematik simgeleri ve bilmeceleri, on bin kadar okur arasında dolaşıma sokmasıydı. Yoldaş Plehanov, diyalektiğin temel bir ilkesini, yani son derece talihsizce atıfta bulunduğu, soyut gerçek

yoktur, gerçek her zaman somuttur ilkesini çiğnediği için, bu başına geldi. Bu ilke gereğince, Birlik Kongresinden sonra, Martovculara boyun eğme fikrine, tümünden somut olan bu fikre, soyut bir görünüm vermek yersizdi.

Yoldaş Plehanov'un, yeni bir savaş narası olarak savunduğu boyun eğme iki halde meşru ve önemlidir: boyun eğen, kendisine boyun eğdirmeye çalışanların haklı olduğuna inandığı zaman (ki bu durumlarda dürüst siyasal önderler, yanlışlıklarını açıkça ve içtenlikle itiraf ederler) ya da daha büyük bir beladan sakınmak için akıl-dışı ve zarar verici bir isteğe boyun eğildiği zaman. Söz konusu yazıdan açıkça anlaşıldığına göre, yazarın düşündüğü hal, ikincisidir. Yazar, açıkça, revizyonistlere ve anarşist bireycilere (yani, şimdi her parti üyesinin Birlik tutanaklarından bildiği üzere Martovculara) boyun eğilmesinden söz etmekte ve bir bölünmeyi önlemek üzere bunun zorunlu olduğunu söylemektedir. Gördüğümüz gibi, yoldaş Plehanov'un sözde yeni düşüncesi, büyük bir kıvancın yolunu ufak-tefek kaygıların kesmesine izin verilmemesi, ufak bir budalalığın ve önemsiz bir anarşistçe konuşmanın partideki büyük bir parçalanmadan yeğ olduğu şeklindeki basmakalıp ve hiç de yeni olmayan bir bilgelige gelip dayanmaktadır. Yoldaş Plehanov bu yazıyı yazdığı zaman, azınlığın, partimizde oportünist kanadı temsil ettiğini ve o azınlığın anarşistçe silahlarla çarpıştıklarını çok iyi biliyordu. Yoldaş Plehanov, tıpkı (bir kez daha si licet parva componere magnis) Alman sosyal-demokratlarının Bernstein'la savaşıması gibi, bu azınlıkla, kişisel ödünler verilerek savaşılmaya tasarımıyla ortaya çıktı. Bebel kendi partisinin kongrelerinde, çevrenin etkisine yoldaş Bernstein (bir zamanlar yoldaş Plehanov'un kullanmayı pek sevdiği bir şekilde Bay Bernstein değil, yoldaş Bernstein) kadar açık olan bir başka kişi tanımadığını söylemişti: Onu, demişti, kendi çevremize alalım, Reichtag'ın üyesi yapalım, revizyonizmle revizyoniste karşı gereksiz bir sertlikle (Sobakeviç-Parvus'vari²) değil, ama "onu şefkate boğarak" savaşıalım tıpkı, anımsadığına göre, yoldaş M. Beer'in, İngiliz sosyal-demokratların bir toplantısında, İngiliz Sobakeviç-Hyndman'ın saldırısına karşı Almanların uzlaşmacılığını, barışçılığını, uysallığını, esnekliğini ve ihtiyatkârlığını savunurken söylediği gibi. Yoldaş Plehanov da tam aynı biçimde, Akselrod ve Martov yoldaşlarının önemsiz anarşizmini, küçük oportünizmini "şefkate boğmak" istemekteydi. Gerçi yoldaş Plehanov "anarşist bireyciler"i oldukça açıklıkla ima ederken revizyonistler hakkında kasıtlı olarak bulanık bir dil kullanmıştı; bunu, oportünizmden sahipsiz bir inanca (orthodoxy) kaymakta olan Raboçeye Dyelo'cuları kastettiği, ama sahipsiz bir inançtan revizyonizme doğru kaymaya başlayan Akselrod'la Martov'u kastetmediği izlenimini yaratacak bir biçimde yapmıştı. Ama bu masum bir savaş hilesiydi,³ parti yayınlarının topçu ateşine dayanma gücünde olmayan çelimsiz bir siperdi.

Olayların, açıkladığımız siyasal dönemdeki gerçek görünümünü bilenler, yoldaş Plehanov'un ruh haline nüfuz edebilenler, benim bu olayda bundan daha başka türlü davranamayacak olduğumu anlayacaklardır. Bunu, beni yazı kurulunu teslim etmekle suçlayan çoğunluk yandaşları için söylüyorum. Yoldaş Plehanov Birlik Kongresinden sonra ağız değiştirdiği ve çoğunluğu desteklemek yerine her ne pahasına olursa olsun uzlaşmayı desteklemeye başladığı zaman, bunu en iyi biçimde yorumlamak zorundayım. Belki de yoldaş Plehanov, yazısında, dostça ve dürüst bir barış programı öne sürmek istiyordu? Böyle herhangi bir program, her iki tarafın, hatalarını içtenlikle itiraf etmesine gelir dayanır. Plehanov yoldaşın, çoğunluğa yüklediği hata neydi? Revizyonistlere karşı, yersiz, Sobakeviç vari bir sertlik. Yoldaş Plehanov'un, bunu söylerken, kafasından neyin geçtiğini bilmiyoruz: katırlar hakkındaki şakası mı yoksa Akselrod'un huzurunda anarşizm ve oportünizm aşırı ölçüde ihtiyatsız değişimi mi? Yoldaş Plehanov, kendisini soyut biçimde", üstelik bir başka arkadaşı ima ederek, ifade etmeyi yeğlemişti. Kuşkusuz bu bir zevk meselesidir. Ama her şey bir yana, ben kendi sertliğimi, hem İskracıya mektubumda, hem Birlik Kongresinde açıkça itiraf ettim. Öyleyse, çoğunluğun böyle bir "hata"dan suçlu olduğunu itiraf etmeyi nasıl reddetmiş olabilirdim? Azınlığa gelince, Plehanov yoldaş, onların hatasının, bizi bir parçalanmanın eşğine getiren revizyonizm (onun oportünizm hakkında parti kongresinde söyledikleriyle ve jorecilik hakkında Birlik Kongresinde söyledikleriyle karşılaştırınız) ve anarşizm olduğunu belirtti. Bu hataların kabul edilmesini saklamaya ve o hataların verdiği zararı kişisel ödünlerle ve genel olarak şefkatli" bir davranışla gidermeye dönük bir çabayı ben engelleyebilir miydim? Plehanov yoldaş, "Ne Yapmamalı?" başlıklı yazısında, bize, "yalnızca belli bir tutarsızlık yüzünden" revizyonist olan revizyonistler arasındaki "muhaliflerimizi bağışlamamız" çağrısında bulunduğu zaman, ben böyle bir girişimi engelleyebilir miydim? Ve eğer, bu girişime inanmasaydım, merkez yayın organıyla ilgili olarak kişisel bir ödün vermekten ve çoğunluğun mevkiini savunmak üzere Merkez Yönetim Kuruluna geçmekten başka bir şey yapabilir miydim?⁴ Yalnızca 6 Ekim tarihli mektubumda, kavgayı "kişisel sinirliliğe" bağlama eğilimini taşımış olmam gibi bir nedenle bile olsa, bu tür girişimlerin başarıya ulaşması olasılığını kesin olarak yadsıyamaz ve başımızın üstünde sallanan bölünme tehdidinin tüm yükünü kendi omzuma alamazdım. Ama çoğunluğun mevkiini savunmayı siyasal görevim saydım ve hala da öyle sayıyorum. Bu konuda yoldaş Plehanov'a güvenmek gücü ve riskliydi, çünkü her şey gösteriyordu ki, Plehanov, "proletaryanın önderi, yetkisini, siyasal sağduyuya karşıt düşen savaşçı eğilimlerin dizginlerini salıverme hakkına sahip değildir" şeklindeki sözü, kendi yetkisini diyalektik bir yolda şöyle yorumlamaya hazırды: eğer ateş açmak zorundaysanız, o zaman

(Kasım ayında Cenevre'deki havanın halini düşünerek), daha iyi olanı, çoğunluğa ateş açmaktır... Çoğunluğun mevkiini savunmak esastı, çünkü bir devrimcinin özgür (?) iradesi sorunu üzerinde dururken, yoldaş Plehanov somut ve kapsamlı bir incelemeyi gereksinen diyalektiği hiçe sayarak bir devrimciye güven sorununu, partinin belli bir kanadına önderlik eden "proletaryanın önderi"-ne güven sorununu sessizce geçiştirivermişti. Plehanov yoldaş, anarşist bireycilikten söz eder ve bize, disiplinin çiğnenmesine "zaman zaman" gözlerimizi yummamızı ve "devrimci fikre bağlılıkla hiç bir ilgisi olmayan bir duyguda kök salmış" olan aydınca düzen tanımazlığa "bazen" baş eğmemizi salık verirken anlaşılan bizim parti çoğunluğunun özgür iradesini de dikkate almamız gerektiğini ve anarşist bireycilere verilecek ödünlerin genişliğine karar verme işinin pratik çalışmadaki görevlilere bırakılması gerektiğini unutuyordu. Çocukça anarşist saçmalarla yazın alanında savaşmak ne kadar kolaysa, aynı örgüt içinde anarşist bireycilerle pratik çalışmayı yürütmek o kadar güçtür. Pratikte anarşizme verilebilecek ödünlerin genişliğini belirleme işini kendi görevi sayarak yüklenen bir yazar, yalnızca aşırı ve gerçekten doktriner yazınsal kendini beğenmişliğini ortaya koyar. Yoldaş Plehanov, (Bazarov'un⁵ söylenegeldiği üzere salt önemli görünsün diye) haşmetli bir ifadeyle, eğer yeni bir bölünme ortaya çıkarsa işçilerin bizi anlayamaz hale geleceğini söylemişti; ama aynı zamanda da yeni İskra'da gerçek ve somut anlamını yalnızca işçilerin değil, tüm dünyanın anlayamayacağı bir yazı selini başlatmıştı. "Ne Yapmamalı?"nın provalarını okuyan bir Merkez Yönetim Kurulu üyesinin, Plehanov'un, belli bir yayının (parti kongresiyle Birlik Kongresi tutanaklarının) çapını daraltma planını bizzat o yazının boşa çıkaracağı uyarısında bulunmasında, çünkü o yazının merakları kamçılayacağını, sokaktaki adama,⁶ yargıya varması için yardımcı olmak üzere, bir yandan çekici ama bir yandan da kavranamaz bir şeyler vereceğini ve ister-istemez, insanların, şaşkınlık içinde "Ne oluyoruz?" diye sormalarına neden olacağını söylememesinde, şaşılacak bir şey yoktur. Savlarının soyutluğu ve imalarının muğlâklığı nedeniyle, yoldaş Plehanov'un bu yazısının, sosyal-demokrasi düşmanlarının saflarında zafer şenliğine, Revolutsionnaya Rossiya'nın⁷ sütunlarında kankan dansına ve Osvobojdeniye'deki kararlı revizyonistlerin çilgın övgülerine neden olmasında şaşılacak bir şey yoktur. Yoldaş Plehanov'un daha sonraları kendini çok gülünç ve çok üzüntü verici bir biçimde sıyırmaya çalıştığı bu gülünç ve üzüntü verici bütün yanlış anlamaların kaynağı diyalektiğin temel ilkesinin çiğnenmesinde yatmaktadır; bu ilke, somut sorunların, tüm somutlukları içinde ele alınması ilkesidir. Bay Struve'nin duyduğu haz, özellikle doğaldı: O, yoldaş Plehanov'un ardından gittiği (ama başaramadığı) "iyi" amaçlarla (şefkate boğma) hiç mi hiç ilgilenmiyordu; Bay Struve'nin ellerini ovuşturarak karşıladığı ve ellerini

ovuşturarak karşılamaktan başka türlü karşılayamayacağı şey, partimizin oportünist kanadına doğru kaymaydı. Bu kayma, şimdi herkesin açıkça görebileceği gibi, yeni İskra'da başladı. Herhangi bir sosyal-demokrat partide, en hafifinden ve çok geçici bile olsa, oportünizme yönelik her türlü kaymayı hoşnutlukla karşılayanlar, yalnızca Rus burjuva demokratları değildir. Akıllı bir düşmanın hesabı, pek nadir olarak basit bir yanlış anlamaya dayanır: bir insanın hatasını, onu öven kişilere bakarak söyleyebilirsiniz. Yoldaş Plehanov'un, okurun dikkatsizlik göstereceğini umması ve çoğunluğun, partinin sol kanadından sağ kanadına kaçışlara değil de üyeliğe çağırılmaya hiç bir koşul kabul etmeksizin itiraz ettiğini kanıtlamaya çalışması boşunadır. Sorun, bir bölünmeyi önlemek için yoldaş Plehanov'un kişisel ödün vermesi değildir (bu övülesi bir şey olurdu). Sorun, konuyu tutarsız revizyonistler ve anarşist bireycilerle bağlama gereğini tam olarak kavramasına karşın, Plehanov'un böyle yapmaması ve onun yerine konuyu, anarşizme verilecek pratik olası ödünlerin genişliği üzerinde kendileriyle anlaşmazlığa düşerek uzaklaştığı çoğunlukla bağlamasıdır. Sorun, yazı kurulunun hangi kişilerden kurulacağı konusunda yoldaş Plehanov'un bir değişiklik yapması değildir; revizyonizme ve anarşizme karşı durma şeklindeki tutumuna ihanet etmesi ve bu tutumu partinin merkez yayın organında savunmaktan vazgeçmesidir.

O tarihlerde, çoğunluğun, kurulu (organised) tek temsilcisi olan Merkez Yönetim Kuruluna gelince, yoldaş Plehanov, o kuruldaki, özellikle, anarşizme verilecek pratik ödünlerin olası ölçüsünün genişliği konusunda anlaşamayarak kopmuştur. 1 kasımdan bu yana, yani benim istifamın, şefkate boğma siyasetine alanı boş bırakmasından bu yana neredeyse bir ay geçmiştir. Yoldaş Plehanov her türlü teması yaparak, bu siyasetin uygun olup olmadığını denemek için her türlü fırsata sahipti. Bu süre içinde yoldaş Plehanov, "Ne Yapmamalı?" başlıklı yazısını yayınlamıştır. Deyim yerindeyse, bu yazı, Martovcuların yazı kuruluna girmeleri için verilmiş tek biletti ve şimdi de öyledir. Revizyonizm (çarşımamız, ama hasımlarımızı bağışlamamız gereken revizyonizm) ve anarşist bireycilik (kendisine kur yapılması ve şefkate boğulması gereken anarşist bireycilik) gibi sözcükler bu bilete koyu italik harflerle yazılmıştır. Lütfen içeriye buyurun beyefendiler, ben sizi şefkate boğacağım işte yoldaş Plehanov'un yazı kurulundaki yeni meslektaşlarına bu çağrıyla söyledikleri budur. Doğal olarak, Merkez Yönetim Kuruluna kalan tek şey, anarşist bireyciliğe verilebilecek pratik ödünlerin genişliği konusundaki son sözünü (ültimeatomun anlamı budur olası bir barış için son söz) söylemekti. Ya barış istiyorsunuzdur ki bu durumda, size şefkatimizi, barışçılığımızı, ödün vermeye, vb. hazır olduğumuzu göstermek üzere işte şu kadar sandalye (partide barış sağlanacaksa, çatışmanın yokluğu anlamında bir barış değil, partinin anarşist bireycilik tarafından tahrip edilmeyeceği anlamında bir barış

sağlanacaksa, yapabileceğimiz şey budur, daha fazlası değil); bu sandalyeleri alın ve Akimov’la Plehanov’dan adım adım uzaklaşıp geri dönün. Ya da kendi görüşlerinizi korumak ve sürdürmek istiyorsunuzdur, (eğer yalnızca örgütlenme konusunda olsa bile) tümenden Akimov’a kaymak istiyorsunuzdur, Plehanov’un değil sizin haklı olduğunuza partiyi inandırmak istiyorsunuzdur ki bu durumda, kendi yazarlar grubunuzu kurun, gelecek kongrede temsil edilmeyi sağlayın, dürüst bir savaşımla, açık bir tartışmayla çoğunluğu kazanmaya girişin. Martovculara verilen 25 Kasım 1903⁸ tarihli Merkez Yönetim Kurulu yazısında (Bkz: Sıkıyönetim ve Birlik Tutanaklarının Yorumu⁹) açıkça belirtilen bu seçenek, Plehanov’la benim, 6 Ekim 1903 tarihinde eski yazı kurulu üyelerine gönderdiğimiz mektupla tam bir uyuşum içindeydi. Plehanov’la ben o mektubumuzda, bunun ya bir kişisel öfkeden ileri geldiğini (ki bu durumda, en kötü olasılıkla, onları “üyeliğe bile çağırabileceğimizi”) ya da bunun bir ilke ayrılığı sorunu olduğunu (ki bu durumda da sizin her şeyden önce partiyi inandırmanız merkez organlarının kimlerden kurulacağı konusunda değişiklik yapılması hakkında, ondan sonra konuşmaya başlamanız gerektiğini) belirtmiştik. Tam o sıralarda, yoldaş Martov, profession de foi’si¹⁰ içinde (Bir Kez Daha Azınlıkta başlıklı yazısında) aşağıdaki satırları yazdığına göre, Merkez Yönetim Kurulu, bu nazik seçimi yapma işini seve seve Martovculara bırakabilirdi. Martov şunları yazmaktaydı:

“Azınlık, bir kimsenin yenilebileceğini, ama gene de yeni bir parti kurmayabileceğini partimiz tarihinde ilk kez gösterme onurunun kendisinde olduğunu iddia edebilir. Azınlığın bu tutumu, partinin örgütsel gelişmesine ilişkin görüşlerinden kaynaklanmaktadır; partinin ilk baştaki çalışmalarıyla aralarında güçlü bağlar bulunduğu bilincinden kaynaklanmaktadır. Azınlık kağıt üzerindeki devrimlerin gizemli gücüne inanmamaktadır ve kendi çabalarının yaşamın içinde saldırdığı derin köklerde, parti içinde yapacakları salt ideolojik propagandayla, örgütlenmeye ilişkin ilkelerinin zaferini sağlayacaklarının güvencesini görmekte-dirler.”

Ne mağrur, ne görkemli sözler! Ama bunların yalnızca sözde kaldığını olayların bize öğretmesi de ne acı! ... Umarım beni bağışlayacaksınız yoldaş Martov, sizin halk etmediğiniz bu “onuru” şimdi çoğunluk adına ben iddia ediyorum. Bu onur gerçekten büyük bir onur olacaktır, uğrunda dövüşmeye değer bir onur olacaktır, çünkü gruplar, bize, bölünmeye karşı aşırı ölçüde yavaştan davranma geleneğini ve “ya ceketini çıkar dövüşelim ya ver elini barışalım” düsturunun aşırı bir istekle uygulanmasını bırakmıştır.

Büyük kıvancın (birleşik bir partiye sahip olmanın), ufak-tefek kaygılara (üyeliğe çağırılma konusundaki kavgalara) ağır basması gerekiyordu ve ağır da bastı. Ben merkez yayın organından, (benimle Plehanov’un merkez

yayın organı adına konseye temsilci olarak gönderdiğimiz) yoldaş Y de konseyden çekildik. Merkez Yönetim Kurulunun barış konusundaki ultimatoomunu, Martovcular bir savaş ilânından farksız olan bir mektupla (bkz: anılan yayınlar) yanıtladılar. Bunun üzerine ve ancak bunun üzerine, yazı kuruluna, aleniyet konusundaki mektubumu yazdım (İskra, n° 53).¹¹ Eğer revizyonizm konuşulacaksa, tutarsızlık, anarşist bireycilik ve bazı önderlerin yenilgisi tartışılacaksa beyefendiler, o zaman hiç bir şeyi geri tutmaksızın, her şeyi, bütün olup bitenleri ortaya koyalım aleniyet konusundaki mektubumun özü buydu. Yazı kurulu öfkeli bir sövgü ve tanrısal bir öğütle yanıt verdi: “çevre yaşamının kavgacılığını ve zavallılığını”nı karıştırmaya kalkışmayın (İskra, n° 53). Kendi kendime düşündüm: “Çevre yaşamının kavgacılığı ve zavallılığı”, öyle mi?.. Pekala, es ist mir recht!¹² beyefendiler, sizinle aynı görüşteyim. Baksanıza, bu demektir ki, siz, “üyeliğe çağırılma” konusundaki bütün, bu yaygarayı, çevreci kavgası olarak sınıflıyorsunuz. Bu doğrudur. Ama şu uyuşmazlığa ne buyrulur? bu aynı sayının, 53’üncü sayının başyazısında, aynı yazı kurulu (öyle saymak zorundayız), bürokrasi, biçimcilik, vb. hakkında konuşuyor.¹³ Siz, merkez yayın organına üye olarak çağırılmak için verilen savaşı ortaya atmaya kalkışmayınız, çünkü bu kavgacılık olur. Ama biz Merkez Yönetim Kuruluna üye olarak çağırılmak sorununu ortaya atacagız ve onun adına kavgacılık demeyeceğiz, “biçimcilik” konusunda ilke ayrılığı diyeceğiz. Hayır, sevgili yoldaşlar, dedim kendi kendime, sizin böyle yapmanıza izin vermememe müsaade edin. Siz benim kaleme ateş açacaksınız, üstelik benim topçumu teslim etmemi isteyeceksiniz. Çok şakacısınız! Ve böylece Yazı kuruluna Mektup’umu (“İskra” Yazı kurulundan Çekilişimin Nedeni)¹⁴ yazdım ve İskra dışında yayınladım. Bu mektubumda, gerçekte neler olup-bittiğini kısaca anlatıyor ve merkez yayın organını siz, Merkez Yönetim Kurulunu biz alalım temeli üzerinde bir barışın olası olup olmadığını bir kez daha soruyordum. O zaman hiç bir taraf, partide kendini “yabancı” hissetmeyecekti, sonra, oportünizme doğru kayışı, ilkin basında, ardından da, ola ki üçüncü parti kongresinde tartışacaktık.

Bu barış önerisine yanıt olarak, düşman, konsey de dahil, bütün topçu bataryalarıyla ateş açtı. Top mermileri başıma yağıyordu. Otokrat, Schweitzer, bürokrat, biçimci, süper-merkez, tek yanlı, boyun eğmez, inatçı, dar kafalı, vesveseli, kavgacı. Çok ala dostlarım! Bitirdiniz mi? Dağarcığınızda daha başka bir şey kaldı mı? Bütün bu cephanelerin çok zavalıca olduğunu söylemeliyim...

Şimdi sıra bende Yeni İskra’nın örgütlenme konusundaki yeni görüşlerinin içeriğini ve bu görüşlerin, partimizin “azınlık” ve “çoğunluk” olarak ikiye bölünmesiyle ilişkisini, gerçek niteliğini, ikinci kongredeki tartışmaları ve oylamaları tahlil ederek daha önce esasen ortaya koymuş olduğumuz bölünmeyle ilişkisini inceleyelim.

Dipnotlar

¹ Muhtemelen Cenevre'nin iki dış semti: Carouge ve Cluse.

Çoğunluğun ve azınlığın destekçilerinin oturduğu yerler.

² Sobakeviç Gogol'ün Ölü Canlarından bir karakter.

³ Parti kongresinden sonra Martinov, Akimov ve Bruker yoldaşlara herhangi bir ödün verilmesi hiç bir zaman söz konusu olmamıştı. Onların da “üyelğe çağırılma” isteğinde bulunduklarından benim haberim yok. Yoldaş Starover'le yoldaş Martov'un, “Partinin yarısı” adına bize mektup ve “nota” yollarken yoldaş Bruker'e danıştıklarından da kuşum var... Birlik Kongresinde yoldaş Martov, “Riyazanov ya da Martinov'la bir birlik” fikrini, onlarla bir “pazarlık” olasılığını ya da ortak bir “parti hizmeti” (bir yazı kurulu üyesi olarak; Birlik tutanakları, s. 53) fikrini, eğilip-bükülmeyen bir siyasal yiğitlikle ve derin bir hiddetle reddetti. Birlik Kongresinde yoldaş Martov, “Martinov eğilimleri”ni sert bir dille kınadı (Birlik tutanakları, s. 88) ve yoldaş Ortodoks

⁴ Yoldaş Martov benim Merkez Yönetim Kuruluna avec armes et bagages [silah ve teçhizat elde ç.] geçtiğimi söylediği zaman çok doğru bir ifade kullanmıştı. Yoldaş Martov askeri benzetmeleri çok sever: Birliğe karşı kampanya, çarpışma, onulmaz yaralar, vb. vb... Doğruyu söylemek gerekirse, ben de askeri benzetmelerde çok zayıfımdır, özellikle insanın, Büyük Okyanustan gelen haberleri büyük bir ilgiyle izlediği şu günlerde... Ama yoldaş Martov, eğer askeri bir dil kullanacaksak, hikaye şöyle sürer: biz parti kongresinde iki hisarı ele geçiririz.

Siz Birlik Kongresinde onlara saldırıya geçersiniz. İlk, kısa ateş teatisinden sonra, benim silah arkadaşım, hisarlardan birinin komutanı, kale kapılarını düşmana açar. Doğal olarak ben, sahip olduğum topçuyu bir araya toplarım ve düşmanın çok ağır basan kuvvetlerine karşı “çembere dayanabilmek” için, gerçekte tahkim edilmemiş olan öteki hisara geçerim. Hatta bir barış önerisinde bile bulunurum, çünkü iki kuvvete karşı dayanma gücüm ne kadardır ki? Ama benim önerime yanıt olarak yeni müttefikler benim son hisarımı top ateşi altına alırlar. Ateşle karşılık veririm. Bunun üzerine, benim eski silah arkadaşım komutan müthiş bir öfkeyle haykırır: “Ey iyi insanlar, şu Chamberlain'e bakın, nasıl da kavgacı!

⁵ Bazarov Turgenyev'in Babalar ve Oğullarının baş kahramanı. 216.

⁶ Gayet hararetle ve heyecanlı özel bir tartışmanın içindeyiz. Aniden, aramızdan biri ayağa fırlıyor, atılıp pencereyi açıyor, Sobakeviç'lere, anarşist bireycilere, revizyonistlere karşı bağırıp-çağırmağa başlıyor. Doğal olarak, sokakta bir meraklı aylaklar kalabalığı toplanıyor ve düşmanlarımız sevinç içinde ellerini ovuşturmaya başlıyorlar. Öteki tartışmacılar da pencerenin önüne gidiyor ve hiç kimsenin hakkında hiç bir şey bilmediği noktalar üzerinde imada bulunmaksızın tutarlı bir açıklama yapmak istiyorlar. Bunun üzerine, kavgayı tartışmaya değmeyeceği mazeretiyle (İskra, n° 53, s. 8, sütun 2, satır 24 ve sonrası) pencere gürültüyle kapatılıyor. Aslında “kavgalar”ı İskra'da tartışmaya başlamaya değmezdi yoldaş Plehanov

⁷ Revolutionsnaya Rossiya (“Devrimci Rusya”) İlk Rusya'da Sosyalist-Devrimciler Birliği tarafından 1900'ün sonunda yayınlanan yasa-dışı sosyalist-devrimci bir gazeteydi. Ocak 1902'den Aralık 1905'e kadar yurtdışında (Cenevre'de) Sosyalist-Devrimci Partinin resmi organı olarak çıkarıldı. 217.

⁸ Menşeviklere Merkez Yönetim Kurulunun Ültimatomu 12 (25) Kasım 1903'te açıklandı. Lenin, 22 Ekim (4 Kasım) 1903'te Merkez Yönetim Kuruluna bir mektup göndererek Menşeviklere şu önerilerde bulunulmasını istemişti 1) Merkez yayın organının yazı kurulundaki eski yönetmenlerden üçünün üyelğe çağırılması; 2) Yurtdışı Birliğinde (Leauge) statükoya dönülmesi; 3) parti konseyinde Menşeviklere

bir üyelik verilmesi. Bu koşullar, Merkez Yönetim Kurulunun uzlaştırmacı üyelerince desteklenmedi. Söz konusu mektupta Lenin, mektubunda ana hatlarını çizdiği ve onaylanmasını önerdiği ultimatomun (yani Merkez Yönetim Kurulunun onlara verebileceği pratik ödünleri gösteren belgenin) koşullarını belirtmiş, ancak bu koşulların karşı tarafa bildirilmesinin geciktirilmesini istemişti: 1) Yazı kuruluna, eski yazı kurulunun dört üyesinin alınması; 2) Merkez Yönetim Kuruluna, bizzat kurulun seçeceği, muhalefete mensup iki üyenin alınması; 3) Yurtdışı Birliğinde statükoya dönülmesi; 4) Parti Konseyinde Menşeviklere bir üyelik verilmesi. “Eğer ultimatom kabul edilmezse” diye yazıyordu Lenin, “bu sonuna kadar savaş demek olacaktır. Ek bir koşul: 5) ikinci parti kongresindeki ve kongreden sonraki çekişmelere ilişkin her türlü dedi-kodunun, kavganın ve konuşmanın sona erdirilmesi.” (Collected Works, Vol. 34, s. 187.) Lenin'in bu önerileri (ek koşul hariç), Merkez Yönetim Kurulunun uzlaştırmacı üyeleri tarafından bir ölçüde yumuşatıldı. Ültimatomun ertesi günü, Menşevikler, Plehanov'dan da gördükleri büyük yardımla, İskra'nın eski yöneticilerini, merkez yayın organının yazı kuruluna üye olarak çağırıldılar, Merkez Yönetim Kurulunun ultimatomunu reddettiler ve parti çoğunluğuna karşı açık bir savaş açtılar. .

⁹ Kuşkusuz, Martov yoldaşın, Merkez Yönetim Kurulunun bu ultimatomu üzerine, kendi Sıkıyönetim'inde özel konuşmalara vb. yer vererek yarattığı karışıklığa girecek değilim. Bu, önceki bölümde anlattığım ve ancak bir uzmanın sınırlarını harabederek çözmeyi umabileceği “ikinci tür savaşım yöntemi”dir. Çok azimli çabalara karşın bugüne değin bir anlaşmaya bağlanamayan görüşmeleri yayınlamama konusunda Merkez Yönetim Kuruluyula bir anlaşmaya varıldığında Martov yoldaşın direndiğini söylemek yeter sanırım. Merkez Yönetim Kurulu adına görüşmeleri yönetmiş olan yoldaş Travinski, bana yazılı olarak verdiği bilgide, beni, yazı kuruluna mektubumu, İskra dışında yayınlamakta haklı bulduğunu bildirmişti. Ama yoldaş Martov'un, özellikle sevdiğim bir sözü var. Bu, “En kötüsünden bonapartçılık” sözü. Yoldaş Martov bu sözü yazarak çok iyi bir iş yaptı. Bu kavramın ne anlama geldiğini serinkanlılıkla inceleyelim. Benim görüşümce, bu söz, iktidarı biçimsel olarak meşru yollardan, ama gerçekte halkın (ya da partinin) iradesine kulak asmaksızın ele geçirmeyi ifade eder. Böyle değil mi yoldaş Martov? Eğer böyleyse, ben, “En kötüsünden bonapartçılık” etmekten kimin suçlu olduğuna karar vermeyi kamuoyuna güvenle bırakabilirim: Martovcuların kurula alınmaması konusunda resmi haklarını kullanabilecek olan, ama yine de, bu haklarını kullandıklarında ikinci kongrenin iradesiyle desteklenebilecekleri halde, o haklarını kullanmayan Lenin ve yoldaş Y mi

¹⁰ İman mesleği.

¹¹ Bkz: Lenin, Collected Works, Vol. 7, s. 115-118.

¹² Bence de doğru.

¹³ Daha sonra ortaya çıktığı gibi, “uyuşmazlık” çok basit bir biçimde açıklandı. Bu, merkez yayın organının yazı kurulu üyeleri arasındaki bir uyuşmazlıktı. “Kavgacılık” konusundaki yazıyı yazan Plehanov'du (onun n° 57'deki “Üzücü Bir Yanlış Anlama” başlıklı yazısındaki itirafı), buna karşılık “Kongremiz” başlıklı başyazıyı Martov yazmıştı (Sıkıyönetim, s. 84). Herkes ayrı yöne çekiyordu

¹⁴ Bkz: Lenin, Collected Works, Vol. 7, s. 119-125.

DEVİRİMCİ MACERACILIK

V. İ. Lenin – Sağ ve Sol Sapmalar Üzerine

Rusya tarihinin dev adımlarla ilerlediği fırtınalı günlerde yaşıyoruz ve bazen her yıl, durgun geçen onlarca yıldan daha büyük önem taşıyor. Reform sonrası dönemin yarım yüzyıllık sonuçları toparlanıyor ve önümüzdeki uzun, çok uzun yıllarda bütün ülkenin kaderini belirleyecek sosyal ve siyasi yapının temel taşları döşeniyor. Devrimci hareket şaşırtıcı bir hızla gelişmeye devam ediyor; bu arada “bizim akımlarımız” da alışılmadık bir hızla olgunlaşıyor (ve solup gidiyor). Rusya gibi hızla gelişen kapitalist bir ülkenin sınıf sisteminde sınıfsız kök salmış akımlar çabucak kendi seviyelerini buluyor ve bağlı oldukları sınıflara yavaş yavaş yaklaşıyorlar. Bunun bir örneği de, Bay Struve’nin gösterdiği evrimdir; daha bir buçuk yıl önce devrimci işçiler ondan bir Marksist’in maskesini düşürmesini istemişlerdi, oysa şimdi Bay Struve’nin kendisi yüzüne bu maskeyi geçirmeden, dünyaya bağlılıkları ve ağırbaşlı değerlendirmeleriyle gururlanan liberal toprak ağalarının bir önderi (yoksa uşağı mı?) olarak ortaya çıkmış bulunuyor. Öte yandan, sadece aydınların belirsiz ve ara kesimleri tarafından savunulan görüşlerin geleneksel tutarsızlığını yansıtan akımlar, belli sınıflarla yakınlaşmak için, gürültülü bildiriler, olayların patırtısı arttıkça gürültüleri artan bildiriler yayınlamaya çalışıyorlar. “Hiç değilse, gürültü koparalım.”¹ İşte, olayların girdabına yakalanmış ve ne teorik ilkeleri, ne de sosyal kökleri bulunan devrimci düşünceli birçok kimsenin sloganı budur. “Sosyalist-Devrimciler” de, çehreleri gittikçe berrak bir şekilde ortaya çıkan bu “gürültücü” akımlara mensupturlar. Proletaryanın, bu çehreyi daha yakından incelemesinin ve toplumun gerçekten devrimci sınıfıyla yakın bağları olmadan ayrı bir akım olarak varlıklarını sürdüremeyecekleri kafalarına dank ettikçe proletaryanın dostluğunu her zamankinden daha büyük bir ısrarla isteyen bu insanların

gerçek niteliği hakkında berrak bir fikir sahibi olmasının tam zamanıdır.

Sosyalist-Devrimcilerin gerçek yüzünün açığa çıkarılmasında, üç durumun bize yardımı dokundu. Bunlardan birincisi, devrimci Sosyal-Demokratlar ile “Marksizm’in eleştirisi” bayrağı altında kafalarını uzatan oportünistler arasındaki bölünmedir. İkincisi, Balmaşov’un Sipyagin’i öldürmesi ve bazı devrimcilerin düşüncelerinde yeniden terörizme doğru bir dönüşün meydana gelmesidir. Üçüncü ve esas olarak da, iki cami arasında beynamaz ve hiçbir programı bulunmayan kimseleri ister istemez bir program müsvedesıyla ortaya çıkmak zorunda bırakan, en son köylü hareketidir. Bir gazete makalesinde ancak ana noktaların kısa bir özetinin verilmesinin mümkün olduğunu, çok büyük bir ihtimalle bu meseleyi yeniden ele alacağımızı ve bir dergi makalesinde ya da broşürde daha ayrıntılı olarak ortaya koyacağımızı belirterek, bu üç durumu incelemeye devam edelim.²

En sonunda Vestnik Russkoy Revolyutsiy’in³ 2. sayısında Sosyalist-Devrimciler bir teorik ilke açıklamasıyla ortaya çıkmaya karar verebildiler ve “Dünyanın Gelişimi ve Sosyalizmin Buhranı” adlı imzasız bir başyazı yayınladılar. Teori meselelerinde tam bir ilkesizlik ve yalpalama konusunda (ve ayrıca bunu parlak laflar ardına gizleme sanatı konusunda) açık bir fikir edinmek isteyen herkese bu yazıyı şiddetle tavsiye ederiz. Bu son derece kayda değer yazının bütün muhtevası, birkaç kelimeyle ifade edilebilir. Sosyalizm dünya çapında bir güç haline gelmiştir; ama artık sosyalizm (= Marksizm), devrimcilerin (“bağnazlar”) oportünistlere (“eleştiriciler”) karşı açtığı mücadele sonucunda bölünmektedir. Biz Sosyalist-Devrimciler “elbette” oportünizme hiçbir zaman yakınlık duymadık, ama bizi bir dogmadan kurtaran eleştiriden büyük sevinç duyuy-

yoruz; biz de bu dogmanın revizyona tabi tutulması için uğraşıyoruz ve henüz eleştiri yoluyla (burjuva - oportünist eleştirisi hariç) ortaya koyacak hiçbir şeyimiz yoksa da, henüz kesinlikle hiçbir şeyi revizyona tabi tutmamışsak da, teoriden kurtulmuş olmamız bize yarar sağlamaktadır. Bu bize her şeyden fazla yarar sağlamaktadır, çünkü teoriden kurtulmuş insanlar olarak, genel birliği kararlılıkla savunuyor ve ilkeyle ilgili bütün teorik tartışmaları şiddetle mahkûm ediyoruz. Vestnik Russkoy Revolyutsiy (N° 2, s.127) bütün ciddiyetiyle şunu ileri sürüyor: “Ciddi bir devrimci örgüt, her zaman bölünmeye yol açan tartışmalı sosyal teori meselelerini çözmeye çalışmaktan vazgeçmemelidir; ama bu elbette teorisyenleri kendi çözümlerini aramaktan alıkoymamalıdır.” Ya da daha açık bir şekilde söyleyecek olursak: bırakın, yazarlar yazsın, okurlar da okusun⁴ve onlar bu işlerle uğraşırken, biz de geride kalan boşluğa kına yakalım.

Hiç şüphesiz, bu sosyalizmden sapma teorisinin (doğru düzgün tartışmalar olduğu takdirde) ciddi bir tahliline girmek gereksizdir. Kanımızca, sosyalizmin buhranı, ciddi sosyalistlerin en azından teoriye bir kat daha önem vermelerini, daha kararlı bir şekilde kesin tavır almalarını ve kendileri ile yalpalayan ve güvenilmez unsurlar arasında daha kesin bir sınır çizgisi çekmelerini zorunlu kılmaktadır. Oysa Sosyalist-Devrimcilere göre, eğer karışıklık ve bölünme gibi şeyler “Almanlar arasında bile” mümkün olabiliyorsa, biz Rusların nereye sürüklendiğimiz konusundaki bilgisizliğimizle övünmemiz bir tanrı buyruğudur. Bizce, teorisinin olmayışı, devrimci bir akımın var olma hakkını ortadan kaldırır ve onu eninde sonunda kaçınılmaz olarak siyasi iflasa mahkûm eder. Sosyalist-Devrimcilere göre ise, teorisinin olmayışı, “birlik için” en mükemmel ve en elverişli bir durumdur. Gördüğümüz gibi, Sosyalist-Devrimcilerle bir anlaşmaya varabilmemiz mümkün değildir, çünkü gerçekte tamamen farklı diller konuşuyoruz. Tek bir ümit var: kendisi de (yalnız daha ciddi olarak) dogmanın kaldırılmasından söz eden ve “bizim” işimizin bölünmek değil, birleşmek olduğunu (proletaryaya çağrıda bulunan her burjuvazinin işi budur) söyleyen Bay Struve, belki onların akıllarını başlarına getirebilir. Acaba Sosyalist-Devrimciler, Bay Struve’nin yardımıyla, sosyalizmden kurtulmak için birlik ve sosyalizmden kurtulmada birlik tavırlarının gerçekte ne demeye geldiğini hiç görmeyecekler mi?

Şimdi de ikinci meseleye, terörizm meselesine geçelim.

Sosyalist-Devrimciler, yararsızlığı Rusya devrimci hareketinin tecrübeleriyle ispatlanmış olan terörizmi savunurlarken, terörizmi sadece kitleler arasındaki çalışmaya bağlı olarak kabul ettiklerini, bu yüzden de Rusya Sosyal-Demokratlarının bu mücadele metodunun yararlılığını çürütmek için (kaldı ki, bu metodun yararlılığı uzun bir zamandır çürütülmüş bulunuyor) ileri sürdükleri görüşlerin

kendileri için geçerli olmadığını iddia ederlerken, efkârlı görünüyorlar. Burada, onların “eleştiri”ye karşı tavırlarına çok benzeyen bir şey kendini yeniden belli ediyor. Sosyalist-Devrimciler, bir yandan biz oportünist değiliz diye haykırıyorlar, öte yandan da sırf oportünist eleştiri nedeniyle proleter sosyalizmi dogmasını rafa kaldırıyorlar. Sosyalist-Devrimciler bir yandan, biz teröristlerin hatalarını, tekrarlamıyoruz, dikkatleri kitleler arasında çalışmadan saptırmıyoruz, diye bizi temin ediyorlar; bir yandan da, Balmaşov’un Sipyagin’i öldürmesi gibisinden eylemleri Partiyeye hararetle tavsiye ediyorlar. Ama artık, bu eylemin kitlelerle uzaktan yakına hiçbir ilişkisi olmadığını ve böyle yürütüldüğü sürece olamayacağını; bu terörist eylemi yapan kişilerin kitlelerin belli bir eylemini ya da desteğini ne akıllarının ucundan geçirdiklerini, ne de, umduklarını herkes gayet iyi biliyor ve görüyor. Bütün saflıklarıyla Sosyalist-Devrimciler, ta başından beri, kendi sınıf mücadelesini veren devrimci sınıfın bir partisi olmak için en küçük bir çaba göstermeden kendilerini işçi sınıfı hareketinden uzak tutmuş olmaları ve hâlâ da uzak tutmaya devam etmeleri ile teröre eğilim göstermeleri arasında ister istemez sıkı bir bağ bulunduğunu bir türlü kavrayamıyorlar. Hararetle teminatlar, böylesine zorlu bir hazırlığı gerektiren şeyin değeri konusunda insanı çoğu zaman şüpheye ve tereddüde düşürür. Acaba verdikleri bu teminatlardan bıkkınlık getirmiyorlar mı? Sosyalist-Devrimcilerin ileri sürdükleri görüşleri okurken, hep şu sözler aklıma takılıyor: “biz terörizmi savunmakla, kitleler arasında ki çalışmayı göz ardı etmiyoruz.” Hem de bu teminat, kitleleri gerçekten seferber eden Sosyal-Demokrat işçi hareketinden daha şimdiden kopmuş olan ve şu ya da bu teori kırıntısına sarılarak kopmaya devam eden kişilerden geliyor.

“Sosyalist-Devrimcilerin partisinin” 3 Nisan 1902’de yayınladığı bildiri, yukarıda anlatılanlara mükemmel bir örnek teşkil edebilir. Bu bildiri, onların bugünkü önderlerine çok yakın, en gerçekçi ve en sağlam kaynaktır. Revolyutsionnaya Rossiya’nın⁵ (n° 5, s. 24) ‘çok değerli tanıklığına bakılırsa, bu bildirideki “terörist mücadele meselesinin konuluğu”, “Parti görüşleriyle tamamen uyusmaktadır”.

3 Nisan bildirisi, teröristlerin “en son” düşünce modelini övgüye değer bir şaşmazlıkla izliyor. İlk göze çarpan, şu sözler oluyor: “biz terörizmi, kitleler arasında çalışmanın yerine değil, aksine sırf bu çalışma için ve onunla birlikte savunuyoruz”. Bu sözler özellikle göze çarpıyor, çünkü metnin geri kalan kısımlarından üç kere daha büyük harflerle dizilmişler (tabii bu, Revolyutsionnaya Rossiya’nın sık sık başvurduğu bir marifettir). İşte bu kadar basit! “Yerine değil birlikte” sözlerini büyük dizeceksiniz ve Sosyal-Demokratların bütün iddiaları, tarihin bütün öğrettikleri yerle yeksan olacak. Ama bildiriyi sonuna kadar okuyun, o zaman iri harflerle dizilmiş teminatın, kitlelerin adını boş yere andığını göreceksiniz. Emekçi halkın ka-

ranlığın içinden çıkacağı ve güçlü halk dalgasının demir kapıları paramparça edeceği” günler “ne yazık ki!” (kelimesi kelimesine, “ne yazık ki!”) henüz çok uzaklardadır ve gelecekte kurbanlar için çalacak çanları düşünmek ürküntü vericidir!” Bu sözler, “ne yazık ki, henüz çok uzaklardadır” sözleri, kitle hareketini asla kavramadıklarını ve kitle hareketine asla inanmadıklarını açıkça göstermiyor mu? Bu iddia, daha şimdiden harekete geçmeye başlayan emekçi halkla bile bile alay etmek olmuyor mu? Ve nihayet, bu bayat görüş aslında boş ve saçma olduğu ölçüde iyi savunulsaydı bile, ondan gene iri harflerle çıkan sonuç, terörizmin yararsızlığı olurdu, çünkü emekçi halk olmadan bütün bombalar güçsüzdür, hem de gerçekten güçsüzdür. Bir de şunu dinleyin: “İndirilen her terörist darbe, istibdadın gücünün bir parçasını koparıyor ve bütün bu gücü (!) özgürlük uğruna savaşanların safına aktarıyor(!)”. “Ve eğer terörizm sistemli bir şekilde uygulanırsa (!), terazinin kefesinin en sonunda bizim tarafımıza ağır basacağı açıktır.” Evet, gerçekten de burada herkesin apaçık görebileceği gibi, teröristlerin en büyük önyargılarından biri en kaba biçimiyle karşımızda duruyor; bizzat siyasi cinayet “güç aktarır”! Böylece, bir yandan güç aktarma teorisi, öte yandan da “yerine değil, birlikte”... Acaba bu teminatları tekrarlamaktan usanmıyorlar mı?

Ama bu daha başlangıç. Esası şimdi geliyor. “Darbeyi kime indirmeliyiz?” diye soruyor Sosyalist-Devrimcilerin partisi ve cevabı kendisi veriyor: Çara değil, bakanlara indirmeliyiz; çünkü “çar işlerin aşırı gitmesine izin vermez” (Bunu nasıl keşfettiler acaba??), ve zaten “bu daha kolaydır” (tam tamına böyle diyorlar!): “Hiçbir bakan kendisini sarayda bir kalede olduğu gibi gizleyemez.” Ve bu görüş Sosyalist-Devrimcilerin teorisinin modeli olarak ölümleştirilmeyi hak eden bir muhakemeyle sona eriyor. “İstibdadın, kalabalığa karşı koyacak askerleri, devrimci örgütlere karşı koyacak gizli ve üniformalı polisi vardır; ama ardı arası kesilmeden ve hatta birbirinden habersiz olarak [!] saldırıya hazırlanan ve saldıran bireylere ya da küçük gruplara karşı onu kim koruyabilir?” (ne biçim bir “onur”dur bu? İstibdat mıdır? Yazar farkında olmadan, bir hedef olarak istibdadı, darbe indirilmesi daha kolay olan bir bakanla bir tutuyor!) “Kıvraklığa karşı hiçbir kuvvet sökmeyiz. Dolayısıyla görevimiz açıktır: istibdadın her kudurgan zalimini, istibdadın bize bıraktığı [!] tek yolla, yani öldürerek yok, etmek.” Artık, Sosyalist-Devrimciler, kitleler arasında çalışmayı rafa kaldırmadıkları ya da terörizmi savunmakla bu çalışmayı parçalamadıkları yolundaki teminatlarıyla sayfalar da doldursalar, onların bu laf yağmuru, bildiriden aktardığımız bölümün modern bir teröristin gerçek ruh halini yansıttığını örtbas edemez. Güç aktarma teorisi sadece geçmişin bütün tecrübesini değil, aynı zamanda bütün sağ-duyuyu da tepetaklak eden kıvraklık teorisinde doğal bütünleyicisini bulur. Devrimin tek “umudu” “kalabalıktır”; ancak bu kalabalığa önderlik

edebilen (lafta değil, fiiliyatta) bir devrimci örgüt polise karşı savaşabilir; bütün bunlar bu işin alfabesidir ve bütün bunları ispat etmek zorunda kalmak utanç vericidir. Ancak her şeyi unutmuş ya da hiçbir şey öğrenmemiş kimseler “bunun tam tersi bir sonuca” vararak, istibdadın askerler tarafından kalabalıktan ve polis tarafından da devrimci örgütlerden “kurtarılabileceği”, ama bakanları teker teker avlayan bireylerden hiçbir kurtuluşun olmadığı yolundaki saçma ve gülünç ahmaklığa erişebilirler!!

Yanlışlığının mutlaka anlaşılacağına inandığımız bu saçma görüş hiç de garip değildir. Aksine, öğreticidir. Çünkü mantıksızlığı adım adım ispatlandığında, teröristlerin “ekonomistler”le paylaştıkları (“ekonomistler”in kaybolup gitmiş eski temsilcileriyle mi, diye sorulabilir) başlıca hatalarını ortaya çıkarmaktadır. Daha önce de birçok defa belirttiğimiz gibi, bu hata, hareketimizin temel zaafını kavrayamamalarından ibarettir. Hareketin son derece hızlı gelişmesi yüzünden önderler kitlelerin gerisinde kaldılar, devrimci örgütler proletaryanın devrimci faaliyetinin seviyesine ulaşamadılar, kitlelerin önünde yürümeyi ve onlara önderlik etmeyi başaramadılar. Hareketi birazcık tanıyan dürüst bir kimse, böyle bir zıtlığın varlığından şüphe edemez. Böyle olunca da, günümüz teröristlerinin gerçekten de aynı ahmaklığa, ama tam zıt yönde bir ahmaklığa varan içi dışına çevrilmiş “ekonomistler” oldukları açıktır. Devrimcilerin güçlerinin ve daha şimdiden harekete geçen kitlelere önderlik etme imkânlarının yetersiz olduğu bir zamanda, birbirini tanımayan bireyler ve grupların bakanları öldürmesini örgütlemek gibisinden terörist eylemlere başvurulması için çağrıda bulunmak, sadece kitleler arasındaki çalışmayı kösteklemekle kalmaz, aynı zamanda bu çalışmanın bütünüyle darmadağın olmasına yol açar.

3 Nisan bildirisinde şunları okuyoruz: “Biz devrimciler çekingen kümeler halinde bir araya gelmeye alışkınızdır ve hatta [burasına dikkat] son iki üç yıldır ortaya çıkan yeni cesaret ruhu, bireylerden çok kalabalığın heyecanını yükseltmeye yaramıştır.” Bu sözler, farkında olmadan, bir gerçeği dile getiriyor. Ve terörizmin propagandalarına ezici darbeyi indiren de, işte bu gerçektir. Her akli başında sosyalist bu gerçeğe bakarak, grup eylemini daha güçlü, daha cesur ve daha ahenkli bir şekilde yürütmek gerektiği sonucunu çıkarır. Ama Sosyalist-Devrimciler şu sonucu çıkarıyorlar: “Vur, kıvrak birey, çünkü halkın kümeler halinde bir araya gelmesi ne yazık ki henüz çok uzaklardadır ve zaten bu kümenin karşısında askerler vardır.” Bu, bütün düşünce tarzını gerçekten gösteriyor, beyler!

Bildiri, kışkırtıcı terörizm teorisini de eksik etmemiş. Bize deniyor ki: “Bir kahramanın giriştiği tek tek çarpışmalar bizim mücadele ruhumuzu ve cesaretimizi yükseltiyor”. Ama hepimizdeki mücadele ruhunu ve cesareti gerçekten yükselten biricik şeyin, kitle hareketinin yeni biçimleri ya da kitlelerin yeni yeni kesimlerinin bağımsız mücadeleye atılışı olduğunu hem geçmişten

biliyor, hem de bugün gözlerimizle görüyoruz. Oysa tek tek çarpışmalar Balmaşov'lar tarafından yürütülen tek tek çarpışmalar olarak kaldıkları sürece, ilk başta anlık bir heyecan uyandıran bir etki yaratırlar, ama bu arada dolaylı olarak da, bir kayıtsızlığa ve gelecek sefere kadar pasif bir bekleyişe yol açarlar. Daha ilerde şöyle deniyor: “her terörizm alevi zihinleri aydınlatır.” Ne yazık ki, terörizmi öğütleyen Sosyalist-Devrimcilerin partisi için biz bunun doğru olduğunu göremedik. Bir de önümüze, büyük iş, küçük iş teorisi getiriliyor. “Daha büyük güce daha fazla imkân ve daha büyük kararlılığa sahip olanlar küçük işlerle yetinmesinler, kendilerine iş bulsunlar ve kendilerini ona adasınlar — kitleler arasında terörizm propagandası [!], çapraşık terörist eylemlerin hazırlanması” [kıvraklık teorisi çoktan unutulmuş!]. Ne kadar da akıllara durgunluk veren bir zekâ: yerini aşağılık Plehve'nin alacağı aşağılık Sipyağın'den öç almak uğruna bir devrimcinin hayatını feda etmek: buna büyük iş deniyor. Ama mesela, kitleleri silahlı bir gösteriye hazırlamak; bu da küçük iş oluyor. Bu husus Revolutsionnaya Rossiya'nın 8. sayısında açıklanmaktadır: “Belirsiz ve uzak bir geleceğin bir meselesi olarak” silahlı gösteriler hakkında “yazmak ve konuşmak kolaydır, ama şimdiye kadar bütün bu laflar teorik nitelikte olmaktan öteye gidememiştir.” Sağlam bir sosyalist inancın zorunluluklarından ve her türden halk hareketinin ağır tecrübelerinden çok uzak olan bu adamların kullandığı dili biz iyi biliriz! Onlar, kısa sürede elde edilebilecek ve gürültü koparabilecek sonuçlar ile pratikliği birbirine karıştırırlar. Onların gözünde, sınıf tavrına sıkı sıkıya bağlı kalmayı ve hareketin kitle niteliğini korumayı istemek, “bulanık teori yürütmektir”. Kesin olmak, onların gözünde, her düşünce karşısında kölece boyun eğmek ve... ve bu boyun eğişin sonucu olarak da her defasında kaçınılmaz bir şekilde çaresizliğe düşmektir. Gösteriler başlar başlamaz, bu gibilerin dudaklarından kanlı kelimelerin, sonun başlangıcı hakkında sözlerin döküldüğünü görürüz. Ama gösteriler durdu muydu, bunların kolları da çaresizce aşağı iner ve hemen bağırmağa başlarlar: “Halk, ne yazık ki, henüz çok uzaklarda”... Çarın uşakları yeni bir saldırıya geçtiler mi, bunlar hemen kendilerine, bu saldırıya mükemmel bir karşılık teşkil edecek “kesin” bir tedbir, derhal bir “güç aktarması” yaratacak bir tedbir gösterilmesini isterler ve bu aktarmayı sağlayacaklarını gururla vaat ederler! Bu adamlar, işte bu güç “aktarması” vaadinin siyasi maceracılık olduğunu ve maceracılıklarının da ilkesizliklerinden kaynaklandığını kavrayamıyorlar.

Sosyal-Demokratlar maceracılığa karşı her zaman uyarıda bulunacaklar ve kaçınılmaz olarak tam bir hüsrarla sonuçlanan hayalleri amansızca teşhir edeceklerdir. Devrimci bir partinin ancak devrimci sınıfın hareketine fiilen rehberlik ettiği zaman adına layık olabileceğini akıldan çıkarmamalıyız. Gene, herhangi bir halk hareketinin sayısız biçimlere büründüğünü, durmadan yeni biçimler

geliştirdiğini ve eski biçimleri ıskartaya çıkardığını, değişiklikler getirdiğini ya da eski ve yeni biçimlerin yeni bileşimlerini yarattığını hiç unutmamalıyız. Mücadelenin araçlarının ve metotlarının oluşturulması sürecine faal olarak katılmak, görevimizdir. Öğrenci hareketi şiddetlendiğinde, biz işçilere öğrencilerin yardımına koşmaları için çağrıda bulunmaya başladık (İskra, N° 2). Ama bunu, gösterilerin biçimlerini önceden kestirmeye kalkışmadan, bu gösterilerin derhal bir güç aktarmasıyla ve zihinlerin aydınlanmasıyla sonuçlanacağını ya da özel bir kıvraklığı vaat etmeden yaptık. Gösteriler güçlendiğinde, gösterilerin örgütlenmesi ve kitlelerin silahlandırılması için çağrıda bulunmaya başladık ve bir halk ayaklanması hazırlama görevini öne sürdük. Şiddet ve terörizmi ilke olarak asla reddetmeksizin, kitlelerin doğrudan katılımını sağlayabilecek ve bu katılımı teminat altına alabilecek şiddet biçimlerinin hazırlanması için çalışılmasını istedik. Bu görevin zorluklarına gözümüzü kapamıyoruz. Aksine, bu meselenin “belirsiz ve uzak bir geleceğe” ait olduğu yolundaki itirazlara aldırmadan, bu görevi yerine getirmek için kararlılıkla ve sebatla çalışacağız. Evet, beyler, biz hareketin sadece geçmişteki biçimlerini değil, gelecekteki biçimlerini de savunuyoruz. Biz, geçmişte mahkûm edilmiş şeylerin “kolay” bir tekrarını değil, gelecek vadeden uzun ve çetin bir çalışmayı tercih ediyoruz. Biz, malum dogmalara karşı lafta savaş açan, ama fiiliyatta güç aktarma, büyük iş, küçük iş ayrımı ve elbette, tek tek çarpışmalar teorileri gibi küflenmiş ve zararlı görüşleri savunanları her zaman teşhir edeceğiz. 3 Nisan bildirisi şöyle sona eriyor: “Eski çağlarda halk savaşları nasıl halk önderlerinin tek tek çarpışmaları şeklinde verildiyse, bugün de teröristler Rusya'nın özgürlüğünü istibdada karşı tek tek çarpışmalarla elde edeceklerdir.” Böyle cümlelerin sadece tekrarlanmaları bile çürütülmeleri için yeterlidir.

Devrimci çalışmasını proletaryanın sınıf mücadelesine gerçekten bağlı olarak yürüten herkes, proletaryanın (ve onu destekleyebilecek halk kesimlerinin) bir yığın acil ve doğrudan talebinin yerine getirilmeden öylece durduğunu çok iyi bilir, görür ve hisseder. Bilir ki, birçok yerde, geniş alanlarda, emekçi halk eyleme geçmek için hakikaten elinden geleni yapmakta, ama yayınların ve önderliğin yetersizliği ve devrimci örgütlerin güç ya da araçlardan yoksun oluşu yüzünden emekçi halkın bu çabası boşa gitmektedir. Ve kendimizi, uzun zamandır Rusya devriminin başına bir uğursuzluk alameti gibi çöreklenmiş bulunan o aynı kısır döngünün içinde buluruz — bulduğumuzu görürüz. Bir yandan yeterince aydınlatılmamış ve örgütlenilmemiş kalabalığın devrimci şevki boşa giderken, öte yandan da düzenli bir şekilde ilerleme ve kitlelerle el ele çalışma imkânına olan inancını kaybeden kıvrak bireylerin ateşlediği silahlardan yükselen dumanlar havada kaybolur gider.

Ama işler gene de yoluna konulabilir, yoldaş-

lar! Gerçek bir davaya olan inancın kaybedilmesi, bir kural değil, ender bir istisnadır. Terörist eylemlere girişme eğilimi, geçici bir hevestir. Öyleyse, Sosyal-Demokratlar saflarını sıklaştırsınlar ve devrimcilerin militan örgütü ile Rusya proletaryasının kitle kahramanlığını tek bir bütün halinde birleştirsınlar!⁷

İskra, N° 23
1 Ağustos 1902
Bütün Eserler, Cilt 6

Dipnotlar

¹ Hiç değilse gürültü koparalım”. Griboyedov’un ünlü komedisindeki kişilerden Repetilov’un sözleri

² Lenin’in bu niyeti gerçekleşmedi. Yazmayı düşündüğü broşür için esas malzemeler şunlardır: “Sosyalist-Devrimcilere Karşı Bir Makaleden Parça” (Aralık 1902), “Sosyalist-Devrimcilere Karşı Bir Broşürün Ana Hatları”(1903 ilkbaharı), “Sosyalist-Devrimcilere Karşı Bir Makalenin Ana Hatları” (1903 Temmuzun ilk yarısı

³ Vestnik Pusskoy Revolutsiy. Sotsialno - Politiceskoye Obozreniye (Rusya Devriminin Habercisi. Sosyo-Politik Dergi) - 1901-1905 yılları arasında yurtdışında (Paris-Cenevre) yayınlanan illegal bir dergi. Dört sayı çıktı. 2. sayısından itibaren Sosyalist-Devrimci Partinin teorik organı haline geldi. Bu dergiye yazı yazarlar arasında M.R. Gots (A. Levitski), I.A. Rubanoviç, V.M. Çernov (Y. Gardenin) ve Y.K. Breşkovskaya da vardı

⁴ “Bırakın, yazarlar yazsın, okurlar da okusun.” M.Y. Saltikov-Şçedrin’in Çeşitli Mektupları’nın Birinci Mektubundan bir cümle

⁵ Revolutsionnaya Rossiya (Devrimci Rusya) Sosyalist-Devrimcilerin illegal bir gazetesi. 1900 yılı sonundan itibaren Sosyalist-Devrimciler Birliği tarafından Rusya’da yayınlandı. Ocak 1902’den Aralık 1905’e kadar ise yurtdışında (Cenevre’de) Sosyalist-Devrimcilerin partisinin resmi organı olarak yayınlandı

⁶ Revolutsionnaya Rossiya’nın bu konuda da birtakım dolaplar çevirdiği doğrudur. Bir yandan, “tamamen uyuşmaktadır” demek, öte yandan da, “mübalağalar” hakkında imada bulunmak. Revolutsionnaya Rossiya, bu bildirinin “bir grup” Sosyalist-Devrimci tarafından yayınlandığını açıklıyor. Gel gör ki, bildirinin altında şöyle bir not yer alıyor: “Sosyalist-Devrimci Parti tarafından yayınlanmıştır”. Üstelik bildiride, aynı Revolutsionnaya Rossiya ibaresi yer alıyor. (“Haklarınızı mücadeleyle elde edeceksiniz”). Revolutsionnaya Rossiya’nın bu hassas noktaya dokunmasına katılıyoruz, ama böyle durumlarda saklambaç oynamanın da hiç iyi olmadığına inanıyoruz. Devrimci Sosyal-Demokrasi, “ekonomizm”in varlığını da aynı şekilde doğru bulmuyordu, ama herhangi bir kimseyi yanıltmak için en küçük bir çaba harcamaksızın “ekonomizm”i teşhir etmiştir.

⁷ Lenin, Devrimci Maceracılık adlı bu makalesinin ikinci bölümünde, Sosyalist-Devrimcilerin toprak programını ele alıyor. Bu bölüm, bu kitaptaki derlemenin esas konusu dışında kaldığından buraya almadık. (Ç.N.)

MARKSİZM VE REVİZYONİZM

V. İ. Lenin – Sağ ve Sol Sapmalar Üzerine

Eğer geometrik aksiyomlar insan çıkarlarını etkiliyorsa, bunları da çürütmek için, bazı girişimler yapılacağına kuşku yoktur diye ünlü bir söz vardır. Doğa bilimlerinin teorileri ile çatışma halinde olan, tanrıbilimin eski önyargıları, en azgın karşı koyuşları harekete geçirmiştir ve hâlâ da geçirmektedir. Onun için, modern toplumdaki gelişkin sınıfı aydınlatmak ve örgütlemek için ona doğrudan hizmet eden, bu sınıfın görevlerini belirten ve mevcut sistemin yerini yeni bir düzenin (ekonomik gelişmenin yardımıyla) kaçınılmaz olarak alacağını gösteren Marksist öğretinin — bu öğretinin yaşam çizgisinde ileri attığı her adımda savaşımlar vermek zorunda kaldığına şaşmamak gerek.

Söylemeye gerek yok ki, bu, mülk sahibi sınıfların yükselen kuşaklarını sersemletmek için ve onu iç ve dış düşmanlara karşı “hazırlamak” için, resmi profesörler tarafından, resmi olarak öğretilen burjuva bilimi ve felsefesi için geçerlidir. Bu bilim, Marksizm’i, onun reddedilmiş ve yıkılmış olduğunu söyleyerek duymazlıktan gelecektir. Marx, aynı zevkle, hem, sosyalizmi reddederek bir unvan yapmak isteyen genç bilim adamları ve hem de her türden defteri durulmuş “sistemler”in geleneğini koruyan köhneleşmiş ihtiyarların saldırısına uğradı. Marksizm’in ilerlemesi, işçi sınıfı arasında bu düşüncelerin yaygınlaşması ve benimsenmesi gerçeği, her zaman resmi bilim tarafından her “imha edilişinde” daha güçlü, daha sağlam ve daha dinç hale gelen Marksizm’e bu burjuva saldırıların hızını ve yoğunluğunu kaçınılmaz olarak artırmaktadır.

Ama işçi sınıfının savaşımları ile bağıntılı öğretiler arasında bile, ve esas olarak proletarya arasındaki akımda, Marksizm, durumunu hiç de birdenbire güçlendirmedir. Varoluşunun ilk yarım yüzyılında (1840’lardan sonra) Marksizm, temel olarak kendine düşman olan teorilerle savaşmakla uğraştı. Kırkların başlarında Marx ve Engels,

dünya görüşleri felsefi idealizm olan radikal genç-hegelciler ile hesaplaştılar. Kırkların sonlarında savaşımları prudonculuğa karşı, iktisadi öğretisi alanında başladı. Elliler, fırtınalı 1848 yılında, ortaya çıkan partiler ve öğretilerin eleştirisiyle bu savaşımın tamamlandığına tanık oldu. Atmışlarda savaşımlar, genel teori alanından, doğrudan emek hareketine daha yakın olan alana kaydı: Bakuninciliğin Enternasyondan çıkarılmasına. Yetmişlerin başlarında, Almanya’da sahne kısa bir süre için Prudoncu Mühlberger tarafından ve yetmişlerin sonunda ise olgucu Dühring tarafından işgal edilmişti. Ama her ikisinin etkisi de proletarya üzerinde daha o sırada tamamen önemsizdi. Marksizm, daha o dönemde, emekçi hareket içindeki öteki bütün ideolojiler üzerinde tartışmasız bir zafer kazanmıştı.

Doksanlara doğru bu zafer ana çizgileriyle tamamlanmıştı. Prudoncu geleneklerin kendine hepsinden çok zemin bulduğu Latin ülkelerinde bile, işçi partileri, programlarını ve taktiklerini Marksist temeller üzerine kurdular. Emek hareketinin —dönemsel uluslararası kongreler biçiminde yeniden canlanan— uluslararası örgütü, ta başından beri ve hemen hemen hiç savaşımlar olmadan, Marksist görüşün bütün temellerini benimsemişti. Ama Marksizm, kendine düşman az çok bütünlük taşıyan öğretileri saf dışı bıraktıktan sonra, bu öğretilerde ifadesini bulan eğilimler başka kanallar aramaya başladılar. Savaşımın biçimleri ve amaçları değişti, ama savaşımlar sürdü. Ve Marksizm var oluşunun ikinci yarım yüzyılında (doksanlarda), Marksizm’in kendi içinde, Marksizm’e düşman bir eğilimle savaşımlar vermeye başladı.

Bernstein, bir zamanların bu Ortodoks Marksist, en gürültülü bir biçimde ve Marx’ı en maksatlı değişikliklerle ifade ederek, Marx’ın revizyonu ile revizyonizm ile ortaya çıkarak bu eğilime kendi adını verdi. Rusya’da

bile —ülkenin ekonomik geriliği ve sertliğin izlerinin ağırlığı altında olan köylü nüfusun çoğunlukta olması nedeniyle— Marksist olmayan sosyalizm, doğal olarak hepsinden daha uzun süre yerini korumakta ve gözlerimizin önünde revizyonizme dönüşmektedir. Hem tarım sorununda (bütün toprağın belediyelere geçmesi programı) ve hem de program ve taktiklerin genel sorunlarında, bizim sosyal-narodnikler, kendine özgü bir bütünlüğe sahip ve Marksizm’e temelden düşman olan eski sistemlerinin can çekişen ve modası geçmiş kalıntıları yerine giderek daha çok Marx’a getirdikleri “değişiklikleri” koyuyorlar.

Marx-öncesi sosyalizm yenilmiştir. Artık savaşımı kendi bağımsız tabanı üzerinde yürütmüyor, Marksizm’in genel tabanı üzerinde, revizyonizm olarak yürütüyor. Öyleyse, gelin, revizyonizmin ideolojik içeriğini inceleyelim.

Felsefe alanında revizyonizm, burjuva profesörce “bilim”in dümen suyunu izledi. Profesörler “Kant’a geri” döndüler — ve revizyonizm yeni-Kantçıların kuyruğuna takıldı.⁵⁷ Felsefi materyalizme karşı papazların bin kez mırıldandıkları yavan sözleri profesörler yinediler — ve revizyonistler, hoşgörüyü gülümseyerek (en son Handbuch’un ardından sözcük sözcük), materyalizmin uzun süre önce “çürütülmüş” olduğunu gevelediler. Profesörler, Hegel’e bir “ölü köpek” gibi davrandılar¹ kendileri idealizmi, öyle ki, Hegel’inkinden bin kez daha küçük ve bayağı olan bir idealizmi öğütlerlerken, diyalektiğe hor görü ile omuz silktiler — ve revizyonistler de onların ardından “ustalık” (ve devrimci) diyalektiğin yerine “basit” (ve sakin) “evrim”i koyarak, bilimin felsefi bayağılaştırmasının bataklığında debelendiler. Profesörler, kendi idealist ve kendi “eleştirel” sistemlerini egemen ortaçağ “felsefesi”ne (yani tanrıbilime) uydurarak resmi ücretlerini hak ediyorlardı — revizyonistler de, dini, çağdaş devletle değil de, ilerlemiş sınıfın partisiyle ilgili bir “özel iş” yapmaya çalışarak, onları yakından izliyorlardı.

Marx’ta böylesine “değişmeler”in sınıf terimleri içinde gerçekten ne anlama geldiğini belirlemeye gerek yok: bu apaçık ortadadır. Şunu belirtmekle yetinelim ki, uluslararası sosyal-demokrat hareket içinde, tutarlı diyalektik materyalizm açısından, revizyonistlerin akıl almaz yavanlıklarını eleştiren tek Marksist Plehanov olmuştur. Plehanov’un taktiksel oportünizminin bir eleştirisi maskesi altında, eski ve gerici felsefi saçmalıkları sokuşturmak için, günümüzde çok büyük yanlış girişimler yapılmakta olduğundan, bunun üzerine önemle durulmalıdır.²

Ekonomi politığa gelince, revizyonistlerin bu alandaki “değişikliklerinin” çok daha kapsamlı ve ayrıntılı olduğunu, her şeyden önce belirtmek gerek; “ekonomik gelişmenin yeni verileri” ile kamuoyunu etkilemek için girişimler olmuştur. Büyük üretimin küçük üretimin yerini almasının ve yoğunlaşmanın, tarımda hiç olmazken, ticarette ve sanayide çok yavaş olduğu söylenmiştir. Bunalım-

ların şimdi çok daha seyrek ve çok daha zayıf olduğu tröst ve kartellerin, belki de, sermayeyi bunları tümüyle saf dışı edebilecek duruma getireceği söylenmiştir. Sınıf düşmanlıkları eğiliminin giderek daha yumuşaması ve daha az keskinleşmesi nedeniyle, kapitalizmin “çöküşü” yöneldiği “teorisi”nin anlamını yitirdiği söylenmiştir. Son olarak, Marx’ın değer teorisinin de Böhm-Bawerk’e uygun olarak düzeltilmesinin yanlış olamayacağı söylenmiştir.

Bu sorunlar üzerine revizyonistlerle savaşım gibi uluslararası sosyalizmin teorik düşüncesinde Engels’in Dühring ile yirmi yıl önce yapmış olduğu tartışmanın getirdiği kadar verimli bir canlanma ile sonuçlandı. Revizyonistlerin tezleri, gerçeklerin ve rakamların yardımıyla tahlil edildi. Revizyonistlerin sistemli olarak modern küçük üretimin görünümünü pembeye boyadıkları tanıtlandı. Büyük üretimin, küçük üretime olan teknik ve ticari üstünlüğünün yalnızca sanayide değil tarımda da olduğu, reddedilmez gerçeklerle tanıtlandı. Ama meta üretimi, tarımda çok daha az gelişmiştir ve modern istatistikçiler ve iktisatçılar, bir kural olarak, dünya ekonomisi içerisinde değişim sürecine tarımın gelişen bir biçimde sokulduğunu gösteren, tarımdaki özel kolların (kimi zaman da işletmelerin) seçilmesinde pek usta değildirler. Küçük üretim, doğal ekonominin yıkıntıları üzerinde, eksik beslenmeyle, kronik açlıkla, işgünü-nün uzamasıyla, sürü hayvanlarının niteliğinin ve bakımının kötüleşmesiyle kısacası, kapitalist imalat karşısında el zanaatı üretiminin kendi araçlarıyla varlığını sürdürmeye çalışmaktadır. Bilim ve teknolojiye her ilerleme, kaçınılmaz ve aralıksız olarak, kapitalist toplumdaki küçük üretimin temellerini çökertmektedir ve bu sürecin bütün biçimleriyle, çoğu zaman karmaşık ve çapraşık biçimleriyle araştırılması, küçük üreticinin toprağını kapitalizm altında korumasının olanaksızlığını ve köylünün proleter bakış açısını benimsemesinin zorunluluğunu göstermek, sosyalist ekonomi politığın görevidir. Bu sorun, üzerinde, tek-yanlı seçilen gerçeklere dayanan ve kapitalist sistemi bir bütün olarak dayanak almadan yapılan yüzeysel genellemelerle, revizyonistler, bilimsel anlamda günah işlemişlerdir. Siyasal açıdan, isteyerek ya da istemeyerek, köylüleri devrimci proletaryanın görüşlerini benimsemeye yöneltmek yerine onları küçük mülk sahibinin tutumunu (yani burjuvazinin tutumunu) benimsemeye, kaçınılmaz olarak çağırımları ve yöneltmeleri gerçeğiyle günaha girmişlerdir.

Revizyonizmin durumu, bunalım teorisi ve çöküş teorisi konusunda daha da kötüydü. Yalnızca kısa bir süre için ve yalnızca ileriye daha da görenler, birkaç yılın sanayi patlaması ve gönencin etkisi altında Marx’ın teorisinin temellerinin yeniden biçimlendirilmesini düşünebilirdi. Gerçekler, revizyonistlere, bunalımların geçmişin bir şeyi olmadığını çabucak gösterdi: gönenci bir bunalım izlemekteydi. Her bunalımın biçimi, sırası ve görünümü değişmiştir, ama bunalım, kapitalist sistemin kaçınılmaz

bir ögesi olarak kalmıştır. Karteller ve tröstler, üretimi birleştirirlerken, aynı zamanda da ve herkesin gözü önünde, üretim anarşisini artırmış, proletaryanın varlığını sürdürmesinin koşullarını ve sermayenin baskısını ağırlaştırmış, bundan ötürü de sınıf karşıtlıklarını eşi görülmedik bir ölçüde şiddetlendirmiştir. Kapitalizmin bir yıkıma doğru gidişi —hem tek tek siyasal ve ekonomik bunalımlar ve hem de kapitalist sistemin bütününe tamamen yıkılması anlamında— tam da yeni dev tekeller tarafından özellikle açık ve özellikle geniş boyutlu bir hale getirilmiştir. Amerika'daki en son mali bunalım ve bütün Avrupa'yı kapsayan işsizliğin görülmedik bir biçimde artışı, birçok belirtisi görülen yeni bir bunalımın kapıyı çalmakta olması bir yana —bütün bunlar, revizyonistlerin son "teori"lerinin, anlaşılan revizyonistlerin birçoğu da dahil olmak üzere, herkesçe unutulmasına neden olmuştur. Ama aydınların işçi sınıfına vermiş olduğu bu kaypaklık dersi unutulmamalıdır.

Değer teorisine gelince Böhm-Bawerk örneği, belli belirsiz anırtırma ve görüşler dışında, revizyonistlerin tek bir şey katmamış oldukları ve bu yüzden de bilimsel düşüncenin gelişmesinde hiç iz bırakmamış oldukları söylenebilir ancak.

Siyasal alanda revizyonizm, Marksizm'in temelini, yani sınıf savaşımı öğretisi değiştirmeye gerçekten çalıştı. Siyasal özgürlük, demokrasi ve genel oy hakkının sınıf savaşımı tabanını ortadan kaldırdığı, Komünist Manifesto'nun işçilerin vatani yoktur eski önermesini geçersiz kıldığı söylendi bize onun için, dediler, demokraside "çoğunluğun iradesi" üstün geldiğine göre, ne devlete sınıf egemenliğinin bir organı olarak bakmak gerek, ne de gecicilere karşı, ilerici, sosyal-reformcu burjuvaziyle ittifak kurmayı reddetmek gerek.

Revizyonistlerin bu iddialarının oldukça iyi dengelenmiş bir görüşler sistemine, yani eski ve ünlü liberal burjuva görüşlere vardığı tartışılmaz. Liberaller, her zaman burjuva parlamentarizminin, oy hakkı ve ülkenin yönetimine katılma hakkı hiç bir ayırım olmaksızın bütün yurttaşlarca paylaşıldığına göre, sınıfların ve sınıf bölünmelerini ortadan kaldırdığını söyleye gelmişlerdir. 19. yüzyılın ikinci yansında Avrupa'nın tüm tarihi ve 20. yüzyılın başlarında Rus devriminin tüm tarihi, böylesine görüşlerin ne denli saçma olduğunu açıkça göstermektedir, iktisadi ayrılıklar, "demokratik" kapitalizmin özgürlüğü altında hafiflememiş, tersine ağırlaşmış ve yeğinleşmiştir. Parlamentarizm, en demokratik cumhuriyetlerin bile sınıf baskısının organı olmak doğal özelliğini gidermez, tersine gözler önüne serer. Parlamentarizm, daha önceden siyasal olaylara aktif olarak katılanlara oranla çok daha geniş halk yığınlarının aydınlatılması ve örgütlenmesine yardım ederek, bunalımları ve siyasal devrimleri önlemez, tersine bu tür devrimler sırasında iç savaşı en yüksek yeğinliğine ulaştırır. 1871 baharında Paris'teki ve 1905 kışında Rus-

ya'daki olaylar, bu yeğinleşmenin nasıl kaçınılmaz olarak meydana geldiğini, olabildiğince açık olarak göstermiştir. Fransız burjuvazisi bir an bile duraksamadan, tüm ulusun düşmanı ile ülkeyi yakıp yıkan düşman ordusuyla, proletarya hareketini ezmek için işbirliği yapmıştır. Parlamentarizm ve burjuva demokrasisinin önüne geçilmez iç diyalektiğini —ki bu, yığınsal şiddetle, tartışmada eskisinden çok daha kesin bir sonuca yol açar— anlamayan bir kimsenin bu parlamentarizm temeli üzerinde, ilke olarak tutarlılık içinde bir propaganda ve ajitasyon yürütmeye, işçi sınıfı yığınlarını böylesine "tartışmalara" başarıyla katılmaya gerçekten hazırlamayı gücü hiç bir zaman yetmeyecektir. Batıda sosyal-reformcu liberallerle ve Rus devriminde liberal reformcularla (kadetler) ittifak, anlaşma ve cephe kurma deneyimi inandırıcı bir biçimde göstermiştir ki, bu anlaşmalar, savaşçılar, hemen hiç savaş yeteneği olmayan ve en sallantılı ve en hain unsurlarla bir araya getirerek, yığınların bilincini sadece körletiyor, yani onların savaşımalarının gerçek önemini güçlendirmiyor, tersine zayıflatıyor. Fransa'da millerandcılık —revizyonist siyasal taktikleri yaygın, gerçekten ulusal ölçülerde uygulamada en büyük deneyim— bütün dünya proletaryasınca hiç bir zaman unutulmayacak olan, revizyonizmin pratik bir değerlendirilmesini sağlamıştır.

Revizyonizmin ekonomik ve siyasal eğilimlerinin doğal bir tamamlayıcısı da sosyalist hareketin sonal amacına ilişkin tutumudur. "Hareket her şeydir, sonal amaç hiç bir şey" —Bernstein'in bu beylik lafı, revizyonizmin özünü, pek çok uzun incelemelerden çok daha iyi açıklamaktadır. Bir durumdan bir başka duruma göre tutumunu belirlemek, kendini günlük olaylara ve küçük politikanın kesinti ve değişmelerine uyarlamak, proletaryanın birincil çıkarlarını ve tüm kapitalist sistemin, tüm kapitalist evrimin özelliklerini unutmak, bu birincil çıkarları, anın gerçek ya da varsayılan avantajları uğruna feda etmek —revizyonizm politikası budur. Ve bu politikanın gerçek niteliğinden açıkça çıkan sonuç, onun sayısız biçim değişikliği göstermesi ve her az çok "yeni" sorunun, olayların her az çok beklenmedik ve önceden kestirilmeyen değişiminin, gelişimin temel çizgisini çok az ölçüde ve çok kısa bir süre için değiştirse bile, her zaman kaçınılmaz olarak şu ya da bu revizyonizm çeşidinin ortaya çıkmasına yol açacağıdır.

Revizyonizmin kaçınılmazlığı, onun modern toplumdaki sınıfsal kökleriyle belirlenir. Revizyonizm uluslararası bir olgudur. Birazcık bilgisi olan ve düşünebilen hiç bir sosyalist, Almanya'da Ortodokslarla Bernştayncılar arasındaki, Fransa'da Guesdcilerle Joreciler (ve şimdi özellikle Brusçular) arasındaki Büyük Britanya'da Sosyal-Demokrat Federasyon ile Bağımsız İşçi Partisi arasındaki, Belçika'da Brouckire ve Vandervelde arasındaki, İtalya'da bütünlükçüler ile reformcular arasındaki, Rusya'da Bolşevikler ile Menşevikler arasındaki ilişkinin bütün bu ülkele-

rin bugünkü durumda ulusal koşulların ve tarihsel etmenlerin çok büyük çeşitliliğine karşın, her yerde özünde aynı olduğundan en küçük bir kuşku duyamaz. Gerçekte, bugünkü uluslararası sosyalist hareket içerisinde “bölünme”, dünyanın bütün çeşitli ülkelerinde şimdi aynı doğrultuda ilerliyor, bu, çeşitli ülkelerdeki türdeş olmayan eğilimlerin bir tek uluslararası hareket içerisinde savaşım verdiği otuz, kırk yıl öncesiyle karşılaştırıldığında çok büyük bir ilerlemenin olduğunu tanıtlamaktadır. Ve “devrimci sendikalizm”⁵⁹ olarak Latin ülkelerinde biçimlenen “soldan revizyonizm” de, Marksizm’i “düzelterek” kendini ona uyarlıyor: İtalya’da Labriola ve Fransa’da Lagardelle, sık sık yanlış anlaşılan Marx’ın yerine, doğru anlaşılan Marx’a başvuruyorlar.

Burada, biz, bu revizyonizmin henüz oportünist revizyonizmle aynı ölçüde gelişmekte epeyce uzak olan ideolojik içeriğini tahlil etmek için duramayız: daha uluslararası duruma gelmemiştir, daha hiç bir ülkedeki bir sosyalist parti ile hiç bir büyük savaşın pratiğinin deneyiminden geçmemiştir. Bu yüzden biz yukarda anlatılan “sağdan revizyonizmin” üzerinde duracağız.

Kapitalist toplumda onun kaçınılmazlığı nerede yatar? Niçin o ulusal özelliklerdeki ve kapitalist gelişmenin derecesindeki farklılıklardan daha derindir? Çünkü her kapitalist ülkede proletarya ile yan yana, her zaman küçük-burjuvazinin geniş katmanları küçük mülk sahipleri bulunmaktadır. Kapitalizm küçük üretimden çıkmıştır ve çıkmaktadır. Bir sürü yeni “orta katmanlar” kapitalizm tarafından (fabrikalara eklentiler, evde çalışma, bisiklet ve otomobil sanayileri gibi büyük sanayilerin gereksinimlerini karşılamak için bütün ülkeye dağılmış küçük işlikler vb.) kaçınılmaz olarak tekrar tekrar ortaya çıkarılmaktadır. Bu yeni küçük üreticiler, aynı kaçınılmazlıkla yeniden proletaryanın saflarına atılmaktadır. Küçük-burjuva dünya görüşünün geniş işçi partilerinin saflarında tekrar tekrar boy göstermesi, pek doğaldır. Bunun böyle olduğu ve proletarya devriminde ortaya çıkacak olan yazgının değişmesine kadar da böyle olacağı çok doğaldır. Çünkü böyle bir devrimin doğması için nüfusun çoğunluğunun “tümünden” proleterleşmesi gerektiğinin esas olduğunu düşünmek büyük bir yanlış olur. Bizim şimdi, yalnızca ideoloji alanında sık sık karşılaşmakta olduğumuz şey, yani Marx’ta yapılacak teorik düzeltmeler üzerindeki tartışmalar; şimdi pratikte yalnızca revizyonistlerle olan taktiksel farklılıklar ve bu farklılıklara dayanan bölünmeler gibi işçi hareketindeki tek tek ikincil sorunlarda baş gösteren anlaşmazlıklar — proletarya devrimi, bütün tartışma konularını keskinleştirdiği, tüm farklılıkları yığınların gidişini belirlemede en acil önemi olan konularda odaklaştırdığı ve kavganın sıcaklığında dostun düşmanın ayırt edilmesini ve düşmana kesin darbeler indirmek için kötü yandaşların ayıklanmasını gerektirdiği zaman, işçi sınıfı tarafından çok daha büyük bir ölçüde yaşanacaktır.

Devrimci Marksizm’in revizyonizme karşı 19. yüzyılın sonunda verdiği ideolojik savaşımı, küçük-burjuvazinin bütün yalpalama ve zayıflıklarına karşın, davasının tam zaferine doğru ilerleyen proletaryanın büyük devrimci savaşlarının bir girişidir ancak.

Nisan, 1908

Dipnotlar

¹ Karl Marx, Kapital, Birinci Cilt, s. 26. -Ed

² Bkz: Bogdanov, Bazarov ve ötekiler tarafından yazılan Marksizm Felsefesi Üzerine Çalışmalar. Burası, bu kitabın tartışma yeri değildir, ama şimdi ancak şunu söylemekle yetinmeliyim ki, çok yakın bir gelecekte metinde yeni-kanatçı revizyonistler konusunda söylemiş olduğum her şeyin esas olarak bu “yeni” hümcü ve yeni berkeleyci revizyonistler için de geçerli olduğunu bir dizi makalede, ya da ayrı bir kitapçıkta tanıtlayacağız.

DEVRİMCİ VE REFORMİST ÖNDERLİK

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

DEVRİMCİ VE REFORMİST ÖNDERLİK
ÜZERİNE - STALİN

Devrimci taktik, reformist taktikten ne ile ayrılır?

Bazıları, Leninizm'in genelde reformlara karşı, uzlaşmalara ve anlaşmalara karşı olduğunu sanıyorlar. Bu tamamen yanlıştır. Belirli bir anlamda "her ne koparırsan kâr" olduğunu, belirli koşullar altında genelde reformların, özelde ise uzlaşma ve anlaşmaların zorunlu ve yararlı olduğunu Bolşevikler de herkes kadar bilir.

"Uluslararası burjuvazinin devrilmesi için bir savaş yürütmek", diyor Lenin, "devletler arasındaki alelade savaşların en inatçılarından bile yüz kez daha çetin, daha uzun ve daha çapraşık [bir savaş yürütmek —ÇN] ve bu arada manevra yapmayı, düşmanlar arasındaki (geçici de olsa) çıkar çatışmalarından yararlanmayı, olası (geçici, istikrarsız, yalpalayan, koşullu da olsa) müttefiklerle anlaşmalar ve uzlaşmalar yapmayı peşinen reddetmek — bu sonsuz derecede gülünç bir tavır olmaz mı? Bu, henüz araştırılmamış ve o güne kadar ulaşılmamış bir dağa çetin bir şekilde tırmanırken, bazen zikzaklar çizerek gitmeyi, bazen geri dönmeyi, bir kez seçilen doğrultuyu bırakıp başka doğrultuları denemeyi baştan reddetmekle aynı şey değil midir?" (Bkz. 4. baskı, cilt XXXI, s. 51.)

Bundan dolayı, apaçıktır ki, burada önemli olan, reformların ya da uzlaşma ve anlaşmaların kendileri değil, reformlardan ve anlaşmalardan nasıl yararlanıldığıdır.

Reformist için reform her şeydir; devrimci çalışma ise ikincil bir şey, lafı edilecek bir konudur, göz boyamaya yarar. Bundan dolayı burjuva iktidarının varlığı koşullarında reformist bir taktikle reform, kaçınılmaz olarak bu iktidarın sağlamlaştırılmasının bir aracına, devrimi çökertmenin bir aracına dönüşür.

Oysa devrimci için tersine, esas olan reform değil,

devrimci çalışmadır; devrimci için reform, devrimin bir yan ürünüdür. Bundan dolayı burjuva iktidarının varlığı koşullarında devrimci bir taktikle reform, doğası gereği, bu iktidarı çökertmenin bir aracına, devrimi sağlamlaştırmanın bir aracına, devrimci hareketin daha da geliştirilmesi için bir üs noktasına dönüşür.

Devrimci, reformu sadece, legal ve illegal çalışmayı birleştirmenin bir dayanak noktası olarak ve burjuvaziyi devirmek için kitlelerin devrimci hazırlığını amaçlayan illegal çalışmayı güçlendirmeye yarayan bir siper olarak kabul eder.

Emperyalizm koşullarında reformlardan ve uzlaşmalardan devrimci bir şekilde yararlanmanın özü budur.

Reformist ise tersine, reformları her türlü illegal çalışmayı reddetmek, kitlelerin devrime hazırlanmasını baltalamak ve "bağışlanan" reformların gölgesinde uyku-ya yatmak için kabul eder.

Reformist taktiğin özü budur.

Emperyalizm koşulları altında reformlar ve uzlaşmalar konusunda durum budur.

Ama emperyalizmin devrilmesinden sonra, proletarya diktatörlüğü altında, durum biraz değişir. Belirli koşullar altında, belirli bir durumda, proletarya iktidarı kendini, varolan düzeni devrimci bir şekilde yeniden inşa etme yolundan, bu düzeni geçici bir süre yavaş yavaş yeniden biçimlendirme yoluna, Lenin'in ünlü makalesi "Altının Önemi Üzerine" de söylediği gibi, "reformist yola", yandan çevirme yoluna, proleter olmayan sınıfları dağıtmak, devrime soluklanma molası vermek, güç toplamak ve yeni bir saldırının koşullarını hazırlamak için reformlar ve bu sınıflara ödünler verme yoluna geçmek zorunluluğuyla karşı karşıya görebilir. Bu yolun belirli bir anlamda "reformist" bir yol olduğu inkâr edilemez. Yalnız, bu

durumda temel bir farklılıkla karşı karşıya olduğumuzu, [yani —ÇN] bu durumda reformun proletarya iktidarından kaynaklandığını, proletarya iktidarını güçlendirdiğini, ona gerekli soluklanma molasını verdiğini, görevinin devrimi değil, tam tersine proleter olmayan sınıfları çökertmek olduğunu akılda tutmak gerekir.

Böylelikle reformlar bu koşullar altında kendi karışıtına dönüşür.

Böyle bir politikanın proletarya iktidarı tarafından uygulanması, yalnızca, önceki dönemde devrimin atılımı yeterince büyük olduğu ve böylelikle saldırı taktiği yerine geçici olarak geri çekilme taktiğini, yandan çevirme hareketleri taktiğini geçirebilmek için geri çekilecek yeterince geniş bir alan yarattığı için mümkündür.

Böylece, eskiden burjuva iktidarı altında reformlar devrimin bir yan ürünü iken, şimdi, proletarya diktatörlüğü altında reformların kaynağı; proletaryanın devrimci kazanımlarıdır; bu kazanımlardan oluşan, proletaryanın elindeki birikmiş rezervlerdir.

(J. V. Stalin, “Leninizmin Temelleri Üzerine”, Eserler, cilt 6, s. 158-160, İnter Yayınları, İst. 1989.)

UZLAŞMALAR ÜZERİNE - LENİN

Boycot sloganının, literatürde sık sık ortaya çıkan ve elimizdeki konunun tartışılmasında tekrar tekrar ortaya çıkan basitliği, açıklığı ve “düzlüğü” meselesi ile, düz ve zikzaklarla ilerleyen gelişme yolu meselesi de bununla bağıntılıdır. Eski iktidarın doğrudan doğruya devrilmesi ya da en azından zayıflatılması ve kuvvetten düşürülmesi, halkın yeni iktidar organlarını doğrudan doğruya yaratması; bütün bunlar şüphesiz, en dolaysız, halk için en yararlı yoldur, ama en çok güç harcamayı da gerektiren yoldur. Ezici güç üstünlüğüne sahip olduğunda, doğrudan cep-heden taarruzla da zafer kazanılabilir. Güç yetmiyorsa o zaman büyük bir ihtimalle dolambaçlı yollar, beklemek, zikzak hareketleri, geri çekilmeler vb. gerekecektir. Monarşist meşrutiyet idaresi yolu pek tabii ki devrim yolunu kapatmaz, çünkü bu yol dahi devrimin etkenlerini hazırlar ve onları dolaylı olarak geliştirir, ama bu daha uzun ve dolambaçlı bir yoldur.

Bütün Menşevik literatürde, özellikle 1905 döneminde (Ekim’e kadarki), Bolşeviklere yöneltilen “dümdüz bir hat izleme” suçlaması kızıl bir şerit gibi akar gider; bütün bu literatür boyunca Bolşeviklere, tarihin izlediği dolambaçlı yolları dikkate almak gerektiği hakkında ulvi dersler verilir. Menşevik literatürün bu garipliği de hak eza atlar yulaf yer veya Volga Hazar Denizi’ne akar gibisinden gerçeklerin tartışılmasına tam bir örnektir; tartışılmaz gerçeklerin bu şekilde geviş getirilmesi sadece, tartışılan konunun esas noktasını karartmaya yarar. Tarihin normal olarak zikzaklı hareketler çizdiğini ve bir Marksist’in tarihin en karışık ve hayret verici zikzaklı sıçramalarını hesaba katmasını bilmek zorunda olduğuna kuşku yoktur.

Fakat bu tartışma götürmez sakızın, bizzat tarihin, mücadele eden güçleri dolaysız yol mu zikzaklı yol mu arasında bir seçimle karşı karşıya getirdiği zaman bir Marksist’in ne yapması gerektiği sorusuyla ilgisi yoktur. Her kim böyle bir durum söz konusu olduğu an ya da dönemlerde, tarihin çoğunlukla zikzaklarla hareket ettiği konusunda ileri geri konuşmaktan başka bir şey yapmazsa) “kılıf içindeki adam”¹ olur ve atların yulaf yediği gerçeği üzerine incelemelere dalar. Bu yüzden devrimci dönemler çoğunlukla, mücadele eden toplumsal güçlerin çatışması sırasında ülkenin, nispeten oldukça uzun bir dönem boyunca hangi gelişme yolunu, düz yolu mu yoksa dolambaçlı yolu mu seçeceğine nispeten kısa bir süre içinde karar veren tarihsel dönemlerdir. Ama dolambaçlı yolu hesaba katma gerekliliği, seçilmesi mücadelesinde yardımcı olmasını, bu mücadele için sloganlar atmasını vb. bilmek zorunda olmaları gereğini hiçbir zaman ortadan kaldırmaz. Ve ancak iflah olmaz dar kafalılar ve tamamen dar kafalı titizlik budalaları, düz yola karşı zikzaklı yolun kararlaştırıldığı tayin edici muharebelerin sonuçlanmasından sonra, sonuna kadar düz yol için mücadele etmiş olanlarla alay edebilirler. Bu alay, tıpkı, Treitschke ayarında polise bağlı beylik Alman tarihçilerinin 1848 yılında Marks’ın devrimci sloganları ve devrimci düz çizgiciliği ile alay etmelerine benzer.

Marksizm’in tarihin zikzaklı yoluna karşı tavrı, özü itibariyle, uzlaşmalara karşı tavrıyla uyudur. Tarihin her zikzak dönüşü bir uzlaşmadır; yeniye tamamen reddedecek güce sahip olmayan eskiyle, eskiyi tamamen devirecek güce henüz sahip olmayan yeni arasındaki bir uzlaşma. Marksizm uzlaşmalara her zaman için karşı değildir, ondan yararlanmayı gerekli görür. Ama bu, canlı ve etkili tarihi bir güç olarak Marksizm’in bütün gücüyle uzlaşmalara karşı mücadele etmesini hiçbir şekilde dışılamaz. Bu görünürdeki çelişkiyi kavramayan bir kimse, Marksizm’in alfabesini bilmiyor demektir.

Engels, bir zamanlar, Blanquist Komün kaçkınlığının manifestosu üzerine yazdığı makalesinde (1874) Marksizm’in uzlaşmalara karşı tavrını son derece kavratıcı, açık ve öz bir şekilde formüle etmiştir. Blanquist Komün kaçkınlıkları, manifestolarında, hiç bir uzlaşmayı doğru bulmadıklarını yazmışlardı. Engels bu manifestoyla alay etti. Mesele, diyor Engels, şartların bizi mahkûm ettiği (ya da şartların bizi zorladığı — okuyuculardan özür dilerim, ama metinden alıntı yapmama imkan yok, aklımda kaldığına göre yazıyorum) uzlaşmalardan yararlanmaya her zaman için karşı olmak değildir. Mesele, proletaryanın gerçek devrimci hedeflerini her zaman göz önünde tutmak ve onları her şart altında, her zikzak hareketi ve uzlaşma boyunca izleyebilmektir. Kitlelere hitap eden sloganlardan biri olan boykotun basitliği, düzlüğü ve açıklığı ancak bu noktadan hareketle değerlendirilebilir. Boycot sloganının bütün bu nitelikleri kendi başına iyi değildir, bilakis ancak

bu sloganın kullanıldığı nesnel durum, dolaysız veya zikzak hareketin seçimi uğruna mücadelenin şartlarına haiz olduğu ölçüde iyidir. Buligin Duması döneminde bu slogan doğrudur, işçi partisinin biricik devrimci sloganıydı; en basit, en dolaysız ve en açık slogan olduğu için değil, o zamanki tarihi şartlar işçi partisini zikzaklı, monarşist meşrutiyet yolu yerine basit ve dolaysız devrim yolu uğruna mücadeleye katılma göreviyle karşı karşıya getirdiği için doğrudur. (Lenin, “Boykota Karşı”, Tüm Eserler, cilt XII, s. 17-20 [1907].)

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNÜN KURULMASINDAN ÖNCE VE SONRA REFORMLAR

Reform ve devrim arasındaki ilişki yalnızca Marksizm tarafından tam ve doğru olarak belirlenmiştir, ne var ki Marks bu ilişkiyi sadece bir yanından görebilmiştir; yani sadece tek ülkede de olsa proletaryanın nispeten sağlam, nispeten uzun ilk zaferinden önceki durumda. Bu durumda doğru bir ilişkinin temeli şuydu: Reformlar, proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinin yan ürünüdür. Tüm kapitalist dünya için bu ilişki proletaryanın devrimci taktiğinin temelini, İkinci Enternasyonal’in satılmış önderlerinin ve İki Buçukuncu Enternasyonal’in, yarı titiz yarı nazlı şövalyelerinin çarpıttıkları ve karaladıkları alfabesini oluşturur. Proletaryanın tek ülkede dahi olsa zafer kazanmasından sonra reform ve devrim arasındaki ilişkiye yeni bir şey eklenir. İlkede değişen hiç bir şey yoktur, ama biçimde, Marks’ın şahsen önceden göremediği, ama ancak Marksizm’in felsefesi ve siyaseti ışığında kavranabilecek bir değişiklik meydana gelir. Brest geri çekilme hareketini neden doğru uygulayabildik? Çünkü o derecede ilerlemiştik ki, arkamızda geri çekilecek yer kalmıştı. Baş döndürücü bir hızla birkaç hafta içinde, yani 7 Kasım (25 Ekim) 1917’den Brest barışına kadar geçen süre içinde Sovyet devletini kurmuş, devrimci bir şekilde emperyalist savaştan çıkmış, burjuva-demokratik devrimi sonuna kadar götürmüştük; öyle ki muazzam geri çekilme hareketi (Brest Anlaşması) bile bize, “nefes molasından” yararlanmak ve Kolçak, Denikin, Yudenic, Pilsudski, Vrangellere karşı başarıyla ilerlemek için yeterli mevziler bırakmıştı.

Proletaryanın zaferinden önce reformlar devrimci sınıf mücadelesinin yan ürünüdür. Zaferden sonra (uluslararası planda hâlâ bir “yan ürün” olarak kalmalarına karşılık) zaferin elde edildiği ülkede reformlar, ayrıca, sarf edilen büyük gayretlerden sonra, şu veya bu geçişin devrimci bir şekilde gerçekleştirilmesine güçlerin besbelli yetmediği zaman gerekli ve haklı bir dinlenme molası olurlar. Zafer öyle bir “yedek güç deposu” sağlar ki, zoraki bir geri çekilme hareketine bile dayanmak, hem maddi hem de manevi anlamda dayanmak mümkün olur. Maddi anlamda dayanmak, düşmanın bizi tamamen yenmemesi için yeterli bir kuvvet üstünlüğüne sahip olmak demektir. Manevi anlamda dayanmak, morali bozmamak, dağıl-

mamak, durumu soğukkanlı bir şekilde değerlendirmeyi elden bırakmamak, cesaret ve metaneti korumak, yaygın fakat ölçülü bir şekilde geri çekilmek, tam vaktinde durdurulabilecek ve yeniden saldırıya geçilebilecek şekilde geri çekilmek demektir.

Devlet kapitalizmine geri çekildik. Ama ölçülü bir şekilde geri çekildik. Şimdi ticaretin devlet tarafından düzenlenmesine geri çekiliyoruz. Ama ölçülü bir şekilde geri çekileceğiz. Bu geri çekilmenin sonuna yaklaştığımızı dair, bu geri çekilmeyi uzak olmayan bir gelecekte durdurma imkanının yaklaştığına dair belirtiler görülmeye başlandı. Bu gerekli geri çekilmeyi ne kadar bilinçli, ne kadar birlik içinde, ne kadar önyargısız bir şekilde ele alırsak, onu o kadar çabuk durdurabiliriz ve zafer dolu ileri atılımımız o kadar emin, çabuk ve yaygın olur. (Lenin, Seçme Eserler, cilt IX, “Altının Şimdiki ve Sosyalizmin Zaferinden Sonraki Önemi”, s. 322 [1921].)

Dipnotlar

¹ Çehov’da ortaokul öğretmeni, dar kafalı insan tipi - Redaksiyonun Notu

RUSYA’DA NARODİZM VE MARKSİZM. PLEHANOV VE “EMEĞİN KURTULUŞU” GRUBU. PLEHANOV’UN NARODİZME KARŞI MÜCADELESİ. RUSYA’DA MARKSİZMİN YAYILMASI

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Marksist grupların ortaya çıkışından önce, Rusya’da devrimci çalışma Marksizm’e karşı olan Halkçılar (Narodnikler) tarafından yürütülmekteydi.

İlk Rus Marksist grubu 1883’te ortaya çıktı. Bu, G. V. Plehanov’un yurtdışında, devrimci faaliyetleri yüzünden Çarlık hükümetinin takibatlarından sıyrılmak üzere gittiği Cenevre’de örgütlediği “Emeğin Kurtuluşu” grubuydu.

Önceleri Plehanov’un kendisi de bir Narodnik’ti. Ama dışarıda Marksizm’i inceledikten sonra, Narodizm’den koptu ve Marksizm’in önde gelen bir propagandisti haline geldi.

“Emeğin Kurtuluşu” grubu, Rusya’da Marksizm’in yayılması için çok çalıştı. Marks ve Engels’in eserlerini -”Komünist Manifesto”, “Ücretli Emek ve Sermaye”, “Sosyalizmin Ütopyadan Bilime Gelişmesi” ve diğerlerini- Rusçaya çevirdiler, dışarıda bastırdılar ve Rusya’da gizlice dağıtmaya başladılar. G.V. Plehanov, Zasuliç, Akselrod ve bu grubun diğer üyeleri, Marks ve Engels’in öğretilerini açıklayan, bilimsel sosyalizmin fikirlerini ortaya koyan bir dizi eser de yazdılar.

Proletaryanın büyük öğretmenleri Marks ve Engels, -ütöpik sosyalistlerin tersine- sosyalizmin hayalcilerin (ütopyacıların) bir icadı olmayıp, modern kapitalist toplumun gelişmesinin zorunlu sonucu olduğunu ilk açıklayanlardı. Tıpkı feodal düzenin devrilmiş olması gibi kapitalist düzenin de devrileceğini, kapitalizmin, proletaryanın şahsında, kendi mezar kazıcılarını yarattığını gösterdiler, insanlığı kapitalizmden, sömürden ancak proletaryanın sınıf mücadelesinin, ancak proletaryanın burjuvazi üzerindeki zaferinin kurtaracağını gösterdiler.

Marks ve Engels, proletaryaya, kendi gücünün bilincine varmayı, kendi sınıf çıkarlarını bilmeyi ve bur-

juvaziye karşı kararlı mücadele için birleşmeyi öğretiler. Marks ve Engels, kapitalist toplumun gelişme yasalarını keşfettiler ve kapitalist toplumun gelişmesinin ve onun içindeki sınıf mücadelesinin kaçınılmaz olarak kapitalizmin devrilmesine, proletaryanın zaferine, proletarya diktatörlüğüne götürmek zorunda olduğunu bilimsel şekilde kanıtladılar.

Marks ve Engels, sermayenin egemenliğinden kurtulmanın ve kapitalist mülkiyeti kamu mülkiyetine dönüştürmenin barışçıl yoldan mümkün olmadığını, işçi sınıfının bunu ancak burjuvaziye karşı devrimci şiddet uygulayarak, bir proleter devrimle, sömürücülerin direnişini kırarak ve yeni, sınıfsız Komünist bir toplum yaratmak zorunda olan kendi siyasi egemenliğini, proletarya diktatörlüğünü kurarak başarabileceğini öğretiler.

Marks ve Engels, sanayi proletaryasının kapitalist toplumda en devrimci ve bu nedenle en ileri sınıf olduğunu, ancak proletarya gibi bir sınıfın, kapitalizmden hoşnut olmayan tüm güçleri kendi etrafında toplayabileceğini ve onları kapitalizme karşı taarruza geçirtebileceğini öğretiler. Ama eski dünyayı yenip yeni, sınıfsız toplumu inşa etmek için, proletaryanın, Marks ve Engelsin Komünist Partisi adını verdiği, kendi işçi sınıfı partisine sahip olması gerekir.

İlk Rus Marksist grubu olan Plehanov’un “Emeğin Kurtuluşu” grubu, kendini bütünüyle Marks’ın ve Engels’in görüşlerinin yayılmasına adadı.

“Emeğin Kurtuluşu” grubu Marksizm’in bayrağını yurtdışındaki Rus basınında, henüz Rusya’da bir sosyal-demokrat hareket yokken yükseltmişti. Bu durumda her şeyden önce bu hareket için teorik olarak, ideolojik olarak yolu açmak gerekliydi. Marksizm’in ve sosyal-demokrat hareketin yayılması önünde o sıradaki en önemli ideolojik

engel, o zamanlar ileri işçiler ve devrimci düşünceli aydınlar arasında hakim olan Narodnik görüşlerdi.

Rusya’da kapitalizm geliştikçe, işçi sınıfı da örgütlü devrimci mücadele yürütebilecek, kuvvetli ve ileri bir güç haline geldi. Ama Narodnikler işçi sınıfının önder rolünü anlamıyorlardı. Rus Narodnikleri yanlış bir şekilde, esas devrimci gücün işçi sınıfı değil, köylüler olduğunu, çar ve çiftlik sahiplerinin iktidarının yalnızca köylü “isyanlarıyla” devrilebileceğini düşünüyorlardı. Narodnikler işçi sınıfını tanımıyor ve köylülerin işçi sınıfıyla ittifakı olmaksızın ve onun önderliği olmaksızın çarlığı ve çiftlik sahiplerini yenemeyeceğini anlamıyorlardı. İşçi sınıfının, toplumun en devrimci ve en ileri sınıfı olduğunu kavramıyorlardı.

Narodnikler başlangıçta köylüleri Çarlık hükümetine karşı mücadeleye sarsmaya çalıştılar. Bu amaçla, genç devrimci aydınlar köylü kılığına bürünerek köye, o günün deyişiyle “halka” gittiler. “Narodnik” terimi de buradan, Narod’dan, yani halk’tan gelir. Ama köylülük onları izlemedi, çünkü onlar köylüleri de doğru dürüst tanımıyor ve anlamıyorlardı. Narodniklerin büyük çoğunluğu polis tarafından tutuklandı. Bunun üzerine Narodnikler, Çarlık otokrasisine karşı mücadeleyi tek başlarına, kendi güçleriyle, halk olmaksızın yürütmeye karar verdiler, bu karar ise daha da ciddi hatalara yol açtı.

Narodniklerin gizli birliği “Narodnaya Volya” (Halkın İradesi), Çara bir bir suikast hazırladı, 1 Mart (yeni tarihle 13 Mart) 1881’de bu gizli birliğin üyeleri (“Narodnaya Volya”cılar), Çar II. Aleksander’i bir bombayla öldürmeyi başardılar. Ama bundan halkın hiçbir çıkarı olmadı. Tek tek insanların öldürülmesi, ne Çarlık otokrasisini devirebilir, ne de çiftlik sahipleri sınıfını yok edebilirdi. Öldürülen çarın yerine bir başkası,

III. Aleksander geçti, onun yönetimi altında işçilerin ve köylülerin durumu daha da kötüleşti.

Narodniklerin çarlığa karşı seçtiği, tek tek suikastlarla, bireysel terörle mücadele yolu yanlış ve devrime zararlıydı. Bireysel terör politikası, Narodniklerin yanlış, aktif “kahramanlar” ve “kahramanlar”dan olağanüstü yiğitlikler bekleyen pasif “sürü” teorisine dayanıyordu. Bu yanlış teori, tarihi sadece olağanüstü bireylerin yarattığını; kitlenin, halkın, sınıfın, Narodnik yazarların horlayıcı deyişle “sürü”nün ise bilinçli örgütlü eylem yeteneğinde olmadığını, “kahramanlar”ı ancak körü körüne izleyebileceğini iddia ediyordu. Bu yüzden Narodnikler, köylüler arasında ve işçi sınıfı içinde devrimci kitle çalışmasını bir yana bıraktılar ve bireysel teröre yöneldiler. Zamanın en ünlü devrimcilerinden birini, Stepan Halturin’i, devrimci işçi birliği örgütleme çalışmasını bırakıp, kendini bütünüyle terörizme vermeye ikna ettiler.

Narodnikler, sömürücü sınıfının tek tek temsilcilerine karşı devrime hiçbir faydası olmayan- suikastlarla, emekçilerin dikkatini, bir bütün olarak bu sınıfa karşı mü-

cadeleden çeldiler. İşçi sınıfının ve köylülüğün devrimci inisiyatif ve faaliyetinin gelişmesini kösteklediler.

Narodnikler,proletaryanın devrimde kendi önder rolünü kavramasını engellediler ve işçi sınıfının bağımsız partisinin yaratılmasını geri bıraktırdılar. Narodniklerin gizli örgütü Çarlık hükümeti tarafından parçalandığı halde, Narodnik görüşler devrimci düşünceli aydınlar arasında uzun süre varlığını korudu. Geride kalan Narodnikler Rusya’da Marksizm’in yayılmasına inatçı bir şekilde karşı koydular, işçi sınıfının örgütlenmesini baltaladılar.

Bu nedenle Rusya’da Marksizm, ancak Narodizme karşı mücadele içinde gelişebilir ve güç kazanabilirdi.

“Emeğin Kurtuluşu” grubu Narodniklerin yanlış görüşlerine karşı savaş açtı, Narodnik öğretilerin ve mücadele yöntemlerinin işçi sınıfı hareketine ne kadar büyük zarar verdiğini gösterdi.

Narodnikleri hedef alan yazılarında Plehanov, onların kendilerine Sosyalist adını vermesine rağmen, Narodniklerin görüşlerinin Bilimsel Sosyalizm ile hiçbir ortak yanı olmadığını gösterdi.

Narodniklerin yanlış görüşlerinin ilk Marksist eleştirisini yapan Plehanov oldu. Narodnik görüşlere isabetli darbeler indiren Plehanov, aynı zamanda Marksist görüşleri parlak bir şekilde savunmayı da bildi.

Narodniklerin, Plehanov’un ezici darbeler indirdiği yanlış temel görüşleri nelerdi?

Birincisi, Narodnikler Rusya’da kapitalizmin “tesadüfi” bir görüngü olduğunu, Rusya’da gelişmeyeceğini ve dolayısıyla proletaryanın da büyüyüp gelişmeyeceğini ileri sürüyorlardı.

İkincisi, Narodnikler işçi sınıfını devrimde önder sınıf olarak görmüyorlardı. Proletarya olmaksızın sosyalizme ulaşmayı hayal ediyorlardı. Esas devrimci gücün, aydınların önderliğinde köylüler ve Sosyalizmin rüşeym hali ve temeli olarak gördükleri köy topluluğu Obşçina- olduğunu düşünüyorlardı.

Üçüncüsü, Narodnikler insanlık tarihinin tüm seyri hakkında yanlış ve zararlı görüşlere sahiptiler. Toplumun iktisadi ve siyasi gelişiminin yasalarını ne biliyor, ne de anlıyorlardı. Bu konuda bir hayli geriydiler. Onlara göre tarih, ne sınıflar ne de sınıf mücadeleleri tarafından yapıyor, bilakis sadece, kütlenin, “sürü”nün, halkın, sınıfların körü körüne izlediği olağanüstü bireyler “kahramanlar” tarafından yapılıyordu.

Narodnikleri teşhir etme mücadelesi içinde Plehanov, Rusya’da Marksistlerin kendilerini yetiştirmesine ve eğitmesine yarayan bir dizi Marksist eser yazdı. Plehanov’un “Sosyalizm ve Siyasi Mücadele”, “Görüş Ayrılıklarımız”, “Monist Tarih Görüşünün Gelişmesi Üzerine” gibi eserleri Rusya’da Marksizm’in zaferi için yolu temizledi.

Plehanov eserlerinde Marksizm’in temel sorunlarının bir açıklamasını yaptı. 1895 yılında yayınlanan “Mo-

nist Tarih Görüşünün Gelişmesi Üzerine” eseri özellikle büyük bir öneme sahip oldu. Lenin, bu kitap sayesinde “tüm bir Rus Marksistleri kuşağının yetiştiğine” işaret etti. (Lenin, Tüm Eserler, cilt XIV, s. 347, Rusça.)

Narodnikleri hedef alan yazılarında Plehanov, sorununu Narodniklerin koyduktan gibi: Rusya’da kapitalizm gelişmeli mi, gelişmemeli mi? diye koymanın saçma olduğunu gösterdi. Plehanov, Burada söz konusu olanın Rusya’nın kapitalist gelişme yoluna çoktan girdiğini ve Rusya’yı hiçbir gücün bu yoldan döndüremeyeceğini söyledi ve bunu olgularla tanıtladı.

Devrimcilerin görevi, Rusya’da kapitalizmin gelişmesini durdurmak değildi, bunu nasıl olsa yapamazlardı. Devrimcilerin görevi, kapitalizmin gelişmesiyle ortaya çıkan kuvvetli devrimci güce, işçi sınıfına dayanmak; onun sınıf bilincini yükseltmek, onu örgütlemek ve kendi işçi sınıfı partisini yaratmakta ona yardım etmektir.

Plehanov, Narodniklerin ikinci temel yanlışını da; proletaryanın devrimci mücadeledeki önder rolünü yadsımlarını da darmadağın etti. Narodnikler Rusya’da proletaryanın ortaya çıkmasını bir tür “tarihi talihsizlik” olarak görüyor ve “proleterlik ülseri”nden söz ediyorlardı. Marksist öğretiyi ve onun Rusya’ya tam uygulanabilirliğini şiddetle savunan Plehanov, köylülerin sayısal üstünlüğüne ve proletaryanın görece azlığına rağmen, devrimcilerin asıl umutlarını tam da proletaryaya, onun gelişmesine bağlamaları gerektiğini kanıtladı.

Niçin tam da proletaryaya?

Çünkü proletarya, bugünkü sayısal azlığına rağmen, ekonominin en ileri biçimine, büyük üretime bağlı olan ve bundan dolayı önünde büyük bir gelecek duran emekçi sınıfı.

Çünkü sınıf olarak proletarya, her geçen yıl büyüyordu, siyasi bakımdan geliyordu, büyük üretimdeki çalışma şartlarından dolayı kolayca örgütlenebiliyordu ve proleter konumundan dolayı en devrimci sınıfı, çünkü devrimde zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi yoktu.

Köylülüğün durumu ise farklıydı.

Köylülük (burada her biri kendi hesabına çalışan bireysel köylüler kastedilmektedir. Ed.), sayısal büyüklüğüne rağmen, ekonominin en geri biçimine, küçük üretime bağlı ve bundan dolayı önünde büyük bir gelecek durmayan ve duramayacak olan bir emekçi sınıfı.

Sınıf olarak köylülük, gelişmek bir yana, gittikçe daha fazla burjuvaziye (Kulaklar) ve kır yoksullarına (proleterler ve yarı-proleterler) ayrışlıyordu. Ayrıca, dağınlılığı yüzünden, onu örgütlemek proletaryadan daha zordu, küçük mülk sahipleri olarak konumlarından dolayı devrimci harekete proletarya kadar kolay katılmıyorlardı.

Narodnikler, Rusya’da sosyalizmin proletarya diktatörlüğü vasıtasıyla değil, bilakis sosyalizmin rüşeym hali ve temeli olarak gördükleri köy topluluğu vasıtasıyla geleceğini iddia ediyorlardı. Ama köy topluluğu, sosyaliz-

min ne rüşeym hali ne de temeliydi ve olamazdı da; çünkü köy topluluğuna, yoksul köylüleri, tarım emekçilerini ve iktisaden zayıf orta köylüleri sömüren Kulaklar, “köyün kan emicileri” hakimdi. Ortaklaşa toprak mülkiyetinin biçimsel varlığı ve toprağın dönem dönem kafa sayısına göre yeniden paylaşılması, durumu hiçbir şekilde değiştirmiyordu. Toprağı, köy topluluğunun iş hayvanına, araç ve tohuma sahip olan üyeleri, yani hali vakti yerinde orta köylüler ve Kulaklar kullanıyordu. Atsız köylüler, yoksul köylüler ve bir bütün olarak iktisaden zayıf olanlar, toprağı Kulaklara devredip kendi geçimlerini tarım işçisi olarak kazanmak zorunda kalıyorlardı. Köy topluluğu, aslında, Kulakların egemen konumunu örtbas etmek için rahat bir biçim ve köylülerden kollektif sorumluluk ilkesine göre vergi toplamak için Çarlık hükümetinin elinde ucuz bir araca. Çarlığın köy topluluğuna dokunmaması da işte bu yüzden. Böyle bir köy topluluğunu sosyalizmin rüşeym hali ya da temeli olarak görmek gülünç olurdu.

Plehanov, Narodniklerin üçüncü temel yanlışını da -toplumsal gelişmede, olağanüstü bireylerin, “kahramanlar”ın ve onların fikirlerinin tayin edici rolü ve kitlelerin, “sürü”nün, halkın, sınıfların önemsiz rolü- darmadağın etti. Plehanov, Narodnikleri idealizm ile suçladı ve doğrunun idealizmden değil, Marks ve Engels’in materyalizminden yana olduğunu kanıtladı.

Plehanov, Marksist materyalizm bakış açısını geliştirdi ve gerekçelendirdi. Marksist materyalizme uygun olarak, toplumun gelişmesinin, son tahlilde, olağanüstü bireylerin istek ve düşünceleri tarafından değil, toplumun maddi varlık koşullarının gelişmesi tarafından, toplumun varlığı için gerekli olan maddi ürünlerin üretim tarzındaki değişiklikler tarafından, maddi ürünlerin üretimi alanında sınıfların karşılıklı ilişkilerindeki değişiklikler tarafından, sınıfların maddi ürünlerin üretimi ve dağıtımında oynadıkları rol ve aldıktan yer uğruna giriştikleri mücadeleler tarafından belirlendiğini kanıtladı.

Düşünceler, insanların toplumsal-iktisadi konumunu belirlemez, bilakis, insanların toplumsal-iktisadi konumları, onların düşüncelerini belirler. Olağanüstü bireyler, düşünceleri ve istekleri toplumun iktisadi gelişimine, ileri sınıfın ihtiyaçlarına karşıt düşüyorsa, birer hiçe dönüşebilirler, ve tersine, eğer düşünce ve istekleri toplumun iktisadi gelişiminin ihtiyaçlarını, en ileri sınıfın ihtiyaçlarını doğru bir şekilde dile getiriyorsa, olağanüstü insanlar gerçekten olağanüstü bireyler haline gelebilir.

Narodniklerin, kitlenin bir sürü olduğu, tarihi yapanların ve sürüyü halk haline getirenlerin kahramanlar olduğu iddialarına Marksistler şu yanıtı verdiler: tarihi kahramanlar değil, kahramanları tarih yapar (yaratır), dolayısıyla halkı kahramanlar değil, kahramanları halk yaratır ve tarihi halk ileri götürür. Kahramanlar, olağanüstü bireyler, ancak toplumun gelişme şartlarını ve bu şartları daha iyiye dönüştürme yollarını doğru olarak kavraya-

bildikleri ölçüde toplumun yaşamında önemli bir rol oynayabilirler. Kahramanlar, olağanüstü bireyler, toplumun gelişme şartlarını doğru olarak kavramaz ve kendilerinin tarihi “biçimlendirenler” oldukları kuruntusuna kapılıp, toplumun tarihi ihtiyaçlarına karşı çıkmaya başlarsa, gülünç bahtsızlar konumuna düşebilirler.

Narodnikler, tam da bu türden bahtsızlar, acınacak kahramanlar kategorisine giriyorlardı.

Narodniklere karşı Plehanov’un yazınsal çalışmaları, mücadelesi, Narodniklerin devrimci aydınlar arasındaki etkisini temelli zayıflattı. Ancak Narodizmin ideolojik olarak paramparça edilişi henüz tamamlanmış olmaktan uzaktı. Bu görev -Marksizmin düşmanı olarak Narodizme son darbeyi indirmek- Lenin’e düştü.

“Narodnaya Volya” Partisinin parçalanmasından kısa süre sonra, Narodniklerin çoğunluğu Çarlık hükümetine karşı devrimci mücadeleden vazgeçti; Çarlık hükümetiyle uzlaşma, anlaşma vaaz etmeye başladı. Seksenli ve doksanlı yıllarda Narodnikler, Kulakların çıkarlarının sözcüleri haline geldiler.

“Emeğin Kurtuluşu” grubu, Rus sosyal-demokratlarının bir programı için iki taslak hazırladı (ilki 1884’te, ikincisi 1887’de). Bu Rusya’da Marksist sosyal-demokrat partinin yaratılması için ön çalışmada ablan çok önemli bir adımdı.

Ama “Emeğin Kurtuluşu” grubunun ciddi hataları da vardı. Onun ilk program taslağında hâlâ Narodnik görüşlerin kalıntıları vardı, bireysel terör taktiği caiz görülüyordu. Ayrıca Plehanov, proletaryanın, devrimin seyri içinde köylüleri beraberinde götürebileceğini ve götürmek zorunda olduğunu, proletaryanın, ancak köylülükle ittifak halinde Çarlık üzerinde zafer kazanabileceğini hesaba katmıyordu. Plehanov devamla, liberal burjuvaziyi devrime istikrarsız da olsa bir destek sağlayabilecek bir güç olarak görüyordu, ama köylülüğü ise bazı yazılarında tamamen defterden siliyordu. Örneğin şöyle diyordu:

“Ülkemizde, muhalif ya da devrimci kombinasyonların dayanabilecekleri --burjuvazi ve proletaryadan başka- hiçbir toplumsal güç görmüyoruz.” (Plehanov, Eserler, cilt III, s. 119, Rusça.)

Bu yanlış görüşler, Plehanov’un gelecekteki Menşevik görüşlerinin tohumlarıydı.

Gerek “Emeğin Kurtuluşu” grubu, gerekse o dönemin Marksist çevreleri henüz işçi sınıfı hareketiyle pratik bağlar kurmuş değildi. Bu henüz, Rusya’da Marksizm’in teorisinin, Marksist düşüncelerin, sosyal-demokrasinin programatik ilkelerinin ortaya çıkma ve tutunma dönemi idi. 1884 ile 1894 arasındaki on yıl içinde, sosyal-demokراسi, işçilerin kitle hareketiyle hiç bağı olmayan ya da pek az bağı olan tek tek küçük gruplar ve çevreler halinde vardı. Henüz doğmamış, fakat ana rahminde gelişen çocuğu andıran sosyal demokrasi, Lenin’in deyişiyle, “bir ceninin gelişme sürecinden” geçiyordu.

“Emeğin Kurtuluşu” grubunun, “sadece teorik olarak sosyal-demokrasinin temellerini attığını ve işçi sınıfı hareketine doğru ilk adımı attığını” belirtti Lenin.

Rusya’da Marksizm’i işçi sınıfı hareketiyle birleştirme ve aynı şekilde “Emeğin Kurtuluşu” grubunun hatalarını düzeltme görevinin çözümü Lenin’e düştü.

LENİN'İN “EKONOMİZM”E KARŞI MÜCADELESİ. LENİN'İN GAZETESİ “İSKRA”NIN ÇIKIŞI

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Lenin, RSDİP I. Kongresine katılmamıştı. Bu sıralarda o, “Mücadele Birliği” davası dolayısıyla uzun süre tutuklu kaldığı Petersburg hapishanesinden sonra Çarlık hükümeti tarafından gönderildiği Sibirya'nın Şuşenskoye köyünde sürgünde bulunuyordu.

Ama Lenin, devrimci çalışmayı sürgünde de sürdürdü. Narodizmin ideolojik yıkılışını tamamlayan son derece önemli bilimsel eseri “Rusya’da Kapitalizmin Gelişmesi”-ni Lenin sürgünde tamamladı. “Rus Sosyal-Demokratlarının Görevleri” adlı ünlü broşürü de orada yazdı.

Dolaysız pratik devrimci çalışmadan engellenmiş olmasına rağmen, yine de Lenin, pratikçilerle bazı bağları ayakta tutmayı başardı: sürgün yerinden onlarla yazıştı, sorular sordu, öğütler verdi. Bu sırada onu özellikle “Ekonomistler” sorunu meşgul ediyordu. Uzlaşmacılığın, oportünizmin temel hücresinin “Ekonomim” olduğunu, işçi sınıfı hareketi içinde “Ekonomizm”in zaferinin, proletaryanın devrimci hareketinin mezara gömülmesi, Marksizm’in yenilgisi anlamına geleceğini Lenin herkesten daha iyi kavıyordu.

Ve Lenin, ortaya çıkışlarının ilk gününden itibaren, “ekonomistlere şiddetli darbeler indirmeye başladı.

“Ekonomistler”, işçilerin yalnızca iktisadi mücadele yürütmesi gerektiğini iddia ediyorlardı, siyasi mücadeleye gelince, o, işçilerin destekleyeceği liberal burjuvaziye bırakılmalıydı. Lenin, “Ekonomistler”in bu vaazını, Marksizm’in terk edilmesi, işçi sınıfı için bağımsız bir siyasi partinin gerekliliğinin yadsınması, işçi sınıfını burjuvazinin siyasi bir uzantısına dönüştürme çabası olarak görüyordu.

1899 yılında bir grup “Ekonomist” (daha sonra birer Kadet olan Prokopoviç, Kuskova ve diğerleri) bir manifesto yayınladılar. Devrimci Marksizm’e karşı çıktılar ve

proletaryanın bağımsız siyasi partisinin yaratılmasından vazgeçmeyi, işçi sınıfının bağımsız siyasi taleplerinden vazgeçmeyi talep ettiler.

“Ekonomistler”, siyasi mücadelenin liberal burjuvaziye düşen bir iş olduğu, işçilere gelince, işverenlere karşı iktisadi mücadelenin onlar için tamamıyla yeterli olduğu düşüncesindeydiler.

Lenin bu oportünist belgeyi görür görmez, civar yerleşim birimlerindeki siyasi sürgünlerden Marksistlerin bir konferansını topladı, ve başta Lenin olmak üzere 17 yoldaş, sert bir protestoyla “Ekonomistler”in görüşlerini mahkûm ettiler.

Lenin tarafından kaleme alınan bu protesto, tüm Rusya’daki Marksist örgütler arasında dağıtıldı ve Rusya’da Marksist düşüncenin ve Marksist partinin gelişmesinde çok önemli bir rol oynadı. Rus “Ekonomistler”i, yurtdışındaki sosyal-demokrat partiler içindeki Marksizm düşmanlarıyla, Bernstein’cılar denilenlerle, yani oportünist Bernstein’ın yandaşlarıyla aynı görüşleri vaaz ediyorlardı.

Bu yüzden, Lenin’in “Ekonomistlere karşı mücadelesi, aynı zamanda uluslararası oportünizme karşı da bir mücadeleydi.

“Ekonomizm’e karşı ve proletaryanın bağımsız siyasi partisinin yaratılması uğruna baş mücadeleyi, Lenin tarafından örgütlenen illegal gazete “İskra” yürüttü.

1900 yılı başında Lenin ve “Mücadele Birliği”nin diğer üyeleri, Sibirya sürgününden Rusya’ya geri döndüler. Lenin, tüm-Rusya çapında büyük bir illegal Marksist gazete kurmayı tasarlıyordu. Rusya’da var olan çok sayıda küçük Marksist çevre ve örgütlerin henüz birbiriyle bağı yoktu. Stalin yoldaşın sözleriyle, “amatörlüğün ve çevreciliğin Partiyi tepeden tırnağa yiyip bitirdiği, ideolo-

jik kafa karışıklığının Partinin iç yaşantısının karakteristik bir özelliğini oluşturduğu” bu sırada, tüm-Rusya çapında illegal bir gazetenin yaratılması Rus devrimci Marksistlerin baş göreviydi. Ancak böyle bir gazete, dağınık Marksist örgütleri birbiriyle bağlayabilir ve gerçek bir partinin yaratılmasını hazırlayabilirdi.

Ama böyle bir gazeteyi Çarlık Rusya’sında örgütlemek polis takibatı yüzünden imkânsızdı. Çarın hafiyeleri bir-iki ay içinde gazetenin izini bularak gazeteyi ortadan kaldırabilirdi, bu yüzden Lenin, gazeteyi yurtdışında yayınlamaya karar verdi. Gazete çok ince, fakat dayanıklı bir kâğıda basılıyor ve gizlice Rusya’ya sokuluyordu. “İskra”nın bazı sayıları Rusya’da, Bakü, Kışinev ve Sibirya’daki gizli matbaalarda yeniden basılıyordu.

1900 sonbaharında Lenin, Emeğin Kurtuluşu” grubundan yoldaşlarla tüm-Rusya çapında bir siyasi gazetenin yayınlanmasını ayarlamak üzere yurtdışına gitti. Lenin, sürgündeyken, bu meseleyi bütün ayrıntılarına kadar düşünmüştü. Sürgünden dönerken Lenin, Ufa, Pskov, Moskova ve Petersburg’da bu konuyla ilgili bir dizi toplantı yaptı. Her yerde yoldaşlarla, gizli yazışmalarda kullanılacak şifreleri, yazıların gönderilebileceği adresleri vb. kararlaştırdı ve onlarla ilerdeki mücadelenin planını tartıştı.

Çarlık hükümeti, Lenin’in şahsında en tehlikeli bir düşmanla karşı karşıya olduğunu sezinlemişti. Çarlık Okhrana’sında (Çarlık Gizli polisi) bir jandarma subayı olan Zubatov, hazırladığı bir gizli raporda, “devrimde şimdi Ulyanov’dan daha büyük bir kimse bulunmadığım” yazıyordu, bu yüzden Lenin’in öldürtülmesini amaca uygun buluyordu.

Yurtdışına ulaştıktan sonra Lenin, “Emeğin Kurtuluşu” grubuyla, yani Plehanov, Akselrod, V. Zasuliç’le, “İskra”nın ortaklaşa yayınlanması konusunda anlaşmaya vardı. Yayın planı başından sonuna kadar Lenin tarafından hazırlanmıştı.

1900 Aralık’ında yurtdışında “İskra” (Kıvılcım) gazetesinin ilk sayısı çıktı. Gazete başlığının altında şu parola bulunuyordu: “Ateş Kıvılcımdan Çıkacaktır”. Bu sözler, Sibirya sürgünündeki Dekabristlerin, kendilerini kutlayan şair Puşkin’e yazdıktan cevaptan alınmış.

Ve gerçekten de, Lenin’in çağıttığı “Kıvılcım”dan, feodal-çiftlik beyi Çarlık monarşisini ve burjuvazinin egemenliğini temelinden yıkan büyük devrimci yangının alevi harladı.

LENİN'İN MARKSİST PARTİ İNŞASI PLANI. “EKONOMİSTLERİN OPORTÜNİZMİ. “İSKRA”NIN LENİN'İN PLANI UĞRUNA MÜCADELESİ. LENİN'İN “NE YAPMALI?” ESERİ. MARKSİST PARTİNİN İDEOLOJİK TEMELLERİ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi I. Kongresi 1898'de toplanmış olmasına ve Parti'nin kurulduğunu ilan etmesine rağmen, parti henüz yaratılmış değildi. Partinin Programı ve Tüzüğü yoktu. I. Kongre'de seçilen Parti Merkez Komitesi tutuklanmış ve onu yenileyecek kimse olmadığı için artık yenilenmemişti. Dahası, ideolojik kafa karışıklığı ve Partinin örgütsel dağınıklığı I. Kongre'den sonra daha da artmıştı.

1884-1894 yılları arasındaki dönem, Narodizm üzerinde zafer ve sosyal-demokrasi için ideolojik hazırlık dönemi olduysa, ve 1894-1898 yılları, başarısız da olsa, dağınık Marksist örgütlerden bir sosyal-demokrat parti yaratma denemesi dönemi olduysa, 1898 sonrası dönem, Parti içindeki ideolojik ve örgütsel karışıklığın daha da arttığı bir dönem oldu. Marksizm'in Narodizm üzerindeki zaferi ve işçi sınıfının devrimci eylemleri, Marksistlerin haklı olduğunu kanıtladığından, devrimci gençliğin Marksizm'e sempatisini artırdı. Marksizm moda haline geldi. Bunun sonucu, teoride zayıf, örgütsel ve siyasi bakımdan tecrübesiz olan, aydın çevrelerden yığınla genç devrimcinin Marksist örgütlere akın etmesi oldu; bunlar, Marksizm hakkında, “legal Marksistler”in bütün basım kaplayan oportünist cızıktırmalarından edinilmiş, bulanık ve çok büyük bölümü itibarıyla doğru olmayan bir düşünceye sahiplerdi. Bu, Marksist örgütlerin teorik ve siyasi seviyesinin düşmesine yol açtı, onların içine “legal Marksist” oportünist eğilimler taşıdı, ideolojik kafa karışıklığını, siyasi yalpalamaları ve örgütsel dağınıklığı daha da artırdı.

Gittikçe gelişen işçi sınıfı hareketi ve devrimin böylesine yakın olması, devrimci harekete önderlik edebilecek birleşik ve merkezileşmiş bir işçi sınıfı partisinin yaratılmasını gerektiriyordu. Ama yerel Parti örgütleri, yerel komiteler, gruplar ve çevreler öyle acıklı bir haldey-

diler, örgütsel dağınıklıkları ve ideolojik anlaşmazlıkları öyle büyüktü ki, böyle bir partinin yaratılması inanılmaz güçlüklerle karşılaştı.

Güçlük sadece, Partiyi, örgütlerin saflarından en iyi güçleri tekrar tekrar koparıp alan ve onları sürgüne gönderen, hapse atan ve kürek cezasına çarptıran Çarlık hükümetinin ardı-arkası kesilmeyen hunharca takibatları alanda inşa etmek zorunda olmakta değildi. Güçlük aynı zamanda yerel komitelerin ve onların fonksiyonerlerinin önemli bir bölümünün, kendi yerel günlük faaliyetleri dışında başka bir ufka sahip olmak istememeleri, Partide örgütsel ve ideolojik birlik olmamasının ne kadar zararlı olduğunu kavramamaları, Parti içinde hüküm süren dağınıklığa ve ideolojik karışıklığa alışmaları ve birleşik merkezi parti olmadan da yapabileceklerini sanmalarında yatıyordu.

Merkezi bir parti yaratmak için, yerel organların bu geriliği, ataleti ve dar-pratikçiliği aşılmak zorundaydı.

Ama hepsi bu değil. Parti içinde, kendi yayın organlarına. Rusya'da “Raboçaya Mysıl” (İşçilerin Düşüncesi), yurtdışında ise “Raboçeye Dyelo” (İşçilerin Davası). sahip olan, Partideki örgütsel dağınıklığı ve ideolojik karışıklığı teorik olarak haklı göstermeye çalışan, hatta bu durumu sık sık öven hayli geniş bir grup vardı. Bu grup, işçi sınıfının birleşik ve merkezileşmiş bir sayısı partisinin yaratılması görevinin gereksiz ve zorlama olduğu görüşünü savunuyordu.

Bunlar “Ekonomistler” ve yandaşlarıydı.

Proletaryanın bir birleşik siyasi partisini yaratmak için, her şeyden önce, “Ekonomistler”i mutlaka yenilgiye uğratmak gerekiyordu.

Lenin kendini bu göreve ve işçi sınıfı partisinin inşasına verdi.

İşçi sınıfının birleşik partisinin inşasına neyle başla-

nacağı sorununda düşünceler bir hayli farklıydı. Bazıları, Parti'nin inşasına II. Parti Kongresi'ni toplantıya çağırarak başlamak gerektiğini, II. Parti Kongresi'nin yerel örgütleri birleştireceğini ve Parti'yi yaratacağını düşünüyordu. Lenin bu görüşe karşıydı. Parti Kongresini toplamadan önce, Parti'nin amaçları ve görevlerini açıklığa kavuşturmak, nasıl bir Parti inşa etmek istendiğini bilmek, "Ekonomistler"le araya ideolojik sınır çizgisi koymak, Parti'nin amaçları ve görevleri konusunda iki farklı görüşün -"Ekonomistler"ın görüşü ile devrimci sosyal-demokratların görüşü- var olduğunu Parti'ye açıkça ve dürüstçe anlatmak, tıpkı "Ekonomistler"ın kendi basınlarında kendi görüşlerini açıklayan bir kampanyaya girişmesi gibi, devrimci sosyal-Demokrasinin görüşleri lehinde geniş bir basın kampanyasına girişmek ve yerel örgütlere bu iki eğilim arasında bilinçli bir seçim yapma imkanı vermek gerektiği görüşündeydi. Parti Kongresi ancak bu vazgeçilmez hazırlık çalışmasından sonra toplantıya çağrılabilirdi.

Lenin dobra dobra şöyle diyordu:

"Birleşmeden önce ve birleşebilmek için, ilkönce aramıza kesin ve belirgin ayrım çizgileri koymamız gerekir." (Lenin, "Ne Yapmalı?", Moskova 1941, s. 40.)

Buna uygun olarak Lenin, işçi sınıfının siyasi partisinin inşasına, devrimci sosyal-demokrasinin görüşlerinin propaganda ve ajitasyonunu yapacak, tüm-Rusya çapında militan bir siyasi gazetenin yayınlanmasıyla başlanması gerektiğini, böyle bir gazetenin Parti inşasında atılacak ilk adım olması gerektiğini düşünüyordu.

Lenin, ünlü makalesi "Nereden Başlamalı?" da, daha sonra ünlü "Ne Yapmalı?" eserinde geliştirdiği, Parti inşasının somut bir planını çizdi.

"Kanımızca", diyordu Lenin bu makalede, "faaliyetlerimizin çıkış noktası, istenilen Örgütün yaratılması yolunda atılacak ilk pratik adım, son olarak, onun sayesinde bu örgütü hiç sapmadan geliştirebileceğimiz, derinleştirebileceğimiz ve genişletebileceğimiz esas çizgi, tüm-Rusya çapında siyasi bir gazetenin yayınlanması olmalıdır... O olmadan, genelde sosyal-demokratların sürekli ve en önemli görevi, ve nüfusun en geniş kesimlerinde siyasete, sosyalizmin meselelerine karşı ilgi uyandırdığı şu anın özellikle acil bir görevi olan, ilkelere bağlı ve çok yönlü propaganda ve ajitasyonu sistemli bir şekilde sürdürmeyiz." (Lenin, Seçme Eserler, cilt 2, s. 20.)

Lenin, böyle bir gazetenin, sadece Parti'yi ideolojik planda kaynaştırmanın bir aracı-olmayacağını, aynı zamanda yerel örgütleri bir Parti halinde örgütsel bakımdan birleştirmenin de aracı olacağını düşünüyordu. Böyle bir gazetenin, yerel örgütleri temsil eden mutemet ve muhabirlerinin meydana getirdiği ağ, çevresinde Parti'nin örgütsel olarak inşa edileceği iskelet olacaktı. "Çünkü", diyor Lenin, "bir gazete yalnızca kolektif bir propagandist ve kolektif bir ajitator değil, aynı zamanda kolektif bir örgütleyicidir."

"Bu temsilciler ağı", diyordu Lenin aynı makalede, "tam da bizim ihtiyacını duyduğumuz örgütün iskeletini oluşturacaktır: bütün ülkeyi kucaklayacak kadar büyük; sıkı ve ayrıntılı bir işbölümünü gerçekleştirecek kadar geniş ve çok-yanlı; her türlü şart altında, her türlü "dönemeç"te ve beklenmedik durumda kendi çalışmasını şaşmaksızın sürdürecektir kadar metanetli; bir yandan, bütün güçlerini bir noktaya toplamış olan, kendisinden çok güçlü bir düşman karşısında açık savaştan kaçınmayı, ama öte yandan, bu düşmanın gafletinden yararlanarak ona en umulmadık zamanda ve en umulmadık yerde saldırmayı bilecek kadar esnek bir örgüt" (Aynı yerde, s. 22/23.)

"İskra" böyle bir gazete olmalıydı.

Ve gerçekten de "İskra", Parti'nin ideolojik ve örgütsel olarak sağlamlaşmasının yolunu hazırlayan bu tür, tüm-Rusya çapında bir siyasi gazete oldu.

Bizzat Parti'nin yapısına ve bileşimine gelince, Lenin Parti'nin iki kısımdan meydana gelmesi gerektiğini düşünüyordu: a) esas olarak profesyonel devrimcilerin, yani Parti çalışması dışında hiçbir işle uğraşmayan, gerekli asgari teorik bilgiye, siyasi tecrübeye, örgütsel pratiğe ve Çarlık polisine karşı mücadele etme, kendini polisten gizleme sanatında asgari seviyeye sahip olan Parti işçilerinin mensup olduğu, sürekliliği sağlayan dar bir yönetici Parti işçileri kadrosu çevresi, ve b) geniş bir yerel Parti örgütleri ağı ve yüz binlerce emekçinin sempati ve desteğine sahip çok sayıda Parti üyesi.

"İddia ediyorum ki", diye yazıyordu Lenin, "1) istikrarlı ve sürekliliği sağlayan bir önderler örgütü olmaksızın hiçbir devrimci hareket yaşayamaz; 2) mücadeleye kendiliğinden katılan kitle ne kadar genişse ... böyle bir örgütün gerekliliği o kadar acildir ve bu örgüt o kadar sıkı olmalıdır... 3) böyle bir örgüt, esas olarak, devrimci faaliyetle profesyonelce uğraşan kimselerden oluşmalıdır; 4) böyle bir örgüte üyeliği, örgüte ancak profesyonel devrimci faaliyette bulunan, siyasi polise karşı mücadele sanatında profesyonelce eğitilmiş kimselerin katılabileceği derecede ne kadar kısıtlıysak, otokratik bir devlette, böyle bir örgütü ortadan kaldırmak da o kadar zor olur, ve 5) harekete katılma ve onun içinde aktif olarak çalışma imkanına sahip olan, işçi sınıfından ve toplumun diğer sınıflarından kimselerin sayısı o kadar fazla olur." (Lenin, "Ne Yapmalı?", s.137.)

Yaratılacak Parti'nin karakteri, Parti'nin işçi sınıfı karşısındaki rolü, amaçları ve görevlerine gelince, Lenin, Parti'nin işçi sınıfının öncü müfrezesi olması, proletaryanın sınıf mücadelesini birleştiren ve sevk ve idare eden işçi sınıfı hareketinin yönetici gücü olması gerektiğini düşünüyordu. Partinin nihai hedefi kapitalizmi devirmek ve sosyalizmi kurmaktır. En yakın hedefi ise çarlığın devrilmesi ve demokratik bir düzenin kurulmasıydı. Ve kapitalizmin devrilmesi, önce Çarlık devrilmeden imkansız olduğuna göre, Parti'nin andaki baş görevi işçi sınıfını, tüm halkı

çarlığa karşı mücadeleye sokmak, Çarlığa karşı devrimci bir halk hareketi geliştirmek ve sosyalizme giden yolda ilk ve ciddi bir engel olarak Çarlığı alaşağı etmektir.

“Tarih”, diye yazıyordu Lenin, “bizi şimdi, herhangisi bir başka ülkenin proletaryasının önündeki bütün acil görevlerin en devrimcisi olan bir görevle karşı karşıya bırakmıştır. Bu görevin gerçekleştirilmesi, yalnızca Avrupa gericiğinin değil, bilakis (şimdi diyebiliriz ki) Asya gericiğinin de en güçlü kalesinin yıkılması, Rus proletaryasını uluslararası devrimci proletaryanın öncüsü yapacaktır.” (Aynı yerde, s. 45.)

Ve şöyle; devam ediyordu:

“Unutmamalıyız ki, hükümete karşı tek tek talepler uğruna mücadele, tek tek tavizlerin koparılması mücadelesi, düşmanla küçük çatışmalardır, küçük ileri karakol çarpışmalarıdır ve tayin edici çarpışma daha gelecektir. Önümüzde, bütün gücüyle, üstümüze kurşun ve şarapnel yağdıran, en iyi savaşçılarımızı aramızdan koparıp alan düşmanın kalesi durmaktadır. Bu kaleyi ele geçirmeliyiz, ve eğer uyanan proletaryanın bütün güçleri ile Rus devrimcilerinin bütün güçlerini, Rusya’da canlı ve dürüst olan her şeyi cezp edecek bir partide birleştirecek, bu kaleyi ele geçiririz. Ve Rus işçi devrimcisi Pyotr Alekseyev’in şu büyük kehaneti ancak o zaman gerçekleşecektir: İşçi halkın milyonluk kütlesi adaleli kollarını havaya kaldıracak, ve asker süngüsüyle payandalanmış otokrasinin boyunduruğu paramparça olacaktır!” (Lenin, Seçme Eserler, cilt 2, s. 15.)

Mutlakıyetçi Çarlık Rusya’sı koşulları altında işçi sınıfının partisini yaratmak için Lenin’in planı buydu.

“Ekonomistler” Lenin’in planına saldırmakta gecikmediler.

“Ekonomistler”, çarlığa karşı genel siyasi mücadelenin bütün sınıftan ilgilendiren bir mesele, her şeyden önce burjuvazinin bir meselesi olduğunu, bundan dolayı işçi sınıfı için ciddi bir mesele olmadığını, çünkü işçilerin esas meselesinin işverenlere karşı daha yüksek ücret, daha iyi çalışma koşulları vb. elde etmek için iktisadi mücadele olduğunu iddia ettiler. Bu yüzden, sosyal demokratlar, önlerine ivedi görev olarak çarlığa karşı siyasi mücadeleyi, Çarlığı devirmeyi değil, “işçilerin işverenlere ve hükümete karşı iktisadi mücadelesi”ni örgütlemeyi koymalıydılar, hükümete karşı iktisadi mücadeleden kastedilen ise fabrika yasalarının iyileştirilmesi için mücadele idi. “Ekonomistler” böylelikle “iktisadi mücadelenin kendisine siyasi nitelik kazandırılabilceğini” iddia ediyorlardı.

“Ekonomistler” artık işçi sınıfı için siyasi bir partinin zorunluluğuna açıktan karşı çıkmaya cesaret edemiyorlardı. Ama partinin işçi sınıfı hareketinin önder gücü olmaması gerektiği, işçi sınıfının kendiliğinden hareketini yönetmek şöyle dursun, ona hiç karışmaması gerektiği, bilakis bu hareketin dümen suyunda gitmesi, onu incelenmesi ve ondan dersler çıkarılması gerektiği görüşündeydiler.

“Ekonomistler” devamla, işçi sınıfı hareketi içinde bilinçli unsurun rolünün, sosyalist bilincin, sosyalist teorinin örgütleyici ve yönetici rolünün önemsiz ya da hemen hemen önemsiz olduğunu; sosyal -demokrasinin işçilerin bilincini sosyalist bilinç seviyesine yükseltmemesi, bilakis tam tersine, kendisini işçi sınıfının orta katmanlarının, hatta daha da geri kesimlerinin seviyesine uydurması ve bu seviyeye indirmesi gerektiğini; Sosyal-Demokrasinin görevinin, işçi sınıfı içine sosyalist bilinç takmak değil, bilakis işçi sınıfının kendiliğinden hareketi bizzat kendi güçleriyle sosyalist bilince varıncaya kadar beklemek olduğunu öne sürüyorlardı.

Lenin’in Partinin yapılışına ilişkin örgütsel planına gelince, “Ekonomistler” bu planı neredeyse kendiliğinden harekele karşı girişilen bir şiddet eylemi olarak görüyorlardı.

Lenin, “İskra” sütunlarında ve özellikle “Ne Yapmalı?” adlı ünlü eserinde, “Ekonomistler’in bu oportünist felsefesine karşı şiddetli bir saldırıya girişti ve bu felsefeyi yıktı.

1) Lenin, işçi sınıfını çarlığa karşı genel siyasi mücadeleden saptırmanın ve işçi sınıfının görevlerini, iş verenlere ve hükümete dokunmaksızın işverenlere ve hükümete karşı iktisadi mücadeleyle sınırlamanın, işçileri ebedi köleliğe mahkûm etmek anlamına geldiğini gösterdi. İşçilerin işverenlere ve hükümete karşı iktisadi mücadelesi, işgücünü kapitalistlere daha iyi şartlarla satmak için yapılan trade-unionist bir mücadeleydi, oysa işçiler, sadece işgücünü kapitalistlere daha iyi şartlarla satmak için değil, kendilerini işgücünü satmak ve sömürülmek zorunda bırakan kapitalist sistemi yıkmak için de mücadele etmek istiyorlardı. Ama kapitalizmin bekçi köpeği olan Çarlık, işçi sınıfı hareketinin ününe dikildiği sürece, işçiler kapitalizme karşı mücadeleyi, sosyalizm için mücadeleyi geliştiremiyorlardı. Bu yüzden, partinin ve işçi sınıfının en acil görevi Çarlığı ortadan kaldırmak ve sosyalizme giden yolu açmaktı

2) Lenin, işçi sınıfı hareketinde kendiliğindenci süreci göklere çıkarmanın ve Parti’nin Önder rolünü yadsımanın, onun rolünü olayların bir kaydedicisi durumuna indirgemenin. “Khvositzm”i (kuyrukçuluk) öğütlemek, Parti’nin kendiliğinden sürecin bir kuyruğuna dönüşmesini; sadece kendiliğindenci süreci izlemek ve kendini olayların akışına bırakmaktan başka bir yeteneği olmayan, hareketin pasif bir gücüne dönüşmesini propaganda etmek olduğunu gösterdi. Bütün bunların savunuculuğunu yapmak, Parti’nin yıkılması için çalışmak, yani işçi sınıfını partisiz bırakmak, işçi sınıfını silahsız bırakmak demekti. Ama işçi sınıfını, tepeden tırnağa silahlanmış Çarlık ve modern anlamda örgütlenmiş ve işçi sınıfına karşı kendi mücadelesini yürütecek bir partiye sahip burjuvazi gibi düşmanlar karşısında silahsız bırakmak, işçi sınıfına ihanet etmek demekti

3) Lenin, işçi sınıfı hareketinin kendiliğindenliğine tapmanın ve bilincin önemini küçümsemenin, sosyalist bilincin, sosyalist teorinin önemini küçümsemenin, birincisi, bilince ışığa gelir gibi gelen işçilere hakaret etmek olduğunu; ikincisi, Parti'nin gözünde teorinin değerini düşürmek, yani bugünü anlamada ve geleceği görmede Parti'ye yardımcı olan aracın değerini düşürmek olduğunu; ve üçüncüsü, tamamen ve kesin olarak oportünizmin batağına saplanmak olduğunu gösterdi

“Devrimci teori olmadan”, diyordu Lenin, “devrimci hareket olamaz... Önderlik rolünü ancak en ileri teorinin kılavuzluk ettiği bir parti yerine getirebilir.”(Lenin, “Ne Yapmalı?”, s. 41 ve 42.

4) Lenin, “Ekonomistler”in, sosyalist ideolojinin kendiliğinden işçi sınıfı hareketinden doğabileceğini iddia etmekle işçi sınıfını aldattığını, çünkü aslında sosyalist ideolojinin kendiliğinden hareketten değil, bilimden doğduğunu gösterdi. “Ekonomistler” işçi sınıfı içine sosyalist bilinç taşımanın gerekliliğini yadsılamakla, burjuva ideolojisine yolu açıyor, bu ideolojinin işçi sınıfı içine taşınmasını ve onun içinde kök salmasını kolaylaştırıyor -dolayısıyla işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birleştirilmesi düşüncesini mezara gömüyor, böylelikle burjuvaziye yardım ediyorlardı

“İşçi hareketinin kendiliğindenliğine her türlü tapma”, diyordu Lenin, “bilinçli unsur’un ve sosyal-demokrasinin rolünü her türlü küçümseme, aynı zamanda -bu rolü küçümseyenler istese de istemese de- burjuva ideolojisinin işçiler üzerindeki etkisini güçlendirme anlamına gelir” (Aynı yerde, s.55.)

Ve devamla:

“Soru yalnızca şu şekilde durabilir: burjuva ideolojisi mi, Sosyalist ideoloji mi. İkisinin ortası yoktur... Bu nedenle, Sosyalist ideolojiyi her türlü küçümseme, ona her sırt çeviriş, aynı zamanda burjuva ideolojisini güçlendirmektir.” (Aynı yerde. s. 56/57.)

5) “Ekonomistler”in tüm bu yanlışlarını toparlayan Lenin, onların işçi sınıfını kapitalizmden kurtaracak bir sosyal devrim partisi değil, kapitalist egemenliğin muhafaza edilmesini öngören bir “sosyal reform” partisi istedikleri, dolayısıyla proletaryanın temel çıkarlarına ihanet eden reformistler oldukları sonucuna vardı.

6) Lenin, son olarak. Rusya’da “Ekonomizm”in tesadüfi bir olay olmadığını gösterdi. “Ekonomistler” işçi sınıfı üzerindeki burjuva etkisinin bir vasıtasıydılar; Batı Avrupa sosyal-demokrat partilerindeki revizyonistlerin -oportünist Bernstein’in takipçilerinin- şahsında müttefiklere sahiptiler. Batı Avrupa Sosyal-Demokrat partilerinde oportünist bir akım gittikçe güç kazanıyordu; bu akım, Marks’ı “eleştirme özgürlüğü bayrağı altında, Marksist öğretinin bir “revizyonundan geçirilmesini -yani Marks’ın öğretisinin gözden geçirilmesini- (“revizyonizm” terimi buradan gelir) ve devrimden, sosyalizmden ve proletarya

diktatörlüğünden vazgeçilmesini talep ediyordu. Lenin, Rus “Ekonomistleri”nin de aynı devrimci mücadeleden, sosyalizmden ve proletarya diktatörlüğünden vazgeçme çizgisini izlediklerini ortaya koydu.

Lenin’in “Ne Yapmalı?” eserinde geliştirdiği temel teorik önermeler bunlardır.

Bu kitabın geniş ölçüde okunması sonucunda, kitabın yayınlanmasından (kitap Mart 1902’de çıktı) bir yıl sonra. Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi’nin II. Kongresi sıralarında. “Ekonomizm”in ideolojik pozisyonlarından geriye sadece tatsız bir hatıra kalmış. “Ekonomist” tanımlaması Parti üyelerinin büyük bir çoğunluğunca hakaret sayılmaya başlamıştı.

Bu, “Ekonomizm”in ideolojisinin tam olarak çöküşü, oportünizm ideolojisinin kuyrukçuluk ve kendiliğindencilik ideolojisinin yıkılışıydı.

Ama Lenin’in “Ne Yapmalı!” eserinin önemi bu kadarla kalmaz.

“Ne Yapmalı!” eserinin tarihi önemi şurada yatar ki, Lenin bu ünlü kitapta:

1) Marksist düşünce tarihinde ilk olarak, oportünizmin her şeyden önce işçi sınıfı hareketinin kendiliğindenliğine tapmaya ve sosyalist bilincin işçi sınıfı hareketi içindeki önemini küçümsemeye dayandığını göstererek, oportünizmin ideolojik kaynaklarını temellerine kadar açığa çıkardı;

2) Teorinin, bilincin önemini, ve işçi sınıfının kendiliğinden hareketini devrimcileştirici ve önder güç olarak Partinin önemini tüm büyüklüğüyle ortaya koydu;

3) Marksist partinin işçi sınıfı hareketi ile sosyalizmin birleşmesi olduğunu söyleyen temel Marksist tezi parlak bir şekilde gerekçelendirdi;

4) Marksist partinin ideolojik temellerini parlak bir şekilde ortaya koydu.

“Ne Yapmalı?” da geliştirilen, teorik tezler, daha sonra, Bolşevik Parti’nin ideolojisinin temelini oluşturdu.

Böyle bir teori zenginliği ile donanmış olan “İskra”, Lenin’in Partiyi inşa planı için, Parti’nin güçlerini toparlamak için, II. Parti Kongresi’ni toplamak için, devrimci sosyal-demokrasi için, “Ekonomistler”e, her türden oportünistlere karşı, revizyonistlere karşı geniş bir kampanya geliştirebilirdi ve geliştirdi de.

“İskra”nın yaptığı en önemli işlerden biri, Parti programı için bir taslak hazırlamak oldu. Bilindiği gibi, işçi partisinin programı, işçi sınıfının mücadelesinin hedef ve görevlerinin kısa ve bilimsel bir şekilde formüle edilmiş olarak ortaya konulmasıdır. Program hem proletaryanın devrimci hareketinin azami hedefini, hem de azami hedefe giden yolda Partinin uğrunda mücadele ettiği talepleri saptar. Bu yüzden, program taslağının hazırlanması birinci derecede öneme sahipti.

Program taslağının hazırlanması sırasında “İskra” yazı kurulu içinde Lenin ile, Plehanov ve diğer yazı kuru-

lu üyeleri arasında ciddi görüş ayrılıkları ortaya çıktı. Bu görüş ayrılıkları ve tartışmalar Lenin ile Plehanov arasında neredeyse tam bir kopmaya varacaktı. Ama o sırada henüz bir kopma olmadı. Lenin, proletarya diktatörlüğü üzerine son derece önemli maddenin program taslağına alınmasını ve işçi sınıfının devrimde önder rolüne taslakta açıkça işaret edilmesini kabul ettirdi.

Parti programının tüm tarım bölümünü de Lenin hazırladı. Lenin daha o zamandan, toprağın millileştirilmesinden yanaydı, ama mücadelenin ilk aşamasında otrezki'lerin, yani "köylülerin kurtuluşu" sırasında çiftlik sahiplerinin köylülerin topraklarından koparıp aldığı toprak "kesinti"lerinin köylülere geri verilmesi talebini ileri sürmeyi gerekli buluyordu. Plehanov, toprağın millileştirilmesi talebine karşı çıktı.

Lenin'in Plehanov'la Parti Programı üzerine tartışmaları, bir ölçüde, Bolşeviklerle Menşevikler arasındaki daha sonraki görüş ayrılıkları için tayin edici oldu.

MENŞEVİK LİDERLERİN BÖLÜCÜ FAALİYETLERİ VE II. PARTİ KONGRESİNDEN SONRA PARTİ İÇİNDE MÜCADELENİN KESKİNLEŞMEŞİ. MENŞEVİKLERİN OPORTÜNİZMİ. LENİN'İN “BİR, ADIM İLERİ, İKİ ADIM GERİ” ADLI KİTABI. MARKSİST PARTİNİN ÖRGÜTSEL TEMELLERİ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

II. Parti Kongresi'nden sonra, Parti içi mücadele daha şiddetlendi. Menşevikler II. Parti Kongresi'nin kararlarını boşa çıkarmak ve, Partinin merkezi kurullarını ele geçirmek için büyük çaba harcadılar. Kendi temsilcilerinin, yazı kurulundan çoğunluğa sahip olacak ve Merkez Komitesi'nde Bolşeviklerle eşit olacak şekilde, “İskra” yazı kuruluna ve Merkez Komitesi'ne alınmasını talep ettiler. Bu, II. Parti Kongresi'nin dolaysız kararlarına aykırı olduğundan, Bolşevikler Menşeviklerin talebini geri çevirdiler. Bunun üzerine Menşevikler, Partiden gizli tutarak, Martov, Troçki ve Akselrod önderliğinde kendi Parti aleyhtarı fraksiyoncu örgütlerini kurdular ve Martov'un yazdığı gibi, “Leninizm'e karşı ayaklanmaya giriştiler”. Partiye karşı seçtikleri mücadele yöntemleri, “tüm Parti çalışmasını dezorganize etmek, davaya zarar vermek, adım başı sabotaj” idi (Lenin'in sözleri). Menşevikler, Rus Sosyal-Demokratları “yurtdışı Lıgası”nda mevzilendiler ve onda dokuzu Rusya'daki çalışmadan kopuk göçmen aydınlardan meydana gelen bu “Lıga”dan, Parti'ye, Lenin ve Leninistlere ateş açtılar.

Menşevikler, Plehanov'dan büyük yardım gördüler. Plehanov, II. Parti Kongresi'nde Lenin'den yana çıktı. Ama II. Parti Kongresi'nden sonra, Menşevikler'in kendisini bölünme tehdidiyle yıldırımlarına imkân verdi. Her ne pahasına olursa olsun, Menşeviklerle “barışmaya” karar verdi. Plehanov'u Menşeviklere iten şey, daha önceki oportünist hatalarının ezici yüküydü. Menşevik oportünistlerle uzlaşma savunucusu, kendisi de bir Menşevik oldu çıktı. Plehanov, “İskra”nın Parti Kongresi tarafından geri çevrilen bütün eski Menşevik yazı kurulu üyelerinin, “İskra” yazı kuruluna alınmasını talep etti. Lenin elbette bununla hemfikir olamazdı, ve Parti'nin Merkez Komitesi'nde mevzilenmek ve oportünistlerle oradan mücadele

etmek için “İskra” yazı kurulundan istifa etti. Plehanov, Parti Kongresi'nin iradesini çiğneyerek, kendi başına eski Menşevik yazı kurulu üyelerini “İskra” yazı kuruluna koopte etti. O andan itibaren, 52. sayıdan başlayarak, Menşevikler “İskra”yı kendi organlarına dönüştürdüler ve “İskra” üzerinden kendi oportünist görüşlerini propaganda etmeye başladılar.

O zamandan beri Parti'de Lenin'ci. Bolşevik “İskra”dan eski “İskra”, Menşevik. oportünist “İskra”dan ise yeni “İskra” olarak söz edilir.

“İskra”, Menşeviklerin eline geçmesiyle birlikte. Lenin'e karşı, Bolşeviklere karşı mücadele organı, Menşevik oportünizmin, her şeyden önce örgüt sorunları alanında, propaganda organı haline geldi. Menşevikler, “Ekonomistler” ve Bund'ularla birleşerek, “İskra” sütunlarında –kendi deyişleriyle- Leninizm'e karşı bir kampanya açtılar. Plehanov uzlaşmacılık pozisyonunda daha fazla diretemeyecekti, bir süre sonra o da kampanyaya katıldı. Eşyanın tabiatı gereği, bu böyle olmak zorundaydı: Oportünistlere karşı uzlaşmacılıkta ısrar eden herkes, oportünizmin batağına saplanmaya mahkumdur. Yeni “İskra”nın sütunlarından, şeker külahından dökülürcesine, Partinin örgütlü bir bütün olmaması gerektiği; bağımsız grup ve bireylerin, parti organlarının kararlarına itaat etme yükümlülüğü olmaksızın, Parti saflarına kabul edilmesi gerektiği; her aydının, her parti sempatzinin, “her grevcinin ve “her göstericinin kendisini parti üyesi ilan etmesine izin verilmesi gerektiği; tüm Parti kararlarına uyma talebinin “biçimsel-bürokratik” bir tavır olduğu; azınlığın çoğunluğa tabi olması talebinin, parti üyelerinin iradesinin “mekanik olarak bastırılması” olduğu; tüm Parti üyelerinin –hem önderlerin hem de sıradan üyelerin- aynı şekilde parti disiplinine tabi olması talebinin, Parti içinde “sertlik”

kurmak anlamına geldiği; “bizim” Partide merkeziyetçiliğe değil, bireylere ve Parti örgütlerine Parti kararlarına uymama hakkı veren anarşist “özerkliğe” ihtiyacımız olduğu iddia ediliyordu.

Bu, örgütsel başboşluk, Parti ilkesinin ve Parti disiplininin altının oyulması, aydın bireyciliğinin yüceltilmesi ve anarşist disiplin düşmanlığının mazur gösterilmesi için arsızca bir propagandaydı.

Menşevikler Partiyi açıkça II. Parti Kongresi’nin vardığı yerden, eski örgütsel dağınıklığa çevreciliğe ve amatörlüğe geri çekiyorlardı.

Menşeviklere kesin bir red cevabı vermek gerekiyordu.

Onlara bu cevabı, Mayıs 1904’te yayınlanan ünlü “Bir Adım İleri, İki Adım Geri” kitabında, Lenin verdi.

Lenin’in bu kitapta açıkladığı ve daha sonra Bolşevik Parti’nin örgütsel remelleri haline gelen temel örgütsel tezler şunlardır:

1) Marksist Parti, işçi sınıfının bir parçası, bir müfrezesidir. Ama işçi sınıfının birçok müfrezesi vardır, dolayısıyla işçi sınıfının her müfrezesine işçi sınıfının partisi denemez. Parti, işçi sınıfının diğer müfrezelerinden, her şeyden önce, sıradan bir müfreze değil, işçi sınıfının öncü müfrezesi, bilinçli müfrezesi, Marksist müfrezesi olmasıyla, toplumsal yaşamın bilgisiyle, toplumsal yaşamın gelişme yasalarının bilgisiyle, sınıf mücadelesi yasalarının bilgisiyle donatılmış olması ve bundan dolayı işçi sınıfına önderlik etme, onun mücadelesini yönetme yerinde olmasıyla ayrılır. Dolayısıyla, nasıl parçayı bütünle karıştırmamak gerekirse, Parti’yi de işçi sınıfı ile karıştırmamak gerekir, her grevcinin kendini parti üyesi ilan edebilmesi talebinde bulunmamak gerekir, çünkü parti ile sınıfı birbirine karıştıran, Partinin bilinç seviyesini “her grevci”nin bilinç seviyesine indirmiş olur, işçi sınıfının bilinçli öncü müfrezesi olarak Partiyi tasfiye eder. Partinin görevi, kendi seviyesini “her grevci”nin seviyesine indirmek değil, bilakis işçi kitlelerini, “her grevci”yi, Parti’nin seviyesine yükseltmektir.

“Biz sınıfın partisiyiz”, diye yazıyordu Lenin, “ve bu yüzden, hemen hemen tüm sınıf (savaş sırasında, iç savaş döneminde, kesinlikle tüm sınıf) Partimizin yönetimi altında hareket etmelidir, Partimizin çevresinde saflarını mümkün olduğu kadar sıkılaştırmalıdır; ama kapitalizmin egemenliği altında, tüm sınıfın ya da hemen hemen tüm sınıfın, öncü müfrezesinin, yani kendi sosyal demokrat partisinin bilinçlilik ve eylem düzeyine çıkabileceğini düşünmek Manilovizm ve ‘kuyrukçuluk’ olur. Kapitalizm altında (daha ilkel olan, ve gelişmemiş katmanların bilincine daha kolay ulaşabildikleri) sendika örgütünün bile, işçi sınıfının tümünü ya da hemen hemen tümünü kucaklayamayacağından, aklı başında hiçbir sosyal-demokrat kuşku duymamıştır, öncü müfreze ile, ona doğru çekilen kitleler arasındaki farkı unutmak, öncünün gittikçe

daha geniş kitleleri bu ileri düzeye yükseltme görevini unutmak, yalnızca kendini aldatmak, gözlerini görevlerimizin muazzam büyüklüğüne kapamak ve bu görevlerin kapsamını daraltmak olur.” (Lenin, Tüm Eserler, cilt VI, s. 205/206, Rusça.)

2) Parti, işçi sınıfının sadece öncü müfrezesi, bilinçli müfrezesi değil, tüm üyeleri için bağlayıcı olan disiplinle işçi sınıfının aynı zamanda da örgütlü müfrezesidir. Bu yüzden Parti üyeleri Parti’nin örgütlerinden birinin mutlaka üyesi olmak zorundadır. Eğer Parti, sınıfın örgütlü bir müfrezesi, bir örgütlenme sistemi değil de, kendi kendilerini Parti üyesi ilan eden, ama Partinin örgütlerinden hiçbirine üye olmayan, bu yüzden de örgütlü olmayan, dolayısıyla Parti kararlarına uyma yükümlülüğü olmayan insanların basit bir toplamı olsaydı, Parti’nin hiçbir zaman yekpare bir iradesi olmaz, hiçbir zaman üyelerinin eylem birliğini gerçekleştiremez ve bundan dolayı da, işçi sınıfının mücadelesini yönetmek imkanına sahip olmazdı. Parti ancak, tüm üyeleri, irade birliği, eylem birliği ve disiplin birliği ile birbirine kaynaklanmış olan yekpare bir ortak müfrezede örgütlenmişse, işçi sınıfının pratik mücadelesine önderlik edebilir ve onu bir hedefe yönleltebilir.

Menşevikler tarafından getirilen, bu durumda birçok aydının –mesela profesörlerin, üniversite ve lise öğrencilerinin vb. bunlar ya Parti disiplini kendilerine ağır geldiği için, ya da ama, Plehanov’un II. Parti Kongresi’nde söylediği gibi, “herhangi bir örgüte katılmayı alçaltıcı bir şey” olarak gördükleri için, hiçbir Parti örgütüne katılmak istemeyecekleri itirazı- Menşeviklerin bu itirazı geri tepti, çünkü Parti’nin, Parti disiplini kendilerine ağır gelen, Parti örgütüne katılmaktan korkan üyelere ihtiyacı yoktur. İşçiler disiplin ve örgütten korkmazlar ve Parti üyesi olmaya karar vermişlerse, örgüte seve seve katılırlar. Disiplin ve Örgütten korkanlar, bireyci zihniyetli aydınlardır, ve bunlar gerçekten de Parti dışında kalacaklardır. Ama böyle olması çok iyidir, çünkü parti böylece, özellikle şimdi, burjuva-demokratik devrimin yükselmeye başladığı bir dönemde bir hayli artan istikrarsız unsurların akınından korunmuş olur.

“Parti, örgütlerin toplamı (ama yalnızca aritmetik bir toplamı değil, bileşik bir toplamı) olmalıdır dediğim zaman”, diye yazıyordu Lenin, “... sınıfın öncüsü olarak Parti’nin mümkün olduğunca örgütlü bir şey olması, saflarına sadece en azından asgari bir örgütlülüğü mümkün kılan unsurları alması gerektiği yolundaki dileğimi, talebimi açık ve kesin bir şekilde dile getiriyorum...” (Lenin, Tüm Eserler cilt VI, s. 203, Rusça.)

Ve devamla:

“Lafta, Martov’un formülü, geniş proleter kitlelerin çıkarlarını savunmaktadır, gerçekte ise bu formül, proleter disiplinden ve örgütten korkan burjuva aydınlarının çıkarlarına hizmet edecektir. Modern kapitalist toplumun ayrı bir tabakası olarak aydınlardan ayırt edici özelliğinin

bireycilikleri ve disiplin ve örgüt yeteneksizlikleri olduğunu hiç kimse inkar etmeye kalkışmayacaktır.” (Aynı yerde, s. 212.)

Ve son olarak:

“Proletarya, örgüt ve disiplinden korkmaz... Proletarya, bir örgüte katılmak istemeyen profesör ve öğrenci beyleri, sırf bir örgütün denetimi altında çalışıyorlar diye parti üyesi olarak tanımak için kılını bile kıpırdatmayacaktır... Partimizde, örgüt ve disiplin ruhuyla kendi kendini eğitme eksiği olanlar, proletarya değil, birtakım aydınlardır.” (Lenin, Seçme Eserler, cilt 2, s. 442.)

3) Parti sadece örgütlü bir müfreze değil, aynı zamanda işçi sınıfının bütün örgüt biçimleri içinde, diğerlerini yönetmek misyonuna sahip “en üst örgüt biçimi”dir. En üst örgüt biçimi olan, sınıfın en iyi insanlarından oluşan, ileri bir teori, sınıf mücadelesi yasalarının bilgisi ve devrimci hareketin tecrübesiyle silahlanmış olan Parti, işçi sınıfının tüm diğer örgütlerini yönetmek için her türlü imkana sahiptir ve yönetmekle yükümlüdür. Menşeviklerin, Partinin yönetici rolünü küçümseme ve aşağılama çabaları, Parti tarafından yönetilen tüm diğer proletar örgütlerin de zayıflamasına, dolayısıyla proletaryayı zayıflatmaya ve silahsızlandırmaya götürür, çünkü “iktidar uğruna mücadelede, proletaryanın örgütlen başka hiçbir silahı yoktur”. (Aynı yerde, s. 469.)

4) Parti, işçi sınıfının öncüsünün işçi sınıfının milyonluk kitleleriyle bağının cisimleşmesidir. Parti ne kadar iyi bir öncü olursa olsun, ne kadar iyi örgütlenirse örgütlensin, Partisiz kitlelerle bağ kurmaksızın, bu bağları artırmaksızın, pekiştirmeksizin yaşayamaz ve gelişemez. Kendini kendi kabuğu içine hapseden, kendini kitlelerden tecrit eden ve kendi sınıfıyla bağlarını yitiren ya da hatta gevşeten bir parti, kitlelerin güven ve desteğini kaybetmeye ve dolayısıyla kaçınılmaz olarak çökmeye mahkumdur.

Parti, gücü-kuvveti yerinde bir yaşam sürdürmek ve gelişmek için, kitlelerle bağları artırmalı ve kendi sınıfının milyonluk kitlelerinin güvenini kazanmalıdır.

“Sosyal-demokrat bir parti olmak için”, diyordu Lenin, “tam da sınıfın desteğini kazanmak zorundayız.” (Lenin” Tüm Eserler, cilt VI, s. 208, Rusça.)

5) Parti, doğru işleme ve kitlelere sistemli bir şekilde önderlik etmesi için, merkeziyetçilik temelinde örgütlenmeli, bir tek tüzüğe, herkese –aynı parti disiplinine ve bir tek yönetici organa sahip olmalıdır. Bu organ, Parti Kongresi, kongreler arasındaki zamanlarda da Parti Merkez Komitesi’dir. Partide azınlık çoğunluğa, tek tek örgütler merkeze, alt örgütler üst örgütlere tabi olmak zorundadır. Bu önkoşullar olmadan, işçi sınıfının partisi gerçek bir parti olamaz, işçi sınıfını yönetme görevlerini yerine getiremez.

Elbette ki bu dönemde parti örgütleri, Çarlık otokrasisi rejimi altında Partinin illegal olmasından dolayı,

tabandan seçim ilkesi üzerinde inşa edilmiş olamazdı; Parti, sıkı bir gizlilik karakterine bürünmek zorundaydı. Ama Lenin, Partimizin yaşantısındaki bu geçici özelliğin, çarlığın yıkılmasının daha ilk günlerinde ortadan kalkacağını, Parti’nin açıktan ortaya çıkan ve legal bir Parti haline geleceğini ve parti örgütlerinin demokratik seçim temeli üzerinde, demokratik merkeziyetçilik temeli üzerinde inşa edileceğini düşünüyordu.

“Eskiden,” diye yazıyordu Lenin, “Partimiz şeklen örgütlenmiş bir bütün değildi, sadece ayrı ayrı grupların bir toplamı idi; ve bundan dolayı da bu gruplar arasında ideolojik etkileme ilişkilerinden başka bir ilişki bulunmazdı. Şimdi ise örgütlü bir Parti haline geldik; ve bu da bir gücün yaratılması, fikirlerin otoritesinin gücün otoritesine dönüşmesi, alt Parti kademelerinin üst parti kademelerine tabi olması demektir.” (Lenin, Tüm Eserler, cit VI, s. 291, Rusça.)

Lenin, Menşevikleri, Parti’nin otoritesine ve disiplinine itaat etmeyen örgütsel nihilizm ve aristokratik anarşizm ile suçluyor ve şöyle yazıyordu:

“Bu aristokratik anarşizm, özellikle Rus nihilistine özgüdür. Parti örgütü ona korkunç bir ‘fabrika’ gibi görünür; parçanın bütüne, azınlığın çoğunluğa boyun eğmesi bir ‘kölelik’ tir... merkezin yönetimi altında işbölümü onda, insanların ‘çarka ve dişliye’ dönüşmesine karşı traji-komik bir çığlık atmaya neden olur (bu dönüşmenin en zalim örneği olarak, redaktörlerin birer yazara dönüştürülmesi görülür); Partinin örgüt tüzüğünden söz edilmesi, yüzünü aşağılayıcı bir şekilde buruşturmasına ve küçümseyici bir tavırla. işlerin tüzük olmadan da pekala yürüyebileceğini belirtmesine... neden olur.” (Lenin, Seçme Eserler, cilt 2, s. 445.)

6) Parti, saflarının birliğini korumak istiyorsa, o zaman pratiğinde, tüm Parti üyeleri için, gerek önderler gerek sıradan üyeler için aynı şekilde bağlayıcı olan yekpare bir proleter disiplin kurmalıdır. Bu nedenle Parti içinde, disiplin kendileri için bağlayıcı olmayan “seçkinler” ve disipline uymak zorunda olan “seçkin olmayanlar” diye bir bölünme olmamalıdır. Bu önkoşul olmadan, Parti’nin bütünlüğü ve parti saflarının birliği sağlanamaz.

“Martov ve şürekasında Parti Kongresi tarafından atanan yazı kuruluna karşı akla yatkın savların hiç olmayışını, en iyi şekilde, bizzat kendileri tarafından yaratılan şu şiar aydınlatmaktadır: ‘Biz serf değiliz!’ ... Kendini kitle örgütünün ve kitle disiplininin üstünde duran ‘seçkin azınlığa’ sayan burjuva aydınının zihniyeti bu sözlerde olağanüstü bir çarpıcılıkla öne çıkmaktadır... Aydın bireyciliğine ... her proleter örgüt ve disiplin, serflik gibi geliyor.” (Lenin, Tüm Eserler, cilt VI, s. 282, Rusça.)

Ve devamla:

“Bizde gerçek bir parti olduğu ölçüde, sınıf bilinçli işçi, proleter ordunun bir neferinin zihniyeti ile, anarşist laflarla gösteriş yapan burjuva aydınının zihniyetini ayırt

etmeyi öğrenmelidir, bir Parti üyesinin yükümlülüklerinin sadece sıradan üyeler tarafından değil, ‘tepedekiler’ tarafından da yerine getirilmesini talep etmeyi öğrenmelidir.”(Lenin, Seçme Eserler, cilt 2, s. 448.)

Görüş ayrılıklarının tahlilinin sonuçlarını toparlayan ve Menşeviklerin tavrını “örgüt sorunlarında oportünizm” olarak karakterize eden Lenin, proletaryanın kurtuluş mücadelesinde silah olarak Parti örgütünün önemini küçümsemenin, Menşevizmin baş günahlarından biri olduğunu düşünüyordu. Menşevikler, proletaryanın Parti örgütünün, devrimin zaferi için ciddi bir önem taşımadığı görüşündeydiler. Menşeviklerin tersine Lenin, proletaryanın ideolojik birliğinin zafer için tek başına yeterli olmadığını düşünüyordu -zafer kazanmak için, ideolojik birliği proletaryanın “örgütünün maddi birliği” ile “pekiştirmek” gerekti. Lenin, proletaryanın ancak bu koşulda yenilmez bir güç haline gelebileceğini düşünüyordu.

“İktidar uğruna mücadelede”, diye yazıyordu Lenin, “Proletaryanın örgütten başka hiçbir silahı yoktur. Burjuva dünyasındaki anarşik rekabetin egemenliği altında bölünen, sermaye için zorla çalıştırılarak ezilen, durmadan yoksullaşmanın, vahşileşmenin ve yozlaşmanın ‘derinliklerine’ itilen proletarya, ancak, Marksizm’in ilkeleri temeli üzerinde onun ideolojik birliği, ezilen milyonları işçi sınıfının ordusuna dönüştürecek olan bir örgütün maddi birliğiyle sağlamlaştırıldığı zaman, yenilmez bir güç olabilir ve mutlaka olacaktır da. Bu ordunun karşısında, ne Rus çarlığının çürük iktidarı, ne de uluslararası sermayenin gittikçe çürüyen iktidarı durabilecektir.” (Lenin, Seçme Eserler, cilt 2, s. 469/470.)

Lenin kitabını, bu kahince sözlerle bitirir.

Lenin’in, ünlü eseri “Bir Adım İleri, İki Adım Geri”de geliştirdiği temel örgütsel tezler bunlardı.

Bu kitabın önemi, her şeyden önce, Parti ilkesini çevreciliğe karşı, Partiyi bozguncu unsurlara karşı başarıyla savunmasında; örgüt sorunlarında Menşevik oportünizmi ezmesinde ve Bolşevik Parti’nin örgüt temellerini yaratmasında yatmaktadır.

Ama bu kitabın önemi bu kadarla kalmaz. Bu kitabın tarihi önemi, Lenin’in bu kitapta, Marksizm tarihinde ilk olarak, proletaryanın yönetici örgütü, ve proletarya diktatörlüğü uğruna mücadelenin o olmaksızın zafer kazanamayacağı, proletaryanın elindeki baş silah olarak parti öğretisini ortaya koymasında yatar.

Lenin’in “Bir Adım İleri, İki Adım Geri” eserinin Parti işçileri arasında yayılması, yerel örgütlerin çoğunluğunun Lenin’in etrafından toparlanmasına yol açtı.

Ama örgütlerin Bolşevikler etrafından toplanması arttıkça, Menşevik önderlerin davranışı da gittikçe kötüleşti.

1904 yazında Menşevikler, Plehanov’un yardımıyla ve maneviyatı bozulmuş iki Bolşeviğin, Krassin ve Noskov’un ihanetiyle, Merkez Komitesi’nde çoğunluğu ele

geçirdiler. Menşeviklerin bir bölünme için çalıştıkları belli idi. “İskra”nın ve Merkez Komitesi’nin kaybedilmesi, Bolşevikleri zor durumda bıraktı. Kendi Bolşevik gazetelerini örgütlemeleri bir zorunluluk haline geldi. Yeni bir Merkez Komitesi kurmak ve Menşeviklerle hesaplaşmak için yeni bir parti Kongresi, III. Parti Kongresini örgütlemek gerekti.

Ve Bolşevikler, Lenin’in önderliğinde, bunları yapmaya koyuldular.

Bolşevikler III. Parti Kongresi’nin toplanması için bir kampanya açtılar. Ağustos 1904’te İsviçre’de Lenin’in önderliği altında, 22 Bolşeviğin katıldığı bir konferans yapıldı. Konferans, “Partiye” başlıklı, III. Parti Kongresi’nin toplanması uğruna mücadelelerinde Bolşeviklerin programı haline gelen bir çağrı kabul etti.

Bolşevik komitelerin üç Bölge Konferansında (Güney, Kafkas ve Kuzey), III. Parti Kongresinin toplanması için pratik hazırlık çalışmalarına başlayan bir Çoğunluk Komiteleri Bürosu seçildi.

4 Ocak 1905’te Bolşevik gazetesi “Vperyod”un (İleri) ilk sayısı çıktı.

Böylece Parti içinde, her biri kendi merkezlerine, kendi basın organlarına sahip olan iki ayrı fraksiyon, Bolşevik fraksiyonu ve Menşevik fraksiyonu ortaya çıktı.

STOLYPİN GERİCİLİĞİ DÖNEMİNDE BOLŞEVİKLER VE MENŞEVİKLER. BOLŞEVİKLERİN TASFİYECİLERE VE OTZOVİSTLERE KARŞI MÜCADELESİ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Gericilik yıllarında parti örgütlerinde çalışmak, daha önceki devrimin gelişmesi döneminde olduğundan çok daha güçlü. Parti üyelerinin sayısı iyice seyrekleşti. Çok sayıda küçük-burjuva yol arkadaşı, özellikle aydınlar, Çarlık hükümetinin takibatına uğramaktan korktuklarından Parti saflarından ayrıldılar.

Lenin, devrimci partilerin böyle anlarda bilgilerini mükemmelleştirmeleri gerektiğini belirtti. Devrimin kabarış döneminde, nasıl saldırılacağını öğrenmişlerdi, gericilik döneminde de, nasıl doğru bir şekilde geri çekileceğini öğrenmeliydiler; nasıl yeraltına geçeceklerini, illegal partiyi nasıl koruyacak ve güçlendireceklerini, legal olanaklardan, en çeşitli legal örgütlerden, özellikle kitle örgütlerinden, kitlelerle bağı güçlendirmek için nasıl yararlanacaklarını öğrenmeliydiler.

Menşevikler, devrimin yeniden kabarma olanağına inanmadıklarından, panik içinde geri çekildiler; parti programının devrimci taleplerini ve Partinin devrimci şiarlarını alçakça inkar ettiler, proletaryanın illegal devrimci partisini tasfiye etmek, yok etmek istediler. Bu yüzden, bu tip Menşeviklere o andan itibaren “Tasfiyeci” dendi.

Menşeviklerden farklı olarak Bolşevikler, gelecek birkaç yıl içinde yeni bir devrimci kabarış olacağına ve Partinin kitleleri bu yeni gelişmeye hazırlamakla yükümlü olduğuna kesin emindiler. Devrimin temel görevleri çözülmemişti. Köylülerin eline toprak sahiplerinin toprakları geçmemişi, işçiler sekiz saatlik işgünü elde etmemişler, halkın nefret ettiği, ve hatta halkın 1905’te koparmış olduğu küçük siyasi özgürlükleri de yeniden yok etmiş olan Çarlık otokrasisi devrilmemişti. Böylece, 1905 yılında devrimi doğurmuş olan nedenler hala yürürlükteydi. Bu nedenle Bolşevikler devrimci hareketin yeniden yükseleceğine emindiler; buna hazırlanıyor, işçi sınıfının güçlerini biriktiriyorlardı.

Bolşevikler, devrimin yeniden kabarışının kaçınılmaz olduğu yolundaki inançlarını ayrıca, 1905 Devriminin işçi sınıfına, haklarını devrimci kitle mücadelesi yoluyla ele geçirmeyi öğretmiş olması olgusundan da alıyorlardı. Gericilik yıllarında, sermayenin taarruz yıllarında, işçiler 1905 yılının bu derslerini unutamazlardı. Lenin, işçilerden gelen, fabrika sahipleri tarafından nasıl tekrar baskı altına alındıklarını, nasıl küçük düşürüldüklerini belirterek şöyle haykırdıkları mektuplarından pasajlar aktarıyordu: “Bekleyin, yeni bir 1905 daha gelecek!”

Bolşeviklerin esas siyasi hedefi, 1905 yılındakiyle aynı kaldı – Çarlığı devirmek, burjuva-demokratik devrimi sonuna kadar götürmek ve sosyalist devrime geçmek. Bolşevikler bu hedefi bir an bile unutmadılar ve kitlelerin önünde temel devrimci şiarları izah etmeye devam ettiler: demokratik cumhuriyet, çiftlik sahiplerinin topraklarına el konulması, sekiz saatlik işgünü.

Ama Partinin taktiği, 1905 devriminin yükseliş dönemindekiyle aynı kalamazdı. Örneğin, yakın bir gelecekte kitleler bir siyasi genel greve veya silahlı ayaklanmaya çağrılmazdı. çünkü devrimci hareket geriliyordu, işçi sınıfı çok yorgun bir durumdaydı ve gerici sınıflar oldukça güçleniyordu. Parti, yeni durumu hesaba katmak zorundaydı. Saldırı taktiğinin yerine; savunma taktiği, güç toplama, kadroları yeraltına kaydırma ve illegal Parti çalışması taktiği, illegal çalışmayı legal işçi örgütlerindeki çalışmayla birleştirme taktiği geçirilmeliydi.

Ve Bolşevikler bu görevi yerine getirmeyi bildiler.

“Devrimden uzun yıllar önce çalışmayı bildik. Bize boşu boşuna kaya gibi sağlam demezler. Sosyal-demokratlar, ilk silahlı saldırının yenilgisinde cesaretini yitirmeyecek, kendini kaybetmeyecek ve maceraya sürüklenmeyecek bir proletarya partisi inşa etmiş bulunuyorlar”, diye yazıyordu Lenin. (Lenin, Tüm Eserler, cilt XII, Rusça.)

Bolşevikler illegal Parti örgütlerini yaşatmak ve güçlendirmek için mücadele ettiler. Fakat aynı zamanda Bolşevikler, kitlelerle bağları sürdürmek ve korumak, böylece Partiyi güçlendirmek için, tüm legal olanaklardan, her türlü legal açıktan yararlanmayı gerekli saydılar.

“Bu, Partimizin Çarlığa karşı açık devrimci mücadeleden, dolaylı mücadele yöntemlerine, her türlü ve bütün legal olanaklardan -sigorta sandıklarından Duma kürsüsüne kadar- yararlanmaya döndüğü dönemdi. Bu, 1905 Devriminde yenilgiye uğramamızdan sonra geri çekilme dönemi. Bu dönüş, güçlerimizi toparladıktan sonra Çarlığa karşı açık devrimci mücadeleye yeniden başlamak üzere yeni mücadele yöntemlerini benimsememizi gerektiriyordu.” (Stalin, XV. Parti Kongresi Stenografik Tutanağı, Moskova 1935, s. 366/67, Rusça.)

Ayakta kalabilen legal örgütler, illegal Parti örgütleri için adeta bir perde ve kitlelerle bağ kurma aracı oldular. Kitlelerle bağı ayakta tutmak için Bolşevikler, sendikalardan ve diğer legal toplumsal örgütlerden yararlandılar: sağlık sigortası kasaları, işçi tüketim kooperatifleri, kulüpler, eğitim dernekleri, halkevleri, Bolşevikler Devlet Duması kürsüsünden, Çarlık hükümetinin politikasını teşhir etmek, Kadetleri teşhir etmek, köylüleri proletaryanın mücadelesine kazanmak için yararlandılar. Illegal Parti örgütünün korunması ve tüm diğer siyasi çalışma biçimlerinin bu örgüt aracılığıyla yönetilmesi, Partiye, doğru Parti çizgisinin uygulanması, devrim dalgasının yeniden yükselişi için güçlerin hazırlanması imkanını sağladı.

Bolşevikler, devrimci çizgilerini, iki cepheli mücadele içinde, Parti içinde oportünizmin iki türüne karşı mücadele içinde gerçekleştirdiler: Partinin açık düşmanları olan Tasfiyecilere karşı, ve Partinin gizli düşmanlarına, Otvovistler denilenlere karşı.

Başta Lenin, Bolşevikler, tasfiyeciliğin ortaya çıktığı günden itibaren, bu oportünist akıma karşı şiddetli bir mücadele yürüttüler. Lenin tekrar tekrar, Tasfiyeciliğin, liberal burjuvazinin Parti içindeki bir acentesi olduğuna işaret etti.

Aralık 1908’de Paris’te, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi V. (Tüm-Rusya) Konferansı toplandı. Lenin’in çağrısı üzerine bu konferans, Tasfiyeciliği, yani Parti aydınlarının belli bir kesiminin (Menşevikler), “RSDİP’nin mevcut örgütünü tasfiye etme ve onun yerine, her ne pahasına olursa olsun legalite sınırları içinde, bu legalite Partinin programından, taktiklerinden ve geleneklerinden vazgeçmek pahasına da satın alınacak olsa, ne idüğü belirsiz legal bir dernek geçirme” çabalarını mahkum etti. (SBKP [B] Kararları, Bölüm I, s. 128, Rusça.)

Konferans, tüm Parti örgütlerini tasfiyeci çabalara karşı kararlı mücadeleye çağırdı.

Fakat Menşevikler Konferansın bu kararına uymadılar ve Tasfiyecilik yörüngesine, devrime ihanete Kadetlerle işbirliğine gittikçe daha çok kaydılar. Menşevikler,

proletarya partisinin devrimci programından; demokratik cumhuriyet, sekiz saatlik işgünü, çiftlik sahiplerinin topraklarına el konulması şiarından gitgide açıkça vazgeçiyorlardı. Menşevikler, Parti programını ve taktiklerini ret pahasına, Çarlık hükümetinden, açık, legal, sözde bir “işçi partisinin varlığı için izin almak istiyorlardı. Stolypin rejimiyle barışmaya, kendilerini ona uydurmaya hazırladılar. Bu yüzden Tasfiyecilere, aynı zamanda “Stolypin İşçi Partisi”de denir.

Devrimin açık düşmanlarına -başında Dan, Akselrod ve Potressov bulunan ve Martov, Troçki ve diğer Menşeviklerden yardım gören Tasfiyecilere-karşı mücadeleyle aynı zamanda, Bolşevikler, gizli Tasfiyecilere, oportünizmlerini “sol” lafazanlıkla maskeleyen Otvovistlere karşı da uzlaşmaz bir mücadele verdiler. Otvovistler diye, işçi temsilcilerinin Devlet Duması’ndan geri çağrılmasını ve bir bütün olarak legal örgütlerdeki çalışmaların hepsinin durdurulmasını talep eden birtakım eski Bolşeviklere deniyordu.

1908’de Bolşeviklerin bir kısmı, Devlet Duması’ndaki sosyal-demokrat temsilcilerin geri çağrılmasını (Rusça: Otviv) talep etti. “Otvovist” adı buradan gelir. Otvovistler, Lenin’e ve Lenin’in çizgisine karşı mücadele başlatan kendi ayrı gruplarını kurdular (Bogdanov, Lunaçarski, Aleksinski, Pokrovski, Bubnov vd.). Sendikalarda ve diğer legal örgütlerde çalışmayı kesinlikle reddediyorlardı. Böyle hareket etmekle işçi davasına büyük zarar verdiler. Otvovistler, Partiyi işçi sınıfından koparmaya, partisiz kitlelerle bağlarından mahrum bırakmaya çalıştılar; kendilerini illegal bir örgüt içine hapsetmek istiyorlardı, ama aynı zamanda bu örgüte legal kılıf kullanma fırsatı tanımadıklarından, onu yakalanma tehlikesine maruz bırakıyorlardı. Otvovistler, Bolşeviklerin Devlet Duması’nda ve Duma kürsüsünden köylülüğü etkileyebileceklerini, Çarlık hükümetinin ve sahtekarlıkla köylülüğü kazanmaya çalışan Kadetlerin politikasını teşhir edebileceklerini anlamıyorlardı. Otvovistler, devrimin yeni bir atılımı için güç toplanmasını köstekliyorlardı. Bu yüzden Otvovistler, “tersten tasfiyeci” idiler -legal örgütlerden yararlanma olanağını yok etmeye çalışıyorlardı ve gerçekten de geniş Partisiz kitlelere proletaryanın önderlik etmesinden vazgeçmişlerdi, devrimci çalışmadan vazgeçmişlerdi.

1909 yılında Otvovistlerin davranışını tartışmak üzere toplantıya çağrılan Bolşevik gazete “Proletari”nin (Proleter) genişletilmiş yazı kurulu konferansı, Otvovistleri mahkum etti. Bolşevikler, Otvovistlerle hiçbir ortak yanlarının olmadığını açıkladılar, ve onları Bolşevik örgütten attılar.

Tasfiyeciler de, Otvovistler de, proletaryanın ve Partisinin küçük burjuva yol arkadaşlarından başka bir şey değillerdi. Proletarya için zor bir anda, Tasfiyecilerle Otvovistler gerçek yüzlerini bütün açıklığıyla ortaya koydular.

BOLŞEVİKLERİN TROÇKİZME KARŞI MÜCADELESİ. PARTİ DÜŞMANI AĞUSTOS BLOĞU

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Bolşevikler iki cephede birden -Tasfiyecilere ve Otvovistlere karşı- proletarya partisinin sağlam çizgisini savunmak için uzlaşmaz bir mücadele verirken, Troçki, Menşeviklerin saflarındaki Tasfiyecileri destekledi. Lenin'in ona "Yudas Troçki" (hain Troçki) demesi bu yıllara rastlar. Troçki, Viyana'da bir yazarlar grubu kurarak, güya "fraksiyonlar üstü", ama aslında Menşevik bir gazete yayınlamaya başladı. Lenin o sırada Troçki hakkında şöyle yazıyordu: "Troçki en alçak bir kariyerist ve hizipçi gibi davranıyor... Partiden söz edip duruyor ama tüm diğer hizipçilerden daha kötü hareket ediyor."

Daha sonra 1912'de Troçki, Ağustos Bloku'nun, yani Lenin'e, Bolşevik Partisi'ne karşı tüm Anti-Bolşevik grupların ve akımların bloğunun örgütleyicisi oldu. Gerek Tasfiyeciler gerekse Otvovistler, bu Bolşevizm düşmanı blokta birleştiler, böylece yakın akrabalarını göstermiş oldular. Troçki ve Troçkistler, bütün temel sorunlarda tasfiyeci pozisyonlar aldılar. Ama Troçki kendi tasfiyeciliğini santrizmle [orta yolculuk] yani uzlaşıcılıkla maskeleydi: Bolşeviklerin ve Menşeviklerin dışında durduğunu ve sözüm ona onları uzlaştırmaya çalıştığını iddia etti. Bununla ilgili olarak Lenin, Troçki'nin açık Tasfiyecilerden daha aşağılık ve tehlikeli olduğunu söylüyordu. Çünkü gerçekte Menşevik Tasfiyecileri tamamen desteklediği halde, kendisinin "fraksiyonların dışında" durduğunu söyleyerek işçilere yalan söylüyordu. Troçkizm, santrizmin yayılmasında başı çeken odak oldu.

"Santrizm", diye yazıyor Stalin yoldaş, "siyasi bir kavramdır. İdeolojisi, kendini uydurma ideolojisidir, ortak bir parti içinde, proleter çıkarları küçük-burjuvazinin çıkarlarına tabi kılma ideolojisidir. Bu ideoloji Leninizm'e yabancısıdır ve iğrençtir." (Stalin, Leninizm'in Sorunları, İkinci Cilt, 1934, s. 77.)

Bu dönemde Kamenev, Zinovyev ve Rikov, Lenin'e karşı sık sık Troçki'ye yardım ettikleri için, onun gizli ajanıydılar. Zinovyev, Kamenev, Rikov ve Troçki'nin diğer gizli, müttefiklerinin yardımıyla. Lenin'in istememesine rağmen, Ocak 1910'da bir Merkez Komitesi Plenumu toplantıya çağrıldı. Bu sıralar Merkez Komitesi'nin bileşimi, bir dizi Bolşeviğin tutuklanması yüzünden değişmişti ve sallanan unsurlar, anti-Leninist kararlar geçirtmek için fırsat yakaladılar. Böylece bu Plenumda, Bolşevik gazete "Proletari"nin çıkışını durdurma ve Troçki'nin Viyana'da yayınladığı gazetesi "Pravda"ya mali destek sağlama kararı verildi. Troçki'nin gazetesinin yazı kuruluna katılan Kamenev, Zinovyev'le birlikte, gazeteyi Merkez Komitesinin organına dönüştürmeye çalıştı.

Merkez Komitesinin Ocak Plenumu, Tasfiyeciliği ve Otvovizmi mahkum etme kararını ancak Lenin'in ısrarı üzerine aldı; ama burada da Zinovyev ve Kamenev, Troçki'nin, Tasfiyecileri adlı adınca çağırma önergesinde ısrarla direttiler.

Durum Lenin'in önceden gördüğü ve buna karşı uyarıda bulunduğu biçimde sonuçlandı: yalnızca Bolşevikler, MK Plenumunun kararına uyarak kendi organları "Proletari"nin çıkışını durdurdular, Menşevikler ise fraksiyoncu, tasfiyeci gazeteleri "Golos Sotsial Demokrata'yı (Sosyal-Demokratın Sesi) yayınlamaya devam ettiler.

Lenin'i tamamıyla destekleyen Stalin yoldaş, "Sosyal-Demokrat" No. 11'de özel bir makale yayınladı. Bu makalede Troçkizm'in suç ortaklarının davranışı mahkum ediliyor ve Kamenev, Zinovyev ve Rikov'un haince davranışlarıyla Bolşevik fraksiyon içinde yarattıkları anormal duruma bir son verme zorunluluğundan söz ediliyordu. Makalede önerilen güncel görevler, daha sonra Prag Parti

Konferansında gerçekleştirildi. Bir genel Parti Konferansının toplanması, legal bir Parti gazetesinin yayınlanması ve Rusya’da pratik önderlikle görevli illegal bir Parti Merkezinin kurulması. Stalin yoldaşın makalesi, Lenin’i bütünüyle destekleyen Baku Komitesinin kararlarına dayanıyordu.

Troçki’nin -Tasfiyecilerden ve Troçkistlerden Otzovistlere ve “Tanrı yapıcılar”a kadar- salt Parti düşmanı unsurlarla dolu olan Parti düşmanı Ağustos Bloku’na karşı-ağırlık olmak üzere, illegal proletarya Partisini koruma ve güçlendirme yandaşlarının bir Parti Bloku kuruldu. Bu bloğu, Lenin’in önderliğinde Bolşevikler, ve Partiden yana olan ve başlarında Plehanov bulunan az sayıda Menşevikler oluşturuyordu. Bir dizi sorunda Menşevik tavırlarını sürdüren Plehanov ve onun Parti yanlısı Menşevikler grubu, kendilerini Ağustos Bloku’ndan ve Tasfiyecilerden kesinlikle ayırdılar ve Bolşeviklerle bir anlaşma aradılar. Lenin, Plehanov’un teklifini kabul ederek onunla parti aleyhtarı unsurlara karşı geçici bir blok kurdu; böyle bir bloğun parti için yararlı, Tasfiyeciler için ise zararlı olacağını düşünüyordu.

Stalin yoldaş, bu bloğu tamamıyla destekledi. Kendisi bu sırada sürgünde bulunuyordu. Sürgünden Lenin’e yazdığı mektupta şöyle diyordu Stalin yoldaş:

“Görüşüme göre blok (Lenin-Plehanov) çizgisi tek doğru çizgidir: 1. Bu çizgi, ve yalnızca bu çizgi, Rusya’da gerçekten Parti yanlısı tüm unsurların birliğini talep eden çalışmanın gerçek çıkarlarına uygundur; 2. bu çizgi, ve yalnızca bu çizgi, Menşevik işçiler ile tasfiyeciler arasında bir uçurum yaratarak, Tasfiyecileri dağıtarak ve onlara ölümcül bir darbe vurarak, legal örgütlerin Tasfiyecilerin boyunduruğundan kurtarılması sürecini hızlandırmaktadır.” (“Lenin ve Stalin”, cilt I, s. 529/30, Rusça.)

İllegal çalışmayı legal çalışmayla ustaca birleştirmeleri sayesinde Bolşevikler, açık çalışan işçi örgütlerinde ciddi bir güç olmayı başardılar. Bu, o dönemde yapılan dört legal kongrede -bunlar halk üniversiteleri kongresi, kadınlar kongresi, fabrika hekimleri kongresi ve Yeşilaycılar kongresiydi-Bolşeviklerin işçi grupları üzerinde sahip oldukları büyük nüfuzdan anlaşılıyordu. Bolşeviklerin bu legal kongrelerdeki konuşmaları büyük siyasi öneme sahipti ve yurt çapında geniş yankı uyandırdı. Örneğin halk üniversiteleri kongresinde, Bolşevik işçi delegasyonu, her türlü eğitsel faaliyeti boğan Çarlık politikasını teşhir etti ve Çarlık bertaraf edilmedikçe ülkede gerçek bir kültürel gelişme kaydedilemeyeceğini kanıtladı. Fabrika hekimleri kongresindeki işçi delegasyonu, işçilerin içinde yaşamak ve çalışmak zorunda kaldıkları korkunç sıhhi koşulları anlattı ve Çarlık rejimi devrilmedikçe fabrikalarda sıhhi koşulların doğru dürüst örgütlenemeyeceği sonucuna vardı.

Bolşevikler zamanla, ayakta kalmayı başarmış çeşitli legal örgütlerden Tasfiyecileri sürüp çıkardılar. Plehanov’un Parti yanlısı grubuyla kurulan kendine özgü

birleşik cephe taktiği, Bolşeviklerin bir dizi Menşevik işçi örgütünü kendi saflarına kazanmalarını mümkün kıldı. (Viborg semtinde, Yekaterinoslav’da vb.).

Bu zor dönemde Bolşevikler, legal çalışmayı illegal çalışmayla nasıl birleştirmek gerektiğinin imtisal örneğini verdiler.

KÜBA DEVRİMİ’NİN İDEOLOJİSİNİ İNCELEMELİK İÇİN NOTLAR¹

Che Guevara – Politik Yazılar

Devrimimiz, bazılarının, devrimci hareketin en doğru sayılan temel ilkelerinden biriyle, Lenin’in “Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz,” sözleriyle dile getirdiği ilkeyle çelişkili bulmaya çalıştığı kendine özgü bir olaydır. Toplumsal bir gerçeğin anlatımı olan devrimci teorinin, tüm sözlerden üstün olduğunu söylemek yerinde olur; yani, tarihi gerçek doğru biçimde yorumlanır ve orada yer alan güçler uygun biçimde kullanılırsa, teori bilen-mese bile devrim yapılabilir.

Tüm devrimlerde çok çeşitli eğilimleri temsil eden kitlelerin katılımı görülmüş, bunlar eylemde düşünce birliğine varmıştır. Teorinin iyi bilinmesi çabayı kolaylaştırır, tehlikeli yanlışlara düşmeyi önler, ancak bu teorinin gerçeğe uyması koşuluyla. Devrimimizin liderleri, tam anlamıyla kuramcılar olmamakla birlikte, büyük toplumsal olayları ve bunları yöneten yasaları biliyorlardı. Bugün tüm dünyada tartışılan tarih, toplum, ekonomi ve devrim görüşlerinin yabancıları değillerdi. Bazı kuramsal bilgilere ve gerçeğin iyice bilinmesine dayanarak kademeli bir gelişim süreci içinde devrim teorisini kendileri yarattılar. Gerçeği çok iyi anlamaları, halkla yakın ilişkileri, hedefi hiçbir zaman gözden kaçırmamaları ve devrimci pratiğin kazandırdığı deneyim, bu liderlerin tam bir kuramsal görüş oluşturmalarında yardımcı oldu.

Bu söylediklerim, Küba Devrimi gibi tüm dünyayı meraklandıran bir olayın açıklanmasına giriş sayılmalıdır. Nasıl ve niçin, teknik ve donanım bakımından kendisinden kat kat üstün bir düşman tarafından darmadağın edilen bir grup insan önce sağ kalmayı, sonra güçlenmeyi, sonra savaş bölgelerinde düşmandan daha güçlü olmayı, sonra yeni savaş bölgelerine yayılmayı ve sonunda, yine kendisinden sayıca kat kat üstün düşman birliklerini düzenli savaş içinde bozguna uğratmayı başarmıştı? Çağdaş dünya tarihi için ele alınıp incelenmeye değer bir konu.

Çoğu kez, teoriden gerektiği biçimde yararlanamamış olan bizler, Küba gerçeğini, sanki onun sahipleriymi-

şiz gibi ortaya atacak değiliz. Yalnızca, gerçeği yorumlayabilmek için zorunlu temelleri saptamakla yetineceğiz. Gerçekte, Küba Devrimi’nin kesinlikle farklı iki aşamasını birbirinden ayırt etmek gerekir; 1 Ocak 1959’ a kadar süren silahlı eylem ve o tarihten sonraki politik, ekonomik ve toplumsal dönüşümler.

Bu iki aşama da kendi içinde kısımlara ayrılır, ama biz bunları tarihi araştırmak açısından ele almayacağız. Devrimin yöneticilerinin, halkla bağlantı halinde geliştirdikleri devrimci atılımın evrimi bakış açısından, kendimizi gerekli konuma yerleştireceğiz.

Bu amaçla, bugünkü dünyada en çok tartışılan terim olan Marksizm karşısındaki genel tutumumuzu belirlememiz gerekmektedir. Bize, siz Marksist misiniz, evet mi, hayır mı? diye sorulsa, tutumumuz, Newton’cu olup olmadığı sorulan bir fizikçinin, ya da Pasteur’cü olup olmadığı öğrenilmek istenen bir biyologun göstereceği tutuma benzer. Artık üzerinde tartışmayı gereksiz kılan apaçık gerçekler vardır. Yeni olayların yeni görüşler getirmesinin yanı sıra, eski görüşlerin de gerçek payını koruduğu unutulmayarak, fizikte “Newton’cu”, biyolojide “Pasteur’cü” olduğu gibi doğal biçimde “Marksist” olunmalıdır. Örneğin, Einstein’ın görelilik kuramının, Planck’ın kuantum teorisinin yanında Newton’un buluşlarının durumu böyledir, yeni kuramlar, İngiliz bilginine büyüklüğünden kesinlikle hiçbir şey kaybettirmez. Newton sayesinde fizik ilerleyebilmiş, yeni uzay görüşleri geliştirilmiştir. İngiliz bilginini bu gelişmenin gerektirdiği basamaklardan biridir.

İnsan, elbetteki, düşünür olarak, toplumsal doktrinler araştırmacı olarak, ya da içinde yaşadığı kapitalist sistemi bilen biri olarak Marks’a bazı yanlışlarını gösterebilir. Örneğin biz Latin Amerikalılar, onun Bolivar’la ilgili yorumuna, Engels ile birlikte Meksika konusunda yaptığı incelemesine katılmayabiliriz. Marks, bu yazılarında, günümüzde geçerliliğini yitiren bazı ırk ve ulus teorilerini kabul ettiğini belirtiyordu.² Fakat büyük adamların buldu-

ğu parlak gerçekler, küçük yanlışlara karşın yaşar, küçük yanlışlar, insan düşüncesinin bu devlerinin eriştiği yüce dorukların tam anlamıyla bilincinde olsak bile, onların da insan olduğunu, yanlışabileceklerini gösterir yalnızca. Bu nedenle, Marksizm'in başlıca doğrularını, halkların kültürel varlıklarının ve bilimsel bilgilerinin bir parçası sayıyor, artık tartışılmasına gerek kalmayan tüm değerler gibi doğal olarak kabul ediyoruz.

Toplumsal ve politik bilimlerdeki ilerlemeler, başka alanlarda da olduğu gibi, ilmiikleri zincir oluşturan, biriken, birbirine bağlanan ve sürekli mükemmelleşen uzun bir tarihsel evriminin parçasıdır. İnsanlık tarihinin ilk çağlarında, Çin, Arap ve Hint matematik bilimleri vardı. Bugün, matematiğin sınırı yoktur. Bilim tarihinde, bir Yunanlı Pitagoras, bir İtalyan Galileo, bir İngiliz Newton, bir Alman Gauss, bir Rus Lobaçevski ve bir Einstein vs. vardır. Aynı şekilde, toplumsal ve politik bilim alanında, Demokrit'ten başlayarak Marks'a kadar uzun bir düşünürler zinciri orijinal araştırmalarını biriktirmiş, deney ve doktrinlerini dağ gibi yığılmışlardır.

Marks'ın değeri, toplumsal düşüncede birdenbire niteliksel bir değişme meydana getirmiş olmasından ileri gelir. Tarihi yorumlar, dinamiğini anlar, geleceği önceden görür, böylece bilimsel görevini yerine getirmekle de kalmayıp, ayrıca devrimci bir düşünce de ortaya atar: Dünyayı yorumlamak yetmez, değiştirmek de gereklidir. Ancak o zaman, insan kölelikten, çevresinin aleti olmaktan kurtulup kaderinin mimarı haline gelir. O gün bu gündür, Marks eski düzeni korumaktan çıkar sağlayanların boy hedefi oldu. Tıpkı köleci Atina aristokrasisinin ideologları olan Platon ve çömezleri tarafından eserleri yakılan Demokritos gibi.

Devrimci Marks'tan başlayarak, Marks ve Engels adlı devlere dayanan, Lenin, Stalin, Mao Zedung gibi, yeni Sovyet ve Çin yöneticileri gibi büyük kişilikler sayesinde gelişim aşamalarını aşarak, izlenecek doktrinlerin ve örneklerin tümü oluştu. Marks'ın devrimci silahı eline almak üzere bilimi terk ettiği noktada Küba Devrimi ona sahip çıkar. Düşüncelerini revizyondan geçirmek, Marks'tan sonra gelenlere karşı çıkmak ya da "saf" Marks'ı yaşatmak için değil, bilim adamı Marks orada tarihin dışına çıktığı, geleceği incelediği ve önceden gördüğü için Küba Devrimi bu noktada Marks'a sahip çıkar.

Bundan sonra devrimci Marks, tarihin bir parçası olarak savaşa katılacaktır. Biz pratik devrimciler, mücadeleye girişirken bilim adamı Marks'ın önceden gördüğü yasalara uyarız. Ayaklanma yolunda, eski iktidar yapısına karşı mücadele ederken, bu yapıyı yıkmak için halktan dayanak alırken mücadelemizin temelini bu halkın refah ve mutluluğu üzerine kurarken bilim adamı Marks'ın öngörüşlerini doğrulamaktan başka bir şey yapmayız. Demek istediğim, Marksizm'in yasaları Küba Devrimi'nin gerçeklerinde vardır -bir kez daha altını çizelim en iyisi- bu

olgu, devrimin yöneticilerinin kuramsal açıdan bu yasaları bilip bilmediğinden, uygulayıp uygulamadığından bağımsızdır.

Küba devrimci hareketini daha iyi anlamak için, 1 Ocak'a kadar yaşadığı aşamaları birbirinden ayırt etmek yerinde olur: Granma çıkarması öncesi; Granma çıkarmasından, La Plala ve Arroyo del Infierno zaferine kadar olan tarihi dönem; bu günlerden başlayarak El Uvero ve İkinci Gerilla Kolu'nun kurulmasına kadar geçen zaman aralığı; bundan sonra Üçüncü ve Dördüncü gerilla kollarının oluşmasıyla ve Sierra Crisial'in işgaliyle İkinci Cephe'nin yaratılma aşaması; başarısızlığa uğrayan Nisan Grevi; büyük saldırıya karşı direniş; Las Villas'a doğru ilerleme ve kentin işgal edilmesi.

Gerilla savaşımızın bu dönemlerinden her biri ayrı bir toplumsal görüşün, Küba gerçeğinin ayrı bir değerlendirilişinin sınırlarını belirler. Bu aşamaların temsil ettiği bu kavram ve değerlendirmeler, devrimin askeri şeflerinin düşüncesini oluşturmuş, zamanla politik şeflere dönüşmeye koşullandırılmalarını gerçekleştirmiştir.

Granma çıkarmasından önce, bir ölçüye kadar çok öznelci denilebilecek bir kafa yapısı egemendi: Birçok kişi, hızlı bir halk patlamasına körü körüne inanıyor, kendiliğinden oluşan grevlerle birleşik bir silahlı ayaklanmayla hızla Batista iktidarının devrilebileceği düşüncesiyle heyecanlanıyordu. Onlara göre, bunlar diktatörün düşürülmesine yetecekti. Bu hareket, geleneksel partinin ve onun "paraya karşı onur" sloganının doğrudan doğruya mirasçısıydı. Başka bir deyişle, yeni Küba hükümeti yönetiminin dürüstlüğüne dayanmalıydı.

Bununla birlikte, Fidel Castro "Tarih Beni Haklı Çıkaracaktır" da, devrimin bugün hemen hemen tümüyle eriştiği hedefleri saptamıştır. Devrim, ekonomik alandaki mücadelenin şiddetlenmesi sayesinde, bu hedefleri aşmış, buna paralel olarak ulusal ve uluslararası politika planlarında kökleşme ve radikalleşmeye varmıştır.

Çıkarmanın hemen ardından, devrimci güçler yenilgiye uğradı, neredeyse tümü dağıtıldı; sonra yine birleşip gerilla birliklerini oluşturdular. Hayatta kalan ve savaşmaya kesinlikle kararlı olan birkaç kişi, tüm adada kendiliğinden patlama şemasının yanlışlığını anlamışlardı. Savaşın uzun süreceğini, köylülerin katılmasının zorunluluğunu da anlamışlardı.

İşte o sıralarda, ilk köylüler gerillacılara katıldı. İki savaş verildi, gerçi birliklerimiz sayıca fazla değildi, fakat kentlerden gelip gerilla çekirdeğini kuran kişilerin köylülere karşı güvensizliğini yok etmesi açısından psikolojik önemi büyüktü. Köylüler de merkez gerilla grubuna güveniyor, özellikle hükümetin gerilla hareketini bastırmak için barbarca öç alma eylemlerine girişmesinden çekiniyorlardı. Bu durumda iki kesin gerçek ortaya çıktı, birbirine bağlı olan bu gerçeklerin ikisi de çok önemliydi: Köylüler, ordunun canavarca gaddarlığının gerilla savaş-

larına son vermeye yetmeyeceğini, hükümet askerlerinin gelip köylü evlerini yakacağını, ürünlerini ellerinden alacağını, ailelerini öldüreceğini anlamışlar, en iyi çözümün gerilla birliklerine sığınmak olduğunu, orada hayatlarının korunduğunu görmüşlerdi. Öte yandan, gerillacılarsa köylülüğü kazanmanın giderek daha da zorunlu hale geldiğini biliyorlardı. Köylü kitlelerine yürekten istedikleri bir şey vermeliydik. Köylünün en çok özlemini duyduğu şeyse topraktı.

Daha sonra, Direniş Ordumuzun giderek artan oranda etki alanları zapt ettiği göçebelik aşamasına geçildi. Ordumuz bu bölgelerde uzun süre kalamıyordu, ama düşman ordusu da buraları yeniden ele geçiremiyor, hatta bu yerlere giremiyordu bile. Savaşlar sürüp giderken iki ordu kampı arasında bir çeşit belirsiz sınır çizgisi oluştu.

28 Mart 1957 belirleyici bir gündür; bir kilometre taşıdır. İyice tahkimatlandırılmış, iyi silahlandırılmış, kısa zamanda takviye alabilecek biçimde deniz kenarında kurulmuş, bir uçak alanına da sahip olan El Uvero garnizonuna saldırımızın tarihidir bu. Savaşa giren güçlerin %30 oranında kırıldığı, en kanlı çarpışmalarımızdan biri olan bu savaşın Direniş Ordumuza getirdiği zafer durumumuzu tümüyle değiştirmişti. O günden sonra, Direniş güçleri serbestçe hareket edebilecekleri, haberleri düşmana sızdırmayacak bir toprak parçasına sahip olmuştu. Oradan da, hızla ve aniden ovalara inebilecek, düşman konumlarına saldırabileceklerdi.

Kısa bir süre sonra güçlerimiz iki kısma ayrıldı, böylece iki gerilla kolu oluştu. Sırf düşmanı yanıltmak, güçlerimizi olduğundan büyük göstermek gibi basitçe bir gizlenme manevrası ikinciye 4. Kol adını verdirtti. İki kol da hemen eyleme geçti. 26 Temmuz'da Estrada Palma'ya, beş gün sonra da, yaklaşık 30 km uzaklıktaki Bueycito'ya saldırdık. Bundan sonra daha büyük kuvvet gösterileri görüldü. Bir milim gerilemeden düşman baskı güçlerine göğüs gerdik. Düşman askeri birliklerinin Sierra'ya tırmanma girişimleri birçok kez başarıyla savuşturuldu, savaşan her iki yanın cepheleri arasında içinde kimsenin bulunmadığı geniş araziler oluştu. Bu arazilerde iki tarafın da savaşçıları zaman zaman ceza eylemlerinde bulunmak üzere yürüyüş yapıyorlardı. Cepheleler hemen hemen sabitti.

Bu sırada, gerilla birliklerimiz, bölge köylülerinin, kentlerden gelen 26 Temmuz Hareketi üyesi bazı elemanların katılmasıyla ek güçler kazanıyor, Gerilla Ordusunun savaş yeteneği, savaşmada kararlılığı artıyordu. 1958 Şubatında, bazı saldırıları püskürttükten sonra Juan Almeida'nın 3 Nolu gerilla kolu, Santiago yakınlarındaki bölgeyi işgal etmeye gitmişti, Raul Castro'nun, birkaç ay önce ölmüş olan kahramanımız Frank Pais'in adını taşıyan 6 Nolu hareket kolu yürüyüşe geçmişti. Martin ilk günlerinde, Raul anayolu baştanbaşa aşmak gibi elde edilmesi zor bir başarıya erişip Mayare tepelerine çıktı ve Frank

Pais İkinci Doğu Cephesi'ni kurdu.

Direnış güçlerimizin büyüyen başarısıyla ilgili haberler sansür engelini aşır halka ulaşıyor, devrimci eylemler hızla doruk noktasına tırmanıyordu. Tam bu sırada, Havana'dan tüm ulusal topraklar üzerinde mücadelenin başlaması için devrimci genel grev önerisi geldi. Bundan sonrada, aynı anda tüm noktalardan saldırıya geçilerek düşman kuvvetleri yok edilecekti. Bu durumda, Direniş Ordumuzun rolü, hızlandırıcı güç ya da hareketi başlatmak için "mahmuz" görevi yapmaktı. O dönemde, güçlerimiz etkinliklerini arttırdılar, efsanevi gerillacı Camilo Cienfuegos'un kahramanlığı dillere destan oldu: Büyük savaşçı, Oriente ovalarında ilk kez olmak üzere, merkezi yönetime karşı sorumlu olarak, tam bir örgütçü zihniyetiyle dövüşüyordu.

Fakat devrimci grev uygun biçimde örgütlenememiş, işçi birliğinin önemi yeterince hesaba katılmamış, devrimci çalışmaların içinde bulunan işçilerin grev için elverişli anı seçmelerine izin verilmemişti. Radyodan grev çağrısı yapılarak, yasadışı, hızlı ve ani bir harekette bulunmak istenmiş, saptanan gün ve saatin, halktan çok önce Batista'nın hafiyelerince öğrenildiği düşünülememişti. Grev başarısızlığa uğradı, pek çok değerli devrimci yurtsever acımasızca öldürüldü.

Devrim tarihimizin bu dönemiyle ilgili ilginç bir nokta, Amerika Birleşik Devletleri tekellerinin dedikodu satıcısı Jules Dubois'nın bile grevin başlayacağı gün ve saati önceden bildiğiydi.

O sıralarda, savaşın gidişinde en önemli niteliksel değişimlerden biri meydana geldi: Gerilla güçleri kademe kademe büyüyüp düzenli savaşlarla düşman ordusunu yenmedikçe zaferin kazanılamayacağı kesin bir gerçek olarak hepimizce kabul edilmişti.

Derhal köylülükle çok sıkı bağlar kuruldu; Direniş Ordusu ceza yasasını ve medeni yasayı kaleme aldı; adaleti geçerli kıldı, yiyecek maddeleri dağıttı, yönettiği bölgelerde vergi topladı. Komşu bölgeler de Direniş Ordusunun etkisinde kaldı. Düşman geniş çapta saldırılara hazırlandı, fakat iki aylık çarpışmanın bilançosu, tümüyle morali bozulan istilacı orduya verdirilen 1000 kayıp ve savaş kapasitemizi arttıran 600 silah oldu.

Artık düşmanın bizi yenemeyeceği kanıtlanmıştı. Bundan böyle, Sierra Maestra tepelerine ya da Frank Pais İkinci Oriente Cephesi makiliklerine sokulup buraları ele geçirebilecek güç Küba'da kesinlikle yoktu. Zorba hükümetin askeri birlikleri için Oriente yolu geçilmez olmuştu. Düşman saldırısı bozguna uğrattılınca, 2 Nolu koluyla Camilo Cienfuegos ve 8 Nolu Ciro Redondo koluyla bu satırların yazarı Camagüey bölgesini aşır Las Villas'a yerleşme, düşmanın haberleşme bağlantılarını kesme görevini üstlendik. Camilo ilerlemeyi sürdürecekti, kendi yürüyüş kolunun ad aldığı kahraman Antonio Maceo'nun olağanüstü başarılı eylemini yineleyecek, doğudan batıya

tüm adayı işgal edecekti.

Bu noktada, savaş yeni özellikler gösterdi: Güçler ilişkisi devrimin lehine dönüştü. Biri 80, diğeri 140 adamdan oluşan iki küçük hareket kolu, binlerce askeri savaşa sokan ordu tarafından sürekli çevrilip hırpalanarak Camagüey ovalarını aşip Las Villas'a ulaştı. Adayı ikiye bölme eylemi başlamıştı.

Bugün, böylesine küçük iki gerilla kolunun, iletişim ve taşıt araçlarından, modern savaşın en basit silahlarından bile yoksun olarak, iyi eğitilmiş, süper donanımlı, kendisinden kat kat üstün silahlı birliklere karşı nasıl savaşılabildiği şaşırtıcı, inanılmaz, hatta akıl almaz gelebilir. Her şeyden önemlisi bu iki grubun belirleyici nitelikleriydi: Gerilla savaşçısı ne denli rahatsız edici koşullar altında bulunuyorsa, doğal çevreye o denli iyi uyum sağlar, kendini ne denli evinde hissederse morali, güvenlik içinde bulunduğu duygusu o denli güçlenir. Aynı zamanda, koşullar ne olursa olsun, gerillacı hayatını ortaya koymaya, gerekirse canını vermeye gelmiştir. Genellikle, birey olarak bir gerillacının ölmesinin ya da sağ kalmasının savaşın sonucu üzerinde büyük bir etkisi yoktur.

Şimdi incelemekte olduğumuz Küba örneğinde, düşman askeri diktatörün aşağılık bir ortağıdır, Wall Street'ten başlayıp kendisine kadar uzanan uzun zincirde, bir öncekinin kalıntısı kırıntıları toplar. Ayrıcalıklarını savunmaya isteklidir, ancak, önem taşıdıkları ölçüde. Ücreti ve çıkarı, bazı acılara ve bir takım tehlikelere değer, ama hayatını vermeye hiç değmez. Eğer bu çıkarları korumak için ölmesi gerekliyse, bunlardan vazgeçmesi, yani gerilla tehlikesi karşısında geri çekilmesi daha akıl kâdır.

Bu iki görüşten ve bu iki ahlak anlayışından 31 Aralık 1958'de patlak veren bunalımı yaratan farkları çıkarabiliriz.

Direnış Ordusunun üstünlüğü giderek apaçık ortaya çıkmıştı. Gerilla kolumuzun Las Villas'a varışı, 26 Temmuz Hareketi'nin bütün diğer gruplardan daha çok sevildiğini gösterdi. Devrimci Direktuara, Las Villas İkinci Cephesine, Sosyalist Halk Partisi ve Özgün Örgüte bağlı bazı küçük gerilla birliklerine kıyasla daha popülerdi. Bunda, lideri Fidel Castro'nun mıknaş gibi çekici kişiliğinin rolü büyüktü, ama devrimci çizgimizin dürüstlüğü de etkenlerden biriydi.

Ayaklanma böylece bitti. Fakat Sierralarda, Oriente ve Camagüey ovalarında, Las Villas dağlarında, ovalarında ve şehirlerinde iki yıl amansız bir savaş verdikten sonra Havana'ya dönen adamlar ideolojik bakımdan, Las Colodas kıyılarında karaya ayak basıp mücadelenin ilk günlerinde harekete geçenlerle aynı değillerdi artık. Köylülere karşı güvensizlikleri dostluğa ve köylünün niteliklerine saygıya, köy hayatı konusundaki bilgisizlikleri, köylünün ihtiyaçlarının yakından bilinmesine dönüşmüştü. İstatistik ve teorik uğraşları, yerini pratiğin beton sağlamlığına bırakmıştı.

Sierra Maestra'da uygulanmaya başlanan tarım reformunun bayrağı altında, bu adamlar emperyalizmle çarpışıyorlar. Yeni Küba'nın bu Tarım Reformunun temeli üzerinde kurulması gerektiğini biliyorlar.

Tarım reformunun topraksızlara toprak vereceğini, haksız yere toprak sahibi olanların elinden bunların geri alınacağını biliyorlar. En büyük toprak sahiplerinin hükümet çevrelerinde ve ABD yönetim kademelerinde de etkili olduklarını biliyorlar. Güçlükleri cesaretle, cüretle, her şeyden önce halkın desteğiyle yenmeyi öğrendiler. Acıların ötesinde, bizi bekleyen kurtarılmış geleceği şimdiden görüyorlar.

Hedeflerimizin bu son kavramına varmak için uzun bir yolu aşmak, uzun süre evrimleşmek gerekti. Savaş cephelelerinde ardı ardına beliren değişimlere paralel olarak, gerilla örgütümüzün toplumsal bileşiminde de farklılaşma oluşmuş, şeflerin ideolojik dönüşümü gerçekleşmişti. Bu değişimlerin her biri, bileşimde, güçte, ordumuzun devrimci olgunluk derecesinde niteliksel farklılıklara yol açtı. Köylülük dayanıklılığını, acıya karşı direncini, arazi bilgisini, toprak sevgisini, tarım reformu isteğini gerilla ordumuza aşıladı. Aydının, kim olursa olsun bu teori yaratılırken çorbada tuzu oldu. İşçi, örgütçülüğüyle, içten gelen birleşme eğilimiyle, birlik kurma becerisiyle katılımda bulundu. Tüm bunların üzerinde, "mahmuz"-dan daha fazla bir anlam taşıdığını artık kanıtlamış olan Direniş Güçlerimiz yer alıyordu. Verdiğimiz ders kitleleri öylesine tutuşturmuş ve ayaklandırmıştı ki cellattan bile korkuları kalmamıştı. Bu karşılıklı etkileşim kavramı hiç o günlerdeki kadar kafalarımızda netleşmemişti. Bu karşılıklı etkileşimin nasıl olgunlaştığını hissedebilmiştik, silahlı ayaklanmanın etkisini, bir insanın kendisini savunacak başka insanlara, elinde bir silaha ve gözlerinde zafere erişme kararlılığına sahip olduğunda kazanacağı gücü gösteriyorduk. Köylülerse Sierra'da kurulacak tuzakları, orada yaşamak ve yenmek için, halkın kaderini ileriye götürmek için gereken gücü, gözü pekliğin, dayanıklılığın ve fedakarlığın dozunu gösteriyorlardı.

İşte böylece kırların terine batarak, dağların ve bulutların ufku önünde, adamızın kızgın toprağı üzerinde, isyancı şef ve beraberindekiler Havana'ya girdi. Tarih, halkın ayaklarıyla yeni bir Kışlık Sarayın merdivenlerini tırmanıyordu.

Dipnotlar

¹ 8 Ekim 1960'da Verde Olivo'da yayınlanan makale.

² Marks'ın Simon Bolivar hakkındaki görüşleri, Karl Marks ve Frederick Engels'in Tüm Eserler'inde "Bolivar y Ponte" adlı makalede bulunabilir (New York, International Publishers, 1982) c. 18, s. 219-33. Engels'in 19. yy Meksika'sıyla ilgili yorumları, Marks ve Engels'in "1847 Hareketi" adlı yazılarında (Tüm Eserleri c. 6, s. 527) ve "Demokratik Panislawizm"de bulunabilir (Tüm Eserleri c. 8 s. 365).

KÜBA: BİR İSTİSNA MI, YOKSA ÖNCÜ MÜ?

Che Guevara – Politik Yazılar

“İşçi sınıfı yaratıcı sınıftır. İşçi sınıfı bir ülkede maddi refahın gerektirdiği her şeyi üretir, iktidar işçi sınıfının elinde olmadığı sürece, işçi sınıfı, iktidarın sömürücü toprak sahiplerinin, haksız kazanç sağlayanların, tekellerin, yerli ve yabancı çıkar gruplarının elinde kalmasına izin verdikçe, silahlar işçi sınıfının değil de, çıkar gruplarına hizmet edenlerin elinde oldukça, bu çıkar gruplarının ziyafet sofralarından dökülmesine göz yumduğu kırıntılar ne denli çok olursa olsun, işçi sınıfı yoksul bir hayat sürmeye zorlanacaktır.”

Fidel Castro

Latin-Amerika’da, bugüne dek, devrimci savaşımız kadar olağanüstü özellikler taşıyan, böylesine derin köklere sahip olan ve kıtadaki ilerici hareketlerin geleceği için böylesine önemli sonuçlar veren bir başka olay görülmemiştir. Bazıları, devrimimizi Latin-Amerika tarihinin bir numaralı olayı olduğu; önem derecesi bakımından Rusya Devrimi, Hitler ordularına karşı kazanılan zafer ve bunun Doğu Avrupa’da getirdiği toplumsal sonuçlar ve Çin Devrimi’nin zaferinden hemen sonra geldiğini kabul ederler.

Bıçım ve görünüm açısından son derece çeşitlilik gösteren hareket —başka türlü olamazdı— daha sonra, sömürgecilğe karşı mücadeleler ve sosyalizme geçişle özellik kazanan yüzyılımızın tüm büyük tarihi olaylarının genel çizgilerini izledi.

Buna karşılık, bazı gruplar, iyi niyetle olsun, politik çıkar sağlamak amacıyla olsun, Küba Devrimi’nde, onu benzerlerinden ayıran, tek örnek haline getiren birtakım nedenler ve özellikler bulmaya çalıştılar. Bu neden ve özelliklerin genel toplumsal ve tarihi içeriğinin önemini öylesine abarttılar ki, bunları belirleyici etken olarak görmeye başladılar. Birçok kişi, Latin-Amerika’daki diğer

ilerici partilerin çizgisiyle kıyaslandığında, Küba Devriminin ayırıcı özellikler taşıdığını, sonuçta Küba Devriminin biçiminin ve izlediği yolun tek olduğunu, başka Latin-Amerika ülkelerinde tarihi evrimin farklı olacağını öne sürer.

Kendine özgü etkenlerin Küba Devrimine belirleyici özellikler kazandırdığını kabul ediyoruz. Tüm devrimlerin özel etkenlere bağlı olduğu açıkça ortaya konmuş bir gerçektir, fakat devrimlerin hiçbir toplumun çiğneyemeyeceği bazı yasalara uyduğu da daha az doğru değildir. Öyleyse, Küba devriminin sözüm ona “farklılığını” oluşturan etkenleri inceleyelim.

En başta gelen ve belki de en önemli etken, büyüklüğü son yıllarda tarihi boyutlara ulaşan Fidel Castro Ruz adlı doğa gücüdür. Gelecek, Başbakanımızın erdemlerinin kesin değerlendirmesini yapacaktır, fakat onun çağdaşları olan bizler için, Fidel, Latin-Amerika tarihinin en büyük kişiliklerinin safındadır. Fidel Castro’yu çevreleyen olağanüstü koşullar nelerdi? Hayatında ve karakterinde onu yoldaşlarının ve ardı sıra gelenlerin çok üstüne yücelten birçok etken vardı. Fidel’in kişiliği öylesine olağanüstüdür ki, hangi harekete katılsa kesinlikle lideri olurdu. Öğrenciliğinden başlayarak ülkemizin yöneticisi ve ezilen Latin-Amerika halklarının sözcüsü haline gelene kadar, tüm devrimcilik hayatı boyunca hep bu yüksek kişisel özellikleri taşıdı.

Bugün bulunduğu onur ve kişisel özveri doruğuna hak ederek ulaştı. Bilgiyi ve deneyimi hemen özümlemek, belirli bir durumu, en küçük bir ayrıntıyı bile gözden kaçırmadan tümüyle anlamak, geleceğe sınırsız güven beslemek, gelecek konusunda yoldaşlarından daha uzak ve daha keskin bir görüşe sahip olmak gibi başka özellikleri de vardır. Büyük liderlik yeteneğine, cüret, kuvvet ve

cesaret de eklenir. İnsanları birbirine bağlama, birleştirme, zayıflatıcı bölünmeleri önleme gücüyle, şef olarak kitle eylemini yönetmedeki ustalığıyla, halka karşı sevgisiyle, geleceğe inancıyla, halkın iradesine kulak vermek için duyduğu olağanüstü istekle, Fidel Castro hiç yoktan var edilen bugünkü Küba Devriminin hayranlık verici aygıtının kuruluşuna Küba’da herkesten çok emek verdi.

Yine de, Küba’daki politik ve toplumsal koşulların, öteki Latin-Amerika ülkelerindekinden tümüyle farklı olduğunu, devrimin bu farklar nedeniyle gerçekleştiğini kimse ileri süremez. Ne de, bu farklara karşın Fidel’in devrim yapmayı başardığı söylenebilir. Fidel büyük ve yetenekli bir liderdi, Küba Devrimini yönetti, halkı devrim yoluna doğru büyük sıçrayışa hazırlayan derin siyasi akımları doğru yorumlayarak, doğru zamanı ve doğru hareket biçimini seçti. Yalnızca Küba’ya özgü olmayan bazı koşullardan diğer halkların yararlanmasında zorlu; çünkü birçok ilerici grubun tersine, emperyalizm yaptığı yanlışlardan ders alır.

Ayrı tutabileceğimiz tek koşul, Kuzey Amerika emperyalizminin yolunu şaşırmaması ve Küba Devriminin hedeflerinin gerçekte çok uzaktaki menzillerini ölçmekte yanılmasıydı. Bu durum, sözüm ona Kuzey Amerikan “dördüncü kuvvetinin” içine düştüğü çelişkileri az da olsa açıklayabilir. Bu gibi hallerde hep görüldüğü gibi tekeller önce, Batista’nın yerine selefinin geçtiğini düşündüler. Çünkü, halkın diktatöre karşı olduğunu, devrimci düşünceli bir önder aradığını biliyorlardı. İşe yaramaz diktatörü görevinden alıp, sırasında emperyalizmin çıkarlarına pekala hizmet edebilecek yeni “gençleri” onun yerine geçirmekten daha akıllıca çözüm var mıydı? Emperyalizm kıtasal iskambil destesi içinden hep bu kartı oynadı durdu bir süre, sonra da acınacak biçimde kaybetti oyunu. Devrimden önce onları endişelendiriyorduk, ama bizden korkmuyorlardı. Gazeteci kılığına bürünmüş ABD hükümeti memurları, birçok kez dağlardaki devrimin derinliğini hesaplamak amacıyla sokulmaya çalıştı ama, yakın gelecekteki tehlikenin belirtilerini saptamayı başaramadılar. Emperyalizm harekete geçmeye hazır duruma geldiğinde, Havana sokaklarında muzaffer yürüyen deneyimsiz gençlerin, politik görevleri konusunda çok açık bir görüşe ve hayatlarını bu göreve atama yenilmez iradesine sahip olduklarını anladığında artık çok geçti. 1959 Ocağında, Karayipler’in ilk toplumsal devrimi ve tüm Latin-Amerika devrimlerinin en köklüsü işte böyle doğdu.

Burjuvazinin ya da en azından burjuvazinin büyük bir kısmının zorbalığa karşı devrimci savaşın tarafını tutması ve Batista’nın yerine devrimi denetim altına alabilecek adamların geçirilmesini amaçlayan, pazarlık yoluyla varılacak çözümler aramaya yönelik hareketlere kalkışması gibi olaylarda bir fevkaladelik bulunduğunu sanmıyoruz.

Devrimci savaşın içinde gerçekleştiği koşullar ve

zorbalığa karşı çıkan siyasi güçlerin karmaşıklığı hesaba katılırsa, büyük toprak sahiplerinden bazılarının isyancı güçler karşısında tarafsız tavır almalarında ya da en azından seçimlerini savaşa katılmama yönünde yapmalarında şaşılacak bir şey yoktur. Emperyalizm ve zulüm yönetiminin varını yoğunu elinden alıp batağa sürüklediği ulusal burjuvazinin, dağlardaki gençlerin emperyalizmin hizmetkârı kiralık ordusu cezalandırmasına sıcak bakmasında da anlaşılmayacak bir şey yoktur. Devrimci olmayan bu güç, gerçekte Devrimin iktidara gelmesinde yardımcı olmuştur.

İncelememizi biraz daha ileriye vardiırsak, yukarıda saydıklarımıza yeni bir farklılık etkeni ekleyebiliriz. Bu ayırıcı etken, Küba topraklarının büyük bir kısmında, büyük sermayenin Küba’daki etkinliği sonucu kurulan geniş çaplı, yarı-makineleşmiş kapitalist tarım sisteminin köylülüğü örgütlendirip bilinçlendirerek proleterleştirmesiydi.

Bunu da kabul edebiliriz. Ama, gerçeği ortaya koymak amacıyla, Granma çıkarmasından sonra düşman güçlerce dağıtılan gerilla kolundan sağ kalanların oluşturduğu Direniş Ordusu’nun işgal ettiği ilk topraklarda yaşayan köylü nüfusun, Küba’nın yoğun ve yarı-makineleşmiş tarım yapılan bölgelerindeki köylülükten çok farklı toplumsal ve kültürel kökenlere sahip olduğunu önemle belirtmeliyiz. Aslında, devrimin ilk merkezi olan Sierra Maestra, o sıralarda Latifundiya sahiplerine karşı çarpışan köylülere sığınmak olmuştur. Devletin ya da açgözlü toprak sahiplerinin elinden koparabilecekleri bir karış toprağı işlemek, üç-beş kuruş kazanmak için gelmişlerdi. Büyük latifundiya sahiplerinin emrindeki askerlerin bitmek tükenmek bilmez isteklerine karşı durmaksızın mücadele etmek zorundaydılar, ufukları küçük bir toprak parçasının tapusunu elde etmekten öteye varmıyordu. Bizim ilk köylü gerilla ordumuza katılan askerler, toprak sevgisi ve toprak özlemini en çarpıcı biçimde gösteren, “küçük-burjuva” denilen kafa yapısıyla aşılınmış kişilerdi. Köylü savaşır, çünkü kendisi için, çocukları için toprak ister, toprağı işlemek, yarar sağlamak, emeğiyle zenginleşmek ister.

Köylü “küçük-burjuva” eğilimine karşın, latifundiya sahipliği sistemini yıkmadan toprak elde etme arzusuna kavuşamayacağını çok çabuk öğrenir. Köylüye toprak vermenin tek yolu olan Tarım Reformu, doğrudan doğruya emperyalistlerin, büyük toprak sahiplerinin, şeker ve hayvancılıktan servet yapmış kodamanların çıkarlarıyla çarpışır. Burjuvazi çıkarlarını savunmak için savaşmaktan korkar. Proletaryanın böyle bir korkusu yoktur. Bu anlamda, devrimin yürüyüşü işçilerle köylüleri birleştirir. İşçiler, büyük toprak sahiplerine karşı ileri sürülen talepleri destekler. Toprak alan yoksul köylüyse, devrimci iktidarı büyük bir bağlılıkla savunur, emperyalist ve karşı-devrimci düşmanlarından korur.

Başka ayırıcı etken de yoktur, sanırsınız. Olanları da yeterince geniş biçimde açıkladık. şimdi, zaten Latin-

Amerika'daki tüm toplumsal olayların sürekli temellerini, çağdaş toplumların bağrında gelişen ve Küba'daki gibi bir devrim boyutuna ulaşabilecek değişimlere yol açan çelişkileri inceleyelim.

Her şeyden önce, kronolojik sıralamaya göre, şu an için pek önemli olmasa bile, büyük toprak mülkiyeti sistemi gelir. Son yüzyılda sömürgecilğe karşı verilen kurtuluş savaşlarından sonraki dönemde yönetici sınıfların ekonomik gücünün temeli toprak mülkiyetiydi. Tüm dünyada benzerleri görülen bu toprak sahipleri sınıfı, genellikle, dünyada olup biten toplumsal olayların gerisinde kalmıştır. Bu latifundiya sahipleri sınıfı içinde en uyanık ya da en açık görüşlü olanlar tehlikeyi sezer ve sermaye yatırımlarının biçimini değiştirmeye başlar, hatta tarım üretimini makineleştirir, servetlerinden bir kısmını sanayiye aktarır, kendilerini tekellerin ticari temsilcileri haline getirirler. İlk kurtuluş savaşları, latifundiyaları yıkmamış, onların ekonominin temeli oluşu gerçeğini değiştirmemişti. Böylelikle, köylülüğü toprak kölesi yapma ilkesini savunan gerici unsur dokunulmamış olarak kaldı. Bu olaya istinasız tüm Latin-Amerika'da rastlanır. Bu sayede, İspanya krallarının geniş toprak parçalarını conquistador'ların (fatihlerin) en soylularına dağıttığı, Küba'da olduğu gibi, "yerlilere," göçmenlere ve mezlere yalnızca realango'ları, yani krallığa ait, paylaşılmamış, üç dairesel toprak alanının ortasında kalan küçük tarlaları verdiği zamanlardan beri tüm haksızlıklar hasıraltı ediliyordu. Çoğu ülkede, yalnız yaşayamayacağını anlayan toprak sahibi, Latin-Amerika halklarının kuşkusuz en güçlü ve en zalim sömürücüleri olan tekellerle ittifak yapıyordu. Kuzey Amerika sermayesi gelip bakir toprakları sömürmeye, "kârlı" ülkelere kazanc sağlamaya başladı.

Latin-Amerika, emperyalist konsorsiyumların savaş alanıydı. Costa Rica ile Nikaragua arasındaki savaş; Panama'nın Kolombiya'dan ayrılması; Peru ile çatışmasında Ekvator'a karşı yapılan rezilce hareketler; Paraguay'la Boliviya arasındaki çarpışmalar, dünyadaki büyük tekelleri güçler arasında sürüp giden devler savaşının kapışmalarından başka bir şey değildir. Bu savaş, İkinci Dünya Savaşından sonra, tamamıyla Kuzey Amerika tekelleri lehine düzenlenmişti. Bundan sonra, emperyalistler, sömürgelerdeki imparatorluklarını güçlendirmeye, başka emperyalist ülkelere eski ve yeni rakiplerin etki alanlarına girmesini engelleyecek duvarlar örmeye kendilerini adadılar. Sonuçta korkunç derecede çarpık bir ekonomi ortaya çıktı. Öylesine ki, kapitalist düzenlerin ekonomi uzmanları bize karşı duydukları acımayı ayıp kaçmayacak biçimde dile getirebilmek için yeni bir sözlük icat ettiler. Sersefil ettikleri, zulmettikleri, kara cahilliğe mahkum ettikleri yerli halka "küçük yerliler", aşağılanmanın, horlanmanın acısını çeken zenci ya da mezlere "renkli insanlar" adını taktılar. Bu terimleri birey olarak da, sınıf olarak da, daha iyi bir gelecek için, daha iyi ekonomik koşullar için mü-

cadelede emekçi kitleleri bölmek için araç olarak kullanır, bize, Latin-Amerika halklarına "azgelişmiş" derler.

Azgelişmişlik nedir?

Koca kafalı, şişkin göğüslü bir cüce azgelişmiş sayılabilir. Çünkü, zayıf bacakları, kısa kolları vücut yapısının geri kalanına uygun değildir. Bu canlı, gelişimini bozan, onu ucubeye döndüren bir biçim bozukluğunun kurbanıdır. Bizler, kibarca "azgelişmiş" adı verilen ülkeler, ya sömürgeyiz ya yarı-sömürgeyiz yahut da bağımlıyız. Emperyalistlerin karmaşık ekonomilerinin tamamlayıcısı olsun diye sanayi ya da tarımımızı anormal biçimde geliştiren emperyalist politika ülkelerimizdeki ekonomiyi bozmuştur. Az gelişme, ya da bozuk gelişme hammadelerde tehlikeli bir uzmanlaşmaya götürür, bu ise açlık korkusunun halkların tepesinde Demokles'in kılıcı gibi sallanması demektir. Bizler, "azgelişmişler" aynı zamanda tek tip tarım maddesi üreten ülkeleriz. Güvenilmez satışı, koşullar koyan ve dayatan tek bir pazara bağlı, tek bir ürün. İşte, emperyalistlerin ekonomik egemenliğinin "böl ve yönet" diyen eski ve her zaman geçerli Roma atasözüne bağlı sihirli formülü.

Latifundiya sistemi, emperyalizmle ilişkileri içinde, sonuç olarak işsizliği ve düşük ücretleri getiren sözüm ona "azgelişmişliği" tam anlamıyla biçimlendirir. Düşük ücret ve işsizlik olayı düzenin çelişkileri keskinleştiği ölçüde, daha düşük ücretler ve daha çok işsizlik doğuran bir kısır döngüdür; sürekli ekonomik dalgalanmaların elinde oyuncak olan bu sistem Rio Bravo'dan Güney Kutbuna kadar tüm Latin-Amerika halklarının uğursuz ortak paydasıdır. Büyük harflerle yazdığımız, toplumsal olaylarla ilgilenen herkesin araştırmalarına temel oluşturması gereken bu ortak payda İNSANLARIN AÇLIĞI; son haddine kadar ezilmekten, zulüm görmekten, sömürülmekten bıkkınlık; her insanın vücudundan en büyük kâr çekilip çıkarılın, sonra da sermayeyi ellerinde bulunduranlar tarafından saçılıp savrulsun diye, işsizler ordusunu kalabalıklaştırmak tehlikesi karşısında, her gün iş gücünü yok pahasına satmaktan bezginliktir.

Latin-Amerika'da temel ve kaçınılmaz ortak paydaların var olduğunu gördük, birbirine bağlı olan, birbirini güçlendiren bu kötü etkenlerin hiçbirinin dışında kaldığımızı söyleyemeyiz. Bu etkenlerin tümünün sonucuya hepsinden daha korkunç ve daha uzun süreli olan açlıktır. Büyük toprak sahipliği sistemi, ilkel sömürü biçiminde olsun, kapitalist tekel biçiminde olsun, yeni koşullara uyar ve emperyalizmle bağdaşır. Yabancı sermayenin bu tür sömürüsü kibarca "azgelişmişlik" denilen sömürgeci tipte bir ekonomi yaratır; sonuç, düşük ücretler, geri bırakılmışlık, işsizlik ve açlıktır.

Tüm bunlar Küba'da da vardı. Burada da açlık vardı, işsizlik oranı öteki Latin-Amerika ülkelerindekinden daha yüksekti, emperyalizm başka birçok ülkedekinden daha yırtıcıydı. Latifundiya sistemi, diğer kardeş cumhuri-

yetlerdeki kadar güçlüydü.

Her ülkede kendisine eşlik eden kukla hükümetlerle, kuklayı ve insanın insanı sömürmesine dayalı tüm toplumsal sistemi savunmaya hazır kiralık asker ordularıyla birlikte bu emperyalizm zebellısından kurtulmak için ne yaptık? Sevgili Latin-Amerika'mızı kemiren hastalığa çare olarak, deneysel tıp çalışmalarımız sonucunda elde ettiğimiz bir buluş olarak insanlığın hizmetine sunduğumuz bazı formülleri uyguladık. Deneysel tıptaki bu buluşumuz, derhal bilimsel bir gerçek olarak kabul edildi.

Mücadeleyi yaratan nesnel koşullar, halkın açlığı, bu açlığın yarattığı tepki, tepkiyi arttıran terör önlemleri ve baskının doğurduğu kin dalgasıydı. Latin-Amerika'da öznel koşullar yoktu; bunlardan en önemlisi emperyalist güçlere ve onların içindeki bağlaşıklarına karşı şiddet yoluyla mücadelenin zafere götüreceği bilinci idi. Bu koşullar, değişim gereksinimini daha açık biçimde gözler önüne serdi, hükümet ordusunun halk güçleri tarafından tamamıyla yok edilmesini (tüm gerçek devrimlerin zorunlu koşulu) sağladı.

Bu koşulların silahlı mücadeleyle yerine getirileceğini belirttiikten sonra, mücadele sahnesinin kırsal bölgeler olması gerektiğini, köylülüğün uğruna savaştığı büyük hedeflere erişmeye çalışan (ilk hedef toprağın eşit dağıtımıdır) köylü ordusuyla kırlardan yola çıkıp kentleri ele geçireceğimizi yeniden açıklamalıyız.

Büyük liderleri bizi yöneten toplumsal yasaları keşfeden iki sınıfının ideolojik gücüne dayanan Latin-Amerika köylülüğü Küba'da olduğu gibi, geleceğin büyük kurtuluş ordusunu yaratacaktır. Kırsal bölgelerde oluşturulan ordu, iktidarı almak için gerekli öznel koşullar olgunlaştığında, işçi sınıfıyla birleşip ideolojik zenginliğini arttırarak kentleri dıştan fethedecektir. Baskı güçlerinin ordusu başlangıçta ve büyük nihai savaşlarda çatışmalar ve beklenmedik saldırılarla bozguna uğratılacaktır. Köylülüğün yarattığı ordu yeterince büyüdüğünde gerilla biçimini terk edecek, büyük bir halk kurtuluş ordusuna dönüşecektir. Devrimci gücün gelişme aşaması, daha önce de söylediğimiz gibi, eski ordunun yok olma dönemi olacaktır.

Küba'da var olan tüm bu koşullar öteki Latin-Amerika ülkelerinde yoksul sınıfların iktidarı alma mücadelesinde de mevcut olsaydı ne olurdu? Kırsal bölgelerde yaratılan silahlı gücümüz kentleri dıştan kuşatarak ele geçirdi, işçi kitlesiyle birleşip, işçi sınıfıyla kurduğu bağlantı sayesinde politik bilincini geliştirdi, demiştik. Diğer Latin-Amerika ülkelerinde de bu mümkün olur muydu? Daha mı kolay, yoksa daha mı zor olurdu? Bizim görüşümüze göre, Latin-Amerika'da yeni devrimci mücadeleleri zorlaştırabilecek etkenleri ele alalım. Tüm ülkeler için genel güçlükler ve gelişme dereceleri ya da ulusal özellikleri farklı ülkelerin karşılaşacağı özel güçlükler söz konusudur. Yazımıza başlarken, o dönemde Küba devrimi karşısında şaşkınlığa düşen emperyalizmin tutumundan bir

yere kadar, yine şaşırın, hatta emperyalistler yüzünüzden uğradığı zararlardan dolayı isyancılara sempatiyle bakan (bu durum öteki Latin-Amerika ülkeleri için de aynıdır) ulusal burjuvazinin tavrından söz etmiştik.

Küba yine kuma bir çizgi çekmiş, Pizarro'nun açmazı yine karşımıza çıkmıştı: çizginin bir yanında halkı sevenler, diğer yanında nefret edenler yer alıyordu. Aralarındaki çizgi, her seferinde biraz daha netlikle, iki büyük toplumsal gücü birbirinden ayırıyordu. Küba devrimi süreci ilerlediği ölçüde bir taraftan burjuvazi, öte taraftan işçi sınıfı giderek daha net biçimde kendi konumunu savunuyordu.

Ama emperyalizm de Küba'dan dersini almıştır, öteki yirmi Latin-Amerika Cumhuriyeti için, Amerika Kıtasında hâlâ var olan diğer sömürgeler için artık şaşkına dönmeyecektir. Mezar sessizliğini, zoraki kurulan Romalı barışını bozmaya kalkışacak olanı, güçlü istila ordusuna karşı geniş çaplı halk savaşları bekliyor. Bu önemli, çünkü iki yıllık sürekli savaş, endişe, belirsizlik pahasına ulaşılan Küba'nın kurtuluşu zor olduysa, Latin-Amerika'nın başka yerlerindeki halkları bekleyen savaşlar çok daha zor olacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri yıkılmaya yüz tuttuğunu gördüğü kukla hükümetlere silah teslimini hızlandırır, baskı ve ölüm araçları ve bu işlerle görevli askeri birlikler gönderilmesini, müdahaleyi, hatta istilayı yasal bakımdan kolaylaştıracak bağımlılık antlaşmaları imzalatır. Baskı ordularının, erleri durmadan eğitip halka karşı eylemlere önyak olacak araçlar haline getirdiğini söylemeye bile gerek yoktur.

Ya burjuvazi? Bu soru sorulmalıdır, çünkü pek çok Latin-Amerika ülkesinde gelişmek için çırpınan ulusal burjuvaziyle, eşitsizlik koşulları altında sürdürdüğü bir rekabet içinde ulusal sanayiye boğacak biçimde pazarları daraltan emperyalizm arasında nesnel çelişkiler vardır. Bunun yanı sıra, değerler ve zenginlikler uğruna, daha başka mücadele biçimleri de görülür. Bu çelişkilere karşın, ulusal burjuvazi, genellikle, emperyalizme karşı azimle savaşma yeteneğine sahip değildir. Ulusallığı ayakları altında çiğneyen, yurtseverlik duygularına hakaret eden, ekonomiyi sömürgeleştiren emperyalizmin zorbaca egemenliği ve baskısı altında acı çekmekten korktuklarından çok daha fazla halkın devrim yapmasından korkarlar. Büyük burjuvazi devrime açıkça karşı çıkar, halka karşı savaşmak için, devrimin yolunu kesmek için emperyalizmle ve büyük toprak sahipleriyle hiç duraksamaksızın ittifak kurar.

Latin-Amerika'da yeni halk devrimlerine doğrudan doğruya karşı çıkan bağlaşıklar büyük güçler, ayaklanabilecek tüm halkları yok etmek üzere kuklalarına silah ve askeri birliklerle destek olurken hiçbir hareketten kaçınmayacak kadar umutsuz ve isterik bir emperyalizm, en vahşice baskı yöntemlerini uygulamaktan çekinmeyen yırtıcı bir latifundismo, ne yoldan olursa olsun, halk devri-

mini önlemeye hazır bir büyük burjuvazidir.

Bu saydığımız güçlükler, Küba Devrimi gerçekleştirilip güçleneli beri, Latin-Amerika’da oluşan yeni koşullar altında, bu tip bir mücadelenin alışlagelmiş zorluklarına eklenmelidir.

Daha özel türden, başka sorunlar da vardır. Kentsel yoğunlaşmanın fazla görüldüğü, hafif ve orta sanayisi daha iyi gelişmiş, yine de tam anlamıyla sanayileşmenin sözkonusu olmadığı ülkelerde gerilla grupları oluşturmak güçtür. Kentlerin ideolojik etkisi, barışçı yollardan örgütlenmiş kitle mücadelesi umutları yaratarak gerilla savaşını frenler. Koşulların halk için pek ağır olmadığı, az çok “normal” dönemlerde, bir çeşit “kurumculuk” eğilimi ortaya çıkar.

Parlamento temsilcileri arasında devrimcilerin sayıca artmasının niteliksel değişimler getirebileceği umutları artar. Bizim kanımızca, hiçbir Latin-Amerika ülkesi için böyle bir olasılık söz konusu değildir.

Temel değişimin seçim süreciyle başlama olanağını dışlamadan, tüm Latin-Amerika ülkelerinde bu olasılığın henüz pek uzak olduğunu belirtmeliyiz.

Devrimciler, tüm kurtuluş mücadelesinde ortaya çıkabilecek taktik değişimleri önceden göremezler. Bir devrimcinin gerçek yeteneği durum değiştikçe, yeni durumlara uygun devrimci taktikleri bulmada gösterdiği başarıyla ölçülür. Devrimci bir programın, belirli bir seçim sürecinden kazanabileceklerini küçümsemek affedilmez bir yanıltır. Ama yalnızca seçimi düşünmek, iktidara geçmek için tüm diğer mücadele biçimlerini, bu arada devrimci programı uygulamanın ve geliştirmenin vazgeçilmez aracı olan silahlı mücadeleyi de göz ardı etmek yine affedilmez bir hatadır.

Bize seçim süreci aracılığıyla iktidara geçmekten söz edildiğinde, hep aynı soruyu sorarız: Halktan çok sayıda oy alıp iktidarı ele geçiren bir halk hareketi, programını oluşturan büyük toplumsal dönüşümleri gerçekleştirmeye karar verdiğinde, ülkedeki gerici sınıflarla çatışma içine düşmez mi? Ordu, daima bu gerici sınıfların elinde bir araç değil midir? Bu böyle olduğuna göre, ordunun kendi sınıfının yanında yer alacağını, yeni hükümete karşı savaş gireceğini düşünmek mantıklı olmaz mı? Az ya da çok kanlı bir darbeye yeni hükümet devrilecek, eski oyun sonuza dek tekrarlanmak üzere yeniden başlayacaktır. Baskı güçlerinin ordusu, yeni hükümeti savunan bir silahlı halk hareketi tarafından yenilgiye uğratılabilir. Bize olanaksız görünen, silahlı kuvvetlerin köklü toplumsal reformları kabul etmesi, toplum tabakası olarak yok edilmeye sessizce razı olmasıdır.

Savaşın gidişinde, asker tabakasının yardımına güveniliyorsa, iki sorun incelenmelidir: Önce, ordu gerçekten halk güçleriyle birleşiyor ve özerk karar alma yetkisi taşıyan bir örgütlü çekirdek olduğu varsayılıyorsa; bu durumda, askeri tabaka yapısının belki de dokunulmamış

olarak bırakmak üzere, ordunun bir kısmını, diğer kısma “darbe yapması” söz konusudur. İkinci durumda, ordunun halk güçleriyle kendiliğinden ve hızla birleşmesi, bizim kanımızca, ordunun güçlü ve kararlı bir düşman tarafından yenilmesi ve bozguna uğratılmasıyla mümkün olur, yani bu hal, ancak yeni kurulan iktidar için felaket anlamına gelen koşullarda gerçekleşir. Ordu yenildiğinde, morali çöktüğünde bu olay görülebilir, fakat daha önce bir savaş geçirmesi zorunludur, böyle bir savaşın sonunun da ne olacağını kendi kendimize sormalıyız. Sorunun cevabı bizi şu sonuca götürür: Kırsal bölgelerde, elverişli arazide, kentlerdeki çarpışmaların desteğinde daima işçi kitlelerinin olanaklar elverdiğince geniş ölçüde harekete katılması sağlanmalı ve işçi sınıfının ideolojisi rehber alınmalıdır.

Latin-Amerika’da devrimci hareketlerin karşılaşılabileceği güçlüklerden yeterince söz ettik. Şimdi, Fidel Castro’nun Sierra Maestra’da savaşı başlattığı andaki gibi başlangıç için elverişli koşulların var olup olmadığı sorulmalıdır. Burada, isyan merkezlerinin ortaya çıkmasını kolaylaştıracak genel koşulların var olduğunu, bazı ülkelerde daha da elverişli özel koşullar bulunduğunu düşünüyoruz. Küba Devriminde çok önemli sonuçlar veren iki öznel etken üzerinde ısrarla duracağız: Birincisi, kırlardan başlayan bir hareketin köylü kitleleri kendine çekerek zayıflıktan güçlülüğe doğru ilerleme olanağı bulması, cephe savaşında orduyu bozguna uğratması, kentleri ele geçirmesi ve ikincisi, savaşırken iktidara geçmek için gerekli öznel koşulları yaratmasıdır.

Asıl “ayrışıklık yanlıları” Küba devriminin dünyada eşi benzeri bir daha görülmeyecek, tek olay olduğunu öne süren tuhaf kişilerdir. Bundan daha yanlış bir şey olamaz. Latin-Amerika’da halk kitlelerini eski sömürge dünyasının yapısını tamamıyla yıkan köylü ordusunun yürüttüğü bir gerilla savaşıyla zafere ulaşacağı açık biçimde görünmektedir.

Önemi ülkeden ülkeye değişen, daha az genel bazı etkenleri de sıralayabiliriz. Bunlardan biri, köylülüğün sömürülmesidir. Bu olguya, Küba’da, diğer birçok Latin-Amerika ülkesindekinden daha az rastlanıyordu. Savaşımızın isyan döneminde, kırsal bölgelerde işçi sınıfının oluşmasından söz edenler, iktidarın alınmasından ve tarım reformundan sonra kooperatiflerin kurulması sürecini hızlandırmada bu proleterleşmenin katkısı ne olursa olsun, direniş ordusunun merkezi, kanı-canı olan köylünün bugün sahip olduğu toprak parçasından gururlanarak Sierra Maestra’ya döndüğünü, son derece bireyci olduğunu hatırlamalıdır. Latin-Amerika’da da yerel özellikler vardır, elbette. Arjantinli köylünün davranışları, Perulu köylününkine, Bolivyalınıninki de Ekvatorlununkine benzemez. Ama toprak özlemi hepsinde aynıdır, Latin-Amerika’ya kendine özgü rengini veren onlardır. Başka ülkelerde yaşayan köylüler, Küba’dakilerden daha çok sömürüldüğünden ayaklanmaları olasılığı büyüktür.

Belirtmemiz gereken bir gerçek daha var. Batis-ta'nın ordusu tüm eksiklerine, yanlışlarına karşın örgütlü bir orduydı. En basit erden generaline varıncaya kadar herkes halkı ezmenin uzmanıydı. Hepsi para karşılığı savaşılan profesyonel askerlerdi. Bu durum baskı gücüne belirli bir düzen kazandırıyor. Latin-Amerika'da ordular, genellikle, profesyonel subaylardan ve düzenli aralıklarla askere çağrılan acemi erlerden oluşur. Her yıl, askere çağrılan gençler, her gün akrabalarının acılarından şikâyet ettiklerini duydukları, yoksulluğu, toplumsal adaletsizliği kendi gözleriyle görüp tanıdıkları evlerinden ayrılırlar. Eğer bir gün, doğru olduğuna bütün yürekleriyle inandıkları bir doktrinin savunucuları ile savaşılmaya gönderilirlerse, vurucu güçlerinin azalacağı kesindir.

Halk savaşının haklılığı ve nedenleri yeni askere alınan gençlere özel bir propaganda yöntemiyle gösterilirse olumlu sonuçlar alınacaktır.

Devrimci olayların bu yüzeysel incelenişinden sonra, Küba devriminin kendisine özelliklerini kazandıran ayrık etkenler ve tüm Latin-Amerika halkları için böyle bir devrimin içsel zorunluluğunu çok iyi ortaya koyan ortak etkenler içerdiğini söyleyebiliriz. Yeni devrimlerin hareket noktasında kolaylık sağlayacak yeni koşullar oluştuğunu görüyoruz: Kitlelerin kendi kaderlerini belirleme bilinci yükseliyor, kaderlerini belirlemelerinin zorunlu ve mümkün olduğuna inançları artıyor. Aynı zamanda, kitlelerin sonuca varmaları, iktidarı almaları da kolaylaşıyor; ulusal burjuvaziler emperyalizme öylesine sıkı sıkıya bağlanmışlardır ki, halk güçleriyle doğrudan doğruya savaşmak zorunda kalacaklardır.

Latin-Amerika'yı zor günler bekliyor. Düşmanın en zayıf yerine, en güçlü darbeleri indirmek, hep indirmek gerekli. Sürüne sürüne geriye çekilmemeli, sert adımlarla ilerlemeli, her saldırıya, halk kitlelerinin daha güçlü bir baskısıyla karşılık verilmelidir, zafere götüren yol budur.

İDEOLOJİK MÜCADELE

George Thomson – Marks’tan Mao Zedung’a Devrimci Diyalektik

Proletarya devriminden gerek önce, gerekse sonra proletarya, burjuva ideolojisine, özellikle de küçük burjuva ideolojisine karşı sürekli bir mücadele yürütmek zorundadır. Burjuva düşüncelerinin formülendirilmesi, özellikle devrimci dönemlerde esas olarak ideolojik mücadelede önemli bir rol oynayan burjuva aydınlarının işidir. Böyle zamanlarda, sözgelimi Marx gibi bazı burjuva aydınları “kendilerini, tarihi hareketi teorik bakımdan bir bütün olarak kavrama düzeyine yükselterek, proletaryanın safına geçerler.” (ME, 1.43.)

Küçük burjuva ideolojisinin belli başlı özellikleri, küçük mülk sahibi olarak küçük burjuvanın toplum içindeki durumundan kaynaklanır. Sözgelimi, küçük burjuvanın burjuva toplumunda kazanılmış bir hakkı vardır; ama öte yandan da, büyük mülk sahipleri tarafından sömürüldüğü için her zaman yıkıma uğrama ve proletaryanın yanma itilme tehlikesi altındadır. Mücadele eden iki ana sınıf arasında değişken bir yerde bulunduğundan, yalpalama eğilimi gösterir:

“Her kapitalist toplumda belirleyici güçlerin yalnızca proletarya ile burjuvaziden oluştuğu, buna karşılık bu iki sınıfın arasında bir yerde bulunan ve küçük burjuvazi denilen ekonomik sınıflamaya giren bütün toplumsal öğelerin kaçınılmaz olarak bu iki belirleyici güç arasında yalpaladıkları, her Marksist’in uzun zamandır bildiği bir gerçektir.” (LCW, 28.186.)

“Küçük burjuvazi, burjuva diktatörlüğü (Kerenski, Kornilov, Savinkov) ile proletarya diktatörlüğü arasında kaçınılmaz olarak ve ister istemez yalpaladı. Çünkü ekonomik durumunun temel özelliklerinden dolayı küçük burjuvazi bağımsız olarak hiçbir şey yapamaz.” (LCW, 28.300.)

“Proletarya ile burjuvazi arasında bir o yana, bir bu

yana yalpalayan bir sınıf daha vardır. Bu, bütün devrimlerde her zaman böyle olmuştur; proletarya ile burjuvazinin iki düşman kamp oluşturduğu kapitalist toplumlarda, bu iki kamp arasında ara kesimlerin bulunmaması olanaksızdır. Bu yalpalayan öğelerin varlığı, tarihi olarak kaçınılmazdır ve ertesi gün kimin safında savaşacaklarını bilmeyen bu öğeler ne yazık ki daha uzunca bir süre var olacaklardır.” (LCW, 28.471)

Proletarya, küçük burjuvaziyi kazanmak için verdiği mücadeleyi aynı zamanda kendi içinde de yürütmek zorundadır. Çünkü tarihi olarak proletaryanın kendisi de şehir ve köy küçük burjuvazisinin bağrından gelişmiştir; üstelik aynı kaynaktan gelenlerle proletaryanın sayısı durmadan artmaktadır. Büyük burjuvaziye karşı verilen mücadele, sermaye ile emek arasında açık bir çatışma biçimini alır; ama küçük burjuva ideolojisine karşı yürütülen mücadele, genellikle işçi sınıfı saflarında verilen bir mücadeledir:

“Dönem dönem taktiklerde değişiklik yapılmasının en önemli nedenlerinden biri, işçi hareketinin gelişmesidir. Eğer bu hareket hayali bir düşüncenin ölçülüyle değerlendirilmezde sıradan insanların pratik hareketi olarak ele alınırsa, gittikçe daha çok sayıda ‘asker’ kaydedilmesinin ve emekçi halkın yeni kesimlerinin kazanılmasının beraberinde kaçınılmaz olarak teori ve taktik alanında bocalamaları, eski hataların tekrarlanmasını, köhnemiş görüşlere ve köhnemiş yöntemlere geçici bir geri dönüşü vb. getireceği açıkça görülebilir.” (LCW, 16. 347.)

“Proletarya hareketi dünyanın hiçbir yerinde, Jupiter’in başından doğan Minerva gibi ‘bir anda’ saf bir biçimde ve hazır olarak meydana gelmemiştir ve gelemezdi de. Proletaryanın sınıf hareketinin inşa edilebilmesi ve güçlendirilebilmesi, bütün küçük burjuva kalıntılarından,

sınırlamalardan, sığıltıdan ve çarpıtmalardan arındırılma bilmesi, en ileri işçilerin, sınıf bilincine erişmiş işçilerin uzun mücadeleleri ve zorlu çalışmalarıyla mümkün olabilmektedir, işçi sınıfı, yıkıma uğradıkça proletarya saflarına, gittikçe daha çok sayıda üye sağlayan küçük burjuvaziyle yan yana yaşar.” (LCW 20. 252.)

“Bütün dünyada, her kapitalist toplumda, proletarya, küçük burjuvaziye kaçınılmaz olarak binlerce bağla bağlıdır ve her yerde işçi partilerinin oluşum döneminde burjuvaziye az çok uzun süreli ve sürekli bir ideolojik ve siyasi bağlılık görülmüştür. Bu, bütün kapitalist ülkeler için geçerlidir; ancak, tarihi ve ekonomik etkenlere bağlı olarak farklı ülkelerde farklı biçimlere bürünür.” (LCW, 20.268.)

İşçi sınıfı hareketi içindeki bu mücadele, devrim için zorunlu bir hazırlıktır. Çünkü bir devrim durumunda, önceden önemsiz gibi görünen anlaşmazlıklar ansızın can alıcı bir nitelik kazanabilir:”

“Küçük burjuva dünya görüşünün geniş işçi partileri saflarında tekrar tekrar boy atması son derece doğaldır... Bugün yalnızca ideoloji alanında sık sık karşılaştığımız şeyler, yani Marx’la ilgili teorik değişiklikler üzerindeki tartışmalar, bugün pratikte işçi hareketinin yalnızca yan sorunlarında ortaya çıkan şeyler, yani revizyonistlerle olan taktik ayrılıklar ve bu temel üzerindeki bölünmeler, bütün bunlar, proletarya devrimi bütün tartışmalı sorunları şiddetlendirdiği zaman, bütün ayrılıkları kitlelerin durumunun belirlenmesindeki acil önem taşıyan noktalarda yoğunlaştırdığı zaman, savaşın ateşi içinde dostu düşmandan ayırt etmeyi ve düşmana öldürücü darbeler indirmek üzere kötü müttefiklerden arınmayı zorunlu kıldığı zaman, işçi sınıfı tarafından şimdiyle kıyaslanamayacak kadar büyük çapta yaşanacaktır.” (LCW, 15. 39.)

Devrimi izleyen bütün bir sosyalist inşa dönemi boyunca, küçük burjuva ideolojisinin kaynağı olan küçük çapta üretim var olmaya devam ettiği sürece, proletarya ideolojik mücadelesini sürdürmek zorundadır:

“Ne yazık ki, küçük çapta üretim dünyada hâlâ yaygındır ve sürekli olarak her gün, her saat, kendiliğinden, büyük ölçüde kapitalizmi ve burjuvaziyi yaratmaktadır. Bütün bu nedenler proletarya diktatörlüğünü zorunlu kılmaktadır. Sağlamlığı, disiplini ve tek bir sarsılmaz iradeyi gerektiren uzun, inatçı ve amansız bir ölüm kalım mücadelesi vermeden, burjuvaziye karşı zafer kazanmak olanaksızdır.” (LCW, 31.24.)

“Sınıfların ortadan kaldırılması, yalnızca toprak sahiplerini ve kapitalistleri def etmek demek değildir; bunu bir bakıma kolay bir(biçimde gerçekleştirdik, Sınıfların ortadan kaldırılması, aynı zamanda küçük meta üreticilerinin ortadan kaldırılması anlamına gelir; üstelik küçük meta üreticilerinin def edilmesi ya da ezilmesi olanaksızdır; onlarla birlikte yaşamasını öğrenmeliyiz. Onlar ancak uzun süreli, yavaş ve temkinli bir örgütsel

çalışmayla değiştirilebilir ve yeniden eğitilebilirler ve bu mutlaka yapılmalıdır. Onlar, proletaryayı dört bir yandan bir küçük burjuva hava küresiyle kuşatırlar. Bu hava küresi, proletaryanın içine nüfuz eder ve onu yozlaştırır; proletarya arasında sürekli olarak küçük burjuva kaypaklığına, dayanaklığa, maceracılığına ve bir coşkunluğa, bir karamsarlığa kapılma gibi karşıt tutumlara yol açar... Proletarya diktatörlüğü, eski toplumun güçlerine ve geleneklerine karşı kanlı ve kansız zor yoluyla ve barışçı yoldan, askeri ve iktisadi, eğitim alanında ve yönetim alanında tutarlı mücadele demektir.” (LCW, 31. 44.)

“SOL” VE SAĞ OPORTÜNİZM

George Thomson – Marks’tan Mao Zedung’a Devrimci Diyalektik

İşçi sınıfı hareketi içindeki başlıca küçük burjuva akımlar, ortaya çıkış sırasıyla anarşizm, sendikalizm, reformculuk ve revizyonizmdir.

Anarşizm Rusya’da doğdu. Anarşizmin önderlerinden Bakunin, Marx’ın Birinci Enternasyonal’deki hasımlarından biriydi. Marx’a göre, sınıf egemenliğinin aracı olan devlet, toplumda sınıflar var olduğu sürece kaçınılmaz olarak varlığını sürdürecektir; proletaryanın görevi, devleti ortadan kaldırmak değil, burjuva devletinin yerini proletarya devletini geçirmektir. Sınıfların bütün bütüne ortadan kalkacağı koşullar ancak böyle yaratılabilir. Bakunin’e göre işe, devletin ortadan kaldırılması, işçiler tarafından gerçekleştirilmesi gereken dolaysız görevdir; üstelik işçiler bu görevi bir işçi partisi kurarak, siyasi mücadele yoluyla değil, dolaysız eylemle gerçekleştirmelidir. Anarşistler, devletin ancak ileriki bir tarih aşamasında ortadan kaldırılabilceğini ve bu aşamaya da ancak proletarya diktatörlüğü aracılığıyla ulaşılabilceğini kavrayamamışlardır.

“Anarşizm, tersyüz edilmiş burjuva bireyciliğidir. Tüm anarşist dünya görüşünün temeli olarak bireycilik... Toplumun gelişmesini büyük çapta üretimin rolünü kapitalizmin sosyalizme gelişmesini kavrayamamak, anarşizm, umutsuzluğun bir ürünüdür. Proleterin ruh hali değil, tedirgin aydının ya da gezginci serserinin ruh halidir.” (LCW, 5.327.)

Sendikalizm, anarşizme sıkı sıkıya bağlıdır. Sendikalist de proletarya diktatörlüğünü yadsır, işçilerin sendikalar aracılığıyla bir genel greve gidebileceğini, üretimin denetimini ele geçirebileceğini ve böylece kapitalizmi yıkabileceğini ileri sürer.

Reformculuk ise İngiltere’de dünyaya gelmiştir. Fabian’lar, İşçi Partisi için teorik bir temel sağlayan aydınlardan ve işçi sınıfı önderlerinden oluşan bir gruptu. Bunların “derece derece değişiminin ‘kaçınılmazlığı’” yolundaki düşünceleri, reformculuğun özünü meydana getirir. Bu

düşünceye göre, kapitalizm, hiçbir niteliksel değişiklik olmaksızın, yani devrim olmaksızın, bir dizi tedrici değişiklikle sosyalizme dönüştürülebilir.

Reformculuk İngiltere’den Avrupa kıtasına, özellikle de Almanya’ya sıçradı ve orada revizyonizm biçimine büründü. Revizyonizmin yaratıcısı, bir zamanlar Marksist olan Bernstein’di. Bernstein, düşüncelerinin birçoğunu Fabian’lardan almıştı (LCW, 37. 281). Revizyonizmin reformculuktan ayrıldığı tek nokta, revizyonist düşüncelerin, Marksizm’de yapılan birtakım düzeltmeler olarak sunulmasıdır. Marksizm Almanya’da işçiler arasında alabildiğine derin kökler salmıştı. Bütünüyle yadsınması olanaksızdı; işte bu yüzden, devrimci özünden koparılarak yeniden yorumlandı:

“Bernsteinciler Marksizmi dolaysız devrimci özünden kopuk olarak kabul etmişlerdir ve böyle kabul ederler. Parlamenter mücadeleyi, özellikle belirli bir tarihi dönem için elverişli silahlardan biri olarak değil, ‘zor’u, ‘ele geçirme’yi, ‘diktatörlüğü’ gereksiz kılan temel ve neredeyse biricik mücadele biçimi olarak görürler.” (LCW, 10.249.)

“Ama Marksizm kendisine düşman olan az çok bütünlük sahibi bütün öğretileri def ettikten sonra, bu öğretilerde dile getirilen eğilimler kendilerine başka yollar aramaya başladılar. Mücadelenin biçimleri ve nedenleri değişti, ama mücadele sürdü. Ve Marksizmin doğuşunun ikinci yarım yüzyılı doksanlarda Marksizmin kendi içinde Marksizme düşman bir akımın mücadelesiyle başladı. Bir zamanlar koyu bir Marksist olan Bernstein, en büyük şamatayla öne çıkarak bu akıma kendi adını verdi ve böylece Marx’ta yapılan düzeltmeleri en anlamlı bir biçimde dile getiren deyim, Marx’ın revizyonu, revizyonizm ortaya çıktı.” (LCW, 15.32.)

Hareket her şeydir, nihai hedef ise hiçbir şey.’ Bernstein’in bu şiarı revizyonizmin özünü birçok uzun incelemeden daha iyi dile getirmektedir. Tutumunu durumdan duruma belirlemek, kendini günün olaylarına ve küçük si-

yasetin ani yön değiştirmelerine uydurmak, proletaryanın ana çıkarlarını, tüm kapitalist sistemin ve tüm-kapitalist evrimin temel özelliklerini unutmak ve proletaryanın ana çıkarlarını o anın gerçek ya da varsayılan yararlar uğruna feda etmek; işte revizyonizmin siyaseti budur.” (LCW, 15. 37.)

Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi 1903 yılında yeniden kurulduğunda, bağrında daha başından beri var olan iki karşıt akımı taşıyordu: Bolşevikler tarafından temsil edilen devrimci akım ve Menşevikler tarafından temsil edilen oportünist akım:

“1905-1907 arasındaki çalkantılı yıllarda Menşevizm, burjuva liberalleri tarafından desteklenen ve işçi sınıfı hareketi içerisine liberal burjuva eğilimler getiren oportünist bir akımdı. Menşevizmin özü, işçi sınıfı mücadelesinin liberalizme uyacak biçimde düzenlenmesinde yatmaktaydı.

“Buna karşılık Bolşevizm, liberallerin yalpalamasına ve ihanetine karşı, Sosyal-Demokrat işçilerin önüne, demokratik köylülüğü devrimci mücadele için seferber etme görevini koymaktaydı.” (LCW, 21. 332.)

Lenin burada “oportünizm”den söz ederken, reformculuk ya da revizyonizmi, Menşeviklerin burjuvazinin “kuyruğuna takılma” eğilimini söylemek istemektedir. Aynı dönemde Bolşevikler, Lenin’in “devrimci maceracılık” (LCW, 6. 186) ya da “küçük burjuva devrimciliği” (LCW, 31, 32, 33. 21) olarak nitelendirdiği “maceracı” ya da “anarşist” eğilimlerle de savaşmak zorunda kalmışlardı. Bu iki karşıt eğilim, yani oportünizm ile anarşizm gerçekte bir paranın iki yüzü gibi birbirlerini tamamlarlar:

“Anarşistler parlamentodaki Sosyal-Demokrat üyelere sövüp sayıyor ve onlarla birlikte herhangi bir iş yapmayı reddediyorlar; bir proletarya partisini, bir proleter siyasetini ve parlamentodaki proleter üyeleri geliştirmek için herhangi bir şey yapmayı reddediyorlar. Pratikte ise, anarşistlerin laf ebelikleri, onları oportünizmin en âlâ suç ortakları, oportünizmin öbür yüzü haline getiriyor.” (LCW, 15- 391.)

“Anarşizm, çoğu zaman işçi sınıfı hareketinin oportünist günahlarının bir çeşit cezası olmuştur. Bu iki garip yaratık birbirini tamamlamıştır.” (LCW, 31. 32.)

Onun içindir ki, anarşizm ile reformculuğun (ya da oportünizmin) işçi sınıfı hareketi içinde iki küçük burjuva eğilimi olduklarını söyleyebiliriz. Gerçi bu iki akım birbirine karşıdır, ama Marksizme karşı olmakta birleşirler. Mao Zedung bu iki akımın temeldeki birliğini dile getirebilmek için, her ikisini de kapsayan “oportünizm” terimini kullanmakta ve onları “sol” oportünizm (anarşizm ve sendikalizm) ve sağ oportünizm (reformculuk ve revizyonizm) diye ayırmaktadır:

“Tarih, bize, doğru siyasi ve askeri çizgilerin kendiliğinden ve durduk yerde değil, ancak mücadele içinde ortaya çıkıp geliştiğini gösteriyor; Bu çizgiler hem ‘sol’

oportünizmle, hem de sağ oportünizmle mücadele etmelidir. Devrimi ve devrim savaşını kayba uğratan bu zararlı eğilimlerle mücadele etmeden ve onların üstesinden gelmeden, bu savaşta doğru bir çizgi oluşturmak ve zafer kazanmak mümkün olamaz.” (MSW, 1.194.)

Parti içindeki oportünist eğilimler kendilerini genellikle iki biçimde ortaya koyarlar: Düşman gerçekte olduğundan daha güçlü görmekten kaynaklanan korkaklık ya da “kuyrukçuluk” ve düşmanı gerçekte olduğundan güçsüz görmekten doğan acelecilik ya da “maceracılık”. Sağ oportünist, geride kalma eğilimindedir; “sol” oportünist ise Mama eğilimi gösterir:

“Düşünce çoğu zaman gerçekliğin gerisinde kalır, bunun nedeni insan bilgisinin birçok toplumsal koşulla sınırlı olmasıdır. Biz devrimci saflarda, düşünceleri değişen nesnel koşullara ayak uyduramayan ve tarihi olarak sağ oportünizm, biçiminde kendini gösteren iflah olmazlara karşıyız. Bu kimseler, nesnel sürecin karşıtların mücadelesi tarafından ilerletilmiş olduğunu, kendi bilgilerinin ise eski aşamada takılıp kaldığını göremezler. Bütün iflah olmazların düşüncesindeki belirleyici özellik budur...

“Biz, ‘sol’ lafazanlığa karşıyız. Solcuların düşüncesi, nesnel sürecin gelişmesindeki belirli bir aşamayı atlar; bazıları kendi kafalarındaki hayalleri gerçek sanırlar, bazıları da ancak gelecekte gerçekleştirilebilecek olan bir tasarımı bugün gerçekleştirmeye çalışırlar. Kendilerini halkın çoğunluğunun bugünkü pratiğinden ve günün gerçeklerinden koparır, eylemlerinde maceracı davranırlar.” (MSW, 1. 306.)

Sözün kısası, sosyalizme giden tek bir yol vardır; bu da, proletarya diktatörlüğüne varan ve proletarya diktatörlüğünden geçen yoldur. Buna bir seçenek olarak getirilen sağ ya da “sol” oportünist yol ise gerçekte kapitalist yoldan, yani burjuva diktatörlüğünden başka bir şey değildir:

“Sosyalistlerin kavrayamadıkları; onların teorik sorunlardaki dar görüşlülüklerini ve siyasi bakımdan proletaryaya ihanetlerini oluşturan temel nokta şudur: Kapitalist toplumda, bu toplumun bağrında var olan sınıf mücadelesi ne zaman ciddi bir biçimde şiddetlense, burjuva diktatörlüğü ya da proletarya diktatörlüğünden başka bir seçenek olamaz. Bir üçüncü yola ilişkin hayaller, gerici, küçük burjuva sızlanmalarıdır. Bu, bütün ileri ülkelerdeki burjuva demokrasisinin ve işçi sınıfı hareketinin bir yüzü aşkın gelişmesi ve özellikle de son beş yılın deneyiyle kanıtlanmıştır. Bu, aynı zamanda, meta ekonomisinin hüküm sürdüğü her yerde, ancak kapitalizmin kendi büyümesinin geliştirdiği, çoğalttığı, sınımsız birleştirdiği ve güçlendirdiği sınıf tarafından, yani proletarya tarafından değiştirilebilecek olan burjuva diktatörlüğünün ekonomik bakımdan kaçınılmazlığını açıklayan bütün bir ekonomi politik bilimi, Marksizmin bütün bir içeriği tarafından da kanıtlanmıştır.” (LCW, 28.463.)

MARKS'IN SÜREKLİ DEVRİM TEORİSİ

George Thomson – Marks'tan Mao Zedung'a Devrimci Diyalektik

Lenin'in Marksist teoriye katkısını Stalin şöyle tanımlıyordu:

“Leninizm, emperyalizm ve proletarya devrimi çağının Marksizmidir. Daha doğrusu, Leninizm, genel olarak proletarya devriminin teori ve pratiği, özel olarak da proletarya diktatörlüğünün teori ve taktikleridir. Marks ve Engels'in çalışmalarını sürdürdükleri devrim öncesi (proletarya devrimini kastediyoruz) dönemde, henüz gelişmiş emperyalizm yoktu, proletarya devrim için hazırlık dönemindeydi, proletarya devrimi ise henüz yakın sürede kaçınılmaz olarak gerçekleşebilecek bir dönemde değildi. Oysa Marks ve Engels'in izleyicisi Lenin, çalışmalarını, emperyalizmin geliştiği bir dönemde, proletarya devriminin serpilmekte olduğu bir dönemde, proletarya devriminin tek ülkede zafere ulaştığı, burjuva demokrasisini yerle bir ettiği ve proletarya demokrasisi çağını, Sovyetler çağını açtığı bir dönemde sürdürdü.” (SCW, 6 73.)

Emperyalizm ya da tekeller kapitalizm çağı, 19. yüzyılın son yıllarında açıldı ve 1917 Ekim Devrimi sırasında doruğuna ulaştı. Demek ki, emperyalizm çağının başlaması ve doruğuna ulaşması,

Lenin'in 1890'larda başlayan ve önderlik ettiği devrimin gerçekleşmesinden birkaç yıl sonra sona eren etkinlikleriyle aynı döneme rastlamaktaydı. Emperyalizmin teorik çözümlemesi de, Ekim Devrimi'nin önderliği de Lenin tarafından gerçekleştirildi. Bu bölümde, Marx ve Engels'in sanayi kapitalizmi çağındaki çalışmaları temelinde ortaya koydukları dünya devrimi görüşü açısından yola çıkan Lenin'in, Marx ve Engels'in görece kadar yaşamadıkları emperyalizm çağının koşullarına uygun düşen yeni görüş açısını nasıl ortaya koyduğunu göstermeye çalışacağız:

“Marx, laissez-faire¹ kapitalizmi çağında, emper-

yalizm çağına özgü belirli yasaları önceden somut olarak bilemezdi. Çünkü emperyalizm, yani kapitalizmin son aşaması henüz ortaya çıkmamıştı ve ortada buna ilişkin bir pratik yoktu; bu görevi ancak Lenin ve Stalin üstlenebilirdi.” (MSW, I. 299.)

1847 yılında Komünist Partisi Manifestosuna, temel oluşturan bir taslakta Engels, tek bir ülkede proletarya devriminin mümkün olup olamayacağı sorusunu ortaya atmaktaydı:

“Bu devrim bir tek ülkede gerçekleşebilir mi? Hayır. Büyük çaplı sanayi, bir dünya pazarı yaratmış olduğu için, yeryüzündeki bütün ülkeleri, özellikle de uygar ülkeleri birbirlerine öylesine sıkı sıkıya bağlamıştır ki, hiçbir ülke öbür ülkelerde meydana gelen olaylardan bağımsız değildir. Üstelik büyük çaplı sanayi, bütün uygar ülkelerdeki toplumsal gelişmeyi o derece eşit bir düzeye getirmiştir ki bütün bu ülkelerde burjuvazi ile proletarya toplumun belirleyici iki sınıfı olmuşlar, bu iki sınıf arasındaki mücadele de çağımızın başlıca mücadelesi haline gelmiştir, işte bu yüzden, komünist devrim, basit bir ulusal devrim olmayacak, bütün uygar ülkelerde, hiç değilse İngiltere, Amerika, Fransa ve Almanya'da aynı anda gerçekleşecektir.” (SCW, 8.260'tan alıntı, bkz. 7.237.)

Manifesto'nun aldığı son biçimde, “aynı anda devrim” düşüncesinden söz edilmiyordu. Manifesto'nun yazarları, dikkatlerini, burjuva devriminin henüz gerçekleşmediği Almanya'daki duruma yöneltmekle yetinmişlerdi:

“Komünistler dikkatlerini esas olarak Almanya'ya yöneltiyorlar. Çünkü bu ülke, Avrupa uygarlığının, daha ileri koşullarında, 17. yüzyıl İngiltere'sinde ve 18. yüzyıl Fransa'sında olandan çok daha gelişmiş bir proletaryayla gerçekleştirilmek zorunda olan bir burjuva devriminin eşliğindedir ve Almanya'daki burjuva devrimi, hemen

ardından gelecek bir proletarya devriminin başlangıcı olacaktır.” (ME, 1. 65.)

1850 yılında Marx, Almanya’daki durumun eksiksiz bir çözümlemesini ve durumun nasıl gelişeceğine ilişkin görüşlerini şöyle dile getiriyordu:

“Demokrat küçük burjuvazi, devrimi mümkün olduğu kadar kısa sürede ve en fazla yukarıdaki taleplerin gerçekleştirilmesiyle sona erdirmek ister; oysa şu ya da bu ölçüde varlıklı bütün sınıfların egemenliğine son verilinceye kadar, proletarya iktidarı ele geçirinceye kadar ve proleterlerin birliği yalnızca tek bir ülkede değil, aynı zamanda dünyanın belli başlı bütün ülkelerinde, bu ülkelerin proleterleri arasındaki rekabete son verecek ve hiç değilse belirleyici güçlerin proleterlerin elinde toplanmasını sağlayacak ölçüde gelişinceye kadar devrimi sürekli kılmak hem bizim yararımızdır, hem de bizim görevimizdir.” (ME, 1.110.)

Marx’ın bu değerlendirmesinde, yaklaşmakta olan devrim “sürekli” olarak tanımlanmaktadır. Almanya’da bir burjuva devrimi başlayacak, bunu aynı ülkede kesintisiz bir biçimde bir proletarya devrimi izleyecek, bu devrim Batı’daki öteki ileri ülkelere yayılacak ve en sonunda proletarya bütün dünyada egemenliğini kuracaktır; bu arada, komünizmin alt aşamasından (yani sosyalizmden) üst aşamasına geçiş başlamış olacaktır. Bu “sürekli devrim” anlayışı, yani aşamalı bir biçimde süren devrim anlayışı, Marksist teoriyi reformculuktan (devrimi kabul etmez) ve anarşizmden (aşamaları kabul etmez) ayırt eden başlıca noktadır.

Ayrıca, Marx’ın açıkladığı gibi, Almanya’da devrimin başarısı, proletaryanın köylülükle olan ilişkilerini ele almadaki ustalığına bağlıydı. Birinci aşamada, feodalleri ve onların büyük burjuvazi içindeki müttefiklerini hedef alan proletarya, köylülük de içinde olmak üzere demokrat küçük burjuvaziyle “birlikte yürümeliydi”;

İkinci aşamasındaysa, küçük burjuvazinin taleplerini aşması ve proletarya devrimini başlatması gerekiyordu, Alman devriminin yenilgiye uğramasının nedenlerini inceleyen Engels, proletaryanın köylülükle sıkı bağlar kuramadığını belirtiyordu:

“Ulusun büyük çoğunluğunu oluşturan küçük burjuva zanaatkârlar ve köylüler, en yakın ve doğal müttefikleri burjuvazi tarafından fazla devrimci oldukları için ve bir bakıma da proletarya tarafından yeterince ileri olmadıkları için yalnız bırakıldılar.” (MEP, 152.)

Marx ve Engels, 1861’deki Köylü Reformu’ndan sonra Rusya’yı “Avrupa’daki devrimci eylemin öncüsü” olarak görmeye başladılar ve bu ülkede meydana gelecek bir burjuva devriminin “Batı’da bir proletarya devriminin işareti” (ME, 1. 24) olabileceğini düşündüler. Başka bir deyişle, daha önce Almanya için uygun gördükleri rolü şimdi Rusya üstlenebilirdi. Hâlâ, proletarya devriminin başlar başlamaz aynı anda bütün ülkelere yayılacağı ka-

nısındaydılar.

Son olarak, proletarya devrimi proletarya diktatörlüğüne yol açmalıydı. Bu anlayış Manifesto’da da vardır (Birinci Bölüm’ün başında aldığımız cümleye bakınız), ama Marx bu anlayışı açık bir biçimde ilk kez 1852’de formüle etmiştir:

“Modern toplumdaki sınıfların varlığının ve bu sınıflar arasındaki mücadelenin keşfedilmesinde benim zerre kadar payım yoktur. Burjuva tarihçileri bu sınıf mücadelesinin tarihi gelişmesini, burjuva iktisatçıları da sınıfların iktisadi yapısını benden çok önce açıkladılar. Benim yeni olarak yaptığım, şunları kanıtlamak olmuştur: 1) sınıfların varlığı, yalnızca üretimin gelişmesindeki belli tarihi aşamalara bağlıdır; 2) sınıf mücadelesi kaçınılmaz olarak proletarya diktatörlüğüne yol açar; 3) bu diktatörlüğün kendisi, yalnızca, bütün sınıfların ortadan kaldırılmasını ve sınıfsız topluma geçişi meydana getirir.” (ME, 2.452.)

Bu anlayışta, bir temel unsur hâlâ eksikti: Proletaryanın burjuva devlet aygıtını parçalamasının gerekliliği. Bu, Engels’in açıkladığı gibi, Paris Komünü’nden çıkarılan derslerden biriydi:

“Komün, daha başından, işçi sınıfının iktidara geldikten sonra eski devlet aygıtıyla işleri yürütemeyeceğini görmek zorunda kaldı. İşçi sınıfı, henüz kazandığı üstünlüğü kaybetmemek için, bir yandan daha önce kendisine karşı kullanılmış olan tüm baskı aygıtını ortadan kaldırmalı; öte yandan da, her bilinin her an görevden alınabileceklerini açıklayarak, kendisini, kendi temsilci ve memurları karşısında güvence altına almalıydı.” (ME, 1.483.)

Marx ve Engels’in bu düşüncelerinde, Lenin’in daha önceki bölümlerde anlattığımız devrim stratejisinin şu üç ana özelliğini görmekteyiz: Proletarya diktatörlüğü, burjuva devriminden proletarya devrimine kesintisiz geçiş ve işçi-köylü ittifakı. Bununla birlikte, Lenin’in görüş açısında, Ekim Devrimi’nin hemen öncesinde son biçimini almış olan bir nokta vardır ki, Marx ve Engels’in görüş açısından epey farklıdır.

Dipnotlar

¹ “Bırakınız yapsınlar” felsefesinin egemen olduğu kapitalizm. (Y.N.)

EŞİT OLMAYAN GELİŞME

George Thomson – Marks’tan Mao Zedung’a Devrimci Diyalektik

Lenin, aynı anda devrim teorisini reddederken, kapitalist toplumun eşit olmayan gelişmesi yasasını temel almaktaydı.

Meta üretiminin özü gereği ortaya çıkan eşit olmayan gelişme, kapitalist toplumun bütün aşamalarında, hatta meta üretiminin ilkel biçimlerinin bulunduğu kapitalizm öncesi toplumda bile görülür. Ama meta üretiminin gelişmesi en yüksek aşamasına, işgücünün bir meta haline geldiği aşamaya nasıl kapitalizmde ulaşırsa, eşit olmayan gelişme yasası da kapitalizmin en yüksek aşamasında, yani emperyalizm aşamasında dünya devriminin ana etkenlerinden biri haline gelir. Emperyalizm üzerine incelemede Lenin, bütün bunları ortaya koymuştur. Lenin’in savunduğu görüş, daha sonra söz konusu sorunu ele alırken Stalin tarafından özetlenen biçimiyle de sunulabilir:

“Emperyalizm koşullarında işleyişiyle sosyalizmin tek ülkede zaferine yol açan kapitalizmin eşit olmayan gelişme yasası nedir?

“Lenin, bu yasadaki söz ederken, eski, tekelcilik öncesi kapitalizmin artık emperyalizm aşamasına girdiğini; dünya ekonomisinin, önde gelen emperyalist grupların toprak, pazarlar, hammadde vb. üzerinde birbirleriyle çılginca mücadele ettikleri koşullarda gelişmekte olduğunu; dünyanın emperyalist gruplar arasında etki alanlarına bölünmesinin daha şimdiden tamamlanmış bulunduğunu; kapitalist ülkelerin eşit bir biçimde, birinin ötekini izlemesi biçiminde ya da ötekine paralel bir biçimde değil de ani sıçramalarla, daha önce ötekileri geçmiş olan bazı ülkelerin geride kalması ve yeni, ülkelerin öne geçmesi biçiminde geliştiğini; kapitalist ülkelerin bu gelişme biçiminin, kaçınılmaz olarak, daha önce paylaşılmış olan dünyanın yeniden paylaşılması için kapitalist devletlerarasında çatışmalar ve savaşlar yarattığını; bu çatışma ve

savaşların emperyalizmin zayıflamasına yol açtığını; bu yüzden, dünya emperyalist cephesinin tek tek ülkelerde kolayca yayılabileceği ve bundan dolayı da, sosyalizmin tek tek ülkelerde zafere ulaşmasının mümkün hale geldiğini savunuyordu.

“İngiltere’nin yakın zamanlara kadar bütün öteki emperyalist devletlerin ilerisinde olduğunu biliyoruz. Daha sonra Almanya’nın İngiltere’ye yetişmeye başladığını ve öteki ülkelerin, en başta da İngiltere’nin zararına ‘uluslararası politikada söz sahibi olmak’ istediğini de biliyoruz. Gene biliyoruz ki, 1914-1918 emperyalist savaş kesinlikle bu durumun bir sonucu olarak çıkmıştır. Emperyalist savaştan sonra, şimdi de Amerika ileri fırladı ve hem İngiltere’yi, hem de öteki Avrupa devletlerini geride bıraktı. Hiç kuşkusuz, bu durum, yeni yeni büyük çatışmaların ve savaşların tohumlarını bağrında taşımaktadır.

“Emperyalist savaş sonucunda emperyalist cephenin Rusya’da yarılmış olması, kapitalist gelişmenin bugünkü koşullarında emperyalist cephe zincirinin ille de sanayinin en gelişmiş olduğu ülkede değil, zincirin en zayıf olduğu ülkede, Rusya’da olduğu gibi emperyalist tahakküme karşı savaşta proletaryanın -sözgelimi, köylülük gibi- önemli bir müttefikinin bulunduğu ülkede, yarılabileceğini kanıtlamıştır.” (SCW, 8. 265.)

Eşit olmayan gelişme yasası, Rusya’da, sınıf güçleri dengesini proletaryanın yararına değiştirecek yönde işledi:

“Rusya’nın çok daha geri olması, savaşın ülkeye yüklediği olağanüstü güçlükler, çarlığın tepeden tırnağa çürümüş olması ve 1905 geleneklerinin son derece sağlam olması gibi birçok tarihi nedenden ötürü, devrim, Rusya’da öteki ülkelerden daha önce patlak verdi.” (LCW, 25.364.)

Buna karşılık, burjuvazinin sağlam bir biçimde

yerleştiği ve proletaryanın bölünmüş olduğu Batı'da, devrimin ilk adımı, yani iktidarın ele geçirilmesi, ister istemez daha güç olacaktı.

“Rus devriminin başlamasının kolay, ama ilerlemesinin güç olduğunu unutmak, çok büyük bir yanlışlık, çok büyük bir hata olur. Bu kaçınılmazdı, çünkü biz işe en geri ve en çürümüş bir siyasi sistemden başlamıştık. Avrupa devrimi ise, çok daha ciddi bir düşmana, burjuvaziye karşı ve çok daha güç koşullar altında işe başlamak zorunda kalacaktır.” (LCW, 27.176.)

Demek ki, emperyalizm, geri ülkelerdeki devrimin hızlanmasına, ileri ülkedeki devriminse yavaşlamasına yol açmaktaydı. Eşit olmayan gelişmenin diyalektiğidir bu.

PARİS KOMÜNÜN'DEN ÇIKARILAN DERSLER

George Thomson – Marks'tan Mao Zedung'a Devrimci Diyalektik

Fransız burjuvazisi, savaşı işçi sınıfının desteğiyle sürdürmektense Prusyalı saldırganlara teslim olmayı yeğ tutunca, Parisli işçiler 18 Mart 1871'de başkaldırdılar ve iktidarı ele geçirdiler. Burjuva parlamentosunun yerine, hem yasama, hem de yürütme görevlerini üstlenen Komün'ü kurdular. Komün üyeleri genel oy usulüyle seçildiler. Gerek duyulduğunda, hemen görevden uzaklaştırılabileceklerdi. Düzenli ordu kaldırıldı, onun yerini silahlı halk aldı. Polis örgütü halkın dolaysız denetimi altına girdi. Yargıçlar ve öteki devlet görevlileri işçiler tarafından seçildi ve bunlara emekçilerin aldığı kadar ücret verildi. Proletarya tarihte ilk kez burjuvaziyi alaşağı ediyor ve kendi devletini kuruyordu. Gerçi komüncüler Marksist değillerdi, ama yeni devlet onların elinde, Marx ve Engels'in düşündükleri türden bir proletarya diktatörlüğü biçimini. Daha sonraları şöyle yazacaktı Engels:

“Pekâlâ, beyler; bu diktatörlüğün nasıl bir şey olduğunu mu öğrenmek istiyorsunuz? Öyleyse, Paris Komünü'ne bakın. O, proletarya diktatörlüğüydü işte.” (ME, 1.485.)

Ne yazık ki, Komün yalnızca birkaç hafta sürdü, işçi sınıfı partisi yoktu, sendika hareketi henüz çocukluk çağındaydı ve Komün önderleri yeterince tecrübeli olmadıkları için bazı ciddi yanlışlara düşmüşlerdi. Düşmana karşı çok yumuşak davranmışlar ve işçi-köylü ittifakını gerçekleştirememişlerdi. En önemlisi de, şehri kuşatan birliklere karşı silahlı mücadele verirken, sosyalizmin kuruluşuna girecek yeterli zamanı bulamamışlardı (LCW, 17. 141). Mayıs ayı sonunda Komün yenik düştü. Kadını, erkeği ve çocuğuyla binlerce Parisli işçi, daha 80 yıl önce özgürlük, eşitlik ve kardeşlik adına feodal krallığı devirmiş olan burjuvazinin silahlı askerleri tarafından öldürüldü.

Ama gene de, tarihi olarak ele alındığında, Paris

Komünü'nün bir yenilgi olduğu söylenemezdi. Marx'ın Komün'e ilişkin değerlendirmesine değinirken, Lenin şunları yazıyordu:

“Marx, 1870 Eylülünde, ayaklanmaya umutsuzca bir çılgınlık demişti. Ama 1871 Nisan'ında, geniş halk hareketini gördüğünde, bu hareketi, tarihi devrim hareketinde ileri bir adımı belirleyen büyük olaylara katılmış bir insanın keskin dikkatiyle izledi.” (LCW, 12.109.)

Paris Komünü yalnızca ilk proletarya diktatörlüğü değildi; aynı zamanda onun örgütsel birimi olan komün, Rusya'da ilk önce 1905'te, sonra da 1917'de boy veren İşçi Delegeleri Sovyetlerinin de ilk örneği idi: “En demokratik cumhuriyetlerde bile korunmuş olan ister istemez korunmak zorunda olan ve aslında işçiler ve genel olarak emekçi halk için demokrasinin pratikte uygulamasının önündeki en büyük engeli meydana getiren eski yani burjuva- bürokratik ve adli mekanizmanın kesin parçalanışını ve tümüyle yok edilmesini, ancak Sovyet devlet örgütü gerçekten başarabilir.” (LCW, 28.466.)

1871 deneyinden çıkarılması gereken dersler, Lenin'in kurduğu ve önderlik ettiği devrimci partinin çalışmaları içinde gene Lenin tarafından toparlandı ve somutlaştırıldı. Bu derslerin en önemlilerinden biri de, böyle bir partinin, başka bir deyişle devrimci teoriyle silahlanmış, kendi içinde demokrasi ve disiplinin bütünleştirilmesiyle birleşmiş ve kitlelerle sıkı bağlar kurmuş bir partinin gerekliliği idi.

“SOL” VE SAĞ SAPMALAR

George Thomson – Marks’tan Mao Zedung’a Devrimci Diyalektik

Nesnel durumdan doğan zorlukların yanı sıra, devrimin öznel güçlerinin birlikten yoksun oluşundan kaynaklanan daha başka zorluklar da vardı. Önderlik uzun yıllar boyunca açıkça bölünmüştü. Lenin’in ve daha sonra da Stalin’in önderliğindeki Leninistler, kendi aralarında çoğu kez bölünmüş olan, ama Lenin’e ve Stalin’e karşı muhalefette birleşen Troçki, Buharin ve öbürlerinin önderliğindeki çeşitli grupların karşı koyuşuyla karşılaştılar. Ortaya iki muhalefet çizgisi çıktı: Birincisi, Batı’da bir devrim gerçekleşmezse Sovyet Cumhuriyeti’nin çöküşünün kaçınılmaz olduğunu savunan Troçki’nin başını çektiği çizgiydi, ikincisi ise, kulaklara karşı zor kullanılmamasını ve onların “barış içinde sosyalizme geçmelerine” izin verilmesini savunan Buharin’in önderliğindeydi. Bu iki çizgi, Birinci Bölüm’de incelediğimiz oportünizmin “sol” ve sağ biçimlerinin örnekleriydi.

Lenin 1905 yılında “kesintisiz devrim” teorisini formüle ettiğinde, Troçki de buna karşı kendi “sürekli devrim” teorisini ortaya attı. Bu deyiimi Marx’tan almıştı. Bu teoriye göre, çarlık yönetimini devirdikten sonra proletarya köylü yığınlarıyla bir çatışma içine girecek ve Batı proletaryasının devlet desteği olmadıkça, yani Batı’da bir proletarya devrimi olmadıkça, iktidarını sürdüremeyecekti. Bu teoriye uygun olarak Troçki, Alman emperyalistlerle yapılacak bir barışın Almanya’da yaklaşmakta olan devrime ihanet olacağı gerekçesiyle, Brest-Litovsk barış görüşmelerini sonuçlandırmayı reddetti. Lenin, bunu “tuhaf ve dehşet verici” bir karar olarak nitelendirdi (LCW, 27. 68); eğer Lenin bu karar değiştirmeyi başaramasaydı, Sovyet Cumhuriyeti işte asil o zaman çökecekti.

Hiç kuşkusuz, Rusya’da devrimin yenilgiye uğrayabileceğini kabul ediyordu Lenin. Ama yenilgiye uğrasa bile bunun dünya devriminde bir ilerlemeyi belirleyeceği-

ni ve hiçbirisi tam anlamıyla başarılı olmayan böyle bir dizi çaba sonucunda dünya sosyalizminin kesin zafere ulaşacağını savunuyordu:

“Rusya’da geri dönüşe karşı biricik mutlak güvence olan Batı ‘da bir sosyalist devrime canımızın istediği gibi çağrıda bulunmak durumunda değiliz. Ama geri dönüşe karşı mümkün en büyük engelleri yaratabilecek görece ve koşullu bir ‘güvence’, Rusya’da devrimi mümkün olan en geniş kapsamlı, tutarlı ve kararlı bir biçimde sürdürmekle sağlanabilir. Devrim ne kadar geniş kapsamlı olursa, eski düzeni geri getirmek o ölçüde güçleşir ve geri dönüş gerçekleşse bile elde kalan kazançlar o kadar fazla olur.”(LCW, 13.327.)

“İktisadi ‘güçlerimiz’ ile siyasi gücümüz arasında bir uçurum bulunmasından, iktidarı ele geçirmememiz gerektiği ‘sonucunu çıkarmak, ölümcül bir yanılgı olur. Böyle bir görüş, olsa olsa, böyle bir ‘uçurum’un her zaman bulunacağını, doğanın ve toplumun gelişmesinde her zaman var olduğunu ve eksiksiz sosyalizmin ancak bir dizi çabayla tek başlarına ele alındıklarında bunların her biri tek yanlıdır ve bazı tutarsızlıkları bağrında taşır ve bütün ülkelerin proleterlerinin devrimci işbirliğiyle yaratılacağını unutan bir ‘kaşkollu adam’ tarafından ileri sürülebilir,” (LCW, 32.339.)

Troçki’nin sonunda yanlış olduğu kanıtlanan “sürekli devrim” teorisinin, “aynı anda” devrim düşüncesi dışında Marx’ın teorisıyla adı bir yana hiçbir ortak yönü olmadığı açıktır. Troçki, devrimin iki aşamasını birbirinden ayırt edememiş ve köylülüğün devrimci rolünü reddetmiştir. Bu, Menşevik bir görüştü. Tıpkı Menşevikler gibi Troçki de, 1905’ten sonra köylülük içinde meydana gelen farklılaşmanın köylülüğü daha az devrimci değil, daha fazla devrimci kıldığını görememiştir. Köylülük

daha devrimci bir nitelik almıştır, çünkü o dönemde köylü yığınları şehir proletaryasına, gittikçe daha fazla yaklaşıyor ve çarlığa karşı bütün köylülüğü kapsayan mücadele gittikçe şiddetleniyordu:

“Bu görev, ‘özgün’ 1905 teorisini tekrarlayan ve bu parlak teorisinin son on yıl içinde hayat tarafından niçin hurdaya çıkarılmış olduğunu biraz olsun düşünmeye yanaşmayan Troçki tarafından Naşe Slovo’da yanlış bir biçimde ele alınmaktadır.

Troçki’nin özgün teorisi, Bolşeviklerden kesin bir proleter devrimci mücadele çağrısını, Menşeviklerden ise köylülüğün rolünün ‘red’ini almıştır...

“Bütün bir on yıl 1905-1915 arasındaki büyük dönem Rusya devriminde yalnızca ve yalnızca iki çizgi olduğunu göstermişti. Köylülüğün fakılaşması, köylülük içindeki sınıf mücadelesini ilerletmiştir; o zamana kadar siyasi bakımdan uyuyan birçok unsuru uyandırmıştır. Bu durum ise, köy proletaryasının şehir proletaryasına yaklaşmasına yol açmıştır... Ama köylülük ile Markov’lar, Romanov’lar ve Hvostov’lar arasındaki karşıtlık daha da güçlenmiş ve şiddetlenmiştir. Bu o kadar açık bir gerçektir ki, Troçki’nin bir sürü Paris makalesinin binlerce cümlesi tarafından bile ‘çürütülemez’. Aslında Troçki, köylülüğün rolünün ‘reddedilmesinden’ köylülerin devrim için ay aklandırılmasının reddedilmesini anlayan Rusya’daki liberal-işçi politikacılarına yardım etmektedir.” (LCW, 21. 419420.)

Lenin’in, Troçki’nin teorik ve siyasi çizgisine ilişkin görüşü, şu sözlerden açıkça anlaşılmaktadır.

“Troçki, Bolşevizm’i çarpıtmaktadır, çünkü proletaryanın Rus burjuva devrimindeki rolü konusunda herhangi bir belirli görüş biçimlendirmeyi hiçbir zaman başaramamıştır.” (LCW, 16. 380.)

“Troçki’ye ‘hizipçiliğin en berbat kalıntılarının temsilcisi demekte haklı olduğumuzu gerçek kanıtlamaktadır...”

“Troçki, ‘hizipçilik yapmama’ kisvesi altında özellikle kesin ilkelere yoksun olan ve Rusya’daki işçi sınıfı hareketinde hiçbir temeli bulunmayan yurtdışındaki bir grubun çıkarlarını savunmaktadır.

“Her parıldayan şey, altın değildir. Troçki’nin sözleri son derece parıltılı ve gürültülü, ama anlamsızdır.” (LCW, 20. 332.)

“Troçki şimdiye kadar Marksizm’in hiçbir önemli sorununda sağlam bir görüş savunmuş değildir. Her zaman görüş ayrılıklarının çatlaklarından içeri sızmayı becermekte ve durmadan taraf değiştirmektedir.” (LCW, 20.447.)

Lenin 19 Şubat 1917 tarihli bu mektubunda şunu yazıyordu:

“Troçki geldi ve bu alçak hemen Sol Zimmerwald’cılara karşı Novi Mirin sağ kanadıyla işbirliğine girdi!! Evet!! Troçki budur işte!! Her zaman içten pazarlıklıdır; kaçamak davranır, sahtekârlık yapar, elinden geldiği

sürece sol görünür, sağa yardım eder...” (LCW, 35. 288.)

Troçki, 1920 yılı sonlarında, sendika demokrasisinin geliştirilmesine ilişkin Parti çizgisine saldıran bir broşür yayımladı. Lenin, bu broşürü şöyle eleştiriyordu:

“Elimdeki ana metin, Troçki yoldaşın Sendikaların Rolü ve Görevleri adlı broşürü. Bu broşürü Merkez Komitesi’ne sunulan tezlerle karşılaştırıp bir kere daha çok dikkatli bir biçimde gözden geçirdiğimde, içindeki teorik yanlışların ve hemen göze çarpan falsoların çokluğu karşısında şaşkınlığa kapıldım...

“Hiç kuşku yok ki, Troçki, proletarya diktatörlüğünün tam da özü konusunda birçok hata yapmıştır.” (LCW, 32. 1922.)

1930 ‘yılında, gerek “sol”, gerek sağ sapmalara karşı Leninist çizginin saflarında mücadele eden Stalin, Troçkizmi şöyle değerlendiriyordu:

“Troçkizmin özü nedir?

“Troçkizmin özü, her şeyden önce, SSCB’de sosyalizmin ülkemizdeki işçi sınıfı ve köylülüğün çabalarıyla bütünüyle inşa edilebileceğinin reddedilmesidir. Bu ne demektir? Bu, yakın bir gelecekte muzaffer bir dünya devrimi yardımımıza koşmazsa, burjuvaziye teslim olmak ve bir burjuva-demokratik cumhuriyet için yolu açmak zorunda kalacağız demektir. Dolayısıyla burada, ülkemizde sosyalizmin bütünümlle inşası olasılığının, dünya devriminin zaferiyle ilgili ‘devrimci’ lafların ardına gizlenmiş burjuvaca reddiyle karşı karşıyayız...

“Troçkizmin özü, ikinci olarak, köylülüğün büyük çoğunluğunun köylerdeki sosyalist inşa çalışmasına kazanılması olasılığının reddidir. Bu ne demektir? Bu, bireysel köylü çiftliklerinin kolektivist çizgiye dönüştürülmesi çalışmasında işçi sınıfı köylülüğe önderlik edemez demektir; eğer dünya devriminin zaferi yakın gelecekte işçi sınıfının yardımına koşmazsa köylülük eski burjuva düzenini geri getirir demektir.

“Troçkizmin özü, son olarak, Parti içinde demir disiplinin gerekliliğinin reddedilmesi, Parti içinde hizip kurma özgürlüğünün kabul edilmesi, Troçkist bir parti kurma gereksiniminin kabul edilmesidir. Troçkizme göre, SBKP (B) tek ve birleşmiş bir militan parti değil, her birinin kendi merkezi, kendi disiplini kendi basını vb. olan bir gruplar ve hizipler derlemesi olmalıdır. Bu ne demektir? Bu, Parti içindeki siyasi hiziplere özgürlük tanımak demektir. Bu, Parti içindeki siyasi gruplara tanınan özgürlüğün ardından, ülkedeki siyasi partilere de özgürlük tanınması gerekir demektir, yani burjuva demokrasisi demektir...

“Özde pratik olarak teslimiyet, biçimde bozguncu özü örtbas eden ve aynı zamanda onun çığırıklığını yapan ‘sol’ laflar ve devrimci maceracı tutumlar: İşte Troçkizmin özü.

“Troçkizmin’ bu iki yanlı niteliği, yıkılmakta olan, proletarya diktatörlüğü ‘rejim’ine katlanamayan veya yıkılmaktan kurtulmak için sosyalizme ‘bir hamlede’

sıçramaya (yani maceracılık ve siyasette isten) ya da bu mümkün olmazsa kapitalizme akla gelebilecek her türlü ödünü vermeye (yani siyasette teslimiyet) çabalayan şehir küçük burjuvazisinin durumundaki iki yanlılığın bir yansımasıdır.” (SCW, 12. 364.)

Stalin aynı kongrede Buharin, Rikov ve Tolski’nin başını çektikleri sağ sapmayı da şöyle değerlendiriyordu;

“Sağ sapmacıların, SSCB’de sosyalizmin bütünüyle inşa edilebileceği olasılığını kabul etmedikleri söylene-
mez. Evet, onlar bunu kabul etmektedirler ve zaten on-
ları Troçkizmden ayıran da budur. Ama sağ sapmacıların
bahtsızlığı, sosyalizmin tek ülkede inşa edilebileceğini
biçimsel olarak kabul etmekle birlikte, sosyalizmin inşa
edilebilmesi için vazgeçilmez olan mücadele yollarını ve
araçlarını kabule yanaşmamalarıdır... Onlar sosyalizmin
sessizce, kendiliğinden, sınıf mücadelesi olmadan, ka-
pitalist unsurlara karşı bir saldırı olmadan inşa edilebile-
ceğini sanmaktadırlar. Kapitalist unsurların fark edilmez
bir biçimde ölüp gideceğini ya da sosyalizme geçeceğini
sanmaktadırlar. Gel gelelim, tarihte böyle mucizeler olma-
dığına göre, aslında sağ sapmacılar ülkemizde sosyalizmin
bütünüyle İnşa edilebileceğini reddeden görüş açısına kay-
maktadırlar.

“Sağ sapmacıların, köylülüğün büyük çoğunluğunun sosyalizmin köylük bölgelerde inşası çalışmasına ka-
zanılabileceğini reddettikleri de söylenemez. Evet, bunun
mümkün olduğunu kabul etmektedirler ve bu onları Troç-
kistlerden ayırmaktadır. Ne var ki, bunu biçimsel olarak
kabul etmekle birlikte, köylülüğün sosyalizmin inşası ça-
lışmasına kazanılabilmesi için vazgeçilmez olan yollar ve
araçları kabule yanaşmamaktadırlar... Bugün asıl sorunun,
yüksek bir sınai kalkınma hızı değil de, kolektif çiftlikler
ve devlet çiftlikleri değil de, piyasanın temel güçlerini
‘serbest bırakmak’, piyasayı ‘kurtarmak’ ve köylük bölge-
lerdeki kapitalist unsurlar da içinde olmak üzere bireysel
çiftliklerin önündeki ‘engelleri kaldırmak’ olduğunu san-
maktadırlar. Ancak kulaklar sosyalizme geçemeyeceğine
göre ve piyasayı ‘kurtarmak’ da kulakları silahlandırıp işçi
sınıfını silahsızlandırmak demek olduğuna göre, aslında
sağ sapmacılar köylülüğün büyük çoğunluğunun sosyaliz-
min inşası çalışmasına kazanılabileceğini reddeden görüş
açısına kaymaktadırlar...

“Sağ sapmacılar başka bir partinin kurulmasını
savunmakta ve bu noktada da Troçkistlerden ayrılmakta-
dırlar. Sağ sapmacıların önderleri hatalarını açıkça kabul
etmişler ve Parti’ye boyun eğmişlerdir. Ama bu yüzden
sağ sapmanın artık ortadan kalkmış olduğunu sanmak bu-
dalalık olur. Sağ oportünizmin gücü bu duruma bakılarak
ölçülemez. Sağ oportünizmin gücü, küçük burjuva temel
güçlerinin gücünde, genel olarak kapitalist unsurların ve
özel olarak da kulakların Parti üzerindeki baskılarının gü-
cünde yatmaktadır...”Parti içindeki ‘sol’ ve sağ sapmaların
durumu budur.

“Görevimiz, küçük burjuva radikalizmini temsil
eden ‘solcularda karşı ve küçük burjuva liberalizmini tem-
sil eden sağcılara karşı iki cephede ödünsüz mücadeleyi
sürdürmektir.” (SCW, 12.364-372.)

Yalnız burada, hatalarını kabul ettiklerini söy-
lerken sağcıların içten davranmadıklarını da eklemek
gerekir. Daha sonra Moskova duruşmalarında anlaşıl-
dığı gibi, her iki grup da karşıdevrim için çalışmak-
taydı.

YENİ BURJUVAZİ

George Thomson – Marks’tan Mao Zedung’a Devrimci Diyalektik

Proletarya devrimi sömürüye son verir, ama sınıf mücadelesini ortadan kaldırmaz. Tarımın kolektifleştirilmesinden sonra da, iktisadi temelde kolektifin malı olan kolektif çiftlikler ile devletin malı olan devlet çiftlikleri arasında bir çelişme varlığını sürdürür. Kolektif içinde her ailenin kendi toprağı vardır ve her aile kendi ürününü açık pazarda satma hakkına sahiptir. Dolayısıyla, köylülük hâlâ küçük meta üretimine bağlıdır. Bu durum zanaatkarlar için de geçerlidir. Kapitalist toplumdaki devralınan şehir-köy karşıtlığının bir sonucu olarak, proletarya, köylülükten daha yüksek bir yaşama düzeyine sahiptir. Sanayi alanında ise, emeğin kolektif niteliğı ile ücretlerin bireysel niteliğı arasında bir çelişme vardır. Gerçi kapitalistler, toprak sahipleri ve kulaklar mülksüzleştirilmiştir, ama bunların birçoğı görev aldıkları devlet dairelerinde ve kamu hizmetlerinde de hâlâ etkindir.

Lenin, dış müdahale tehlikesi dışında, Sovyet sistemi içinde kapitalizmin geri getirilmesine yol açabilecek koşulların hâlâ var olduğu yolunda defalarca uyarıda bulunmuştu:

“Kapitalizmden komünizme geçiş bütün bir tarihi dönemi kapsar. Bu dönem tamamlanıncaya kadar, sömürücüler kaçınılmaz olarak geriye dönüş umudu beslerler ve bu umut da geriye dönüş çabalarına dönüşür.” (LCW, 28. 254.)

“Burjuvazi yalnızca Sovyet devlet memurlarımız arasından değil -onların saflarından pek azı çıkabilir- aynı zamanda köylülerin ve zanaatkarların arasından da çıkmaktadır... Bu da, Rusya’da bile kapitalist meta üretiminin canlı olduğunu, işlerliğini sürdürdüğünü ve tıpkı bütün kapitalist toplumlarda olduğu gibi bir burjuvazinin doğmasına yol açtığını ‘ göstermektedir.” (LCW, 29. 189.)

“Bir küçük köylü ülkesinde yaşadığımız sürece, Rusya’daki iktisadi temel komünizmden çok kapitalizme yatkındır. Bunu hiç akıldan çıkarmamak gerekir. Köylük bölgelerdeki hayatı şehirlerdeki hayatı kıyaslayarak dikkatlice gözlemlemiş olan herkes, kapitalizmin köklerini

söküp atmadığımızı, iç düşmanın temelini, dayanağını yıkmadığımızı bilir. İç düşmanın temeli küçük çapta üretime dayanmaktadır ve bunu yıkmamanın da tek bir yolu vardır; tarım da içinde olmak üzere ülke ekonomisini yeni bir teknik temele, büyük çapta modern üretimin teknik temeline oturtmak.” (LCW, 31.516.)

Lenin’in uyarısını Stalin de tekrarlıyordu: “Acaba Sovyet ülkemizde kapitalizme geri dönüşü mümkün kılacak herhangi bir koşul var mıdır? Evet, vardır. Yoldaşlar, bu tuhaf görünebilir, ama gerçektir. Kapitalizmi yıktık, proletarya diktatörlüğünü kurduk; sosyalist sanayimizi hızla geliştiriyor ve köylü ekonomisiyle sosyalist sanayimiz arasında bağlar kuruyoruz. Ama henüz kapitalizmin köklerini söküp atmış değiliz. Bu kökler nerede gömülüdür? Bu kökler meta üretiminde, şehirlerdeki ve özellikle de köylük bölgelerdeki küçük üretimde gömülüdür.” (SCW, 11.235.)

Bu yeni burjuvazi -yurtdışında çok etkin ve çok iyi örgütlenmiş olan göçmenler dışında- açık bir çalışma yürütemiyordu, ama Smena-Vehizm diye bilinen kendi ideolojisine sahipti. Stalin şöyle tanımlıyordu Smena-Vehizmi:

“Smena-Vehizm, gelişmekte ve yavaş yavaş kulaklarla ve devlet hizmetindeki aydınlarla birleşmekte olan yeni burjuvazinin ideolojisidir. Yeni burjuvazi kendi ideolojisini, Smena-Vehizm ideolojisini ortaya koymuştur. Buna göre, Komünist Partisi kaçınılmaz olarak yozlaşacak ve yeni burjuvazi güçlenecek, bu arada anlaşılan biz Bolşevikler hiç farkına varmadan kendimizi kaçınılmaz olarak demokratik cumhuriyetin eşiğinde bulacağız, sonra bu eşiği aşacağız veya askerlerin ya da devlet memurlarının saflarından çıkacak bir ‘Sezar’ın yardımıyla kendimizi olağan bir burjuva cumhuriyetinin içinde bulacağız.” (SCW, 7.350.) “Sanayimizin ilerlemesi, ticaret ve kooperatif kuruluşlarımızın ilerlemesi, devlet aygıtımızın gelişmesi, işçi sınıfının yararına, köylülüğün büyük çoğunluğunun yararına, ama yeni burjuvazinin zararına, genel olarak orta

tabakaların ve özel olarak da şehirlerdeki orta tabakaların zararına bir ilerleme ve gelişmedir. Bu tabakalar arasında Sovyet rejimine karşı hoşnutsuzluğun artmasına hiç şaşmamak gerekir. İşte bu yüzden, bu çevrelerde karşı-devrime bir ruh hali vardır. İşte bu, yüzden, Smena-Vehizm ideolojisi, yeni burjuvazinin siyaset pazarında geçerli bir metadır.” (SCW, 10. 325.)

Yeni burjuvazinin elindeki en etkili silahlarından biri de, bürokrasiydi. Eski düzenden devralınan kötülüklerden biriydi bürokrasi:

“Kapitalizm koşullarında demokrasi, ücretli köleliğin ve halkın yoksulluk ve sefaletinin tüm koşulları tarafından sınırlandırılmış, kısıtlanmış, kısılmış ve kötü-nün bırakılmış durumdadır, işte siyasi örgütlerinizdeki ve sendikalardaki görevlilerin, kapitalizm koşulları tarafından yozlaştırılmalarının -ya da yozlaşma eğilimi göstermelerinin- ve bürokratlar haline gelme, yani halktan kopuk ve halkın üzerinde ayrıcalıklı kişiler haline gelme eğilimine kapılmalarının biricik nedeni budur. Bürokrasinin özü budur ve kapitalistler mülksüzleştirilinceye ve burjuvazi alaşağı edilinceye kadar proleter görevliler bile kaçınılmaz olarak belli ölçüde ‘bürokratlaşacaklardır.’” (LCW, 25.486.)

Yeni proleter yöneticilerin yetiştirilmesi ister istemez ağır bir gelişim izledi ve bu -arada eski memurların birçoğu görevlerinde bırakılmak zorunda kalındı. Bunların birçoğu yeni düzene gizli bir düşmanlık beslemekteydi ve hepsi de eski yöntemlere eski değerlere bağlıydılar:

“Şimdi elimizde geniş bir devlet memurları ordusu var, ama bunların üzerinde gerçek bir denetim kurabilecek, yeterince eğitim görmüş güçlerden yoksunuz. Burada, siyasi iktidarı uyguladığımız en tepede, aygıt pratikte genellikle şu ya da bu biçimde işlemektedir... Ama aşağıda, çardan ve eski burjuva toplumundan devraldığımız ve bir bölümü bile bile, bir bölümü ise farkında olmadan aleyhimize çalışan yüz binlerce eski memur var.” (LCW, 33.428.)

“Bize devlet çiftliklerinin her yerde eski toprak sahiplerinin az çok kamufle edilmiş ya da hiç kamufle edilmemiş gizlenme yerleri oldukları ve buna benzer şeylerin başlıca yönetim organlarında ve merkezi kuruluşlarda sık sık görüldüğü söylendiğinde, bunun doğruluğundan hiç kuşku duymuyorum.” (LCW, 30.245.)

Stalin, aynı soruna, daha da sert sözlerle dikkati çekiyordu:

“Partimizde, hükümette, sendikalarda, kooperatiflerde ve bütün öteki örgütlerde rastlanan bürokratik unsurları kastediyorum. Eksiklik ve hatalarımızdan beslenen, kitlelerin her türlü eleştirisinden ve denetiminden vebadan korkar gibi korkan, özeleştiriyi geliştirmemizi, eksiklik ve hatalarımızdan arınmamızı köstekleyen bürokratik unsurları kastediyorum. Örgütlerimizdeki bürokrasi yalnızca alışlagelmiş bir şey ve kırtasiyecilik olarak görülme-

melidir. Bürokrasi, burjuvazinin örgütlerimiz üzerindeki etkisinin bir yansımasıdır.” (SCW, 11.137.)

Kadro yetersizliğinden dolayı, bürokratik uygulamalar Parti içine de sızmaya başlamıştı. Bu yüzden, tehlike daha da büyük önem taşıyordu:

“Sovyet aygıtındaki kırtasiyeciliğin Parti aygıtına da sızması beklenmedik bir şey değildir, çünkü bu ikisi birbiriyle sımsıkı iç içe geçmiştir.” (LCW, 31. 435.)

“Ana özellik, doğru kişileri doğru yerlere, getirememiş olmamız; devrim sırasında işleri eşsiz bir ustalıklı yürüten sorumlu komünistlere hiçbir şey bilmedikleri ticaret ve sanayi alanlarında görevler verilmiş olmasıdır. Bunlar bizim gerçeği görmemizi de engellemektedirler, çünkü dolandırıcılar ve düzenbazlar büyük bir ustalıklı bunların arkasına gizlenmektedirler.” (LGW, 33.304.)

Partimizin sözü edilen proleter niteliği, Parti içinde ağırlık kazanan, hem de büyük bir hızla ağırlık kazanan küçük mülk sahibi unsurlara karşı asla bir güvence değildir. Bütün açık göz beyaz muhafızlar, kesinlikle bu gerçeğe güvenmektedirler.” (LCW, 33.254.)

“Bütün iktisadi kuruluşlarımızın bütün çalışmaları en çok bürokrasiden zarar görmektedir. Komünistler birer bürokrat olup çıkmışlardır. Bizi yıkabilecek bir şey varsa, o da budur.” (LCW, 33. 549.)

Bürokrasi, karşıdevrimcilere bir paravana olarak hizmet etmediği durumlarda bile tehlikeliydi. Çünkü yönetimi siyasetin üstünde tutarak kitleleri Parti’den koparıyor ve böylece proletarya diktatörlüğünün temelini zayıflatıyordu:

“Çalışmayı düzgün bir biçimde örgütlemeyi, geride kalmamayı, sürtüşmeleri zamanında önlemeyi, yönetimi siyasetten ayırmamayı öğrenmek gerekir; çünkü yönetimimiz ve siyasetimiz, tüm öncünün tüm proletarya kitleleriyle ve tüm köylü kitleleriyle olan bağını koruma yeteneğine dayanmaktadır. Eğer herhangi bir kimse bu dışlıları unuttur da kendini bütünüyle yönetime verirse, sonuç feci olur.” (LCW, 33. 299.)

“Halk denizinde bizler okyanusta birer damladan başka bir şey değiliz ve ancak halkın bilincinde olduğu şeyleri doğru bir biçimde dile getirdiğimiz zaman yönetebiliriz. Biz bunu yapamazsak, Komünist Partisi proletaryaya önderlik edemez, proletarya kitlelere önderlik edemez ve bütün makine çöker.” (LCW, 33. 304.)

Lenin, bürokrasi sorununu ele alırken, bu soruna nutuklar atarak çözülebilir gözüyle bakan Troçki gibilerine karşı hiç de hoşgörülü değildi:

“Bürokrasinin kötülüklerinin üstesinden gelmek, onlarca yıl alacaktır. Bu çok çetin bir mücadeledir; anti-bürokratik programlar benimseyerek kendimizi bürokratik uygulamalardan akşamdan sabaha arındıracağımızı ileri süren bir kimse, şatafatlı laflar etmeye bayılan bir şarlatan başka bir şey değildir.” (LCW, 32. 56.)

KÜLTÜR DEVRİMİNİN GEREKLİLİĞİ

George Thomson – Marks’tan Mao Zedung’a Devrimci Diyalektik

Bürokrasiye karşı mücadeleyi böylesine güç kılan, bu mücadelenin aynı anda hem iktisadi temelde, hem de ideolojik üstyapıda yürütülmek zorunda olmasıydı. Bir yandan, kökleri küçük meta üretiminde olduğu için, bürokrasinin, tüm ekonomi büyük çapta sosyalist üretim temelinde yeniden inşa edilmeden tamamen ortadan kaldırılması mümkün değildir. Öte yandan, bürokrasinin kendisi, ekonominin yeniden inşasının önüne dikilen başlıca engellerden biriydi; eğer ortadan kaldırılmazsa bu engel bütün bir süreci tersine çevirebilirdi.

Lenin, sorunun çözümünün kitlelerde yattığını anlamıştı. Eğer kitleler üretimi geliştirmede ve kişisel kazanç için değil, ortak yarar için çalışmada inisiyatifi, ele almak üzere harekete geçirilebilirlerse, hem eski toplumdan devralınan kendi içlerindeki ideolojik engellerin üstesinden gelebilirler, hem de yönetim işini kendi ellerine almanın gerekliliğini kavrayabilirlerdi.

Üretime gelince, kitleler subbotniklerde inisiyatiflerini göstermişlerdi, İç savaşta, Kolçak orduları genç Sovyet Cumhuriyeti’ni tehdit ettiği sıralarda, Moskovalı demiryolu işçileri gönüllü olarak fazla çalışma yapmak üzere ekipler örgütlemişler ve bu hareket birkaç hafta içinde karşı konulmaz bir orman yangını gibi belli başlı tüm demiryolu merkezlerini ve öteki sanayi kollarını sarmıştı. Lenin, bu işçileri kutlarken şöyle diyordu:

“Açıktır ki, bu yalnızca bir başlangıçtır. Ama olağanüstü büyük önem taşıyan bir başlangıçtır. Bu, burjuvazinin alaşağı edilmesinden daha zorlu, daha elle tutulur, daha köklü ve daha belirleyici bir devrimin başlangıcıdır; çünkü kendi tutuculuğumuza, disiplinsizliğimize, küçük burjuva bencilliğimize karşı kazanılmış bir zaferdir, işçilere ve köylülere lanet olası kapitalizmden miras kalan alışkanlıklara karşı kazanılmış bir zaferdir. Yeni toplumsal

disiplin, sosyalist disiplin ancak bu zafer sağlamlaştırıldığı zaman yaratılacaktır; o zaman, ancak o zaman kapitalizme geri dönüş olanaksız hale gelecek ve komünizm gerçekten yenilmez olacaktır.” (LGW, 29.411.)

Yönetim sorunuyla ilgili olarak, işçilerin eğitim ve kültür düzeylerini yükseltmeleri hiç kuşkusuz gerekliydi, ama tek başına bu yeterli değildi. Eğer bürokrasiye son vereceklerse, yönetim işlerine doğrudan katılmaları gerekiyordu. Sovyet sistemi ancak o zaman yalnızca halk için bir sistem değil, aynı zamanda halk tarafından yönetilen bir sistem olabilirdi. Lenin, Sekizinci Parti Kongresi’nde (1919) yaptığı konuşmada şunları söylüyordu:

“Bürokrasiye karşı sonuna kadar, kesin zafere kadar mücadele etmemiz, ancak bütün halk yönetim çalışmalarına katıldığı zaman mümkün olabilir. Böyle bir şey burjuva cumhuriyetlerinde hem mümkün değildir, hem de yasalar tarafından önlenir. Ne kadar demokratik olurlarsa olsunlar, burjuva cumhuriyetlerinin en iyisinde bile, halkın yönetim çalışmalarına katılmasını önleyen binlerce yasal engel vardır. Biz bu engelleri ortadan kaldırdık, ama henüz emekçi halkın yönetime katılacağı aşamaya ulaşamadık. Yasalar dışında, bir de hiçbir yasaya bağımlı kılamayacağımız kültür düzeyi diye bir şey var hâlâ. Programlan bakımından emekçi halk tarafından yönetilen yönetim organları olan Sovyetler, kültür düzeyinin düşüklüğünün bir sonucu olarak, gerçekte bütün bir emekçi halk tarafından değil, proletaryanın ileri kesimi tarafından yönetilen, emekçi halk için yönetim organlarıdır...

“Bürokrasi alt edilmiştir. Sömürücüler ortadan kaldırılmıştır. Ama kültür düzeyi yükseltilmemiştir ve bu yüzden de bürokratlar hâlâ eski mevkillerini korumaktadırlar. ‘Ancak proletarya ve köylülük bugüne kadarkinden çok daha yaygın bir biçimde örgütlenirse ve ancak işçilerin yö-

netime katılması için gerçek önlemler alınırsa, bürokratlar gerilemeye zorlanabilir.” (LCW, 29.183.)

Lenin, katıldığı son kongre olan On Birinci Kongre’de (1922) bu konuyu yeniden ele aldı ve 1923 yılı başlarında, son makalelerinden birinde, “kültür devrimi” için bir çağrıda bulundu:

“Muhalliflerimiz, bize sürekli olarak, yeterince kültürü olmayan bir ülkede sosyalizmi yerleştirmeye kalkışmakla aceleci davrandığımızı söylediler, işte, teorinin, her türden ukalaların teorisinin öngördüğü noktanın tam tersinden başlamamız, onları yanılttı. Ülkemizde siyasi ve toplumsal devrim, kültür devriminden önce gerçekleşti. İşte şimdi bu kültür devrimiyle karşı karşıyayız.” (LCW, 33.474.)

Lenin’in bu çağrısı Stalin tarafından da tekrarlandı:

“Bürokrasiye karşı en güvenilir çare, işçilerin ve köylülerin kültür düzeyini yükseltmektir. Devlet aygıtındaki bürokrasiye sövüp sayabilir, onu mahkûm edebilirsiniz, pratik çalışmalarımızdaki bürokrasiyi alaya alıp gözler önüne serebilirsiniz, ama işçi kitleleri devlet aygıtını denetleme olanağı, isteği ve yeteneğini yaratacak olan belirli bir kültür düzeyine ulaşmadıkça, bürokrasi her şeye karşın varlığını sürdürecektir. Dolayısıyla, işçi sınıfının ve emekçi köylü yığınlarının kültürel gelişmesi, yalnızca okuryazarlığın gelişmesi değil -okuryazarlık tüm kültürün temeli olduğu halde-, aynı zamanda öncelikle ülkenin yönetimine katılma yeteneğinin de geliştirilmesi, devlet aygıtını ve bütün öteki aygıtları düzeltmenin temel aracıdır. Lenin’in kültür devrimiyle ilgili sloganının anlamı ve önemi budur.” (SCW, 10.330.)

“Son olarak, gelelim iktisadi örgütlerimize... Bütün bu örgütlerdeki bürokrasiye nasıl son vereceğiz? Bunu gerçekleştirmenin tek yolu, tabandan denetimi örgütlemek, kurumlarımızdaki bürokrasinin, kurumlarımızın eksiklik ve hatalarının geniş işçi sınıfı kitleleri tarafından eleştirilmesini örgütlemektir.” (SCW, 11.77.)

Kültür devriminin gerekliliği kabul edildiğine göre, kültür devrimi nasıl bir biçim alacaktı? Bu sorun çözülmedi. Sovyet işçi ve köylüleri, neredeyse baş edilmez denilebilecek güçlüklerle karşı, kendi devletlerini inşa etmeyi başarmışlar, ama sözünü ettiğimiz nedenlerden dolayı bu devleti tamamen kendi denetimleri altına almayı başaramamışlardır.

YENİ REVİZYONİZM

George Thomson – Marks’tan Mao Zedung’a Devrimci Diyalektik

Sovyetler Birliği güçlendikçe, emperyalist devletler arasındaki çelişmeler de keskinleşti. Emperyalistler, bu ilk sosyalist devlete karşı düşmanlıkta birleşmişler, ama onun durmadan büyüyen gücü karşısında bölünmüşlerdi. Bu bölünme, her ülkedeki egemen sınıf içinde yansımalarını buluyordu, İngiltere’de, o sırada çoğunlukta bulunan ve Chamberlain tarafından temsil edilen kesim, Sovyetler Birliği’ne saldırması için Hitler’i kışkırtıyordu. Hitler’in hem sosyalizmi yok edeceğini, hem de kendisini zayıf düşüreceğini ve böylece İngiltere’nin Avrupa’da en güçlü devlet haline geleceğini hayal ediyorlardı. Stalin, İngiltere ve Fransa’ya bir karşılıklı güvenlik antlaşması imzalanmasını önerdi. Eğer İngiltere ve Fransa bu antlaşmayı kabul etselerdi, savaş önlenebilirdi. Ama güvenlik antlaşmasının kabul edilmeyeceğini anlayınca Stalin, Hitler’le bir saldırı-mazlık antlaşması imzaladı. Bunun üzerine, Hitler ilkönce Batı’ya saldırdı, daha sonra da Balkanları istila ederek İngiltere’nin Ortadoğu’daki çıkarlarını tehlikeye düşürdü. Bu arada, Chamberlain’in yerini, Hitler’i daha dolaysız bir düşman olarak gören egemen sınıf kesiminin temsilcisi Churchill almıştı. Batı’daki durumunu sağlamlaştırmış olan Hitler artık Doğu’ya saldırmaya hazırды ve bunun için İngiltere’nin desteğini arıyordu. Ama Churchill, bu konuda İngiltere halkının da desteğini alarak, Sovyetler Birliği’nin yanında mevzilendi. Elbette bu, İngiltere’deki egemen sınıfın amacından caydığı anlamına gelmiyordu, Yalnızca taktiği değişmişti, o kadar. Churchill’in amacı, Almanya’yı bozguna uğratabilmesi için Sovyetler Birliği’ne yeterli destekte bulunmak, böylelikle Sovyetler Birliği’nin savaş içinde güçlerini tüketmesini ve savaşın gerçek galibinin İngiltere olmasını sağlamaktı. Ne var ki, evdeki hesap çarşıya uymadı. Sovyet halkı, 15 milyon evladını yitirdiği, 25 milyon insan evsiz barksız kaldığı,

maddi zarar iki beş yıllık plan dönemindeki toplam üretimden fazla olduğu halde, bütün bu ağır kayıpları göğüslemesini bildi ve savaştan zaferle çıktı, ilk sosyalist devlet, yeryüzünü faşizmin pençesinden kurtarmış ve emperyalizmin son aşamasına, başka bir deyişle emperyalizmin kesin çöküş aşamasına giden yolu açmıştı.

Ama bu arada, iç çelişmeler olduğu gibi durmak-taydı. Eğer geniş halk yığınları, dış düşmana karşı elde edilen zaferi, bir yandan da ülke içindeki baltalayıcılara karşı proletarya diktatörlüğünü savunarak tamamlama yolunda seferber edilebilselerdi, iç çelişmeler çözülebilirdi. Emperyalist baskıların tekrarlanması ve giderek yeni bir savaş tehlikesinin ortaya çıkması karşısında, Stalin bir kere daha eski yöntemlere başvurdu: Yeni burjuvaziye daha fazla ödünler verilmesinin yanı sıra, daha fazla baskı uygulanması. Belki de, 25 yıllık bir uğraştan sonra, önderlik yetileri zayıflamaya başlamıştı Stalin’in. Tarihte hiçbir devlet adamı, bu kadar ağır yükü bu kadar uzun zaman taşımak zorunda kalmamıştı.

Çok büyük ve gittikçe artan “gelir farklılığı yüzünden işçilerden ve köylülerden kopmuş olan bürokrasi, artık ayrıcalıklı bir sınıf olarak mevzilerini güçlendiriyordu. Bazı çok açık burjuva yolsuzlukları, On Dokuzuncu Parti Kongresi’nde (1952) gözler önüne serildi. 1953’te Stalin’in ölümünden sonra, 1938’den beri güvenlik polisinin başında bulunan Beria’nın tutuklanması ve idam edilmesiyle sonuçlanan bir iktidar mücadelesi patlak verdi. Yönetim, Kruşçev’in temsil ettiği yeni burjuvazinin eline geçti.

Kruşçev’in amacı, bürokratik bir devlet kapitalizmi sistemi içinde yeni burjuvaziyi egemen sınıf durumuna getirmekti. Hiç kuşkusuz, siyasetini bu sözlerle dile getir-miyordu. Kruşçev; ama tıpkı daha önce Bernstein ve Ka-utski’nin yaptıkları gibi, siyasetini, Marksizm’de yapılan

bir dizi “düzeltme” biçiminde ortaya koyuyordu.

Marksizm-Leninizm’e göre, kapitalizmden komünizme geçiş boyunca, yani bütün bir sosyalizm dönemi boyunca varlığını zorunlu olarak sürdürmesi gereken devlet biçimi, proletarya diktatörlüğüdür. Oysa Kruşçev ve yeni revizyonistlere göre, Sovyetler Birliği’nde proletarya diktatörlüğü sona ermiş ve proletarya diktatörlüğünün yerini “bütün halkın devleti” almıştı. Bu kavram, Marksizme yabancıdır. Marksizme göre, modern toplumda proletarya diktatörlüğü dışında tek bir seçenek vardır, o da burjuva diktatörlüğüdür. Kruşçev’in “bütün halkın devleti” dediği şey de burjuva diktatörlüğünden başka bir şey değildir.

Marksizm-Leninizm’e göre, proletarya diktatörlüğü, demokrasinin en yüksek biçimidir. Çünkü çoğunluğun azınlık üzerindeki diktatörlüğüdür. Kruşçev ve yeni revizyonistlere göre, “bütün halkın devleti” proletarya diktatörlüğünden daha demokratiktir, çünkü demokrasiyi bütün halkı kapsayacak ölçüde genişletmiştir. Marksizm’de, böyle bir sınıflar üstü demokrasi anlayışının yeri yoktur. Bu, Kruşçev’in “bütün halkın devletin” gerçekte bir burjuva diktatörlüğü olduğunu gizlemek amacıyla benimsediği bir burjuva kavramıdır.

Marksizm-Leninizm’e göre, proletarya diktatörlüğü, Marksizm-Leninizm’in devrimci teorisiyle silahlanmış olan ve işçi sınıfının öncüsü olarak hareket eden Komünist Partisi’nin önderliğinde kurulur ve sürdürülür. Oysa Kruşçev ve yeni revizyonistlerin elinde, Sovyetler Birliği Komünist Partisi, işçi sınıfının proletarya diktatörlüğünün sağlamlaştırma mücadelesine önderlik eden öncü partisi olmaktan çıkmış ve “bütün halkın partisi”, yani burjuva diktatörlüğünü sürdürmekle yükümlü bir parti haline gelmiştir.

Marksizm-Leninizm’e göre proletarya diktatörlüğü, yalnızca sosyalizmin inşası tamamlamak için değil, aynı zamanda işçileri sosyalist disiplin ruhuyla yeniden eğitmek ve böylece komünizme geçişe bir hazırlık olarak her türlü bireyciliği ortadan kaldırmak için de sürdürülmeli ve sağlamlaştırılmalıdır. İşçilerin Stalin’in önderliğinde kolektif çalışmada mucizeler yarattıkları subbotnik hareketi ve sosyalist yarışma da işte böyle bir sosyalist disiplin ruhuyla donatılmıştı. Ama Kruşçev ve yeni revizyonistlerin yönetiminde, bu ruhun yerini “maddi müşevvikler” aldı ve bir yandan da Sovyet toplumunun komünizme doğru ilerlediği söylendi. Marksizm’e göre, sosyalizmden komünizme geçiş, “hepimiz birimiz, birimiz hepimiz için” ilkesi (LCW, 31. 124) uyarınca, her işçinin toplumsal üründen aldığı payın emeğiyle değil, gereksinmesiyle orantılı olmasını (LCW, 25. 472) gerektirir. Bu geçiş, maddi müşevvikler temelinde gerçekleştirilemez; çünkü maddi müşevvikler, burjuva toplumundan doğan ücretli emekteki rekabet unsurunu temsil ederler (ME, 2.23).

Marksizm-Leninizm’e göre, egemen sınıf egemenliğini zor yoluyla yürütür, dolayısıyla da ancak zor yoluyla

devrilebilir. Emperyalistler, sömürgelerdeki tahakkümelerini her zaman açıktan açığa zora dayanarak sürdürmüşlerdir; emperyalizmin anavatanı olan ülkelerde ise, zor kullanmayı genellikle parlamenter biçimlerin ardına gizlemişlerdir. Ama kendi ayrıcalıklarına yönelen gerçek bir tehlikeyle karşılaştıklarında, “olağanüstü durum” ilan etmekte ve açıktan açığa zora başvurmakta bir an bile duraksamamışlardır. Bütün egemen sınıflar bir zaman böyle yapmışlardır:

“Ulusların hayatında, belli başlı sorunlar yalnızca zor yoluyla çözülür. Şiddete, iç savaşa başvuranlar, genellikle gerici sınıfların kendileridir; ilk önce ‘silaha-sarılanlar onlardır...’ (LCW, 9.132.)

Kruşçev ve yeni revizyonistlere göre, kapitalizmden sosyalizme geçişin barış içinde, parlamenter yoldan gerçekleştirilme olasılığı artmaktadır. Oysa geçişin bu yoldan gerçekleştirildiği tek bir sosyalist ülke yoktur; ama işçi hareketinin “barış içinde geçiş” hayaliyle silahsız bırakıldığı ve ezildiği kapitalist ülke pek çoktur.

Kruşçev ve yeni revizyonistler, bütün bu saydığımız noktalarda Marksizm-Leninizm’in proletarya diktatörlüğü teorisini terk etmişlerdir.

Kruşçev’in yoluna dikilen engellerden biri de, yalnızca Sovyetler Birliği halkı arasında değil, aynı zamanda bütün dünya halkları arasında Stalin adına duyulan saygıydı, işte bu yüzden Kruşçev, emperyalistlerin sevinç çığlıkları arasında, Stalin’i reddetti. Kruşçev, gelecek için doğru dersler çıkarmak üzere geçmişteki başarıların ve başarısızlıkların nesnel bir çözümlemesini yapacağı yerde, Stalin’in yönetimi sırasında işlenen suçların açığa çıkarılması karşısında halkta meydana gelen doğal tepkiyi kötüye kullandı ve kendisinin Marksizm-Leninizm’e karşı bilinçli ihanetini “kişiye tapma”yla mücadele kisvesi altında örtbas etmeye çalıştı. Kruşçev, uzun yıllar Parti yönetiminde bulunmuş bir kişi olarak Parti’nin hatalarından kendisinin de sorumlu olduğunu ve Stalin’in sağlığında onu en çığırta bir biçimde göklere çıkarmanın kendisi olduğunu unuttu. Stalin’e yapılan övgülerin çok ileri götürüldüğü, “kızıl bayrağı yok etmek için kızıl bayrağı sallayan” burjuva bürokrat görevliler tarafından körüklendiği doğrudur. Ama bu, özünde, halkın duygularının kendiliğinden bir yansımasıydı. Sovyetler Birliği’nin işçileri ve köylüleri, tıpkı Lenin’e olduğu gibi Stalin’e de yürekten bağlıydılar; çünkü onlara çok şey borçlu olduklarını biliyorlardı.

Bu bölümü, Mao Zedung’un şu sözleriyle bitirebiliriz:

“Sovyetler Birliği, ilk sosyalist devletti ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi Lenin tarafından kurulmuştu. Sovyet Partisi’nin yönetimi revizyonistler tarafından gasp edilmiş olduğu halde, yoldaşların şu inanca sıkı sıkıya bağlı kalmalarını isterim: Sovyet halk kitleleri, parti üyeleri ve kadroları iyidir ve devrim istemektedir; revizyonist yönetim uzun ömürlü olmayacaktır.” {PR, 69.18.27,}

ANARŞİSTLERLE POLEMİK

V. İ. Lenin – Devlet ve Devrim

Bu polemik 1873’e dek, çıkar. Marks ve Engels, bu tarihte “otonomist” (özerkçi, muhtariyetçi), ya da, “anti-otoriter” (tepeden inmeciliğe karşı) proudhonculara karşı sosyalist bir İtalyan derlemesinde bazı yazılar yayınlamışlardı; bu yazıların Almanca çevirisi, Neue Zeit’te,¹ ancak 1913’te çıktı.

Marks, anarşistlerle ve onların siyaseti yadsımlarıyla alay ederek, şöyle yazıyordu:

“... Eğer işçi sınıfının siyasal savaşımı devrimci biçimlere bürünürse, eğer burjuvazinin diktatorası yerine, işçiler kendi devrimci diktatoralarını kurarlarsa, ilkelere karşı korkunç bir suç işlemiş olurlar; çünkü silahları bırakmak ve devleti ortadan kaldırmak yerine, günlük sefil ve kaba gereksinimlerini karşılamak ve burjuvazinin direncini kırmak için, devlete devrimci ve geçici bir biçim verirler...” (Neue Zeit, 1913-1914, 32. yıl, c. 1, s. 40).

Marks, anarşistleri çürüttüğü zaman, yalnızca devletin bu “o biçim ortadan kaldırılması”na karşı çıkıyordu! Devletin sınıflara birlikte kaybolacağı ya da sınıfların ortadan kalkmasıyla ortadan kalkacağı düşününe değil, işçiler adına silah kullanmanın, örgütlenmiş zordan, yani “burjuvazinin direncini kırmaya” yarayacak devlet’ten yararlanmanın olası bir yadsınmasına karşı çıkıyordu.

Marks, anarşizme karşı savaşımının gerçek anlamının çarpıtılmaması için, proletarya için zorunlu olan devletin “devrimci ve geçici biçimi”ni kesin olarak belirtir. Proletaryanın, yalnızca bir zaman için devlete gereksinimi vardır. Erek olarak devletin ortadan kalkması konusunda anarşistlerle en küçük bir uzlaşmazlık içinde değiliz. Biz, bu ereğe erişmek için, sömürücülere karşı, devlet iktidarı aletlerinin, devlet gücü araçlarının, devlet iktidarı yöntemlerinin geçici olarak kullanılmasının zorunlu olduğunu söylüyoruz; tıpkı, sınıfları ortadan kaldırmak için, ezilen

sınıfın geçici diktatorasını kurmanın kaçınılmaz bir şey olduğunu söylediğimiz gibi. Marks, sorunun anarşistlere karşı koymanın en kesin, en açık biçimini seçer: kapitalistlerin boyunduruğundan kurtulduktan sonra, işçilerin “silahları bırakmaları” mı gerekir, yoksa kapitalistlerin dirençlerini kırmak için bu silahları onlara karşı kullanmaları mı? Öyle olunca, eğer bir sınıf bir başka sınıfa karşı sistemli olarak silahlarını kullanırsa, bu, devletin “geçici bir biçimi” değildir de nedir?

Her sosyal-demokrat kendi kendine sorsun: anarşistler ile polemikte, devlet sorununu, kendisi böyle mi koyuyordu? II. Enternasyonal’deki resmi sosyalist partilerin ezici çoğunluğu, bu sorunu böyle mi koyuyordu?

Engels, aynı düşünceleri, çok daha ayrıntılı ve daha da popüler bir biçimde açıklar. Her şeyden önce kendi kendilerine “anti-otoriter” unvanını veren, yani her tür otoriteyi, her tür astlık-üstlük (hiyerarşi) ilişkisini, her tür iktidarı yadsıyan prudonculardaki düşün karışıklığını alaya alır. Bir fabrikayı, bir demiryolunu, açık denizdeki bir gemiyi alınız, der Engels; belirli bir astlık-üstlük ilişkisi, yani belirli bir otorite ya da iktidar olmaksızın, makinelerin kullanılmasına ve birçok insanın yöntemli olarak işbirliğine dayanan bu karmaşık teknik yapılardan hiçbirinin işlemesine olanak olmadığı apaçık ortada değil midir?

Ve şöyle yazar:

“... En aşırı anti-otoriterlerin karşısına bu kanıtlarla çıksam, şu tek yanıtın arkasına sığınır: ‘Ah! doğru- ama burada bizim, delegelerimize vereceğimiz bir otorite söz konusu değildir, biz onlara yalnızca belirli bir görev veriyoruz...’ Bu adamlar, bir şeyin adını değiştirerek, o şeyin kendisini de değiştirebileceklerini sanıyorlar...”

Engels, otorite ve özerkliğin görece kavramlar olduklarını; uygulama alanlarının, toplumsal evrimin değişik

evrelerine göre değiştiğini; bu kavramları mutlak şeyler olarak kabul etmenin saçmalığını gösterdikten ve bunlara makinelerin kullanıldığı alanın ve büyük sanayinin gitgide genişlediğini de ekledikten sonra, otorite üzerindeki genel düşüncelerden devlet sorununa geçer.

“... Eğer özerkçiler, diye yazar, geleceğin toplumsal örgütlenmesinin, otoriteye ancak o zamanın üretim koşulları tarafından çizilen sınırlar içinde göz yumacağını söylemekle yetinselerdi, onlarla anlaşabilirdik; ama onlar otoriteyi zorunlu duruma sokan bütün gerçeklere gözlerini yumuyorlar ve otorite sözcüğüne karşı çılgınca bir savaşım yürütüyorlar.

“Anti-otoriterler neden siyasal otoriteyi, devleti kınamakla yetinmezler? Gelecekteki toplumsal devrimden sonra, devletin ve, onunla birlikte, siyasal otoritenin ortadan kalkacağını; yani kamu görevlerinin siyasal niteliklerini yitireceklerini, ve toplum çıkarlarını gözeten basit yönetsel görevler durumuna dönüşeceklerini kabul etmek için bütün sosyalistler birleşirler. Ama anti-otoriterler, siyasal devletin, hatta kendisini yaratmış olan toplumsal koşullar ortadan kalkmadan önce hemen ortadan kalkmasını isterler. Toplumsal devrimin ilk işinin, otoritenin ortadan kaldırılması olmasını isterler.

“Bu baylar hiç devrim görmüşler midir yaşamalarında? Devrim her halde, olanaklı olan en otoriter şeydir. Devrim, nüfusun bir kısmının, tüfek, süngü ve top gibi, söz uygun düşerse, otoriter araçlar kullanarak, kendi iradesini nüfusun öteki kısmına zorla kabul ettirdiği bir eylemdir. Yenen taraf, egemenliğini silahlarının gericilerde uyandırdığı korkuyla sürdürmek zorundadır. Eğer Paris Komünü, burjuvaziye karşı, silahlanmış bir halkın otoritesini kullanmasaydı, bir günden fazla tutunabilir miydi? Tersine, onu bu otoriteyi çok az kullanmış olmakla kınayamaz mıyız? Öyleyse, iki şeyden biri: ya anti-otoriterler ne dediklerini kendileri de bilmiyorlar, bu durumda, karışıklık yaratmaktan başka bir şey yapmıyorlar; ya da biliyorlar, bu durumda proletarya davasına ihanet ediyorlar. Böylece, bu her iki durumda da, yalnızca gericiliğin değirmenine su taşıyorlar.” (s. 39).

Bu parçada, devletin sönmesi sırasında siyaset ve iktisat arasındaki ilişkiler sorunuyla birlikte incelenmesi uygun olan sorunlara değinilmiş bulunuluyor (bu konu, bundan sonraki bölümde incelenecektir): Kamu görevlerinin, siyasal görevler durumundan yalın yönetsel görevler durumuna dönüşümü sorunu gibi; “siyasal devlet” sorunu gibi. Yanlış anlaşılmaya çok elverişli bulunan bu son deyim, aslında devletin sönme sürecine bir alıştırmadır: bir an gelir ki, sönme yolunda olan devlet artık siyasal olmayan bir devlet olarak adlandırılabilir. Engels’in bu parçasında bulunan en dikkate değer şey, onun, sorunu anarşistlere karşı koyuş biçimidir. Engels’in çömezi olmak isteyen sosyal-demokratlar, 1873’ten bu yana, anarşistlerle milyonlarca kez tartışmışlardır, ama gerçek odur ki, bu

işi Marksistlerin yapabileceği ve yapmaları gerektiği gibi yapmamışlardır. Anarşistlerde, devletin ortadan kalkması düşünür, karışık ve devrimci olmayan bir durumdadır: İşte Engels sorunu böyle koyuyordu. Açıkçası, anarşistlerin görmek istemedikleri şey devrimdir; devrimin doğuşu ve gelişmesi, zorla, otoriteyle ve devlet gücüyle ilgili özgül görevleridir.

Bugünkü sosyal-demokratlar için anarşizmin eleştirisi, alışıldığı üzere, şu katıksız küçük-burjuva bayağılığına indirgenir: “Biz devleti kabul ediyoruz, anarşistler etmiyor!” Kuşkusuz böylesine bir bayağılık, düşüncesi ne kadar kıt, devrimciliği ne kadar yetersiz olursa olsun, işçilerde bir iğrenme duygusu uyandırmaktan geri kalmaz. Engels’in dediği başkadır: o, devletin ortadan kalkmasını, bütün sosyalistlerin, sosyalist devrimin bir sonucu olarak kabul ettiklerini belirtir. Sonra da somut devrim sorununu, yani sosyal-demokratların, söz uygun düşerse, “irdeleme” işini yalnızca anarşistlere bırakarak, oportünizm gereği, alışıldığı üzere bir yana attıkları sorunu koyar. Ve böylece Engels, boğayı boynuzlarından yakalar: Komün, devletin devrimci iktidarından, yani egemen sınıf olarak silahlanmış, örgütlenmiş proletaryadan, daha çok yararlanmamalı mıydı?

Her taşın altından çıkan resmi, sosyal-demokrasi, ya yalnızca ham kafa sarakası, ya da en iyi olasılıkla, şu “sonra görürüz” biçimindeki kaçamaklı safsatayla, proletaryanın devrimdeki somut görevleri sorununu genellikle geçiştiriyordu. Ve anarşistler, bu sosyal-demokrasinin görevini yapmadığını, işçilerin devrimci eğitimi görevini yapmadığını söylemekte yerden göğe dek haklıydılar. Engels, proletaryanın, aynı zamanda hem bankalar hem de devletle ilgili olarak yapmak zorunda olduğu şeyi ve bunu nasıl yapması gerektiğini, en somut bir biçimde irdelemek için, son proleter devrim deneyinden yararlanmıştı.

Dipnotlar

¹ Burada şu makaleler söz konusudur: K. Marks: Politik Aldırmazlık; F. Engels: Otorite Üzerine.

ERFURT PROGRAM TASARISININ ELEŞTİRİSİ

V. İ. Lenin – Devlet ve Devrim

Marksizm'in devlet öğretisi çözümlenirken, Engels tarafından 29 Haziran 1891'de Kautsky'ye gönderilen —ve Neue Zeit'te ancak on yıl sonra yayınlanmış bulunan— Erfurt program tasarısı eleştirisinin¹ sözü edilmeden geçilemez; çünkü bu yazı, özellikle sosyal-demokrasinin devlet örgütüyle ilgili sorunlardaki oportünist düşüncelerinin eleştirisine ayrılmıştır.

Engels'in modern kapitalizmdeki dönüşümleri nasıl bir dikkat ve nasıl bir düşünce derinliğiyle izlediğini ve böylece, emperyalist çağımızın sorunlarını, belirli bir ölçüde, nasıl sezebildiğini gösteren, ekonomik sorunlar üzerinde çok değerli bir bilgi verdiğini de bu arada belirtelim. Bu bilgi şudur: Program tasarısında kapitalizmi belirlemek için kullanılmış bulunan “plan yokluğu” (Planlosigkeit) sözcükleri konusunda, Engels, şöyle yazar:

“Eğer hisse senetli şirketlerden, koca sanayi kollektif egemenliği altına alan ve tekelleştiren tröstlere geçsek, bunun yalnızca özel üretimin değil ‘plan yokluğu’nun da sonu olduğunu görürüz.” (Neue Zeit, 20. yıl, 1901-1902, c. I. s. 8).

Burada, modern kapitalizmin, yani emperyalizmin, teorik değerlendirmesinde var olan en önemli şeyi, yani, kapitalizmin tekeli kapitalizm durumuna dönüştüğü gözlemini buluyoruz. Bunun altını çizmek gerekir; çünkü tekeli kapitalizmin, ya da tekeli devlet kapitalizminin, artık kapitalizm olmadığını, bundan böyle, “devlet sosyalizmi” olarak nitelendirebileceğini vb. ileri süren burjuva reformist önermesi, en yaygın yanlış düşünce durumundadır. Elbette ki, tröstler, ne şimdiye dek tam bir planlama yapmışlardır, ne de yapabilirler. Bununla birlikte, belirli bir planlamayı da uyguladılar; sermaye babaları, üretim hacmini ulusal, hatta uluslararası ölçekte önceden hesaplar ve bu üretimi bir plana göre düzenlediler, ama gene de

kapitalist rejim içinde kalırlar; gerçi onun yeni bir evresinde, ama yadsınmaz bir biçimde kapitalist rejim içinde. Bu kapitalizmin sosyalizme “yakın” olduğu gerçeği, proletaryanın gerçek temsilcileri için, sosyalist devrimin yakınlığı, kolaylığı, olanak ve ivediliği yararına bir kanıt oluşturmalıdır; yoksa, bütün reformistlerin yaptığı gibi, hiçbir zaman bu devrimin yadsınmasına ve kapitalizmin allanıp pullanması girişimlerine göz yummak için kullanılan bir kanıt değil.

Ama şimdi gene devlet sorununa dönelim. Engels, burada: 1) Cumhuriyet sorunu üzerine, 2) ulusal sorunla devlet örgütü arasında var olan ilişki üzerine, 3) yerel yönetimsel özerklik üzerine olmak üzere, son derece değerli üç gösterge veriyor.

Cumhuriyet sorununu, Engels, Erfurt program tasarısı eleştirisinin eksenini durumuna getirmiştir. Ve Erfurt programının, tüm uluslararası sosyal-demokrasi içinde kazandığı önem anımsanır da, bu programın tüm II. Enternasyonal'e örnek olduğu düşünülürse, abartmaksızın, Engels'in burada tüm II. Enternasyonal oportünizmini eleştirdiği söylenebilir.

“Tasarının siyasal istemler bölümünde büyük bir eksiklik var”, diye yazar Engels, “asıl söylenmesi gerekli olan şey söylenmemiş bulunuyor.” (altı Engels tarafından çizilmiştir).

Engels, sonra Alman anayasasının, uyarınca söylemek gerekirse, 1850 aşırı gerici anayasasının (Prusya anayasasının -ç.) bir kopyası olduğunu, Reichstag'ın, Wilhelm Liebknecht'in deyimine göre, “mutlakiyetin (apış arasındaki -ç.) asma yaprağı”ndan başka bir şey olmadığını ve “çalışma araçlarının ortak mülk durumuna dönüşümü”nü —küçük devletlerin ve bir küçük Alman devletleri konfederasyonunun varlığını yasallaştıran bir

anayasa temeli üzerinde— gerçekleştirmek istemenin, “açıkça saçma” bir tutum olduğunu gösterir.

Almanya’da, cumhuriyet isteminin, programa yasal olarak yazılamayacağını çok iyi bilen Engels, “ona (bu konuya) dokunmak tehlikeli olurdu” diyecekler. Bununla birlikte, Engels, “herkes”in yetindiği bu apaçık düşünce ile yetinmez. Şöyle sürdürür:

“Ama ne olursa olsun, olaylar ileri doğru zorlanmalıdır. Bunun ne kadar gerekli olduğunu, bugün sosyal-demokrat basının büyük bir bölümünde yayılmaya (en-reissende) başlayan oportünizm apaçık gösterir. Partinin, sosyalistlere karşı yasanın yenilenmesi korkusu içinde, ya da bu yasa yürürlükteyken mevsimsiz olarak yayılmış bazı düşünceleri anımsayarak, şimdi, bütün istemlerini barışçı yoldan gerçekleştirmek için, Almanya’da yürürlükteki yasal düzeni yeterli olarak kabul etmesi isteniyor...”

Alman sosyal-demokratlarının olağanüstü yasanın yenilenmesi korkusuyla hareket etmeleri, Engels’in birinci plana koyduğu ve duraksamaksızın oportünizm olarak suçladığı, özsel bir olgudur. Almanya’da ne cumhuriyet ne de özgürlük olduğu için, “barışçı” bir yol düşlemenin, sağduyuya kesinlikle aykırı bir şey olduğunu söyler. Engels, elini-kolunu bağlamamak için, hayli sakıntılıdır. Cumhuriyetin, ya da çok büyük özgürlüğün var olduğu (ülkelerde, sosyalizme doğru barışçı bir evrimin “tasarlanabileceğini” (yalnızca “tasarlamak”!) kabul eder. Ama Almanya’da, diye yineler,

“... Hükümetin gücünün hemen her şeye yettiği Reichstag ve bütün öteki temsili kurumların gerçek bir güçleri olmadığı Almanya’da, böyle şeyler ilan etmek ve üstelik bunu bir zorunluluk da olmadan yapmak mutlakiyetin (apış arasındaki -ç.) asma yaprağını kaldırmak ve onun çıplaklığını kendi vücuduyla örtmek demektir...”

Mutlakiyetin çıplaklığını örtenler, aslında, büyük çoğunlukları içinde, bu bilgileri “kürk altına” koyan (saklayan) Alman sosyal-demokrat partisinin resmi önderleridir.

“Böylesine bir siyasa, uzun erimde, partiyi yanlış bir yola sürüklemekten başka bir sonuç vermez. Genel ve soyut siyasal sorunlar birinci plana konur ve böylece, ilk önemli olaylarda, ilk siyasal bunalımda kendiliğinden gündeme giren en ivedi somut sorunlar saklanır. Bundan, karar anında partinin fenersiz yakalanması ve önemli noktalar üzerinde, bu sorunların hiç tartışılmamış olması yüzünden, karışıklık, ve birlik yokluğunun egemen olmasından başka ne sonuç çıkabilir?...”

“Geçici günlük çıkarlar karşısında büyük temel düşüncelerin bu unutulmuşu, bu geçici başarılar peşinde koşma ve daha sonraki sonuçlarını hesaba katmadan geçici başarılar yöresinde girilen bu savaşım, hareketin yarınının bugüne feda edilerek bu yüzüstü bırakılışı, —bütün bunların belki namuslu dürtüleri vardır. Ama bütün bunlar oportünizmdir ve oportünizm olarak kalır. Oysa,

‘namuslu’ oportünizm, belki de bütün oportünizmlerin en tehlikelisi...’

“Partimizin ve işçi sınıfının, egemenliğe ancak demokratik bir cumhuriyet biçimi altında ulaşabileceği son derece açık bir şeydir. Demokratik cumhuriyet, büyük Fransız Devriminin daha önce göstermiş olduğu gibi, proletarya diktatorasının da özgül biçimidir...”

Engels burada, Marks’ın bütün yapıtlarını kırmızı bir çizgi gibi işaretleyen o temel düşünüyü, yani demokratik cumhuriyetin proletarya diktatorasına götüren en kısa yol olduğu düşünüyü özellikle belirgin bir duruma koyarak, yeniden ele alır. Çünkü böyle bir cumhuriyet, sermaye egemenliğini, dolayısıyla yığınların ezilmesini ve sınıflar savaşımını hiçbir zaman ortadan kaldırmadığı halde, kaçınılmaz bir biçimde, savaşımın genişlemesine, gelişmesine, depreşmesine, kızışmasına götürür; öyle ki, ezilen yığınların can alıcı çıkarlarını karşılama olanağı bir kez ortaya çıktıktan sonra, bu olanak, ancak ve yalnızca proletarya diktatorasında, bu yığınların proletarya tarafından yönetiminde gerçekleşir. Tüm II. Enternasyonal için, bunlar da Marksizm’in “unutulmuş sözleri”dir; ve bu unutuş Menşevik partisi tarihinde, 1917 Rus devriminin (Şubat Devrimi -ç.) ilk altı ayı sırasında çok belirgin bir biçimde ortaya çıkmış bulunuyor.

Federatif cumhuriyeti, nüfusun ulusal bileşimiyle ilişkili olarak ele alan Engels, şöyle yazar:

“Neyi gerçekleştirmek gerekir bugünkü Almanya’da (gerici kralcı anayasası ve Almanya’nın küçük devletler biçiminde, daha az gerici olmayan, ‘prusyacılık’ özelliklerini bir bütün oluşturan bir Almanya içinde eritecek yerde, devam ettiren bölünmesiyle birlikte)? Bana kalırsa, proletarya, bir ve bölünmez cumhuriyetten başka bir biçimden yararlanamaz. Birleşik Devletlerin engin toprakları üzerinde, federatif cumhuriyet, bundan böyle doğuda bir engel olmaya başlamasına karşın, bugün de, tümü bakımından, bir zorunluluktur. Federatif cumhuriyet, iki ada üzerinde dört ulusun yaşadığı ve tek parlamentoya karşın, bugün bile yan yana üç farklı mevzuatın var olduğu İngiltere’de bir ilerleme oluşturabilir. Küçük İsviçre’de, bu ülke yalnızca Avrupa devletler sistemi içinde salt pasif bir üye olmakla yetindiği için, federatif cumhuriyet uzun zamandan beri göz yumulması olanaklı bir engel oluşturuyor. İsviçre türü bir federatif örgütlenme, Almanya için büyük bir gerileme oluşturabilir. Federal bir devleti merkezîyetçi bir devletten iki nokta ayırt eder: önce, her federe devletin, her kanton’un, kendi öz yurttaşlık ve ceza yasalarına kendi öz tüzel (adli) örgütüne sahip olması; sonra da, halk meclisinin yanı sıra, büyük ya da küçük her kanton’un kanton olarak oy verdiği bir federe devletler temsilcileri meclisinin varlığı.” Federal devlet Almanya’da tamamen merkezîyetçi bir devlete geçişi oluşturur; ve 1866 ve 1870’te yapılmış olan “yukardan aşağı devrimi” geriletmek değil, tersine, onu “aşağıdan yukarı bir hareket”le tamamlamak gerekir.

Engels, devlet biçimleriyle ilgilenmeyi yararsız bulmak şöyle dursun, tersine, üzerinde durulan geçici biçimin hareket ve varış noktalarını, her belirli durum içinde, bu durumun tarihsel ve somut özelliklerine göre belirlemek için, geçici biçimleri büyük bir özenle çözümlemeye çalışır.

Engels de, tıpkı Marks gibi, proletarya ve proleter devrim açısından, demokratik merkezîyetçiliği, bir ve bölünmez cumhuriyeti savunur. Federatif cumhuriyeti, ya bir istisna ve gelişmeye bir engel olarak, ya da monarşiden merkezileştirilmiş cumhuriyete bir geçiş olarak, ama bazı koşullarda bir “ilerleme” olarak düşünür. Ve bu özel koşullar arasında, ulusal soruna ilk planda yer verir.

Marks’ta olduğu gibi Engels’te de, her ikisi de küçük devletlerin gerici niteliğini ve bazı somut durumlarda bu gerici niteliği gizlemek için ulusal sorundan yararlanılmasını amansızca eleştirmiş olmalarına karşın, yapıtlarının hiçbir yerinde, bir istek belirtisi halinde de olsa, ulusal sorunun öneminin küçümsendiği, geçiştirildiği görülmez; oysa Hollandalı ve Polonyalı Marksistler, “kendi” küçük devletlerinin dar burjuva milliyetçiliğine karşı son derece haklı savaşımdan hareketle, çoğu kez ulusal sorunun önemi küçümseme, onu geçiştirme hatasını işliyorlar.

Hatta coğrafi koşulların, dil birliğinin ve yüzlerce yıllık tarihin, ülkenin küçük parçalara bölünmesiyle ilgili olarak ulusal soruna “son vermesi” gerekir gibi görünen İngiltere’de bile, Engels, ulusal sorunun henüz bir sonuca bağlanmamış olması açık gerçeğini hesaba katar ve bu yüzden, federal cumhuriyeti bir “ilerleme” olarak düşünür. Kuşkusuz, bunda ne federal cumhuriyetin kusurlarını eleştirmekten, ne de birliği, demokratik ve merkezîyetçi cumhuriyet yararına propaganda ve kararlı savaşımdan bir vazgeçme belirtisi vardır.

Ama bu demokratik merkezîyetçiliği, Engels, hiçbir zaman, burjuva ve aralarında anarşistlerin de bulunduğu küçük-burjuva ideologların ona verdikleri bürokratik anlamda anlamaz. Engels bakımından, merkezîyetçilik, “komünler” ve bölgelerin devlet birliğini tamamen kendi istekleriyle savunmaları koşuluyla, her tür bürokratizm ve her tür yukardan “buyurma”yı söz götürmez biçimde ortadan kaldıran geniş bir yerel yönetsel özerklikliği hiç mi hiç dışlamaz.

Devlet üzerine, Marksist bir programın temelinde bulunması gereken görüşlerini geliştirerek, “... O halde, merkezci cumhuriyet” diye yazar Engels. “Ama 1798’de kurulmuş, imparatorusuz imparatorluktan başka bir şey olmayan bugünkü Fransız cumhuriyeti anlamında değil. 1792’den 1798’e dek, her Fransız ili, her komün (Gemeinde), Amerikan örneğine göre, tam yönetsel özerklikliğine sahipti. Bizim de tıpatıp sahip olmamız gereken şey, budur. Bu özerklikliğin nasıl örgütleneceğini ve bürokrasiden nasıl vazgeçilebileceğini, Amerika ve birinci Fransız cumhuriyeti bize göstermiş bulunuyor ve bugün de, Avust-

ralya, Kanada ve öteki İngiliz sömürgeleri bize aynı şeyi gösterir. Böylesine bir bölgesel ve komünal özerkliklik, örneğin Kanton’un Bund (yani konfederal devletin tümü -L.) karşısında, ama aynı zamanda il (Bezirk) ve komün karşısında da, gerçekten çok bağımsız bulunduğu İsviçre federalizminden çok daha fazla özgürlük kaldırır. Kantonal hükümetler, illerin genel yöneticilerini (Bezirksstatthalter) ve valilerini atarlar; bu yöntem İngilizce konuşulan ülkelerde hiç bilinmez ve biz de, gelecekte, Prusyalı Landrate ve Regierungsräte’lerden (komiserler, yönetim çevresinin polis şefleri, yöneticiler ve genel olarak yukarıdan atanan memurlar -L.) kurtulmakta ne kadar kararlıysak, bu yöntemden kurtulmakta da o kadar kararlı olmalıyız.” Bundan dolayı, Engels, programın özerkliklikle ilgili maddesinin şöyle formüle edilmesini önerir: “il, ilçe ve bucaklarda genel oyla seçilmiş memurlar aracılığıyla, tam özerk yönetim. Devlet tarafından atanmış bütün, yerel ve bölgesel otoritelerin ortadan kaldırılması.”

Kerenski ve öteki “sosyalist” bakanlar hükümeti tarafından yasaklanan Pravda’da² (28 Mayıs 1917 tarihli 68. sayısında), bizim sözde devrimci bir sözde demokrasinin sözde sosyalist temsilcilerinin bu noktada —tabii yalnızca bu noktada değil, nerde o günler— demokratizm’den göze batır bir biçimde ayrıldıklarını göstermek fırsatını daha önce bulmuştum. “Koalisyon”larıyla emperyalist burjuvaziye bağlanmış bulunan adamların, bu söylenenlere sağır kalmalarında anlaşılacak bir şey yoktur.

Engels’in özellikle küçük-burjuva demokratları arasında çok yaygın bulunan bir önyargıyı, olaylara dayanarak, yetkin bir belginlikle çürüttüğünü belirtmek büyük bir önem taşır. Bu önyargıya göre, federatif bir cumhuriyet, merkezi bir cumhuriyetten daha çok özgürlük içerir. Bu, yanlıştır. Engels tarafından sözkonusu edilen, 1792-1798 merkezi Fransız cumhuriyeti ve federatif İsviçre cumhuriyeti ile ilgili olgular, bu savı çürütür. Gerçekten de demokratik merkezi cumhuriyet, federatif cumhuriyetten daha çok özgürlük saklıyordu. Başka bir deyişle, tarihin gördüğü azami yerel, bölgesel vb. özgürlükler, federatif cumhuriyet tarafından değil, merkezi cumhuriyet tarafından sağlanmıştı.

Partimiz, tüm federatif ve merkezi cumhuriyet sorunuyla yerel, yönetsel özerkliklik sorununa olduğu gibi, bu olguya da, propaganda ve ajitasyonunda yeterince dikkat göstermemiş ve gene de göstermemektedir.

Dipnotlar

¹ Erfurt Programı. Alman sosyal-demokrasisinin, 1875 Gotha Programının yerine geçmek üzere, 1891 Ekiminde Erfurt Kongresinde kabul edilen programı. Erfurt programının yanlışlıkları Engels tarafından, 1891 Sosyal-Demokrat Program Taslağı Eleştirisine Katkı’da eleştirilmiştir. (Bakınız: Marks-Engels, Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirileri. Sol Yayınları, Ankara.)

² Pravda [Gerçek]. Petersburg’da yayınlanan ve Petersburg işçilerinin girişimiyle Nisan 1912’de kurulan yasal günlük Bolşevik gazete.

Pravda, işçiler tarafından, toplanan parayla çıkan bir işçi yığın gazetesiydi. Gazete yöresinde, geniş bir işçi muhabir ve yazarlar çevresi oluştu. Bir yılda, gazete 11.000 işçi mektubu yayınlandı. Pravda ortalama olarak günde 40.000 basıyordu ve günlük tirajının 60.000'e yükseldiği aylar da olmuştur.

Yurt dışında bulunan Lenin, Pravda'yı yönetiyor, yazı kuruluna hemen her gün yazıyor, ona direktifler veriyor, Partinin en güçlü yazarlarını gazete yöresinde topluyordu. Pravda, sürekli olarak polis kovuşturmasına uğruyordu. Çıktığı ilk yıl içinde, 46 kez toplandı ve yazarlarına karşı 36 dava açıldı; yazarlar, toplam olarak, 47,5 ay hapiste kaldı. İki yıl üç ay içinde Pravda, Çar hükümeti tarafından sekiz kez yasaklandı, ama herkesinde yeni bir ad altında, yeniden yayınlandı: Raboçaya Pravda [İşçi Gerçeği], Sovernaya Pravda [Kuzey Gerçeği], Pravda Truda [İş Gerçeği], Za Pravda [Gerçek İçin], Proletarskaya Pravda [Proleter Gerçeği], Put Pravdi [Gerçek Yolu], Raboçi [İşçi], Trudovaya Pravda [Çalışma Gerçeği]. 8 (21) Temmuz 1914'te, Birinci Dünya Savaşı öngününde gazete yasaklandı. Pravda'nın yeniden yayınlanması, ancak Şubat Devriminden sonra mümkün oldu. 5 (18) Mart 1917'den itibaren R.S.D.İ.P. [Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin organı olarak çıkmaya başladı. Lenin 5 (18) Nisan'da, yurt dışından dönüşte, yazı kuruluna girdi ve gazetenin yönetimini eline aldı. 5 (18) Temmuz 1917'de Pravda idarehanesi, harp okulu öğrencileri ve Kazaklar tarafından yıkıldı. 1917 Temmuz-Ekim dönemi içinde, geçici hükümetin kovuşturmasına hedef olan Pravda birkaç kez adını değiştirdi ve Listok Pravdi [Gerçek Yapağı], Proletari [Proleter], Raboçi [İşçi], Raboçi Put [İşçi Yolu] adları altında yayınlandı. 27 Ekim'den (9 Kasım'dan) itibaren, gazete eski adını aldı.

PLEHANOV'UN ANARŞİSTLER İLE POLEMİĞİ

V. İ. Lenin – Devlet ve Devrim

Plehanov, anarşizmin sosyalizm karşısındaki tutumuna, 1894'te Almanca yayınlanan özel bir broşür ayırmıştır: Anarşizm ve Sosyalizm.

Plehanov bu konuyu, anarşizmde karşı savaşımında en güncel, en ivedi ve siyasal bakımdan en özsel sorunu, yani, devrimin devlet karşısındaki tutumu ve genel olarak devlet sorununu tamamen atlayarak inceleme cambazlığını göstermiştir! Broşürü iki bölümdür: biri, Stirner'in, Proudhon'un vb. düşünlerinin evrimi üzerine değerli bir dokümantasyon kapsayan tarihsel-yazınsal bir bölüm; öteki, bir anarşisti bir hayduttan ayırt etmenin olanaksızlığı üzerine, kötünün kötüsü us yürütmelerin bulunduğu hepten ham kafa bir bölüm.

Konuların bu bağdaşımı, Plehanov'un Rusya'nın devrim öncesi ve devrimci dönemi sırasındaki tüm etkinliğinin en eğlenceli ve en özellik belirtici yanıdır. Plehanov, 1915'ten 1917'ye dek, işte böyle göründü: siyasette burjuvazinin ardından sürüklenen yarı-doktriner, yarı-ham kafa.

Marks ve Engels'in, anarşistlerle yaptıkları tartışmalarda, devrimin devlet karşısındaki tutumu üzerine görüşlerini, özellikle ve büyük bir özenle belirtmeye çalıştıklarını gördük. Marks'ın Gotha Programının Eleştirisi'ni 1891'de yayınladığı zaman, Engels şöyle yazmıştı: "O anda bizler (yani Marks ve Engels) Enternasyonal'in¹ (Birinci Enternasyonal) La Haye Kongresinden ancak iki yıl sonra, Bakunin ve anarşistlerle savaşın göbeğinde bulunuyorduk."

Anarşistler, Paris Komünü'nü, kendi öğretilerini doğrulayan, söz uygun düşerse, "kendilerine özgü" bir şey olarak göstermeye çalışmışlardır. Ama onlar, Komün'ün verdiği derslerden de, Marks'ın Komün üzerindeki çözümlemesinden de hiçbir şey anlamamışlardır. Eski devlet

makinesini parçalamak gerekli midir ve onu neyle değiştirmek gerekir, gibi somut siyasal sorunlar üzerinde, anarşistler, yaklaşık biçimde de olsa, gerçeği yansıtan hiçbir şey söylememişlerdir.

Ama "anarşizm ve sosyalizm" konusunu, devlet sorununu tamamen atlayarak, Marksizm'in Komün'den önce ve Komün'den sonraki tüm gelişmesini dikkate almaksızın incelemek, kaçınılmaz bir biçimde oportünizm sapmak demektir. Çünkü oportünizm için özellikle gerekli olan şey, az önce belirttiğimiz iki sorunun hiç konmamış olmasıdır. Bu kadarı bile, oportünizm için bir yengidir.

Dipnotlar

¹ Enternasyonal'in La Haye Kongresi, 2-7 Eylül 1872'de toplandı. Marks ve Engels bu kongrede hazır bulundular. 65 delege katıldı. Gündemde başlıca şu konular yer alıyordu: genel kurulun hakları; proletaryanın siyasal eylemi. Çalışmalar, Bakunincilere karşı sert bir savaşım havası içinde geçti. Kongre, Genel Kurulun haklarını genişletmeyi kararlaştırdı. "Proletaryanın siyasal eylemi" ile ilgili olarak, kararında, proletaryanın toplumsal devriminin yengisini sağlamak için kendi öz partisini kurmak zorunda olduğu ve büyük görevinin siyasal iktidarın fethi olduğunu ilân etti. Bu kongrede, Bakunin ve Guillaume, bozguncu ve proletarya düşmanı yeni bir partinin kurucuları olarak, Enternasyonal'den çıkarılmışlardır

KAUTSKY’NİN OPORTÜNİSTLER İLE POLEMİĞİ

V. İ. Lenin – Devlet ve Devrim

Kautsky’nin yapıtları, Rusçaya, başka hiçbir dile olmadı kadar çok çevrilmiştir. Bazı Alman sosyal-demokratlarının, şaka yollu, Kautsky’nin Rusya’da Almanya’dan çok okunduğunu söylemeleri boşuna değildir. (Ayrıca içinde belirtelim ki, bu şakada, bu şakayı yapanların aklına bile gelmeyen derin bir tarihsel gerçek payı vardır. Rus işçileri, 1905’te, dünyanın en iyi sosyal-demokrat yazının en iyi yapıtlarını, o zamana dek görülmemiş miktarda ısmarlayıp, bu yapıtların öteki ülkelerdeki çevirilerini ve asıllarını çok sayıda elde ederek, daha ileri bir komşu ülkenin hatırı sayılır deneyimini, söz yerindeyse, hızlı bir tempoyla bizim proleter hareketimizin genç toprağı üzerine aktardılar.)

Kautsky, bizde, Marksizm üzerine popüler açıklamasıyla ve özellikle, başta Bernstein olmak üzere, oportünistlere karşı açtığı tartışma dolayısıyla tanınır. Bununla birlikte, pek de iyi bilinmeyen, ama 1914-1915 büyük bunalımı sırasında Kautsky’nin o son derece utanç verici kafa karışıklığına ve sosyal-şovenizmin savunmasına nasıl kayabildiği çözümlenmek istenirse, üzerinde durulması gereken bir gerçek var. Bu gerçek, oportünizmin Fransa (Millerand ve Jaures) ve Almanya’daki (Bernstein) en gözde temsilcilerine karşı çıkmadan önce, Kautsky’nin çok büyük kararsızlıklar göstermiş olmasıdır. 1901-1902 arasında Stuttgart’ta çıkan ve devrimci proleter düşünleri savunan Marksist Zarya’gazetesi, Kautsky ile tartışmak ve onun 1900 Paris Sosyalist Enternasyonal Kongresine² önerdiği melez, kaçamaklı ve oportünistlerle uzlaşıcı karar tasarısını “lastikli karar” olarak adlandırmak zorunda kalmıştı. Karl Kautsky’nin, Bernstein’a karşı savaşıma girişmeden önce daha az olmayan duraksamalarını gösteren mektupları da Almanya’da yayınlanmış bulunuyor.

Çok daha önemli bir şey de şudur: şimdi, Kautsky’nin Marksizm karşısındaki son ihanetinin tarihini irdeleyen, onun oportünistlerle yaptığı tartışmada, özellikle

devlet sorununda, sorunu koyma ve inceleme biçiminde oportünizme doğru sürekli bir sapma saptıyoruz.

Kautsky’nin oportünizme karşı ilk önemli yapıtını, Bernstein ve Sosyal-Demokrat Program adlı kitabını alalım. Kautsky, bu kitapta Bernstein’i inceden inceye çürütür. Ama ilginç olan şudur:

Bernstein, onu Erostrat biçimi ünlüştiren Sosyalizmin Öncülleri adlı kitabında, Marksizm’i “blankicilik” ile suçlar. (O zamandan bu yana, Rusya’daki oportünistler ve liberal burjuvalar tarafından, Marksizm’in devrimci temsilcilerine, Bolşeviklere karşı bin kez ileri sürülen suçlamadır bu.) Adı geçen kitabında, Bernstein, Marks’ın Fransa’da İç Savaş’ı üzerinde özellikle durur; gördüğümüz gibi, Marks’ın Komün’den çıkan dersler üzerine görüşünü, Proudhon’un görüşüyle boş yere birleştirmeye, özdeşleştirmeye çalışır. Bernstein’in özellikle dikkatini çeken şey, Komünist Manifesto’nun 1872 önsözünde Marks’ın altını çizmiş olduğu sonuçtur. Marks bu önsözde şöyle der: “İşçi sınıfı, devlet makinesini olduğu gibi ele geçirmek ve onu kendi hesabına kullanmakla yetinemez.”

Bu formül, Bernstein’ın o kadar “hoşuna gider” ki, bunu tamamen çarpıtılmış oportünist bir anlamda yorumlayarak, kitabında en az üç kez yineler.

Oysa görmüş olduğumuz gibi, Marks, işçi sınıfı, tüm devlet makinesini parçalamak, yıkmak, berhava etmek (Sprengung, patlama, —deyim Engels’indir) zorundadır demek ister. Oysa Bernstein’a göre, Marks bu sözcüklerle, işçi sınıfını, iktidarı ele geçiriş sırasında, çok devrimci bir etkinliğe karşı, sözde uyarmış oluyordu.

Marks’ın düşüncesinin bundan daha bayağı, daha utanç verici bir çarpıtılması düşünülemezdi.

Ve Kautsky, bu “bernştayncılık”ı o inceden inceye çürütmesinde nasıl davranmıştır?

Kautsky, oportünistler tarafından Marksizm’in bu

noktasında yol açılan çarpıtmayı derinliğine bir çözümlemeden kaçınmıştır. Yalnızca, Marks’a göre, işçi sınıfının devlet makinesini olduğu gibi ele geçirmekle yetinemeyeceğini, ama genel olarak onun üzerinde egemenlik kurabileceğini doğrulayarak, Marks’ın İç Savaş’ına Engels’in yazdığı önsözden yukarıda sözü geçen parçayı aktarmış ve başka hiçbir şey söylememiştir. Bernstein, Marks’a gerçek düşüncesinin tam tersini mi mal etmiş, Marks 1852’den başlayarak proleter devrime devlet makinesini “parçalamak” görevini mi vermiş, —bütün bunlar üzerine Kautsky tek söz söylemez.

Bunun sonucu, proleter devrimin görevleri sorununda Marksizm’i oportünizmden temelden ayıran şey, Kautsky tarafından el çabukluğuyla yok edilmiş olur!

Kautsky, Bernstein’a “karşı” şöyle yazar: “Proletarya diktatorası sorununun çözümü işini büyük bir dinginlikle, geleceğe bırakabiliriz” (Almanca baskı, s. 172).

Bu, Bernstein’a karşı bir polemik değil, aslında ona verilmiş bir ödün, oportünizm karşısında bir boyun eğmedir; çünkü şu anda, oportünistler, proleter devrimin görevleriyle ilgili en önemli sorunların “büyük bir dinginlikle geleceğe bırakılması”ndan başka bir şey istemiyorlar.

1852’den 1891’e dek, kırk yıl boyunca, Marks ve Engels, proletaryaya devlet makinesini parçalamak zorunda olduğunu öğrettiler. Ve Kautsky, 1899’da oportünistlerin bu noktada Marksizm’e düpedüz ihanetleri karşısında, bu makinenin parçalanması gerekli mi, değil mi sorununu el çabukluğuna getirip, onun yerine bu parçalama işinin somut biçimleri sorununu koyarak, bu somut biçimleri önceden bilemeyeceğimiz yolundaki o “söz götürmez” (ve kısır) ham kafa gerçeği arkasına sığırır!

Proletarya partisinin, işçi sınıfını devrime hazırlama görevi karşısındaki tutumlarında, Marks ile Kautsky arasında derin bir uçurum vardır.

Kautsky’nin bir sonraki yapıtını, gene büyük ölçüde oportünizmin yanlışlarını çürütmeye ayrılmış daha olgun yapıtını ele alalım. Bu, Toplumsal Devrim üzerindeki broşürüdür. Yazar, bu yapıtta, konu olarak özellikle “proleter devrim” ve “proleter rejim” sorunlarını almıştır. Kautsky, nice değerli düşünler ileri sürer bu broşürde; ama devlet sorununa gelince, işte o konuda susar. Broşürün her yerinde devlet iktidarının fethinden söz edilir, ama işte o kadar; yani, devlet makinesi yıkılmaksızın iktidarın fethini kabul ettiğine göre, yazar, oportünistlere ödün veren bir formülü seçmiştir. Marks’ın 1872’de Komünist Manifesto’nun programında bulunup da “eskimiş” olarak ilân ettiği şeyi, Kautsky, 1902’de diriltir.

Broşür, “toplumsal devrimin biçimleri ve silahları”na özel bir bölüm ayırır. Bu bölümde, hem siyasal yığın grevi, hem iç savaş, hem de “modern bir büyük devletin, bürokrasi ve ordu gibi egemenlik aletleri” incelenir; ama Komün’ün daha önce işçilere verdiği dersler üzerine tek sözcük bile söylenmez. Engels’in, devlet konusundaki

“boş inana dayalı” saygıya karşı herkesten çok Alman sosyalistlerini uyarmış olması, kuşkusuz bir rastlantı değildir.

Kautsky sorunu şöyle sunar: muzaffer proletarya “demokratik programını gerçekleştirecektir”; ardından, bu programın maddelerinin açıklanması gelir. Burjuva demokrasisi yerine proleter demokrasisinin geçmesi üzerine 1871’in yeni olarak getirdiği şeye gelince, bundan tek bir söz etmez. Kautsky, “ciddi” görünüşlü bayağılıkların arkasına sığırır. Şöyle:

“İktidara, güncel rejimin koşulları içinde geçmeyeceğimiz kendiliğinden anlaşılır. Devrimin kendisi, bugünkü siyasal ve toplumsal yapımızı değiştirmeye zamanı olacak, uzun soluklu, çok derin savaşımı ön gerektirir.”

Bu elbette “kendiliğinden anlaşılır”; tıpkı atların yulaf yemeleri ve Volga’nın Hazar Denizine dökülmesi gibi. Ne var ki, “çok derin” bir savaşım üzerine boş ve tumturaklı bir tümce yardımıyla, devrimci proletarya için can alıcı bir sorunun, yapacağı devrimdeki “derinlik”in, daha önceki, proleter-olmayan devrimlerden farklı olarak, devlet ve demokrasiye göre neye dayandığı sorununun baştan savulması da can sıkıcı bir şeydir.

Bu sorunu baştan savarak, Kautsky, gerçekte bu çok önemli nokta üzerinde oportünizme bir ödün verir: ona sözde korkunç bir savaş açar, “devrim düşün”ün önemi belirtir (ama devrimden çıkan somut dersleri işçiler arasında yaymaktan korktuğu zaman bu “düşün” kaç para eder); ya “her şeyden önce devrimci idealizm” der, ya da, İngiliz işçilerinin bugün “artık küçük-burjuvalardan başka bir şey olmadıklarını” bildirir.

Kautsky, şöyle yazar:

“Sosyalist toplumda çok çeşitli işletme biçimleri bir arada bulunabilirler: bürokratik, trade-unioncu [sendikalist -ç.] kooperatif bireysel ... örneğin, demiryolları gibi, bürokratik bir örgütten vazgeçemeyecek işletmeler vardır. Burada, demokratik örgütlenme, şu görünüme bürünebilir: işçiler, çalışma rejimini düzenlemek ve bürokratik aygıtın işleyişini denetlemekle görevli bir tür parlamento oluşturacak delegeleri seçebilirler. Bazı işletmeler işçi sendikalarına verilebilirler; bazıları da kooperasyon ilkesine dayanabilirler” (Cenevre’de 1903’te yayınlanmış Rusça çeviri, s. 148 ve 115).

Bu görüş biçimi yanlıştır; Marks ve Engels’in, Komün’den çıkan derslerden esinlenerek, 1870 ve 1880 yılları arasında yaptıkları açıklamalara göre bir gerilemeyi gösterir.

Sözde “bürokratik” bir örgüt zorunluluğu bakımından, demiryollarıyla genel olarak bütün büyük mekanize sanayi işletmeleri arasında, herhangi bir fabrika, herhangi bir büyük mağaza, herhangi bir büyük kapitalist tarım işletmesi arasında hiçbir ayrım yoktur. Bütün bu işletmelerde, teknik, çok sıkı bir disiplin, herkesin kendi işini zamanında

yapmasında çok büyük bir titizlik ister; tersi durumda tüm işletme durur, ya da makineler bozulur, ürünler ziyan olur. Bütün bu işletmelerde işçiler, elbette “bir tür parlamento oluşturacak olan delegeleri seçeceklerdir”.

Ama burada önemli olan nokta, bu “bir tür parlamento”nun, burjuva parlamenter kurumları anlamında bir parlamento olmayacağıdır. Burada önemli olan nokta, bu “bir tür parlamento”nun, düşüncesi burjuva parlamentarizminin çerçevesini aşmayan Kautsky’nin düşündüğü gibi, “çalışma rejimini düzenlemek ve bürokratik aygıtın işleyişini denetlemek” ile yetinmeyeceğidir. Kuşku yok ki, sosyalist toplumda, işçi temsilcilerden kurulu “bir tür parlamento”, “çalışma rejimini düzenleyecek ve aygıt’ın işleyişini denetleyecektir”; ama işte bu aygıt, “bürokratik” olmayacaktır. İşçiler, siyasal iktidarı ele geçirdikten sonra, eski bürokratik aygıtı parçalayacak, temellerine dek yıkacak, onda taş üstünde taş bırakmayacak ve onu işçi ve görevlileri kapsayan yeni bir aygıta değiştireceklerdir. Bu işçi ve görevlilerin bürokrat durumuna gelmelerini engellemek için, Marks ve Engels tarafından enine boyuna incelenmiş olan önlemler hemen alınacaktır: 1) Her işe seçimle gelme, ama her an görevden geri alınabilme; 2) İşçinin aldığından yüksek olmayan bir ücret; 3) Herkesin denetim ve gözetim işlerini yapabilmesi, yani herkesin bir zaman için “bürokrat” durumuna gelmesi ve bu yüzden kimsenin “bürokrat” olamaması için gerekli önlemlerin hemen alınması.

Kautsky, Marks’ın şu sözlerinin anlamını hiç düşünmemiştir: “Komün parlamenter bir örgenlik değil, aynı zamanda hem yürütmeci, hem yasamacı, hareketli bir gövdeydi.”

Kautsky, —(halk için olmayan) demokrasiyi (halka karşı olan) bürokrasiye bağlayan— burjuva parlamentarizmi ile, bürokrasiyi kökünden kazıyacak önlemleri hemen alacak, ve, bu önlemleri sonuna dek, bürokratizmin tamamen yıkılmasına ve halk için bir demokrasinin tamamen kurulmasına dek uygulayacak olan proleter demokratizm arasındaki ayrımı hiç mi hiç anlamamıştır.

Kautsky, burada, başka birçokları gibi, devlet karşısında “boş inana dayanan bir saygı”nın, “boş inana dayanan” bir bürokratizm “saygı”sının kanıtını verir.

Kautsky’nin oportünistlere karşı son ve en yetkin yapıtına, İktidar Yolu adlı broşürüne geçelim (galiba bu broşürün Rusçası yayınlanmadı, çünkü Rusya’da gericiğin en güçlü olduğu bir zamanda, 1909’da çıktı). Bu broşür büyük bir ilerleme gösterir; çünkü, ne Bernstein’a karşı yöneltilen 1899 broşürü gibi genel olarak devrimci programı inceler, ne de 1902’deki Toplumsal Devrim broşürü gibi gerçekleşme çağından bağımsız olarak toplumsal devrimin görevlerini; bizi “devrimler çağı”nın başladığını kabule zorlayan somut koşulları inceler.

Yazar, açıkça, genel olarak sınıf çelişkilerinin yeğinleşmesinden ve bu bakımdan özellikle önemli bir

rol oynayan emperyalizmden söz eder. Batı Avrupa için “1789’dan 1871’e dek uzanan devrimci dönem”den sonra, 1905 yılı, Doğu için benzer bir dönem açar. Dünya savaşı korkunç bir hızla yaklaşır. “Proletarya için artık zamansız bir devrim söz konusu olamaz.” “Devrimci döneme girmiş bulunuyoruz... Devrimci çağ başlıyor.”

Son derece açık sözler. Kautsky’nin bu broşürü, Alman sosyal-demokrasisinin emperyalist savaştan önce olmaya söz verdiği şey ile, savaş patladıktan sonra (Kautsky ile birlikte) düştüğü yer arasında bir karşılaştırma yapılmasını olanaklı duruma getirir. Kautsky, irdelenen broşürde şöyle yazıyordu: “Güncel durum, bir tehlike içeriyor: bu tehlike, bizim (biz, Alman sosyal-demokratları), kolaylıkla gerçekte olduğumuzdan daha ılımlı sanılmamızdır.” Ama Alman Sosyal-Demokrat Partisi’nin, gerçekte, görüldüğünden çok daha ılımlı ve çok daha oportünist olduğu ortaya çıkmış bulunuyor!

Devrimler çağına başladığını öylesine bir kesinlikle ilân ettikten sonra, kendisinin de söylediği gibi, özellikle “siyasal devrim” sorununun çözümüne ayrılmış bulunan bir broşürde, Kautsky’nin, devlet sorununu gene büsbütün bir yana bırakması çok dikkat çekicidir.

Bütün bu sorunu geçiştirme çabalarının, bütün bu susma ve evelme-gevelemelerin kaçınılmaz sonucu, birazdan üzerinde duracağımız gibi, oportünizme tam bir katılma olmuştur.

Alman sosyal-demokrasisi, Kautsky’nin ağzıyla, sanki şöyle haykırıyordu: devrimci görüşlerimi koruyorum (1899); proleter toplumsal devrimin kaçınılmaz bir şey olduğunu kabul ediyorum (1902); yeni bir toplumsal devrimler çağına başladığını kabul ediyorum (1909). Ama, proleter devrimin devlet karşısındaki görevleri sorunu ortaya çıkar çıkmaz, Marks’ın daha 1852’de söylediği şeye göre bir gerileme yapıyorum (1912).

Kautsky’nin Pannekoek’le tartışması sırasında, sorun işte böyle açıkça ortaya konmuş olur.

Dipnotlar

¹ Zarya [Şafak], İskra [Kıvılcım] gazetesi yazı kurulu tarafından Stuttgart’ta 1901-1902 arasında yayınlanan siyasal ve bilimsel Marksist dergi. Üç fasikül halinde 4 sayı çıktı. Zarya, Lenin’in şu yazılarını yayınladı: “Rastgele Notlar”, “Zemstvo palavracıları ve liberalizm Annibal’leri”, “Tarımsal sorun ve Marks’ın eleştiricileri”nin ilk dört bölümü (“Tarımsal sorunda eleştirici baylar” başlığıyla), “Rus Sosyal-Demokrasisinin tarımsal programı.”

² Burada, 23-27 Eylül 1900’de Paris’te toplanan II. Enternasyonal’in beşinci dünya sosyalist kongresi söz konusudur. Bu kongrede 791 delege hazır bulunuyordu. Rus delegasyonu 23 üyeden kuruluydu. Kongre, temel sorun —siyasal iktidarın proletarya tarafından fetih— üzerine, çoğunlukla, Lenin’in sözünü ettiği kararı, yani Kautsky tarafından önerilen “oportünistlere karşı uzlaşıcı” kararı kabul etti. Kongre ayrıca, bütün ülkelerin sosyalist partilerinin katılacağı ve sekreteryasının Bruxelles’de bulunacağı bir enternasyonal sosyalist Büro’nun kurulmasını da kararlaştırdı.

ŞAFAK REVİZYONİSTLERİ LENİNİST DEVRİMCİ DURUM ÖĞRETİSİNİ TAHRİF EDİYORLAR

İbrahim Kaypakkaya – Seçme Yazılar

Şafak revizyonistleri “ülke çapında örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden silahlı mücadelenin başlatılamayacağı” tezini ispatlamak için, tahrifat üzerine tahrifat yapmışlardır. 1) Mao Zedung yoldaşın “kı-zıl siyasi iktidarın var olması” şartlarından biri olarak ileri sürdüğü “ülke çapındaki devrimci durumun yükselmesi” şartını, “devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi” şeklinde tahrif etmişlerdir. 2) “Devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi” ifadesi, ikinci bir kez tahrif edilerek “komünist partinin ülke çapında örgütlenmesi” şekline sokulmuştur, (bak: “Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Meselesi Üzerine”). Bilindiği gibi “devrimci hareket” kavramı, proletarya dışındaki halk sınıflarını siyasi hareketleri ile kendiliğinden gelme kitle eylemlerini de kapsar. Böylece, “ülke çapında devrimci durumun yükselmesi” şartı, kaşla göz arasında, “komünist partinin ülke çapında örgütlenmesi” haline getirilivermiştir. Üstelik Mao Zedung yoldaşın “kı-zıl siyasi iktidarın var olması” şartlarından biri olarak ileri sürdüğü şeyi, bunlar, yukarıdaki tahrifata uğrattıktan sonra, hem silahlı mücadelenin başlatılması şartı, hem de kı-zıl siyasi iktidarın var olması şartı olarak ileri sürmüşlerdir. Mao Zedung yoldaş şunu diyordu: “Ülke çapında kı-zıl siyasi iktidarın var olması şartlarından biri de devrimci durumun yükselmeye devam etmesidir”. Şafak revizyonistleri bu tezi şu hale getirmişlerdir. “Komünist parti ülke çapında örgütlenmeden ve bütün kitlelere kumanda eder hale gelmeden ne silahlı mücadele başlatılabilir, ne de kı-zıl siyasi iktidar var olabilir”. Mao Zedung Düşüncesi’ne sadakatin(!) böylesi hiç görülmemiştir herhalde? “Devrimci durum”un ne olduğunu Lenin yoldaştan okuyalım:

“Bir devrimci durum olmadan, devrimin mümkün olmayacağı, Marksistler için tartışma götürmez bir gerçektir. Ayrıca her devrimci durum da devrime götürmez. Ge-

nel olarak bir devrimci durumun belirtileri nelerdir? Şu üç önemli belirtiyi ileri sürersek, herhalde yanılmış olmayız. 1) Egemen sınıflar için değişikliğe gitmeden egemenliği sürdürmek mümkün olmazsa; ‘üst sınıflar’ arasında şu ya da bu biçimde bir buhran, egemen sınıfın politikasında, baskı altındaki sınıfların hoşnutsuzluğuna ve parlamasına sebep olacak bir çatlamaya götüren buhran ortaya çıkarsa. Bir devrimin olması için, genellikle ‘alt sınıfların eski biçimde yaşamak istememesi’ yeterli değildir. ‘Üst sınıfların eski biçimde yaşamayacak durumda’ bulunması da gereklidir. 2) Baskı altındaki sınıfların sıkıntısı ve ihtiyacı, normalden daha öteye kadar ilerlemişse. 3) Yukarıdaki nedenlerin bir sonucu olarak, ‘barış zamanında’ kendilerinin soyulmasına hiç ses çıkarmadan razı olan, ama sıkıntılı zamanlarda hem buhranın her türlü şartları, hem de bizzat ‘üst sınıflar’ tarafından bağımsız tarihi eyleme itilen yığınların eyleminde önemli bir artış varsa.

“İradenin dışındaki... Bu objektif değişikliklerin (abç) hepsine birden devrimci durum denir. Böyle bir durum 1905’te Rusya’da ve bütün devrim dönemlerinde Batı’da vardı” (Lenin, Proletarya İhtilalı ve Dönek Ka-utsky, s. 16):

Görüldüğü gibi, “devrimci durum” ile devrimci hareket bambaşka şeylerdir. Hele “komünist hareket” çok daha başka bir şeydir. “Devrimci durum” ile “komünist hareket” ifadesini birbirine karıştırmak, ancak iki şekilde mümkündür. Birincisi, Marksizm-Leninizm’in zır zır cahili olmak, ikincisi de alçak bir tahrifatçı olmak. Bizim burjuva baylar, hangisine dâhilseler onu kendileri tespit etsinler. Bizce ikinci kategoriye dâhildirler. Çünkü eleştiriler karşısında zıvalıklarını haklı çıkarmak için bakın nasıl renkten renge giriyorlar:

“Eğer devrimci hareket (siz komünist parti anla-

yın), ülke çapında örgütlü değilse, devrimci durum ülke çapında yükselmez”. Devrimci durum, devrimin objektif şartlarıdır. Devrimci durum, tek tek grupların, partilerin, sınıfların iradesinden bağımsız, objektif bir olgudur. Bu sebeple, komünist partinin ülke çapında örgütlenmesine bağlı olmadığı gibi, varlığına da bağlı değildir. Partinin varlığı ve örgütlenme seviyesi, sadece devrimin sübjektif şartlarıyla ilgilidir. Partinin varlığı ve örgütlenme seviyesi, devrimci durum üzerinde etki icra eder ama onu tayin etmez. Bunlar Marksizmin alfabesidir. Fakat Şafak revizyonistleri bu açık gerçekleri çiğniyorlar. Bir yalanın altından kalkmak için yeni yalanlara başvuran ve her yalandan sonra daha çok yalan söylemek zorunda kalan bir yalancıya ne kadar da benziyorlar. Bizi eleştirmek için kaleme alınan paçavrada, şöyle yazıyorlar: “Devrim mücadelesinin(!) ülke çapında yükselmesi cümlesindeki devrim mücadelesi yerine, bazı yerlerde ve aynı anlamda devrim hareketi denmesini istismar ediyorlar”. Gördünüz mü “düzeltme”yi? Meğer “devrimci durum” değil “devrimci mücadele” imiş! Bu, tahrifatçılık da değil, düpedüz hokkabazlıktır. Veya bataklığa saplanmış birinin can havliyle çırpınmasıdır. Baylarımız, çırpındıkça revizyonizm batağına daha da fazla batıyorlar.

PARTİ İÇİNDE SINIF TESLİMİYETÇİLİĞİNE KARŞI ÇIKALIM

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

1927’de Gen Du-Siyu’nun teslimiyetçiliği, devrimin yenilgisine yol açtı. Kanla yazılan bu tarihi dersi Partimizin hiç bir üyesi unutmamalıdır.

Guomindang’ın Japonya’ya karşı henüz direnişe başlamamış olması nedeniyle, Lukuçiao Olayından önce Partinin Japonya’ya karşı milli birleşik cephe çizgisi için Parti içinden gelen esas tehlike “sol” oportünizm yani kapalı-kapıcılık idi.

Guomindang’ın Japonya’ya karşı direnişe başlamış olması nedeniyle, Lukuçiao Olayından beri Parti içindeki esas tehlike artık «sol» kapalı kapıcılık değil sağ oportünizm yani teslimiyetçilik olmuştur.

Daha Nisan ayında Parti kadrolarının Yenian toplantısında ve gene Mayıs ayında Parti Milli Konferansında ve özellikle Ağustos ayında Merkez Komitesi Siyasi Büro toplantısında (Loçuan toplantısı) aşağıdaki soruyu ortaya atmıştık Birleşik cephede proletarya mı burjuvaziye öncülük edecek, yoksa burjuvazi mi proletaryaya? Guomindang mı Komünist Partisini kendi safına çekecek, yoksa Komünist Partisi mi Guomindang’ı? Bugünkü somut siyasi görev açısından bu sorunun anlamı şudur: Guomindang, Japonya’ya Karşı Direnmek ve Milleti Kurtarmak İçin On Maddelik Program düzeyine Komünist Partisinin savunduğu topyekûn direnme düzeyine mi çıkarılacaktır? Yoksa Komünist Partisi Guomindang’ın toprak ağaları ve burjuva diktatörlüğü düzeyine, kısmi direnme düzeyine mi düşürülecektir?

Soruyu neden böylesine kesin koymamız gerekiyor? Bunun cevabı şudur:

Bir yanda, Çin burjuvazisinin uzlaşma eğilimi; Guomindang’ın maddi gücünün üstünlüğü; Guomindang Merkez Yürütme Komitesi Üçüncü Genel Oturumunun Komünist Partisine iftira ve hakaret dolu ve “sınıf

mücadelesine son” diye haykıran bildirisi ve kararları; Guomindang’ın “Komünist Partisinin teslim olması” için duyduğu özlem ve bu amaçla yaptığı geniş propaganda; Çan Kay-şek’in Komünist Partisini kontrol altına alma çabaları; Guomindang’ın Kızıl Orduyu ve Japon aleyhtarı demokratik üs bölgelerini sınırlama ve zayıflatma siyaseti; Guomindang’ın Temmuz ayındaki Luşan Eğitim Kursunda¹ “Direnme Savaşı süresince Komünist Partisinin gücünü beşte iki oranında azaltmak” için hazırlanan plan; Guomindang’ın Komünist kadroları şöhrat, servet, şarap ve kadın vaatleriyle baştan çıkarma çabaları; (Çang Nayçi tarafından temsil edilen²) bazı küçük burjuva radikallerinin siyasi teslimiyetçiliği; vb. vardır.

Öte yanda. Komünistler arasındaki teorik düzey farklılıkları; Parti üyelerimizin çoğunun Kuzey Seferi sırasında kazanılan, iki parti arasındaki işbirliği tecrübesinden yoksun olması; Parti üyelerinin büyük bir kısmının küçük burjuva kökenli oluşu; bazı Parti üyelerinin zorlu mücadele hayatına devam etmedeki isteksizliği; birleşik cephede Guomindang ile ilkesiz uyuşma eğilimi; Sekizinci Yol Ordusunda yeni tip bir savaş ağalığı eğiliminin ortaya çıkması; Guomindang hükümetine Komünistlerin katılma sorununun ortaya çıkması; Japon aleyhtarı demokratik üs bölgelerinde aşırı uyuşma eğiliminin ortaya çıkması; vb. vardır.

Yukarıda açıklanan ciddi durumun ışığında, kimin önder olacağı sorusunu kesin bir şekilde ortaya koymalı ve teslimiyetçiliğe karşı kararlı bir şekilde savaşmalıyız.

Birkaç aydan beri ve bilhassa Direnme Savaşının patlak vermesinden bu yana, Merkez Komitesi ve her kademedeki Parti örgütleri, mevcut ya da muhtemel bütün teslimiyetçi eğilimlere karşı kesin ve sert bir mücadeleye girişmiş, bunlara karşı gereken çeşitli tedbirleri almış ve

olumlu sonuçlar elde etmiştir.

Merkez Komitesi, Komünistlerin hükümete katılması meselesi hakkında bir karar tasarısı³ yayınlamıştır.

Sekizinci Yol Ordusundaki yeni savaş ağalığı eğilimine karşı bir mücadele başlatılmıştır. Bu eğilim, Kızıl Ordunun isminin değiştirilmesinden bu yana, Komünist Partisi önderliğine tam olarak uymada isteksiz davranan, bireysel kahramanlık eğilimini geliştiren, Guomindang tarafından verilen görevlerden (yani memur olmaktan) gurur duyan kişilerde görülmektedir. Bu çeşit yeni savaş ağalığı eğilimi, tıpkı dayak ve hakaret, disipline uymama, vb. şeklinde kendini gösteren eski savaş ağalığı eğilimiyle aynı köke (Komünist Partisinin, Guomindang derekesine düşürülmesi) sahiptir ve aynı sonuca (kitlelerin soğumasına) varır; bu, özellikle tehlikelidir, çünkü Guomindang-Komünist birleşik cephesi döneminde olmaktadır ve bu nedenle de özel bir dikkati ve kararlı bir muhalefeti gerektirmektedir. Guomindang müdahalesi sonucunda kaldırılan siyasi komiserler sistemi ve sonradan aynı nedenle “siyasi eğitim daireleri” diye adlandırılan siyasi şubeler sistemi yeniden kuruldu. “Dağlık bölgelerde, inisiyatifin elimizde olduğu bağımsız gerilla savaşı” yeni stratejik ilkesini başlattık ve sebatla yürüttük. Böylece Sekizinci Yol Ordusunun savaş görevlerinin ve diğer görevlerinin başarısını esas olarak teminat altına aldık. Guomindang’ın, üyelerini Sekizinci Yol Ordusuna kadro olarak gönderme talebini reddettik ve Komünist Partisinin Sekizinci Yol Ordusuna mutlak önderliği ilkesini savunduk. Aynı şekilde, Japon aleyhtarı devrimci üs bölgelerine “birleşik cephe bağımsızlık ve inisiyatif” ilkesini getirdik. “Parlamentarizm” (tabii ki Çin Partisinde mevcut olmayan II. Enternasyonal parlamentarizmi değil) eğilimlerini düzelttik; ayrıca haydutlara, düşman casuslarına ve sabotajcılara karşı mücadelemizde sebat ettik.

Sian’da Guomindang’la aramızdaki ilişkilerde ilkesiz uyuşma eğilimlerini düzelttik ve kitle mücadelesini yeniden geliştirdik.

Doğu Kansu’da genel olarak Sian’da yaptıklarımızı yaptık. Şanghay’da Çang Nay-çi’nin “daha az çağrı, daha çok tavsiye” çizgisini eleştirdik ve milli kurtuluş hareketi çalışmasında aşın uyuşma eğilimini de düzeltmeye başladık.

Güneydeki gerilla bölgelerinde -bunlar, Guomindang ile on yıllık kanlı savaşımızın kazançlarının bir kısmını, Japonya’ya karşı milli devrimci savaşımızın güney eyaletlerindeki stratejik kalelerini ve Guomindang’ın Sian Olayından sonra bile “kuşatma ve bastırma” ile yok etmeye ve hatta Lukuçiao Olayından sonra, da daha yeni olan “kaplani dağlardan tuzağa çekme” yöntemi ile zayıflatmaya çalıştığı kuvvetlerimizi temsil etmektedir- (1) şartlar ne olursa olsun kuvvetlerimizi bir araya toplamama konusunda (ki bu Guomindang’ın bu kaleleri yok etme arzusuna uyar) uyanık olmak, (2) Guomindang’ın görevlendirdiği kişileri reddetmek ve (3) bir başka Ho Ming Olayına⁴

(yani Guomindang tarafından çevrilip silahsızlandırılma tehlikesine) karşı tetikte bulunmak için özel bir dikkat gösterdik.

Haftalık “Kurtuluş”⁵ dergisinde benimsediğimiz tavır, ciddi ve ölçülü eleştiri tavrı olmaya devam etmiştir.

Kısmi direnişi topyekûn direnişe dönüştürmek için olduğu kadar, silahlı direnişte sebat edebilmek ve nihai zaferi kazanmak için de, Japonya’ya Karşı Milli Birleşik Cepheye sarılmak, onu genişletmek ve güçlendirmek gereklidir. Guomindang-Komünist birleşik cephesini sekteye uğrattıcı görüşlere kesinlikle müsamaha edilmeyecektir. “Sol” kapalı-kapıcılığa karşı hâlâ tetikte olmalıyız. Fakat bunun yanında bütün birleşik cephe çalışmalarımızda bağımsızlık ve inisiyatif ilkemize sıkı sıkıya sarılmalıyız. Guomindang ve diğer partilerle birleşik cephemiz, kesin bir programın yürütülmesi temeline dayanır. Bu temel olmaksızın birleşik cephe de olamaz, böyle bir durumda işbirliği ilkesiz olur ve teslimiyetçiliğin bir ifadesi haline gelir. Bu nedenle, Japonya’ya karşı milli devrimci savaş zafere götürmenin yolu “birleşik cephe bağımsızlık ve inisiyatif” ilkesini açıklamak, uygulamak ve savunmaktır.

Bütün bunlardan amacımız nedir? Bir bakıma, amacımız kazanmış olduğumuz yeri elde tutmaktır, çünkü bu yer bizim stratejik hareket noktamızdır ve bunun kaybedilmesi her şeyin sonu demektir. Fakat başlıca amacımız elde edilmiş bulunan yeri daha da genişletmek ve «Japon emperyalizmini yıkmak İçin milyonlarla kitleleri Japonya’ya Karşı Milli Birleşik Cepheye kazanmak» olumlu hedefini gerçekleştirmektir. Kazandığımız yeri elde tutmak ile genişletmek, birbirine ayrılmaz bir biçimde bağlıdır. Son birkaç ay içinde küçük burjuvazinin sol kanadının birçok mensubu etkimiz altında birleşmiş, Guomindang kampında yeni güçler ortaya çıkmış, Sansi’de kitle mücadelesi gelişmiş ve Parti örgütlerimiz birçok yerde genişlemiştir.

Fakat genel olarak, Partimizin örgütsel gücünün ülkenin bütünü, içinde henüz oldukça küçük olduğunu iyice kavramalıyız. Kitlelerin gücü de ülkenin bütünü içinde çok küçüktür, çünkü kitlelerin esas kesimleri olan işçiler ve köylüler henüz örgütlenmemiştir. Bu tamamen, bir taraftan Guomindang’ın denetim ve baskı siyaseti ve diğer taraftan da kendi çalışmamızın yetersizliği ya da hatta hiç olmayışı yüzündendir. Bugünkü Japonya’ya karşı milli devrimci savaşta Partimizin temel zaafı budur. Bu zaafı ortadan kaldırmadıkça Japon emperyalizmini alt edemeyiz. Bu sonuca ulaşmak için “birleşik cephe bağımsızlık ve inisiyatif” ilkesini mutlaka uygulamalı ve bütün teslimiyetçilik ya da aşırı uyuşma eğilimlerini bertaraf etmeliyiz.

Dipnotlar

¹ Luşan Eğitim Kursu, Kiangsi Eyaletinde, Luşan’da gerici rejimin çekirdeğini oluşturmak üzere Guomindang Partisinin ve hükümetinin yüksek ve orta dereceli memurlarını eğitmek için Çan Kay-şek tarafın-

dan kurulmuştu

² Çang Nay-çi, o sıralar “daha az çağrı ve daha çok tavsiye” yapmayı savunuyordu. Fakat Guomindang bir baskı siyaseti izlediğinden, Guomindang’a sadece “tavsiyede” bulunmanın faydası olmayacaktı. Guomindang’a karşı mücadele yolunda kitleleri ayaklandırmak için onlara dolaysız çağrılar yapılmalıydı. Aksi takdirde, Japonya’ya karşı savaşı devam ettirmek ya da Guomindang gericiliğine karşı direnmek imkânsız olurdu. Çang Nay-çi bu noktada yanıliyordu ve zamanla hatasını anladı.

³ Burada 25 Eylül 1937’de hazırlanan “Komünist Partisinin Hükümete Katılması Konusunda Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin Karar Taslağı” kastedilmektedir. Metin aşağıda verilmiştir:

⁴ Burada “parlamentarizm” ile bazı Partili yoldaşların devrimci üs bölgelerindeki siyasî iktidar sisteminin, yani halk temsilcileri meclisleri sisteminin burjuva parlementer sistemi haline getirilmesi konusundaki, önerileri kastedilmektedir.

⁵ Ho Ming Olayı, Japonya’ya karşı savaşın patlak vermesinden sonra olmuştur. Ekim 1934’de Merkezî Kızıl Ordu kuzeye doğru hareket ettiğinde, Kızıl Ordunun gerilla birimleri geride kaldı ve sekiz güney eyaletinin, yani Kiangsi, Fukien, Kvangtung, Hunan, Hupeh, Honan, Çekyang ve Anvey’in 14 bölgesinde, çok zor şartlar altında gerilla savaşı sürdürdüler. Japonya’ya karşı savaş başladığı zaman, bu birimler, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin talimatlarına göre hareket ederek, iç savaşın durdurulması için Guomindang ile görüşmelere başladılar ve kendilerini tek bir ordu (yani, daha sonra Yanze nehrinin güney ve kuzey kıyılarında Japonlarla inatla çarpışan Yeni Dördüncü Ordu) halinde örgütleyerek Japonya’ya karşı direniş için cepheye hareket ettiler. Fakat Çan Kay-şek bu görüşmelerden gerilla birimlerini ortadan kaldırmak amacıyla yararlanma komplosuna girişti. Ho Ming, 14 gerilla alanından biri olan Fukien-Kvangtung sınır bölgesindeki gerilla liderlerinden biriydi. Çan Kay-şek’in komplosuna karşı uyanık davranmadı; bunun sonucunda Ho Ming komutasındaki binden fazla gerilla, Guomindang kuvvetleri tarafından kuşatıldı ve silahsızlandırıldı.

BÜTÜN ÜLKEDE MİLLİ TESLİMİYETÇİLİĞE KARŞI ÇIKALIM

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Yukarıdaki noktalar sınıf teslimiyetçiliği ile ilgilidir. Bu eğilim, proletaryanın kendisini burjuva reformizmine ve burjuva baştan savmacılığına tabi kılmasına yol açar. Bu bertaraf edilmedikçe, Japonya'ya karşı milli devrimci savaşı ilerletmede, kısmi direnişi topyekûn direnişe dönüştürmede ve anayurdu kurtarmada başarılı olamayız.

Fakat bir başka tür teslimiyetçilik daha vardır. Bu, milli teslimiyetçiliktir ve Çin'in Japon emperyalizminin çıkarlarına boyun eğmesine, bir Japon sömürgesi haline gelmesine ve Çin halkının da sömürge köleleri olmasına yol açabilir. Bu eğilim şimdi Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephenin sağ kanadında ortaya çıkmış bulunuyor.

Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephenin sol kanadı, proletarya, köylüler ve şehir küçük burjuvazisini kapsayan, Komünist önderlik altındaki kitlelerden meydana gelir. Görevimiz, bu kanadı geliştirmek ve pekiştirmek için elimizden geleni yapmaktır. Bu görevin yerine getirilmesi, Guomindang'da, orduda ve hükümette reform yapmanın, birleşmiş demokratik bir cumhuriyet kurmanın, kısmi direnişi topyekûn direnişe dönüştürmenin ve Japon emperyalizmini yıkmının temel ön şartıdır.

Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephenin orta kesimi, milli burjuvazi ve küçük burjuvazinin üst tabakasından meydana gelir. Önde gelen Şanghay gazetelerinin sözcülüğünü yaptığı kişiler¹ şimdi sola doğru, yönelirken, Fu Sing Derneğinin bazı üyeleri kararsızlık göstermeye başlamıştır ve C.C. Kliginin² bazı üyeleri de bocalamaktadır. Japonya'ya karşı direnen ordular çok acı dersler aldılar ve bazıları reformlar uygulamaya başladılar, ya da buna hazırlanmaktadırlar. Görevimiz, orta kesimin ilerlemesine ve tavrını değiştirmesine yardım etmektir.

Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephenin sağ kanadı büyük toprak ağalarından ve büyük burjuvaziden meydana gelir ve milli teslimiyetçiliğin beynidir. Bu insanların teslimiyetçiliğe yönelmeleri kaçınılmazdır. Çünkü hem sa-

vaştı malının, mülkünün harap olmasından, hem de kitlelerin ayaklanmasından korkarlar. Birçoğu zaten işbirlikçidir, birçoğu Japon taraftarı olmuştur ya da olmaya hazırdır, birçoğu kararsızlık içindedir ve yalnız pek azı özel şartlar nedeni ile kesinlikle Japonya'ya karşıdır. Bazıları milli birleşik cepheye şimdilik, zorla ve isteksizce katılmıştır. Genellikle de kopmaları çok uzun sürmeyecektir. Gerçekten de büyük toprak ağaları ve büyük burjuvazi içindeki en berbat unsurların birçoğu şu anda Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cepheye bir parçalanma tezgâhlamaktadırlar, dedikodular uydurmaktadırlar ve "Komünistler ayaklanmaya girişmişler", "Sekizinci Yol Ordusu ricat ediyor" gibi masalların çoğalacağı muhakkaktır. Görevimiz milli teslimiyetçiliğe karşı azimle savaşmak ve bu mücadele içinde sol kanadı genişletmek ve pekiştirmek, orta kesimin ise ilerlemesine ve tavrını değiştirmesine yardım etmektir.

Dipnotlar

¹ Bunlar, milli burjuvazinin, Şanghay'daki Şen Pao gibi gazetelerin hizmet ettiği kesimiydi.

² Çan Kay-şek tarafından yönetilen Fu Sing Derneği ve Çen Li-fu tarafından yönetilen C.C. Kligi, Guomindang içindeki iki faşist örgüttü. Bunlar toprak ağalarının ve büyük burjuvazinin oligarşik çıkarlarına hizmet ediyordu. Fakat birçok küçük burjuva unsur zorla ya da aldatılarak onlara katılmıştı. Metin, esas olarak Fu Sing Derneğinin alt ve orta kademedeki Guomindang subaylarından meydana gelen kesimine ve C.C. Kliginin esas olarak iktidarda olmayan üyelerinden meydana gelen kesimine değinmektedir.

Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesi, 1931'den sonra Kuzey Şensi'de devrimci gerilla savaşı sayesinde tedricen kurulan devrimci üs bölgesidir. Merkezi Kızıl Ordu Uzun Yürüyüşten sonra Kuzey Şensi'ye geldiğinde burası devrimin merkezi üs bölgesi ve Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin karargâhı oldu. Burası 1937'de Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephenin kurulmasından sonra Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesi olarak adlandırıldı ve üç eyaletin ortak sınırları boyunca yirmi üç ili içine aldı

ULUSÇA BOYUN EĞME TEORİSİNİN ÇÜRÜTÜLMESİ

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Gözleri düşmanın kuvveti ile bizim zayıflığımız arasındaki karşıtlıktan başka bir şey görmeyen ve “Direnme boyun eğme demektir”, sözünü dillerinden düşürmeyen ulusça boyun eğme teorisyenleri, şimdi de, “savaşı sürdürmek boyun eğme demektir” diyorlar. Biz, bunları, Japonya ne kadar güçlü olsa da, küçüktür, oysa Çin zayıf olsa da, büyük bir ülkedir demekle inandıramayız. Bunlar, küçük ama güçlü bir ülkenin, büyük ama zayıf bir ülkeyi, gelişmiş bir ülkenin geri kalmış bir ülkeyi yenebileceğini kanıtlamak için, Sung Hanedanının Yuan, Ming Hanedanının Çing tarafından yıkılması gibi tarihsel örnekleri kanıt gösterebilirler. Biz, bunların uzun süre önce olduğunu ve bugünkü özel durumda geçersiz olduğunu söylesek bile, küçük ama güçlü bir kapitalist ülkenin, büyük ama zayıf ve geri bir ülkeyi yenebileceğini kanıtlamak için, İngiltere’nin Hindistan’ı boyunduruğu altına aldığını söyleyeceklerdir. Bu yüzden, bütün bu boyun eğme taraftarlarını susturmak ve inandırmak için ortaya başka kanıtlar koymalı ve hâlâ kararsız ve şaşırılmış durumda olanları inandırmak için propaganda işlerinde çalışanları yeterli kanıtlarla donatmalı ve böylece onların Direnme Savaşına olan inançlarını kuvvetlendirmeliyiz.

Bu durumda bizim dayandığımız temeller nelerdir? Çağımızın ayırıcı özellikleri. Bu ayırıcı özellikler, Japonya’nın gerilemekte olması ve onu destekleyenlerin azlığı ile Çin’in ilerlemesinde ve gördüğü yardımın çokluğunda, somut olarak yansımaktadır. Bizim savaşımız herhangi bir savaş değildir, Çin ile Japonya arasında bin dokuz yüz otuzlarda verilen belirli bir savaştır. Düşmanımız Japonya, her şeyden önce can çekişen emperyalist bir güçtür; Japonya, gerileme dönemine girmiş olması bir yana, İngiltere’nin henüz yükselme çağında bulunduğu ve Hindistan’ı dize getirdiği zamanki

İngiliz kapitalizminden çok farklı durumda olduğu gibi, yirmi yıl önce, Birinci Dünya Savaşındaki Japonya’dan da farklıdır. Bugünkü savaş, dünya emperyalizminin ve her şeyden önce, faşist ülkelerin genel çöküşünün arifesinde açılmıştır. Aslında, emperyalizmin son umutsuz mücadelesinin doğasından olan bu serüvenci savaşın düşmanlarımız tarafından çıkartılmasının gerekçesi budur. Bu yüzden, savaşın sonucu olarak Çin’in değil, Japon emperyalizminin egemen çevrelerinin mahvolması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Üstelik Japonya, bu savaşa, birçok ülkenin savaşa tutuştuğu ya da tutuşmak üzere olduğu bir zamanda ve bizim barbarca saldırılara karşı mücadeleye hazırlandığımız ve Çin’in kaderinin dünyanın pek çok ülkesinin ve dünya halklarının kaderiyle bağlandığı bir zamanda girişmiştir. Japonya’nın bu ülkelerde ve bu halklar arasında uyandırdığı muhalefetin asıl nedeni budur.

Peki, Çin ne durumda? Bugünkü Çin, öbür tarihsel dönemlerdeki Çin ile karşılaştırılmaz. Çin, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir toplumdur ve bu yüzden, zayıf bir ülke sayılmaktadır. Ama aynı zamanda Çin, tarihsel bakımdan, ilerleme dönemindedir ve bu, Japonya’yı yenebilecek güçte olmasının ana gerekçesidir. Biz, Japonya’ya karşı Direnme Savaşının ilerici bir savaş olduğunu söylerken, bu ilericiliği alışlagelen ya da genel anlamda kullanmadığımız gibi, Habeşistan’ın İtalya’ya karşı giriştiği savaştaki anlamda, ya da Tayping Devriminde, 1911 Devriminde kullanıldığı anlamda kullanmıyoruz; biz bunu Çin’in bugün ilerici olduğu anlamında kullanıyoruz. Çin bugün ne bakımdan ilericidir? Çin artık tümüyle feodal bir ülke olmadığı Çin’de az da olsa kapitalizm bulunduğu için ilericidir; bir burjuvazimiz ve bir proletaryamız var. Uyanan ya da uyanmakta olan geniş halk yığınlarımız var. Komünist Partimiz ve politik bakımdan ileri bir ordumuz

var; Komünist Partisinin önderliğindeki Çin Kızıl Ordusu; uzun yılların verdiği devrimci bir geleneğimiz ve deneyimimiz, özellikle Çin Komünist Partisinin kurulmasından beri geçen on yedi yıllık bir deneyimimiz var. Bu deneyim, Çin’de halkı ve politik partileri eğittiği gibi, Japonlara karşı kurulan bugünkü birliğin temellerini de attı. Mademki, 1905 devrimi deneyimi olmaksızın Rusya’da 1917 zaferi olamazdı deniliyor, bizim de son on yedi yılın deneyimleri olmaksızın Direnme Savaşını kazanmamız olanaksız olurdu diyebiliriz. İç durum böyledir.

Bugünkü uluslararası durumda, Çin, savaşta yapayalnız değildir; bu da tarihte görülmemiş bir gerçektir. Çin’in geçmişte verdiği savaşlar da, Hindistan’ın verdiği savaşlar da yapayalnız yürütüldü. Bugün Çin’i desteklemek için doğan ya da doğmakta olan çok geniş ve derin halk hareketleriyle karşılaşıyoruz. 1917 Rus Devrimi de uluslararası destek kazandı ve Rus işçileriyle köylüleri zafere ulaştı, ama bu destek, ölçü, derinlik ve doğa bakımından bizimki kadar geniş değildi. Bugün dünyadaki halk hareketleri görülmemiş bir genişlikte ve derinlikte geliyor. Sovyetler Birliği’nin varlığı, bugünkü uluslararası politikada yaşamsal bir etkidir ve Sovyetler Birliği, Çin’i, kuşkusuz, büyük bir istekle destekleyecektir, yirmi yıl önce böyle bir şey yoktu. Bütün bu etkenler, Çin’in son zaferi için vazgeçilmez önemdeki koşulları yarattı ve yarata gidiyor. Geniş ölçüde dolaysız yardım, bugün için yetersiz ve yavaş yavaş olacak, ama Çin, ilerici ve büyük bir ülke ve bunlar, ona savaşı uzatma gücü veren ve uluslararası yardım beklemesini ve almasını sağlayan etkenlerdir.

Bir de şu var: Japonya, arazisi dar, kaynakları ve nüfusu az, asker sayısı sınırlı küçük bir ülke olmasına karşılık, Çin arazisi geniş, kaynakları zengin, nüfusu kalabalık, askeri pek bol olan büyük bir ülkedir; böylece güçlülük ve zayıflık arasındaki karşıtlığın yanında, bir de küçük bir ülke ile büyük bir ülke, gerileme ve zayıf destek ile ilerleme ve kuvvetli destek arasındaki karşıtlık vardır. İşte bunun içindir iki, Çin, asla dize getirilemeyecektir. Güçlülük ve zayıflık arasındaki karşıtlıktan çıkan sonuç şudur: Japonya, belirli bir süre ve belirli bir ölçüde Çin’i eze bilir. Ve Çin’in önünde çetin bir yol vardır, Direnme Savaşı çabuk sonuca bağlanan bir savaş değil, uzatmalı bir savaş olacaktır; ama öteki karşıtlıktan da yani büyük, ilerici ve desteklenen bir şeye karşı, küçük, gerileyen ve zayıf destek gören bir ülkenin bulunması karşıtlığından çıkan sonuç şudur: Japonya, Çin’i sürgit ezemez, sonunda ne olursa olsun yenilecektir; oysa Çin, asla boyunduruk altına alınamayacak, kesin zaferi elbette kazanacaktır.

Habeşistan niçin yenildi? Birincisi, Habeşistan sadece zayıf değil, küçüktü de. İkincisi, Habeşistan Çin kadar ileri değildi; kölelikten serflik sistemine geçmekte olan, Komünist Partisi şöyle dursun ne burjuva partileri ve ne de kapitalizmi olan, Sekizinci Hareket Ordusu şöyle

dursun, Çin ordusuna benzeyen bir ordusu bile olmayan bir ülkediydi. Üçüncüsü, düşmanın karşısında tutunamadı ve uluslararası yardım gelene kadar bekleyemedi, savaşı bir başına vermek zorunda kaldı. Dördüncüsü ve en önemlisi, İtalya ‘ya karşı verdiği savaşın yönetiminde yanlışlıklar vardı. Bunlardan dolayı, Habeşistan, boyunduruk altına alındı. Ama Habeşistan’da hâlâ yaygın bir gerilla savaşı var ve bu savaş sürerse, dünya durumu değişince Habeşler, ülkelerini kurtarmaya güç yetirebileceklerdir.

Ulusça boyun eğme teorisyenleri, önce “direnme boyun eğmedir”, sonra da “savaşı sürdürmek boyun eğmek demektir” iddialarını kanıtlamak için, modern Çin’de kurtuluş hareketlerinin başarısızlıkla sonuçlanan tarihini öne sürerlerse, yanıtımız şudur: “Devir değişti.” Hem Çin’in kendisi, hem Japonya’daki iç durum ve hem de uluslararası çevre, hepsi farklı. Çin’in değişmeyen yarı-sömürge ve yarı-feodal durumu, hâlâ oldukça zayıf olmasına karşılık, Japonya’nın dünden daha güçlü olduğu ciddi bir sorundur. Japonya’nın bugün için Japon halkının dizginlerini hâlâ elinde bulundurduğu ve Çin’i istila etmek için uluslararası çelişkilerden yararlandığı da bir gerçektir. Ama uzun bir savaşta bu şeyler ister istemez karşıtlarına dönüşür. Bu değişiklikler, henüz gerçekleşmedi, ama ileride gerçekleşecektir. Boyun eğmeden yana olanlar, bu noktayı atlıyorlar. Çin’e gelince, şimdiden yeni bir halkımız, yeni bir politik partimiz, yeni bir ordumuz ve Japonya’ya karşı yeni bir direnme politikamız var. On yıl önceye göre çok farklı bir durum. Üstelik bütün bunlar daha da gelişecektir. Kurtuluş hareketlerinin defalarca başarısızlıkla karşılaştığı ve bunun sonucu Çin’in bugünkü direnme savaşı için daha büyük bir gücü biriktiremediği, tarihsel ve acı bir derstir. Ve artık, devrimci güçlerimizden hiç birini yok olmaya bırakmamalıyız. Gene de, bugünkü temel üzerinde büyük bir çaba göstererek yavaş yavaş ileriye doğru atılır, direnmemizin gücünü artırabiliriz. Bütün bu çabalar, Japonlara karşı Büyük Ulusal Birleşik Cephe üzerinde toplanmalıdır. Uluslararası desteğe gelince, doğrudan doğruya ve geniş ölçüde bir yardım görünürde yoksa da, gerekli koşullar hazırlanmaktadır. Çünkü uluslararası durum eskisine göre temelden değişmiştir. Modern Çin’in kurtuluş hareketlerindeki sayısız başarısızlıkların öznel ve nesnel koşulları vardır, ama durum bugün bambaşkadır. Bugün düşmanın kuvvetliliği ve bizim zayıflığımız gibi Direnme Savaşını çetinleştiren pek çok güçlükler var. Ama şurası da bir gerçektir ki, düşmanı yenmemiz için elverişli koşullar var. Yapmamız gereken şey, kendi öznel çabalarımızı bunlara katmaktır. Böylece güçlüklerin üstesinden gelecek, zaferi kazanacağız. Bunlar, tarihimizin hiç bir döneminde var olmayan elverişli koşullardır ve işte bundan ötürü Japonlara karşı Direnme Savaşı, geçmişin kurtuluş hareketleri gibi başarısızlıkla sonuçlanmayacaktır.

UZLAŞMA MI, DİRENME Mİ? UZLAŞMA MI, İLERLEME Mİ?

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Ulusça boyun eğme teorisinin tümüyle yersiz olduğu, yukarda, ayrıntılarıyla açıklandı. Ama bu teoriyle bağlanmayan birçok insan var; bunlar, bugünkü duruma çok üzülen samimi yurtseverlerdir. Onları üzen iki şey var: Japonlarla bir uzlaşma ve politik gelişme olanakları konusundaki kuşkular. Bu iki can sıkıcı sorun, enine boyuna tartışılıyor ve bir çözüme varılamıyor. Şimdi bunları inceleyelim.

Daha önce de açıklandığı gibi, uzlaşma sorununun kendi toplumsal kökleri vardır ve bu kökler var oldukça bu sorun ortaya çıka gidecektir. Ama uzlaşma bir çare değildir. Bu noktayı kanıtlamak için gene Japonya'ya, Çin'e ve uluslararası duruma bakmamız yeter. Önce Japonya'yı alalım. Direnme Savaşının başında, uzlaşmaya elverişli bir atmosferin doğabileceği bir zamanın geleceğini tahmin ettik; yani Kuzey Çin'i, Kiyangsu'yu ve Çeki Yang'ı işgal ettikten sonra Japonya, Çin'i teslim olmaya zorlayan bir yola başvuracaktı. Gerçekten de bu plana başvurdu, ama tehlike çabucak atlatıldı. Bunun bir nedeni, düşmanın her yerde barbarca bir politika izlemesi ve düpedüz yağmaya girişmesidir. Çin teslim olsaydı, her Çinli, yurtsuz bir köle olurdu. Düşmanın yağmacı politikası, Çin'i boyunduruk altına alma politikası, maddi ve manevi olmak üzere iki yanlıydı. Bu iki yanlı politika, bütün Çinlilere, yalnızca alt tabakaya giren halka değil, ama üst tabaka üyelerine de uygulandı. Sonunculara elbette daha nazikçe davranılıyordu, ama fark ilkede değil, uygulamanın derecesinde idi. Aslında düşman, Çin'in iç kesimlerinde, üç kuzey eyaletinde uyguladığı eski tedbirlerin aynısını uyguluyor. Maddi yönden, yoksul halkın yiyeceğini, giyeceğini bile elinden alıyor, onları aç ve çıplak bırakıyor. Üretim araçlarını yağma ediyor, Çin ulusal sanayisini zincire vuruyor. Manevi bakımdan, Çin halkının ulusal bilincini yok

etmeye çalışıyor. “Doğan Güneş” bayrağı altında bütün Çinliler, uysal uyruklar olmaya, Çin ulusal ruhunu zerre kadar göstermeleri yasaklanmış yük hayvanları derekesine düşmeye zorlanıyor. Düşmanın bu barbar politikası, Çin'in ta iç kesimlerine kadar uygulanacaktır. Japonya, o obur iştahıyla, savaşı durdurmaya hiç niyetli değildir. Japon bakanlar kurulunun Çin'deki bütün halk tabakalarını öfkeliendiren 16 Ocak 1938 tarihli demecinde belirtilen politika¹ inatla yürütülmekte. Bu öfkeyi Japon savaşının gerici ve barbar özelliği iyice körükledi; “kaderden kaçılmaz” sözü doğrulandı ve halk arasında kesin düşmanlık duygusu billurlaştı. Düşmanın ilerde, ilk fırsatta, yeniden Çin'i teslim olmaya zorlama planını uygulaması beklenir ve bizim boyun eğme taraftarları yeniden kovuklarından çıkarlar ve büyük bir olasılıkla (İngiltere, Amerika, Fransa ve özellikle İngiltere'nin üst tabakası arasındaki) yabancı unsurlarla suç ortağı olarak işbirliğine girerler. Ne var ki, olayların genel gidişi böyle bir teslimine izin vermeyecektir. Japon savaşının aman vermez ve barbar özelliği, sorunun bu yanını karara bağlamış bulunuyor.

İkincisi, Çin'i ele alalım. Direnme Savaşında Çin'in azmini destekleyen üç etken var. Her şeyden önce halkı Japonlara direnmede yöneten güvenilir bir kuvvet olarak Komünist Partisi var. Sonra, İngiltere'ye ve Amerika'ya sırtını dayamış ve bu yüzden, onlar söylemedikçe Japonlara teslim olmaya yanaşmayacak Kuomintang var. Son olarak, çoğu uzlaşmaya karşı olan ve Direnme Savaşım destekleyen öteki politik partiler ve gruplar var. Bu üçü arasındaki birlik sonucu, uzlaşmadan yana olan kimse, hainlerle birlik olacak ve herkes onu cezalandırmaya hak kazanacaktır. İhanet etmek istemeyen herkesin tutacağı tek yol, birleşmek ve Direnme Savaşını sonuna kadar sürdürmektir. Bundan dolayı, uzlaşmanın başarıya ulaşması

olasılığı yok gibidir.

Üçüncü olarak, uluslararası durumu ele alalım. Japonların müttefikleri ile öteki kapitalist ülkelerin üst tabakalarındaki bazı unsurlar dışında bütün dünya, Çin'in uzlaşmasından değil, direnmesinden yana. Bu etken, Çin'in umutlarını pekiştiriyor. Bugün, bütün ülke halkı, uluslararası güçlerin yavaş yavaş Çin'e yardım edeceği umudunu besliyor. Bu boş bir umut değil; özellikle Sovyetler Birliği'nin varlığı, Direnme Savaşında Çin'e cesaret veriyor. Şimdi her zamankinden güçlü olan sosyalist Sovyetler Birliği, her zaman, Çin'in sevincini de kederini de paylaştı. Kapitalist ülkelerin gözleri kârdan başka bir şey görmeyen üst tabaka üyelerinin hepsinin tam tersine Sovyetler Birliği, bütün zayıf ülkelere ve bütün devrimci savaşlara yardımı görev sayıyor. Yani Çin, savaşı yapayalnız vermiyor; genellikle uluslararası desteği kazandığı gibi, özellikle Sovyetlerin yardımına da dayanıyor. Çin ile Sovyetler Birliği, coğrafi bakımdan yan yana; bu durum, Japonya'nın sıkıntısını artırdığı gibi, Çin'in Direnme Savaşını da kolaylaştırıyor. Japonya'ya coğrafi yakınlık Çin'in direnmesindeki güçlükleri artırdığı gibi, Sovyetlerle olan yakınlığı da Direnme Savaşı için ayrıca lehte bir durum.

Bu konuyu şöyle bir sonuca bağlayabiliriz: uzlaşma tehlikesi var olmakla birlikte, üstesinden gelinebilir. Düşman, politikasını bir dereceye kadar değiştirse bile, temelinden değiştiremez. Çin'de uzlaşmanın toplumsal kökleri varsa da, uzlaşmaya karşı olanlar çoğunluktadır. Uluslararası plandaki bazı güçler de uzlaşmadan yana, ama ana güçler direnmeden yanadırlar. Bu üç etkenin birleşmesi, uzlaşma tehlikesinin bir yana itilmesi ve Direnme Savaşının sonuna kadar sürdürülmesi olanağını sağlıyor. Şimdi de ikinci soruyu yanıtlayalım. Yurdumuzdaki politik gelişme ile Direnme Savaşı azmi birbirinden ayıramaz. Politik gelişme ne kadar büyük olursa, savaş azmimiz o kadar fazla; savaş azmimiz ne kadar fazla olursa, politik gelişmemiz o kadar büyük olur. Ama aslında her şey bizim Direnme Savaşı azmimize bağlı. Kuomintang rejimi altındaki çeşitli alanlarda, arzu edilmeyen gelişmeler çok önemlidir ve bu zararlı etkenlerin yıllardır birikmesi, geniş yurtsever safları arasında büyük kaygı ve gevşeme kaynağı olmaktadır. Ama kötümserliğe yer yok, çünkü Direnme Savaşındaki deneyim, Çin halkının, son on ayda, geçmişteki birçok yıllarda yitirdiği ilerleme kadar ilerlediğini göstermiştir. Uzun kokuşma yıllarının birbiri üzerine binen etkileri, halkın Japonlara karşı direnme gücünün gelişmesini ciddi şekilde engelliyor ve zaferlerimizi sınırlandırıyor ve savaşta kayıplar vermemize yol açıyorsa da, Çin'deki Japonya'daki ve bütün dünyadaki genel durum, Çin halkının ilerlemekte olduğunu gösteriyor. Bu ilerleme, ilerlemeyi engelleyen kokuşma etkeni yüzünden, yavaş olacaktır. İlerleme ve ilerlemenin yavaşlığı, bugünkü durumun iki özelliğidir ve bu yavaşlık, savaşın acil gereklerine ayak

uyduramamakta ve yurtseverleri kaygılandırmaktadır. Ama biz, devrimci bir savaşın ortasındayız ve devrimci savaş, yalnızca düşmanın zehirlerini yok eden bir aşı değil, bizi de kirlerimizden arındıran bir şeydir. Her haklı devrimci savaş pek çok şeyi değiştirebilen ya da bu değişiklik için yolları açan pek büyük bir güç taşır. Çin-Japon savaşı, hem Çin'i, hem Japonya'yı değiştirecektir. Yeter ki, Çin, Direnme Savaşında ve Birleşik Cephede dirensin. Eski Japonya, yeni bir Japonya'ya; eski Çin, yeni bir Çin'e dönüşecektir. Ve hem Çin'deki ve hem de Japonya'daki halk ve başka şeyler, savaş sırasında da, savaştan sonra da, değişecektir. Japonlara karşı savaş ile ulus olarak yeniden kuruluşumuz birbiriyle sıkı sıkıya ilişkilidir. Japonya'nın da değişeceğini söylemek, yöneticilerinin giriştikleri saldırı savaşının yenilgiyle sonuçlanacağını ve belki de Japon halkının bir devrim yapmasına yol açacağını söylemektir. Japon halk devriminin zafer günü, Japonya'nın değişme günü olacaktır. Bütün bunlar, Çin'in Direnme Savaşı ile yakından ilgilidir ve hesaba katılması gerekli şeylerdir.

Dipnotlar

¹ 16 Ocak 1938'de, Japon kabinesi, Japonya'nın Çin'i zorla boyunduruk altına alacağını ilan etti. Aynı günlerde, tehditle ve bazen de tatlılıkla, Kuomintang hükümetini teslim olmaya zorluyordu. Eğer Kuomintang hükümeti "direnme niyetini sürdürürse" Japon hükümetinin Çin'de yeni bir kukla hükümet kuracağını, açılacak görüşmelerde Kuomintang'ı "taraf olarak" kabul etmeyeceğini ilan ediyordu. -Ed

ULUSÇA BOYUN EĞME TEORİSİ YANLIŞTIR ÇABUK ZAFER TEORİSİ DE YANLIŞTIR

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Nispi kuvvet, büyüklük, gelişme ya da gerileme ve desteklenme durumu gibi temel karşıt özellikler bakımından düşmanla aramızda yaptığımız karşılaştırmalı incelememizde, ulusça boyun eğme teorisini çürütmüş bulunuyoruz. Ayrıca, uzlaşmanın niçin olası olmadığını ve politik ilerlemenin olanaklı olduğunu açıkladık. Boyun eğme taraftarları, yalnızca güçlülük ve zayıflık arasındaki çelişki üzerinde durarak, öteki bütün çelişkileri savsıyor ve bunu tezlerine temel alacak şekilde şişiriyorlar. Kuvvetler arasındaki karşıtlık üzerinde durmaları, onların tek yanlılıklarını gösteriyor ve konunun bu yönünü abartmaları ise öznel olduklarını ortaya koyuyor. Böylece, soruna bütünüyle bakılınca, onların dayandıkları bir temel olmadığı ve yanıldıkları görülür. Ne boyun eğmeden yana ve ne de kötümser olmayıp, belirli bir zamanda ve belirli bir bakımdan, bizim gücümüzle düşmanıniki arasındaki açık eşitsizlik ya da ülkedeki çöküntü yüzünden şu an için kötümser bir hava içinde olanlara gelince, onların da konuyu tek yanlı ve öznel olarak ele aldıklarını söylememiz gerekir. Ama onların yola gelmeleri nispeten daha kolay. Onlar bir defa uyarıldılar mı, durumu kavrayacaklardı; çünkü onlar, yurtseverdirler ve yanılırları geçicidir.

Çabuk zaferden söz edenler de aynı şekilde yanılıyorlar. Onlar, ya kuvvetlilikle zayıflık arasındaki çelişkiyi büsbütün unutarak yalnız öteki çelişkileri ansıyorlar ya da Çin'in üstün yanlarını gerçeğe uymayacak şekilde abartıyorlar. Bunlar, bir anlık kuvvet dengesini yersiz bir kibirlilik içinde değerlendiriyor ve tıpkı "Göz önündeki bir yaprak, Tay Dağını kapatır" atasözünde olduğu gibi, bütün durum için geçerli sayıyorlar. Kısacası, onlar, düşmanın kuvvetli, bizim ise zayıf olduğumuzu kabul etmek cesaretini gösteremiyorlar. Çoğu zaman bu gerçeği yadsıdıkları için, gerçeğin bir yanını yadsımış oluyorlar.

Bunlar üstünlüklerimizin de sınırlı olduğunu kabul etmek cesaretini gösteremiyorlar ve böylece gerçeğin bir yanını daha yadsımış oluyorlar. Sonuç olarak, küçük ve büyük yanlılar yapıyorlar ve öznellik ile tek yanlılık, burada da, zarar veriyor. Bu dostların da yürekleri yerli yerinde ve onlar da yurtsever kişiler. Ama "beylerimizin gönülleri aslında yüce" olmakla birlikte, görüşleri yanlıştır ve bunlara uyarak hareket eden, başını taş duvara çarpar. Çünkü durumun değerlendirmesi gerçeğe uymazsa, hareket hedefine ulaşamaz; böylesine hareket, ordunun yenilgisi, ulusun boyun eğmesi, tutsaklığı demektir. Bu bakımdan, sonuçta, yenilgiyi önceden kabul edenlerle aynı kapıya çıkmış olur. Çabuk zafere ulaşma teorisinin de işe yaramadığı görülüyor.

Biz, ulusça boyun eğmenin tehlikesini yadsıyor muyuz? Hayır, yadsııyoruz. Çin'in iki olası gelecekle karşı karşıya olduğunu biliyoruz. Kurtuluş ya da tutsaklık Bu ikisi, şiddetli bir çatışma halinde. Bizim görevimiz, kurtuluşa ulaşmak ve tutsaklığı ortadan kaldırmaktır. Kurtuluşun koşulları, Çin'in gelişmesi, ilerlemesi (ki bu ana koşuldur), düşmanın içinde bulunduğu güçlükler ve uluslararası destektir. Biz, boyun eğme taraftarlarından farklıyız. Nesnel bir çözümleme ve çok yanlı bir görüş sonunda, ulusça boyun eğme ve kurtuluş olasılıkları üzerinde duruyor, kurtuluşun çok daha olasılığı bulunduğunu görüyor, 'bunun başarıya ulaşma koşullarını gösteriyor ve bunları sağlamaya çalışıyoruz. Boyun eğme taraftarları, öznel ve tek yanlı bir görüşle, tek olasılığı, yani ulusça boyun eğmeyi kabul ediyorlar. Kurtuluş için gerekli koşulları göstermek ya da bunları sağlamak uğruna çaba göstermek şöyle dursun, kurtuluş olasılığını bile kabul etmiyorlar. Ayrıca, biz, uzlaşma ve kokuşma eğilimlerini kabul etmekle birlikte belirttiğimiz öteki eğilim ve olayları

da görüyor ve bunların zamanla duruma egemen olacaklarını ve daha şimdiden ilk koşullarla şiddetli bir çatışma içinde olduklarını da kabul ediyoruz. Üstelik biz sağlıklı eğilimlerin ve olayların egemen olması için gerekli koşulları gösteriyor, uzlaşma eğilimlerinin üstesinden gelmeye, ülkedeki kokuşmuş durumu değiştirmeye çalışıyoruz. Bu yüzden, kötümserlerin tersine, umutsuz değiliz.

Biz de çabuk bir zaferi sevinçle karşıladık; “şeytanları” bir gecede sürüp çıkartmayı herkes ister. Ama biz, bazı kesin ve belirli koşullar olmadıkça, çabuk bir zafere nesnel gerçeklikte değil, ancak insanın hayalinde var olabileceğine işaret ediyoruz. Bu, bir düştür ve yanlış bir teoridir. Hem düşmanla ve hem de bizimle ilgili bütün koşulların nesnel ve ayrıntılı bir değerlendirmesini yaptıktan sonra, biz, kesin zafere götürecek tek yolun uzatmalı savaş stratejisi olduğuna işaret ediyoruz ve temelsiz çabuk zafer teorisini reddediyoruz. Kesin zafer için bütün vazgeçilmez koşulların sağlanması uğruna çaba gösterilmesi düşünce-sindeyiz. Bu koşullar ne kadar erken ve tam sağlanırsa, zaferden o kadar emin olacağız ve zafere daha erken ulaşacağız. Savaşın ancak bu yoldan kısaltılabileceğine inanıyoruz ve gevezelikten öteye gitmeyen ve her şeyi ucuza elde etmek çabasından başka bir şey olmayan çabuk zafer teorisini reddediyoruz.

TESLİMİYETÇİ FAALİYETLERE KARŞI ÇIKALIM

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Çin milletinin Japon saldırısıyla karşı karşıya kalmasından bu yana en önemli mesele savaşmak ya da savaşmamak olmuştur. Bu mesele 18 Eylül 1931 Olayından 7 Temmuz 1937 Lukuçiao Olayına kadar olan dönemde ciddi tartışmalara yol açtı. Bütün yurtsever siyasi partiler ve gruplar ve bütün yurtseverler şu sonuca vardılar: “Savaşmak yaşamak, savaşmamak yok olmak demektir.” Bütün teslimiyetçiler ise şu sonuca vardılar: “Savaşmak yok olmak, savaşmamak yaşamak demektir.” Bir süre için meseleyi Lukuçiao’daki direnişin gürleyen topları tayin etti. Direnişin gürleyen topları birinci sonucun doğru, ikincisinin ise yanlış olduğunu ilan etti. Fakat mesele neden geçici olarak hallolmuştu da kesin olarak hallolmamıştı? Çünkü Japon emperyalistleri Çin’i teslim olmaya zorlama siyasetini benimsemişler, uluslararası teslimiyetçiler¹ bir uzlaşma sağlamaya çalışmışlar ve Japonya’ya karşı cephemiz içindeki bazı kişiler bocalamışlardı. Şimdi mesele biraz farklı bir ifade ile ya savaş ya barış meselesi olarak yeniden ortaya getirilmektedir. Böylece Çin’de savaşa devam etmek isteyenler ile barış yapmak isteyenler arasında bir tartışma ortaya çıkmıştır. Her iki grubun tavrı da eskisinin aynıdır: Savaş grubunun vardığı sonuç “savaşmak yaşamak, barış yapmak yok olmak demektir”, barış grubunun vardığı sonuç ise “barış yapmak yaşamak, savaşmak yok olmak demektir” şeklindedir. Birinci grup bütün yurtsever partilerden ve bütün yurtseverlerden meydana gelmektedir ve bunlar milletin büyük çoğunluğunu oluşturmaktadırlar. İkinci grup, yani teslimiyetçiler ise sadece Japonya’ya karşı cephe içinde bocalayan küçük bir azınlıktan ibarettir. Sonuç olarak barış grubu yalana dayanan propagandaya ve hepsinden çok anti-komünist propagandaya başvurmak zorunda kaldı. Mesela, “Komünist Partisi yıkıcı faaliyetlere girişiyor”, “Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu

savaşmadan dolanıp duruyor ve emirlere uymayı reddediyor”, “Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesinde ayrılıkçı bir rejim kurulmuştur ve sınırları ötesine de yayılmaktadır”, “Komünist Partisi, hükümeti devirmek için komplolar tezgâhlıyor”, ve hatta “Sovyetler Birliği Çin’e saldırıyı planlıyor” gibi bir sürü yalan yanlış haberler, raporlar, belgeler ve kararlar uyduruyor ve bunları yayıyordu. Amacı, gerçekleri örtbas ederek ve kamuoyunu yanıltarak, barış yapmak ya da başka bir deyişle teslim olmaktır. Barış grubu, yani teslimiyetçiler grubu bütün bunları, Guomindang-Komünist işbirliğini yıkamadığı, Japonya’ya Karşı Milli Birleşik Cepheyi bölemediği ve Japonya’ya karşı birleşik cephenin kurucusu ve savunucusu olan Komünist Partisine karşı savaşmadan Japonya’ya teslim olamayacağı için yapıyor. İkincisi, Japon emperyalizminin taviz vereceğini umuyor. Japonya’nın oldukça yorulduğuna ve temel siyasetini değiştireceğine, Orta, Güney ve hatta Kuzey Çin’den gönüllü olarak çekileceğine ve böylelikle Çin’in daha fazla savaşmadan zafere ulaşabileceğine inanıyor. Üçüncüsü, umudunu uluslararası baskıya bağlıyor.

Barış grubuna dâhil olan birçok kimse büyük devletlerin, sadece bazı tavizler vermesi ve böylece barış anlaşmasını kolaylaştırması için Japonya’ya baskı yapmalarına değil, aynı zamanda Çin hükümetine de baskı yapmalarına bel bağlıyorlar. Böylece, savaş grubuna: “Bakın, bugünkü uluslararası ortamda barış yapmak zorundayız!” ve “Bir Uluslararası Pasifik Konferansı² Çin’in yararına olur. Bu, yeni bir Münih³ değil, Çin’in yeniden canlanması yönünde bir adım olur!” diyebilmeyi hesaplıyorlar. Barış grubunun, yani Çinli teslimiyetçilerin görüşlerinin, taktiklerinin ve planlarının hepsi bundan ibarettir.

Oyun, sadece bizzat Vang Çing-vey tarafından değil, daha da vahimi, Japonya’ya karşı cephe içinde gizle-

nen ve onunla bir çeşit düet⁴ ya da ortak gösteride işbirliği yapan daha birçokları tarafından da oynanmaktadır. Bu oyunda bazıları kötü adamın beyaz maskesini, diğerleri ise kahramanın kızıl maskesini takmaktadır.

Biz Komünistler, her zaman savaşa devam etmekten yana olanları desteklediğimizi ve barıştan yana olanlara kesinlikle karşı olduğumuzu açıkça ilan ettik. Bizim bir tek isteğimiz var. O da, bütün diğer yurtsever partilerle ve bütün diğer yurtseverlerle birlikte, birliği sağlamlaştırmak ve milli birleşik cepheyi ve Guomjndang-Komünist işbirliğini sağlamlaştırmak. Üç Halk İlkesini uygulamak, Direnme Savaşını sonuna kadar sürdürmek, ta Yalu Irmağına kadar savaşmak ve bütün kaybedilmiş topraklarımızı geri almaktır⁵ Anti-Komünist bir hava yaratan Guomindang ile Komünist Partisi arasında “sürtüşme”⁶ tezgâhlayan ve hatta iki parti arasında yeniden bir iç savaş kışkırtmaya çalışan açık ve gizli Vang Çing-veyleri kararlılıkla mahkûm ediyoruz. Onlara şöyle diyoruz: Bölücü komplolarınız aslında teslimiyet için hazırlıktan başka bir şey değildir ve bölücü ve teslimiyetçi siyasetiniz bir avuç insanın bencil çıkarları uğruna milletin çıkarlarını satma yolundaki genel planınızı açığa vurmaktan başka bir işe yaramamaktadır. İnsanlar kör değildir ve komplolarınızın farkına varacaklardır. Pasifik Konferansı Doğunun Münih’i olmayacaktır şeklindeki saçma görüşü kesinlikle reddediyoruz. Sözüm ona Pasifik Konferansı hiç şüphe yok ki Doğunun Münih’i, yani Çin’i ikinci bir Çekoslovakya haline getirmenin hazırlığı olacaktır. Japon emperyalizminin aklını başına toplayacağı ve tavizler vereceği yolundaki temelsiz iddiayı kesinlikle reddediyoruz. Japon emperyalizmi Çin’i boyunduruk altına alma temel siyasetini asla değiştirmeyecektir, Japonya’nın, Vuhan’ın düşüşünden sonraki tatlı sözleri (mesela “görüşmelerde Milli Hükümeti taraf olarak kabul etmeme”⁷ siyasetini terk edeceği ve milli hükümeti karşı taraf olarak tanıyacağı ya da belli şartlarda askerlerini Orta ve Güney Çin’den çekeceği yolundaki görüş) balığı kurnazca avlamak için takılan bir yemden başka bir şey değildir; dolayısıyla, kim bu yemi yutarsa, bir güzel pişireceğini bilmelidir.

Uluslararası teslimiyetçiler Çin’i teslim olmaya zorlamak için aynı şekilde kurnazca bir siyaset izlemektedirler. Uluslararası teslimiyetçiler, kendileri “dağın tepesine kurulup kaplanların dövuşünü seyreder” ve başkalarının sırtından kâr sağlamak amacıyla arabuluculuk yapmak için sözüm ona bir Pasifik Konferansı tezgâhlayacak uygun bir fırsat kollarken, Çin’e karşı Japon saldırısını teşvik ettiler. Böyle komploculara ümit bağlayan herkes fena halde aldatıldığını görecektir.

Bir zamanların savaşmalı mı savaşmamalı mı sorusu şimdi savaşa devam etmeli mi yoksa barış mı yapmalı sorusuna dönüştü; fakat aslında her ikisi de aynı sorudur, bütün soruların en önemlisi en temel olanıdır. Son altı ayda Japonya’nın Çin’i teslim olmaya zorlama siyasetini

sürdürmesiyle, uluslar arası teslimiyetçilerin faaliyetlerini yoğunlaştırmalarıyla ve en önemlisi Japonya’ya karşı cephemizdeki bazı kişilerin her zamankinden fazla bocalamalarıyla barış ya da savaş meselesi etrafında büyük bir gürültü koparılmış ve böylece teslimiyet bugünkü siyasi durumda esas tehlike haline gelmiştir. Teslimiyetçilerin ilk ve en önemli girişimi, komünizmle savaşmak için hazırlıklar yapmak, yani Guomindang-Komünist işbirliğini ve Japonya’ya karşı cephenin birliğini yıkmaktır. Bu şartlar altında bütün yurtsever partiler ve bütün yurtseverler teslimiyetçi faaliyetleri yakından izlemeli ve bugünkü durumun esas niteliğini, yani teslimiyetin başlıca tehlike, anti-komünizmin ise teslimiyeti hazırlayan bir adım olduğunu kavramalı ve teslimiyete ve bölünmeye karşı çıkmak için ellerinden geleni yapmalıdırlar. Hiç bir grubun, Japon emperyalizmine karşı verilen savaşı, bütün milletin bedelini kanla ödediği iki yıllık bir savaşı baltalanmasına ya da bu savaşa ihanet etmesine hiç bir zaman izin verilmemelidir. Hiç bir grubun, bütün ülkenin ortak çabasıyla meydana getirilen Japonya’ya karşı milli birleşik cepheyi yıkmasına ya da bölmesine izin verilmemelidir.

Savaşı sürdürür ve birlikte sebat edersek, Çin yaşayacaktır.

Barış yapar ve bölücülükte ısrar edersek, Çin yok olacaktır.

Hangisini reddedeceğiz, hangisini kabul edeceğiz? Yurttaşlarımız bir an önce seçimlerini yapmalıdır.

Biz Komünistler, kesinlikle savaşmayı sürdürecektir ve birlikte sebat edeceğiz.

Bütün yurtsever partiler ve bütün yurtseverler savaşıma devam edecek ve birlikte sebat edeceklerdir.

Teslim olmayı ve bölünmeyi tezgâhlayan teslimiyetçiler bir süre için üstünlük kazansalar bile eninde sonunda maskeleri düşecek ve halk tarafından cezalandırılacaklardır, Çin milletin tarihi görevi, birleşik direnme yoluyla kurtuluşa ulaşmaktır. Teslimiyetçilerin istedikleri ise bunun tam tersidir; fakat ne kadar üstünlük kazanırlarsa kazansınlar, kendilerine kimsenin zarar veremeyeceğini hayal ederek ne kadar sevinirlerse sevinirler bütün halkın onlara vereceği cezadan kurtulamayacaklardır.

Teslimiyete ve bölünmeye karşı çıkalım. Şimdi, bütün yurtsever siyasi partilerin, grupların ve bütün yurtseverlerin karşı karşıya bulunduğu acil görev budur. Bütün ülke halkı birleşin!

Direnmede ve birlikte sebat edin ve teslimiyet ve bölünme için girişilen bütün komploları yerle bir edin!

Dipnotlar

¹ “Uluslararası teslimiyetçiler”, Çin’i feda ederek Japonya ile uzlaşmayı planlayan İngiliz ve ABD emperyalistleri.

² Tasarlanan Uluslararası Pasifik Konferansına, Uzak Doğunun Münih’i adı verilmişti. Çünkü İngiliz, ABD ve Fransız emperyalistleri barış yapmaktan yana olan Çinli grupla işbirliği halinde, Çin’i satarak

Japonya ile bir uzlaşmaya varmayı planlıyorlardı. Mao Zedung yoldaşın bu makalede çürüttüğü, böyle bir konferansın Doğunun Münih'i olmayacağı yolundaki gülünç iddia Çan Kay-şek'e aitti

³ 1938 Eylülünde İngiliz, Fransız, Alman ve İtalyan hükümet başkanları Almanya'da Münih'te toplandılar ve İngiltere ve Fransa'nın Sovyetler Birliği'ne yapılacak bir Alman saldırısına karşılık Çekoslovakya'yı Almanya'ya terk etmelerini öngören Münih Anlaşmasını imzaladılar. 1938'de ve 1939'da İngiliz ve ABD emperyalizmi Çin'i feda ederek Japon emperyalizmi ile uzlaşmaya varmak için çeşitli girişimlerde bulundu. 1939 Haziranında Mao Zedung yoldaş bu makaleyi yazdığı sırada İngiltere ile Japonya arasında bu planı gerçekleştirmek için görüşmeler yapılmaktaydı. Buna, İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya'nın Münih'deki komplosuna benzerliği yüzünden "Doğunun Münih'i" adı verilmişti.

⁴ Düet, Çan Kay-şek ve Vang Çing-vey tarafından oynanıyordu. Vang Çing-vey, açık teslimiyetçilerin, Çan Kay-şek ise Japonya'ya karşı cephe içinde gizlenen teslimiyetçilerin elebaşlarıydılar

⁵ 1939 Ocağında Guomindang'ın 5. Merkez Yürütme Komitesinin 5. Genel Toplantısında, Çan Kay-şek "Direnme Savaşını sonuna kadar sürdürün" sloganındaki "sonuna kadar" sözüyle "Lukuçiao Olayından önceki durumu geri getirme"yi kastettiğini açıkça ilan etti. Bu yorum Kuzey ve Kuzeydoğu Çin'deki geniş bölgelerin Japon işgaline terk edilmesi anlamına geliyordu. Bu yüzden Çan Kay-şek'in bu teslimiyetçi siyasetine karşı çıkmak için, Mao Zedung yoldaş "sonuna kadar" sözünün "ta Yalu Irmağına kadar savaşmak ve kaybedilmiş bütün topraklarımızı geri almak" anlamına geldiğini özellikle belirtti.

⁶ Sürtüşme" deyiimi o sıralarda, Japonya'ya Karşı Millî Birleşik Cepheyi yıkmak ve Komünist Partisine ve ilerici güçlere karşı çıkmak için Sekizinci Yol Ordusuna ve Yeni Dördüncü Orduya karşı katliamlara ve büyük çapta saldırılara girişen Guomindang gericiilerinin çeşitli gerici siyasî ve askerî eylemlerine atıf yapmak için geniş ölçüde kullanılıyordu.

⁷ 13 Aralık 1937'de Nanking'in Japonlar tarafından işgalinden sonra Japon hükümeti 16 Ocak 1938'de bir bildiri yayınladı. Bu bildiride, Japonya'nın "görüşmelerde Millî Hükümeti taraf olarak kabul etmeyeceği ve yeni bir hükümet kurulmasını beklediği" belirtiliyordu. 1938 Ekiminde Japon birliklerinin Kanton ve Vuhan'ı işgalinden sonra, Japon hükümeti, Çan Kay-şek'in yalpalamasından yararlanarak onu teslimiyete zorlamak için siyasetini değiştirdi. Japon hükümeti 3 Kasım'da başka bir bildiri daha yayınladı. Bu bildirinin bir yerinde şöyle deniyordu: "Millî Hükümet bugüne kadar izlediği hatalı siyaseti terk ettiği, eski duruma dönmek ve barışı ve düzeni korumak için yeni görevliler atadığı takdirde, İmparatorluk onunla görüşmelere girmekten kaçınmayacaktır."

BURJUVA SAĞCILARININ SALDIRILARINI GERİ PÜSKÜRTÜN¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Mart ayında, burada, bazı Parti kadrolarına bir konuşma yapmıştım. O zamandan bu yana yüz gün geçti. Bu yüz gün içinde durumda büyük bir değişiklik meydana geldi. Burjuva sağcılara karşı bir savaş verdik ve halkın siyasi bilinci yükseldi; hem de önemli ölçüde yükseldi. Zaten böyle olmasını bekliyorduk. Örneğin burada, insanlar eleştirmeye başladı mı ya da başka bir deyişle yangın bir kez tutuştu mu, bunun acı yereceğini söylemiştim. Kafamızın derisini sağlamlaştırıp buna dayanmamız gerektiğini de eklemiştim. Bedenin bu bölümüne kafa denir, onun üzerindeki deri de, kafa derisidir, insanın kafa derisini sağlamlaştırıp acıya dayanması demek, beni eleştirdiğiniz zaman kafa derim sağlamlaşır ve sizi biraz dinlerim demektir. Sonra, sizin söylediklerinizi tahlil eder ve bir cevap veririm; söylediklerinizde doğru olanı kabul eder, olmayana da reddederim.

Dünyanın her yerinde olduğu gibi Çin’de de, halkın büyük çoğunluğunun iyi olduğuna inanmalıyız. Çoğunluk derken, yüzde 51’i değil, yüzde 90’dan fazlasını kastediyoruz. Ülkemizdeki 600 milyon insan arasında işçi ve köylüler temel dayanağımızdır. Komünist Partisi, Gençlik Birliği ve demokratik partilerdekilerin ve aydınlar ile öğrencilerin büyük çoğunluğu kesinlikle iyi insanlardır, iyi yürekli ve dürüstler; düzenbaz değildirler ve gizli emelleri yoktur. Bu gerçek kabul edilmelidir. Bütün siyasi hareketler bunu doğrulamıştır. Bugünkü hareket içindeki öğrencileri ele alalım. Pekin Üniversitesi’nde 7 binden fazla öğrenci vardır, ama sağcılar yalnızca yüzde 1, 2 ya da 3 oranındadır. Bu, yüzde 1, 2 ya da 3 gerçekte ne anlama gelir? Bunun anlamı, zaman zaman karışıklık çıkaran başı çeken iflah olmaz unsurların hiçbir zaman 50 kişiyi aşmadığı ya da yüzde 1’den az olduğudur. Geri kalan yüzde 1-2 ise onların izleyicilerinden oluşmaktadır.

Bir yangın tutuşturmak ve onu kendi üzerine çekmek kolay iş değildir. Şimdi bu şehirdeki bazı yoldaşların, yangının yeterince büyük olmadığından yakındıklarını duyuyorum. Şanghay’daki yangının pek fena olmadığı,

ama istendiği kadar da güçlü olmadığını düşünüyorum. Mucizeler yaratan sonuçlarını önceden görseydiniz ateşin parlamasına izin vermez miydiniz? Bırakın zehirli otlar boy atsın, canavarlar ve hortlaklar ortaya çıksın. Onlardan niçin korkalım? Mart ayında, onlardan korkmamamız gerektiğini söylemiştim. Ne var ki, Partimizdeki bazı yoldaşlar kargaşanın bütün ülkeye yayılacağı korkusuna kapıldılar. Bence bu yoldaşlar, Partiye ve ülkeye olan bütün bağlılıklarına ve sağlam yoldaşlar olmalarına rağmen, bütünsel durumu göremiyorlar, halkın büyük çoğunluğunun yani yüzde 90’ından fazlasının iyi olduğunu göremiyorlar. Kitlelerden korkmayın, onlar bizimle beraberdir. Bize bağırıp çağırabilirler ama asla yumruk atmazlar. Sağcılar ise yalnızca bir avuçtur ve Pekin Üniversitesi’nde, az önce söylediğim gibi, yalnızca yüzde 1, 2 ya da 3 oranındadırlar. Profesörlerle yardımcı profesörler arasında ise durum farklıdır; onların yüzde 10 kadarı sağcıdır. Sol da yüzde 10 kadardır. Her iki tarafın gücü birbirine denktir. Ortadakilere oranı, yaklaşık olarak yüzde 80’dir. Öyleyse korkacak bir şey var mı? Gene de yoldaşlarımızdan bazıları çeşitli korkular içindeler; evlerin çökeceğinden, gök kubbenin başımıza yıkılacağından korkuyorlar. Çok eski zamanlardan beri, yalnızca «Çi adamı,» gök kubbenin başımıza yıkılacağından korkuyor²; demek ki Honan’da böyle bir şeyden korkuya kapılan yalnızca bir kişiymiş. Bu adam dışında, gök kubbenin başımıza yıkılacağından korkan birisi bilinmiyor. Evlere gelince, bunların çökmeyeceğinden eminim, çünkü yapıları çok sağlamdı. Bu kadar kolay çökebilir mi?

Kısacası, her yerdeki halkın yüzde 90’ından fazlası bizim dostumuz ve yoldaşımızdır. Korkmayın. Kitlelerden neden korkalım? Bunun için hiçbir sebep yok. Önder kişiler nasıl insanlardır? Grup önderleri, ekip önderleri, Parti kolu sekreterleri, okulların ve kolejlerin yöneticileri ve Parti komite sekreterleri hep önder kişilerdir; Ko Çingşih yoldaş da, ben de önder kişilerdeniz. Her halükârda hepimizin biraz siyasi sermayesi var, yani hepimiz halka biraz

hizmet ettik. Şimdi yangın tutuşmuş durumdadır ve halkın yüzde 90'ından fazlası, yoldaşlarımızın ateş içinde çelikleşeceğini ümit ediyor. Her yoldaşımızın kendi zaafları vardır. Hangi birimizin yok? «insanlar evliya olmadıklarına göre hatasız değildirler.» Şu ya da bu şekilde yanlış bir şey söyler ya da yaparız, örneğin bürokratça davranırız. Böyle şeyler çoğunlukla istemeden olur.

Düzenli aralıklarla «yangın tutuşturmak» gereklidir. Bunların sıklığı ne kadar olmalıdır? Yılda bir kere mi, yoksa üç yılda bir mi, hangisini yeğlersiniz? Bence, aya göre hesaplanan artıkyılda Şubat'ın 29 çekmesinin her üç yılda bir ve beş yılda da iki kez görülmesi gibi, her beş yıllık plan döneminde bunu iki kere yapmalıyız. Maymun Sun Vukung, Kadiri Mutlak Tanrının Sekiz Şekli Sihirli Potasında çelikleştikten sonra çok daha güçlü olur. Sun Vukung müthiş bir sihirli güce sahip bir karakter değil midir? «Göklerin İmparatoru ile Eş Düzeyde Olan Yüce Melek» adını taşıyan Sun bilerekiz Şekli Potada çelikleşmeye ihtiyaç duyuyor. Biz de çelikleşmekten söz etmiyor muyuz? Çelikleştirme, demirin dövülmesi ve arıtılması anlamına gelir. Dövülmek, çekiçlerle vurarak şekillendirmek; arıtma da demiri yüksek fırında eritmek ya da Martin fırınında çelik elde etmek demektir. Çelik elde edildikten sonra, bunun dövülmesi gerekir; o da bugünlerde hava basınçlı çekiçlerle yapılıyor. Bu çekiçle dövme işi müthiş bir şey! Biz insanlar da çelikleşmeye muhtacız. Çelikleşme konusunda fikirleri sorulan bazı yoldaşlar bundan hararetle söz edecek ve «Gerçekten, zaaflarım var. Biraz çelikleşmek için can atıyorum» diyeceklerdir. Herkes, çelikleşmek istediğini söylüyor. Bunun sözünü etmek çok kolay, ama iş gerçekten uygulamaya geldi mi, hava basınçlı bir çekiçle «dövülmeye» geldi mi korkuyla geri kaçıyorlar. Biz çelikleşmenin tam ortasındaydık. Bir süre için yukarıda da, aşağıda da karanlık hüküm sürüyordu ve güneş ile ayın ışınları hiç görünmez olmuştu. O sırada iki rüzgâr esmekte idi; Biri, Komünist Partisinin zaafları olduğunu ve onları yenmesi gerektiğini yazan büyük duvar gazeteleri asan büyük çoğunluğun, iyi insanların estirdiği rüzgârdı; diğeri ise, bize saldıran bir avuç sağcının estirdiği rüzgârdı. Bu iki taarruz da aynı hedefe yönelmişti. Çoğunluğun yürüttüğü taarruz haklı ve doğrudur. Bizi çelikleştirecek bir şeydi. Sağcıların taarruzu da bizi çelikleştirecek bir şeydi. Bu sefer gerçek çelikleşmemizi sağcılara borçluyuz. Partimize, kitlelere, işçi sınıfına, köylülere, öğrencilere ve demokratik partilere son derece öğretici bir ders vermiş oldular. Her şehirde sağcılar vardır ve bizi devirmek istiyorlar. Şimdi biz onları sarıp, kıstırmaya başlıyoruz.

Bizimki bir halk devrimidir, 600 milyon halkın proletarya önderliğindeki devrimi; bu devrim, halkın davasıdır. Demokratik devrim halkın davasıydı, sosyalist devrim halkın davasıdır, sosyalist inşa da halkın davasıdır. Öyleyse, sosyalist devrim ile sosyalist inşa iyi midir, yoksa kötü mü? Başarılar elde edilmiş midir? Hangisi esastır, ba-

sarılar mı hatalar mı? Sağcılar, halkın davasında elde edilen başarıları inkâr ediyorlar. Birinci nokta budur, ikincisi, hangi yolu tutacağız? Yollardan biri sosyalizme götürür, diğeri ise kapitalizme. Sağcılar bizim çark edip kapitalist yolu tutmamızı istiyorlar. Üçüncüsü, sosyalizmi inşa ederken önderliği kim yapacak? Proletarya mı, burjuvazi mi? Komünist Partisi mi, burjuva sağcılar mı? Sağcılar, Komünist Partisinin önderliğini istemediklerini söylüyorlar. Bence yaptığımız tartışma, şu saydığım üç meselede odaklanan büyük bir tartışma oldu. Tartışma olması iyidir. Geçmişte bu meseleler üzerinde tartışma olmamıştı.

Demokratik devrim sürecinde uzun süreli tartışmalar oldu. Çing Hanedanının son yıllarından 1911 Devrimine kadar, Yuah Şihkay'a karşı mücadele sırasında, Kuzey Seferi sırasında, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasında, bütün bu dönemlerde tartışmalar oldu. Japonya'ya karşı direnilmeli miydi, direnilmemeli miydi? Bir akıma göre, her şeyi belirleyen silahlardı. Çin'in silahtan yoksun olduğunu ve dolayısıyla Japonya'ya karşı direnemeyeceğini öne sürüyorlardı. Bir diğer akım ise korkmaya gerek olmadığını sonuç olarak aslolanın insan olduğunu ve silah bakımından geri durumda olsak bile gene de savaşabileceğimizi söylüyordu. Bu dönemi izleyen Kurtuluş Savaşı da tartışmalarla başladı. Çungking görüşmeleri, Çungking'de toplanan eski Siyasi Danışma Konferansı ve Nancing görüşmeleri hep birer tartışmaydı. Çan Kayşek bizim görüşlerimize ve halkın görüşlerine kulaklarını tıkadı; savaş istiyordu. Savaş onun yenilgisiyle sonuçlandı. Görüldüğü gibi, demokratik devrim sürecinde tartışmalar, uzun bir zihinsel hazırlık dönemi yer aldı.

Sosyalist devrim çabuk gerçekleşti. Altı ya da yedi yıl içinde kapitalist mülkiyetin ve küçük üreticilerin bireysel mülkiyetinin dönüştürülmesi büyük ölçüde tamamlandı. Ama insanın dönüştürülmesi, bu yolda biraz ilerleme kaydedilmiş olsa bile, daha epey zaman alacaktır. Sosyalist dönüşüm ikili bir görevdir; birincisi sistemin, ikincisi de insanın dönüştürülmesidir. Sistem yalnızca mülkiyeti kapsamaz, üstyapıyı, esas olarak devlet aygıtını ve ideolojiyi içerir. Bazı kişiler basının sınıf niteliği bulunmadığını ve sınıf mücadelesinin bir aracı olmadığını söylüyorlar. Bu yanlıştır. En azından emperyalizm ortadan kalkana dek basın ve ideoloji alanında geri kalan ne varsa, sınıf ilişkilerini yansıtmaya devam edecektir. Okul eğitimi, sanat ve edebiyat ideoloji kapsamına girer, üstyapıya aittir ve bir sınıf niteliği vardır. Doğa bilimlerine gelince, onların iki yönü vardır. Doğa bilimlerinin kendileri sınıf niteliğine sahip değildirler, ama onları inceleyenlerin ve onlardan yararlananların sınıf niteliği vardır. Üniversitelerde, Çin ve tarih bölümleri idealizmden ciddi ölçüde etkilenmektedir. Gazetelerde çalışan kişiler için de aynı şey geçerlidir. Hiç kimse idealizmin yalnızca sosyal bilimler alanında hüküm sürdüğünü sanmasın, doğa bilimlerinde çalışan birçok kimsenin

dünya görüşü idealisttir. Suyun bileşiklerinin ne olduğunu sorduğumuzda materyalisttirler ve iki elemandan oluştuğu cevabını verirler ki bu da gerçeğe uygundur. Ama iş toplumu dönüştürmeye geldi mi idealisttirler. Biz Komünist Partisinin düzeltme yoluyla daha da güçlendirilmesi gerektiğini söylerken onlar yok edilmesi gerektiğini söylüyorlar. Bugünkü hareketin ortaya koyduğu gerçek budur.

Sağcıların taarruzda bulunduğu dönemde siyasetimiz susup dinlemektir. Birkaç hafta boyunca kafa derilerimizi sağlamlaştırdık, kulaklarımızı açtık ve dilimizi tuttuk. Üstelik ne Gençlik Birliğine, ne sıradan Parti üyelerine, ne de Parti kolu sekreterlerine ve komitelerine bu konuda talimat vermedik; herkesin kendi başına ve eşit koşullarda dövuştüğü bir ortam yarattık. Bazı düşmanlar üniversitelerdeki Parti komitelerine ve genel Parti kollarına sızmışlardı; örneğin Zinghua Parti Komitesine girmişlerdi. Eğer bir toplantı yapılmış olsaydı bunlar ne olup bittiğini düşmana haber verirdi. Böyle kişilere «asi» adı verilmişti. Geçmişte asi generaller yok muydu? İşte bunlar da «asi» hocalardı. Bu durum hem düşmanı, hem de bizi memnun etmekteydi. Düşman, Komünist Partisi üyelerinin «isyan ettiğini» ve Komünist Partisinin pek yakında «çökeceğini» görmekten son derece memnundu. Bu kez kaç tane Parti üyesi çöktü? Şanghay konusunda pek bilgim yok. Pekin’de, üniversitelerdeki Parti üyelerinin aşağı yukarı yüzde 5’i çöktü; Birlik üyeleri arasında bu oran daha yüksektir, belki yüzde 10 ya da daha fazla. Bana sorarsanız onların çöküşü tam da gerektiği gibi olmuştur. Kısacası, yüzde 10, 20, 30, 40, ne kadar olursa olsun, çöktükleri için çok memnunuz. Kafaları burjuva fikirleri ve idealizmle doludur ve Komünist Partisi ile Gençlik Birliğine sızmışlardır; lafta komünizmden yanadırlar, ama gerçekte komünizme karşıdırlar ya da yalpalayan unsurlardır. İşte bu yüzden, biz de onların «isyan ettiklerini» görmekten memnunuz. Partinin ve Gençlik Birliğinin saflarını arındırmak için hiç bu kadar köklü bir temizlik yapmış mıydık? Bizim onları temizlememize gerek bırakmadan, bu insanlar, kendileri alıp başlarını gittiler. Ama artık durum değişmiştir. Biz sağcılara kuşatıp köşeye kısırmaya başlayınca ve kendileri sağcı olmayıp da onlarla ilişkisi olan birçok kimse sağcılara teşhir etmeye başlayınca «isyan» durdu. Sağcılar son derece güç durumdadırlar ve bazıları da başkaldırmıştır. Burada Mart ayında konuşmuştum. Yüz gün içinde işler nasıl da değişti!

Bugün sağcılara karşı yürütülmekte olan mücadele esas olarak siyasi bir mücadeledir. Sınıf mücadelesi çeşitli biçimler alır. Bu seferki askeri ya da ekonomik değil, esas olarak siyasi bir mücadeledir. Kısmen de ideolojik bir mücadele midir? Evet, kısmen öyledir, ama bence mücadele esas olarak siyasidir, ideolojik mücadele esas bundan sonraki aşamada başlayacak ve ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur gibi olacaktır. Komünist Partisi ve Gençlik Birliği içindeki düzeltme, bir ideolojik mücadeledir. Düzeyimizi

yükseltmeli ve gerçekten biraz Marksizm öğrenmeliyiz. Gerçekten birbirimize yardım etmeliyiz. Zaaflara gelince; öznelcilikten ya da bürokrasiden tam anlamıyla arınmış durumda mıyız? Gerçekte iyi düşünmeli, notlar almalı ve Marksizm kavrayışımızı derinleştirmek, siyasi ve ideolojik düzeyimizi yükseltmek amacıyla birkaç ay bunu sürdürmeliyiz.

Sağcılara karşı yürüttüğümüz karşı saldırı birkaç hafta ya da bir ay daha sürebilir. Ama basın, şimdi yaptığı gibi, sağcıların görüşlerine yer vermesi ve buna bu yılın geri kalan bölümünde, gelecek yılda ve daha sonraki yılda devam etmesi mümkün değildir. Zaten sağcıların sayısı topu topu bu kadardır, basın da onların görüşlerine aşağı yukarı gerektiği kadar yer vermiştir ve daha fazla yayımlayacak bir şey yoktur. Bugünden itibaren, şu ya da bu şekilde, biraz daha yayımlayacağız ama yayımlamaya değer bir şey olmadığı anda bunu keseceğiz. Bana kalırsa Temmuz, hâlâ sağcılara karşı yoğun bir karşı saldırı ayıdır. Sağcılar, ılımlı bir rüzgâr ile hafif bir yağmurdan pek hoşlanmazlar; fırtına ile sel gibi yağın yağmuru daha çok severler. Biz ılımlı bir rüzgâr ile hafif bir yağmurdan yanayız, değil mi? Ama onlar, «Ne» diyorlar, «ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur mu? Eğer yağmur günlerce çiseleyip durursa, çeltik fideleri çürür ve ardından kıtlık gelir. Fırtına ve sel gibi yağın yağmur daha iyidir». Burada, Şanghay’da «Öğle Vakti Öten Horoz» diye bir makale yazan biri yok muydu? İşte o «horoz», fırtına olmasını ve sel gibi yağmur yağmasını isteyen kişiydi. Şunu da söylüyorlar: «Siz komünistler tamamen haksızlık ediyorsunuz. Geçmişte bizimle uğraşırken fırtınayı ve sel gibi yağın yağmuru yeğ tutuyordunuz, şimdi sıra size gelince ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur istiyorsunuz.» Oysa gerçek şudur ki, Hu Şih ile Liang Şuming’in eleştirisi de dâhil olmak üzere, ideolojik şekillenme ile ilgili olarak daha önce yayımladığımız Parti içi talimatlarda daima ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur çağrısında bulunduk. Dünyada her şey dolambaçlı bir şekilde gelişir. Örneğin yürürken, hiçbir zaman dümdüz bir çizgi üzerinde yürümezsiniz. Hiç Mohan Dağı’na yolunuz düştü mü? Yol üzerinde tam on sekiz keskin dönemeç vardır. Toplum daima helezonlar biçiminde ilerler. Şimdi sağcılara ayıklama mücadelesi kesintisiz devam etmelidir ve fırtına ile sel gibi yağın yağmuru da sürdürmeliyiz. Bütün bunları onlar başlattığı için, onlara yetişmeye çalışıyormuşuz, onlarla yarışıyormuşuz gibi gözükebilir. Sağcılar, ılımlı bir rüzgâr ile hafif bir yağmuru ne kadar iyi olduğunu ancak şimdi, anlıyorlar. Tutunacak bir dal görünce ona sarılıyorlar; çünkü Vhangpo Irmağında boğulurken bir saman çöpüne sarılan adam gibi onlar da hızla suya batıyorlar. Herhalde şimdi o «horoz» ılımlı bir rüzgâr ile hafif bir yağmuru özlemine çekiyordur. Ama artık fırtınalı bir hava var. Temmuz’dan sonra Ağustosta ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur olacak, çünkü o zaman artık ayıklanacak pek fazla sağcı kalmayacak.

Sağcılar, olumsuz örnek olma yoluyla ders veren çok iyi öğretmenlerdir. Çin daima, hem olumlu hem de olumsuz örnek olma yoluyla ders veren öğretmenlere sahip olmuştur, insanların, olumlu örnekler yoluyla olduğu kadar, olumsuz örnekler yoluyla da eğitime ihtiyaçları vardır. Japon emperyalizmi, bizi olumsuz örnek yoluyla eğiten ilk iyi öğretmenimizdi. Ondan önce Çing hükümeti, Yuan Şihkay, Kuzeyli savaş ağaları ve sonra da Çan Kayşek vardı. Bunların tümü de olumsuz örnek olma yoluyla ders veren iyi öğretmenlerdi. Onlar olmasaydı Çin halkı hiçbir zaman dersini bellemezdi. Komünist Partisi olumlu örnek olma yoluyla eğitime görevini yerine getirdi ama tek başına bu yeterli olmazdı. Bu durum bugün de geçerlidir. Bizim söylediklerimizi dinlemeyi reddeden pek çok kimse vardır. Kimdir bunlar? Ortadaki unsurların pek çoğu ve özellikle sağcılar. Ortadaki unsurlar bize yarı-ciddi, yarı-kuşkulu bir gözle baktılar. Sağcılar ise bizi hiç dinlemediler. Biz onlara birçok konudaki görüşümüzü söyledik, ama onlar kulak asmadılar ve farklı bir yol tuttular. Örneğin biz «birlik-eleştiri-birlik» ilkesini savunduk ama onlar dinlemediler. Biz, karşı-devrimcilerin tasfiye edilmesinde başarıların esas olduğunu söyledik, ama onlar bunu inkâr ettiler. Biz, demokratik merkezîyetçilik ve proletarya önderliğinde demokratik halk diktatörlüğünün olması gerektiğini söyledik, ama onlar bunu inkâr ettiler. Biz, sosyalist ülkelerle ve dünyanın dört bir yanında barışsever halklarla birleşmemiz gerektiğini söyledik, ama onlar bunu da inkâr ettiler. Kısacası onlara bütün bunları daha önce söyledik ama dinlemediler. Özellikle kulak asmadıkları bir başka nokta daha vardı, o da zehirli otların ayıklanmasıydı. Bırakın hortlaklar ve canavarlar ortaya çıksınlar ve kendilerini teşhir etsinler, o zaman insanlar bu hortlakların ve canavarların kötü olduğunu söyleyecekler ve ortadan kaldırılmalarını isteyeceklerdir. Bırakın zehirli otlar çıksın, sonra onları kökleyin ve toprağı sürüp gübre olarak kullanın. Bütün bunları daha önce de söylemedik mi? Elbette söyledik. Gene de zehirli otlar çıkıp duruyor. Yıllardır, köylüler otlara, bir yıl içinde onları birçok kez ayıklayacaklarını söylüyorlar; ama otlar kulak asmayıp büyümeye devam ediyor. Ayıklama işlemi on bin yıl sürse bile otlar çıkmaya devam edecektir. Bundan yüz milyon yıl sonra bile çıkacaklardır. Otların ayıklanmasından söz ettiğim zaman sağcılar korkmadılar, çünkü ayıklama işlemi henüz başlamamıştı ve ben yalnızca bunun lafını etmekteydim. Üstelik sağcılar kendilerini zehirli otlar olarak değil, güzel kokulu çiçekler olarak görüyorlardı ve kendilerinin değil, zehirli ot gözü ile baktıkları bizlerin ayıklanması gerektiğini düşünüyorlardı. Ayıklanması gerekenlerin kendilerinin olduğunu farkında değillerdi.

Daha önce değindiğim üç mesele üzerinde sürdü-rülen tartışma şimdi gelişme yolundadır. Sosyalist devrim Öylesine çabuk geldi ki, Partinin geçiş dönemine ilişkin genel çizgisi ne Parti içinde, ne de genel olarak toplum-

da tam anlamıyla tartışıldı. Bu durum ineğin otlamasına benzetilebilir, inek, otu çiğnemedi yutup midesine indirir, sonra yeniden ağzına çıkartarak ağır ağır çiğnemeye başlar. Sistemde, birinci olarak üretim araçlarının mülkiyetinde, ikinci olarak da üstyapıda, yani siyasi sistemde ve ideoloji alanında sosyalist devrim yapmaktayız ama hiçbir zaman bu konuda tam bir tartışma yürütülmedi. Ve şimdi gazeteler, forumlar, kitle toplantıları ve büyük duvar gazeteleri aracılığıyla bu tartışmayı başlatıyoruz.

Büyük duvar gazetesi iyi bir şeydir ve bence gelecek kuşaklara devrolunacaktır. Konfüçyüs'ün Seçme Sözleri, Beş Klasik, On Üç Klasik ve Yirmi Dön Hanedan Öyküsü hep bize miras kaldı. Büyük duvar gazetesi geleceğe miras kalmayacak mı? Bence kalacaktır. Gelecekte düzeltme hareketi, örneğin fabrikalarda başlatıldığında kullanılacak mı? Kullanılması iyi olur, ne kadar çok kullanılırsa o kadar iyi. Tıpkı dil gibi onun da sınıf niteliği yoktur. Anadilimizin sınıf niteliği yoktur. Biz de onu konuşuyoruz, Çan Kayşek de onu konuşuyor. «Öğrenmek ve öğrenileni sürekli olarak gözden geçirmek kişiyi mutlu kılar» ve «uzaktan gelen dostlarımızı karşılamak bize şeref verir» gibi cümlelerin kullanıldığı edebi Çinceyi artık kullanmıyoruz. Anadil hem proletarya, hem de burjuvazi tarafından kullanılır. Büyük duvar gazetesi de proletarya tarafından olduğu kadar, burjuvazi tarafından da kullanılabilir. Halkın çoğunluğunun proletaryanın yanında olduğuna inanıyoruz. İşte bu yüzden ki, bir araç olarak büyük duvar gazetesi burjuvaziye değil proletaryaya yarar. Bir süre için, iki ya da üç haftadır işler burjuvazinin lehine gidiyor gibi gözüküyordu; aşağıda ve yukarıda karanlık hüküm sürüyordu ve güneş ile ayın ışınları hiç görünmez olmuştu. Kafa derilerimizi sağlamlaştıran dayanmamız gerektiğini söylerken, bu iki ya da üç hafta boyunca iştahımızın kesilmesini ve uykumuzun kaçmasını kastediyorduk. Çelikleşmek istediğinizi söylemiyor muydunuz? Birkaç hafta boyunca uykunuzun kaçması ve iştahınızın kesilmesi bir çeşit çelikleşmedir ve bu, eritilmek üzere yüksek fırına atılmak demek değildir.

Ortadaki birçok unsur yalpalamıştır ve bu da iyi bir şeydir. Onlar bu yalpalamalarından ders çıkaracaklardır. Yalpalamak ortadaki unsurların göstergesidir, yoksa zaten onlara bu ad verilmezdi. Bir uçta proletarya, diğer uçta ise burjuvazi vardır, ortada da çok sayıda ara unsur; her iki uçtakilerin sayısı az, ortadakilerin sayısı ise çoktur. Ama son tahlilde ortadaki unsurlar iyi insanlardır, proletaryanın müttefikidirler. Burjuvazi de onları kazanıp kendi müttefiki haline getirmek istedi ve bir süre öyle gibi gözüktiler. Çünkü bu ortadaki unsurlar da bizi eleştiriyordu, ama onların eleştirisi iyi niyetliydi. Onların bizi eleştirdiğini görünce sağcılar da ortaya çıkıp karışıklık yarattılar. Şanghay'da, Vang Zaoşih, Lu Yi, Çen Cenping, Peng Venying ve Vu Yin gibi karışıklık çıkaran sağcılar vardı, işin içine sağcılar girince ortadaki unsurların kafası karıştı.

.Sağcıların ağababaları Çang Poçun, Lo Lungçi ve Çang Nayçi'dir; Pekin de sağcıların çıkış yeridir. Pekin'deki karışıklık ne kadar büyük ve derin olursa, o kadar iyidir. Bu, tecrübelerin ortaya koyduğu bir gerçektir.

Az önce büyük duvar gazetesinden söz ettim. Bu bir yöntem meselesi, savaşta hangi yöntemin kullanılacağı meselesidir. Büyük duvar gazetesi savaşta kullanılan silahlardan, tüfek, tabanca ve makineli tüfek gibi hafif silahlardan biridir. Uçaklara ve sahra toplarına gelince, belki onlar Ven Huy Bao, Kuangming Günlüğü ve diğer bazı gazetelere benzetilebilir. Bir süre için, Parti gazeteleri de sağcıların görüşlerine yer verdi. Sağcıların bütün görüşlerinin kelimeleri kelimesine yayımlanması için talimat verdik. Bunu ve diğer yöntemleri kullanarak geniş kitlelerin olumlu ve olumsuz örnekler yoluyla eğitilmesine yardımcı olduk. Örneğin, Kuangming Günlüğü ile Ven Huy Bao'nun yazı kadrosu bu vesile ile köklü bir eğitimden geçtiler. O güne kadar bir proleter gazetesi ile bir burjuva gazetesi arasındaki, sosyalist bir gazete ile kapitalist bir gazete arasındaki farkın ne olduğunu bilmiyorlardı. Belli bir süre için sorumlu durumdaki sağcılar bu gazeteleri burjuva gazeteleri olarak çıkardılar. Bu sağcılar proletaryadan ve sosyalizmden nefret ediyorlardı. Üniversitelere, proletarya yönünde değil, burjuvazi yönünde yol gösteriyorlardı.

Eski toplumdan gelen burjuvazinin ve aydınların yeniden kalıba dökülmeleri gerekli midir? Onlar bu yeniden kalıba dökülmeden ölümden korkar gibi korkuyorlar ve bunun, «aşağılık kompleksi» denen özel bir komplekse yol açtığını söylüyorlar; bir kişi ne kadar çok yeniden kalıba dökülürse aşağılık kompleksinin de o kadar büyük olacağını savunuyorlar. Bu, yanlış bir görüştür. Doğru görüş, yeniden kalıba dökülme ne kadar çok olursa kişinin kendisine olan saygısının da o kadar artacağıdır. En azından kişide bir kendine saygı duygusu uyanacaktır, çünkü kişi yeniden kalıba dökülme ihtiyacını hissetmiştir. Yüksek bir «sınıf bilincine» sahip olan bu kişiler kendilerinin yeniden kalıba dökülmesi gerekmediğini düşünürler; tam tersine onlar proletaryayı yeniden kalıba dökmek isterler. Onlar dünyayı burjuvazinin bakış açısına göre dönüştürmek peşindedirler. Proletarya ise dünyayı kendi bakış açısına göre dönüştürmek ister. Bence çoğunluk, yani bu kişilerin yüzde 90'ından fazlası biraz kararsızlık, yeniden düşünme, isteksizlik ve yalpalamalardan sonra, önünde sonunda yeniden kalıba dökülmeyi kabul edecektir. Bir kimse ne kadar çok yeniden kalıba dökülürse, buna o kadar çok ihtiyaç duyacaktır. Komünist Partisi bile yeniden kalıba dökülmektedir. Düzeltme, yeniden kalıba dökülme demektir ve ileride de devam edecektir. Bundan sonra başka düzeltme hareketlerinin olmayacağını mı sanıyorsunuz? Bu düzeltme hareketinden sonra bürokrasi ortadan kalkacak mı? Yalnızca iki ya da üç yıl sonra bazı insanlar her şeyi unutacaklar ve bürokrasi geri gelecektir, insanlar böyledir. Hafızaları pekiyi değildir, işte bu yüzden zaman

zaman düzeltme hareketi yapılması ihtiyacı doğar. Komünist Partisinin kendisini düzeltmeye ihtiyacı olduktan sonra, eski toplumdan gelen burjuvazinin ve aydınların düzeltmeye ihtiyaç duymadıkları söylenebilir mi? Yeniden kalıba dökülmeye ihtiyaçlarının olmadığı söylenebilir mi? Elbette düzeltme ve yeniden kalıba dökülmeye ihtiyaçları vardır, hem de daha fazla.

Demokratik partiler de bir düzeltme hareketi içinde değiller mi? Bütün toplum bir düzeltme geçirmelidir. Bunda kötü olan ne var? Düzeltme hareketi ıvır zıvır konularda değil önemli meselelerle, siyasi çizgi meselesi ile uğraşacaktır. Şu anda demokratik partiler düzeltme hareketinde ağırlığı çizgi meselesine ve burjuva sağcılarının izlediği karşıdevrimci çizginin reddedilmesine veriyorlar. Bence bu doğrudur. Komünist Partisi ise kendi düzeltme hareketinde çizgi meselesine değil çalışma tarzı meselesine ağırlık vermiştir. Nitekim demokratik partiler için çalışma tarzı ikincil bir meseledir ve esas ağırlık onların hangi çizgiyi izledikleri konusuna verilmelidir. Çang Poçun, Lo Lungçi, Çang, Nayçi, Çen Cenping, Peng Venying, Lu Yi ve Sun Tayu'nun karşıdevrimci çizgisini mi, yoksa başka bir çizgiyi mi izleyeceklerdir? En başta ve her şeyden önce bu konuda ve şu üç meselede berraklığa kavuşmaları gerekir: Sosyalist devrimde ve sosyalist inşada kazanılan başarılar, yüzlerce milyon halkın kazandığı başarılar iyi midir, değil midir? Hangi yolu tutmalıyız, kapitalist yolu mu, sosyalist yolu mu? Sosyalizmi inşa ederken hangi parti önderlik etmelidir, Çang-Lo ittifakı mı, yoksa Komünist Partisi mi? Çizgi meselesini çözmek üzere büyük bir tartışma başlatılmalıdır.

Komünist Partisi içinde de çizgi meselesi vardır. Bu «asiler», yani Komünist Partisi ve Gençlik Birliği içindeki sağcılarla ilgili olarak mesele, gerçekten de bir çizgi meselesidir. Şu sırada mesele dogmatizm değildir, çünkü dogmatizm bir çizgi haline gelmemiştir. Partimizin tarihinde dogmatizm gerçekten de birçok kez bir çizgi meselesi haline gelmiştir; çünkü bir sistem, siyaset ve program oluşturmıştır. Günümüzdeki dogmatizm ise bu dereceye varmamıştır, ama şu anda çekiçle dövülerek bir ölçüde yumuşatılmakta olan belli bir katılığa da ulaşmıştır. Bölümlerde, örgütlerde, üniversitelerde ve fabrikalarda yönetici mevkilerde olanlar «merdivenden aşağı inmiyorlar mı?»³ Guomindangcı çalışma tarzını ve yukarıdan bakan havalarını bir yana bırakıyorlar ve artık bürokrat gibi davranmıyorlar. Kooperatiflerin yöneticileri köylülerle birlikte tarlada, fabrika yöneticileri ile Parti komite sekreterleri de işçilerle birlikte atölyelerde çalışmaya başladıklarından beri bürokrasi büyük ölçüde azalmıştır. Bu tür düzeltmeler gelecekte de hâlâ gerekli olacaktır. Büyük duvar gazeteleri hazırlamalı, forumlar düzenlemeli ve neyin düzeltilmesi ve neyin eleştirilmesi gerektiği meselelerini ayrı ayrı ele almalıyız: Bir nokta daha var. Düzeyimizi yükseltmeli ve biraz Marksizm öğrenmeliyiz.

Halkımızın çoğunluğunun iyi insanlar olduğuna ve Çin ulusunun iyi bir ulus olduğuna inanıyorum. Bizim ulusumuz son derece duygulu, iyi yürekli, akıllı ve cesur bir ulustur. Hem irade birliği hem de canlılığın, yani hem merkezîyetçiliğin hem de demokrasinin, hem disiplinin hem de özgürlüğün 'bulunduğu bir ortamın yaratılacağını umarım. Bir değil iki yön olmalıdır, yalnızca disiplin ve yalnızca merkezîyetçili k olmamalıdır. Bu, insanların ağzını bağlar ve onları düşündüklerini söylemekten, gerçekte yanlış olanı eleştirmekten alıkoyar. İnsanları düşündüklerini söylemeye teşvik etmeliyiz; canlı bir ortam olmalıdır. Bizi iyi niyetle eleştiren hiç kimse suçlanmamalıdır. Eleştirisi ne kadar sert, ithamları ne kadar ağır olursa olsun suçlanmamalı, cezalandırılmamalı ya da dar bir pabuç giydirilerek ayakları cendereye sokulmamalıdır. Dar pabuç, insanı çok rahatsız eder. Peki, kime dar pabuç giydirmeliyiz? Sağcılara. Sağcılar dar pabuç giymek zorunda bırakılmalıdırlar.

Kitlelerden korkmamalı, onlarla birlikte olmalıyız. Bazı yoldaşlar sudan korktukları kadar kitlelerden korkuyorlar. Yüzme biliyor musunuz? Gittiğim her yerde yüzmeyi teşvik ediyorum. Su iyidir. Her gün yüzmeye bir saat ayırır ve bunu sürdürürseniz, yüz günde yüzme öğreneceğinize bahse girerim. Birincisi yüzme hocası edinmeyin, ikincisi lastik simit kullanmayın; kullanırsanız yüzme öğrenemezsiniz. «Ama ben boğulurum diye korkuyorum, daha yüzmeyi öğrenemedim!» Peki öyleyse, önce sığ suda öğrenmeye başlayabilirsiniz. Yüz günde yüzme öğreneceğinizi düşünelim: Önce otuz gün sığ suda gezinirsiniz, sonra yüzmeyi iyice bellersiniz. Bir kere öğrendiniz mi Yangze Irmağı'nda ya da Pasifik Okyanusu'nda yüzmek fark etmez, berikisi de sudur, aynı şey. Bazıları, yüzme havuzunda insanın boğulmayacağını, çünkü batarsanız nasılsa birinin gelip sizi kurtarabileceğini, oysa Yangze'de yüzmenin korkutucu bir şey olduğunu söylüyor: Yangze'nin hızlı akıntısına bir kapıldınız mı battığınız zaman kurtulmak mümkün müdür? İnsanları korkutmak için ileri sürülen bir görüştür bu. Bence bu görüş amatörlerce yaraşır. En iyi yüzücülerimizin, yüzme hocalarımızın ve havuzlardaki yüzme uzmanlarımızın hiçbiri ilk başta Yangze'de yüzmeye cesaret edemiyordu, ama şimdi cesaret ediyorlar. Sizin Vhangpo Irmağı'nda da yüzenler yok mu bugünlerde? Vhangpo ve Yangze Irmakları, girişi; serbest olan yüzme havuzlarıdır. Benzetmelerle konuşacak olursak, halk su gibidir; çeşitli kademelerdeki önderler ise suyun içinde durmak ve akıntıya karşı değil, akıntıya uygun olarak yüzmek zorunda olan yüzücüler gibi. Kitlelere bağırıp çağırmayın! Hiçbir zaman bunu yapmamalısınız, işçi, köylü ve öğrenci kitlelerine, demokratik partilerin üyelerine ve aydınların çoğunluğuna bağırıp çağırmamalısınız... Kitlelerin karşısına geçmemeli, tam tersine daima onların yanında olmalısınız. Kitleler hata yapabilir. Hata yaptıkları zaman, sabırla onları ikna etmeye çalışın, sizi dinlemeyi reddederlerse onlarla konuşmak için başka bir

fırsatın çıkmasını bekleyin. Ama onlardan uzaklaşmayın, tıpkı yüzerken sudan çıkmadığınız gibi... Liu Pey, Çukeh Liang'ın yardımını sağladığı zaman kendini «suda balık gibi» hissettiğini söylemişti. Çok doğru. Onların balık-su ilişkileri yalnızca romanlarda anlatılmakla kalmaz, tarih de bunu kaydetmiştir. Kitleler Çukeh Lianglardır, yöneticiler de Liu Peyler. Biri yönetir, diğeri yönetilir.

Bütün bilgelik kitlelerden gelir. Her zaman en cahil olanların aydınlar olduğunu söyledim. Meselenin özü budur. Kendini beğenmiş aydınlar, Maymun Sun Vukung'un kinden daha uzun olan kuyruklarını havaya dikerler. Sun Vukung tam yetmiş iki kılığa girebilir ve bu tanesinde kuyruğunu bayrak direği kadar uzatabilir. Aydınlar kuyruklarını havaya diktiklerinde müthiş bir görünümüleri olur. «Gök kubbe Altında Bir Numaralı Kişi ben değilsem, en azından İki Numaralıyım.» «İşçiler ve köylüler kendilerini ne sanıyorlar? Onlar mankafadır! Doğru dürüst okuyup yazmasını bile bilmezler.» Ama genel, durum aydınlar tarafından değil, sonuç olarak emekçi halk, onun ileri kesimi proletarya tarafından belirlenir.

Kime kim önderlik eder, proletarya burjuvaziye mi, burjuvazi proletaryaya mı? Proletarya aydınlara mı, yoksa aydınlar proletaryaya mı? Aydınlar kendilerini proleter aydınlara dönüştürmelidirler. Onlar için başka yol yoktur. «Deri olmayınca tüyler neyin üzerinde durabilir?» Geçmişte «tüy», yani aydınlar beş «deri» üzerinde duruyorlardı, yani geçimlerini onlar sayesinde sağlıyorlardı. Birinci deri emperyalist mülkiyet, ikincisi feodal mülkiyet, üçüncüsü bürokrat kapitalist mülkiyetti. Demokratik devrimin hedefi üç büyük dağı, emperyalizmi, feodalizmi ve bürokrat-kapitalizmi ortadan kaldırmak değil miydi? Milli kapitalist mülkiyet dördüncü deriydi; beşincisi ise, küçük üreticilerin mülkiyeti, yani köylülerin ve zanaatkârların bireysel mülkiyetiydi. Geçmişte aydınlar ya ilk üç deriye ya da diğer ikisine bağlıydılar ve geçimlerini onlar sayesinde sağlıyorlardı. Bu beş deri hâlâ varlığını koruyor mu? «Deriler artık yok.» Emperyalizm artık yoktur ve emperyalist mülkiyete el konmuştur. Feodal mülkiyet tasfiye edilmiş, topraklar köylülere verilmiştir ve şimdi de tarımda kooperatifleşme vardır. Bürokrat-kapitalist işletmeler devletleştirilmiştir. Milli kapitalist sanayi ve ticaret, devlet ve özel sermayenin ortak işletmelerine dönüştürülmüş ve tamamen olmasa bile geniş ölçüde sosyalist işletmeler haline getirilmiştir. Köylülerin ve zanaatkârların bireysel mülkiyeti kolektif mülkiyete dönüştürülmüştür; ne var ki kolektif mülkiyet henüz sağlamlaşmamıştır ve sağlamlaşması da birkaç yıl alacaktır. Bu beş deri artık yok, ama «tüy» üzerinde, kapitalistler ve aydınlar üzerinde hâlâ sürüp giden bir etkileri var. Bu insanlar bu derileri kendi sistemlerinden çıkaramıyorlar, hatta düşlerinde onları yaşıyorlar Eski toplumdan, eski mesleklerden gelenler eski alışkanlıklarının ve hayat tarzlarının özlemini çekiyorlar. Dolayısıyla insanın dönüştürülmesi çok daha uzun bir zaman alacaktır.

Şimdi aydınlar hangi deriye bağlıdırlar? Kamu mülkiyeti derisine proletaryaya onların geçimini sağlayan kimdir? İşçiler ve köylüler. Aydınlar, çocuklarını eğitmeleri için, işçi sınıfının ve emekçi halkın işe aldığı öğretmenlerdir. Efendilerinin isteklerine karşı çıkar da kendi istedikleri konulan, basamak alıp yazılan, Konfüçyüs'ün klasiklerini ya da kapitalist saçmalıkları öğretmekte ısrar eder ve karşı-devrimciler yetiştirirlerse işçi sınıfı bunu hoş karşılamaz, onları işten atar ve bir sonraki yıl için sözleşmelerini yenilemez.

Yüz gün önce de söylediğim gibi eski toplumdaki gelen aydınların artık temeli yoktur; eski toplumsal ve ekonomik temellerini yani beş deriyi yitirmişlerdir ve bir yenisine bağlanmaktan başka seçenekleri kalmamıştır. Bazı aydınlar henüz yerlerini bulmamışlardır. Havada kalmış durumdadırlar ve ne uzanıp tutunacaktan bir dal ne de ayaklarını basacakları sağlam bir zemin vardır. Bence bu kişiler, «havada duran baylar» olarak adlandırılabilirler. Havada uçarken bir yandan geri dönmek istiyorlar, bir yandan da eski evlerinin, o derilerin artık var olmadığını görüyorlar. Evsiz kaldıkları halde proletaryaya bağlanmakta isteksiz davranıyorlar. Eğer proletaryaya bağlanacaklarsa proletaryanın fikirlerini incelemeli, proletaryaya yakınlık duymalı ve işçi ve köylülerle dostluk kurmalıdırlar. Ama hayır, böyle yapmıyorlar. Hâlâ, artık var olmadığını bildikleri şeyin hasretini çekiyorlar. Bizim şimdi yapmakta olduğumuz şey, onları uyanmaya ikna etmektir. Bu büyük tartışmadan sonra şu ya da bu şekilde uyanacaklarını sanıyorum. Orta yolcu bir tutum takınan aydınlar uyanmalı ve fazla kibirlenmemelidirler, çünkü onların bilgileri sınırlıdır. Bence bu kişiler hem aydındır hem de aydın değildir; belki de yarı-ayak terimi onlar için daha doğru bir terim olur. Çünkü ancak o kadar bilgileri vardır ve ilke meseleleri üzerinde hata yapmadan konuştukları olmaz. Şimdi sağcı aydınları bir yana bırakalım çünkü onlar gericidir. Orta yolcu bir tutum takınan aydınların sorunu yalpalamaları, berrak bir yönelimlerinin olmayışı ve bazen yollarını bile şaşkınlardır. Madem bu kadar bilgilisiniz, neden hata yapıyorsunuz? Madem bu kadar harikulade ve bu kadar kendinizden eminsiniz, neden yalpalıyorsunuz? Duvarın üstündeki otlar da rüzgârda bir o yana bir bu yana sallanıp dururlar. Bütün bunlar bilginizin kıt olduğunu gösteriyor. Bu anlamda, çok bilgili olan, işçiler ve köylüler içindeki yarı-proleterlerdir. Onlar bir bakışta sun Tayu ile takımının sahtekâr olduğunu anlayabilirler. İşte kimin daha bilgili olduğunu görüyorsunuz. Hiç kuşkusuz daha bilgili olan, doğru dürüst okuyup yazması olmayanlardır, iş, genel durum, genel yön ile ilgili can alıcı karar vermeye gelince kişinin proletaryaya başvurması gerekir. Ben, önemli bir iş yapmadan ya da önemli konularda karar almadan önce fikirlerimin doğru olup olmadığını anlamak için işçilere ve köylülere danışan, meseleleri onlarla ve onlara yakın kadrolarla tartışan bir kimseyim. Bu da çeşitli yerleri ziyaret

etmeyi zorunlu kılar. Pekin'de çakılıp kalmak çok tehlikeli olurdu. Pekin, herhangi bir hammadde elde edemediğiniz kısır bir yerdir. Bütün hammadde işçilerden, köylülerden ve yerel bölgelerden gelir. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, mamul maddeler yaratmak için hammadde kullanan bir imalat fabrikasına benzetilebilir. Nihai malların iyi olması gerekir, yoksa hatalar yapılır. Bilginin kaynağı kitlelerdir. Halk içindeki çelişmelerin doğru ele alınması ne demektir? Gerçeği olgularda aramak ve kitle çizgisini izlemek demektir? Son tahlilde geçerli olan, kitle çizgisidir. Kitlelerden uzaklaşmamalıyız, kitlelerle olan ilişkimiz balık-su ya da yüzücü-su ilişkisidir.

Sağcıların işini bir darbeye bitirmemiz mi gerekir? Onlara birkaç esaslı darbe indirmek gereklidir. Yoksa pusuya yatıp fırsat kollarlar. Bu çeşit kişilere saldırı yöneltmemiz ve üstlerine gitmemiz gerekmez mi? Evet saldırı yöneltmek gereklidir. Ama amaç, onları yollarını değiştirmeye zorlamaktır. Taarruzumuz sırasında onları tamamen tecrit etmek için her yola başvurmamız; sağcıların tümünü değilse bile bir bölümünü kazanmamız ancak bu şekilde mümkün olabilir. Onlar aydındır, bazıları da büyük aydınlardır; kazanıldılar mı yararlı olabilirler. Onları kazanalım ve çalışmalarına izin verelim. Ayrıca bu sefer onlar, olumsuz örnek olma yoluyla halkı eğiterek bizim için büyük bir hizmette bulundular. Onları Vhangpo Irmağına atacak değiliz, tersine gene de hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirmek tutumunu benimseyeceğiz. Belki bazıları bizim safımıza gelmek istemiyor. Eğer Sun Taju gibi kişiler inat ediyor ve değişmek istemiyorlarsa bırakın ne halleri varsa görsünler. Şimdi yapacak çok işimiz var. Önümüzdeki elli yılı bu gibi kişilere darbe indirmekle geçirecek değiliz! Hatalarını düzeltmek istemeyen kişiler vardır; canları istiyorsa Cehennem Kralını görmeye gittiklerinde hataları da birlikte götürebilirler. Cehennem Kralına, «Ben, beş derinin savunucusuyum. Sağlam bir adamım ben. Komünistler ve kitleler bana baskı yaptılar, ama ben boyun eğmedim ve buraya lekelenmeden geldim» diyebilirler. Ama kafalarına koymaları gereken bir şey var. Bugün cehennemde bile yönetim değişikliği olmuş durumda; orada Marks, Engels ve Lenin hüküm sürüyor. Bugün iki cehennem var; kapitalist dünyanın cehennemi belki de aynı kalmıştır, ama sosyalist dünyanın cehennemini Marks, Engels ve Lenin yönetiyor. Benim gördüğüm kadarıyla, bundan yüz yıl sonra iflah olmaz sağcılar cezalarını bulacaklardır.

Dipnotlar

¹ Şanghay'daki bir kadrolar konferansında verilen söylev.

² 1. Lieh Zu, «Tien Cuy».

³ «Merdivenden aşağı inmek» derken, hatalar yapmış olan önder kadroların düzeltme hareketi sırasında, kitlelerin eleştirisi üzerine özleştirme yapımları ve onlara yakınlaşmak için çaba sarf etmeleri kastedilmektedir.

⁴ Zo Çuan, «Si Markizinin 14. Yılı».

ÖRGÜTLENME İÇİ SORUNLAR

PARTİNİN ÖRGÜTLENMESİ SORUNLARI

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 1

Oportünizme karşı mücadele: 21 Mayıs Olayı sıralara da, sınır bölgesindeki illerde bulunan Parti örgütlerini oportünistlerin denetimi altında bulunduğu söylenebilir. Karşı-devrim başladığı zaman, buna karşı kararlı bir mücadele verilmedi. Geçen yılın Ekim ayında Kızıl Ordu (Devrimci İşçi Köylü Ordusuna Bağlı Birinci Ordunun 1. Tümeninin 1. Alayı sınır bölgesindeki illere ulaştığı zaman geriye sadece gizlenmiş olan birkaç Parti üyesi’ kalmış Parti örgütleri ise düşman tarafından tamamen çöktürülmüştü. Geçen Kasım ile Nisan arasındaki dönem, Partinin yeniden inşa edildiği dönemdi. Mayıstan bu yana geçen dönem ise büyük bir gelişme dönemi olmuştur. Fakat oportünizmin belirtileri son on iki ay içinde yaygınlığını sürdürdü. Düşman yaklaştığında, savaşıma isteğinden yoksun bazı üyeler uzak tepelere çekilerek saklandılar ve buna “pusuya yatma” adını taktılar. Diğer bazı üyeler ise, çok aktif olmakla birlikte, gözü kara eylemlere giriştiler. Her iki davranış da, küçük burjuva ideolojisinin bir ifadesiydi. Üyelerin, uzun bir süre, mücadele içinde çelikleşmeleri ve Parti içi eğitimden geçmeleri sonucunda, bu gibi şeyler daha az görülmeye, başlanmıştır. Aynı küçük burjuva ideolojisi geçen sene Kızıl Orduda da görülüyordu. Düşman yaklaştığında, ya pervasızca savaşa atılmak, ya da vaktinden önce geri çekilmek öneriliyordu. Çoğu kez, aynı kişinin, girişeceğimiz askeri eylemler konusunda yaptığımız tartışmaların gelişmesi içinde her iki fikri de ileri sürdüğü görülmekteydi. Bu oportünist ideoloji, uzun süreli bir Parti içi mücadele, pervasızca giriştiğimiz savaşlarda verdiğimiz kayıplar ve vaktinden önce çekilirken uğradığımız yenilgiler gibi yaşanan olaylardan çıkartılan dersler sayesinde giderek düzeltilmiştir.

Bölgecilik: Sınır bölgesindeki ekonomi, tarımsal bir ekonomidir ve bazı yerlerde hâlâ el havanı kullanılır

maktadır (dağlık bölgelerde, genellikle pirincin kabuğunu ayıklamak için hâlâ tahta havan kullanılmaktadır; ovalarda ise çoğunlukla taş havanlar kullanılmaktadır). Toplumsal örgütlenme birimi, her yerde, aynı soyadını taşıyan kişilerden oluşan klandır. Köylerdeki Parti örgütlerinde, Parti kolları aynı soyadını taşıyan ve bir arada yaşayan üyelerden oluştuğu için, Parti kolu toplantılarının gerçekte klan toplantıları halini alması, çok görülen bir olaydır. Bu koşullar altında «militan bir Bolşevik Parti» inşa etmek kuşkusuz zor olmaktadır. Bu gibi üyeler, kendilerine, komünistler devletleri ya da eyaletleri birbirlerinden kesin çizgilerle ayırmazlar ya da farklı il, ilçe ve kasabalar arasına kesin çizgiler çekilmemesi gerekir dendiğinde, bunu pekiyi kavrayamamaktadırlar. İller arasındaki ve hatta aynı ilin ilçe ve kasabaları arasındaki ilişkilerde, ciddi ölçülere varan bir bölgecilik görülmektedir. Bölgecilik, ikna yöntemi ile ancak belli bir noktaya kadar giderilebilir. Aslında hiç de bölgesel olmayan Beyaz terör, bölgeciliğin giderilmesinde çok daha etkili olmaktadır. Örneğin, ancak karşı-devrimin iki eyalette birden düzenlediği “ortak bastırma” harekâtları halkı mücadele içinde aynı kaderi paylaşmaya mecbur bıraktığı zaman, bölgecilik giderek kırılabilir. Bu şekilde çıkarılan dersler sonucunda bölgecilik eğilimleri zayıflamaktadır.

Yerliler ve göçmenler sorunu: Sınır bölgesi ilerlerine özgü bir diğer nitelik de, yerliler ile göçmenler arasındaki sürtüşmedir. Yerliler ile ataları birkaç yüz yıl önce kuzeyden bu bölgeye gelmiş olan göçmenler arasında uzun zamandan beri süregelen çok derin bir sürtüşme vardır. Aralarındaki geleneksel düşmanlığın kökleri derindir ve bu, bazen şiddetli çatışmalara yol açmaktadır. Sayıları birkaç milyona bulan göçmenler, Fucien-Guangtung sınırından başlayarak, Hunan-Ciangsi sınırı boyunca Güney

Hubey'e kadar uzanan bir bölgede yaşamaktadırlar. Dağlık bölgelerde yaşayan bu göçmenler, ovalarda yaşayan yerliler tarafından ezilmiş ve hiç bir zaman siyasi haklara sahip olmamışlardır. Göçmenler, başlarını dik tutabilecekleri günün geldiğini düşünerek, son iki yılda gelişen milli devrimi sevinçle karşıladılar. Ama devrim, ne yazık ki başarıya ulaşamadı ve göçmenler hâlâ yerlilerin baskısı altındadırlar. Yerliler ve göçmenler sorunu, kendi bölgelerimiz içinde. Ningang, Suyçuan, Lingsien ve Çaling'de sürmektedir. Sorunun en ciddi olduğu yer de Ningang'dır. Ningang'ın yerlisi olan devrimciler, göçmenlerle birlikte, Komünist Partisinin önderliğinde, yerli toprak ağalarının siyasi iktidarını devirdiler ve 1926-1927'de bütün ili denetimleri altına aldılar. Geçen yılın Haziran ayında Çu Peyde başkanlığındaki Ciangsi hükümeti devrime ihanet etti; Eylül ayında Ningang'a karşı girişilen "bastırma" harekâtında toprak ağaları Çu'nun birliklerine yol gösterdiler ve yerlilerle göçmenler arasındaki çatışmayı bir kere daha kışkırttılar. Teorik olarak, yerlilerle göçmenler arasındaki sürtüşmenin, sömürülen işçi ve köylü sınıfların içinde ve hele Komünist Partisi içinde hiç görülmemesi gerekirdi. Ama görülmektedir ve bu sürtüşme, eski bir geleneğin etkisiyle varlığını sürdürmektedir. Bir örnek verelim: Sınır bölgesindeki Ağustos yenilgisinden sonra yerli toprak ağaları, göçmenlerin yerlileri kitle halinde katledeceği söylentisini yaydılar ve gerici birliklerle birlikte Ningang'a döndükleri zaman, yerli köylülerin çoğu saflarımızı terk ettiler, beyaz şeritler takınarak evlerin yakılması ve dağların aranmasında Beyaz birliklere yol gösterdiler. Ekim ve Kasım aylarında Kızıl Ordu Beyaz birlikleri bozguna uğrattığı zaman ise, gericilerle birlikte kaçtılar ve bu kez de onların mallarına göçmen köylüler el koydu. Bu durumun Parti içine yansması, çoğu zaman anlamsız çekişmelere yol açmaktadır. Bu soruna getirdiğimiz çözüm, bir yandan, köylülerin toprak ağalarının etkisinden kurtulmalarına ve korkuya kapılmadan evlerine dönmelerine yardımcı olmak amacıyla "kaçan köylülerin öldürülmeyeceğini" ve "kaçan köylülere de döndüklerinde toprak verileceğini" ilan etmek; diğer yandan, il hükümetlerimizin, göçmen köylülerin el koymuş oldukları malları geri vermeleri için emir vermelerini ve yerli köylülerin korunacağını bildiren ilanlar asmalarını sağlamaktır. Parti içinde de, üyelerin bu iki kesimi arasındaki birliği sağlamak amacıyla eğitim yoğunlaştırılmalıdır.

Mevki düşkünlerinin dönekliliği: Devrimin yükselişi sırasında (Haziranda) Partinin, katılmak isteyen herkesi üye kaydetmesinden yararlanan birçok mevki düşkünü Partiye sızdı. Bunun sonucunda sınır bölgesindeki üye sayısı hızla, on binin üstüne çıktı. Parti kollarının ve ilçe komitelerinin yöneticileri çoğunlukla yeni üyelere olduğu için, iyi bir Parti içi eğitim yapılması da söz konusu değildi. Beyaz terör darbesini indirir indirmez, mevki düşkünleri saflarımızı terk ettiler ve yoldaşlarımızın ya-

kalanmasında karşı-devrimcilere rehberlik yaptılar. Beyaz bölgelerdeki Parti örgütlerinin çoğu çöktü. Parti, Eylül'den sonra kendi içinde büyük bir temizlik hareketine girişti ve üyeliğe kabul için belirli sınıf niteliklerinin titizlikle aranmasını kararlaştırdı. Yungsin ve Ningang illerindeki bütün Parti örgütleri feshedildi ve yeniden üye kaydına girildi. Üye sayısının büyük ölçüde azalmasına karşın, Partinin mücadele gücü arttı. Eskiden Parti örgütlerinin hepsi, açık örgütlerdi. Eylül'den bu yana ise, Partinin faaliyetlerini, gerici geldiği zaman da sürdürebilmesini sağlamak amacıyla yeraltı örgütleri inşa edildi. Aynı zamanda Beyaz bölgelere nüfuz etmek ve düşman kampı içinde de faaliyet göstermek için elimizden geleni yapıyoruz. Fakat yakını-mızdaki kasabalarda, Parti örgütünün oluşturulması için gerekli temeller henüz atılamamıştır. Bunun nedenleri, birincisi, düşmanın kasabalarda daha güçlü olması, ikincisi de, ordumuzun bu kasabaları işgali sırasında burjuvazinin çıkarlarını gereğinden fazla zedelemiş olmasıdır. Sonuç olarak, Parti üyelerinin buralarda tutunması zor olmaktadır. Şimdi bu hatalarımızı düzeltmekte ve kasabalarda Parti örgütleri kurmak için elimizden geleni yapmaktayız. Ancak, şimdiye kadar fazla başarılı olmadık.

Partinin yönetici organları: Parti kolu yürütme organı, Parti kolu komitesi adını almıştır. Parti kolunun üstünde ilçe komitesi, onun da üstünde il komitesi bulunmaktadır. Özel koşulların var olduğu yerlerde, ilçe ve il kademeleri arasında Yungsin ilindeki Peysiang Özel İlçe Komitesi ve Güneydoğu Özel İlçe Komitesi örneklerinde olduğu gibi, özel ilçe komiteleri kurulmaktadır. Sınır bölgesinde, Ningang, Yungsin, Lienhua, Suyçuan ve Lingsien'de olmaü üzere, toplam beş il komitesi vardır. Eskiden Çaling'de de bir il komitesi vardı, ama buradaki çalışmamız kök salamadığı için, geçen kış ve bu ilkbaharda kurulan örgütlerin çoğu Beyazlar tarafından çökertilmiştir. Sonuç olarak son altı ay içinde sadece Ningang ve Yungsin yakınındaki dağlık bölgelerde çalışma yapabildik ve bu yüzden Çaling II Komitesi bir özel ilçe komitesi haline getirildi. Yalnız Çaling üzerinden gidilebilen Yusien ve Ancen illerine de bazı yoldaşlar gönderildi, fakat bir şey yapamadan geri döndüler. Ocakta Suyçuan'da yaptığımız ortak toplantıdan sonra, altı ayı aşkın bir süre için, Vanan İl Komitesiyle olan ilişkimiz Beyazlar tarafından kesildi. Onlarla ancak Eylül ayında, Kızıl Ordunun bir gerilla harekâtı sırasında Vanan'a ulaşması sayesinde yeniden ilişki kurabildik. Seksen devrimci köylü, askerlerimizle birlikte Vanan'dan Çinkang Dağlarına döndüler ve burada Vanan Kızıl Muhafızları olarak örgütlendiler. Anfu'da Parti örgütü yoktur. Yungsin'in komşusu olan Cian'daki İl Komitesi bizimle sadece iki kez ilişkiye geçmiş ve ne gariptir ki, bugüne kadar bize hiç bir yardımda bulunmamıştır. Guydung ilinin Şatien bölgesinde birincisi Martta, ikincisi de Ağustosta olmak üzere iki defa toprak dağıtımı yapıldı ve burada Parti örgütleri kuruldu; bunlar merkezi Lungsi'deki

Şierdung'da bulunan Güney Hunan Özel Komitesine bağlandı. İl komitelerinin üstünde Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi Özel Komitesi bulunmaktadır. Sınır bölgesinin ilk Parti kongresi, 20 Mayıs'ta Ningang ilindeki Mao-ping'de yapıldı ve kongre, Mao Zedung sekreter olmak üzere, yirmi üç kişiyi Birinci Özel Komite üyeliğine seçti. Temmuzda Hunan Eyalet Komitesi tarafından gönderilen Yang Kayming sekreter vekili oldu. Eylül ayında Yang hastalanınca, yerini Tan Çenlin aldı. Ağustos ayında, Kızıl Ordunun esas kuvvetinin Güney Hunan'a gitmiş olduğu ve Beyaz kuvvetlerin sınır bölgesini ciddi bir şekilde tehdit etmeye başladıkları bir sırada, Yungsin'de olağanüstü bir toplantı yaptık. Kızıl Ordunun Ningang'a dönüşünden sonra Ekimde, Maoping'de sınır bölgesinin 2. Parti Kongresi yapıldı. 14 Ekim'de başlayan ve üç gün süren toplantıda, aralarında "Sınır Bölgesi Parti Örgütünün Siyasi Sorunları ve Görevleri" de bulunan bazı önergeler kabul edildi ve aşağıdaki, on dokuz kişi İkinci Özel Komite üyeliğine seçildi: Tan Çenlin, Cu De, Çen Yi, Lung Çaoçing, Çu Çangsie, Liu Tiençien, Yuan Pançu, Tan Sicong, Tan Bing, Li Sifey, Süne Yiyue, Yuan Vencay, Vang Zonung, Çen Çengren, Mao Zedung, Van Sisien, Vang Zo, Yang Kayming ve Ho Tingying. Tan Çenlin (işçi) sekreter ve Çen Çengren (aydın) sekreter yardımcısı olmak üzere beş kişiden oluşan bir daimi komite kuruldu. Kızıl Ordunun 6. Parti Kongresi 14 Kasım'da yapıldı ve kongrede yirmi üç üyeden oluşan bir Ordu Komitesi seçildi. Bu üyelerden beşi, sekreterliğini Cu De'nin yaptığı daimi komiteyi meydana getirmekteydi. Hem Sınır Bölgesi Özel Komitesi, hem de Ordu Komitesi, Cephe Komitesine bağlıdır. Cephe Komitesi, aşağıdaki beş kişinin Merkez Komitesi tarafından üye olarak atanmasıyla 6 Kasım'da yeniden örgütlendi: Mao Zedung, Cu De, yerel Parti merkezinin sekreteri (Tan Çenlin), bir işçi yoldaş (Sung Çiaoşeng) ve bir köylü yoldaş (Mao Keven). Sekreterliğine Mao Zedung'un getirildiği bu komite, şimdilik, bir sekreterlik, bir propaganda bölümü, bir örgütlenme bölümü, bir işçi hareketi komisyonu ve bir de askeri işler komisyonu kurmuştur. Yerel Parti örgütlerinden Cephe Komitesi sorumludur. Ancak Cephe Komitesi bazen askeri birliklerle beraber hareket etmek zorunda kaldığı için, Özel Komite de kaldırılmamalıdır. Kanımızca proletaryanın ideolojik önder, ligi sorunu, çok önemlidir. Hemen hemen tamamen köylülerden oluşan sınır bölgesi illerindeki Parti örgütleri, proletaryanın ideolojik önderliği olmazsa doğru çizgiden saparlar. İl merkezlerindeki ve diğer büyük kasabalardaki işçi hareketine yakın bir ilgi göstermenin yanı sıra, hükümet organlarındaki işçi temsilcilerinin sayısını da artırmalıyız. Bütün Parti kademelerindeki yönetici organlarda da, işçi ve yoksul köylülerin oranı artırılmalıdır.

PARTİ İÇİNDEKİ YANLIŞ DÜŞÜNCELERİN DÜZELTİLMESİ ÜZERİNE¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 1

Dördüncü Kızıl Ordudaki Komünist Partisi örgütünde, Partinin doğru çizgisinin uygulanmasını büyük ölçüde engelleyen, proleter olmayan çeşitli fikirler vardır. Bu fikirler tamamen düzeltilmediği takdirde, Dördüncü Ordunun. Çin'in büyük devrimci mücadelesinde kendine düşen görevleri omuzlaması olanaksızdır. Bu Parti örgütündeki yanlış fikirlerin kaynağı, doğal olarak, temel birimlerinin büyük ölçüde köylülerden ve diğer küçük burjuva kökenli unsurlardan meydana gelmesinde yatmaktadır; ancak Partinin yönetici organlarının bu yanlış fikirlere karşı uyumlu ve kararlı bir mücadele verme ve üyeleri Partinin doğru çizgisine uygun olarak eğitime konusunda gösterdikleri başarısızlık da, bunların varlık ve gelişmelerinin önemli nedenlerinden biridir. Bu kongre, Merkez Komitesinin Eylül mektubunun özüne uygun olarak, Dördüncü Ordudaki Parti örgütünde görülen çeşitli proleter olmayan fikirlerin belirtilerine, kaynaklarına ve bunları düzeltme yöntemlerine işaret eder ve bütün yoldaşları bunları tamamen yok etmeye çağırır.

SALT ASKERİ BAKIŞ AÇISI ÜZERİNE

Salt askeri bakış açısı, Kızıl Ordudaki bir kısım yoldaşlar arasında çok gelişmiştir. Şu şekillerde ortaya çıkmaktadır:

1. Bu yoldaşlar, askeri sorunları ve siyaseti birbirine karıştı şeyler olarak görmekte ve askeri hareketlerin, siyasi görevleri yerine getirme araçlarından sadece biri olduğunu kabul etmemektedirler. Hatta bazıları, “Eğer askeri bakımdan iyiyse, siyasi bakımda da iyisin demektir; askeri bakımdan iyi değilsen, siyasi bakımdan sende iş yok demektir” diyorlar. Bu, bir adım daha ileri gidip askeri sorunlara siyasetin üstünde bir yer vermektir.

2. Onlar, Kızıl Ordunun görevinin Beyaz ordunununki

gibi sadece savaşmak olduğunu düşünüyorlar. Çin Kızıl Ordusunun, devrimin siyasi görevlerini yerine getirmek için kurulmuş silahlı bir güç olduğunu anlamıyorlar. Özellikle bugün, Kızıl Ordu kesinlikle kendini sadece savaşmakla sınırlandırmamalıdır; düşmanın askeri gücünü yıkmak için savaşmanın yanı sıra, kitleler arasında propaganda yapmak, kitleleri, örgütlemek, silahlandırmak, onlara devrimci siyasi iktidarı kurmalarında yardımcı olmak ve Parti örgütleri kurmak gibi önemli görevleri de üstlenmelidir. Kızıl Ordu sadece savaşmak için savaşmaz; fakat kitleler arasında propaganda yapmak, onları örgütlemek, silahlandırmak ve devrimci siyasi iktidarı kurmalarında onlara yardımcı olmak için savaşır. Bu amaçlar olmadı mı, savaşmak anlamını yitirir ve Kızıl Ordunun varlık nedeni ortadan kalkar.

3. Dolayısıyla bu yoldaşlar, örgütsel olarak, Kızıl Ordunun siyasi çalışma yapan bölümlerini, askeri çalışma yapan bölümlerine bağımlı kılıyor ve “Ordu Karargâhı ordu dışındaki sorunlara da baksın” sloganını ortaya atıyorlar. Gelişmesine izin verildiği takdirde bu fikir, kitlelerden kopma, hükümeti ordunun denetlemesi ve proletarya önderliğinden uzaklaşma tehlikelerini içermektedir. Bu, tıpkı Guomindang ordusu gibi, savaş ağalığı yolunun tutulması olacaktır.

4. Bunlar, aynı zamanda propaganda çalışmasında, propaganda ekiplerinin önemini gözden kaçırıyorlar. Kitle örgütleri konusunda da, orduda asker komitelerinin kurulmasını ve yerel bölgelerdeki işçi ve köylülerin örgütlenmesini göz ardı ediyorlar. Sonuç olarak, hem propaganda hem de örgütlenme çalışmaları terk edilmektedir.

5. Bir muharebe kazanıldığı zaman kibirlenmekte, kaybedildiği zaman ise cesaretleri kırılmaktadır.

6. Dar kıysımcılık: Bu yoldaşlar, sadece Dördüncü

Orduyu düşünmekte ve yerel kitleleri silahlandırmanın Kızıl Ordunun önemli bir görevi olduğunu kavramamaktadırlar. Bu, klikçiliğin daha gelişmiş bir biçimidir.

7. Dördüncü Ordudaki sınırlı çevrelerinden daha ötesini göremeyen birkaç yoldaş, bu çevrenin dışında başka hiç bir devrimci gücün bulunmadığına inanmaktadırlar. Bu yüzden güçlerini koruma ve eylemden kaçınma fikrine kendilerini iyice kaptırmışlardır. Bu, oportünizmin bir kalıntısıdır.

8. Öznel ve nesnel koşulları göz ardı eden bazı yoldaşlar, devrimci acelecilik hastalığına yakalanmışlardır; bunlar, kitleler arasında titiz ve ayrıntılı bir çalışma yapmak zahmetine katlanmak istememekte, hayaller içinde yüzerek sadece büyük işler başarmak istemektedirler. Bu, darbeciliğin ²bir kalıntısıdır.

Salt askeri bakış açısının kaynakları şunlardır:

1. Siyasi düzeyin düşük olması. Bu, orduda siyasi önderliğin rolünün ve Kızıl Ordu ile Beyaz ordunun temelden farklı olduklarının kavranamamasına yol açmaktadır.

2. Paralı asker zihniyeti. Geçmiş muharebelerde alınan esirlerin birçoğu Kızıl Orduya katılmıştır; bu gibi unsurlar belirgin bir paralı asker zihniyetini birlikte getirmekte ve böylelikle alt kademelerde salt askeri bakış açısı için bir temel hazırlamaktadırlar.

3. Yukarıdaki iki neden, bir üçüncüsüne kaynaklık etmektedir: Askeri, güce aşırı güven ve halk kitlelerinin gücüne güvensizlik.

4. Partinin askeri çalışmayla etkin olarak ilgilenme ve bunları tartışma konusunda gösterdiği ihmal de, bazı yoldaşlar arasında salt askeri bakış açısının ortaya çıkmasının nedenlerinden biridir.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Eğitim yoluyla Parti içindeki siyasi düzeyi yükseltmek, salt askeri bakış açısının teorik temellerini yıkmak, Ordu ile Beyaz ordu arasındaki temel farkı berrak bir şekilde ortaya koymak. Aynı zamanda, oportünizmin ve darbeciliğin kalıntılarını ortadan kaldırmak ve

Dördüncü Ordunun dar kıسمcılığına son vermek.

2. Subayların ve askerlerin siyasi, eğitimini, özellikle de eski esirlerin eğitimini yoğunlaştırmak. Aynı zamanda, yerel hükümetlerin, mümkün olduğu ölçüde mücadele tecrübesi olan işçi ve köylüleri Kızıl Orduya, katılmak üzere seçmesini sağlamak, böylece salt askeri bakış açısını örgütsel olarak zayıflatmak ve hatta bu bakış açısının kökünü kazımak.

3. Kızıl Ordudaki Parti örgütleriyle subay ve askerleri etkilemek için, yerel Parti örgütlerinin Kızıl Ordudaki Parti örgütlerini ve kitlelerin siyasi iktidar organlarının da bizzat Kızıl Orduyu eleştirmelerini sağlamak üzere, bunları harekete geçirmek.

4. Parti, askeri çalışmayla etkin bir biçimde ilgilenmeli ve bu konuyu tartışmalıdır. Yapılan her çalışma, tabandaki üyelerce uygulamaya konmadan önce, Parti

tarafından tartışılmalı ve karara bağlanmalıdır.

5. Kızıl Ordunun görevlerini, askeri ve siyasi organları arasındaki ilişkileri, Kızıl Ordu ile halk kitleleri arasındaki ilişkileri, asker komitelerinin yetki ve görevlerini ve bunların askeri ve siyasi örgütlerle olan ilişkilerini açıkça tanımlayan Kızıl Ordu yönetmelikleri hazırlanmalıdır.

AŞIRI DEMOKRASİ ÜZERİNE

Kızıl Ordunun Dördüncü Ordusu, Merkez Komitesinin talimatlarına uygun hareket etmeye başladığından bu yana, aşırı demokrasi belirtileri büyük ölçüde azalmıştır. Örneğin, Parti kararları artık oldukça iyi bir şekilde yerine getirilmektedir ve artık hiç kimse, Kızıl Ordunun “demokratik merkezîyetçiliği aşağıdan yukarıya” uygulaması gerektiği ya da “bütün sorunların önce alt kademelerde tartışılıp, sonra üst kademelerin karar vermesi” gerektiği şeklinde yanlış talepler ileri sürmektedir. Ancak bu azalma, gerçekte sadece geçici ve yüzeyseldir ve aşırı demokrasiden yana fikirlerin artık giderilmiş olduğu anlamına gelmez. Başka bir deyişle, aşırı demokrasinin birçok yoldaşın zihninde hâlâ derin kökleri vardır. Çeşitli biçimlerde ifadesini bulan, Parti kararlarını yerine getirmede gösterilen gönülsüzlük bunun kanıtıdır.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Teori alanında, aşırı demokrasinin kökünü kazımak. İlk önce, aşırı demokrasinin doğurduğu tehlikenin, Parti örgütüne zarar vererek ve hatta onu tamamen yıkarak, Partinin mücadele, gücünü zayıflatarak ve hatta yok ederek, Partiyi mücadele görevlerini gerçekleştiremez hale getirmesinden ve böylece devrimin yenilgisine yol açmasından ileri geldiğine işaret edilmelidir. İkinci olarak da, aşırı demokrasinin kaynağının, küçük burjuvazinin disipline karşı beslediği bireyci hoşnutsuzluk olduğu belirtilmelidir. Bu özellik Parti içine girdiği zaman, siyasi ve örgütsel alanda aşırı demokrasiden yana fikirlere dönüşmektedir. Bu fikirler, proletaryanın mücadele görevleriyle hiç bir şekilde bağdaşmaz.

2. Örgütlenme alanında, merkezi önderlik altında demokrasinin uygulanmasını sağlamak. Bunu yapmanın yolları şunlardır:

(1) Partinin yönetici organları, kendilerini önderlik merkezleri olarak kabul ettirebilmek için, rehberlik görevini yerine getirecek doğru bir çizgi geliştirmek ve ortaya çıkan sorunlara çözüm bulmak zorundadırlar.

(2) Üst kademelerdeki organlar, doğru rehberlik edebilmek için nesnel bir temele sahip olmak amacıyla, kitlelerin hayatını ve alt kademelerdeki organların durumunu yakından bilmek zorundadırlar.

(3) Bütün kademelerdeki Parti örgütleri, sorunlara çözüm ararken, gelişigüzel kararlar almamalıdır. Bir kere alındıktan sonra da kararlar sebatla uygulanmalıdır.

(4) Üst kademelerdeki Parti organları tarafından alınan bütün önemli kararlar, derhal alt kademelerdeki

organlara ve Partinin üye kitlesine iletilmelidir. Bunun yöntemi de, aktif üye toplantıları ya da Parti kollarında, hatta (eğer koşullar uygunsa) tümenlerde ³genel üye toplantıları yapmak ve bu toplantılarda belirli kimseleri rapor vermekle görevlendirmektir.

(5) Partinin alt kademelerindeki organlar ve bütün Parti üyeleri, üst kademelerdeki organların talimatlarını tam anlamıyla kavramak ve uygulama yöntemlerini kararlaştırmak için bunları ayrıntılı bir şekilde tartışmalıdır.

ÖRGÜT DİSİPLİNİNE GÖSTERİLEN KAYITSIZLIK ÜZERİNE

Dördüncü Ordudaki Parti örgütünde örgüt disiplini-ne gösterilen kayıtsızlık, şu şekillerde ortaya çıkmaktadır:

A. Azınlığın çoğunluğa tabi olmayışı: Örneğin bir azınlık, önerisi oylamada kabul edilmediği zaman, Parti kararlarını samimiyetle uygulamamaktadır.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Toplantılarda, bütün katılanların, görüşlerini mümkün olduğu kadar kapsamlı olarak ortaya koymaları teşvik edilmelidir. Tartışmalı sorunlarda doğrular ve yanlışlar, uzlaşmalara ve yüzeyselliğe yer verilmeksizin açıklığa kavuşturulmalıdır. Açık ve kesin sonuçlara varmak için bir toplantıda çözülemeyen bir sorunun tartışılmasına, çalışmaları engellememesi koşuluyla, başka bir toplantıda devam edilmelidir.

2. Parti disiplininin gereklerinden biri de, azınlığın çoğunluğa tabi olmasıdır. Azınlık, kendi görüşü reddedildiği zaman, çoğunluğun kararını desteklemek zorundadır. Eğer gerekiyorsa, sorunu, yeniden görüşülmek üzere bir sonraki toplantıya getirebilir; ancak bunun dışında hiç bir şekilde karara aykırı hareket edemez.

B. Örgüt disiplini göz önüne alınmaksızın eleştirisi yapılması:

1. Parti içi eleştiri, Parti örgütünü güçlendirmek ve Partinin mücadele gücünü artırmak için bir silahtır. Ancak, Kızıl Ordunun Parti örgütünde, eleştiri her zaman bu nitelikte olmamaktadır; bazen kişisel, saldırılara dönüşmektedir. Sonuç olarak, kişilere olduğu gibi, Parti örgütüne de zarar vermektedir. Bu, küçük burjuva bireyciliğinin bir yansımasıdır. Bunu düzeltmenin yöntemi ise, Parti üyelerinin, eleştirinin amacının sınıf mücadelesinde zafere ulaşmak için Partinin mücadele gücünü artırmak olduğunu ve kişisel saldırı aracı olarak kullanılmaması gerektiğini kavramalarına yardımcı olmaktır.

2. Birçok Parti üyesi, eleştirilerini Parti içinde değil, dışında yapmaktadır. Bunun nedeni, genel olarak üyelerin Parti örgütünün (toplantılarının vb.) önemini henüz kavramamış olmaları ve örgüt içinde yapılan eleştiriyle, dışında yapılan eleştiri arasında bir fark görmemeleridir. Bunu düzeltmenin yöntemi, Parti üyelerini, Parti örgütünün önemini kavramalarını ve Parti komiteleri ya da yoldaşları, hakkındaki eleştirilerini Parti toplantılarında yapmalarını

sağlayacak şekilde eğitmektir.

MUTLAK EŞİTLİKÇİLİK ÜZERİNE

Mutlak eşitlikçilik, bir zamanlar Kızıl Orduda oldukça ciddi bir sorun haline gelmişti. Bazı örnekler verelim: Yaralı askerlere verilen ödenekler konusunda, hafif ve ağır yaralıları arasında ayırım yapılmasına itiraz edilmekte ve herkese eşit ödenek verilmesi istenmekteydi. Subayların ata binmesi, görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli bir şey olarak değil de, bir eşitsizlik belirtisi olarak görülmekteydi. Erzakın mutlak olarak eşit bir şekilde dağıtılması istenmekte ve özel durumlarda bazılarının bir parça daha büyük pay verilmesine itiraz edilmekteydi. Pirinç taşınmasında da, yaş ve bedeni durum göz önüne alınmaksızın herkesin eşit ağırlıkta yük taşınması istenmekteydi. Konaklanırken yer dağıtımında eşitlik istenmekte ve Karargâh daha fazla yer kapladığında, buna öfke duyulmaktaydı. Zahmetli görevlerin dağıtımında da eşitlik istenmekte ve başkalarından bir parça bile daha fazla iş yapmak istenmemekteydi. Hatta iş bazen o kadar ileri gitmekteydi ki, iki yaralı ve bir sedye olduğu zaman, her iki yaralı da önceliği diğerine vermek istemediği için, hiç biri sedyeyle taşınmamaktaydı. Bu örneklerin de gösterdiği gibi, mutlak eşitlikçilik, Kızıl Ordu subay ve askerleri arasında hâlâ çok ciddi bir sorundur.

Siyasi sorunlarda görülen, aşırı demokrasi gibi, mutlak eşitlikçilik de, zanaatkâr ve küçük köylü ekonomisinin ürünüdür. Aralarındaki tek fark, birinin maddi, diğerinin ise siyasi sorunlarda ortaya çıkmasıdır.

Düzeltilme yöntemi şudur: Kapitalizm ortadan kaldırılmadan önce, mutlak eşitliğin, köylülerin ve küçük mülk sahiplerinin bir hayali olmaktan öteye geçemeyeceğine; sosyalizmde bile mutlak eşitliğin olamayacağına; çünkü o zaman da maddi şeylerin, «herkesten yeteneğine göre, herkese emeğine göre» ilkesine ve yapılan çalışmanın ihtiyaçlarını karşılama esasına göre dağıtılacağına dikkati çekmeliyiz. Kızıl Orduda maddi şeylerin dağıtımı, subaylara ve askerlere eşit ücret ödenmesinde olduğu gibi, aşağı yukarı eşit bir şekilde yürütülmelidir; çünkü bu, mücadelenin bugünkü koşullarının gerektirdiği bir şeydir. Ancak, mantık sınırlarını aşan mutlak eşitlikçiliğe karşı çıkılmalıdır; çünkü bu, mücadelenin gerektirdiği bir şey değil, tam tersine mücadeleyi engelleyen bir şeydir.

ÖZNELCİLİK ÜZERİNE

Bazı Parti üyeleri arasında ciddi ölçüde öznelcilik vardır ve bu siyasi durumun tahliline ve çalışmaların yönlendirilmesine büyük zarar vermektedir. Çünkü siyasi bir durumun öznelci tahlili ve çalışmaların öznelci bir şekilde yönlendirilmesi, kaçınılmaz olarak ya oportünizmle ya da darbecilikle sonuçlanmaktadır. Öznel eleştirilere, belirsiz ve temelsiz konuşmalara ya da kuşkuculuğa gelince, Parti içinde bu gibi uygulamalar genellikle ilkesiz tartışmalara

yol açar ve Parti örgütünü içinden yıkar.

Parti içi eleştiriyile ilgili olarak üzerinde durulması gereken diğer bir nokta da, bazı yoldaşların eleştiri yaparken, temel sorunları bir kenara bırakıp, dikkatlerini önemsiz noktalar üzerinde toplamalarıdır. Bu yoldaşlar, eleştirinin esas görevinin siyasi ve örgütsel hataları ortaya çıkartmak olduğunu kavramamaktadırlar. Kişisel eksikliklere gelince, eğer bunlar siyasi ve örgütsel hatalarla ilişkili değilse, gereğinden fazla eleştirip, ilgili yoldaşlara sıkıntı vermeye gerek yoktur. Ayrıca bu eleştiri tarzı geliştiği takdirde, Parti üyelerinin dikkatlerini tamamen küçük hatalar üzerinde yoğunlaştırmaları, herkesin ürkek ve gereğinden fazla ihtiyatlı bir hale gelmesi ve Partinin siyasi görevlerini unutmaları şeklinde büyük bir tehlike belirmektedir.

Başlıca düzeltme yöntemi, Parti üyelerini, düşünce tarzlarına ve Parti içi yaşantılarına siyasi ve bilimsel bir özün egemen olmasını sağlayacak şekilde eğitmektir. Bu amaca ulaşmak için: (1) Parti üyelerine, öznelci tahlil ve değerlendirmeler yapmak yerine, siyasi bir durumu tahlil ederken ve sınıf güçlerini değerlendirirken Marksist-Leninst yöntemi uygulamayı öğretmeliyiz; (2) Parti üyelerinin dikkatini, mücadele taktiklerini ve çalışma yöntemlerini saptamak amacıyla toplumsal ve ekonomik araştırma ve incelemelere yöneltmeliyiz ve yoldaşların, gerçek durumu araştırmadıkları takdirde, hayalciliğin ve darbeciliğin batağına düşeceklerini kavramalarına yardımcı olmalıyız; (3) Parti içi eleştirilerde öznelciliğe, keyfiliğe ve eleştirinin bayağılaştırılmasına karşı uyanık olmalıyız; söylenen her şey gerçeklere dayanmalı ve eleştiri siyasi noktalarda yoğunlaştırılmalıdır.

BİREYCİLİK ÜZERİNE

Bireycilik eğilimi, Kızıl Ordu Parti örgütünde şu şekillerde kendini göstermektedir:

1. Misillemeye bulunmak. Bazı yoldaşlar, Parti içinde bir asker yoldaş tarafından eleştirildiklerinde, Parti dışında ona karşı misillemeye bulunabilmek için fırsat kollamaktadırlar; misillemeye bulunmanın yollarından biri de, söz konusu yoldaşı dövmek ya da ona küfür etmektir. “Bu toplantıda sen beni eleştirdin, gelecek toplantıda ben sana, gösteririm” diyerek Parti içinde de misillemeye bulunmaya çalışmaktadırlar. Bu gibi misilleme olayları, tamamen bireyci düşüncelerden doğmakta ve bir bütün olarak sınıfın ve Partinin çıkarlarının göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Bunların hedefi düşman sınıf değil, kendi saflarımızdaki kişilerdir. Bu hata, örgütü kemirmekte ve mücadele gücünü zayıflatmaktadır.

2. “Dar grup” zihniyeti. Bazı yoldaşlar, sadece kendi dar gruplarının çıkarlarını düşünmekte ve genel çıkarları göz ardı etmektedirler. Bu, yüzeysel olarak bakıldığında, kişisel çıkar peşinde koşmak gibi gözükmesine de, aslında en dar bireyciliğin bir örneğidir ve güçlü bir aşındırıcı ve bölücü etkisi vardır. “Dar grup” zihniyeti

Kızıl Orduda eskiden çok yaygındı; eleştiriler sonucunda durum şimdi biraz daha iyiye de, bu zihniyetin kalıntıları hâlâ vardır ve bunların üstesinden gelmek için daha fazla çaba gereklidir.

3. “Memur” tavrı. Bazı yoldaşlar, üyesi bulundukları Partinin ve Kızıl Ordunun devrimin görevlerini yerine getirmek için, birer araç olduklarını kavramamaktadırlar. Devrimi gerçekleştirecek olanın bizzat kendileri olduğunu kavramamakta, sorumluluklarının devrime karşı değil de, sadece kendi kişisel üstlerine karşı olduğunu düşünmektedirler. Devrime karşı takınılan bu pasif memur” tavrı da, bireyciliğin bir yansımasıdır. Bu, kayıtsız şartsız devrim için çalışan faal üyelerin sayısının fazla olmayışının nedenini de açıklamaktadır. Bu hata giderilmediği takdirde, faal üyelerin sayısı artmayacak ve devrimin ağır yükü az sayıda insanın omuzlarına yüklenmeye devam edecektir. Bu da, mücadeleye büyük ölçüde zarar verecektir.

4. Eğlence peşinde koşma. Kızıl Orduda, bireycilikleri eğlence peşinde koşmak şeklinde ortaya çıkan kimse-lerin sayısı hiç de az değildir. Bunlar daima birliklerinin büyük şehirler üzerine yürümesini arzu etmektedirler. Şehirlere gitmeyi, oralarda çalışma yapmak için değil, eğlenmek için istemektedirler. Hayatın zor olduğu Kızıl bölgelerde çalışmak, hiç istemedikleri bir şeydir.

5. Pasiflik. Bazı yoldaşlar, işler istedikleri gibi yürümeyince pasifleşmekte ve çalışmayı bırakmaktadırlar. Bu, esas olarak eğitim eksikliğinden ileri gelmektedir. Bazen de önderliğin, sorunların ele alınışı, görev dağıtımı ya da disiplinin uygulanması konusunda hatalı bir şekilde davranması, buna yol açmaktadır.

6. Ordudan ayrılma isteği. Kızıl Ordudan ayrılıp yerel çalışmalarda görev almak isteyenlerin sayısı gittikçe artmaktadır. Bunun nedenleri sadece kişisel etkenlere bağlanamaz. Aynı zamanda şu etkenlerin de bunda rolü vardır : (1) Kızıl Ordudaki hayatın maddi zorlukları, (2) uzun bir mücadeleden sonra bitkin düşme ve (3) önderliğin, sorunların ele alınışı, görev dağıtımı ya da disiplinin uygulanması konusundaki hatalı davranışları.

Düzeltilme yöntemi, en başta, ideolojik olarak bireyciliğin kökünü kazımak amacıyla eğitimi yoğunlaştırmaktır. İkinci olarak, sorunların ele alınışında, görev dağıtımında ve disiplinin uygulanmasında doğru bir yol izlemektir. Bunlara ek olarak, Kızıl Orduda maddi hayatı iyileştirmenin yolları bulunmalıdır. Maddi koşulları iyileştirmek amacıyla, dinlenmek ve güç toplamak için ele geçirilen her fırsattan yararlanılmalıdır. Eğitim çalışmalarımızda bireyciliğin, toplumsal kökeni bakımından küçük burjuva ve burjuva ideolojisinin Parti içindeki bir yansıması olduğunu açıklamalıyız.

GEZGİNCİ ASİ ÇETELER İDEOLOJİSİ ÜZERİNE

Kızıl Ordu içinde serserilikten gelme unsurların

oranın yüksek olması ve Çin’de, özellikle güney eyaletlerinde serserilerin büyük kitleler oluşturmaları nedeniyle, gezginci asi çetelerin siyasi ideolojisi Kızıl Ordu içinde de kendini göstermiştir. Bu ideoloji şu biçimlerde ortaya çıkmaktadır. (1) Bazıları, siyasi etkimizi sadece gezginci gerilla eylemleri yoluyla artırmak istemekte, ama siyasi etkimizi artırmak için üs bölgeleri inşa etmek ve halkın siyasi iktidarını kurmak gibi çetin görevleri üstlenmek konusunda isteksiz davranmaktadırlar. (2) Kızıl Ordunun genişletilmesi konusunda, bazıları, yerel Kızıl Muhafızların ve yerel birliklerin genişletilmesi ve böylelikle Kızıl Ordunun ana kuvvetlerinin geliştirilmesi çizgisini uygulamak yerine “adam kiralama ve at satın alma” ve “asker kaçaklarıyla asileri orduya kaydetme”⁴ çizgisini izlemektedirler. (3) Bazıları, kitlelerle birlikte çetin mücadelelere girmek ve bunları sürdürmek için gerekli sabra sahip değildir; bunlar, yalnızca büyük şehirlere gitmek ve diledikleri gibi yiyip içmek istemektedirler. Gezginci asi ideolojisinin bütün bu belirtileri, Kızıl Ordunun görevlerini gereğince yerine getirmesini ciddi bir şekilde engellemektedir; dolayısıyla bu ideolojinin tasfiyesi, Kızıl Ordu Parti örgütü içinde yürütülen ideolojik mücadelenin önemli hedeflerinden biridir. Huang Çao⁵ ve Li Çuang⁶ tipi gezginci asi çetelerin yöntemlerinin bugünün koşullarında artık geçerli olamayacağı kavranmalıdır. Düzeltme yöntemleri şunlardır:

1. Eğitimi yoğunlaştırmak, yanlış fikirleri eleştirmek ve gezginci asi çeteler ideolojisinin kökünü kazımak.
2. Kızıl Ordunun tabanındaki birimler ile esir alındıktan sonra orduya kabul edilenler arasında, serseri zihniyetini gidermek amacıyla eğitimi yoğunlaştırmak.
3. Kızıl Ordunun bileşimini değiştirmek için mücadele, tecrübesi olan faal işçi ve köylüleri ordu saflarına çekmek.
4. Militan işçi ve köylü kitleleri arasından yeni Kızıl Ordu birimleri oluşturmak.

DARBECİLİĞİN KALINTILARI ÜZERİNE

Kızıl Ordudaki Parti örgütü, darbeciliğe karşı çeşitli mücadeleler vermiştir; ancak bu mücadele henüz yeterli bir düzeye ulaşmamıştır. Bu yüzden de Kızıl Ordu içinde bu ideolojinin kalıntıları hâlâ görülmektedir. Ortaya çıkış biçimleri şunlardır: (1) Özel ve nesnel koşulları göz önüne almadan körü körüne eyleme girişme; (2) Partinin şehirler için saptadığı siyasetlerin yeterli ve kararlı bir şekilde uygulanmaması; (3) özellikle yenilgi anlarında askeri disiplinin gevşemesi; (4) bazı birimlerin ev yakmaları; (5) ordudan kaçanları vurmak ve dayak atmak şeklindeki uygulamalar; bunların her ikisi de darbeci özellikler taşımaktadır. Toplumsal kökeni bakımından darbecilik, lümpen-proletarya ve küçük burjuva ideolojilerinin bir bileşimidir. Düzeltme yöntemleri şunlardır:

1. İdeolojik bakımdan darbeciliğin kökünü kazı-

mak.

2. Darbeci davranışları, kurallar, yönetmelikler ve siyasetler aracılığıyla düzeltmek.

Dinotlar

¹ Bu makale, Mao Zedung yoldaşın Kızıl Ordunun Dördüncü Ordusunun 9. Parti Kongresi için hazırladığı karar tasarısıdır. Çin halkının silahlı kuvvetlerinin inşası çetin bir yol izlemiştir. Çin Kızıl Ordusu (Japonya’ya Karşı Direnme Savaşı sırasında Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu olarak isimlendirilmiştir; şimdi ise Halk Kurtuluş Ordusudur), 1 Ağustos 1927’de Nançang Ayaklanması sırasında kuruldu. Aralık 1929’da kuruluşunun üstünden iki yılı aşkın bir süre geçmişti. Bu süre içinde Kızıl Ordudaki Komünist Partisi örgütü, çeşitli yanlış fikirlere karşı mücadele içinde çok şey öğrendi ve zengin, bir tecrübe kazandı. Karar, bu tecrübeyi özetlemekteydi. Kızıl Ordunun tamamen Marksist-Leninist bir temel üzerinde inşasını ve eski tipteki orduların bütün etkilerinin giderilmesini mümkün kıldı. Sadece Dördüncü Orduda değil, giderek Kızıl Ordunun bütün diğer birimlerinde de uygulandı; böylelikle bütün Çin Kızıl Ordusu, her bakımdan gerçek bir halk ordusu haline geldi. Çin halk silahlı kuvvetleri, aşağı yukarı son otuz yıl içinde, Parti faaliyetleri ve siyasi çalışma bakımından muazzam gelişme ve yenilikler gerçekleştirmiştir. Çin halk silahlı kuvvetlerinin bugünkü görünümü çok daha değişik; ancak bu kararda ortaya konan çizgi, izlenen temel çizgi olmaya devam etmektedir.

² 1927’de devrimin yenilgiye uğramasından sonra, kısa bir süre için, Komünist Partisi içinde «sol» darbeci bir eğilim ortaya çıktı. Çin devrimini «sürekli devrim» olarak gören ve Çin’deki devrimci durumun «sürekli bir yükseliş» halinde olduğunu düşünen darbeci yoldaşlar, düzenli bir geri çekilme örgütlemeyi reddettiler. Buyrukçu yöntemler uygulayarak ve sadece az sayıda Parti üyesine ve kitlelerin küçük bir bölümüne dayanarak, hatalı bir şekilde, hiç bir basan ümidi olmayan, ülke çapında bir dizi yerel ayaklanmalar düzenlemeye kalkıştılar. Bu gibi darbeci eylemler, 1927 sonlarında çok yaygındı, 1928 başlarında giderek azaldılar. Ancak darbeci duygular bazı yoldaşlar arasında hâlâ yaşamaya devam etmekteydi.

³ Gerilla örgütlenme sisteminde, düzenli ordulardaki tümen karşılığı olarak kurulan bu birlikler, düzenli tümenlere oranla çok daha esnek ve genellikle çok daha küçüktü.

⁴ Bu iki Çin deyişiyle, Çin tarihinde bazı asilerin kuvvetlerini genişletmek için başvurdukları yöntemlere değinilmektedir. Bu yöntemlerin uygulanmasında nitelikten çok niceliğe dikkat edilmekte ve safları genişletmek için ayırım yapılmaksızın her çeşit insan orduya alınmaktaydı.

⁵ Huang Çao, Tang Hanedanının son zamanlarında çıkan köylü ayaklanmalarının önderiydi. Huang, İS 875 yılında, kendi doğduğu yer olan Çaoçov (bugün Şantung’daki Hoze ili) bölgesinden başlayarak, silahlı köylüleri imparatorluk kuvvetlerine karşı çeşitli muharebelerde zaferden zaferle koşturdu ve kendine “Göge Hücum Eden General” lakabını taktı. On yıl boyunca, Sarı Irmak, Yangze, Huay ve İnci nehirlerinin vadilerindeki eyaletlerin çoğunu kasıp kavurdu; Guangsi kapılarına kadar dayandı. Nihayet Tungguan geçidinden geçmeyi başardı ve imparatorluğun başkenti olan Çangan’ı (bugün Şensi Eyaletindeki Sian şehri) aldı ve Çi İmparatoru olarak taç giydi. İç anlaşmazlıklar ve Tang Hanedanına bağlı kuvvetlerin müttefiki olan Han kabileleri dışında kalan kabilelerin saldırılan sonucunda Huang, Çangan’ı terk etmek ve memleketine geri çekilmek zorunda kaldı. Burada intihar etti. Huang’ın on yıl boyunca yürüttüğü bu savaş, Çin tarihindeki en ünlü köylü savaşlarından biridir. Hanedan tarihçileri, Huang için, “Ağır vergiler altında ezilen herkes onun etrafında toplandı” diye yazı-

yorlar. Ama görece sağlamlaştırılmış üs bölgeleri kurmaksızın, sadece gezginci savaş yürüttüğü için kuvvetlerine “gezginci asi çeteler” adı verilmekteydi.

⁶ Kuzey Şensi’deki Miçih’de doğmuş olan Li Çuang -bu, Kral Çuang Li Zuçeng (Gözü pek Kral) adının kısaltılmış şekliydi- Ming Hanedanının devrilmesiyle sonuçlanan bir köylü ayaklanmasının önderiydi. Ayaklanma 1628’de Kuzey Şensi’de başladı. Li, Gao Yingsiang yönetimindeki kuvvetlere katıldı; bunlarla birlikte Henan ve Anhuy’dan geçerek tekrar Şensi’ye geri döndü. Gao’nun 1636’da ölümünden sonra, Li onun yerine geçti ve Kral Çuang ismini aldı. Durmadan Şensi, Sicuan, Henan ve Hubey Eyaletlerine seferler düzenledi. Sonunda 1644’te imparatorluk başkenti Pekin’i ele geçirdi. Bunun üzerine son Ming imparatoru intihar etti. Kitleler arasında yaydığı baş slogan “Kral Çuang’ı destekleyin ve tahıl vergisini ödemeyin”di. Adamları arasında disiplini sağlamak için kullandığı diğer bir slogan da şöyleydi: “Herhangi birini öldüren kimseyi babamı öldürmüş, herhangi birinin ırzına geçen kimseyi de anamın ırzına geçmiş sayacağım.” Böylelikle kitlelerin desteğini kazandı ve yönettiği hareket bütün ülkeyi saran köylü ayaklanmalarının esas akımı haline geldi. Ancak o da görece sağlamlaştırılmış üs bölgeleri kurmadan dolaştığı için sonunda, Ming Hanedanının bir generali olan ve kendisinin üzerine Çing istilacılarıyla ortaklama bir saldırı düzenleyen hain Vu Sanguy tarafından yenilgiye uğratıldı.

PARTİ İÇİNDE DEMOKRASİ SORUNU

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 1

Parti içi demokrasi bu amaçlara ulaşmak için zorunludur. Eğer Partiyi güçlendirmek istiyorsak, bütün üyelerin inisiyatifini harekete geçirmek için demokratik merkeziyetçiliği uygulamalıyız. Gericilik ve iç savaş döneminde daha fazla merkeziyetçilik vardı. Yeni dönemde, merkeziyetçilik demokrasiyle sıkı bir şekilde birleştirilmelidir. Demokrasiyi uygulayalım ve böylece bütün Partide inisiyatife yer verelim. Bütün Parti üyelerinin inisiyatifini harekete geçirelim ve böylece çok sayıda yeni kadro yetiştirelim, sekterliğin kalıntılarını yok edelim ve bütün Partide çelikten bir birlik sağlayalım.

LİBERALİZMLE MÜCADELE

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Biz aktif ideolojik mücadeleden yanayız; çünkü bu mücadele, Parti ve devrimci örgütler içinde savaşımızın yararına olan birliği sağlayan silahtır. Her komünist ve her devrimci bu silaha sarılmalıdır.

Buna karşılık liberalizm, ideolojik mücadeleyi reddeder ve ilkesiz barıştan yanadır; bu yüzden yozlaşmış ve bayağı bir tavra yol açar, Parti ve devrimci örgütler içindeki bazı birimlerde ve bireylerde siyasi soysuzlaşmayı doğurur.

Liberalizm, kendisini çeşitli biçimlerde gösterir.

Bir kimse açıkça hata işlediğinde, barış ve dostluk uğruna işi olurlarına bırakmak; eski bir tanıdık, bir hemşeri, okul arkadaşı, yakın bir dost, sevilen biri, eski bir meslektaş ya da alt kademedeki eski bir arkadaşta diye ilkelere bağlı tartışmadan kaçınmak. Ya da arayış bozmamak için, meseleye derinliğine girmeyip, şöyle bir dokunup geçmek. Bunun sonucunda hem örgüt, hem de o kişi zarar görür. Bu, liberalizmin birinci biçimidir.

Düşüncelerini örgüte aktif olarak iletmek yerine, özel çevrelerde sorumsuz eleştirilere girişmek. Kişilerin yüzlerine karşı hiç bir şey söylemeyip arkalarından çekiştirmek ya da toplantıda bir şey söylemeyip sonradan dedikodu yapmak. Kolektif hayatın ilkelerine kulak asmayıp kendi bildiğini okumak. Bu, liberalizmin ikinci biçimidir.

Kendini şahsen ilgilendirmeyen işlere kayıtsız kalmak; yanlış olanı pek iyi bildiği halde, mümkün olduğu kadar az şey söylemek, açık göz davranıp, kaçak güreşmek; sadece, suçlanmamaya bakmak. Bu, liberalizmin üçüncü biçimidir.

Emirlere uymayıp kendi görüşlerini her şeyin üstünde tutmak. Örgütten özel bir ilgi beklemek, buna karşılık örgüt disiplini tanımamak. Bu, liberalizmin dördüncü biçimidir.

Birlik, ilerleme ya da çalışmanın gerektiği gibi yapılması için hatalı görüşlere karşı tartışmak ve mücadeleye girişmek yerine, kişisel saldırılarda bulunmak, hır çıkarmak, kişisel kin gütmek ya da öç almaya bakmak. Bu, liberalizmin beşinci biçimidir.

Karşı çıkmaksızın yanlış görüşleri dinlemek ve hatta karşı-devrimci düşünceleri duyup da haber vermemek, bunları sanki hiçbir şey olmamış gibi kayıtsızlıkla karşılamak. Bu, liberalizmin altıncı biçimidir.

Kitleler arasında olup da propaganda ve ajitasyon yapmamak ya da kitle toplantılarında konuşmamak, kitleler içinde araştırma ve inceleme yapmamak; tersine, kitleler karşısında kayıtsız kalmak, kitlelerin dertleri ile hiç ilgilenmemek, bir komünist olduğunu unutarak komünist olmayan sıradan biri gibi davranmak. Bu, liberalizmin yedinci biçimidir.

Birinin kitlelerin çıkarlarına zarar verdiğini görüp de tepki duymamak, onu vazgeçirmemek, engellemek, ya da ikna etmemek ve bunu sürdürmesine göz yummak. Bu, liberalizmin sekizinci biçimidir.

Belli bir plan ya da yön olmadan, gönülsüz, baştan savma çalışmak, gün doldurmaya bakmak, “gözlerimi kaparım vazifemi yaparım” tavrı takınmak. Bu, liberalizmin dokuzuncu biçimidir.

Kendisini devrime büyük hizmetlerde bulunmuş saymak, kıdemli olmakla böbürlenmek, büyük görevler için yetersiz olduğu halde küçük görevlere dudak bükmek. Çalışmada savruk, öğrenmede gevşek olmak. Bu, liberalizmin onuncu biçimidir.

Hatalarının farkında olmak, ama onları düzeltme yolunda hiç bir çaba göstermemek, kendine karşı liberal bir tavır takınmak. Bu, liberalizmin onbirinci biçimidir.

Daha birçoğunu sayabiliriz. Ama bu onbir tanesi

başlıca biçimleridir.

Bunların hepsi de liberalizmin birer ifadesidir.

Liberalizm devrimci bir topluluğa son derece zararlıdır. Birliği kemiren, dayanışmayı zayıflatan, kayıtsızlığa yol açan ve ayrılık yaratan yıkıcı bir şeydir. Devrimci safları sağlam bir örgütlenmeden ve sıkı bir disiplinden yoksun kılar, politikaların uygulanmasını engeller. Parti örgütlerini Partinin önderlik ettiği kitlelerden koparır. Bu, son derece kötü bir eğilimdir.

Liberalizm, küçük-burjuva bencilliğinden kaynaklanır, kişisel çıkarları birinci plana alır, devrimci çıkarları ikinci plana iter ve bu da ideolojik, politik ve örgütsel liberalizme yol açar.

Liberal kimseler Marksizm'in ilkelerini soyut birer dogma olarak görürler. Marksizm'i kabul ederler, ama onu uygulamaya ya da hakkıyla uygulamaya yanaşmazlar; liberalizmlerinin yerine Marksizm'i koymaya yanaşmazlar. Bu kimselerde Marksizm vardır, ama aynı zamanda liberalizm de vardır. Marksizm'den söz eder, liberalizmi uygularlar. Marksizm'i başkalarına, liberalizmi kendilerine uygularlar. Bunlar her iki malı da dağarcıklarında bulundururlar ve her birini kullanacak yer bulurlar. Bazılarının kafası işte böyle işler.

Liberalizm, oportünizmin bir ifadesidir ve Marksizm'e tamamen aykırıdır. Olumsuzdur ve nesnel olarak düşmana hizmet eder; içimizde sürüp gitmesinden düşmanın hoşnut olması bundandır. Bu niteliğinden dolayı liberalizmin devrim saflarında yeri olmamalıdır.

Olumsuz bir özü olan liberalizmin üstesinden gelmek için olumlu bir özü olan Marksizm'i kullanmalıyız. Bir komünist meselelere etraflı bir şekilde bakmalı ve sağlam ve faal olmalıdır; devrimin çıkarlarını canı gibi korumalı ve kişisel çıkarlarını devrimin çıkarlarına tabi kılmalıdır; Partinin kollektif hayatını sağlamlaştırmak ve Parti ile kitleler arasındaki bağları güçlendirmek için her zaman ve her yerde ilkelere bağlı kalmalı ve bütün yanlış düşünceler ve eylemlerle bıkmadan usanmadan mücadele etmelidir. Parti ve kitlelerle, herhangi bir kimse ile ilgilendiğinden daha fazla ve gene başkalarıyla, kendisi ile ilgilendiğinden daha fazla ilgilenmelidir. Ancak böylelikle komünist adına hak kazanabilir.

Bütün sadık, dürüst, faal ve açık sözlü komünistler, aramızdaki bazı kimselerin gösterdiği liberal eğilimlere karşı koymak için birleşmeli ve onları doğru yola getirmelidir. Bu, ideolojik cephemizdeki görevlerden biridir.

SAVAŞIN TEMEL İLKESİ, KENDİNİ KORUMAK DÜŞMANI İMHA ETMEKTİR

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Gerilla savaşında strateji sorununu somut terimlerle tartışmaya başlamadan önce, savaşın temel problemi üzerinde birkaç söz söylemek gerekir.

eder. Kendini koruma ve düşmanı yok etme ilkesi, bütün askeri ilkelerin temelidir.

Askeri harekâtın bütün kılavuz ilkeleri, bir tek temel ilkedен çıkar; kendi kuvvetini korumak ve düşmanın kuvvetini yok etmek için her türlü çabayı göstermek. Devrimci bir savaşta, bu ilke, temel politik ilkeyle doğrudan doğruya bağlıdır. Örneğin, Çin'in Japonya'ya karşı Direnme Savaşının temel politik ilkesi, yani politik amacı, Japon emperyalizmini ülkede sürüp çıkartmak ve bağımsız, özgür ve mutlu yeni bir Çin kurmaktır. Askeri harekât bakımından, bu ilke, anayurdumuzu savunmak ve Japon istilâcılarını ülkemizden sürüp çıkartmak için silahlı kuvvetleri kullanmak demektir. Bu amaca ulaşmak için, silahlı birliklerin harekâtı, bir yandan kendi kuvvetini korumak ve öte yandan da düşmanınkini imha etmek için her türlü çabayı harcamak şeklini alır. Öyleyse, savaşta kahramanca fedakârlık yapılmasını teşvik etmeyi nasıl haklı gösterebiliriz? Her savaşın bir bedeli vardır ve bu bedel bazen pek yüksek olur. Bu “kendini korumak” ile çelişmez mi? Doğrusu, burada hiç bir çelişki yoktur; daha açıkçası, fedakârlık ile kendini koruma, hem birbirine karşıttır ve hem de birbirini tamamlar. Çünkü bu fedakârlık yalnız düşmanı yok etmek için gerekli değildir, kendini korumak için de gereklidir. Kısmi ve geçici “korumama” (fedakârlık ya da bedel) genel ve sürekli koruma için gereklidir. Bu temel ilkedен, askeri harekâta kılavuzluk eden bir dizi ilkeler çıkar. Bunların hepsi —ateş etme prensiplerinden (kendini korumak için siper almak, düşmanı yok etmek için bütün ateş gücünden yararlanmak) strateji ilkelerine kadar— bu temel ilkenin ruhuna uygundur. Bütün teknik, taktik ve stratejik ilkeler, bu temel ilkenin uygulanmasını temsil

İNSANIN SAVAŞTAKİ DİNAMİK ROLÜ

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Şimdiye kadar, bu savaşın niçin uzatmalı bir savaş olduğunu, kesin zaferi niçin Çin'in kazanacağını açıkladık ve uzatmalı savaşın ne olup ne olmadığını ana çizgileriyle ele aldık. Şimdi, ne yapmalı ve ne yapmamalı sorusuna döneceğiz. Uzatmalı savaşı nasıl yönetmeli, kesin zaferi nasıl kazanmalı? Aşağıda karşılığı verilen sorular bunlar. Bunun için şu problemleri sırasıyla tartışacağız: insanın savaştaki dinamik rolü, savaş ve politika, Direnme Savaşı için politik seferberlik, savaşın amacı, savunma içinde saldırı, uzatmalı bir savaşta çabuk kararlar, iç hatlarda dış hatlar, inisiyatif, esneklik, planlama, hareketli savaş, gerilla savaşı, mevzii savaş, imha savaşı, yıpratma savaşı, düşmanın yanılgılarından sonuna kadar yararlanma olanakları, Japonlara karşı savaşta kesin çatışmalar sorunu, zaferin temeli olarak ordu ve halk. İlk olarak insanın dinamik rolü problemini ele alalım.

Biz, problemlere öznel olarak yaklaşılmasına karşıyız derken, nesnel gerçeklere dayanmayan ya da uygun düşmeyen düşüncelere karşı durulması gerektiğini söylüyoruz, çünkü bu gibi düşünceler aldatıcıdır ve onlara dayanılarak hareket edilirse, başarısızlık kaçınılmazdır. Ama yapılmış her şey insan tarafından yapılmıştır; uzatmalı savaş ve son zafer, insan eylemi olmadan gerçekleşemeyecektir. Bu gibi eylemlerin etkili olması için, insanın düşüncelerini, ilkelerini ya da görüşlerini nesnel gerçeklerden alması ve planlarını, direktiflerini, politikasını, strateji ve taktiklerini yürürlüğe koyması gerekir. Düşünceler özeldir, oysa yapılan işler, eylemler, öznel düşüncenin nesnel hale getirilmesidir; ve her ikisi de, insanoğluna özgü, dinamik rolü temsil eder. Bu çeşit dinamik role, biz, “insanın bilinçli dinamik rolü” diyoruz ve bu, insanları bütün öbür varlıklardan ayırt eden özelliktir. Nesnel gerçeklere dayanan ya da onlara uygun düşen bütün düşünceler doğru düşüncelerdir ve doğru düşüncelere dayanan bütün işler ve eylemler doğru eylemlerdir. Bu düşüncelerin ve eylemlerin tam olarak gelişmesine, bu dinamik role, büyük; önem vermeliyiz. Japonlara karşı savaş, emperyalizmi ülkeden sürüp çıkarmak, eski Çin'i yeni Çin haline getirmek için veriliyor. Bu iş, ancak bütün Çin halkı seferber edildiği ve

onun Japonlara karşı direnmede oynayacağı bilinçli dinamik role her türlü olanak sağlandığı zaman başarılabilir. Eğer biz, hiç bir iş yapmadan elimiz kolumuz bağlı oturursak, bizi bekleyen tek sonuç, dize gelmek olur; ne uzatmalı savaş olur ne de kesin zafer.

Bilinçli bir dinamik rol oynamak, insanın özelliğidir. İnsan, bu özelliğini savaşta apaçık ortaya koyar. Savaşta zaferi ya da yenilgiyi, askeri, politik, ekonomik ve coğrafi koşullar ve her iki tarafın verdiği savaşın doğası ve tarafların kazandıkları uluslararası desteğin belirlediği kuşkusuzdur, ama sonucu gene de yalnız bunlar belirlemez, bunlara öznel çabaların da eklenmesi gerekir; yani, savaşı yönetme ve savaşa katılma çabası, insanın savaştaki bilinçli dinamik rolü.

Bir savaşı yöneten ve zafere ulaşmak isteyen kimse, öznel koşulların getirdiği sınırları görmezlikten gelemmez; ancak, bu sınırlar içinde zafere ulaşmak için dinamik bir rol oynamak zorundadır. Bir savaşta komutanlar için etkinlik sahnesi nesnel olanaklar üzerine kurulmalı, ama onlar, bu sahne üzerinde ses, renk, canlılık ve görkem dolu bir dram canlandırmalıdır. Belirli nesnel maddi temeller üzerinde, Japonlara karşı savaşta komutanlar, bütün yeteneklerini ortaya koymalı, düşmanı ezmek, saldırı ve zulümden ıstırap çeken ülkemizi ve toplumumuzu bugünkü durumdan kurtarmak, eşitliğe dayanan özgür bir Çin yaratmak için ellerindeki bütün kuvvetleri harekete geçirmelidirler. Savaşı yönetmedeki öznel yeteneklerimiz, burada sonuna kadar kullanılmalıdır. Biz, hiç bir komutanının nesnel koşullardan ayrılmasını, soğukkanlılığını yitirmesini istemiyoruz; ama biz, bütün komutanlarımızın hem atak, hem de sağgörülü birer general olmasını istiyoruz. Komutanlarımız yalnızca düşmana üstün olacak biçimde atak olmakla yetinmemeli, bütün savaş boyunca değişen durumlarda, duruma her zaman egemen olma yeteneğini de yitirmemelidirler. Savaş okyanusunda yüzerken şaşırılmamalı, ölçülü kulaçlarla karşı sahile ulaşmalıdırlar. Strateji ve taktik, savaş yönetmenin yasaları olarak, savaş okyanusunda yüzme sanatını oluşturur.

ÖRGÜTLENİN!

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Hunan'daki köylü hareketinin gelişmesi, hareketin şimdiden oldukça ilerleme göstermiş olduğu eyaletin merkez ve güney yörelerindeki illerle ilgili olarak kabaca iki döneme ayrılabilir. Birincisi, geçen yılın Ocak ayından Eylül aya kadar olan örgütlenme dönemidir. Bunun Ocak Haziran arası yeraltı faaliyetleri, devrimci ordunun Çao Hengti'yi 'kovaladığı Temmuz-Eylül arası ise açık faaliyet dönemi idi. Bu dönemde köylü birliklerinin üye sayısı 300-400 bini geçmiyordu ve köylü birliklerinin doğrudan önderliği altındaki yığınların sayısı 1 milyondan fazla değildi; köylük bölgelerde henüz hemen hemen hiç mücadele yoktu ve sonuç olarak köylü birlikleri başka çevrelerde çok az eleştiriliyordu. Birliklerin üyeleri Kuzey Sefer Ordusunda kılavuz, keşifçi ve hamal olarak çalıştıklarından, bazı subaylar bile köylü birlikleri hakkında olumlu şeyler söylüyorlardı. Geçen Ekimden, bu yılın Ocak ayına kadar olan ikinci dönem ise, devrimci eylem dönemi idi. Birliklerin üye sayısı 2 milyona çıktı ve bu birliklerin doğrudan önderliği altındaki yığınların sayısı 10 milyona ulaştı. Köylüler birliklere girerken genellikle bütün aile adına bir kişinin adını verdiklerinden 2 milyon üye demek, birliklerin etkisi altında aşağı yukarı 10 milyonluk bir kitle var demektir. Bugün Hunan'daki köylülerin hemen hemen yarısı örgütlenmiş durumdadır. Siangtan, Siangsiang, Liuyang, Cangşa, Liling, Ningsiang, Pingciang, Siangyin, Hengşan, Hengyang, Leyyang, Censien ve Anhua gibi illerde köylülerin hemen hepsi, köylü birliklerinde toplanmıştır ya da onların önderliği altındadır. Köylüler, yaygın örgütlenmelerinin gücüyle harekete geçtiler ve köylük bölgelerde dört ay içinde, tarihte eş görülmedik büyük bir devrim yaptılar.

Dipnotlar

¹ O sıralarda Hunan'ın yöneticisi olan Çao Hengti, kuzeyli savaş ağalarının ajanıydı. 1926 yılında Kuzey Sefer Ordusu tarafından devrildi.

YURTSEVERLİK VE ENTERNASYONALİZM

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Enternasyonalist olan bir Komünist, aynı zamanda bir yurtsever de olabilir mi? Biz sadece olabileceğini değil, olması gerektiğini de savunuyoruz. Yurtseverliğin somut muhtevası, tarihi şartlar tarafından belirlenir. Bir Hitler'in ve Japon saldırganlarının "yurtseverliği" vardır, bir de bizim yurtseverliğimiz. Komünistler, Hitler'in ve Japon saldırganlarının "yurtseverliğine" kararlılıkla karşı çıkmalıdır. Alman ve Japon Komünistleri, ülkelerinin yürüttüğü savaşlarda kendi ülkelerinin yenilgisinden yanadırlar. Japon saldırganlarının ve Hitler'in yenilgiye uğraması için mümkün olan her yola başvurmak, Japon ve Alman halklarının çıkarıdır ve bu yenilgi ne kadar kesin olursa o kadar iyidir. Japon ve Alman Komünistlerinin yapmaları gereken budur ve onlar da bunu yapmaktadırlar. Çünkü Japon saldırganları ve Hitler tarafından başlatılan savaşlar, bütün dünya halklarının olduğu gibi kendi halklarının da zararlıdır. Çin'in durumu farklıdır, çünkü Çin saldırıya uğramıştır. Bu yüzden Çin Komünistleri, yurtseverlikle enternasyonalizmi birleştirmelidirler. Biz hem yurtsever hem enternasyonalistiz ve sloganımız da "Anavatanı saldırganlara karşı savunmak için savaşalım"dır. Bizim için yenilgiden yana olmak bir suç, Direnme Savaşında zafere ulaşmak için çalışmak ise kaçınılmaz bir görevdir. Çünkü ancak anavatanı savunmak için savaşarak saldırganları yenebilir ve millî kurtuluşa kavuşabiliriz. Proletarya ve diğer emekçi halk ancak millî kurtuluşu sağlayarak kendi kurtuluşuna kavuşabilir. Çin'in zaferi ve istilacı emperyalistlerin yenilgisi, diğer ülke halklarına yardımcı olacaktır. Bu yüzden milli kuruluş savaşlarında, yurtseverlik, enternasyonalizmin uygulanmasıdır. Bundan dolayı Komünistler, inisiyatiflerini sonuna kadar kullanmalı, kahramanca ve kararlı bir şekilde millî kurtuluş savaşı cephesine koşmalı ve silahlarını Japon saldırganlarına doğrultmalıdırlar. Bu

nedenle Partimiz, 18 Eylül 1931 Olayından hemen sonra bir millî savunma savaşıyla Japon saldırganlarına karşı koyma çağrısında bulundu ve daha sonra Japonya'ya karşı bir millî birleşik cephe kurulmasını önerdi. Kızıl Ordunun Japonya'ya karşı Millî Devrimci Ordunun bir parçası olarak yeniden örgütlenmesini ve cepheye gitmesini emretti ve Parti üyelerine, savaşın en ön saflarında yer alarak kanlarının son damlasına kadar anavatanı savunmaları için talimat verdi. Bunlar iyi, yurtsever eylemlerdir ve enternasyonalizme aykırı düşmek bir yana, enternasyonalizmin Çin'deki uygulamasıdır. Kafaları siyasi bakımdan bulanık ya da art niyetli olanlar, hata yaptığımızı ve enternasyonalizmi terk ettiğimizi söyleyerek saçmalamaktadırlar.

KOMÜNİSTLER MİLLİ SAVAŞTA ÖRNEK OLMALIDIRLAR

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Yukarıdaki (Kardelen Eğitim Programı'na göre bir önceki yazı) nedenlerden dolayı, Komünistler milli savaşta büyük inisiyatif göstermeli ve bunu somut olarak ortaya koymalı, yani her alanda örnek bir öncü rol oynamalıdır. Savaşımız zor şartlar altında verilmektedir. Geniş kitlelerin milli bilinci, kendine olan milli saygısı ve milli güveni, yeterince gelişmemiştir; halkın büyük çoğunluğu örgütlenmemiştir. Çin'in askeri gücü zayıf, ekonomisi geridir, siyasi sistem demokratik değildir, yozlaşma ve kötümserlik mevcuttur ve birleşik cephede birlik ve dayanışma eksikliği vardır. İşte zor şartlardan bazıları bunlardır. Bundan dolayı da Komünistler bütün bu kötü şeylere son vermek için bütün milleti birleştirmenin büyük sorumluluğunu bilinçli bir şekilde yüklenmelidirler. Komünistlerin örnek öncü rolü burada hayati bir önem taşımaktadır. Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordudaki Komünistler cesur bir şekilde savaşmada, emirleri yerine getirmede, disipline uymada, siyasi çalışmada, içteki birliği ve dayanışmayı geliştirmede örnek olmalıdırlar. Komünistler, dost partiler ve ordularla olan ilişkilerinde, Japonya'ya karşı direnmek için birliğe dayanan sağlam bir tutum takınmalı, birleşik cephenin programını savunmalı ve direnme görevlerini yerine getirmede örnek olmalıdırlar; sözlerine sadık olmalı, eylemde kararlı davranmalı, kibirlilikten, arınarak, dost parti ve ordulara danışma ve onlarla işbirliği yapmada samimi olmalı ve birleşik cephe içindeki parti içi ilişkilerde örnek olmalıdırlar. Hükümet işlerinde görevli her Komünist, her yönden tutarlı olmak, atama yaparken adam kayırmamak ve bir karşılık beklemeden çok çalışmak konusunda örnek olmalıdır. Kitleler arasında çalışan her Komünist onların efendisi değil dostu, bürokrat bir politikacı değil, yorulmak bilmeyen bir öğretmen olmalıdır. Bir Komünist hiç bir zaman ve hiç bir şart altında kendi kişisel çıkarlarına öncelik tanımamalıdır; kişisel çıkarlarını milletin ve kitlelerin çıkarlarına tabi

kılmalıdır. Dolayısıyla, bencillik, gevşeklik, yiyicilik, gösteriş düşkünlüğü, vb. nefret verici davranışlardır; buna karşılık kendinden feragat, canla başla çalışmak, kendini bütün kalbiyle halkın hizmetine adanmak ve gösterişsiz bir şekilde sıkı çalışmak saygı uyandırır. Komünistler Parti dışındaki bütün ilericiyle uyum içinde çalışmalı ve arzu edilmeyen her şeyi ortadan kaldırmak için bütün halkı birleştirmeye çaba göstermelidirler. Komünistlerin milletin küçük bir kesimini meydana getirdikleri ve Parti dışında birlikte çalışmamız gereken çok sayıda ilerici ve faal unsur olduğu kavranmalıdır.

Sadece kendimizin iyi, başkalarının ise işe yaramaz olduğunu düşünmek tamamen yanlıştır. Siyasî bakımdan geri olan insanlara gelince, Komünistler onları küçümseyip hor görmemeli, onlarla dost olmalı, onlarla birleşmeli, onları ikna etmeli ve ilerlemeleri için teşvik etmelidirler. İflah olmayacaklar dışında çalışmalarında hatalar yapmış bir kimseye karşı Komünistlerin tavrı onu reddetmek değil, değişmesine ve her şeye yeniden başlamasına yardımcı olmak üzere ikna etmek olmalıdır. Komünistler hem pratik, hem de uzak görüşlü olmada örnek olmalıdırlar. Çünkü kendilerine düşen görevleri ancak pratik davranarak yerine getirebilirler ve ancak uzak görüşlü olmakla yollarını şaşırmadan ilerleyebilirler. Komünistler bundan dolayı öğrenmede örnek olmalı, kitlelerin hem öğrencisi hem de öğretmeni olmalıdırlar. Ancak halktan, somut şartlardan, dost parti ve ordulardan öğrenerek çalışmamızda pratik ve gelecek konusunda da uzak görüşlü olabiliriz. Uzun bir savaşta ve zor şartlar altında bütün milletin dinamik enerjisinin güçlülere karşı mücadele için seferber edilebilmesi, düşmanın yenilebilmesi ve yeni bir Çin'in kurulabilmesi, ancak Komünistlerin, dost partiler, ordular ve kitleler arasındaki bütün ilerici unsurlarla birlikte örnek öncü rolü en iyi şekilde oynamalarıyla mümkündür.

BÜTÜN MİLLETİ BİRLEŞTİRELİM VE MİLLETİN İÇİNE SIZMIŞ DÜŞMAN AJANLARIYLA MÜCADELE EDELİM

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Güçlükleri alt etmek, düşmanı yemek ve yeni bir Çin kurmak için tek siyaset, Japonya'ya karşı milli birleşik cepheyi sağlamlaştırmak ve genişletmek ve bütün milletin dinamik enerjisini seferber etmektir. Ama daha şimdiden milli birleşik cephemiz içinde yıkıcı bir rol oynayan düşman ajanları yani hainler, Troçkistler ve Japon taraftarı unsurlar vardır. Komünistler bunlara karşı daima uyanık olmalı, caniyane faaliyetlerini gerçeğe dayanan delillerle açığa çıkarmalı ve bunlara kanmaması için halkı uyarmalıdır. Komünistler bu düşman ajanlarına karşı siyasi uyanıklıklarını artırmalıdır; birleşik cephenin genişletilmesi ve sağlamlaştırılmasının, düşman ajanlarının açığa çıkarılmasından ve içimizden sökülüp atılmasından ayrı tutulamayacağını anlamalıdır. Dikkatimizi sadece bir tarafa verip, diğer tarafı unutmak tamamen yanlıştır.

KOMÜNİST PARTİSİNİ GENİŞLETELİM VE PARTİYE DÜŞMAN AJANLARININ SIZMASINI ÖNLEYELİM

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Komünist Partisi, güçlükleri alt etmek, düşmanı yenmek ve yeni bir Çin inşa etmek için örgütünü genişletmeli ve gerçekten devrime bağlı. Partinin ilkelerine inanan, siyasetlerini destekleyen ve onun disiplinine ve sıkı çalışmasına bağlı kalmaya gönüllü olan işçi, köylü ve faal genç unsurlardan meydana gelen kitlelere kapılarını açarak büyük bir kitle partisi haline gelmelidir. Bu konuda hiç bir kapalı-kapıcılık eğilimi hoş görülmemelidir. Ama aynı zamanda, düşman ajanlarının sızmalarına karşı uyanıklıkta en ufak bir gevşeme olmamalıdır. Japon emperyalist gizli örgütleri durmadan partimizi bölmeye ve faal unsurlar kisvesi altında parti saflarına el altından gizli hainleri, Troçkistleri, Japon taraftarı unsurları, soysuzlaşmış kimseleri ve mevki düşkünlerini sızdırmaya çalışmaktadır. Böyle kişilere karşı aldığımız sıkı tedbirleri ve uyanıklığımızı, bir an bile gevşetmemeliyiz. Kararlaştırılmış olan siyasetimiz Partinin cesaretle genişletilmesi olduğuna göre, düşman ajanları sızar korkusuyla kapılarımızı kapalı tutmamalıyız. Ama cesaretle üyelerimizi çoğaltırken, içeriye sızmak için bu fırsattan yararlanmaya kalkacak olan düşman ajanlarına ve mevki düşkünlerine karşı uyanıklığımızı gevşetmemeliyiz. Eğer dikkatimizi sadece bir tarafa verir ve diğer tarafı unutursak hatalar yaparız. Tek doğru siyaset: “Partiyi cesaretle genişlet, ama arzu edilmeyen tek kişiyi de partiye alma”dır.

PARTİ DİSİPLİNİ

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Çang Kuo-Tao'nun disiplini ciddi bir şekilde ihlal ettiğini göz önünde bulundurarak, partimizin disiplini yeniden belirtmeliyiz:

- 1) Birey örgüte tabidir;
- 2) Azınlık çoğunluğa tabidir;
- 3) Alt kademeler üst kademelere tabidir;
- 4) Bütün üyeler Merkez Komitesine tabidir.

Bu disiplin maddelerini ihlal eden, partinin birliğini zedeler.

Tecrübeler, bazı kişilerin, parti disiplinini bilmedikleri için ihlal ettiklerini, ama Çang Kuo-Tao gibilerinin kendi haince emellerine ulaşmak için birçok parti üyesinin cehaletinden yararlanıp parti disiplinini bile ihlal ettiklerini ispatlamıştır. Dolayısıyla, üyeleri, Parti disiplini ruhuyla eğitmek gerekir; böylece sıradan üyeler sadece kendileri disipline uymakla kalmayacak, aynı zamanda disipline uymaları için önderleri de denetleyeceklerdir. O zaman Çang Kuo-Tao gibisinden olayların tekrarlanması önlenmiş olacaktır. Eğer parti içi ilişkilerin doğru bir çizgide gelişmesini sağlamak istiyorsak, yukarıda sözü edilen dört en önemli disiplin maddesinin yanı sıra, her kademedeki yönetim organlarının eylemlerini birleştirmeye yarayacak olan oldukça ayrıntılı parti kuralları hazırlamalıyız.

TESLİMİYETÇİ FAALİYETLERE KARŞI ÇIKALIM

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Çin milletinin Japon saldırısıyla karşı karşıya kalmasından bu yana en önemli mesele savaşmak ya da savaşmamak olmuştur. Bu mesele 18 Eylül 1931 Olayından 7 Temmuz 1937 Lukuçiao Olayına kadar olan dönemde ciddi tartışmalara yol açtı. Bütün yurtsever siyasi partiler ve gruplar ve bütün yurtseverler şu sonuca vardılar: “Savaşmak yaşamak, savaşmamak yok olmak demektir.” Bütün teslimiyetçiler ise şu sonuca vardılar: “Savaşmak yok olmak, savaşmamak yaşamak demektir.” Bir süre için meseleyi Lukuçiao’daki direnişin gürleyen topları tayin etti. Direnişin gürleyen topları birinci sonucun doğru, ikincisinin ise yanlış olduğunu ilan etti. Fakat mesele neden geçici olarak hallolmuştu da kesin olarak hallolmamıştı? Çünkü Japon emperyalistleri Çin’i teslim olmaya zorlama siyasetini benimsemişler, uluslararası teslimiyetçiler¹ bir uzlaşma sağlamaya çalışmışlar ve Japonya’ya karşı cephemiz içindeki bazı kişiler bocalamışlardı. Şimdi mesele biraz farklı bir ifade ile ya savaş ya barış meselesi olarak yeniden ortaya getirilmektedir. Böylece Çin’de savaşa devam etmek isteyenler ite barış yapmak isteyenler arasında bir tartışma ortaya çıkmıştır. Her iki grubun tavrı da eskisinin aynıdır: Savaş grubunun vardığı sonuç “savaşmak yaşamak, barış yapmak yok olmak demektir”, barış grubunun vardığı sonuç ise “barış yapmak yaşamak, savaşmak yok olmak demektir” şeklindedir. Birinci grup bütün yurtsever partilerden ve bütün yurtseverlerden meydana gelmektedir ve bunlar milletin büyük çoğunluğunu oluşturmaktadırlar. İkinci grup, yani teslimiyetçiler ise sadece Japonya’ya karşı cephe içinde bocalayan küçük bir azınlıktan ibarettir. Sonuç olarak barış grubu yalana dayanan propagandaya ve hepsinden çok anti-komünist propagandaya başvurmak zorunda kaldı. Mesela, “Komünist Partisi yıkıcı faaliyetlere girişiyor”, “Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu

savaşmadan dolanıp duruyor ve emirlere uymayı reddediyor”, “Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesinde ayrılıkçı bir rejim kurulmuştur ve sınırları ötesine de yayılmaktadır”, “Komünist Partisi, hükümeti devirmek için komplolar tezgâhlıyor”, ve hatta “Sovyetler Birliği Çin’e saldırıyı planlıyor” gibi bir sürü yalan yanlış haberler, raporlar, belgeler ve kararlar uyduruyor ve bunları yayıyordu. Amacı, gerçekleri örtbas ederek ve kamuoyunu yanıltarak, barış yapmak ya da başka bir deyişle teslim olmaktır. Barış grubu, yani teslimiyetçiler grubu bütün bunları, Guomindang-Komünist işbirliğini yıkamadığı, Japonya’ya Karşı Milli Birleşik Cepheyi bölemediği ve Japonya’ya karşı birleşik cephenin kurucusu ve savunucusu olan Komünist Partisine karşı savaşmadan Japonya’ya teslim olamayacağı için yapıyor. İkincisi, Japon emperyalizminin taviz vereceğini umuyor. Japonya’nın oldukça yorulduğuna ve temel siyasetini değiştireceğine, Orta, Güney ve hatta Kuzey Çin’den gönüllü olarak çekileceğine ve böylelikle Çin’in daha fazla savaşmadan zafere ulaşabileceğine inanıyor. Üçüncüsü, umudunu uluslararası baskıya bağlıyor.

Barış grubuna dâhil olan birçok kimse büyük devletlerin, sadece bazı tavizler vermesi ve böylece barış anlaşmasını kolaylaştırması için Japonya’ya baskı yapmalarına değil, aynı zamanda Çin hükümetine de baskı yapmalarına bel bağlıyorlar. Böylece, savaş grubuna: “Bakın, bugünkü uluslararası ortamda barış yapmak zorundayız!” ve “Bir Uluslararası Pasifik Konferansı ²Çin’in yararına olur. Bu, yeni bir Münih ³değil, Çin’in yeniden canlanması yönünde bir adım olur!” diyebilmeyi hesaplıyorlar. Barış grubunun, yani Çinli teslimiyetçilerin görüşlerinin, taktiklerinin ve planlarının hepsi bundan ibarettir.

Oyun, sadece bizzat Vang Çing tarafından değil, daha da vahimi, Japonya’ya karşı cephe içinde gizlenen ve

onunla bir çeşit düet ⁴ya da ortak gösteride işbirliği yapan daha birçokları tarafından da oynanmaktadır. Bu oyunda bazıları kötü adamın beyaz maskesini, diğerleri ise kahramanın kızıl maskesini takmaktadır.

Biz Komünistler, her zaman savaşa devam etmekten yana olanları desteklediğimizi ve barıştan yana olanlara kesinlikle karşı olduğumuzu açıkça ilan ettik. Bizim bir tek isteğimiz var. O da, bütün diğer yurtsever partilerle ve bütün diğer yurtseverlerle birlikte, birliği sağlamlaştırmak ve milli birleşik cepheyi ve Guomindang-Komünist işbirliğini sağlamlaştırmak. Üç Halk İlkesini uygulamak, Direnme Savaşını sonuna kadar sürdürmek, ta Yalu Irmağına kadar savaşmak ve bütün kaybedilmiş topraklarımızı geri almaktır⁵ Anti-Komünist bir hava yaratan, Guomindang ile Komünist Partisi arasında “sürtüşme” ⁶tezgâhlayan ve hatta iki parti arasında yeniden bir iç savaş kışkırtmaya çalışan açık ve gizli Vang Çing-veyleri kararlılıkla mahkûm ediyoruz. Onlara şöyle diyoruz: Bölücü komplolarınız aslında teslimiyet için hazırlıktan başka bir şey değildir ve bölücü ve teslimiyetçi siyasetiniz bir avuç insanın bencil çıkarları uğruna milletin çıkarlarını satma yolundaki genel planınızı açığa vurmaktan başka bir işe yaramamaktadır. İnsanlar kör değildir ve komplolarınızın farkına varacaklardır. Pasifik Konferansı Doğunun Münih’i olmayacaktır şeklindeki saçma görüşü kesinlikle reddediyoruz. Sözüm ona Pasifik Konferansı hiç şüphe yok ki Doğunun Münih’i, yani Çin’i ikinci bir Çekoslovakya haline getirmenin hazırlığı olacaktır. Japon emperyalizminin aklını başına toplayacağı ve tavizler vereceği yolundaki temelsiz iddiayı kesinlikle reddediyoruz. Japon emperyalizmi Çin’i boyunduruk altına alma temel siyasetini asla değiştirmeyecektir, Japonya’nın, Vuhan’ın düşüşünden sonraki tatlı sözleri (mesela “görüşmelerde Milli Hükümeti taraf olarak kabul etmeme” ⁷siyasetini terk edeceği ve milli hükümeti karşı taraf olarak tanıyacağı ya da belli şartlarda askerlerini Orta ve Güney Çin’den çekeceği yolundaki görüş), balığı kurnazca avlamak için takılan bir yemden başka bir şey değildir; dolayısıyla, kim bu yemi yutarsa, bir güzel pişirileceğini bilmelidir.

Uluslararası teslimiyetçiler Çin’i teslim olmaya zorlamak için aynı şekilde kurnazca bir siyaset izlemektedirler. Uluslararası teslimiyetçiler, kendileri “dağın tepesine kurulup kaplanların dövuşünü seyreder” ve başkalarının sırtından kâr sağlamak amacıyla arabuluculuk yapmak için sözüm ona bir Pasifik Konferansı tezgâhlayacak uygun bir fırsat kollarken, Çin’e karşı Japon saldırısını teşvik ettiler. Böyle komploculara ümit bağlayan herkes fena halde aldatıldığını görecektir.

Bir zamanların savaşmalı mı savaşmamalı mı sorusu şimdi savaşa devam etmeli mi yoksa barış mı yapmalı sorusuna dönüştü; fakat aslında her ikisi de aynı sorudur, bütün soruların en önemlisi en temel olanıdır. Son altı ayda Japonya’nın Çin’i teslim olmaya zorlama siyasetini

sürdürmesiyle, uluslar arası teslimiyetçilerin faaliyetlerini yoğunlaştırmalarıyla ve en önemlisi Japonya’ya karşı cephemizdeki bazı kişilerin her zamankinden fazla bocalamalarıyla barış ya da savaş meselesi etrafında büyük bir gürültü koparılmış ve böylece teslimiyet bugünkü siyasi durumda esas tehlike haline gelmiştir. Teslimiyetçilerin ilk ve en önemli girişimi, komünizmle savaşmak için hazırlıklar yapmak, yani Guomindang-Komünist işbirliğini ve Japonya’ya karşı cephenin birliğini yıkmaktır. Bu şartlar altında bütün yurtsever partiler ve bütün yurtseverler teslimiyetçi faaliyetleri yakından izlemeli ve bugünkü durumun esas niteliğini, yani teslimiyetin başlıca tehlike, anti-komünizmin ise teslimiyeti hazırlayan bir adım olduğunu kavramalı ve teslimiyete ve bölünmeye karşı çıkmak için ellerinden geleni yapmalıdırlar. Hiç bir grubun, Japon emperyalizmine karşı verilen savaşı, bütün milletin bedelini kanla ödediği iki yıllık bir savaşı baltalanmasına ya da bu savaşa ihanet etmesine hiç bir zaman izin verilmemelidir. Hiç bir grubun, bütün ülkenin ortak çabasıyla meydana getirilen Japonya’ya karşı milli birleşik cepheyi yıkmasına ya da bölmesine izin verilmemelidir.

Savaşı sürdürür ve birlikte sebat edersek, Çin yaşayacaktır.

Barış yapar ve bölücülükte ısrar edersek, Çin yok olacaktır.

Hangisini reddedeceğiz, hangisini kabul edeceğiz? Yurttaşlarımız bir an önce seçimlerini yapmalıdır.

Biz Komünistler, kesinlikle savaşmayı sürdürecektir ve birlikte sebat edeceğiz. Bütün yurtsever partiler ve bütün yurtseverler savaşmaya devam edecek ve birlikte sebat edeceklerdir.

Teslim olmayı ve bölünmeyi tezgâhlayan teslimiyetçiler bir süre için üstünlük kazansalar bile eninde sonunda maskeleri düşecek ve halk tarafından cezalandırılacaklardır, Çin milletinin tarihi görevi, birleşik direnme yoluyla kurtuluşa ulaşmaktır. Teslimiyetçilerin istedikleri ise bunun tam tersidir; fakat ne kadar üstünlük kazanırlarsa kazansınlar, kendilerine kimsenin zarar veremeyeceğini hayal ederek ne kadar sevinirlerse sevinirler bütün halkın onlara vereceği cezadan kurtulamayacaklardır.

Teslimiyete ve bölünmeye karşı çıkalım. Şimdi, bütün yurtsever siyasi partilerin, grupların ve bütün yurtseverlerin karşı karşıya bulunduğu acil görev budur. Bütün ülke halkı birleşin!

Direnmede ve birlikte sebat edin ve teslimiyet ve bölünme için girişilen bütün komploları yerle bir edin!

Dipnotlar

¹ “Uluslararası teslimiyetçiler”, Çin’i feda ederek Japonya ile uzlaşmayı planlayan İngiliz ve ABD emperyalistleriydi.

² Tasarlanan Uluslararası Pasifik Konferansına, Uzak Doğunun Münih’i adı verilmişti. Çünkü İngiliz, ABD ve Fransız emperyalistleri barış yapmaktan yana olan Çinli grupla işbirliği halinde, Çin’i satarak

Japonya ile bir uzlaşmaya varmayı planlıyorlardı. Mao Zedung yoldaşın bu makalede çürüttüğü, böyle bir konferansın Doğunun Münih'i olmayacağı yolundaki gülünç iddia Çan Kay-şek'e aitti

³ 1938 Eylülünde İngiliz, Fransız, Alman ve İtalyan hükümet başkanları Almanya'da Münih'te toplandılar ve İngiltere ve Fransa'nın Sovyetler Birliği'ne yapılacak bir Alman saldırısına karşılık Çekoslovakya'yı Almanya'ya terk etmelerini öngören Münih Anlaşmasını imzaladılar. 1938'de ve 1939'da İngiliz ve ABD emperyalizmi Çin'i feda ederek Japon emperyalizmi ile uzlaşmaya varmak için çeşitli girişimlerde bulundu. 1939 Haziranında Mao Zedung yoldaş bu makaleyi yazdığı sırada İngiltere ile Japonya arasında bu planı gerçekleştirmek için görüşmeler yapılmaktaydı. Buna, İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya'nın Münih'deki komplosuna benzerliği yüzünden "Doğunun Münih'i" adı verilmişti.

⁴ Düet, Çan Kay-şek ve Vang Çing-vey tarafından oynanıyordu. Vang Çing-vey, açık teslimiyetçilerin, Çan Kay-şek ise Japonya'ya karşı cephe içinde gizlenen teslimiyetçilerin elebaşlarıydılar.

⁵ 1939 Ocağında Guomintang'ın 5. Merkez Yürütme Komitesinin 5. Genel Toplantısında, Çan Kay-şek "Direnme Savaşını sonuna kadar sürdürün" sloganındaki "sonuna kadar" sözüyle "Lukuçiao Olayından önceki durumu geri getirme"yi kastettiğini açıkça ilan etti. Bu yorum Kuzey ve Kuzeydoğu Çin'deki geniş bölgelerin Japon işgaline terk edilmesi anlamına geliyordu. Bu yüzden Çan Kay-şek'in bu teslimiyetçi siyasetine karşı çıkmak için, Mao Zedung yoldaş "sonuna kadar" sözünün "ta Yalu Irmağına kadar savaşmak ve kaybedilmiş bütün topraklarımızı geri almak" anlamına geldiğini özellikle belirtti.

⁶ "Sürtüşme" deyimi o sıralarda, Japonya'ya Karşı Millî Birleşik Cepheyi yıkmak ve Komünist Partisine ve ilerici güçlere karşı çıkmak için Sekizinci Yol Ordusuna ve Yeni Dördüncü Orduya karşı katliamlara ve büyük çapta saldırılara girişen Guomintang gericilerinin çeşitli gerici siyasi ve askeri eylemlerine atıf yapmak için geniş ölçüde kullanılıyordu.

⁷ 13 Aralık 1937'de Nanking'in Japonlar tarafından işgalinden sonra Japon hükümeti 16 Ocak 1938'de bir bildiri yayınladı. Bu bildiride, Japonya'nın "görüşmelerde Millî Hükümeti taraf olarak kabul etmeyeceği ve yeni bir hükümet kurulmasını beklediği" belirtiliyordu. 1938 Ekiminde Japon birliklerinin Kanton ve Vuhan'ı işgalinden sonra, Japon hükümeti, Çan Kay-şek'in yalpalamasından yararlanarak onu teslimiyete zorlamak için siyasetini değiştirdi. Japon hükümeti 3 Kasım'da başka bir bildiri daha yayınladı. Bu bildirinin bir yerinde şöyle deniyordu: "Millî Hükümet bugüne kadar izlediği hatalı siyaseti terk ettiği, eski duruma dönmek ve barışı ve düzeni korumak için yeni görevliler atadığı takdirde, İmparatorluk onunla görüşmelere girmekten kaçınmayacaktır."

“SOL” LAFAZANLIĞIN REDDEDİLMESİ

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Peki, burjuva diktatörlüğü altındaki kapitalist yolu izlemek mümkün değilse, o zaman proletarya diktatörlüğü altındaki sosyalist yolu tutmak mümkün müdür?

Hayır, o da mümkün değildir.

Hiç şüphesiz, şimdiki devrim birinci adımdır ve gelişerek, ileri bir tarihte, ikinci adıma, yani sosyalizme dönüşecektir. Ve Çin, ancak sosyalist döneme girdiği zaman gerçek mutluluğa erişecektir. Ama bugün henüz sosyalizmi kurmaya girişmenin zamanı değildir. Çin’deki devrimin şimdiki görevi emperyalizme ve feodalizme karşı savaştır ve bu görev yerine getirilmedikçe sosyalizm söz konusu değildir. Çin devrimi bu iki adımı, önce Yeni Demokrasi, sonra da sosyalizm adımlarını atmak zorundadır. Üstelik birinci adım epey uzun bir zaman alacaktır ve bu öyle, bir gecede tamamlanacak bir iş değildir. Biz hayalci değiliz ve kendimizi, karşı karşıya bulunduğumuz gerçek şartlardan koparamayız.

Birbirinden kesinlikle ayrılan bu iki farklı devrim aşamasını kasten birbirine karıştıran bazı kötü niyetli propagandacılar, Üç Halk İlkesinin her türlü devrime uygulanabileceğini ve dolayısıyla komünizmin var oluşunun ortadan kalktığını iddia edebilmek için, sözüm ona tek devrim teorisini savunmaktadırlar. Bu “teori”yi kullanarak komünizme, Komünist Partisine, Sekizinci Yol Ordusuna ve Yeni Dördüncü Orduya ve Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesine gözleri dönmüşçesine karşı çıkmaktadırlar. Esas amaçları devrimi yok etmek, burjuva demokratik devrimin ve Japonya’ya karşı direnişin sonuna kadar götürülmesine karşı çıkmak ve Japon saldırganlarına teslim olmalarını haklı çıkarmak için kamuoyunu hazırlamaktır. Bu, Japon emperyalistleri tarafından özellikle teşvik edilmektedir. Japon emperyalistleri Vuhan’ı işgal etmelerinden sonra, Çin’in boyunduruk altına girmesi için sadece askeri gücün

yeterli olmayacağını görmeye başlamışlar ve bu yüzden siyasi saldırılara ve iktisadi hilelere başvurmuşlardır. Siyasi saldırıları Japon aleyhtarı kamptaki bocalayan unsurları kendi taraflarına çekmeye çalışmak, birleşik cepheyi bölmek ve Guomindang-Komünist işbirliğini baltalamaktan ibarettir. İktisadi hileleri ise, sözde ortak sanayi işletmeleri biçimini almaktadır. Japon saldırganları, Orta ve Güney Çin’deki bu gibi işletmelerde Çin kapitalistlerin sermayenin yüzde elli birini yatırımlarına izin vermektedir; bunun geri kalan yüzde kırk dokuzunu ise Japon sermayesi meydana getirmektedir. Kuzey Çin’de Çin kapitalistlerine yüzde kırk dokuz oranında sermaye yatırımı yapma izni verilmekte, geri kalan yüzde elli biri ise Japon sermayesi meydana getirmektedir. Japon istilacıları ayrıca, Çin kapitalistlerine eski tahvillerini yapılan yatırımlarda sermaye payları şeklinde geri vereceklerini vaat etmişlerdir. Kâr edebileceklerini gören bazı vicdansız kapitalistler, bütün ahlak kurallarını bir yana atıp şanslarını denemek için sabırsızlanmaktadırlar. Vang Çing-vey tarafından temsil edilen bir kesim, daha şimdiden teslim olmuştur. Japon aleyhtarı kampta gizlenen diğer bir kesim de b tarafa geçmek istiyor. Ama hırsızların korkaklığı içinde, Komünistlerin karşılıklarına dikileceğinden ve dahası, halkın onları hain ilan etmesinden korkuyorlar. Onun için kafa kafaya verip, kültür çevrelerinde ve basın aracılığıyla bunun zeminini hazırlamaya karar vermişlerdir. Siyasetlerini iyice belirledikten sonra, kalemlerinin uçlarını sivrilterek dört bir yana saldıran ve kargaşalık yaratan birkaç “metafizik bezirgânını”¹ve Troçkisti para ile tutmakta hiç vakit kaybetmemişlerdir. Böylece, çevrelerinde olup bitenlerden habersiz kimseleri aldatmak için bir sürü hile ve yalan ile ortaya çıkmaktadırlar. “Tek devrim teorisi”, komünizmin Çin şartlarına uygun olmadığı konusunda uydurulan hikâyeler,

Çin’de bir Komünist Partisine ihtiyaç olmadığı. Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordunun Japonya’ya karşı savaşı baltaladıkları ve hiç savaşmadan dolanıp durdukları, Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesinin feodal ayrılıkçı bir rejim olduğu. Komünist Partisinin itaatsiz, muhalif, komplocu ve yıkıcı olduğu yolundaki bütün bu yalanlar, yüzde kırk dokuz ya da yüzde elli bir hisselerini alabilmeleri ve elverişli bir anda milletin çıkarlarını düşmana satabilmeleri için kapitalistlere uygun bir ortam sağlayabilmek amacıyla yapılmaktadır. Bu “kirişleri ve sütunları çalıp yerine çürümüş kereste koymak”, kamuoyunu ilerdeki teslimiyetlerine hazırlamak demektir. Dolayısıyla, bütün ciddiyetleriyle, komünizme ve Komünist Partisine karşı çıkmak için “tek devrim teorisi”ni öne süren bu baylar aslında yüzde kırk dokuz ya da yüzde elli bir hisselerinden başka hiç bir şey düşünmemektedirler. Bu kimseler kim bilir kafalarını ne kadar yormak zorunda kalmışlardır! “Tek devrim teorisi” aslında hiç devrim yapmama teorisinden başka bir şey değildir ve meselenin özü de budur.

Ama hiç bir kötü niyetleri olmaksızın, “tek devrim teorisi” ve “hem siyasi devrimi, hem de sosyal devrimi tek darbeye gerçekleştirme” hayalci anlayışıyla yanlış yola sürüklenen kimseler de vardır. Bunlar, devrimimizin iki aşamaya bölündüğünü, bir sonraki devrim aşamasına ancak birinci aşamayı tamamladıktan sonra varabileceğimizi ve “her ikisini de tek darbeye gerçekleştirmek” diye bir şey olmadığını anlamıyorlar. Onların anlayışı da çok zararlıdır, çünkü bu anlayış devrimde atılacak adımları birbirine karıştırmakta ve bugünkü görevin gerçekleştirilmesine yönelik çabaları zayıflatmaktadır. İki devrim aşamasından birincisinin, ikincisinin şartlarını sağladığını ve arada, bir burjuva diktatörlüğü aşaması olmasına izin verilmeksizin bu iki aşamanın birbirini izlemesi gerektiğini söylemek Marksist devrimci gelişme teorisine uygundur ve doğrudur. Öte yandan demokratik devrimin kendine özgü bir görevi ve dönemi olmadığını ve başka bir görevle yani ancak başka bir dönemde gerçekleştirilebilecek olan sosyalist görevle birleştirilip aynı anda gerçekleştirilebileceğini söylemek, gerçek devrimcilerin reddettiği hayalci bir görüştür; onların “bir darbeye her ikisini birden gerçekleştirmek” dedikleri şey budur.

Dipnotlar

¹ “Metafizik bezirgânları” Çang Çun-may ve grubudur. 4 Mayıs Hareketinden sonra Çang bilime açıkça karşı çıkarak metafiziği ya da kendi deyişiyle “ruhsal kültürü” savundu ve böylece adı “metafizik bezirgânı”na çıktı. Çan Kay-şek’i ve Japon saldırganlarını desteklemek için, Çan Kay-şek’in emri üzerine, Aralık 1938’de “Bay Mao Zedung’a Açık Mektup”u yayınladı ve Sekizinci Yol Ordusunun, Yeni Dördüncü Ordunun ve Şen-si-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesinin lağvedilmesini gözü dönmüş bir şekilde talep etti.

İNCELEMEMİZ VE ŞİMDİKİ DURUM⁰

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 3

Partimizin kıdemli kadroları, geçen kıştan bu yana, Parti talihinde ortaya çıkmış iki çizgi meselesini inceliyorlar. Bu, pek çok kıdemli kadronun siyasal düzeyini büyük ölçüde yükseltti. İncelemelerimiz sırasında yoldaşlar birçok meseleyi ortaya getirdiler ve Merkez Komitesi Siyasi Bürosu bazı önemli meseleleri sonuçlandırdı. Bu sonuçlardan bazıları şunlardır.

1. Tarihi tecrübemizi incelemede nasıl bir tutum takınacağımız meselesi üzerine, Merkez Komitesi şu görüştedir: Bir yandan kadroların Partimizin tarihi tecrübesini derinlemesine kavramaları ve geçmişteki hataları tekrarlamaktan kaçınmaları, öbür yandan da bütün yoldaşların ortak davamız uğruna birleştirilebilmesi için kadroların, Parti tarihinde ortaya çıkan meseleler hakkında bütünüyle berrak bir ideolojik kavrayışa ulaşmalarını sağlayabilmeli ve aynı zamanda da, eskiden hata işlemiş yoldaşlar hakkında karar verirken ölçülü bir siyaset benimsemeliyiz. Partimizin tarihinde, Cen Dusiu¹ ile Li Lisan'ın hatalı çizgilerine karşı büyük mücadeleler verildi ve bunlar kesinlikle zorunluydu. Ancak bu mücadelelerde uygulanan yöntemlerin kusurları vardı. Bir kere, bu hataların nedenleri, hangi koşullarda işlendikleri ve bunları düzeltmenin ayrıntılı yolları ve araçları hakkında kadrolara tam bir ideolojik kavrayış verilmemişti. Bu yüzden, benzer nitelikte hatalar tekrarlandı. İkincisi, bireylerin sorumluluğuna çok fazla ağırlık verildi. Bu yüzden, ortak davamız uğruna birleştirebileceğimiz kadar insanı birleştiremedik. Bu iki kusur bizim için uyarıcı olmalıdır. Bu kez, Parti tarihiyle ilgili meseleleri ele alırken, tek tek bazı yoldaşların sorumluluğuna değil, bu hataların işlendiği koşulların tahliline, hataların özüne ve bunların sosyal, tarihsel ve ideolojik köklerine ağırlık vermeliyiz. Ve bu, ideolojide berraklık ve yoldaşlar arasında birlik gibi ikili amacımıza ulaşmak üzere, “gelecekte hata yapmaktan kaçınmak için geçmiş hatalardan ders almak” ve “hastayı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek” anlayışıyla yapılmalıdır. Tek tek yoldaşların durumunu ele alırken, dikkatli bir tutumun benimsenmesi, meselelerin ne geçiştirilmesi, ne de yoldaşlara zarar verilmesi. Partimizin canlılığının ve gelişmesinin bir işaretidir.

2. Bütün meseleleri tahlilci bir şekilde ele alın; her şeyi inkâr etmeyin. Örneğin, Dördüncü Genel Toplantıdan²Zunyi Toplantısına³ kadar geçen dönemde merkezi önderliğin çizgisiyle ilgili mesele iki açıdan tahlil edilme-

lidir. Bir yandan, merkezi yönetim organının o dönemde benimsediği siyasal taktiklerin, askeri taktiklerin ve kadro siyasetinin esas itibarıyla yanlış olduğu: öte yandan Çan Kayşek'e karşı çıkmak, Toprak Devrimi'ni sürdürmek ve Kızıl Ordu'nun mücadelesi gibi temel meselelerde hata yapan yoldaşlarla bizim aramızda hiçbir anlaşmazlık olmadığı belirtilmelidir. Hatta meselenin taktik yanının da tahlil edilmesi gerekir. Örneğin, toprak meselesinde onların hatası toprak ağalarına hiç toprak ayırmamak ve zengin köylülere verimsiz toprak ayırmak gibi aşırı sol bir siyaset izlemeleriydi. Ancak bu yoldaşlar, topraksız ya da az topraklı köylülere dağıtılmak üzere, toprak ağalarının topraklarına el konması meselesinde bizimle aynı görüşteydiler. Lenin, somut durumun somut tahlili “Marksizm'de en temel şeydir, Marksizm'in yaşayan ruhudur” demişti.⁴ Tahlilci bir yaklaşımdan yoksun birçok yoldaşımız karmaşık sorunların derinine inerek, onları tekrar tekrar tahlil etmeye ve incelemeye yanaşmıyor. Ya kesin olarak olumlu, ya da kesin olarak olumsuz basit sonuçlar çıkarmaktan hoşlanıyor. Gazetelerimizin tahlilci makalelerden yoksun olması ve tahlil alışkanlığının Partide henüz bütünüyle yerleşmemiş bulunması, bu gibi zaafaların varlığını göstermektedir. Bundan böyle bu durumu düzeltmeliyiz.

3. Partinin Altıncı Milli Kongresi belgelerinin tartışılması üzerine. Altıncı Milli Kongre, şimdiki devrimin burjuva demokratik karakterde olduğunu saptadığı, o zamanki durumu iki devrimci yükseliş arasındaki bir ara olarak tanımladığı, oportünizmi ve darbeciliği mahkûm ettiği ve On Maddelik Programı⁵ilan ettiği için. Kongre'nin çizgisinin temelde doğru olduğu belirtilmelidir. Bütün bunlar doğrudur. Ama Kongrenin de kusurları vardı. Örneğin, zaafaları ve hataları arasında, Çin devriminin çok uzun süreli niteliğine ve devrimde köylük bölgelerdeki üs bölgelerinin büyük Önemine işaret edemedi. Bununla beraber. Altıncı Milli Kongre Partimizin talihinde ilerici bir rol oynadı.

4.1931 yılında Şanghay'da kurulan geçici merkezi önderliğin ve daha sonra bu önderliğin düzenlediği Beşinci Genel Toplantının⁶ meşru olup olmadığı meselesi üzerine. Merkez Komitesi her ikisinin de meşru olduğu görüşündedir. Ancak seçimler için izlenen yolun yetersiz olduğu ve bu durumun tarihi bir ders olarak kabul edilmesi gerektiği belirtilmelidir.

5. Parti tarihinde hizipler meselesi üzerine. Zunyi

toplantısından bu yana meydana gelen bir dizi değişikliğin sonucu olarak geçmişte Partimiz talihinde var olan ve zararlı bir rol oynamış olan hiziplerin artık var olmadığı belirtilmelidir. Parti içindeki iki çizgi üzerine şimdiki incelememizde, bu hiziplerin bir zamanlar var olduklarına ve zararlı bir rol oynamış olduklarına işaret etmek kesinlikle zorunludur. Bununla beraber, bunca Parti içi mücadelenin -Ocak 1935 Zunyi Toplantısı, Ekim 1938 Altıncı Merkez Komitesi Altıncı Genel Toplantısı, Eylül 1941 Siyasi Büro Genişletilmiş Toplantısı '1942'de Parti çapındaki düzeltme hareketi ve Parti içinde iki çizgi arasındaki geçmiş mücadelelerin incelenmesi için 1943 kışında başlatılan kampanya- getirdiği bütün değişikliklerden sonra aynı hatalı siyasal programlara ve örgütsel biçimlere sahip olan hiziplerin hâlâ Parti içinde var olduğunu düşünmek yanlıştır. Eski hizipler artık yoktur. Geriye sadece dogmatik ve dar deneyci ideolojinin kalıntıları kalmıştır. Düzeltme hareketimizi sürdürerek ve yoğunlaştırarak bunların üstesinden gelebiliriz. Ancak hâlâ Partimizde ciddi bir ölçüde ve aşağı yukarı her yerde var olan şey, kör bir şekilde “sadece kendi bulunduğu dağın tepesini görme” anlayışıdır.⁸ Örneğin, değişik bilimlerdeki yoldaşlar arasında karşılıklı anlayış, karşılıklı saygı ve birlik eksikliği vardır ve bu mücadele geçmişlerindeki farklılıklardan, çalışma yapılan bölgelerdeki farklılıklardan (örneğin, bir üs bölgesiyle başka bir üs bölgesi, Japon işgali altındaki bölgelerle Guomindang bölgeleri ve devrimci üs bölgeleri arasındaki farklılıklardan) ve çalışma kesimlerindeki farklılıklardan (mesela, bir ordu birimiyle başka bir ordu birimi, bir çalışma türüyle başka bir çalışma türü arasındaki farklılıklardan) doğmaktadır. Bu durum oldukça sıradan bir şey gibi görünse de, Partinin birliği ve mücadele yeteneğinin gelişmesini ciddi bir şekilde kösteklemektedir. Sadece kendi bulunduğu dağın tepesini görme anlayışının, sosyal ve tarihsel kökleri, Çin küçük burjuvazisinin özellikle geniş olmasından ve bizim köylük bölgelerdeki üs bölgelerimizin uzun süre düşman tarafından birbirlerinden tecrit edilmesinden kaynaklanıyor. Bu anlayışın öznel nedeni ise, Parti içi eğitimin yetersiz olmasıdır. Önümüzdeki önemli görev, bütün Partide birliği sağlamak için bu nedenlere işaret etmek, yoldaşlarımızı körlükten kurtulmaya ve siyasal uyanıklıklarının düzeylerini yükseltmeye ikna etmek, yoldaşları birbirinden ayıran ideolojik engelleri yıkmak ve karşılıklı anlayış ve saygıyı teşvik etmektir. Bütün Partinin bu meselelerde berrak bir kavrayışa sahip olması, Parti içinde şu sırada yürüttüğümüz inceleme çalışmasının başarıya ulaşmasını sağlamakla kalmayacak, Çin devriminin zaferini güvence altına alacaktır.

II

Şimdiki durumun iki özelliği şudur: Birincisi, anti-faşist cephe daha da güçlenirken, faşist cephe çöküyor; ikincisi, anti-faşist cephe içinde halk güçleri daha da

güçlenirken, halk düşmanı güçler çöküyor. Birinci özellik, oldukça açıktır ve kolayca görülebilir. Hitler çok geçmeden yenilecektir: Japon saldırganları da yenilgiye doğru ilerlemektedir. İkinci özellik bu kadar açık değildir ve öyle kolayca görülemez. Ancak, bu özellik de Avrupa'da, İngiltere ile Birleşik Amerika'da ve Çin'de her geçen gün daha belirgin bir hale geliyor.

Çin'de halk güçlerinin gelişmekte olduğunu açıklayabilmek için çizeceğimiz tablonun ortasına Partimizi koymak gerekir.

Partimizin Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasındaki gelişmesi üç aşamaya ayrılabilir. Birinci aşama 1937'den 1940'a kadardı. Bu aşamanın ilk iki yılı olan 1937 ve 1938'de Japon militaristleri Guomindang'ı ciddiye aldılar ama Komünist Partisini küçümsediler. Dolayısıyla ana kuvvetlerini Guomindang cephesine yönelttiler ve Guomindang'a karşı siyasetlerinde askeri saldırı esas, teslimiyeti sağlamak için yapılan siyasal yaltaklanmalar taliydi. Komünistlerin önderliğindeki Japonya'ya karşı üs bölgelerini ciddiye almadılar; bunların gerilla faaliyeti sürdüren bir avuç Komünistten başka bir şey olmadığını sandılar. Ancak, Ekim 1938'de Vuhan'ı işgal ettikten sonra, Japon emperyalistleri siyasetlerini değiştirmeye, Komünist Partisi'ni ciddiye almaya, Guomindang'ı küçümsemeye başladılar. Guomindang'a karşı uyguladıkları siyasette teslimiyeti sağlamak için yapılan siyasal yaltaklanmalar esas, askeri saldırı tali hale geldi. Aynı zamanda ana kuvvetlerini Komünistlerin hakkından gelmek için yavaş yavaş kaydırdılar. Çünkü Japon emperyalistleri artık Guoming'dan değil, Komünist Partisi'nden korkmak gerektiğini fark etmişlerdi. 1937 ve 1938'de Guomindang, Direnme Savaşı'nda nispeten daha fazla gayret gösterdi. Partimizle ilişkileri nispeten iyiydi. Japonya'ya karşı halk hareketine birçok kısıtlama koymasına rağmen daha çok serbesti tanıyordu. Ancak Vuhan'ın düşmesinden sonra savaştaki yenilgileri ve Komünist Partisi'ne karşı giderek artan düşmanlığı yüzünden, Guomindang gittikçe daha çok gericileşti; Komünistlere karşı daha aktif, Japonya'ya karşı savaşta daha pasif bir hale geldi. 1937'de iç savaş dönemindeki yenilgilerin bir sonucu olarak. Komünist Partisi'nin sadece 40 bin dolayında örgütlü üyesi ve 30 bin kişilik bir ordusu kalmıştı. Dolayısıyla, Japon militaristleri tarafından küçümsenmişti. Ancak 1940'a gelindiğinde Partinin üye sayısı 800 bine, ordunun mevcudu 500 bine ulaşmıştı ve sadece bize tahıl vergisi ödeyenlerle gerek bize gerekse Japonlara ve kuklalarına tahıl vergisi ödeyenler de dâhil üs bölgelerinde yaşayan nüfus yaklaşık 100 milyona varmıştı. Bu birkaç yıl içinde Partimiz öylesine geniş bir savaş alanı (yani Kurtarılmış Bölgeler) açmıştı ki, en azından beş buçuk yıl, Japon istilacılarının ana kuvvetleriyle Guomindang cephesine karşı herhangi bir stratejik taarruzunu önleyebildik, bu kuvvetleri üzerimize çekebildik, Guomindang'ı kendi savaş alanında

içine düştüğü buhrandan çekip çıkarabildik ve uzun süreli direnme savaşını sürdürebildik. Ama bu aşama süresince bazı Partili yoldaşlarımız bir hata işlediler: Onlar, Japon emperyalizmini küçümsediler (dolayısıyla savaşın uzun süreli ve amansız niteliğini göremediler, büyük kuvvetlerle yapılan hareketli savaşın esas alınması gerektiğini ileri sürdüler ve gerilla savaşını küçümsediler), Guomintang’a güvendiler ve akıllı bir şekilde bağımsız bir siyaset sürdürmeyi başaramadılar (dolayısıyla Guomintang’a karşı teslimiyetçilikleri ve düşman hatları gerisinde Japonya’ya karşı demokratik üs bölgeleri kurmak için kitleleri cesaretle ve serbestçe ayaklandırma ve Partimizin önderliğindeki silahlı kuvvetleri büyük ölçüde genişletme siyasetini uygulamada yalpalamaları bundan kaynaklandı). Bu arada Partimiz, saflarına henüz tecrübesiz çok sayıda yeni üye almıştı: düşmanın cephe gerisindeki üs bölgeleri yeni kurulmuştu ve henüz sağlamlaştırılmamıştı. Bu aşamada, genel durum elverişli bir şekilde geliştiği ve Partimizle silahlı kuvvetlerimiz büyüdüğü için Parti içinde bir çeşit kendini beğenmişlik ortaya çıktı. Birçok üyenin başarıdan başı döndü. Bununla beraber, bu aşama süresince Parti içindeki sağ sapmanın üstesinden geldik ve bağımsız bir siyaset izledik. Sadece Japon emperyalizmine ağır darbe indirmekle, üs bölgeleri kurmakla ve Sekizinci Yol Ordusu ile Yeni Dördüncü Ordu’yu genişletmekle kalmadık: aynı zamanda Guomintang’ın ilk geniş çaplı anti-komünist saldırısını da püskürttük.

1941 ve 1942 yılları ikinci aşamayı meydana getirdi. Japon emperyalistleri Vuhan’ın düşmesinden sonra İngiltere ve Birleşik Amerika’ya karşı savaşa hazırlanmak ve savaşı başlatmak için yöneldikleri siyaseti yani Guomintang değil de Komünist Partisi üzerinde yoğunlaşma siyasetini daha faal bir şekilde sürdürdüler. Saldırılarını Partimiz üzerinde yoğunlaştırarak ana kuvvetlerinin daha da büyük bir kısmını Komünistlerin önderliğindeki üs bölgeleri çevresinde yoğunlaştırdılar, birbiri ardından “temizlik” harekâtları düzenlediler, amansız, “her şeyi yak, herkesi öldür, her şeyi yağmala” siyasetini uyguladılar. Bunun sonucu, 1941-1942 yıllarında Partimiz son derece zor bir durumda kaldı. Bu aşamada üs bölgelerinin yüzölçümü daraldı, nüfus 50 milyonun altına düştü. Sekizinci Yol Ordusu’nun mevcudu 300 bine indi, çok sayıda kadro kaybedildi, maliyemiz ve ekonomimiz ağır kayıplara uğradı. Bu arada elleri serbest kalan Guomintang, bin-bir yolla Partimize karşı harekete geçti, ikinci büyük çapta anti-komünist saldırıya girişti ve Japon emperyalistleriyle işbirliği yaparak bize saldırdı. Ne var ki, bu güç durum biz Komünistlerin eğitilmesine yaradı ve birçok şey öğrendik. Düşmanın “temizlik” harekâtlarına, topraklarımızı “kemirme” siyasetine, “kamu güvenliğini sıkılaştırma” kampanyasına,¹⁰ “her şeyi yak, herkesi öldür, her şeyi yağmala” ve başkalarını verdikleri sözden zorla vazgeçirme siyasetine karşı nasıl mücadele edeceğimizi öğrendik. Birleşik cep-

henin iktidar organlarında “üç üçte bir sistemi”ni nasıl uygulayacağımızı: toprak siyasetini nasıl uygulayacağımızı; inceleme, Parti ilişkileri ve yazım tarzlarımızı düzeltme hareketimizi; daha iyi birlikler ve daha basit yönetim siyasetini, birleşik önderlik siyasetini, hükümeti destekleme ve halkı sevme hareketini ve üretimin geliştirilmesini nasıl yürüteceğimizi öğrendik ya da öğrenmeye başladık. Ve birinci aşama döneminde birçok kimsede beliren kendini beğenmişlik de dâhil olmak üzere, birçok zaafımızı yendik, ikinci aşamadaki kayıplarımızın çok ağır olmasına rağmen ayakta kalmayı başardık. Bir yandan Japon istilacılarının saldırısını, öte yandan Guomintang’ın ikinci anti-komünist saldırısını püskürttük, Guomintang’ın Komünist Partisi’ne saldırıları ve kendimizi savunmak için verdiğimiz mücadeleler, Partide bir çeşit aşırı sol sapmanın ortaya çıkmasına neden oldu. Bunun bir örneği, Guomintang-Komünist işbirliğinin kısa bir süre sonra bozulacağı inancıydı. Bu inanç, toprak ağalarına karşı aşırı saldırılara girişilmesine ve Parti dışındaki tanınmış kişilerle birliğin göz ardı edilmesine yol açtı. Ancak bu sapmanın da üstesinden geldik. Guomintang’ın neden olduğu bu sürtüşmeyi gidermek için verdiğimiz mücadele sırasında “haklı bir zemin üzerinde, kendi lehimize ve ihtiyatla” mücadele etmek ilkesinin doğruluğunu kanıtladık ve birleşik cephe çalışmasında “birlik, mücadele, mücadele yoluyla birlik”-in zorunlu olduğuna işaret ettik. Dolayısıyla, ülkenin dört bir yanında olduğu gibi üs bölgelerinde de, Japonya’ya Karşı Milli Birleşik Cephe’yi koruduk.

Üçüncü aşama, 1943’ten günümüze kadar uzanır. Çeşitli siyasetlerimiz gittikçe daha etkili hale geldi. Özellikle, düzeltme hareketi ve üretimin gelişmesi esaslı sonuçlar verdi; bu sayede Partimiz ideolojik ve maddi bakımdan yenilmez bir hale geldi. Üstelik geçen yıl, kadroların geçmişlerini inceleme siyasetimizi ve gizli ajanlarla mücadele etme siyasetimizi nasıl sürdüreceğimizi öğrendik ya da öğrenmeye başladık, işte bu koşullarda, üs bölgelerimiz tekrar genişledi, tahıl vergisini sadece bize ödeyenler ve hem bize hem de Japonlara ve kuklalarına ödeyenler de dâhil, nüfus 80 milyonun üzerine çıktı. Ordumuzun mevcudu 470 bine, halk milislerimizin mevcudu 2.270.000’e ulaştı, Parti üyelerimizin sayısı 900 bini geçti.

Japon militaristleri 1943 yılında Çin’e karşı uyguladıkları siyasette hiçbir önemli değişiklik yapmadılar ve esas saldırılarını Komünist Partisi’ne yöneltmeye devam ettiler. 1941’den bugüne kadar üç yılı aşkın bir süredir, Çin’deki Japon birliklerinin yüzde 60’ından fazlası. Partimiz önderliğindeki Japonya’ya karşı üs bölgelerine amansızca saldırıyorlar. Bu yıllar boyunca düşman hatlarının gerisinde kalan yüz binlerce Guomintang askeri, Japon emperyalizminin darbelerine karşı koyamadı; yarısı teslim oldu, yarısı temizlendi, sadece küçük bir bölümü ayakta kalabildi ve geri çekildi. Teslim olan Guomintang askerleri, geri döndüler ve Partimize saldırdılar. Bu yüz-

den Partimiz kukla askerlerin yüzde 90'ından fazlasına karşı koymak zorunda kaldı. Guomintang ise, sadece Japon kuvvetlerinin yüzde 40'ındarı azıyla ve kukla askerlerin yüzde 10'undan azıyla çarpışmak zorundaydı. Ekim 1938'de Vuhan'ın düşmesinden bu yana geçen tam beş buçuk yıl boyunca, Japon militaristleri esas dikkatlerini Partimiz önderliğindeki Japonya'ya karşı üs bölgelerinde yoğunlaştırırken, Guomintang cephesine karşı tek bir stratejik taarruza girişmediler. Sadece nispeten büyük birkaç harekât düzenlediler (Çekyang-Ciangsi, Çangşa, Batı Hupeh, Güney Henan ve Çangteh'de); bunlar bile sadece birer akındı. Bu durumda, Guomintang “dağlara çekilme” ve “başkalarının çarpışmasını seyretmek” siyasetini izlemiş; düşman ilerlediği zaman darbeleri savuşturmakla yetinmiş, düşman geri çekilirken kollarını kavuşturup seyretmiştir. 1943'te Guomintang iç siyasetinde daha da gericileşti ve üçüncü geniş çapta anti-komünist saldırıyı düzenledi; bunu da geri püskürttük.

1943'ten bu yılın ilkbaharına kadar geçen dönemde, Japon saldırganları Pasifik savaş bölgesinde sürekli olarak geriliyor; Birleşik Amerika karşı-taarruzunu şiddetlendiriyor ve şimdi Batıda Hitler, Sovyet Kızıl Ordusu'nun ağır darbeleri altında sendeliyor. Çöküşlerini önleme çabası içindeki Japon emperyalistleri, Peyping-Hankov Demiryolu ile Hankov-Kanton Demiryolunun ulaşımına açılması için baskı yapma fikrine dört elle sarıldılar. Ve Guomintang'ı Çungking'de teslim olmaya kandırma siyasetlerinde henüz başarı kazanamadıklarından Guomintang'a bir darbe daha indirmeyi zorunlu gördüler. Bu nedenle, bu yıl Guomintang cephesinde büyük çaplı bir taarruz planlıyorlar. Henan seferi ¹bir ayı aşkın bir süredir devam ediyor. Oradaki düşman kuvvetleri birkaç tünden ibaret. Buna rağmen, yüz binlerce Guomintang askeri hiç savaşmadan çökmüş durumda; sadece farklı orduların askerlerinden kurulu bazı birlikler biraz savaşmayı becerebildiler. Tang Enpo'nun komutası altındaki birliklerde tam bir kargaşa hâkim. Subaylar erlerden, askerler halktan kopmuş durumda. Tang Enpo toplam kuvvetlerinin üçte ikisini yitirmiş durumda. Aynı şekilde. Hu Zungnan'ın Henan'a gönderdiği tümenler de düşmanla giriştikleri ilk çarpışmada çöktüler. Bu, bütünüyle, Guomintang'ın birkaç yıldır gözü dönmüşçesine izlediği gerici siyasetlerin bir sonucudur. Vuhan'ın düşmesinden bu yana geçen beş buçuk yıl içinde, Japonların ve kuklalarının ana kuvvetlerine karşı direnmenin esas yükünü. Komünist Partisi önderliğindeki Kurtarılmış Bölgelerdeki savaş alanı üstlendi. Gelecekte bazı değişiklikler olsa bile bunlar geçici olacaktır. Çünkü Japonya'ya karşı pasif direnme ve Komünistlere karşı aktif mücadele şeklindeki gerici siyaseti sonucunda bütünüyle yozlaşan Guomintang'ın ciddi felaketlere maruz kalması kaçınılmazdır. Bu durum söz konusu olduğu zaman, Partimizin düşmanla ve kuklalarıyla savaşma görevi daha da ağırlaşacaktır. Guomintang'ın beş buçuk yıl kol-

larını kavuşturup seyirci kalmakla elde ettiği şey, savaşma yeteneğini kaybetmesi olmuştur. Komünist Partisi'nin beş buçuk yıl savaşmak ve bütün gücüyle mücadele etmekle kazandığı şey ise, savaşma yeteneğinin güçlenmesi olmuştur. Çin'in kaderini belirleyecek olan budur.

Yoldaşların bizzat kendilerinin de görebileceği gibi. Temmuz 1937'den bu yana geçen yedi yıl içinde Partimizin önderliğindeki demokratik halk güçleri üç aşamadan geçti: Yükselme, gerileme ve yeni bir yükselme. Japon istilacılarının azgın saldırılarını geri püskürttük, yaygın devrimci üs bölgeleri kurduk. Partiyi ve orduyu büyük ölçüde genişlettik, Guomintang'ın üç büyük çaplı anti-komünist saldırısını geri püskürttük ve Parti içindeki hatalı sağ ve “sol” ideolojilerin üstesinden geldik ve bütün Parti son derece değerli tecrübeler kazandı. Son yedi yıldaki çalışmamızın özeti budur.

Şimdiki görevimiz, kendimizi daha da büyük bir sorumluluğa hazırlamaktır. Koşullar ne olursa olsun, Japon istilacılarını Çin'den sürüp atmaya hazırlanmalıyız. Partimizin bu sorumluluğu omuzlayabilmesi için, Partimizi, ordumuzu ve üs bölgelerimizi daha da genişletmeli ve sağlamlaştırmak, büyük şehirlerde ve ana ulaşım hatları boyunca yapılan çalışmaya dikkat etmeli ve şehirlerdeki çalışmayı üs bölgelerindeki çalışmayla eşit derecede önemli bir duruma getirmeliyiz.

Üs bölgelerindeki çalışmalarımıza gelince, birinci aşama boyunca bu bölgeler büyük ölçüde genişletilmiş fakat sağlamlaştırılmamıştı. Bu yüzden ikinci aşamada, üs bölgeleri düşmanın ağır darbelerine maruz kalır kalmaz küçüldüler. İkinci aşamada, Partimizin önderliğindeki bütün Japonya'ya karşı üs bölgeleri zorunlu bir çelikleşme sürecinden geçtiler ve birinci aşamaya göre büyük ölçüde geliştiler. Kadrolar ve Parti üyeleri, ideolojik ve siyasal düzeylerini önemli ölçüde yükselttiler ve daha önce bilmedikleri pek çok şey öğrendiler. Ancak düşünceyi berraklaştırma ve siyaseti inceleme zamanla olur ve hâlâ öğrenemediğimiz çok şey var. Partimiz henüz yeteri kadar güçlü, yeteri kadar birleşmiş ve sağlam değildir. Bu yüzden de henüz şimdikinden daha büyük bir sorumluluk üstlenemez. Şu andan itibaren mesele, Partimizi, ordumuzu ve üs bölgelerimizi Direnme Savaşı'nı sürdürürken daha da genişletmek ve sağlamlaştırmaktır. Geleceğin muazzam çalışması için ideolojik ve maddi hazırlığımızın ilk zorunlu maddesi budur. Bu hazırlığı yapmadan, Japon istilacılarını ülkeden sürüp atamayız ve bütün Çin'i kurtaramayız.

Büyük kentlerde ve ana ulaşım hatları boyundaki çalışmalarımız, daima son derece yetersiz olmuştur. Eğer şimdi büyük kentlerde ve ana ulaşım hatları boyunda yaşayan ve Japon emperyalistlerinin baskısı altındaki on milyonlarca emekçi kitleleri ve başka insanları Partimiz çevresinde seferber etmeye çalışmazsak ve silahlı kitle ayaklanmaları hazırlamazsak, ordumuz ve köylük bölgelerdeki üs bölgelerimiz kentlerle uyum yetersizliği yüzün-

den her çeşit güçlkle karşılaşacaklardır. On yıldan fazla bir zamandır köylük bölgelerdeyiz ve insanları, köylük bölgeleri iyi tanımaya ve köylük bölgeleri inşa etmeye teşvik etmek zorundaydık. Bu on yıl boyunca, Partinin Altıncı Milli Kongresinde kararlaştırıldığı gibi şehirlerde ayaklanmalar hazırlama görevi uygulanmadı ve uygulanamazdı. Ancak şimdi durum farklıdır ve Yedinci Milli Kongreden sonra Altıncı Milli Kongre karan uygulanacaktır. Bu Kongre olasılıkla kısa bir süre sonra yapılacak ve kentlerde çalışmalarımızı güçlendirme ve ülke çapında zafer kazanma meselelerini tartışacaktır.

Halen toplantı halinde olan Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesi sanayi konferansı son derece önemlidir. 1937’de, Sınır Bölgesi’nde fabrika işçilerinin sayısı sadece 700’dü; bu sayı 1942’de 7 bine çıktı, şimdi ise 12 bindir. Bu rakamlara dudak bükmemeliyiz. Üs bölgelerinde bulunurken, büyük kentlerde sanayi, ticaret ve haberleşmeyi nasıl yöneteceğimizi öğrenmeliyiz. Yoksa zamanı geldiğinde ne yapacağımızı bilemeyiz. Dolayısıyla gelecek için yaptığımız ideolojik ve maddi hazırlığın ikinci vazgeçilmez maddesi, büyük kentlerde ve ana ulaşım hatları boyunca silahlı ayaklanmalar örgütlemek ve sanayi ile ticareti nasıl yöneteceğimizi öğrenmektir. Bu hazırlık olmadan da Japon istilacılarını ülkeden sürüp atamayız ve bütün Çin’i kurtaramayız.

III

Yeni zaferler kazanmak için. Parti kadrolarımızı ağırlıklardan kurtulup, motoru çalıştırmaya çağırmalıyız. “Ağırlıklardan kurtulmak”, zihnimizi birçok yükten kurtarmak anlamına gelir. Birçok şey, eğer onlara körü körüne ve hiç eleştiriden geçirmeksizin bağlanırsak bizim için birer yük, birer ağırlık haline gelebilir. Birkaç örnek verelim: Hata işledinizse, bunların yükünü hayat boyu sırtınızda taşıyacağınızı düşünebilir ve bu yüzden cesaretinizi kaybedebilirsiniz: hata işlememişseniz, hiç hata işlemeyeceğinizi sanabilir ve kibirliliğe kapılabilirsiniz. Çalışmada başarısızlık, kötümserliğe ve bezginliğe yol açabilir; buna karşılık başarı, kibir ve böbürlenme doğurabilir. Henüz kısa bir mücadele geçmişi olan bir yoldaş, bu nedenle sorumluluktan kaçabilir: kıdemli bir kimse, uzun bir mücadele geçmişi olduğu için bildiğinden şaşmaz bir tutum takınabilir. Sınıf kökenleriyle gurur duyan işçi ve köylü yoldaşlar, aydınlara tepeden bakabilir: bazı bilgilere sahip oldukları için aydınlara da, işçi ve köylü yoldaşları hor görebilir. Bir kimsenin herhangi bir alanda kazandığı ustalık, onun böbürlenmesine ve başkalarını hor görmesine yol açan kişisel bir sermaye haline gelebilir. Hatta bir insanın yaşı bile böbürlenme konusu olabilir. Gençler, zeki ve yetenekli olduklarından yaşlılara değer vermeyebilirler: yaşlılar da zengin tecrübelerle sahip olduklarından gençlere tepeden bakabilirler. Eleştirici bir uyanıklık olmazsa, bütün bunlar birer ağırlık, birer yük haline gelebilir. Bazı

yoldaşların kibirli olmalarının, kendilerini kitlelerden tecrit etmelerinin ve tekrar tekrar hata yapmalarının önemli bir nedeni, yanlarında bu gibi ağırlıklar taşımalarıdır. Dolayısıyla, kitlelerle sıkı bağlar sürdürmenin ve daha az hata yapmanın ön koşullarından biri, kişinin kendi ağırlıklarını gözden geçirmesi, bunlardan kurtulması ve böylelikle zihnini özgürlüğe kavuşturmasıdır. Partimizin tarihinde pek çok kez büyük bir kibirlilik ortaya çıktı ve bunun sonuçlarına katlanmak zorunda kaldık. Birincisi, 1927 yılının ilk yarısındaydı. Kuzey Seferi Ordusu Vuhan’a ulaşmıştı ve bazı yoldaşlar öylesine kibirli ve kendilerinden öylesine emin bir hale gelmişlerdi ki, Guomindang’ın bize saldır- mak üzere olduğunu unutmuşlardı. Sonuç, devrimin yenilgisine yol açan Cen Dusi çizgisinin hatası oldu. İkincisi 1930’daydı. Çan Kayşek’in Feng Yusiang ve Yen Sişan’a ¹²karşı büyük çapta bir savaşa girişmesinden yararlanan Kızıl Ordu, birkaç muharebe kazandı ve gene bazı yoldaşlar kibirlendiler, kendilerine aşırı güvendiler. Sonuç, gene devrimci güçlerin bazı kayıplarına yol açan Li Lisan çizgisinin hatası oldu. Üçüncüsü, 1931’deydi. Kızıl Ordu Guomindang’ın üçüncü “kuşatma ve bastırma” harekâtını ezmiş ve hemen arkasından Japon istilasıyla karşılaşan ülkenin dört bir yanındaki halk, coşkun ve kahramanca Japonya’ya karşı hareketi başlatmıştı. Bazı yoldaşlar gene kibirlendiler ve kendilerine aşırı güvendiler. Bunun sonucu, çok büyük çabalarla inşa ettiğimiz devrimci güçlerin hemen hemen yüzde 90’ının yitirilmesine mal olan siyasal çizgideki çok daha ciddi bir hata oldu. Dördüncüsü 1938’deydi. Direnme Savaşı başlamıştı ve birleşik cephe kurulmuştu. Bazı yoldaşlar gene kibirlendiler ve kendilerine aşırı güvendiler. Bunun sonucu olarak, Cen Dusi çizgisine bir bakıma benzeyen bir hata işlediler. Bu kez devrimci çalışma bu yoldaşların hatalı fikirlerinin özellikle etkili olduğu yerlerde ağır kayıplara uğradı. Bütün Partili yoldaşlar bu kibirlilik ve hata örneklerinden ders almalıdır. Yoldaşların, ibret almaları ve başarı anlarında kibirlilik hatasını tekrarlamamaları için Kuo Mojo’nun Li Zu-çeng ¹³üzerine denemesini son zamanlarda yeniden yayımladık.

“Motoru çalıştırmak”, düşünme organını iyi kullanmak anlamına gelir. Bazı kimseler, ağırlık taşımamalarına ve kitlelerle sıkı temasta bulunma erdemine sahip olmalarına rağmen, araştırmacı bir şekilde düşünmeyi bilmedikleri ya da kafalarını kullanarak çok düşünmek ve delin düşünmek istemedikleri için hiçbir şey başaramazlar. Bazıları da, kafalarını işlemez hale getiren ağırlıklar taşıdıkları için kafalarını kullanmayı reddederler. Lenin ve Stalin insanlara sık sık kafalarını kullanmalarını öğütlerlerdi; biz de aynı öğüdü vermeliyiz. Bu mekanizmanın yani beynin, düşünmek gibi özel bir işlevi vardır. Mençius “Aklın işi düşünmektir” der.¹⁴ Mençius, aklın işlevini doğru tanımlamıştı. Her zaman kafamızı kullanmalı ve her şeyi iyice düşünmeliyiz. “Biraz kafanı çalıştır, aklına iyi bir fikir gelir” diye bir özdeyiş vardır. Başka bir ifadeyle, çok düşünmek

insanı arif yapar. Partimizde yaygın bir hal alan gözü kapalı hareket etme alışkanlığından kurtulmak için, yoldaşlarımızı düşünmeye, tahlil yöntemini öğrenmeye ve tahlil etme alışkanlığını kazanmaya teşvik etmeliyiz. Partimizde bu alışkanlık henüz pek az yerleşmiştir. Ağırlıklarımızdan kurtulduğumuz ve motoru çalıştırdığımız takdirde, elimizde hafif paketlerle yürüdüğümüz ve derin düşünmeyi öğrendiğimiz takdirde, kesinlikle zafere ulaşırız.

Dipnotlar

⁰ Çin Komünist Partisi Merkez organı ve kıdemli kadroları 1942'den 1944'e kadar Parti tarihiyle, özellikle 1931 başından 1934 sonuna kadar olan dönemin Parti tarihiyle ilgili olarak tartışmalar yaptılar. Bu tartışmalar Marksizm-Leninizm temelinde Partinin ideolojik birliğinin sağlanmasına büyük ölçüde yardımcı oldu. Ocak 1935'te Kveyçov Eyaletinde Zunyi'de yapılan Merkez Komitesi Siyasi Bürosu Genişletilmiş Toplantısında 1931 başlarından 1934 sonlarına kadar izlenen hatalı "sol" çizgi düzeltilmiş, merkezi yönetim organının bileşimi değiştirilmiş. Mao Zedung yoldaşın başkanlığındaki önderlik kurulmuş ve Parti çizgisi doğru Marksist-Leninist rayına oturtulmuştu. Bununla beraber birçok Parti kadrosu geçmişte izlenen hatalı çizgilerin niteliği hakkında henüz etraflı bir kavrayışa ulaşamamıştı. Parti kadrolarının Marksist-Leninist ideolojik düzeylerini daha da yükseltmek için Siyasi Büro 1942-1943'te Parti tarihi üzerine birkaç tartışma toplantısı yaptı. Ardından bütün Partinin kıdemli kadrolarına 1943-44'te bu tür tartışma toplantıları düzenlemelerinde önderlik etti. Bu tartışmalar. 1945'te yapılan Partinin Yedinci Milli Kongresi için önemli bir hazırlıktı ve bu Kongre, Çin Komünist Partisinin tarihinde eşi görülmemiş bir ideolojik ve siyasi birliğin sağlanmasına yol açtı. "İncelememiz ve Şimdiki Durum", Mao Zedung yoldaşın bu tartışmalar hakkında 12 Nisan 1944'te Yen'an'da düzenlenen bir kıdemli kadrolar toplantısında yaptığı konuşmadır.

¹ Cen Dusiu eskiden Pekin Üniversitesinde profesördü ve Yeni Gençlik'in başyazarlarından biri olarak ün yaptı. Çin Komünist Partisi'nin kurucularından biriydi. 4 Mayıs Hareketi sırasındaki itibarı ve Partinin ilk yıllarındaki tecrübesizliğinden yararlanarak Parti Genel Sekreteri oldu. 1924-27 Devriminin son döneminde Parti İçinde Cen Dusiu'un temsil ettiği sağcı düşünce, bir teslimiyet çizgisi haline geldi. Mao Zedung yoldaş, teslimiyetçilerin o dönemde, "Partinin köylü kitlelerine, şehir küçük burjuvazisine ve orta burjuvaziye önderlik etmesinden gönüllü olarak vazgeçtiklerini, özellikle Partinin silahlı kuvvetlere önderlik etmesinden gönüllü olarak vazgeçtiklerini, böylelikle devrimin yenilgiye uğramasına sebep olduklarını" belirtmiştir. ("Şimdiki Durum ve Görevlerimiz". Mao Zedung, Seçme Eserler, cilt IV) 1927 yenilgisinden sonra. Cen Dusiu ve bir avuç diğer teslimiyetçi, devrimin geleceğine olan inançlarını yitirdiler ve tasfiyeciler oldular. Gerici Troçkist tavrı benimsediler ve Troçkistlerle beraber küçük bir Parti düşmanı grup meydana getirdiler. Bu sebeple, Cen Dusiu Kasım 1929'da Partiden atıldı, 1942'de öldü.

² Çin Komünist Partisi Altıncı Merkez Komitesinin Dördüncü Genel Toplantısı Ocak 1931'de yapıldı.

³ Zunyi Toplantısı, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin çağrışı üzerine. Ocak 1935'te Kveyçov Eyaletindeki Zunyi'de yapılan Siyasi Büronun Genişletilmiş Toplantısıydı.

⁴ Bkz. V. İ. Lenin, "Komünizm" Burada Lenin, Macar Komünist Bela Kun'u eleştirirken, "Marksizm'in en temel şeyinden, Marksizm'in yaşayan ruhundan; somut şartların somut tahlilinden vazgeçiyor" demişti. (Toplu Eserler, Rus bas. Moskova Eserler 1950, XXXI, s. 143)

⁵ Çin Komünist Partisinin Temmuz 1928'de yapılan Altıncı Milli Kongresi aşağıdaki On Maddelik Programı kabul etti: (1) emperyalist tahakkümü yıkin; (2) Yabancı kapitalist işletmelere ve bankalara el koyun; (3) Çin'i birleştirin ve milliyetlerin kendi kaderlerini tayin hakkını tanıyın; (4) Guomindang'ın savaş açası hükümetini devirin; (5) İşçi-köylü ve asker şûraları hükümetini kurun; (6) sekiz saatlik işgünü gerçekleştirin ücretleri artırın, işsizlik yardımını ve sosyal sigortayı kurun; (7) Bütün toprak ağalarının topraklarına el koyun ve toprakları köylülere dağıtın; (8) Askerlerin yaşam düzeltin, eski askerlere toprak verin ve iş bulun; (9) Bütün ağır vergileri ve çeşitli harçları iptal edin, bir düzenli müterakki vergi sistemi kurun; (10) Dünya proletaryasıyla birleşin, Sovyetler Birliği'yle birleşin.

⁶ Çin Komünist Partisi Altıncı Merkez Komitesinin Beşinci Genel Toplantısı Ocak 1934'te yapıldı.

⁷ Siyasi Büronun Eylül 1941'de yaptığı bu toplantıda, Parti tarihindeki özellikle İkinci Devrimci İç Savaşı dönemindeki siyasi çizgi meselesi gözden geçirildi.

⁸ "Sadece kendi bulunduğu dağın tepesini görme" anlayışı, bir klik kurma eğilimiydi ve esas olarak uzun süreli gerilla savaşı koşullarında ortaya çıktı. Bu savaş sırasında köylük bölgelerdeki devrimci üsler dağınıktı ve bunların birbirleriyle irtibatı yoktu. Bu üslerin büyük kısmı başlangıçta dağlık bölgelerde kurulmuştu. Üslerden her biri kendini dağdaki tek bir müstahkem mevki gibi, başlı başına bir birim olarak görme eğilimindeydi. İşte bu hatalı eğilim, sadece kendi bulunduğu dağın tepesini görme anlayışı olarak adlandırıldı.

⁹ Üs bölgelerinin nispeten istikrarlı kısımlarında, halk düzenli tahıl vergisini sadece Japon aleyhtarı demokratik hükümete öderdi. Ancak düşmanın sürekli saldırılarına hedef olan üs bölgelerinin dış kısımlarında ve gerilla bölgelerinde, halk sık sık düşmanın kukla hükümetine de başta bir tahıl vergisi ödemeye zorlanırdı.

¹⁰ Mart 1941'de Kuzey Çin'de Japon istilacıları ve Çinli hainler bir "kamu güvenliğini sıkılaştırma kampanyası" ilan ettiler. Bu kampanya çerçevesinde evlere baskınlar yapıyor, komşudan sorumlu olma sistemini kuruyor, ev ev kontroller yapıyor ve kukla birlikler kuruyorlardı. Bütün bunların amacı Japonya'ya karşı kuvvetleri bastırmaktı.

¹¹ Mart 1944'te Japon istilacıları Honan Eyaletinde 50-60 bin kişilik bir kuvvete bir sefere giriştiler. Chiang Ting-ven, Tang Enypo ve Hu Zung-nan'ın komutasındaki 400 bin Guomindang askeri, Japon istilacılarının önünde eridi gitti. Çengçov ve Lyang da dâhil, 38 il art arda düşmanın eline geçti. Tang En-po 200 bin asker kaybetti.

¹² Bir yanda Çan Kayşek, diğer yanda Feng Yusiang ve Yen Şışan olmak üzere savaş ağaları arasındaki bu büyük çaplı savaş, Lunghay ve Tienzin-Pukov Demiryolları boyunca yapıldı. Mayıs-Ekim 1930 arasında altı ay sürdü. Her iki tarafın kaybı 300 bine ulaştı.

¹³ Kuo Mojo "1644 Ayaklanmasının Üç Yüzüncü Yıldönümü" adlı denemesini 1944 yılında, Ming Hanedanının son yıllarında Li-Zu-çeng'in önderliğindeki köylü ayaklanmasının zaferini anmak amacıyla kaleme almıştı. Bu yazısında ayaklanmanın 1645 yılında yenilgiye uğradığını, çünkü köylü kuvvetlerinin 1644'te Pekin'e girmesinde sonra önderlerinden bazılarının sefil hayat sürmeye başladıklarını ve hizip çatışmaları çıktığını açıkladı. Deneme ilk kez, Çungking'de Yeni Çin Gazetesi'nde yayımlandı. Daha sonra Yen'an'da ve Kurtarılmış Bölgelerin diğer kısımlarında broşür halinde yeniden basıldı.

¹⁴ Mençius XI. Kitap, "Kao Zu", I. Bölüm.

PARTİMİZİN TARİHİNDEKİ BAZI MESELELER ÜZERİNE KARAR

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 3

I

Çin Komünist Partisi 1921’de doğuşundan bu yana, bütün çalışmalarında, kendi yolunu çizerken Marksizm-Leninizm’in evrensel gerçeğini, Çin devriminin somut pratiğiyle birleştirmeyi, temel ilke olarak almıştır. Mao Zedung yoldaşın Çin devrim teorisi ve pratiği de bu birleştirmeyi, temsil eder. Partimizin kurulmasıyla birlikte Çin devriminde derhal yeni bir aşamaya. Mao Zedung yoldaşın da işaret ettiği gibi yeni demokratik devrim aşamasına geçildi. Yeni demokrasi için yirmi dört yıllık (1921’den 1945’e kadar) mücadele boyunca, üç tarihi dönem Birinci Büyük Devrim, Toprak Devrimi ve Japonya’ya Karşı Direnme Savaşı-boyunca Partimiz, geniş halk kitlelerinin düşmanlarına, emperyalizm ve feodalizme karşı son derece çetin ve zorlu devrimci mücadelelerinde, tutarlı bir şekilde önderlik etmiş ve büyük başarılar, zengin deneyler kazanmıştır. Parti, mücadelenin akışı içinde, kendi önderini Mao Zedung yoldaşı yaratmıştır. Mao Zedung yoldaş, Çin proletaryasının ve Çin halkının temsilcisi olarak, insan zekâsının doruğu olan Marksizm-Leninizm teorisini, Çin’e, kitlelerin çoğunluğunu köylülerin oluşturduğu ve acil görevi emperyalizme ve feodalizme karşı savaşmak olan, yarı-feodal, yarı sömürge büyük bir ülkeye, geniş araziye ve muazzam bir nüfusa sahip olan, durumun son derece karmaşık, mücadelenin son derece zor olduğu bir ülkeye, yaratıcı bir biçimde uygulamış, Lenin ve Stalin’in sömürge ve yarı sömürge sorunu üzerine teorilerini, bunun yanı sıra, Stalin’in Çin devrimi ile ilgili teorisini, parlak bir şekilde geliştirmiştir.

Parti, doğru Marksist-Leninist çizgiye kesinlikle bağlı kaldığı ve bu çizgiye karşı bütün yanlış fikirlerle sonuna kadar mücadele ettiği içindir ki, bu üç dönemde büyük başarılar göstermiş; bugünkü, eşi görülmemiş ideolojik, politik ve örgütsel birliğe ulaşmış, bugün 1.200.000 den fazla üyeye sahip, hemen hemen 100 milyon nüfuslu Çin’in Kurtarılmış Bölgelerinde ve 1 milyonluk bir orduya önderlik eden bir devrimci kuvvet olmuş ve Japonya’ya

Karşı Direnme Savaşı’nda ve Kurtuluş Savaşı’nda, bütün millet için ağırlık merkezi haline gelmiştir.

II

Çin’in Yeni Demokratik Devrimi’nin birinci döneminde, 1921 ‘den 1927’ye kadar ve özellikle 1924-1927 arasında Çin halkının, Komünist Enternasyonal tarafından doğru bir şekilde yönetilen ve Çin Komünist Partisi’nin doğru önderliği altında ileri atılan ve örgütlenen büyük, anti-emperyalist ve anti-feodal devrimi hızla ilerledi ve büyük zaferler kazandı. Bu büyük devrimde, Çin Komünist Partisi’nin bütün üyeleri, büyük devrimci çalışmalar yaptılar, işçi, gençlik ve köylü hareketlerini bütün ülkede geliştirdiler. Guomindang’ın yeniden örgütlenmesini ve Milli Devrimci Ordu’nun kurulmasını teşvik ettiler ve buna yardımcı oldular. Doğu Harekâtı’nın ve Kuzey Seferinin, siyasal belkemiğini oluşturdular, emperyalizme ve feodalizme karşı millet çapındaki büyük mücadeleye önderlik ettiler ve böylece Çin devrim tarihinin en şanlı sayfasını yazdılar. Ne var ki, bu devrim yenilgiyle sonuçlandı, çünkü 1927’de, o zamanlar bizim müttefikimiz olan Guomindang’taki gerici klik devrime ihanet etti, çünkü o zamanlar emperyalizm ve gerici Guomindang kliğinin birleşik kuvvetleri çok güçlüydü ve özellikle Partimizde, Cen Dusiun’un temsil ettiği sağcı ideoloji, bu devrimin bitim döneminde (altı ay kadar) Komünist Enternasyonal’in ve Stalin yoldaşın birçok akıllıca direktifini reddeden, Mao Zedung yoldaş ye öbür yoldaşların doğru görüşlerini reddeden teslimiyetçi bir politikaya dönüştü ve Parti’nin yönetici organına hâkim oldu; bunun sonucu olarak, Guomindang devrime ihanet edip, halka birden saldırdığında Parti ve halk etkili bir direnme hareketi örgütleyemedi.

1927’de, devrimin yenilgisinden, 1937’de Japonya’ya Karşı Direnme Savaşı’na kadar geçen on yıl içinde, karşıdevrimci terör koşullarında, anti-emperyalist ve anti-feodal bayrağı birlik içinde dalgalandırmaya devam eden ve geniş işçi, köylü, asker, devrimci aydın kitlelerine ve

başka devrimci kişilere, büyük politik, askeri ve ideolojik mücadelelerde önderlik eden yalnız ve yalnız Çin Komünist Partisi oldu. Bu mücadeleler sırasında, Çin Komünist Partisi, Kızıl Ordu'yu yarattı. İşçi, Köylü, Asker Meclisleri Hükümetini kurdu, devrimci üsler kurdu, yoksul köylülere toprak dağıttı, hem gerici Guomintang hükümetinin saldırılarına ve hem de 18 Eylül 1931'den sonra Japon emperyalizminin saldırganlığına karşı koydu. Bunun bir sonucu olarak, Çin halkı, yeni demokratik devrim, milli ve sosyal kurtuluş davasında, büyük başarılar kazandı. Aynı şekilde, bütün parti, Parti'yi bölmeye çalışan ve ona ihanet eden Troçkist Cen Dusiü kliğinin, Lo Anglung'un²Çang Kuotao'nun³ve ötekilerin karşı devrimci faaliyetlerine karşı birlik halinde mücadele etti. Böylece Marksizm-Leninizm'in genel ilkeleri temelinde partinin birliği sağlanmış oldu. Bu on yıl boyunca partinin bu genel politikası ve bunu uygulamak için verilen kahramanca mücadeleler, bütünüyle doğru ve gerekliydi. Sayısız parti üyesi, çok sayıda halktan insan ve parti dışında, birçok devrimci, korkusuzca savaşarak ve kendilerini feda ederek, düşenlerin yerini gözlerini kırpmadan doldurarak çeşitli cephelerde, ateşli mücadeleler yürüttüler. Moralleri ve davranışlarıyla milletimizin tarihinde ölümsüzleştiler. Bütün bunlar olmaksızın, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı gerçekleştirilemezdi, gerçekleştirilse bile sürdürülemez ve zafere ulaştırılamazdı. Çünkü o zaman bu savaş, halk savaşının zengin deneyine sahip bir Komünist Partisinden yoksun kalacaktı. Buna kuşku yoktur.

Bizi en çok sevindiren; bu on yıl içinde, Mao Zedung yoldaşın temsil ettiği partimizin, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in devrimci teorilerini, yaratıcı bir şekilde Çin'in koşullarına uygulamasıdır. Partimiz sonunda, Toprak Devrimi Savaşı'nın bitimine doğru, Merkez Yönetim organında ve bütün Parti'de Mao Zedung yoldaşın önderliğini kesinlikle sağladı. Bu, Çin Komünist Partisi'nin, o dönemdeki, en büyük başarısıdır ve Çin halkının kurtuluşunun en sağlam güvencesidir.

Ancak, Partimizin büyük başarıları yanında, bu on yıl içinde birtakım hatalar yaptığımızı da belirtmeliyiz. Bunların en önemlisi, Altıncı Parti Merkez Komitesinin Ocak 1931'de yapılan Dördüncü Genel Toplantısından, Merkez Komiteleri Siyası Bürosu'nun Ocak 1935'de yapılan genişletilmiş toplantısına (Zunyi toplantısına) kadar geçen süre içinde siyasal, askeri ve örgütsel çizgilerdeki "Sol" hatadır. Bu çizgi partimize ve Çin devrimine ağır kayıplar verdirmiştir.

Çin devriminin tarihsel derslerini öğrenmek, "gelecektekileri önlemek için geçmişteki hatalardan ders almak, hastayı kurtarmak için, hastalığı tedavi etmek", "öndeki arabanın devrilmesini arkadaki araba için bir uyarı saymak" üzere ortak Marksist-Leninist ideoloji üzerinde, bütün partiyi uyumlu bir aile gibi, çelik gibi birleştirmek, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı'nda tam bir zafer ka-

zanmak ve Çin halkının tam kurtuluşu uğruna savaşmak üzere; Çin Komünist Partisi Altıncı Merkez Komitesi, Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantısı bu on yıl içindeki bazı Parti sorunları üzerine ve özellikle Dördüncü Genel Toplantısından Zunyi Toplantısına kadar Merkezi önderliğinin politikası üzerine, resmi sonuçların ortaya konmasını yararlı ve gerekli görmüştür.

III

1927'de, devrimin yenilgisinden sonra, partimizde, hem "Sol" hem Sağ sapmalar oldu. Birinci Büyük Devrim döneminin bir avuç teslimiyetçisi ki, Cen Dusiü onların başıydı, devrimin geleceği hakkında karamsarlığa düştüler ve zamanla parti tasfiyecileri (likidatörler) haline geldiler. 1927 devriminden sonra, Çin burjuvazisi zaten emperyalizmi ve feodal güçleri alt etmiştir, halk üzerindeki hâkimiyetini dengelemiştir, Çin toplumunda bugünden kapitalizm hâkimdir ve toplum barışçı yollarla gelişecektir diyerek gerici Troçkist'lerin tutumunu benimsediler.

Bu yüzden keyfi olarak, Çin'de, burjuva-demokratik devrimin tamamlandığını ve Çin proletaryasının, "sosyalist devrimi" yapmak için gelecek günleri beklemesi gerektiğini ve şimdilik, sadece, "Milli Meclis İçin" sloganıyla sözde bir meşru harekete girişebileceğini öne sürdüler ve böylece devrimci hareketin yok edilmesini savundular. Partinin verdiği bütün devrimci mücadeleleri karşı çıktılar ve Kızıl Ordu Hareketine, "serseri zorbalı hareketi" diye iftira ettiler, sadece partinin uyarılarına kulak verip ve oportünist tasfiyeci, partiye karşı görüşlerini terk etmeyi reddetmekle kalmayıp, gerici Troçkistlere⁴ katıldılar ve Partiye karşı bir hizip kurdular. Bunun sonucu olarak Partiden atıldılar ve sonraları karşı devrimciler haline geldiler.

Bu arada Guomintang'ın katliam siyasetinin yarattığı nefret ve Cen Dusiü'nün teslimiyetçiliğine karşı öfkenin körüklediği küçük burjuva aceleciliği de Partide yansiyordu ve bu "Sol" heyecanların hızla büyümesine yol açtı. Bu "Sol" heyecan, ilk kez, Parti Merkez Komitesi'nin 7 Ağustos 1927'deki, olağanüstü toplantısında ortaya çıktı. Parti tarihine 7 Ağustos toplantısı, olumlu bir katkıda bulundu. Çin devriminin kritik bir noktasında, Cen Dusiü'nün teslimiyetçiliğini kesinlikle sona erdirdi. Toprak Devrimi siyaseti ve Guomintang gericilerinin katliamına karşı silahlı mücadele kararı aldı ve partiyi ve kitleleri devrimci savaş sürdürmeye çağırdı. Bütün bunlar doğrudu ve toplantının esasıydı. Ancak sağ hatalarla mücadele ederken, toplantı "Sol" hatalara yol açmıştı. O, zamanlar siyasal açıdan devrimci mevzileri korumak ve devrimci güçleri planlı bir şekilde bir araya toplamak için, her bölgenin kendi koşullarına göre, ya uygun karşı saldırıların, ya da taktik olarak geri çekilmelerin örgütlenmesi gereğini kavrayamadı. Maceracılık ve buyrukçuluk (Özellikle işçilerin greve zorlanması) eğilimlerine göz

yumdu ve onları besledi. Örgütsel açıdan toplantı, aşırı ve sekte parti içi mücadelelere yol açtı, hiç anlamı yokken ya da uygunsuz bir biçimde yönetici kadroların, tümüyle işçi sınıfı kökenli olmasının önem taşıdığını belirtti ve Parti içinde oldukça ciddi bir aşırı demokrasi durumu yarattı. 7 Ağustos toplantısından sonra, bu “Sol” hava büyümeye, devam etti, merkez yönetici organın 1927 Kasım’ındaki büyük toplantısında tam bir maceracı çizgiye dönüştü ve ilk kez Partinin Merkez Yönetim organında “Sol” çizgiyi hâkim duruma getirdi. Maceracılar bundan sonra, Çin devriminin, niteliği gereği, sözde bir sürekli devrim olduğunu (Demokratik devrimi sosyalist devrimle karıştırıyorlardı) ve Çin devriminin sözde sürekli ilerleme durumunda olduğunu (1927 devriminin yenilgisini inkâr ediyorlardı) ileri sürdüler. Bunun sonucu olarak düzenli bir geri çekilmeyi başaramamakla kalmayıp tersine, düşmanın gücünü ve devrimin yenilgisinden sonra kitlelerin durumunu dikkate almadan bir avuç Parti üyesine ve izleyicisine, ülkenin her yanında, en ufak bir başarı şansı olmayan, mevzi ayaklanmalar yapmalarını emrettiler. Bu siyasal maceracılığın yanı sıra, yoldaşlara saldırı şeklinde, sekte bir örgütsel siyaset de gelişti. Ancak bu yanlış çizgi, başından beri Mao Zedung yoldaşın ve Beyaz Bölgelerde çalışan pek çok yoldaşın doğru eleştiri ve karşı koyuşlarıyla ve pratikte kayıplara yol açtıkça, 1928 başlarında birçok yerde uygulanmaz oldu ve aynı yılın Nisan’ında (altı ay geçmeden) bütün ülkedeki pratik çalışmalar da fiili olarak son buldu.

Partinin 1928 Haziran’ında toplanan Altıncı Milli Kongresi’nin çizgisi esas olarak doğrudur. Kongre, haklı olarak, Çin toplumunun, yarı sömürge ve yarı feodal olduğunu onayladı. Çağdaş Çin devrimine yol açan temel çelişkilerden hiçbirinin henüz çözülmediğini belirtti ve bugünkü aşamada Çin devrimini bir burjuva demokratik devrim olarak tanımladı ve bu demokratik devrim için bir On Madde Programı⁵ ilan etti. Kongre, doğru olarak, şimdiki siyasal durumun iki devrimci dalga arasında bir geçiş dönemi olduğunu, devrimin gelişiminin eşit olmadığını ve o koşullarda partinin genel görevinin saldırıya geçmek ya da ayaklanmalar örgütlemek değil kitleleri kazanmak olduğunu belirtti. Kongre hem Sağ Cen Dusiuculuğu hem de “Sol” maceracılığı reddederek, iki cepheli bir mücadele verdi ve Parti’deki en tehlikeli eğilimin, kitleleri yabancılaştıran maceracı ayaklanmalar, askeri maceracılık ve buyrukçuluktan oluştuğunu özellikle belirtti. Bunların belirtilmesi kesinlikle gerekliydi.

Öte yandan Altıncı Kongrenin de eksikleri ve hataları oldu. Ara sınıfların ikili niteliği ve gerici güçler arasındaki iç çelişkiler üzerine doğru tahminlerde bulunamadı: ayrıca, büyük devrimin yenilgisinden sonra partinin düzenli taktik geri çekilmelere ihtiyacı olduğunu, köylük üs alanlarının önemini, demokratik devrimin uzun süreli niteliğini kavrayamadı. Bu eksik ve hatalar nedeniyle, 7 Ağustos Toplantısından sonra da yaşayan “Sol” fikirlerin

kökünü kazıyamadığı, bunlar daha sonraki “Sol” fikirlerle çok daha şiddetlendiği ve çok daha büyüdüğü halde, gene de bu, kongrenin çözemediği esas yönüyle, doğrudur, bu gerçeği hiç bir şey gölgeleyemez. Kongre’den sonra bir süre için partinin çalışması verimliydi. Bu süre içinde Mao Zedung yoldaş, sadece Altıncı Kongre çizgisinin doğru yönünü geliştirmek ve Kongrenin çözemediği ya da yanlış çözdüğü pek çok sorunu doğru bir sekile çözmekle kalmayıp, ayrıca teorik olarak Çin devriminin yönelimi için, daha bütün ve daha somut bilimsel Marksist-Leninist bir temel de sağladı. Onun önderliği altında Kızıl Ordu Hareketi, yavaş yavaş önemli bir siyasal unsur haline geldi.

Ne var ki, 1929’un ikinci yarısı ve 1930’un birinci yarısında hâlâ partide yaşayan bazı “Sol” fikir ve siyasetler bir kez daha yer edindiler; bu temele dayanarak, olaylar devrim lehine dönünce, ikinci “Sol” çizgi haline geldiler. Mayıs 1930’da, Çan Kayşek ile Feng Yu-siang ve Yen Si-san arasında savaşın patlak vermesinden sonraki iç durumdan heyecana kapılan, yoldaş Li Lisan’ın yönettiği Merkez Komitesi Siyasi Bürosu 11 Haziran’da “Yeni Devrimci Atılım ve Bir Veya Daha Fazla Eyalette Zafer Kazanmak” şeklindeki “Sol” kararı benimsediler; bunun üzerine, “Sol” çizgi merkez yönetici organa, ikinci kez hâkim oldu. Bu yanlış çizginin (Li Lisan çizgisi) doğuşunun bazı nedenleri vardır. Li Lisan çizgisi ortaya çıktı çünkü Li Lisan ve öteki yoldaşlar devrimin kendi öz örgütsel gücünü geliştirerek yeterli hazırlığa ihtiyacı olduğunu anlamayıp “Kitleler sadece büyük eylemler ister, küçük değil” diyorlardı ve bu yüzden o zamanki savaş ağaları arasındaki savaşların, Kızıl Ordu hareketinin başlangıçtaki açılması ve Beyaz Bölgelerdeki çalışmalarımızın başlangıçtaki canlılığı ile birlikte şimdiden bütün ülkede “büyük eylemler” (Silahlı ayaklanmalar) için gerekli koşulları sağlayacağına inanıyorlardı. Li Lisan çizgisi ortaya çıktı çünkü Çin devriminin eşit olmayan gelişimini anlayamayıp, devrimci krizin ülkenin her yanında, aynı biçimde geliştiğini, her yerde hemen ayaklanmalar için hazırlıklar yapılması gerektiğini özellikle önemli şehirlerin öncülük etmesi ve millet çapında devrimci bir atılımın merkezleri olmaları gerektiğini iddia ediyorlardı ve Mao Zedung yoldaşın uzun bir süre boyunca temel gücümüzü kırsal üs alanları kurmak için, kırsal alanları, şehirleri kuşatmak ve bu üsleri milletçe devrimin bir atılımını yaratmak için kullanmamız şeklindeki fikrini, “baştanbaşa yanlış”, “köylü kafasına has bölgecilik ve tutuculuk” diye karaladılar. Li Lisan çizgisi ortaya çıktı, çünkü dünya devriminin eşit olmayan gelişimini anlayamıyorlardı. Çin devriminin dünya devrimine yol açacağını, onsuz Çin devriminin asla başarıya ulaşamayacağını iddia ediyorlardı. Li Lisan çizgisi ortaya çıktı. Çünkü Çin burjuva demokratik devrimin uzun süreli niteliğini anlayamıyorlardı, bir ya da birkaç eyalette kazanılan zaferin sosyalist devrime dönüşümün işareti olacağını iddia ediyorlardı. Ve böylece bir dizi, duruma uymayan

“Sol” siyaset formüle ettiler. Bu yanlış görüşlerle Li Lisan çizgisinin liderleri bütün ülkedeki önemli şehirlerde silahlı ayaklanmalar düzenlenmesi ve Kızıl Ordu’nun bu şehirlerle saldırması yönünde maceracı bir plan hazırladılar. Sonra da, Parti’nin her kademedeki yönetici organlarına, Gençlik Birliği ve sendikaları, silahlı ayaklanmalar hazırlığı için bir eylem komitesi halinde birleştirdiler. Ve böylece günlük çalışmaları durdurdular. Bu yanlış kararları formüle ederken ve uygularken, Li Lisan yoldaş, birçok yoldaşın doğru eleştiri ve önerilerini reddetti. Parti içinde sözde sağ sapmaya karşı mücadeleye önem verdi. Bu sloganla onun görüşlerine katılmayan kadrolara haksız yere saldırdı. Ve böylece parti içi sekterliği derinleştirdi. Böylece Li Lisan çizgisi ilk “Sol” çizgiden çok daha gelişmiş bir biçime girdi. Ama Partide, Li Lisan çizgisinin hâkimiyeti de kısa sürdü (Dört aydan daha az). Bu çizgi her seferinde Partiye ve devrimci güçlere ağır kayıplar verdirdiği için, kadroların ve parti üyelerinin geniş kesimleri bunun düzeltilmesini istediler. Özellikle Mao Zedung yoldaş, Li Lisan çizgisine asla katılmadı. Ve aslında Kızıl Ordu’nun birinci cephe ordusunun “Sol” hatalarını büyük bir sabırla düzeltti.⁶ Onun için de, Ciangsi devrimci üssündeki Kızıl Ordu, bu dönemde kayıplara uğramak yerine Çan Kayşek ve Feng Yusiang ve Yen Sişan arasındaki savaşın yarattığı elverişli durumdan yararlanarak, gerçekten kuvvetlendi. Ve 1930 sonları ve 1931 başlarındaki düşmanın ilk “kuşatma ve baskı” harekâtını başarıyla bastırdı. Birkaç istisna dışında öteki devrimci üs alanlarındaki Kızıl Ordu da benzer başarılar elde etti. Beyaz Bölgelerde de Partinin örgütsel kanalları Li Lisan çizgisine karşı çıkan birçok yoldaş pratik çalışmalar yaptılar.

1930 Eylül’ünde toplanan Altıncı Merkez Komitesi Üçüncü Genel Toplantısı ve sonraki merkezi önderlik, Li Lisan çizgisine son verilmesinde olumlu bir rol oynadı. Bu toplantının belgeleri, Li Lisan çizgisi açısından yatıştırıcı ve uzlaştırmacı bir hava yansıtmalarına karşın (Örneğin bunun yanlış bir çizgi olduğunu reddetmek ve sadece “taktik olarak yanlış olduğunu” söylemek gibi) ve toplantı örgütsel açıdan sekterlik hatasını sürdürdüğü halde gene de Çin devriminin aşırı “Sol” yorumunu düzeltti, millet çapında bir ayaklanma örgütlemek ve Kızıl Ordu’nun bütününü ana şehirlere saldırıya yoğunlaştırmak planından vazgeçti, bağımsız örgütlerin ve Partinin Gençlik Birliğinin ve Sendikaların günlük çalışmalarını eski haline getirdi; böylelikle, Li Lisan çizgisinin en belirgin niteliklerine son verdi. Üçüncü genel toplantıda Li Lisan yoldaşın kendisi de hatalarını kabul etti ve sonra Siyasi Büroda ki liderlik pozisyonunu terk etti. Üçüncü Genel Toplantıdan sonra Merkezi önderlik, bir adım daha ileri giderek. Kasım 1930 ek kararında ve 96 numaralı Aralık genelgesinde Li Lisan ve öteki yoldaşların hatalı olduğunu, genel toplantının uzlaştırmacı tutumunun da hatalı olduğunu ilan etti. Hem Üçüncü Genel Toplantısı, hem de sonraki merkezi önder-

lik, Li Lisan çizgisinin ideolojik özünü incelemeyi ve bunu düzeltmeyi başaramadı. Bunun için de 7 Ağustos 1927 toplantısından ve özellikle 1929’dan beri Partide olan bazı “Sol” fikir ve siyasetler, bu toplantıda ve daha sonraları güçlü olarak varlıklarını sürdürdüler. Ama hem Üçüncü Genel Toplantı hem de sonraki merkezi önderlik, Li Lisan çizgisini sona erdirmek için yukarıda tanımlanan olumlu önlemleri aldığına göre, bütün Partili yoldaşların “Sol” hatalara karşı mücadeleyi sürdürmek üzere, bu önlemlere dayanarak daha çok çaba göstermeleri gerekirdi.

Bu arada devrimci pratiği yeni ve dogmatik “Sol” hatalar işlemiş bir grup Partili yoldaş, başlarında Sen Şao-yu (Vang Ming) yoldaş olmak üzere öne çıktılar ve Li Lisan çizgisinden çok daha aşırı bir sekter tutum takınarak “Li Lisan çizgisine karşı” ve “uzlaşma çizgisine karşı” sloganlarıyla merkezi önderliğe karşı bayrak açtılar. Kavgaları, Li Lisan çizgisinin ideolojik özünü ve 7 Ağustos 1927’den beri, özellikle 1929’dan beri Parti’de var olan ve hiçbir zaman kökünden ele alınamamış “Sol” fikir ve siyasetleri yok etmek için partiye yardım değildi. Aslında Çen Şao-yu yoldaşın o zamanlar basılan iki çizgi veya Çin Komünist Partisi’nin Daha Çok Bolşevikleşmesi İçin Mücadele broşüründe yeni bir program ortaya atıldılar. Bu, Li Lisan çizgisini ve öteki “Sol” fikir ve siyasetleri canlandırmaktan veya yeni bir kılıftan başka bir şey değildi. Böylece Parti içinde “Sol” fikirler daha da güçlendi; yeni bir “Sol” çizgi biçimini aldı.

Çen Şao-yu yoldaşın liderliğindeki bu yeni “Sol” çizgi, Li Lisan çizgisinin “Sol” hatalarını ve Üçüncü Genel Toplantının uzlaşmacılığını eleştirdiyse de en belirgin özelliği; Li Lisan çizgisini “Sağcı” olarak eleştirmesi, Üçüncü Genel Toplantıyı “Li Lisan çizgisinin sağ oportünist teori ve pratiğini mahkûm etmek ve onu açığa çıkarmak için hiçbir şey yapmamakla” suçlaması ve 96 numaralı genelgeye “şimdiki halde sağ sapmanın Parti için hâlâ asıl tehlike olduğunu görememesi yüzünden” kusur bulmasıydı. Yeni “Sol” çizgi, Çin toplumunun niteliği ve sınıf ilişkileri açısından kapitalizmin ağırlığını abarttı, burjuvaziye ve zengin köylülere karşı mücadelenin önemini ve Çin devriminin bugünkü aşamasında “sosyalist devrim unsurlarının” önemini abarttı. Ve bir ara kesimin, üçüncü parti ve grupların varlığını inkâr etti. Yeni “Sol” çizgi, devrimci durum ve Partinin görevleri açısından bütün ülkede “Devrim dalgasının yükseldiğini ve Partinin millet çapında “Saldırıya geçme çizgisi” izlemesi gerektiğini öne sürmeye devam etti ve ana şehirleri kapsayan bir veya daha fazla belli başlı eyalette “Hemen bir devrimci durumun” kısa zamanda oluşacağını iddia etti. “Sol” bakış açısıyla göz göre göre yalana başvurdu ve Çin’de henüz “Gerçek” bir Kızıl Ordu ve “Gerçek” bir işçi köylü asker konseyleri hükümeti olmadığı yolunda iftiralar ortaya attı. Özel olarak o sırada Partide asıl tehlikenin “Sağ” oportünizm; “Pratik çalışmada oportünizm” ve “Zengin köylü çizgisi” olduğu-

nu ısrarla iddia etti. Örgütsel açıdan bu yeni “Sol” çizginin savunucuları disiplini çiğnediler. Partinin verdiği görevleri reddettiler. Bir grup yoldaşla birleşerek merkezi önderliğe karşı hizip faaliyetlerine girişme hatasını işlediler. Yanlış bir tutumla, Parti üyelerine eyalet merkez yönetici organını kurma çağrısında bulundular ve “Sol” çizgilerini “Aktif olarak destekleyen ve izleyen savaşıç kadroların” “bütün seviyelerdeki yönetici organları ıslah etmek ve kuvvetlendirmekte” kullanılmasını talep ettiler. Böylece Parti içinde ciddi bir bunalım yarattılar. Genel olarak söylersek, yeni “Sol” çizgi, büyük şehirlerde ayaklanmalar düzenlenmesini talep etmediği ve bir süre için Kızıl Ordu’nun bu şehirlere saldırmak amacıyla toplanmasını istemediği halde, Li Lisan çizgisinden çok daha kararlı, daha “Teorik”, daha tahakkümcü ve “Solculuğunda” daha belirgindi.

Ocak 1931’de, Parti Altıncı Merkez Komitesi Dördüncü Genel Toplantısı, Çen Şaoyu yoldaşın başkanlığındaki “Sol” dogmatik ve sekte unsurların her yönden baskı yaptığı ve merkez yönetici organdaki deneyci hatalar işleyen bazı yoldaşların bu unsurlarla uzlaştığı ve onları desteklediği bir ortamda toplandı. Bu toplantının yapılması olumlu veya yapıcı rol oynamadı. Sonuç, yeni “Sol” çizginin kabul edilmesi, bunun merkez yönetici organ içinde zafer kazanması ve Toprak Devrimi Savaşı sırasında bir “Sol” çizgi hâkimiyetinin, üçüncü kez başlaması oldu. Dördüncü Genel Toplantı derhal, yeni “Sol” çizgi programındaki birbiriyle bağıntılı ve hatalı iki ilkeyi uygulamaya koyuldu; “Bugün için partide asıl tehlike” olduğu iddia edilen “Sağ sapmaya” karşı mücadele ve “bütün kademelerdeki yönetici kadroları eğitmek ve güçlendirmek”. Görünüşte, hâlâ Li Lisan çizgisine ve “uzlaşma çizgisine” karşı muhalefet bayrağını taşıyordu; ama siyasal program, özünde esas olarak “Sağ sapmaya karşı” idi. Dördüncü Genel Toplantı kararları, o günkü politik durumun analizini yapmıyor veya Parti için somut siyasal görevler koymuyor, sadece, genel bir şekilde sözde “Sağ sapmaya” ve “Pratik çalışmada oportünizme” karşı çıkıyordu. Aslında Çen Şaoyu yoldaşın broşürünü, iki çizgi veya Çin Komünist Partisi’nin Daha Çok Bolşevikleştirilmesi İçin Mücadeleyi, parti içindeki “Sol” fikirleri temsil eden ve o zamanlar benimsenen ve on yıl veya daha fazla bir süre için yukarıdaki analizde de görülebileceği gibi, “Sağ sapmaya karşı” esas olarak tümüyle yanlış bir “Sol” oportünist program olduğu halde “Doğru program rolü” oynayacak olan bu broşürü benimsiyordu. Bu program altında Dördüncü Genel Toplantı ve sonraki merkezi önderlik, bir yandan dogmatik ve sekte “Sol” unsurları merkez yönetici organda sorumlu mevkilere getirdi: öte yandan da Li Lisan çizgisi hatalarını işlemiş yoldaşlara aşırı bir şekilde saldırdı. Çu Siu-pay⁷ önderliğindeki “uzlaşma çizgisi hatasını” işledikleri iddia olunan yoldaşlara haksız yere saldırdılar ve Merkez Komitesi toplantısının hemen ardından sözde “Sağcı” yoldaşların büyük bir

bölümüne saldırdılar. Aslında o günkü “Sağcıları” esas olarak bu toplantıda “Sağ sapmaya karşı” yürütülen hizip mücadeleleri yarattı. Elbette bu kişiler arasında Lo Çanglung’un başını çektiği bir avuç bölücü vardı. Bunlar sonradan gerçek bir sağcı oldular, yozlaşarak karşıdevrimciler haline geldiler ve Parti’den kesin olarak atıldılar. Bunlara karşı kararlı bir mücadele verilmesi kuşkusuz zorunluydu. Bunların ikinci bir parti örgütü kurlmaları ve bunu sürdürmekte ısrar etmeleri parti disiplinine asla uygun değildi. Ancak o günlerde saldırıya uğrayan Lin Yunan’ı⁸ Çiu-Şik⁹ Ho Meng Siung¹⁰ ve yirmi kadar önemli parti kadrosuna gelince; bunlar parti ve halk için çok yararlı işler yapmış, kitlelerle sıkı bağlar kurmuş ve yakalandıklarında düşmanın karşısında boyun eğmeyerek kahramanca ölmüşlerdir. “Uzlaşma çizgisi hatasını” işlediği iddia edilen Çu Çiupay yoldaş o zamanlar itibarlı bir parti önderiydi ve saldırıya uğradıktan sonra (Özellikle kültürel alanda) pek çok yararlı işler yapmaya devam etti ve 1935 Haziran’ında düşman cellâtlarının elinde kahramanca öldü. Bütün bu yoldaşların proleter kahramanlıkları sonsuza dek yaşayacaktır. Dördüncü Genel Toplantının merkezi organda yürüttüğü “reform” biçimi bütün devrimci üslerde ve Beyaz Bölgelerde bulunan yerel örgütlere de aynı şekilde yayıldı. Dördüncü Genel Toplantıyı izleyen merkezi yönetim, “Sağ sapmaya karşı” mücadelesini yürütmek için temsilcilerini, ajanlarını ya da yeni yönetici kadroları ülkenin dört bir yanına gönderme konusunda, Üçüncü Genel Toplantı’ya ve onu izleyen merkezi önderliğe oranla daha ısrarlı ve sistemli bir şekilde devralıyordu.

Merkezi önderliğin Dördüncü Genel Toplantıdan kısa bir süre sonra, 9 Mayıs 1931’de ilan ettiği kararlar, yeni “Sol” çizginin daha şimdiden pratik çalışmada somut olarak uygulanmakta olduğunu ve geliştiğini göstermekteydi. Bu tarihlerde Çin’de bir dizi önemli olay meydana geldi. Dördüncü Genel Toplantıyı izleyen merkezi önderlik hatalı çizgisini uygulayacak zaman bulamadan, Ciangsi’de bulunan Merkez Bölge Kızıl Ordusu, Mao Zedung yoldaşın doğru önderliğinde ve bütün yoldaşların büyük çabalarıyla büyük zaferler kazandı ve düşmanın ikinci ve üçüncü “kuşatma ve bastırma” harekâtlarını bozguna uğrattı. Öteki üs alanlarının ve Kızıl Ordu birliklerinin çoğu aynı dönemde ve aynı koşullarda birçok zafer kazandılar ve büyük ilerlemeler kaydetti. Bu sırada 18 Eylül Olayı ile başlayan Japon emperyalist istilası, bütün ülkede milli demokratik harekette yeni bir atılıma yol açtı. Yeni merkezi önderlik daha başlangıçtan itibaren, bu olayların yarattığı yeni durum hakkında bütünüyle yanlış bir değerlendirme yaptı. Gerek Guomindang rejiminin içinde bulunduğu bunalımı ve gerekse devrimci güçlerin gelişmesini büyük ölçüde abarttı; 18 Eylül’ Olayından sonra Çin ve Japonya arasındaki milli çelişmenin şiddetlenmekte olduğunu ve ara sınıfların Japonya’ya direnme ve demokrasi taleplerinde bulundukları gerçeğini gözden kaçırdı; Japon emperya-

lizmi ile öteki emperyalist devletlerin Sovyetler Birliği'ne saldırmak için birleşeceklerini ve emperyalist devletlerin, Çin'deki karşı-devrimci kliklerin ve hatta ara grupların, Çin devrimine saldırmak üzere birleşeceklerini ileri sürdü; kategorik bir şekilde, ara grupların, Çin devriminin en tehlikeli düşmanı olduklarını iddia etti. Bu yüzden, yeni merkezi önderlik "her şey kahrolsun" sloganını savunmaya devam etti ve "Çin'de siyasal durumun özü, karşıdevrimle devrim arasında bir ölüm-kalım mücadelesidir" yolundaki görüşü savundu; dolayısıyla da önce bir ya da daha fazla eyalette zafer kazanmak için başlıca şehirlerin Kızıl Ordu tarafından ele geçirilmesi, Beyaz Bölgelerin her yerinde işçilerin ve köylülerin silahlandırılması ve buralarda genel grevlere gidilmesi gibi birçok maceracı öneriyi bir kez daha ileri sürdü. Bu hatalar ilk olarak, merkezi önderliğin 20 Eylül 1931 tarihli "Düşmanın Üçüncü Kuşatma ve Bastırma Harekâtının, işçilerin ve Köylülerin Kızıl Ordusu Tarafından Bozguna Uğratılmasından Doğan Acil Görevler Hakkında Karar"ında anlatımını buldu. Aynı hatalar, bunu izleyen geçici merkezi önderlik tarafından yazılan ya da onun gözetimi altında düzenlenen şu belgelerle tekrarlanmakta ve daha geniş olarak anlatımını bulmaktaydı;

"Mançurya'nın Japon Emperyalizmi Tarafından Zorla İşgali Üzerine Karar" (22 Eylül 1931)

"Devrimin Önce Bir Veya Daha Fazla Eyalette Zafere Ulaşması İçin Mücadele Üzerine Karar" (9 Ocak 1932)

"28 Ocak Olayı Üzerine Karar" (26 Şubat 1932)

"Çin Devriminin Önce Bir Veya Daha Fazla Eyalette Zafere Ulaşması İçin Mücadelede Çin Komünist Partisi İçindeki Oportünist Yalpalama" (4 Nisan 1932)

"Sovyetler Birliği'ne Emperyalist Saldırıya ve Çin'in Parçalanmasına Karşı ve Milli Devrimci Savaşı Genişletmek İçin Bir Kampanya Haftasına Katılmak ve Buna Önderlik Üzerine Merkez komitesi Merkez Bölge Bürosunun Kararı" (11 Mayıs 1932)

"Şiddetlenen Devrimci Bunalım ve Partinin Kuzey Çin'deki Görevleri" (24 Haziran 1932)

1931 Eylülünde Çin Pangsien (Po Ku)¹¹ başkanlığındaki eyalet merkezi önderliğin kurulmasından, Ocak 1935'deki Zunyi Toplantısına kadar olan dönem üçüncü "Sol" çizginin sürekli gelişme gösterdiği bir dönemdir. Yanlış çizginin Beyaz Bölgelerdeki çalışmalara verdiği ciddi zarar nedeniyle bu dönemde eyalet merkez önderliği, 1933 başlarında, Güney Kiangsi üs alanına aktarılmıştır ve bu aktarma yanlış çizginin orada ve komşu üs alanlarında daha geniş ölçüde uygulanmasını hızlandırmıştır. Bundan önce güney Ciangsi ve batı Fucien üs alanlarında izlenen doğru çizgi zaten 1931 Kasım'ında güney Ciangsi üs alanı Parti Kongresi tarafından ve 1932 Ağustos'unda kızıl üs alanları merkez bürosu Ningtu Toplantısı tarafından, yerilmiştir. Dördüncü Genel Toplantının "Sağ sapmaya

karşı" ve "bütün kademelerdeki yönetici organları eğitmek" şeklindeki hatalı programına uygun olarak, doğru çizgiye, "zengin köylü çizgisi" ve "en ciddi ve ısrarlı sağ oportünizmin" bir hatası denilmiş ve doğru yoldaki parti ve askeri önderlik görevden uzaklaştırılmıştır, yine de Kızıl Ordu'da Mao Zedung yoldaşın doğru strateji ilkelerinin derin etkisi sayesinde Dördüncü "Kuşatma ve Baskı" ya karşı kampanya, 1933 baharında, eyalet merkez önderliğinin hatalı çizgisi orduda bütünüyle uygulanmadan önce zafere ulaştı. Öte yandan 1933 sonlarında başlayan Beşinci "Kuşatma ve Baskı" ya karşı kampanyada, kesinlikle yanlış bir strateji bütün kontrolü ele geçirdi. Başka birçok siyasette ve özellikle Fucien olayı ile ilgili siyasette hatalı "Sol" çizgi tümüyle uygulandı.

Eyalet merkezi önderliği tarafından Ocak 1934'de toplanan Altıncı Merkez Komitesi Beşinci Genel Toplantısı, üçüncü "sol" çizginin gelişiminde bir zirvedir. Beşinci Genel Toplantı, 18 Eylül 1931 ve 28 Ocak 1932 olaylarından sonra "Sol" çizginin, Çin devrimci hareketini ve Guomintang bölgelerindeki Japonya'ya karşı demokratik halk hareketini nasıl geriletliğini hiç dikkate almayarak körcesine, "Çin'de devrimci bunalımın yeni ve keskin aşamaya ulaştığını Çin'de acil bir devrimci durum olduğu" ve Beşinci "Kuşatma ve Baskıya" karşı mücadelenin, "kim kimi yenecek devrim yolu mu yoksa sömürgecilik yolu mu?" sorusunun cevabının, "Çin devriminin kesin zaferi için mücadele" olduğu sonucuna vardı. Bu toplantı, Li Lisan çizgisinin görüşlerini tekrarlayarak "İşçilerin ve köylülerin demokratik devrimini Çin'in önemli kısımlarına yaydığımız zaman, Sosyalist Devrim, Komünist Partinin temel görevi haline gelecektir. Çin ancak bu temele dayanarak birleştirilebilir. Ve Çin halkı Milli bağımsızlığa kavuşabilir." vb. vb. diye ilan etti. "Asıl tehlike, sağ oportünizmle" mücadele "Sağ oportünizme karşı uzlaşmacı tutumla" mücadele ve "Pratik çalışmada Parti çizgisini sabote etmek için, ikiyüzlülüğe başvurulmasıyla" mücadele sloganlarını kullanarak aşırı hizipçi mücadelelerini ve yoldaşlara saldırı siyasetini sürdürdü ve geliştirdi.

Devrimci üs alanlarında, üçüncü "Sol" çizginin en feci sonucu, merkez yönetici organın bulunduğu bölgede Beşinci "Kuşatma ve Baskı"ya Karşı Kampanyanın başarısızlığa uğraması ve Kızıl Ordu'nun temel güçlerinin buralardan çekilmesi idi. Ciangsi'den çekilme sırasındaki askeri faaliyetlerde ve uzun yürüyüşte "Sol" çizgi kumandası altında bir başka hata, mücadeleden kaçma hatası işlenmiş, Kızıl Ordu'yu daha da büyük kayıplara uğratmıştır. Bunun gibi sol çizginin hâkimiyeti yüzünden devrimci üslerin çoğunda (Fucien-Çekiang-Ciangsi Bölgesi, Hupeh-Henan-Anhuy Bölgesi, Hunan-Hupey-Ciangsi Bölgesi, Henan-Ciangsi Bölgesi, Batı Hunan-Hupey Bölgesi ve Seçuan-Şensi bölgesi) ve geniş Beyaz bölgelerde parti çalışması başarısızlığa uğradı, bir zamanlar Hupeh Hunan Anhuy ve Szechuan Şensi bölgelerine hâkim olan

Çang Kuotao çizgisine gelince; bu sadece genel anlamda bir «Sol» çizgi olmakla kalmayıp, ayrıca özellikle önemli bir savaş ağalığı biçimi ve düşman saldırıları karşısında mücadele kaçaklığıyla da nitelenmişti.

Partiye üçüncü kez hâkim olan ve liderleri iki dogmatik yoldaş, Çen Şaoyu ve Çün Pang-sien olan hatalı “Sol” çizginin esası, işte buydu.

Dogmatik hatalar işleyen bu yoldaşlar, “Mark-sist-Leninist teori” maskesi altında ve Dördüncü Genel Toplantının kurduğu siyasal ve örgütsel itibara ve etkiye dayanarak dört yıl boyunca partide üçüncü “Sol” çizginin hâkim olmasına yol açtılar. İdeolojik, siyasal, askeri ve örgütsel açıdan en ayrıntılı ve en sistemli bir biçimde parti içinde en derin etkiyi yapmasını ve bunun sonucu olarak en büyük zararı vermesini sağladılar. Gene de bu yanlış çizgiden sorumlu olan bazı yoldaşlar, gerçeklere önem vermeyerek Dördüncü Genel Toplantıyı izleyen merkezi önderlik çizgisinin “Doğruluğu” ve “Ölmez başarıları” hakkında “Çin Komünist Partisi’nin daha çok Bolşevikleştirilmesi” ve “yurda yüz Bolşevik” gibi dogmatik sözlerle uzun süre parti tarihini tümüyle tahrif ettiler.

Mao Zedung yoldaşın temsil ettiği doğru çizgiyi savunan yoldaşlar, hâkim olduğu dönemde üçüncü çizgiye bütünüyle karşıydılar. “Sol” çizgiye katılmadılar ve düzeltilmesini istediler. Onların doğru önderliği, Dördüncü Genel Toplantıyı izleyen merkezi önderlik ve onun gönderdiği araçlar ve temsilciler tarafından her yerde devrildi. Ancak “Sol” çizginin pratik çalışmada sürekli başarısız olması ve özellikle merkez yönetici organın bulunduğu bölgede Beşinci “Kuşatma ve baskı” ya karşı kampanyanın sürekli yenilgisi, bu çizginin yanlışlığını, giderek daha çok yönetici kadroya ve parti üyesine göstermeye ve onlarda kuşku ve hoşnutsuzluk uyandırmaya başladı. Bu bölgedeki Kızıl Ordu uzun yürüyüşe çıktıktan sonra bu kuşku ve hoşnutsuzluk öylesine büyüdü ki. “Sol” hatalar yapmış olan bazı yoldaşlar uyanmaya ve onlara karşı olmaya başladılar.

Buna paralel olarak “Sol” çizgiye karşı çıkan pek çok kadro ve parti üyesi Mao Zedung’un önderliğinde toplandı. Böylece Ocak 1935’de Kveyçov Eyaleti’ndeki Zunyi şehrinde Mao Zedung yoldaş önderliğinde toplanan Merkez Komitesi Siyasi Bürosu Genişletilmiş Toplantısının, merkez yönetici organdaki “Sol” çizginin hâkimiyetine başarılı bir şekilde son vermesi ve partiyi bu en kritik anda kurtarması mümkün oldu.

Zunyi Toplantısı bütün çabasını, o zamanlar kesin önem taşıyan askeri ve örgütsel hataları düzeltme işine toplamakta bütünüyle haklıydı. Toplantı Mao Zedung yoldaşın başkanlığında yeni bir merkezi önderliği iş başına getirdi. Bu, Çin Komünist Partisi’nde büyük önem taşıyan tarihi bir değişiklikti. İşte bu değişiklik sayesinde ki parti, uzun yürüyüşü zaferle bitirmeyi, uzun yürüyüşün son derece zor ve tehlikeli koşullarında partideki kadro çekirdeğini ve Kızıl Ordu’yu korumayı ve çelikleştirme-

yi, geri çekilmekte ve kaçmakta ısrar eden ve gerçekten de ikinci bir parti kuran Çang Kuotao’nun çizgisini alt etmeyi. Kuzey Şensi devrimci üs alanını “Sol” çizginin getirdiği krizden kurtarmayı¹², 9 Aralık 1935 Milli Kurtuluş Hareketini doğru bir şekilde yönetmeyi 1936 Sian Olayını doğru bir şekilde çözmeyi, Japonya’ya karşı Milli Birleşik Cephe’yi örgütlemeyi ve Japonya’ya Karşı Kutsal Direnme Savaşı’nı başlatmayı başardı. Zunyi Toplantısından bu yana Mao Zedung yoldaş tarafından yönetilen parti merkez yönetici organının siyasal çizgisi bütünüyle doğrudur. “Sol” çizgi, siyasal, askeri ve örgütsel açılardan adım adım alt edilmiştir. 1942’den beri Mao Zedung yoldaşın önderliği altında öznellik, sekterizm ve basmakalıp parti yazılarının düzeltilmesi için ve ayrıca parti tarihinin incelenmesi için parti çapındaki hareket, parti tarihinde ortaya çıkmış olan çeşitli “Sol” ve sağ hataları ideolojik köklerine kadar düzeltti. “Sol” veya sağ hatalar işlemiş olan yoldaşların büyük çoğunluğu, uzun bir tecrübe içinde öğrenme sürecinden geçerek büyük ilerlemeler gösterdiler. Ve parti ve halk için pek çok değerli işler yaptılar. Onlar şimdi öbür yoldaşlarla ortak bir siyasal anlayış etrafında birleşmiş bulunuyorlar. Bu geniş Yedinci Genel Toplantı, Partimizin başarılar ve tersliklerden geçerek Mao Zedung yoldaşın önderliği altında görülmemiş düzeyde ideolojik, siyasal, örgütsel ve askeri birlik ve beraberliğe sonunda kavuştu. Bu Toplantı, bunu belirtmekten mutluluk duyar. Bu parti, kısa zamanda zafer kazanacak bir partidir. Hiçbir gücün yenemeyeceği bir partidir.

Bu geniş Yedinci Genel Toplantı Direnme Savaşı henüz bitmediğinden. Parti tarihindeki bazı sorunlar üzerine sonuçlara ulaşılmasını gelecek bir tarihe ertelemeyi uygun bulmaktadır.

IV

Yoldaşlar, çeşitli sol çizgilerin ve özellikle üçüncü “Sol” çizginin hatalarını daha iyi anlasınlar ve “Gelecekteki hatalardan kaçınmak” için geçmiştekilerden ders alarak böyle hataların tekrarlanmasını önleyebilsinler diye, bu çizgilerin siyasal, örgütsel ve ideolojik açıdan doğru çizginin karşısında nasıl bir öze sahip olduklarını ortaya koyalım.

1-Siyasal açıdan:

Stalin yoldaşın belirttiği gibi¹³ ve Mao Zedung yoldaşın ayrıntılı olarak çözümlediği gibi, Çin, bugünkü aşamada yarı sömürge ve yarı feodal (18 Eylül Olayından beri bazı kısımlarda sömürge durumuna düşmüş) bir ülkedir ve Birinci Dünya Savaşından beri, uluslararası proletaryanın Sovyetler Birliği’nde zafer kazandığı ve Çin proletaryasının siyasal açıdan uyandığı dönemde, Çin devrimi bir Milli Demokratik Devrim olmuştur. Bugünkü aşamada Çin devriminin niteliği, proletaryanın önderliği altında işçiler ve köylülerin ana gövdeyi oluşturduğu ve geniş sosyal kesimin de katıldığı anti-empyralist ve anti-

feodal bir devrim olarak belirir. Yani bu, hem eski demokratik devrimden hem de sosyalist devrimden farklı olan bir yeni-demokratik devrimdir. Bugünkü aşamada, Çin birkaç güçlü ama çatışan emperyalist ülkenin ve Çin'deki feodal güçlerin hâkimiyeti altında yan sömürge ve yan feodal büyük bir ülke olduğundan, ekonomik ve siyasal gelişimi son derece dengesiz ve eşitsizdir. Bu, Çin'in yeni demokratik devriminin aşın dengesizliğini belirler ve devrimin millete zafere ulaşmadan önce uzun, dolambaçlı bir mücadeleden geçmesini zorunlu kılar. Aynı zamanda mücadelede düşmanın çelişkilerinden yararlanılmasını ve önce düşmanın kontrolünün görece zayıf olduğu geniş arazide silahlı devrimci üs alanlarının kurulup yaşayabilmesini mümkün kılar. Devrimci pratikle doğrulanan, Çin devriminin bu temel nitelikleri ve temel yasaları, hem çeşitli sağ çizgiler hem de "Sol" çizgilerce ve özellikle üçüncü "Sol" çizgice anlaşılmamış, karşı çıkmıştır. Bu nedenle "Sol" çizgiler üç ana noktada siyasal olarak hatalıdır.

Birincisi: Çeşitli "Sol" çizgiler, her şeyden önce devrimin görevi ve sınıf ilişkileri konusunda yanılıyorlardı. Ta Birinci Büyük Devrim döneminde Stalin yoldaş gibi, Mao Zedung yoldaş da, bugünkü aşamasında Çin devriminin görevinin emperyalizm ve feodalizmle mücadele olduğunu belirtmekle kalmamış ayrıca ve özellikle köylülerin toprak için mücadelesinin Çin'de emperyalizme ve feodalizme karşı savaşın esası olduğunu, Çin burjuva demokratik devriminin özünde bir köylü devrimi olduğunu ve bu yüzden Çin proletaryasının burjuva demokratik devrimdeki temel görevinin, köylülerin mücadelesine öncülük etmek olduğunu da belirtmiştir.¹⁴

Toprak Devrimi Savaşının ilk aşamalarında Mao Zedung yoldaş, Çin'in hâlâ ihtiyaç duyduğu şeyin, burjuva demokratik devrim olduğunu ve sosyalizm olasılığından söz etmek için önce Çin'in "Böyle bir demokratik devrim geçirmesi gerektiğini" tekrar belirtmiştir.¹⁵ Şehirlerde devrimin yenilgisi yüzünden toprak devriminin çok daha önem kazandığını ve "yarı-sömürge Çin'deki devrimde köylü mücadelesinin işçilerin öncülüğünde olmadığı takdirde, daima yenilgiye uğrayacağını ama eğer köylü mücadelesinin işçilerin kuvvetlerinden üstün çıkarsa devrimin asla zarar görmeyeceğini" bildirmiştir.¹⁶ Büyük burjuvazinin devrime ihanetinden sonra da liberal burjuvazi ile komprador burjuvazi arasında hâlâ bir ayrılık olduğunu, demokrasi isteyen ve özellikle emperyalizme karşı savaş isteyen geniş halk yığınlarının hâlâ var olduğunu ve bu yüzden çeşitli ara sınıflara karşı doğru tutum alınmasının ve onlarla ittifak yapmak için elden gelen her şeyi yapmanın veya onları tarafsızlaştırmanın gerekli olduğunu kırsal bölgede ("fazlası olandan alıp, eksikliği olana verirken, daha iyi durumda olandan alıp, daha kötü durumda olana verirken" yoksul köylüyle sıkıca birleşip, hali vakti yerinde orta köylüleri koruyarak, zengin köylülere bazı ekonomik olanaklar sağlayarak ve ayrıca sıradan toprak ağasının

geçinmesine olanak tanıyarak) orta ve zengin köylülere karşı doğru bir tutum alınmasının gerekli olduğunu ortaya koymuştur.¹⁷ Bütün bunlar yeni demokrasinin temel fikirleridir ama gene de "Sol" çizginin temsilcilerince anlaşılmamıştır ve karşı çıkmıştır. "Sol" çizginin önümüze koyduğu devrimci görevlerin çoğu demokratik nitelikteyse de, "Sol" çizginin temsilcileri istisnasız demokratik devrim ve sosyalist devrim arasındaki kesin ayırımı sürekli olarak gözden kaçılıyorlar ve demokratik devrimin ötesine geçmek kaygısına düşüyorlardı.

Her zaman köylülerin feodalizme karşı mücadelesinin Çin devrimindeki belirleyici rolünü küçümseyen ve küçük burjuvazinin üst kesimi de dâhil olmak üzere burjuvazinin tümüne karşı bir mücadeleyi savunuyorlardı. Üçüncü "Sol" çizgi daha da ileri giderek burjuvaziye karşı mücadeleyi, emperyalizme ve feodalizme karşı mücadeleyle aynı kefeye koydu: bir ara kesimin ve üçüncü partilerin ve grupların varlığını inkâr etti ve zengin köylülere karşı mücadeleye özel önem verdi. Özellikle 1931'deki 18 Eylül Olayından sonra, Çin sınıf ilişkilerinde apaçık ve büyük bir değişme olmuştu. Ama bu değişimi anlamaktan çok uzak olan üçüncü "Sol" çizgi, gerici Guomintang'la çelişkileri olan ve olumlu faaliyetlerde bulunan bu ara kesimleri kesinlikle "en tehlikeli düşman" olarak damgaladı. Üçüncü "Sol" çizginin temsilcilerinin, köylülere toprak dağıtımında siyasal güç kurmakta, Guomintang hükümetinin saldırılarına karşı silahlı direniş göstermekte öncülük ettiği söylenebilir. Bütün bunlar doğrudur. Ne var ki yukarıda sözünü ettiğimiz "Sol" görüşler nedeniyle, yanlış bir tutumla Kızıl Ordu hareketinin proletarya önderliğinde bir köylü hareketi olduğunu kabul etmekten korkuyorlardı. Yine yanlış bir tutumla "Köylülerin tuhaf devrimciliği", "Köylü kapitalizmi" ve "Zengin köylü çizgisi" dedikleri şeye karşı çıktılar. Bunun yerine demokratik devrimin ötesine giden "Sınıf çizgisi" dedikleri birtakım siyasetler izlediler. Örneğin: Zengin köylü ekonomisinin yok etme siyaseti ve başka aşırı sol ekonomi ve iş siyasetleri; sömürücülere hiçbir siyasal hak tanımayan bir devlet politikası; içerik olarak komünizme ağırlık veren bir halk eğitimi siyaseti, aydınlar karşı aşırı sol bir siyaset; subayları değil de sadece askerleri harcamak üzere düşman bölükleri arasında çalışma siyaseti ve karşı devrimcilerin ezilmesinde aşırı sol bir siyaset izlediler.

Böylece devrimin acil görevleri tahrif edildi. Devrimci güçler dışlandı ve Kızıl Ordu hareketi gerilemelere uğradı. Bunun gibi, 1927 Devriminin yenilgisinden sonra Guomintang bölgelerinde Partimiz, halkın milli demokratik hareketine öncülük etmekte; işçilerin ve kitlelerin ekonomik mücadelelerine ve devrimci kültürel harekete öncülük etmekte; Guomintang hükümetinin milli çıkarlara ihanet ve halka baskı politikalarına karşı mücadele etmekte ısrar etti. 18 Eylül Olayından sonra özellikle Partimizin Kuzeydoğu Japonya'ya Karşı Birleşik Ordusu'nu

yönetmiş, 28 Ocak 1932 savaşını ve Kuzey Çahar'daki Japonya'ya Karşı Müttefik Ordusu'nu desteklemiş, Fucien halk hükümeti ile Japonya'ya karşı bir demokratik ittifak kurmuş; Kızıl Ordu'nun Guomintang birlikleriyle işbirliği yapması üç şartı¹⁸ ve bütün halk kesimleriyle beraber bir Milli Silahlı Savunma Komitesi kurulması için altı şartı¹⁹ ileri sürmüş ve 1 Ağustos 1935'de "bir Milli Savunma Hükümeti ve Japonya'ya karşı bir birleşik ordu kurulmasını talep eden ve Japonya'ya Karşı Direnme ve Milli Kurtuluş için Bütün Yurttaşlara Bir Çağrı"yı yayınlamıştır. Bütün bunlar da doğrudur. Ancak çeşitli "Sol" çizgilerin ve özellikle üçüncünün hâkimiyeti sırasında yol gösteren siyaset hatalı olduğundan Parti, sorunları pratikte doğru olarak çözemiyor, bunun sonucu olarak da Guomintang bölgelerinde Parti çalışması ya gereken sonuçları elde edemiyor, ya da başarısızlıkla sonuçlanıyordu. Japonya'ya karşı direnme sorununda Çin'in büyük toprak ağalarını ve büyük burjuvazinin esas kesimlerini temsil eden Guomintang baş yönetici grupları içinde, 1935 Kuzey Çin Olayı ve özellikle 1936 Sian Olayından sonra yer alacak değişiklikleri, o zamandan görmek kuşkusuz mümkün değildi. Ama ara kesimler ve büyük toprak ağalarının ve büyük burjuvazinin bazı bölgesel grupları şimdiden Japonya'ya karşı müttefikimiz haline gelmişti.

Bu değişme partimiz üyelerinin çoğunluğu ve halk tarafından fark edilmişken, üçüncü "Sol çizginin" temsilcilerince ya görmezlikten geliniyor ya da inkâr ediliyordu. Bunlar, böylece ciddi bir kapalı kapıcılık durumu yarattılar ve Çin halkının siyasal hayatının çok gerisine düştüler. Kapalı kapıcılığın doğurduğu bu soyutlanma ve geride kalma durumu, Zunyi Toplantısına kadar esas olarak değişmeden kaldı.

İkincisi: Çeşitli "Sol" çizgiler devrimci savaş ve devrimci üs alanları konusunda hatalıydılar. Stalin yoldaş "Çin'de silahlı devrim silahlı karşı devrimle savaşıyor. Bu, Çin devriminin ayırt edici özelliklerinden ve üstünlüklerinden biridir"²⁰ demiştir. Stalin yoldaş gibi Mao Zedung yoldaş da toprak devrimi savaşının ta ilk aşamalarında doğru bir görüşle yarı sömürge ve yarı feodal Çin'in büyük ve her bölgesi benzer olmayan, demokrasi ve sanayiden yoksun bir ülke olması nedeniyle: Çin devriminde silahlı mücadelenin esas mücadele biçimi olduğunu ve esas olarak köylülerden oluşan bir ordunun ana örgüt biçimi olduğunu belirtmiştir. Mao Zedung yoldaş köylü kitlelerinin oturduğu geniş köylük alanların, Çin devriminin vazgeçilmez hayati mevzileri olduğunu (devrimci köyler şehirleri kuşattı. Ancak devrimci şehirler kendilerini köylerden ayıramazlar) ve Çin'in ülke çapında zaferinin (bütün ülkenin demokratik olarak birleştirilmesinin) başlangıç noktası olarak silahlı devrimci üs alanları kurabileceğini ve kurması gerektiğini de belirtmiştir.²¹ 1924-27 devrimi döneminde Guomintang-Komünist işbirliği yoluyla bir koalisyon hükümeti kurulduğu zaman, bazı büyük şehirler

üs alanlarının merkezi durumundaydılar: ama o zaman bile üs alanlarının temellerini sağlamlaştırmak için proletaryanın önderliği altında köylülerin ana gövde olduğu bir halk ordusu kurmak ve köylük alanlarda toprak sorununu çözmek gerekiyordu. Toprak Devrimi Savaşı döneminde şehirlerin hepsi güçlü karşıdevrimci kuvvetler tarafından işgal edilmiş olduğundan, üs alanlarının önce karşıdevrimci yönetimin zayıf olduğu kırsal bölgede (ana şehirlerde değil) ve esas olarak köylü gerilla savaşına (Mevzi savaşa) dayanarak kurulması, genişletilmesi ve sağlamlaştırılması gerekiyordu. Mao Zedung yoldaş "Yerel (Lokalize) tarımsal ekonominin (birleşik, bir kapitalist ekonomi değil) ve bölmek ve sömürmek üzere etki alanları sınırını çizen emperyalist siyasetin" ve bunun sonucu olarak "Beyaz rejim içinde uzun bölünmeler ve savaşların" Çin'de böyle silahlı kırsal devrimci üs alanlarının bulunması için gerekli olan tarihsel koşulları oluşturduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu tür üs alanlarının Çin devriminde taşıdığı tarihsel önemi de belirtmiştir.²² Sovyetler Birliği'nin bütün dünyada kazandığı gibi, bütün ülkelerde devrimci kitlelerin güvenini kazanmak ancak bu yolla mümkün olacaktır. Ancak bu yolla, gerici hâkim sınıflar için korkunç güçlükler çıkarmak, onları kökünden sarsmak ve iç çözümlerini hızlandırmak mümkün olacaktır. Ancak bu yolla, geleceğin büyük devrimi için esas silah olacak bir Kızıl Ordu yaratmak gerçekten mümkün olacaktır. Kısacası devrim dalgasının yükselişini hızlandırmak ancak bu yolla mümkün olacaktır.²³

Bu dönemde, şehirlerdeki kitle çalışmasına gelince ana siyaset Beyaz Bölgelerdeki çalışmada doğru çizgiyi savunan Liu Şao-çi yoldaşın savundukları olmalıdır; yani esas olarak (saldırıda değil) savunmada bulunmak, çalışmalarda mümkün olan bütün yasal olanakları kullanmak (yasallığın kullanılmasını reddetmemek). Öyle ki Parti örgütleri kitleler arasına girebilsinler. Üstü kapalı olarak uzun süre çalışabilsinler. Ve güç toplansınlar ve köylük bölgelerde silahlı mücadele başlatmak için adam göndermeye her zaman hazır olabilsinler ve böylece kırsal alanlarda mücadele ile bağ kurup devrimci durumun gelişimini ilerletebilsinler. Bu nedenle genel durum şehirlerde demokratik hükümetler kurulmasına yeniden olanak sağlayıncaya kadar Çin devrimci hareketi köylük bölgelerdeki çalışmayla esas almalı, şehir çalışmasını ise buna tabi kılmalıdır.

Köylük bölgelerde devrimin zaferi ve şehirlerde geçici bir zafer kazanma yeteneksizliği, kırsal alanlarda saldırı ve şehirlerde genel bir savunma durumu hatta, bir köylük bölgede zafer ve saldırı; öbüründe yenilgi, geri çekilme ve savunma; bütün bunlar bu devrede ülkenin her yerinde devrimin ve karşı devrimin zikzaklarıdır. Ve buna uygun olarak devrimin izlemek zorunda olduğu yenilgiden zafere doğru giden yolu belirler. Ancak çeşitli "Sol" çizgilerin temsilcileri, yarı-sömürge ve yarı-feodal Çin toplumunun özel niteliklerini anlamadılar. Çin'de burjuva demokratik devrimin öz olarak bir köylü devrimi olduğu-

nu anlamadılar. Çin devriminin dengesiz, dolambaçlı ve uzun süreli niteliğini anlamadılar. Bu yüzden askeri mücadelelerin ve özellikle köylü gerilla savaşının ve köylük üs alanlarının önemini küçümsediler. Ve “Silah doktrini” “köylü kafasına özgü bölgecilik ve bağnazlık” dedikleri şeye karşı çıktılar. Şehirlerdeki işçilerin ve kitlelerin mücadelelerinin düşmanın ağır baskısını birden kıracağını ve ileri atılarak şehirlerde silahlı ayaklanmalar şeklinde patlak vereceğini, “önce bir veya daha fazla eyalette zafere” ulaşacağını ve bunun sözde ülke çapında devrimci bir dalga ve ülke çapında bir zafer getireceğini hayal ediyorlardı. Ve bütün çalışmalarını ve planlarını bu hayal üzerine yaptılar. Oysa gerçekte 1927’de devrimin yenilgisinden sonra sınıf ilişkilerini veri alırsak, bu hayalin ilk sonucu şehir çalışmasının başarısızlığa uğramasından başka bir şey olmadı, işte birinci “Sol” çizginin yenilgisi böyle oldu. İkinci “Sol” çizgi aynı şeyi tekrarladı, tek fark önemli bir güç haline gelen Kızıl Ordu’dan destek istenmesiydi. İkinci “Sol” çizgi de başarısızlıkla sonuçlandı. Ama gene de üçüncü “Sol” çizgi, büyük şehirlerde silahlı ayaklanmalar için “Gerçek” hazırlıklar talep etmeyi sürdürdü. Şimdi ise, tek fark temel talebin Kızıl Ordu’nun büyük şehirleri ele geçirmesi oluşuydu. Çünkü şehirlerdeki çalışma çok fazla gerilerken Kızıl Ordu daha da güçlenmişti. Şehir çalışmasının köylük bölgelerdeki çalışmaya tabi tutulması yerine, köylük bölgelerdeki çalışmanın şehir çalışmasına tabi tutulmasının sonucu şehirlerdeki çalışma başarısızlığa uğradı. 1932’den sonra başlıca şehirleri ele geçirmeyi hedef almış faaliyetlerin aslında durmak zorunda kaldığını belirtmeliyiz. Çünkü Kızıl Ordu bu şehirleri ele geçirmez veya elde tutamazdı, çünkü Guomindang geniş çapta saldırıyordu; üstelik 1933’den sonra şehir çalışmamızın daha büyük zararlara uğraması sonucu, eyalet merkezi önderliği de şehirden bir köylük üs alanına aktarılmıştı. Böylece bir değişiklik oldu. Ama bu değişiklik “sol” çizgiyi izleyen yoldaşlar açısından bilinçli olarak veya Çin devriminin özel niteliklerinin geniş bir incelemesiyle varılan sonuçlar nedeniyle yapılmamıştı. Onun için de Kızıl Ordu’daki ve üs alanlarındaki bütün çalışmaları hatalı şehirli bakış açısıyla yürütmeyi sürdürdüler ve çalışmalara büyük zarar verdiler. Aşağıdaki örnekler bunun açık kanıtıdır. Mevzi savaşını savundular. Ve gerilla savaşına veya gerilla niteliğinde bir hareketli savaşa karşı çıktılar. Yanlış bir tutumla, Kızıl Ordu’nun “Düzenlenmesi” dedikleri şeye önem verdiler ve onun sözde “Gerillacılığına” karşı çıktılar. Dağınık köylük alanlara ve düşman tarafından birbiriyle bağlantısı kesilmiş alanlarda uzun gerilla savaşına uymak zorunda olduklarını anlamadılar. Ve bu yüzden üs alanlarında insan gücünü ve maddi kaynakları idareli kullanmadılar veya gerekli önlemleri almadılar. Beşinci “Kuşatma ve baskı”ya karşı kampanyada “Çin’in önündeki iki yol arasında kesin mücadele” ve “üs alanlarında bir karış toprak bile teslim etmemek” gibi yanlış sloganlar atıldılar.

Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantı, bir durum değişikliğinin ki yukarda tartışılan dönemde, köylük bölgelerdeki çalışmamız bu değişikliğe yol açmalı ve şehir çalışmamız bu değişikliğe hazırlanmalıydı- yaklaştığını önemle bildirir. Japonya’ya Karşı Direnme Savaşı’nın son aşamasında, Partimizin önderliğindeki ordu güçlenmiştir ve daha da güçlenecektir. Japon işgalindeki şehirlerdeki çalışmaya, kurtarılmış bölgelerdeki çalışmayla aynı değeri vermek, içten ve dıştan birbirine bağlanmış saldırılarla Japon saldırganlarını kilit şehirlerde yok etmek için gerekli koşulları aktif olarak hazırlamak ve çalışmamızın ağırlık merkezini bu şehirlere kaydırmak ancak şimdi doğru olur. Bu, devrimin 1927’deki yenilgisinden sonra büyük zorluklarla, çalışmanın ağırlık merkezini kırsal alanlara kaydırarak Partimiz için, tarihsel önem taşıyan yeni bir değişiklik olacaktır. Bütün Parti üyeleri tam bir siyasal uyanıklıkla bu değişikliğe hazırlanmalı ve Toprak Devrimi savaşı sırasında şehirlerden kırsal alanlara kaymak konusunda sol çizginin yaptığı hatayı, önce kaymaya karşı çıkmak ve bunu reddetmekle ve sonra da istemeyerek, zorunluluk altında ve siyasal uyanıklıktan yoksun olarak kaymakla kendini gösteren böyle bir hatayı tekrarlamamalıdır. Ancak Guomindang bölgelerinde durum farklıdır. Orada acil görevler ister kırsal alanlarda ister şehirlerde olsun hep kitleleri seferber etmek, bölünmeye ve iç savaşa kesinlikle karşı koymak, birlik ve barış için çalışmak ve Japonya’ya karşı savaşta çabaların kat kat artırılmasını, Guomindang’ın Tek Parti diktatörlüğünün kaldırılmasını ve bir birleşik demokratik koalisyon hükümetinin kurulmasını talep etmektedir. Japonların işgalindeki şehirler, halk tarafından kurtarıldığı ve bir birleşik demokratik koalisyon hükümeti gerçekten kurulup sağlaştırıldığı zaman köylük üs alanları tarihsel görevlerini başarmış olacaklardır.

Üçüncüsü: Çeşitli “Sol” çizgiler saldırı ve savunma taktiklerinin düzenlenmesinde de yanlışlardır. Stalin yoldaşın belirttiği gibi taktiklerin doğru düzenlenmesi, durumun doğru tahlilini (Sınıf güçlerinin ilişkisinin doğru bir tahlilini ve hareketin iniş çıkışlarının doğru değerlendirilmesini) gerektirir; buna dayanan doğru mücadele ve örgüt biçimleri gerektirir ve doğru bir şekilde “düşman kampındaki her çatlaktan yararlanmayı ve müttefik bulabilme yeteneğini” gerektirir.²⁴ Ve iyi örneklerinden biri Mao Zedung yoldaşın Çin devrimci hareketini yönetmesidir. Devrimin 1927’de yenilgisinden sonra Mao Zedung yoldaş, doğru bir şekilde ülkenin her yanında devrim dalgasının alt düzeyde olduğunu bütün ülkede düşmanın bizden güçlü olduğunu, maceracı saldırıların kaçınılmaz yenilgiler getireceğini, ancak “Kızıl Siyasal iktidarı altında bir veya daha fazla alanın” “etraflarını çeviren bir Beyaz rejim ortasında”²⁵ gerici rejim içinde aralıksız bölünmeler ve savaşların olduğu, halkın devrim talebinin yavaş yavaş canlandığı ve büyüdüğü genel koşullarda ve kitlelerin Birinci Büyük Devrim mücadelelerinden geçmiş olduğu,

oldukça güçlü bir Kızıl Ordu'nun bulunduğu ve doğru siyaset izleyen bir Komünist Partinin var olduğu özel koşullarda doğmasının mümkün olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, hâkim sınıflar içinde bölünmelerin olduğu bir dönemde Kızıl Siyasal güç “Görece maceracı olabildiği ve askeri hareketlerle yaratılan alan görece büyük olabildiği halde” hâkim sınıfların görece dengeli bir döneminde böyle bir yayılma adım adım olmalıdır. Böyle bir dönemde askeri işlerde en kötü şey, güçlerimizi maceracı bir ilerleme için bölmek ve en kötü şey yerel çalışmada (toprak dağıtılması, siyasal güç kurulması, partinin genişletilmesi, yerel silahlı kuvvetlerin hazırlanması) kadrolarımızı dağıtmak ve merkezi bölgelerde bağlam bir temelin kurulmasını göz ardı etmektir.²⁶

Tek ve aynı dönem içinde bile, taktiklerimiz, düşmanlarımızın gücündeki değişikliklere göre ayarlanmalıdır, bu yüzden Hunan-Ciangsi sınırında yarıp geçtiğimiz alan “görece kuvvetli bir yönetici güçle Hunan’a karşı savunmada ve görece zayıf bir yönetici güçle Ciangsi’ye karşı saldırıdaydı.”²⁷ Daha sonraları Hunan-Ciangsi sınırının Kızıl Ordusu, Fucien-Ciangsi sınırına ulaştığı zaman “Ciangsi eyaleti ve ayrıca batı Fucien ve Batı Çekiang için mücadele etmek üzere” bir plan önerilmiştir.²⁸ Farklı taktiklerimizin saptanmasında devrimin, değişik düşmanların çıkarları üzerine yaptığı farklı etkiler önemli bir ölçü oluşturur. Bundan dolayı Mao Zedung yoldaş daima “Karşı devrim içindeki her çatışmadan yararlanmamızı ve onun içindeki çelişmeleri kuvvetlendirmek için etkin önlemler almamızı”²⁹ ve “tecrit siyasetine karşı çıkmamızı ve bütün muhtemel müttefikleri kendi yanımıza çekme siyasetini benimsememizi”³⁰ savunmuştur. “Çelişkilerden yararlanmak çoğunluğu kazanmak, çok az kişiye karşı çıkmak ve düşmanlarımızı birer birer ezmek”³¹ şeklindeki taktiksel ilkelerin uygulanması, Mao Zedung yoldaşın önderlik ettiği “kuşatma ve baskıya” karşı kampanyalarda ve özellikle Zunyi Toplantısından sonra uzun yürüyüşte ve Japonya’ya Karşı Milli Birleşik Cephe çalışmalarında parlak bir biçimde geliştirilmiştir. Liu Şao-çi yoldaşın Beyaz Bölgelerde çalışma konusundaki taktikleri de gene böyle bir örnek oluşturur. Liu Şao-çi, Beyaz Bölgelerde ve özellikle şehirlerde düşman gücüyle kendi gücümüz arasındaki apaçık eşitsizliği yerinde bir tutumla saptamış ve devrimin 1927’deki yenilgisinden sonra, geri çekilme ve savunmamızın sistemli olarak örgütlenmesi ve “gelecekte devrimci saldırılardan ve koşullar bizim aleyhimizde iken düşmanlarla kesin hesaplaşmalardan kaçınılmasını” savunmuştur.³²

Ayrıca kitle çalışmasında “açık yasal yollardan olabildiğince yararlanılırken” Parti yeraltı örgütlerinin böyle kitle çalışmalarında, güçlerini, uzun bir süre saklayabilmelerini, kitlelerin arasına nüfuz edebilmelerini “kitlelerin güç toplayıp, kuvvetlenebilmelerini ve onların siyasal bilinçlerini yükseltebilmelerini”³³ sağlamak üzere, Parti’nin

1924-27 devrim dönemindeki açık örgütlerinin sistemli olarak ve kesinlikle yeraltı örgütlerine dönüştürülmesini de savunmuştur. Kitle mücadelelerine önderlik açısından, Liu Şao-çi yoldaş belli bir zaman ve yerdeki duruma, özel koşullara ve kitlelerin siyasal bilinç düzeylerine uygun olarak, kitle mücadelesini başlatmak için kitlelerin kabul edebileceği sınırlı sloganların talep ve mücadele biçimlerinin öne sürülmesinin ve mücadele süresince değişen koşullara uygun olarak, ya adım adım kitle mücadelesini daha yüksek bir aşamaya götürmenin ya da “nereye kadar gidileceğini bilerek” daha yüksek bir aşamada ve daha büyük çaptaki gelecek savaşa hazırlanmak üzere, geçici olarak savaşı sona erdirmenin gerektiğini ileri sürmüştür.

Düşmanın iç çelişkilerinden yararlanmak ve geçici müttefikler kazanmak konusunda bu çelişkileri patlama noktasına kadar itmenin ve baş düşmana karşı, düşman kampında bizimle işbirliği yapabilecek veya henüz bizim baş düşmanımız olmayan unsurlarla geçici bir ittifak kurmanın ve bizimle işbirliği yapmak isteyen müttefiklere gerekli tavizler vermenin onları bize katılmaya ve ortak harekette yer almaya teşvik etmenin ve sonra onları etkileyip arkalarındaki kitleyi kazanmanın³⁴ gerekli olduğunu ileri sürmüştür.

1935’deki 9 Aralık hareketinin başarısı, Beyaz Bölgelerdeki çalışmanın bu taktik ilkelerinin doğruluğunu kanıtlamıştır. Böyle doğru taktiklerin tersine çeşitli “Sol” çizgileri izleyen yoldaşlar, düşmanla kendimiz arasındaki kuvvetler dengesini nesnel olarak incelemeyi başaramamışlar, buna ilişkin mücadele ve örgüt biçimlerini benimsememişler ve düşmanın iç çelişkilerini anlamamış veya buna yeterli önemi vermemişlerdir. Dolayısıyla sadece savunmada bulunacakları bir sırada körcesine o sözde “saldırı çizgisini” uygulamalarının bir sonucu olarak yenilgiye uğramakla kalmayıp, üstelik muzaffer bir saldırının nasıl örgütleneceğini bilmedikleri için, saldırı zamanı gelince de yenilgiye uğramışlardır. Onların “bir toplantıyı değerlendirme” yolu, görüşlerine uygun düşen, münferit, başlangıç halinde, dolaylı, tek taraflı ve sathi olayları almak ve bunları yaygın, vahim, dolaysız, çok taraflı ve hayati önemi haiz şeylermiş gibi abartmaktı ve kendi görüşlerine uymayan bütün gerçekleri (düşmanın gücü ve geçici üstünlüğü bizim zayıflığımız ve geçici yenilgimiz, kitlelerin yetersiz siyasal bilinci, düşmanın iç çelişkileri ve orta yolcuların ilerici yanları gibi) kabul etmekten korkuyorlar veya bunlara gözlerini kapatıyorlardı. Olası en zor ve karışık durumları asla akıllarına getirmiyorlar, sürekli, pek mümkün olmayan en elverişli en basit durumları hayal ediyorlardı. Kızıl Ordu hareketinde, devrimci üs alanlarını kuşatan düşmanı, “Korkunç zayıf” “Son derece panik içinde” “sonuna yaklaşan” “artan bir hızla çöken” “bütünüyle çöken” vb. diye tanımlıyorlardı. Üçüncü “Sol” çizginin temsilcileri, Kızıl Ordu’nun sayıca ondan kat kat fazla olan bütün Guomindang güçlerinden daha üstün

olduğunu bile iddia etmişler ve bu yüzden koşulları göz önüne almadan ve hatta dinlemeden Kızıl Ordu'yu pervasızca saldırılara girişmesi için sürekli zorladılar. 1924-27 devrimi sonucunda güney ve kuzey Çin arasındaki devrimci gelişimin dengesizliğini (Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı'na kadar tersine dönmeyen bu durumu) inkâr etiler ve "Kuzeyin geriliği teorisi" dediklerine haksız yere karşı çıktılar ve Kuzey Çin kırlık alanlarında, Kızıl rejimlerin kurulmasını ve Kızıl Ordu birliklerini oluşturmak üzere, aradaki bütün Beyaz ordularda ayaklanmalar düzenlenmesini talep ettiler. Ayrıca üs alanlarının merkezi ve sınır hatları arasında gelişimin dengesiz olduğunu inkâr ettiler ve "Lo Ming Çizgisi"³⁵ dedikleri şeye hatalı olarak karşı çıktılar. Kızıl Ordu'ya saldıran savaş ağaları arasındaki çelişkilerden yararlanmayı, saldırıyı durdurmak isteyen güçlerle uzlaşmayı reddettiler. Beyaz Bölgelerdeki çalışmaya gelince; geri çekilme ve savunma için gerekli olan adımları atmayı veya devrimci atılımın gerilediği ve karşı-devrimci egemen kuvvetlerin çok güçlü olduğu şehirlerde bütün yasal olanaklardan yararlanmayı reddettiler. Bunun yerine var olan koşullarda kabul edilmeyecek biçimde saldırıya geçmeye devam ettiler; kitlelerden kopuk, savunmasız Parti örgütleri ve çeşitli "Kızıl kitle örgütleri" kurdular ve partiyi çift karakterli kılarak, hiç durmadan ve koşulları göz önünde tutmadan, siyasal grevler, ortak grevler ve öğrenci tüccar, asker, aydınlanma toplantıları ve hatta silahlı ayaklanmalar, kitlelerin katkısını veya desteğini kazanması olasılığı olmayan veya kazanmayan faaliyetler talep ettiler ve düzenlediler. Ve bu faaliyetlerin başarısızlıklarını "zafer" diye yanlış yorumladılar. Özet olarak çeşitli "Sol" çizgileri ve özellikle üçüncü "Sol" çizgiyi izleyen yoldaşların tek marifeti kapalı kapıcılık ve maceracılık oldu. "Mücadelenin her şeyin üstünde olduğuna ve her şeyin mücadele için" olduğuna ve "Mücadelenin durmadan genişletilmesine ve daha yüksek bir aşamaya getirilmesine" gözü kapalı inandılar ve bu yüzden hep ortaya çıkmaması gereken ve aslında önüne geçilmesi mümkün olan yenilgilere uğradılar.

2- Askeri açıdan:

Çin devriminin bugünkü aşamasında askeri mücadele esas mücadele biçimidir. Toprak Devrimi Savaşı sırasında, bu, parti çizgisindeki en acil sorun haline gelmiştir. Mao Zedung yoldaş, Marksizm-Leninizm'i uygulayarak sadece Çin devriminin doğru siyasal çizgisini formüle etmekle kalmamış, ayrıca Toprak Devrimi Savaşı döneminin başlamasıyla, bu siyasal çizgiye bağlı olan doğru askeri çizgiyi de formüle etmiştir. Mao Zedung yoldaşın askeri çizgisi iki temel noktadan hareket eder. Birincisi: ordumuz sadece bir tip ordudur: proletaryanın ideolojik önderliğine bağlıdır, halkın mücadelesine ve devrimci üs alanlarının kurulmasına hizmet eden bir araç olmalıdır, ikincisi, savaşımız sadece bir tip savaştır: düşmanın güçlü kendimizin zayıf olduğunu kabul ettiğimiz ve bu yüzden

düşmanın zayıflıklarından ve kendi güçlü yönlerimizden bütünüyle yararlandığımız ve var olmak, zafer kazanmak ve genişlemek için tümüyle kitlelerin gücüne dayandığımız bir savaştır. Birinci maddeden Kızıl Ordu'nun (Şimdi Sekizinci Yol Ordusu, Yeni Dördüncü Ordu ve tüm silahlı kuvvetler) parti çizgisi, programı ve siyasetler için, yani tüm halkın çeşitli aygıtları için bütün çabasıyla savaşması gerektiğini ve bunun karşısına çıkan savaş ağalığı eğilimleriyle mücadele etmesi gerektiğini çıkartabiliriz.

Bu nedenle Kızıl Ordu, askeri açının siyasal açıya tabi olmadığını ve hatta siyasete hükmettiğini ileri süren saf askeri görüş açısına ve başıboş maceracı ideolojiye karşı çıkmalıdır. Kızıl Ordu, savaşmak, kitle çalışması yapmak ve para toplamak (ki bugün bu üretim yapmak demektir) şeklindeki üçlü görevin hepsini birden omuzlamalıdır: kitle çalışması yapmak, parti için ve halkın siyasal iktidarı için bir propagandacı ve örgütçü olmak anlamına gelir. Bölge halkına, toprak dağıtımında (bugün için kira ve faizlerin indirilmesinde) ve silahlı kuvvetler, siyasal iktidar organları ve parti örgütleri kurmalarında yardım etmek anlamına gelir. Onun için Kızıl Ordu'nun hükümet ve halkla ilişkilerinde halkın siyasal iktidar organlarına, kitle örgütlerine titizlikle saygılı olması bunların prestijlerini güçlendirmesi ve Üç Temel Disiplin kuralını ve dikkat edilecek Sekiz Nokta'yı³⁶ kesinlikle uygulaması gerekir. Ordu içinde subaylar ve erler arasında doğru bir ilişki kurmak hem düzgün bir demokratik hayata, hem de siyasal bilince dayanan otoriter bir askeri disipline sahip olmak zorunludur. Düşman askerleri arasındaki çalışmada, düşman güçlerini bölmek ve mahkûmları kazanmak için doğru bir siyaset izlemek gerekir. İkinci hareket noktası göstermektedir ki. Kızıl Ordu, Toprak Devrimi Savaşı sırasında gerilla savaşı ve gerilla niteliğindeki hareketli savaşın temel savaş biçimleri olduğunu ve ancak bir halk savaşını (ki bunda temci güçler bölgesel güçlerle, silahlı kitleler silahsız kitlelerle kaynaştırılmıştır) kendimizden kat kat üstün düşmana karşı bir zafer sağlayabileceğini anlamak zorundadır. Dolayısıyla, stratejik açıdan Kızıl Ordu ani kararlarla girişilecek bir savaşa karşı olmalı, taktik açıdan ise uzun savaşa karşı olmalıdır: stratejide uzun savaşa ve taktiklerde anî kararlara sıkı sıkıya bağlı kalmalıdır; seferlerde ve çarpışmalarda az kişinin çok kişiyi yenmek için kullanılmasına karşı çıkmalı ve çok kişinin az kişiyi yenmek için kullanılmasına sıkı sıkıya bağlı kalmalıdır. Dolayısıyla, Kızıl Ordu aşağıdaki, stratejik ve taktik ilkeleri uygulamalıdır:

Kitleleri harekete geçirmek için, güçlerimizi bölme, düşmanın icabına bakmak için güçlerimizi toplayalım.

Düşman ilerler, biz kaçırız: düşman konaklar, biz aralıksız saldırılarla onu taciz ederiz; düşman yorulur, biz saldırırız; düşman kaçır, biz kovalarız.

Sabit üs alanlarını genişletmek için, dalga dalga

ilerleme siyasetini uygulayın: güçlü bir düşman tarafından kovalandığınız zaman çevresini kuşatma siyaseti uygulayın.³⁷

Düşmanı derinlere çekin.³⁸

Üstün güçleri toplayın, düşmanın zayıf noktalarını seçin ve hareketli savaşta düşmanın bir parçasını veya büyük bir parçasını, yok edeceğinize emin olduğunuz zaman savaşa girin ki, düşman güçlerini teker teker ezebilesiniz.³⁹

Askeri açıdan, çeşitli “Sol” çizgiler, Mao Zedung yoldaşın çizgisinin tam karşındaydı. Birinci “Sol” çizginin maceracılığı Kızıl Ordu’nun halk kitlelerine yabancılaşmasına yol açtı; İkinci “Sol” çizgi Kızıl Ordu’yu maceracı saldırılara sürükledi, ama bunların ikisi de askeri açıdan tam olarak sistemleşmemişti. Açıkça ifade olunan bir sistem, ancak üçüncü “Sol” çizgi ile doğdu. Üçüncü “Sol” çizginin savunucuları, ordu kurma sorununda, Kızıl Ordu’nun üçlü görevini, bir tek savaşma görevine indirgediler ve ordu ve halk arasında, ordu ve hükümet arasında, subaylar ve erler arasında doğru ilişkiler konusunda, Kızıl Ordu’yu eğitmeyi ihmal ettiler, lüzumsuz bir düzene sokma talep ettiler ve Kızıl Ordu’nun o zamanki sağlam gerilla karakterine “Gerillacılık” diye karşı çıktılar, üstelik ordudaki siyasal çalışmada şekilciliği korudular. Askeri harekâtlar sorunuyla ilgili olarak, düşmanın güçlü, bizim zayıf olduğumuz gerçeğini reddettiler ve sadece temel güçlere dayanan mevzi savaşı ve sözde düzenli savaş istedikler; ani kararlara dayanan savaş stratejisi ve uzun savaş taktiklerini talep ettiler. “Bütün cepheelerde saldırılmasını ve “iki yumrukla birden vurulmasını” talep ettiler. Düşmanın derinlere çekilmesine karşı çıktılar ve birliklerin gerekli kayışlarına “Geri çekilme ve kaçaklık” olarak baktılar ve ayrıca sabit savaş hatları ve mutlak bir merkezi kumanda talep ettiler. Kısacası gerilla savaşını ve gerilla niteliğindeki bir hareketli savaşı inkâr ettiler ve bir halk savaşının nasıl doğru olarak yürütüleceğini anlamadılar. Beşinci “Kuşatma ve baskı” ya karşı girişilen mücadelede, üçüncü “Sol” çizginin savunucuları “Düşmanı kapıların dışında tutmamızı” ileri sürerek, saldırıda maceracılıkla işe başladılar; sonra her şeyin savunulması için güçlerimizin bölünmesini, “Kısa, hızlı hamleleri” ve “Bir aşındırma yarışını” ileri sürdüler ve sonunda Ciangsi üs bölgesine çekilmek zorunda kaldıkları zaman, gerçek kaçaklığın içine düştüler. Gerilla savaşı ve hareketli savaş yerine mevzi savaşı ve doğru bir biçimde sürdürülen halk savaşının yerine düzenli savaşı geçirmeye kalkışmalarının sonucu işte bunlar oldu.

Japonya’ya Karşı Direnme Savaşı’ndaki stratejik geri çekilme ve stratejik durgunluk aşamalarında, düşmanın gücüyle bizim gücümüz arasında daha da büyük bir uçurum vardı ve dolayısıyla Sekizinci Yol Ordusu’nun ve Yeni Dördüncü Orduların doğru ilkesi; “Gerilla savaşı temeldir, ama uygun koşullarda hareketli savaş şansını da

kaçırmayın” olmuştu. İlle de hareketli savaş diye ısrar etmek yanlış olurdu. Ama önümüzdeki stratejik karşı saldırı aşamasında, bütün Parti çalışmasının ağırlık noktası nasıl kırsal alanlardan şehirlere kaydırılacaksa, stratejide de, güçlerimizin modern malzemeye donatılmış olması koşuluyla esas olarak gerilla savaşından hareketli ve mevzi savaşa geçmek gerekecektir. Bu yakın değişiklik için de, bütün parti tam bir uyanıklıkla hazırlık yapmalıdır.

3- Örgütsel açıdan:

Mao Zedung’un dediği gibi, doğru siyasal çizgi “kitlelerden kitlelere” olmalıdır. Bu çizginin gerçekten kitlelerden gelmesini ve özellikle, gerçekten kitlelere geri gitmesini güvenceye almak için yalnızca Parti ve Parti dışı kitleler arasında (sınıf ve halk arasında) sıkı bağlar kurmakla kalmamalı, hepsinden önemlisi, Parti’nin yönetici organlarıyla, Parti içi kitleler arasında (kadrolar ve parti safları arasında) sıkı bağlar bulunmalıdır. Bir başka deyişle örgütsel siyaset doğru olmalıdır. Bu yüzden, Mao Zedung, nasıl parti talihinin her döneminde, kitlelerin çıkarlarını temsil eden siyasal bir hat çizdiyse, bu hatta hizmet eden ve parti içinde ve dışında kitlelerle olan bağı koruyan bir örgütsel hat da çizilmiştir. Toprak Devrimi Savaşı sırasında; bu konuda önemli gelişmeler, Dördüncü Kızıl Ordu’nun 1929’daki Dokuzuncu Parti Kongresi’nde alınan kararla şekillenmiştir.⁴⁰ Bu karar, Parti kurulmasını ideolojik ve siyasal ilke düzeyine çıkarmış, işçi sınıfı ideolojisinin öncü rolünü kesinlikle korumuştur.

Salt askeri bakış açısına, öznelciliğe, bireyciliğe, eşitçiliğe, başıbozuk maceracı ideolojiye, maceracılığa ve tüm eğilimlere karşı mücadele etmiş, bu eğilimlerin köklerini ve zararlarını, bunları düzeltme yollarını ortaya koymuştur. Kararname, ayrıca sıkı demokratik merkeziyetçiliği savunmuş, demokrasi veya merkeziyetçilik üzerinde yersiz sınırlamalara karşı çıkmıştır. Bütün Partide birliğin sağlanmasından hareket eden Mao Zedung yoldaş, parçanın bütüne tabi olması gerektiğinde ısrar etti ve Çin devriminin özel koşullarına uygun olarak yeni ve eski kadrolar arasında, dış ve yerel kadrolar arasında, Ordu kadroları ve o bölgede çalışan kadrolar arasındaki ilişkilerin, nasıl olması gerektiğini belirtti. Böylece Mao Zedung, bir ilke olarak doğrulara bağlılık ile bir disiplin sorunu olarak, örgüte itaat etmeyi nasıl bağdaştıracığımızı gösterdi. Parti içi birliği korurken, Parti içi mücadeleyi nasıl sürdüreceğimizi açıklığa kavuşturdu. Oysa ne zaman yanlış bir siyasal çizgi hâkim olmuşsa yanlış örgütsel çizgi de kesinlikle ortaya çıkmıştır. Yanlış siyasal çizginin hâkimiyeti ne kadar uzun sürmüştü, bunun örgütsel siyasetinin zararları da o kadar büyük olmuştur. Bu yüzden, Toprak Devrimi Savaşı döneminin, çeşitli “Sol” çizgileri, Mao Zedung’un siyasal çizgisine karşı oldukları kadar örgütsel çizgisine de karşılardı. Bunlar parti içindeki kitleleri yabancılaştıran (yani, bazı parti üyelerinin çıkarlarını, partinin tümünün çıkarlarına tabi kılmayan, Parti yönetici

organını, bütün Partinin isteklerinin toplandığı yer olarak kabul etmeyen) bir sekterizm yarattılar. Parti dışındaki kitleleri yabancılaştıran (yani Partiyi, kitlelerin çıkarlarının temsilcisi ve özelemlerinin ifadesi olarak kabul etmeyen) bir sekterizme yol açtılar. Özellikle üçüncü “Sol” çizginin savunucuları dilediklerini yapabilmek için, yanlış çizgiyi uygulanmaz bulan ve bu nedenle kuşkularını ve hoşnutsuzluklarını belirten, karşı çıkan veya yanlış çizgiyi aktif olarak desteklemeyen veya sadakatle uygulamayan bütün parti üyelerini istisnasız ve fark gözetmeden damgaladılar. Bu yoldaşları “Sağ fırsatçılık” “Zengin köylü çizgisi”, “Lo Ming Çizgisi”, “Uzlaştırma politikası”, “iki yüzlülük” ile damgaladılar. Bunlara karşı “Amansız mücadelelere” girdiler, “Acımasız darbeler” indirdiler ve hatta bu “Parti içi mücadeleleri” karşılarındaki canı ve düşmanmış gibi sürdürdüler. Bu hatalı Parti içi mücadele türü, “Sol” çizgiyi yöneten veya izleyen yoldaşların, prestijlerini yükseltmek, kendi isteklerini gerçekleştirmek, Parti kadrolarını yıldırma için kullandıkları normal bir yöntem haline geldi. Bu tutum, parti içindeki, demokratik merkezîyetçilik ilkesini çiğnedi, eleştiri ve özeleştirici ruhunu yok etti. Parti disiplini mekanik bir disipline çevirdi ve körü körüne itaat ve mutlak boyun eğme eğilimlerini besledi. Böylece canlı ve yaratıcı Marksizmin gelişmesine büyük zarar verildi. Kadrolara karşı ayrılıkçı bir siyaset, bu hatalı Parti içi mücadele ile birleştirildi. Eski kadrolara, Partinin, değerli unsurları gözü ile bakmadılar. Tersine deneyimli, kitlelerle ilişkisi olan ama hizipçilere ayak uydurmayan onun körü körüne takipçisi, evet efendimcisi olmayı reddeden pek çok eski kadroya saldırdılar, onları cezalandırdılar ve merkezi ve yerel örgütlerden attılar. Yeni kadrolara da yeterli bir eğitim vermediler, (özellikle işçi sınıfı kökenli olanların) ilerlemesi için ciddiyetle uğraşmadılar. Bunun yerine deneyimsiz, kitlelerle sıkı bağlan olamayan ama hizipçilere uyan ve gözü kapalı onların peşinden gidip, evet efendimciliğini yapan yeni kadroları ve Parti dışı kadroları alelacele terfi ettirdiler. Merkezi ve yerel örgütlerde eskilerin yerlerine geçirdiler. Böylece sadece eski kadrolara saldırmakla kalmayıp yenileri de bozdular. Üstelik birçok yerde, karşıdevrime ileri ezmek için uygulanan hatalı bir siyaset kadrolara karşı hizipçi siyaset ile karıştırılınca birçok değerli yoldaş haksız yere suçlandı. Ve bu durum partiyi ağır kayıplara uğrattı.

Bu ayrılıkçı hatalar alt ve üst örgütler arasında bozukluklara yol açarak ve Partide birçok başka anormallikler yaratarak Partiyi geniş ölçüde zayıflattı.

Bu Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantı, bu vesile ile ilan eder: Hatalı çizginin savunucuları tarafından bir yoldaşa yanlış yere verilen her ceza veya cezanın bir bölümü duruma göre iptal edilecektir. Yanlış suçlamaların kurbanı olduğu, soruşturma sonunda kanıtlanan her yoldaş, aklanacak ve parti üyeliği iade edilecektir ve hatırası bütün yoldaşlar tarafından saygıyla anılacaktır.

4- İdeolojik açıdan:

Herhangi bir, siyasal, askeri veya örgütsel çizginin doğruluğunun veya yanlışlığının, ideolojik kökleri vardır. Bu o çizginin, Marksist-Leninist diyalektik materyalizm ve tarihsel materyalizmden hareket edip etmemesine ve o çizginin Çin devriminin nesnel gerçeklerine ve Çin halkının nesnel ihtiyaçlarına dayanıp dayanmamasına bağlıdır. Mao Zedung, Çin devrim davasını benimsediğinden bu yana, kendini Bilimsel Sosyalizmin evrensel gerçeğini, Çin toplumunun gerçek koşullarının araştırılması ve incelenmesine verdi. Toprak Devrimi Savaşı dönemi boyunca “Araştırma yapmayanın söz hakkı yoktur” ilkesine büyük önem verdi ve sürekli olarak dogmatizm ve öznellik tehlikelerine karşı mücadele etti. Gerçekten de o zamanlar Mao Zedung yoldaş tarafından ortaya konan siyasal, askeri ve örgütsel çizgiler, büyük birer basan idiler. Mao Zedung yoldaş bu başarıları, Marksizm-Leninizm’in ve diyalektik ve tarihsel materyalizmin evrensel gerçeğine dayanarak, gerçek durumun somut tahlilini, bu durumun ülke içinde ve dışındaki ve parti içinde ve dışındaki özelliklerinin tahlilini yaparak ve Çin devriminin, özellikle 1924-27 devriminin tarihsel deneyini somut bir biçimde özetleyerek ulaştırmıştır. Çin’de yaşayan ve savaşan Çin Komünistleri için, diyalektik materyalizmi ve tarihsel materyalizmi öğrenmenin amacı, bunları, Mao Zedung yoldaşın yaptığı gibi, Çin devriminin pratik sorunlarının incelenmesine ve çözümlenmesine uygulamaktır. Ama kuşkusuz “Sol” hatalar işleyen yoldaşların hiçbiri o zamanlar onun yöntemini anlayamıyorlar veya kabul etmiyorlardı. Üçüncü “Sol” çizginin savunucuları ona “dar görüşlü bir deneyci” diye iftira bile ettiler. Bunun nedeni onların ideolojisinin öznellik ve şekilcilik olmasıydı. Üçüncü “Sol” çizginin hâkimiyeti sırasında, bu ideoloji, daha da belli bir biçimde dogmatizm olarak ortaya çıktı. Dogmatizmin özelliği, gerçek durumdan hareket etmeyip, kitaplardan alınmış bazı sözcüklerden ve cümlelerden hareket etmesidir. Dogmatikler, Çin’in siyasal, askeri, ekonomik ve kültürel geçmişinin, bugünün ve Çin devriminin pratik deneyinin ciddi bir incelemesini yapmak, Çin devriminde eyleme kılavuzluk edecek sonuçlara ulaşmak ve bu sonuçların geçerliliğini kitlelerin pratiğinde sınamak şeklindeki Marksist-Leninist tutumu ve yöntemi benimsemediler. Tersine Marksizm-Leninizm’in özünü bir yana bırakarak ülkeye Marksist-Leninist yazından bazı sözler ve cümleler aktardılar ve bu aktarmaların, bugünkü Çin’in gerçek koşullarına uygun olup olmadığını hiç incelemeden, bunları dogma olarak kabullendiler. Dolayısıyla, kaçınılmaz olarak, dogmatiklerin “teorileri” gerçeklerden, önderlikleri kitlelerden kopuktu. Gerçeklerden doğruyu çıkaracak yerde, bildiğinden şaşmaz, kibirli hazır-cevap bir tavır takınmışlardı. Ve doğru eleştiri ve özeleştiri korkuyorlardı.

Hâkimiyet döneminde, dogmatizmin ortağı ve des-

tekçisi olan deneyci ideoloji de, öznelciliğin ve şekilciliğin bir yansımasıdır. Deneyciliğin dogmatizmden farklı yanı, kitaplardan değil de, dar pratikten başlamasıdır. Birçok yoldaşımızın pratik çalışmasıyla kazanılan bütün yararlı deneylerin, en değerli varlığımız olduğunu özellikle belirtelim. Böyle deneylerin, bilimsel olarak, gelecekteki eyleme kılavuzluk etmek üzere özümlemesi kesinlikle deneycilik değil, Marksizm-Leninizm'dir. Gene bunun gibi, Marksizm-Leninizm'in teorilerini ve ilkelerini dogma olarak değil de, devrimci harekete kılavuz olarak almak, dogmatizm değil, Marksizm-Leninizm'dir. Ancak eğer pratik çalışmada deneyimli, olan yoldaşlar arasında sadece kendi sınırlı pratiğiyle tatmin olan, bunu her yerde uygulayabilecek bir dogma kabul eden, "Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz"⁴¹ ve "Önderlik edebilmek için önceden görebilmek gerekir"⁴² gerçeğini kavrayamayan ve üstelik de kavramak istemeyen ve dolayısıyla dünya devrimci deneyinin özeti olan Marksizm-Leninizm'i küçümseyen, ilkedan yoksun bir deneyciliğe ve kişiyi hiçbir yere ulaştırmayan akılsızca bir tekrarcılığa kapılan kişiler varsa ve bunlar gene de oturup, yükseklerden emir veriyorlarsa, kör gibi kendilerini kahraman yerine koyuyorlarsa, kıdemlilik taşıyorlarsa ve yoldaşların eleştirisine önem vermiyorlar veya özeleştiriyi yapmıyorlarsa, işte o zaman, bu yoldaşlar, gerçekten de deneyci olmuşlardır. Dolayısıyla, başlangıç noktaları farklı olsa da deneyciler ve dogmatikler, düşünce yöntemi açısından, özde aynıdır. Her ikisi de, Marksizm-Leninizm'in evrensel gerçeğini, Çin devriminin somut pratiğinden ayırıyordu. Her ikisi de diyalektik ve tarihsel materyalizmi çiğniyor ve kısmi ve nispi gerçekleri, evrensel ve kesin gerçekler gibi gösteriyorlardı. Ve her ikisinin de düşüncesi, bir bütün olarak nesnel, gerçek duruma bağlı değildi. Dolayısıyla, her ikisi de, Çin toplumu ve Çin devrimi hakkında, pek çok hatalı kavrayışları paylaşıyorlardı. (Örneğin: Şehirlerin ağırlık merkezi olması hakkındaki, Beyaz Bölgelerdeki çalışmanın ağırlık merkezi olması hakkındaki hatalı görüşleri, gerçek durumu göz önüne almayan, "düzenli savaş" hakkındaki hatalı görüşleri.) Bu iki farklı tipteki yoldaşların işbirliğini mümkün kılan ideolojik temeller bunlardı. Sınırlı ve dar pratikleri nedeniyle çoğu deneyciler, genel nitelikteki sorunlar üzerinde, bağımsız, kesin ve sistemli görüşlerden yoksundu ve dolayısıyla, dogmatiklerle olan ilişkilerinde ikinci dereceden rol oynuyorlardı. Ancak Partimizin tarihi göstermiştir ki, deneycilerin işbirliği olmaksızın, dogmatiklerin "Parti içinde zehirlerini yamaları" kolay olmazdı. Ve dogmatizmin yenilmesinden sonra, Parti içinde Marksizm-Leninizm'in gelişmesine en büyük engel deneycilik olmuştur. Bu yüzden öznelci dogmatizmi alt ettiğimiz gibi öznelci deneyciliği de alt etmemiz gerekir. Ancak hem dogmatik hem de deneyci ideolojiyi bütünüyle alt edersek, Marksist-Leninist ideoloji, siyasal ve çalışma biçimi bütün Parti içinde eksiksiz ve derinlemesine yerleşebilir.

Yukarda siyasal, askeri, örgütsel ve ideolojik yönlerden tartışılan hatalar, çeşitli "Sol" çizgilerin ve özellikle üçüncü "Sol" çizgisinin temel hatalarıdır. Ve siyasal askeri ve örgütsel hataların hepsi; ideolojik olarak Marksist-Leninist diyalektik ve tarihsel materyalizmin uygulanmamasından, öznelcilikten ve şekilcilikten, dogmatizmden ve deneycilikten doğmuştur.

Bu Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantı, çeşitli "Sol" çizgilerin hatalarını reddederken, Mao Zedung yoldaşın "Bütün sorunları tahlil ederek ele alın; her şeyi reddetmeyin"⁴³ şeklindeki öğüdünü hatırd tutmak ve uygulamak gerektiğine dikkati çeker. Bu hataları işleyen yoldaşların bütün görüşlerinin yanlış olmadığını belirtmek gerekir. Emperyalizme ve feodalizme karşı mücadele, Toprak Devrimi ve Çan Kayşek'e karşı mücadele konusundaki bazı görüşleri, doğru çizgiyi izleyen yoldaşların görüşlerine uyuyordu. Ayrıca belirtmek gerekir ki, üçüncü "Sol" çizginin özellikle uzun süren hâkimiyetine ve Partiye ve devrime verdirdiği özellikle ağır kayıplara karşın, aynı dönemde Parti, birçok bölgede ve birçok alandaki pratik çalışmada (Örneğin, savaşta ordunun kurulmasında, savaş seferberliğinde siyasal iktidarın kurulmasında ve Beyaz Bölgelerdeki çalışmada) büyük başarılar elde etmiştir. Bu çok sayıda kadronun ve üyenin asker ve halk yığınlarıyla birlikte, aktif çalışmasının ve kahramanca mücadelesinin sonucudur, işte hayatlarını feda eden Parti içinde ve dışındaki bütün önderleri, yöneticileri ve kadroları, bütün Parti üyeleri ve kitleleri, saygıyla anacaktır.

V

"Sol" çizginin yukarda tartışılan dört yöndeki hataları rastlantı değildi; bunların çok derin sosyal kökleri vardı. Nasıl Mao Zedung yoldaş tarafından temsil edilen doğru çizgi Çin proletaryasının ileri unsurlarının ideolojisini yansıtıyorsa, "Sol" çizgi de Çin küçük burjuva demokratlarının ideolojisini yansıtıyordu. Yarı-sömürge ve yarı-feodal Çin, yoğun küçük burjuvazisi olan bir ülkedir. Partimiz sadece bu geniş kesimle kuşatılmış olmakla kalmayıp; Parti içinde de küçük burjuva kökenli kişiler üyelerin çoğunluğunu oluşturur. Bunun nedeni küçük burjuva devrimci demokratlarının büyük bölümünün dertlerinden kurtulma çaresi olarak proletaryaya dönmeleridir. Çin'de güçlü bir küçük burjuva partisinin varlığı. Ekim Devrimi'nden sonra Marksizm-Leninizmin dünya çapındaki zaferleri, Çin'in var olan siyasal koşulları ve özellikle Guomindang'ın ve Komünist Partisinin tarihsel gelişimi gibi nedenlerden dolayı, olanaksız hale gelmiştir. Ayrıca, Çin'deki ekonomik koşullar altında, işçi kitleleri ve partideki işçi sınıfı kökenli üyeler bile, bir küçük burjuva özelliği taşıyabilirler. Dolayısıyla Partimiz içinde, küçük burjuva ideolojisinin sık sık görülmesi şaşırtıcı değil, kaçınılmaz bir olaydır.

Parti dışındaki küçük burjuva kitleleri arasında, Çin

Burjuva-Demokratik devriminin ana gücünü oluşturan köylülere ek olarak şehir küçük burjuvazisi de bugünkü aşamada devrimin motor güçlerinden biridir. Çünkü bu gruptan kişilerin çoğu her türlü baskıya uğramakta hızla ve devamlı olarak sefalete, işsizliğe, iflasa sürüklenmekte ve bunlar çok acil bir şekilde ekonomik ve siyasal demokrasi istemektedirler. Ama geçiş durumunda olan bir sınıf olarak, küçük burjuvazi çifte niteliğe sahiptir. Bu sınıfın iyi ve devrimci yanı, büyük çoğunluğunun proletaryanın siyasal ve örgütsel etkisine ve hatta ideolojik etkisine açık olmasıdır. Bugün bir demokratik devrim istemektedirler ve bu uğurda birleşme ve mücadele etme yetenekleri vardır. Gelecekte, proletarya ile birlikte sosyalizm yolunu seçebilirler. Bu grubun kötü ve geri yanı ise proletarya öncülüğünden yoksun kalınca, liberal burjuvazinin ve hatta büyük burjuvazinin etkisi altına girmesi ve onların esiri haline gelmesidir. Onun için bugünkü aşamada, proletarya ve onun öncüsü olan Çin Komünist Partisi, Parti dışındaki küçük burjuva kuleleriyle sağlam ve geniş bir ittifak kurmalı, onlarla ilişkilerinde bir yandan yumuşak davranmalı, düşmana karşı mücadeleyi aksatmadıkça ve ortaklaşa sürdürdüğümüz sosyal hayatı bozmadıkça liberal düşüncelerini ve çalışma yöntemlerini hoşgörü ile karşılamalı, öte yandan da ittifakımızı güçlendirmek için onlara gerekli eğitimi vermelidir.

Küçük burjuva kökenli olup da, bu sınıftan kopan ve proletarya Partisine katılan kişilerin durumu ise bambaşkadır. Partinin onlara karşı siyaseti, Parti dışı küçük burjuva kitlelerine karşı takınılan siyasetten farklı olmalıdır. Bir kere bu kişiler proletaryaya yakındırlar ve Partiye isteyerek katılmışlardır. Parti içi Marksist-Leninist eğitimle ve devrimci kitle mücadelelerinde olgunlaşarak ideolojik açıdan yavaş yavaş proleterleşebilirler ve proleter güçlere büyük hizmet verebilirler. Gerçekten de Partiye katılan küçük burjuva kökenli kişilerin çoğu yiğitçe savaşmış, Parti ve halk için fedakârlıklar yapmış, ideolojik bakımdan gelişerek birçoğu Marksist-Leninist olmuşlardır. Ancak önemle belirtmek gerekir ki, henüz proleterleşmemiş olan küçük burjuvazinin devrimci niteliği, proleter olanın devrimci niteliğinden esas olarak farklıdır. Bu farklılık çoğu kez, bir zıtlasma durumuna girebilir. Küçük burjuva devrimcisi niteliği taşıyan Parti üyeleri, Partiye örgütsel olarak katılmışlardır. Ama ideolojik açıdan henüz Partiye katılmamışlardır. Bunlar Marksist-Leninist kılığına bürünmüş liberal reformist anarşist, blanquist⁴⁴ vb. kişilerdir. Durum bu olunca, bunlar Çin'in gelecekteki Komünist hareketini zafere ulaştırmak bir yana bugünün yeni demokratik hareketini bile zafere ulaştıramazlar. Eğer, proletaryanın ileri unsurları, Marksist-Leninist ideoloji ve küçük burjuvaziden gelen Parti üyelerinin orijinal ideolojisi arasında kesin ve keskin bir hat çekmezlerse ve ciddi ve sabırlı bir tutumla onları eğitip onlarla mücadele etmezlerse, onların küçük burjuva ideolojisini yenmek olanaksızlaşacak ve

üstelik bu üyeler, sonunda proletaryanın öncüsünü kendi düşündükleri şekilde biçimlendirmeye çalışacaklar ve önderliği ele geçirerek Partiye ve halka zarar vereceklerdir. Parti dışındaki küçük burjuvazi ne kadar geniş ise, Parti içinde küçük burjuva kökenli üyeler ne kadar çoklarsa Parti, proletaryanın öncüsü olarak saflığını o derece sıkı bir şekilde korumalıdır. Bunu başaramazsa küçük burjuva ideolojisi partiye çok daha şiddetli saldırarak ve verilen zarar çok daha büyük olacaktır. Partimiz tarihinde, doğru siyasetle yanlış siyasetler arasındaki mücadelelerin özünde dışarıdaki sınıf mücadelesinin Parti içinde yansımaları yatar. Saptaların yukarıda tartışılan siyasal, askeri, örgütsel hataların, bu küçük burjuva ideolojisinin, parti içinde yansımalarıdır. Bu sonucu üç yönden incelemek gerekir.

Birincisi, düşünce yöntemi. Küçük burjuva düşünce yöntemi esas olarak, öznelcilik ve sorunları incelemede tek yanlılık olarak ortaya çıkar. Yani, sınıf güçleri dengesinin nesnel ve kapsamlı görüntüsünden hareket etmez, öznel dilekleri, etkilenmeleri, boş lafları gerçek kabul eder, bir tek yönü tüm cepheler diye benimser, parçayı bütün, ağacı orman zanneder. Gerçek üretim sürecinden ayrılmış olan küçük burjuva entelektüelleri sadece kitap bilgisine sahiptirler. Ve algısal bilgiden yoksundurlar, o yüzden, düşünce yöntemleri, dogmatizm şeklinde yansır. Üretimle ilişkisi olan küçük burjuva unsurları ise bazı algısal bilgilere sahip olmalarına karşın, küçük burjuva üretiminin getirdiği sınırlılıklardan dar görüşlülükten, çok laf etmekten, dışlanmaktan ve bağnazlıktan kurtulamazlar, bu yüzden düşünce yöntemleri, deneycilik olarak yansır.

İkincisi, siyasal eğilim. Küçük burjuvanın siyasal eğilimi, yaşayış biçimi ve bunun sonucu olarak, düşünce yöntemindeki tek yanlılık ve öznelcilik yüzünden, sağ ve sol arasında bir bocalama olarak gözükür. Küçük burjuva devrimcilerinin birçoğu var olan durumlarında radikal bir değişiklik yaratmak için, devrimin hemen başarıya ulaşmasını isterler.

Bu nedenle uzun devrimci mücadele için gerekli olan sabırdan yoksundurlar ve "Sol" devrimci sloganlara bayılırlar. Duyguları ve faaliyetleri kapalı kapıcılık ve maceracılık yolundadır. Partide yansıyan bu küçük burjuva ideolojisi, yukarıda tartışılan konularda, yani devrimin görevleri, devrimci üs alanları, taktiklerin yönetimi ve askeri çizgide çeşitli "Sol" saptamalara yol açar.

Başka koşullarda aynı küçük burjuva devrimcileri veya küçük burjuva devrimcilerinin bir başka kesimi; karamsar ve ümitsiz hale gelebilir, burjuvazinin peşine takılarak sağduyular ve görüşler ileri sürebilirler. 1924-27 devrimi sonundaki, Cen Dusiü'culuk Toprak Devriminin son dönemindeki, Çang Kuotao'culuk ve Uzun Yürüyüşün ilk dönemindeki kaçaklık, hep küçük burjuva Sağcı ideolojisinin parti içinde yansımasıydı, Japonya'ya karşı direnme sırasında teslimiyetçi fikirler bir kez daha ortaya çıktı.

Genel olarak “Sol” çizgideki sapmalar, daha çok, burjuvazi ve proletarya arasında bir ayrılık olunca ortaya çıkmıştır. (Örneğin Toprak Devrimi döneminde partiye üç kez hâkim olan “Sol” sapma) Sağ sapmalar ise, burjuvazi ve proletarya arasında bir ittifak olduğu dönemlerde doğmuştur. (Örneğin: 1924-27 devriminin sonu ve Japonya’ya Karşı Direnme Savaşı’nın başı) Ama ister sağ, ister “Sol” bütün bu sapmalar, devrime değil karşıdevrime yaramıştır. “Sol” a veya sağa zikzaklar çizmek, aşırılıktan hoşlanmak, özden yoksun bir patırtı ve kumar oportünizmi. Değişen koşulların zorlamasıyla ortaya çıkan bütün bunlar, küçük burjuvazinin istikrarsız ekonomik durumunun ideolojik alanda yansımalarıdır.

Üçüncüsü Örgütsel hayat genellikle küçük burjuvazinin, yaşama biçimi ve düşünce yöntemindeki sınırlılıklardan ve özellikle Çin’in klan ve birlik merkezi olmayan ve geri sosyal çevresi yüzünden, küçük burjuvazinin örgütsel hayatta eğilimi, kitleleri yabancılaştıran bir bireycilik ve sekterizm şeklinde yansır. Bu eğilim. Partide yansıdığı zaman, yukarıda anlatılan yanlış “Sol” örgütsel çizgiye yol açmıştır. Partinin uzun süredir, kırsal bölgede dağınık bir gerilla savaşı veriyor olması, bu eğilimin büyümesini daha da kolaylaştırmıştır.

Bu eğilim Parti için kendi çıkarını düşünmeden çalışmayı değil, Partinin ve halkın güçlerini sövmeyi, onların çıkarlarını kendi kişisel veya sekter amaçlarına feda etmeyi, öngörüyordu. Bu yüzden Partinin kitlelerle sıkı bağlar kurmak ilkesiyle Partideki demokratik merkezîyetçilikle ve parti disipliniyle bağdaşmayan bir tutumdur. Bu eğilim çoğunlukla; bürokrasi, kabilecilik, eziyetçilik, buyrukçuluk, bireysel kahramanlık, yarı anarşizm, liberalizm, aşırı demokrasi, “bağımsızlık” iddiası “sadece kendi bulunduğu dağın tepesini görme”, “başlı başına bir kale” zihniyeti⁴⁵ hemşeriler ve okul arkadaşlarını kayırma, bölücü kavgalar, düzenbazlık hileler şekline bürünmüş ve bunların hepsi Partinin kitlelerle ilişkisini ve iç birliğini sarsmıştır.

Bunlar küçük burjuva ideolojisinin üç cephesidir. Çeşitli hallerde ortaya çıkan, ideolojide öznellik, siyasette sağ ve “Sol” sapmalar ve örgütlenmede sekterizm olarak bir siyasal çizgide kristalize olsunlar veya olmasınlar ve parti önderliğini ele geçirsınler veya geçirmesınler, hep küçük burjuva ideolojisinin anti-Marksist-Leninist, anti-proleter görüntüleridir. Partinin ve halkın çıkarları uğruna Parti içindeki küçük burjuva ideolojisini incelemek ve alt etmek ve onu proletarya ideolojisine dönüştürmek için eğitim yönteminden yararlanmak şarttır.

VI

Yukardan da anlaşılacağı gibi çeşitli “Sol” çizgiler ve özellikle bütün partiye hâkim olmuş olan üçüncü “Sol” çizgi rastlantı değil, belli sosyal ve tarihsel koşulların ürünüydü.

Dolayısıyla, hatalı “Sol” veya sağ ideolojileri alt edeceksek, bu konuda dikkatsiz ya da aceleci olamayız. Marksist-Leninist eğitimi derinleştirmeli ve bütün Partinin proleter ve küçük burjuva ideolojileri arasında ayırım yapma yeteneğini geliştirmeliyiz. Parti içi demokrasiyi tam uygulamalı, eleştiri ve özeleştiriye geliştirmeli, sabırla ikna ve eğitim çalışmasını sürdürmeli, hataların ve bunların taşıdığı tehlikelerin somut tahlilini yapmalı ve bunların tarihi ve ideolojik köklerini açıklayıp ayrıca düzeltme yollarını göstermeliyiz. Parti içindeki hataların yenilmesinde Marksist-Leninistlerin benimseyeceği doğru tutum budur. Bu Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantı belirtir ki, bütün Partideki bugünkü tasfiye hareketi için ve Parti tarihinin incelenmesi için Mao Zedung yoldaşın kabul ettiği siyaset, yani “gelecekteki hatalardan kaçınmak için geçmiştekilerden ders almak” ve “hastayı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek” ve “ideolojide açıklığa ve yoldaşlar arasında birliğe” kavuşmak, parti içindeki hataların alt edilmesinde, Marksist-Leninistlerin benimseyeceği doğru tutumun modelidir. Bu yüzden, bu model bütün parti düzeyinin ideolojik, siyasal ve örgütsel açıdan yükseltilmesinde ve bütün partinin birleşmesinde büyük başarılar yol açmıştır.

Bu Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantı belirtir ki, Partimizin tarihi boyunca ve Li Lisan’cılığa karşı verdiği mücadele bütünüyle gerekliydi. Bu mücadelelerin kusuru, Parti içinde ciddi bir yaygınlığı olan küçük burjuva ideolojisini düzeltmek için atılmış ciddi adımlar şeklinde bilinçli olarak yürütülmemesiydi. Bunun sonucu olarak, ne hataların ideolojik özlerini ve köklerini bütünüyle açığa çıkarabilmişler ne de onları düzeltmenin yollarını uygun bir biçimde gösterebilmişlerdi. Dolayısıyla bu hataların tekrarlanması kolaylaşmıştı. Üstelik hata yapan bir yoldaşa saldırılınca sorunun çözüleceği inancıyla, kişisel sorumluluğa yersiz bir ağırlık verilmişti. Altıncı Merkez Komitesinin Dördüncü Genel Toplantısı sırasında ve sonrasında işlenen hataları inceledikten sonra, Parti, gelecekteki bütün Parti içi ideolojik mücadelelerde, böyle kusurlardan kaçınılması ve Mao Zedung yoldaşın siyasetinin kesinlikle uygulanması gerektiği kanısındadır. Geçmişte hata işleyen her hangi bir yoldaş, hatasını anladığı ve onu düzeltmeye başladığı sürece, onu hiçbir önyargımız olmadan içtenlikle karşılamak ve Parti için çalışmak üzere onunla birleşmeliyiz. Hatta henüz hatalarını gerektiği gibi anlamamış ve düzeltmemiş olan ama bu hatalarda ısrar etmeyen yoldaşlara karşı da içten ve yoldaşça bir tutum almalı ve bu hataları anlamaları ve düzeltmeleri için onlara yardımcı olmalıyız. Bugün bütün Parti, geçmişin hatalı çizgilerini anlamakta, tam birlik halindedir. Bütün Parti Mao Zedung yoldaş başkanlığındaki Merkez Komitesi çevresinde toplanmıştır. Dolayısıyla bugünden itibaren bütün partinin görevi, düşünceleri berraklaştırarak, ilkeye sıkı sıkıya bağlı kalarak, birliği güçlendirmek veya bu kararnamenin ikinci bölümünde söylendiği gibi; “Bütün Partiyi, uyumlu

bir aile, sağlam bir çelik gibi birleştirmek, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı'nda tam bir zafer kazanmak ve Çin halkının tam kurtuluşu uğruna savaşmaktır. Parti tarihi sorunları üzerine bütün analizler, eleştiriler ve tartışmalar, birlik isteğiyle başlamalı ve birliğe ulaşmalıdır. Bu ilkenin çiğnenmesi yanlıştır. Parti içindeki küçük burjuva ideolojisinin sosyal kökleri olduğuna ve Parti uzun süredir, kırsal bölgelerdeki uzun ve dağınık gerilla savaşı ortamı içinde bulunduğu göre, dogmatizmin ve deneyciliğin ideolojik kalıntıları hâlâ var olduğuna ve özellikle deneyciliğin eleştirisi yetersiz kaldığına göre ve Parti içinde, ciddi sekterizm esas olarak alt edilmesine karşın sekter eğilimler gösteren "Sadece kendi bulunduğu dağın tepesini görme" zihniyeti hâlâ yaygın olduğuna göre, bütün Parti tam bir Marksist-Leninist ideolojik birliğe ulaşacaksa, yanlış fikirleri alt etmek için uzun süreli mücadelenin gerekli olduğu gerçeğini kavramalıdır. Dolayısıyla bu Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantı şu kararı alır: Bütün Parti, Marksist-Leninist ideolojik eğitimini güçlendirmeli ve Marksizm-Leninizm'in Çin devriminin pratiğiyle bağlanmasına önem vermelidir, öyle ki doğru bir Parti çalışma tarzı daha da geliştirilsin ve dogmatizm, deneycilik sekterizm ve "Sadece kendi bulunduğu dağın tepesini görme" zihniyeti gibi eğilimler bütünüyle alt edilsin.

VII

Bu Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantı kesinlikle bildirir ki: Son yirmi dört yıl boyunca Çin devrim pratiği; Mao Zedung tarafından temsil edilen çizginin, Partimizin mücadele çizgisinin, bütün ülke halkının mücadele çizgisinin bütünüyle doğru olduğunu kanıtlamıştır ve kanıtlamaktadır. Bugünkü Direnme Savaşı'nda Partimizin ulaştığı büyük başarılar ve Partimizin oynadığı belirleyici rol, bu çizginin doğruluğunun en canlı örnekleridir. Fırtınalı gelişimiyle Çin devriminin tümü açısından bakılınca, son yirmi dört yıl içinde, Partimizin önderliği altında büyük başarılar ve zengin deneyler elde edildiği görülür. Parti içinde bazı dönemlerde çıkan "Sol" ve sağ hatalar sadece kısmi olaylardır. Partinin yeterli deneye ve siyasal bilince sahip olmadığı bir zamanda böyle olayları bütünüyle önleyebilmek zordu. Üstelik bu hataları yok etmek için verilen mücadelededir ki, Parti daha güçlü ve daha sağlam hale gelebilmiştir. Bugün bütün Parti Mao Zedung yoldaşın çizgisinin doğruluğunu kabul etmekte ve eşi görülmemiş bir siyasal bilinçle onun bayrağı altına toplanmaktadır. Mao Zedung yoldaşın temsil ettiği Marksist-Leninist ideoloji; kadroları, parti üyelerini ve halk kitlelerini artan sayılarda ve gitgide daha fazla derinden kavradıkça, sonuç Partinin ve Çin devriminin büyük ilerleme kaydetmesi ve yenilmez bir güce kavuşması olacaktır.

Altıncı Merkez Komitesinin Genişletilmiş Yedinci Genel Toplantısı kesinlikle inanmaktadır ki, Mao Zedung yoldaşın başkanlığındaki Merkez Komitesinin doğru

önderliği altındaki Çin Komünist Partisi, üç devrimci mücadelenin -Kuzey seferi, Toprak Devrimi Savaşı ve Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı- zengin deneyi ile Çin devrimini kesin zafere mutlaka götürecektir.

Dipnotlar

¹ 1924'de, Dr. Sun Yat-sen, Komünist Parti ile ve işçiler ve köylülerle ittifak kurarak, İngiliz emperyalistleriyle işbirliği yapan ve Kanton'da karşıdevrimci faaliyetlere girişen, kompradorların ve toprak ağalarının silahlı gücü "Tüccar Kıtası"nı yenilgiye uğrattı. Guomindang ile Komünist Partisi arasındaki işbirliği temeli üzerine kurulmuş olan devrimci ordu. 1925 yılı başlarında Kanton'dan çıktı. Doğu Seferini yaptı ve köylülerin desteğiyle, savaş ağası Chen Chiung Ming'in askerlerini yendi. Ondan sonra Kanton'a geri dönerek, buralara yerleşen Yunan ve Kvangsi savaş ağalarını devirdi. O sonbaharda. İkinci Doğu Seferini yaptı ve sonunda Cehen Ching Ming'in kuvvetlerini yok etti. Komünist Partisi ve Komünist Gençlik Birliği üyelerinin, en önde kahramanca savaştığı bu seferler, Kvangtung Eyaletinin Siyasal bütünlüğünü sağladı ve Kuzey seferine yol açtı

² Lo Çang-lung, Çin Komünist Partisi'nin ilk üyelerindendir. Sonradan devrime ihanet etmiştir. 1931'deki Altıncı Parti, Merkez Komitesi Dördüncü Genel Toplantısında, Çin devriminin geleceği hakkında karamsar olan Lo Çang-lung, Altıncı Parti Milli Kongresi'nin çizgisine karşı, Cen Dusiu kliğinin, karşıdevrimci tutumunu açıkça destekledi. Kızıl Ordu'yu ve Kızıl üs alanlarını kötüledi ve Komünist kadroların adlarını Çan Kayşek'in çetesine ihbar eden bildiriler dağıttı. Partinin yönettiği devrimci mücadeleyi dinamitlemek için, sözde "Olağanüstü Merkez Komitesi" "İkinci Eyalet Komiteleri" "İkinci Bölgesel Komiteler" ve "Sendikalarda İkinci Parti Bölümleri" kurdu ve Parti içinde bölücü faaliyetlerde bulundu. Ocak 1931'de Parti'den atıldı.

³ Çang Kuo-tao için, bakınız "Partinin Çalışma Tarzını Düzeltelim" Mao Zedung, Seçme Eserler Bu ciltte Not 5, (Çang Kuo-tao Çin devriminde bir dönemdir. Gençken, devrim üzerinde spekülasyon yapıp, Çin Komünist Partisi'ne katıldı. Partide ciddi suçlara yol açan pek çok yanlışlar yaptı. Bunların en ünlüsü, 1935'de Kızıl Ordu'nun kuzeye doğru yürüyüşüne karşı çıkması, Kızıl Ordu'nun Seçuan-Sikang sınırındaki azınlık milliyetlerin bölgelerine çekilmesini savunmakla içine düştüğü bozgunculuk ve tasfiyeciliktir. Üstelik Partiye, Merkez Komitesine karşı açıkça, haince faaliyetlerde bulunmuş, kendi sah-te merkez komitesini kurmuş, Partinin ve Kızıl Ordu'nun birliğini bozmuş ve Kızıl Ordu'nun Dördüncü Cephe Ordusu'na ağır kayıplar verdirmiştir. Ama Mao Zedung yoldaşın, Merkez Komitesinin sabırlı eğitimi sayesinde, Dördüncü Cephe Ordusu ve onun pek çok kadrosu kısa zamanda Parti Merkez Komitesinin doğru önderliğine dönmüşler ve bundan sonraki mücadelelerde şerefli bir rol oynamışlardır. Oysa Çang Kuo-tao, ıslah olmayacağını ortaya koymuş ve 1938 baharında, Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesi'nden kaçarak Guomindang gizli polisine katılmıştır.)

⁴ Çin devriminin 1927'deki yenilgisinden sonra, Çin'de de az sayıda Troçkist belirdi. Cen Dusiu ve öteki hainlerle birleşerek, 1929'da küçük bir karşı-devrimci klik oluşturdular ve Guomindang'ın zaten burjuva demokratik devrimi tamamladığı gibi karşı-devrimci propaganda giriştiler ve halka karşı pis bir emperyalist ve Guomindang aracı haline geldiler. Çin Troçkistleri utanmadan Guomindang'ın gizli polisine katıldılar. 18 Eylül Olayından sonra, hain dönek Troçki'nin "Çin'in emperyalist Japon tarafından istilasına engel olunmaması" emrini yerine getirmek için Japon gizli ajanlarıyla ve Japon saldırısını kolaylaştırmak için her türlü faaliyette bulundular.

⁵ Ön Madde programı için, bakınız. Bu ciltte, "İncelememiz ve Şimdi-

ki Durum” başlıklı makalenin 5 no’lu dipnotu.

⁶ Kızıl Ordu’nun Birinci Cephe Ordusu, Hunan Eyaletinin başkenti, Çangşa’ya karşı ikinci saldırısını, 1930 Eylülünde yaptı. Düşman güçleri, istihkâm ardında çetin bir savunmada bulunduğu için ve uçaklarla ve savaş gemileriyle desteklendiği için, uzun saldırılardan sonra bile Kızıl Ordu şehri ele geçiremedi. Bu sırada, düşmanın takviye güçleri birikiyor ve durum Kızıl Ordu’nun aleyhine dönüyordu. Mao Zedung yoldaş Birinci Cephe Ordusu’ndaki kadrolara Çangşa’yı kuşatan birliklerin geri çekilmesi gerektiğini anlattı ve sonra onları Kuzey Kiangsi’nin kilit şehri Kiukiang’ı ele geçirme ve öteki büyük şehirlere saldırma fikrinden vazgeçildi. Siyasetlerini değiştirmeyi, güçlerini bölüp Hunan’daki Çaling Yohsien ve Liling illerini ve Kiangsi’deki Ping-siang ve Kian ilçelerini zaptetmeyi kabul ettirdi. Bu, Birinci Cephe Ordusu’nun geniş ölçüde yayılmasını sağladı.

⁷ Çu Çiupay yoldaş Çin Komünist Partisi’nin ilk üyelerinden ve önderlerinden biridir. 1923-28 yılları arasında Partinin Üçüncü, Dördüncü, Beşinci ve Altıncı Milli Kongrelerinde, Merkez Komitesine seçilmiştir. Birinci Devrimci İç Savaş sırasında Guomindang’taki Sağ kanadın antikomünist ve halka karşı “Tay Çitao Doktrinine” karşı ve Çin Komünist Partisi’nde Cen Dusiu tarafından temsil edilen sağ oportünizmine karşı aktif olarak mücadele etmiştir. 1927’de Guomindang’ın devrime ihanet etmesinden sonra 7 Ağustos’ta Parti Merkez Komitesini olağanüstü toplantıya çağırması ve bu toplantı Partide Cen Dusiu’culuğun hâkimiyetine son vermiştir. Ancak 1927 kışından 1928 baharına kadar, merkez yönetim organının çalışmalarını idare ederken, Çu Çiupay maceracılık şeklindeki “Sol” hatayı işlemiştir. 1930 Eylülünde Altıncı Parti Merkez Komitesinin Üçüncü Genel Toplantısını yapmış ve bu toplantı Partiye zarar veren Li Li-san çizgisine son vermiştir. Ama Ocak 1931’de Altıncı Merkez Komitesi Dördüncü Genel Toplantısında, “Sol” dogmatiklerin ve bölücülerin saldırısına uğradı ve merkez yönetim organından atıldı. Bu tarihten sonra 1933’e kadar Şanghay’daki kültür devrimi hareketinde Lu Sun’la birlikte çalıştı. 1933’de Kiangsi’deki Kızıl üs alanına geldi ve İşçi ve Köylü Demokratik Merkezi Hükümetinde, Halk Eğitimi müdürü oldu. Kızıl Ordu’nun ana kuvvetleri Uzun Yürüyüşe başladığı zaman, geride, Kiangsi üs alanlarında kalması istendi. Mart 1935’de Fukien gerilla alanında Çan Kayşek’in yardımcılığı Çu Çiupay yoldaşı yakaladılar ve 18 Haziran’da Fukien Eyaletinde Çaungting’de kahramanca öldü.

⁸ Lin Yunan yoldaş Çin Komünist Partisi’nin üyesi ve Çin Sendika hareketinin ilk önderlerinden ve örgütleyicilerinden biridir. Çin işçi sendikaları sekreterliği, Vuhan şubesi başkanı yürütme komitesinin üyesi ve aynı zamanda bütün Çin İşçi Sendikaları Federasyonu’nun Genel Sekreteri idi. 1931’de Çan Kayşek’in yardımcılığı tarafından yakalandı ve Şanghay’da Lunghua’da kahramanca öldü.

⁹ Li Siu sih yoldaş Çin Komünist Partisi’nin üyesi idi. 1928’de Çin Komünist Gençlik Birliği Merkez Komitesinde çalıştı ve Propaganda Bölümünün başkanı ve Birlik organı Çin Gençliğinin başyazarı idi. 1931’de Parti Merkez Komitesi Propaganda Bölümünde çalışırken, Şanghay’da Çan Kayşek’in yardımcılığı tarafından yakalandı ve Lunghua’da kahramanca öldü.

¹⁰ Ho Meng-siung Çin Komünist Partisi’nin üyesi. Kuzey Çin’deki sendika hareketinin ilk örgütleyicilerinden biri ve Pekin-Suiyuan hatındaki Demiryolu işçileri Sendikasının kurucusudur.

1927’de Guomindang devrime ihanet ettikten sonra. Komünist Partisinin Şanghay’daki, Kiangsu Eyalet Komitesi’nde bir üye olarak ve onun köylü bölümünün sekreteri olarak çalıştı. 1931’de Çan Kayşek’in yardımcılığı tarafından yakalandı ve Lunghua’da kahramanca öldü.

¹¹ Po ku diye de bilinen, Cin Pangsien yoldaş Çin Komünist Partisi’nin

üyeydi. 1931 Eylülünden Ocak 1935’e kadar, önce, Parti’nin Şanghay’daki geçici eyalet merkez önderliğinin, sonra da Parti’nin Kızıl Üs alanları Merkezi Bürosunun başında bulundu. Bu dönemde, “Sol çizgi” şeklindeki ciddi hatayı işledi. Japonya’ya Karşı Direnme Savaşı’nın ilk dönemlerinde Parti Merkez Komitesinin Güney Bürosunda çalıştı. 1941’den sonra Mao Zedung yoldaşın önderliği altında, Yen’an’da günlük gazete Kurtuluş’u, Sinhua Yeni Çin Haber Ajansı’nı kurdu ve yönetti. 1945’de Yedinci Milli Parti Kongresi’nde yeniden Merkez Komitesine seçildi. 1946 Şubat’ında Guomindang’la yapılacak görüşmelere katılmak üzere Cuingking’e gitti. Nisan ayında, Yen’an’a geri dönerken bir uçak kazasında öldü.

¹² “Sol” hatalar işlemiş olan Çu Liçin yoldaş 1935 sonbaharında merkezi yönetim organının bir temsilcisi olarak, (Şensi-Kansu Sınır Bölgesini ve kuzey Şensi’yi kapsayan) Kuzey Şensi devrimci üs alanına geldi. Burada bulunan ve “Sol” hatalar işlemiş, olan Kuo Hungtao yoldaş ile işbirliği yaparak, siyasal, askeri ve örgütsel işlerde “Sol” Oportünist çizgiyi uyguladılar ve doğru çizgiyi izlemiş olan ve Kuzey Şensi’deki, Kızıl Ordu’yu ve devrimci üs alanını kurmuş olan Liu Çihtan’ı ve öteki yoldaşları uzaklaştırdılar. Bundan sonra karşı devrimcileri bastırma işinde, doğru çizgiyi uygulayan çok sayıda kadroyu tutuklamak gibi ciddi bir hata işlediler ve böylece Kuzey Şensi devrimci üs alanında ağır bir kriz yarattılar. Uzun Yürüyüşten sonra, 1935 Kasım’ında Kuzey Şensi’ye varan Parti Merkez Önderliği, bu “Sol” hataları düzeltti, Liu Çihtan’ı ve öteki yoldaşları hapisten çıkarttı ve böylece Kuzey Şensi devrimci üs alanını tehlikeli durumdan kurtardı.

¹³ Bakınız J. V. Stalin, “Çin Devriminin Sorunları” ve “Çin Devrimi ve Komintern’in Görevleri”, Eserler. İng. Ed. FLPH. Moskova, 1954 cilt IX, s. 224-34, 291-99 ve “Çin Devriminin Geleceği” Eserler Ed., FLPH, Moskova, 1954, cilt VIII, s. 373-91.

¹⁴ Bakınız Mao Zedung “Hunan’daki Köylü Hareketi üzerine Bir Araştırma Hakkında Rapor” Seçme Eserler. İng. Ed. FLP. Pekin, 1965 cilt 1. s. 23-59. Türkçe baskı. Kaynak Yayınları Cilt I s. 31.

¹⁵ Bakınız Mao Zedung “Çinggang Dağlarındaki Mücadele” Seçme Eserler İng. Ed.. FLP Pekin. 1965. cilt I. s. 97-99. Türkçe baskı Kaynak Yayınları Cilt I s. 94.

¹⁶ Çinggang Dağlarındaki Cephe Komitesinin, Parti Merkez Komitesine 1929 Nisan’ında yolladığı mektuptan alınmıştır. “Bir Tek Kıvılcım Bozkırı Tutuşturabilir”den iktibas edilmiştir. Seçme Eserler, Mao Zedung İng. Ed. FLP, Pekin, 1965, cilt I. s. 123. Türkçe baskı Kaynak Yayınları Cilt I s.152.

¹⁷ Bakınız “Neden Çin’de Kızıl Siyasi İktidar Var Olabilir?” ve “Çinggang Dağlarındaki Mücadele”, Seçme Eserler. Mao Zedung İng. Ed. FLP, Pekin 1965, Cilt 1 s. 63-104. Türkçe baskı Kaynak Yayınları Cilt I s. 81-94.

¹⁸ Çin Komünist Partisi 1933 Ocak ayında, devrimci üs alanlarına ve Kızıl Ordu’ya saldıran bütün Guomindang askerlerine şu üç şartla bir ateş-kes anlaşmasının yapılmasını ve Japonya’ya karşı ortak direniş geçilmesini öneren bir bildiri yayınladı.

- 1- Devrimci üs alanlarına ve Kızıl Ordu’ya saldırının durdurulması;
- 2- Halka hak ve özgürlüklerin tanınması;
- 3-Halkın silahlandırılması.

¹⁹ Bu altı koşul 1934’de Çin Komünist Partisi tarafından ileri sürülen ve Soong Çing Ling (Bayan Sun Yatsen) ve öbürlerinin imzalarıyla yayınlanan, “Japonya ile savaşta Çin Halkının Temel Programındaki maddeleri”. Bu koşullar şunlardır.

- 1- Bütün deniz, kara ve hava kuvvetlerini Japonya’ya karşı savaş için seferber edelim.

- 2- Bütün ülkede halkı seferber edelim.
- 3- Bütün halkı silahlandıralım.
- 4- Savaş harcamalarını ödemek için Japon emperyalistlerinin ve satılmışların Çin'deki mülklerine el koyalım.
- 5- İşçilerin, köylülerin, askerlerin, öğrencilerin ve işadamlarının temsilcilerinden seçilecek bir Çin Silahlı Milli Savunma Komitesi kuralım.
- 6- Japon emperyalistlerine karşı olan bütün güçlerle ittifak kuralım ve iyi niyetli, tarafsız bütün ülkelerle dostça ilişkiler içinde olalım.

²⁰ J.V. Stalin "Çin Devriminin Geleceği". Eserler. İng. Ed FLPH Moskova, 1954 cilt VIII s. 379.

²¹ Bakınız "Neden Çin'de Kızıl Siyasal İktidar var olabilir?" ve "Bir Tek Kıvılcım Bozkırı Tutuşturabilir" Seçme Eserler. Mao Zedung İng. Ed., FLP, Pekin, 1965, cilt I. s. 63-72, 117-28, Türkçe baskı Kaynak Yayınları, Cilt I s. 81. s. 152.

²² "Neden Çin'de Kızıl Siyasal İktidar Var Olabilir?"den. Seçme Eserler, Mao Zedung, İng. Ed., FLP, Pekin, 1965, cilt I. s. 65. Türkçe baskı Kaynak Yayınları Cilt I s. 81.

²³ "Bir Tek Kıvılcım Bozkırı Tutuşturabilir" Seçme Eserler, Mao Zedung, İng. Ed., FLP, Pekin 1965 Cilt I. s. 118. Türkçe baskı Kaynak Yayınları Cilt I s. 152.

²⁴ J. V. Stalin. "Leninizmin İlkeleri" Eserler, İng. Ed., FLPH., Moskova. 1953. cilt VI. s. 155-75 ve "Çağdaş Konular üzerine Notlar", Eserler, İng. Ed. FLPH., Moskova 1954 Cilt IX. s. 346.

²⁵ "Çing kang Dağlarındaki Mücadele"den Seçme Eserler, Mao Zedung, İng. Ed., FLP, Pekin 1956. Cilt I. s. 73.

²⁶ Aynı eser, s. 74.

²⁷ Aynı eser, s. 76.

²⁸ Çing kang Dağlarındaki Cephe Komitesinin, Parti Merkez Komitesine 1929 Nisan'ında yolladığı Mektuptan alınmıştır. "Bir Tek Kıvılcım Bozkırı Tutuşturabilir"den iktibas edilmiştir. Seçme Eserler. Mao Zedung, İng. Ed., FLP, Pekin. 1965. Cilt. I. s. 126.

²⁹ Düşmanın Beşinci "Kuşatma ve Baskı" Harekâtı'na karşı mücadele üzerine Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Kararından alınmıştır. (Zunyi Toplantısının Kararı)

³⁰ "Çin Devrim Savaşında Strateji Sorunları" Seçme Eserler, Mao Zedung İng. Ed., FLP, Pekin. 1965. Cilt I. s. 200.

³¹ Bakınız "Siyaset Üzerine", Seçme Eserler, Mao Zedung Kaynak Yayınları, Cilt II, s. 449.

³² Liu Şao-çi "Kapalı Kapıcılığı ve Maceracılığı Yok Edelim" den.

³³ Liu Şao-çi "Beyaz Bölgelerde Geçmiş Çalışmalar Hakkında Merkez Komitesine Mektup"tan.

³⁴ Liu Şao-çi "Kapalı Kapıcılığı ve Maceracılığı Yok Edelim"den.

³⁵ Lo Ming önceleri Çin Komünist Partisi'nin üyesiydi. 1933'de Merkezi Kızıl Üs alanları, Fukien Eyalet Komitesinin Sekreter vekili idi. Şanghang Yunting'de ve Batı Fukien'in başka uzak yerlerinde Parti oldukça güç bir durumla karşı karşıya olduğu için, buralardaki görevinin istikrarlı üs alanlarındaki görevinden farklı olması gerektiğini savunmuş ve bu yüzden "solcular"ın saldırılarına uğramıştır. "Sol-

cular" onun görüşlerini tahrif ederek ve abartarak "Karamsarlık ve devrim hakkındaki ümitsizlikten doğan, oportünist-tasfiyecî kaçış ve gerileme çizgisi" olarak sunmuşlar ve örgütsel açıdan sözde "Lo Ming Çizgisine karşı mücadele" vermişlerdir.

³⁶ Üç Ana Disiplin Kuralı ve Dikkat Edilecek Sekiz Nokta, Toprak Devrimi Savaşı sırasında, Çin işçi ve köylü Kızıl Ordusu için, Mao Zedung yoldaş tarafından saptanmıştır ve sonradan Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu ve bugünkü Halk Kurtuluş Ordusu tarafından disiplin kuralları olarak kabul edilmiştir. Değişik bölgelerdeki Ordu birliklerinde, bu kuralların içeriği biraz farklı olduğundan, Çin Halk Ordusu Başkomutanlığı, Ekim 1947'de aşağıdaki standart tipi yayınladı. Üç Ana Disiplin Kuralı:

- 1-Bütün eylemlerinde emirlere itaat et.
 - 2- Kitlelerden tek bir iğne veya bir parça iplik bile alma.
 - 3- Ele geçirilen her şeyi teslim et.
- Dikkat Edilecek Sekiz Nokta:
- 1 - Kibar konuş
 - 2- Satın aldığı için karşılığını hakkıyla öde.
 - 3- Ödünç aldığı her şeyi geri ver.
 - 4- Zarar verdiği her şeyi öde.
 - 5- Halka kötü davranma.
 - 6- Ürnlere zarar verme.
 - 7- Kadınlara saygısızlık yapma.
 - 8- Esirlere kötü davranma.

³⁷ Çing kang Dağlarındaki Cephe Komitesinin Parti Merkez Komitesine. 1929 Nisanında yolladığı mektuptan alınmıştır. "Bir Tek Kıvılcım Bozkırı Tutuşturabilir"den iktisap edilmiştir. Seçme Eserler, Mao Zedung İng. Ed., FLP, Pekin, 1965. Cilt I. s. 124. Türkçe baskı Kaynak Yayınları Cilt I s. 152.

³⁸ Bakınız "Çin Devrim Savaşında Strateji Sorunları" Seçme Eserler, Mao Zedung, İng. Ed. FLP, Pekin, 1965, cilt I, s. 205-49 Kaynak Yayınları Cilt I s. 230.

³⁹ Düşmanın beşinci "Kuşatma ve Baskı" Harekâtının Kırılması hakkında Çin Komünist Partisi, Merkez Komitesinin ulaştığı sonuçlar Şubat 1935.

⁴⁰ 1929'da Dördüncü Kızıl Ordu'nun Dokuzuncu Parti Kongresinin Kararı. "Parti İçindeki Yanlış Fikirlerin Düzeltilmesi Üzerine" başlıklı yazıya işaret etmektedir. Seçme Eserler, Mao Zedung. İng. Ed. FLP, Pekin, 1965, Cilt, I, s. 105-16. Kaynak Yayınları Cilt I s. 94.

⁴¹ V. İ. Lenin "Ne Yapmalı?" Toplu Eserler, İng. Ed., FLPH, Moskova, 1961, cilt V, s. 369.

⁴² J. V. Stalin, "Merkez Komitesi ve Merkez Kontrol Komisyonunun Nisan ayı Ortak Toplantısının Çalışmaları" Eserler, İng., FLPH, Moskova, 1954, cilt, XI, s. 39.

⁴³ "İncelememiz ve Şimdiki Durum"dan bu ciltte s. 168.

⁴⁴ Blanquizm, Fransa'da Auguste Blanqui (1805-1881) tarafından temsil edilen devrimci maceracılık ideolojisi. Blanquistler sınıf mücadelesini inkâr ediyorlar ve insanlığın kapitalist sömürü sisteminden, proletaryanın sınıf mücadelesiyle değil de, bir avuç entelektüelin, gizli ittifakıyla kurtulacağını sanıyorlardı.

⁴⁵ "Sadece kendi bulunduğu dağın tepesini görme" zihniyeti için, bakınız, bu ciltte "İncelememiz ve Şimdiki Durum" başlıklı makalenin 8 no'lu dipnotu.

ÜÇ TEMEL DİSİPLİN KURALI VE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN SEKİZ NOKTANIN YENİDEN YAYINLANMASI ÜZERİNE ÇİN HALK KURTULUŞ ORDUSU GENEL KARARGÂHI'NIN TALİMATI

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

Üç Temel Disiplin Kuralı ve Dikkat Edilmesi Gereken Sekiz Nokta¹, ordumuzda uzun yıllardır uygulanmaktaydı, ama bunların içeriği çeşitli bölgelerdeki ordu birliklerine göre az çok değişiyordu. Bunlar şimdi birleştirilmiştir ve burada yeniden yayınlanmaktadır. Bu metni, derinlemesine öğrenilmesi ve sıkıca uygulanması gereken ana metin olarak kabul etmeniz istenmektedir. Dikkat edilmesi gereken diğer sorunlara gelince, çeşitli bölgelerdeki silahlı kuvvetlerin üst komuta kademeleri, belirli durumlara uygun olarak ek noktalar saptayabilir ve bunların uygulanmalarını emredebilir.

2.Üç Temel Disiplin Kuralı şunlardır

(1) Bütün hareketlerinizde emirlere uyun.

(2)Kitlelerin tek bir çöpünü bile almayın.

(3)Düşmandan ele geçirilen her şeyi yetkililere teslim edin.

3.Dikkat Edilmesi Gereken Sekiz Nokta şunlardır:

(1)Terbiyeli konuşun.

(2)Satın aldığınız her şeyin bedelini hakkıyla ödeyin.

(3)Ödünç aldığınız her şeyi geri verin.

(4)Zarar verdiğiniz her şeyin karşılığını ödeyin.

(5)Kimseye vurmeyin, kimseye sövmeyin.

(6)Ekinlere zarar vermeyin.

(7)Kadınlara karşı yakışsız davranışlarda bulunmayın.

(8)Esirlere kötü davranmayın

Dipnotlar

¹ Üç Temel Disiplin Kuralı ve Dikkat Edilmesi Gereken Sekiz Nokta, ikinci Devrimci iç Savaş, sırasında Çin işçi ve Köylü Kızıl Ordusu için Mao Zedung yolda; tarafından konulmuş disiplin kurallarıydı. Bunlar

Kızıl Ordu'nun siyasi çalışmasının önemli bir kısmını mı meydana getiriyorlardı ve silahlı halk kuvvetlerinin inşasında, ordu içindeki ilişkilerin doğru bir şekilde ele alınmasında halk kitleleriyle birliğin çelikleştirilmesinde ve halk ordusunun esirlere karşı doğru bir siyaset saptamasında büyük bir rol oynamışlardı. Kızıl Ordu'nun ilk günlerinden itibaren Mao Zedung yoldaş, askerlerden kitlelerle terbiyeli konuşmalarını, aldıkları her şeyin karşılığını hakkıyla ödemelerini ve halka asla angarya yüklememelerini, kimseye vurmamalarını ve kimseye sövmemelerini istemişti. 1928 ilkbaharında, işçi ve Köylü Kızıl Ordusu Cinggang Dağlarındayken, Mao Zedung yoldaş Üç Disiplin Kuralını saptadı:(1) Hareketlerinizde emirlere uyun (2) işçilerin ve köylülerin hiçbir şeyini almayı (3) Yerel zor-balardan alınan her şeyi yetkililere teslim edin. 1928 yazarında da dikkat edilmesi Gereken altı noktayı saptadı: (1) Üzerinde yatmak için söktüğünüz kapıları yerine takın;(2) Döşek olarak kullandığınız samanı yerine koyun,(3) Terbiyeli konuşun;(4) “Satan aldığınız her şeyin karşılığını hakkıyla ödeyin; (5) Ödünç aldığınız her şeyi geri verin ve (6), Zarar verdiğiniz her şeyin karşılığını ödeyin. 1929'dan sonra Mao Zedung yoldaş şu değişiklikleri yaptı: 2. Kural, «Kitlelerin tek bir çöpünü bile almayın» şeklini aklı ve 3. Kural önce, «Elde edilen bütün parayı yetkililere teslim edin», sonra da «Düşmandan ele geçirilen her şeyi yetkililere teslim edin» şeklinde değiştirildi. Mao Zedung yoldaş Dikkat Edilmesi Gereken Altı Noktaya şu iki noktayı ekledi: «Kadınların önünde yıkanmayın» ve «Esirlerin ceplerini aramayın». Üç Temel Disiplin Kuralı ve Dikkat Edilmesi Gereken Sekiz Noktanın İlk şekli buydu.

PARTİ İÇİNDEKİ YANLIŞ EĞİLİMLERLE MÜCADELE SORUNU

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

Düşmanın gücünü olduğundan fazla görmeye karşı çıkın. Örneğin, ABD emperyalizminden korkmak; savaşı Guomindang bölgelerine yaymaktan korkmak; komprador-feodal düzeni ortadan kaldırmaktan, toprak ağalarının topraklarını dağıtmaktan ve bürokrat sermayeye el koymaktan korkmak; uzun sürecek bir savaştan korkmak vb., Bütün bunlar yanlıştır. Bütün dünyadaki emperyalizm ve Çin'deki gerici Çan Kayşek-kliğinin yönelimi, daha şimdiden çürümüştür ve hiçbir yaşama şansına sahip değildir. Onları küçümsemek için haklı nedenlerimiz vardır ve biz Çin halkının bütün iç ve dış düşmanlarını yeneceğimize inanıyoruz ve bundan eminiz. Ama her parça, tek tek her mücadele (askeri, siyasi, ekonomik veya ideolojik) açısından, düşmanı asla hafife almamalı, tam tersine, düşmanı ciddiye almalı ve zafer kazanmak için bütün gücümüzü muharebede bir araya toplamalıyız. Stratejik açıdan, bütün açısından düşmanı hafife almak gerektiğini belirtmemiz doğru olmakla birlikte, herhangi bir parçada, herhangi bir belirli mücadelede düşmanı asla hafife almamalıyız. Bütün açısından, eğer düşmanın gücünü olduğundan fazla görürsek ve bu yüzden onu. alt etmeye ve zafer kazanmaya cesaret etmezsek, sağ oportünist bir hata işlemiş oluruz. Her bir parça, her bir belli sorun açısından, eğer sağduyulu olmaz, mücadele sanatını dikkatle öğrenmez ve bunda ustalaşmazsak muharebede bütün gücümüzü bir araya toplamazsak ve kazanılması gereken bütün müttefikleri (orta köylüleri, küçük bağımsız esnaf ve zanaatkârları, orta burjuvaziyi, öğrencileri, öğretmenleri, profesörleri ve sıradan aydınlar, sıradan devlet memurlarını, serbest meslek sahiplerini ve aydınlanmış eşrafı) safımıza kapanmaya dikkat etmezsek, «sol» oportünist bir hata işlemiş oluruz.

Parti içindeki «sol» ve sağ sapmalarla mücadele ederken, siyasetimizi somut duruma göre belirlemeliyiz,

örneğin, zafer kazanıldığı zamanlarda, ordu, «sol» sapmalara karşı, yenilgiye uğrandığı veya birçok muharebe kazanılamadığı zamanlarda sağ sapmalara karşı uyanık olmalıdır. Toprak reformunda, kitlelerin henüz tam anlamıyla harekete geçmediği veya mücadelenin henüz gelişmediği yerlerde sağ sapmalara karşı mücadele edilmeli ve kitlelerin tam anlamıyla harekete geçtiği ve mücadelenin şimdiden geliştiği yerlerde «sol» sapmalara karşı uyanık olunmalıdır.

ORDUDAKİ DEMOKRATİK HAREKET¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

Ordu birliklerimizdeki siyasi çalışmada izlenecek siyaset, üç ana hedefi, yani yüksek düzeyde bir siyasi birliği, yaşam koşullarının düzeltilmesini ve daha yüksek düzeyde askeri teknik ve taktikleri merkezi önderlik altında girişilecek demokratik, bir hareket yoluyla gerçekleştirmek için asker kitlelerini, komutanları ve bütün çalışan personeli bütünüyle harekete geçirmektir. Ordu birliklerimizde bugün coşkuyla yürütülen Üç Denetim ve Üç Geliştirme, bu hedeflerden ilk ikisini siyasi ve ekonomik demokrasi yön-temleri aracılığıyla gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

Ekonomik demokrasi bakımından, askerlerin seçtiği temsilcilerin, bölüğün ikmal ve iâşe işlerinde bölük komutanlıklarına (onların yetkilerini aşmadan) yardımcı olma hakkı sağlanmalıdır.

Askeri demokrasi bakımından, eğitim dönemlerinde subaylar ile erler arasında olduğu gibi, erlerin kendi aralarında da karşılıklı eğitim olmalıdır; savaş dönemlerinde cephe-deki bölükler çeşitli türden büyüklü küçüklü toplan-tilar yapmalıdırlar. Bölük komutanlıklarının yönetiminde asker kitleleri, düşman mevzilerine nasıl saldırılacağı, bunların nasıl ele geçirileceği ve diğer savaş görevlerinin nasıl yerine getirileceği konularını tartışmaya teşvik edil-melidirler. Çarpışmalar birkaç gün sürdüğünde de böyle birkaç toplantı yapılmalıdır. Bu tür askeri demokrasi, Kuzey Şensi'deki Panlung ²muharebesinde ³ve Şansi-Ca-har-Hebey bölgesinde Şiciaçuang muharebesinde⁴ büyük başarıyla uygulanmıştır. Bu da, uygulamanın sadece yarar getireceğini ve hiçbir zarar vermeyeceğini ortaya koymuş-tur.

Asker kitleleri, kadrolar arasındaki kötü unsurların hatalarını ve kötü davranışlarını açığa çıkarma hakkına sahip olmalıdırlar. Erlerin, bütün iyi ve görece iyi kad-roları bağırklarına basacaklarından emin olmalıyız. Ayrıca

erlerin, atamaları üst kademelerce yapılmak kaydıyla, ge-rektiğinde alt kademe kadro görevlerine kendi aralarından güvendikleri kişileri aday gösterme hakkı da olmalıdır. Alt kademelerde büyük bir kadro sıkıntısı çekildiğinde, bu tür aday gösterme çok yararlıdır. Ancak bu, kural haline geti-rilmemeli, sadece gerektiğinde yapılmalıdır.

Dipnotlar

¹ Bu Parti içi talimat, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Devrimci Askeri Komisyonu adına Mao Zedung yoldaş tarafından kaleme alın-mıştır.

²Yenan'ın kuzeydoğusundaki Panlung, Kuzeybatı Halk Kurtuluş Or-dusu'nun, Mayıs 1947'de Hu Zungnan komutasındaki 6 700'den fazla Guomintang askerini kuşatıp yok ettiği şehirdi.

³ “Üç Denetim” ve “Üç Geliştirme”, Halk Kurtuluş Savaşı sırasında Partimiz tarafından toprak reformu ile bağıntılı olarak yürütülen Par-tinin sağlamlaştırılması ve ordu içinde ideolojik eğitim için önemli bir hareketi meydana getiriyordu. “Üç Denetim” yerel bölgelerde sınıf kökeninin ideolojinin ve çalışma tarzının denetlenmesi askeri birlik-lerde ise sınıf kökeninin görevi yerine getirmenin ve savaşma azminin denetlenmesi anlamına geliyordu. “Üç Geliştirme” ise, örgütlenmenin sağlamlaştırılması, ideolojik eğitim ve çalışma tarzının düzeltilmesi anlamına geliyordu.

²Yenan'ın kuzeydoğusundaki Panlung, Kuzeybatı Halk Kurtuluş Or-dusu'nun, Mayıs 1947'de Hu Zungnan komutasındaki 6 700'den fazla Guomintang askerini kuşatıp yok ettiği şehirdi.

⁴ Şidaçuang, 12 Kasım 1947'de Şansi-Cahar-Hebey Sınır Bölgesi Halk Kurtuluş Ordusu birlikleri tarafından kurtarıldı. Şehrin 24 tin askerden oluşan düşman garnizonu bütünüyle yok edildi. Şiciaçuang, Kuzey Çin'de Halk Kurtuluş Ordusu tarafından kurtarılan ilk önemli şehirdi.

KUZEYBATIDAKİ BÜYÜK ZAFER VE KURTULUŞ ORDUSUNDA YENİ TİPTE İDEOLOJİK EĞİTİM HAREKETİ ÜZERİNE¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

Kuzeybatı Halk Kurtuluş Ordusu'nun geçenlerde kazandığı büyük zaferle ilgili olarak Halk Kurtuluş Ordusu Genel Karargâhı sözcüsü şöyle dedi: Bu zafer kuzeybatıdaki durumu değiştirdiği gibi, merkezi ovalardaki durumu da etkileyecektir. Bu zafer, «acıları dile getirme» ve «üç denetim» yöntemleriyle ordu içinde girilen yeni tipte ideolojik eğitim hareketi sayesinde Halk Kurtuluş Ordusu'nun yenilmez bir güç haline geleceğini kanıtlamıştır.

Sözcü şöyle dedi: Bu olayda Kuzeybatı Halk Kurtuluş Ordusu, Yiçuan'daki düşman tümenini aniden kuşattı ve Hu Zungnan, 29. Kolordu Komutanı Liu Kan'a Loçuan-Yiçuan hattındaki yeniden düzenlenmiş iki tümene bağlı dört tugayı Yiçuan'ı kurtarmaya göndermesini emretti. Bunlar Yeniden Düzenlenmiş 27. Tümenin 31. ve 47. Tugayları ile Yeniden Düzenlenmiş 90. Tümenin 53. ve 61. Tugaylarıydı ve toplam 24 bin kişiden oluşuyorlardı. Yiçuan'ın kuzeybatısındaki bölgeye 28 Şubat'ta vardılar. Kuzeybatı Halk Kurtuluş Ordusu bir imha savaşına girişti ve 29 Şubat ile 1 Mart arasında 30 saat içinde bu takviye kuvvetlerini bütünüyle yok etti. Bu ağdan hiç kimse kurtulamadı. 1\$ binden fazla esir alındı. 5 bin kişi öldürüldü ya da yaralandı. Liu Kan başta olmak üzere 90. Tümen Komutanı Yen Ming ve daha başka subaylar öldürüldü. Daha sonra, 3 Mart'ta Yiçuan'ı ele geçirdik. Burada gene şehri savunan Yeniden Düzenlenmiş 76. Tümene bağlı 24. Tugaydan 5 bini aşkın düşman askerini imha ettik. Bu harekâta, toplam olarak bir kolordu karargâhı ile iki tümen karargâhını ve düşmanın 5 tugayını, yani toplam 30 bin kişiyi imha etmiş olduk. Bu, bizim Kuzeybatı savaş alanındaki ilk büyük zaferimizdir.

Kuzeybatı savaş alanındaki durumu tahlil eden sözcü şunları söyledi: Doğrudan doğruya Hu Zungnan'ın komutası altındaki «Merkezi Ordu»ya bağlı 28 tugaydan

sekizi, onun yeniden düzenlenmiş seçkin 1., 36. ve 90. Tümenlerine bağlıydı. Bu tümenlerden. Yeniden Düzenlenmiş 1. Tümene bağlı 1. Tugay daha önce de 1946'da güney Şansi'de Fuşan'da imha edilmişti.² Aynı tümene bağlı 167. Tugayın ana kuvvetleri, geçen yılın Mayıs'ında, kuzey Şensi'de Panlung şehrinde yok edilmişti. Yeniden Düzenlenmiş 36. Tümenin 123. ve 165. Tugayları geçen yılın Ağustos'unda, kuzey Şensi'nin Miçi Eyaleti'nde Sadiaden'de yok edilmişti. Bu kez Yeniden Düzenlenmiş 90. Tümen de bütünüyle imha edildi. Hu Zungnan'ın ana kuvvetinin geri kalan kesiminden yalnız Yeniden Düzenlenmiş 1. Tümene bağlı 78. Tugayla Yeniden Düzenlenmiş 36. Tümene bağlı 28 Tugay henüz imha edilmemiştir. Hu Zungnan'ın ordusunda hemen hemen hiç seçkin birlik kalmadığı söylenebilir. Yiçuan imha savaşının bir sonucu olarak, eskiden Hu Zungnan'ın doğrudan doğruya komutası altındaki 28 düzenli tugaydan geriye ancak 23 tugay, kaldı. Bu 23 tugay şu bölgelere dağılmış bulunuyor: Güney Şansi bölgesinde Linren'de bulunan bir tugay kırırdamamaktadır ve yok olmaya mahkûmdur. Dokuz tugay, Çen Geng ve Sie Fuçi komutası altındaki sahra ordumuzu tutabilmek için Şansi-Henan sınırı ile Loyang-Tungguan hattı üzerinde mevzilenmiştir. Güney Şensi'deki başka bir tugay da Hançung bölgesini savunmaktadır. Geri kalan 12 tugay Tungguaridan Baoci'ye ve Sienyang'dan Yenan'a uzanan T şeklindeki irtibat hatları boyunca yayılmıştır. Bunların üçü acemilerden oluşan «ihtiyat tugaylarıdır, ikisi ordumuz tarafından bütünüyle imha edilmiş ve yatanda yeniden kurulmuş diğer ikisi bizden ezici darbeler yemiş, beşi ise görece az darbe almıştır. Bu kuvvetlerin yalnızca çok zayıf oldukları değil aynı zamanda daha çok garnizon hizmeti gördükleri anlaşılmaktadır. Hu Zungnan ordusundan başka, Deng Bao-şan'ın komutası altoda Yulin'i savu-

nan iki tugay vardır. Ningsia Eyaleti'nde Ma Hungkuy ve Çinghay Eyaleti'nde Ma Bufang komutası altodaki dokuz tugay, Sanpien ve Lungtung bölgelerine³ yayılmış durumdadır. Hu Zungnan, Deng Baoşan ve iki Ma'nın komutası altındaki bütün düzenli birlikler, şimdi toplam 34 tugaydır. Bunlara, bir ya da iki kez imha edildikten sonra yeniden kurulan birlikler de dâhildir.

Kuzeybatıdaki düşmanın durumu işte budur. T şeklindeki muharebe hatlarına gelince, görece az darbe yiyen beş tugaydan ikisi Yenan'da sıkışmış durumda, üçü ise Büyük Guançung Bölgesindedir.⁴ Oradaki diğer tugaylara gelince, bunların birçoğu yakında yeniden kurtuldu, birkaçı ise ezici darbeler yedi. Kısacası, Büyük Guançung Bölgesi ve özellikle Gansu Eyaleti'nde düşman kuvvetleri çok dağınmış ve zayıftır. Bunların Halk Kurtuluş Ordusu'nun saldırısını durdurmaları mümkün delildir. Bu durum, Çan Kayşek'in Güney Cephesindeki bazı kuvvetlerinin mevzilenişini ve en başta da Henan-Şensi sınırında Çen Geng ve Sie Fuçi komutası altındaki sahra ordularımız karşısındaki kuvvetlerinin mevzilenişini etkileyecektir. Kuzeybatı Halk Kurtuluş Ordusu güneye yaptığı bugünkü taarruzunda sancağını açar açmaz zafer kazandı. Ünü her yana yayıldı ve Kuzeybatıda düşmanla aramızdaki kuvvet dengesini değiştirdi. Bundan sonra güney cephesindeki Halk Kurtuluş Ordusu kuvvetleriyle uyum içinde daha da etkili savaşlar verecektir.

Sözcü şöyle dedi: Geçen yaz ve sonbahardan bu yana, Liu Boçeng ile Deng Siaoping, Çen Yi ile Su Yu ve Çen Geng ile Sie Fuçi komutası altındaki üç sahra ordumuz, San Irmağı geçerek güneye ilerledi ve Yangze, Huay, San Irmak ve Han Irmağı arasında kalan bölgeyi enine boyuna tarayarak çok sayıda düşman birliğini yok etti, Çan Kayşek'in güney cephesindeki 160'ı aşan tugayından 90 kadarını aldatarak üzerine çekti, Çan Kayşek'in ordularım pasif bir duruma soktu, belirleyici bir stratejik rol oynadı ve bütün ülke halkının övgüsünü kazandı.⁵ Kuzeydoğu Sahra Ordumuz, taş taarruzunda, eksi 30 derece soğuğa dayandı, düşman birliklerinin çoğunu yok etti, önemli şehirleri birbiri ardı sıra ele geçirdi ve bütün ülkede büyük bir ün kazandı.⁶ Şansi-Cahar-Hebey bölgesiyle Şandung, kuzey Ciangsu ve Şansi-Hebey-Şandung-Henan bölgesindeki sahra ordularımız, geçen yıl verdikleri kahramanca savaşlarda⁷ pek çok düşman birliğini imha ettikten sonra, geçen kış eğitim ve ikmallerini tamamladılar ve yakında ilkbahar saldırısına geçecekler.⁸ Durumu bütünüyle gözden geçirdiğimizde, tek bir gerçek ortaya çıkmaktadır. Tutuculuğa azimle karşı koyduğumuz, düşmandan ve güçlüklerden yamadığımız, Parti Merkez Komitesinin genel stratejisini ve on temel harekât ilkesiyle ilgili talimatlarımız izlediğimiz takdirde, saldırılara girişebilir ve çok sayıda düşman birliğini yok edebiliriz. Çan Kayşek'in haydut çetesine bağlı kuvvetlere öyle ağır darbeler indirebiliriz ki, bize karşılık veremeden bunları ancak savuşturabilirler ya

da savuşturmaya bile güç yetiremeden birbiri ardınca" yok olup giderler.

Sözcü önemle şunu belirtti: Kuzeybatı Sahra Ordumuzun savaş gücü, geçen yılın herhangi bir dönemine oranla, çok daha yüksektir.⁹

Geçen yılki savaşlarda, bu ordu, bir seferde en fazla iki düşman tugayını yok edebiliyordu. Şimdi ise, Yiçuan harekâtında bir defada beş düşman tugayının hakkından gelmeyi başardı. Bu olağanüstü zaferin birçok nedeni vardır; bunlar arasında cephedeki önder yoldaşların kararlı ama esnek komutası, cephe gerisindeki önder yoldaşlar ve geniş kitlelerin güçlü desteği, düşman birliklerinin görece tecrit edilmiş olması ve arazinin bizim, için elverişli olması sayılabilir. En çok üzerinde durulması gereken ise, ordudaki yeni tip ideolojik eğitim hareketidir. Geçen kış, şikâyetleri açıkça dile getirme ve üç denetim yöntemleriyle iki aydan fazla bir süre bu eğitim uygulandı. Acıların dile getirilmesi (gericiler ve eski toplum tarafından emekçi halka yapılan haksızlıklar) ve üç denetim (sınıf kökeni, görevin yerine getirilmesi ve savaşma azmi), sömürülen emekçi kitlelerin özgürlüğe kavuşturulması, ülke çapında toprak reformunun yapılması, halkın ortak düşmanı Çan Kayşek'in haydut çetesinin başının ezilmesi için verilen mücadele, bütün ordudaki komutan ve erlerin siyasi bilincini büyük ölçüde yükseltti. Ayrıca bu eğitim, bütün komutanlarla savaşçıların; Komünist Partisi'nin önderliği altındaki birliğini Son derece güçlendirdi. Bu temele dayanarak ordu, sallarını daha da arındırdı, disiplinini güçlendirdi, kitle çapında bir eğitim hareketi başlattı ve kendi içindeki siyasi, ekonomik ve askeri demokrasiyi çok iyi bir önderlikle ve düzenli bir biçimde geliştirdi. Böylece, ordu, herkesin fedakârlıktan yılmadan ve maddi güçlüklerin üstesinden gelerek fikirleri ve gücüyle katkıda bulunduğu tek bir vücut haline geldi. Kitle kahramanlığı gösteren ve düşmanı kararlılıkla yok eden bir ordu oldu. Böyle bir ordu yenilmez.

Sözcü konuşmasını şöyle bitirdi: Ordudaki bu yeni tipte ideolojik eğitim hareketi sadece Kuzeybatıda değil, Halk Kurtuluş Ordusu tarafından ülke çapında yürütülmüştür ve yürütülmektedir. Bu hareket, muharebeler arasında yürütüldüğü için de savaşmaya engel olmamaktadır. Bu ideolojik eğitim hareketi, Partinin sağlamlaştırılması hareketiyle; şimdi Partimizce doğru olarak uygulanan toprak reformu hareketiyle; Partinin sadece emperyalizme, feodalizme ve bürokrat-kapitalizme karşı çıkarak ayırım yapmaksızın dövme ve öldürmeyi kesinlikle yasaklayarak (ne kadar az öldürülürse o kadar iyidir) ve ülke nüfusunun yüzde 90'ını meydana getiren halk yığınlarını sıkıca birleştirerek saldırının kapsamını daraltmayı amaçlayan doğru siyasetiyle; Partimizin şehirler için saptadığı doğru siyasetle ve milli burjuvazinin sanayi ve ticaretinin sıkı sıkıya korunması ve geliştirilmesi siyasetiyle uyum içinde ele alınınca, Halk Kurtuluş Ordusu yenilmez bir ordu,

olacaktır. Çan Kayşek'in haydut çetesi ve onların efendisi Amerikan emperyalizmi, Çin halkının büyük demokratik devrim mücadelesinin karşısında umutsuzca ne kadar direnirlerse dirensinler, zafer kesinlikle bizim olacaktır.

Dipnotlar

¹ Bu yorum Mao Zedung yoldaş tarafından Çin Halk Kurtuluş Ordusu Genel Karargâhı'nın sözcüsü adına kaleme alınmıştır. O sırada düşmanın Kuzeybatı savaş alanındaki saldırısı kırılmış, ordumuz saldırıya geçmiş bulunuyordu. Bu yorum, Kuzeybatı savaş alanındaki durumu tahlil etmekte ve aynı zamanda diğer savaş alanlarındaki koşulları özetlemektedir. Daha önemlisi, bu yazı ile «acıları dile getirme» ve «üç denetini» yöntemleriyle orduda uygulanan yeni tipte ideolojik eğitimin büyük önemini belirtmiş olmaktadır. Bu yeni tip hareket Halk Kurtuluş Ordusu'ndaki siyasi çalışma ve demokratik hareketteki önemli bir aşamayıdır. Bu olay o sıralarda bütün Kurtarılmış Bölgelerde canla başla yürütülen toprak reformu ve Partinin sağlamlaştırılması hareketinin ordudaki yansımasıydı. Bu hareket, bütün subay ve erlerin siyasi bilincini, disiplinini ve savaş gücünü büyük ölçüde artırdı. Aynı zamanda, esir alınan çok sayıda Guomindang askerinin Kurtuluş Ordusu savaşçıları haline getirilmesi sürecini hızlandırdı. Böylece, Halk Kurtuluş Ordusu'nun sağlamlaştırılması ve genişletilmesinde ve savaş alanlarında zafere ulaşılmasında büyük rol oynamıştır. Bu hareketle ilgili olarak, ayrıca bkz. bu ciltte «Ordudaki Demokratik Hareket», s. 184 «Şansi-Suyyuan Kurtarılmış Bölgesindeki Bir Kadro Toplantısında Konuşma», s. 218 ve «Eylül Toplantısı Üzerine—Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin Genelgesi», s. 257.

² Bkz. bu ciltte «Düşman Kuvvetlerini Teker Teker Yok Etmek için Üstün Bir Kuvvet Toplayın», Not 1, s. 100.

³ Sanpian, kuzeybatı Şensi Eyaleti'nde bir bölgedir. Lungtung, Gansu Eyaleti'nin doğrusudur. Sanpian ile Lungtung o sırada Şensi-Gansu-Ningşia Kurtarılmış Bölgelerinin illeriydi.

⁴ Burada orta Şensi ve kuzeybatı Gansu kastediliyor.

⁵ Liu Boçeng ile Deng Siaoping ve diğer yoldaşların komutası alandaki Şansi-Hebey-Şandong-Henan sahra ordusuna bağlı 7 kol 30 Haziran 1947'den itibaren San Irmağı aşarak Dabie Dağlarına doğru ilerlediler ve böylece Halk Kurtuluş Ordusu'nun stratejik saldırıyı başlattılar. Mart 1948 sonuna kadar 100 binden fazla düşman askeri temizlendi. Hubey-Henan sınırındaki batı Anhuy'da, Hubey-Henan sınırında Tung-bay dağlık bölgesinde Yangze ve Han Irmağı arasındaki ovalarda ve başka yerlerde yeni üs bölgeleri kuruldu. Ağustos 1947'de düşmanın Şandong Eyaleti üzerinde yoğunlaştırdığı saldırıyı kırdıktan, sonra, Çen Yi, Su Yu ve diğer yoldaşların komutası alandaki Doğu Çin Sahra Ordusu'na bağlı sekiz kol, Şandong' ve Henan-Anhuy-Ciangsu Sınır Bölgesine giderek 100 binden fazla düşman askerini temizledi ve burada kurtarılmış bir bölge kurdu. Düşmanın Kayfeng ve Çengçov stratejik merkezlerini tecrit etti. Şansi-Hebey-Şandong-Henan bölgesindeki Tayyue Ordusu'na bağlı iki kol ile bir kolordu, Çen Geng ile Sie Fuçi ve diğer yoldaşların komutası altında 1947 Ağustosunda güney Şansi'de Sari Irmağı geçerek batı Kenan içlerine ilerledi, 40 binden fazla düşman askerini yok etti. Henan-Şensi-Hubey sınır ile güney Şensi'de üs bölgeleri kurdu, düşmanın batı Henan Eyaletindeki stratejik merkezi Loyang'ı tamamen tecrit etti ve Tungguan'a dayandı.

⁶ Lin Biao, Lo Ronghuan ve başka yoldaşların komutası altındaki Kuzeydoğu Sahra Ordusuna bağlı on kol ile on iki bağımsız tümen, 15 Aralık 1947 ile 15 Mart 1948 tarihleri arasında doksan günlük bir savaştan sonra Çin Çangçun Demiryolunun Siping-Daşıçiao kesimi ile Peyping-Liaoning Demiryolunun Şanhayguan-Şenyang kesimi boyunca çok büyük çapta bir kış saldırısına geçti. 156 binden fazla

düşman askerini yok etti ve düşmanın iyi tahkim edilmiş stratejik merkezi Siping'i ve daha başka on sekiz şehri ele geçirdi. Yinkov'da bulunan bir düşman tümeni ayaklanarak bizim tarafımıza geçti. Cilin şehrinin savunma düşman kuvveti Çangçun'a doğru kaçtı. Bundan sonra Kuzeydoğuda düşman denetimi altındaki bölge bütün bölgenin yüzde birine indi. Ve Çangçun-Şenyang-Cinçov hattı üzerinde düşmanın yuvalandığı şehirler tamamen tecrit edildi

⁷ Nie Rungcen ve diğer yoldaşların komutası altındaki Şansi-Cahar-Hebey Şahta Ordusu'nun beş kolu, 1947 Eylül başından Kasım ortasına kadar Daçing Irmağı'nın kuzeyindeki bölgede, Çingfengdien bölgesindeki savaşlarda ve Siciaçuang'ın kurtarılması için birbiri ardı sıra verilen savaşlarda toplam 50 bine yakın düşman askerini yok ederek Şansi-Cahar-Hebey ve Şansi-Hebey-Şandong-Henan Kurtarılmış Bölgelerini birleştirdi. 1947 Eylül'ünden Aralık ayına kadar. Doğu Çin Ordusu'na bağlı Şandong Ordusu'nun üç kolu ile yerel silahlı kuvvetler, Su Şüyü ile Tan Çenlm ve diğer yoldaşların komutası altında Doğu Şandong harekâtında savaşçılar, 63 binden fazla düşman askerini yok ettiler, ondan fazla il merkezini ele geçirdiler. Bu, Şandong Eyaleti'ndeki bütün durumu değiştirdi. 1947 Ağustosundan Aralık ayına kadar kuzey Ciangsu'daki Doğu Çin Sahra Ordusu'na bağlı birlikler Yençeng Libao ve diğer yerlerdeki savaşlarda 24 binden fazla düşman askerini yok ettiler ve kuzey Ciangsu'da geniş bir bölgeyi geri aldılar. Aralık 1947'de Su Siançien ve diğer yoldaşların komutası altındaki Şansi-Hebey-Şandong-Henan Sahra Ordusu'na bağlı birlikler. Kuzeybatı Sahra Ordusu'na bağlı birliklerle uyum içinde “savaşarak Yunçeng”i aldılar: ve 13 binden fazla düşmanı yok ettiler. Böylece, kuzeybatı Şansi'deki bütün düşman kuvvetlerini temizleyerek Linfen'de düşmanı tecrit ettiler.

⁸ 1948 ilkbaharında, önceki kış eğitimden geçen ve güç toplayan Halk Kurtuluş Ordusu'nun sahra orduları birbiri ardı sıra saldırılarda bulundular. Mart ve Mayıs ayları arasında, Şansi-Cahar-Hebey Sahra Ordusu ile Şansi-Hebey-Şandong-Henan ve Şansi-Suyyuan Sahra Ordularına bağlı birlikler güney Cahar, doğu Suyyuan ve Şalisinin Linfen bölgesinde giriştikleri, harekâtlarda 43 binden fazla düşman askerini yok ettiler ve oldukça büyük bir bölgeyi düşmandan geri aldılar. 7 Mart ile 29 Mayıs arasında Merkezi Ovalar ve Doğu Çin Sahra Ordularına bağlı birlikler, Loyang ve Sungho ile Mânyang'ın batı ve doğu kesimlerinde art arda muharebelere girerek 56 binden fazla düşman askerini, yok ettiler. Böylece düşmanın Merkezi Ovalardaki savunma sistemini parçalayarak oradaki kurtarılmış bölgeyi genişlettiler ve sağlamlaştırdılar. 11 Mart ile 8 Mayıs arasında Doğu Çin Sahra Ordusu'na bağlı Şandong Ordusu önce Çingdao Cinan Demiryolunun batı kesiminde ve daha sonra da Veysien'de giriştiği muharebelerde 84 binden fazla düşman askerini imha etti. Böylece, Guomindang'ın elinde bulundurduğu Cinan, Çingdao, Linyi ve Yençov gibi birkaç müstahkem mevki dışında Şandong Eyaleti kurtarıldı. Mart ayında. Kuzey Ciangsu Ordusu Yilin'de başarılı bir muharebe verdi.

⁹ Peng Dehvay Ho Lüng, Si Çungsun ve diğer yoldaşların komutasındaki Kuzeybatı Sahra Ordusu, 1947 yazında Kuzey Şensi'de verdiği savaşlarda toplam 25 bin kişilik iki kol ve iki tugaydan oluşan bir ana kuvvet kullanıyordu. 1948 ilkbaharında, ana kuvvet, toplam 75 bin kişiden oluşan beş kola yükseldi. O yıl verilen savaşlarda 1947 kışında ordudaki yeni tipte ideolojik eğitim hareketinde çelikleşen geniş subay ve asker kitlelerinin siyasi bilinci ve askeri birliklerin savaşma gücü görülmemiş düzeylere ulaştı. Bu durum. 1948 Mart'ında Kuzeybatı Sahra Ordusu'nun dış hatlarda savaşmaya geçmesi için gerekli koşulları yarattı. Kuzeybatı Sahra Ordusu 12 Nisan'da Yiçuan'da kazandığı önemli zaferden sonra Sifu'da (Sian'ın batısındaki ve Çingsuy ve Veyşuy Tırnakları arasındaki bölge) ve doğu Gansu'da bir harekâta girişti. Çingsuy ve Veyşuy Irmakları arasında kalan geniş bölgenin içlerine girdi, Sian-Lançov Karayolunu kesti ve 22 Nisan'da Yen'an'ı geri aldı.

DURUM ÜZERİNE BİR GENELGE¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

1. Son aylarda Merkez Komitesi, dikkatini, yeni koşullarda toprak reformu, sanayi ve ticaret, birleşik cephe, Partinin sağlamlaştırılması ve yeni Kurtarılmış Bölgelerdeki çalışmaya ilişkin özel siyaset ve taktiklerle ilgili sorunların çözülmesi üzerinde yoğunlaştırmıştır. Merkez Komitesi aynı zamanda Parti içindeki sağ ve «sol» sapmalarla, ama esas olarak «sol» sapmalarla mücadele etmiştir. Partimizin tarihi, sağ sapmaların ortaya çıkma olasılığının Partimizin Guomindang'la birleşik cephe kurduğu dönemlerde; «sol» sapmaların ortaya çıkma olasılığının da Partimizin Guomindang ile bütün ilişkilerini kopardığı dönemlerde daha fazla olduğunu göstermektedir. Bugün rastlanan başlıca «sol» sapmalar şunlardır:

Orta köylülerin ve milli burjuvazinin çıkarlarını çiğnemek; işçi hareketinde tek yanlı olarak işçilerin acil çıkarlarına ağırlık vermek; toprak ağalarıyla zengin köylüler arasında hiçbir ayırım yapmamak; büyük, orta ve küçük toprak ağaları arasında ya da yerel zorba olan ve olmayan toprak ağaları arasında hiçbir ayırım yapmamak; toprak ağalarına, eşit dağıtım ilkesi uyarınca, geçimlerini sağlamaları için gerekli olanakları bırakmamak; karşıdevrimi bastırma mücadelesinde, siyasetimizin belirlediği bazı sınırları aşmak; milli burjuvaziyi temsil eden siyasi partileri istememek; aydınlanmış eşrafi istememek; yeni Kurtarılmış Bölgelerde saldırı hedefini daraltmanın taktik önemini küçümsemek (yani zengin köylülerin ve küçük toprak ağalarının tarafsızlaştırılmasını ihmal etmek) ve çalışmaları adım adım yürütmek için gerekli sabırdan yoksun olmak. Bu «sol» sapmalar aşağı yukarı son iki yıldır bütün Kurtarılmış Bölgelerde şu ya da bu ölçüde ortaya çıkmış ve bazı durumlarda ciddi maceracı eğilimlere dönüşmüştür. Neyse ki bu sapmaların düzeltilmesi çok güç değildir. Bunlar son birkaç ay içinde esas olarak düzeltilmiştir ya

da şu anda düzeltilmektedir. Ama bu tür sapmaların tam anlamıyla düzeltebilmesi ancak, bütün kademelerdeki önderlerin ciddi çabalarıyla mümkün, olacaktır. Başlıca sağ sapmalar ise şunlardır:

Düşmanın gücünü abartmak: ABD'nin Çan Kayşek'e geniş çapta yardım etmesi karşısında korkuya kapılmak

Uzun süre savaşmaktan belli bir bıkkınlık duymak: Dünya demokratik güçlerinin kuvveti konusunda bazı kuşkular beslemek; feodalizmi yok etmek amacıyla kitleleri bütünüyle harekete geçirmeye cesaret edememek ve Partinin sınıf bileşimi ve çalışma tarzındaki yabancı unsurlara karşı kayıtsız kalmak. Ne var ki bugün esas sapmaları bu tür sağ sapmalar meydana getirmemektedir ve «sol» sapmalar gibi bunların da düzeltilmesi çok zor değildir. Partimiz, son aylarda savaşta toprak reformunda, Partinin sağlamlaştırılmasında, ordu içindeki ideolojik eğitimde, yeni Kurtarılmış Bölgelerin inşasında ve demokratik partilerin saflarımıza kazanılmasında başarılar elde etti; bu çalışma alanlarında ortaya çıkan sapmaların önemle üzerinde durarak bunları düzeltmiştir ya da düzeltmektedir. Bu, Çin'deki tüm devrimci hareketin sağlam bir şekilde ilerlemesini sağlayacaktır. Çin devriminin zafere ulaşması, ancak Partinin bütün siyaset ve taktikleri doğru yolda olduğu zaman mümkün olacaktır. Siyaset ve taktik, Partinin hayatıdır: bütün kademelerdeki önder yoldaşlar bunları büyük bir dikkatle de almalı ve hiçbir durumda asla ihmal etmemelidirler.

2. Bazı demokrat kişiler Birleşik Amerika ve Çan Kayşek hakkında bazı hayallere kapıldıkları ve Partimizin ve halkımızın içteki ve dıştaki bütün düşmanları alt edecek güce sahip olup olmadığı konusunda kuşku duydukları için sözüm ona bir «üçüncü yol»un² hâlâ mümkün

olduğuna inanmış ve Guomindang ile Komünist Partisi arasında orta yolu benimsemişlerdi. Dolayısıyla bunlar Guomindang'ın ani taarruzu karşısında kendilerini pasif bir durumda buldular; en sonunda 1948 Ocak ayında Partimizin sloganlarını kabul ettiler ve Çan Kayşek'e ve Birleşik Amerika'ya karşı Komünist Partisi ve Sovyetler Birliği'yle birlikten yana olduklarını açıkladılar.³ Bir yandan bu tiplerin hatalı görüşlerini uygun bir şekilde eleştirmeli, bir yandan da onlarla birleşme siyasetini izlemeliyiz. İleride, Merkezi Halk Hükümeti kurulduğunda, bunlardan bazılarını hükümet çalışmalarına katılmaya çağırmak gerekli ve yararlı olacaktır. Bu kişiler, emekçi halkla bağ kurmakta her zaman isteksiz davranmışlardır, büyük şehirlerde yaşamaya alışkındırlar ve Kurtarılmış Bölgelere gelme konusunda tereddüt gösterirler. Ama gene de temsil ettikleri toplumsal taban, yani milli burjuvazi belli bir öneme sahiptir ve ihmal edilmemesi gerekir. Dolayısıyla onları saflarımıza kazanmamız gereklidir. Biz daha büyük zaferler kazandığımız, Şenyang, Peyping ve Tancin gibi şehirleri ele geçirdiğimiz ve Komünist Partisi'nin kazana- cağı ve Guomindang'ın kaybedeceği açıkça "belli olduğu zaman, eğer Merkezi Halk Hükümetine katılmaya çağırılırsa, kanımızca bu kişiler Kurtarılmış Bölgelere gelerek bizimle çalışma konusunda istekli davranabilirler.

3. Merkezi Halk Hükümetini bu yıl kurmayı düşünmüyoruz, çünkü vakit henüz erkendir, önümüzdeki günlerde sahte Milli Meclis Çan Kayşek'i başkan seçtikten⁴ ve Çan Kayşek itibarını daha da fazla yitirdikten, biz ise daha da büyük zaferler kazanıp topraklarımızı genişlettikten, tercihen ülkenin en büyük şehirlerinden bir ikisini ele geçirdikten ye kuzeydoğu Çin, Kuzey Çin, Şandung, kuzey Ciangsu, Henan, Hubey ve Anhuy tek bir bölge halinde birbirine bağlandıktan sonra Merkezi Halk Hükümetinin kurulması bütünüyle gerekli olacaktır. Bu büyük bir olasılıkla 1949'da gerçekleşecektir. Şimdiki durumda Şansi-Çahar-Hebey bölgesini, Şansi-Hebey-Şandung-Henan bölgesini ve Şandung'da Bohay bölgesini tek bir Parti komitesinin (Kuzey Çin Bürosu), tek bir hükümetin ve tek bir askeri komutanlığın⁵ (Bohay bölgesinin dahil edilmesi bir süre geciktirilebilir.) yönetimi altında birleştiriyoruz. Bu üç bölge, Lunghay Demiryolunun kuzeyinde, Tancin-Pukov Demiryolu ve Bohay Körfezi'nin batısında, Datung-Puçov Demiryolunun doğusunda ve Peyping-Suyyuan Demiryolunun güneyinde yer alan geniş alanı kapsamaktadır. Buralar daha şimdiden toplam 50 milyon insanın yaşadığı tek bir bölge içinde birbirlerine bağlanmışlardır ve yakında büyük bir olasılıkla bütünüyle birleşmiş olacaklardır. Bu da güney cephesindeki savaşa güçlü bir destek sağlamamızı ve yeni Kurtarılmış Bölgelere çok sayıda kadro aktarmamızı mümkün kılacaktır. Birleşmiş bölgenin yönetim merkezi Şiciaçuang'da⁶ olacaktır. Aynı zamanda Merkez Komitesi Kuzey Çin'e geçmeye hazırlanmaktadır; Çalışma Komitesi de onunla bütünleşecektir.

4. Güney cephesindeki birliklerimizin tümü Aralık ve Şubat ayları arasında dinlenip güç toplamışlardır; bu birlikler Şandung Ordusunun dokuz tugayını, Kuzey Ciangsu Ordusunun yedi tugayını, San Irmak ile Huay Irmağı arasındaki bölgede bulunan ordunun yirmi bir tugayını, Henan-Hubey-Şensi bölgesindeki ordunun on, tugayını, Yangze, Huay ve Han Irmakları arasındaki bölgede bulunan ordunun on dokuz tugayını, Kuzeybatı Çin'deki ordunun on iki tugayını ve güney Şansi ve kuzey Honan'daki ordunun on iki tugayını kapsamaktadır. Tek istisna, Yangze, Huay ve Han Irmaktan arasındaki bölgede bulunan, Liu Boçeng ve Deng Siaoping komutasındaki ordunun ana kuvvetiydi; Bay Çungsi birliklerini Dabie dağlarına saldırdığı için, bu ana kuvvet hiç dinlenememiş ve güç toplayamamıştır.⁷ Bu kuvvet ancak Şubat sonlarında bazı birliklerini dinlenip güç toplayabilmeleri için Huay Irmağı'nın kuzeyine gönderebildi. Bu, çarpışmaların son yirmi ayı boyunca bizim, büyük çapta dinlenip güç topladığımız ilk dönemdi. Bu dönem boyunca benimsediğimiz yöntemler şunlardı: Kitlelerin acılarını (eski toplumun ve gericilerin emekçi halka yaptıkları kötülükleri) dile getirmeleri, üç denetim (sınıf kökeni, görevin yerine getirilmesi ve savaşma azmi üzerinde) ve kitle eğitimi (subayların erlere, erlerin subaylara ve erlerin birbirlerine öğretmeleri) Bu yöntemlerle bütün ordudaki komutanlar ve savaşçılar arasında yüksek bir devrimci coşkunluk yarattık; bazı ordu birliklerinde görülen toprak ağalarını, zengin köylüleri ve 'kötü' unsurları ya düzelttik ya da ayıkladık; disiplini sağlamlaştırdık; toprak reformuyla ilgili çeşitli siyasetlerle sanayi ve ticarete ve aydınlara ilişkin siyasetleri berrak bir şekilde açıkladık; ordu içindeki demokratik çalışma tarzını geliştirdik ve askeri teknik ve taktik düzeyimizi yükselttik. Bunun sonucunda, ordumuzun savaşma gücü büyük ölçüde arttı. Ordunun Liu Boçeng ve Deng Siaoping komutasındaki hâlâ dinlenip güç toplamakta olan bölümü dışında bütün ordularımız Şubat sonlarından ya da Mart başlarından bu yana birbiri ardı sıra yeni askeri harekâtlara giriştiler ve iki hafta içinde dokuz düşman tugayını yok ettiler. Kuzeydoğudaki ordunun 46 tugayı, Şansi-Cahar-Hebey bölgesindeki ordunun 18 tugayı ve Şansi-Suyyuan bölgesindeki ordunun iki tugayından oluşan kuzey cephesindeki birliklerimizin çoğu bütün kış boyunca savaştı, bir bölümü ise dinlenip güç topladı. Kuzeydoğudaki ordumuz Liaoho Irmağı'nın donmasından yararlanarak üç ay savaştı, sekiz tugayı yok etti, bir tugayı kendi saflarımıza kazandı; Çangvu, Faku, Sinlitun, Liaoyang, Ansan, Yingkov ve Siping'i işgal etti ve Cilin'i geri aldı. Şimdi bu ordu dinlenip güç toplamaya başlamış bulunmaktadır. Daha sonra ya Çangçuan'a ya da Peyping-Liaoning Demiryolu hattındaki düşmana saldıracaktır. Şansi-, Cahar-Hebey bölgesindeki ordu bir ayı aşkın bir süre dinlenip güç topladı; şimdi Peyping-Suyyuan Demiryoluna doğru ilerlemektedir. Şansi-Suyyan bölgesindeki ordu; görece küçüktür ve ana görevi Yen Si-v

çan'ın birliklerini bulunduktan yerde tutmaktır. Özetleyecek olursak, şu anda biri kuzeyde öbürü de güneyde iki cephemiz ve bu cephelerde (her biri yeniden düzenlenmiş bir Guomintang tümenine eşit) 50 düzenli birlik kolundan ya da her tugayın (üç alay) ortalama 8 bin asker den oluştuğu (her biri yeniden düzenlenmiş bir Guomintang tugayına eşit) 156 tugaydan, yani toplam olarak 1322 000'den fazla askerden oluşan irili ufaklı on ordumuz var. Ayrıca, bölgesel kuruluşları, bölgesel birlikleri, gerilla müfrezelelerini, cephe gerisi bölgesindeki askeri örgütleri ve askeri akademileri içeren 1 168 000'den fazla (bunların 800 bini savaşı askerlerdir) muvazzaf olmayan asker var. Böylece tüm ordumuzun toplam mevcudu 2,491 000'i aşmaktadır. Ama 1946 Temmuz'undan önce sadece 28 düzenli birlik kolumuz ya da her tugayı (üç alay) ortalama 5 binden az askerden oluşan 118 tugayımız vardı, yani toplam mevcudumuz 612 bini buluyordu; 665 bin muvazzaf olmayan askeri de ekleyecek olursak, tüm mevcudumuz 1278 000'di. Ordumuzun büyümüş olduğu açıkça görülmektedir. Tugay sayısı pek artmamış, ama her tugaydaki asker sayısı büyük ölçüde artmıştır. Yirmi aylık savaştan sonra, savaşma gücümüz de iyice artmış bulunmaktadır.

5. 1946 Temmuz'uyla 1947 yazı arasında, Guomintang'ın düzenli ordusu 248 tugayı olan 93 tümen den oluşmaktaydı. Şimdi ise kâğıt üzerinde 279 tugayı olan 104 tümen den oluşmaktadır. Guomintang'ın düzenli ordusunun mevzilenişi şöyledir: Kuzey cephesinde aşağı yukarı toplam 550 bin askerden oluşan ve 93 tugayı olan 29 tümen vardır (Şenyang'da Vey Lihuâng komutasında 45 tugayı olan 13 tümen, Peyping'de Fu Zoyi komutasında 33 tugayı olan 11 tümen, Tayyuan'da Yen Sîşan komutasında 15 tugayı olan 5 tümen). Güney cephesinde aşağı yukarı toplam 1 060 000 askerden oluşan ve 158 tugayı olan 66 tümen vardır (Çengçov'da Gu Çutung komutasında 86 tugayı olan 38 tümen, Ciuciang'da Bay Çungsi komutasında 33 tugayı olan 14 tümen, Sian'da Hu Zungnan komutasında 39 tugayı olan 14 tümen). Geri hatlarda aşağı yukarı toplam 196 bin askerden oluşan ve 28 tugayı olan 9 tümen vardır (kuzeybatı bölgesinde, yani Lançov'un batısında kalan yörede 8 tugayı olan 4 tümen; güneybatı bölgesinde, yani Sicuan, Sikang, Yunnan ve Guycov Eyaletlerinde 10 tugayı olan 4 tümen; güneydoğu bölgesinde, yani Yangze Irmağı'nın güneyinde kalan eyaletlerde 8 tugay ve Tayvan'da 2 tugayı olan 1 tümen). Guomintang'ın düzenli ordusunun birlik sayısının kâğıt üzerinde artmış olmasının nedeni, Guomintang'ın çok sayıda askerinin ordumuz tarafından yok edilmesinden ve Guomintang'ın stratejik taarruzdan stratejik savunmaya geçmesinden sonra Guomintang'ın asker sayısı bakımında yetersizliğini şiddetle hissetmesi ve bu yüzden de birçok yerel silahlı birliği ve kukla birliği düzenli ordusu içine alıp bir üst kademeye çıkartması ya da yeniden düzenlemesidir. Bunun sonucunda, kuzey cephesinde, Vey Liliuang'ın komutasına

14 tugaydan oluşan 3 tümen, Fu Zoyi'nin komutasına da 6 tugaydan oluşan 2 tümen daha eklenmiştir; güney cephesindeyse, Gu Cutung'un komutasına 9 tugaydan oluşan 6 tümen, Hu Zungnan'ın komutasına da 2 tugay daha eklenmiştir. Toplam artış 11 tümen-ya da 31 tugaydır. Sonuç olarak bugün Guomintang ordusunun 93 yerine 104 tümeni ve 248 yerine 279 tugayı bulunmaktadır. Ama birinci olarak, son aylarda (20 Mart'a kadar) imha etmiş olduğumuz 29 tugaydan oluşan 6 tümenin şimdi ismi var, cismi yoktur; bunları yeniden inşa etmek ya da yenilemek için vakit bulamamışlardır ve bazılarını da olasılıkla hiçbir zaman yeniden inşa edemeyecek ya da yenileyemeyeceklerdir. Dolayısıyla, aslında bugün Guomintang ordusunun sadece 250 tugaydan oluşan 98 tümeni vardır; bu da, geçen yazdan bu yana kâğıt üzerinde 5 tümenin ve 2 gerçek tugayın eklendiğini göstermektedir. İkinci olarak, gerçekten var olan 250 tugay arasında ordumuzdan ezici darbeler yememiş bulunan sadece 118 tugay vardır. Geriye kalan 132 tugayın hepsi de ordumuz tarafından bir, iki ve hatta üç kere imha edilmiş ve sonradan yenilenmiştir; ya da ordumuzdan bir, iki ve hatta üç ezici darbe yemişlerdir (bir tugayın imha edilmesi, onun tamamının ya da büyük bir bölümünün ortadan kaldırılması demektir; bir tugaya ezici darbe indirilmesi ise, o tugayın ana kuvvetinin değil, bir ya da daha fazla sayıda alayının yok edilmesi anlamına gelir) ayrıca moralleri ve savaşma güçleri çok düşüktür. Henüz ezici darbeler yememiş olan 118 tugaydan bazıları geri hatlarda talim görmekte olan acemi askerlerden oluşmaktadır; bazıları da bir üst kademeye yükseltilmiş ya da yeniden düzenlenmiş olan yerel silahlı birlikler ya da kukla birliklerdir; bunların da savaşma güçleri son derece düşüktür. Üçüncü olarak, Guomintang silahlı kuvvetleri sayı bakımından da düşüş göstermiştir. 1946 Temmuz'undan önce 2 milyon düzenli askeri, 738 bin düzensiz askeri, 367-bin kişilik özel kuvvetleri, deniz ve hava kuvvetlerinde 190 bin askeri, geri hizmet kuruluşlarında ve askeri akademilerde 1 010 000 askeri, yani toplam 4 305 000 mevcudu vardı. 1948 Şubat'ında ise, 1 810 000 düzenli askeri, 560 bin düzensiz askeri, 280 bin kişilik özel kuvvet, deniz ve hava kuvvetlerinde 190 bin askeri ve geri hizmet kuruluşlarında ve askeri akademilerde 810 bin askeri, yani toplam 3 650 000 mevcudu vardı. Bu da, toplam mevcutta 655 bin kişilik bir azalma olduğunu göstermektedir. 1946 Temmuz'undan 1948 Ocak ayına kadar geçen on dokuz ay içinde ordumuz toplam 1 977 000 Guomintang askerini imha etti (Şubat ayının ve Mart'ın ilk yarısının istatistikleri henüz tamamlanmamıştır, ama bu dönemde imha edilen Guomintang askerlerinin sayısı kabaca 180 bindir). Başka bir deyişle, Guomintang savaş sırasında orduya aldığı 1 milyondan fazla askeri yitirmekte kalmamış, aynı zamanda baştan beri ordusunda savaşan askerlerin de büyük bir bölümünü yitirmiştir. Bu durumda Guomintang bizimkinin tam tersi bir siyaset benimsemiş

ve tugaylarını tam mevcutlu hale getireceği yerde, her tugaydaki asker sayısını azaltarak kâğıt üzerinde tugayın sayısını çoğaltmıştır. 1946 yılında ortalama mevcudu aşağı yukarı bin olan bir Guomintang tugayında bugün sadece 6 500 asker bulunmaktadır. Bundan böyle, ordumuzun ele geçirdiği alan her geçen gün genişleyecek, buna karşılık Guomintang'ın asker ve erzak kaynakları her geçen gün daralacaktır. Kanımızca, bir yıl daha savaştıktan sonra, önümüzdeki ilkbahara kadar bizim ordumuz ile Guomintang ordusu sayı bakımından kabaca eşit duruma geleceklerdir. Bizim siyasetimiz, çabuk sonuçlar peşinde koşmak değil, istikrarlı bir şekilde ilerlemek ve kesin darbeler indirmektir. Bizim hedefimiz, Guomintang'ın düzenli ordusunun her ay ortalama olarak aşağı yukarı sekiz tugayını ya da her yıl aşağı yukarı 100 tugayını imha etmektir. Aslında geçen sonbahardan bu yana bu sayı aşılmıştır ve bundan böyle daha da fazla aşılabılır. Bu durumda, Guomintang ordusunun tamamının aşağı yukarı beş yıl içinde (1946 Temmuz'undan başlayarak) imha edilmesi mümkün olacaktır.⁸

6. Bugün güney ve kuzey cephelerinde, düşmanın hâlâ epeyce büyük bir vurucu güce sahip olduğu ve bizim oradaki birliklerimizi geçici olarak güç durumda bırakacak taarruz seferleri düzenleyebileceği iki kesim vardır. Birinci kesim, Dabie Dağlarındadır düşmanın burada vurucu güç olarak kullanabileceği yaklaşık 14 tugayı bulunmaktadır. İkinci kesim, Huay Irmağı'nın kuzeyidir; düşmanın burada gene aynı nitelikte 12 kadar tugayı vardır. Bu iki kesimde Guomintang birlikleri inisiyatif hâlâ ellerinde tutmaktadırlar (Huay Irmağı'nın kuzeyindeki keşimde inisiyatif ellerinde bulundurmalarının nedeni, bizim vurucu tugaylarımızdan dokuzunu öteki kesimlerde kullanılmaya hazırlık olarak dinlenip güç toplamaları için San Irmağın kuzeyine kaydırmış olmamızdır) Diğer bütün savaş alanlarındaki düşman birlikleri pasif bir durumdadır ve yenilgiye uğramaktadır. Durumun bizim için özellikle elverişli olduğu savaş alanları Kuzeydoğu, Şandong, Kuzeybatı, kuzey Ciangsu, Şansi-Cahar-Hebey bölgesi, Şansi-Hebey-Şandong-Henan bölgesi ve Çengçov-Hankov Demiryolunun batısında, Yangze Irmağının kuzeyinde ve San Irmağın güneyinde yer alan geniş bölgedir.

Dipnotlar

¹ Bu Parti içi genelge, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi adına Mao Zedung yoldaş tarafından yazıldı. Şensi-Gansu-Ningsia Sınır Bölgesi'nde bulunan Merkez Komitesi daha sonra Şansi-Suyuan Kurtarılmış Bölgesi yoluyla Şansi-Cahar-Hebey Kurtarılmış Bölgesi'ne geçti ve 1948 Mayıs'ında batı Hebey Eyaleti'ndeki Pingşan İli'nin Sibaypo köyüne ulaştı.

² 1. Bkz. bu ciltte «Şimdiki Durum ve Görevlerimiz», Not 9. s. 151.

³ Gerici Guomimiang hükümeti 1947 Ekim'inde Demokratik Birlik'in dağıtılmasını emretti. Demokratik Birlik'in bocalayan bazı üyeleri, Guomintang gericilerinin baskısı karşısında Birliği kapattılar

ve faaliyetine son verdiler. Aynı şekilde haklarında Guomintang gericileri tarafından kovuşturma açılan öteki demokratik partiler de o sıralar Guomintang bölgelerinde açıkça faaliyet gösteremiyorlardı. Ocak 1948'de Hong-kong'da yapılan bir toplantıda Şen Cünru ve Demokratik Birlik'in diğer önderleri. Birliğin yönetim organının yeniden kurulmasını ve faaliyetlerine yeniden başlamasını kararlaştırdılar. Gene Ocak ayında, Li Cişen ve Guomintang'ın demokratik kanadının öteki üyeleri Hongkong'da Guomintang Devrimci Komitesini kuldular. Her iki kuruluş da Çin Komünist Partisinin var olan duruma ilişkin tutumunu onayladı ve Komünist Partisi ve diğer demokratik partilerle birlik olma. Çan Kayşek diktatörlüğünü devirme ve ABD'nin Çin'in içişlerine yaptığı silahlı müdahaleye karşı koyma çağrısında bulunan bildiriler yayınladı. O sırada bu sloganları Demokratik Birlik'in bocalayan üyeleri de kabul ettiler.

⁴ Guomintang gericileri 29 Mart 1948 ile 1 Mayıs 1948 tarihleri arasında Nancing'de sahte bir «Milli Meclis» topladılar ve Çan Kayşek'i- «başkan».Li Zungren'i de «başkan yardımcısı» «seçtiler».

⁵ 1948 Mayıs'ında Şansi-Cahar-Hebey Kurtarılmış Bölgesi ile Şansi-Hebey-Şandong-Henan Kurtarılmış, Belgesi birleştirildi; Kuzey Çak Birleşik Yönetim Konseyi ve Kuzey Çin Askeri Belgesi kuruldu. Aynı yılın Ağustos ayında Kuzey Çin Birleşik Yönetim Konseyi'nin adı Kuzey Çin Halk Hükümeti olarak değiştirildi,

⁶ Batı Hebey Ey eyalet'indeki Şiciaçuang, Kuzey Çin'de Halk Kurtuluş Ordusu tarafından kurtarılan ilk büyük şehirdi.

⁷ 1947 Aralık ayında Bay Çungsi Dabie dağlık bölgesine 33 tugayla saldırıya geçti.

⁸ O sıralarda Guomintang ordusunun tamamının aşağı yukarı beş yıl içinde imha edileceği tahmin ediliyordu. Daha sonra bu süre yaklaşık olarak üç buçuk yıla indirildi. Bkz. bu ciltte «Çin'in. Askeri Durumundaki Önemli Değişiklik » s. 274.

ORDUYU ÇALIŞAN BİR GÜÇ HALİNE GETİRELİM¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

4 Şubat tarihli telgrafınızı aldık. Eğitim ve sağlamlaştırma çalışmasını hızlandırmakta ve programdakinden bir ay önce harekete geçmeye hazırlanmakta olunuz çok iyi bir şey.² Lütfen, hiç gevşemeden böyle devam edin. Ama aslında eğitim ve sağlamlaştırma çalışması Mart ayında devam etmelidir; siyasetin incelenmesine ağırlık verilmeli ve büyük şehirleri teslim almak ve yönetmek üzere hazırlık yapılmalıdır. Son yirmi yıldır izlenmekte olan «önce köylük bölgeler, sonra şehirler» şeklindeki formül bundan böyle tersine çevrilecek ve «önce şehirler, sonra köylük bölgeler» formülüne dönüştürülecektir. Ordu sadece savaşılan bir güç değil esas olarak çalışan bir güçtür. Bütün ordu kadroları, şehirlerin nasıl teslim alınacağını ve nasıl yönetileceğini öğrenmelidirler. Şehir çalışmalarında emperyalistlerin Ve Guomindang gericilerinin üstesinden gelmede, burjuvazinin üstesinden gelmede, işçilere önderlik etmede ve işçi sendikaları örgütlemekte, gençliği harekete geçirip örgütlemekte, yeni Kurtarılmış Bölgelerdeki kadrolarla birleşmede ve onları eğitmede, sanayi ve ticareti çekip çevirmede, okulları, gazeteleri, haber ajanslarını ve radyo istasyonlarını yönetmede, cuşişlerini ele almada, demokratik partilere ve halk örgütlerine ilişkin sorunları ele almada, şehirler ile köylük bölgeler arasındaki ilişkileri düzenlemekte, yiyecek, kömür ve diğer günlük ihtiyaçlarla ilgili sorunları çözmede ve para ve maliye işlerini ele almada ustalaşmalıdırlar. Sözün kısası, geçmişte ordu kadrolarımızın ve savaşçılarımızın yabancıları oldukları şehirlerle ilgili bütün sorunlar, bundan böyle onlar tarafından omuzlanmalıdır. Dört ya da beş eyalete yürüyüp buraları işgal etmemiz gerekiyor; şehirlerin yanı sıra geniş köylük bölgelerle ilgilenmek zorunda kalacaksınız. Güneydeki bütün köylük bölgeler yeni kurtarılmış olacakları için, oradaki çalışma kuzeydeki eski Kurtarılmış Bölgelerdeki

çalışmadan temelden farklı olacaktır. Yıl kira ve faizlerin indirilmesi siyaseti uygulanamayacak, kira ve faizlerin ister istemez aşağı yukarı eskisi gibi ödenmesi gerekecektir. Köylük bölgelerdeki çalışmamız ister istemez bu koşullarda yürütülecektir, işte bu yüzden, köylük bölgelerdeki çalışma da yeni baştan öğrenilmek zorundadır. Ama köylük bölgelerdeki çalışmayı öğrenmek, şehirlerdeki çalışmaya göre daha kolaydır. Şehirlerdeki çalışma daha zordur ve incelemekte olduğunuz esas konudur. Eğer kadrolarımız şehirleri yönetmede hızla ustalaşamazlarsa, çok büyük güçlüklerle karşılaşırız. Bütün bu nedenlerle, bütün diğer sorunları Şubat ayı içinde çözmeli ve bütün bir Mart ayının şehirlerde ve yeni Kurtarılmış Bölgelerde nasıl çalışılacağını öğrenmeye ayırmalısınız.

Guomindang'ın sadece bir milyon birkaç yüz bin askeri var ve bunlar çok geniş bir alana dağılmış durumda. Hiç kuşkusuz daha birçok muharebe vereceğiz, ama Huay-Hay harekâtında olduğu gibi büyük çapta çarpışmaların çıkma olasılığı pek azdır hatta böyle bir olasılığın hiç olmadığı ve şiddetli çarpışmalar döneminin kapandığı bile söylenebilir. Ordu hâlâ savaşılan bir güçtür ve-bu konuda en küçük bir gevşeklik göstermemek gerekir; gevşemek yanlış olur. Ama gene de, orduyu çalışan bir güç haline getirme görevini gündeme alma zamanı gelmiştir. Eğer bu görevi bugünden gündeme almaz ve uygulamaya koyulmazsak, son derece büyük bir hata işlemiş oluruz. Güneye orduyla birlikte 53 bin kadro göndermeye hazırlanıyoruz; ama bu çok yetersiz. Sekiz ya da dokuz eyaletin ve birçok büyük şehrin işgali çok büyük sayıda çalışan kadroyu gerektirecektir; ordu bu sorunu çözmek için esas olarak kendi gücüne dayanmalıdır. Odu bir okuldur. Bizim 2 100 000 mevcutlu sahra ordularımız, binlerce üniversite ve liseye bedeldir. Çalışan kadrolarımızı sağlamada esas olarak

orduya dayanmak zorundayız. Bu noktayı açık seçik kavramalısınız. Şiddetli çarpışmalar dönemi artık esas olarak kapandığına göre, ordunun insan gücü ve donatım bakımından takviyesi uygun sınırlar içinde tutulmalı ve mali buhrana yol açmamak için nicelik ve nitelik bakımından çok şey istenmemeli, mükemmeliyetçi davranılmamalıdır. Ciddi olarak göz önünde bulundurmanız gereken bir nokta da budur. Yukarıdaki siyasetler Dördüncü-Sahra Ordusu için de sonuna kadar geçerlidir ve Lin Biao ile Lo Rung-huan yoldaşlardan da bu siyasetlere dikkat göstermeleri istenmiştir. Kang Şeng yoldaşla uzun uzadıya konuştuk ve kendisinden ayın 12'sine kadar hemen sizin oraya gitmesini ve sizinle görüşmesini istedik. Görüştükten sonra, lütfen görüşlerinizi ve ne yapılmasını önerdiğinizi bize telgrafla kimen bildirin. Doğu Çin Bürosu ve Doğu Çin Askeri Bölgesi Karargâhı, güneye yapılacak olan yürüyüşü planlamak üzere Genel Cephe Komitesi ³ve üçüncü Sahra Ordusu Cephe Komitesi'yle yoğun bir çaba içerisinde birlikte çalışmak için hemen Suçov'a taşınmalıdır. Bütün cephe gerisi çalışmalarınızı Şandung Alt Bürosu'na devredin.

Dipnotlar

¹ Bu telgraf, ikinci ve Üçüncü Sahra Ordularından gelen telgrafa cevap olarak, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Devrimci Askeri Komisyonu adına Mao Zedung yoldaş tarafından kaleme alındı. Ayrıca diğer ilgili Sahra ordularına ve Merkez Komitesi bürolarına da gönderildi. Uaosi-Şenyang, Huay Hay ve Peyping-Tiancin harekâtları gibi üç büyük harekâttan sonra şiddetli çarpışmalar döneminin kapandığını göz önüne alan Mao Zedung yoldaş, bu telgrafta, Halk Kurtuluş Ordusu'nun sadece savaştan bir güç olmadığını, aynı zamanda çalışan bir güç olmak zorunda olduğunu ve belirli koşullarda esas olarak çalışan bir güç olması gerektiğini tam zamanında belirtti. Bu siyaset, o dönemde yeni Kurtarılmış Bölgelerdeki kadro sorununun çözülmesinde ve halkın devrimci davasının düzgün bir şekilde gelişmesinin sağlanmasında çok önemli bir rol oynadı. Halk Kurtuluş Ordusu'nun hem savaştan, hem de çalışan bir güç olması konusunda aynı zamanda bkz. bu ciltte «Çin Komünist Partisi Yedinci Merkez Komitesi'nin ikinci Genel Toplantısı'na Rapor», ikinci Bölüm. s. 341

² İkinci ve Üçüncü Sahra Orduları, Yangze Irmağını aşma tarihini 1949 Nisan'ından 1949 Mart'ına almayı planlamışlardı. Gerici Guomintang hükümetiyle yapılan barış görüşmeleri yüzünden ırmağı aşma tarihi Nisan sonlarına ertelendi.

³ Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Devrimci Askeri Komisyonu, Huay-Hay harekâtının ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, 16 Kasım 1948'de Liu Boçeng, Çen Yi, Deng Siaoping, Su Yu ve Tan Çenlin yoldaşlardan oluşan bir Genel Cephe Komitesi kurmayı kararlaştırdı. Sekreterliği Deng Siaoping yoldaş tarafından üstlenilecek olan bu komite, Merkezi Ovalar Sahra Ordusu ve Doğu Çin Sahra Ordusunun birleşik önderliğini üzerine alacak ve Huay-Hay cephesindeki askeri işlere ve harekâta komuta edecekti.

İDEALİST TARİH ANLAYIŞININ İFLASI

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

Çinliler, ABD burjuvazisinin sözcüsü Acheson'a sadece ABD'nin para ve silah, Çan Kayşek'in ise ABD için savaşmak ve Çinlileri katletmek üzere asker sağladığını açıkça itiraf ettiği için değil, aynı zamanda böylece Çinli ilericilere, geri unsurları ikna etmelerinde kanıt sağladığı, için de teşekkür etmelidirler, işte görüyorsunuz, milyonlarca Çinlinin hayatına mal olan son birkaç yıllık büyük, kanlı savaşın ABD emperyalizmi tarafından planlanmış ve örgütlenmiş olduğunu Acheson kendi ağzıyla itiraf ediyor. Çinliler, sadece ABD'nin Çin'deki sözüm ona «demokratik bireycileri» kendi safına almak, bir ABD beşinci kolu örgütlemek ve Çin Komünist Partisi önderliğindeki halk hükümetini devirmek niyetinde olduğunu açıkça ilan ettiği için değil, aynı zamanda böylece Çinlileri ve özellikle liberalizmin belirli ölçüde etkisi altında kalmış olup da, şimdi artık birbirlerine Amerikalılara kanmamak konusunda söz veren ve ABD emperyalizminin el altından çevireceği entrikalara karşı hazırlıklı olan Çinlileri uyandırmış olduğu için de Acheson'a teşekkür borçludurlar. Çinliler, Acheson'a modern Çin tarihi hakkında saçma sapan hikâyeler uydurduğu için de teşekkür borçludurlar. Acheson'un tarih anlayışı, Çinli aydınların bir kesiminin de paylaştığı tarih anlayışıdır, yani burjuva idealist tarih anlayışıdır. Dolayısıyla Acheson'un görüşlerinin çürütülmesi birçok Çinli için yararlı olabilir ve onların ufuklarını genişletebilir. Anlayışları Acheson'un kiyle aynı ya da bazı bakımlardan aynı olanlar içinse daha da yararlı olabilir.

Acheson'un modern Çin tarihi hakkında uydurduğu safsatalar nelerdir? Her şeyden önce Çin devriminin ortaya çıkışını, Çin'deki ekonomik ve ideolojik koşullar açısından ele almaktadır. Bu konuyla ilgili olarak birçok efsane ortaya atmıştır. Acheson şöyle diyor:

18. ve 19. yüzyıllarda Çin'in nüfusu iki katına çıktı ve bu nüfus artışı ülke üzerinde dayanılmaz bir baskı yarattı. Her Çin hükümetinin karşı karşıya kaldığı ilk sorun, bu nüfusun beslenmesi olmuştur. Bugüne kadar bunu kimse başaramamıştır. Guomintang bu sorunu, yasalara birçok toprak reformu yasası ekleyerek çözmeye çalışmıştı. Bu yasalardan bazıları başarısızlığa uğramış, bazılarına ise aldırış bile edilmemiştir. Bugün Milli Hükümetin içinde bulunduğu güç durum, hiç de azımsanmayacak bir ölçüde, Çin'e yeterince yiyecek sağlayamamış olması yüzündendir. Çin komünistlerinin propagandasının büyük bir bölümünü, toprak sorununu çözecekleri yolundaki vaatler oluşturmaktır.

Yukarıdaki sözler kafası berrak olmayan Çinlilere inandırıcı gelebilir. Bu kadar yiyecek bu nüfusu beslemez, öyleyse devrimin nedeni budur. Guomintang bu soruna çözüm getirememiştir ve Komünist Partisi'nin de getirebileceği şüphelidir. «Bugüne kadar bunu kimse başaramamıştır.»

Devrimler, nüfus fazlası yüzünden mi meydana gelir? Gerek Çin'de, gerekse, başka yerlerde, eski ve yeni birçok devrim olmuştur. Bütün bunlar nüfus fazlalığı yüzünden miydi? Çin'de son birkaç bin yıl içinde meydana gelen birçok devrimin nedeni de nüfusun fazla olması mıydı? 174 yıl önce İngiltere'ye karşı yapılan Amerikan Devrimi' de mi nüfus fazlalığı yüzünden olmuştur? Acheson'un tarih bilgisi sıfırdır. Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'ni bile okumamış olduğu anlaşılıyor. Washington Jefferson ve diğerleri İngiltere'ye karşı devrimi, Amerika'daki herhangi bir nüfus fazlalığı nedeniyle değil, Amerikalılar üzerindeki İngiliz baskı ve sömürsü yüzünden yaptılar. Çin halkı feodal bir hanedanı devirdiği her seferinde bunu herhangi bir nüfus fazlalığı yüzünden değil, o

hanedan tarafından ezildiği ve sömürüldüğü için yaptı. Ruslar Şubat Devrimi'ni ve Ekim devrimini herhangi bir nüfus fazlalığı dolayısıyla değil, Çar ve Rus burjuvazisi tarafından ezildikleri için yaptılar. Çünkü bugün bile Rusya'da; nüfusa oranla büyük bir toprak bolluğu vardır. Toprakların son derece geniş, nüfusun ise son derece seyrek olduğu Moğolistan'da, Acheson'un mantığına göre bir devrim düşünülemezdi, fakat bir süre önce burada da devrim gerçekleşmiştir.²

Acheson'a göre, Çin için hiçbir çıkar yol yoktur. 475 milyonluk bir nüfus "dayanılmaz bir baskı"dır ve devrim olsun olmasın, durum ümitsizdir. Acheson buna büyük bir ümit bağlıyor, bu ümidini açıkça belirtmemiş olmasına karşın bu, birtakım Amerikalı gazeteciler tarafından ortaya atılan, Çin Komünist Partisi'nin Çin'in ekonomik sorunlarını çözemeyeceği, Çin'in sürekli bir kargaşa içinde kalmaya devam edeceği ve tek çıkar yolun ABD ekmeği ile yaşamak, yani bir ABD sömürgesi haline gelmek olduğu yolundaki iddialarla birçok kez açığa vurulmuştur.

1911 Devrimi neden başarıya ulaşmadı ve nüfusun beslenmesi sorununu neden çözemedi? Çünkü yalnız Çing Hanedanını devirmekle yetindi; emperyalist ve feodal baskı ve sömürüyü ortadan kaldırmadı.

1926-27 Kuzey Seferi neden başarıya ulaşmadı ve neden nüfusun beslenmesi sorununa bir çözüm getirmedi? Çünkü Çan Kayşek devrime ihanet etti emperyalizme teslim oldu ve Çinlileri ezen ve sömüren karşı-devrimin elebaşı haline geldi.

«Bugüne kadar bunu kimsenin başaramadığı» gerçekten doğru mudur? Kuzeybatı, Kuzey, Kuzeydoğu ve Doğu Çin'deki toprak sorununun daha şimdiden çözülmüş olduğu eski Kurtarılmış Bölgelerde, Acheson'un deyişiyle «bu nüfusu beslemek» diye bir sorun hâlâ var mıdır? ABD Çin'de, oldukça çok sayıda casus ya da sözum ona gözlemci bulundurmıştır. Bunlar nasıl olmuş da bu gerçeği bile ortaya çıkaramamışlardır? Şanghai gibi yerlerde işsizlik ya da nüfusun beslenmesi gibi sorunlar sırf emperyalizm, feodalizm, bürokrat kapitalizm ve gerici Guomintang hükümeti tarafından uygulanan zalim ve vicdansız baskı ve sömürü yüzünden ortaya çıkmıştır. Halk Hükümetinin yönetimi altında, bu işsizlik ve nüfusun beslenmesi sorununun kuzeyde, kuzeydoğuda ve ülkenin diğer yerlerinde olduğu gibi tam olarak çözülmesi, ancak birkaç yıl alacaktır.

Çin'in büyük bir nüfusa sahip olması, çok iyi bir şeydir. Nüfusu daha birkaç kat artsa bile Çin, buna çözüm bulacak yetenektedir; çözüm ise üretimdir. Matthus gibi Batılı burjuva ekonomistlerinin, yiyecek maddelerindeki artışın nüfus artışına ayak uyduramayacağı şeklindeki saçma iddiaları sadece Marksistler tarafından uzun süre önce teoride tamamen çürütülmekle kalmamış, aynı zamanda Sovyetler Birliği'ndeki ve Çin'in Kurtarılmış

Bölgelerindeki devrimlerden sonra, gerçekler tarafından da darmadağın edilmiştir. Nüfusun beslenmesi sorununun devrim ve üretimle çözülebileceği gerçeğinden hareket eden Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, ülkenin dört bir yanındaki Parti örgütlerine ye Halk Kurtuluş Ordusu'na, kendilerini yararlı kişiler haline getirebildikleri ve iflah olmaz birer gerici ya da kötülüğü ile ün salmış birer namussuz olmadıkları sürece eski Guomintang görevlilerinden hiçbirini kovmayıp yerlerinde bırakmaları yolunda emir vermiştir. Durumun çok kötü olduğu yerlerde yiyecek maddeleri ve konutlar paylaşılacaktır. İşlerinden atılan ve geçinecek imkânları olmayanlara iş verilecek ve geçimleri sağlanacaktır. Aynı ilkeye göre isyan ederek bize katılan ya da esir alınan bütün Guomintang askerlerinin geçimini sağlayacağız. Elebaşılar dışında tüm gericilere, pişmanlık gösterdikleri takdirde hayatlarını kazanmaları için bir fırsat tanınacaktır.

Yeryüzünde en değerli şey insandır, insanlar var olduğu sürece, Komünist Partisi önderliğinde her türlü mucize yaratılabilir. Bizler, Acheson'un karşı-devrimci teorisinin çürütücüleriyiz. Biz, devrimin her şeyi değiştirebileceğine ve çok geçmeden hayata bolluk içinde olacağı ve kültürün serpilip gelişeceği, büyük bir nüfusa ye büyük bir ürün zenginliğine sahip yeni bir Çin'in doğacağına inanıyoruz. Bütün karamsar görüşler tamamen temelsizdir.

«Batı'nın etkisi» Acheson tarafından, Çin devriminin ortaya çıkışının ikinci nedeni olarak gösteriliyor. Acheson şöyle diyor:

Üç bin yılı aşkın bir süre boyunca Çinliler, dış etkilerden büyük ölçüde uzak bir şekilde kendi yüksek kültür ve uygarlıklarını geliştirdiler. Askeri istilalara uğradıklarında bile Çinliler, sonunda istilacıyı kendilerine tabi kılmayı ve eritmeyi daima başardılar. Bu yüzden kendilerine dünyanın merkezi ve uygar insanlığın en yüksek ifadesi gözüyle bakmaları doğaldı. Fakat 19. yüzyılın ortasında Çin'in o zamana kadar aşılammış olan tecrit duvarında Batı tarafından bir gedik açıldı. Bu yabancılar daha önceki yabancı akımlarda görülmeyen bir girişkenliği, Batı teknolojisinin eşi görülmemiş gelişmesini ve yüksek bir kültür düzenini beraberlerinde getirdiler. Kısmen bu nitelikler, kısmen de Mançu yönetiminin çürümüşlüğü nedeniyle Batılılar, Çinliler tarafından eritilecek yerde, kaynaşma ve huzursuzluğun" artmasında önemli ' rol oynayan yeni fikirler getirdiler.

Acheson'un söyledikleri kafası berrak olmayan Çinlilere inandırıcı gelebilir: Batıdan yeni fikirlerin gelmesi devrime yol açmıştır.

Devrim kimi hedef almıştı? «Mançu yönetiminin çürümüşlüğü» ve saldırılacak zayıf noktanın bu olması nedeniyle, devrimin Çing Hanedanını hedef aldığı sanılabilir. Fakat burada Acheson'un söyledikleri pek doğru değildir. 1911 Devrimi, emperyalizmi hedef

almıştı. Çinliler devrimde Çing rejimini hedef aldılar, çünkü Çing rejimi emperyalizmin uşağıydı, İngiltere'nin afyon saldırısına karşı verilen savaş, İngiliz-Fransız müttefik kuvvetlerinin saldırısına karşı verilen savaş, Tayping ilahi Krallığının emperyalizmin uşağı Çing rejimine karşı verdiği savaş³, Fransız saldırısına karşı verilen savaş, Japon saldırısına karşı verilen savaş ve sekiz devletin müttefik kuvvetlerinin saldırısına karşı verilen savaş yenilgiyle sonuçlandı; bütün bunların sonunda, emperyalizmin uşağı Çing Hanedanına karşı 1911 Devrimi patlak verdi. 1911 yılına kadarki modern Çin tarihi budur. Peki, Acheson'un deyimiyle «Batının etkisi» nedir? Bu, Marks ve Engels'in 1848 yılında Komünist Partisi Manifestosu'nda. Söyledikleri gibi, Batı burjuvazisinin dünyayı şiddet yoluyla kendi bakış açısına göre yeniden biçimlendirme çabasıdır. Bu etki ya da yeniden biçimlendirme süreci içinde, Batı geleneklerine aşına kompradorlara ve şakşakçılara ihtiyaç duyan Ban burjuvazisi, Çin gibi ülkelerin okullar açmalarına ve dışarıya öğrenci göndermelerine izin vermek zorunda kaldı ve böylece Çin'e «yeni fikirler getirildi.» Buna koşut olarak Çin gibi ülkelerde milli burjuvazi ve proletarya ortaya çıkar. Aynı zamanda köylülük iflasa sürüklendi ve dev bir yarı proletarya doğdu. Böylece Batı burjuvazisi Doğu'da iki insan kategorisi yarattı: Emperyalizmin uşağı olan küçük bir azınlık ve emperyalizme karşı olan ve işçi sınıfı, köylülük, şehir küçük burjuvazisi, milli burjuvazi ve bu sınıflardan gelen aydınlardan oluşan bir çoğunluk. Çoğunluk grubunda yer alanların hepsi, emperyalizmin kendisi tarafından yaratılmış emperyalizmin mezar kazıcılarıdır ve devrim bunlardan kaynaklanır. Sözüm ona Batı'dan fikirlerin gelmesinin «kaynaşma ve huzursuzluğa» yol, açtığını söylemek yanlıştır, aslında emperyalist saldırı direnişe yol açmıştır.

Bu direnme hareketi boyunca uzun bir süre, yani 1840'daki Afyon Savaşından 1919 yılındaki 4 Mayıs Hareketi'nin arifesine kadar yetmiş yılı aşkın bir süre Çinliler, kendilerini emperyalizme karşı korumak için hiçbir ideolojik silaha sahip değildiler. Eski inatçı feodalizmin ideolojik silahları yenilgiye uğramış, boyun eğmek zorunda kalmış ve iflas etmişti. Başka çareleri olmayan Çinliler, kendilerini emperyalizmin anavatanı olan Batı'daki burjuvazinin devrimci dönemindeki cephaneliğinden ödünç alınan devrim teorisi, doğal haklar ve burjuva cumhuriyeti teorisi gibi ideolojik silahlar ve siyasi formüllerle silahlandırmak zorunda kalmışlardı. Çinliler siyasi partiler kurup devrimler yaptılar ve bu yoldan yabancı devletlere karşı direnebileceklerini ve bir cumhuriyet kurabileceklerini sandılar. Fakat bütün bu ideolojik silahlar da, feodalizmin kiler gibi son derece çürük çıktı, yenilgiye uğradı, geri çekildi ve iflas etti.

1917 Rus Devrimi, Çinlileri uyandırdı ve onlara yani bir şey, Marksizm-Leninizm'i öğretti. Çin'de çığır açan bir

olay oldu. Çin Komünist Partisi doğdu. Sun Yatsen bile, bu «ittifakı» savundu. Kısacası, o gün bugündür Çin'in yönelimi değişti.

Emperyalist bir hükümetin sözcüsü olduğundan Acheson pek tabii olarak emperyalizm sözünü ağzına almak bile istemiyor. Kendisi, emperyalist saldırıyı şöyle tarif ediyor: «Bu yabancılar... Girişkenliği beraberlerinde getirdiler.» «Girişkenlik» Ne de güzel bir isim! Bu «girişkenliği» öğrenen Çinliler, İngiltere ya da ABD'ye saldırmadılar ve sadece Çin'de «kaynaşma ve huzursuzluk» yarattılar yani emperyalizme ve onun uşaklarına karşı devrimlere giriştiler. Ancak ne yazık ki, bir keresinde bile başarıya ulaşamadılar; her seferinde «girişkenliğin» mucidi emperyalistler tarafından yenilgiye uğratıldılar. Bu yüzden Çinliler, başka bir şeyi öğrenmeye başladılar ve ne tuhaftır ki, bunun işe yaradığını derhal fark ettiler.

Çin Komünist Partisi, «1920'lerin başında, Rus Devrimi'nin ideolojik etkisiyle örgütlenmişti». Acheson bunda haklıdır. Bu ideoloji, Marksizm-Leninizm'den başka bir şey değildi. Bu ideoloji, Acheson'un «daha önce akımlarda görülmeyen yüksek kültür düzeni» dediği Batı burjuvazisinin ideolojisinden ölçülemeyecek derece üstündür. Bu ideolojinin güçlüğünün su, götürmez kamu, Çin'in eski feodal kültürü ile kıyaslandığında Acheson'ların «yüksek bir kültür düzeni» diye öğünebilecekleri Batı burjuva kültürünün, Çin halkının edindiği yeni Marksist-Leninist kültürle, bilimsel dünya görüşü ile ye sosyal devrim teorisi ile karşı karşıya gelir gelmez yenilgiye uğramasıdır. Çin halkının edindiği bu bilimsel ve devrimci yeni kültür, daha ilk savaşında emperyalizmin uşakları kuzeyli savaş ağalarını; ikincisinde emperyalizmin başka bir uşağı olan Çan Kayşek'in, 25 binli süren Uzun Yürüyüşü⁴ sırasında Çin Kızıl Ordusu'nu durdurma çabalarını; üçüncüsünde Japon emperyalizmini ve onun uşağı Vang Onvey'i yenilgiye uğrattı; dördüncüsünde de Çin üzerinde ABD'nin ve bütün diğer emperyalist devletlerin boyunduruğu ile birlikte onların uşakları olan Çan Kayşek ve bütün diğer gericilerin yönetimine son verdi.

Çin'e girişiyle birlikte Marksizm-Leninizmin, bu ülkede böylesine büyük bir rol oynamasının, nedeni, Çin'in toplumsal koşullarının, bunu gerektirmiş olması, Çin halkının devriminin somut pratiği ile birleştirilmiş olması ve Çin halkı tarafından kavranmış olmasıdır. Nesnel gerçeklerle birleştirilmediği, nesnel olarak var olan ihtiyaçları karşılamadığı ve halk kitleleri tarafından kavranmadığı sürece hiçbir ideoloji en iyisi, hatta Marksizm-Leninizm bile etkili olamaz. Biz tarihi materyalistleriz, tarihi idealizme karşıyız.

Ne tuhaftır ki, «Sovyet doktrini ve pratiğinin, özellikle ekonomi ve Parti örgütü bakımından Dr. Sun Yatsen'in düşünceleri ve ilkeleri üzerinde gözle görülür

bir etkisi olmuştur». Pekâlâ, Dr. Sun üzerinde, Acheson ve benzerlerinin onca övündükleri Batı'nın «yüksek kültür düzeni»nin ne gibi bir etkisi olmuştur? Acheson bundan söz etmiyor. Hayatının en büyük kısmını ülkeyi kurtaracak gerçeği Batı burjuva kültüründe aramaya hasreden Dr. Sun'un sonunda hayal kırıklığına uğrayarak «Rusya'dan öğrenme»ye dönmesi bir rastlantı mıdır? Kuşkusuz değildir. Dr. Sun'un ve onun temsil ettiği çilekeş Çin halkının, «Batı'nın etkisi» karşısında öfkeye kapılarak emperyalizm ve uşaklarına karşı bir ölüm kalım mücadelesi vermek üzere «Rusya ve Komünist Partisi ile ittifak» karan almaları hiç kuşkusuz bir rastlantı değildir. Acheson burada, Sovyet halkının emperyalist saldırganlar olduğunu ve Sun Yatsen'in de saldırganlardan öğrendiğini söylemeye cesaret edemiyor. Peki öyleyse eğer Sun Yatsen, Sovyet halkından öğrenebildiyse ve Sovyet halta da emperyalist saldırganlar değilse, Sun Yatsen'in halefleri olan, kendisinden sonra gelen Çinliler neden Sovyet halkından öğrenmesin? Marksizm-Leninizm sayesinde bilimsel dünya görüşünü ve sosyal devrim teorisini öğrendikleri, bunları Çin'in somut özellikleri ile birleştirdikleri, Çin Halk Kurtuluş Savaşı'nı ve büyük halk devrimini başlattıkları bir demokratik halk diktatörlüğü cumhuriyeti kurdukları için, Sun Yatsen dışındaki Çinlilerden niçin «Sovyetler Birliği'nin boyunduruğu altında» «Komintern'in beşinci kolu» ve «Kızıl emperyalizmin uşakları» diye söz ediliyor? Dünyada bundan daha müthiş bir mantık olabilir mi?

Marksizm-Leninizm'i öğrendiğinden bu yana Çin halkı ruhundaki pasifliği atmış ve inisiyatif sahibi olmuştur. Çağdaş dünya tarihinin Çinlilere ve Çin kültürüne tepeden bakıldığı döneminin, o andan itibaren kapanmış olması gerekir. Büyük, muzaffer Çin Halk Kurtuluş Savaşı ve büyük halk devrimi, Çin halkının büyük kültürünü canlandırmıştır ve canlandırmaktadır. Manevi bakımdan Çin halkının bu kültürü daha şimdiden kapitalist dünyadakilerin hepsinden üstündür, örneğin ABD Dışişleri Bakanı Acheson ve benzerlerini alalım, Bunların modern Çin'i ve modern dünyayı kavrayış düzeyleri, Çin Halk Kurtuluş Ordusu'nun sıradan bir erinin kavrayışından daha geridir.

Bu noktaya kadar Acheson, güç bir metin, üzerinde ders veren bir burjuva profesörü gibi, Çin'deki olayların neden ve sonuçlarını araştırıyormuş pozuna bürünmüştür. Çin'de devrim, birinci olarak nüfus fazlalığı yüzünden, ikinci olarak da Batı fikirlerinin itici gücüyle olmuş. Bakıyorsunuz kendileri nedensellik teorisinin bir savunucusu olarak görünüyor. Fakat bundan sonrasına baktığınızda bu sıkıcı ve sahte nedensellik teorisinin bu kadarcığından bile eser kalmıyor ve insan kendisini anlaşılmaz bir olaylar yığınıyla karşı karşıya buluyor. Her nasılsa, birbirlerine karşı kuşku ve nefret duyan Çinliler iktidar ve para için kendi aralarında dövüşüyorlar, iki rakip

parti olan Guomintang ile Çin.

Komünist Partisi'nin görece moral güçlerinde, izah edilemez bir değişiklik oluyor ve birinin morali birden sıfırın altına düşerken ötekinkini kor ateş kesiliyor. Sebep nedir? Kimse bilmiyor. Dean Acheson tarafından temsil edilen ABD'nin yüksek kültür düzeninin özündeki mantık işte budur.

Dipnotlar

¹ Kuzey Amerika halkının İngiliz sömürge yönetimine karşı çıktığı ve Bağımsızlık Savaşı diye bilinen 1775-1783 burjuva devrimi.

² 1921-1924 yılları arasındaki kurtuluş mücadelelerinde Moğolistan Devrimci Halk Partisi'nin önderliği altında Moğolistan halkı, her ikisi de Japon emperyalizmi tarafından desteklenen Rus Beyaz Muhafızlarının haydut çetelerini ve Çin'in Kuzeyli savaş ağalarının silahlı kuvvetlerini (ülkeden sürdü, Moğolistan'daki feodal yönetimi devirdi ve Moğolistan Halk Cumhuriyeti'ni kurdu.

³ Tayping ilahi Krallığı Savaşı, 19. yüzyılın ortalarında Çing Hanedanının feodal yöne timine ve uyguladığı milli baskıya karşı köylülerin bir devrimci savaşıydı. Bu devrimin önderleri olan Hung Siuçuan, Yang Siuçing ve diğerleri, Ocak 1851'de Guangsi'de bir ayaklanana düzenleyerek Tayping ilahi Krallığının kurulduğunu ilan ettiler.

1852 yılında köylü ordusu Guangsi'den kuzey e ilerledi ve Hunan, Hubey, Ciangsi ve Anhuy Eyaletlerinden geçerek 1853'te aşağı Yangze havzasının başlıca şehri olan Nancing'i ele geçirdi. Bundan sonra köylü ordusunun kuvvetlerinden bir kısmı kuzeye doğru ilerlemeye devam ederek Kuzey Çin'deki önemli bir şehir olan Tiancin'in yakınlarına kadar sokuldu. Tayping Ordusu'nun, işgal ettiği yerlerde istikrarlı us bölgeleri kurmaması ve Nancing'i başkent yaptıktan sonra ordudaki yönetici grubun birçok siyasi ve askeri hata yapması yüzünden Çing hükümetinin ve saldırgan İngiltere, ABD ve Fransa'nın ortak karşıdevrimci kuvvetlerinin saldırısı karşısında tutunama-yan ordu 1864 yılında yenilgiye uğradı.

⁴ 1934 Ekim'inde Cin işçi ve Köy» Kızıl Ordusu'nun Birinci, Üçüncü ve Besinci Grup Orduları (yani Merkezi Kızıl Ordu diye de bilinen Kızıl Ordunun Birinci Cephe Ordusu) batı Pucaen'deki Çangdung ve Ninghua'dan ve güney Ciangsi'deki Ruycin Yutu ve diğer yerlerden hareket ederek büyük bir stratejik hareket başlattılar. Kızıl Ordu, bu yürüyüşte Fucien, Ciangsi, Guangdung, Hunan, Guangsi, Ouycov, Sicuan, Yunnan, Sikang, Gansu ve Şensi gibi on bir eyaletten geçerek, karlı dağları ve ıssız bozkırları açarak, sayısız güçlüklerle göğüs gererek ve düşmanın peş peşe giriştiği kuşatma, takip ve engelleme ve durdurma harekâtlarını boşa çıkararak 25 bin K (12.500 kilometre) yol kat etti ve sonunda, 1935 Ekim'inde muzaffer bk şekilde kuzey Şansi'deki devrimci üs bölgesine ulaştı.

GERÇEK DEVRİMCİLER OLUN¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Bu toplantıda, geçtiğimiz dönemdeki deneyimlerimiz özetlendi ve çeşitli yol gösterici ilkeler saptandı.

Bu çalışmayı, bütün milliyetlerin, demokratik sınıfların, demokratik Partilerin ve halk örgütlerinin temsilcilerinin ve her meslektan demokrat kişilerin katıldığı bu birleşimde hep birlikte yaptık. Tartışmalara katılanlar yalnızca Halk Siyasi Danışma Konferansı Milli Komitesi'nin üyeleri değildi, Merkezi Halk Hükümeti'nin ve büyük yönetim bölgelerinin², eyaletlerin ve merkeze bağlı şehirlerin halk hükümetlerinin (ya da askeri ve idari komisyonlarının) birçok kadrosu, bütün çevrelerden eyalet ve merkeze bağlı şehir kademesindeki halk konferanslarının danışma komitelerinin temsilcileri³ ve özel olarak çağrılmış birçok yurtsever kimse de toplantıya katıldı ve tartışmalarda yer aldı. Böylece bütün kesimlerin düşüncelerini toplamayı, geçmiş çalışmamızı gözden geçirmeyi ve bundan sonrası için yol gösterici ilkeler saptamayı başardık. Bu yöntemi kullanmaya devam edeceğimiz ve büyük yönetim bölgeleri, eyaletler ve merkeze bağlı şehirlerin halk hükümetlerinin de (ya da askeri ve idari komisyonlarının da) bu yöntemi benimseyeceğini umarım. Bugüne kadar komite toplantılarımız birer danışma toplantısı niteliğinde oldu. Ama pratikte Merkezi Halk Hükümeti, doğal olarak yapması gerektiği gibi, toplantılarımızda alınan kararları onaylayacak ve yürürlüğe koyacaktır.

Milli Komite'nin çalışmalarına ilişkin raporu ve Merkezi Halk Hükümeti'nin çalışmalarına ilişkin çeşitli raporları oybirliğiyle onayladık. Bunlar toprak reformuna, siyasi, askeri, iktisadi ve mali çalışmalara, vergilendirmeye, kültür ve eğitime ve adliye çalışmalarına ilişkin raporlardır. Bunların hepsi de iyidir. Bu raporlarda geçmiş çalışmalarımızdan edindiğimiz deneyimler düzgün bir biçimde özetlenmiş ve bundan sonraki çalışmalarımız için yol gösterici ilkeler saptanmıştır. Yeni devletimizin kurulmasından bu yana her alanda çalışma başladığından ya da çalışma her alanda genişlediğinden, toplantımızın

gündeminde birçok madde vardı. Ülkenin dört bir yanında halk olanca gücüyle bütün cephelerde büyük ve gerçek bir devrimci halk mücadelesi, askeri, iktisadi, ideolojik ve toprak reformu cephelerinde eşi görülmemiş derecede büyük bir mücadele vermektedir ve bütün alanlardaki çalışmalar özetlenmeyi beklemekte ve yol gösterici ilkelere ihtiyaç duymaktadır. Gündemimizde bu kadar çok madde bulunmasının nedeni işte buydu. Yasanın öngördüğü üzere yılda iki toplantı yapacağız; bunlardan birinin gündemi dopdolu olacak, öbürünün gündemiyse o kadar dolu olmayacak. Yapmamız gereken iş budur. Çünkü Çin, nüfusu 475 milyonu geçen büyük bir ülkedir ve üstelik de halk devriminin tarihi bir aşamasında bulunmaktadır. Kaldı ki yaptığımız da bundan başka bir şey değildir ve ben doğru bir iş yaptığımızı kanıslındayım.

Bu toplantımızın, merkezi konu eski toprak sisteminin dönüştürülmesi sorunu olmak üzere, birçok tartışma konusu vardı. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından önerilen ve bizim de bazı yararlı düzeltmeler ve eklemeler yaptığımız Toprak Reformu Yasası Taslağını⁴ kabul etmiş bulunuyoruz. Bu iyi bir şey. Yeni Çin'in köylük bölgelerde yaşayan yüz milyonlarca nüfusu kurtuluş olanağı ele geçirdiği ve ulusumuz sanayileşmenin temel koşuluna kavuştuğu için çok sevinçliyim ve onları kutlamak isterim. Köylüler Çin'in nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır. Devrimde zafer onların yardımıyla kazanılmıştır ve ülkenin sanayileştirilmesi de gene onların yardımıyla mümkün olacaktır. Bu nedenle, işçi sınıfı, köylülerin toprak reformunu gerçekleştirmesine canla başla yardımcı olmalıdır; şehir küçük burjuvazisi ve milli burjuvazi de destek vermeli, bütün demokratik Partiler ve halk örgütleri ise daha fazla destek vermelidir. Yeni Demokrasi tarihi döneminde savaş ve toprak reformu, Çin'deki herkesin ve her siyasi Partinin vermek zorunda olduğu iki sınavdır. Devrimci halkın yanında yer alan herkes devrimcidir. Emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizmin yanında

yer alan herkes karşıdevrimcidir. Devrimci halkın yanında uygulamada değil de, sadece lafta yer alanlar, lafta devrimcidirler. Lafta olduğu kadar uygulamada da devrimci halkın yanında yer alanlar, gerçek devrimcidirler. Savaş sınavı esas olarak sona ermiştir; bu sınavdan hepimiz, bütün ülke halkını hoşnut kılacak biçimde alınımızın akıyla çıktık. Şimdi artık toprak reformu sınavını vermemiz gerekiyor; ben, savaş sınavında olduğu gibi bu sınavı da alınımızın akıyla vereceğimizi umuyorum. Bu konuda daha fazla kafa yoralım, daha fazla düşünce alışverişinde bulunalım, düşüncelerimizi berraklaştıralım, uygun adım yürüelim ve büyük bir anti-feodal cephe oluşturalım; o zaman halka önderlik edebilir ve halkın bu sınavı başarıyla vermesine yardımcı olabiliriz. Savaş ve toprak reformu sınavları verildiği zaman, geriye kalan sınavı, yani sosyalizm sınavını, ülke çapında sosyalist inşaa sınavını vermek kolay olacaktır. Devrimci savaşa ve toprak sisteminin devrimci dönüşümüne katkıda bulunmuş ve önümüzdeki iktisadi ve kültürel inşaa yıllarında da böyle yapmaya devam edecek olanlara gelince, özel sanayiye devletleştirme ve tarımı toplumsallaştırmanın (ki buna daha çok zaman vardır) vakti geldiğinde halkımız onları unutmayacak ve onlar parlak bir geleceğe sahip olacaklardır, işte ülkemiz düzgün bir biçimde böyle ilerlemektedir; ülkemiz savaştan geçmiştir ve şimdi de yeni demokratik reformlardan geçmektedir; ileride, ekonomimiz ve kültürümüz serpilip boy attığında, koşullar olgunlaştığında ve geçiş, ulusumuz tarafından tamamen uygun görülüp onaylandığında, ülkemiz, telaş etmeden ve uygun düzenlemeleri yaparak yeni sosyalizm dönemine girecektir. Halkın güven duyması ve «istenip istenmeyeceğimi ve ben hizmet etmek istesem bile, bana halka hizmet olanağının verilir verilmeyeceğini bilmiyorum» şeklindeki kaygılarını bir yana atması için bir noktayı açıklığa kavuşturmayı gerekli görüyorum. Hayır, böyle olmayacaktır. Halkın ve onun hükümetinin, bir kimseyi reddetmesi ya da ona geçimini sağlama ve ülkeye hizmet etme fırsatı tanımaması için hiçbir neden yoktur; yeter ki, o kimse halka gerçekten hizmet etmek istesin, halk güçlüklerle karşılaştığı zaman gerçekten yardım etmiş ve iyi bir iş yapmış ve yarı yolda vazgeçmeksizin iyi bir iş yapmaya devam ediyor olsun.

Bu yüce amacımız uğrunda, uluslararası alanda Sovyetler Birliği, Halk Demokrasileri ve her yerdeki barış ve demokrasi güçleriyle sınıksız birleşmeliyiz; bu konuda en küçük bir duraksama ve bocalama gösterilmemelidir. Ülke içinde, bütün milliyetlerle, demokratik sınıflarla, demokratik Partilerle, halk örgütleriyle ve yurtsever demokratlarla birleşmeli ve daha şimdiden var olan büyük bir saygın devrimci birleşik cepheyi sağlamlaştırmalıyız. Kim bu devrimci birleşik cephenin sağlamlaştırılmasına katkıda bulunuyorsa, doğru bir iş yapmaktadır ve onu bağrımıza basarız. Kim bu sağlamlaştırmaya zarar veriyorsa, yanlış bir iş yapmaktadır ve ona karşı çıkarız. Devrimci birleşik

cepheyi sağlamlaştırmak için eleştiri ve özeleştiriyi yöntemini kullanmalıyız. Bu yöntemin uygulanmasında ana ölçüt, şimdiki temel yasamız, yani Ortak Programdır. Bu toplantıda, Ortak Programa dayanarak eleştiri ve özeleştiriyi yaptık. Bu, her birimizi gerçeği savunmaya ve hataları düzeltmeye yönelten eşsiz bir yöntemdir; bir halk devletinde bütün devrimci halkın kendini eğitmesi ve yeniden kalıba dökmesi için tek doğru yöntemdir. Demokratik Halk diktatörlüğü iki yöntem kullanır. Düşmana karşı diktatörlük yöntemini kullanır, yani gerektiği kadar uzun bir dönem boyunca onların siyasi faaliyete katılmalarına izin vermez ve onları Halk Hükümeti'nin yasalarına boyun eğmeye ve çalışmaya zorlar ve bu çalışma içinde yeni insanlar haline gelmelerini sağlar. Halka karşı ise, tam tersine, zorlama yöntemini değil, demokrasi yöntemini kullanır, yani halkın siyasi faaliyete katılmasına izin vermek zorundadır; ama halkı şunu ya da bunu yapmaya zorlamaz, tam tersine halkı eğitmek ve ikna etmek için demokrasi yöntemini kullanır. Bu eğitim, halkın kendi kendini eğilmesidir ve bunun temel yöntemi de eleştiri-özeleştiri. Bu yöntemin, ülkedeki bütün milliyetler, demokratik sınıflar, demokratik Partiler, halk örgütleri ve yurtsever demokratlar tarafından kullanılacağını umuyorum.

Dipnotlar

¹ Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı Birinci Milli Komitesi'nin 2. Toplantısında yapılan kapanış konuşması.

² O sıralar ülke Kuzeydoğu, Kuzey Çin, Doğu Çin, Merkezi Güney, Güneybatı ve Kuzeybatı diye altı büyük idari bölgeye ayrılmıştı. Bu bölgelerin her birinde Çin Komünist Partisi Merkez Komitesini temsil eden bir büro vardı. Kuzey Çin dışında kalan beş bölgeden her biri kendi yönetim organına sahipti. Kuzeydoğu'daki yönetim organına halk hükümeti adı verilmişti, öteki dördündeki yönetim organları ise askeri ve idari komisyon adıyla anılıyordu. 1952 Kasım'ında bunların hepsine yönetim konseyi adı verildi ve Kuzey Çin'de de bir yönetim konseyi kuruldu. 1954 yılında bütün yönetim konseyleri kaldırıldı.

³ Eyalet ve şehir kademesinde bütün çevrelerden halk konferanslarının danışma komiteleri, aynı kademedeki bütün çevrelerden halk konferansları tarafından seçiliyordu. Halk konferansları toplantı halinde olmadığı zamanlar danışma komiteleri konferans kararlarının halk hükümetleri tarafından yerine getirilmesine yardımcı olmakla görevliydi.

⁴ Burada «Çin Halk Cumhuriyeti Toprak Reformu Yasası Taslağı» kastediliyor. 14 Haziran 1950'de Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, taslağı, tartışılmak üzere Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı'nın Birinci Milli Komitesinin 2. Toplantısına sundu. Taslak bu toplantıda tartışıldıktan ve onaylandıktan sonra, Merkezi Halk Hükümet Konseyi tarafından kabul edildi. Aynı yılın 30 Haziran'ında Merkezi Halk Hükümetinin Başkanı Mao Zedung, «Çin Halk Cumhuriyeti Toprak Reformu Yasası'nı resmen ilan etti.

KARŞI DEVRİMCİLERİN BASTIRILMASINDA PARTİNİN KİTLE ÇİZGİSİ İZLENMELİDİR¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

1. Bugünlerde ülkenin dört bir yanında süregelen karşı-devrimcilerin bastırılması hareketi büyük, şiddetli ve karmaşık bir mücadeledir. Bu çalışmada izlenen ve etkili olduğu her yerde kanıtlanmış bulunan çizgi, Partinin kitle çizgisidir. Bu da, önderliğin Parti komitelerinde olması, bütün Parti üyelerinin seferber edilmesi, kitlelerin seferber edilmesi, bütün çevrelerden demokratik Partilerin ve demokrat kişilerin katı iması, birleşik planlama, birleşik eylem, tutuklanacak ya da idam edileceklerin listelerinin titizlikle incelenmesi, mücadelenin farklı aşamalarındaki taktiklere dikkat edilmesi, yaygın propaganda ve eğitim (haksızlığa uğramış olanların suçlamalarını ortaya getirebilecekleri ve suç kanıtlarının ortaya dökülebileceği çeşitli türden konferanslar, kadro toplantıları, forumlar ve mitingler düzenlemek ve her aileyi ve her bireyi harekettten haberdar edebilmek için filmler, slaytlar, sahne gösterileri, gazeteler, broşür ve bildiriler aracılığıyla propaganda yapmak), kapalı kapılar ardında çalışmanın ve gizliliğin bir yana bırakılması ve acelecilik sapmasına kararlılıkla karşı çıkılması demektir. Bu çizgiye tamamen bağlı kalındığı yerlerde, çalışma tamamen doğrudur. Bu çizgiye uyulmadığı yerlerde, çalışma yanlıştır. Bu çizgiye tamamen değil de, genel olarak bağlı kalındığı yerlerde, çalışma tamamen doğru değil, genel olarak doğrudur. Biz bu çalışma çizgisinin, karşıdevrimcileri bastırma mücadelesinin derinleştirilmesi ve tam bir başarı sağlanması için bir güvence olduğuna inanıyoruz. Önümüzdeki günlerde karşı-devrimcilerin bastırılmasında bu çizgiye tamamen bağlı kalmak kesinlikle zorunludur. Burada daha da önemli olan, tutuklanacak ya da idam edilecek kişilerin listelerinin dikkatle incelenmesi ve yaygın propaganda ve eğitimin iyi bir şekilde yapılmasıdır. Her iki işi de iyi yaparsanız, hatalar önlenmiş olur.

2. Öldürülecek karşı-devrimcilerin sayısı belirli sınırlar içinde tutulmalıdır. Burada izlenmesi gereken ilke şudur: Adam öldürmüş ya da daha başka ciddi suçlar işlemiş ve halkın öfkesinin yatıştırılması için idam edilmeleri zorunlu olanlar ve milli çıkarlara son derece ciddi zararlar vermiş olanlar duraksamaksızın ölüm cezasına çarptırılmak ve vakit geçirmeden idam edilmelidirler. Suçları idam cezasını gerektirdiği halde, adam öldürmemiş ve halkın büyük nefretini toplamamış ya da milli çıkarlara ciddi zararlar vermekle birlikte son derece ciddi zararlar vermemiş olanlara gelince, burada izlenmesi gereken tutum, idam cezasını vermek, bu cezayı iki yıl ertelemek ve nasıl davranacaklarını görmek üzere bunları zorunlu çalışmaya tabi tutmaktır. Birisinin tutuklanıp tutuklanmamasının tartışmalı olduğu durumlarda asla tutuklama yoluna gidilmemesi gerektiği ve bunun tersi bir davranışın yanlış olacağı; birisinin idam edilip edilmemesinin tartışmalı olduğu durumlarda asla idam yoluna gidilmemesi gerektiği ve bunun tersi bir davranışın yanlış olacağı açıkça belirtilmelidir.

3. Karşı-devrimcileri bastırma hareketinin şiddetli olduğu bu sıralarda «sol» sapmaları önlemek amacıyla, 1 Haziran tarihinden başlayarak geçerli olacak şekilde, şimdiye kadar çok az idam cezasının verildiği yerler de içinde olmak üzere ülkenin bütün bölgelerinde, tutuklama yetkisinin yalnızca bölge yetkililerine ve idamları onaylama yetkisinin de yalnızca eyalet yetkililerine ait olması ve bunların eyalet merkezinden uzak yerlere bu tür davalara bakmak üzere temsilciler göndermesi kararlaştırılmıştır. Hiçbir yerel birim bu kararın değiştirilmesini isteyemez.

4. Bugünden itibaren, «orta tabaka»da ve «iç tabaka»da gizlenmiş karşı-devrimcileri planlı bir biçimde ayıklamaya başlamak gerekmektedir. Merkez Komitesi'nin talimatı uyarınca, kurtuluştan bu yana yer-

lerinde bırakılmış bütün görevliler arasında ve son zamanlarda çalışmalarımıza katılmış aydınlar arasında bu yaz ve güz mevsimlerinde, düzeltme hareketi biçimini alacak bir ön ayıklama yapılması kararlaştırılmıştır. Bundan amaç, durumu değerlendirmek ve göze çarpan birtakım sorunları çözmektir. İzlenmesi gereken yol, karşı-devrimcilerin bastırılmasıyla ilgili belgeleri incelemek, yukarıda sözü geçen görevliler ve aydınlar (hepsi değil) arasından içten ve dürüst bir tutum takınma yönünden su götürür bir sicile sahip olanları, geçmişlerini bütün açıklığıyla ortaya koymaya ve şimdiye kadar içlerinde sakladıklarını bir bir ortaya dökmeye çağırmaktır. Bu «içini açma» kampanyasının başına ilgili örgütün önder üyesi getirilmeli, gönüllülük ilkesi uygulanmalı ve baskıya başvurulmamalıdır. Her örgüt için süre kısa olmalı, uzatılmamalıdır. Benimsenmesi gereken taktik, kışın yapılacak ikinci bir ayıklamaya hazırlık olarak, çoğunluğu kazanmak ve azınlığı tecrit etmektir. Bu ayıklama ilkönce önder organlarda, kamu güvenlik organlarında ve diğer hassas bölümlerde yürütülmeli ve daha sonra da elde edilen tecrübe yaygınlaştırılmalıdır. Devlet daireleri, okullar ve fabrikalardaki bu ayıklama sırasında, Parti üyelerinin yalnız başlarına hareket etmelerini önlemek amacıyla bu çalışmaları yöneten komitelerde Partili olmayanların da bulunması gereklidir.

5. Bugün karşıdevrimcilerin bastırılması için verilen büyük mücadelede, her yerde kitleler arasında kamu güvenlik komiteleri kurulmalıdır. Bu komiteler, köylük bölgelerde her bucakta ve şehirlerde her daire ve örgütte, okulda, fabrikada ve mahallede halk tarafından seçilmelidir. Komite üyelerinin sayısı üçe kadar inebilir ve on bire kadar çıkabilir; kamu güvenliğini sağlamak üzere komitenin birleşik cephe tipinde bir örgüt olması için komiteye Partili olmayan güvenilir yurt-severler de alınmalıdır. Hükümetin ve alt kademedeki kamu güvenlik organlarının önderliği altında, bu komiteler, karşıdevrimcilerin yok edilmesi, hainlere ve casuslara karşı önlem alınması ve milli ve kamu güvenliğimizin korunması gibi konularda halk hükümetine yardımcı olmaktan sorumludurlar. Kötü unsurların içeri sızmalarını önlemek üzere, toprak reformunun tamamlandığı köylük bölgelerde ve karşı-devrimcileri bastırma çalışmasının iyice ilerlediği şehirlerde bu komitelerin kuruluş çalışmaları iyi bir şekilde yönlendirilmelidir.

Dipnotlar

¹ Kamu Güvenliğine ilişkin Üçüncü Milli Konferansın karar taslağını gözden geçirdiği zaman Mao Zedung yoldaş tarafından eklenen talimatlar.

“ÜÇ KÖTÜLÜĞE” VE “BEŞ KÖTÜLÜĞE” KARŞI MÜCADELE¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

1

Yiyiciliğe ve savurganlığa karşı mücadele, bütün Partiyi ilgilendiren önemli bir sorundur; bu soruna büyük bir dikkat göstermenizi da ha önce de söylemiştik. Bütün Parti içinde, büyük, orta büyüklükte ve küçük bütün yiyicilik olaylarını olduğu gibi açığa çıkaracak ve bir yandan yeniden kötü yola sapmamaları için orta büyüklükteki ve küçük yiyicileri eğitme ve yeniden kalıba dökme tutumunu izlerken, diğer yandan da esas darbeleri en büyük yiyicilere yöneltecek iyi bir temizliğe ihtiyacımız vardır. Parti üyelerimizden birçoğunun burjuvazi tarafından yozlaştırılması gibi ciddi bir tehlikeyi önlememiz, daha Yedinci Merkez Komitesi'nin 2. Genel Toplantısında önceden görülmüş olan bu duruma son vermemiz ve o zaman saptanmış olan yozlaşmayla mücadele ilkesini gerçekleştirmemiz ancak böyle mümkün olabilir Bütün bunlara dikkat göstermeyi unutmayın.

(30 Kasım 1951)

2

Kadroların burjuvazi tarafından yozlaştırılmasının ciddi yiyicilik olaylarıyla sonuçlanması olgusuna özel bir dikkat gösterilmelidir. Yiyicilik olaylarına karışanları kesinlikle yakalayın, açığa çıkarın ve cezalandırın ve bunu önemli bir mücadele olarak görün.

(30 Kasım 1951)

3

Yiyiciliğe, savurganlığa ve bürokrasiye karşı mücadeleye en azından karşıdevrimcileri bastırma mücadelesi kadar önem verilmelidir. Karşı devrimcileri bastırma mücadelesinde olduğu gibi bu mücadelede de, demokratik partiler ve hayatın bütün kesimlerinden insanlar da içinde

olmak üzere geniş kitleler seferber edilmeli, bu mücadele halka geniş çapta tanıtılmalı, önder kadrolar doğrudan doğruya mücadelenin başına geçmeli ve mücadelede yer almalı ve herkes kendi hatalarını ortaya dökmeye ve başkalarının suçlarını bildirmeye çağrılmalıdır. Önemsiz olaylarda suçlular eleştirilmeli ve eğitilmelidir. Önemli olaylardaysa suçlular görevden uzaklaştırılmalı, cezalandırılmalı ya da çalıştırılarak düzeltilmek üzere, hapis cezasına çarptırılman, en berbatlarıysa kurşuna dizilmelidir. Bu sorun ancak bu yollardan çözülebilir.

(8 Aralık 1951)

4

Rüşvet yedirme, vergi kaçırma, devlet malını çalma, devlet sözleşmelerinde dalavere yapma ve ekonomik bilgi çalma yoluyla yasaları çiğneyen kapitalistlere karşı geniş çapta, kararlı ve kapsamlı bir mücadele verebilmek için bütün şehirlerde ve en başta da büyük ve orta büyüklükteki şehirlerde işçi sınıfına dayanmalı, yasalara uyan kapitalistlerle ve şehir halkının diğer kesimleriyle birleşmeliyiz. Bu mücadeleyi, Parti, hükümet, ordu ve kitle örgütleri içinde yürütülmekte olan yiyiciliğe, savurganlığa ve bürokrasiye karşı mücadeleye eşgüdüm içinde sürdürmeliyiz. Bu, hem zorunlu, hem de son derece yerindedir. Bu mücadelede bütün şehirlerdeki Parti örgütleri, sınıfların ve kitlelerin güçlerini titizlikle düzenlemeli ve mücadele süreci içinde «beş kötülüğe» karşı bir birleşik cephenin hızla oluşabilmesi için çelişmelerden yararlanma, bölünmeler yaratma, çoğunlukla birleşme ve azınlığı tecrit etme taktiklerini benimsemelidirler. Büyük bir şehirde, «beş kötülüğe» karşı mücadele iyice kızıştığında, böyle bir birleşik cephenin aşağı yukarı üç hafta içinde oluşması pekâlâ mümkündür. Bu birleşik cephe oluştuğu zaman, en ağır suçları işlemiş

olan gerici kapitalistler tecrit olacak ve devlet, fazla bir muhalefetle karşılaşmadan para cezası, el koyma, tutuklama, hapis cezası ya da idam gibi uygun cezaları verebilecek kadar güçlü bir durumda bulunacaktır. Bütün büyük şehirlerimizde (eyalet merkezleri de içinde olmak üzere) şubat ayının ilk on günü içinde «beş kötülüğe» karşı mücadele başlatılmalıdır. Lütfen, hazırlıklara hemen girişin.

5

(26 Ocak 1952)

(1) «Beş kötülüğe» karşı girişilen harekette, sanayi ve ticaret birimlerinin ele alınmasındaki temel ilkeler şunlardır: Geçmişteki suçlara karşı yumuşaklık, yeni suçlara karşı sertlik (örneğin, kaçırılmış olan vergilerin ödenmesi genel olarak 1951'den öncesini kapsamamalıdır); çoğunluğa karşı yumuşaklık, azınlığa karşı sertlik; suçlarını kabul edenlere karşı yumuşaklık, suçlarını kabul etmeye yanaşmayanlara karşı sertlik; sanayi alanında yumuşaklık, ticaret alanında sertlik ve genel olarak ticaret alanında yumuşaklık, ticari spekülasyon alanında sertlik. Bütün kademelerdeki Parti komiteleri «beş kötülüğe» karşı girişilen harekette bu ilkelere bağlı kalmalıdır.

(2) «Beş kötülüğe» karşı hareketle ilgili olarak, özel sanayi ve ticaret işletmeleri beş kategoriye ayrılmalıdır: Yasalara bağlı kalanlar, yasalara esas olarak bağlı kalanlar, yasalara kısmen bağlı kalıp kısmen de yasaları çiğneyenler, yasaları ciddi ölçüde çiğneyenler ve yasaları tamamen çiğneyenler. Büyük şehirlerde ilk üç kategori aşağı yukarı yüzde 95'i, son iki kategoriye yaklaşık olarak yüzde 5'i meydana getirmektedir. Farklı büyük şehirlerdeki yüzdeler küçük değişikliklere karşın kabaca aynıdır. Orta büyüklükteki şehirlerdeyse, yüzdeler bu rakamlardan oldukça farklıdır.

(3) Bu beş kategori, kapitalistler ve kapitalist olmayan bağımsız zanaatkârlar ve küçük tüccarlar için de geçerlidir, ama sokak satıcıları için geçerli değildir. Büyük şehirlerdeki sokak satıcılarına şimdilik dokunulmayabilir, ama bağımsız zanaatkârlar ve küçük tüccarların ele alınmasında yarar vardır. Orta büyüklükteki şehirlerde bu hareket sırasında hem bağımsız zanaatkârlar ve tüccarların, hem de sokak satıcılarının ele alınması doğru olur. Büyük ve orta büyüklükteki şehirlerimizde, (bazıları çırak çalıştırmakla birlikte) işçi ya da tezgâhtar çalıştırmayan çok sayıda bağımsız zanaatkâr ve tüccar vardır. Bunların birçoğu yasalara uymakta, birçoğu da yasalara esas olarak uymakta, ama kısmen de yasaları çiğnemektedir (örneğin, küçük çapta vergi kaçırma gibi hesabı sorulacak küçük suçları vardır); küçük bir bölümüyse kısmen yasalara uymakta, kısmen de yasaları çiğnemektedir, bunlar daha büyük çapta vergi kaçırmışlardır. Bugünkü «beş kötülüğe» karşı harekette oldukça büyük sayıda küçük kapitalisti ele almalı, bunlar hakkında hüküm vermeli ve sayıları küçük-kapitalistlerle aşağı yukarı aynı olan bağımsız zanaatkâr

ve tüccarlara karşı da mümkün olduğu kadar aynı şekilde davranmalıyız. Bu, bugünkü hareketin ve önümüzdeki ekonomik inşanın yararına olacaktır. Gerek küçük kapitalistlerin, gerekse bağımsız zanaatkâr ve tüccarların genellikle ciddi suçları yoktur ve bunlar hakkında hüküm vermek güç değildir. Böyle davranırsak, kitlelerin desteğini kazanırız. Ama eğer bazı şehirler, ilkönce sanayi ve ticaret işletmeleri hakkında hüküm vermeyi, bağımsız zanaatkâr ve tüccarlar hakkındaki hükümleri ise ertelemeyi uygun görüyorlarsa, bu da usule uygundur.

(4) Şehirlerdeki somut duruma bakarak, daha önce dört kategoriye ayırdığımız sanayi ve ticaret işletmelerini yeniden sınıflandırarak beş kategoriye ayırmayı kararlaştırdık. Yani yasalara uyanlar kategorisine girenler, yasalara uyanlar ve yasalara esas olarak uyanlar diye ayrılacak, öteki üç kategoriye aynı kalacaktır. Pekin'deki 50 bin sanayi ve ticaret birimi içinde (bağımsız zanaatkâr ve tüccarlar bunun içinde, sokak satıcılarıysa dışındadır) yasalara uyanlar yüzde 10 kadar, yasalara esas olarak uyanlar yüzde 60 kadar, yasalara kısmen uyup kısmen çiğneyenler yüzde 25 kadar, yasaları ciddi ölçüde çiğneyenler yüzde 4 kadar, yasaları tamamen çiğneyenlerse yüzde 1 kadardır. Yasalara kesinlikle uyanlar ile hafif suçlar işleyerek yasalara esas olarak uyanlar arasında ayırım yapılması, ayrıca küçük çapta vergi kaçakçılığı suçu işlemiş olup da yasalara esas olarak uyanlara büyük çapta vergi kaçıranlardan farklı davranılması, insanları eğitmesi bakımından önemli olabilir.

(5) Bazı büyük ve orta büyüklükteki şehirlerde, şehir Parti komiteleri, «beş kötülüğe» karşı hareketi, sanayi ve ticaret birimlerinin farklı kategorileriyle ilgili durumu hiç bilmedikleri ve farklı davranma konusundaki taktikleri açıkça kavramadıkları, sendikalar ve hükümet tarafından gönderilen çalışma ekiplerinin (ya da araştırma gruplarının) son derece üstünkörü örgütlenmiş ve eğitilmiş olduğu bir sırada alelacele başlattılar. Bunun sonucunda belli bir karışıklık doğdu, ilgili şehir Parti komitelerinin bu durumu dikkatle ele alacakları ve vakit geçirmeden düzelterekleri umulmaktadır. Ayrıca, yasaları çiğneyen sanayi ve ticaret birimleriyle ilgili soruşturma, şehir Parti komitesi ve şehir yönetiminin kesin denetimi altında yürütülmelidir. Bunlar dışında hiçbir örgüt kendi başına soruşturma yapmak üzere adam gönderemez, hele kapitalistleri kendi bürosunda sorguya çekmesi kesinlikle yasaktır. Gerek «üç kötülüğe» karşı harekette, gerekse «beş kötülüğe» karşı harekette, itirafta bulundurmamak amacıyla işkence yapmak yasaktır ve intiharları önlemek için sıkı önlemler alınmalıdır. Eğer bir yerde intihar olayları meydana gelmişse, her iki hareketin de sağlam bir biçimde ve doğru yolda gelişmesini ve tam zaferin kazanılmasını güvence altına almak için, daha başka intiharların önlenmesi yolunda hemen önlemler alınmalıdır.

(6) «Üç kötülüğe» ve «beş kötülüğe» karşı hareket-

ler şimdilik illerde, ilçelerde ve bucaklarda başlatılmayacaktır. Bu hareketlerin ne zaman ve nasıl yürütüleceğine ilişkin ayrıntılı bilgi Merkez Komitesi tarafından verilecektir. «Beş kötülüğe» karşı hareketin il merkezlerinde, «üç kötülüğe» karşı hareketin de ilçelerde deneysel olarak başlatıldığı birkaç durumda kesini bir denetim uygulanmalı ve ilkbahar ekimi ve diğer ekonomik faaliyetler kösteklenmemelidir. «Beş kötülüğe» karşı hareket bütün orta büyüklükteki şehirlerde aynı anda değil, farklı zamanlarda başlatılmalı ve sıkı bir biçimde denetlenmelidir.

(5 Mart 1952)

6

«Beş kötülüğe» karşı mücadele sırasında ve bu mücadeleden sonra şu hedeflere ulaşmış olmalıyız:

(1) Burjuvaziyle daha iyi birleşebilmek ve onu daha iyi denetleyebilmek ve ülkenin planlı ekonomisini geliştirebilmek için, özel sanayi ve ticaretteki durumu etraflı olarak kavrayın. Durumu kavrayamazsak planlı bir ekonomi mümkün olmaz.

(2) İşçi sınıfı ile burjuvazi arasına kesin bir sınır çizgisi çekin, sendikalarda kitleleri iten yiyiciliği ve bürokrasiyi ortadan kaldırın ve kapitalist uşaklarını temizleyin. Bu tür uşaklara ve emek ile sermaye arasında bocalayan ara unsurlara bütün sendikalarda rastlanmaktadır. Ara unsurları mücadele içinde eğitmeli ve saflarımıza kazanmalıyız. Ciddi suçlar işlemiş olan uşaklar ise atılmalıdır.

(3) Sendika konseylerini ve sanayi ve ticaret derneklerini yeniden örgütleyin, bunların yönetici organlarındaki «beş kötülüğün» suçlu, olan ve bütün saygınlıklarını yitirmiş bulunan kişileri uzaklaştırın ve bunların yerine bu kötülüklere karşı mücadelede kendilerini göstermiş olanları getirin. Yasaları tamamen çiğnemiş olanlar dışında, sanayici ve tüccarların bütün kategorileri temsil edilmelidir.

(4) Çin Demokratik Milli İnş Derneği'nin önderlerine, köklü bir değişikliği gerçekleştirmeleri, «beş kötülüğün» hepsinden suçlu olanları ve halkın gözünde küçük düşmüş olanları alıp bunların yerine daha iyi kimseler almaları ve böylece Çin Demokratik Milli İnş Derneği'nin burjuvazinin, esas olarak da sanayi burjuvazisinin meşru çıkarlarını temsil edebilen, onları Ortak Program ruhu ve «beş kötülüğe» karşı mücadeleyi yöneten ilkeler doğrultusunda eğitebilen bir siyasi örgüt haline gelmesini sağlamaları konusunda yardımcı olun. Çeşitli kapitalist grupların «Perşembe Yemeği Kulübü»² gibi gizli örgütlerini dağıtmak için önlemler alın.

(5) Bütün burjuvazinin yasalara ve devlet kararlarına uymasını ve ülke ekonomisine ve halkın yaşama koşullarına yararlı olacak sanayi ve ticaret faaliyetlerine girişmesini sağlamak için, «beş kötülüğün» kökünü kazıyın ve ticari spekülasyonu yok edin. Özel sanayiye devletin saptadığı sınırlar içinde geliştirin (kapitalistlerin bunu istemeleri ve işlemlerin Ortak Programa uygun düşmesi

koşuluyla) ve özel ticareti adım adım kısıtlayın. Devletin özel sanayinin satış ve sözleşmelerini tekeline alma yolundaki planını yıldan yıla genişletin ve aynı zamanda da planımızın özel sanayi ve ticaret üzerindeki kapsamını yaygınlaştırın. Bir miktar kâr sağlamakla birlikte aşın kârlar elde edememesini sağlamak amacıyla, özel sermaye için yeni kâr oranları saptayın.

(6) Hesapların gizli tutulmasından vazgeçerek hesapların herkese açık olmasını sağlayın ve giderek işçilerin ve tezgâhtarların üretimi ve yönetimi denetledikleri bir sistem kurun.

(7) Kaçırılmış vergilerin ödenmesi, tazminat ödeme, para cezaları ve haciz yoluyla ekonomik kayıpların büyük bir bölümünü devletin ve halkın geri almasını sağlayın.

(8) Bütün büyük ve orta büyüklükteki özel işletmelerde işçiler ve tezgâhtarlar arasında Parti kolları kurun ve Parti çalışmasını güçlendirin.(23 Mart 1952)

Dipnotlar

¹ Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi adına kaleme alınan önemli talimatlar.

² Perşembe Yemeği Kulübü, Çungking'deki bazı kapitalistlerin kurduğu ve yasaları ciddi bir biçimde çiğneyen, sinsice faaliyetlerde bulunan bir gizli örgüttü. «Beş kötülüğe» karşı hareket sırasında açığa çıkarıldı ve kapatıldı.

BİRLEŞELİM VE KENDİMİZLE DÜŞMAN ARASINDA KESİN BİR AYRIM YAPALIM¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Aynı anda hem savaş veriyoruz, hem görüşmelerde bulunuyoruz, hem de bütün bir yıl boyunca istikrar sağlamaya çalışıyoruz.

Kore'deki savaş durumu geçen yıl Temmuz ayından sonra, ama ülkemizdeki mali ve iktisadi durumun istikrara kavuşup kavuşmayacağından emin olmadığımız bir sırada istikrar kazanmıştı. «Fiyatlar esas olarak istikrarlıdır, gelirler ile harcamalar hemen hemen dengelenmiştir» demiştik. Bunu söylerken, fiyatların henüz istikrara kavuşturulmadığını ve gelirler ile harcamaların henüz dengelenmediğini kastediyorduk. Harcamaların gelirlerden fazla olması bir sorun yaratıyordu. İşte bu yüzden Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi geçen Eylül ayında bir toplantı yaparak üretimin artırılması ve ciddi şekilde tasarruf yapılması için çağrıda bulundu. Ekim ayında, Siyasi Danışma Konferansı'nın Birinci Milli Komitesinin 3. Toplantısında bu çağrıyı tekrarladım. Bunun sonucunda açılan üretimi artırma ve tasarruf yapma kampanyası yiyecek, savurganlık ve bürokrasiyle ilgili ciddi durumları açığa çıkardı. Aralık ayında «üç kötülüğe» karşı kampanya başlatıldı ve bunu da «beş kötülüğe» karşı mücadele hareketi izledi. Her iki hareket de başarıyla sonuçlandı. Şimdi durum son derece açıktır ve genel bir istikrar sağlanmıştır.

Geçen yıl, ABD saldırısına karşı direnme ve Kore'ye yardım etme savaşıyla ilgili olarak yaptığımız harcamalar, millî inşayla ilgili olarak yaptığımıza aşağı yukarı eşitti; yarı yarıyaydı. Bu yıl durum farklı olacaktır. Bu yılki savaş harcamalarının geçen yılkinin ancak yarısına ulaşacağı tahmin edilmektedir. Birliklerimizin sayısı daha az, ama donatımı daha iyidir. Yirmi yıldan fazla bir zaman hava kuvvetlerimiz olmadan savaştık, düşman tarafından bombalanan her zaman biz olduk. Artık bir hava kuvvetlerimiz var, uçaksavarlarımız, toplanınız ve tanklarımız

da var. ABD saldırısına karşı direnme ve Kore'ye yardım etme savaşı, büyük çapta askeri tatbikatlar için büyük bir okuldur ve bu tatbikatlar, bir askeri okuldan daha yararlıdır. Eğer çarpışmalar önümüzdeki yıl da devam ederse, bütün kara kuvvetlerimiz askeri eğitim sürelerini Kore'de tamamlamış olacaklardır.

Bu savaşta başlangıçta üç sorunla karşılaştık: Birincisi, savaşma yeteneğimiz; ikincisi, dayanma yeteneğimiz; üçüncüsü ise, kendimizi besleme yeteneğimiz.

Savaşma yeteneğimizle ilgili sorun ilk iki-üç ay içinde çözüldü. Düşmanın topları bizden fazlaydı, ama morali zayıf; demiri çoktu, ama morali yoktu.

Dayanma yeteneğimizle ilgili sorun da geçen yıl çözüldü. Çözüm yolunu, tünel kazmakta bulduk. İki kat savunma mevzisi inşa ettik. Düşman saldırdığı zaman tünellere girdik. Bazen düşman yakandaki mevzileri işgal etti, ama aşağıdakiler bizim elimizde kaldı. Düşman bizim mevzilerimize girdiğinde, karşı saldırıya geçerek onlara ağır kayıplar verdirdik. Kendi geliştirdiğimiz bu yöntemi kullanarak düşmandan silah topladık. Düşman bizimle nasıl başa çıkacağını bir türlü bilemedi.

Yiyecek sorununun, yani erzak sağlama sorununun çözülmesi epeyce zaman aldı. İlk başlarda, tahıl yığıncağı yapmak üzere tüneller kazılabileceğini bilmiyorduk. Şimdi biliyoruz. Her tümenin üç aylık tahıl rezervi, kendi depolama alanı ve üstelik tartışmak için de bir toplantı salonu vardır; askerlerimiz tünellerde yaşamayı pekâlâ başarmaktadırlar.

Bugün, siyasetimiz açık ve kesin, mevzilerimiz güvenli ve erzakımız sağlanmış durumdadır; her asker sonuna kadar savaşması gerektiğini bilmektedir.

Peki, çarpışmalar daha ne kadar sürecek, görüşmeler ne zaman bir sonuca varacaktır? Bence, görüşmeler

sürecek, çarpışmalar devam edecek, ama bir ateşkes yapılacaktır.

Niçin ateşkes yapılacaktır? Otuz yıllık ya da yüz yıllık bir savaş çok uzak bir olasılıktır, çünkü uzun bir savaş Birleşik Amerika'nın çıkarlarına son derece aykırıdır.

Birincisi, savaş insan kaybına yol açar. On bin kadar tutsağı ellerinde tutabilmek için savaşırken otuz binden fazla insan kaybettiler. Üstelik bizden çok daha az askerleri var;

İkincisi, savaş para ister. Yılda on milyar ABD dolarından çok daha fazla para harcıyorlar. Bizse çok daha az harcıyoruz, üstelik bu yıl harcamalarımızı yarı yarıya azaltacağız. «Üç kötülüğe» ve «beş kötülüğe» karşı hareketlerde yapılan hesaplaşmalar sonucu elde edilen para, savaşta bizi daha on sekiz ay idare eder. Üretimin artırılmasından ve tasarruf yapılmasından sağlanan bütün para ise milli inşaya ayrılabilir.

Üçüncüsü, gerek ülke içinde; gerekse ülke dışında üstesinden gelemeyecekleri çelişmelerle karşı karşıyadırlar.

Dördüncüsü, bir de stratejik sorun vardır. ABD stratejisinin odak noktası Avrupa'dır. Kore'yi istila etmek üzere asker sevk ederlerken, bizim Kore'ye yardım etmek üzere gönüllü göndereceğimizi umuyorlardı.

Bizim işimiz ise daha kolaydır, içişlerimizde, kendi evimizin efendisiyiz. Ama Birleşik Amerika'nın genelkurmay başkanı biz değiliz. Birleşik Amerika'nın kendi genelkurmay başkanı vardır. Bu nedenle, Kore savaşının devam edip etmeyeceği sorununda karar yalnızca bize ve Korelilere bağlı değildir.

Sözün kısası Birleşik Amerika, genel gidişin baskısı altında, ateşkes anlaşmasına varmayı reddetmeyi kendi çıkarlarına aykırı bulacaktır.

Üçüncü bir dünya savaşının çok yakında patlak vereceği konusundaki sözlerin halkı korkutmaktan başka bir amacı yoktur. Sanayimizi inşa etmek ve sağlam temeller atmak için on yıllık bir zaman kazanmaya çalışmalıyız.

Saflarımızı sıklaştırmalı ve kendimizle düşman arasında kesin bir ayrım yapmalıyız. Bugün güçlü olmamızı, bütün ulusun birliğine ve burada bulunan herkesin ve bütün demokratik partiler ile halk örgütlerinin işbirliğine borçluyuz. Birleşmemiz ve kendimizle düşman arasında ayrım yapmamız can alıcı bir önem taşımaktadır. Dr. Sun Yatsen dürüst bir insandı; peki, onun önderliğindeki 1911 Devrimi niçin başarısızlığa uğradı? Şunun için: Birincisi, toprak

dağıtılmadı; ikincisi, karşıdevrimcileri bastırmanın gerekliliği kavranmadı; üçüncüsü, emperyalizme karşı şiddetli mücadeleler verilmedi. Kendimizle düşman arasında ayrım yapmanın dışında, bir de kendi saflarımızda doğru ile yanlış arasında ayrım yapmak gerekmektedir. Bu ikincisi, birinciye oranla ikincil bir sorundur. Sözgelimi, zimmetine para geçirenlerle ilgili sorun, bir doğru yanlış sorunundan ibarettir; çünkü bunlar karşı devrimcilerle bir değildirler ve düzeltilmeleri mümkündür.

Emperyalistler tarafından aldatılmalarını ve düşman safında yer almalarını önlemek üzere demokratik partiler arasında ve dini çevrelerde eğitim yapmak gerekmektedir. Örneğin Budizm. Budizmin emperyalizmle fazla bir ilişkisi yoktur, onun bağları esas olarak feodalizmdir. Feodalizme karşı mücadele toprak meselesini içerdiğinden, rahipleri etkilemektedir; bu mücadelede hedef alınanlar, manastırların başrahipleri ve kıdemlileridir. Bu 'bir avuç insan alt edildikten sonra, «Lu Çihşen»² gibi rahipler kurtarılacaktır. Gerçi ben Budizme inanmam, ama Budistler birleştirmek ve onların halk ve düşman arasında kesin bir ayrım yapabilmelerini sağlamak üzere bir Budistler derneği kurulmasına karşı değilim. Peki, birleşik cephe bir gün ortadan kaldırılacak mıdır? Ben kendi payıma, kaldırılmasından yana değilim. Biz, halk ile düşman arasında gerçekten kesin bir ayrım yapan ve halka hizmet eden herkesle birleşmeliyiz.

Ülkemiz parlak bir geleceğe sahiptir ve umutla doludur. Daha önce ekonomimizin üç yılda kendine geleceğinden emin değildik. İki buçuk yıllık sıkı bir mücadele sonunda, ekonomimiz daha şimdiden yaralarını sarmıştır ve üstelik planlı inşa uygulamaya konulmuştur. Hepimiz birleşelim, kendimizle düşman arasında kesin bir ayrım yapalım ve ülkemizin sürekli bir biçimde ilerlemesi için çalışalım.

Dipnotlar

¹ Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı'nın I. Milli Komitesi'nin Daimi Komitesi'nin 38. Toplantısında yapılan bir konuşmanın önemli bölümleri.

² Suyun Kıyısında adlı klasik Çin romanındaki kişilerden biri. Lu/Çihşen sıradan bir Budist rahibiyeğin Liangşan Dağı'ndaki köylü ordusuna katılır.

BÜROKRASIYE, TEPEDEN İNMECİLİĞE, YASALARIN VE DİSİPLİNİN ÇİĞNENMESİNE KARŞI MÜCADELE EDİN¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Bütün kademelerdeki önder organlarımız bürokrasiye, tepeden inmeciliğe ve yasaların ve disiplinin çiğnenmesine karşı mücadele görevine dikkat göstermelidirler.

Partimiz, «üç kötülüğe» karşı hareket içinde, dört kademede, yani merkez, büyük idari bölge, eyalet ve merkeze bağlı şehir ve bölge kademelerindeki birçok kadromuz arasında görülen yiyicilik ve savurganlık sorunlarını esas olarak çözmüş bulunmaktadır. Aynı zamanda Partimiz, bürokrasinin bir türünün, yani birçok önder kadroyu kendilerine bağlı olarak çalışanlardan kopartan bürokrasi türünün de esas olarak üstesinden gelmiştir. Ama bürokrasinin şu türünün doğurduğu sorun, birçok bölge, bölüm ve çalışma alanında henüz esas olarak çözülmüş değildir. Bazı önder kadrolar, halkın içinde bulunduğu güçlüklerden, kendi bürolarının hemen yakınındaki alt birimlerdeki koşullardan ve il, ilçe ve bucak düzeyindeki birçok kadro arasında, tepeden inmecilikten ve yasaları ve disiplini çiğnemekten suçlu birçok kötü kimse bulunduğundan habersizdirler. Ya da bu kötü kimselerden ve kötü davranışlardan az çok haberli olmakla birlikte, bunları görmezden gelmekte, bunlara karşı en küçük bir öfke duymamakta, meselenin ciddiyetinin farkına varmamakta ve bu yüzden de iyi insanları destekleyip kötülerini cezalandırmak ve iyi davranışları özendirip kötü davranışları engellemek için hiçbir kesin önlem almamaktadırlar. Örneğin, kitlelerden gelen mektuplara karşı tutumu alalım. Raporlarda, bir eyaletteki halk hükümetinin aşağı yukarı 70 binden fazla mektubu bir kenara attığı bildirilmektedir; eyalet düzeyinin altındaki Parti ve hükümet örgütleri tarafından rafa kaldırılan mektupların sayısını henüz bilmiyoruz, ama bunların sayısı da az olmasa gerek. Mektupların çoğunda bizden, sorunların çözülmesine yardımcı olmamız istenmekte ve birçoğunda da yasadışı davranışları en kısa zamanda ele

alınması gereken bazı kadrolar suçlanmaktadır.

Bürokrasi ve tepeden inmecilik, Partimiz ve hükümetimiz açısından yalnız bugün için değil, önümüzdeki uzun bir zaman için de büyük bir sorundur. Bürokrasi ve tepeden inmecilik, toplumsal kökeni bakımından, gerici hâkim sınıfların halk karşısındaki gerici çalışma tarzının (halk düşmanı bir çalışma tarzının, Guomindang'a özgü bir çalışma tarzının) Partimiz ve hükümetimiz içindeki bir yansıması olarak kendini göstermektedir. Parti ve hükümet örgütlerimizin önder rolü ve önderlik yöntemleri açısından bakarsak, bu durum, görev verilirken, siyaset sınırlarının ve doğru çalışma tarzının kavratılamadığını, başka bir deyişle orta ve alt kademelerdeki kadrolara görev verilirken bu konularda kapsamlı talimatlar verilemediğini göstermektedir. Çeşitli kademelerdeki, özellikle de il, ilçe ve bucak kademelerindeki kadroların doğru bir biçimde incelenmediğini ya da hiç incelenmediğini göstermektedir. Bu üç kademede Partiyi sağlamlaştırma çalışmasının başarıyla yürütülemediğini ya da Partiyi sağlamlaştırma çalışmasının başlatıldığı durumlarda tepeden inmecilikle savaşmak ve yasaları ve disiplini çiğneyenleri bulup çıkarmak için bir mücadeleye girişilemediğini göstermektedir. Bölge düzeyindeki ve daha yukarı düzeylerdeki önder örgütlerin kadroları arasında hâlâ rastlanan ve hem kitlelerin içinde bulunduğu güçlüklerden, hem de ilk kademe örgütlerinin koşullarından habersizlik ve bunlara karşı umursamazlık şeklinde yansıyan bürokrasi türüyle mücadele edilemediğini ve bunun yok edilemediğini göstermektedir. Eğer önder rolümüzü ve önderlik yöntemlerimizi güçlendirir ve geliştirirsek, halka zarar veren bürokrasi ve tepeden inmecilik yavaş yavaş azalacak ve Parti ve hükümet örgütlerimizin birçoğu Guomindang'a özgü bu çalışma tarzından kurtulmayı er geç başaracaktır. Parti ve hükümet

örgütlerimize sızmış olan kötü insanların bir an önce ayıklanması ve bugün hâlâ rastlanan birçok kötü davranışın yok edilmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla, 1953 yılında kitlelerden gelen mektupların ele alınmasından başlayarak, lütfen bürokrasi, tepeden imcecilik ve yasaların ve disiplinin çiğnenmesi konusunda bir soruşturma yapın ve Partinin sağlamlaştırılması, Partinin inşası ve diğer çalışma alanlarıyla eşgüdüm içinde bunlara karşı kararlı bir mücadele yürütün. Bürokrasi, tepeden imcecilik ve yasaların ve disiplinin çiğnenmesine ilişkin tipik olaylar basında yaygın bir biçimde teşhir edilmelidir. Suçları ciddi olanlar yasalar uyarınca cezalandırılmalı, eğer Parti üyesiyse ayrıca Parti disiplini gereğince ele alınmalıdırlar. Bütün kademelerdeki Parti komiteleri, yasaları ve disiplini çiğneyen ve kitlelerin büyük nefretini kazanan kimseleri cezalandırmak ve Parti ve hükümet örgütlerinden temizlemek için kararlı bir çaba göstermelidir; halkın öfkesini yatıştırmak ve kadrolar ile kitlelerin eğitilmesine yardımcı olmak için bu kimseler arasındaki en kötü unsurlar idam edilmelidir. Ama kötü insanlara ve kötü davranışlara karşı geniş çapta mücadelenin uygun bir aşamasında, çeşitli yerlerdeki iyi insan ve iyi davranış örneklerini bulup çıkarmalı, değerlendirmeli ve övmeliyiz. O zaman bütün Parti üyeleri bu iyi örnekler gibi ‘olmaya çalışacak ve doğru olan kötü olana üstün gelecektir. Ülkenin çeşitli yörelerinde bu örneklerle bol miktarda rastlanacağı inancındayız.

Dipnotlar

¹ Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi adına kaleme alınan bir Parti içi talimat.

HAN ŞOVENİZMİNİ ELEŞTİRELİM¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Bazı yerlerde, milliyetler arasındaki ilişkiler normal olmaktan çok uzaktır. Bu, komünistlerin göz yumamayacağı bir durumdur. Sorunun köküne inmeli ve birçok Parti üyesi ve kadro arasında ciddi ölçüde var olan Han şovenizmi düşüncelerini, yani milliyetler arasındaki ilişkilerde yansıyan toprak ağası sınıfının ve burjuvazinin gerici düşüncelerini ya da Guomindang’a özgü düşünceleri eleştirmeliyiz. Bu konudaki hatalar hemen düzeltilmelidir. Yürekleri, kendilerine hâlâ ayırım güdülen azınlık milliyetlerinden yurttaşlarımıza karşı sevgiyle dolu olan ve milliyetler siyasetimizi iyi bilen yoldaşların önderliğindeki kurullar, azınlık milliyetlerin yaşadığı bölgelere gönderilmeli, bunlar araştırma ve inceleme yapmak için ciddi bir çaba göstermeli ve o yörelerdeki Parti ve hükümet örgütlerinin sorunları ortaya çıkarıp çözmelerine yardımcı olmalıdırlar. Bu geziler, «çiçekleri at sırtından seyretme» türünden geziler olmamalıdır.

Merkez Komitesi, eldeki geniş bilgilere dayanarak, şunu savunmaktadır: Nerede azınlık milliyetler varsa, bir kural olarak orada çözüm bekleyen sorunlar, hem de bazı yerlerde çok ciddi sorunlar vardır. Gerçi ilk bakışta ortalık sültilman görünmektedir, ama aslında çok ciddi bazı sorunlar vardır. Son iki-üç yıl içinde ortaya çıkan durum, Han şovenizminin hemen her yerde var olduğunu göstermektedir. Eğer bugünden zamanında eğitim yapamazsak ve Parti içindeki ve halk arasındaki Han şovenizmini kararlılıkla alt edemezsek, çok tehlikeli bir durum doğacaktır. Milliyetler arasındaki ilişkilerle ilgili olarak kendini Parti içinde ve birçok yerdeki halk arasında gösteren sorun, Han şovenizminin yalnızca kalıntılar halinde değil, ciddi ölçüde var olmasıdır. Başka bir deyişle, hiçbir Marksist eğitim görmemiş ve Merkez Komitesinin milliyetler siyasetini kavramamış yoldaşların ve insanların kafalarına burjuva

düşünceler egemendir. Dolayısıyla, bu sorunun adım adım çözülebilmesi için sürekli olarak eğitim yapılmalıdır. Ayrıca, gazeteler, Han şovenizmini açıktan açığa eleştirmek ve Parti üyelerini ve halkı eğitmek amacıyla somut olaylara dayanan daha fazla yazıya yer vermelidirler.

Dipnotlar

¹ Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi adına kaleme alınan bir Parti içi talimat.

LIU ŞAOÇİ VE YANG ŞANGKUN'UN YETKİLİ OLMADIKLARI HALDE MERKEZ KOMİTESİ ADINA BELGELER YAYINLAYARAK DİSİPLİNİ ÇİĞNEDİKLERİ İÇİN ELEŞTİRİLMELERİ¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

1

Bundan böyle Merkez Komitesi adına gönderilen bütün belge ve telgraflar ancak ben gözden geçirdikten sonra yollanabilir, aksi takdirde geçersizdir. Lütfen, dikkat edin.

2

(1) Lütfen, geçen yılın 1 Ağustos'u ile (1 Ağustos'tan önce yayınlananlar denetlenmiştir.) bu yılın 5 Mayıs'ı arasındaki dönemde Merkez Komitesi ya da Askeri Komisyon adına gönderilen belge ve telgrafları denetleme sorumluluğunu üstlenin, aralarında gözden geçirmediğim olup olmadığını, varsa kaç tane olduğunu (denetleme gezileri ya da hastalık dolayısıyla bulunmadığım zamanlar yayınlananlar dışında) öğrenin ve sonuçları bana bildirin.

(2) Merkez Komitesi tarafından düzenlenen toplantılarda alınan ve benim henüz gözden geçirmediğim karar birkaç kez yetkisizce yayınlanmıştır. Bu, bir hata ve disiplinin çiğnenmesidir.

Dipnotlar

¹ Mao Zedung yoldaşın Liu Şaoçi ve Yang Şangkun'a yönelttiği yazılı eleştiriler

GENEL ÇİZGİDEN AYRILAN SAĞ SAPMACI GÖRÜŞLERİ ÇÜRÜTELİM¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Geçiş döneminde² Partinin genel çizgisi ya da genel görevi, esas olarak, ülkenin sanayileşmesini ve tarımın, el sanatlarının ve kapitalist sanayi ve ticaretin sosyalist dönüşümünü on-on beş yılda ya da biraz daha uzun bir süre içinde tamamlamaktır. Bu genel çizgi, bütün alanlardaki çalışmamızı aydınlatan bir fenerdir. Bu genel çizgiden ayrılmayın, ayrılırsanız «sol» ya da sağ hatalar doğar.

Bazıları geçiş döneminin çok uzun olduğunu düşünüyor ve sabırsızlığa kapılıyor. Bu, «sol» sapmacı hatalara yol açar. Bazıları da, demokratik devrim zafere ulaştıktan sonra neredeseler hâlâ orada duruyorlar. Bunlar, devrimin niteliğinde bir değişiklik meydana geldiğini kavrayamıyor ve sosyalist dönüşüm yerine kendi «Yeni Demokrasilerini» öne sürmeye devam ediyorlar. Bu da, sağ sapmacı hatalara yol açar. Örneğin, tarımımızı alalım; tarımımızın önündeki biricik yol, sosyalist yoldur. Partinin köylük bölgelerdeki merkezi görevi, karşılıklı yardım ve kooperatifleşme hareketini geliştirmek ve tarımda verimliliği sürekli olarak artırmaktır.

Sağ sapma kendini şu üç düşüncede göstermektedir: «Yeni demokratik toplum düzenini sağlam bir biçimde yerleştirin.» Bu zararlı bir formüldür. Geçiş döneminde durmadan değişiklikler olmakta ve her gün sosyalist etkenler ortaya çıkmaktadır. «Yeni demokratik toplum düzeni» nasıl «sağlam bir biçimde yerleştirilebilir»? Bu düzenin «sağlam bir biçimde yerleştirilmesi» gerçekten de çok güç olsa gerek! Örneğin, Özel sanayi ve ticaret dönüşüme uğramaktadır; bu yılın ikinci yansında bir düzen «yerleştirilecek» olsa, önümüzdeki yıl «sağlam» olmaktan çıkacaktır. Ayrıca tarımdaki karşılıklı yardım ve kooperatifleşmede de yıldan yıla değişiklikler meydana gelmektedir. Geçiş dönemi çelişmeler ve mücadelelerle doludur. Bugünkü devrimci mücadelemiz geçmişteki devrimci silahlı mücadeleden de daha derindir. Bu, kapitalist sistemi ve bütün diğer sömürü sistemlerini sonsuza dek mezarlarına gömecek bir devrimdir. «Yeni demokratik toplum düzenini sağlam bir biçimde yerleştirin» şeklindeki düşünce, mücadelemizin gerçeklerine aykırıdır ve

sosyalizm davasının ilerlemesini engellemektedir.

«Yeni Demokrasiden sosyalizme doğru ilerleyin.» Bu, bulanık bir formüldür. Yalnızca hedefe doğru ilerlemek, başka bir şey yok; peki, habire hedefe doğru ilerleyeceğiz ve aradan on beş yıl geçtikten sonra hala ilerlemeye devam mı edeceğiz? Yalnızca hedefe doğru ilerlenilmesi, hedefe ulaşılmadığını gösterir. Bu formül akla uygun görünüyor, ama titiz bir incelemeye dayanmıyor.

«Özel mülkiyeti koruyun.»

Orta köylüler «fazla göze batmaktan» ve mülklerinin «kamulaştırılmasından» korktukları için bazıları onları rahatlatmak amacıyla bu sloganı atmışlardır. Ama bu doğru değildir.

Biz sosyalizme adım adım geçilmesini önerdik. Bu daha iyi bir formüldür. «Adım adım» derken, bu adımların on beş yıla ve her yıl içinde de on iki aya yayılması gerektiğini kastediyoruz. Çok hızlı gidilirse, «sol» hatalara düşülür. Hiç kimildamadan durulursa, önemli ölçüde sağ hatalar yapılır. «Sol» ve sağ sapmalara karşı çıkmalı ve tüm süreç tamamlanıncaya kadar adım adım geçişi uygulamalıyız.

Dipnotlar

¹ Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Bürosunun bir toplantısında yapılan konuşmadan bir bölüm. Mao Zedung yoldaş bu konuşmasında Liu Şaoçi ve diğerlerinin ileri sürdüğü «yeni-demokratik toplum düzenini sağlam bir biçimde yerleştirin» gibisinden sağ oportünist görüşleri çürütmüştür.

² Burada «geçiş; dönemi» denilirken, Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sosyalist dönüşümün esas olarak tamamlanmasına kadar olan dönem ifade edilmektedir. Partinin bu geçiş dönemindeki genel çizgisi ya da genel görevi, Çin'in sanayileşmesini ve tarımın, el sanatlarının ve kapitalist sanayi ve ticaretin sosyalist dönüşümünü oldukça uzun bir dönemde tamamlamaktır. Bu geçiş dönemi, Mao Zedung yoldaşın 1962 Eylülünde Partinin Sekizinci Merkez Komitesinin 10. Genel Toplantısında ve daha sonraları sözünü ettiği geçiş; döneminden farklıdır; Mao Zedung orada, bütün bir kapitalizmden komünizme geçiş tarihi dönemini kastediyordu

PARTİ İÇİNDEKİ BURJUVA FİKİRLERE KARŞI MÜCADELE EDELİM¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Konferansımız başarılı oldu ve Başbakan Çu konferansın sonuçlarını iyi bir şekilde topladı.

«Üç kötülük» ve «beş kötülük» karşı yürütülen hareketlerden bu yana, Parti içinde farklı nitelikte iki tür hata bulunduğu artık açıktır. Bunun bir türü, örneğin «beş aşırılık» gibi, herkesin yapabileceği ve her zaman ortaya çıkabilen olağan hatalardır. Ayrıca, «beş aşırılık», «beş eksiklik» de dönüşebilir. Öteki türü ise, kapitalizm eğilimi gibi ilke hatalarıdır. Bu tür, Parti içindeki burjuva fikirlerin bir yansıması ve Marksizm-Leninizm'e aykırı bir tutum meselesidir.

Üç kötülük» ve «beş kötülük» karşı yürütülen hareketler, Parti içindeki burjuva fikirlere ağır darbeler indirmiştir. Ama o sırada yalnızca yiyicilik ve savurganlıkla ilgili burjuva fikirler iyi bir darbe yedi, öte yandan Parti çizgisine ilişkin sorunlarda kendilerini gösterenler ele alınmadı. Bu burjuva fikirler yalnızca mali ve iktisadi çalışmamızda değil, aynı zamanda siyasi ve adli alanlarda, kültür ve eğitim alanlarında ve başka alanlarda da, hem yerel kademelerdeki yoldaşlar, hem de merkez kademesindeki yoldaşlar arasında mevcuttur.

Mali ve iktisadi çalışmamızdaki hatalar, Po Yipo yoldaşın «kamu işletmeleriyle özel işletmeler arasında eşitlik»² gerektiren yeni vergi sistemiyle ortaya çıktığı geçen Aralık ayından beri ve ayrıca bu konferansta da, ciddi bir şekilde eleştirilmiştir. Eğer gelişmesine izin verilseydi o sistem, Marksizm-Leninizm'e Ve Partinin geçiş dönemine ilişkin genel çizgisine rağmen, kaçınılmaz olarak kapitalizme götürürdü.

Geçiş dönemi nereye, sosyalizme mi, yoksa kapitalizme mi götürecektir? Partinin genel çizgisi sosyalizme geçmeyi emrediyor. Bu, oldukça uzun bir mücadele dönemini gerektirmektedir, Çan Zuşan'ın³ hatasından farklı olarak, yeni vergi sisteminde yapılan hata, bir ideoloji sorununu içermektedir ve Partinin genel çizgisinden bir sapmadır. Parti içinde burjuva fikirlere karşı bir mücadele açmalıyız. Parti üyeleri ideolojik olarak üç sınıfa ayrılıyor: Bazı yoldaşlar kararlı ve sağlamdır ve düşünme tarzları Marksist-Leninist'tir, çok sayıda yoldaş esas olarak Mark-

sist-Leninist'tir ama Marksist-Leninist olmayan fikirlerden etkilenmişlerdir; çok az sayıda olan bazıları ise işe yaramaz ve düşünme tarzları Marksist-Leninist olmayan kimselerdir. Bazıları, Po Yi-po'nun hatalı fikirlerini eleştirirken, onun hatalarının küçük burjuva bireyciliğinden doğduğunu söylüyorlar; bu pek doğru değildir. O, esas olarak, kapitalizme yararlı ve sosyalizme zararlı burjuva fikirlerinden dolayı eleştirilmelidir. Yalnızca böyle bir eleştiri doğrudur. «Sol» oportünist hatalar, daha önce söylediğimiz gibi, Parti içinde küçük burjuva fanatizminin bir yansımasıdır; burjuvaziyle ilgimizi kestiğimiz zamanlarda ortaya çıkmıştır. Burjuvazi ile işbirliği yaptığımız üç durumda, yani birinci Guomindang Komünist Partisi işbirliği döneminde, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı döneminde ve bugünkü dönemde, Parti içinde bazı kimseler burjuva ideolojisinin etkisi altında kalmışlar ve yalpalamışlardır, işte Po Yipo bu şekilde hata yapmıştır.

Po Yipo'nun hatası tek başına bir olay değildir. Bu tür hatalar yalnızca bütün ülke düzeyinde değil, büyük idari bölge, eyalet ve merkeze bağlı şehir düzeylerinde de vardır. Her büyük idari bölge, her eyalet ve merkeze bağlı şehir, kadrolarını eğitmek için, Yedinci Merkez Komitesinin 2. Genel Toplantısında alınan karar ve bu konferansın sonuçları ışığında çalışmasını gözden geçirmek üzere bir toplantı yapmalıdır. Son zamanlarda Vuhan'a ve Nancing'e bir seyahat yaptım ve epey şey öğrendim; bu, çok yararlı oldu. Pekin'de hemen hemen hiçbir şeyden haberim olmuyor; bu nedenle zaman zaman seyahate çıkacağım. Merkezi yönetim organı, fikir üreten bir fabrikadır. Eğer aşağı kademelerde ne olup bittiğini bilmezse, işleyecek ham madde ya da yan mamul madde toplamazsa nasıl herhangi bir şey üretebilir? Bazen yerel birimlerin de mamul madde ürettiği olur, o zaman merkezi organa yalnızca onları ülke çapında yaymak düşer. Örneğin, eski ve yeni «üç kötülük»⁴ karşı yürütülen hareketler. Her ikisi de yerel birimlerde başlatıldı. Merkezi otoritelerin altındaki bölümler gelişigüzel talimatlar yayınlıyorlar. Bu bölümler birinci sınıf mal üretmelidir, ama aslında onların ürettikleri malın kalitesi düşük ve çok sayıda tamamen değersiz,

kullanılmaz mallar çıkardıkları da oluyor. Büyük idari bölgelerin, eyaletlerin, merkeze bağlı şehirlerin önder organları fikir üreten yerel fabrikalardır ve onlar da birinci sınıf mamul madde üretmelidirler.

Po Yipo'nun hatası burjuva fikirlerin bir yansımasıdır. Bu hata kapitalizme yaramakta, sosyalizme ve yani sosyalizme zarar vermekte ve Yedinci Merkez Komitesi 2. Genel Toplantısında alınan karara ters düşmektedir.

Kime dayanmalıyız? İşçi sınıfına mı, yoksa burjuvaziye mi? Yedinci Merkez Komitesi 2. Genel Toplantısında alınan karar bunu çok önce açıklığa kavuşturdu: «Bütün varlığımızla işçi sınıfına dayanmalıyız.» Karar, üretimin eski düzeyine getirilmesinde ve geliştirilmesinde şu kuralı da koyuyor: Devlet sanayisinin üretimi birinci, özel sanayinin üretimi ikinci ve el sanatlarının üretimi üçüncü plandadır. Ağırlık, sanayiye ve her şeyden önce de devlete ait olan ağır sanayiye verilmelidir. Bugün, ekonomimizin beş sektörü arasında, devlete ait olan ekonomi, yönetici sektördür Kapitalist sanayi ve ticaret giderek devlet kapitalizmine yöneltilmelidir. 2. Genel Toplantının kararı, işçilerin ve diğer emekçi halkın geçim koşullarının, artan üretim temelinde iyileştirilmesi gerektiğini söylüyor. Burjuva fikirlere sahip olan kimseler, bu noktaya hiç dikkat etmiyorlar ve Po Yipo bu bakımdan bir örnektir. Esas önemi üretimin geliştirilmesine vermeliyiz, ama hem üretimin geliştirilmesine, hem de halkın geçim koşullarının iyileştirilmesine dikkat edilmelidir, «Halkın maddi refahını gerçekleştirmek için bazı şeyler yapılmalıdır; bu çok fazla olmamalıdır, ama buna hiç önem verilmemesi de yanlıştır. Şimdi, halkın geçim koşullarına önem vermeyen ve halkın acılarıyla hiç ilgilenmeyen çok sayıda kadro var. Kveyçov Eyaletinde, köylülerin geniş ekili dikili topraklarını işgal eden bir alay vardı. Bu halkın çıkarlarına ciddi bir teca-vüzdü. Halkın geçim durumuna önem vermemek yanlıştır ama esas önem üretime ve inşaya verilmelidir.

Ekonominin kapitalist sektörünün kullanılması, kısıtlanması ve dönüştürülmesi de 2. Genel Toplantıda her yönüyle açıklığa kavuşturulmuştur. Toplantıda kabul edilen karar, özel kapitalist ekonominin dizginsiz bir şekilde genişlemesine izin verilmemesini, tersine kapsamı açısından vergi siyasetiyle, pazar fiyatlarıyla ve çalışma koşullarıyla pek çok yönden kısıtlanması gerektiğini söylüyordu. Sosyalist ekonominin kapitalist ekonomiyle ilişkisi, yönetenle yönetilen arasındaki ilişkidir. Yeni demokratik devletteki sınıf mücadelesinin esas biçimi, kısıtlama ile kısıtlamaya karşı koyma arasındaki mücadeledir. Şimdi yeni vergi sistemi, «Kamu işletmeleriyle özel işletmeler arasında 'eşitlikten' söz ediyor; bu, devlete ait olan ekonominin yönetici sektör olması şeklindeki çizgiye aykındır.

Bireysel tarımın ve el sanatlarının kooperatif dönüşümüne gelince, 2. Genel Toplantının kararı açıkça şunu belirtiyor:

Bu kooperatifler, proletaryanın önderlik ettiği ik-

tidarın yönetimi altında, emekçi halkın özel mülkiyete dayanan kolektif ekonomik örgütleridir. Çin halkının kültürel bakımdan geri olması ve kooperatif kurma konusunda herhangi bir geleneğe sahip olmaması, kooperatif hareketini ilerletmemizi ve geliştirmemizi oldukça güçleştirmektedir, ama kooperatifler örgütlenebilir ve örgütlenmelidir, ilerletilmeli ve geliştirilmelidir. Yalnızca devlete ait olan ekonomimiz olur da hiç kooperatif ekonomimiz olmazsa, emekçi halkın bireysel ekonomisini adım adım kolektifleştirmemiz mümkün olmaz, yeni demokratik devleti geleceğin sosyalist devletine doğru geliştirmemiz mümkün olmaz ve proletaryanın iktidardaki önderliğini sağlamlaştırmamız mümkün olmaz.

Bu karar 1949 Mart'ında kabul edildi; ama pek çok yoldaş ona önem vermedi ve şimdi bunu duyunca yeni bir şey sanıyorlar, «Partinin Köylük Bölgelerdeki Siyasi Çalışmasını Güçlendirelim» adlı makalesinde Po Yipo, tek tek köylülerin, karşılıklı yardım ve işbirliği aracılığıyla kolektifleştirilmesinin «ham hayal» olduğunu söylüyor ve şöyle devam ediyordu: «Çünkü bireysel ekonomiye dayanan bugünkü karşılıklı yardım ekipleri, adım adım kolektif çiftliklere dönüşemez, hele böyle bir yol, bütün olarak tarımın kolektifleştirilmesine hiç götürmez.» Bu, Parti kararına aykırıdır.

Şimdi iki birleşik cephe, iki ittifak vardır. Biri, işçi-köylü ittifakıdır; bu temeldir. Öteki, işçi sınıfının milli burjuvaziyle yaptığı ittifaktır. Köylüler, emekçi olduklarına ve sömürücü olmadıklarına göre, işçi-köylü ittifakı uzun süreli bir ittifaktır. Ne var ki, işçi sınıfıyla köylüler arasında çelişmeler vardır. Gönüllülük ilkesi temelinde bireysel mülkiyetten adım adım kolektif mülkiyete geçmeleri için köylülere rehberlik etmeliyiz! Gelecekte, devlet mülkiyetiyle kolektif mülkiyet arasında da çelişmeler olacaktır. Bu çelişmelerin tümü, uzlaşabilir çelişmelerdir. Öte yandan, işçi sınıfıyla burjuvazi arasındaki çelişmeler uzlaşmaz çelişmelerdir.

Burjuvazi kuşkusuz insanları yozlaştıracak ve onlara şekere bulanmış mermilerini atacaktır. Onun şekere bulanmış mermileri maddi ve manevi olmak üzere iki cinstir. Manevi mermilerden biri hedefini, Po Yipo'yu buldu. O, burjuva fikirlerin etkisine boyun eğdiği için bu hatayı işledi. Burjuvazi, yeni vergi sistemini savunan başyazıyı alkışladı ve Po Yipo, bundan memnun oldu. Yeni vergi sistemi başlatılmadan önce, Po Yipo, burjuvaziden öneriler istedi ve onlarla ilkede anlaştı ama bunu Merkez Komitesine rapor etmedi. Ticaret Bakanlığı ve ikmal ve Pazarlama Kooperatifleri Federasyonu o zaman buna karşı çıktılar; Hafif Sanayi Bakanlığı da durumdan hoşnut değildi. Mali, iktisatçılar; Hafif Sanayi Bakanlığı da durumdan hoşnut değildi. Mali, iktisadi ve ticari alanlarda çalışan bir milyon yüz bin kadro ve görevlinin ezici çoğunluğu iyidir, yalnızca çok küçük bir azınlık iyi değildir, iyi olmayanlar iki sınıfa ayrılırlar: Ayıklanması gereken karşı-devrimciler

ile Parti üyeleri ve Partili olmayan personel de dâhil olmak üzere, hata yapan ve dolayısıyla eleştiri ve eğitim yoluyla yeniden kalıba dökülmeleri gereken devrimciler.

Sosyalizm davasının zafer kazanması için, bütün Partide ve her şeyden önce Parti, hükümet, ordu ve kitle örgütlerinin bütün ülke düzeyindeki ve büyük idari bölgelerde, eyalet ve merkeze bağlı şehirlerdeki bütün önder organlarında hatalı sağ oportünist eğilimlere, yani burjuva fikirlere karşı savaşmalıyız. Büyük idari bölgeler, eyalet ve merkeze bağlı şehirler, bölge Parti komitesi sekreterlerinin ve bölge yöneticilerinin⁵ katılmasıyla, sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki mücadele meselesi konusunda eleştiri ve tartışma geliştirmek ve meseleyi açıklığa kavuşturmak için vakit geçirmeden toplantılar yapmalıdırlar,

Sosyalizm davasının zafer kazanması için kolektif önderlik uygulamalı ve âdemi merkeziyetçiliğe ve öznelciliğe karşı çıkmalıyız.

Bugün yalnızca maceracı ilerleme biçimindeki öznelcilikle değil, aynı zamanda tutuculuk biçimindeki öznelcilikle de savaşmalıyız. Yeni demokratik devrim günlerinde hem sağ hem de «sol» öznelci hatalar ortaya çıktı. Cen Dusiyou ve Çang Kuotao sağ hatalar yaptılar, Vang Ming önce «sol», ardından da sağ hatalar yaptı. Yenan'daki düzeltme hareketi, esas olarak dogmatizme karşı mücadelede yoğunlaştı ve bu arada dar-deneycilığe de karşı çıktı. Dogmatizm de, dar-deneycilik de öznelciliğin biçimleridir. Teori pratikle birleştirilmedikçe hiçbir devrim basarı kazanamaz. Bu sorun, o düzeltme hareketi sırasında çözüldü. Gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkarmak ve hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirmek siyasetini benimsememiz doğrudur. Şimdi Po Yipo'nun amansız bir biçimde ve tepeden tırnağa eleştirilmesi, hata yapmış olanların hatalarını düzeltmelerine yardımcı olmayı ve sosyalizmin zaferle ilerlemesini sağlamayı hedef almaktadır. Bugünkü sosyalist devrim döneminde hâlâ öznelcilik ortaya çıkmaktadır. Maceracı ilerleme de, tutuculuk da gerçek duruma önem vermezler, her ikisi de öznelcidir. Öznelciliğin üstesinden gelinmedikçe, devrim ve inşa başarıya ulaşamaz. Demokratik devrim günlerinde düzeltme hareketi öznelcilik hatasını düzeltmeye hizmet etti ve bunun sonucunda, hem doğru çizgiye bağlı kalmış yoldaşlar, hem de hata yapmış yoldaşlar dâhil olmak üzere bütün Parti birleşti, Yenan'dan farklı savaş alanlarına doğru yola koyuldular ve bütün Parti tek bir yumruk gibi birleşerek ülke çapında zafer kazanmak üzere ilerledi. Bugün kadrolar daha olgundur ve siyasi düzeyleri daha yüksektir ve önderlik görevlerinde öznelciliğin esas olarak üstesinden gelmelerinin ve kendi çabalarıyla önel olanı, nesnel gerçeğe uygun bir hale getirmelerinin uzun sürmeyeceği umulmaktadır.

Bütün bu sorunların çözümü, kolektif önderliği güçlendirmeye ve âdemi merkeziyetçiliğe karşı çıkmaya dayanmaktadır. Âdemi merkeziyetçiliğe öteden beri karşı

çıktık. Merkez Komitesinin 2 Şubat 1941 tarihinde bürolarına ve ordu komutanlarına yayınladığı talimat, bütün ülkeyi ilgilendiren, telgrafla gönderilen genelgelerin, bildirilerin ve Parti içi talimatların önce Merkez Komitesinin onayından geçmesini şart koşuyordu. Merkez Komitesi Mayıs'ta, çeşitli üs bölgelerinin dışarıya karşı propagandalarını birleştirmelerini Öngören bir talimat yayınladı. Aynı yılın 1 Temmuz'unda, Partinin kurulmasının yirminci yıl dönümünde Merkez Komitesi, esas önemin âdemi merkeziyetçilikle savaşmaya verilerek Parti ruhunun güçlendirilmesi ile ilgili kararını yayınladı. 1948 yılında Merkez Komitesi aynı amaçla birçok talimat daha yayınladı. 7 Ocak'ta rapor sisteminin kurulması üzerine bir talimat ve Mart ayında da ek bir talimat yayınladı. Siyasi Büro Eylül ayında toplandı ve Merkez Komitesine verilecek raporları ve Merkez Komitesinden talimat taleplerini düzenleyen kurallar ile ilgili bir karar kabul etti. 20 Eylül'de Merkez Komitesi, Parti komiteleri sisteminin güçlendirilmesi üzerine bir karar aldı. Merkez Komitesi, 10 Mart 1953 tarihinde, hükümet dairelerinin kendi önderliğinden kopmaları tehlikesini önlemek amacıyla, hükümet çalışması üzerindeki önderliğini güçlendirmek üzere bir karar kabul etti.

Merkeziyetçilik ile âdemi merkeziyetçilik birbirleriyle sürekli çelişme halindedir. Şehirlere taşınmamızdan bu yana âdemi merkeziyetçilik artmıştır. Bu çelişmeyi çözmek için bütün birincil ve önemli konular, önce Parti komitesinde tartışılmalı ve karara bağlanmalı, sonra kararlar uygulanmak üzere hükümete gönderilmelidir. Tiken An Men Meydanı'nda Halk Kahramanları Anıtı'nın dikilmesi ve Pekin şehir duvarlarının yıkılması gibi önemli kararlar Merkez Komitesi tarafından alındı ve hükümet tarafından uygulandı, ikincil öneme sahip meseleler, hükümet dairelerindeki önder Parti gruplarına bırakılabilir. Merkez Komitesinin her şeyi kendi tekeline alması iyi olmaz. Âdemi merkeziyetçilikle savaş en büyük desteği kazana-caktır, çünkü Partideki yoldaşların çoğu kolektif önderlik istemektedir. Parti üyeleri kolektif önderlik konusunda aldıkları tavra göre üç kategoriye ayrılırlar. Birinci kategoriye girenler kolektif önderlik istiyorlar, ikinci kategoriye girenler, Parti komitelerinin kendilerine pek karışmamasını istiyorlar ve kolektif önderliğe o kadar önem vermiyorlar, ama denetlenmeye de karşı çıkmıyorlar. «Bana pek karışmayın» tutumu Parti ruhunun eksik olduğunu ortaya koyuyor, öte yandan «denetlenmeye karşı çıkmamak» bir ölçüde Parti ruhu olduğunu gösteriyor. Bu, «denetlenmeye karşı çıkmama»ya sarılarak bu yoldaşlara eğitim ve ikna yoluyla Parti ruhu konusundaki eksikliklerinin üstesinden gelmede yardımcı olmalıyız. Yoksa her bakanlık kendi bildiğini okur ve Merkez Komitesi bakanlıkları denetleyemez, bakanlıklar daire ve büro başkanlarını denetleyemez ve bölüm başkanları da kısım başkanlarını denetleyemez; kısacası, kimse kimseyi denetleyemez. Dolayısıyla her yanda bağımsız krallıklar türer ve yüzlerce feodal prens

ortaya çıkar. Üçüncü kategoriye girenler ise yalnızca bir avuçtur. Bunlar, kolektif önderliği açıkça reddediyorlar ve her zaman kendilerine karışılmamasını yeğ tutuyorlar. Parti ruhunun güçlendirilmesi ile ilgili karar demokratik merkezîyetçilik altında disipline titizlikle uyulmasını vurguluyor; başka bir deyişle, azınlık çoğunluğa, birey örgüte, alt kademeler üst kademelere ve bütün Parti Merkez Komitesine (çoğunluğun azınlığa bağımlı olduğu bir durum, ama bu azınlık, çoğunluğu temsil etmektedir) bağımlıdır. Görüş belirtmek iyidir, ama Parti birliğini baltalamak en utanç verici şeydir. Parti ve devletin doğru bir şekilde yönetilmesi ve Parti saflarının sarsılmaz birliği, ancak, kolektifin siyasi tecrübesine ve bilgeliğine dayanılarak güvence altına alınabilir.

Bu konferansta, Liu Şaoçi belli türden hatalar yaptığını söyledi ve Deng Siaoping yoldaş da bazı hatalar yaptığını belirtti. Kim hata yaparsa özeleştiri yapmalı ve istisnasız herkes Partinin denetimini ve çeşitli kademe-lerdeki Parti komitelerinin önderliğini kabul etmelidir. Bu, Parti görevlerini yerine getirmenin başlıca koşuludur. Bütün ülkede anarşiye bel bağlayan çok sayıda insan var ve Po Yipo bunlardan biridir. Hem siyasi, hem de ideolojik bakımdan belli ölçülerde yozlaşmıştır ve onu eleştirmek zorunludur.

Son bir nokta

Alçakgönüllülüğü, öğrenme isteğini ve azimli olmayı teşvik etmeliyiz. Azimli olmalıyız. Örneğin, ABD saldırısına karşı direnme ve Kore'ye yardım etme savaşı sırasında, ABD emperyalizmine ağır bir darbe indirdik ve yüreğine korku saldık. Bu, ülkemizin inşasında yararlı olan önemli bir etkendi. Burada en önemli şey, silahlı kuvvetlerimizin böylece çelikleşmesi, savaşçılarımızın yiğitliklerini, komutanlarımızın da yeteneklerini ortaya koymalarıydı. Evet, kayıplar verdik, zarar gördük ve bir bedel ödedik. Ama fedakârlıktan kesinlikle korkmadık. Bir şey yapmaya karar verince, onu sonuna kadar götürdük. Hu Zungnan, Şensi-Gansu-Ningsia Sınır Bölgesine saldırdığı zaman, elimizde bir tek il merkezi kalmış olmasına rağmen oradan ayrılmadık ve yaprak yemek zorunda kaldığımızda da yaprak yedik, işte böyle bir kararlılığa sahip olmalıyız.

İnceleme yapmalı, kibirlenmemeli ya da başkalarına tepeden bakmamalıyız. Kaz yumurtaları tavuk yumurtalarını küçümserler, demirli madenler de nadir madenleri küçümserler; böylece tepeden bakan bir tavır bilimsel değildir. Çin büyük bir ülke ve Partimiz büyük bir parti olmasına rağmen, küçük ülkelere ya da küçük partilere tepeden bakmak için hiçbir neden yoktur. Her zaman kardeş ülke halklarından öğrenmeye hazır olmalı ve gerçek bir enternasyonalist ruha sahip olmalıyız. Dış ticaretimizde bazı kimseler küstah ve kibirlidir ve bu yanlıştır. Bütün Partide ve özellikle yurtdışında çalışanlar arasında eğitim yapmalıyız. On beş yıl ya da biraz daha uzun bir

süre içinde sosyalist sanayileşmeyi ve sosyalist dönüşümü esas olarak tamamlamak için çok inceleme yapmalı ve çok çalışmalıyız. O zamana kadar ülkemiz güçlenecektir, ama o zaman da alçakgönüllü olmalı ve her zaman öğrenmeye hazır bulunmalıyız.

Yedinci Merkez Komitesinin 2. Genel Toplantısında kabul edilen ama karara yazılmayan pek çok talimat var. Birincisi, doğum günü kutlamalarının yasaklanmasıdır. Doğum günü kutlamaları insanın ömrünü uzatmaz. Önemli olan işimizi iyi yapmaktır, ikincisi, armağan verilmesinin, hiç olmazsa Partide yasaklanmasıdır. Üçüncüsü, şerefe kadeh kaldırmayı asgaride tutmaktır. Bazı durumlarda kadeh kaldırmaya izin verilebilir. Dördüncüsü, alkışı asgaride tutmaktır. Coşkularından alkışlayan kitlelere hiçbir yasak konmamalı ve coşkuları söndürülmemelidir. Beşincisi, sokaklara ve meydanlara kişilerin adının verilmesinin yasaklanmasıdır. Altıncısı, Çinli yoldaşları Marks, Engels, Lenin ya da Stalin'le eşit tutmanın yasaklanmasıdır. Bizim onlarla ilişkimiz, öğrenci-öğretmen ilişkisidir ve böyle olmalıdır. Bu talimatlara uyulması gerçek alçakgönüllülüktür.

Kısacası, sosyalist dönüşümü gerçekleştirmek ve sosyalizmde zafer kazanmak için alçakgönüllü, öğrenmede istekli ve azimli olmaya devam etmeli ve kolektif önderlik sistemine bağlı kalmalıyız.

Dipnotlar

¹ 1953 yazında toplanan Mali ve iktisadi Çalışma Milli Konferansı'nda yapılan konuşma.

² Bu yeni vergi sistemi 1952 Aralık'ta ortaya kondu ve 1953 Ocak'ta uygulandı. Sözde «kamu işletmeleriyle özel işletmeler arasında eşitliği» getirmesine rağmen gerçekte, özel sanayi ve ticaret işletmelerinin sırtındaki vergi yükünü hafifletiyor ve devlet işletmelerinin ve kooperatif işletmelerininkini artırıyor, böylece bunların zararına kapitalist çıkarlara hizmet ediyordu. Mao Zedung yoldaşın eleştirmesinden kısa süre sonra bu hata düzeltildi.

³ Çan Zuşan bir süre Çin Komünist Partisi Tiâncin Bölge Komitesinin sekreteri oldu. Burjuvazi tarafından çürütülerek yozlaştı ve zimmetine büyük paralar geçirdi. «Üç kötülükle» mücadele kampanyası sırasında ölüme mahkûm oldu.

⁴ Eski «üç kötülükle» mücadele kampanyası, yiyciliğe, savurganlığa ve bürokrasiye karşı 1951 yılında başlatılan mücadeleydi. Yeni «üç kötülüğe» karşı mücadele kampanyası, 1953 yılında bürokrasiye, tepeden inmeciliğe, yasa ve disiplinin çiğnenmesine karşı başlatılan mücadeleydi;

⁵ Bu yöneticiler, eyalet ve özerk bölge halk konseylerinin temsilcilikleri olan yönetim bürolarının idari başkanlarıydılar ve yetkileri birkaç ili kapsamaktaydı.

PARTİ DÜŞMANI KAO KANG-CAO ŞUŞİH İTTİFAKI ÜZERİNE

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

İkinci nokta Kao ve Cao'nun etkisinde kalan ve kalmayan yoldaşların tavrı ne olmalıdır? Etki altında kalanlar, farklı derecelerde etkilendiler. Bazıları genel olarak etkilendiler; Kao ve Cao onlara sadece kanatlarıyla dokundu. Az sayıda yoldaş derin bir şekilde etkilendi; Kao ve Cao'yla birçok meseleyi tartıştılar, gizli kapaklı faaliyetlerde bulundular ve onların görüşlerini yaydılar. Bu iki kategorideki kişiler arasında fark vardır. Ne var ki, ne ölçüde etkilenirlerse etkilensinler, yoldaşların çoğu bu konferansta tavırlarını açıkça ortaya koydular. Bazılarının tavrı çok iyiydi ve bu herkes tarafından memnunlukla karşılandı. Bazılarının tavrı oldukça iyiydi ve söyledikleri şeylerde bazı hatalar olmasına karşın, yoldaşların çoğu tarafından sevinçle karşılandı. Bazıları gerektiği kadar derine inmediler, ama bugün bazı tamamlayıcı konuşmalar yaptılar. Bazı konuşmalar genel olarak iyiydi, fakat tam anlamıyla doğru olmayan kısımları içeriyordu. Ne olursa olsun, şimdi hepsi şu ya da bu ölçüde tavırlarını ortaya koydular ve biz bunu sevinçle karşılamalıyız. Ne de olsa, tutumlarını açıklığa kavuşturmak için bir şeyler yapmışlardır. Konuşmak isteyen fakat zamanının sınırlı olmasından dolayı söz alamayan birkaç yoldaş da raporlarını yazarak Merkez Komitesine gönderebilirler. Konuşamayanların durumu o kadar ciddi değildir; bunlar meseleye şöyle bir bulaşmışlar ve Kao'yla Cao'nun yaptığı bazı şeyleri öğrenmişler, ama bunu açıklamamışlardır. Konuşanlar arasında hâlâ bazı şeyleri gizleyenler yok mu? Neyse, şimdi yoldaşların gerek Beş Yıllık Plan konusundaki, gerekse Kao Cao Parti düşmanı ittifakı konusundaki konuşmalarını ve raporlarını gözden geçirmek üzere geri alabileceklerine karar verelim. Bu yoldaşlar yazdıklarını dikkatle gözden geçirebilirler ve beş gün içinde eksik bıraktıkları ya da tamamen doğru bir şekilde söylemedikleri şeyleri değiştirebilirler. Sırf bu

konferansta tamamen doğru olmayan bir şey söylediği için ilerde kimseyi sıkıştırmayın. Düzeltme yapabilirsiniz; gözden geçirilmiş metniniz nihai belge olarak kabul edilecektir.

Bu yoldaşlara karşı bu tavrı almalıyız, yani sadece gözlemlemekle kalmamalı, hatalarını düzeltecekleri umuduyla aynı zamanda onlara yardım etmeliyiz. Diğer bir deyişle, hatalarını düzeltip düzeltmediklerini görmek için sadece onları gözlemlemekle kalmamalı, hatalarını düzeltmeleri için onlara yardım da etmeliyiz. Herkesin yardıma ihtiyacı vardır. Nilüfer çiçeği, bütün güzelliğine rağmen, bu güzelliği ortaya çıkaracak yeşil yapraklara ihtiyaç duyar. Bir tahta perde üç payandaya dayanmak zorundadır, yetenekli bir adam üç kişinin yardımına ihtiyaç duyar, işleri tek başına yapmak iyi değildir, başkalarından yardım almak daima gereklidir. Söz konusu meselede bu yardım daha da fazla gereklidir. Davranışlarını düzeltip düzeltmediklerini anlaması için bu insanları gözlemlemek gereklidir. Ama onları sadece gözlemlemek pasif bir tutumdur, aynı zamanda onlara yardım etmek de gereklidir. Ne dercede olursa olsun, Kao-Cao'nun etkisine giren yoldaşların davranışlarını düzeltmelerinden sevinç duymalı, onları iyice gözlemlemekle kalmamalı, aynı zamanda onlara yardım etmeliyiz. Hata yapan yoldaşlara karşı takınılacak olumlu tavır işte bu.

Onların etkisine girmeyen yoldaşlar kibirliliğe kapılmamalı, bu tür hastalıklara karşı uyanıklıklarını korumalıdır. Bu son derece önemlidir. Daha önce sözünü ettiğimiz yoldaşlardan bazıları belki aldatılmışlardı, diğer bazıları ise oldukça sıkı bir ilişki içindeydiler. Fakat hata yapan bu yoldaşlar şu ya da bu ölçüde uyanıklık kazanabilir ve ilerde buna benzer hatalardan kaçınabilirler. Bazı hastalıklara yakalandıktan sonra onlara karşı bağlılık

kazanırsınız. Aşının koruyucu etkisi vardır. Ama kesin bir garantisi olmadığı için aşı yaptırmaya rağmen gene de çiçek hastalığına tutulabilirsiniz. Dolayısıyla, iki ya da üç yıl sonra ikinci bir aşı yaptırmak, yani bugünkü toplantımız gibi bir toplantı daha yapmak gereklidir. Diğer yoldaşlar kibirliliğe kapılmamalı, hatalara karşı uyanık olmalıdırlar. Kao Kang'la Cao Şuşih bu insanlara niçin el atmadılar? Birkaç kategori var. Birinci kategori, onların düşman kabul ettikleri insanlardan oluşuyor; bunları etkilemeye çalışmamaları doğaldır, ikincisi, önemli bulmayıp küçümsedikleri kişilerden oluşuyor; «ülkeyi denetim altına aldıklarında» bu insanların kendiliğinden kendilerine katılacaklarını düşündüklerinden, bu aşamada onları etkilemeye gerek görmediler. Üçüncü kategori, belki de bu insanlar daha iyi aşılanmış oldukları ve onlara uygun türden insanlara benzemedikleri için, yaklaşmaya cesaret edemedikleri kişilerden oluşuyordu; bunları düşman ya da önemsiz kimseler olarak görmedikleri halde, gene de onlara yaklaşmaya cesaret de edemediler. Dördüncü kategori, etkilemeye zaman bulamadıkları kişilerden oluşuyor. Bu tür mikropların yayılması için zaman gerekir. Onların teşhir edilmesini bir yıl geciktirirseniz, daha fazla insanı zehirlemeyeceklerinden emin olamazsınız. «Bak sana pislik bulaşmış, oysa ben tertemizim» diye böbürlenmeyin. Eğer hastalığın açığa çıkarılması bir yıl daha ertelenseydi, bence hastalığa yakalananların sayısı oldukça çok olurdu.

Yukarda söylediklerime, gerek Kao'yla Cao'nun etkisinde kalan gerekse kalmayan yoldaşların dikkat edeceğine inanıyorum.

Üçüncü nokta ise meselelerinde daima uyanık olmalı ve sözleriyle ya da hareketleriyle Partinin ilkelerine ters düşen yoldaşlarla aramıza belli bir mesafe koymalıyız. Parti ilkelerine ters düşen ve canımızı sıkan sözler söylediklerinde ya da hareketlerde bulunduklarında, bu yoldaşlarla bu konularda ya da durumlarda aynı tutumu almamalıyız. Parti ilkelerine uygun düşen sözlerine ya hareketlerine gelince, örneğin Beş Yıllık Plan, Parti düşmanı Kao-Cao ittifakı üzerine karar ve rapor, doğru siyasetlerimiz ve Partinin kuralları ve yönetmelikleri gibi meselelerde kuşkusuz onları güçlü bir şekilde desteklemeli ve bu konularda onlarla aynı tutumu almalıyız. Parti ilkelerine uymayan her şeyle aramıza belli bir mesafe koymalı, yani aramıza kesin bir sınır çekmeli ve bu gibi şeyleri derhal reddetmeliyiz. Sırf eski bir arkadaşımız, eski bir üstümüz, eski bir astımız, eski bir meslektaşımız, okul arkadaşımız ya da hemşerimiz olduğu için böyleleriyle aramıza mesafe koymaktan kaçınmamalıyız. Bugünkü Parti düşmanı Kao-Cao olayında olsun, daha önceleri Parti içinde meydana gelen iki çizgi mücadelelerinde olsun, tekrar tekrar şu durumla karşılaştık: Bazı kişilerle eskiye dayanan ve yakın ilişkilerimiz olduğu için sesinizi çıkarmakta güçlük çeker ve onlarla aranıza belli bir mesafe koymazsanız, onları terslemez ve aranıza kesin bir sınır çekmezseniz, gitgide

daha çok battığınızı ve bu kişilerin «hayaletlerinin peşinizi bırakmadığını» görürsünüz. Bu nedenle tavır almalı ve ilkelere uymalıyız.

Dördüncü nokta. Bazı yoldaşlar, «Kao ile Cao'nun yaptığı bazı kötü şeylerden haberimiz vardı, ama bir tertip hazırladıklarını fark etmedik» diyorlar. Bence burada da iki kategori var. Birincisi, Kao'yla Cao'nun Parti ilkelere aykırı birçok şey söylediğini duyan, üstelik Kao'yla Cao'nun giriştikleri Parti düşmanı faaliyetlerde kendilerine danıştığı kişiler var. Bu kişilerin tertibin farkına varmaları gerekirdi, ikincisi, Kao-Cao'nun kötülüklerinden genel olarak haberdar olan, fakat bir tertip içinde bulunduklarını göremeyenler. Bu insanlar suçlu değildir, çünkü tertibin farkına varmak kolay değildi. Merkez Komitesi, bunların Partiye karşı bir tertibe giriştiklerini ancak 1953 yılında fark etti. Mali ve İktisadi Çalışma ve Örgütsel Çalışma Konferanslarında olup bitenlerden sonra ve Mali ve iktisadi Çalışma Konferansı öncesinde meydana gelen olaylardan sonra normal bir şekilde davranmadıklarını anladık. Mali ve iktisadi Çalışma Konferansı sırasında tuhaf işler çevirdikleri ortaya çıktı ve her defasında uyarıldılar. Ondan sonra, faaliyetlerini tamamen gizli yürütmeye başladılar. Bu tertibi, tertipçileri ve klikleri ancak 1953 sonbaharında ve kışında ortaya çıkarabildik. Uzun bir süre Kao Kang Cao Şuşih'in kötü insanlar olduklarından haberimiz yoktu. Böyle şeyler daha önce de olmuştu. Çing-Kang Dağları döneminde birkaç dönem vardı ve biz bunların devrime ihanet edeceklerinden hiçbir zaman kuşkulanamıştık. Elbette hepinizin böyle tecrübeleri olmuştur.

Burada bir ders çıkarmalıyız. Görünüşe aldanmayın. Bazı yoldaşlarımız görünüşe kolayca aldanıyorlar. Her şeyin görünüşüyle özü arasında bir çelişme vardır, insan bir şeyin görünüşünü tahlil ederek ve inceleyerek özü hakkında bir fikir sahibi olur. Bilimin gereği de burada yatar. Yoksa insanlar şeylerin özüne sezgi yoluyla ulaşabilselerdi bilime ne gerek kalırdı? İnceleme yapmaya ne gerek kalırdı? İnceleme yapmak, görünüşle öz arasında çelişme olduğu için gereklidir. Ne var ki, bir şeyin görünüşüyle sahte görünüşü arasında fark vardır, çünkü ikincisi sahtedir. Dolayısıyla şu dersi çıkarıyoruz: Mümkün olduğu kadar sahte görünümlere aldanmamaya çalışalım.

Beşinci nokta. Kibirlilik tehlikesi. Böbürlenmeyin. Davamızın başarısı çoğunluğa bağlıdır, azınlık ise sadece sınırlı bir rol oynar. Azınlığın, yani önderlerin ve kadroların oynadığı rol kabul edilmelidir, ancak bu belirleyici öneme sahip olan bir rol değildir. Belirleyici öneme sahip olan kitlelerin oynadığı roldür. Kadrolarla kitleler arasındaki ilişkide, kadrolar gerekli olmakla birlikte, esas çalışmayı yürüten kitlelerdir; kadrolar bu çalışmaya önderlik ederler ve oynadıkları rol abartılmamalıdır. Siz olmasaydınız her şey berbat mı olurdu? Tarihin ve hayattaki birçok olgunun gösterdiği gibi, işler siz olmadan da yürür. Örneğin, Kao

Kang ve Cao Şuşih yok diye işler berbat mı oldu? İşler hiç de fena değil, öyle değil mi? Troçki, Çang Kuotao, Cen Dusiyu olmadan da işler oldukça iyi gitti. Bunların hepsi de kötü insanlardı. Konfüçyüs öleli yüzyıllar oldu ve bugün Çin’de, Konfüçyüs’ten kuşkusuz daha bilge olan bir Komünist Partisi vardır; bu da, Konfüçyüs hala başarılı olduğumuzu göstermektedir, iyi insanlara gelince, onlar vazgeçilmez değerlerdir. Onlar olmazsa dünya durur mu? Onlar olmasa da dünya dönmeye devam edecektir. Her şey eskisi gibi devam edecek, hatta belki de daha iyi olacaktır.

İki tip insan var: Birincisi eskiler; sizlerin de pek çoğunuz oldukça kıdemlisiniz, ikincisi ise taze kan, yani gençlerdir. Gelecek için hangisi daha çok şey vaat eder? Bugün Cu Enlay yoldaşın da belirttiği gibi, kuşkusuz taze kan. Bazı yoldaşlar sırf eski devrim savaşçıları oldukları için şişinip duruyorlar. Bu tamamen gereksizdir. Eğer gurur duymayı hoş görecekseniz, bu daha çok gençlerin hakkı olurdu. Kırk ya da elli yaşın üstündekilere gelince, bunlar ne kadar yaşlanırlarsa o kadar fazla tecrübe sahibi olurlar ve o ölçüde de alçakgönüllü olmalıdırlar. Ne kadar tecrübeli olduğumuzu bırakın gençler söylesin: «Gerçekten de bu eskilerin tecrübesi var. Onları küçümsememeliyiz. Bakın, ne kadar da alçakgönüllüler!» desinler. Eğer kırkını ya da ellisini aşmış adamlar, zengin tecrübelerine rağmen kibirliliğe kapılırlarsa, çok zavallı bir duruma düşerler. O zaman gençler, «Sizin bütün tecrübeniz beş para etmez, tıpkı çocuk gibi davranıyorsunuz» derler. Delikanlıların biraz caka satmak istemesi, hoşgörüle karşılanabilir. Ama yaşı ilerlemiş ve bir sürü tecrübe kazanmış insanların kendilerini kibirliliğe kaptırması ve pozculuk yapması hiç de iyi bir şey olmaz. «Terbiyeni takın ve kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştır» İnsanların kuyruğu yoktur, o halde kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırmaktan söz etmenin anlamı nedir? Ne demek istediğimizi, köpek örneğiyle anlatalım. Köpek bazen kuyruğunu havaya diker, bazen de bacaklarının arasına kıstırır. Genellikle, dayak yediği zaman kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırır, keyfi yerinde olduğu zamanlarda ise havaya diker. Bütün yoldaşlarımız, herkesten önce de eski yoldaşların deyim yerindeyse kuyruklarını havaya dikmek yerine bacaklarının arasına kıstıracaklarını, kibirlilikten ve acelecilikten sakınacaklarını, daima alçakgönüllü olacaklarını ve ilerlemeye devam edeceklerini umarım.

Altıncı nokta. «Sol» ve sağ sapmalara karşı uyanık olun. Bazıları, «sağda olmaksızın ‘solda’ olmak daha iyidir» diyorlar. Bu, birçok yoldaşın tekrarladığı bir sözdür. Aslında, birçok kişi de içlerinden “solda olmaksızın, sağda olmak daha iyidir» derler, ama bunu yüksek sesle söylemezler. Bunu, sadece dürüst olanlar yüksek sesle söylerler. Demek ki böyle iki görüş var. «Sol» nedir? Zamanın çok ilerisinde gitmek, bugünkü gelişmenin ilerisinde olmak, eylemlerinde ve ilke ve siyaset meselelerinde aceleci

olmak, mücadelelerde ve tartışmalarda herkese birden vurmadır; bütün bunlar «sol» sapmalardır ve iyi şeyler değildir. Zamanın gerisinde kalmak, gelişmeye ayak uyduramamak ve mücadelecilik ruh eksikliği sağ sapmalardır ve bunlar da iyi şeyler değildir. Partimizde «sol»da olmayı yeğleyenler olduğu gibi, sağda olmayı ya da ortanın sağında yer almayı yeğleyen pek çok kişi de vardır. Bunların hiçbirisi iyi değildir. Her iki cephede de mücadele etmeli, hem«sol» hem de sağ sapmalara karşı koymalıyız.

Parti düşmanı Kao Kang Cao Şuşih ittifakı üzerine söyleyeceklerim bu kadar.

İDEOLOJİK MÜCADELE ÜZERİNE

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Bütün geçmiş tecrübe bir noktayı ortaya koymuştur: İdeolojik mücadele hedefe vurmalıdır. Son günlerde epey yaygın olan bir deyimle, fikirler çatışmalıdır. Dövüşte olduğu gibi, siz kılıcınızla bana saldırıyorsunuz, ben de karşılık veriyorum; bu durumda iki kılıç birbirine çarpar; işte bu, çatışmadır. Fikir çatışması olmazsa, berraklık ve derinlik sağlanamaz ve bu iyi bir şey değildir. Bu toplantıda çatışma oldu, böylece düşüncemiz berraklık ve derinlik kazandı. Bu yöntemin birinci yararı, yoldaşların çoğunun sorunları berrak bir şekilde kavramasına, ikincisi, hata yapmış yoldaşların hatalarını düzeltmelerine yardımcı olmasıdır.

Bence hata yapmış yoldaşlar için yalnızca iki nokta söz konusudur: Bir, kendilerinin devrim yapmak istiyor olmaları; iki, öteki insanların onların devrim yapmalarına izin vermemeleri. Devrim yapmaya devam etmek istemeyen bazı kimseler vardır, örneğin Cen Dusiyu, Gang Kuotao, Kao Kang, Cao Şuşih devrim yapmak istemediler, ama bu kimseler yalnızca bir avuçtur. Çoğu kimse devrim yapmaya devam etmek istemektedir. Sonra diğer nokta vardır: Onların devrim yapmasına izin verilmelidir. Ne Ah Ku'nun Gerçek Hikâyesi'nde Ah Ku'nun devrime katılmasını yasaklayan sahte yabancı şeytan gibi davranmalı, ne de Suyun Kıyısında romanındaki diğer insanların devrime katılmasını yasaklayan beyaz elbiseli bilgin Vang Lun'u¹ örnek almalıyız. Kim başkalarının devrime katılmasını yasaklarsa, kendini çok tehlikeli bir durumda bulacaktır. Başkalarının devrime katılmasını yasaklayan beyaz elbiseli bilgin Vang Lun sonunda canından olur. Kao Kang başkalarının devrime katılmasını yasakladı ve o da sonunda hayatını kaybetmedi mi?

Tarihi tecrübe, dogmatizm ve deneycilik (ampirizm) hataları yapmış çok kimsenin bunları düzeltebileceğini gösteriyor. Ama bu, bir yandan ciddi eleştiri yapmayı, diğer yandan sabırlı olmayı gerektirir. Sabırlı olmamak iyi değildir, çünkü bu, doğal olmayan ilişkilere yol açar. Şu ya da bu şekilde hata işlemeyen kimse var mıdır? İstisnasız

herkes hata yapar, yalnızca bazıları büyük hatalar, bazıları ise küçük hatalar yapar. Ama Cen Dusiyu, Gang Kuotao, Kao Kang, Cao Şuşih ve Cen Kuang ile Tay Çiyiing gibi düzelmesi mümkün olmayan kişilerin sayısı çok azdır.

Onlara benzer birkaç kişi dışında, hata yapmış olanların hepsi kurtarılabilir ve yoldaşlarının yardımıyla hatalarını düzeltebilirler. Böyle davranmalı ve güven duymalıyız. Öte yandan hata yapmış kimseler de güven duymalıdır.

Merkez Komitesinin Köy Çalışması Bölümündeki bazı yoldaşlar ve esas olarak Terig Zuhuy yoldaş hatalar yapmıştır. Onun bu kez yaptığı hatalar sağcı ve deneyci niteliktedir. Teng Zuhuy yoldaş bir özeleştiri yaptı. Grup toplantılarında bazı yoldaşların bunu yeterince kapsamlı bulmamalarına rağmen biz Siyasi Büro üyeleri ve diğer yoldaşlar özeleştiriye tartıştık ve bir bütün olarak tatmin edici bulduk. Bugün için, gösterdiği kavrayış yeterlidir. Teng Zuhuy yoldaşın uzun devrimci mücadele sırasında çok çalışma yaptığı ve katkıda bulunduğu kabul edilmelidir. Ama o, katkılarının kendisine bir engel haline gelmesine izin vermemelidir. Kıdemliliğiyle bir ölçüde kibirlendiğini söyleyerek bunu kendi de kabul etmiştir, insan alçakgönüllü olmalıdır. Teng Zuhuy yoldaşın, alçakgönüllü olması ve yoldaşlarının yardımını kabul etmeye hazır olması koşuluyla hatalarını düzeltebileceğine inanıyoruz.

Teng Zuhuy yoldaş bir zamanlar, işadamlarına (yani burjuvaziye) ve «dört büyük özgürlüğe» dayanmayı savunan programsal bir formülasyon ileri sürmüştür. Bu formülasyon yanlış ve nitelik bakımından gerçek burjuva program, kapitalist bir programdı; proleter bir program değildi ve Yedinci Merkez Komitesinin 2. Genel Toplantısının burjuvazinin sınırlandırılmasını öngören kararına aykırıydı. Şimdi hem şehir burjuvazisini, hem de köy burjuvazisini (zengin köylüleri) sınırlarında siyaseti izliyoruz. Dolayısıyla, ücretli işçi çalıştırmaya, ticarete, tefeciliğe ve toprak kiralamaya hiçbir kısıntı koymayan «dört büyük özgürlük» kabul edilmemelidir. Ben «dört küçük özgür-

lük» olduğunu söyleyeceğim. Burada ayırım, büyük ile küçük arasındadır. Kısıtlamalar dolayısıyla burjuvazinin bu özgürlüklerin küçük bir kısmına, çok küçük bir kısmına sahiptir. Bu küçük özgürlükleri de burjuvazinin elinden almanın koşullarını hazırlamalıyız. Şehir burjuvazisine karşı ondan yararlanma, onu kısıtlama ve dönüştürme siyasetini benimsiyoruz. Burjuvaziden yararlanmalıyız, ama aynı zamanda onun milli ekonomiye ve halkın geçim koşullarına zararlı yönünü kısıtlamalıyız. Böyle bir siyaset ne «sol» ne de sağdır. Hiçbir kısıtlama koymamak çok sağa kaymak anlamına gelecektir. Burjuvazinin ne olursa olsun herhangi bir girişimde bulunmasını yasaklayan aşırı kısıtlama ise, çok «sola» kaymak demek olacaktır. Lenin, milyonlarca ve milyonlarca küçük üretici hâlâ varlığını sürdürürken, bir siyasi partinin kapitalizmi bir darbeye yok etmeye çalışmasının yalnızca budalalık değil intihar demek olacağını söylemişti.² Ama Teng Zuhuy yoldaşın formülasyonu, kısıtlamadan hiç söz etmemesi nedeniyle hatalıydı ve Merkez Komitesinin ve 2. Genel Toplantının formülasyonundan farklıydı.

Bazı yoldaşlar, sanki onları hiç okumamışlar ya da duymamışlar gibi Parti kararlarına ve Partinin uzun süreden beri savunduğu siyasetlere hiç dikkat etmiyorlar; nedenini bilmiyorum, örneğin karşılıklı yardım ve kooperatifleşme hareketi, merkezi devrimci üs bölgesinde, Yen-an'da ve üs bölgelerinin her birinde pek çok yıl boyunca sürdürüldü, ama gel gör ki bu yoldaşlar onun hakkında hiçbir şey görmemiş ve duymamış gibi davranıyorlar. Merkez Komitesi 1951 kışında, tarım üretiminde karşılıklı yardım ve kooperatifleşme üzerine bir karar kabul etmişti, bu yoldaşlar aynı şekilde onu da önemsemediler. 1953 yılında bile, hâlâ temel meselelerden konuşmuyorlar ve ufak yardımlarda bulunmaktan zevk duyuyorlardı. Temel meselelerden konuşmamak derken, sosyalizmden hiç söz etmemelerini, ufak yardımlardan zevk almak derken de, «dört büyük özgürlüğü» vermekten zevk duyduklarını kastediyoruz. Bu, bazı yoldaşlar Parti kararlarına ve Partinin uzun süreden beri savunduğu bazı siyaset ve programlarına hiç dikkat etmiyorlar demektir; onun yerine kendi bildiklerini okuyorlar. Benzer nitelikte sorunların daha önce tartışılıp tartışılmadığını ve nasıl tartışıldığını öğrenmek zahmetine katlanmıyorlar. Bazı tarihçiler kazılarda ele geçirilen çok eskiden kalma fal kemiklerini, tunç üzerine kazılmış yazıtları, taş kitabeleri ve öteki kalıntıları incelemek için uğraşıp didiniyorlar, oysa bu yoldaşlar yakın geçmişimize bile en küçük bir şekilde dikkat etmiyor ve incelemek için hiç çaba harcamıyorlar. Kısacası yakın çevrelerini dışında olup biten her şeyi tamamen görmezlikten geliyor ve yalnız kendi bildikleri gibi yazıp konuşuyorlar; örneğin «dört büyük özgürlük» hakkında gevezelik edip durdular, sonunda da kafalarını duvara vurdular.

Diğer bazı yoldaşlar ise her zaman ademi merkezizetçiliği yeğ tutuyor, bağımsızlıklarını ilan ediyor ve hatta

diktatörlük çok hoşlarına gittiği için bağımsız krallıklar bile kuruyorlar. Başlangıçta, krallıklar kurmalarının ve kendilerini kral ilan etmelerinin amacı rahat etmektir. Peki, sonuç ne oldu? Sonunda eleştiriye uğradıkça kendilerini çok rahatsız bir durumda buldular. Tahta Çıkma adlı operayı hatırlıyor musunuz? Suen Pingkuey kral olmakla ne kadar büyük bir rahata kavuşmuştu değil mi? Çünkü o günlerde özeleştiri yoktu. Bu iyi bir şey değildi. Pek çok kimse, başkalarına danışmaya her zaman isteksizdir. Pek çok yoldaş kolektif önderliğe sahte bir bağlılık gösteriyor, ama aslında onlar sanki diktatörce davranmazlarsa yöneticiye benzemeyeceklermiş gibi, kişisel diktatörlükten çok hoşlanıyorlar. Bir kimsenin önder olmak için diktatörce davranmasına gerek yoktur, bunu bilmiyor musunuz? Burjuvazinin burjuva demokrasisi vardır, sınıf diktatörlüğüne ağırlık verir. Proletarya ve Komünist Partisi de aynı şekilde sınıf diktatörlüğü uygulamalıdır, kişisel diktatörlük uygulamak kötüdür. Ortaya bir sorun çıktığı zaman, başkalarına danışmak, sorunun kolektif bir şekilde çözülmesini sağlamak ve çoğunluğun bilgeliğini birleştirmekte daima yarar vardır; bu daha iyi bir yoldur.

Burada ele alınması gereken başka bir nokta daha var. Pek çok yoldaş, büro çalışmasına gömülüp sorunları incelemiyor. Büro çalışmasıyla ilgilenilmemeli midir? Kesinlikle ilgilenilmelidir. Bu tür çalışmayı göz ardı etmek olmaz, ama sorunları incelemekten tamamen bu işle ilgilenmek tehlikeli olur. Eğer kadroların ve kitlelerin arasına gitmiyor ya da onların arasındayken, benim görüşlerim hakkında ne düşünüyorsunuz? Lütfen bana görüşlerinizi söyleyiniz diyerek onlara danışmak ve görüş alışverişinde bulunmak yerine onları daima azarlıyorsanız, siyasi havayı sezemezsiniz, burnunuz koku alamaz bir hale gelir ve siyasi bakımdan nezle olursunuz. Burnunuz bir tıkanı mı belirli bir zamanda havanın nasıl olduğunu bilemezsiniz, Çen Yi yoldaş bugün, bir şeyi daha filiz halindeyken kavrayabilmek gerektiğini söyledi. Bir insan apaçık ortada bulunan şeyleri göremiyorsa, zaten son derece kıt bir kavrayışa sahip demektir. Bu duruma dikkat etmek gerekir. Herhangi bir kimsenin, sorunları inceleyecek, kitlelerin ve kadroların arasına gidecek ve onlara danışacak yerde büro çalışmasına bakması çok kötü bir şeydir.

Dipnotlar

¹ Suyun Kıyısında adlı klasik Çin romanında Vang Lun (lakabı «beyaz elbiseli bilgin»), Liangşan Dağını ele geçirdikleri zaman ayaklanan köylülerin başı olur ve önder olarak kalmak ister. Başkent garnizonunun baş eğitmeni Un Çung, hükümete karşı ayaklanmak zorunda kalıp Liangşan Dağına sığınmak istediği zaman, Vang Lun önce onu vazgeçirmek ister, sonra da işleri güçleştirir. Daha sonra bir asi köylü önderi olan Çao Kay ve izleyicilerinin, güçlerini Liangşan Dağı asileriyle birleştirmelerine izin vermez. Sonunda Vang Lun, Ün Çung tarafından öldürülür.

² V. İ. Lenin, «Ayni Vergi».

DİĞER SORUNLAR

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Şimdi ele alacağım sorunların pek çoğu buradaki yoldaşlar tarafından ortaya atılmıştır.

Birincisi, hali vakti yerinde orta köylüleri kooperatiflerdeki yönetici mevkilerden alma konusunda atılacak adımlara ve kullanılacak yöntemlere dikkat etmek gerekir; onların tümünü birden görevden almayınız. Onlar yönetici olmak için uygun olmamakla birlikte gene de emekçi kimselerdir. Bir kimsenin görevini nasıl yaptığına bakılarak her durum somut olarak değerlendirilmelidir. Bazı hali vakti yerinde orta köylüler görevden alınmalıdır, çünkü görevlerine devam etmelerine kesinlikle izin verilemez. Ama hem kitlelere (örneğin kooperatif üyelerine), hem de ilgili hali vakti yerinde orta köylülere, bir yönetici olarak görev yapmaya gerçekten uygun olmadığı kavratılmalıdır. Başka bir koşul daha vardır, yani daha ehliyetli bir kimse onun yerini almaya hazır olmadıkça ya da onun yerini almak üzere eğitilmedikçe, o hali vakti yerinde orta köylü görevinden alınmamalıdır. Hali vakti yerinde orta köylülerin bazıları özeleştiriyi yaptıktan ve hatalarını düzelttikten sonra görevlerine devam edebilirler; bazıları da yönetici yardımcısı ya da komite üyesi yapılabilirler. Elbette, görevlerini iyi bir şekilde yapanlar, hali vakti yerinde orta köylüler olsalar bile, görevlerinden alınmamalıdır. Hali vakti yerinde orta köylüleri zengin köylü olarak değerlendirmeyin, onlar zengin köylü değildir. Tümünü birden görevden almayın. Bu sorun dikkatli bir şekilde ele alınmalı ve uygun bir şekilde çözülmelidir. Eyaletlerden ve yörelerden, yukarıda belirtilen çeşitli yöntemlerin uygulanabilir olup olmadığını düşünmeleri istenmektedir.

İkincisi şimdi, aşağı orta köylülerle yukarı orta köylülerin iki farklı toplumsal kesim olduğunu söylememizin nedenini Parti kollarına ve kitlelere kavratmalıyız. Bunun nedeni, sınıf durumunu yeniden tanımlamamız değil,

farklı toplumsal kesimlerin kooperatif dönüşüm karşısında farklı tutumlar almaları, bazılarının aktif, bazılarının pasif bir tutum takınmaları ve aynı kesimdeki bireyler arasında da bunu gibi farklı tutumların bulunmasıdır. Örneğin, yoksul köylüler arasında bile şimdilik kooperatiflere katılmak istemeyen kimseler vardır. Bu gerçek, hali vakti yerinde orta köylüleri ikna etmede kullanılabilir: «Bakın yoksul ve aşağı orta köylüler arasında da oldukça pasif kimseler var. Onlar girmek istemiyorlar, biz de katılmalarını talep etmeyeceğiz. Siz, hali vakti yerinde orta köylüler şimdi katılmak istemediğinize göre siz de kooperatiflerin dışında kalabilirsiniz.» Önce katılmaya hevesli olanları almalıyız, sonra ikinci grup arasında, onlar katılmaya istekli hale gelinceye kadar propaganda yapmalıyız, ondan sonra üçüncü grup arasında propaganda yapmalıyız. Bu iş, aşama aşama ve grup grup yapılmalıdır. Zamanla hepsi kooperatiflere katılacaklardır. Dolayısıyla bu, sınıf durumunun yeniden tanımlanmasıyla ilgili bir sorun değildir.

Üçüncüsü, toprak ağalarının ve zengin köylülerin kooperatiflere katılması sorunu konusunda belki şu yolu deneyebiliriz: ili, bir birim olarak bucakla birlikte ele alın (birim olarak yalnızca ili almak yeterli değildir, çünkü bir il esas olarak kooperatifleşmiş olabilir, buna karşılık bazı bucaklarda da hâlâ hiçbir kooperatif kurulmamış olabilir). Bir il ve bucak esas olarak kooperatifleştiğinde, yani köylü ailelerinin yüzde 70-80'i kooperatiflere katıldığında, sağlamlaştırılmış kooperatifler toprak ağalarıyla zengin köylüleri, davranışlarına göre, grup grup ve aşama aşama ele almaya başlayabilirler. Tutumu iyi olanlara, dürüst olup yasaya uyanlara kooperatif üyeliği tanınabilir. Ötekiler, kooperatiflere üye olmadan, aslında aday üye olarak, kooperatifte kolektif çalışmaya katılabilir ve emeklerinin karşılığını alabilirler; eğer iyi bir tutum gösterirlerse onlar

da üye olabilirler ve böylece gelecekte umacak bir şeyleri olur. Üçüncü gruptakilerin şimdilik kooperatiflere katılmalarına izin verilmeyecek, sorun daha sonra ele alınacak ve tek tek herkesin durumuna göre çözülecektir. Kooperatiflere kabul edilen toprak ağalarından ya da zengin köylülerden hiçbirisi yönetici görevlere getirilmeyecektir. Toprak ağası ya da zengin köylü ailelerden gelen, bir ölçüde sınanmış, eğitim görmüş genç kimselere köylerde okuma yazma öğretmenliği gibi görevler verilemez mi? Onların dışında çok az aydının bulunduğu yerlerde, Parti kolunun ve kooperatif yönetim komitesinin yönetimi ve denetimi altında onların okuma yazma öğretmenleri olarak hizmet etmelerine ihtiyaç vardır. Bugün ilkökul öğretmenleri arasında hâlâ böyle eğitim görmüş çok sayıda genç insan vardır. Toprak ağası ya da zengin köylü ailelerden gelen bu genç insanlar yalnızca on yedi on sekiz yaşlarındadırlar ve ilkokulu ya da ortaokulu henüz bitirmişlerdir; onların okuma yazma öğretmenleri olarak hizmet etmelerine bile izin vermemek bence gereksiz bir katılıktır. Cehaletin kökünü kazımak için, köylülere okuma yazma öğretmek üzere onlardan yararlanabiliriz. Lütfen bunun uyguna bilir olup olmadığını düşünün. Bununla birlikte onlara muhasebecilik gibi bir iş vermek oldukça riskli olur.

Dördüncüsü, ileri tipte kooperatifler kurmanın koşullarına ve kaç tane kurulacağına gelince; bugün için hiçbir şey söyleyemem, ama siz yoldaşlardan bu koşulları incelemenizi rica ediyorum; ondan sonra gelecek yıl bu meseleyi tartışabiliriz. Farklı yöreler somut koşullara göre davranabilirler. Kısacası, bu tür kooperatifler koşulların olgunlaşmış olduğu yerlerde kurulabilir, aksi halde kurulmamalıdır. Yalnızca birkaç tane kurarak işe başlayabilirsiniz ve daha sonra adım adım sayılarını artırırsınız.

Beşincisi, kooperatiflerin ne zaman kurulacağı sorunuyla ilgili olarak her yıl kışın ve baharda yoğunlaşmanın gerekip gerekmediği ve aslında bazı yerlerde daha şimdiden yapıldığı gibi, yazın ya da sonbaharda da bir miktar kooperatif kurulup kurulamayacağı üzerinde düşünseniz iyi olur. Ama iki dalga arasında dinlenmek ve sağlamlaştırmak için bir ara verilmesi gerektiği ve bir grup kooperatif kurulduktan sonra, daha fazla kooperatif kurulmadan önce bir gözden geçirme ve sağlamlaştırma çalışması yapılması gerektiği belirtilmelidir. Bu, savaş yapmak gibidir ve iki çarpışma arasında dinlenmek ve sağlamlaştırmak için ara verilmelidir. Bunların olmaması, yani hiç ara vermemek ve hiç soluk alma zamanı tanımamak tamamen yanlıştır. Bir zamanlar orduda dinlenmeden ve sağlamlaştırmadan vazgeçilebileceği, dinlenme zamanının gerekli olmadığı, gerekli olanın her zaman ilerlemek ve savaşmak olduğu görüşü vardı; aslında bu mümkün değildir, insanlar uyumak zorundadır. Eğer bugün yaptığımız toplantı sona ermeseyse ve sonsuza kadar devam etse, buna ben de dahil olmak üzere herkes karşı çıkardı, insanların her gün uzun bir dinlenmeye ve takviyeye -gün boyunca daha kısa din-

lenme sürelerini hesaba katmayarak, yedi ya da sekiz ya da hiç olmazsa beş ya da altı saatlik uykuya- ihtiyaçları vardır. Kooperatifler kurmak gibi bu kadar önemli bir meselede dinlenme ve sağlamlaştırmaya gerek olmadığını söylemek en büyük saflıktır.

Altıncısı, «Kooperatifleri çalışkanlık ve tutumlulukla yönetmek» çok güzel bir slogandır. Bu, tabandaki insanlar tarafından ortaya atılmıştır. Sıkı bir tutumluluk uygulamak ve savurganlıkla savaşmak gerekir. Şimdi şehirlerde ve köylerde savurganlığa karşı şiddetli bir kampanya başlatılmıştır. Evi yönetmede, kooperatifi yönetmede ve ülkeyi inşa etmede çalışkanlığı ve tutumluluğu teşvik etmeliyiz. Ulusumuz birincisi çalışkan, ikincisi tutumlu olmalıdır; tembel ve savurgan olmamalıyız. Tembellik çürümeye götürür; iyi değildir. Kooperatifleri çalışkanlık ve tutumlulukla yönetmek için emeğin üretkenliğini artırmak, sıkı tutumluluk uygulamak, üretim maliyetlerini düşürmek, iyi bir muhasebe tutmak ve savurganlıkla savaşmak gereklidir. Muhasebe tutmaya gelince, bu yavaş yavaş ele alınmalıdır. Kooperatiflerin hacmi büyüdükçe, muhasebe tutmadan idare edemezler; adım adım bunu yapmasını öğrenmelidirler.

Yedincisi, hiç kimsenin devlet çiftlikleri konusunda konuşmaması bu toplantının zaaflarından biridir. Hem Merkez Komitesi Köy Çalışması Bölümünün, hem de Tarım Bakanlığının bu sorunu inceleyeceğini umuyorum. Gelecekte devlet çiftliklerinin oranı yıldan yıla artacaktır.

Sekizincisi, Hah şovenizmine karşı çıkmaya devam etmeliyiz. Bu, bir burjuva ideolojisi. Han halkının sayısı o kadar fazladır ki, azınlık milliyetlerine tepeden bakmaları ve onlara bütün yürekleriyle yardım etmemeleri mümkündür; dolayısıyla Han şovenizmi ile amansız bir biçimde mücadele etmeliyiz. Elbette, azınlık milliyetleri arasında dar milliyetçilik eğilimi ortaya çıkabilir; buna da karşı çıkılmalıdır.

Ama bu ikisi arasında esas olan ve birinci olarak karşı çıkılması gereken Han şovenizmidir. Han milliyetinden yoldaşlar azınlık milliyetlerine karşı doğru bir tavır alırlarsa ve onlara gerçekten adil bir şekilde davranırlarsa, izledikleri milliyetler siyaseti ve milliyetler arasındaki ilişkiler meselesindeki tutumları burjuva bakış açısını yansıtmayıp tümüyle Marksist olursa, yani kendilerini Han şovenizminden kurtarırlarsa, azınlık milliyetleri arasındaki dar milliyetçi görüşlerin üstesinden gelmek nispeten kolay olur. Şu anda hâlâ önemli ölçüde Han şovenizmi vardır; bu, örneğin, azınlık milliyetlerinin işlerini tekeline almak, onların alışkanlıklarına ve milli geleneklerine saygı göstermemek, kendini yüksek görmek, onlara tepeden bakmak ve ne kadar geri olduklarını söylemek şeklinde ortaya çıkmaktadır. Geçen Mart ayında Partimizin Milli Konferansında, Çin'in azınlık milliyetleri olmadan edemeyeceğini söyledim. Çin'de çok sayıda milliyet vardır. Azınlık milliyetlerinin yaşadıkları bölgeler, Han milliyeti-

nin yaşadığı bölgelerden daha geniştir ve her türden maddi kaynak açısından zengindir. Milli ekonomimizin azınlık milliyetlerinin ekonomisine ihtiyacı vardır.

Dokuzuncusu, cehaletin kökünü kazıma kampanyasına gelince, bence bunu başlatsak iyi olacak. Bazı yerlerde bu kampanyanın kökü kazınmıştır. Bu, iyi bir şey değildir. Kooperatif dönüşüm sürecinde kökünün kazınması gereken, kampanya değil cehalettir; yani biz cehaleti yok etmeliyiz, yoksa onu yok edecek kampanyayı değil!

Onuncusu, bazı kimseler «sol» ve sağ sapmadan neyin kastedildiğini soruyorlar. Daha önce ve söylediğimiz gibi her şey zaman ve mekân içinde hareket eder. Burada esas olarak zaman sorununu ele alacağım. Eğer şeylerin hareketi hakkındaki gözlemlerinizi gerçeğe uymuyorsa, değerlendirmeniz zamanın ilerisindeyse bu bir «sol» sapma, değerlendirmeniz zamanın gerisindeyse bu bir «sağ» sapmadır. Örnek olarak kooperatifleşme hareketini alalım. Kitlelerin coşkusu, karşılıklı yardım ekiplerinin yaygın bir biçimde var olması ve Parti önderliği gibi koşullar daha şimdiden olgunlaşmış olduğu halde bazı yoldaşlar bunu inkâr ediyorlar. Kooperatifleşme hareketinin büyük ölçüde gelişmesi artık mümkünken (birkaç yıl önce değil, şu anda) onlar hâlâ bunun imkânsız olduğunu söylüyorlar. Bütün bunlar sağ sapmadır. Öte yandan köylülerin siyasi bilinç düzeyi ve Parti önderliği gibi koşullar henüz olgunlaşmadığı halde, bütün milletin yüzde 80'inin çok kısa bir zamanda kooperatifleşmesini talep etmek bir «sol» sapmadır. Eski Çin atasözlerinin dediği gibi, «Olgunlaşmış kavun sapında durmaz» ve «Akan su kendine yol açar». Somut koşullara göre hareket etmeli ve amaçlarımıza zorlama ile değil, doğal bir şekilde ulaşmalıyız. Örnek olarak doğum olayını alalım. Bu, dokuz ay gerektirir. Eğer doktor yedinci ayda müdahale ederek çocuğu zorla doğurtmaya kalkarsa iyi olmaz ve bu bir «sol» sapma olur. Öte yandan eğer çocuk anasının karnında dokuz ayını doldurduğu ve artık dışarı çıkmayı çok istediği halde hâlâ bunu engelliyorsanız, bu da bir sağ sapma olur. Kısacası, her şey zaman içinde hareket eder. Bir şeyin yapılmasının vakti geldiği zaman o şey yapılmalıdır. Yapılmasına izin vermezseniz, bu bir «sağ» sapma olur. Zamanı gelmediği halde bir şeyi zorla yapmaya kalkıyorsanız, bu da bir «sol» sapma olur.

On birincisi, bazı kimseler, «sol» sapmacı hataların ortaya çıkması mümkün değil midir diye soruyorlar. Cevabımız, tamamen mümkün olduğu yolundadır, ister bir bucak Parti kolu ya da ilçe, il, bölge ya da eyalet Parti komitesi olsun, belirli bir yöredeki önderlik, kitlelerin siyasi bilinç düzeyini ve karşılıklı yardım ekiplerinin gelişmesini dikkate almaz ve planlar yapmak, denetim uygulamak, kooperatifleri aşama aşama ve grup grup kurmak yerine, yalnızca niceliğe önem verip niteliği göz ardı ederse ciddi «sol» sapmacı hatalar kesinlikle ortaya çıkar. Kitlelerin coşkusu kabardığı ve herkes kooperatife katılmak istedi-

ği zaman akla gelebilecek her türlü güçlüğü ve her türlü elverişsiz koşulu düşünmek, bunları açıkça kitlelere anlatmak ve kitlelerin meseleyi enine boyuna düşünmesine fırsat vermek zorunludur. Korkmuyorlarsa kooperatife katılabilirler; korkuyorlarsa katılmak zorunda değildirler. Elbette insanları korkutup kaçırmamalıyız. Umarım bugün sizi korkutup kaçırmam, çünkü kaç gündür toplantı yapıp duruyoruz, insanların sabrını taşıtmamak için zamanında içlerine su serpmek gerekir.

Sınırsız bir kaygıya, sayısız tabu ve kurala karşıyız. Bu, hiçbir kaygı duymamalıyız anlamına mı gelir? Tek bir tabu bile olmayacak mı?

Elbette olacaktır. Tek bir kural bile olmasın mı? Hiç kaygı duymayan, kaçınılmaz olarak kaygı duymayan, haklı olarak kaygı duymayan insan var mıdır? Gerekli tabularımız ve kurallarımız da olmalıdır. Birkaç tabu olmadan, birkaç kural olmadan nasıl devam edebiliriz? Gerekli kaygı duymak, gerekli tabulara ve kurallara sahip olmak ve gerektiğinde soluk almak, ara vermek, fren yapmak ve durmak tamamen doğru dürüst bir yöntem insanlar kibirlenmeye, kendilerini beğenmeye başlamak üzereyken, onlara yeni bir görev verilmelidir, böylece kibirlenecek fırsat bulamazlar, buna zamanları olmaz (örneğin şimdi nitelik açısından bir yarışma önerdik ve gelecek yıl buraya geldiğiniz zaman, sonuçlar karşılaştırılacaktır; o zaman nicelik sorunu ikincil bir hale gelmiş olacaktır). Bu yöntemi daha önce de denedik. Bir ordu birliği bir çarpışma kazandığı ve bazı yoldaşlar bunu etraflarına zevk duyarak anlatmaya başladıkları ve çok kendini beğenmiş bir hale geldikleri zaman, onlara yeni bir görev verirsiniz, başka bir çarpışmaya girerler. Yeni bir görev verilir verilmez onlar bu görevin gerektirdiği sorunları düşünmeye başlamak ve hazırlık yapmak zorundadırlar; böylece kendilerini beğenmeyi bırakırlar ve kibirlenecek zamanları olmaz.

On ikincisi, bazı yoldaşlar, il düzeyinde yüzde onluk bir manevra payı tanınabileceğini ileri sürdüler. Kooperatiflerin kurulmasını ele alalım, bu sayı yüzde on aşağı ya da yüzde on yukarı olabilir. Bence bu öneri benimsenebilir, iyi bir öneridir; işleri çok katı bir şekilde ele almayın. Lütfen bu mesele üzerinde daha fazla düşünün.

On üçüncüsü, kararınızı tersine çevirmek isteyen kimseler yok mu? Oldukça çok sayıda böyle insan var. Kooperatiflerin hiçbir sonuç vermeyeceğini ve yaptığımız şeyin tamamen tersine çevrileceğini düşünüyor ve bizim Marksist değil oportünist olduğumuzu söylüyorlar. Ama benim görüşüme göre, genel eğilimin gösterdiği gibi, bu karar değiştirilemez.

On dördüncüsü, bazı kimseler gelecekte gelişmenin ne yönde olacağını soruyorlar. Üç beş-yıllık plan dönemi içinde hem sosyalist sanayileşme, hem de tarımın, el sanatlarının, kapitalist sanayi ve ticaretin sosyalist dönüşümü esas olarak tamamlanacaktır. Berimi görebildiğim

kadarıyla gelişme bu yönde olacaktır. Ayrıca şu da eklenebilir ki Partimizin geçen Milli Konferansında belirttiğim gibi aşağı yukarı elli ile yetmiş beş yıl içinde yani on-on beş beş-yıllık plan döneminde Çin'i güçlü bir sosyalist ülke haline getirebileceğiz.

Bu, elli yetmiş beş yıl içinde hiç kuşkusuz yurtdışında, yurtiçinde ve Parti içinde pek çok ciddi ve karmaşık çatışmalar ve mücadeleler olacak ve zorunlu olarak pek çok güçlkle karşı karşıya kalacağız. Kendi tecrübemiz sırasında silahlı, barışçı, kanlı kansız savaşımı bilemediğim çatışmalar yaşadık; dolayısıyla gelecekte hiçbir çatışma olmayacağını nasıl garanti edebilirsiniz? Kesinlikle çatışma olacaktır, hem de az sayıda değil çok sayıda çatışma olacaktır. Bir dünya savaşı çıkacak, kafamıza atom bombaları düşecek ve Berialar, Kao Kanglar, Çang Kuotaolar ve Cen Dusiyular ortaya çıkacaktır. Pek çok şey şimdiden görülemez. Ama biz Marksistler mutlaka güçlüklerin üstesinden gelineceğini ve güçlü bir sosyalist Çin'in ortaya çıkacağını görüyoruz. Bu kesin midir? Bence kesindir. Marksizme göre kesindir. Burjuvazi kendi mezar kazıcısını yaratmıştır. Mezar hazırdır. Burjuvazinin ölmemesi mümkün müdür? İşte, kabaca, gelişme yönü budur.

On beşincisi, iki belgenin, kararın ve yönetmeliğin gözden geçirilmesi için pek çok öneride bulundunuz. Bu çok iyi bir şeydir. Üzerinde düşünmek için önerilerinizi toplayacağız. Karar bugün kabul edildikten sonra tekrar gözden geçirilecek ve birkaç gün içinde Siyasi Büro tarafından yayınlanacaktır. Yönetmeliğin yayınlanması daha uzun bir zaman alacaktır. Demokrat kişilere de danışılması ve yasama kurallarına uyulması gereklidir. Ya da Yasa Taslağında olduğu gibi, yönetmelik önce tartışılmak üzere Milli Halk Kongresinin Daimi Komitesine gönderilebilir ve sonra görüşlerin toplanması için, yayınlanmak üzere Devlet Konseyine gönderilebilir. Deneme kabilinden ve bir süre için yöreler, gelecek yıl benimsenmek üzere Milli Halk Kongresine gönderilinceye kadar, yönetmeliği uygulayabilirler.

Son olarak, sırası gelmişken, yazı yazmaya dikkat etmenizi isteyeceğim. Burada bulunan herkesin «kompozisyon öğretmenleri» olacağını umuyorum. Makaleleriniz, belki bir iki kusuru dışında, iyi bir şekilde yazılmıştır. Başkalarının yazma biçimlerini düzeltmelerine yardımcı olmaya dikkat göstermelisiniz. Pek çok yoldaşın yazdığı makalelerden bazıları uzun ve özden yoksun, ama böyle makalelerin sayısı oldukça az. Başlıca kusurlar, klasik Çincenin aşırı bir biçimde kullanılması ve yarı-edebi, yarı-günlük konuşma tarzına çok yer verilmesidir.

Makale yazarken mantık tutarlılığına dikkat edilmelidir. Yani, bir konuşma ya da makalenin bütün olarak yapısına dikkat edilmeli ve yazının başı, ortası ve sonu arasında belli bir ilişki, belli bir iç ilişki olmalı ve bu üçü birbiriyle çelişkili olmamalıdır. Dilbilgisi kurallarına da dikkat edilmelidir. Pek çok yoldaş, atlanmaması gerektiği

yerde cümlelerin öznesini ve nesnesini atlamak ya da zarflar fiil olarak kullanmak, hatta fiilleri atlamak eğilimindedir. Bütün bunlar dilbilgisi kurallarına uygun değildir. Konuşma sanatına ve nasıl daha canlı bir şekilde yazılacağına da dikkat edilmelidir. Kısacası, mantıklı olmak, dilbilgisi kurallarına uymak ve konuşma sanatına daha iyi hâkim olmak yazarken aklınızda tutmanızı istediğim üç nokta işte bunlardır.

DOĞRU İLE YANLIŞ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

İster Parti içinde ister dışında olsun doğru ile yanlış arasında berrak bir ayırım yapılmalıdır. Hata yapan insanlara karşı tavır önemli bir meseledir. Onlara karşı doğru tavır, «gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkarma ve hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirme» siyasetini benimsemek ve onların hatalarını düzeltmelerine yardım ederek devrime katılmalarına izin vermektir. Vang Ming'in başını çektiği dogmacıların elinde olduğu sırada Partimiz, Stalin'in çalışma tarzının, kötü yanını ele alarak bu konuda hata yaptılar. Dogmacılar toplumdaki ara güçleri reddettiler. Parti içinde ise insanların hatalarını düzeltmelerine ve devrime katılmalarına izin vermediler.

Ah Ku'nun Gerçek Öyküsü güzel bir öyküdür. Daha Önce okumuş olan yoldaşların onu yeniden okumalarını, hiç okumamış olanların ise dikkatle okumalarını tavsiye ederim. Bu öyküsünde Lu Sun, esas olarak geri ve siyasi bakımdan uyanmamış bir köylüyü anlatmaktadır. Bütün bir bölümü, «Devrime Katılması Yasaklanmış», sahte bir yabancı şeytanın nasıl Ah Ku'yu devrimden alıkoyduğunu anlatmaya ayırır. Aslında Ah Ku'nun devrimden anladığı, tıpkı diğer bazıları gibi, kendisi için bir iki şey elde etmektir. Ama bu tür bir devrim için bile sahte yabancı ona izin vermez. Bence bu açıdan bazı kişiler o sahte yabancı şeytana pek benziyorlar. Onlar hata yapmakla karşı-devrim arasında hiçbir ayırım yapmadan hata yapmış olanların devrime katılmasını yasakladılar ve hatta işi, yalnızca hatalar işlemiş olan bazı kişileri öldürmeye kadar vardılar. Bu dersi çok iyi bellemeliyiz. Hem Parti dışındaki insanların devrime 'katılmasını yasaklamak, hem de Parti içindeki hata yapmış yoldaşların hatalarını düzeltmelerine izin vermemek; ikisi de kötüdür.

Hata yapmış yoldaşlar konusunda bazıları onları gözlemlememiz ve hatalarını düzeltip düzeltmeyeceklerini görmemiz gerektiğini söylüyorlar. Bence yalnızca gözlemek yetmez, aynı zamanda hatalarını düzeltmelerine de yardımcı olmalıyız. Bunun anlamı şudur: Önce gözlemde bulunmalı, sonra da yardım etmeliyiz. Herkesin yardıma

ihtiyacı vardır; hata yapmamış olanların da ihtiyacı vardır, hata yapmış olanların daha fazla ihtiyacı vardır. Herhalde hiç kimse hatalardan arınmış değildir, yalnızca bazıları daha fazla, bazıları da daha az hata yapar ve bir kere hata yaptılar mı da yardıma ihtiyaçları olur. Yalnızca gözlemde bulunmak pasif bir şeydir; hata yapanların kendilerini düzeltmelerine yardımcı olmanın koşulları yaratılmalıdır. Doğru ile yanlış arasında kesin bir ayırım yapılmalıdır, çünkü Parti içindeki ilke tartışmaları, toplumdaki sınıf mücadelesinin Parti içindeki yansımasıdır ve bu konuda belirsizliğe göz yumulmamalıdır. Somut duruma uygun olarak, hata yapan yoldaşlara doğru ve bir temele dayanan eleştiriler yöneltmek ve hatta onlara karşı gerekli mücadeleyi vermek normaldir; bu, onların hatalarını düzeltmelerine yardım eder. Onlara yardım etmeyi reddetmek ve daha da kötüsü hatalarından sevinç duymak sekterliktir.

Devrim için daima daha fazla insanın olması daha iyidir. Hatalarından vazgeçmeyen ve tekrar tekrar nasihat edildiği halde kendini düzeltmeyen bir avuç kişi dışında hata yapanların çoğunluğu hatalarını düzeltebilirler. Tifo geçirenler bu hastalığa karşı bağışıklık kazanırlar; aynı şekilde hata yapanlar da, ders çıkarmasını bilmeleri koşuluyla, ilerde daha az hata yapacaklardır. Öte yandan hiç hata yapmamış olanların kibire kapılmalrı daha kolay olduğundan hata yapmaya eğilimlidirler. Hepimiz dikkatli olmalıyız, çünkü hata yapmış olanları köşeye kısıtranlar çoğu zaman kendilerini köşeye kısılmış bulurlar. Kao Kang başkalarına atmak üzere bir taşı kaldırdı, ama taşın altında kalan yalnızca kendisi oldu. Hata yapanlara iyi niyetle davranmak genellikle iyi karşılanacak ve halkı birleştirecektir. Hata yapan yoldaşlara karşı yardımcı bu tutum ya da düşmanca bir tutum; işte bu, kişinin iyi niyetli mi yoksa kötü niyetli mi olduğunu ortaya koyan bir ölçüttür.

«Gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkarmak ve hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirme» siyaseti, bütün Partiyi birleştirme siyasetidir. Bu siyasete bağlı kalmalıyız.

PARTİNİN BİRLİĞİNİ SAĞLAMLAŞTIRALIM VE PARTİNİN GELENEKLERİNİ İLERİ GÖTÜRELİM¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Bugün, 8. Milli Kongre için hazırlık toplantısına başlıyoruz. Toplantı aşağı yukarı on beş gün sürecektir ve yapacağı başlıca işler şunlardır:

- (1) Kongre belgelerinin kaleme alınması,
- (2) Merkez Komitesi için bir önseçim yapılması,
- (3) Kongrede okunacak konuşmaların hazırlanması.

Şimdi birkaç noktayı ele almak istiyorum.

Birincisi, kongrenin hedefleri ve amaçlarıyla ilgilidir. Bu kongrenin hedefleri ve çözmesi gereken sorunlar nelerdir? Kısaca, 7. Kongreden bu yana kazanılan tecrübelerin özetlenmesi, bütün Partinin birleştirilmesi ve büyük bir sosyalist Çin yaratma mücadelesinde ülke içinde ve dışında birleşilebilecek bütün güçlerle birleşmenin sağlanması.

Tecrübenin özetlenmesi konusunda. Çok zengin bir tecrübe hazinemiz olmasına rağmen, sadece bir sürü olguyu art arda sıralamakla yetinmemeli, özü kavrayarak, gerçeklerden yola çıkarak ve Marksist bir bakış açısıyla tecrübeleri özümsemeliyiz. Bu şekilde yapılan bir özetleme, bütün Partimize canlılık kazandıracak ve işimizi daha iyi yapmamıza olanak sağlayacaktır.

Partimiz, büyük, şanlı ve doğru bir Partidir, bu, bütün dünyanın kabul ettiği bir gerçektir. Geçmişte, başka ülkelerden bazı yoldaşlar çalışmalarımızı kuşkuyla karşılıyordu. Birçoğu milli burjuvaziye karşı izlediğimiz siyaseti kavramadıkları gibi, düzeltme hareketimiz konusunda da berrak bir fikre sahip değillerdi. Bugün ise bunları kavrayanların sayısının daha fazla olduğunu ve çoğunluğun böyle bir kavrayışa sahip olduğunu söyleyebilirim. Kuşkusuz hâlâ kavrayamayanlar da var. Ülkede ve Parti içinde bile bunları kavrayamayan ve 7. Kongreden bu yana

izlediğimiz çizginin mutlaka doğru olması gerektiğini söyleyenler var. Fakat gerçekler ortadadır, iki devrim yaptık; iktidarı ele geçirmek için burjuva-demokratik devrimi, sosyalist dönüşümü gerçekleştirmek ve sosyalist bir ülke inşa etmek için de proleter-sosyalist devrimi yaptık. 7. Kongrenin toplanmasından bu yana geçen on bir yılda bütün ülkenin ve bütün dünyanın kabul ettiği büyük başarılar kazandık. Başka ülkelerin burjuvazisi bile bu başarıları kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu iki devrim, Merkez Komitesinin 7. Kongreden bu yana izlediği çizginin doğru olduğunu kanıtlamaktadır.

Ekim Devrimi burjuvaziyi devirdi; bu dünya tarihinde eşi görülmemiş bir olaydı. Bütün ülkelerin burjuvazisi bu devrime kara çalmak için veryansın ediyor, onun hakkında tek bir iyi şey söylemiyordu. Rusya'daki burjuvazi karşı-devrimci bir sınıftı; o sırada devlet kapitalizmini reddediyor, işi yavaşlatma ve sabotaj eylemleri örgütlüyor ve silaha sarılıyordu. Rusya proletaryası için burjuvazinin işini bitirmekten başka çare yoktu. Bu, başka ülkelerin burjuvazisini kızdırdı ve onların saldırgan bir dil kullanmasına yol açtı. Çin'de ise biz, milli burjuvazimize karşı nispeten daha yumuşak davrandık; onlar kendilerini biraz daha rahat hissediyor ve siyasetimizde bazı iyi şeylerin olduğuna inanıyorlar. Eisenhower ve Dulles, Amerikalı gazetecilerin Çin'e gelmesini yasaklamakla, şimdi siyasetimizde iyi şeyler bulunduğunu kabul etmiş oldular. Eğer burada berbat bir durum olsaydı, bunun sadece kötüleyici bazı yazıların yazılmasına yol açacağını bildikleri için gazetecilerinin buraya gelmesine izin verirdi. Onların en korktuğu şey, yazıların sadece küfürle dolu olmayıp, arada birkaç iyi laf da içermesi ve onları zor durumda bırakmasıdır.

Çin, geri bir ekonomisi ve geri bir kültürü olan pis,

top oyunlarında ve yüzme yarışlarında başarısız, kadınların ayaklarının bağlandığı, erkeklerin uzun saçlarını ördüğü, hâlâ harem ağalarının bulunduğu ve ayın bile yabancı ülkelerdeki kadar iyi olmadığı, oralandaki kadar parlama-
dığı «kötürüm olmuş bir imparatorluk», «Doğu Asya'nın hasta adamı» olarak hür görülürdü. Kısacası, Çin'de kötü olan pek çok şey vardı. Ne var ki dönüşümü sağlamak için altı yıl çalıştık ve Çin'in çehresini değiştirdik. Kimse kazandığımız başarıları inkâr edemez.

Partimiz, devrimci davamızı ilerleten önder çekirdek güçtür. Tecrübeleri özetlerken, kongre her şeyden önce bütün Partide daha büyük bir birlik sağlamayı hedef almalıdır. Haziran ayına kadar Parti üyelerinin sayısı 10 milyon 730 bin civarındaydı. Halk içindeki önder çekirdek güç olma görevini daha iyi yerine getirebilmeleri için bu 10 milyondan fazla Parti üyesini eğitmek, aydınlatmak ve birleştirmek amacıyla büyük bir çaba harcanmalıdır. Tek başına Parti yeterli değildir; o sadece bir çekirdektir ve kitle desteğine ihtiyaç duyar. Sanayi, tarım, ticaret, kültür ve eğitim de dâhil olmak üzere bütün alanlarda, işlerin yüzde 90'ı Parti üyeleri tarafından değil Partili olmayan kişiler tarafından yürütülmektedir. Bu nedenle, kitlelerle birleşmek için elimizden geleni yapmalı, birleşilebilecek herkesle birleşmeli ve birlikte çalışmalıyız. Geçmişte Parti içinde birliği sağlamak ve Partili olmayan insanlarla birleşmek için yaptığımız çalışmalarda birçok hata vardı. Bu konudaki çalışmalarımızın büyük ölçüde düzeltilmesi için kongre sırasında ve kongreden sonra propaganda ve eğitim yapmalıyız.

Uluslararası alanda, başta Sovyetler Birliği, kardeş Partiler, kardeş ülkeler ve bu ülkelerin halklarıyla ve aynı zamanda barışsever ülkeler ve halklarla, yani dünyada birleşilebilecek olan bütün güçlerle birleşmeli ve yararlı olabilecek bütün güçlerin desteğini sağlamalıyız. 50'den fazla ülkedeki Komünist Partilerin delegeleri kongremize katılacaktır ve bu çok iyi bir şeydir. Geçmişte, iktidarı ele geçirmemiş ya da iki devrimde zafer kazanmamıştık, inşa konusunda da sözü edilecek bir zafer kazanmamıştık. Şimdi ise durum tamamen farklıdır. Başka ülkelerden yoldaşların gözünde oldukça yüksek bir itibarımız vardır.

Parti içindeki ve dışındaki ve ülke içindeki ve dışındaki birleşilebilecek bütün güçlerle neden birleşiyoruz? Büyük bir sosyalist ülke inşa etmek için. Bizim ülkemiz gibi bir ülke «büyük» diye tanımlanabilir ve tanımlanmalıdır da. Partimiz büyük bir Parti, halkımız büyük bir halk, devrimimiz büyük bir devrimdir ve inşa çalışmamız da büyüktür. Yeryüzünde 600 milyon nüfusa sahip olan tek ülke Çin'dir. Geçmişte başkalarının bizi hor görmesi için nedenler vardı. Çünkü başkalarına katkıda bulunacak pek bir şeyimiz yoktu; çelik üretimimiz yılda sadece birkaç yüz bin tonu buluyordu ki o da Japonların elindeydi. Çan Kayşek Guomindang'ının yirmi iki yıl süren istibdat yönetimi altında, çelik üretimi, yılda topu topu yirmi otuz bin

tonu buluyordu. Şimdi hâlâ fazla çeliğimiz yok, ama iyi bir başlangıç yapılmıştır; Üretim bu yıl dört milyon tonu aşacak, gelecek yıl beş milyon tona ulaşacak, ikinci Beş Yıllık Planın bitiminden sonra 10 milyon tondan fazla olacak ve Üçüncü Plandan sonra da büyük bir olasılıkla 20 milyon tona ulaşacaktır. Bu hedefe ulaşmak için sıkı çalışmalıyız. Dünyada yüzden fazla ülke var, fakat yılda 20 milyon tondan fazla çelik üretenlerin sayısı çok azdır. Dolayısıyla, bir kere inşa edildikten sonra, Çin büyük bir sosyalist ülke haline gelecek ve yüz yıldan uzun süren, horlandığı, gerilik ve sefalet içinde olduğu durumu kökünden değiştirecektir. Üstelik dünyanın en güçlü kapitalist ülkesi olan Birleşik Amerika'ya yetişebilecektir. Birleşik Amerika'nın nüfusu sadece 170 milyondur, dolayısıyla bizim nüfusumuz onunkinden birkaç kere daha büyük olduğuna, ülkemizin kaynakları onunkiler kadar zengin olduğuna ve aşağı yukarı aynı iklimi sahip olduğumuza göre, Birleşik Amerika'ya yetişmemiz mümkündür. Ona yetişmemiz gerekmez mi? Kesinlikle gerekir. 600 milyon insanımız neyle uğraşıyor? Uyukluyorlar mı? Hangisi doğrudur; çalışmak mı, yoksa uyuklamak mı? Eğer çalışmak diyorsanız, o zaman niçin onlar 170 milyonluk bir nüfusa 100 milyon ton çelik üretebiliyorken, siz 600 milyon insanınızla 200 ya da 300 milyon ton çelik üretemeyesiniz? Eğer onlara yetişemezseniz, haklı olduğunuzu kanıtlamayacaksınız ve hiç de öyle şanlı ve büyük olmayacaksınız. Birleşik Amerika'nın sadece 180 yıllık bir tarihi vardır ve 60 yıl geri kalmışız. 50 ya da 60 yılda Birleşik Amerika'yı kesinlikle geçmemiz gerekir. Bu, boynumuzun borcudur. O kadar büyük bir nüfusa, o kadar geniş bir ülkeye ve o kadar zengin kaynaklara sahip olduğunuz ve üstelik üstün olduğu iddia edilen sosyalizmi inşa ettiğiniz söylendiği halde, 50 ya da 60 yıl çaba harcadıktan sonra Birleşik Amerika'yı hâlâ geçememişseniz, yazıklar olsun size! O zaman yeryüzünde ne işiniz var? O halde, Birleşik Amerika'yı geçmek sadece mümkün değil, aynı zamanda kesinlikle zorunlu ve şarttır. Eğer bunu gerçekleştiremezsek, Çin ulusu olarak biz, dünya uluslarını hayal kırıklığına uğratmış ve insanlığa pek bir katkıda bulunmamış oluruz.

İkincisi, partinin geleneklerinin ileri götürülmesi konusunda. Kongre, Partimizin ideoloji ve çalışma tarzı konusundaki iyi geleneklerini ileri götürmelidir. Kongre öznelliliğe ve sekterliğe karşı etkili bir mücadele vermeli ve aynı zamanda bürokrasiye karşı koymalıdır. Bürokrasi meselesine bugün girmeyecek, sadece öznelliliği ve sekterliği ele alacağım. Bir kere alt edilseler bile, öznellilik ve sekterlik yeniden ortaya çıkarlar ve yeniden alt edilmeleri gerekir.

Hata yapmak derken, öznellci hataları, yanlış bir biçimde düşünmeyi kastediyoruz. Elimize geçen, Stalin'in hatalarını eleştiren pek çok yazı bu meseleye pek dokunmamakta ya da bununla ilgili olarak hiçbir şey söylememektedir. Stalin niçin hata yaptı? Çünkü onun

birçok meseledeki öznelci düşünceleri nesnel gerçeklere uymuyordu. Bu gibi şeylere bugün bizim çalışmamızda da sık sık rastlanmaktadır. Öznelcilik, nesnel gerçekler ve gerçekte olması mümkün olan şeyler yerine öznel isteklerden yola çıkmak demektir. Kongre belgelerinde ortaya koyacağımız ve ele, alacağımız şeyler, olanaklar elverdiği ölçüde Çin gerçeklerine uygun ya da yakın olmalıdır. Aynı zamanda, kazandığımız tecrübelerin ışığında gerçeklere aykırı olan görüşleri eleştirmeli, öznelciliği eleştirmeli ve onunla mücadele etmeliyiz. Bu görevi yıllarca önce saptamıştık. Bugün, öznelciliğin sosyalist devrim ve sosyalist inşada karşılaşılan biçimleriyle mücadele ediyoruz. Demokratik devrim sırasında uzun bir süre öznelcilik başımıza bela kesildi ve bunun bedelini, üs bölgelerimizin hemen hemen tümünü ve devrimci kuvvetlerimizin yüzde 90'ından fazlasını yitirerek çok pahalıya ödedikten sonradır ki, aklımızı başımıza toplamaya başladık. Sorun, araştırma, inceleme ve gerçekçi bir yaklaşıma ağırlık veren Yenan'daki düzeltme hareketine kadar çözülmedi. Marksizm'in evrensel gerçeğini Çin devriminin somut pratiğiyle birleştirmeliyiz, yoksa olduğumuz yerde sayarız. Diğer bir deyişle, teoriyle pratik birleştirilmelidir. Teoriyle pratiğin birleştirilmesi Marksizm'in temel ilkelerinden biridir; Diyalektik materyalizme göre, düşünce, gerçeği yansıtmalıdır ve ancak nesnel pratik tarafından sınanıp doğrulandıktan sonra gerçek olarak kabul edilmelidir, yoksa gerçek olarak kabul edilemez. Son birkaç yılda başarılı olmamıza rağmen, öznelciliğe her yerde rastlanmaktadır. Öznelcilik, bugün olduğu gibi gelecekte de var olacaktır. Bundan on bin, hatta yüz milyon yıl sonra bile, insanlık yok olmadıkça, öznelcilik daima var olmaya devam edecektir. Öznelciliğin bulunduğu her yerde hata da olur.

Bir de sekterlik denen bir olgu vardır. Her bölgenin kendi genel çıkarı, her ulusun başka bir genel çıkarı, dünyanın ise gene ve başka bir genel çıkarı vardır. Yerküreden dışarıya seyahat için yollar henüz açılmadığından, şimdilik kendi gezegenimiz dışındaki meselelere girmeyeceğim. Eğer bir gün Marsta ya da Venüs'te insanların yaşadığı anlaşılırsa, o zaman onlarla birleşme ve birleşik cephe kurma meselesini de tartışırız. Bugün için konumuzu Partide, ülkede ve dünyada birlik meselesiyle sınırlı tutacağız. Bizim ilkemizi ister başka ülkelerin komünistleri olsunlar ister başka ülkelerdeki Partili olmayan kişiler olsunlar, dünya barışına ve insanlığın ilerlemesi davasına yararı dokunabilecek olan herkesle birleşmektir. Hepsinden önce, çok sayıdaki Komünist Partilerle ve Sovyetler Birliği'yle birleşmeliyiz. Sovyetler Birliği'nde yapılan bazı hatalara ve bu hatalarla ilgili olarak ileri geri sürü konuşma ve dedikodu yapılmasına bakarak, bunların berbat hatalar olduğu sanılabilir. Bu yanlış bir görüştür. Hiçbir ulus hatasız değildir; Sovyetler Birliği dünyanın ilk sosyalist ülkesi olduğu ve yıllar boyunca başından bir sürü şey geçtiği için hata yapmaması mümkün değildi. O halde, Sovyetler

Birliği'nin hatalarını, örneğin Stalin'in hatalarını nasıl değerlendirmemiz gerekir? Bu hatalar kısmi ve geçicidir. Bazı şeylerin yirmi yıldan beri sürüp gittiğini duyuyoruz,- ama bunlar gene de kısmi ve geçici niteliktedir ve düzeltilebilir. Sovyetler Birliği'nde esas akım, esas yön ve gelişmenin büyük bir kısmı doğrudur. Rusya Leninizm'i yarattı ve Ekim Devrimi'yle dünyanın ilk sosyalist ülkesi oldu. Sosyalizmi inşa etti, faşizmi yenilgiye uğrattı ve güçlü bir sanayi ülkesi haline geldi. Sovyetler Birliği'nden öğrenebileceğimiz çok şey vardır. Kuşkusuz Sovyetler Birliği'nin geri tecrübelerini değil, ileri tecrübelerini örnek almalıyız. Baştan beri, ileri Sovyet tecrübesinden yararlanma sloganını savunduk. Sovyetler Birliği'nin geri tecrübelerini örnek almanızı size kim söyledi? Bazıları ayırım yapmaktan o kadar acizler ki. Rusların osuruğunun bile güzel koktuğunu söylüyorlar. Bu da öznelciliktir. Ruslar kendileri osuruklarının pis koktuğunu söylüyorlar. Demek ki, tahlilci olmamız gerekiyor. Başka bir yerde söylediğimiz gibi, Stalin'i yüzde 70 başarılı, yüzde 30 hatalı olarak değerlendirmeliyiz. Sovyetler Birliği'nin durumunu ele aldığımızda da, iyi ve yararlı olan şeyler esas ve büyük kısmı, hatalı olan şeyler ise küçük kısmı oluşturmaktadır. Bizde de iyi olmayan şeyler var; başka ülkelerin bunları örnek almasını önlemek bir yana, kendimiz de bunlardan arınmalıyız. Kötü şeyler de bir bakıma tecrübe sayılır ve iyi amaçlara hizmet edebilir. Cen Dusiyou, Li Lisan, Vang Ming, Çang Kuotao, Kao Kang ve Cao Şuşih gibi öğretmenlerin oldu. Sadece bunlar değil, başkaları da var. Ülke içinde bu öğretmenlerin en iyisi Çan Kayşek'ti. Bizim bir türlü ikna edemediklerimiz, Çan Kay Şek kendilerine ders vermeye girişir girişmez derhal ikna oluyorlardı. Çan Kayşek nasıl ders veriyordu? Makineli tüfek, tank ve uçakla. 600 milyon halkımızı eğiten bir diğer öğretmen de, emperyalizmdir. Çeşitli emperyalist devletler tarafından yüz yıldan fazla ezildik ve bu da bir çeşit eğitim oldu. Dolayısıyla, kötü şeyler de eğitim amacına hizmet edebilir ve gözlemlerimizi açabilir.

Sekterliğe karşı mücadelede özellikle bir noktaya dikkat edilmelidir; size karşı mücadele etmiş olanlarla birleşmelisiniz. Hiç de o kadar kötü olmadığınız halde, sizinle yumruk yumruğa geldiler, sizi yere yıktılar, acı çekmenize ve itibarınızı yitirmenize neden oldular, sizi «resmen» oportünist diye «damgaladılar». Eğer haklı olarak dayak yediyseniz, oh olsun. Eğer oportünistin biriysen, niçin yumruklara hedef olmayacakmışsın? Ben, haksız yumruklardan ve mücadelelerden söz ediyorum. Size darbe indirenler tutumlarını değiştirdikleri, size haksız yere saldırdıklarını, sizi oportünistlerin «şahı» ilan etmelerinin yanlış bir şey olduğunu kabul ettikleri zaman, meseleyi uzatmayın, içlerinden birkaçı haksız olduğunu kabul etmezse, biraz bekleyemez misiniz? Bekleyebilirsiniz herhalde. Birlik derken, sizinle görüş ayrılıkları olan, size yukardan bakan ya da pek saygı göstermeyen, sizinle

görülebilecek bir hesabı olan ya da size karşı mücadele etmiş olanlarla ve size acı çektirenlerle birleşmeyi kastediyoruz. Sizinle aynı fikirde olanlara gelince, bunlarla zaten birlik halinde olduğunuz için birlik diye bir mesele söz konusu değildir. Burada mesele, henüz birleşmemiş olduğunuz, sizden farklı görüşleri ya da önemli zaafları olanlarla ilgili olarak ortaya çıkmaktadır. Örneğin bugün Partimizde, Partiye ideolojik olarak değil, sadece örgütsel olarak katılmış olan pek çok kişi vardır. Bunlar sizinle yumrulaşmamış ya da çatışmamış olabilirler, fakat Partiye ideolojik olarak katılmamış oldukları için yaptıkları işler kaçınılmaz olarak yetersiz ya da hatalı olabilir, hatta bunlar bazı kötü şeyler de yapabilirler. Bu gibileriyle birleşmeli, onları eğitmeli ve onlara yardım etmeliyiz. Daha önce de söylediğim gibi, zaafları olan ya da hata yapmış herkesle ilişkilerimizde, sadece hatalarını düzelterip düzeltmediklerini anlamak için onları gözlemlemekle yetinmemeli, aynı zamanda hatalarını düzeltmeleri için onlara yardım etmeliyiz. Başka bir deyişle, birinci olarak onları gözlemlemeli, ikinci olarak da yardım etmeliyiz. Sadece gözlemlemek demek, bir kenarda durup nasıl davrandıklarını izlemek demektir. Eğer başarılılarsa, ne âlâ, yok eğer başaramazlarsa, bırakın cezalarını çeksinler. Bu olumlu bir tutum değil, pasif bir tutumdur. Marksistler olumlu bir tutum takınmalı, yani hem gözlem yapmalı hem de yardım etmelidirler.

Üçüncüsü, Merkez Komitesinin seçimi meselesi. Deng Siaoping yoldaş biraz önce Sekizinci Merkez Komitesinde 150 ile 170 arasında üye bulunacağını söyledi. Bu sayı, 77 üyeli Yedinci Merkez Komitesinin iki katından biraz fazladır ve muhtemelen uygun bir sayıdır. Birkaç yıl, diyelim ki beş yıl süreyle, Merkez Komitesini daha fazla genişletmemek daha doğru olacaktır. Bugün büyük yararlılıklar gösteren çok sayıda yetenekli insan Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasında yetişti ve bunlar «38 tipi kadrolar» diye adlandırılmaktadır. Bugün bu kadrolar çalışmalarımızın temel direğini oluşturmaktadır; onlar olmazsa bir şey yapamayız. Ne var ki, bunların sayısı çok olduğundan hepsini Merkez Komitesine alacak olsak, Merkez Komitesinin sayısı birkaç yüze ulaşır. Bu nedenle, bu sefer böyle bir düzenleme yapmayacağız. Buradaki yoldaşlardan, Merkez Komitesi tarafından önerilen 150-170 sayısının uygun olup olmadığını, eğer uygun değilse, Merkez Komitesinin kaç üyeden oluşması gerektiğini düşünmelerini istiyorum.

Bugünkü Merkez Komitesi üyelerinin iyi çalıştığını ve 7. Kongrenin güvenine layık olduklarını kanıtladıklarını kabul etmeliyiz. Geride bıraktığımız on bir yılda Çin'de demokratik devrime, sosyalist devrime, sosyalist inşaya, ağır hatalar yapmadan doğru bir biçimde önderlik ettiler, oportünizmin her türüne ve hatalı şeylere karşı mücadele ederek devrimin ve insanın önüne dikilen bütün olumsuz etkenlerin üstesinden geldiler. Daha önce hata yapmış olan yoldaşlardan bazıları da dâhil olmak üzere, başarılı

oldular. Burada bir bütün olarak Merkez Komitesinden söz ediyorum. Bu değerlendirme belli yoldaşlar için geçerli değildir. Özellikle Vang Ming için geçerli değildir. Vang Ming 7. kongrede, durumu idare edebilmek için Merkez Komitesinin çizgisinin doğru olduğunu kabul eden, Merkez Komitesinin 7. Kongreye sunduğu raporu benimseyen ve Merkez Komitesinin kararlarına uymak istediğini belirten bir belge sundu. Ama bir müddet sonra onunla konuştuğumda, yazdıklarını unutarak yüz geri etti. Ertesi gün, biraz düşündükten sonra, yazdığı metinle hatalarını kabul etmiş olduğunu söyledi. Öyle olsa bile, ona eğer şimdi hatalarını reddetmek istiyorsa, yazılı açıklamasını geri alabileceğini söyledim. Ama öyle yapmadı. Daha sonra, 2. Genel Toplantıda, hatalarından söz etmesini beklediğimizi söyledik, ama o konuyu saptırdı ve hatalarından söz edecek yerde, bize övgüler düzmeye girişti. Bunları kısa kesip, kendisinin, yani Vang Ming'in hataları üzerinde durması gerektiğini söylediğimizde oralı bile olmadı. Toplantıdan sona özeleştirisini yazmaya söz verdi. Fakat daha sonra hastalandığını ve fikri çalışma yapamadığını, yazmaya başlar başlamaz hastalığının nüksettiğini söyledi. Kesinlikle bilemiyoruz ama belki de bütün bunları uyduruyordu. Kendini pek iyi hissetmiyor ve bu kongreye katılamayacak. Onu seçelim mi? Ya Li Lisan yoldaş?»? Li Lisan'ın affedilmesinden yana olan yoldaşların sayısı, Vang Ming'in affedilmesini isteyenlerinkinden daha azdır. Deng Siaoping yoldaşın da belirttiği gibi onları seçmemiz 7. Kongrede seçilmeleri ile aynı anlamı taşıyacaktır. O kongrede delegelerden birçoğu onları seçmek istemiyordu (sadece Vang Ming'i değil, diğer birçok yoldaş da). O zaman onları seçmeme siyaseti izlersek hata yapmış olacağımızı söyledik. Hata yapanları seçmemek niçin yanlış olurdu? Çünkü o zaman, onların örneğini izlemiş olurduk. Onların yöntemi, gerçekten hata yapmış olsun olmasın, bir kere oportünist diye damgaladıktan herkesi reddetmekti. Eğer böyle yapmış olsaydık, onların çizgisini, yani Vang Ming çizgisini ya da Li Lisan çizgisini izlemiş olurduk. Böyle bir şeyi asla yapamaz, yani hiçbir koşul altında Vang Ming ya da Li Lisan çizgisini izleyemezdik. Bunların parti içi ilişkilerdeki tutumları, hata yapmış ve kendilerine karşı mücadele etmiş yâda kendilerini oportünist olmakla suçlamış olan herkesi reddetmekti. Kendileri su katılmamış Bolşevikler olarak geçiniyorlardı, ama sonunda su katılmamış oportünistler oldukları ortaya çıktı. Oysa Marksizm'i belli ölçüde kavrayanlar, onların bir zamanlar oportünist diye damgaladıklarıydı.

Burada meselenin özü, bunların birbirlerinden kopuk birkaç birey olmayıp, küçük burjuvazinin önemli bir bölümünü temsil etmeleridir. Çin'de büyük bir küçük burjuva kitlesi vardır. Küçük burjuvazinin önemli bir bölümü yalpalar. Örneğin, hali vakti yerinde orta köylülerin şaşmaz bir şekilde bütün devrimlerde yalpaladıktan ve kararlı bir tutum takınmadıkları, moralleri yüksek olduğu zaman

havalarda uçup, karamsarlığa kapıldıklarında üzüntüyle kendi içlerine kapandıkları herkesçe bilinir. Gözleri, çoğu kez birkaç öküz, bir kağıt ve birkaç dönüm toprağı aşmayan o paha biçilmez mülklerinden başka bir şeyi görmez. Kâr ve zarar hesaplarından başka bir şey düşünmezler ve bu malları yitirmemek için ellerinden geleni yaparlar. Bunlar, yoksul köylülerden farklıdır, Yoksul köylüler Kuzey Çin’de köylük bölgelerdeki nüfusun yüzde 50’sini, güney Çin’de ise yüzde 70’ini oluşturmaktadır. Sınıf bileşimi bakımından Partimiz, esas olarak işçilerden ve yoksul köylülerden, yani proletarya ve yarı-proletaryadan oluşmaktadır. Yarı-proletarya da küçük burjuvadır, fakat orta köylülerden çok daha karardır. Partimiz, belli sayıda aydını da saflarına kabul etmiştir; on milyondan fazla üyemiz arasındaki yüksek, orta ve aşağı düzeydeki aydınların sayısı yaklaşık olarak bir milyondur. Bunların, emperyalizmi ya da toprak ağası sınıfını, bürokrat-kapitalist sınıfı ya da mili burjuvaziyi temsil ettiklerini söylemek doğru olmaz; doğru olan, bunları küçük burjuva sınıflamasına sokmaktır. Esas olarak, bunlar küçük burjuvazinin hangi kesimini temsil etmektedir? Şehir ve köy küçük burjuvazisinin daha fazla üretim aracına sahip olan kesimini, örneğin hali vakti yerinde orta köylüleri Parti üyelerimiz arasındaki aydınları «önlerinde canavarların, arkalarında ise kaplanların» olduğu korkusu içindedirler, sürekli olarak yalpalarlar oldukça güçlü bir öznellikliğin ve küçümsenmeyecek bir sekterliğin etkisi altındadırlar. Vang Ming ve Li Lisan çizgilerini temsil eden bu iki kişiyi seçmemiz ne anlama gelir? Bu, ideolojik hatalar yapmış olanları, karşı-devrimcilerden ve bölücülerden (Cen Dusiyu, Çang Kuotao, Kao Kang ve Cao Şuşih gibileri) ayırt ettiğimizi gösterir. Vang Ming ve Li Lisan, insanlara kendi siyasi programlarını kabul ettirmek için açık açık ve büyük bir yaygarayla öznellik ve sekterlik yaptılar. Vang Ming’in kendi siyasi programı vardı, Li Lisan’ın da öyle. Kuşkusuz, Cen Dusiyu’nun da bir siyasi programı vardı, ama o Troçkistlerin yolunu tuttu, bir bölünme yaratmaya çalıştı ve Partiye karşı dışarıdan faaliyetlere girişti. Çang Kuotao komploculuk ve bölücülük yaptı ve sonunda Guomindang’a katıldı. Bu nedenle Vang Ming ve Li Lisan meselesi sadece iki bireyle ilgili bir mesele değildir; burada önemli olan temelde yatan toplumsal nedenlerin bulunmasıdır. Çok sayıda üyenin can alıcı anlarda yalpalaması, bu toplumsal nedenlerin Partimiz içindeki yansımalarından biridir. Bu yalpalayan unsurlar oportünist niteliktedir. Yani bu gibi insanlar, bir çıkar umdukları zaman bir şey, başka yerden bir çıkar umdukları zaman ise dönüp başka bir şey yaparlar. Belli ilkelerden, belli kurallardan ve belli bir yönelimden yoksundurlar, bugün bu tarafa, yarın o tarafa giderler. Örneğin Vang Ming tıpkı böyledir. Önceleri aşırı «solcu»ydu, daha sonra ise aşırı sağcı oldu.

7. Kongrede birçok yoldaşı ikna ederek Vang Ming’le Li Lisan’ın seçilmesini sağladık. Aradan geçen on

bir yılda, bunun sonucu olarak, herhangi bir kayba uğradık mı? Hayır, hiçbir kayba uğramadık. Devrimde başarısızlığa uğramadık ve Vang Ming ile Li Lisan’ı seçtik diye zafer birkaç ay gecikmedi.

Onların seçilmesi, hata yapanların teşvik edilmesi anlamına mı gelir? «Hata yapanlar Merkez Komitesine girdiler, öyleyse biz de hata yapalım, o zaman bizim için de seçilme olasılığı doğar!» Böyle mi olacak? Hayır, olmayacak. İşte bakın, yetmiş bilmem kaç Merkez Komitesi üyemizden hiçbiri yeniden seçilebilmek için birkaç hata yapmaya çalışmadı. Gelelim Merkez Komitesi üyesi olmayanlara; devrime ister 1938 yılından önce, ister 1938 yılında, isterse daha sonra katılmış olsunlar, Vang Ming ve Li Lisan’ın izinden giderek, sırf Merkez Komitesine seçilmek amacıyla ortaya iki yeni çizgi mi -toplam dört eder- çıkaracaklar? Hayır, çıkarmayacaklar; hiç kimse böyle bir şey yapmayacaktır. Tam tersine, yoldaşlarımız hatalarından dersler çıkaracak ve daha uyanık olacaklardır.

Bir nokta daha var. Geçmişte, «devrime erken katılmaktansa geç katılmak daha iyidir, hatta en iyisi hiç katılmamaktır» gibi sözler duyulurdu. Şimdi de Vang Ming ve Li Lisan’ın seçilmesi Partide, doğru yolda olmaktansa hata yapmak, küçük hatalar yapmaktansa büyük hatalar yapmak daha iyidir diye bir izlenim yaratır mı? Parti çizgisine ilişkin hatalar yapan Vang Ming ve Li Lisan şimdi Merkez Komitesine seçilecek olurlarsa, hata yapmamış olan ya da sadece küçük hatalar yapmış olan yoldaşlar iki üyeliği onlara bırakmak zorunda kalacaklardır. Bu, dünyanın en haksız şeyi değil midir? Bu açıdan bakıldığında, gerçekten de bu haksız bir şeydir. Çünkü doğru bir biçimde davranmış olan ya da sadece küçük hatalar yapmış olanlar, yerlerini büyük hatalar yapmış olanlara bırakmak zorunda kalmaktadırlar. Bunun haklılıkla hiçbir ilgisinin olmadığı, tamamen haksız bir şey olduğu apaçık ortadadır. Eğer bu açıdan bir karşılaştırma yapılacak olursa, doğru olmaktansa hatalı olmanın, küçük hatalar yapmaktansa büyük hatalar yapmanın daha iyi olduğunu kabul etmek gerekir. Fakat başka bir açıdan bakıldığı zaman, mesele tamamen farklıdır. Onların Parti çizgisi konusundaki hataları bütün ülkede ve bütün dünyada bilinmektedir ve işte onları seçmemizin nedeni de bu kadar ünlü olmalarıdır. Elden ne gelir? Onlar böyle isim yapmış olduğu halde, hata yapmamış ya da sadece küçük hatalar yapmış olan sizler onlar kadar ünlü değilsiniz. Bizimki gibi küçük burjuvazinin sayıca çok kalabalık olduğu bir ülkede, onlar birer örnek oluşturmaktadır. Eğer onları seçersek, çok kişi, «Komünist Partisi onları karşı sabırlı davranmaya devam ediyor ve düzelecekleri umuyla onlara iki üyelik vermeye hazır» diyecektir. Düzelip düzelmeyecekleri ayrı bir meseledir ve sadece kendilerini ilgilendirdiği için de önemli değildir. Burada önemli olan, bizim toplumumuzda küçük burjuvazinin sayıca çok kalabalık olması, Partimiz içinde çok sayıda küçük burjuva kökenli yalpalayan unsurun bulunması ve aydınlar arasında

da böyle yalpalayan unsurların çok sayıda var olmasıdır; bunların hepsi de bu iki olayın nasıl gelişeceğini merak etmektedir. Bu iki örneğin hâlâ orada durduğunu görünce, rahat edecekler, iyi uyuyacaklar ve memnun kalacaklardır. Eğer bu iki örneği alaşağı ederseniz, paniğe kapılabilirler. Dolayısıyla mesele, Vang Ming ile Li Lisan'ın doğru yola gelip gelmeyecekleri meselesi değildir; bu o kadar önemli değildir. Önemli olan, yalpalamaya açık küçük burjuva kökenli milyonlarca Parti üyesinin, özellikle de aydınların Vang Ming ve Li Lisan'a karşı nasıl bir tutum takındığını izlemekte olmalarıdır. Bu, toprak devrimi sırasında zengin köylülere karşı takındığımız tutuma benzer; zengin köylülere dokunmadığımız zaman orta köylülerin içi ferahladı. 8. Kongrede, bu iki adama karşı 7. Kongrede takındığımız tutumun aynısını takınırsak, Partimiz bundan kazançlı çıkacak, yarar sağlayacaktır; yani bütün ülkede küçük burjuva kitlelerini yeniden kalıba dökme görevimizin yerine getirilmesi kolaylaşmış olacaktır. Bu, dünya çapında da etki yapacaktır. Hata yapanlara karşı bizim davrandığımız gibi davranan pek az ülke vardır, hatta hiçbir ülke yoktur denebilir.

Kongre için hazırlık toplantısı, bugünden; başlayarak, sadece on beş gün sürecektir; fakat gene de doğru bir düzenleme yaparsak hazırlıkları başarıyla tamamlayabiliriz. Kongrenin başarıya ulaşacağına ve delegelerin bilinç düzeylerinin bu başarıyı sağlayacağına eminiz. Fakat hepimiz titiz bir çalışma yürütmeli ve elimizden geleni yapmalıyız.

Dipnotlar

¹ Çin Komünist Partisi g. Milli Kongresi Hazırlık Toplantısının Birinci Oturumu'nda yapılan konuşma.

NİTELİK BAKIMINDAN FARKLI İKİ TÜR ÇELİŞME

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Ülkemiz hiçbir zaman bugün olduğu gibi birleşmemiştir. Burjuva demokratik devriminin ve sosyalist devrimin zaferi ve sosyalist inşada kazandığımız başarılar, eski Çin'in çehresini hızla değiştirmiştir. Ana yurdumuzun önünde daha da parlak bir gelecek uzanıyor. Halkın nefret ettiği milli bölünme ve kargaşa dolu günler bir daha geri gelmemek üzere sona ermiştir, işçi sınıfının ve Komünist Partisinin önderlik ettiği 600 milyonluk halkımız, tek bir yumruk gibi birleşerek, sosyalizmin inşası yüce görevine sarılmıştır. Ülkemizin birleştirilmesi, halkımızın birliği ve çeşitli milliyetlerimizin birliği davamızın kesin zaferinin temel güvenceleridir. Ne var ki, bu, toplumumuzda artık çelişmelerin var olmadığı anlamına gelmez. Hiçbir çelişmenin olmadığını düşünmek, nesnel gerçeğe aykırı safça bir düşüncedir, iki tür toplumsal çelişmeyle karşı karşıyayız: Bizimle düşman arasındaki çelişmeler ve halk içindeki çelişmeler. Bu ikisi tamamen farklı nitelikte çelişmelerdir.

Bu iki ayrı tür çelişmeyi doğru olarak kavramak için önce «halkla» ne kastedildiğini, «düşmanla» ne kastedildiğini açıklığa kavuşturmak zorundayız. «Halk» kavramının içeriği, çeşitli ülkelere göre ve belli bir ülkenin farklı tarihsel dönemlerine göre değişir. Örneğin kendi ülkemize bakalım. Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasında, Japon saldırısına karşı çıkan bütün sınıflar, kesimler ve toplumsal gruplar halk sınıflamasına giriyordu, öte yandan Japon emperyalistleri, Çinli hainler, Japon taraftarı unsurlar ise hep halkın düşmanlarıydı. Kurtuluş Savaşı sırasında, ABD emperyalistleri ve onların uşakları bürokrat kapitalistlerle toprak ağaları ve bu iki sınıfı temsil eden Guomindang gericileri halkın düşmanlarıydı, bu düşmanlara karşı çıkan bütün diğer sınıflar, kesimler ve toplumsal gruplarsa halk sınıflamasına giriyordu. Bugünkü aşamada, yani sosyalizmin inşası döneminde, sosyalist kuruluş davasından yana olan, onu destekleyen ve onun için çalışan bütün sınıflar, kesimler ve toplumsal gruplar halk sınıflamasına girer, öte yandan sosyalist devrime karşı direnen, sosyalist inşaya karşı düşmanlık güden ve onu baltalayan bütün toplumsal güçler ve gruplar halkın düşmanlarıdır.

Bizimle düşman arasındaki çelişmeler, uzlaşmaz çelişmelerdir. Halkın saflarında, emekçi halk içindeki çelişmeler, uzlaşabilir çelişmelerdir; öte yandan sömürülen sınıflarla sömüren sınıflar arasındaki çelişmelerin ise hem uzlaşmaz hem de uzlaşabilir bir yönü vardır. Halk içinde her zaman çelişmeler vardır, ama bu çelişmelerin içeriği, devrimin her döneminde ve sosyalist kuruluş döneminde farklıdır. Çin'in bugünkü koşullarında halk içindeki çelişmeler şunları kapsar: işçi sınıfı içindeki çelişmeler, köylülük içindeki çelişmeler, aydınlar içindeki çelişmeler, işçi sınıfıyla köylülük arasındaki çelişmeler, işçiler ve köylüler ile aydınlar arasındaki çelişmeler, işçi sınıfı ve emekçi halkın öteki kesimleri ile milli burjuvazi arasındaki çelişmeler, milli burjuvazi içindeki çelişmeler vb. Bizim halk hükümetimiz, halkın çıkarlarını gerçekten temsil eden bir hükümettir, halka hizmet eden bir hükümettir. Ne var ki, hükümetle halk arasında hâlâ bazı çelişmeler, vardır. Bu çelişmeler şunları kapsar: Devletin ve kolektifin çıkarları ile bireyin çıkarları arasındaki çelişmeler; demokrasi ile merkezîyetçilik arasındaki çelişmeler; önderlik edenler ile önderlik edilenler arasındaki çelişmeler; bazı hükümet görevlilerinin kitlelerle olan ilişkilerinde uyguladıkları bürokratik çalışma tarzından doğan çelişmeler. Bütün bunlar da halk içindeki çelişmelerdir. Genel olarak, halk içindeki çelişmeleri belirleyen, halkın çıkarlarının temelde özdeş olmasıdır.

Ülkemizde, işçi sınıfıyla milli burjuvazi arasındaki çelişme, halk içindeki çelişmeler sınıflamasına girer. Genel olarak¹ ikisi arasındaki sınıf mücadelesi, halkın saflarındaki bir sınıf mücadelesidir, çünkü Çin milli burjuvazisinin ikili bir niteliği vardır. Burjuva demokratik devrimi 'döneminde, milli burjuvazi hem devrimci hem de uzlaşmacı bir niteliğe sahipti. Sosyalist devrim döneminde, milli burjuvazinin, kâr amacıyla işçi sınıfını sömürmesi onun niteliğinin bir yanını, buna karşılık Anayasayı desteklemesi ve sosyalist dönüşümü kabul etmesi de diğer yanını oluşturur. Milli burjuvazi, emperyalistlerden, toprak ağalarından ve bürokrat-kapitalistlerden farklıdır. Milli burjuvaziyle işçi

sınıfı arasındaki çelişme sömürenle sömürülen arasındaki bir çelişmedir ve niteliği gereği uzlaşmaz bir çelişmedir. Ama Çin'in somut koşullarında, iki sınıf arasındaki bu uzlaşmaz çelişme, doğru bir biçimde ele alınırsa, uzlaşmaz olmayan bir çelişmeye dönüştürülebilir ve barışçı yöntemle çözülebilir. Ama işçi sınıfıyla milli burjuvazi arasındaki çelişmeyi doğru bir biçimde ele almaz ve milli burjuvaziyle birleşme, onu eleştirme ve eğitme siyasetini izlemezsek ya da milli burjuvazi bizim bu siyasetimizi kabul etmezse, bu çelişme bizimle düşman arasındaki bir çelişme haline gelecektir.

Bizimle düşman arasındaki çelişmeler ile halk içindeki çelişmeler farklı nitelikte olduklarına göre, farklı yöntemlerle çözümleri gerekir. Kısacası, birincide sorun, bizimle düşman arasına kesin bir çizgi çekme sorunu, ikincide ise doğruyla yanlış arasına kesin bir çizgi çekme sorunudur. Bizimle düşman arasındaki ayrımın da aynı zamanda bir doğru ve yanlış sorunu olduğu, elbette bir gerçektir. Örneğin, kimin haklı olduğu, bizim mi, yoksa iç ve dış gericilerin, emperyalistlerin, feodallerin ve bürokrat kapitalistlerin mi haklı oldukları sorunu da bir doğru yanlış sorunudur, ama bu, halk içindeki doğru ve yanlış sorunlarından ayrı bir sınıflamaya girer.

Bizim devletimiz, işçi sınıfı önderliğinde, işçi köylü ittifakına dayanan bir demokratik halk diktatörlüğüdür. Bu diktatörlük ne işe yarar? Onun birinci görevi ülke içindeki bir görevdir; gerici sınıflarla unsurları ve sosyalist devrime karşı direnen sömürücüleri bastırmak, sosyalist inşamızı yıkmaya çalışanları bastırmak ya da başka bir deyişle, bizimle iç düşman arasındaki çelişmeleri çözmektir. Örneğin, bazı karşı-devrimcileri tutuklamak, yargılamak ve cezalandırmak, belirli bir süre için toprak ağalarıyla bürokrat kapitalistlerin oy ve söz haklarını ellerinden almak bunların hepsi diktatörlüğümüzün uygulama alanına girer. Kamu düzenini sürdürmek ve halkın çıkarlarını korumak için, hırsızlar, dolandırıcılar, kundakçılar, zimmetine para geçirenler, katiller, cinayet çeteleri ve kamu düzenini ciddi ölçüde bozan diğer alçaklar üzerinde diktatörlük uygulamak zorunludur. Bu diktatörlüğün ikinci görevi, ülkemizi dış düşmanların yıkıcılığından ve olası saldırısından korumaktır. Böyle bir durum ortaya çıktığında, bu diktatörlüğün görevi düşmanla aramızdaki dış çelişmeyi çözmektir. Bu diktatörlüğün amacı tüm halkımızı korumak ve böylece halkın gönül rahatlığıyla kendini çalışmaya verebilmesini ve Çin'i modern bir sanayi, tarım, bilim ve kültüre sahip sosyalist bir ülke haline getirmesini sağlamaktır. Bu diktatörlüğü kim uygulayacaktır? Elbette işçi sınıfı ve onun önderliğindeki bütün halk. Halkın saflarında diktatörlük uygulanmaz. Halk kendi üzerinde diktatörlük uygulayamaz, halkın bir kesimi de başka bir kesimini ezmemelidir. Halk içindeki yasayı çiğneyen unsurlar yasaya göre cezalandırılacaktır, ama bu, halk düşmanlarını bastırmak için diktatörlük uygulanmasından ilkele farklıdır. Halk

inde demokratik merkezîyetçilik uygulanır. Anayasamız, Çin Halk Cumhuriyeti yurttaşlarının söz basın, toplanma, örgütlenme, gösteri ve yürüyüş ve dini inanç özgürlüğüne sahip olduklarını belirtir. Anayasamız, devlet organlarının demokratik merkezîyetçiliği uygulamalarını, kitlelere dayanmalarını ve devlet görevlilerinin halka hizmet etmelerini de şart koşar. Bizim sosyalist demokrasimiz, hiçbir kapitalist ülkede bulunmayan, en geniş anlamda demokrasidir. Bizim diktatörlüğümüz, işçi sınıfı önderliğinde, işçi köylü ittifakına dayanan demokratik halk diktatörlüğüdür. Başka bir deyişle, halkın saflarında demokrasi işleri öte yandan yurttaşlık haklarına sahip herkesle ve en başta köylülükle birleşen işçi sınıfı, gerici sınıflar ve unsurlarla, sosyalist dönüşüme karşı direnen ve sosyalist kuruluşa karşı çıkan herkes üzerinde diktatörlük uygular. Yurttaşlık hakları derken, siyasi olarak, özgürlük ve demokrasi haklarını kastediyoruz.

Ne var ki, bu özgürlük, önderliği olan bir özgürlük, bu demokrasi de, merkezi yönlendirme altında bir demokrasidir, anarşi değildir. Anarşi, halkın çıkarlarına da, isteklerine de uymaz.

Ülkemizde bazı kimseler Macaristan olaylarından sevinç duydular. Benzer bir şeyin Çin'de de olacağını, binlerce insanın sokaklarda Halk Hükümetine karşı gösteri yapacağını umdular. Onların umutları kitlelerin çıkarlarına aykırıydı ve bu nedenle kitlelerin desteğini kazanması mümkün değildi. Macaristan'da, halkın iç ve dış gericiler tarafından aldatılan bir kesimi, Halk Hükümetine karşı şiddet eylemlerine başvurma hatasını işlediler, bundan hem devlet, hem de halk zarar gördü. Bir kaç hafta süren karışıklıkların ülke ekonomisine verdiği zararı onarmak uzun bir zaman alacaktır. Ülkemizde, dünyadaki olayların gerçek durumunu bilmedikleri için Macaristan olayları sorunu karşısında yalpalayan diğer bazıları da oldu. Halk demokrasimizde çok az özgürlük olduğunu, Batılı parlamenter demokrasilerde ise daha çok özgürlük olduğunu düşünüyorlar. Batıdaki gibi, bir partinin iktidarda, ötekinin muhalefette olduğu iki partili sistemi istiyorlar. Ama bu sözüm ona iki partili sistem, burjuvazinin 'diktatörlüğünü sürdürmesinin bir aracından başka bir şey değildir; emekçi halka asla özgürlük sağlayamaz. Aslında, demokrasi ve özgürlük soyut olarak değil, yalnızca somut olarak vardır. Sınıf mücadelesinin var olduğu bir toplumda, eğer sömürücü sınıfların emekçi halkı sömürme özgürlüğü varsa, emekçi halkın sömürülmeme özgürlüğü yoktur; burjuvazi için demokrasi varsa, proletarya ve öteki emekçi halk için demokrasi yoktur. Bazı kapitalist ülkelerde, Komünist Partisinin yasal varlığına burjuvazinin temel çıkarlarını tehlikeye düşürmediği ölçüde izin veriliyor; bunun ötesinde izin verilmiyor. Soyut bir demokrasi ve özgürlük isteyenler, demokrasiyi bir araç olarak değil bir amaç olarak görüyorlar. Demokrasi bazen bir amaç gibi görünür, ama aslında yalnızca bir araçtır. Marksizm bize,

demokrasinin üstyapının bir parçası olduğunu ve siyaset alanına girdiğini öğretir. Başka bir deyişle, son tahlilde, demokrasi ekonomik temele hizmet eder. Aynı şey özgürlük için de geçerlidir.

Demokrasi de, özgürlük de mutlak değil, görelidir ve belli tarihsel koşullarda ortaya çıkar ve gelişirler. Halkın saflarında, demokrasi merkezîyetçilikle, özgürlük disipliniyle iç içedir. Onlar tek bir bütünün iki karşıt yönüdür, çelişmeli oldukları kadar birlik halindedirler ve tek yanlı bir biçimde bir yanını göz ardı edecek şekilde diğer yanını vurgulamamalıyız. Halkın safları içinde, özgürlük olmadan yapamayız, ama disiplin olmadan da yapamayız; demokrasi olmadan yapamayız, ama merkezîyetçilik olmadan da yapamayız. Demokrasiyle merkezîyetçiliğin, özgürlükle disiplinin bu birliği, demokratik merkezîyetçiliğimizi oluşturur. Bu düzende halk geniş bir demokrasi ve özgürlükten yararlanır, ama aynı zamanda sosyalist disiplinin sınırları içinde kalmaları gerekir. Kitleler bütün bunları çok iyi kavıyor.

Önderliği olan Özgürlüğü, merkezi yönlendirme altında demokrasiyi savunurken, halk içindeki ideolojik sorunları ya da doğru ile yanlış arasındaki ayrımın ilişkin sorunları çözmek için zorlayıcı önlemlerin alınmasını hiçbir şekilde kastetmiyoruz, ideolojik sorunları ya da doğru yanlış sorunlarını idari emirlerle ve zorlayıcı önlemlerle çözmeye çabaları hiçbir işe yaramadığı gibi zararlıdır da. Dini, idari emirlerle ortadan kaldıramayız ya da insanları inanmamaya zorlayamayız. İnsanları idealizmden vazgeçmeye zorlayamayacağımız gibi, Marksizmi kabul etmeye de zorlayamayız. İdeolojik sorunları ya da halk içindeki tartışmalı sorunları çözenin yolu, zorlama ya da baskı yöntemi değil, sadece demokratik yöntem, tartışma, eleştiri, ikna ve eğitime yöntemidir. Halk, üretimi ve eğitimi etkili bir biçimde sürdürebilmek ve huzur içinde yaşayabilmek için hükümetinin, üretimden sorumlu olanların, kültür ve eğitim kurumları sorumlularının, yaptırım gücüne sahip uygun emirler yayınlamasını ister. Bunlar olmadan kamu düzeninin korunamayacağınız herkes bilir, idari emirler ile ikna ve eğitim yöntemi, halk içindeki çelişmeleri çözmede birbirini tamamlayan iki şeydir. Aslında kamu düzenini korumak için yapılan idari yönetmelikler de ikna ve eğitimle birlikte uygulanmalıdır, çünkü çoğu kez yönetmelikler tek başına işe yaramaz.

Halk içindeki çelişmeleri çözenin bu demokratik yöntemi, 1942 yılında «birlik-eleştiri-birlik» formülüyle özetlenmişti. Daha da açarsak bu birlik isteğinden yola çıkmak, eleştiri ya da mücadele yoluyla çelişmeleri çözmek ve yeni bir temelde yeni bir birliğe varmak demektir. Bizim tecrübemize göre, halk içindeki çelişmeleri çözenin doğru yöntemi budur. 1942 yılında biz bu yöntemi, Komünist Partisi içindeki çelişmeleri, yani dogmacılarla üyelerin büyük çoğunluğu arasındaki, dogmatizmle Marksizm arasındaki çelişmeleri çözmek için kullandık. «Sol»

dogmacılar Parti içi mücadelede «amansız mücadele ve acımasız darbeler» yöntemine başvurmuşlardı. Bu yöntem yanlıştı. «Sol» dogmatizmi eleştirirken, bu eski yöntemi kullanmadık ve yeni bir yönetim benimsedik, yani birlik isteğinden yola çıkılmasını, eleştiri ya da mücadele yoluyla doğruyla yanlış arasında ayrım yapılmasını ve yeni bir temelde yeni bir birliğe varılmasını sağlayan bir yöntem kullandık. 1942 yılında, düzeltme hareketi sırasında kullanılan yöntem buydu. Böylece birkaç yıl içinde, 1945 yılında Çin Komünist Partisi'nin 7. Milli Kongresi toplanana kadar, bütün Partide birlik sağlanmış ve bunun sonucu olarak halk devriminde büyük zafer kazanılmıştı. Esas sorun birlik isteğinden yola çıkmaktır. Bu birlik isteği olmazsa, mücadelenin kargaşaya yol açması ve çıkırından çıkması kaçınılmazdır. Bu da, «amansız mücadele ve acımasız darbelerle aynı şey olmaz mıydı? Ortada Parti birliği diye bir şey kalır mıydı? İşte bu tecrübe bizi «birlik-eleştiri-birlik» formülünü benimsemeye götürdü. Ya da başka bir deyişle, «gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkarmak ve hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirmek». Bu yöntemi Partimizin dışında uyguladık. Bu yöntemi, Japonya'ya karşı üs bölgelerinde, önderlikle kitleler, orduyla halk, subaylarla askerler, ordunun değişik birimleri ve farklı kadro grupları arasındaki ilişkileri ele alırken büyük bir başarıyla uyguladık. Bu yöntemin, Partimizin tarihinde daha eski dönemlerde de uygulandığı görülebilir. Bu yöntem, 1927 yılında devrimci silahlı kuvvetlerimizin ve güneyde üs bölgelerinin kurulmasından beri, Partiyle kitleler, orduyla halkı Subaylarla askerler arasındaki ilişkileri ve halk içindeki diğer ilişkileri ele almada kullanılmaktaydı. Aradaki tek fark, Japonya'ya karşı savaş sırasında bu yöntemi daha da bilinçli bir biçimde uygulamamızdı. Ülkenin tümünün kurtarılmasından bu yana da, bu «birlik-eleştiri-birlik» yöntemini, demokratik partilerle, sanayi ve ticaret çevreleriyle olan ilişkilerimizde kullandık. Şimdi görevimiz bu yöntemi yaygınlaştırmaya devam etmek ve halkın saflarında daha da iyi bir biçimde uygulamaktır; bütün fabrikalarımızın, kooperatiflerimizin, işyerlerimizin, okullarımızın, hükümet dairelerimizin ve halk örgütlerimizin, tek kelimeyle 600 milyonluk halkımızın, kendi aralarındaki çelişmeleri çözerken bu yöntemi kullanmalarını istiyoruz.

Olağan koşullarda, halk içindeki çelişmeler uzlaşmaz çelişmeler değildir. Ama bunlar doğru bir biçimde ele alınmazsa ya da uyanıklığımızı gevşetir ve tetikte olmazsak, uzlaşmazlık doğabilir. Sosyalist bir ülkede böyle bir gelişme genellikle yalnızca mevzi ve geçici bir olaydır. Bunun nedeni, insanın insan tarafından sömürülmesi düzeninin ortadan kaldırılmış olması ve halkın çıkarlarının temelde özdeş olmasıdır. Macaristan olayları sırasında oldukça geniş çapta kendini gösteren düşmanca eylemler, hem iç, hem de dış karşı-devrime! unsurların faaliyetlerinin sonucuydu. Bu, hem özel, hem de geçici bir olaydı.

Bu, sosyalist bir ülkedeki gericiilerin emperyalistlerle işbirliği halinde, halk içindeki çelişmelerden yararlanarak gizli emellerine ulaşmaya, bölücülük tohumları saçmaya ve karışıklık çıkarmaya kalkıştıkları bir durumdu. Macaristan olaylarından çıkan bu ders dikkatle incelenmelidir.

Pek çok kimse, halk içindeki çelişmeleri çözerken demokratik yöntemin kullanılmasının yeni bir şey olduğunu sanıyor. Aslında öyle değildir. Marksistler her zaman, proletaryanın davasının halk kitlelerine dayanması gerektiğini ve komünistlerin emekçi halk içinde çalışırken demokratik ikna ve eğitim yöntemini kullanmaları ve tepeden inmeciliğe ya da baskı yoluna asla başvurmamaları gerektiğini savunmuşlardır. Çin Komünist Partisi bu Marksist-Leninist ilkeye yürekten bağlıdır. Biz daima tutarlı olarak demokratik halk diktatörlüğü altında, iki ayrı tür çelişmeyi bizimle düşman arasındaki çelişmelerle, halk içindeki çelişmeleri çözmek için, biri diktatörlüğe dayanan öteki ise demokratik, iki farklı yöntemin kullanılması gerektiğini savunduk. Bu görüş, Parti belgelerimizde sorumlu Parti önderinin 'konuşmalarında tekrar tekrar açıklanmıştır. 1949 yılında yazılan «Demokratik Halk Diktatörlüğü Üzerine» adlı makalede şöyle demiştim: «Bu iki yönün, yani halk için demokrasi ile gericiiler üzerinde diktatörlüğün birleşmesi demokratik halk diktatörlüğüdür.» Şunu da belirtmiştim: «Halkın saflarındaki sorunları çözmek için kullandığımız yöntem, demokratiktir, zorlama değil ikna yöntemidir.» Yine, 1950 yılının Haziranı'nda Halk Siyasi Danışma Konferansı Birinci Milli Komitesinin 2. Toplantısında yaptığım konuşmada şöyle dedim:

Demokratik halk diktatörlüğü iki yöntem kullanır. Düşmana karşı diktatörlük yöntemini kullanır; yani gerektiği kadar uzun bir dönem boyunca onların siyasi faaliyete katılmalarına izin vermez ve onları Halk Hükümetinin yasalarına boyun eğmeye ve çalışmaya zorlar ve bu çalışma içinde yeni insanlar haline gelmelerini sağlar. Halka karşı ise, tam tersine, zorlama yöntemini değil, demokrasi yöntemini kullanır; yani halkın siyasi faaliyete katılmasına izin vermek zorundadır, ama halkı şunu ya da bunu yapmaya zorlamaz, tam tersine halkı eğitmek ve ikna etmek için demokrasi yöntemini kullanır. Bu eğitim halkın kendi kendini eğitmesidir ve bunun temel yöntemi de eleştiridir.

Görüldüğü gibi birçok kez halk içinde çelişmeleri çözmek için demokrasi yönteminin kullanılmasını tartıştık; üstelik esas olarak bunu çalışmamızda uyguladık ve pek çok kadro ve diğer birçok kişi bu yöntemi pratikte gördü. Peki, o zaman neden bazı kişiler bunu yeni bir şey sanıyorlar? Çünkü geçmişte, bizimle hem iç, hem de dış düşman arasındaki mücadele öylesine keskindi ki, halk içindeki çelişmeler bugün olduğu kadar dikkat çekmiyordu.

Oldukça çok sayıda insan, bu iki farklı tür çelişme, bizimle düşman arasındaki çelişmelerle halk içindeki çelişmeler arasında berrak bir ayrım yapamıyor ve ikisini birbirine karıştırıyor. Bunların bazen kolayca karıştırılabileceği kabul edilmelidir. Geçmişte, çalışmamızda, bunların birbirine karıştırıldığı oldu. Karşı-devrimcilerin bastırılması sırasında, iyi insanlar bazen kötülerle karıştırılırdı ve böyle şeyler bugün de oluyor. Hatalarımızın sınırlı olmasını sağlayabiliyoruz, çünkü bizim siyasetimiz düşmanla aramıza kesin bir çizgi çekmek ve farkına vardığımız zaman hataları düzeltmektir.

Marksist felsefe, zıtların birliği yasasının, evrenin temel yasası olduğunu savunur. Bu yasa, ister doğada, ister insan toplumunda, isterse de insanın düşüncesinde olsun, evrensel olarak geçerlidir. Bir çelişmenin karşıtları arasında aynı anda hem birlik, hem de mücadele vardır, şeyleri hareket etmeye ve değişmeye zorlayan da budur. Çelişmeler her yerde vardı, ama farklı şeylerin farklı niteliğine uygun olarak bunların niteliği de değişir. Belli bir şeyde zıtların birliği, şartlı, geçici ve geçişli, dolayısıyla da görelidir; buna karşılık zıtların mücadelesi mutlaklıdır. Lenin bu yasayı çok berrak bir şekilde açıkladı. Ülkemizde her gün daha çok insan bunu anlamaya başlamıştır. Ne var ki, pek çok insan açısından, bu yasayı kabul etmek başka bir şeydir, sorunları ele alır ve incelerken bunu uygulamak ise bambaşka bir şey! Pek çok insan, ülkemizde hâlâ halk içinde çelişmeler olduğunu açıkça kabul etmeye cesaret edemiyor, oysa ülkemizi ileriye götüren tam da bu çelişmelerdir. Pek çok kimse sosyalist bir toplumda çelişmelerin var olmaya devam ettiğini kabul etmiyor ve bunun sonucunda toplumsal çelişmelerle karşı karşıya gelince kararsız ve pasif kalıyor. Çelişmelerin kesintisiz bir süreç içinde, doğru bir biçimde ele alınması ve çözülmesiyle sosyalist toplumun daha da birleşeceğini ve sağlamlaşacağını anlamıyorlar. Dolayısıyla, sosyalist bir toplumdaki çelişmeleri anlamalarını ve bu çelişmeleri ele almada doğru yöntemleri uygulamayı öğrenmelerini sağlamak için, halkımıza ve öncelikle kadrolarımıza meseleleri anlatmalıyız.

Sosyalist bir toplumdaki çelişmeler, eski toplumlardaki, örneğin kapitalist toplumdaki çelişmelerden temelden farklıdır. Kapitalist toplumda çelişmeler, keskin sınıf mücadelesinde, keskin uzlaşmazlıklar ve çatışmalarda ifadesini bulur; bunlar, kapitalist sistemin kendisi ta-rafından çözülemez; yalnızca sosyalist devrimle çözülebilirler. Sosyalist toplumdaki çelişmeler ise tamamen farklıdır, bunlar tam tersine uzlaşmaz değildir ve sosyalist sistemin kendisi tarafından sürekli olarak çözülebilir.

Sosyalist toplumdaki temel çelişmeler, hâlâ üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki ve üstyapıyla ekonomik temel arasındaki çelişmelerdir. Ne var ki bunlar, eski toplumdaki üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki, üstyapıyla ekonomik temel arasındaki çelişmelerden nitelik bakımından temelden farklıdır ve farklı özelliklere sahiptir. Ülkemizin bugünkü toplumsal sistemi, eski

günlerdekinden kat kat üstündür. Böyle olmasaydı, eski sistem devrilmez ve yeni sistem kurulamazdı. Sosyalist üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişmesine eski üretim ilişkilerinden daha uygun olduğunu söylerken, onların, üretici güçlerin eski toplumda ulaşamayacak bir hızla gelişmesini sağladığını ve böylece üretimin, halkın sürekli olarak artan ihtiyaçlarını durmadan ve gittikçe daha fazla karşılayacak şekilde genişlemesine yol açtığını kastediyoruz. Emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat-kapitalizmin hâkimiyeti altında, eski Çin'in üretici güçleri çok yavaş gelişti. Kurtuluştan önce elli yılı aşkın bir süre boyunca, Çin, kuzeydoğu eyaletlerinin üretimini hesaba katmazsak, yılda yalnızca 30-40 bin ton çelik ürettiyordu. Bu eyaletler de dahil edilirse, en yüksek yıllık çelik üretimi, yalnızca 900 bin tonun biraz üstündeydi. 1949 yılında milli çelik üretimi 100 bin tonun biraz üstündeydi. Ama bugün, ülkemizin kurtuluşundan yalnızca yedi yıl sonra, çelik üretimi daha şimdiden dört milyon tonu aşmaktadır. Eski Çin'de, otomobil ve uçak sanayisinden geçtim, makine sanayisi bile hemen hemen hiç yoktu; şimdi üçüne de sahibiz. Halk emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat kapitalizmin hâkimiyetini yıktığı zaman, pek çok kimse, Çin'in hangi yöne, kapitalizme mi, yoksa sosyalizme mi yöneleceğini açık bir şekilde göremiyordu. Bunun cevabını gerçekler verdi: Çin'i yalnızca sosyalizm kurtarabilir. Sosyalist sistem ülkemizin üretici güçlerinin hızla gelişmesini sağlamıştır; bu, dış düşmanlarımızın bile kabul etmek zorunda kaldıkları bir gerçektir.

Ne var ki sosyalist sistemimiz daha yeni kurulmuştur; tamamen kurulmuş ve tamamen sağlamlaştırılmış değildir. Devletle özel sermayenin ortak sanayi ve ticaret işletmelerinde, kapitalistler sermayeleri karşılığında oranı sabit tutulmuş bir faiz alıyorlar, yani sömürü hâlâ vardır. Mülkiyet biçimine gelince, bu işletmeler henüz tamamen sosyalist nitelikte değildir. Bazı tarım ve el sanatları üreticileri kooperatiflerimiz hâlâ yarı-sosyalisttir; bütünüyle sosyalist kooperatiflerde bile çözülecek bazı somut mülkiyet sorunları vardır. Üretim ile değişim arasında sosyalist ilkelere uygun ilişkiler, ekonomimizin çeşitli dallarında yavaş yavaş kurulmakta ve gittikçe daha uygun biçimler bulunmaya çalışılmaktadır. Gerek sosyalist ekonominin her iki sektörünün üretim araçlarının bütün halkın mülkiyetinde olduğu ve üretim araçlarının kolektifin mülkiyetinde olduğu sektör kendi içlerinde, gerekse bu iki sektör arasında, doğru birikim ve tüketim oranının saptanması karmaşık bir sorundur; dolayısıyla kısa sürede tamamen akılcı bir çözüm bulmak kolay değildir. Özetlersek, sosyalist üretim ilişkileri kurulmuştur ve bunlar üretici güçlerin gelişmesiyle uyum halindedir, ama hâlâ mükemmel olmaktan uzaktır ve bu eksiklik üretici güçlerin gelişmesiyle çelişme halindedir. Üretim ilişkileriyle üretici güçlerin gelişmesi arasındaki uyum ve çelişme dışında, üstyapıyla ekonomik temel arasında da hem uyum, hem çelişme var-

dır. Devlet sistemi, demokratik halk diktatörlüğünün yasaları ve Marksizm-Leninizimin rehberliğindeki sosyalist ideolojiden oluşan üstyapı, sosyalist dönüşümün zaferini ve emeğin sosyalist tarzda örgütlenmesini kolaylaştıran olumlu bir rol oynuyor; bu sosyalist ekonomik temel, yani sosyalist üretim ilişkileri ile uyum içindedir. Ama burjuva ideolojisinin varlığı, devlet organlarımızda görülen belli bir bürokratik çalışma tarzı, devlet kurumlarımızın bazı halkalarındaki yetersizlikler, sosyalist temelle çelişme halindedir. Bütün bu çelişmeleri somut koşullarımız ışığında çözmeye devam etmeliyiz. Elbette, bu çelişmeler çözüldükçe, yeni sorunlar ortaya çıkacaktır. Yeni çelişmeleri çözmek için daha fazla çaba gerekecektir. Örneğin, uzun bir süre nesnel bir gerçeklik olarak kalacak olan, üretimle toplumun ihtiyaçları arasındaki çelişmeyi çözmek için, devlet planlaması yoluyla sürekli bir yeniden düzenleme süreci gereklidir. Ülkemiz her yıl, birikimle tüketim arasında doğru bir oran kurmak, üretimle ihtiyaçlar arasında bir denge sağlamak için ekonomik bir plan yapıyor. Denge, zıtların geçici ve göreceli birliğinden başka bir şey değildir. Her yıl sonunda bu denge bütün olarak ele alındığında zıtların mücadelesi tarafından bozulur; birlik değişime uğrar, denge durumu dengesizliğe, birlik durumu birlik olmama durumuna dönüşür ve bir kere daha, gelecek yıl için bir denge ve birlik durumu yaratmak zorunlu olur. Planlı ekonomimizin üstünlüğü işte buradadır. Aslında bu denge, bu birlik, her ay ya da her dört ayda bir kısmen bozulur ve kısmi yeniden düzenlenmeler gerekli olur. Zaman zaman, bizim öznel düzenlemelerimiz nesnel gerçekliğe uymadığı için çelişmeler doğar ve denge bozulur. İşte hata yapmak dediğimiz şey budur. Çelişmelerin sürekli olarak ortaya çıkması ve sürekli olarak çözülmesi, şeylerin diyalektik gelişme yasasıdır.

Bugün durum şudur: Devrim dönemlerinin özelliği olan, kitlelerin büyük ve şiddetli sınıf mücadeleleri esas olarak sona ermiştir, ama sınıf mücadelesi hiçbir şekilde tamamen sona ermemiştir. Kitleler, yeni düzeni sevinçle karşılamakla birlikte ona henüz tamamen alışmamışlardır. Hükümet görevlilerinin yeterli tecrübesi yoktur ve somut siyasetler konusunda daha fazla inceleme yapmak zorundadırlar. Başka bir deyişle, sosyalist sistemimizin yerleşmesi ve sağlamlaşması, halk kitlelerinin yeni düzene alışmaları; hükümet görevlilerinin eğitilmeleri ve tecrübe kazanmaları için zaman gereklidir. Bu nedenle bu dönüm noktasında, ülkemizin bütün milliyetlerden halkını, yeni bir savaşa, doğaya karşı savaşa girişmek, ekonomi ve kültürümüzü geliştirmek, tüm ulusun bu geçiş dönemini nispeten sarsıntısız bir biçimde aşmasını sağlamak, yeni düzenimizi sağlamlaştırmak ve yeni devletimizi inşa etmek üzere birleştirmek için hem halk içindeki çelişmeleri bizimle düşman arasındaki çelişmelerden ayırma sorunu, hem de halk içindeki çelişmelerin doğru ele alınması sorununu ortaya atmamız şarttır.

KÖTÜ ŞEYLER İYİ ŞEYLERE DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR Mİ?

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Dediğim gibi, toplumumuzda kitlelerin karışıklık çıkarması kötü bir şeydir ve bunu onaylamıyoruz. Ama karışıklıklar, meydana geldikleri zaman, ders çıkarmamızı, bürokrasinin üstesinden gelmemizi ve kitlelerle kadroları eğitmemizi sağlarlar. Bu anlamda, kötü şeyler iyi şeylere dönüştürülebilir. Dolayısıyla karışıklıkların ikili bir niteliği vardır. Her karışıklık böyle değerlendirilebilir.

Macaristan olayının iyi bir şey olmadığını herkes biliyor. Ama o olayın da ikili bir niteliği vardır. Macar yoldaşlarımız, bu olay sırasında doğru önlemler aldıkları için, kötü bir şey, sonunda iyi bir şeye dönüştü. Macaristan şimdi eskisine göre daha sağlamlaşmış durumdadır ve sosyalist kamptaki bütün ülkeler de bundan ders çıkarmışlardır.

Aynı şekilde 1956 yılının ikinci yarısında komünizm ve halklara karşı dünya çapında başlatılan kampanya da elbette kötü bir şeydir. Ama bütün ülkelerin Komünist Partilerini ve işçi sınıflarını eğitmeye ve çelikleştirmeye hizmet etmiş ve böylece iyi bir şeye dönüşmüştür. Pek çok ülkede, bu dönemin fırtınası ve baskısı altında bazı kimseler Komünist Partilerini terk etmişlerdir. Partiden ayrılmak, Parti üyelerinin sayısını azaltır ve elbette kötü bir şeydir. Ama bunun iyi bir yanı da vardır. Daha ileri gitmek istemeyen yalpalayan unsurlar Partiden ayrılmış, ama kararlı parti üyeleri olan büyük çoğunluk mücadele içinde daha da sağlam bir biçimde birleşmiştir. Bu neden iyi bir şey olmasın?

Özetlersek, sorunları her yönüyle ele almayı, şeylerin bir yüzünü değil, öteki yüzünü de görmeyi öğrenmeliyiz. Belli koşullar altında kötü bir şey iyi sonuçlar, iyi bir şey kötü sonuçlar doğurabilir, iki bin yılı aşkın bir süre önce Lao Zu şöyle demişti: «Talihsizliğin içinde talih, talihin içinde de talihsizlik vardır.» Japonlar Çin'in içlerine girdikleri zaman buna zafer dediler. Çin'in geniş toprakları işgalcilerin eline geçince, Çinliler buna yenilgi dediler. Ne var ki Çin'in yenilgisi, içinde zaferin tohumlarını taşıırken, Japonya'nın zaferi, içinde yenilginin tohumlarını taşıyor-

du. Tarih bunun doğruluğunu kanıtlamadı mı?

Dünyanın dört bir yanındaki insanlar şimdi üçüncü bir dünya savaşının patlak verip vermeyeceğini tartışıyorlar. Bu olguya karşı manevi bakımdan hazırlıklı olmalı ve biraz tahlil yapmalıyız. Biz kesinlikle barıştan yanayız ve savaşa karşıyız. Ama emperyalistler yeni bir savaş çıkarmakta diretirlerse, savaştan korkmamalıyız. Bu sorun konusundaki tutumumuz, herhangi bir karışıklık karşısındaki tutumumuzla aynıdır. Birincisi savaşa karşıyız, ikincisi savaştan korkmuyoruz. Birinci Dünya Savaşı, 200 milyon nüfuslu Sovyetler Birliği'nin doğuşu izledi, ikinci Dünya Savaşı'nı ise 900 milyon nüfuslu sosyalist kampın doğuşu izledi. Emperyalistler üçüncü 'bir dünya savaşı çıkarmakta diretirlerse, hiç kuşkusuz birkaç yüz milyon insan daha sosyalizme yönelecek ve emperyalistlere yeryüzünde pek yer kalmayacaktır; bütün emperyalist yapının tamamen çökmesi de mümkündür.

Belli koşullar altında bir çelişmenin iki karşıt yönünden biri, aralarındaki mücadele sonucu kaçınılmaz olarak zıddına dönüşür. Burada esas olan koşullardır. Belirli koşullar olmadan iki karşıt yönden hiçbir zıddına, dönüşemez. Dünyadaki bütün sınıflar içinde proletarya, kendi durumunu değiştirmeye en fazla istekli olan sınıftır, ondan sonra yarı proletarya gelir; çünkü proletarya hiçbir şeye sahip değildir, yarı proletarya ise ondan ancak biraz daha iyi bir durumdadır. Amerika Birleşik Devletleri'nin Birleşmiş Milletlerde çoğunluğu denetim altında tuttuğu ve dünyanın birçok yerinde hâkimiyetini sürdürdüğü bugünkü durum geçicidir ve er geç değişecektir. Uluslararası alanda haklarından yoksun bırakılan ve yoksul bir ülke olan Çin'in durumu da değişecektir. Yoksul ülke zengin ülke, haklarından yoksun bırakılan ülke haklarına sahip bir ülke haline gelecek, yani şeyler zıtlarına dönüşecektir. Burada belirleyici koşullar, sosyalist sistem ve birleşmiş bir halkın ortak çabalarıdır.

DURUM DEĞİŞMEYE BAŞLIYOR

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Zıtların birliği ve mücadelesi, toplum hayatında rastlanan evrensel olgulardır. Mücadele zıtların birbirlerine dönüşmesine ve yeni bir birliğin oluşmasına yol açar ve toplum hayata böylece bir adım ilerler.

Komünist Partisi içindeki düzeltme hareketi tek bir bütünün içindeki iki tarz arasında bir mücadeledir. Bu, Komünist Partisi için olduğu kadar bütün halk için de geçerlidir.

Komünist Partisi içinde farklı farklı insanlar vardır. Çoğunluğunu meydana getiren Marksistler vardır. Onların da zaafı vardır, fakat bu zaafı o kadar ciddi değildir. Düşüncesinde dogmatizm hatası olan belli sayıda insan vardır. Bunların çoğu kararlı ve güvenilir insanlardır ve Partiye ve ülkeye bağlıdır, ancak sorunlara yaklaşımlarında «solcu» bir tek yanlılık görülür: Bu tek yanlılığın üstesinden geldikleri zaman ileriye doğru büyük bir adım atacaklardır. Bunların dışında, bir de, düşüncesinde revizyonizm ya da sağ oportünizm hatası olan belli sayıda insan vardır. Sahip oldukları fikirler parti içinde burjuva ideolojisinin bir yansıması olduğu ve burjuva liberalizmini özledikleri, her şeyi inkâr ettikleri ve binbir türlü bağla Parti dışındaki burjuva aydınlarına bağlı oldukları için, bu gibileri daha büyük bir tehlike oluştururlar. Son birkaç aydır dogmatizm eleştiriliyor ama revizyonizme dokunulmuyor. Dogmatizm eleştirilmelidir, yoksa birçok hatayı düzeltmek mümkün olmaz. Şimdi ise, revizyonizmin eleştirilmesi üzerinde yoğunlaşmanın zamanıdır. Dogmatizm zıddına dönüştüğü zaman, ya Marksizm ya da revizyonizm haline gelir. Partimizin tecrübesinde dogmatizmin Marksizme dönüştüğü birçok örnek vardır, ama revizyonizme dönüştüğü çok az örnek vardır; çünkü dogmatizm, küçük burjuva aşırılığı ile lekelenmiş bir proleter düşünce okulunu temsil eder. Bazı durumlarda «dogmatizm» diye

saldırıya uğrayan şey, aslında çalışmada yapılan hatalardır. Diğer bazı durumlarda ise «dogmatizm» diye saldırılan şey aslında, bazılarının «dogmatizm» sanıp saldırdıkları Marksizmden başka bir şey değildir. Gerçek dogmatikler, sağda olmaksızın «sol»da olmanın daha iyi olduğunu düşünürler, bunun da bir nedeni vardır: Bu gibileri devrim isterler. Ama devrim davasına verilen zarar açısından, «sol»da olmak hiçbir şekilde sağda olmaktan daha iyi değildir ve kararlı bir biçimde düzeltilmelidir. Bazı hatalar, merkezi otoritelerin saptadığı siyasetlerin uygulanmasından doğar ve sorumluluğun büyük kısmı haksız yere alt kademelerdekilerin sırtına yüklenmemelidir. Partimizde, aydın olan çok sayıda yeni üye vardır (Gençlik Birliği'nde daha da fazla) ve bunlardan bir kısmının oldukça ciddi bir şekilde revizyonist fikirlerin etkisi altında oldukları doğrudur. Parti ruhunu ve basının sınıf niteliğini inkâr ediyor, proleter gazetecilikle burjuva gazetecilik arasındaki ilke farklarını bulanıklaştırıyor ve sosyalist ülkelerin kolektif ekonomisini yansıtan gazeteciliği, kapitalist ülkelerin, anarşi ve tekelleri gruplar arasındaki rekabet tarafından belirlenen ekonomilerini yansıtan gazetecilikle karıştırıyorlar. Burjuva liberalizmine bayılıyorlar ve Partinin önderliğine karşı çıkıyorlar. Demokrasi istiyor ve merkeziyetçiliği reddediyorlar. Planlı bir ekonominin gerçekleştirilmesi için şart olan şeylere, yani kültür ve eğitim alanlarındaki (gazetecilik de bunlara dahildir) önderliğe, planlamaya ve denetime karşıdır; oysa bunlar zorunludur ve gereğinden fazla da merkezileştirilmiş durumda değildir. Bu gibileriyle Parti dışındaki sağcı aydınlar birlikte hareket ediyor ve uyumlu bir grup oluşturuyorlar, iki kardeş gibi içtikleri su ayrı gitmiyor. Dogmatizmi çeşitli türden insanlar eleştirmektedir. Komünistler, yani Marksistler. Sözde komünistler, yani Parti içindeki sağcılar; revizyonistler. Parti dışında ise sol,

orta ve sağ. Çok sayıda insandan oluşan orta kesim, Partili olmayan aydınların yaklaşık olarak yüzde 70'ini, sol yüzde 20 kadarını, sağ ise duruma göre yüzde 1,3,5 ya da yüzde 10 kadarını oluşturur.

Demokratik partilerdeki ve yükseköğrenim kurumlarındaki sağcılar, son günlerde, son derece kararlı ve son derece kudurgan olduklarını ortaya koydular. Ortadaki unsurların kendilerinden yana olduğunu ve Komünist Partisinin önderliğini izlemeyeceğini sanıyorlar, ama bu aslında boş bir hayalden başka bir şey değildir. Ortadaki unsurlardan bazıları yalpalıyorlar; sola ya da sağa kayabilirler ve sağcıların şu andaki azgın saldırıları karşısında ağızlarını sıkıca kapatmak ve bir bekle gör tutumu takınmak isteyebilirler. Bugüne kadar sağcıların saldırısı henüz en yüksek noktasına ulaşmamıştır ve saldırılarını yüksek bir moralle sürdürmektedirler. Sağcıların Parti içinde olanları da Partili olmayanları da diyalektik konusunda hiçbir şey bilmezler şeyler, en aşırı noktaya kadar gelişince zıddına dönüşür. Bir süre için sağcıların kudurmuşçasına sağa sola saldırmalarına ve saldırganlıklarının doruğa ulaşmasına izin vereceğiz. Ne kadar çok kudurlurlarsa bizim için o kadar iyidir. Bazıları bir balık gibi oltaya yakalanmaktan, bazıları da içeri çekilerek kuşatılıp yok edilmekten korktuklarını söylüyorlar. Şimdi çok sayıda balık kendiliğinden suyun yüzüne çıktığına göre oltaya yem takmaya bile gerek kalmamıştır. Bunlar öyle sıradan balık değil, keskin dişli adam yiyen köpek balıklarıdır insanların yüzgeçlerini yediği köpek balıkları işte bunlardır. Sağcılarla mücadelemiz, orta unsurların kazanılması noktasındadır ve biz bu unsurları kazanabiliriz. Sağcıların demokratik halk diktatörlüğünü, Halk Hükümetini, sosyalizmi ve Komünist Partisinin önderliğini desteklediklerini söylemeleri bir sahtekârlıktan ibarettir ve hiçbir şekilde dikkate alınmamalıdır. Bu, ister demokratik partilerde ve eğitim, sanat ve edebiyat, basın, bilim ve teknoloji alanından, ister sanayi ve ticaret çevrelerinde olsunlar, bütün sağcılar için geçerlidir. Son derece kararlı olan iki tür insan vardır: Sol ve sağ. Bunların her ikisi de ortadaki unsurları kazanmaya ve onların önderliğini ele geçirmeye çalışmaktadır. Sağcılar önce önderliğin bir kısmını, sonra da tümünü ele geçirmeye çalışıyorlar, ilk önce, basın, eğitim, sanat ve edebiyat, bilim ve teknoloji alanlarında önderliği ele geçirmeye çalışıyorlar. Bu alanlarda komünistlerin kendileri kadar güçlü olmadığını biliyorlar ve gerçekten de durum budur. Onlar, hoş tutulması gereken «milli hazineler»dir. «Üç kötülüğe» karşı mücadele hareketi, karşı-devrimcilerin temizlenmesi, son yıllarda yeniden kalıba dökme çalışmaları; ne rezalet, ne küstahlık! Ayrıca, birçok yüksekokul öğrencisinin toprak ağası, zengin köylü ya da burjuva ailelerinden geldiğini de biliyorlar ve bu insanların onların çağrısı üzerine ayaklanacağına inanıyorlar. Öğrenci kitlesinin sağcı fikirler taşıyan kesimi için böyle bir olasılık vardır. Ne var ki, bunun, öğrencilerin çoğu için doğru olduğunu düşün-

mek ham hayaldir. Basın çevrelerindeki sağcıların, işçi ve köylü kitlelerini hükümete karşı çıkmaya kıskırttıklarını gösteren belirtiler de vardır.

Bazıları siyasi yaftalara karşı çıkıyorlar, ama sadece Komünist Partisi kendilerine yafta yapıştırdığı zaman! Ne var ki, kendilerinin, komünistlere ve demokratik partilerdeki -ve hayatın bütün alanlarında ki solda ve ortada yer alan unsurlara istedikleri gibi yafta yapıştırabileceklerini sanıyorlar. Sağcıların yakıştırdığı yaftalardan son aylarda basında yer alanların çokluğuna bakın! Ortadaki unsurlar yafta yapıştırılmasına karşı çıkmaları içtendir. Geçmişte ortadaki unsurlara yapıştırdığımız doğru olmayan bütün yaftalar kaldırılmalı ve gelecekte de ayırım gözetmeksizin yafta yapıştırılmamalıdır. Kim olurlarsa olsunlar, eğer bazı insanlara «üç kötülüğe» karşı mücadele hareketi sırasında, karşı-devrimcilerin temizlenmesi sırasında ve ideolojik bakımdan yeniden kalıba dökme hareketi sırasında gerçekten haksızlık yapıldıysa, bunlar kamuoyu önünde düzeltilmelidir. Sağcılara yafta asılması ise başka bir meseledir. Ama gene de, yakıştırma uygun olmalı ve sadece sağcı oldukları kesinlikle saptananlara bu şekilde yafta asılmalıdır. Birkaç istisna dışında, sağcıların adlarının kamuoyuna açıklanması gerekli değildir; uygun koşullarda ulaşabilmeleri için onlara açık kapı bırakılmalıdır. Yukarda sağcılarının sayısı konusunda sözünü ettiğim yüzde 1, 3,5 ve hatta yüzde 10 sadece bir tahmindir ve gerçekte sayıları bundan daha çok ya da az olabilir. Üstelik çeşitli birimlerde farklı koşullar vardır ve dolayısıyla kesin kanıtlara sahip olmak, nesnel bir yaklaşım benimsemek ve aşırılıklardan kaçınmak kesinlikle zorunludur; çünkü aşırılık hatalı bir şeydir.

Burjuvazi ve daha önce eski topluma hizmet etmiş olan aydınlardan birçoğu daima inatçı bir biçimde üste çıkmaya çalışır, daima o eski dünyalarının hayalini kurarlar ve kendilerini yeni toplumda daima biraz rahatsız hissederek. Onları yeniden kalıba dökmek oldukça uzun bir zaman gerektirecektir ve bu süreç içinde kaba yöntemler kullanılmamalıdır. Diğer yandan, kurtuluşu izleyen günlerle karşılaştırıldığında çoğunun önemli ölçüde ilerledikleri ve çalışmamıza yönelttikleri eleştirilerin çoğunlukla doğru olduğu ve kabul edilmesi gerektiği de dikkate alınmalıdır. Eleştirilerinin sadece bazıları yanlıştır ve böyle durumlarda mesele açıklığa kavuşturulmalıdır. Kendilerine güvenilmesini ve mevkilerine uygun görevler verilmesini istemek haklarıdır; onlara güvenmeli, yetki ve sorumluluk vermeliyiz. Sağcılarının eleştirilerinden bazıları doğru eleştirilerdir ve kesinlikle reddedilmemelidir. Doğru oldukları zaman onların da eleştirileri kabul edilmelidir. Sağcılarının niteliğini belirleyen, sağcı siyasi tutumlarıdır. Bizimle yaptıkları işbirliği, gerçek işbirliği değil, sadece görünüşte işbirliğidir. Bazı meselelerde işbirliği vardır, bazılarında ise yoktur. Olağan koşullarda işbirliği vardır, fakat şimdiki dönüm noktasında olduğu gibi, yararlanabilecekleri bir gedik ortaya çıktığı zaman aslında

işbirliği yapmak istememektedirler. Komünist Partisinin önderliğini kabul edecekleri yolunda verdikleri sözü geri almakta ve bu önderlikten kurtulmak istemektedirler. Ama bu önderlik olmadan sosyalizmi kurmak olanaksız olur ve ulusumuz da kesin bir felakete sürüklenir.

Eski topluma hizmet etmiş olan burjuva unsurların ve aydınların sayısı Çin’de” birkaç milyona ulaşmaktadır ve onların bizim için çalışmalarına ihtiyacımız vardır; sosyalizm davasına daha iyi hizmet etmelerini sağlamak, yeniden kalıba dökülmelerini ilerletmek ve işçi sınıfının bir parçası haline gelmelerine yardımcı olarak onları bugün olduklarının zıddına dönüştürmek için onlarla ilişkilerimizi daha da geliştirmeliyiz. Onların çoğu bu hedefe kesinlikle ulaşacaktır. Yeniden kalıba dökme süreci hem mücadeleleyi, hem de birliği içerir; mücadele birliğe ulaşmanın aracıdır, birlik ise amaçtır. Mücadele karşılıklıdır; şimdi birçok kişi bize karşı mücadele ediyor. Pekin Üniversitesi’nden Profesör Fu Ying’in basında yayımlanmamış olan sert eleştirileri de dahil olmak üzere çoğu insanın yaptığı eleştiriler geçerlidir, ya da esas olarak geçerlidir. Bizimle ilişkilerini düzeltmeyi umdukları için eleştiri yapıyorlar, dolayısıyla eleştirileri iyi niyetli eleştirilerdir. Ama sağcıların eleştirileri, düşmanca oldukları için, genellikle kötü niyetli eleştirilerdir. Bir insanın niyetinin iyi mi kötü mü olduğunu anlamak için falcı olmaya gerek yoktur; bu zaten anlaşılır.

Bugün sürdürülmekte olan eleştiri ve düzeltme hareketi Komünist Partisi tarafından başlatılmıştır. Beklediğimiz ve umduğumuz gibi, zehirli otlar güzel kokulu çiçeklerle yan yana boy atmakta, hortlaklar ve canavarlar, periler ve meleklerle birlikte gözükmemektedir. Her halükârda iyi şeylerin sayısı kötü şeylerinkinden fazladır. Bazıları büyük balık yakalamak istediğimizi söylüyorlar, bize ise zehirli otları ayıkladığımızı söylüyoruz ve bunlar aynı şeyin iki farklı ifadesidir. Antikomünist olan sağcılar, amaçlarına ulaşabilmek için, Çin’de, ürünleri ve evleri yerle bir edecek yedi şiddetinde bir kasırga estirmeye çalışıyorlar. Ne kadar berbat bir biçimde davranırlarsa, geçmişte iddia ettiklerinin tersine Komünist Partisinin önderliğini kabul etmedikleri ve onunla işbirliği değil, bunun tam zıddını yaptıkları o kadar daha çabuk ortaya çıkacak ve halk da böylece onların Komünist Partisine ve halka karşı çıkan bir avuç hortlak ve canavardan başka bir şey olmadıklarını görecektir. O zaman da kendi mezarlarını kazmış olacaklardır. Bunda kötü bir şey var mı?

Sağcılara önünde iki yol vardır. Birincisi, kuyrukla-rını bacaklarının arasına kısırmak ve doğru yola gelmek-tir. Diğeri ise, mesele çıkarmaya devam etmek ve kendi sonlarını hazırlamaktır. Sağcı beyler, seçimi siz yapacaksınız, inisiyatif (kısa bir süre için) sizin elinizdedir.

Ülkemizde, burjuvazinin ve burjuva aydınlarının siyasi bakımdan dürüst olup olmadıklarını, iyi olup olmadıklarını anlamak için birkaç ölçüt vardır. En önemlisi,

sosyalizmi gerçekten kabul edip etmediklerine, Komünist Partisinin önderliğini gerçekten kabul edip etmediklerine bakmaktır. Bunların her ikisini de uzun süre önce kabul etmişlerdi, fakat şimdi sözlerinden dönmek istiyorlar ki, bu olmaz. Bir kere geri döndüler mi, Çin Halk Cumhuriyeti’nde onlara yer kalmaz, idealleriniz, (hür dünya diye de bilinen) Batı dünyasının idealleridir, en iyisi oraya gidin.

Bu kadar gerici, bu kadar azgın sözlerin basında bu kadar çok yer almasına niçin izin veriliyor? Bu zehirli otların sökülüp atılmasını ve bu pis kokuların giderilmesini sağlamak için, halkın bunları tanınması için «Niye bunu daha önce söylemediniz?» Söylemedik mi? Zehirli otların sökülüp atılması gerektiğini çok önceden söylemedik mi insanları

Sol, orta ve sağ diye ayırıyorsunuz. Bu, gerçek duruma aykırı değil midir?» Halk kitlelerinin olduğu her yerde -çöllerin dışında her yerde insanlar sol, orta ve sağ diye ayrılırlar ve bu, bundan on bin yıl sonra da böyle olacaktır. Bu, gerçek duruma aykırı mıdır? Bu ayırım, insanları değerlendirmede kitlelere yol gösterecek ve ortadaki unsurların kazanılmasını, sağcıların da tecrit edilmesini kolaylaştıracaktır.

«Sağcıları niçin kazanmayalım?» Bunu yapmaya çalışacağız. Ama onlar tecrit olduklarını fark etmeden bu mümkün olmayacaktır. Bunları bu kadar havadayken ve Komünist Partisini ortadan kaldırmaktan başka bir şey düşünmezken nasıl yola getirilebilirler? Tecrit olmak bir bölünme yaratacaktır ve biz de sağcıları bölmeliyiz, insanları sol, orta ve sağ diye ya da başka bir deyişle, ileri, orta yolcu ve geri diye ayırmak bizim eskiden beri yapa geldiğimiz bir şeydir, bunda yeni bir şey yok, sadece bazılarının bellekleri zayıf.

Nefrete kapılıp insanların «hesabını mı göreceksiniz?» Bu, sağcı beyefendilerin nasıl davranacaklarına bağlıdır. Zehirli otlar sökülüp atılmalıdır derken, ideolojik zehirli otların sökülüp atılması gerektiğini kastediyoruz, insanların «hesabını görmek»se başka bir meseledir. «Yasaları ağır bir biçimde çiğnemedikçe» kimsenin «hesabı görülmeyecektir». Peki, «yasayı ağır bir biçimde çiğnemek» ne demektir? Bunun anlamı, defalarca uyarıldığı halde bile bile kötülük yaparak devletin ve halkın çıkarlarına ciddi zararlar vermektir. Sıradan hatalar yapan insanlara gelince; onlara karşı, hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirmek ilkesini uygulamak daha da büyük bir önem taşımaktadır. Hem Parti içinde hem de Parti dışında gözetilmesi gereken doğru ayırım işte budur. «Hesabını görmek», hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirmek anlamına da gelir.

Parti, düzeltme görevini ne kadar zamanda yerine getirecektir? Şimdi olaylar çok hızlı geliyor ve Partiyle kitleler arasındaki ilişkiler hızla düzelecektir. Görevin, bazı yerlerde birkaç haftada, bazı yerlerde birkaç ayda ve başka yerlerde ise (örneğin, köylük bölgelerde) bir yıl

kadar bir süre içinde yerine getirileceği anlaşıyor. Ama Marksizmi incelemek ve ideolojik düzeyi yükseltmek çok daha uzun sürecektir.

Burjuvazi ve aydınlarla birliğimiz ve mücadelemiz uzun bir süre devam edecektir. Komünist Partisi içindeki düzeltme hareketi esas olarak tamamlandığı zaman, demokratik partilerdekilerin ve hayatın bütün kesimlerindeki insanların da kendi düzeltme hareketlerini yürütmelerini isteyeceğiz; bu, onların ilerlemesini hızlandıracak ve bir avuç sağcının tecrit edilmesini kolaylaştıracaktır. Şimdi Parti dışındaki insanlar düzeltme hareketimizde bize yardım ediyorlar. Daha sonra, onlar düzeltme hareketlerini yürütürken biz de onlara yardım edeceğiz. Bu karşılıklı bir yardımdır ve bu yardımlaşma süreci içinde kötü olan şeyler ortadan kaldırılacak, yani zıtlarına, iyi olan şeylere dönüştürülecektir, işte halkın bizden beklediği budur ve biz onların isteğini yerine getirmeliyiz.

SAĞCILARIN AZGIN SALDIRILARINI PÜSKÜRTMEK İÇİN GÜÇLERİMİZİ TOPLAYALIM¹

Eyalet ve merkeze bağlı şehir kademesindeki örgütlerde ve yüksekokul ve üniversitelerde görüşlerin açıkça ortaya konulması için on beş gün kadar bir süre yeterli olacaktır. Sağcı unsurlar azgınca saldırılarda bulundular. Parti ve Birlik üyeleri arasındaki yalpalayan unsurlar ya onların tarafına geçtiler ya da geçmeyi düşünüyorlar. Geniş Parti ve Birlik üyeleri kitlesi arasındaki faal unsurlar ve ortadaki unsurlar mücadeleye girişmek için ayağa kalkıyorlar. Her iki taraf da, büyük duvar afişlerini silah olarak kullanarak tecrübe kazanıyor ve mücadele içinde çelikleşiyor. Gericiler unsurların sayısı çok az olduğu ve en çılgın gericilerin oranı da ancak yüzde bir kadar olduğu için korkmamıza gerek yoktur. Şu anda hava bulutlu gibi görünüyor diye korkudan ödünüz kopmasın. Gericiler unsurlar, faaliyetlerini fabrikalarda ya da başka okullarda sürdürmek için örgütlerinden ya da okullarından dışarı çıkacaklardır ve o zaman onları dışarıda bırakmak için önlem alınmalıdır. Fabrikalardaki önde gelen kadrolarla ve kıdemli işçilerle toplantılar yapın ve onlara, toplumdaki bazı kötü kapitalistlerin, kötü aydınların ve gericiler unsurların, İşçi sınıfı önderliğindeki devlet iktidarını devirmek amacıyla işçi sınıfına ve Komünist Partisine karşı azgın saldırılara giriştiklerini ve bu gibi kimselere kesinlikle aldanmamaları gerektiğini anlatın. Halkı kışkırtmaya çalışanlara engel olun. Sokak duvarlarındaki gericiler afişleri indirmek için kitleleri seferber edin. Fabrika işçileri genel durum konusunda açık bir fikre sahip olmalı ve herhangi bir karışıklık çıkarmamalıdır. Bu süre içinde, sosyal yardım ve ücret gibi meseleleri ortaya almamalı, bütün eylemlerini gericilere karşı yoğunlaştırmalıdır.

Demokratik partilerdeki gericiler unsurların azgın saldırılarına karşı lütfen uyanık olun. Bu partilerin, sol, orta ve sağ unsurlarının tümünün katıldığı forumlar dü-

zenlemesini sağlayın, hem olumlu hem de olumsuz eleştirilerin dile getirilmesine izin verin ve bu tartışmaları izlemek üzere muhabirler gönderin. Soldaki ve ortadaki unsurların bu toplantılarda seslerini yükseltmelerini ve sağcılarını mahkûm etmelerini uygun bir biçimde teşvik etmeliyiz. Bu çok etkilidir. Her yerdeki Parti gazeteleri çok sayıda makale hazırlamalı ve o yerde saldırı dalgası geri çekilmeye başladığı zaman bunları her gün sırayla yayınlanmalıdır. Ortadaki ve soldaki unsurların gazetelere yazı yazmasını örgütlemeye önem verin. Fakat Parti gazeteleri saldırı dalgası geri çekilmeden önce yayımladıkları olumlu yazıların sayısını sınırlı tutmalıdırlar (ortadaki unsurların yazdığı yazıları yayımlayabilirler). Kitlelerin, sağcılarının yazdığı büyük duvar afişlerini mahkûm etmesine mümkün olduğu kadar yardım edin. Yüksekokullarda ve üniversitelerde, profesörlerin Parti konusundaki görüşlerini ortaya koymalarını sağlayacak forumlar düzenleyin ve olanaklar elverdiği ölçüde sağcılarının içlerindeki bütün zehiri akıtmalarını sağlamaya çalışın; bunlar gazetelerde yayımlanacaktır. Profesörlerin konuşma yapmasına ve öğrencilerin de bunlara serbestçe cevap vermesine olanak tanıyın. Gericiler profesörlerin, öğretim görevlilerinin, asistanların ve öğrencilerin içlerindeki zehiri dışarı akıtmaları ve çekinmeden konuşmaları daha iyidir. Onlar en iyi öğretmenlerdir. Zamanı gelince, eleştirileri toparlamak için, gecikmeden Parti ve Birlik üyelerinin katılacağı ayrı toplantılar düzenleyin; yapıcı eleştirileri kabul edin ve hataları ve zaafı düzeltin, ama yıkıcı eleştirileri de mahkûm edin. Aynı zamanda, Partili olmayan bazı kişileri, konuşmalar yapmaları ve doğru fikirleri dile getirmeleri için örgütleyin. Ondan sonra da, havayı tamamen değiştirmek için, itibarı olan sorumlu bir Parti kadrosunun hem tahlilci, hem de ikna edici, toparlayıcı bir konuşma yapmasını sağ-

layın. Eğer her şey yolunda giderse, bütün bu süreç bir ay kadar bir zamanda tamamlanır ve biz de, o zaman «ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur» şeklinde gelişecek olan Parti içi düzeltme hareketine geçebiliriz.

Bu, büyük bir siyasi ve ideolojik mücadeledir. Partimiz, ancak bu mücadeleyi verdiği takdirde inisiyatif elinde tutabilir, kadrolarımızı çelikleştirir, kitleleri eğitebilir, gericileri tecrit edebilir ve savunmaya geçmeye zorlayabilir. Geçen yedi yılda inisiyatif bizim elimizdeymiş gibi görünüyordu, ama en iyimser bir değerlendirmeye bu, ancak yarı yarıya doğruydu. Gericilerin teslim olması sadece bir sahtekârlıktı, ortadaki unsurlar ise isteksiz bir biçimde boyun eğmişlerdi. Şimdi durum değişmeye başlamıştır. Görünüşte savunma durumunda olmamıza rağmen, aslında inisiyatifi ele geçiriyoruz. Bunun nedeni düzeltme hareketini çok ciddi bir biçimde sürdürmekte olmamızdır. Kendilerini kaybeden ve sağa sola saldıran gericiler ise sadece görünüşte inisiyatifi ellerinde tutmaktadırlar, fakat aslında çok ileri gitmişlerdir ve bunun sonucunda halktan kopmakta ve savunmaya geçmek zorunda kalmaktadırlar. Farklı yerlerde durum değişik olduğundan, taktiklerinizde ve mevzilenmenizde esnek olabilirsiniz.

Kısacası bu büyük bir muharebedir (muharebe alanı hem Parti içinde, hem de dışındadır). Eğer bu muharebeyi kazanamazsak, sosyalizmi gerçekleştirmek olanaksız olacak ve hatta bir “Macaristan olayı”nın tekrarlanması tehlikesi belli ölçülerde belirecektir. Kendi isteğimizle bir düzeltme hareketi başlatmakla, olası bir “Macaristan olayı”nı bile bile davet ettik ve onu çeşitli örgütlerde ve yüksekokullarda çıkarılan küçük küçük bir sürü «Macaristan olayı»na parçalayarak, bunlardan her birini tek tek hallettik. Üstelik çok küçük bir bölüm dışında, ne Parti ne de hükümet içinde bir dağınıklık meydana gelmedi (bu küçük bölümün çürümesi iyi bir şeydir, çünkü böylece irin dışarı atılmış oldu). Bütün bunlar son derece yararlıdır. Toplumumuzda gericiler var olduğundan, ortadaki unsurlar şimdi öğrendikleri şeyleri daha önce hiçbir zaman öğrenmemiş olduklarından ve Parti şimdiki gibi bir sınavdan daha önce hiç geçmemiş olduğundan, er ya da geç böyle bir karışıklık çıkması kaçınılmazdı.

Bugün ülke içinde durum mükemmeldir; işçiler, köylüler Parti, hükümet, ordu ve öğrencilerin çoğunluğu kararlılıkla bizi desteklemektedir. Uluslararası durum mükemmeldir ve Birleşik Amerika güç durumdadır.

Dipnotlar

¹ Bu, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi adına kaleme alınmış bir Parti içi talimattır.

VEN HUY BAO GAZETESİNİN BURJUVA YÖNELİMİ ELEŞTİRİLMELİDİR¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Yazı işleri bölümümüzün 14 Haziran'da «Ven Huy Boo'nun Belli Bir Dönem içindeki Burjuva Yönelimi» başlıklı yazıyı yayımlamasından sonra, gerek Ven Huy Bao, gerekse Kuangming Günlüğü bu meseleyle ilgili olarak özeleştiri yaptılar.

Kuangming Günlüğü'nde çalışan gazeteciler birkaç toplantı yaparak gazetenin yöneticisi Çang Poçun ile yazı işleri müdürü Çu Anping'in yanlış yönelimini şiddetle eleştirdiler. Bu açık ve kesin eleştiriden sonra gazetenin tutumunda, Çang Poçun'la Çu Anping'in Komünist Partisi'ne, halka ve sosyalizme karşı çıkan burjuva çizgisinden devrimci sosyalist çizgiye doğru köklü bir değişiklik oldu. Bunun sonucunda Kuangming Günlüğü okurun güvenini yeniden kazandı ve sosyalist bir gazete haline geldi. Sadece sayfa düzeni tekniği hâlâ istendiği gibi değildir. Sayfa düzeni tekniği ile sayfa düzeninin siyasi eğilimi farklı şeylerdir; Kuagming Günlüğünde bunlardan birincisi yetersiz kalmaktadır; diğeri ise oldukça yeterlidir. Teknik, düzeltilmesi tamamen mümkün olan bir şeydir. Sayfa düzeni tekniğinin değiştirilmesi gazeteye, okuyucularının görmekten sevinç duyacağı yeni bir görünüm kazandıracaktır. Ne var ki, bu o kadar kolay bir iş değildir; gazetemiz uzun süreden beri bu konuda kafa yormaktadır, ama biraz düzelmekle birlikte sayfa düzenimiz hâlâ istendiği gibi değildir.

Ven Huy Bao gazetesi, yöneliminin değiştiği izlenimini uyandıran bir özeleştiri yayımladı ve ötemle çizgiyi yansıtan birçok haber ve yazıya yer verdi; kuşkusuz bu iyi bir şeydir. Ama gene de eksik olan bir şey var. Bu tıpkı bazı aktörlerin sahneye çıktıklarında, kötü adamları başarıyla canlandırabildikleri halde, kahraman rolünü bir türlü iyi oynayamamalarına, yapmacıklık ve sahte pozlar takınmalarına benziyor. Aslında gerçekten de başka türlü davranabilmeleri zordur. Ya Doğu Rüzgârı Batı Rüzgârı-

nın alt eder ya da Batı Rüzgârı Doğu Rüzgârını; iki çizgi meselesinde uzlaşmaya yer yoktur. Birçok yazı işleri sorumlusu ve muhabir, eski ve alışlagelmiş yollarda gitmeye alışmışlardır ve bunların hepsinin bir anda değişmesi kolay bir şey değildir. Ama genel eğilim değişmelerini zorunlu kıldığı için, bütün hoşnutsuzluklarına ve isteksizliklerine rağmen değişmek zorundadırlar. Değişmenin kolay ve hoş olduğunu söyleyenler, bunu sadece nezaket dolayısıyla söylüyorlar. Bu herkesin yapabileceği bir şeydir ve hoş görülmelidir. Ven Huy Bao gazetesinin yazı işleri bölümüne gelince, mesele çok ciddidir, çünkü gazete o burjuva yönelimiyle büyük yaygara kopardığı dönemde, komuta, bu yazı işleri bölümünün elindeydi ve dolayısıyla da bu bölüm sırtında kolayca silkip atamayacağı ağır bir yük taşımaktadır. Daha üst rütbeli bir komutanın bulunup bulunmadığına gelince, suçlamayı yapanlar «evet, vardır»; savunma adına konuşanlar ise «hayır, yoktur» diyorlar; üstelik bu komutanın, Çang Poçun Lo Lungçi ittifakından Lo Lungçi olduğu da belirlenmiş bulunuyor. Bu iki komutanın yanı sıra, üçüncü bir komutan daha vardır ki, o da Ven Huy Bao gazetesinin Pekin bürosunun başındaki yetenekli ve faal bir kadın olan Pu Sisiu'dur. Lo Lungçi Pu Sisiu Ven Huy Bao yazı işleri bölümünün, Ven Huy Bao'yu çıkaran Demokratik Birlik içindeki sağcıların komuta zincirini temsil ettikleri söyleniyor.

Yüz düşüncenin birbiriyle yarıştığı sırada ve düzeltme hareketi sırasında, Demokratik Birlik özellikle saldırgan bir rol oynadı. Demokratik Birlik, kendisini kitlelerden koparan ve Komünist Partisiyle sosyalizmi hedef alan bir plân; program ve çizgiye uygun olarak tamamen örgütlü bir biçimde çalışmaktadır. Bir de gene aynı rolü oynayan, Köylülerin ve işçilerin Demokratik Partisi var, Bu iki parti,, azgın bir fırtınanın hüküm sürdüğü şu günlerde

özellikle dikkat çektiler. Fırtınanın patlamasına Çang-Lo ittifakı neden olmuştur. Diğer partiler de kendilerine düşen görevi yaptılar ve bunların bazı üyeleri de çok saldırgandı. Ama bunların sayısı azdı ve komuta zincirleri de o kadar dikkat çekmiyordu. Demokratik Birliğin ve Köylülerin ve işçilerin Demokratik Partisi'nin tabanındakilere gelince, saldırıya bunların hepsi katılmadı, hatta çoğu katılmadı. Aslında fırtınayı çıkaran ve suyu bulandıran, komplo kurup kitleler arasında hoşnutsuzluk yaratan, hem üst hem de alt düzeyde ilişkiler kuran ve uzak yakın herkese el atanlar sadece bir avuçtur, bunlar önde gelen burjuva sağcılarıdır. Genel durumu değerlendirirken her yerde hüküm süren büyük karışıklığın iktidarı ele geçirmelerine yol açacağını düşünen ve son amaçları büyük dalaverelerini adım adım gerçekleştirmek olanlar işte bunlardır. Bu partilerin üyelerinden bazılarının akli başındadır ve birçoğu da sadece aldatılmıştır, sağcı çekirdeği oluşturanlar ise küçük bir azınlıktır. Sayıları az olduğu halde, bunlar çekirdeği oluşturdıkları için önemli bir güce sahiptirler, ilkbahar boyunca Çin'de gökyüzü aniden kapkara bulutlarla kaplandı; karışıklığın kaynağı da Çang Lo ittifakıydı.

Gazeteciler Birliği, biri inkâr, ikincisi ise inkârın inkârı niteliğinde olmak üzere iki toplantı yaptı; bu iki toplantının bir aydan biraz uzun bir zaman içinde yapılması, Çin'de durumun ne kadar çabuk değiştiğini göstermektedir. Bu toplantılar yararlı oldu. Birinci toplantıda, gazetecilik alanındaki gerici burjuva çizgi hâkim olduğu için, «şehrin üstündeki kara bulutlar, onu yerle bir edecek gibi oldular». Ertesi gün başlayan ikinci toplantıda ise hava değişti ve sağcıların hâlâ inatla direnmesine rağmen çoğunluğun doğru yönelimi bulduğu söylenebilir.

14 Haziran'da Ven Huy Bao bir özeleştiri yaparak bazı hatalar yaptığını kabul etti. Özeleştiri yapmak çok iyi bir şeydir ve biz bunu sevinçe karşılarız. Ama Ven Huy Bao'nun Özeleştirisinin yeterli olmadığını düşünüyoruz. Üstelik bu yetersizlik, temel olan şeyler konusundadır. Yani gazete esas olarak özeleştiri yapmamıştır. Tam tersine, 14 Haziran'da yayımladığı başyazıyla hatalarını savunmaya çalışmıştır. «Görüşlerin serbestçe ortaya konmasının hiçbir koşula bağlı olmaksızın desteklenmesinin düzeltme hareketinde Partiyeye yardımcı olacağım ve yanlış fikirleri çürütmek için ortaya konulan olumlu görüşlere ve eleştirilere daha fazla yer verilmesinin, görüşlerin serbestçe ortaya konulmasını engelleyeceğini düşündüğümüz için Partinin siyasetini tek yanlı ve hatalı bir biçimde yorumladık.» Bu doğru mudur? Hayır. Ven Huy Bao ilkbaharda, Demokratik Birliğin merkezi otoritelerinin Komünist Partisi'ne, halka ve sosyalizme karşı çıkma siyasetini izledi ve Komünist Partisinin siyasetine tamamen aykırı olarak proletaryaya azgınca saldırmaya girişti. Bu siyasetin amacı, Komünist Partisini devirmek ve iktidarı ele geçirmek için her yerde büyük bir karışıklık çıkarmaktı. Buna, «düzeltme hareketine yardımcı olmak» denebilir mi? Hayır, bu bir yalandır,

baştan aşağı sahtekârlıktır. Bir süre için olumlu görüşleri yayımlamamak ya da sadece az sayıda olumlu görüş yayımlamak ve hatalı görüşleri çürütmek hatalı mıydı? Gazetemiz ve bütün diğer Parti gazeteleri, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin talimatları uyarınca, 8 Mayıs - 7 Haziran tarihleri arasında bundan başka bir şey yapmadılar. Bunun amacı, iblislerin ve şeytanların, hortlakların ve canavarların «fikirlerini serbestçe ortaya koymalarına» ve zehirli otların fışkırıp her yerde boy atmasına izin vererek, halkın, bunun gibi çirkin şeylerin dünyada hâlâ var olduğunu görmesini, nefretle bunların kökünü kazımak için harekete, geçmesini sağlamaktır. Başka bir deyişle, Komünist Partisi, burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıf mücadelesinin kaçınılmaz olduğunu önceden görmüştür. Burjuvazinin ve burjuva aydınlarının bu savaşı başlatmasına izin verildi ve bir süre için basın olumlu görüşleri ya hiç yayımlamadı ya da sadece çok az yayımladı; ayrıca ne basın ne de düzeltme hareketinin sürdürüldüğü bölüm ve okullardaki Parti örgütleri gerici burjuva sağcılarının azgın saldırılarını püskürtmek için harekete geçmediler. Böylece kitleler, iyi niyetli eleştirilerde bulunanlarla kötü niyetle sözüm ona eleştirilerde bulunanlar arasında açık seçik bir ayırım yapabilecek ve zamanı geldiğinde karşı saldırıya geçmek için güç toplamak mümkün olabilecekti. Bazıları bunun gizli kapaklı bir iş çevirmek olduğunu söylüyorlar. Bizse, açık bir iş olduğunu söylüyoruz. Çünkü düşmanı önceden açıkça uyardık: Hortlaklar ve canavarlar, ancak ortaya çıkmalarına izin verilirse yok edilebilirler; zehirli otlar da, ancak yeşermelerine izin verilirse sökülüp atılabilirler. Köylüler yılda birkaç kez otları ayıklamıyorlar mı? Ayrıca, ayıklanan otlardan gübre olarak yararlanmak da mümkündür. Sınıf düşmanları her zaman üste çıkmak için fırsat kollayacaklardır, iktidarı kaybetmeyi ve mülksüzleştirilmeyi kabul etmeyeceklerdir. Komünist Partisi düşmanlarını ne kadar uyarırsa uyarın ve temel stratejisini onlara ne kadar çok anlatırsa anlatsın, onlar saldırılarını gene de sürdürecektir. Sınıf mücadelesi, insan iradesinden bağımsız, nesnel bir gerçekliktir. Başka bir deyişle, sınıf mücadelesi kaçınılmazdır. Yapılacak tek şey, durumdan en iyi bir biçimde yararlanmak ve mücadeleyi zafere ulaştırmaktır. Gerici sınıf düşmanları oltayı niçin yutarlar? Onlar, çıkar hırsıyla gözü dönmüş gerici toplumsal gruplar olduklarından proletaryanın mutlak üstünlüğünü mutlak zayıflık olarak görürler. Çang Poçun 6 Haziran'da Pekin'de altı profesöre şöyle bir durum değerlendirmesi yapıyordu: Her yerde alevlerin körüklenmesi işçi ve köylüleri ayaklandıracak, öğrencilerin büyük duvar afişleri okulların ele geçirilmesini sağlayacak, fikirlerin serbestçe ortaya, konulması patlamaya hazır olan ortamı alevlendirecek, her yerde birdenbire büyük bir karışıklık ortaya çıkacak ve Komünist Partisi de olduğu gibi çökecek. Bu, çıkar hırsıyla gözü dönmek değildir de nedir? Burada «çıkark» iktidarı gasp etmek anlamına gelir. Bu adamların bir-

çok gazetesi var, Ven Huy Bao da işte bunlardan biridir. Bu gazete, yukarıda sözü edilen gerici siyasete uygun olarak çıkıyordu, ama 14 Haziran'da, iyi niyetle hareket etmiş olduğunu söyleyerek halkı aldatmaya kalkıştı. Gazete şöyle 'dedi: «Bu hatalı kavrayışın nedeni, gazetecilik alanındaki burjuva fikirlerin kafalarımızdaki kalıntılarıdır.» Yukarıdaki cümledeki «kalıntılar» sözcüğünün yerine «bolluğu» sözcüğünü koymak gerekir. Gazete aylarca, proletaryaya karşı azgınca saldırılarda bulunan gericilerin borazanlığını yaptı ve Komünist Partisi'ne, halka ve sosyalizme karşı çıkarak yönelimini burjuva yönelimi haline getirdi. Bütün bunları burjuva fikirlerinin birkaç kalıntısı ile başarabilir miydi? Bu nasıl bir mantıktır? Özel bir önermeden evrensel bir sonuç çıkarma mantığı: işte Ven Huy Bao gazetesinin mantığı. Ven Huy Bao gerçeklerle ilgisi olmayan bir sürü gerici haber yayımladığı, bir sürü gerici fikir ve görüşe sayfalarında yer verdiği ve proletaryaya saldırmak amacıyla gazeteyi baştan aşağı gerici bir sayfa düzeni ile donattığı halde bugüne kadar hâlâ kendisini eleştirmemiştir. Sin Min Bao'nun durumu ise farklıdır; bu gazete çok içten olan birçok özeleştiri yapmıştır. Sin Min Bao'nun hataları Ven Huy Bao'nunkiler kadar ağır değildi ve Sin Min Bao, hata yaptığını anladığı zaman onları ciddi bir biçimde düzeltmeye girişti; bu, gazeteyi yönetenlerin ve gazetede çalışan muhabirlerin halkın davasına karşı belli bir sorumluluk duyduklarını göstermektedir, dolayısıyla da gazete okuyucularının gözünde içine düştüğü durumdan kurtulmaya başlamıştır. Ven Huy Bao'nun sorumluluk duygusu nerede? Ven Huy Bao, Sin Min Bao örneğini izlemeye ne zaman başlayacaktır? İnsan borcunu ödemelidir; peki Ven Huy Bao borcunu ödemeye ne zaman başlayacaktır? Sin Min Bao, özeleştiri yapmakla Ven Huy Bao'yu Cevaplandırılması zor birçok soruyla karşı karşıya bırakmıştır ve okuyucu, Ven Huy Bao'nun Sin Min Bao'ya ne zaman yetişeceğini merak etmektedir. Ven Huy Bao şimdi bir açmazdadır. Sin Min Bao özeleştirisini yapmadan önce, Ven Huy Bao'nun güçbelâ durumu idare edebileceği düşünülebilirdi, ama Sin Min Bao'nun özeleştirisinden sonra durum güçleşmiştir. Kötü bir durum iyi bir duruma dönüştürülebilir, ama bu, Sin Min Bao örneğini izlemek için ciddi bir çaba harcamayı gerektirir.

Şimdi gelelim, «burjuva sağcılar» deyimine. Burjuva sağcılar, yukarıda sözünü ettiğimiz, Komünist Partisine, halka ve sosyalizme karşı çıkan burjuva gericileridir; bu, bilimsel bir tanımlama ve gerçek bir olgudur. Burjuva sağcılar bir avuçturlar ve demokratik partilerde, aydınlar, kapitalistler ve öğrenciler arasında ve aynı zamanda Komünist Partisi ve Gençlik Birliği içinde bulunurlar, bugünkü büyük fırtınada da su yüzüne çıkmışlardır. Bunların sayısı çok azdır, ama demokratik partilerde, özellikle de bu partilerden bazılarında etkinlikleri olduğu için hafife alınmamalıdır. Bu bir avuç adam sadece gerici şeyler söylemekle kalmamış, aynı zamanda eyleme geçmişlerdir; bun-

lar suçludur ve «söyleyeni suçlamama» ilkesi bunlar için geçerli değildir. Bunlar sadece sözcü değil, aynı zamanda eylemciler de. Yasaya göre cezalandırılmalı mıdır? Şu an için böyle bir şeye gerek olmadığını söyleyebiliriz. Çünkü halk devleti çok sağlamdır ve üstelik bu sağcılardan birçoğu tanınmış kişilerdir. Onlara ceza vermeyebilir ve yumuşak davranabiliriz. Genel olarak onları gerici olarak tanımlamaktan kaçınabilir ve sadece «sağcı» olarak tanımlayabiliriz. Sadece tekrar tekrar uyarıldıkları halde hatalarını, düzeltmeyi reddedip ceza yasasını çiğneyerek sabotaj yapmaya devam edenler bunun dışında tutulmalıdır; bunları cezalandırmak gerekir. Gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkarmak, hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirmek, olumsuz etkenleri olumlu etkenler haline getirmek; bu ilkeler sağcılar için hâlâ geçerlidir. Bir de fikirlerini sözle ifade etmekle birlikte eyleme geçmeyen başka türden sağcılar vardır. Bunların fikirleri, yukarıda sözünü ettiğimiz sağcılarinkine benzer, ancak bunlar yıkıcı faaliyetlerde bulunmamışlardır. Bunlara karşı daha da yumuşak davranmalıdır. Hatalı görüşler hiçbir ödün verilmeden tepeden tırnağa mahkûm edilmelidir, ancak bu bireylerin görüşlerini saklı tutmalarına izin verilmelidir. Yukarıda sözü edilen çeşitli türden sağcılara söz söyleme özgürlüğü tanınmıştır. Hataları kitleler tarafından bilindiği sürece, büyük ve güvenlik içindeki bir ulusun az sayıda bu tür insanın varlığına göz yummasında bir zarar yoktur. Sağcıların, olumsuz örnek olarak biri eğiten insanlar olduktan kavranmalıdır. Bu anlamda zehirli otlar da bir işe yarar, işe yaramalarının nedeni bunların zehirli olmaları ve geçmişte insanların bunların saçtığı zehirden zarar görmüş olmalarıdır.

Komünist Partisi düzeltme hareketini sürdürmektedir, demokratik partiler de kendi düzeltme hareketlerini başlatmaktadırlar. Sağcıların azgın saldırılan şimdi halk tarafından püskürtüldüğü için, düzeltme hareketi rahatça ilerleyebilir.

Dipnotlar

¹ Halkın Gazetesi için yazılmış bir başyazı.

BURJUVA SAĞCILARININ SALDIRILARINI GERİ PÜSKÜRTÜN¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Mart ayında, burada, bazı Parti kadrolarına bir konuşma yapmıştım. O zamandan bu yana yüz gün geçti. Bu yüz gün içinde durumda büyük bir değişiklik meydana geldi. Burjuva sağcılara karşı bir savaş verdik ve halkın siyasi bilinci yükseldi; hem de önemli ölçüde yükseldi. Zaten böyle olmasını bekliyorduk. Örneğin burada, insanlar eleştirmeye başladı mı ya da başka bir deyişle yangın bir kez tutuştu mu, bunun acı yereceğini söylemiştim. Kafamızın derisini sağlamlaştırıp buna dayanmamız gerektiğini de eklemiştim. Bedenin bu bölümüne kafa denir, onun üzerindeki deri de, kafa derisidir, insanın kafa derisini sağlamlaştırıp acıya dayanması demek, beni eleştirdiğiniz zaman kafa derimi sağlamlaştır ve sizi biraz dinlerim demektir. Sonra, sizin söylediklerinizi tahlil eder ve bir cevap veririm; söylediklerinizde doğru olanı kabul eder, olmayana da reddederim.

Dünyanın her yerinde olduğu gibi Çin’de de, halkın büyük çoğunluğunun iyi olduğuna inanmalıyız. Çoğunluk derken, yüzde 51’i değil, yüzde 90’dan fazlasını kastediyoruz. Ülkemizdeki 600 milyon insan arasında işçi ve köylüler temel dayanağımızdır. Komünist Partisi, Gençlik Birliği ve demokratik partilerdekilerin ve aydınlar ile öğrencilerin büyük çoğunluğu kesinlikle iyi insanlardır, iyi yürekli ve dürüstler; düzenbaz değildirler ve gizli emelleri yoktur. Bu gerçek kabul edilmelidir. Bütün siyasi hareketler bunu doğrulamıştır. Bugünkü hareket içindeki öğrencileri ele alalım. Pekin Üniversitesi’nde 7 binden fazla öğrenci vardır, ama sağcılar yalnızca yüzde 1, 2 ya da 3 oranındadır. Bu, yüzde 1, 2 ya da 3 gerçekte ne anlama gelir? Bunun anlamı, zaman zaman karışıklık çıkaran başı çeken iflah olmaz unsurların hiçbir zaman 50 kişiyi aşmadığı ya da yüzde 1’den az olduğudur. Geri kalan yüzde 1-2 ise onların izleyicilerinden oluşmaktadır.

Bir yangın tutuşturmak ve onu kendi üzerine çekmek kolay iş değildir. Şimdi bu şehirdeki bazı yoldaşların, yangının yeterince büyük olmadığından yakındıklarını duyuyorum. Şanghay’daki yangının pek fena olmadığı,

ama istendiği kadar da güçlü olmadığını düşünüyorum. Mucizeler yaratan sonuçlarını önceden görseydiniz ateşin parlamasına izin vermez miydiniz? Bırakın zehirli otlar boy atsın, canavarlar ve hortlaklar ortaya çıksın. Onlardan niçin korkalım? Mart ayında, onlardan korkmamamız gerektiğini söylemiştim. Ne var ki, Partimizdeki bazı yoldaşlar kargaşanın bütün ülkeye yayılacağı korkusuna kapıldılar. Bence bu yoldaşlar, Partiye ve ülkeye olan bütün bağlılıklarına ve sağlam yoldaşlar olmalarına rağmen, bütünsel durumu göremiyorlar, halkın büyük çoğunluğunun yani yüzde 90’ından fazlasının iyi olduğunu göremiyorlar. Kitlelerden korkmayın, onlar bizimle beraberdir. Bize bağırıp çağırabilirler ama asla yumruk atmazlar. Sağcılar ise yalnızca bir avuçtur ve Pekin Üniversitesi’nde, az önce söylediğim gibi, yalnızca yüzde 1, 2 ya da 3 oranındadırlar. Profesörlerle yardımcı profesörler arasında ise durum farklıdır; onların yüzde 10 kadarı sağcıdır. Sol da yüzde 10 kadardır. Her iki tarafın gücü birbirine denktir. Ortadakilerin oranı, yaklaşık olarak yüzde 80’dir. Öyleyse korkacak bir şey var mı? Gene de yoldaşlarımızdan bazıları çeşitli korkular içindeler; evlerin çökeceğinden, gök kubbenin başımıza yıkılacağından korkuyorlar. Çok eski zamanlardan beri, yalnızca «Çi adamı,» gök kubbenin başımıza yıkılacağından korkuyor²; demek ki Honan’da böyle bir şeyden korkuya kapılan yalnızca bir kişiymiş. Bu adam dışında, gök kubbenin başımıza yıkılacağından korkan birisi bilinmiyor. Evlere gelince, bunların çökmeyeceğinden eminim, çünkü yapıları çok sağlamdı. Bu kadar kolay çökebilir mi?

Kısacası, her yerdeki halkın yüzde 90’ından fazlası bizim dostumuz ve yoldaşımızdır. Korkmayın. Kitlelerden neden korkalım? Bunun için hiçbir sebep yok. Önder kişiler nasıl insanlardır? Grup önderleri, ekip önderleri, Parti kolu sekreterleri, okulların ve kolejlerin yöneticileri ve Parti komite sekreterleri hep önder kişilerdir; Ko Çingsih yoldaş da, ben de önder kişilerdeniz. Her halükârda hepimizin biraz siyasi sermayesi var, yani hepimiz halka biraz

hizmet ettik. Şimdi yangın tutuşmuş durumdadır ve halkın yüzde 90'ından fazlası, yoldaşlarımızın ateş içinde çelikleşeceğini ümit ediyor. Her yoldaşımızın kendi zaafları vardır. Hangi birimizin yok? «insanlar evliya olmadıklarına göre hatasız değildirler.» Şu ya da bu şekilde yanlış bir şey söyler ya da yaparız, örneğin bürokratça davranırız. Böyle şeyler çoğunlukla istemeden olur.

Düzenli aralıklarla «yangın tutuşturmak» gereklidir. Bunların sıklığı ne kadar olmalıdır? Yılda bir kere mi, yoksa üç yılda bir mi, hangisini yeğlersiniz? Bence, aya göre hesaplanan artıkyılda Şubatın 29 çekmesinin her üç yılda bir ve beş yılda da iki kez görülmesi gibi, her beş yıllık plan döneminde bunu iki kere yapmalıyız. Maymun Sun Vukung, Kadiri Mutlak Tanrının Sekiz Şekilli Sihirli Potasında çelikleştikten sonra çok daha güçlü olur. Sun Vukung müthiş bir sihirli güce sahip bir karakter değil midir? «Göklerin İmparatoru ile Eş Düzeyde Olan Yüce Melek» adını taşıyan Sun bilerekiz Şekilli Potada çelikleşmeye ihtiyaç duyuyor. Biz de çelikleşmekten söz etmiyor muyuz? Çelikleştirme, demirin dövülmesi ve arıtılması anlamına gelir. Dövülmek, çekiçlerle vurarak şekillendirmek; arıtma da demiri yüksek fırında eritmek ya da Martin fırınında çelik elde etmek demektir. Çelik elde edildikten sonra, bunun dövülmesi gerekir; o da bugünlerde hava basınçlı çekiçlerle yapılıyor. Bu çekiçle dövme işi müthiş bir şey! Biz insanlar da çelikleşmeye muhtacız. Çelikleşme konusunda fikirleri sorulan bazı yoldaşlar bundan hararetle söz edecek ve «Gerçekten, zaaflarım var. Biraz çelikleşmek için can atıyorum» diyeceklerdir. Herkes, çelikleşmek istediğini söylüyor. Bunun sözünü etmek çok kolay, ama iş gerçekten uygulamaya geldi mi, hava basınçlı bir çekiçle «dövülmeye» geldi mi korkuyla geri kaçıyorlar. Biz çelikleşmenin tam ortasındaydık. Bir süre için yukarıda da, aşağıda da karanlık hüküm sürüyordu ve güneş ile ayın ışınları hiç görünmez olmuştu. O sırada iki rüzgâr esmekte idi; Biri, Komünist Partisinin zaafları olduğunu ve onları yenmesi gerektiğini yazan büyük duvar gazeteleri asan büyük çoğunluğun, iyi insanların estirdiği rüzgârdı; diğeri ise, bize saldıran bir avuç sağcının estirdiği rüzgârdı. Bu iki taarruz da aynı hedefe yönelmişti. Çoğunluğun yürüttüğü taarruz haklı ve doğrudur. Bizi çelikleştirecek bir şeydi. Sağcıların taarruzu da bizi çelikleştirecek bir şeydi. Bu sefer gerçek çelikleşmemizi sağcılara borçluyuz. Partimize, kitlelere, işçi sınıfına, köylülere, öğrencilere ve demokratik partilere son derece öğretici bir ders vermiş oldular. Her şehirde sağcılar vardır ve bizi devirmek istiyorlar. Şimdi biz onları sarıp, kıstırmaya başlıyoruz.

Bizimki bir halk devrimidir, 600 milyon halkın proletarya önderliğindeki devrimi; bu devrim, halkın davasıdır. Demokratik devrim halkın davasıydı, sosyalist devrim halkın davasıdır, sosyalist inşa da halkın davasıdır. Öyleyse, sosyalist devrim ile sosyalist inşa iyi midir, yoksa kötü mü? Başarılar elde edilmiş midir? Hangisi esastır, ba-

sarılar mı hatalar mı? Sağcılar, halkın davasında elde edilen başarıları inkâr ediyorlar. Birinci nokta budur, ikincisi, hangi yolu tutacağız? Yollardan biri sosyalizme götürür, diğeri ise kapitalizme. Sağcılar bizim çark edip kapitalist yolu tutmamızı istiyorlar. Üçüncüsü, sosyalizmi inşa ederken önderliği kim yapacak? Proletarya mı, burjuvazi mi? Komünist Partisi mi, burjuva sağcılar mı? Sağcılar, Komünist Partisinin önderliğini istemediklerini söylüyorlar. Bence yaptığımız tartışma, şu saydığım üç meselede odaklanan büyük bir tartışma oldu. Tartışma olması iyidir. Geçmişte bu meseleler üzerinde tartışma olmamıştı.

Demokratik devrim sürecinde uzun süreli tartışmalar oldu. Çing Hanedanının son yıllarından 1911 Devrimine kadar, Yuah Şihkay'a karşı mücadele sırasında, Kuzey Seferi sırasında, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasında, bütün bu dönemlerde tartışmalar oldu. Japonya'ya karşı direnilmeli miydi, direnilmemeli miydi? Bir akıma göre, her şeyi belirleyen silahlardı. Çin'in silahtan yoksun olduğunu ve dolayısıyla Japonya'ya karşı direnemeyeceğini öne sürüyorlardı. Bir diğer akım ise korkmaya gerek olmadığını sonuç olarak aslolanın insan olduğunu ve silah bakımından geri durumda olsak bile gene de savaşabileceğimizi söylüyordu. Bu dönemi izleyen Kurtuluş Savaşı da tartışmalarla başladı. Çungking görüşmeleri, Çungking'de toplanan eski Siyasi Danışma Konferansı ve Nancing görüşmeleri hep birer tartışmaydı. Çan Kayşek bizim görüşlerimize ve halkın görüşlerine kulaklarını tıkadı; savaş istiyordu. Savaş onun yenilgisiyle sonuçlandı. Görüldüğü gibi, demokratik devrim sürecinde tartışmalar, uzun bir zihinsel hazırlık dönemi yer aldı.

Sosyalist devrim çabuk gerçekleşti. Altı ya da yedi yıl içinde kapitalist mülkiyetin ve küçük üreticilerin bireysel mülkiyetinin dönüştürülmesi büyük ölçüde tamamlandı. Ama insanın dönüştürülmesi, bu yolda biraz ilerleme kaydedilmiş olsa bile, daha epey zaman alacaktır. Sosyalist dönüşüm ikili bir görevdir; birincisi sistemin, ikincisi de insanın dönüştürülmesidir. Sistem yalnızca mülkiyeti kapsamaz, üstyapıyı, esas olarak devlet aygıtını ve ideolojiyi içerir. Bazı kişiler basının sınıf niteliği bulunmadığını ve sınıf mücadelesinin bir aracı olmadığını söylüyorlar. Bu yanlıştır. En azından emperyalizm ortadan kalkana dek basın ve ideoloji alanında geri kalan ne varsa, sınıf ilişkilerini yansıtmaya devam edecektir. Okul eğitimi, sanat ve edebiyat ideoloji kapsamına girer, üstyapıya aittir ve bir sınıf niteliği vardır. Doğa bilimlerine gelince, onların iki yönü vardır. Doğa bilimlerinin kendileri sınıf niteliğine sahip değildirler, ama onları inceleyenlerin ve onlardan yararlananların sınıf niteliği vardır. Üniversitelerde, Çin ve tarih bölümleri idealizmden ciddi ölçüde etkilenmektedir. Gazetelerde çalışan kişiler için de aynı şey geçerlidir. Hiç kimse idealizmin yalnızca sosyal bilimler alanında hüküm sürdüğünü sanmasın, doğa bilimlerinde çalışan birçok kimsenin

dünya görüşü idealisttir. Suyun bileşiklerinin ne olduğunu sorduğumuzda materyalisttirler ve iki elemandan oluştuğu cevabını verirler ki bu da gerçeğe uygundur. Ama iş toplumu dönüştürmeye geldi mi idealisttirler. Biz Komünist Partisinin düzeltme yoluyla daha da güçlendirilmesi gerektiğini söylerken onlar yok edilmesi gerektiğini söylüyorlar. Bugünkü hareketin ortaya koyduğu gerçek budur.

Sağcıların taarruzda Bulunduğu dönemde siyasetimiz susup dinlemektir. Birkaç hafta boyunca kafa derilerimizi sağlamlaştırdık, kulaklarımızı açtık ve dilimizi tuttuk. Üstelik ne Gençlik Birliğine, ne sıradan Parti üyelerine, ne de Parti kolu sekreterlerine ve komitelerine bu konuda talimat vermedik; herkesin kendi başına ve eşit koşullarda dövuştüğü bir ortam yarattık. Bazı düşmanlar üniversitelerdeki Parti komitelerine ve genel Parti kollarına sızmışlardı; örneğin Zinghua Parti Komitesine girmişlerdi. Eğer bir toplantı yapılmış olsaydı bunlar ne olup bittiğini düşmana haber verirdi. Böyle kişilere «asi» adı verilmişti. Geçmişte asi generaller yok muydu? İşte bunlar da «asi hocalardı. Bu durum hem düşmanı, hem de bizi memnun etmekteydi. Düşman, Komünist Partisi üyelerinin «isyan ettiğini» ve Komünist Partisinin pek yakında «çökeceğini» görmekten son derece memnundu. Bu kez kaç tane Parti üyesi çöktü? Şanghay konusunda pek bilgim yok. Pekin’de, üniversitelerdeki Parti üyelerinin aşağı yukarı yüzde 5’i çöktü; Birlik üyeleri arasında bu oran daha yüksektir, belki yüzde 10 ya da daha fazla. Bana sorarsanız onların çöküşü tam da gerektiği gibi olmuştur. Kısacası, yüzde 10, 20, 30, 40, ne kadar olursa olsun, çöktükleri için çok memnunuz. Kafaları burjuva fikirleri ve idealizmle doludur ve Komünist Partisi ile Gençlik Birliğine sızmışlardır; lafta komünizmden yanadırlar, ama gerçekte komünizme karşıdırlar ya da yalpalayan unsurlardır. İşte bu yüzden, biz de onların «isyan ettiklerini» görmekten memnunuz. Partinin ve Gençlik Birliğinin saflarını arındırmak için hiç bu kadar köklü bir temizlik yapmış mıydık? Bizim onları temizlememize gerek bırakmadan, bu insanlar, kendileri alıp başlarını gittiler. Ama artık durum değişmiştir. Biz sağcılara kuşatıp köşeye kısırmaya başlayınca ve kendileri sağcı olmayıp da onlarla ilişkisi olan birçok kimse sağcılara teşhir etmeye başlayınca «isyan» durdu. Sağcılar son derece güç durumdadırlar ve bazıları da başkaldırmıştır. Burada Mart ayında konuşmuştum. Yüz gün içinde işler nasıl da değişti!

Bugün sağcılara karşı yürütülmekte olan mücadele esas olarak siyasi bir mücadeledir. Sınıf mücadelesi çeşitli biçimler alır. Bu seferki askeri ya da ekonomik değil, esas olarak siyasi bir mücadeledir. Kısmen de ideolojik bir mücadele midir? Evet, kısmen öyledir, ama bence mücadele esas olarak siyasidir, ideolojik mücadele esas bundan sonraki aşamada başlayacak ve ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur gibi olacaktır. Komünist Partisi ve Gençlik Birliği içindeki düzeltme, bir ideolojik mücadeledir. Düzeyimizi

yükseltmeli ve gerçekten biraz Marksizm öğrenmeliyiz. Gerçekten birbirimize yardım etmeliyiz. Zaaflara gelince; öznelcilikten ya da bürokrasiden tam anlamıyla arınmış durumda mıyız? Gerçekte iyi düşünmeli, notlar almalı ve Marksizm kavrayışımızı derinleştirmek, siyasi ve ideolojik düzeyimizi yükseltmek amacıyla birkaç ay bunu sürdürmeliyiz.

Sağcılara karşı yürüttüğümüz karşı saldırı birkaç hafta ya da bir ay daha sürebilir. Ama basın, şimdi yaptığı gibi, sağcıların görüşlerine yer vermesi ve buna bu yılın geri kalan bölümünde, gelecek yılda ve daha sonraki yılda devam etmesi mümkün değildir. Zaten sağcıların sayısı topu topu bu kadardır, basın da onların görüşlerine aşağı yukarı gerektiği kadar yer vermiştir ve daha fazla yayımlayacak bir şey yoktur. Bugünden itibaren, şu ya da bu şekilde, biraz daha yayımlayacağız ama yayımlamaya değer bir şey olmadığı anda bunu keseceğiz. Bana kalırsa Temmuz, hâlâ sağcılara karşı yoğun bir karşı saldırı ayıdır. Sağcılar, ılımlı bir rüzgâr ile hafif bir yağmurdan pek hoşlanmazlar; fırtına ile sel gibi yağın yağmuru daha çok severler. Biz ılımlı bir rüzgâr ile hafif bir yağmurdan yanayız, değil mi? Ama onlar, «Ne» diyorlar, «ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur mu? Eğer yağmur günlerce çiseleyip durursa, çeltik fideleri çürür ve ardından kıtlık gelir. Fırtına ve sel gibi yağın yağmur daha iyidir». Burada, Şanghay’da «Öğle Vakti Öten Horoz» diye bir makale yazan biri yok muydu? İşte o «horoz», fırtına olmasını ve sel gibi yağmur yağmasını isteyen kişiydi. Şunu da söylüyorlar: «Siz komünistler tamamen haksızlık ediyorsunuz. Geçmişte bizimle uğraşırken fırtınayı ve sel gibi yağın yağmuru yeğ tutuyordunuz, şimdi sıra size gelince ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur istiyorsunuz.» Oysa gerçek şudur ki, Hu Şih ile Liang Şuming’in eleştirisi de dâhil olmak üzere, ideolojik şekillenme ile ilgili olarak daha önce yayımladığımız Parti içi talimatlarda daima ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur çağrısında bulunduk. Dünyada her şey dolambaçlı bir şekilde gelişir. Örneğin yürürken, hiçbir zaman dümdüz bir çizgi üzerinde yürümezsiniz. Hiç Mohan Dağı’na yolunuz düştü mü? Yol üzerinde tam on sekiz keskin dönemeç vardır. Toplum daima helezonlar biçiminde ilerler. Şimdi sağcılara ayıklama mücadelesi kesintisiz devam etmelidir ve fırtına ile sel gibi yağın yağmuru da sürdürmeliyiz. Bütün bunları onlar başlattığı için, onlara yetişmeye çalışıyormuşuz, onlarla yarışıyormuşuz gibi gözükebilir. Sağcılar, ılımlı bir rüzgâr ile hafif bir yağmurun ne kadar iyi olduğunu ancak şimdi, anlıyorlar. Tutunacak bir dal görünce ona sarılıyorlar; çünkü Vhangpo Irmağında boğulurken bir saman çöpüne sarılan adam gibi onlar da hızla suya batıyorlar. Herhalde şimdi o «horoz» ılımlı bir rüzgâr ile hafif bir yağmurun özlemini çekiyordur. Ama artık fırtınalı bir hava var. Temmuz’dan sonra Ağustosta ılımlı bir rüzgâr ve hafif bir yağmur olacak, çünkü o zaman artık ayıklanacak pek fazla sağcı kalmayacak.

Sağcılar, olumsuz örnek olma yoluyla ders veren çok iyi öğretmenlerdir. Çin daima, hem olumlu hem de olumsuz örnek olma yoluyla ders veren öğretmenlere sahip olmuştur, insanların, olumlu örnekler yoluyla olduğu kadar, olumsuz örnekler yoluyla da eğitime ihtiyaçları vardır. Japon emperyalizmi, bizi olumsuz örnek yoluyla eğiten ilk iyi öğretmenimizdi. Ondan önce Çing hükümeti, Yuan Şihkay, Kuzeyli savaş ağaları ve sonra da Çan Kayşek vardı. Bunların tümü de olumsuz örnek olma yoluyla ders veren iyi öğretmenlerdi. Onlar olmasaydı Çin halkı hiçbir zaman dersini bellemezdi. Komünist Partisi olumlu örnek olma yoluyla eğitime görevini yerine getirdi ama tek başına bu yeterli olmazdı. Bu durum bugün de geçerlidir. Bizim söylediklerimizi dinlemeyi reddeden pek çok kimse vardır. Kimdir bunlar? Ortadaki unsurların pek çoğu ve özellikle sağcılar. Ortadaki unsurlar bize yarı-ciddi, yarı-kuşkulu bir gözle baktılar. Sağcılar ise bizi hiç dinlemediler. Biz onlara birçok konudaki görüşümüzü söyledik, ama onlar kulak asmadılar ve farklı bir yol tuttular. Örneğin biz «birlik-eleştiri-birlik» ilkesini savunduk ama onlar dinlemediler. Biz, karşı-devrimcilerin tasfiye edilmesinde başarıların esas olduğunu söyledik, ama onlar bunu inkâr ettiler. Biz, demokratik merkezîyetçilik ve proletarya önderliğinde demokratik halk diktatörlüğünün olması gerektiğini söyledik, ama onlar bunu inkâr ettiler. Biz, sosyalist ülkelerle ve dünyanın dört bir yanında barışsever halklarla birleşmemiz gerektiğini söyledik, ama onlar bunu da inkâr ettiler. Kısacası onlara bütün bunları daha önce söyledik ama dinlemediler. Özellikle kulak asmadıkları bir başka nokta daha vardı, o da zehirli otların ayıklanmasıydı. Bırakın hortlaklar ve canavarlar ortaya çıksınlar ve kendilerini teşhir etsinler, o zaman insanlar bu hortlakların ve canavarların kötü olduğunu söyleyecekler ve ortadan kaldırılmalarını isteyeceklerdir. Bırakın zehirli otlar çıksın, sonra onları kökleyin ve toprağı sürüp gübre olarak kullanın. Bütün bunları daha önce de söylemedik mi? Elbette söyledik. Gene de zehirli otlar çıkıp duruyor. Yıllardır, köylüler otlara, bir yıl içinde onları birçok kez ayıklayacaklarını söylüyorlar; ama otlar kulak asmayıp büyümeye devam ediyor. Ayıklama işlemi on bin yıl sürse bile otlar çıkmaya devam edecektir. Bundan yüz milyon yıl sonra bile çıkacaklardır. Otların ayıklanmasından söz ettiğim zaman sağcılar korkmadılar, çünkü ayıklama işlemi henüz başlamamıştı ve ben yalnızca bunun lafını etmekteydim. Üstelik sağcılar kendilerini zehirli otlar olarak değil, güzel kokulu çiçekler olarak görüyorlardı ve kendilerinin değil, zehirli ot gözü ile baktıkları bizlerin ayıklanması gerektiğini düşünüyorlardı. Ayıklanması gerekenlerin kendilerinin olduğunu farkında değillerdi.

Daha önce değindiğim üç mesele üzerinde sürdü-rülen tartışma şimdi gelişme yolundadır. Sosyalist devrim Öylesine çabuk geldi ki, Partinin geçiş dönemine ilişkin genel çizgisi ne Parti içinde, ne de genel olarak toplum-

da tam anlamıyla tartışıldı. Bu durum ineğin otlamasına benzetilebilir, inek, otu çiğnemedi yutup midesine indirir, sonra yeniden ağzına çıkartarak ağır ağır çiğnemeye başlar. Sistemde, birinci olarak üretim araçlarının mülkiyetinde,, ikinci olarak da üstyapıda, yani siyasi sistemde ve ideoloji alanında sosyalist devrim yapmaktayız ama hiçbir zaman bu konuda tam bir tartışma yürütülmedi. Ve şimdi gazeteler, forumlar, kitle toplantıları ve büyük duvar gazeteleri aracılığıyla bu tartışmayı başlatıyoruz.

Büyük duvar gazetesi iyi bir şeydir ve bence gelecek kuşaklara devrolunacaktır. Konfüçyüs'ün Seçme Sözleri, Beş Klasik, On Üç Klasik ve Yirmi Dön Hanedan Öyküsü hep bize miras kaldı. Büyük duvar gazetesi geleceğe miras kalmayacak mı? Bence kalacaktır. Gelecekte düzeltme hareketi, örneğin fabrikalarda başlatıldığında kullanılacak mı? Kullanılması iyi olur, ne kadar çok kullanılırsa o kadar iyi. Tıpkı dil gibi onun da sınıf niteliği yoktur. Anadilimizin sınıf niteliği yoktur. Biz de onu konuşuyoruz, Çan Kayşek de onu konuşuyor. «Öğrenmek ve öğrenileni sürekli olarak gözden geçirmek kişiyi mutlu kılar» ve «uzaktan gelen dostlarımızı karşılamak bize şeref verir» gibi cümlelerin kullanıldığı edebi Çinceyi artık kullanmıyoruz. Anadil hem proletarya, hem de burjuvazi tarafından kullanılır. Büyük duvar gazetesi de proletarya tarafından olduğu kadar, burjuvazi tarafından da kullanılabilir. Halkın çoğunluğunun proletaryanın yanında olduğuna inanıyoruz. İşte bu yüzden ki, bir araç olarak büyük duvar gazetesi burjuvaziye değil proletaryaya yarar. Bir süre için, iki ya da üç haftadır işler burjuvazinin lehine gidiyor gibi gözüküyordu; aşağıda ve yukarıda karanlık hüküm sürüyordu ve güneş ile ayın ışınları hiç görünmez olmuştu. Kafa derilerimizi sağlamlaştırıp dayanmamız gerektiğini söylerken, bu iki ya da üç hafta boyunca iştahımızın kesilmesini ve uykumuzun kaçmasını kastediyorduk. Çelikleşmek istediğinizi söylemiyor muydunuz? Birkaç hafta boyunca uykunuzun kaçması ve iştahınızın kesilmesi bir çeşit çelikleşmedir ve bu, eritilmek üzere yüksek fırına atılmak demek değildir.

Ortadaki birçok unsur yalpalamıştır ve bu da iyi bir şeydir. Onlar bu yalpalamalarından ders çıkaracaklardır. Yalpalamak ortadaki unsurların göstergesidir, yoksa zaten onlara bu ad verilmezdi. Bir uçta proletarya, diğer uçta ise burjuvazi vardır, ortada da çok sayıda ara unsur; her iki uçtakilerin sayısı az, ortadakilerin sayısı ise çoktur. Ama son tahlilde ortadaki unsurlar iyi insanlardır, proletaryanın müttefikidirler: Burjuvazi de onları kazanıp kendi müttefiki haline getirmek istedi ve bir süre öyle gibi gözüktiler. Çünkü bu ortadaki unsurlar da bizi eleştiriyordu, ama onların eleştirisi iyi niyetliydi. Onların bizi eleştirdiğini görünce sağcılar da ortaya çıkıp karışıklık yarattılar. Şanghay'da, Vang Zaoşih, Lu Yi, Çen Cenping, Peng Venying ve Vu Yin gibi karışıklık çıkaran sağcılar vardı, işin içine sağcılar girince ortadaki unsurların kafası karıştı.

.Sağcıların ağababaları Çang Poçun, Lo Lungçi ve Çang Nayçi'dir; Pekin de sağcıların çıkış yeridir. Pekin'deki karışıklık ne kadar büyük ve derin olursa, o kadar iyidir. Bu, tecrübelerin ortaya koyduğu bir gerçektir.

Az önce büyük duvar gazetesinden söz ettim. Bu bir yöntem meselesi, savaşta hangi yöntemin kullanılacağı meselesidir. Büyük duvar gazetesi savaşta kullanılan silahlardan, tüfek, tabanca ve makineli tüfek gibi hafif silahlardan biridir. Uçaklara ve sahra toplarına gelince, belki onlar Ven Huy Bao, Kuangming Günlüğü ve diğer bazı gazetelere benzetilebilir. Bir süre için, Parti gazeteleri de sağcıların görüşlerine yer verdi. Sağcıların bütün görüşlerinin kelimeleri kelimesine yayımlanması için talimat verdik. Bunu ve diğer yöntemleri kullanarak geniş kitlelerin olumlu ve olumsuz örnekler yoluyla eğitilmesine yardımcı olduk. Örneğin, Kuangming Günlüğü ile Ven Huy Bao'nun yazı kadrosu bu vesile ile köklü bir eğitimden geçtiler. O güne kadar bir proleter gazetesi ile bir burjuva gazetesi arasındaki, sosyalist bir gazete ile kapitalist bir gazete arasındaki farkın ne olduğunu bilmiyorlardı. Belli bir süre için sorumlu durumdaki sağcılar bu gazeteleri burjuva gazeteleri olarak çıkardılar. Bu sağcılar proletaryadan ve sosyalizmden nefret ediyorlardı. Üniversitelere, proletarya yönünde değil, burjuvazi yönünde yol gösteriyorlardı.

Eski toplumdan gelen burjuvazinin ve aydınların yeniden kalıba dökülmeleri gerekli midir? Onlar bu yeniden kalıba dökülmeden ölümden korkar gibi korkuyorlar ve bunun, «aşağılık kompleksi» denen özel bir komplekse yol açtığını söylüyorlar; bir kişi ne kadar çok yeniden kalıba dökülürse aşağılık kompleksinin de o kadar büyük olacağını savunuyorlar. Bu, yanlış bir görüştür. Doğru görüş, yeniden kalıba dökülme ne kadar çok olursa kişinin kendisine olan saygısının da o kadar artacağıdır. En azından kişide bir kendine saygı duygusu uyanacaktır, çünkü kişi yeniden kalıba dökülme ihtiyacını hissetmiştir. Yüksek bir «sınıf bilincine» sahip olan bu kişiler kendilerinin yeniden kalıba dökülmesi gerekmediğini düşünürler; tam tersine onlar proletaryayı yeniden kalıba dökmek isterler. Onlar dünyayı burjuvazinin bakış açısına göre dönüştürmek peşindedirler. Proletarya ise dünyayı kendi bakış açısına göre dönüştürmek ister. Bence çoğunluk, yani bu kişilerin yüzde 90'ından fazlası biraz kararsızlık, yeniden düşünme, isteksizlik ve yalpalamalardan sonra, önünde sonunda yeniden kalıba dökülmeyi kabul edecektir. Bir kimse ne kadar çok yeniden kalıba dökülürse, buna o kadar çok ihtiyaç duyacaktır. Komünist Partisi bile yeniden kalıba dökülmektedir. Düzeltme, yeniden kalıba dökülme demektir ve ileride de devam edecektir. Bundan sonra başka düzeltme hareketlerinin olmayacağını mı sanıyorsunuz? Bu düzeltme hareketinden sonra bürokrasi ortadan kalkacak mı? Yalnızca iki ya da üç yıl sonra bazı insanlar her şeyi unutacaklar ve bürokrasi geri gelecektir, insanlar böyledir. Hafızaları pek iyi değildir, işte bu yüzden zaman

zaman düzeltme hareketi yapılması ihtiyacı doğar. Komünist Partisinin kendisini düzeltmeye ihtiyacı olduktan sonra, eski toplumdan gelen burjuvazinin ve aydınların düzeltmeye ihtiyaç duymadıkları söylenebilir mi? Yeniden kalıba dökülmeye ihtiyaçlarının olmadığı söylenebilir mi? Elbette düzeltme ve yeniden kalıba dökülmeye ihtiyaçları vardır, hem de daha fazla.

Demokratik partiler de bir düzeltme hareketi içinde değiller mi? Bütün toplum bir düzeltme geçirmelidir. Bunda kötü olan ne var? Düzeltme hareketi ıvır zıvır konularda değil önemli meselelerle, siyasi çizgi meselesi ile uğraşacaktır. Şu anda demokratik partiler düzeltme hareketinde ağırlığı çizgi meselesine ve burjuva sağcılarının izlediği karşıdevrimci çizginin reddedilmesine veriyorlar. Bence bu doğrudur. Komünist Partisi ise kendi düzeltme hareketinde çizgi meselesine değil çalışma tarzı meselesine ağırlık vermiştir. Nitekim, demokratik partiler için çalışma tarzı ikincil bir meseledir ve esas ağırlık onların hangi çizgiyi izledikleri konusuna verilmelidir. Çang Poçun, Lo Lungçi, Çang, Nayçi, Çen Cenping, Peng Venying, Lu Yi ve Sun Tayu'nun karşıdevrimci çizgisini mi, yoksa başka bir çizgiyi mi izleyeceklerdir? En başta ve her şeyden önce bu konuda ve şu üç meselede berraklığa kavuşmaları gerekir: Sosyalist devrimde ve sosyalist inşada kazanılan basanlar, yüzlerce milyon halkın kazandığı basanlar iyi midir, değil midir? Hangi yolu tutmalıyız, kapitalist yolu mu, sosyalist yolu mu? Sosyalizmi inşa ederken hangi parti önderlik etmelidir, Çang-Lo ittifakı mı, yoksa Komünist Partisi mi? Çizgi meselesini çözmek üzere büyük bir tartışma başlatılmalıdır.

Komünist Partisi içinde de çizgi meselesi vardır. Bu «asiler», yani Komünist Partisi ve Gençlik Birliği içindeki sağcılarla ilgili olarak mesele, gerçekten de bir çizgi meselesidir. Şu sırada mesele dogmatizm değildir, çünkü dogmatizm bir çizgi haline gelmemiştir. Partimizin tarihinde dogmatizm gerçekten de birçok kez bir çizgi meselesi haline gelmiştir; çünkü bir sistem, siyaset ve program oluşturmıştır. Günümüzdeki dogmatizm ise bu dereceye varmamıştır, ama şu anda çekikle dövülerek bir ölçüde yumuşatılmakta olan belli bir katılığa da ulaşmıştır. Bölümlerde, örgütlerde, üniversitelerde ve fabrikalarda yönetici mevkilerde olanlar «merdivenden aşağı inmiyorlar mı?»³ Guomindangcı çalışma tarzım ve yukarıdan bakan havalarını bir yana bırakıyorlar ve artık bürokrat gibi davranmıyorlar. Kooperatiflerin yöneticileri köylülerle birlikte tarlada, fabrika yöneticileri ile Parti komite sekreterleri de işçilerle birlikte atölyelerde çalışmaya başladıklarından beri bürokrasi büyük ölçüde azalmıştır. Bu tür düzeltmeler gelecekte de hâlâ gerekli olacaktır. Büyük duvar gazeteleri hazırlamalı, forumlar düzenlemeli ve neyin düzeltilmesi ve neyin eleştirilmesi gerektiği meselelerini ayrı ayrı ele almalıyız: Bir nokta daha var. Düzeyimizi yükseltmeli ve biraz Marksizm öğrenmeliyiz.

Halkımızın çoğunluğunun iyi insanlar olduğuna ve Çin ulusunun iyi bir ulus olduğuna inanıyorum. Bizim ulusumuz son derece duygulu, iyi yürekli, akıllı ve cesur bir ulustur. Hem irade birliği hem de canlılığın, yani hem merkezîyetçiliğin hem de demokrasinin, hem disiplinin hem de özgürlüğün 'bulunduğu bir ortamın yaratılacağını umarım. Bir değil iki yön olmalıdır, yalnızca disiplin ve yalnızca merkezîyetçilik olmamalıdır. Bu, insanların ağzını bağlar ve onları düşündüklerini söylemekten, gerçekte yanlış olanı eleştirmekten alıkoyar. İnsanları düşündüklerini söylemeye teşvik etmeliyiz; canlı bir ortam olmalıdır. Bizi iyi niyetle eleştiren hiç kimse suçlanmamalıdır. Eleştirisi ne kadar sert, ithamları ne kadar ağır olursa olsun suçlanmamak, cezalandırılmamalı ya da dar bir pabuç giydirilerek ayaklan cendereye sokulmamalıdır. Dar pabuç, insanı çok rahatsız eder. Peki, kime dar pabuç giydirmeliyiz? Sağcılara. Sağcılar dar pabuç giymek zorunda bırakılmalıdırlar.

Kitlelerden korkmamalı, onlarla birlikte olmalıyız. Bazı yoldaşlar sudan korktukları kadar kitlelerden korkuyorlar. Yüzme biliyor musunuz? Gittiğim her yerde yüzmeyi teşvik ediyorum. Su iyidir. Her gün yüzmeye bir saat ayırır ve bunu sürdürürseniz, yüz günde yüzme öğreneceğinize bahse girerim. Birincisi yüzme hocası edinmeyin, ikincisi lastik simit kullanmayın; kullanırsanız yüzme öğrenemezsiniz. «Ama ben boğulurum diye korkuyorum, daha yüzmeyi öğrenemedim!» Peki öyleyse, önce sığ suda öğrenmeye başlayabilirsiniz. Yüz günde yüzme öğreneceğinizi düşünelim: Önce otuz gün sığ suda gezinirsiniz, sonra yüzmeyi iyice bellersiniz. Bir kere öğrendiniz mi Yangze Irmağı'nda ya da Pasifik Okyanusu'nda yüzmek fark etmez, berikisi de sudur, aynı şey. Bazıları, yüzme havuzunda insanın boğulmayacağını, çünkü batarsanız nasılsa birinin gelip sizi kurtarabileceğini, oysa Yangze'de yüzmenin korkutucu bir şey olduğunu söylüyor: Yangze'nin hızlı akıntısına bir kapıldınız mı battığınız zaman kurtulmak mümkün müdür? İnsanları korkutmak için ileri sürülen bir görüştür bu. Bence bu görüş amatörlerlere yaraşır. En iyi yüzücülerimizin, yüzme hocalarımızın ve havuzlardaki yüzme uzmanlarımızın hiçbiri ilk başta Yangze'de yüzmeye cesaret edemiyordu, ama şimdi cesaret ediyorlar. Sizin Vhangpo Irmağı'nda da yüzenler yok mu bugünlerde? Vhangpo ve Yangze Irmakları, girişi; serbest olan yüzme havuzlarıdır. Benzetmelerle konuşacak olursak, halk su gibidir; çeşitli kademelerdeki önderler ise suyun içinde durmak ve akıntıya karşı değil, akıntıya uygun olarak yüzmek zorunda olan yüzücüler gibi. Kitlelere bağırıp çağırmayın! Hiçbir zaman bunu yapmamalısınız, işçi, köylü ve öğrenci kitlelerine, demokratik partilerin üyelerine ve aydınların çoğunluğuna bağırıp çağırmamalısınız... Kitlelerin karşısına geçmemeli, tam tersine daima onların yanında olmalısınız. Kitleler hata yapabilir. Hata yaptıkları zaman, sabırla onları ikna etmeye çalışın, sizi dinlemeyi reddederlerse onlarla konuşmak için başka bir

fırsatın çıkmasını bekleyin. Ama onlardan uzaklaşmayın, tıpkı yüzerken sudan çıkmadığınız gibi... Liu Pey, Çukeh Liang'ın yardımını sağladığı zaman kendini «suda balık gibi» hissettiğini söylemişti. Çok doğru. Onların balık-su ilişkileri yalnızca romanlarda anlatılmakla kalmaz, tarih de bunu kaydetmiştir. Kitleler Çukeh Lianglardır, yöneticiler de Liu Peyler. Biri yönetir, diğeri yönetilir.

Bütün bilgelik kitlelerden gelir. Her zaman en cahil olanların aydınlar olduğunu söyledim. Meselenin özü budur. Kendini beğenmiş aydınlar, Maymun Sun Vukung'un kinden daha uzun olan kuyruklarını havaya dikerler. Sun Vukung tam yetmiş iki kılığa girebilir ve bu tanesinde kuyruğunu bayrak direği kadar uzatabilir. Aydınlar kuyruklarını havaya diktiklerinde müthiş bir görünümüleri olur. «Gök kubbe Altında Bir Numaralı Kişi ben değilsem, en azından İki Numaralıyım.» «İşçiler ve köylüler kendilerini ne sanıyorlar? Onlar mankafadır! Doğru dürüst okuyup yazmasını bile bilmezler.» Ama genel, durum aydınlar tarafından değil, sonuç olarak emekçi halk, onun ileri kesimi proletarya tarafından belirlenir.

Kime kim önderlik eder, proletarya burjuvaziye mi, burjuvazi proletaryaya mı? Proletarya aydınlara mı, yoksa aydınlar proletaryaya mı? Aydınlar kendilerini proleter aydınlara dönüştürmelidirler. Onlar için başka yol yoktur. «Deri olmayınca tüyler neyin üzerinde durabilir?» Geçmişte «tüy», yani aydınlar beş «deri» üzerinde duruyorlardı, yani geçimlerini onlar sayesinde sağlıyorlardı. Birinci deri emperyalist mülkiyet, ikincisi feodal mülkiyet, üçüncüsü bürokrat kapitalist mülkiyetti. Demokratik devrimin hedefi üç büyük dağı, emperyalizmi, feodalizmi ve bürokrat-kapitalizmi ortadan kaldırmak değil miydi? Milli kapitalist mülkiyet dördüncü deriydi; beşincisi ise, küçük üreticilerin mülkiyeti, yani köylülerin ve zanaatkârların bireysel mülkiyetiydi. Geçmişte aydınlar ya ilk üç deriye ya da diğer ikisine bağlıydılar ve geçimlerini onlar sayesinde sağlıyorlardı. Bu beş deri hâlâ varlığını koruyor mu? «Deriler artık yok.» Emperyalizm artık yoktur ve emperyalist mülkiyete el konmuştur. Feodal mülkiyet tasfiye edilmiş, topraklar köylülere verilmiştir ve şimdi de tarımda kooperatifleşme vardır. Bürokrat-kapitalist işletmeler devletleştirilmiştir. Milli kapitalist sanayi ve ticaret, devlet ve özel sermayenin ortak işletmelerine dönüştürülmüş ve tamamen olmasa bile geniş ölçüde sosyalist işletmeler haline getirilmiştir. Köylülerin ve zanaatkârların bireysel mülkiyeti kolektif mülkiyete dönüştürülmüştür; ne var ki kolektif mülkiyet henüz sağlamlaşmamıştır ve sağlamlaşması da birkaç yıl alacaktır. Bu beş deri artık yok, ama «tüy» üzerinde, kapitalistler ve aydınlar üzerinde hâlâ sürüp giden bir etkileri var. Bu insanlar bu derileri kendi sistemlerinden çıkaramıyorlar, hatta düşlerinde onları yaşıyorlar Eski toplumdan, eski mesleklerden gelenler eski alışkanlıklarının ve hayat tarzlarının özlemini çekiyorlar. Dolayısıyla insanın dönüştürülmesi çok daha uzun bir zaman alacaktır.

Şimdi aydınlar hangi deriye bağlıdır? Kamu mülkiyeti derisine, proletaryaya. Onların geçimini sağlayan kimdir? İşçiler ve köylüler. Aydınlar, çocuklarını eğitmeleri için, işçi sınıfının ve emekçi halkın işe aldığı öğretmenlerdir. Efendilerinin isteklerine karşı çıkar da kendi istedikleri konulan, basamak alıp yazılan, Konfüçyüs'ün klasiklerini ya da kapitalist saçmalıkları öğretmekte ısrar eder ve karşıdevrimciler yetiştirirlerse işçi sınıfı bunu hoş karşılamaz, onları işten atar ve bir sonraki yıl için sözleşmelerini yenilemez.

Yüz gün önce de söylediğim gibi eski toplumdaki gelen aydınların artık temeli yoktur; eski toplumsal ve ekonomik temellerini yani beş deriyi yitirmişlerdir ve bir yenisine bağlanmaktan başka seçenekleri kalmamıştır. Bazı aydınlar henüz yerlerini bulmamışlardır. Havada kalmış durumdadırlar ve ne uzanıp tutunacaktan bir dal ne de ayaklarını basacakları sağlam bir zemin vardır. Bence bu kişiler, «havada duran baylar» olarak adlandırılabilirler. Havada uçarken bir yandan geri dönmek istiyorlar, bir yandan da eski evlerinin, o derilerin artık var olmadığını görüyorlar. Evsiz kaldıkları halde proletaryaya bağlanmakta isteksiz davranıyorlar. Eğer proletaryaya bağlanacaklarsa proletaryanın fikirlerini incelemeli, proletaryaya yakınlık duymalı ve işçi ve köylülerle dostluk kurmalıdırlar. Ama hayır, böyle yapmıyorlar. Hâlâ, artık var olmadığını bildikleri şeyin hasretini çekiyorlar. Bizim şimdi yapmakta olduğumuz şey, onları uyanmaya ikna etmektir. Bu büyük tartışmadan sonra şu ya da bu şekilde uyanacaklarını sanıyorum. Orta yolcu bir tutum takınan aydınlar uyanmalı ve fazla kibirlenmemelidirler, çünkü onların bilgileri sınırlıdır. Bence bu kişiler hem aydındır hem de aydın değildir; belki de yanaydın terimi onlar için daha doğru bir terim olur. Çünkü ancak o kadar bilgileri vardır ve ilke meseleleri üzerinde hata yapmadan konuştukları olmaz. Şimdi sağcı aydınlar bir yana bırakalım çünkü onlar gericidir. Orta yolcu bir tutum takınan aydınların sorunu yalpalamaları, berrak bir yönelimlerinin olmayışı ve bazen yollarını bile şaşkınlardır. Madem bu kadar bilgilisiniz, neden hata yapıyorsunuz? Madem bu kadar harikulade ve bu kadar kendinizden eminsiniz, neden yalpalıyorsunuz? Duvarın üstündeki otlar da rüzgârda bir o yana bir bu yana sallanıp dururlar. Bütün bunlar bilginizin kıt olduğunu gösteriyor. Bu anlamda, çok bilgili olan, işçiler ve köylüler içindeki yarı-proleterlerdir. Onlar bir bakışta sun Tayu ile takımının sahtekâr olduğunu anlayabilirler. İşte kimin daha bilgili olduğunu görüyorsunuz. Hiç kuşkusuz daha bilgili olan, doğru dürüst okuyup yazması olmayanlardır, iş, genel durum, genel yön ile ilgili can alıcı karan vermeye gelince kişinin proletaryaya başvurma gerekir. Ben, önemli bir iş yapmadan ya da önemli konularda karar almadan önce fikirlerimin doğru olup olmadığını anlamak için işçilere ve köylülere danışan, meseleleri onlarla ve onlara yakın kadrolarla tartışan bir kimseyim. Bu da çeşitli yerleri ziyaret

etmeyi zorunlu kılar. Pekin'de çakılıp kalmak çok tehlikeli olurdu. Pekin, herhangi bir hammadde elde edemediğiniz kısır bir yerdir. Bütün hammadde işçilerden, köylülerden ve yerel bölgelerden gelir. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, mamul maddeler yaratmak için hammadde kullanan bir imalat fabrikasına benzetilebilir. Nihai malların iyi olması gerekir, yoksa hatalar yapılır. Bilginin kaynağı kitlelerdir. Halk içindeki çelişmelerin doğru ele alınması ne demektir? Gerçeği olgulara aramak ve kitle çizgisini izlemek demektir? Son tahlilde geçerli olan, kitle çizgisidir. Kitlelerden uzaklaşmamalıyız, kitlelerle olan ilişkimiz balık-su ya da yüzücü-su ilişkisidir.

Sağcıların işini bir darbeye bitirmemiz mi gerekir? Onlara birkaç esaslı darbe indirmek gereklidir. Yoksa pusuya yatıp fırsat kollarlar. Bu çeşit kişilere saldırı yönelmemiz ve üstlerine gitmemiz gerekmez mi? Evet saldırı yöneltmek gereklidir. Ama amaç, onları yollarını değiştirmeye zorlamaktır. Taarruzumuz sırasında onları tamamen tecrit etmek için her yola başvurmamız; sağcıların tümünü değilse bile bir bölümünü kazanmamız ancak bu şekilde mümkün olabilir. Onlar aydındır, bazıları da büyük aydınlardır; kazanıldılar mı yararlı olabilirler. Onları kazanalım ve çalışmalarına izin verelim. Ayrıca bu sefer onlar, olumsuz örnek olma yoluyla halkı eğiterek bizim için büyük bir hizmette bulundular. Onları Vhangpo Irmağına atacak değiliz, tersine gene de hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirmek tutumunu benimseyeceğiz. Belki bazıları bizim safımıza gelmek istemiyor. Eğer Sun Taju gibi kişiler inat ediyor ve değişmek istemiyorlarsa bırakın ne halleri varsa görsünler. Şimdi yapacak çok işimiz var. Önümüzdeki elli yılı bu gibi kişilere darbe indirmekle geçirecek değiliz! Hatalarını düzeltmek istemeyen kişiler vardır; canları istiyorsa Cehennem Kralını görmeye gittiklerinde hataları da birlikte götürebilirler. Cehennem Kralına, «Ben, beş derinin savunucusuyum. Sağlam bir adamım ben. Komünistler ve kitleler bana baskı yaptılar, ama ben boyun eğmedim ve buraya lekelenmeden geldim» diyebilirler. Ama kafalarına koymaları gereken bir şey var. Bugün cehennemde bile yönetim değişikliği olmuş durumda; orada Marks, Engels ve Lenin hüküm sürüyor. Biti gün iki cehennem var; kapitalist dünyanın cehennemi belki de aynı kalmıştır, ama sosyalist dünyanın cehennemini Marks, Engels ve Lenin yönetiyor. Benim gördüğüm kadarıyla, bundan yüz yıl sonra iflah olmaz sağcılar cezalarını bulacaklardır.

Dipnotlar

¹ Şanghay'daki bir kadrolar konferansında verilen söylev.

² 1. Lieh Zu, «Tien Cuy».

³ «Merdivenden aşağı inmek» derken, hatalar yapmış olan önder kadroların düzeltme hareketi sırasında, kitlelerin eleştirisi üzerine özleştirme yapmaları ve onlara yakınlaşmak için çaba sarf etmeleri kastedilmektedir.

⁴ Zo Çuan, «Si Markizinin 14. Yılı».

PARTİ İÇİ BİRLİK KONUSUNDA DİYALEKTİK BİR YAKLAŞIM¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Birlik meselesiyle ilgili olarak, yaklaşım konusunda birkaç şey söylemek istiyorum. Kanımca, düşman unsur ya da bozguncu olmadıkları sürece kim olurlarsa olsunlar, bütün yoldaşlara karşı birlik tutumu almamız gerekir. Onlara karşı metafizik değil, diyalektik bir yaklaşım benimsemeliyiz. Diyalektik yaklaşım ne demektir? Diyalektik yaklaşım, her şeyi tahlilci “bir biçimde ele almak, bütün insanların hata yapabileceğini kabul etmek ve sırf hata yaptı diye bir insanı toptan inkâr etmemek demektir. Lento bir keresinde, dünyada hata yapmayan tek bir insanın bile olmadığını söylemişti. Herkesin yardıma ihtiyacı vardır. Yetenekli bir adam, kendisinden başka üç kişinin yardımına ihtiyaç duyar, bir tahta perdenin ayakta durabilmesi için onu üç payandayla desteklemek gerekir. Nilüfer çiçeği, bütün güzelliğine rağmen, bu güzelliği ortaya çıkaracak yeşil yapraklara ihtiyaç duyar. Bunlar, Çin atasözleridir. Başka bir Çin atasözü de, üç kundura tamircisi birleşirlerse allame Çukeh Liang kadar akıllı olurlar der. Çukeh Liang tek başına hiçbir zaman kusursuz olamaz, onun da zaafı vardır. Bakın, on iki ülkenin ortak bildirisini hazırlıyoruz; birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü taslağı yaptık, ama hâlâ, bildiriye son şeklini veremedik. Bence, eğer kendini kadiri mutlak sanıp her şeyi bildiğini ve her şeyi yapabildiğini iddia eden biri çıkarsa, o küstahın biridir. O halde, hatalar yapmış bir yoldaşa karşı tutumumuz ne olmalıdır? Tahlilci olmalı ve metafizik değil, diyalektik bir yaklaşım benimsemeliyiz. Partimiz bir zamanlar metafiziğin, dogmatizmin içine batmıştı ve bu dogmacılar işlerine gelmeyen herkesi tamamen yerle bir etmişlerdi. Daha sonraları dogmatizmi mahkûm ettik ve diyalektiği biraz daha öğrenmiş olduk. Zıtların birliği, diyalektiğin temel kavramıdır. Bu kavram uyarınca, hata yapmış olan bir yoldaşa nasıl davranmalıyız? Önce, onu yanlış fikirle-

rin etkisinden kurtarmak için mücadele etmeliyiz, ikinci olarak, ona aynı zamanda yardım etmeliyiz. Birincisi, mücadele; ikincisi, yardım. Onların hatalarını düzeltmelerine iyi niyetle yardımcı olmalı ve böylece bir çıkış yolu bulmalarını sağlamalıyız.

Ne var ki, başka türden kişilere karşı farklı davranmak gerekir. Troçki gibi kişilere ve Çin’de de Cen Pusiyu, Çang Kuotao ve Kao Kang gibilerine karşı, yardımcı olma tutumunu benimsemek mümkün değildi; çünkü bunlar iflah olmaz kişilerdi. Bir de, gene aynı şekilde iflah olmaları mümkün olmayan Hitler, Çan Kayşek ve Çar gibi kişiler vardı ki, bunlarla biz birbirimizi karşılıklı olarak tamamen dışarıda bıraktığımız için, yıkılmaları gerekiyordu. Bu anlamda, onların niteliğinin iki değil, sadece bir tek yanı vardır. Son tahlilde aynı şey önünde sonunda yerlerini sosyalist sisteme bırakmak zorunda kalacak olan emperyalist ve kapitalist sistemler için de geçerlidir. Bu ideoloji için de geçerlidir; idealizm yerini materyalizme, tanrıçılık ise yerini tanrıtanımsızlığa bırakacaktır. Burada stratejik hedeften söz ediyorum. Taktik aşamalara gelince iş başkadır, o zaman uzlaşmalar yapılabilir. Kore’de, Amerikalılarla 38. Paralel konusunda uzlaşmadık, mı? Vietnam’da Fransızlarla uzlaşmadık mı?

Her taktik aşamada, mücadele etmekte olduğu kadar, uzlaşmakta da usta olmak zorunludur. Şimdi, yoldaşlar arasındaki ilişkilere geri dönelim. Ben, herhangi bir yanlış anlama olduğu zaman yoldaşların birbirleriyle görüşmelerini öneriyorum. Kanımca bazıları, insanların, bir kere Komünist Partisine girdiler mi, hiç ayrılıkları ya da yanlış anlamaları olmayan evliyalar haline geldiğini, Partinin tahlil edilemeyeceğini, yani Partinin yekpare, tekdüze bir şey olduğunu ve dolayısıyla görüşme yapmaya gerek olmadığını düşünüyorlar. Sanki Partiye giren herke-

sin yüzde yüz Marksist olması gerekirmiş gibi. Aslında Marksistler de derece derecedir; yüzde 100, 90, 80, 70, 60, 50 Marksist olanlar olduğu gibi, sadece yüzde 10 ya da yüzde 20 Marksist olanlar da vardır. Aramızdan iki ya da daha fazla kişi küçük bir odada oturup konuşamaz mı? Birlik isteğinden yola çıkarak karşılıklı yardım ruhuyla görüşmeler yapamaz mıyız? Kuşkusuz, emperyalistlerle değil (aslında onlarla da görüşmeler yapıyoruz), komünist saflardaki görüşmelerden söz ediyorum. Bir örnek vereyim. Biz, on iki ülke olarak bugün burada görüşmelerde bulunmuyor muyuz? Altmıştan fazla Parti de görüşmelerde bulunmuyor mu? Aslında bulunuyor. Başka bir deyişle, Marksizm-Leninizmin ilkelerine zarar verilmediği sürece, başkalarının kabul edilebilecek olan belli görüşlerini kabul ediyor, vazgeçilebilecek olan belli görüşlerimizden de vazgeçiyoruz. Dolayısıyla, hata yapan bir yoldaşla ilgilenmek için iki elimiz vardır; bunlardan biri onunla mücadele etmek için, diğeri ise onunla birleşmek içindir. Mücadele-nin amacı, Marksizmin ilkelerini savunmaktır, yani ilkeli olmaktır; bu birinci eldir. Diğer el ise, onunla birleşmek içindir. Birliğin amacı, onun bir çıkış yolu bulmasını sağ-lamak, onunla uzlaşmaktır; bu da esnek olmak demektir. İlkeyle esnekliği birleştirmek Marksist-Leninist bir ilkedir ve zıtların birliğidir.

Her türlü toplum ve kuşkusuz özellikle sınıflı toplum, çelişmelerle doludur. Bazıları, sosyalist toplumda da çelişmelerin «bulunabileceğini» söylüyorlar, ama ben meselenin bu şekilde konulmasının yanlış olduğunu düşünüyorum. Mesele sosyalist toplumda da çelişmelerin bulunabilmesi değil, sosyalist toplumun çelişmelerle dolu olmasıdır. Çelişmelerin bulunmadığı hiçbir yer olmadığı gibi, tahlil edilemeyecek insan da yoktur. Tahlil edilemeyecek bir insanın bulunduğunu düşünmek metafiziktir. Bildiğiniz gibi, bir atom da zıtların birliklerinden oluşan karmaşık bir bütündür, iki zıddın, yani çekirdekle elektronların birliği vardır. Çekirdeğin içinde de zıtların, yani protonlarla nötronların birliği vardır. Gene protonlar da, protonlara ve anti-protonlara, nötronlar da, nötron ve anti-nötronlara ayrılır. Kısacası, zıtların birliği her yerde vardır. Zıtların birliği kavramı, yani diyalektik geniş bir biçimde yayılmalıdır. Bence diyalektik, filozofların dar çevresinden çıkarak, geniş halk kitlelerine mal edilmelidir. Bu meselenin, çeşitli partilerin merkez komitesi genel toplantılarında ve siyasi büro toplantılarında ve ayrıca bütün kademelerdeki Parti komitelerinin toplantılarında tartışıl-masını öneriyorum. Aslında, Parti kollarımızın sekreterleri diyalektiği kavıyorlar, çünkü Parti kolu toplantılarında okunmak üzere rapor hazırladıklarında, not defterlerine genellikle iki şey yazıyorlar: Birincisi başarılar, ikincisi de eksiklikler. Bir ikiye bölünür; bu evrensel bir olgudur bu, diyalektiktir.

Dipnotlar

¹ Komünist İşçi Partileri Temsilcilerinin Moskova Toplantısında yapı-lan bir konuşmadan parçalar.

İKİ DÜNYA GÖRÜŞÜ

Mao Zedung – Teori ve Pratik

İnsan bilgisinin tarihinde, evrenin gelişme yasaları ile ilgili olarak, daima iki görüş bulunmuştur: 1° metafizik görüş; 2° diyalektik görüş. Bu iki görüş birbirine tamamen karşıt, iki dünya görüşüdür. Lenin şöyle der: “Gelişmenin (evrimin) iki temel (ya da iki olası ya da tarihsel olarak gözlemlenebilen iki?) kavramı şunlardır: azalış ve artış olarak, yineleniş olarak gelişme ve karşıtların birliği olarak gelişme (bir birliğin karşılıklı olarak birbirlerini dışlayan karşıtlara bölünmesi ve onların karşılıklı ilişkileri)”¹ İşte Lenin, burada, bu iki dünya görüşüne işaret ediyordu.

Çin’de olsun, Avrupa’da olsun, tarihin uzun bir döneminde, metafizik, idealist dünya görüşünün bir kısmını oluşturmuş ve insan düşüncesinde egemen bir yer işgal etmiştir. Avrupa’da burjuvazinin ilk zamanlarında materyalizm bile metafizikti. Marksist materyalist dünya görüşü, birçok Avrupa ülkelerinde toplumsal ekonominin yüksek derecede gelişmiş kapitalizm aşamasına girmesi, üretici güçlerin, sınıf savaşımının ve bilimlerin, tarihte görülmemiş bir düzeye yükselmesi ve sanayi proletaryasının tarihsel gelişimde en büyük güç halini alması ile ortaya çıkmıştır. Burjuvazi arasında, apaçık bir gerici (reaksiyoner) idealizmin yanı sıra, materyalist diyalektiğe karşıt olarak bir de kaba bir evrimcilik ortaya çıkmıştır. Bu metafizik ya da kaba evrimci dünya görüşü, dünyaya, tecrit edilmiş, durgun ve tek yanlı bir bakıştı. Dünyadaki her şeyi, dünyadaki bütün türleri, birbirinden daima ayırmış ve hiç değişmemiş gibi görüyordu. Değişme, ancak nicelikte bir artma, eksilme ya da yer değiştirme olabilir. Üstelik bu gibi artmalar, azalmalar ya da yer değiştirmeler, şeylerin içinde değil dışındadır, yani dış güçlerin etkisiyle olur. Metafizikçilere göre, evrendeki her şey, bunların özellikleri, oluşlarından beri, değişmeden öylece kalmıştır. Sonraki her değişme, düpedüz nicelikte bir artma ya da

azalmadır. Bunlara göre, bir şey, ancak aynı şey olarak kendini yineler durur ve farklı hiç bir şeye dönüşmez. Bunların gözünde kapitalist sömürü, kapitalist rekabet, kapitalist toplumdaki bireyci ideoloji... Eskinin köleci toplumunda ve hatta ilkel toplumunda her zaman bulunmuştur ve hiç değişmeden, gelecekte de her zaman bulunacaktır. Bunlar, toplumsal gelişimin nedenlerini, coğrafya, iklim gibi toplumun dışındaki koşullara bağlamaktadırlar. Gelişmenin nedeni olarak, şeylerin dışında güçler arıyorlar ve materyalist diyalektiğin, şeylerin gelişmesinin nedeninin kendi içindeki çelişkiler olduğunu öne süren teorisini reddediyorlardı. Böyle olunca da, şeylerin nitelik bakımından çokluğunu ve bir niteliğin diğerine nasıl olup da dönüştüğünü açıklayamıyorlardı. Avrupa’da bu düşünce biçimi, 17. ve 18. yüzyıllarda mekanik materyalizm olarak, 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başında kaba evrimcilik olarak sürdü gitti. Çin’de, “cennet değişmez, yolu da değişmez”² sözleriyle özetlenebilecek metafizik düşünce, uzun süre, kokuşmuş feodal yönetici sınıflar tarafından desteklendi. Son yüzyılda Avrupa’dan ithal edilen mekanik materyalizm ile kaba evrimcilik, burjuvazi tarafından desteklendi.

Materyalist diyalektik dünya görüşü, metafizik dünya görüşünün tersine, bir şeyin gelişimini anlamak için, onun içten ve öbür şeylerle ilişkileri içinde incelenmesi gerektiğini savunur. Bir başka deyişle, şeylerin gelişimi ve kendi iç ve zorunlu hareketi, bir şeyin kendi hareketi içinde ve çevresindekilerle birlikte, birbirine bağlı olarak ve birbirleri üzerinde yaptıkları etkiye görülmelidir. Şeylerin gelişiminin ana nedeni, dışta değil, içte, yani şeylerin iç çelişkilerindedir. Şeylerin hareketleri ve gelişimleri, içlerinde bu gibi çelişkilerin varlığı nedeniyle olur. Bir şeyin içindeki bu çelişki, gelişmenin ilk nedeni olup, bir şeyin

öteki şeylerle ilişkileri —bunların iç bağları ve birbirleri üzerine etkileri— ikinci derecede bir nedendir. Böylece, materyalist diyalektik, metafizik mekanik materyalizm ve kaba evrimcilik tarafından öne sürülen teorilerle, dış nedenler ya da dış etkenler teorisiyle zorlu bir savaşıma girer. Şurası açıktır ki, tamamen dış nedenler, şeylerin yalnız mekanik hareketine yol açabilir, yani onların büyüklük ve miktarını değiştirir, ama şeylerin nitelik bakımından binlerce çeşit sürecini ve birbirlerine dönüşümünü açıklayamaz. Gerçekten de, bir dış güç tarafından meydana getirilen mekanik bir hareket bile, şeylerin iç çelişkileri yoluyla meydana gelir. Bitkilerin, hayvanların büyüme-leri, nicelik bakımından gelişmeleri bile, iç çelişkileri nedeniyle olur. Aynı şekilde, toplumsal gelişme, başlıca, dış nedenlerin değil, iç nedenlerin sonucudur. Birçok ülkeler, aynı coğrafya ve iklim koşulları altında oldukları halde, gelişmeleri birbirinden çok farklıdır. Coğrafyasında, ikliminde hiç bir değişme olmadığı halde, aynı ülkede büyük toplumsal değişimler olabilir. Her iki ülkenin de coğrafyasında, ikliminde herhangi bir değişme olmadığı halde, emperyalist Rusya, sosyalist Sovyetler Birliği; feodal ve tecrit edilmiş Japonya, emperyalist Japonya haline gelmiştir. Uzun süre feodalizmin hüküm sürdüğü Çin, son yüzyıl içinde büyük değişimler geçirmiş ve şimdi bağımsız ve özgür yeni bir Çin olma yolunu tutmuştur. Oysa Çin'in ne coğrafyasında, ne de ikliminde bir değişme olmamıştır. Dünyanın coğrafyasında, ikliminde bütünüyle bazı değişimler olmakla birlikte, toplumdaki değişimlerle karşılaştırılınca, bunlar pek az önemlidir. Doğal koşullardaki değişimler, kendisini, binlerce, milyonlarca yılda gösterdiği halde, toplumdaki değişimler bin yılda, yüz yılda, on yılda, hatta birkaç yılda, ya da ayda (devrim zamanlarında olduğu gibi) meydana gelir. Materyalist diyalektik görüşe göre, doğadaki başlıca değişimler, doğadaki iç çelişkilerin gelişmesiyle olur. Toplumdaki başlıca değişimler de, toplumdaki iç çelişkilerin, yani üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişkilerin, sınıflar arasındaki çelişkilerin, yeni ile eski arasındaki çelişkilerin gelişmesiyle olur. Bu çelişkilerin gelişmesi, toplumu ileri iter ve eski toplumun yerine, yeni toplumun geçmesi süreci başlar. Materyalist diyalektik, dış nedenleri hiç hesaba katmaz mı? Elbette katar. Materyalist diyalektik, dış nedenleri değişiminin koşulu, iç nedenleri ise değişiminin temeli olarak görür. Dış nedenler, iç nedenlerin aracılığı ile etkili hale gelir. Uygun bir sıcaklıkta yumurta civcive dönüşür. Ama bir taşı civciv yapabilecek bir sıcaklık yoktur, çünkü bu iki şey, aslında farklıdır. Çeşitli ülkelerin halkları arasında sürekli bir karşılıklı-etki vardır. Kapitalizm, özellikle emperyalizm ve proleter devrimi döneminde, çeşitli ülkeler arasındaki siyasal, ekonomik ve kültürel etki ve karşılıklı uyarma pek büyük olmuştur. Ekim Sosyalist Devrimi, yalnız Rus tarihinde değil, dünya tarihinde de yeni bir devir açmış, dünyanın bütün ülkelerindeki iç değişiklikleri etki-

lemiş, benzer ama daha derin bir biçimde de Çin'deki iç değişimler üzerinde etkili olmuştur. Bu gibi değişiklikler, gene de, Çin'de de öteki ülkelerde de bir iç gereklilikten doğmuştur. İki ordu savaşa tutuşurlar; birisi kazanır, öteki yitirir. Zaferi de, yenilgiyi de iç nedenler belirler. Kazanan, ya güçlü ya da doğru komuta altında olduğu için kazanmıştır; yitiren ya zayıflığından ya da yeteneksiz komuta altında olmasından yitirmiştir; işte bu iç nedenler yoluyla, dış nedenler işler duruma gelmiştir. 1927'de Çin'de, proletaryanın büyük burjuvazi tarafından yenilmesi, o sıralarda, Çin proletaryası (yani Çin Komünist Partisi) içinde bulunan oportünizmden ileri gelmiştir. Biz, bu oportünizmi yok edince, Çin devrimi yeniden ilerlemeye koyulmuştur. Daha sonra, partide serüvenciliğin türemesi üzerine, Çin devrimi düşmandan tekrar ağır darbeler yemiştir. Bu serüvenciliği yok edince, amacımıza doğru yeniden ilerlemeye başladık. Siyasal bir parti, devrimi başarıya ulaştırmak için kendi siyasal çizgisinin doğruluğuna ve kendi örgütünün birliğine güvenmelidir.

Diyalektik dünya görüşü, eski zamanlarda, hem Çin'de, hem de Avrupa'da ortaya çıkmıştı. Ama bu eski diyalektikte, kendiliğinden ve bön bir yan vardı. O zamanların toplumsal ve tarihsel koşullarına dayandığı için, teorik bir sistem geliştiremiyordu ve bu yüzden dünyayı bütünüyle açıklayamıyordu; yerini metafiziğe kaptırdı. 18. yüzyılın sonu ile 19. yüzyılın başında yaşamış ünlü Alman filozofu Hegel, diyalektiğe önemli katkılarda bulunmakla birlikte, onun diyalektiği, idealist bir diyalektikti. Proletarya hareketinin büyük adamları Marx ve Engels, insanın bilgi tarihindeki olumlu başarılarının bir sentezini yapmışlar ve özellikle Hegel diyalektiğinin akla-uygun öğelerini seçip benimseyerek diyalektik materyalizm ve tarihsel materyalizm teorilerini yaratmışlar ve böylece bilim tarihinde eşi görülmemiş bir devrim meydana gelmiştir. Daha sonraları, Lenin ve Stalin, bu büyük teoriyi daha da geliştirmişlerdir. Çin'e giren bu teori, Çin düşünce dünyasına büyük değişiklikler getirmiştir.

Bu diyalektik dünya görüşü, bize, çeşitli şeylerdeki karşıtların hareketini gözlemlenme ve başarıyla tahlil etme ve bu tahlillere dayanarak çelişkileri çözme yöntemlerini bulmayı öğretir. Kısacası, şeyler içindeki çelişkilerin yasalarını somut olarak bilmek, bizim için büyük önem taşır.

Dipnotlar

¹ V. İ. Lenin, Diyalektik Sorunlar Üzerine, Marx-Engels-Marksizm, s. 336; Materyalizm ve Ampiryokritizm, s. 413-414

² Han hanedanı (MÖ 208-MS 220) devrinde Konfüçyüs okulunun tanınmış yandaşlarından Tung Chung-şu'nun (MÖ 179-104) imparator Vu'ya sunduğu muhtıralardan birindeki sözü

ÇELİŞKİNİN EVRENSELLİĞİ

Mao Zedung – Teori ve Pratik

Bir kolaylık olsun diye burada önce çelişkinin evrenselliğini, sonra da özgülüğünü ele alacağım. Bunlardan ilkinin açıklamak için kısa bir iki söz yetecektir; Çünkü Marksizmin büyük yaratıcıları ve devam ettiricileri —Marx, Engels, Lenin ve Stalin— materyalist dünya görüşünü kurdukları ve materyalist diyalektiği insan ve doğa tarihinin tahlilinin birçok yönlerine ve toplumdaki ve doğadaki pek çok değişikliğe büyük bir başarı ile uyguladıkları için, çok kimse, çelişkinin evrenselliğini kabul etmiştir. Oysa birçok yoldaş, özellikle dogmacılar, çelişkinin özgülüğü sorunu üzerine aydınlık bir görüşe varamamışlardır. Bunlar çelişkinin evrenselliğinin, çelişkinin özgülüğünün hemen içinde bulunduğunu anlayamamışlardır. Bunlar, ayrıca, karşılaştığımız somut şeylerdeki çelişkilerin incelenmesinin, devrimci pratikteki öncülüğünün önemini de anlayamamışlardır. Bu nedenle, çelişkinin özgülüğü sorunu, özel bir özenle incelenmeli ve gerektiği ölçüde açıklanmalıdır. Şeyler içindeki çelişkilerin yasasını incelerken, ilkin çelişkinin evrenselliği, sonra da, daha büyük bir özenle çelişkinin özgülüğü ele alınmalı ve sonunda yeniden çelişkinin evrenselliğine dönülmelidir.

Çelişkinin evrenselliğinin ya da mutlak olmasının iki anlamı vardır. Bunlardan ilki, çelişkinin, bütün şeylerin gelişme sürecinde bulunduğu; ikincisi, her şeyin gelişme sürecinde baştan sona kadar bir karşıtlar hareketinin var olduğudur.

Engels, “Hareketin kendisi bir çelişkidir.”¹ der. Lenin, karşıtların birliği yasasını “doğanın (zihin ve toplum da dahil) tüm görüngülerindeki ve süreçlerindeki çelişen, birbirlerini karşılıklı dışlayan, karşıt eğilimlerin tanınması (keşfedilmesi)”² olarak tanımlar. Bu görüşler doğru mudur? Evet doğrudur. Şeylerdeki çelişik yanların birbirlerine bağımlılığı ve bunlar arasındaki çatışma, o şeylerin yaşamını belirler ve gelişmelerini sağlar. İçinde çelişki taşımayan şey yoktur; çelişki olmasaydı hiç bir şey olmazdı.

Çelişki, basit hareketin (mekanik hareket gibi) esası olduğu gibi, ayrıca karmaşık hareketin de esasıdır. Engels, çelişkinin evrenselliğini şu sözlerle anlatmaktadır.

“Eğer daha basit mekanik yer değiştirme, kendinde bir çelişki içeriyorsa, maddenin daha yüksek hareket biçimleri ile organik yaşam ve organik yaşamın gelişmesi, haydi haydi içerir. Yaşamın, en başta bir varlığın, her an, hem kendisi hem de bir başkası olmasına dayandığını görmüştük. Öyleyse yaşam da şeylerin ve süreçlerin kendinde var olan, ara vermeden ortaya çıkan ve çözülen bir çelişkidir. Ve çelişki biter bitmez, yaşam da biter, ölüm baş gösterir. Aynı biçimde, düşünce alanında da çelişkilerden kurtulamayacağımızı ve örneğin içerden sınırsız insanı bilme yeteneği ile bu yeteneğin dışarıdan hepsi de sınırlı, ve bilgileri de sınırlı olan insanlardaki gerçek varlığı arasındaki çelişkinin, bizim için, pratik bakımdan, hiç olmazsa sonsuz gelişme içinde, sonu olmayan kuşaklar dizisi içinde çözüleceğini, görmüştük.

“Yüksek matematiğin başlıca temellerinden birinin, bazı koşullarda, doğru ile eğrinin aynı şey olacakları olgusu olduğu gerçeğine daha önce değinmiştik. Yüksek matematik, ayrıca, gözlerimiz önünde kesişen çizgilerin, kesişme noktalarından yalnızca beş-altı santimetre ötede, paralel olarak, yani sonsuza kadar uzatılsalar bile, birbirleriyle kesişemeyecek çizgiler olarak görünecekleri çelişisini de gerçekleştirir. Ve gene de, bu ve çok daha keskin başka çelişkiler ile birlikte, yalnızca doğru olmakla kalmayan, ama bayağı matematiğin hiç bir zaman elde edemeyeceği sonuçları elde eder.”³

Lenin de çelişkinin evrenselliğini şöyle açıklamıştır.

Matematikte : + ve - Diferansiyel ve İntegral.

Mekanikte : Etki ve tepki.

Fizikte: Artı ve eksi elektrik.

Kimyada: Atomların bileşimi ve çözülmesi.

Toplumbilimde: Sınıf savaşı.”⁴

Savaşta saldırı ve savunma, ilerleme ve çekilme, yengi ve yenilgi, hepsi birer çelişik olgudur. Biri olmadan, öbürü olamaz. Bu iki yön birbirlerine karşı savaşım verdiği gibi birbirleriyle birlik halindedir ve savaşın bütünlüğünü meydana getirirler, gelişmesini sağlar ve savaş sorununu çözüme ulaştırırlar.

İnsan kavramlarındaki her farklılığa, nesnel bir çelişkiyi yansıtıyor gözüyle bakılmalıdır. Nesnel çelişkiler, öznel düşüncede yansır ve kavramların karşıtlığı hareketini meydana getirerek, düşüncenin gelişmesine yol açar ve insan düşüncesinden doğan sorunların çözülmesini sağlar.

Parti içinde, durmadan, çeşitli fikirler arasında karşıtlık ve çatışma olur. Bunlar, parti içindeki sınıf çelişkilerini toplumdaki yeni ve eski şeyler arasındaki çelişkileri yansıtır. Partide çelişki ya da çözülecek ideolojik savaşım yoksa partinin yaşamı sona erer.

Bu açıklamalarla belirtmek istediğimiz nokta aydınlanmış oluyor. Basit ya da karmaşık hareketlerde olsun, nesnel ya da ideolojik olgularda olsun, çelişki, evrensel olarak bütün süreçlerde vardır. Peki, çelişki her sürecin başlangıç aşamasında da var mıdır? Her ayrı şeyin gelişme sürecinde baştan sona kadar bu karşıtlar hareketi var mıdır?

Sovyet felsefe çevrelerindeki tartışmalara bakılırsa, Deborin okulu, çelişkinin, sürecin başında ortaya çıkmadığı, ancak gelişmenin belirli bir aşamasında ortaya çıktığı görüşündedir. Yani o ana kadar gelişme, iç nedenlerle değil, dış nedenlerle olmaktadır. Böylece Deborin, metafizik dış nedenler ve mekanizm teorisine dönmektedir. Somut sorunların tahlilinde böyle bir görüş uygulayan Deborin Okulu, Sovyetler Birliği'nde mevcut koşullar altında "kulaklar" ile genellikle "köylüler" arasında yalnızca fark olup çelişki olmadığı görüşünü benimsemekte ve böylece Buharin'in ⁵görüşleriyle tam bir birlik içinde bulunmaktadır. Fransız devrimini tahlil ederken, devrimden önce, işçilerin, köylülerin ve burjuvazinin oluşturduğu birlikte, çelişkiler olmayıp, yalnız farklar olduğu iddiasındaydılar. Bunlar, anti-Marksist görüşlerdir. Deborin okulu, dünyadaki her farkın bir çelişkiyi içerdiğini ve bu farkın çelişkinin tam kendisi olduğunu anlamıyor. Emek ile sermaye, önceleri yoğun olmamakla birlikte, var oldukları günden beri çelişiktirler. Sovyetler Birliği'ndeki toplumsal koşullar altında bile işçiler ile köylüler arasında bir fark vardır ve bu fark, emek ile sermaye arasındaki gibi bir uzlaşmaz karşıtlığa ya da sınıf savaşımına gitmemekle birlikte, bir çelişkidir. Sosyalist kuruluş döneminde, işçiler ile köylüler sağlam bir birlik kurmuşlardır ve bu çelişkiyi sosyalizmden komünizme ilerleme sürecinde yavaş yavaş çözeceklerdir. Bu, çelişkilerin varlığı-yokluğu sorunu değil, özelliklerindeki ayrılıklar sorunudur. Çelişki evrenseldir, mutlak ve şeylerin bütün gelişme sürecinde vardır ve bütün süreçlerde baştan sona devam edip gider.

Yeni bir sürecin ortaya çıkması nedir? Eski birlik

ve onu meydana getiren karşıtlar, yeni bir birliğe ve onu meydana getiren karşıtlara yerlerini bırakırlarsa, eskinin yerine yeni bir süreç ortaya çıkar. Yeni süreç de yeni bir çelişkiyi içinde taşıdığından, şimdi de o çelişkinin gelişme tarihi başlar.

Lenin, Marks'ın Kapital'de şeylerin gelişme sürecini baştan sona kadar izleyen, karşıtların hareketinin bir tahlil örneğini verdiğini söyler. Bu, bütün şeylerin gelişme süreçlerini incelemede uygulanması gerekli bir yöntemdir. Lenin de, bunu, bütün yazılarında doğru olarak uygulamış ve bu yönetime bağlı kalmıştır.

"Marks, Kapital'inde, önce, burjuva (meta) toplumunun en basit, en sıradan ve en temel, en yaygın ve günlük ilişkisini, milyonlarca kez karşılaşılan bir ilişkiyi, yani metaların değişimini tahlil eder. Bu çok basit görüngüde (burjuva toplumunun bu "hücre"sinde), tahlil, modern toplumun tüm çelişkilerini (ya da tüm çelişkilerin tohumlarını) açığa çıkarır. Bundan sonraki sergileme, bize, bu çelişkilerin (hem büyümesini, hem de hareketini) ve bu toplumun başlangıçtan sonuna dek, onun ayrı ayrı parçalarında (toplamında -ç.) gelişmesini bize gösterir."

Lenin şunu ekler: "Genel olarak diyalektiğin sergilenmesi (ya da incelenmesi) yöntemi de böyle olmalıdır."⁶ Çin komünistleri de, Çin devriminin tarihini ve bugünkü koşullarını doğru olarak tahlil etmeden ve genel görüşlerini saptamadan önce, bu yöntemin iyice ustası olmalıydılar.

Dipnotlar

¹ Friedrich Engels, Anti Dühring, "Diyalektik, Nicelik ve Nitelik", Sol Yayınları, Ankara 1977, s. 212

² V. İ. Lenin, "Diyalektik Sorun Üzerine", Marx-Engels-Marksizm, s. 366; Materyalizm ve Ampiryokritisizm, Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 413.

³ Friedrich Engels, Anti-Dühring, Sol Yayınları, Ankara 1977, s. 213

⁴ V. İ. Lenin, "Diyalektik Sorun Üzerine", Marx-Engels-Marksizm, s. 336; Materyalizm ve Ampiryokritisizm, s. 413

⁵ Buharin (1888-1938), Rus devrimci hareketinde anti-Leninist bir hizbin öncülüğünü yapmıştır. Daha sonra devleti yıkmak isteyen bir gruba katılmış ve bu faaliyetleri sonucu, 1937 yılında, partiden atılarak, 1938'de Sovyet Yüksek Mahkemesince ölüme mahkum edilmiştir. Burada, Mao Zedung, Buharin'in, sınıf çelişkilerini örtbas ederek, sınıf savaşımı yerine sınıf işbirliğini koymayı savunan hatalı fikirlerini eleştirmektedir. 1928-29 yıllarında, Sovyetler Birliği, tarımın bütünüyle kolektifleştirmeye hazırlanırken, Buharin kendi görüşlerinde direnmiş, zengin köylüler ile yoksul ve orta halli köylüler arasındaki çelişkileri görmezlikten gelerek, zengin köylülere karşı girişilen savaşıma karşı çıkmıştır. Buharin, ayrıca, işçi sınıfının, "sosyalizme barış içinde geçmeleri" olanaklı olan zengin köylüler ile bir ittifak kurabileceği düşüncesinin de savunucusu idi

⁶ V. İ. Lenin, "Diyalektik Sorun Üzerine", Marx-Engels-Marksizm, s. 337, Materyalizm ve Ampiryokritisizm, s. 414

ÇELİŞKİNİN ÖZGÜLLÜĞÜ

Mao Zedung – Teori ve Pratik

Çelişki, bütün şeylerin gelişme sürecinde vardır ve her şeyin gelişme sürecinde baştan sona kadar devam eder. Bu, yukarda tartıştığımız çelişkinin evrenselliği ve mutlaklığıdır. Şimdi ise çelişkinin özgüllüğünden ve nispiliğinden söz edeceğiz.

Bu sorunu birkaç düzeyde incelemek gerekir.

Önce, maddenin her türlü hareketindeki çelişkide, bir tekillik vardır. İnsanın madde üzerine olan bilgisi, maddenin hareket biçimlerinin bir bilgisidir; çünkü dünyada hareket halinde maddenin dışında bir şey yoktur ve maddenin hareketi belli biçimler içinde olur. Maddenin hareketinin her biçimi gözden geçirilirken, hareketin diğer biçimleriyle olan ortak noktaları dikkate alınmalıdır. Ama asıl önemli olan ve şeyler üzerinde bilginin temelini oluşturan, maddenin hareketinin özel noktalarını hesaba katmamız gereği, yani hareketin bir biçimi ile öteki biçimleri arasındaki nitelik farkıdır. Ancak bunu hesaba katmakla, şeyler arasındaki ayrılıkları fark edebiliriz. Hareketin herhangi bir biçimi, içinde, kendi özel çelişkisini taşır. Bu özel çelişki, o şeyi, bütün öteki şeylerden ayıran özel niteliği oluşturur. İşte bu, iç nedendir ve buna, şeyleri birbirinden farklı yapan, çeşitliliğinin esasıdır da diyebiliriz. Doğada pek çok hareket biçimi vardır: mekanik hareket, ses, ışık, sıcaklık, elektrik, ayrışma, bileşme vb. Bütün bu biçimler birbirlerine bağlı oldukları gibi, birbirlerinden nitelik bakımından farklıdır da. Her biçimin sahip olduğu özel nitelik, kendisine özgü çelişki ile belirlenir. Bu, yalnız doğa için değil, toplum için de, düşünce için de doğrudur. Her toplum biçiminin, her düşünce tarzının özel bir çelişkisi, özel bir niteliği vardır.

Bilimsel incelemelerin sınıflandırılması, konularına özgü özel çelişkilerine dayanır. Belli bir olgular alanına özgü, belli cinsteki bir çelişki, belli bir bilim kolunun

konusunu oluşturur. Örneğin, matematikte artı ve eksi sayılar; mekanikte hareket ve karşı-hareket; fizikte artı ve eksi elektrik; kimyada ayrışma ve bileşme; toplum bilimlerinde üretici güçler ile üretim ilişkileri, sınıflar ve sınıflar arasındaki savaşım; askerlikte saldırı ve savunma; felsefede idealizm ve materyalizm, metafizik ve diyalektik görüş vb. gibi. Bunların her biri, çeşitli bilimlerde incelenen özel bir çelişkiye ve özel bir niteliğe sahiptir. Kuşku yok ki, çelişkinin evrenselliğini kabul etmeksizin, şeylerin hareketinin gelişmesinin evrensel nedenini ya da evrensel temelini bulup çıkartamayız. Gene de çelişkinin özgüllüğünü incelemeyen, bir şeyi öteki şeylerden ayıran özel niteliği saptayamayız ve şeylerin hareketinin gelişmesinin özel nedenini ya da özel temelini bulamayız ve bir şeyi ötekenden ayıramayız ya da bir bilimsel inceleme alanını sınırlayamayız.

İnsan bilgisinin hareketindeki sıraya göre, tek bir şeyin bilgisinden genellikle şeylerin bilgisine doğru, daima derece derece bir genişleme vardır. İnsan genellemelere doğru gider ve farklı şeylere özgü nitelikleri öğrendikten sonra, şeylerdeki ortak nitelikleri bilir. Bu gibi ortak nitelikleri öğrenince bilgisini kılavuz olarak kullanır ve henüz incelenmeyen ya da iyice incelenmeyen çeşitli somut şeyleri incelemeye girişir ve böylece bunların özel niteliklerini bularak ortak nitelikler hakkındaki bilgisini genişletir ve bu gibi bilgilerin oldukları yerde donup kalmalarına engel olur. İşte bu, iki bilme sürecidir: birisi özelden genele, öteki genelden özele doğrudur. İnsan bilgisi, daima devri olarak ilerler ve her devresi ile (eğer bilimsel yöntem tam uygun ise) insan bilgisi gelişir ve giderek daha fazla derinleşir. Dogmacılarımız bir yandan çelişkinin evrenselliğini ve çeşitli şeylerin ortak niteliklerini tam olarak öğrenmeden önce, çelişkinin özelliklerini ve tek tek şey-

lerin özel niteliklerini incelememiz gereğini, öte yandan bazı şeylerin ortak niteliklerini öğrendikten sonra, henüz iyice incelenmeyen ya da yeni ortaya çıkan somut şeyleri incelemeye devam etmemiz zorunluluğunu anlamamaktadırlar. Bizim dogmacılar çok tembel; somut şeylerin sıkıcı çalışmasını yüklenmekten kaçınıyor, genel doğruların boşluktan çıkıp geldiğini sanıyorlar ve bu doğruları halkın kavrayamayacağı boş formüller haline getiriyorlar ve bu durumlarıyla, insanı doğrulara ulaştıracak normal yolu ya büsbütün yadsıyorlar ya da baş aşağı çeviriyorlar. Üstelik bunlar, özelden genele, genelden özele doğru iki bilme yolu arasındaki iç bağı da anlamıyorlar. Kısacası, bunlar, Marksist, bilgi teorisini hiç anlamıyorlar.

Maddenin hareket biçimlerinin her büyük sistemindeki özel çelişki ile bu sistemin belirlediği niteliği incelemek yetmez; maddenin her hareket biçiminin uzun gelişme yolundaki her aşamasında özel çelişkiyi ve niteliği de incelemek gerekir. Bütün hareket biçimlerindeki gerçek olan (hayali olmayan) her gelişme süreci, nitelik bakımından birbirinden farklıdır. İncelememize bu noktadan başlamalıyız ve bu nokta üzerinde durmalıyız.

Nitelik bakımından farklı çelişkiler, ancak farklı nitelikte yöntemlerle çözümlenebilir. Örneğin, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki, sosyalist devrim yöntemi ile; büyük halk kitleleri ile feodal sistem arasındaki çelişki, demokratik devrim yöntemi ile; sömürgeler ile emperyalizm arasındaki çelişki, ulusal devrimci savaş yöntemi ile; sosyalist toplumda işçi sınıfı ile köylüler arasındaki çelişki, tarımın kolektifleştirilmesi ve makineleşme yöntemi ile; sosyalist bir parti içindeki çelişki, eleştiri ve özeleştiri yöntemi ile; toplum ile doğa arasındaki çelişki, üretici güçlerin geliştirilmesi yöntemi ile çözümlenir. Süreçler değişir, eski süreçler ve eski çelişkiler kaybolur, yeni süreçler ve yeni çelişkiler ortaya çıkar ve buna uygun olarak çelişkileri çözümleme yöntemleri değişir. Rusya'daki Şubat Devrimi ile Ekim Devriminin çözümlediği çelişkiler arasında temel bir ayrılık olduğu gibi, bunları çözümleme yöntemleri arasında da ayrılık vardır. Farklı çelişkileri çözümlemek için farklı yöntemler kullanmak; Marksistlerin sıkı sıkıya gözetmek zorunda oldukları bir ilkedir. Dogmacılar bu ilkeyi gözetmemektedirler. Onlar çeşitli devrim durumları arasındaki farkı anlamadıklarından, farklı çelişkileri çözümlemek için farklı yöntemler kullanılması gereğini de anlamamakta, tam tersine, her yerde, hiç değişmeden kullanabileceklerini sandıkları tek bir formül kabul etmektedirler. Bu usul, devrime yalnız başarısızlıklar getirir ya da pekâlâ yürütülebilecek işleri karmakarışık eder.

Çelişkilerin özgülüğünü tam olarak açıklamak, şeylerin gelişme sürecindeki iç bağlarını, yani şeylerin gelişme sürecinin niteliğini ortaya çıkarmak için, süreçteki çelişkinin her aşamasının özelliğini aydınlatmamız gerekir; aksi halde, sürecin niteliğini açıklamak olanaksızlaşır. İncelememizde, bu konuya da çok dikkat etmeliyiz.

Her büyük şeyin gelişme sürecinde, birçok çelişki vardır. Örneğin, Çin'in burjuva demokratik devrimi sürecinde, Çin toplumundaki çeşitli ezilmiş sınıflar ile emperyalizm arasında, büyük halk kitleleri ile feodalizm arasında, proletarya ile burjuvazi arasında, köylüler ve kent küçük-burjuvazisi ile büyük burjuvazi arasında ve çeşitli gerici bölümler arasında çelişkiler vardı ve durum pek karışıktı. Bütün bu çelişkilerin hepsinin bir özelliği ve tek tek ele alınmaları gereği bir yana, her çelişkinin iki yönünün de kendi özellikleri vardı ve toptan ele alınmaları olanaksızdı. Çin devrimi için çalışan bizlerin, yalnızca, çelişkilerin her birinin özelliğini, bütünlüklerinin aydınlığı altında, yani bu çelişkilerin iç bağlantıları içinde anlamamız yetmiyordu; bir de çelişkilerin tümünü, yönlerini de inceleyerek anlamamız gerekiyordu. Bir çelişkinin her yönünü anlamak demek, her yönünün belirli durumunu, karşıtı ile karşılıklı bağlantı ve çatışma haline geldiği somut durumları ve her ikisi birbirine bağlı, ama çelişki halinde değilken, karşıtı ile hangi yollardan çatıştığını anlamak demektir. Bu sorunların incelenmesinin büyük önemi vardır. Marksizm de en önemli şeyin, Marksizmin yaşayan ruhunun, somut koşulların somut tahlili olduğunu söylediği zaman, Lenin, bu fikri dile getiriyordu. 'Bizim dogmacılarımız, Lenin'in öğretisinin tersine, hiç bir somut şeyi tahlil etmek için kafalarını kullanmıyorlar; yazılarında ve konuşmalarında, partiye bir yararı dokunmayan boş kalıpları² kullanıyorlar.

Bir sorunu incelerken, öznelliğe, tek yanlılığa ve üstünlükçülüğe düşmemeliyiz. "Pratik Üzerine" adlı denememde tartıştığım öznelilik, bir soruna, nesnel olarak, yani materyalist görüşle bakmamaktır. Tek yanlılık ise, sorunu bütün yanları ile görmemektir. Örneğin, yalnız Çin'i anlayıp Japonya'yı anlamamak, Komünist Partisini anlayıp Kuomintang'ı anlamamak, yalnız proletaryayı anlayıp burjuvaziyi anlamamak, yalnız köylüleri anlayıp toprak ağalarını anlamamak, yalnız uygun koşulları anlayıp uygun olmayan koşulları anlamamak, yalnız geçmişini anlayıp geleceğini anlamamak, yalnız parçayı anlayıp bütünü anlamamak, yalnız kusurları anlayıp başarıları anlamamak, yalnız yargıcı anlayıp tutukluyu anlamamak, yalnız gizli devrimci çalışmayı anlayıp açık devrimci çalışmayı anlamamaktır. Tek sözcükle, bir çelişkinin her yönünün özelliklerini anlamamaktır. Buna, bir soruna tek yanlı bakmak denir, ya da bütünü değil yalnız bir kısmı, ormanı değil ağaçları görmek denir. Bunun sonucu, çelişkileri çözümleme yöntemlerini bulmak, devrim görevlerini tamamlamak, verilen işi tam yapmak ya da parti içindeki ideolojik savaşımı doğru olarak geliştirmek mümkün olmaz. Askerlik bilimini tartışırken, Sun Çu der ki: "Düşmanı ve kendini tanırsan, yenilmeden, yüzlerce savaşı yürütebilirsin." Tang hanedanı zamanında yaşayan Vei Çeng³ "İki tarafı dinlemek seni aydınlatır, tek tarafı dinlemek seni yanıltır." der. Yoldaşlarımız çoğu zaman sorunlara tek yanlı bakıyorlar;

bu gibiler, başlarını sık sık kayalara çarparlar. “Su Kenarında”⁴ Sun Çi-yang, Çu köyüne üç kez saldırır ve koşullar hakkında açık bir bilgisi olmadığı ve yanlış yöntemler uyguladığı için, iki kez yenilgiye uğrar. Sonra yöntemini değiştirmiş, önce durumu, koşulları incelemiş, yol kavşaklarını saptamıştır. Li, Hu ve Çu köyleri arasındaki birliği bozmuş, üçüncü savaşta askerlerini değişik giysilerle gizlice düşman kampına sokarak —efsanelerdeki Truva atı tekniğini kullanarak— zafere ulaşmıştır. “Su Kenarında” öyküsünde de, materyalist diyalektiğin pek çok örnekleri vardır. Çu köyü üzerine olan, bunların en güzelidir. Lenin diyor ki:

“Bir şeyi bilmek için, bütün yanlarını, bütün bağlantılarını ve ara bağlantılarını iyice kavramamız, incelememiz gerekir. Bunu tam olarak asla başaramayacaksak da, çok yanlışlık, yanlışlıklara ve katılığa karşı en iyi güvenecidir.”⁵

Bu sözleri unutmamalıyız. Bir kimse, çelişkilerin özelliklerini bütünüyle, ve her aşamayı ayrı ayrı incelemese; olaya nüfuz etme ve çelişkinin en ince özelliklerini inceleme gereğini yadsır, yalnızca uzaktan bir göz atmakla çelişkinin bazı görünüşlerini kabataslak görmekle yetinir ve onu çözümlemeye (bir soruyu yanıtlamaya, bir anlaşmazlığı çözmeye, bir görevi yapmaya ya da askeri bir harekâtı yönetmeye) kalkışır, işte buna, baştan savma iş yapmak denir. İşler böyle ele alındı mı, belâ hazırdır. Dogmacı ve görgücü (ampirist) yoldaşlarımızın hata yapmalarının nedeni, şeylere bakış yollarının öznel, tek yanlı ve üstünkörü olmasıdır. Tek yanlışlık ve üstünkörürlük de özneliktir ve öznel bir yöntem gerektirir. Çünkü, gerçekteki her şey arasında bir bağ ve her birinin bir iç gerekliliği varken, bazı kimseler, bu koşulları oldukları gibi görmezler; şeye tek yanlı ve üstünkörü bakarak, ne bunların kendi aralarındaki ilişkileri anlarlar, ne de iç gerekliliklerini.

Bir şeyin bütün gelişme sürecindeki karşıtların hareketinde, yalnızca iç bağların özel görünüşlerini ve çeşitli aşamalarındaki koşulları değil, gelişme sürecindeki her aşamanın özelliklerini de özenle gözetlemeliyiz.

Bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişki ile bu temel çelişkinin belirlediği sürecin niteliği, süreç tamamlanmadan ortadan kalkmaz. Yalnız, bir şeyin uzun gelişme sürecindeki her aşamanın koşulları, bir başka aşamadan farklı olur. Bunun nedeni, bir şeyin ya da bir niteliğin gelişmesindeki temel çelişkinin niteliği değişmemekle birlikte, uzun gelişme sürecinin çeşitli aşamalarında, bu temel çelişkinin, artan bir yoğunluk kazanmasıdır. Bundan başka, temel çelişkinin belirlediği ya da etkilediği büyüklük küçüklük çelişkilerden bazıları geçici olarak ya da kısmen çözülür, ya da hafifler, bazıları da yenilenir. Bunun sonucu olarak, süreç, sanki çeşitli aşamalar içeriyormuş gibi görünür. Eğer insan bir şeyin gelişme sürecindeki aşamalara dikkat etmezse, ondaki çelişkileri gereği gibi çözümleyemez.

Örneğin, serbest rekabet döneminde kapitalizm emperyalizm haline geliştiği zaman, iki sınıf arasında, yani proletarya ile burjuvazi arasında ya da toplumun kapitalist özündeki temel çelişkide, iki sınıfın sınıf niteliğinde bir değişiklik olmamakla birlikte, bu iki sınıf arasındaki çelişki yoğunlaştı; tekelci sermaye ile tekelci olmayan sermaye arasında yeni bir çelişki doğdu; sömürgeci ülkeler ile sömürgeler arasındaki çelişki şiddetlendi ve kapitalist ülkeler arasındaki çelişki, yani bunların eşit olmayan gelişmelerinin doğurduğu çelişki, kendisini çok sert bir biçimde gösterdi ve kapitalizmden, özel aşaması olan emperyalizmi meydana getirdi. Emperyalizm ve proletarya devrimi döneminin Marksizmin’e, Leninizm denmesinin nedeni, Lenin’in ve Stalin’in bu çelişkileri doğru olarak açıklamaları ve bu çelişkilerin çözülmesi için gerekli teori ve taktikleri gene doğru olarak formüle etmeleridir. Çin’in 1911 Devrimi⁶ ile başlayan burjuva demokratik devrim sürecinin incelenmesi de, birkaç özel aşamayı ortaya koyar. Özellikle, burjuva önderliğindeki devrimci dönem ile proletarya önderliğindeki devrimci dönem birbirinden son derece ayrı iki tarihsel aşamayı temsil eder. Proletarya önderliği, devrimin çehresini temelden değiştirmiş, sınıf ilişkilerine yeni bir düzen getirmiş, köylü devrimini hızlandırmış, emperyalizm ve feodalizme karşı köklü bir devrim hareketi yaratmış ve demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş olanağını hazırlamıştır. Devrim, burjuva liderliği altındayken, bütün bunların olması, herhalde mümkün değildi. Bütün sürecin temel çelişkisinin doğasında, yani sürecin anti-feodal, anti-emperyalist demokratik devrimci doğasında (bunun karşıtı, yarı-sömürge, yarı-feodal doğadır) bir değişiklik olmamakla birlikte yirmi yıllık bir dönemde, süreç, birkaç gelişme aşamasından geçmiştir. Bu yirmi yıl içinde, 1911 Devriminin başarısızlığı, kuzeyli savaş ağaları⁷ rejiminin kurulması, ilk ulusal birlik cephesinin kurulması, 1924-1927 Devrimi,⁸ ulusal birlik cephesinin dağılması ve burjuvazinin karşı-devrimin kampına geçişi, yeni savaş ağaları arasındaki savaş, Tarımsal Devrim Savaşı,⁹ ikinci ulusal birlik cephesinin kurulması ve Japonlara karşı direnme savaşı gibi birçok büyük olaylar geçmiştir. Bu aşamalar, şu belirli koşulları taşır: bazı çelişkilerin şiddetlenmesi (Tarımsal Devrim Savaşı ve dört kuzey-doğu eyaletinin Japonlar tarafından işgali gibi), diğer çelişkilerin kısmen ya da geçici olarak çözülmesi (kuzeyli savaş ağaları kliğinin temizlenmesi ve toprak ağalarının topraklarının zoraltımı gibi); başka çelişkilerin ortaya çıkışı (yeni savaş ağaları arasındaki savaşım ve güneydeki devrimci üslerin kaybindan sonra toprak ağalarının topraklarını geri almaları gibi).

Bir şeyin gelişme sürecinin her aşamasındaki çelişkilerin özelliğinin incelenmesi için, bunları, yalnız iç bağları ve bütünlükleri içinde görmemiz yetmez; çelişkilerin her yönünü, kendi gelişmesi içinde de sınamalıyız.

Örneğin, Kuomintang'ı ve Komünist Partisini alalım. İlk ulusal birlik cephesi döneminde Kuomintang, Sun Yat-sen'in üç temel ilkesini, Rusya ile dostluk, komünistlerle işbirliği, işçi ve köylülere yardım siyasetini yürütmüş, bu nedenle de, devrimci olduğu gibi, demokratik devrimde de çeşitli sınıfların ittifakını temsil etmiştir. 1927'den sonra ise, Kuomintang, tam ters yöne dönmüş ve toprak ağaları ile büyük burjuvazinin gerici birliği halini almıştır. 1936 Aralığındaki Sian Olayından ¹⁰sonra bir dönüş daha yapmış, iç savaşın sona erdirilmesi ve Japon emperyalizmine karşı koymak üzere Komünist Partisi ile ittifaka doğru yönelmiştir. Kuomintang'ın üç aşamadaki özellikleri bunlardır. Bu özelliklerin meydana gelmesi, kuşkusuz, çeşitli nedenlere dayanır. Şimdi de Çin Komünist Partisini alalım. İlk ulusal birlik cephesi dönemindeki Çin Komünist Partisi, henüz çocukluk çağındaydı. Parti, 1924-1927 Devrimini cesaretle yönetmekle birlikte, devrimin doğasını, görevlerini ve yöntemlerini anlamak bakımından henüz olgunlaşmadığını gösterdi. Bunun sonucu olarak, bu devrimin sonlarında ortaya çıkan Çuen Tu-siu'izm ¹¹etkilerini göstermekte gecikmedi ve bu devrimin yenilgiye uğramasına yol açtı. 1927'den sonra Komünist Partisi, yeniden Tarımsal Devrim Savaşını cesaretle yönetti ve devrimci ordu ile devrimci üsleri kurdu, ama gene de hem orduya, hem de üslere ciddi zararlar veren serüvenci hatalar yaptı. 1935'ten sonra parti, bu hatalarını düzeltti. Japonlara karşı yeni birleşmiş cepheyi yönetti. Bu büyük savaşım, şimdi gelişmektedir. Bugünkü aşamada Komünist Partisi, iki devrim denemesi geçirmiş, büyük deneyimler kazanmıştır. Bu hareketin üç aşamasındaki özellikler bunlardır. Bu özelliklerin oluşması da çeşitli nedenlere bağlıdır. Bu özellikleri incelemeden, gelişmelerinin çeşitli aşamalarında, bu iki hareketin belli iç çelişkilerini anlayamayız. Bu gelişme aşamaları yukarda belirtildiği gibi, ulusal birlik cephesinin kurulması, cephenin dağılması ve başka bir cephenin kurulmasıdır. Ama iki partinin çeşitli özelliklerini incelemek için —daha önemli bir adım atarak— iki hareketin sınıf dayanaklarını, ve bunun sonucu olarak iki hareket arasındaki çelişkileri ve bir de çeşitli dönemlerdeki öteki güçleri incelememiz gerekir. Örneğin, Komünist Partisi ile ilk ittifak döneminde Kuomintang, bir yandan yabancı emperyalizm ile çelişki halindeydi ve bu nedenle ona karşıydı; öte yandan ise içerde büyük halk kitleleri ile çelişki halindeydi. Geçim sıkıntısı içindeki halka, birçok yararlar sağlayacağını söylediği halde, gerçekte, ya pek az şey veriyordu ya da hiç bir şey vermiyordu. Anti-komünist savaşı yürüttüğü dönemde ise, büyük halk kitlelerine karşı, emperyalizm ve feodalizm ile işbirliği yaptı. Büyük halk kitlelerinin devrimle elde ettikleri hakları bir yana iterek, onlarla olan çelişkisini şiddetlendirdi. Japonlara karşı verilen şimdiki savaş döneminde, Japonlarla çelişki halinde olan Kuomintang, bir yandan Komünist Partisi ile ittifak istiyor, öte yandan da Komünist Partisine ve Çin halkına

karşı girdiği savaşımı ve ezme hareketini gevşetmek istemiyor. Çin devrimci hareketine gelince, hangi dönemde olursa olsun, büyük halk kitlelerinin yanı başında, emperyalizme ve feodalizme karşı koyuyor. Bugün Japonlara karşı verilen savaşta Kuomintang, Japonlara karşı direnme isteği gösterdiğinden, Komünist Partisi, Kuomintang'a karşı ve içerdeki feodal güçlere karşı ılımlı bir politika güdüyor. Bu koşullar, bazen iki partiyi birleştiriyor, bazen karşı karşıya getiriyor. İttifak halinde oldukları zaman bile, işler bazen karışıyor ve ittifak ve savaşım aynı anda bile olabiliyor. Eğer çelişkilerin bu yönlerinin özelliklerini incelemesek, yalnız her iki hareket ile diğer güçler arasındaki ilişkiyi anlamamakla kalmayız, iki parti arasındaki karşılıklı ilişkiyi de kavrayamayız.

Bundan da anlaşılacağı gibi, herhangi bir çelişkinin—maddenin çeşitli hareket biçimlerindeki çelişki, her gelişme sürecindeki çeşitli hareket biçimlerindeki çelişki, her gelişme sürecindeki çelişkinin her aşaması, gelişmenin her sürecinin çeşitli aşamalarındaki çelişki ve gelişmenin çeşitli aşamalarındaki çelişkinin her görünüşü— işte bütün bu çelişkilerin belirli doğasını incelerken, öznelikten kaçınılmalı ve bunları, somut olarak incelemeliyiz. Somut tahlil dışında, herhangi bir çelişkinin özgül doğası üzerine bilgi edinme olanağı yoktur. Lenin'in, "somut koşulların tahlili" sözünü aklımızdan çıkarmamalıyız.

Marx ile Engels, ilk kez, bu somut tahlillerin mükemmel birer örneğini vermişlerdir.

Marx ve Engels, şeylerdeki çelişki yasasını toplumsal tarih sürecinin incelenmesine uyguladıkları zaman, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkiyi görmüşlerdir. Sömürücü sınıf ile sömürülen sınıf arasındaki ve ekonomik altyapı ile onun üstyapısı (siyaset ve ideoloji gibi) arasındaki çelişkiyi fark etmişler ve bu çelişkilerin farklı sınıflı toplumlarda, kaçınılmaz olarak, farklı toplumsal devrimlere neden olduğunu anlamışlardır.

Marx, bu yasayı, kapitalist toplumun ekonomik yapısının incelenmesine uyguladığı zaman, bu toplumun temel çelişkisinin, üretimin toplumsal niteliği ile mülkiyetin özel niteliği arasında olduğunu görmüştür. Bu durum, özel işletmelerdeki üretimin örgütlü niteliği ile bütünüyle toplumdaki üretimin anarşik niteliği arasındaki çelişkide kendini göstermiştir. Bu çelişkinin sınıfsal görünüşü, burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişkidir.

Şeyler alanının genişliği ile bunların gelişmelerinin sınırlı olması nedeniyle, bir durumda evrensel (ve genel) olan, diğer bir durumda özgül hale gelebilir. Öte yandan, bir durumda özgül olan, bir başka durumda evrensel olabilir. Kapitalist sistemde, üretimin toplumsallaşması ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki çelişki, kapitalizmin var olduğu ve geliştiği her ülkede ortak olan bir şeydir; kapitalizmi ilgilendirdiği kadarıyla bu, çelişkinin evrenselliğini oluşturur. Gene de, kapitalizmdeki bu çelişki, genellikle sınıflı toplumun gelişmesinde belli

bir tarihsel aşamaya özgüdür. Sınıflı bir toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki yönünden, bu, çelişkinin özgüllüğünü oluşturur. Kapitalist bir toplumda, her çelişkinin özgüllüğünü tahlillerle ortaya çıkarmakla birlikte, Marx, sınıflı toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin evrenselliği üzerinde daha derinlemesine ve genişlemesine durmuştur.

Özgül evrensele bağlı olduğundan, yalnızca çelişkinin özgüllüğü değil, çelişkinin evrenselliği de her şeyin içinde vardır ve dolayısıyla evrensellik de özgüllüğün içinde vardır. Böylece belli bir nesneyi incelerken, bu iki görünüşü ve iç bağlantılarını bulmaya, nesnedeki evrenselliği ve özgüllüğü, ikisini de, iç bağlantılarıyla ortaya çıkarmaya ve bu nesnenin, diğer nesneler ile bağıntılarını anlamaya çalışmalıyız. Stalin, Leninizmin İlkeleri adlı yapıtında, Leninizmin tarihsel köklerini açıklarken, Leninizmin doğduğu uluslararası durumu, kapitalizmde, emperyalizm koşulları altında en uç noktaya ulaşmış çeşitli çelişkilerle birlikte tahlil etmiş ve bu çelişkilerin, sosyalist dönüşümü nasıl kaçınılmaz hale getirdiğini, kapitalizmin çökmesi için uygun koşulları nasıl yarattığını incelemiştir. Bütün bunların yanı sıra, Rusya'nın, Leninizmin anayurdu oluşunun nedenlerini, çarlık Rusya'sının emperyalizmin bütün çelişkilerini nasıl temsil ettiğini ve Rus emekçilerinin öncü rolünü de ayrı ayrı tahlil etmiştir. Stalin, bu yolla, emperyalizmde çelişkilerin genelliğini tahlil etmiş, Leninizmin, emperyalizm döneminin Marksizm'i olduğunu göstermiş ve genel emperyalizm çelişkisi içinde çarlık Rusya'sı emperyalizminin özgüllüğünü tahlil etmiş; Rusya'nın, proleter devriminin teori ve taktiğinin yurdu olmasının nedenini göstermiş, ve böyle bir özgüllükte çelişkinin evrenselliğinin nasıl olup da bulunduğunu açıklamıştır. Stalin'in yaptığı bu çeşit bir tahlil, çelişkinin özgüllüğü ve evrenselliği ile iç bağlarını anlamamıza yardım eder.

Diyalektiğin nesnel olayların incelenmesine uygulanması sorununa gelince, Marx ve Engels ve gene Lenin ve Stalin, daima öznel yanılgılardan kaçınmayı ve fiili nesnel hareketlerdeki somut koşullardan bu olaylardaki somut çelişkileri bulmayı, çelişkilerin her yönünün somut rolünü ve çelişkiler arasındaki somut iç bağlantıları araştırmayı salık vermişlerdir. Dogmacılarımız, incelemelerinde bu yolu tutmadıkları için tamamen haksızdırlar. Dogmacılarımızın başarısızlığı bizim için bir ders olmalı ve nitelemelerimizde böyle bir tutum takınmalıyız, bunun başka çıkar yolu yoktur.

Çelişkinin evrenselliği ile çelişkinin özgüllüğü arasındaki ilişki, çelişkinin ortak niteliği ile tek ve ayrı niteliği arasındaki ilişkinin aynıdır. İlki ile (çelişkinin evrenselliği ve özgüllüğü), çelişkinin, baştan sona kadar bütün süreçlerde var olduğunu ve devam ettiğini, çelişkilerin hareketler, şeyler, süreçler ve düşünceler olduğunu söylemiş oluyoruz. Bu, her zaman ve her ülke için geçerli olan ve hiç bir istisnası olmayan evrensel bir ilkedir. Yani ortak nitelik, ya da

mutlaklıktır. Ama bu ortak nitelik, her tek ve ayrı nitelikte vardır: tek ve ayrı nitelik olmaksızın, ortak nitelik olamaz. Bütün tek ve ayrı nitelikler kaldırılrsa, ortada artık nitelik diye bir şey kalmaz. Her çelişki özgül olduğu için tek ve ayrı nitelikler ortaya çıkmıştır. Bütün tek ve ayrı nitelikler koşula bağlı ve geçicidir, yani bağıntılıdır (görelidir).

Bu ortak nitelik, tek ve ayrı nitelik, mutlaklık ve bağıntılılık ilkesi, şeylerdeki çatışma sorununun özüdür. Bunu anlamamak, diyalektiği anlamamak demektir.

Dipnotlar

¹ Macar sosyalisti Bela Kun'u eleştiren V. İ. Lenin, Kun'un "Marksizmin en önemli şeyini, marksizmin yaşayan ruhunu: somut koşulların somut tahlili ilkesini ihmal ettiğini" söylemiştir (Collected Works, Russ. ed., Moscow 1950, Vol. XXXI, s. 143)

² Çin devrimci yazınında ön Çuen Tu-siu, 4 Mayıs hareketine katılan radikal bir demokratı. Sonraları, Ekim Sosyalist Devriminin etkisi altında, Çin Komünist Partisinin kurucuları arasında yer aldı. Fikirleri güçlü bir sağcı eğilim gösteriyordu. Çuen'in de aralarında bulunduğu bir grup, "köylü kitlelerinin, kent küçük-burjuvazisini ve silahlı güçlerin parti liderliği altında bulunması ilkesini ihmal ediyorlardı" (Mao Çe-tung, Bugünkü Durum ve Görevlerimiz), 1927 Devriminin yenilgiye uğramasından sonra, bunlar, devrimin geleceğinden umutlarını keserek partiye karşı ufak bir trotskist grup kurdular ve Çuen Tu-siu, Kasım 1929'da, partiden atıldı. enli bir yer tutan "Sekiz Ayaklı Makale"ye atıf.

³ Vei Çeng (MS 580-643), Tang hanedanı zamanında devlet adamı ve tarihçi.

⁴ Köylü savaşları üzerine 13. yüzyılda yazılmış ünlü bir öykü. Sung Çi-yang, öykünün kahramanıdır. Çu köyü, yönetici sınıflara karşı, devrim savaşının verildiği çevredeydi

⁵ V. İ. Lenin, "Once Again on the Trade Unions, the Present Situation and the Mistakes of Trotsky and Bukharin" (1921), Selected Works, Eng. ed., International Publishers, New York 1943, Vol. IX, s. 66.

⁶ 1911 Devrimi, bir burjuva demokratik devrim idi ve bu devrimle müstebit Çing hanedanı devrilmiştir. Ekim 1911'de, ordunun devrimci etkiler altında kalan kesimi, Hupeh eyaletine bağlı Vuçang ilinde ayaklandı. Mevcut burjuva ve küçük-burjuva devrimci örgütler ile işçilerin, köylülerin ve askerlerin büyük bir kısmı ayaklanmaya katıldı ve Çing hanedanı devrildi. Ocak 1912'de Nankin'de, Sun Yat-sen'in geçici başkanlığı altında, Çin Cumhuriyeti Geçici Hükümeti kuruldu. Böylece, Çin'de iki bin yıl hüküm süren feodal monarşi sistemi sona ermiş oluyordu. Halkın gönlünde demokratik bir cumhuriyet fikri yer ettiği halde, devrime öncülük eden burjuvazi pek gevşek ve uzlaştırmacı tutum içindeydi. Bunlar köylerde feodal toprak ağalığı düzenini ortadan kaldıracak yerde, iktidarı, emperyalist ve feodal baskı altında, kuzeyli savaş ağalarına teslim ettiler ve devrim başarısızlıkla sonuçlanmış oldu

⁷ Savaş ağaları (Warlords). Savaşı çıkarları için sürdüren komutanlara Çin'de bu ad veriliyor.

⁸ İlk Devrimci İç Savaş diye de bilinen 1924-27 Devrimi, Çin Komünist Partisi ve Kuomintang'ın işbirliği ile yürüttükleri anti-emperyalist ve anti-feodal devrimci bir savaşım idi. Her iki partinin oluşturduğu devrimci ordu, Kanguang eyaletinde, devrimci üs bölgelerini sağlamlaştırdıktan sonra, Temmuz 1926'da, kuzey illerinde emperyalistlerin

desteği ile ayakta duran kukla savaş ağalarına karşı harekete geçti. Yangçe ve Sarırmak boyunca birçok eyaleti işgal etti. Devrim başarıyla ilerlerken, Kuomintang içinde Çan Kay-şek'in başını çektiği gerici klik, emperyalizmin desteği ile 1927'de, iki karşı-devrimci hükümet darbesi yaptı. O sırada, Çin Komünist Partisi içinde, sağcı fikirlerin bazı liderler arasında ağır basması yüzünden Parti, Kuomintang'ın bu saldırılarına gereği gibi karşı koyamadı ve devrim başarısızlıkla sonuçlandı.

⁹ Tarımsal Devrim Savaşı, Çin halkının, Komünist Partisinin liderliği altında, 1927-1937 yılları arasında giriştiği devrimci savaşımdır. Bu devrimin başlıca amacı iktidarı güçlendirmek, tarımsal devrimi yaymak, Kuomintang gericilerini zayıflatmaktır. Bu devrimci savaş, İkinci Devrimci İç Savaş diye de bilinir.

¹⁰ Çin Kızıl Ordusu ile halkın Japonlara karşı giriştiği hareketin etkisi altında, Kuomintang'ın Kuzey Ordusu komutanları, Komünist Partisinin, Japonlara karşı ulusal ortak cephe kurulması önerisini kabul ettiler. Çan Kay-şek, kendi komutanlarının kabul ettikleri bu öneriye yanaşmadığı gibi, komünistleri tamamen temizlemek için hazırlıklara girişti, öğrencilerin Sian kentinde Japon aleyhtarı gösterilerini ezerek bastırdı. Aralık 1936'da, komutanlar, Sian Olayını düzenlediler ve Çan Kay-şek'i tutukladılar. 25 Aralıkta, Çan Kay-şek, Komünist Partisinin Japonlara karşı ortak cephe fikrini kabul etmesi üzerine serbest bırakıldı ve Kuomintang'ın başına geçmek için Nankin'e gitti

¹¹ Çuen Tu-siu, 4 Mayıs hareketine katılan radikal bir demokratı. Sonraları, Ekim Sosyalist Devriminin etkisi altında, Çin Komünist Partisinin kurucuları arasında yer aldı. Fikirleri güçlü bir sağcı eğilim gösteriyordu. Çuen'in de aralarında bulunduğu bir grup, "köylü kitlelerinin, kent küçük-burjuvazisini ve silahlı güçlerin parti liderliği altında bulunması ilkesini ihmal ediyorlardı" (Mao Çe-tung, Bugünkü Durum ve Görevlerimiz), 1927 Devriminin yenilgiye uğramasından sonra, bunlar, devrimin geleceğinden umutlarını keserek partiye karşı ufak bir trotskist grup kurdular ve Çuen Tu-siu, Kasım 1929'da, partiden atıldı.

ÇELİŞKİDE UZLAŞMAZ KARŞITLIĞIN YERİ

Mao Zedung – Teori ve Pratik

Karşıtların savaşımı sorunu, uzlaşmaz karşıtlığın ne olduğu sorununu içerir. Bizim yanıtımız: uzlaşmaz karşıtlık, karşıtların bir savaşım biçimidir, ama biricik biçimi değildir.

İnsanlık tarihinde sınıflar arası uzlaşmaz karşıtlık, karşıtlar savaşımının özgül bir belirtisi olarak vardır. Sömürücü ve sömürülen sınıflar arasındaki çelişkiyi düşünün. Köleci, feodal ya da kapitalist bir toplum olsun, iki çelişik sınıf, bir toplumda uzun süre bir arada bulunur ve birbirlerine karşı savaşım verirler; ama iki sınıf arasındaki çelişki, belirli bir aşamaya kadar gelişince, açık bir uzlaşmaz karşıtlık biçimini alır ve devrime dönüşür. Sınıflı bir toplumda, barışın savaşa dönüşmesi de böyledir.

Bir bomba, patlamadan önce, belirli koşullar nedeniyle, karşıt şeylerin yan yana bulunduğu bir varlıktır. Patlama, yeni bir koşul (ateşleme) ortaya çıkınca olur. Benzer bir durum, eski çelişkileri çözmek ve yeni şeyler meydana getirmek için açık bir çatışma biçimini alan bütün doğa olaylarında vardır.

Bu gerçeği kavramak çok önemlidir. Ancak bu yolla, sınıflı bir toplumda, devrimlerin ve devrimci savaşların kaçınılmazlığını anlayabiliriz. Bunlar olmaksızın, toplumsal gelişmede sıçrama yapmak, gerici egemen sınıfları devirmek, yani siyasal iktidarı ele geçirmek olanaksızdır. Komünistler, gericilerin, toplumsal devrimin gereksizliği ve olanaksızlığı üzerine olan aldatıcı propagandalarını sergilememelidirler. Marksist-Leninist toplumsal devrim teorisine sıkı sıkıya sarılmalı, halka, toplumsal devrimin gerekliliğini, tamamen uygulanabilir olmasını ve bütün insanlık tarihinin ve Sovyetler Birliği'nin kazandığı zaferin bu bilimsel gerçeğe tanık olduğunu anlatmalıdır.

Yukarda belirttiğimiz gibi, sınıflar var oldukça, Komünist Partisi içinde, sınıf çelişkileri, doğru ve yanlış

fikirler arasında çelişkiler olarak, bu partinin bağrında yansılar. Başlangıçta ya da bazı konularda böyle çelişkiler kendilerini hemen uzlaşmaz karşıtlık olarak açığa vurmaz. Sınıf çatışmasının gelişmesi ile onlar da gelişir ve uzlaşmaz karşıtlık haline gelir. Sovyetler Birliği'nde Lenin'in ve Stalin'in ideolojisi ile Trotski' ve Buharin'in yanlış ideolojileri arasındaki çelişki, başlangıçta kendisini uzlaşmaz karşıtlık biçiminde ortaya koymamış, sonraları gelişerek uzlaşmaz karşıtlık haline gelmiştir. Çin Komünist Partisinin tarihinde de benzer bir durum olmuştur. Partideki yoldaşlarımızın çoğunun doğru ideolojileri ile Çuen Tu-siu ve Çank Kuo-tao ve başkalarının yanlış ideolojileri arasındaki çelişki, başlangıçta uzlaşmaz karşıtlık biçiminde belirmediği halde, sonradan gelişmiş ve uzlaşmaz karşıtlık haline gelmiştir. Bugün de parti içindeki doğru ve yanlış ideolojiler arasındaki (sayfa: 68) çelişkiler, bir uzlaşmaz karşıtlık biçiminde belirmemiştir, eğer yoldaşlarımız hatalarını düzeltirlerse, bunlar, gelişerek uzlaşmaz karşıtlık haline gelmezler. Bu nedenle, parti, bir yandan yanlış ideolojilerle savaşırken, bir yandan da hata yapanlara bu hatalarını düzeltmek fırsatını vermelidir. Bu gibi koşullar altında, savaşımı fazla ileri götürmek yerinde olmaz. Ne var ki, hata yapanlar bu hatalarında ayak direrlerse, bu çelişkiler uzlaşmaz karşıtlık haline gelirler.

Ekonomik bakımdan burjuvazinin yönetimi altında kentin köyü sömürdüğü kapitalist toplumda ve yabancı emperyalizmle, yerli [olan] büyük komprador burjuvazinin yönetimi altında kentin köyü korkunç biçimde sömürdüğü Kuomintang denetimi altındaki Çin'de, kent ile köy arasındaki çelişki, tam bir karşıtlık içindedir. Sosyalist ülkeler ile devrimci üslerimizde, böylesine çelişkiler, uzlaşmaz olmayan karşıt çelişkiler haline geliyorlar.

Lenin: "Uzlaşmaz karşıtlık ile çelişki tamamen fark-

lıdır.” diyor. “Sosyalizmde uzlaşmaz karşıtlıklar yok olur, ama çelişkiler vardır.”² Yani uzlaşmaz karşıtlık, karşıtların savaşımının bir biçimidir, ama biricik biçimi değildir. Bu uzlaşmaz karşıtlık formülünü her yerde uygulayamayız.

Dipnotlar

¹ Trotski (1879-1940), Rus devrim hareketinde, Leninizm’e karşı bir zümrenin öncülüğünü etmiş ve sonraları karşı-devrimcilere katılacak derecede ileri gitmiştir. Sovyet Komünist Partisi Merkez Komitesince 1927’de, partiden atılmış, 1929’da Sovyet hükümetince ülkeden, 1932’de yurttaşlıktan çıkarılmıştır.

² V. İ. Lenin, “N. İ. Buharin’in Geçiş Dönemi Ekonomisi Üzerine Düşünceler”, Selected Works, Moscow-Leningrad 1931, Vol. XI, s. 357.

BÜROKRATİZME KARŞI MÜCADELE EDELİM'

Che Guevara – Politik Yazılar

Devrimimiz, özünde, iktidara karşı silahlı savaşa girişen ve iktidarın alınmasıyla billurlaşan bir gerilla hareketinin ürünüdür. Devrimci devlet yönetimimizin ilk aşamaları, tüm hükümet çalışmalarımızın başlangıç dönemi gibi rengini gerilla taktiklerinden alıyordu. “Gerillacılık” eğilimi, Küba dağlarında ve kırsal bölgelerinde sürdürülen silahlı mücadele deneyiminin çeşitli yönetim kuruluşlarının ve kitle örgütlerinin çalışmalarına uygulanmasına yol açıyor, bu halk, yönetim organları ve genelde tüm toplum tarafından yalnızca temel devrimci sloganların izlenmesinde (ve çoğu kez farklı biçimlerde, yorumlanmasında) iyice kendini belli ediyordu. Somut sorunların çözüm yöntemleri yöneticilerin isteğine bırakılmıştı.

Tüm karmaşık toplum aygıtını işgal eden “yönetici gerillaların” eylem alanı, onların kendi aralarındaki çatışmalara sahne oluyordu. Sürtüşmeler sürüp gidiyor, emirler ve karşıt emirler veriliyor, yasalar değişik biçimde yorumlanıyordu.

Sonunda, bazı durumlarda, kendi kararnamelerini çıkaran alt örgütler, merkez yönetici aygıtı kulak asmayaya başladılar. Acılarla dolu bir yıllık deneyimden sonra, tüm çalışma tarzını değiştirmemiz ve devlet aygıtını, akılcı biçimde, kardeş sosyalist ülkelerde kullanılan planlama tekniklerini uygulayarak yeniden örgütlenmemiz gerektiğine karar verdik.

Buna karşı önlem olarak, sosyalist devletimizin kuruluşunun ilk döneminin belirleyici özelliği olan güçlü bir bürokratik aygıt kurduk. Ama yönetim kademeleri arasındaki kopukluk çok ileriye vardı, Sanayi Bakanlığı da içinde olmak üzere birçok kurum, yöneticilerin inisiyatiflerine büyük çapta kısıtlama getiren merkeziyetçi bir politika izlemeye başladı. Bu merkeziyetçilik kavramı, orta düzeydeki kadroların azlığı, yetersizliği ve daha önceki dönemlerden

kalma anarşiyle açıklanabilir. Bu koşullar altında emir ve talimatlara uyulması çok katı biçimde zorunlu tutulmalıydı. Aynı zamanda, uygun denetim araçlarından yoksunluk, yönetimdeki yanlışların zamanında ortaya çıkarılmasını güçleştiriyordu, sonuçta tam bir kaostu. Bu yüzden, kadrolar arasından en bilinçli olanlar gibi en çekingen olanlar da atılımlarını frenliyor, inisiyatiflerini yönetim mekanizmasının uyuşuk uyuşuk dönen çarklarına uyduruyorlardı. Bazıları da canının istediğini yapıyor, herhangi bir yetkiye saygı duyma zorunluluğu nedir bilmeden, elde ettiği ayrıcalıkları korumaktan başka bir şey düşünmüyordu. Bu durum, inisiyatifleri büsbütün felce uğratan yeni denetim önlemleri gerektiriyordu, işte, devrimimiz bürokratizm denilen hastalığın pençesine böyle düştü.

Elbette ki, bürokratizm sosyalist toplumda doğmaz, onun ayrılmaz bir parçası da değildir. Devlet bürokrasisi, uşaklardan, çanak yalayıcılarından oluşan “saray halkıyla”, iktidardaki politikacıların “beraberindekileri” oluşturan çok sayıda çıkarıcısıyla burjuva hükümetleri zamanında da vardı. Bu tür asalaklar, hükümet bütçesi şemsiyesi altında, devlet arpalığından besleniyordu. Kapitalist toplumda, tüm devlet aygıtı burjuvazinin hizmetinde olduğundan, yönetim organı sıfatıyla taşıdığı önem pek büyük değildi. Aslolan, geçirgenliğinin çıkarıcıların devlet örgütü içine girmesine yetmesi, halkınsa ilmeklerine takılıp kalmasına yol açacak kadar sık bir dokuyla çevrelenmesidir.

Eski yönetim aygıtlarının el altından işlediği “günahların” ağırlığı altında ve devrimin zaferinden sonra oluşan koşullar içinde bürokratizm hastalığı azdı ve hızla yayıldı. Bugün, bu derdin kökenlerini araştırırsak, eski sebeplere yenilerini eklemek zorunda kalır ve üç temel nedenle karşılaşırız:

Birincisi, iç dürtü noksanlığıdır. Burada sözünü etti-

ğimiz, kişinin devlete karşı görevini yerme getirmekle ve belirli bir duruma çare aramakla ilgilenmemesidir. Bu tavrın temeli, devrimci bilinç eksikliğine ve her şeyden önce, bir Bozukluk karşısında adamsendeciliğe dayanır.

İç dürtüden yoksunluk ve sorunların çözümüyle ilgilenmeme arasında doğrudan doğruya, apaçık bir ilişki kurabiliriz. İdeolojik itici gücün böylesine zayıf kalması ister tam bir inanç yoksunluğundan, isterse de üst üste yinelenen, çözümlemeyi başaramadığı sorunların yarattığı belirli dozda umutsuzluktan kaynaklansın, kişi, ya da kişi grupları bürokratizme sığınır, kağıt kararlar, sorumluluktan kaçır, bitkisel yaşamını sürdürmek ve başkalarının sorumluluğundan korunmak için kendini savunma konumuna geçer.

Bir başka neden de örgütsüzlüktür. Yönetimde yeterince deneyim kazanmaksızın “gerillacılığı” önleyebileceklerini sananların çabaları dağınıklığa yol açar, merkez aygıttan gelen talimatlarla, tabandan gelen bilgilerin akışını gereksiz yere durduracak dar boğazlara varır. Bazen emirler, talimatlar ve bilgiler yanlış yerlere iletilir, bazen de çarpıklığı daha da arttıran, kötü ifade edilmiş, açıkça anlaşılmayan, saçma sapan emirler, bilgiler verilir.

Örgütsüzlük, temelde, belirli bir sorunla uğraşmaya yarayacak yöntemlerin yetersizliği demektir. Bunun örneklerine bakanlıklarda rastlıyoruz. Ortaya çıkan sorunlar, gerekli yönetim kademeleri tarafından ele alınmıyor uygun düzeyde değil, yanlış düzeylerde çözüm aranıyor, ters kanallara aktarılıyor ve sonunda kırtasiyeciliğin labirentlerinde yitip gidiyor. Bürokratizm, sorunlar çözülsün de nasıl çözülsün diye, fakat durmaksızın kurulu düzenin, gelenekleşmiş çalışma yöntemlerinin katı duvarına çarpan, tüm çabalarına karşılık hiçbir çözüme de ulaşamayan bir tür memurun ayağını bağlayan pranga zinciridir. Birçok memurun tek kurtuluş yolu olarak herhangi bir görevin tamamlanması için daha çok yardımcı eleman istediği görülür, oysaki biraz mantıklı davranmakla, kafa işletmekle kolayca sonuca varılabilecektir. Resmi görevlilerin bu yanlış tutumu gereksiz kağıt yığınlarının daha da kabarmasına yol açmaktan başka şeye yaramaz.

Sağlıklı bir özeleştiri yapabilmek için, bürokrasi hastalığından, büyük ölçüde, devrimin ekonomik yönetiminin sorumlu olduğunu hatırdan çıkarmamalıyız. ‘Devlet aygıtının parçaları tek bir plana göre ve aralarında iyice incelenerek saptanmış ilişkiler bulunacak biçimde birleştirilmiş değildi, aralarında yönetim yöntemleriyle oynanabilecek geniş boşluklar kalmıştı. Merkezi ekonomik aygıt olan Merkez Planlama Kurulu (Junta Central de Planificaci n) önderlik görevini yerine getiremedi; önderlik yapamazdı çünkü öteki alt organlar üzerinde yeterince otoritesi yoktu. Denetim araçlarına sahip tek bir sistem temeline dayanarak kesin emirler veremiyordu, uzun vadeli bir planın eşibenzeri bulunmaz yardımından da yoksundu. Kusursuz bir örgütlenme olmaksızın uygulanan aşırı merkeziyetçilik,

kendiliğinden çabaları frenledi; üstelik bunların yerini tam zamanında doğru yöntemlerle doldurmayı da başaramadı. Bir yığın önemsiz karar, büyük sorunları görmemizi engelledi, bunların tümüne çare arama çabaları, herhangi bir çalışma temposundan yoksun, akıl ve mantık dışı bir durgunluk noktasına ulaşmayla sonuçlandı. Hiçbir inceleme ve araştırma yapılmaksızın, son anda, alelacele verilen kararlar çalışmamızın başlıca özelliği olup çıktı.

Üçüncü ve çok önemli bir neden, doğru ve hızlı karar almayı sağlayacak, yeterince gelişmiş teknik bilgilerin noksanlığıdır. Bu düzeyde bilgilerden yoksunluk yüzünden, birtakım önemsiz deneyleri bir araya getirmeye ve bunlardan bir sonuç çıkarmaya çalışıyorduk. Tartışmalar sonsuz uzuyor, konuşanlardan hiçbiri kendi görüş açısını kabul ettirecek kadar otorite sahibi olamıyordu. İki, üç ve daha fazla toplantıdan sonra, yine çözümsüz kalan sorun, kendiliğinden ortadan kalkıncaya kadar ya da ister istemez, kötü de olsa bir karara varıncaya dek askıya alınıyordu.

Daha önce sözünü bilgisizlik ve beceriksizlik, bitmek tükenmek bilmez toplantı dizileriyle giderilmek isteniyor, sorunları çözmek için kavrayış yoksunluğuna dayanan “toplantı hastalığına neden oluyordu. Bu durumda, hastalığa yakalanan kurumların kaderi, bürokratizme, yani toplumsal gelişimin yerini alan yığın yığın kâğıtlar ve kararsızlıkların boğuculuğuna tutsak olmaı.

Birer birer ya da çeşitli bileşimler halinde hep birlikte etkiyen bu üç temel neden, ülkedeki tüm kuruluşların yaşamını az çok felce uğrattı; bunların zararlı etkisine son vermek zamanı gelmişti. Önderlerin, bir yandan ekonominin anahtarını ellerinde tutarken, öte yandan olanaklar elverdiği ölçüde inisiyatif kullanılmasına izin vermelerini, böylece üretici güçler arasındaki ilişkilerin mantık temeli üzerinde gelişmesini sağlayacak biçimde sağlam bir merkezi denetim kurulmasıyla, devlet aygıtının çalışmasını hızlandıracak uyarıcı somut önlemler alınmalıydı.

Eğer bürokratizmin neden ve etkilerini biliyorsak, hastalığın iyileşmesi için önümüzdeki olanakları tam ve doğru biçimde inceleyebiliriz. Tüm saydığımız nedenler arasında, örgütlenme gereksinmemizi en önemli sorunumuz kabul edebilir ve gereken tüm özenle ele alabiliriz. Her şeyden önce, eski çalışma tarzımızı değiştirmeliyiz.

Her kuruma ve her karar alma -kademisine-kendisiyle ilgili özel görevler vererek, sorunları önem derecesine göre sıralandırmalıyız. Ekonomik karar merkezinden başlayarak en sonuncu yönetim birimine varıncaya dek, bunların her birinin kendi aralarındaki ve tüm diğer kuruluşlarla olan somut ilişkilerini, çeşitli bileşenleri arasındaki yatay ilişkileri saptamalı, sonunda karşılıklı ekonomik ilişkilerin tümünü ortaya koymalıyız. Bu çaba, bugünkü güçlerimiz sayesinde kolayca sonuçlandırılabilir, ayrıca bizim için elverişli bir yönü daha vardır: Çalışmayan, gereksiz, önemsiz işlerle uğraşan, hiçbir sonuç almaksızın başkalarının yaptığını tekrarlayan çok sayıda memuru bir

başka çalışma alanına yönlendirebiliriz.

Aynı anda, iç dürtü noksanlığımızı, yani hiçbir işin tamamlanmamasıyla sonuçlanan politik bilinç eksikliğimizi gidermek üzere politik çalışmamızı sabırla, azimle ve kararlılıkla geliştirmeliyiz. Bunun yolu, bir yandan, görevleri somut biçimde açıklayarak, çalışanlara somut görevlerine karşı ilgi aşılayarak, öncü emekçileri örnek göstererek eğitimi durmaksızın sürdürmek, öte yandan da, ister tavırları sosyalist topluma karşı amansız bir düşmanlığı gizleyenler olsun, isterse de çalışma hayatına asla barışmamak üzere küsenler olsun, tüm asalakları iş ortamından uzaklaştırmak için ciddi önlemler almaktır.

Son olarak, bilgisizliğin getirdiği yetersizliği önlemeliyiz. Emperyalist saldırının, giderek daralan ablukanın, teknolojimizde tam bir dönüşümün, hammadde ve yiyecek maddelerinde müthiş bir kısıntının ortasında ve üstelik zaten az sayıdaki nitelikli teknik elemanların kitle halinde kaçışma rağmen, toplumu baştan aşağı değiştirme ekibi devasa bir çabaya giriştik. Böylesine koşullar altında, hainlerin bıraktığı boşlukları doldurmak ve gelişimimizin hızlı temposunun zorunlu kıldığı nitelikli işgücü gereksinimini karşılamak için, kitlelerle birlikte, son derece ciddi, son derece azimli bir çalışmayı başlatmak görevini önümüze koymalıyız. Bu nedenle, devrimci hükümetimizin hazırladığı tüm planlarda, eğitime, mesleki yeterliliğe en büyük öncelik tanınmıştır.

Bir işte çalışan emekçilerin eğitimi, en baştan başlayarak, iş yerlerinde sürdürülür. İlk aşamada en uzak bölgelerde hâlâ kalıntılarına rastlanan okuma-yazma bilmezliğin ortadan kaldırılması, devamlı eğitim kursları; üçüncü basamağa erişenler için işçilik geliştirme eğitimi, en alt düzeyde temel teknik bilgiler, nitelikli işçiler arasından ustabaşı yetiştirmek için uzatmalı kurslar ve sonunda her çeşit serbest meslek ve yönetim kademeleri için üniversite kursları, iş başında eğitim programını oluşturur. Devrimci hükümetimizin amacı, eğitim ve eğitimdeki başarının bireyin içinde yaşadığı koşulları iyiye götürmesi için temel etkenlerden birini oluşturmasını sağlamak üzere, tüm ülkemizi muazzam bir okula dönüştürmektir. Kişinin niteliği ölçüsünde, eğitim, hem ekonomik, hem de toplum içindeki manevi durumu açısından belirleyici olacaktır.

Kâğıt yığınları içinden kurumlar ve kurum şubeleri arasındaki karmakarışık ilişkileri çıkarabilirsek; iki ayrı yerde birden yürütülen işleri ve kuruluşların sık sık girdiği çıkmazları ortaya koyarsak; sorunun kökenlerini gün ışığına çıkarırsak önce basit, sonra daha karmaşık örgütlenme kuralları saptarsak kafası karışık, kararsız ve tembelle kişilere karşı cephe savaşı açarsak; halk kitlelerini eğitir ve yeniden eğitirsek; onları devrime kazandırır ve işe yaramayanları saf dışı edersek; aynı zamanda karşılaşılan güçlükler ne denli büyük olursa olsun yorulmaksızın, her düzeyden eğitim çalışmalarımızı sürdürürsek kısa zamanda bürokratzmi yok edebiliriz.

Son seferberlikte yaşadığımız deneyim, bizi Sanayi Bakanlığında tartışmaya ve olan biteni çözümlemeye itti. Seferberlik sırasında, tüm ülke düşman saldırısını göğüslemek üzere güçlerini birleştirirken, sanayi üretimi hiç de azalmamıştı, umursamazlık ortadan kalkmıştı, sorunlar şaşırtıcı bir hızla çözüme ulaştırılıyordu.² Bu olayı incelediğimizde, bürokratzmin temelinde yatan nedenleri yok eden bazı etkenlerin bir araya geldiği sonucuna vardık. Emperyalizme karşı direnmek için büyük bir yurtsever ve ulusal atılım meydana gelmiş, bu duygu Küba halkının ezici çoğunluğu tarafından paylaşılmış, her işçi, kendi düzeyinde, her çeşit sorunu çözmeye hazır bir ekonomi savaşıncısına dönüşmüştü.

Yabancıların saldırısının yarattığı etki ideolojik itici güç halini almıştı. Örgütlenme kuralları, yapılmaması gerekenler ve en başta ele alınacak sorunları göstermeyle sınırlıydı. Ne pahasına olursa olsun, üretim düzeyini düşürmemek, bazı ürünlerin üretim düzeyini daha da büyük bir özenle korumak, işletme, fabrika ve kuruluşları normal toplumsal etkinlik dönemlerinde gerekli olmakla birlikte, olağanüstü durumlarda önemini yitiren tüm işlevlerden arındırmak en önde gelen sorunlardı.

Her bireyin acele karar vermesini zorunlu kılan bir sorumluluğu vardı. Tüm ulusun acil durumuyla karşı karşıyaydık, doğru ya da yanlış, karar vermek ve hızla karar vermek gerekiyordu; çoğu kez, böyle yapıldı.

Henüz seferberliğin bilançosunu çıkarmadık, ancak, bu bilançonun maliyecilerin deyimiyle pozitif olamayacağı açıkça anlaşılıyor. İdeolojik açıdansa, tersine, kitlelerin bilincinin gelişmesinde sonuç son derece olumlu. Bundan nasıl ders alabiliriz? İşçilerimizi, emekçilerimizi, köylülerimizi ve memurlarımızı emperyalist saldırı tehlikesinin hâlâ Demokles'in kılıcı gibi tepemizin üstünde asılı durduğuna, barış durumunun söz konusu olmadığına, görevimizin devrimi her gün güçlendirmek olduğuna inandırmamız gerekli. Devrimimiz, ayrıca, yeni istilalar olmayacağının da güvencesidir. Emperyalistlerin adamızı alması ne denli güçleşirse, savunmamız da o denli güç kazanır, halkımızın uyanıklığı o denli artar, emperyalistler saldırıya geçmeden önce iki kez düşünmek zorunda kalırlar. Aynı zamanda, ülkenin ekonomik bakımdan gelişmesi durumumuzu kolaylaştırır, bizi daha büyük bir maddi refaha doğru götürür. İdeolojik görevimiz, emperyalist saldırı karşısında seferberliğin oluşturduğu büyük örneği unutmamak ve sürekli kılmaktır.

Tüm devlet memurlarının sorumluluklarını ayrı ayrı inceleyip çözümlemeli, çok ağır yaptırımlara uğramak endişesiyle aşmaktan kaçınacakları kesin şuurular koymalı, bu temele dayanarak geniş olanaklar tanınmalıyız. Devlet kurumlarının çeşitli birimlerinde esas olanla ikinci, üçüncü derecede kalanları inceleyip birbirinden ayırmalı, ikinci, üçüncü plandakileri sınırlayıp esas olanı önemle ele almalıyız. Bu önlem bizim işleri daha hızlı sonuçlandırmamızı

sağlayacaktır. Memurlarımızdan etkinlik istemeli, merkez kuruluşlardan gelen emirlerin yerine getirilmesi için gerekli zamanı belirlemeli, uygun bir denetim biçimi uygulamalı ve kararların zamanında alınmasını sağlamalıyız.

Tüm bu çalışmayı başarıyla gerçekleştirecek bürokratism ortadan kalkacaktır. Bu, tek bir ekonomik kuruluşun, ya da ülkedeki tüm kurumların görevi değildir. Bu, tüm ulusun, yani yönetim kademelerinin, özellikle Birleşik Sosyalist Devrim Partisi'nin ve kitle gruplarının görevidir. Hepimiz günün acil sorunlarını izlemeye çalışmalıyız:

Bürokratizme savaş, Hızlı İşleyen Devlet Aygıtı Kesintisiz üretim ve üretimde sorumluluk.

Dipnotlar

¹ Bu makale Cuba Socialista dergisinin Şubat 1963 tarihli 18. sayısında yayınlanmıştır.

² Burada Küba'da, 1962 Ekiminde, ABD basınının "Küba füzeleri bunalımı" adını verdiği, Küba'lılarınsa "Ekim Bunalımı" ya da "Karayibler Bunalımı" dediği olayın sonucu olan seferberlikten söz ediliyor. Bunalımın temeli Küba'nın bir ABD saldırısına karşı savunma amacıyla Sovyetler Birliği'nden getirttiği nükleer başlıklı füzelere dayanıyordu. 1962 Ekiminde Başkan John F.Kennedy, füzelerin kaldırılmasını istedi. Washington Küba'nın tam olarak ablukaya alınmasını emretti, adayı işgale kalkıştı, tüm dünyadaki ABD güçlerini nükleer alarma geçirdi. Küba'da, ilk kez ABD saldırısı olasılığına karşı kitle halinde seferberlik başlattı. Sovyetler Birliği Başkanı Nikita Kruşçev'in, Kennedy 'nin Küba'yı işgal etmeme sözü vermesi karşılığında füzeleri kaldırmayı kabul etmesiyle bunalım yatıştı.

BİRLİK

Mao Zedung – Seçme Sözler

Ülkemizin birleştirilmesi, halkımızın birliği ve ülkemizde çeşitli milliyetlerin birliği davamızın kesin zaferrinin temel garantileridir.

“Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru çözümü Üzerine” (27 Şubat 1957).

Bütün sınıfın ve bütün ulusun birliği, ancak Komünist Partisinin birliği ile gerçekleştirilebilir, ancak bütün sınıfın ve bütün ulusun birliği iledir ki, düşman yenilgiye uğratılabilir, ulusal ve demokratik devrimin görevi yerine getirilebilir.

“Milyonlarca Yığınları Japonya’ya Karşı Ulusal Birleşik Cepheye Çekmek İçin Mücadele Edelim”(7 Mayıs 1937),Seçilmiş Eserler, c.1

Partimizin bütün kuvvetlerini demokratik merkez-ciliğin örgütlenme ve disiplin ilkeleri uyarınca sağlam bir şekilde birleştireceğiz. Partinin Programına, Tüzüğüne ve kararlarına uymayı istemesi şartıyla, kim olursa olsun, her yoldaşla birlik kuracağız.

“Koalisyon Hükümeti Üzerine” (24 Nisan 1945), Seçilmiş Eserler, c. II.

Biz 1942 yılında halk içindeki çelişmeleri çözümlemek amacını güden bu demokratik metodu “birlik-eleştirme-birlik” formülü ile özetlemiştik. Daha ayrıntılı bir ifadeyle bu, birlik isteğinden hareket edip çelişmeleri eleştirme veya mücadele yolu ile çözümleyerek, yeni bir temel üzerine dayanan yeni bir birliğe ulaşmaktır. Tecrübelerimize göre bu metot, halk içindeki çelişmelerin çözümlenmesi için doğru bir metottur.

“Halk içindeki Çelişmelerin Doğru Çözümü sorunu Üzerine” (27 Şubat 1957)

Bu ordu, kendi safları içinde olduğu gibi, dışında da mükemmel bir birlik sağlamıştır. İster içte, subaylarla erler arasında, üstlerle astlar arasında ve askeri çalışmalar, siya-

si çalışmalar ve donatım hizmetleri arasında, isterse dışta, orduyla halk arasında, orduyla iktidar organları arasında ve birliklerimizle dost birlikler arasında tam bir birlik vardır. Birliğe zarar getiren her şey ortadan kaldırılmalıdır.

“Koalisyon Hükümeti Üzerine” (24 Nisan 1945)

DISİPLİN

Mao Zedung – Seçme Sözler

Halk içinde, demokrasi merkezçiliğe, özgürlük de disipline karşılıklı olarak bağıntılıdır. Bunlar tek bir bütünün çelişmeli iki görünüşüdür, hem çelişik, hem de birleşiktirler. Ve biz bu görünüşlerden birini tek yönlü olarak belirterek ötekisini inkâr etmemeliyiz. Halk içinde, özgürlük olmadan yapamayız, disiplinsiz de yapamayız; demokrasisiz yapamayız, merkezçilik olmadan da yapamayız. Demokrasinin ve merkezçiliğin birliği, özgürlüğün ve disiplinin birliği bizim demokratik merkezçiliğimizi teşkil eder. Böyle bir rejim altında, halk geniş bir demokrasi ve özgürlük zevkini tadar, ama aynı zamanda kendilerini sosyalist disiplinin sınırları içinde de tutmalıdır.

“Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Çözümü Sorunu Üzerine” (27 Şubat 1957).

Partinin disiplinini bir defa daha doğrulamak gerekir, şöyle ki: 1) Kişi örgüte tabi olur; 2) Azınlık çoğunluğa tabi olur; 3) Alt kademe üst kademeye tabi olur; 4) Partinin bütünü Merkez Komitesine tabi olur. Bu disiplin kurallarını kim bozarsa Parti birliğini yıkmış olur.

“Çin Komünist Partisinin Ulusal Savaşındaki Rolü “ (Ekim 1938), Seçilmiş Eserler, c. II.

Parti disiplininin kurallarından biri azınlığın çoğunluğa tabi olmasıdır. Kendi düşüncesinin inkâr edildiğini anlayan azınlık çoğunluk tarafından alınan karara uymak zorundadır. Gerekirse, söz konusu sorunun daha sonraki toplantıya yeniden getirilebilmesi hariç harekete alınan karara hiçbir şekilde karşı koyulmaz.

“Partideki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine” (Aralık 1929), Seçilmiş Eserler, c. I.

Üç büyük Disiplin İlkesi şunlardır:

1) Bütün hareketlerinizde emirlere itaat ediniz; 2) Yığınlardan bir tek iğne, ya da iplik parçası almayınız; 3) Bütün ganimetleri yetkili makamlara teslim ediniz.

Dikkat Edilecek Sekiz Nokta şunlardır:

1) Terbiyeli konuşunuz; 2) Satın aldığınız şeyin bedelini hakkaniyetle, tam olarak ödeyiniz; 3) Ödünç aldığınız her şeyi geri veriniz; 4) Bozduğunuz her şeyi tazmin ediniz; 5) İnsanları vurmayınız ve küfür etmeyiniz; 6) Ekinlere zarar vermeyiniz; 7) Kadınlara karşı aşırı davranışlarda bulunmayınız; 8) Esirlere kötü muamelede bulunmayınız.

“Üç büyük Disiplin ilkesinin Ve Dikkat Edilecek Sekiz Noktanın Yeniden Yayınlanması Münasebetiyle Çin Halk Kurtuluş Ordusu Genel Karargâhın Talimatı “ (10 Ekim 1947), Seçilmiş Eserler, c. IV.

Disiplin anlayışını kuvvetlendirmek ve emirleri kesinlikle yerine getirmek, siyaseti uygulamak, Üç Büyük Disiplin İlkesini ve Dikkat Edilecek Sekiz Noktayı pratik haline getirmek, orduyla halkın birliğini, orduyla hükümetin birliğini, subaylarla erlerin birliğini, bütün ordunun birliğini sağlamak, disiplini bozacak her hangi bir şeye müsaade etmemek gerekir.

“Çin Halk Kurtuluş Ordusunun Deklarasyonu” (Ekim 1947), Seçilmiş Eserler

ELEŞTİRİ VE KENDİ KENDİNİ ELEŞTİRİ

Mao Zedung – Seçme Sözler

Komünist Partisi eleştiriden korkmaz, çünkü biz Marksistiz, gerçek bizim tarafımızdadır ve temel yığınlar yani işçilerle köylüler bizim tarafımızdadır.

“Çin Komünist Partisinin Propaganda Çalışması İle İlgili Ulusal Konferansında Yaptığı Konuşma” (12 Mart 1957).

Rabitalı materyalistler korkusuz insanlardır. Bizimle beraber savaşan bütün insanların sorumluluklarını cesaretle yükleneceklerini ve zorlukları yeneceklerini, tersliklerden korkmayacaklarını, dedikodularla alaylardan ürkmeyeceklerini ve biz komünistleri eleştirmekten ve bizlere düşüncelerini açıklamaktan çekinmeyeceklerini umut ederiz.”Kılıç darbeleriyle delik deşik edilmekten korkmayan kimse, imparatoru atından alaşağı etmeye cüret eder”- sosyalizm ve komünizm uğruna savaşta böyle bir cesaret ruhuna sahip olmamız gerekir.

“Çin Komünist Partisinin Propaganda Çalışması İle İlgili Ulusal Konferansında Yaptığı Konuşma” (12 Mart 1957)

Biz, eleştiri ve kendi kendini eleştiri gibi böyle bir Marksist-Leninist silâhına, sahibiz. Kötü stilden kendimizi kurtarıp, iyi stil muhafaza edebiliriz.

“Çin Komünist Partisinin 7. Merkez Komitesinin 2. Genel Toplantısında Verdiği Rapor” (5 Mart 1949), Seçilmiş Eserler, c. IV

Partimizi bütün öteki siyasi partilerden ayıran belirli çizgilerden biri ciddi olarak kendi kendini eleştirmenin pratiğidir. Daha önce söylediğimiz gibi, odamız muntazaman temizlenmeli, yoksa toz birikecektir; yüzümüz muntazaman yıkanmalı, yoksa tozlanacaktır. Yoldaşlarımızın kafaları ve Partimizin çalışmaları tozlarla kaplanabilir, onlar da süpürülmeli ve yıkanmalıdır. “Akarsu pislik tutmaz ve kapı menteşesini kurtlar kemirmez” deyişi devam-

lı hareketin mikroplar veya diğer parazitlerin çürütücü hareketini önlediği anlamını taşır. Çalışmamızı sık sık denetlemek, bu denetlemede demokratik stili geliştirmek ve ne eleştiri, ne de kendi kendini eleştiriden korkmak ya “bütün bildiğini söyle ve sözünü sakınma” “söyleyene kabahat bulma, onun sözlerine dikkat et” ve eğer yanlış yaptıysan düzelt eğer yapmadıysan yanlıştan kaçın” gibi Çin halkının değerli vecizelerini uygulamak, yoldaşlarımızın kafalarına ve Partimizin bünyesine her türlü siyasi tozların ve mikropların bulaşmasından korumanın tek etkili yolu işte budur.

“Koalisyon Hükümeti Üzerine” (24 Nisan 1945), Seçilmiş Eserler, c. III

Parti içinde değişik düşünceler arasında muhalefet ve mücadele devamlı olarak ortaya çıkar; bu, toplumdaki sınıf çelişmelerinin ve yeni ile eski şeyler arasındaki, çelişmelerin Parti içindeki yansımasıdır. Partide çelişmeler ve bunları çözümlmek için ideolojik mücadeleler olmasaydı, Partinin hayatı da sona ererdi.

“Çelişme Üzerine” (Ağustos 1937), Seçilmiş Eserler, c.I.

Biz faal ideolojik mücadele taraflısıyız, çünkü bu mücadele Partinin ve devrimci örgütlerin içindeki birliği sağlayan ve savaşmamızın yararına olan bir silâhtır. Her komünist ve devrimci bu silâhi eline almalıdır. Ama liberalizm ideolojik mücadele olamayan bir anlaymayı örgütler, bundan da düşük ve bayağı bir stil ortaya çıkar ve Partinin içinde ve devrimci örgütlerde bazı organları ve bazı üyeleri siyasi soysuzlaşmaya sürükler.

“Liberalizme Karşı” (7 Eylül 1937), Seçilmiş Eserler, c.II.

Sübjektivizme, sekterciliğe ve Parti içindeki basmakalıp stile karşı giriştiğimiz mücadelede iki amacı

gözden uzak bulundurmamalıyız: Bunların birincisi, “bir daha tekrarlanmaması için geçmişte işlenmiş hatalardan ders almaktır, ikincisi, “insanı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek”tir. Gelecekte daha dikkatli hareket etmek ve daha iyi çalışmak için hatır gönül dinlemeden geçmişte işlenmiş bütün hataları açığa vurmak, geçmişteki bütün kötü şeyleri bilimsel bir incelemeye ve eleştiriye tâbi tutmak gereklidir: “Bir daha tekrarlanmaması için geçmişte işlenmiş hatalardan ders almak” anlamı işte budur. Bununla beraber, hataları ortaya çıkarırken ve kusurları eleştirirken bir hastayı tedavi eden doktorun benimsediği amacın aynısını izleriz, doktor hastayı öldürmek için değil, kurtarmak için tedavi eder. Bir kimse, apandisitten ıstırap çekiyordur, doktor onun kör barsak kuyruğunu çıkarır ve böylece, hastanın hayatını kurtarır. Hata işleyen bir kimse, tedavi korkusu ile hastalığını gizlemese ve iyileşmeyecek duruma gelene kadar hatasında ısrar etmezse, namusluca, samimi olarak tedavi edilmek, kendi kendini düzeltmek isteğini gösterirse, biz bundan kıvanç duyarız ve iyi bir yoldaş olması amacıyla onu tedavi ederiz. Bir an kendimizi kaybedip acımadan vurursak, bu görevi başarı ile yerine getiremeyiz. İdeolojik ve siyasi hastalıkları tedavi etmek için sertliklere başvurmaktan kaçınmalıdır, doğru ve etkili metod “insanı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek”tir.

“Partinin Stilini Düzeltelim” (1 Şubat 1942) Seçilmiş Eserler, c.III

Partinin içindeki eleştiri konusunda bir noktanın daha belirtilmesi gerekir, bazı yoldaşlar eleştirilerinde büyük şeylere dikkat etmeyip, sadece ulak şeylere bağlamaktadırlar. Bu yoldaşlar, eleştirinin başlıca görevinin siyasi hatalarla örgüt hatalarını açığa vurmak olduğunu anlamıyorlar. Kişisel kusurlara gelince, bunlar siyasi hatalara veya Örgüt hatalarına bağlı değilse, yoldaşların şaşırılmaları için fazla eleştirilmemelidir. Üstelik böyle bir eleştiri gelişecek olursa, Parti içindeki dikkatler tamamıyla küçük kusurlar üzerine yönelir ve yoldaşlar Partinin siyasi görevlerini unutarak, ürkek insanlar haline gelirler. Bu çok büyük bir tehlike doğurabilir.

“Partideki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine” (Aralık 1929), Seçilmiş Eserler, c. I

Parti içindeki eleştiride öznel, keyfi yargılar ve eleştirinin her çeşit adileştirilmesi önlenmelidir, konuşmalar delillere dayanmalı ve eleştirilerin de siyasi bir anlamı olmalıdır.

“Partideki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine” (Aralık 1929), Seçilmiş Eserler, c. I

Partinin içindeki eleştiri, Parti örgütünü kuvvetlendirmeye yarayan ve Partinin savaştı yeteneğini yükselten bir silâhtır. Ama Kızıl Ordu’nun içindeki Parti örgütlerinde bazı hallerde eleştiri, başka bir karaktere bürünür; kişisel saldırılar haline dönüşür. Neticesinde bu, yalnız kişilere değil, aynı zamanda Parti örgütlerine de zarar getirir. Bu küçük burjuva bireyciliğinin bir göstergesidir. Bunu düzelt-

menin metodu, sınıf mücadelesinde zaferi kazanmak amacıyla Parti üyelerine eleştirinin amacının Partinin savaştı yeteneğinin kuvvetlendirilmek olduğunu ve eleştirinin kişisel saldırılarda bulunmak için bir alet haline gelmemesi gerektiğini anlatmaya dayanır.

“Partideki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine” (Aralık 1929), Seçilmiş Eserler, c. I

Biz halka hizmet ediyoruz, onun için, eğer noksanlarımız varsa, bunların ortaya çıkarılarak eleştirilmesinden korkmuyoruz. Kim olursa olsun, bize noksanları ortaya çıkarabilir. Eğer haklı ise, noksanlarımızı düzeltiriz. Teklif ettiği şey halka yararlıysa, biz de” ona göre hareket ederiz.

“Halka Hizmet” (8 Eylül 1944), Seçilmiş Eserler, c. III

Çin halkının geniş yığınlarının en büyük çıkarlarını hareket noktası olarak alan biz Çin komünistleri, kendi davamızın kesinlikle adaletli olduğuna inanıp, kişi olarak bize ait olan her şeyi feda etmekte tereddüt etmeyiz ve davamız uğrunda hayatımızı vermeye her zaman hazırız. Acaba halkın ihtiyaçlarına uygun olmayan bir düşünce bir görüş, bir kanıt ve bir metod daha var mıdır ki, onu da terk edemeyelim. Her siyasi tozun ve siyasi mikrobun yüzümüzün temizliğini kirletmesinden, sıhhatli bünyemizi kemirmesinden kıvanç duyabilir miyiz? Sayısız devrimci şehit, halkın çıkarları uğruna canlarını vermiştir ve sağ kalan her birimiz onları düşündükçe kalplerimiz acıyla dolmaktadır. O halde, feda etmeyeceğimiz bir kişisel çıkar veya vazgeçmeyeceğimiz bir hata olabilir mi?

“Koalisyon Hükümeti Üzerine” (24 Nisan 1945), Seçilmiş Eserler, c. I

Her başarımızdan hiç bir suretle memnunluk duymamalıyız. Memnunluğumuzu gidermeliyiz, temiz olmak için her gün nasıl yüzümüzü yıkıyor ve yerlerdeki tozları yok etmek için nasıl süpürüyorsa, kendi kusurlarımızı da durmadan eleştirmeliyiz.

“Örgütleniniz” (29 Kasım 1943), Seçilmiş Eserler, c. m.

Eleştiri zamanında yapılmalıdır, iş işten geçtikten sonra eleştirme eğiliminden kurtulmak gerekir.

“Tarım Kooperatifleşmesi Sorunu Üzerine” (31 Temmuz 1955).

Hatalardan ve tersliklerden ders âlân bizler, daha akıllı olduk ve çalışmalarımızı daha iyi ele aldık. Her hangi bir siyasi partinin, her hangi bir kimsenin hata yapmaması zordur. Biz daha az hata yapılmasını istiyoruz. Bir hata yapıldığı zaman, bunun düzeltilmesini istiyoruz ve bu ne kadar çabuk ve ne kadar tam olarak yapılırsa, o kadar iyi olur.

“Halk Demokratik Diktatörlülüğü Üzerine” (30 Haziran 1949), Seçilmiş Eserler, c. IV

KONGRE SONRASI İKİ SAVAŞIM YÖNTEMİ

V. İ. Lenin – Bir Adım İleri İki Adım Geri

Kongredeki görüşme ve oylamaların, burada tamamladığımız tahlili, gerçekte, kongreden bu yana olup biten her şeyi öz olarak açıklamaktadır. Bu nedenle partimizdeki bunalımın daha sonraki aşamalarını ana hatlarıyla belirlerken sözü kısa tutabiliriz.

Martov’la Popov’un seçimlere girmeyi reddetmeleri, cepheler arasındaki parti savaşımını hemen bir kavga havasına sokmuştur. Kongrenin hemen ertesi günü, yoldaş Glebov, seçilmemiş yazı kurulu üyelerinin Akimov’la Martinov’a doğru yanasmaya ciddi olarak karar verebileceklerinin inanılır bir şey olmadığını düşünerek ve her şeyi sinirliliğe bağlayarak, Plehanov’la bana, sorunun tatlıya bağlanmasını, yazı kurulunun Konseyde gereği gibi temsil edilmesinin güvence altına alınması koşuluyla (yani iki temsilciden birinin, kesinlikle parti çoğunluğundan alınması koşuluyla) her dördünün de “üyeliğe çağırılması”nı salık verdi. Bu koşul, Plehanov’la bana sağlam görünüyordu. Çünkü bu koşulun kabul edilmesi, kongredeki hatanın, açıkça ifade edilmeksizin kabulü demekti, savaş yerine barış isteği demekti, Akimov’la Martinov’a, Egorov’la Mahov’a yakın olmaksızın Plehanov’la bana yakın olma isteği demekti. “Üyeliğe çağırma” ödününe gelince, bu kişisel bir ödün halini alıyordu. Öfkeyi ortadan kaldıracak, barışı kuracak kişisel bir ödün vermeyi reddetmek degecek bir şey değildi. Bu nedenle Plehanov ve ben rıza gösterdik. Ancak yazı kurulu çoğunluğu, koşulu reddetti. Glebov gitti. Ondan sonra ne olacağını beklemeye başladık; beklediğimiz şey, Martov’un kongrede (merkezin temsilcisi yoldaş Popov’a karşı) takındığı sadık tutuma bağlı kalıp kalmayacağı, ya da Martov’un izinden gittiği, bölünme eğilimi gösteren istikrarsız kişilerin üstün gelip, gelmeyeceğiydi.

İki sorunla karşı karşıyaydık yoldaş Martov, kongredeki “koalisyonu”nu soyutlanmış siyasal bir olay olarak görme yolunu mu seçecekti (si licet parva componere magnis)¹ tıpkı 1895’te Bebel’in Vollmar’la koalisyonunun soyutlanmış bir olay olması gibi), yoksa bu koalisyonu

pekiştirmek, kongrede hatalı olanların Plehanov’la ben olduğumuzu kanıtlama çabalarını yoğunlaştırmak ve partimizin oportünist kanadının gerçek önderi haline gelmek yolunu seçmek mi isteyecekti? Bu sorun şöyle de ortaya konabilirdi: kavga mı yoksa siyasal bir parti savaşımı mı? Kongrenin hemen ertesi günü, merkez kurullarının el altındaki üç üyesi olan bizler arasından Glebov yoldaş, daha çok birinci yanıtıttan yana eğilim göstermekteydi, bu nedenle de bozuşmuş olan çocukları uzlaştırmak için çok çaba gösterdi. Yoldaş Plehanov- daha çok ikinci yanıtıttan yana eğilim gösteriyordu ve atasözünün dediği gibi, ne tutmaktan, ne bırakmaktan yanaydı. Bu olayda ben, “merkez”in ya da “Bataklığın” rolünü - oynadım, inandırma yolunu kullanmaya çalıştım. Şimdi, sözlü inandırma çabalarını anımsatmaya çalışmak, işi arapsaçına döndürmek olur. Yoldaş Martov’la yoldaş Plehanov’un verdiği kötü örneği izleyecek değilim. Ama İskra’nın “azınlık” kanadındakilerden birine gönderdiğim, yazılı bir inandırma çabası olan bir mektuptan belli bazı bölümleri buraya almayı gerekli görüyorum:

“... Martov’un yazı kurulunda çalışmayı reddetmesi, onun ve öteki partili yazarların işbirliğini reddetmesi, bazı kişilerin Merkez Yönetim Kurulunda çalışmayı reddetmesi ve boykot ya da pasif direnme propagandası, Martov’la arkadaşları öyle istemese bile, ister-istememez, partide bir bölünmeye yol açacaktır. Martov (kongrede azimle savunduğu) tutumuna sadık kalsa bile, ötekiler bunu yapmayacaktır ve sözünü ettiğim sonuç kaçınılmaz hale gelecektir...

Kendi kendime soruyorum: aslında birbirimizden ne için ayrılıyoruz? ... Kongrenin bütün olaylarını ve yaptığı etkileri gözden geçiriyorum; sık sık korkunç, ‘taşkın’ bir sinirlilik gösterdiğimi kabul ediyorum; havanın, tepkilerin, müdahalelerin, savaşımın, vb. doğal ürünü olan bu hatamı -eğer buna hata denirse- herkese seve seve itiraf etmeye hazırım. Ama şimdi, elde edilen sonuçları, çılgınca bir savaşım ile elde edilen sonuçları, sükûnetle düşünüyö-

rum ve bu sonuçlarda partiye zarar verici hiç bir şey, azınlığa hakaret niteliğinde olan ya da küçük düşürücü hiç bir şey, kesinlikle hiç bir şey göremiyorum.

“Kuşkusuz, kişinin kendini azınlıkta bulması can sıkıcı bir şey; ama bizim herhangi bir kişiye ‘leke sürdüğümüz’ düşüncesini, herhangi bir kişiye hakaret etmek, onu küçük düşürmek istediğimiz inancını kesinlikle reddediyorum. Böyle bir şey yoktur. Siyasal görüş ayrılıklarının, karşı tarafı vicdansızlıkla, hilekârlıkla, entrikayla ve yaklaşmış görünen bir parçalanma havası içinde, gittikçe daha sık iştimize başladığımız böyle nazik sözlerle suçlamaya dayanan bir yorumlamaya yol açmasına izin verilmemelidir. Buna izin verilmemelidir, çünkü böyle bir şey, en hafifinden nec plus ultra² mantıksızlık olur.

“Martovla ben, daha önce düzinelerce kez olduğu gibi, siyasal (ve örgütsel) bakımdan ayrılık gösterdik. Tüzüğün 1. maddesi üzerindeki yenilimden sonra, bana (ve kongreye) kalan öteki konularda, bu yenilginin intikamını almak için bütün gücümle çalışmaktan başka bir şey yapamazdım. Bir yandan, kesinkes İskracı bir Merkez Yönetim Kurulu için, öte yandan bir yazı kurulu üçlüsü için savaşmaktan başka yapabileceğim bir şey yoktu. ... Bu üçlüyü, müsamahakâr ve gevşek bir kurul değil, resmi bir kurum olabilme gücünde tek kurul, gerçek bir merkez olacak tek kurul, her üyesi her zaman partisinin görüşünü -bir damla fazlasını değil- bütün kişisel hesapları, darıltma, istifa, vb. korkusunu bir kenara atarak ortaya koyan ve savunan bir kurul olarak görüyorum.

“Bu üçlü, kongrede olup-bitenlerden sonra, hiç kuşku yok ki, bir bakıma Martov karşı, siyasal ve örgütsel bir çizgi çizmeyi meşrulaştırmak demek oluyordu. Buna hiç kuşku yok. Bu kopmaya neden olur mu? Bunun için parti bölünür mü? Gösteriler sorununda Martov’la Plehanov bana karşı durmadılar mı? Program sorununda Martov ve ben, Plehanov’a karşı çıkmadık mı? Her üçgenin bir yanı, öteki iki yana her zaman karşı değil midir? Eğer, hem İskra örgütünde, hem kongrede, İskracıların çoğunluğu, Martov çizgisinin bu başlıca çizgisini örgütsel ve siyasal bakımdan hatalı buldularsa, bunu ‘entrika’ya, ‘kışkırtma’ya falan bağlamaya çalışmak gerçekten anlamsız değil midir? Çoğunluğa küfrederek, onları ‘ayak takımı’ diye niteleyerek, bu gerçeği geçiştirmeye çalışmak anlamsız değil midir?

“Yineliyorum, kongredeki İskracı çoğunluk gibi ben de yürekten inanıyorum ki, Martov’un benimsediği çizgi yanlış, düzeltilmesi gerekiyordu. Böyle bir düzeltmeden ötürü gücenmek, bunu hakaret, vb. saymak akla-uygun değildir. Biz kimseye ‘leke’ sürmedik, sürmüyoruz, hiç kimseyi çalışmaktan alıkoymuyoruz. Herhangi bir kişinin bir merkez kurulunun dışında bırakılmış olmasından ötürü parçalanmaya neden olmak, bana anlaşılabilir bir budalalık gibi görünüyör.”³

Bu mektubumu burada anımsatmayı gerekli gördüm, çünkü olası (ve ateşli bir savaşım da kaçınılmaz)

kişisel yakınmalar ve yaralayıcı ve “çılğınca” saldırıların yarattığı öfkelenmelerle belli bir siyasal hata, belli bir siyasal tutum (sağ kanatla koalisyon) arasında, çoğunluğun derhal bir çizgi çekmek istediğini, bu mektup tam olarak gösteriyor.

Bu mektup, azınlığın pasif direncinin, kongreden hemen sonra başladığını ve ayrıca bunun partiyi bölme doğrultusunda atılmış bir adım olduğu yolunda derhal bir uyarıda bulunmamızı, kongredeki bağlılık beyanlarına karşı bir adım olduğu uyarısında bulunmamızı gerektirdiğini gösteriyor; hiç kimse herhangi bir parti üyesini çalışmaktan alıkoymayı düşünmediğine göre, bölünmenin yalnızca, merkez kurullarının dışında tutulmuş olması gerçeğinden (yani o kurullara seçilmemekten) doğduğunu gösteriyor; siyasal farklılığımızın (kongrede bizim çizgimizin Martov’un çizgisinin mi hatalı olduğu açıklığa kavuşmadığı ve çözümlenmediği ölçüde kaçınılmaz olan farklılığımızın), her geçen gün hakaretin, kuşkuların vb. nin eşliğinde giderek kavgaya saptırıldığını gösteriyor.

Ama uyarılar boşunaydı. Azınlığın davranışı, aralarından, partiye en az değer veren, en istikrarsız kişilerin üstün gelmekte olduğunu gösterdi. Bu durum, Plehanov’la beni, Glebov’un önerisi için verdiğimiz muvafakatı geri çekmek zorunda bıraktı. Çünkü azınlık, yalnızca ilkelere ilişkin olarak değil, onun yanı sıra en basit anlamda partiye bağlılıkta da bizzat kendi hareketleriyle siyasal bir istikrarsızlık gösterdiğine göre, şu ünlü “süreklilik” konusundaki sözlerine ne değer verilebilirdi? Artan, yeni görüş ayrılıklarını özdenlikle ilân eden kişilerin oluşturduğu bir çoğunluğun parti yazı kuruluna “üye olarak çağırılmasını istemek gibi tümünden saçma olan bir dilekle, hiç kimse Plehanov’dan daha zekice alay etmiş değildir. Partinin gözleri önünde yeni ayrılıkların basında ortaya dökülmesinden önce, merkez kurullarındaki bir parti çoğunluğunun, kendini, kendi isteğiyle azınlığa dönüştürdüğü dünyanın neresinde görülmüştür? Önceki farklılıklar ortaya konsun; parti, bu ayrılıkların ne kadar derin ve önemli olduğu hakkında bir yargıya varsın; parti, ikinci kongrede yaptığı yanlışlığı eğer yanlışlık yaptığı gösterilirse kendi düzeltsin! Hala bilinmeyen farklılıklar bahanesiyle böyle bir istekte bulunulması, bu istekte bulunanların tüm istikrarsızlığını, yaygaraya saparak siyasal ayrılıkların tamamen sualtında tutulmasını ve bu insanların gerek bir bütün olarak partiye, gerek kendi inançlarına karşı saygısızlığını göstermiştir. Kendi görüşlerine inandırmak istedikleri kurulda (özel olarak) çoğunluk sağlamadan önce, karşısındakileri ikna etmeyi reddeden hiç bir inançlı ilke sahibi kişi görülmemiştir, görülmeyecektir.

Son olarak, 4 Ekimde yoldaş Plehanov, bu saçma durumu ortadan kaldırmak için son bir girişimde daha bulunacağını açıkladı. Eski yazı kurulunun altı üyesinin hepsi, Merkez Yönetim Kurulunun yeni bir üyesinin⁴ de katıldığı bir toplantıya çağırıldı. Yoldaş Plehanov, tam üç

saat boyunca, “çoğunluk”tan iki kişiye karşılık “azınlık”-tan dört kişinin “üyeliğe çağırılması”nın ne kadar mantık dışı olduğunu kanıtladı. Yoldaş Plehanov, bir yandan, bizim herhangi bir kişiye karşı “zorbalık etmek”, onu ezmek, çembere almak, kafasını koparmak ya da mezara koymak istediğimiz yolundaki tüm endişeleri dağıtmak, bir yandan da parti “çoğunluğu”nun durumunu ve haklarını güven altına almak için, o dört kişiden ikisinin üyeliğe çağırılmasını önerdi. İki kişinin üyeliğe çağırılması da reddedildi.

6 Ekimde Plehanov ve ben, İskra’nın eski yazı kurulu üyelerine ve gazetenin yazarlarından yoldaş Trotski’ye şu resmi mektubu yazdık:

“Aziz yoldaşlar,

“Merkez yayın organının yazı kurulu, sizin İskra’ya ve Zarya’ya katılmaktan çekilişinizi üzüntüyle karşıladığını bildirmeyi görev sayar. İkinci parti kongresinden hemen sonra ve onun ardından birçok kez yaptığımız işbirliği çağrılarına karşın, sizden en küçük bir yardım bile görmedik. Merkez yayın organının yazı kurulu, sizin geri duruşunuzu haklı gösterecek hiç bir şey yapmadığını ilân eder. Partinin merkez yayın organında çalışmanıza, hiç bir kişisel sinirlilik, kuşku yok ki, engel olmamalıdır. Öte yandan, eğer çekilişiniz, bizimle herhangi bir fikir ayrılığından ileri geliyorsa, bu ayrılıkları, ayrıntılarıyla ortaya koymanızı, parti için çok büyük yarar sayarız. Üstelik bu görüş ayrılıklarının yapısı ve derinliğinin, bizim yönetmeni olduğumuz yayınların sütunlarında, olabildiği ölçüde erkence bütün partiye açıklanmasını çok isteriz.”⁶

Okurun göreceği gibi, “azınlığın” hareketine, esas olarak kişisel kızgınlığın mı, yoksa yayın organını (ve partiyi) yeni bir yola sokma isteğinin mi egemen olduğunu ve böyle bir yol varsa onun ne olduğunu hala tam bilmiyorduk. Sanırım şimdi bile, bu sorunu aydınlatmak üzere yetmiş akıllı adamı çağırsak, ellerine dilediğiniz yayınları ve tanıklık belgelerini versek bile, bu arapsaçına onlar da çare bulamazdı. Bir kavganın arapsaçı dolaşıklıklarının açılabilceğinden kuşku duyarım: Ya kesip atmanız, ya bir kenara koymanız gerekir.⁷

Akselrod, Zasuliç, Starover, Trotski ve Koltsov, 6 Ekim tarihli bu mektuba, İskra’nın yeni yazı kurulunun eline geçişinden ötürü gazeteye herhangi bir katkıda bulunmayacaklarını belirten birkaç satırlık mektupla karşılık verdiler. Martov yoldaş ise daha yazışkandı ve şu yanıtla bizi onurlandırdı:

“RSDİP merkez yayın organı yazı kuruluna,

“Aziz yoldaşlar,

“6 Ekim tarihli mektubunuza karşılık olarak şu noktaları belirtmek isterim: 4 Ekim tarihinde Merkez Yönetim Kurulu üyelerinden birinin de katıldığı toplantıda, Lenin yoldaşı Konseydeki ‘temsilci’imiz olarak seçme yüklenimi altına girmemiz koşuluyla, Akselrod’un, Zasuliç’in, Starover’in ve benim yazı kuruluna katılmamıza ilişkin önerinizi geri almaya sizi zorlayan nedenleri göstermeyi

reddedişinizden beri, bir yayın organında birlikte çalışmamız hakkındaki konuşmaların sona erdiği düşüncesindeyim. Siz tanıklar önünde yaptığınız konuşmaları, o toplantıda ortaya koymaktan tekrar tekrar kaçındıktan sonra, bugünkü koşullar altında İskra’da çalışmayı reddedişimin nedenlerini bir mektupta açıklamanın gereği olmadığı kanısındayım. Gerekirse o nedenleri bütün partiye, ayrıntılarıyla açıklayacağım. Zaten parti, yazı kurulunda ve Konseyde bir sandalye kabul etmemi içeren, şimdi sizin yinelediğiniz öneriyi neden reddettiğimi ikinci kongre tutanaklarından öğrenecektir...⁸

“L. Martov”

Daha önceki belgelerle birlikte, bu mektup, yoldaş Martov’un Sıkıyönetim’inde (ünlem işaretlerinin ve nokta nokta dizilerinin yardımıyla) büyük bir özenle kaçındığı boykot, çözülme, anarşi ve bir bölünme için hazırlanıldığı sorununu -yani dürüst ve haince iki savaşım yöntemi sorununu- hiç bir tartışmaya yer bırakmayacak bir açıklıkla gözler önüne seriyor.

Yoldaş Martov ve ötekiler, farklılıklarını ortaya koymaya çağırılıyorlar, derdin ne olduğunu ve niyetlerini bize açıkça söylemeleri isteniyor, somurtmayı bırakmaları ve birinci madde üzerinde yapılan hatayı (ki bu hata sağa kayışlarıyla içsel bir bağla bağlıdır) sükunetle tahlil etmeleri salık veriliyor ama Martov ve hempası konuşmayı reddediyor ve yaygarayı basıyor: “Çembere alındık! Bize zorbalık ediliyor!” “Dehşet verici sözler” korusu, bu gülünç çılgınlıkların hızını azaltamamıştır.

Sizinle birlikte çalışmayı reddeden birini çembere almak nasıl mümkün olabilir? Martov yoldaşa bunu sorduk. Azınlık olmayı reddeden bir azınlığa nasıl kötü davranılır, nasıl “zorbalık edilir”, nasıl baskı yapılır? Azınlıkta olmanın zorunlu ve kaçınılmaz olarak getirdiği bazı mahzurlar vardır. Bu mahzurlar şunlardır: Ya belli sorunlarda sizin oyunuzu aşan, azınlıkta kaldığınız bir kurula katılırsınız, ya da dışında kalıp ona saldırır ve dolayısıyla, iyi doldurulmuş bataryaların ateşi altında kalırsınız.

Yoldaş Martov’un “sıkıyönetim” hakkındaki feryatları, azınlıktakilerle haksız ve haince savaşıldığı anlamına mı geliyor? Ancak böyle bir iddia (Martov’un gözünde) bir parçacık anlam taşıyabilir, çünkü yineliyorum, azınlıkta olmanın zorunlu ve kaçınılmaz bazı mahzurları vardır. Ama işin asıl gülünç yanı, konuşmayı reddettiği sürece yoldaş Martov’la hiç bir biçimde savaşılamayacağıdır! Azınlık azınlık olmayı reddettiği sürece, hiç bir biçimde yönetilemez!

Martov yoldaş, merkez yayın organı yazı kurulunun, Plehanov’la ben o kuruldayken, yetkilerini aştığına, gücünü kötüye kullandığına dair tek bir olay gösteremez. Azınlığın örgüt içindeki görevlileri de Merkez Yönetim Kuruluyla ilgili olarak böyle bir tek olay ya da benzeri bir olay gösteremezler. Yoldaş Martov Sıkıyönetim’inde şimdi ne kadar işi çevirmeye çalışırsa çalışsın, sıkıyönetim

feryatlarının “aciz sızlanmalar”dan başka bir şey olmadığı kesinlikle ortadadır.

Yoldaş Martov’la hempasının, kongre tarafından atanan yazı kuruluna karşı çıkışlarında makul kanıtlardan ne kadar yoksun oldukları en iyi biçimde, şu sözlerinde görülüyor: “Biz köle değiliz!” (Sıkıyönetim, s. 34). Kendini, yığın örgütünün üstünde ve yığın disiplininin dışında, “seçkin beyinler” arasında gören burjuva aydının zihniyeti, burada dikkate değer bir açıklıkla dile getiriliyor. Partide çalışmayı reddedişlerini “köle olmadıkları”nı söyleyerek açıklamak, kendini bütün bütün ele vermektir, herhangi bir savdan yoksun olduğunu itiraf etmektir, doyumsuzluğun (dissatisfaction) nedenlerini, makul nedenlerini hiç bir biçimde gösterememektir. Plehanov ve ben, çalışmayı reddedişlerini gösterecek hiç bir şey yapmadığımızı ilân ediyoruz; farklılıklarını ortaya koymalarını rica ediyoruz; verdikleri tek yanıt, (üyeliğe çağırılma konusunda henüz herhangi bir pazarlığın tamamlanmamış olduğunu ekleyerek) “biz köle değiliz” demek oluyor.

Birinci madde üzerindeki tartışmalarda, oportünist savlara ve anarşist laf cambazlığına duyduğu eğilimi ortaya koyarak kendini belli eden aydın bireyciliği için, tüm proleter örgütü ve disiplini köleliktir. Okurlar yakında göreceklerdir ki, bu “parti üyeleri”nin ve parti “yetkilileri”nin gözünde, yeni bir parti kongresi bile, “seçkin beyinler” için korkunç ve iğrenç bir kölelik durumudur. ... Bu “kurum” parti unvanından yararlanmaya karşı olmayan ama kendilerine verdikleri partili unvanının partinin çıkarlarıyla ve arzusuyla bağdaşmadığını pek iyi bilen kişiler için gerçekten korkunçtur.

Benim, yeni İskra yöneticilerine yazdığım ve yoldaş Martov’un Sıkıyönetim’inde yayınladığı mektubumda sıraladığım komisyon kararları, azınlığın davranışının, kongre kararlarına düpedüz itaatsizliğe ve olumlu pratik çalışmayı başıbozukluğa kadar vardırıldığını, gerçekleri ortaya koyarak göstermektedir. Oportünistlerden ve İskra’yı sevmeyenlerden oluşan azınlık, kongredeki yenilginin öcünü almak için yanıp tutuşarak ve ikinci kongrede kendilerine yöneltilen oportünistlik ve aydın istikrarsızlığı suçlamalarını onurlu ve dürüst yollardan (davalarını basında ya da bir kongrede açıklayarak) çürütmeyi asla başaramayacaklarını kavrayarak, partiyi parçalamaya çabaladı, parti çalışmalarına zarar verdi, o çalışmaları başıboşluğa sürükledi. Partiyi ikna edemeyeceklerini anladıkları için, partiyi başıboşluğa sürükleyerek, parti çalışmalarını destekleyerek amaçlarına varmaya çalıştılar. (Kongredeki hatalarıyla) çanağı çatlatmaya neden olmakla suçlandılar; bu suçlamaya, çanağı tümenden parçalamak için ellerinden gelen her çabayı göstererek yanıt verdiler.

Düşünceleri öylesine çarpıklaştı ki, boykot ve çalışmayı reddetmek, savaşımın “dürüst yöntemleri” ilân edildi. Şimdi Martov yoldaş bu nazik nokta çevresinde kıvrır kıvrır kıvrıyor. Yoldaş Martov öylesi bir “ilke adamı”dır

ki, azınlık tarafından uygulanıldığı zaman boykotu savunur, ama kendi tarafı çoğunluk haline gelip de boykot onu tehdit ettiği zaman, ondan yakınır.

Sosyal-demokrat bir işçi partisinde dürüst savaşım yöntemlerinin ne olduğu konusunda olduğu gibi, bunun da bir yaygaracılık mı yoksa bir “ilke farklılığı” mı olduğuna, daha derinlemesine girmek gerektiğini sanmıyorum.

“Üyeliğe çağırılma” kavgasını başlatan yoldaşlardan bir açıklama alabilmek için (4 ve 6 Ekim tarihlerinde) yaptığımız başarısız girişimlerden sonra, merkez kurulları için, o yoldaşların, savaşımın dürüst yöntemlerine bağlı kalacakları şeklindeki sözlü güvencelerinin nasıl bir sonuç vereceğini bekleyip görmekten başka yapılacak bir şey kalmamıştı. 10 Ekimde Merkez Yönetim Kurulu, Birliğe (bkz: Birlik tutanakları, s. 3-5) bir genelge yolladı ve Birlik için bir tüzük hazırlamaya giriştiğini bildirerek, Birlik üyelerinden, yardım etmelerini istedi. O tarihte Birlik yöneticileri (bir oya karşılık iki oyla; ibid., s. 20) Birlik kongresi yapılmamasına karar vermişlerdi. Bu genelgeye azınlık yandaşlarının verdiği yanıtlar, kongre kararlarına bağlı kalınacağı ve boyun eğileceği yolundaki ünlü sözün, laftan öteye geçmediğini, ayrıca gerçekte merkez kurullarından gelen işbirliği çağrısına, safsata ve anarşist laf cambazlığıyla dolup taşan kaçamaklı özürlerle karşılık vermek suretiyle, azınlığın parti merkez kurullarına itaat etmemeye kesinlikle karar vermiş olduğunu derhal gösterdi. Birlik yöneticilerinden Deutsch’un ünlü açık mektubuna verdiğimiz yanıtta (Birlik tutanakları, s. 10) Plehanov, ben ve çoğunluğun öteki yandaşları, “Birliğin resmi bir yetkilisinin, bir parti kurulunun örgütlenme çalışmalarını desteklemek ve öteki yoldaşları da aynı biçimde, disiplini bozmaya, tüzüğe karşı durmaya çağırarak suretiyle parti disiplinini aşırı ölçüde ihlal etmesini” şiddetle protesto ettik. “‘Merkez Yönetim Kurulunun çağrısına uyararak böyle bir çalışmaya katılmakta kendimi serbest hissetmiyorum’ ya da ‘yoldaşlar, onların [Merkez Yönetim Kurulu] Birlik için yeni bir tüzük hazırlamasına izin vermemeliyiz’, vb. türünden sözler”, dedik, “parti, örgüt ve parti disiplini gibi sözlerin anlamını birazcık olsun kavrayan herkeste yalnızca nefret uyandıran türde kışkırtma yöntemleridir. Bu yöntemler, yeni kurulmuş bir parti kurumuna karşı kullanıldığı için daha da utanç vericidir ve bu yüzden de, kuşku yok ki, partili yoldaşlar arasında o kuruma karşı güveni kındaklama çabasıdır. Üstelik bu yöntemler, Birlik yönetiminin bir üyesinin mührüyle ve Merkez Yönetim Kurulunun arkasında uygulanmaktadır.” (Birlik tutanakları, s. 17.)

Bu koşullar altında Birlik kongresi, dalaşmadan başka bir şey vaat etmiyordu.

Ta başından bu yana yoldaş Martov, “kişilerle uğraşma” şeklindeki kongre taktiklerini sürdürdü; bu kez özel konuşmaları çarpıtarak yoldaş Plehanov’la uğraşıyordu. Yoldaş Plehanov protesto etti, yoldaş Martov da solumsuzluğun ya da öfkenin ürünü olan suçlamalarını geri

almak zorunda kaldı (Birlik tutanakları, s. 39 ve 134).

Raporun sunulması zamanı geldi. Ben, parti kongresinde Birliğin temsilcisiydim. Raporumun özetine şöyle bir değinivermek (s. 43 ve sonrası)⁹ daha ayrıntılı olarak bu broşürün içeriğini oluşturan kongre oylamalarının ana çizgileriyle bir tahlilini yaptığımı okurlara gösterecektir. Raporumun ana özelliği, Martov ve hempasının, kendi hatalarından ötürü partinin oportünist kanadında yer aldıklarını kanıtlayışıydı. Gerçi bu rapor, çoğunluğu amansız karşıtlarımızdan oluşan bir topluluğa sunulmuştu ama o kişiler, bu raporda, parti içindeki savaşımın ve tartışmanın dürüst yöntemlerinden ayrılan hiç bir şey bulamadılar.

Bunun tersine Martov'un raporu, benim olaylara bakışımın belli bazı noktalarındaki ufak-tefek "düzeltmeler" dışında (bu düzeltmelerin yanlışlığını yukarda göstermiş-tik) bozuk sınırların ürünü olmaktan başka bir şey değildi.

Çoğunluğun, bu ortam içinde savaşı sürdürmeyi reddetmesinde şaşılacak bir şey olmasa gerek. Yoldaş Plehanov "sahne"yi protesto etti (tutanaklar, s. 68) bu, gerçekte olağan bir "sahne"ydi! ve raporun özü hakkında daha önceden hazırlamış olduğu itirazları ortaya koymasızın kongreden çekildi. Çoğunluğun hemen hemen bütün öteki yandaşları da yoldaş Martov'un "bayağı davranışı-na" karşı yazılı bir protestoda bulunduktan sonra (Birlik tutanakları, s. 75) kongreden çekildiler.

Azınlığın kullandığı savaşım yöntemlerini herkes iyice anlamıştı. Biz azınlığı kongrede siyasal bir hata işlemekle, oportünizme kaymakla, bundcular, Akimov'lar Bruker'ler, Egorov'lar ve Mahov'larla bir koalisyon kurmuş olmakla suçlamıştık. Azınlık kongrede yenik düşmüştü. Şimdi azınlık sayısız türden çıkışların, atılımların, saldırıların, vb. tümünü kucaklayan iki savaşım yöntemi "geliştirmişlerdi".

Birinci yöntem partinin bütün eylemlerini bozmak, çalışmalara zarar vermek, "herhangi bir gerekçe göstermeksizin" her şeyi kösteklemek.

İkinci yöntem "hır" çıkarmak, vb.. vb..¹⁰ Bu "ikinci savaşım yöntemi", görüşülmesine "çoğunluğun" doğal ki katılmadığı, Birliğin ünlü "ilke" kararlarında da açıkça görülmektedir. Yoldaş Martov'un Sıkıyönetim'inde yeniden yayınladığı bu kararları inceleyelim.

Trotski, Fomin, Deutsch yoldaşlarla daha başkalarının imzaladığı birinci karar, parti kongresinin "çoğunluğun"na yöneltilmiş iki tezi içeriyor: 1) "Kongrede, esas itibarıyla İskra'nın daha önceki siyasetiyle çatışan eğilimlerin açığa vurulmasından ötürü, Merkez Yönetim Kurulunun otoritesini ve bağımsızlığını güven altına alacak esaslara parti tüzüğünde yer vermeye yeterince dikkat gösterilmemiş olmasını, Birlik, derin bir esefle karşıladığını belirtir." (Birlik tutanakları, s. 83.)

Daha önce de gördüğümüz gibi, bu "ilke" tezleri Akimov lafazanlığından başka bir şey değildir; bu lafazanlığın oportünist niteliğini parti kongresinde yoldaş

Popov bile ortaya koymuştur. Gerçekte, Merkez Yönetim Kurulunun otoritesini ve bağımsızlığını "çoğunluğun" güven altına almayı amaçlamadığı savı dedikodudan başka bir şey değildir. Plehanov'la benim yazı kurulunda bulunduğumuz sıralarda, konseyde, merkez yayın organının Merkez Yönetim Kurulu üzerinde herhangi bir egemenliği olmadığını, ama martovcular yazı kuruluna katıldıktan sonra, merkez yayın organının, konseyde, Merkez Yönetim Kuruluna karşı egemenliği güven altına aldığını anmak yeter de artar. Biz yazı kurulundayken, konseyde, yurtdışında oturan yazarlar üzerinde, Rusya'daki partililer egemendi; yönetimi martovcular ele aldıktan sonra durum tersine döndü. Biz yazı kurulundayken konsey, bir kez olsun, pratik sorunlara müdahale girişiminde bulunmadı; okurların yakın bir gelecekte öğreneceği üzere oybirliğiyle üye çağırma işleminden bu yana bu tür müdahaleler başladı. İncelemekte olduğumuz kararın ikinci tezi şudur: "...Partinin resmi merkez organlarını kurarken, kongre, gerçekte var olan merkez organlarının sürekliliğini sağlama gereğini görmezlikten gelmiştir..."

Bu tezin özü, merkez organlarının kimlerden oluşacağı sorunda gelip dayanıyor. "Azınlık", kongrede, eski merkez organlarının göreve uygun düşmediklerini gösterdikleri ve birçok hata işledikleri gerçeğinden kaçınmayı yeğ tutmuştur. Ama en gülünç olanı, hazırlık komitesiyle ilgili olarak "sürekliliğe" atıfta bulunulmasıdır. Daha önce gördüğümüz gibi, hazırlık komitesinin tüm üyelerinin onaylanmasını kongrede hiç kimse ima bile etmemiştir. Martov, kongrede, hazırlık komitesinden üç kişiyi kapsayan bir listenin kendisini aşağılatmak demek olduğunu çılgınlar gibi dövünerek öne sürmüştür. Kongrede "azınlığın" önerdiği kesin liste hazırlık komitesinden bir kişiyi (Popov, Glebov ya da Fomin ve Trotski), buna karşılık "çoğunluğun" listesi hazırlık komitesinden iki kişiyi (Travinski, Vasilyev ve Glebov) içermekteydi. Soruyoruz, "sürekliliğe" yapılan bu atıf, gerçekten bir "ilke ayrılığı" sayılabilir mi?

Eski yazı kurulunun, yoldaş Akselrod'un önderliğindeki dört üyesi tarafından imzalanan bir başka karara geçelim. "Çoğunluğa" yöneltilen, sonradan da basında birçok kez yinelenen belli-başlı suçlamaları bu kararda görüyoruz. Bu suçlamalar en iyi şekilde, yazı kurulu çevresinin üyeleri tarafından ifade edildiği biçimde incelenebilir. Suçlamalar, "partinin otokratik ve bürokratik yönetimi sistemi"ne, "gerçekten sosyal-demokratik bir merkeziyetçilik"ten farklı olarak, "bürokratik merkeziyetçiliğe" yöneltilmiştir. Karar, bürokratik merkeziyetçiliği şöyle tanımlamaktadır: bürokratik merkeziyetçilik "ön plana, iç birliği değil, salt mekanik yollardan, bireysel girişimin ve toplumsal eylemin sistemli olarak bastırılmasıyla sağlanan ve sürdürülen dışsal birliği, biçimsel birliği koyar"; bu nedenle de "toplumun bütünleyici parçalarını organik olarak bir araya getirme gücünde değildir".

Yoldaş Akselrod ve hempasının burada hangi “toplum”dan söz ettiğini, yalnızca tanı bilir. Anlaşılan, yoldaş Akselrod, arzulanen hükümet reformları konusunda bir Zemstvo söylevi mi yazıyordu, yoksa “azınlığın” yakınlarını mı sayıp döküyordu, burasını kendisi de pek bilememektedir. Tatmin olmamış “yazı kurulu üyelerinin” yaygarasını ettikleri, parti içindeki “otokrasi”nin burada ne yeri var? Otokrasi, bir bireyin en yüksek, denetimsiz, seçimsiz, sorumluluktan uzak yönetimi demektir. “Azınlığın” yazılarından çok iyi bildiğimiz üzere, otokrat sözcüğüyle kastettikleri benim, başkası değil. Söz konusu karar hazırlandığı ve kabul edildiği zaman, ben Plehanov’la birlikte merkez yayın organındaydım. Demek ki, yoldaş Akselrod ve hempası, Plehanov’un ve Merkez Yönetim Kurulundaki öteki üyelerin, partiyi, işin gerekleri hakkındaki düşünceleri doğrultusunda değil, otokrat Lenin’in arzusu doğrultusunda “yönettikleri” inancında olduklarını ifade ediyorlardı. Bu otokratik yönetim suçlaması, zorunlu olarak ve ister-istemez, yönetici organın, otokrat dışındaki bütün üyelerinin, bir kişinin elinde basit bir alet olduklarını, bir başkasının arzularının basit piyonları ve aracı olduklarını söylemek demektir. Bir kez daha soruyoruz, pek saygı değer yoldaş Akselrod için “ilke ayrılığı” bu mudur?

Dahası var, kararların kesin olarak geçerli saydıkları parti kongresinden henüz dönen “parti üyeleri”miz, burada hangi dış, biçimsel birlikten, söz ediyorlar? Dayanıklı bir temel üzerinde örgütlenmiş bir partide, birlik sağlamanın, parti kongresinden başka bir yöntemini biliyorlar mı? Eğer biliyorlarsa, ikinci kongreyi artık geçerli saymadıklarını açıkça ilân etme yürekliğini neden göstermiyorlar? Güya örgütlenmiş bir partide birlik sağlama konusundaki yeni fikirlerini ve yeni yöntemlerini bize söylemeyi neden denemiyorlar?

Dahası var, partinin merkez yayın organı, görüş ayrılıklarını ortaya koymalarını salık verdiği halde, bunu yapmak yerine, “üyeliğe çağırılma” pazarlığıyla uğraşan bizim bireyci aydınlarımız hangi “bireysel girişime baskı”dan söz ediyorlar? Genel olarak, Plehanov ve ben ya da Merkez Yönetim Kurulu, bizimle birlikte herhangi bir “eylem”e girmeyi reddeden kişilerin bağımsız eylemlerini ya da girişimlerini nasıl olur da bastırabiliriz? Bir insan, katılmayı reddettiği bir kurulda, nasıl olur da “baskı altında tutulabilir”? Seçilmemiş yazı kurulu üyeleri, “yönetilmeyi” reddettikleri halde, nasıl olur da bir “yönetim sistemi”nden yakınabilirler? Biz, yoldaşlarımızı yönetmekte herhangi bir hata işlemiş olamayız, çünkü onlar hiç bir zaman bizim yönetimimiz altında çalışmış değildirler.

Ünlü bürokrasi hakkındaki bu feryatların, merkez organlarına seçilen kişiler hakkında duyulan tatminsizlik duygusunun yalnızca bir perdesi olduğu kongrede olanca ağırbaşlılıkla verilen sözden dönüşü örtmek için kullanılan bir incir yaprağı olduğu, sanırım apaçık ortadadır. Siz

bir bürokratsınız, çünkü kongre tarafından benim arzuma uygun olarak değil, o arzuma karşın görevlendirildiniz; siz bir resmiyetçisiniz, çünkü kongrenin resmi kararlarına göre davranıyorsunuz, benim arzuma göre değil; siz büyük ölçüde mekanik bir hareket içindesiniz, çünkü benim üye çağırılma arzuma hiç dikkat etmiyor, yalnızca parti kongresindeki “mekanik” çoğunluktan söz ediyorsunuz; siz bir otokratsınız, çünkü çevrecilik anlayışlarının kongre tarafından açıkça kabul edilmeyişinden hoşlanmadıkları için kendi çevrelerinin “sürekliliği”nde daha çok direnen eski uyusuk bir takıma iktidarı teslim etmeyi reddediyorsunuz.

Bürokrasi hakkındaki bu feryatlar, belirttiğim nokta dışında, hiç bir gerçek anlam taşımamaktadır.¹¹ Bu savaş yöntemi, yalnızca, azınlığın aydın istikrarsızlığını bir kez daha kanıtlamaktadır. Merkez kurulları seçiminin başarısız bir seçim olduğuna partiyi inandırmak istiyorlardı. Bu işi nasıl ele aldılar? Plehanov ve benim tarafımdan yönetiliş biçimine karşı çıkarak İskra’yı eleştirmekle mi? Hayır, bunu yapabilecek durumda değillerdi. Kullandıkları yöntem, partinin bir bölümünün, nefret edilen merkez organlarının yönetimi altında çalışmayı reddetmesiydi. Ama dünyada hiç bir partinin hiç bir merkez organı, onun yönetimini kabul etmeyen kişileri yönetme yeteneğinde olduğunu gösteremez. Merkez organlarının yönetimini kabul etmemek partide kalmayı reddetmekle birdir; bu bir yıkma yöntemidir, inandırma yöntemi değil. Ve inandırma yerine yıkma çabası göstermeleri, onların tutarlı ilkelerden kendi fikirlerine inanç duymaktan yoksun olduklarını ortaya koymaktadır.

Bürokrasiden söz ediyorlar. Bürokrasi sözcüğü Rusçaya, yerde ve mevkide pekişme (concentration) olarak çevrilebilir. Bürokrasi, işin gereklerini, birinin kendi mesleğinin (career) çıkarlarına tabi kılması demektir; işin kendini ihmal ederek, dikkatini belli yerlerde toplamak demektir; fikirler için savaşmak yerine üyeliğe çağırılmak için kavga etmek demektir. Bu tür bir bürokrasinin parti için zararlılığı ve istenmezliği kuşkusuz doğrudur ve ben, şimdi partimizde çekişen iki taraftan hangisinin, böyle bir bürokrasiden suçlu olduğuna karar vermeyi, güven içinde, okurlara bırakabilirim... Onlar, birliğe ulaşma yöntemlerinin aşırı ölçüde mekanik olduğundan söz ediyorlar. Kuşku yok ki, aşırı ölçüde mekanik yöntemler zararlıdır; ama, parti, bazı kişilerin yeni görüşlerinin doğruluğuna inandırılmadan, hatta bu görüşler henüz partiye açıklanmadan önce o kişilerin parti organlarına yerleştirilmesinden daha mekanik bir savaşım yöntemi yeni bir eğilimin eski eğilime karşı kullandığı savaşım yöntemi düşünülüp düşünülemeyeceğini, burada da bir kez daha okurun yargısına bırakıyorum.

Ama azınlığın durup dinlenmeksizin kullandığı sloganlar, bugünkü olayda görülen “dönüş”ü başlattığına kuşku bulunmayan küçük ve özel davayla ilgili olmaksızın, belki de ilke açısından bir şeyler ifade ediyordur, belki de

özel bazı fikir gruplarını ifade ediyordur. Belki de “üyeliğe çağırılma” kavgasını bir yana bırakabilseydik, bu sloganlar, farklı bir görüş sisteminin ifadesi haline gelebilirdi.

Sorunu bir de bu açıdan inceleyelim. Ancak her şeyden önce, böyle bir incelemeyi Birlik’te ilk kez yapmayı deneyenin, azınlığın anarşizme ve oportünizme kayışına değinen Plehanov olduğunu ve (tutumunun ilkelerle ilişkili olduğunu herkes itirafa hazır olmadığı için şimdi gücenen¹²) yoldaş Martov’un da, Sıkıyönetim’inde bu olayı tümünden bilmezlikten geldiğini kayıtlara geçirelim.

Birlik kongresinde, Birliğin ya da herhangi bir yönetim kurulunun, kendisi için hazırlayacağı tüzüğün, Merkez Yönetim Kurulunun onayı olmaksızın ve hatta Merkez Yönetim Kurulu onaylamadığı zaman bile geçerli olup olmadığı genel sorusu ortaya atılmıştı. Düşünülürse, şundan daha açık bir şey olamaz: tüzük, örgütlenmenin resmi ifadesidir; bizim parti tüzüğümüzün 6’nci maddesine göre de, yönetim kurullarını kurma hakkı açıkça Merkez Yönetim Kuruluna bırakılmıştır; tüzük, bir yönetim kurulunun özerklik sınırlarını çizer ve sınırların çizilmesinde son söz, partinin yerel organına değil, merkez organına aittir. Bu, işin abecesi kadar basittir ve çokbilmiş bir edayla, “örgütlenme”nin, her zaman “tüzüğü onaylama”yı içermediğini öne sürmek çocukcadır (sanki Birliğin kendisi, resmi tüzük temelinde örgütlenmeyi, kendi arzusuyla ifade etmemiş gibi). Ama yoldaş Martov, sosyal-demokrasinin abecisini bile (umalım ki geçici olarak) unutmuştur. Onun fikrinde, tüzüğün onaylanmasını istemek, yalnızca, “daha önceki devrimci İskra merkezîyetçiliğinin yerini bürokratik merkezîyetçiliğin aldığı” göstermektedir (Birlik tutanakları, s. 95) ve onun fikrinde yoldaş Martov bunu aynı konuşmasında söylemiştir tartışılan konunun “ilke”ye ilişkin yani bu noktada yatmaktadır (Birlik tutanakları, s. 96). Bu, Martov’un, Sıkıyönetim’inde unutmayı yeğ tuttuğu bir ilkedir!

Plehanov yoldaş, Martov’u hemen yanıtlamış ve “kongrenin itibarını azaltıcı” nitelikteki bürokrasi ve hacıyatmaz, vb. gibi sözlerin kullanılmamasını rica etmiştir (Birlik tutanakları, s. 96). Bunun üzerine, bu tür ifadeleri, “ilke açısından, belli bir eğilimi niteleyen ifadeler” olarak gören Martov’la Plehanov arasında karşılıklı bir tartışma başlamıştır. O sıralarda çoğunluğu destekleyen öteki kişiler gibi Plehanov da ilkelerle değil, “üyeliğe çağırılmakla” ilgili olduklarını düşünerek bu tür ifadeleri gerçek değerleriyle almaktaydı. Ama yine de Martov’larla Deutsch’ların ısrarına uyarak (Birlik tutanakları, s. 96-97), Plehanov yoldaş, onların ilke saydıkları şeyleri, ilke açısından incelemeye koyuldu. “Eğer böyle olsaydı” dedi Plehanov (yani eğer yönetim kurulları, kendi örgütlerini biçimlendirmekte, kendi tüzüklerini yapmakta özerk olsalardı), “o zaman partiye karşı, bütüne karşı da özerk olurlardı. Bu bunden bir görüş bile değildir, tepeden tırnağa anarşist bir görüştür. Anarşistler de böyle der: bireylerin hakları sınırsızdır

derler; bu haklar birbiriyle çatışabilir derler; her birey, kendi haklarının sınırını kendisi saptar derler. Özerkliğin sınırlarını, grubun kendisi değil, onun bir parçasını oluşturduğu bütün belirlemelidir. Bund, bu ilkenin göze çarpıcı bir ihlaliydi. O yüzdendir ki, özerkliğin sınırlarını, kongre ya da kongrenin görevlendirdiği yüksek bir organ belirler. Merkez organının otoritesi, törel (ahlaki) ve aydınca bir saygınlığa dayanmalıdır. Kuşkusuz bu noktaya katılıyorum. Örgütün her temsilcisi, o örgüte ait kurumun törel saygınlığıyla ilgilenmek zorundadır. Ama bundan, saygınlık gerekliyse de otorite gerekli değildir sonucu çıkmaz. ... Otoritenin gücünü fikirlerin gücünün karşısına koymak, anarşistçe konuşmaktır, burada yeri olmamak gerekir.” (Birlik tutanakları, s. 98.) Bu önermeler, büyük ölçüde işin abecesi türündendir, temeldir, gerçekte oya konmuş olması bile tuhaf olan (tutanaklar, s. 102) ve yalnızca “kavramlar birbirine karıştırıldı” için sorun haline gelen (tutanaklar, anılan yer) belitlerdir (axioms). Ama azınlığın aydın bireyciliği, onları kaçınılmaz olarak, kongreyi baltalama isteğine ve çoğunluğa boyun eğmeyi reddetmeye sürüklemiştir; bu istek anarşistçe konuşmalardan başka hiç bir şeyle haklı gösterilemezdi. Azınlığın Plehanov’a verebileceği hiç bir yanıt bulunmayışını, yalnızca onun kullandığı oportünizm, anarşizm, vb. sözlerin aşırı ölçüde sert sözler olduğunu söyleyerek yakınmalarını belirtmek de hayli eğlendiricidir. Plehanov, “lése-majesté”¹³ ve hacıyatmaz sözcükleri yerinde görülürken, jorecilik ve anarşizm sözcüklerine neden yer olmadığı’nı sorarak, bu yakınmalarla bir güzel alay etti. Buna hiç, bir yanıt verilmedi. Esasen bu garip quid pro quo,¹⁴ Martov, Akselrod ve hempasının başına sık sık gelmiştir: yeni sloganları, açıkça sınırlılığın damgasını taşımaktadır; gerçekleri belirtmek onları gücendirir bildiğiniz gibi ilke adamıdır; ama kendilerine, parçanın bütüne boyun eğmesi gereğini ilke olarak yadsırsanız siz bir anarşistsiniz denmiş ve yine gücenmişlerdir, ifade pek kuvvetliymiş çünkü! Başka deyişle, Plehanov’a karşı bir savaş vermek isterler, ama onun ciddi bir tepki göstermemesi koşuluyla!

Yoldaş Martov ve birçok başka “Menşevik”¹⁵ beni kaç kez, pek çocukça bir tutumla şu “çelişki” “ye düşmekle suçlamışlardır: Ne Yapmalı?’dan ya da Bir Yoldaşa Mektup’tan, ideolojik etki, etkinlik savaşımı, vb. den söz eden bir bölüm alırlar ve bu bölümü, tüzüğü kullanarak etkinlik sağlama “bürokratik” yöntemiyle, otoriteye dayanma “otokratik” eğilimiyle, vb. karşıtlarlar, bunlar arasında bir karşıtlık bulmaya çalışırlar. Ne kadar da saflar! Önceleri bizim partimizin resmen örgütlenmiş bir bütün olmadığını, yalnızca ayrı gruplar toplamı olduğunu, bu nedenle de bu gruplar arasında, ideolojik etki ilişkisi dışında herhangi bir ilişkinin olanaklı olmadığını çoktan unutmuşlardır. Şimdiyse örgütlenmiş bir parti haline geldik. Bu, otoritenin kurulmasını, fikir gücünün otorite gücü haline dönüştürülmesini, daha alt düzeydeki parti kurullarının daha

üst düzeydeki kurullara bağlanmasını içerir. Böyle basit, temel şeyleri salt eski ahbapların kulağına küpe olsun diye ağza sakız yapmanın insanı rahatsız etmesinin nedeni, bunun temelindeki şeyin, seçimlerde azınlığın çoğunluğa rıza göstermeyi reddettiğinin yattığını bilmekten ötürüdür. Ama ilke açısından bakıldığında, benim çelişkiye düştüğümü böyle sonu gelmez biçimde öne sürmek, gelip anarşist lafazanlığa dayanır, başka bir şeye değil. Yeni İskra bir parti kurumunun unvanını ve haklarını kullanmaya, onlardan yararlanmaya karşı değildir, ama partinin çoğunluğuna boyun eğmek de istemez.

Eğer bürokrasi konusundaki sözler herhangi bir ilkeyi içeriyorsa, eğer parçanın bütüne boyun eğme görevinin anarşistçe yadsınması değilse, o zaman karşı karşıya olduğumuz şey, bireysel aydınların proletarya partisine karşı sorumluluğunu azaltmaya çalışan, merkez kurullarının etkinliğini zayıflatmak isteyen, partideki en az sebatlı öğelerin özerkliğini genişletmek isteyen, örgütsel ilişkileri salt platonik bir düzeye indirgemek ve yalnızca sözle kabul etmek isteyen bir oportünizm ilkesidir. Bunu parti kongresinde gördük; şimdi Birlik Kongresinde Martov ve hempasının dudaklarından dökülen “canavarca” merkeziyetçiliğe ilişkin sözlerin tam aynısını orada da Akimov’larla Lieber’ler söylemişlerdi. Martov’la Akselrod’un örgütlenme konusundaki “görüşleri”ne, bir rastlantı olarak değil, yalnızca Rusya’da değil ama tüm dünyada, bizzat o görüşlerin yapısı nedeniyle oportünizmin kılavuzluk ettiğini, yoldaş Akselrod’un yeni İskra’daki yazısını incelerken, daha sonra göreceğiz.

Dipnotlar

¹ Eğer küçük şeyler büyük şeylerle karşılaştırılabilirse.

² En aşırı.

³ Bu mektup, [13] Eylül [1903]’te [yeni tarihle] yazıldı. [Bkz: Lenin, Collected Works, Vol. 34, s. 164-166. -Ed.]. Mektubun, yalnızca bana, önümüzdeki konuyla ilişkili görünmeyen bölümlerini atladım. Eğer mektubun kendisine yazıldığı kişi, benim atladığım bölümleri önemli görürse, bu atlamaları derhal onarabilir. Bu fırsattan yararlanarak, yeri gelmişken söyleyeyim, benim karıştırlarımdan isteyen, eğer yararlı bir amaca hizmet edeceğini düşünürse, benim kendilerine yazdığım özel mektupları yayınlatabilir.

⁴ Bu kurul üyesi ayrıca, azınlıkla bir dizi özel ve toplu konuşmalar yaptı, çıkarılan akıl almaz masalları yalanladı ve o kişilerin parti görevi anlayışına seslendi.

⁵ Zarya (“Şafak”) İskra yazı kurulu üyelerinin 1901-1902’de Stuttgart’ta yayınladıkları Marksist bilimsel ve siyasi dergi. Zarya, enternasyonal revizyonizmi ve Rus revizyonizmini eleştirmiş ve Marksizmin teorik örneklerini savunmuştur. Gazete, Lenin’in şu yazılarını yayınlamıştır: “Zemstvo Zalimleri ve Liberalizmin Anıballeri”, “Tarım Sorunu ve Bay Eleştirmenler” (Tarım Sorunu ve Marx’ın Eleştirileri’nin ilk dört bölümü), “Rus Sosyal-Demokrasininin Tarım Programı”. Gazete ayrıca Plehanov’un şu yazılarını yayınlamıştır: “Eleştirmenlerimizi Eleştiri. Bölüm: I. Bay P. Struve,

Toplumsal Gelişme Marksist Teorisini Eleştirici Rolünde”, “Kant, Kant’a Karşı ya da Bay Bernstein’in Vasiyeti”.

⁶ Yoldaş Martov’a gönderilen mektup ayrıca bir broşüre atıfta bulunuyor ve şu tümceyi de içeriyordu: “Son olarak, çalışmaların selameti bakımından bir kez daha belirtiriz ki, size, partinin en yüksek organında kendi görüşlerinizi resmen ifade etmek ve savunmak için her türlü fırsatı vermek üzere, sizi merkez yayın organına yazı kuruluna üye olarak çağırmaya hala hazırız.”

⁷ Yoldaş Plehanov buna belki şunu da ekledi: “ya da kavgayı başlatanların her bir isteğini tatmin etmeniz gerekir.” Bunun neden olanaksız olduğunu göreceğiz

⁸ Martov’un o zaman yeniden basılmakta olan broşürüne ilişkin sözlerini buraya almıyorum.

⁹ Bkz: Lenin, Collected Works, Vol. 7, s. 73-83. -Ed.

¹⁰ Daha önce de belirttiğim gibi, sürgün ve göçmen topluluklarının havası içinde çok alışılmış bir şey olan yaygaracılığın en çirkin görünümünü bile aşağılık amaçlara yormak akıllıca değildi. Bu, olağan olmayan yaşam koşullarının, bozuk sınırların, vb. ortaya çıkardığı bir tür salgın hastalıktır. Bu savaşım sisteminin tam bir görüntüsünü burada vermek zorunda kalışının nedeni, yoldaş Martov’un, “Sıkı yönetimi”inde, aynı savaşım sistemine yeniden başvurmuş olmasıdır.

¹¹ Yoldaş Plehanov’un, cankurtaran üye çağırma işlemlerinin yapılmasını bitirir bitirmez, azınlığın gözünde “bürokratik merkeziyetçiliğin” yandaşı olmaktan çıktığını belirtmek yeter.

¹² Hiç bir şey, Lenin’in herhangi bir ilke ayrılığı görmeyi reddettiği ya da yadsıdığı yolunda, yeni İskra tarafından öne sürülen yakınlardan daha gülünç değildir. Eğer sizin davranışınız ilkeler üzerine biraz daha fazla kurulmuş olsaydı, oportünizme doğru kaydığınıza dair tekrar tekrar öne sürdüğüm ifadeleri, daha önceden ele alır, incelerdiniz. Eğer tutumunuz ülkelere biraz daha fazla dayanmış olsaydı, ideolojik bir savaşımı, yer için verilen bir kavgaya indirgemezdiniz. Suçlanacak biri varsa o sizsiniz, çünkü sizlere bir ilke insanı gözüyle bakılmasını olanaksız hale getirecek her şeyi siz kendi kendinize yaptınız. Örneğin yoldaş Martov’u alalım: Yoldaş Martov, Sıkıyönetim’inde Birlik Kongresinden söz ederken, anarşizm konusunda Plehanov’la çıkan tartışma için hiç bir şey söylemiyor, onun yerine, Lenin’in süper-merkez olduğunu, merkezin buyrultu çıkarması için Lenin’in yalnızca gözünü kırpmasının yettiğini, Merkez Yönetim Kurulunun, Birliğin haklarını çiğnediğini, vb. söylüyor. Hiç kuşku yok ki, Martov yoldaş, konusunu böyle seçerek, ilkelerinin ve fikirlerinin ne ölçüde derin olduğunu göstermiştir

¹³ Fransızca léser eylemi, zarar vermek anlamındadır, majesté sözcüğüyle birlikte kullanıldığı zaman krala zarar vermek anlamına gelir. Lése majesté deyiimi, eskiden kralın koyduğu düzene ve yasalara aykırı davranış anlatan bir deyimdi. Daha sonraları bu deyim anlamı daralmış, krala hakaret, yasağı çiğneme, tabuya dokunma anlamlarına gelir olmuştur. Burada kastedilen şey, Martov yandaşlarının, Lenin’i hedef almalarının krala hakaret niteliğinde görüldüğünü ileri sürmeleridir.

¹⁴ Karşılık, bedel bir şeyin yerini tutan şey.

¹⁵ Bolşevik sözcüğünün Rusça bolşinstvo (çoğunluk) sözcüğünden gelmesi gibi, Menşevik sözcüğü de menşinstvo (azınlık) sözcüğünden gelmektedir.

ELEŞTİRİ ÖZGÜRLÜĞÜ VE EYLEM BİRLİĞİ

V. İ. Lenin & J. Stalin – Örgütlenme Üzerine

Yazı Kurulu’na, RSDİP MK tarafından imzalanan aşağıdaki belge ulaştı:

“Bazı parti örgütlerinin parti kongrelerinin kararlarına eleştiri özgürlüğünün sınırı sorununu ortaya atmaları gerçeği karşısında; Merkez Komitesi Rusya proletaryasının çıkarlarının RSDİP’in taktiğinde sürekli olarak en büyük birliği gerektirdiğini ve bugün Partimizin tek tek bölümlerinin bu siyasi eylemler birliğinin her zamankinden daha çok gerekli olduğunu göz önüne alarak şu görüşleri taşımaktadır:

1) Parti basınında ve Parti toplantılarında, kişisel görüşlerini açıklamak ve farklı düşüncelerini savunmak için herkese tam özgürlük sağlanmalıdır.

2) Parti üyeleri siyasi kitle toplantılarında Parti Kongresi kararlarına zıt düşen ajitasyon yapamazlar.

3) Böylesi toplantılarda hiçbir Parti üyesi Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapamaz, ya da Parti Kongresi kararlarıyla uyuşmayan kararlar talep edemez.” (ABÇ —Lenin)

Bu kararı iyice incelediğimizde, içinde bir dizi uyumsuzluğu keşfederiz. Karar, “kitle toplantılarında” (2.Madde) “hiçbir Parti üyesi Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapamaz” derken, “Parti toplantılarında” kişisel görüş ve eleştirilere “tam özgürlük” (1.Madde) ifade etmektedir. Bunun ne anlama geldiğini bir düşünelim: parti üyeleri parti toplantılarında Parti Kongresi kararlarıyla çelişen eylemlere çağrı yapma hakkına sahiptirler; buna karşılık kitle toplantılarında kendi “kişisel görüşlerini açıklamak” için tam özgürlük “sağlanmamaktadır!”

Kararı kaleme alanlar, Parti içinde eleştiri özgürlüğü ile Parti’nin davranış birliği arasındaki ilişkiyi tamamiyle yanlış anlamışlardır. Eleştiri, Parti programının temel ilke-

leri çerçevesinde tamamen serbest olmalıdır (örneğin, Plehanov’un RSDİP II. Kongresi’nde bu konuyla ilgili konuşmasını anımsıyoruz) ve sadece Parti toplantılarında değil, kitle toplantılarında da (böyle olmalıdır —ÇN). Böylesi bir eleştiri ya da “ajitasyon” (Çünkü eleştiri ajitasyondan ayrılmaz) yasaklanamaz. Parti’nin siyasi davranışı bütünlüklü olmalıdır. Belirli eylemlerin birliğini yaralayan her türlü “çağrı”ya hem kitle toplantılarında, hem Parti toplantılarında, hem de Parti basınında izin verilmemelidir.

Merkez Komitesi açık bir şekilde eleştiri özgürlüğünü belirsiz ve çok dar, davranış birliğini ise belirsiz ve çok geniş tanımlamaktadır.

Bir örnekleyelim: Parti Kongresi Duma seçimlerine katılma kararı aldı. Seçimler tamamen somut bir eylemdir.

Seçimler sırasında (örneğin şimdi Bako) Parti üyelerinin seçime katılmama şeklindeki herhangi bir çağrısına hiçbir yerde kesinlikle izin verilmemelidir. Bu dönemde seçimlerle ilgili kararın bir “eleştiri”sine de izin verilmemelidir, çünkü bu pratikte seçim başarısına zarar verebilir. Bunun aksine, seçimlerin henüz kararlaştırılmadığı bir dönemde parti üyelerinin seçime katılma kararını eleştirilerine her yerde izin verilmelidir. Elbette, bu ilkenin pratikte uygulanması zaman zaman tartışmalara ve yanlış anlamalara yol açacaktır, ama yalnızca bu ilke temelinde bütün görüş ayrılıkları ve şüpheler, Parti için saygıdeğer bir şekilde ortadan kaldırılabilir. Merkez Komitesi’nin kararı, bunun tersine, olamaz bir durum yaratmaktadır.

Merkez Komitesi’nin kararı özü itibarıyla yanlıştır ve ayrıca Parti Tüzüğü ile çelişmektedir. Demokratik merkezîyetçilik ve yerel birimlerin özerkliği ilkesi, belli bir eylemin birliğini sarsmadığı sürece, tamamen ve her yerde eleştiri özgürlüğü ve Parti tarafından kararlaştırılan bir ey-

lemin birliğini yok eden ya da zorlaştıran hiçbir eleştiriye izin vermemek anlamına gelir.

Bu önemli sorunla ilgili olarak, Parti basınında ve Parti örgütlerinde önceden herhangi bir tartışma yapılmadan bir kararın yayınlanmasını, Merkez Komitesi'nin büyük bir hatası olarak görüyoruz; böyle bir tartışma tarafımızdan gösterilen hatalardan kaçınmak için ona yardım edebilirdi.

Bütün Parti örgütlerini şimdi Merkez Komitesi'nin kararını tartışmaya ve buna karşı tavırlarını açıkça söylemeye çağırıyoruz.

“Wolna” Nr. 22,

20 Mayıs 1906

(Lenin, Bütün Eserler, Cilt 10, s. 446-448, Almanca)

BİRLİK HAKKINDA İKİ GÖRÜŞ

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Tasfiyecilerle otzovistler insanı duygulandırıcı bir beraberlik içinde Bolşeviklere sövüp sayıyorlar, demediklerini bırakmıyorlar (tasfiyeciler Plehanov’a da saldırıyor). Suçlu Bolşeviklerdir, suçlu Bolşevik merkezdir, suçlu “Lenin’le Plehanov’un ‘bireyci’ alışkanlıklardır” (“Zorunlu Ek”, s. 15) ve onların yanı sıra “Bolşevik merkezin eski üyelerinden oluşan (Vperyod grubunun broşürüne bakınız) “sorumsuz grup”tur. Bu açıdan tasfiyecilerle otzovistler tam bir birlik halindedirler; Ortodoks Bolşevikliğe karşı kurdukları blok yadsınamaz bir gerçektir (genel kuruldaki savaşımın niteliğini birçok kez bu blok belirlemiştir. Aşağıda bu nokta üzerinde ayrıca duracağım) Her biri burjuva görüşlerine aynı ölçüde boyun eğen, her biri aynı ölçüde partiye karşıt olan bu iki aşırı eğilimin temsilcileri, parti içi siyasette, ayrıca Bolşeviklere ve merkez yayın organının “Bolşevik” olduğunun ilan edilmesine karşı savaşımında tamamen birlik içindedirler. Ama Akselrod’la Aleksinski’nin en koyu sövgüleri bile, sadece ve sadece parti birliğinin anlam ve önemini hiçbir biçimde anlayamadıklarını örtmekten başka bir yarar sağlamaz. Trotski’nin (Viyanalıların) önerisi, Akselrod’la Aleksinski’nin “esip savurmalarından” sadece dış görünüşüyle farklıdır. Çok “dikkatle” hazırlanmıştır ve “hizipler üstü” hakkaniyeti içerdiği iddiasındadır. Ama bu önerinin kastettiği şey nedir? Şu: her şeyin suçlusu “Bolşevik önderlerdir”. Bu “tarih felsefesi” ile Akselrod’un ve Aleksinski’ninki aynıdır.

Viyanalı önerisinin ilk paragrafı şöyle diyor: “... Bütün hiziplerin ve eğilimlerin temsilcileri... [genel kurulda] verdikleri kararlar, onaylanan kararları bugünkü koşullar altında, belli kişiler, gruplar ve kurumlarla işbirliği halinde uygulamayı kabul etmek suretiyle bilinçli olarak ve bile-rek sorumluluk yüklenmişlerdir.” Bu ifade, “merkez yayın organındaki çekişmelere” dokunuyor. Merkez yayın orga-

nında, genel kurulun “kararlarını uygulamaktan sorumlu olan” kim? Apaçık ortada ki merkez yayın organının çoğunluğu, yani Bolşeviklerle Polonyalılar. Genel kurulun kararlarını uygulamaya koymaktan sorumlu olanlar onlar — “belli kişilerle işbirliği yaparak”, yani goloscularla ve vperyodcularla işbirliği yaparak.

Genel kurulun ana kararı, partimizin en çok “serpilmiş” sorunlarıyla, genel kuruldan önce en çok tartışılan, genel kuruldan sonra ise en az tartışılmalı hale gelmiş olması gereken sorunlarla ilgili bölümünde ne diyor?

Proletarya üzerindeki burjuva etkisinin, bir yandan yasadışı sosyal-demokrat partiyi reddederek, onun rolünü, önemini vb. azımsayarak; öte yandan, hem yasal olanaklardan yararlanılmasını, hem Dumada sosyal-demokrat çalışmaları reddederek, her ikisinin önemini kavramayı başaramayarak kendini gösterdiğini söylüyor.

Bu kararın taşıdığı anlam nedir?

Bu karar, golosçular, yasadışı partiyi reddetmeye, onu azımsamaya özdenlikle ve bir daha geri dönmeyecek biçimde bir son versinler, bunun bir sapma olduğunu itiraf etsinler, bundan kendilerini kurtarsınlar, sapmaya düşman olan bir ruhla olumlu çalışmalar yapsınlar; vperyodcular, Duma çalışmalarını ve yasal olanakları reddetmeye özdenlikle ve bir daha geri dönmeyecek biçimde son versinler; golosçularla vperyodcuların, genel kurul kararında ayrınılırlarıyla tanımlanan “sapmaları” özdenlikle, tutarlı olarak ve bir daha geri dönmeyecek biçimde geri koymaları koşuluyla, merkez yayın organı çoğunluğu, onların “işbirliğini” kabul etsin demek mi oluyor?

Yoksa bu karar, (tasfiyeci ve otzovist sapmaların üstesinden gelmeye ilişkin) kararları, tasfiyeciliği savunmayı önceden olduğu gibi hatta daha sertçe sürdüren belli golosçularla ve otzovizmin, ultimatoculuğun vb. doğru-

luğunu eskisi gibi hatta daha sertçe iddia eden belli vper-yodcularla “işbirliği halinde” uygulamaktan merkez yayın organının çoğunluğu sorumludur mu diyor?

Trotsky’nin önerisindeki tumturaklı sözlerin ne kadar boş olduğunun görülebilmesi, bu sözlerin gerçekte nasıl, Akselrod’la şürekâsının, Aleksinski’yle şürekâsının tutumunu savunmaya hizmet ettiğinin anlaşılabilmesi için, işte bu sorunun sorulması gerekiyor.

Önerisinin daha ilk satırlarında Trotsky, uzlaşmacılığın en kötü türünü bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. Bu tırnak içindeki “uzlaşma”, belli bir siyaset çizgisini, belli bir anlayışı, parti çalışmalarının belli bir ideolojik ya da siyasal içeriğini değil, ama “belli kişileri” konu alan sektör ve dar kafalı bir uzlaşmadır.

İşte, tasfiyecilik ile otzovizm yanlılarını temizlemeyi gerektiren gerçek parti yanlısı olmakla, tasfiyecilerle otzovistlere sadakatle hizmet eden Trotsky ve şürekâsının “uzlaşmacılığı” arasındaki büyük fark buradadır. Bu uzlaşmacılık, işte bu nedenle, parti için bir musibettir; kendini parti yanlısı, hizipçilik aleyhtarı gibi görünen parlak açıklamalarla daha ustaca, daha sanatkârca ve daha belagatle örteldikçe, parti için daha büyük tehlike olmaktadır.

İşin aslında, bize partinin hedefi olarak gösterilen şey nedir?

Bize gösterilen şey, güttükleri siyasete, çalışmalarının kapsamına, tasfiyecilikle otzovizm karşısındaki tutumlarına bakmaksızın, kendileriyle “uzlaşmamız” gereken “belli kişiler, gruplar ve kurumlar” mıdır?

Yoksa bize gösterilen şey bir parti çizgisi, tüm çalışmalarımızın ideolojik ve siyasal yöneltisi ve kapsamı, tasfiyecilikle otzovizmin girişimlerini tasfiye ödevi midir? O siyaseti uygulamayan ya da kabul etmeyen “kişilerin, grupların ve kurumların” direnmesine karşı, “kişilere, gruplara ve kurumlara” aldırmaksızın bu ödevin yerine getirilmesi midir?

Herhangi bir tür parti birliğini başarmanın koşulları ve yolları konusunda iki görüşün öne sürülmesi olanaklıdır. Bu iki görüş arasındaki farkı kavramak son derece büyük bir önem taşıyor. Çünkü bizim “birlik bunalımımızın” gelişme sürecinde, bu görüşler, birbirine karışıp dolaşmıştır. Bu iki görüş arasına kesin çizgi çizmezsek yöneltimizi saptamamız olanaksızlaşır.

Birlik görüşlerinden biri, “belli kişilerin, grupların ve kurumların “uzlaşmasını” ön sıraya alabilir. O kişilerin, grupların, kurumların parti çalışmaları ve bu çalışmalarda güdülecek siyaset konusundaki görüşlerinin özdeşliği konusu arkadan gelir, ikincil bir sorundur. Kişi, görüş ayrılıkları üzerinde dilini tutmalı, bu ayrılıkların nedeni, anlamı, nesnel koşulları üzerinde konuşmamalıdır. Asıl iş kişilerle grupları “uzlaştırmaktır”. Eğer ortak bir siyaset üzerinde anlaşamazlarsa, o siyaset hepsince kabul edilebilir bir yolda yorumlanmalıdır. Yaşa ve yaşat. Bu dar kafalı bir “uzlaşma”dır, kaçınılmaz olarak sektör bir diplomasiye

yol açar. Anlaşmazlık kaynaklarını “tıkamak”, bu konular üzerinde dilini tutmak, “çekışmeleri” her ne pahasına olursa olsun “ayarlamak”, çatışan eğilimleri nötrleştirmek — işte bu tür “uzlaşmacılığın” dikkatini üzerine topladığı başlıca şey budur. Yasadışı partinin, yurtdışında bir eylem üssüne gerek duyduğu koşullarda, bu sektör diplomasi, her türlü “uzlaşma” ve “nötrleştirme” çabasında “dürüst sim-sarlar” rolünü oynayan “kişilere, gruplara ve kurumlara” kapılarını açar.

Bakın, genel kuruldaki bu tür çabalardan biri hakkında, Golos n° 19-20’de, Martov ne diyor:

“Menşevikler, pravdacılar ve bundcular merkez yayın organının kuruluş biçimine ilişkin bir öneri ileri sürdüler. Merkez yayın organı öyle bir biçimde kurulmalıydı ki, parti ideolojisinde birbirine karşıt iki eğilim ‘nötrleştirilmeliydi’, bu eğilimlerden herhangi birine kesin bir çoğunluk sağlanmamalıydı, böylece parti yayın organı, her köklü sorunda, parti görevlilerinin çoğunluğunu birleştirebilecek bir orta yol bulmaya zorlanmalıydı.”

Bilindiği gibi Menşeviklerin önerisi benimsenmedi. Merkez yayın organı için nötrleştirici niteliğiyle aday olarak ortaya çıkan Trotsky yenildi. Aynı yer için adaylığı söz konusu olan bir bundcu (Menşevikler konuşmalarında böyle bir aday önermişlerdi) oya bile konmadı.

Sözcüğün kötü anlamıyla işte bu “uzlaştırmacılar”ın oynadıkları rol budur. Viyana önerisini yazanlar bunlardır. Görüşleri, elime henüz geçen Otkliki Bunda n° 4’te, Yonov’un yazısında dile getirilmiştir. Gerçi, Martov’un yukarıya aldığım savında görüldüğü üzere Menşevikler, partide iki karşıt eğilimin varlığını kabul ediyorlar ama kendilerinin çoğunlukta olacağı bir merkez yayın organı kurulmasını önerme cesaretini göstermiş değiller. Menşevikler, kendi eğilimlerinin çoğunlukta olacağı bir merkez yayın organı kurulmasını önermeyi düşünmediler bile. Hatta merkez yayın organında herhangi bir eğilimin ağır basmasında ısrar etme girişiminde bile bulunmadılar (kendilerinden sadece tasfiyeciliği özdenlikle ve tutarlı bir biçimde yadsımaları istenen ve beklenen Menşevikler arasında, genel kurulda herhangi bir eğilimin var olmadığı pek açıktı). Menşevikler, merkez yayın organının “nötrleştirilmesini” güven altına almaya çalıştılar ve nötrleştirici olarak da, ya Trotsky’yi ya bir bundcuyu önerdiler. Bundcu ya da Trotsky çöpçatan rolünü oynayacaktı, “belli kişileri, grupları, ya da kurumları”, taraflardan birinin tasfiyeciliği yadıyıp yadsımasına bakmaksızın, “evlilik bağıyla birleştirme” çabasını gösterecekti.

Trotsky’nin ya da Yonov’un uzlaştırmacılığının “ideolojik temeli”ni işte bu çöpçatanlık anlayışı oluşturuyor. Birliğin başaramadığından yakınıp gözyaşı döktükleri zaman bu cum grano salis¹ kabul edilmelidir. Bu yakınma ve gözyaşları, çöpçatanlığın başarısız kaldığı anlamına yorulmalıdır. Trotsky’yle Yonov’un beslediği umutların “boşa gitmesi”, tasfiyecilik karşısındaki tutum-

larına bakmaksızın “belli kişiler, gruplar ya da kurumlar” arasında birlik sağlama umutlarının boşa gitmesi, sadece çöpçatanların başarısız kaldığını, çöpçatanlık görüşünün yanlışlığını, boşunalığını ve rezilliğini gösterir, ama parti birliğinin başarısızlığa uğradığını göstermez.

Bu birlik konusunda bir başka görüş daha var. Uzun bir zamandan beri, kökü derinde olan bazı nesnel koşullar, (genel kurul önüne gelen ve orada kendini ortaya koyan) “bazı kişiler gruplar ve kurumlardan tam bağımsız olarak, Rus sosyal-demokrasisinin iki eski hizbi içinde bazı değişiklikler yaratmaya başladılar ve değişiklik yaratmayı bugün de düzenli olarak sürdürüyorlar. Bu değişiklikler, birliğin — zaman zaman, “belli kişiler, gruplar ya da kurumlardan” bazılarının hoşlanmadığı ya da kavrayamadığı— ideolojik ve örgütsel temellerini yaratıyor. Bu nesnel koşulların kökleri, Rusya’da burjuvaca gelişmenin bugünkü döneminde, burjuva karşı-devrimi döneminde görülen özelliklerde ve otokrasinin, kendini, burjuva monarşisi örneğine uygun olarak yeniden biçimlendirme çabalarındadır. Bu nesnel koşullar, aynı zaman birimi içinde, işçi sınıfı hareketinin niteliğinde, sosyal-demokrat öncünün, özellikleri, türü ve kuruluşunda, bunun yanı sıra sosyal-demokrat hareketin ideolojik ve siyasal amaçlarında, birbirine ayrılmaz bağlarla bağlı bazı değişikliklere yol açıyor. Bu nedenle proletarya üzerinde burjuvazinin tasfiyeciliğe (kendini sosyal-demokrasinin parçası görmekten hoşlanan yarı-liberalizm) ve otzovizme (kendini sosyal-demokrasinin parçası görmekten hoşlanan yarı-anarşizm) yol açan etkisi, bir rastlantı, şeytanca bir tasarım, ya da bazı bireylerin aptallığı ya da yanlışlığı değildir, söz konusu nesnel koşulların işleyişinden ve bugünkü Rusya’da tüm işçi hareketinin, “temel”den ayrılması olanaksız üstyapısının kaçınılmaz sonuçlarıdır. Bu iki sapmanın sosyal-demokratik olmayan yapısının taşıdığı tehlikenin ve işçi sınıfı hareketi için zararlı oluşunun anlaşılması, değişik hiziplerin öğeleri arasında bir yaklaşıma olanak sağlıyor ve “her türlü engele karşın” parti birliğine giden yolu hazırlıyor.

Partinin bütünleşmesi bu görüş açısından ileriye doğru gerçekleşebilir. Bu ilerleme yavaş olabilir güç olabilir sağa-sola yalpalayabilir kararsızlıklar geçirebilir zaman zaman yeniden kötü yollara sapabilir, ama her ne olursa olsun bu birlik sağlanmalıdır işe bu görüş açısından bakınca birleşip bütünleşme sürecinin kesinkes “belli kişiler, gruplar ve kurumlar” arasında olması gerekmez şu ya da bu Kişiye bakmaksızın onları tabi kılarak nesnel gelişmenin gereklerini anlamayan ya da anlamak istemeyenleri reddederek o “belli” kişilere bağlı olmayan yeni kişileri ortaya çıkararak, değişiklikleri yaşama uygulayarak eski hiziplerin, eğilimlerin kanatların içinde değişiklikler ve yeni gruplaşmalar sağlayarak olması gerekir. Bu görüş açısından bakınca, birlik, ideolojik temelinden ayrılamaz, ancak ideolojik bir yaklaşma temeli üzerinde gelişebilir. Birlik, tasfiyecilik ve otzovizm gibi sapmaların ortaya çık-

ması, gelişmesi ve büyümesiyle bağlantılıdır. Bu bağlantı, şu ya da bu yazınsal çatışmada ortaya konmuş şu ya da bu polemik arasındaki rastlantı türünden bir bağlantı değildir, neden-sonuç bağlantısı türünden, içsel, birbirinden ayrılmaz bir bağlantıdır.

Dipnotlar

¹ Sözcük anlamı: bir tutam tuz ile; buradaki deyimsel anlamı: ciddiye alınmamalı. —ç.

BİRLİK VE HİZİP DİPLOMASİSİ DEYİMLERİ

V. İ. Lenin – Tasfiyecilik Üzerine

Sözü sürdürelim. Golos’un, genel kurulun sonuçları üzerindeki başyazısı, tasfiyecilik ve otzovizm sözcüklerinin karardan çıkarılması konusuna değinmemizi gerektiriyor. Bu başyazı (n° 19-20, s. 18’de) alışılmadık ve şimdiye dek eşi görülmedik bir küstahlıkla (bizim goloscularımız arasında görülen hariç) “tasfiyeci” sözcüğünün Hint kauçuğu kadar esnek olduğunu “yanlış anlamının her türlüşüne yol açtığını” (aynen), “merkez yönetim kurulunun bu nedenle, bu sözcüğü karardan çıkarmayı uygun gördüğünü” öne sürüyor.

Gerçeğin bunun tam karşısı olduğunu Golos’un yazı kurulu üyeleri de bildiğine göre, merkez yönetim kurulunun o sözcüğü çıkarma kararı hakkındaki bu açıklamasına ne ad vermeli dersiniz? Yazı kurulu üyelerinden ikisi genel kuruldaydı. Sözcüğün karardan çıkarılışının “tarihi”ni biliyorlar. Öyleyse bu yazı kurulu üyelerinin kafasındaki hesap ne Foyalarının ortaya dökülmeyeceğine mi bel bağladılar?

Kararı hazırlayan komisyonun çoğunluğu, kararda sözcüğün bırakılmasını onaylamıştı. Komisyondaki iki Menşevikken biri (Martov), sözcüğün karardan çıkarılması yönünde oy kullandı. Öteki (ki birçok kez Plehanov’dan yana eğilim göstermiştir) karşıydı. Genel kurulda bütün milliyetler (2 Polonyalı + 2 bundcu + 1 Letonyalı) ve Trotski tarafından şu önerge verildi:

“Kararda gösterildiği üzere, kendisiyle savaşılması gereken eğilime ‘tasfiyecilik’ adını vermek işin özünde arzuya uygun olabilir. Ama Menşevik yoldaşların, bu eğilime karşı savaşım vermeyi kendilerinin de gerekli gördüklerini, ancak kararda böyle bir deyim kullanılmasının, kendilerine karşı çıkarılmış, hizipçi nitelikte bir deyim olduğunu belirten açıklamalarını dikkate alarak, biz Menşevikler, partinin birliğine karşı olan gereksiz her türlü

engeli ortadan kaldırmak amacıyla, bu deyim karardan çıkarılmasını öneriyoruz.”

Böylece merkez yönetim kurulunun çoğunluğu ve onun ötesinde, hiçbir hizbe bağlı olmayan bütün öteki kişiler, tasfiyecilik sözcüğünün, işin özünde doğru olduğunu ve bu tasfiyeciliğe karşı savaşım verilmesi gerektiğini yazılı olarak belirtiyorlar. Ama Golos’un yazı kurulu, söz konusu sözcüğün, işin özüne uygun düşmediği için karardan çıkarıldığını söylüyor.

Merkez yönetim kurulunun çoğunluğu ve onun ötesinde hiçbir hizbe bağlı olmayan bütün öteki kişiler, Menşeviklerin “bu eğilime karşı savaşım verme” vaadi karşısında, onların ısrarına (daha doğrusu ultimatomuna) boyun eğerek (çünkü Menşevikler aksi halde kararın oybirliğiyle çıkmayacağını bildirmişlerdi), sözcüğün karardan çıkarılmasını kabul ettiklerini yazılı olarak belirtiyorlar, Fakat Golos’un yazı kurulu yine de şöyle yazabiliyor: Karar “sözde tasfiyecilikle savaşım sorununa apaçık bir yanıt” oldu. (tbid., s. 18)!!

Genel kurulda, “bize yönelik bir sözcük kullanmayın”, çünkü şimdiden sonra biz kendimiz bu eğilimle savaşağız diye yakarak reform sözü veriyorlar, genel kuruldan sonra, Golos’un daha ilk sayısında tasfiyecilikle savaşın “sözde” bir savaş olduğunu ilan ediyorlar.

Apaçık görülüyor ki, burada golosçuların tam ve kesin bir biçimde tasfiyeciliğe yönelmeleri olayıyla karşı karşıyayız. Genel kuruldan sonra olup bitenlere, neden sonuç bağıyla bağlı bir bütün olarak bakarsak, özellikle Naşa Zarya, Vozrojdeniye’nin dediklerine ve Mihayil gibi, Yuri gibi, Roman ve şürekâsı gibi beyefendilerin dediklerine göz atarsak, bu yönelme daha kolay anlaşılır. Bu konuya daha sonra yine değineceğiz, Trotski’nin taşıdığı görüşün başından sonuna ne kadar yapay olduğunu göstermeye

çalışacağız. Trotski her şeyin suçunu “ahlaki ve siyasal yüklenimlere uyulmamasında” görme eğilimindedir. Oysa apaçık görünüyor ki, bizim karşı karşıya bulunduğumuz şey “yüklenimlerin” bireysel olarak ya da topluca “yerine getirilmemesi” değildir, ahlaki ya da yasal bir hareket değildir, ama siyasal bir harekettir; adını koyalım: Rusya’da parti yanlısı olmayan yasalıcıları derleyip-toparlama hareketidir.

Şimdilik biz bir başka sorun üzerinde, genel kurulun tasfiyecilik sözcüğünü karardan çıkarma hareketinin anlamı ve nedenleri üzerinde duralım. Bunu, salt, Trotski, Yonov ve ortakları gibi uzlaştırmacıların yolunu şaşırmış çabalarının sonucu olarak açıklamak yanlış olur. Burada bir başka öge daha var. Genel kurul kararlarının önemlice bir bölümü, alınlığın çoğunluğa uyması şeklindeki alışlagelmiş ilke uyarınca değil, iki hizip arasında, öteki milliyetlerin uzlaştırdığı Bolşeviklerle Menşevikler arasında anlaşmaya varma ilkesi çerçevesinde onaylanmıştır. Yonov yoldaş, Otkliki buradaki şu satırlarıyla, anlaşılan bu duruma anıştırmada bulunuyor: “Şimdi resmiliğe sarılan yoldaşlar, eğer son genel kurul resmî görüşü kabul etseydi, o genel kurulun nasıl sona erecek olduğunu çok iyi biliyorlar.”

Bu tümcede Yonov yoldaş, üstü kapalı konuşuyor. Trotski gibi o da, düşüncelerini böyle ifade etmeyi çok fazla “tak-tikli”, hizip tutmaz ve özellikle parti yanlısı bir davranış olarak görüyor. İşin aslında, bu, sekter diplomatların uyguladığı yöntemin aynısıdır, partiye ve parti yanlısı olma davasına zarar vermektan başka bir işe yaramaz. Bu tür anıştırmalar bazı kişilere hiçbir şey söylemez, bazıları’nın sekter merakını kışkırtır ve daha fazla skandala, daha fazla arkadan kuyu kazmaya yol açar. Bundan ötürü Yonov’un anıştırmaları çözümlmelidir. Eğer bu sözlerle, birçok sorunda (sadece bir çoğunluk kararı değil) bir anlaşma arayan genel kurulu kastetmiyorsa, kendisini daha açık konuşmaya ve yurtdışındaki dedikoducuların kafasına bazı fikirler sokmamaya çağırırız.

Yok, eğer Yonov bu sözleriyle, genel kurulda hizipler arasındaki anlaşmaya değiniyorsa, o zaman “resmiliğe sarılan yoldaşlar eleştirmesi, uzlaştırmacı olduğunu iddia eden, gerçekte ise gizlice tasfiyecilere yardım edenlerin bir başka özelliğini daha, olanca açıklığıyla gözler önüne serer.

Genel kurulda birçok kararda oybirliği olması, hizipler arasındaki anlaşmanın ürünüdür. Bu neden gerekiyordu? Çünkü hizipler arasındaki ilişkiler, gerçekte bir bölünmeye eş nitelikteydi. Her bölünmede her zaman, kaçınılmaz olarak ortaya çıktığı üzere, tüm yapının (burada partinin) disiplini, parçanın (burada hizbin) disiplinine kurban edilmişti.

Rusya’da parti koşullarının bugün içinde bulunduğu durumda, hizipler arasında bir anlaşma sağlamaktan ötede, birliği gerçekleştirmenin başka bir yolu yoktu (bütün

hizipler mi yoksa belli başlı hizipler mi, hiziplerin bir bölümü mü yoksa tümü mü — bu ayrı). Uzlaşma gereği, yani çoğunluğun kabul etmediği, ama azınlığın istediği bazı noktalarda ödün verilmesi bundandır. Bu ödünlerden biri, tasfiyecilik sözcüğünün karardan çıkarılmasıydı. Genel kurul kararlarının uzlaşmacı niteliğinin özellikle apaçık olan belirtilerinden biri, Bolşeviklerin, kendi hiziplerine ait mal ve mülkü üçüncü kişilere koşullu olarak teslim etmeleriydi. Partinin bir kanadı, mal ve mülkünü, (uluslararası sosyal-demokrat hareketten olan) üçüncü kişilere bazı koşullara bağlı olarak teslim ediyor. O paranın merkez yönetim kuruluna mı verileceğine, yoksa hizbe geri mi döndürüleceğine bu üçüncü kişiler karar verecek. Normal, parça-bölük olmayan bir parti için olanaksız görülebilecek böyle bir sözleşmenin niteliği, Bolşeviklerin anlaşmayı hangi koşullarla kabul ettiklerini ortaya koyar. Bolşeviklerin, merkez yayın organının n° 11’de yayınlanan açıklamaları, temel ideolojik ve siyasal koşulu, açıkça şöyle belirtiyordu: “Tasfiyecilikle otzovizmi kınayan, bu eğilimlerle savaşı, parti siyasal çizgisinin vazgeçilmez bir parçası olarak kabul eden” bir kararı onaylamak. Bolşeviklerin açıklaması, bu siyasal çizgiyi tutmanın güvencelerinden birinin, merkez yayın organının kuruluş biçiminde yattığını; ayrıca Menşevikler kendi hiziplerinin yayın organını ve hizip siyasetini sürdürürlerse, bu tutumun Bolşeviklere “güvenç (mütevelli) kurulundaki paralarını geri isteme” hakkını vereceğini açıkça belirtiyor. Merkez yönetim kurulu, hizip merkezleriyle ilgili kararında, Bolşeviklerin bu açıklamasına doğrudan doğruya değinerek bu koşulları kabul etmiştir.

Şimdi soru şu: Bu koşula uyulacak mı uyulmayacak mı? Bu koşullar resmimi, değil mi? Yonov yoldaş “resmiliği” küçümseyen bir dil kullanarak, sözleşmenin temeli olan anlaşma ile (Bolşeviklerin paralarını vermeleri koşulu, merkez yönetim kurulunun hizip merkezlerine ilişkin olarak oybirliğiyle aldığı kararla onaylanan koşul) birliği korumanın temeli olan sözleşmenin resmî koşullarına uyulması arasındaki esas farkı anlamadığını ortaya koyuyor.

Merkez yönetim kurulunun, hizip merkezleri hakkında oybirliğiyle aldığı karardan sonra Yonov yoldaş, şimdi “resmiliği” küçümseyerek bir yana iterse, bu, merkez yönetim kurulunun hizip merkezleri hakkındaki kararını tümünden reddediyor demektir. Yonov yoldaşın safsatası şuna varır: Merkez yönetim kurulu kararlarının tümü, sadece önergelerin çoğunluk oyuyla onanması suretiyle değil, ama aynı zamanda, belli önemli noktalarda, çatışan taraflar arasında anlaşmaya varılması sayesinde kabul edilmiştir. Şu halde bundan böyle de bu kararlar resmen bağlayıcı değildir, azınlık anlaşma yapılmasını isteme hakkına sahiptir. Merkez yönetim kurulunun kararlarında bir uzlaşma ögesi bulunduğuna göre, anlaşma rızaya dayalı bir iş olduğu için, bu kararlar her zaman ihlal edilebilir!

Böylesi bir safsata, pek yufkaca peçelenmiş bir tasfiyecilik savunusu değil midir?

Gerçi Yonov'un safsataları, gülünç olmaktan öteye geçmiyor; ama merkez yönetim kurulunun (genel kurul) olabildiği ölçüde ödün verme çabası psikolojik ve siyasal yönden haklı ve uygundu. Menşeviklerle otzovistler, Bolşevik merkeze sert saldırılar yapmakta birleşmişlerdi. Bolşevik merkeze en haşın suçlamaları yöneltmekteydiler. Menşeviklerle otzovistler, bizi her şeyden önce ve her şeyin ötesinde partiye yabancılaştıran şey sadece ilkeler üzerindeki anlaşmazlık değil, ama Bolşevik merkezin kötülüğüdür diyorlardı.¹

Bu nokta çok önemli bizim birlik bunalımımızın, neden başka bir yolu değil de bu yolu tuttuğunu anlayacaksak, bu önemli noktanın çözümlenmesi gerekiyor. İlke olarak, tasfiyecilikle otzovizmin şampiyonluğunu yapan kimse yoktu. Ne Bolşevikler ne vperodcular, böyle bir tutum takınmaya kalkışmışlardı. Burada, Marksizm'in modern "eleştiricileri"nin ve gerçek Marksist taktikleri "eleştirenler"nin sahip oldukları özelliklerden birinin etkisi görülüyordu. Bu nokta üzerinde, yani kararsızlık, ilkesizlik, "yeni" siyasetin gizlenmesi, tasfiyecilerle otzovistlerin şaşmaz temsilcilerinin perdelenmesi üzerinde epey zaman önceki yazılarınızda (ve oportünistlere karşı yayınlanan uluslararası yazında) görüşümüzü söylemiştik. Menşevikler, biz tasfiyeci değiliz, bu bir hizipçi sözcüktür, diye haykırıyorlardı. Vperodcular da biz otzovist değiliz, bu bir hizipçi abartmadır diye yanıt veriyorlardı. Bolşevik merkeze karşı, "cürüm eylemleri" (el koymalar) suçlaması dahil, her fırsatta, binlerce suçlama yöneltildi. Amaç, siyasal ilke ayrılıklarını perdelemek, bu ayrılıkları gerilere itmekti.

Buna, Bolşeviklerin yanıtı şuydu: Pekâlâ beyefendiler, izin verin, merkez yönetim kurulu bütün suçlamalarınızı incelesin ve bu suçlamalar hakkında "yargısını ve kararını" bildirsin. Genel kurulda başka milliyetten beş sosyal-demokrat var. Herhangi bir karar, hele hele oybirliğiyle alınacaksa, onlara bağlı. Onların "yargıçlığını kabul edin, sizin (yani Menşeviklerle vperodcular) öne sürdüğünüz suçlamaları incelesinler ve Bolşevik merkeze karşı öne sürdüğünüz iddialar sonuca bağlasınlar. Bolşevikler daha da ileri gittiler. Kararlarda, Menşeviklerle vperodcuların istediği

İşte böylece partideki ve konferanstaki duruma ilişkin kararlarda olabildiği ölçüde ödün verildi, bütün "suçlamalar" incelendi ve başka milliyetten olan beş sosyal-demokratın karan temel olmak üzere Bolşevik merkeze yöneltmiş bütün iddialar karşılandı.

Parti çizgisinin, yani tasfiyeciliğe karşı çıkan çizginin muhaliflerine yalana başvurma ve soruna ilişkin ilkelerden kaçınma fırsatı bırakmamanın, onları bundan yoksun etmenin tek yolu buydu. Ve gerçekten de o fırsattan yoksun bırakıldılar.

Eğer şimdi Akselrod ve Martov'la şürekâsı "Zorunlu Ek"te ve Aleksinski'yle şürekâsı da vperodcuların risalesinde, Bolşevik merkeze karşı yeniden suçlamalar yöneltmeye, gammazlığa, hakarete, yalana ve üstü kapalı sözlerle kayarlarsa, o zaman bu beyefendiler kendi kendilerini mahkûm ederler. Genel kurulun, onların öne sürdüğü bütün suçlamaları oybirliğiyle dinlediğini, bütün hepsini kararıyla reddettiğini ve suçlamaların reddedildiğini kayda geçirdiğini, bu uyuşmaz şövalyeler olsun başkaları olsun, hiç kimse yadsıyamaz. Durum bu olduğuna göre, herkes için apaçık ortada olması gereken gerçek şudur ki, bir kez daha 7 gürültü-patırtı çıkartmaya koyulan kişiler (Akselrod, Martov, Aleksinski ve şürekâsı) skandal çıkartmak suretiyle ilke sorunlarını bir yana itmek isteyen siyasal şantajcılardan başkası değildir. Onlara sadece siyasal şantajcılar gözüyle bakacağız, ona göre davranacağız. Akselrod'u, Martov'u ve Aleksinski'yi, içine düştükleri bataklıkta, diledikleri kadar debelenmeye bırakacağız ve partinin tasfiyecilikle otzovizme karşı olan siyasetinin uygulanmasından başka hiçbir endişeye yer vermeyeceğiz.

Bolşeviklerin uzlaşmaları, ödün vermeleri ve birçok yönden yeterince zorlayıcı olmayan önermeleri onaylamaları, ilkelere dayalı açık bir sınır çizgisi çizilmesi yönünden gerekliydi. Bolşevikler, Menşeviklerle otzovistlerin bütün isteklerini karşıladılar, bunlar öteki milliyetlerin² çoğunluğunca onaylandı. Bolşevikler böylece, şantajı meslek seçenlerde, eğilimleri ne olursa olsun bütün sosyal-demokratlar ortada tek konu bıraktılar. Bu, partinin tasfiyecilikle otzovistliğe karşı olan siyasetinin uygulanması işiydi. Kabulü öteki milliyetlerden gelen sosyal-demokratlara bağlı olan) önerge, hiç kimseyi, hiçbir parti üyesini parti çalışmalarında pay sahibi olmaktan, bu siyasetin uygulanmasında görev almaktan alıkoymadı. Bu siyasetin uygulanmasına hiçbir engel, hiçbir dış önleyici kalmadı. Şimdi bu durumda eğer tayetiler, başarıları eskisinden de belirgin biçimde kaldırırlarsa bu, onların dış önleyici olarak öne sürdükleri engellerin hayalden, kör, skandal çıkancı bir kaçamaktan, sekter entrikacıların bir düzmeceinden başka bir şey olmadığını kanıtlar.

Sınır çizme ve bölünme işleminin asıl genel kuruldan sonra başlamasının nedeni budur. Bu ayrılma, salt en önemli ilke sorununda —partimizin tasfiyesi sorununda— kendini gösteriyor. Bu sınır çizme işinin genel kuruldan sonra başlamasından ötürü darbe yemişe dönen, incinen ve şaşırان "uzlaştırmacılar", şaşkınlıklarıyla sadece bir şeyi kanıtlamışlardır. O da, daha önce sekter diplomasinin büyüü altında kalmış olduktandır. Sekter bir diplomat, Martov, Martinov, Maksimov ve ikinci vperodcuyla, bazı koşullara bağlı bir anlaşma yapmanın, her türlü sınır çizimi işinin sonu demek olduğunu düşünmüş olabilir. Çünkü böyle bir diplomat için ilkeden sapma önemsiz bir iştir. Bunun tersine, temel tasfiyecilik ve otzovizm sorununa her şeyden daha fazla önem verenler ise, salt ilke temeli

üzerinde taraflar arasında sınır çiziminin, Martov'un, Maksimov'un ve şürekasının bütün isteklerini karşıladıktan sonra, örgütlenme sorununda vb., onlara olabildiği ölçüde ödün verilmesinden sonra ortaya çıkmasında şaşılması hiçbir yan görmemektedirler.

Genel kuruldan bu yana partide olan şey, parti birliğinin çökmesi değil, ama partide parti ruhuyla çalışmaya gerçekten istekli ve muktedir olanların birliğe yönelmesi ve onun yanı sıra, Bolşevik parti bloğunun, parti yanlısı Menşeviklerin, öteki milliyetlerin, hizip dışı sosyal-demokratların, kendilerini partiye düşman dönemlerden, yarı-liberallerden ve yarı-anarşistlerden temizlemeye başlamasıdır.³

Dipnotlar

¹ Yonov'un yorumuyla karşılaştırın: "Sağa doğru 'tehlikeli sapmaların, garazkâr Bolşeviklerin bir uydurması olduğu ve partinin tek düşman bulunduğu, bu düşmanın hizip egemenliği kurmuş Bolşevik merkez olduğu, konusunda genel kurulu temin etmekte, yoldaş Martov daha az ısrarlı değildi." (Bu alıntıyı kapsayan yazıda, s. 22.)azami uzlaşmayı kabul ettiler.

² Anımsayalım ki, genel kurulda oy verme hakkına sahip bulunanlar, 4 Menşevik, 4 Bolşevik, 1 vperyodcu, 1 Letonyah, 2 bundcu ye 2 Polonyalıydı. Yani Bolşevikler, Menşevikler karşısında çoğunlukta değildiler. Vperyodcular da Polonyalılarla ve Letonyalıyla bile çoğunluk olamıyordu. Karar bundculara bağlıydı. .

³ Bu arada bir noktayı daha belirtelim. Goloscularla vperyodcuların Bolşeviklere karşı oluşturdukları bloğun (jorecilerle Herve'cilerin Guesdecilere karşı kurdukları bloğun aynısı)niteliğini anlamak bakımından şu gerçeği bilmek yararlı olur sanırım. Martov''Zorunlu Ek''inde, okul komisyonu üyeliğine önem veriyor diye Plehanov'la alay ediyor.

STRATEJİK VE TAKTİK SORUNLAR

SOMUT ÖNDERLİK, DURUMUN ÖZELLİKLERİNİ DİKKATE ALMAK, LENİNİST STRATEJİ VE TAKTİĞİN EN ÖNEMLİ ÖZELLİĞİ BUDUR

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

... İşçi hareketi aslında her yerde burjuvazi üzerinde zafere giden yolda aynı tür hazırlık okulundan geçse de, bu gelişmeyi her ülkede kendine özgü bir tarzda yaşar. İleri büyük kapitalist ülkeler bu yolda, örgütlü bir siyasi akım olarak zafere hazırlanabilmek için tarihin kendisine on beş yıl süre tanıdığı Bolşevizm'e oranla çok daha büyük bir hızla ilerlemektedirler. Üçüncü Enternasyonal bir yıl gibi kısa bir süre içinde tayin edici bir zafer elde etmiştir; daha birkaç ay öncesine kadar Üçüncü Enternasyonal'e göre tartışılmaz bir üstünlüğe sahip olan, görünüşte sağlam ve güçlü ve dünya burjuvazisinin her türlü dolaylı ve dolaysız, maddi (bakanlıklar, pasaportlar, basın) ve düşünsel— desteginden yararlanan sosyal-şoven sarı İkinci Enternasyonal'i yenmiştir.

Şimdi her şey, her ülkenin komünistlerinin hem oportünizm ve 'sol' doktrinciliğe karşı mücadelenin ilkesel ana görevlerini, hem de bu mücadelenin tek tek her ülkede, o ülkenin kendine özgü ekonomisinin, siyasetinin, kültürünün, milli bileşiminin (İrlanda vb.), sömürgelerinin, dinsel yapısının vb. vb. özel niteliklerine uygun olarak yüründüğü ve kaçınılmaz olarak bürünmek zorunda olduğu somut özelliklerini bilinçli olarak hesaba katmalarına bağlıdır. Her yerde İkinci Enternasyonal'e duyulan hoşnutsuzluk hissedilir bir şekilde büyümekte ve yayılmaktadır; bu, hem İkinci Enternasyonal'in oportünistliği yüzünden, hem de onun, Dünya Sovyetler Cumhuriyeti uğruna mücadelesinde devrimci proletaryanın uluslararası taktiğini yönetme yeteneğine sahip gerçekten merkezi, gerçekten yönetici bir merkez kurmada gösterdiği yeteneksizlik ve başarısızlık yüzündendir. Böyle bir yönetici merkezin hiçbir şekilde mücadele kurallarını basmakalıp bir şekilde tespit edemeyeceği, mekanik bir şekilde dengeleyemeyeceği ve özdeşleştiremeyeceğini bilmek gerekir. Halklar

ve ülkeler arasında ulus ve devlet bakımından farklılıklar olduğu sürece —ki bu farklılıklar, hatta bütün dünyada proletarya diktatörlüğünün gerçekleştirilmesinden çok çok sonra bile varlığını koruyacaktır— bütün ülkelerdeki komünist işçi hareketinin uluslararası taktik birliği, çeşitliliğin bertaraf edilmesini, ulusal farklılıkların ortadan kaldırılmasını değil (şu anda bu saçma bir hayalperestlik olurdu), tam tersine komünizmin temel ilkelerinin (Sovyet iktidarı ve proletarya diktatörlüğü), bu ilkeleri ayrıntılarda doğru bir şekilde değiştirerek ve ulusal ve ulusal devletsel özelliklere doğru bir şekilde uydurarak uygulanmasını gerektirir. Herkes için aynı olan uluslararası görevin çözülmesi; işçi hareketi içindeki oportünizm ve radikal doktrincilik üzerinde zafer; burjuvazinin devrilmesi, Sovyet Cumhuriyetinin ve proletarya diktatörlüğünün kurulması meselesinde her ülkenin uygulayacağı somut yöntemlerde özel ulusal olanı, özgül ulusal olanı araştırmak, incelemek, ortaya çıkarmak ve kavramak — içinde bulunduğumuz tarihi anda her ileri ülkenin (ve sadece ileri ülkelerin değil) esas görevi işte budur. İşçi sınıfının öncüsünü tarafımıza çekmekle, onun parlamentarizm karşısında Sovyet iktidarı saflarına, burjuva demokrasisi karşısında proletarya diktatörlüğü saflarına geçmesiyle en önemli şey —tabii ki bu her şey demek değildir, ama en önemlisidir— yapılmış oldu. Şimdi bütün gücümüzü, bütün dikkatimizi daha az önemli gözüken —ve belli ölçüde gerçekten de daha önemsiz olan— ama buna karşılık görevin pratik çözümüne pratikte daha yakın olan ikinci adımda yoğunlaştırmalıyız: Proletarya devrimine geçme ya da ona yaklaşmanın biçimini bulmak.

...Genel olarak tarih, özel olarak da devrimlerin tarihi en iyi partilerin, en ileri sınıfların en sınıf bilinçli öncü birliklerinin tahmin ettiklerinden daima içerik ola-

rak çok daha zengin, daha renkli, daha çok yönlü, daha canlı ve “kurnaz”dır. Bu anlaşılırdır da, çünkü en iyi öncü birlikler, on binlerin bilincini, arzusunu, tutkusunu, hayal gücünü dile getirir. Devrim ise bütün insan yeteneklerinin, özel bir atılım ve özel bir gerilim anında, en keskin sınıf mücadelesi tarafından harekete itilmiş onlarca milyonun bilinci, iradesi, tutkusu ve hayal gücüyle gerçekleşir. Bundan, şu son derece önemli iki pratik sonuç çıkar: Birincisi, devrimci sınıf görevini gerçekleştirmek için toplumsal faaliyetlerin istisnasız bütün biçimlerine ve yönlerine ege-men olmayı bilmelidir (buna bağlı olarak siyasi iktidarı ele geçirdikten sonra bazen büyük riskleri göze alarak, muazzam tehlikeler altında o güne kadar tamamlamadığını sona erdirmelidir); ikincisi, devrimci sınıf, gerektiğinde aniden bir biçimin yerine hızla bir diğerini koymaya hazırlıklı olmalıdır. (Lenin, Tüm Eserler, cilt XXV, “Sol” Radikalizm Bir Çocukluk Hastalığı, s. 279-281, 284-285 [1920].)

BOLŞEVİZMİN STRATEJİ VE TAKTİĞİNİN ULUSLAR ARASI ÖNEMİ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Bolşeviklerin taktiği doğrudu, tek enternasyonalist taktik oydu; çünkü bu taktik, dünya devriminden duyulan ödleğe bir korkuya, dar kafalıların ona duyduğu “inançsızlığa”, “kendi” anavatanını (kendi burjuvazisinin anavatanı) savunarak başka her şeye “boş vermek” şeklinde ortaya çıkan dar milliyetçi arzulara dayanmıyordu. Bu taktik, Avrupa’daki devrimci durumun (savaşta önce, sosyal-şovenler ve sosyal-pasifistlerin dönekliğinden önce genel olarak kabul edilen) doğru değerlendirmesine dayanıyordu. Yalnızca bu taktik enternasyonalistti, çünkü tüm ülkelerde devrimin gelişmesi, desteklenmesi, körüklenmesi için tek ülkede yapılabilecek her şeyin azamisini yapıyordu. Bu taktik muazzam bir başarıyla doğrulandı, çünkü Bolşevizm (sadece Rus Bolşeviklerin kazanımları yüzünden değil, kitlelerin her yerde gerçek devrimci bir taktiğe duyduğu derin sempati yüzünden) dünya Bolşevizmi haline gelmiştir; sosyal-şovenizm ve sosyal-pasifizmden uygulamada somut olarak farklı bir düşünce, bir teori, bir program, bir taktik sunmuştur. Bolşevizm, Scheidemann ve Kautsky’nin, Renaudel ve Longuet’in, Henderson ve MacDonald’ın eski kokuşmuş Enternasyonal’ine öldürücü darbeyi indirmiştir. şimdi bu baylar, “birlik” hayalleri içinde ve bu cesedi yeniden hayata kavuşturma çabalarında birbirlerinin ayaklarına basıp duracaklardır. Bolşevizm, hem barış çağının kazanımlarını hem de başlamış olan devrimler çağının deneyimlerini göz önüne alan Üçüncü Enternasyonal’in, gerçekten proleter ve Komünist Enternasyonal’in ideolojik ve taktik temellerini yaratmıştır.

Bolşevizm, “proletarya diktatörlüğü” düşüncesini bütün dünyada yaygınlaştırmıştır. Bu sözleri önce Latince’den Rusçaya, sonra da dünyanın bütün dillerine çevirmiş ve Sovyetler iktidarı örneğiyle, geri bir ülkenin işçilerinin ve en yoksul köylülerinin bile, en az deneyimli, en az eğitilmiş ve örgütlenmeye alışık işçilerin ve en yoksul köylü-

lerin bile en zor şartlar altında bir yıl boyunca (dünyanın bütün burjuvazisi tarafından desteklenen) sömürücülere karşı mücadele sırasında emekçilerin iktidarını ayakta tutma, dünyanın bütün eski demokrasilerinden kıyaslanmayacak derecede daha yüksek ve daha kapsamlı bir demokrasiyi yaratma ve onlarca milyon işçi ve köylünün yaratıcı çalışmasıyla sosyalizmi pratikte gerçekleştirmeye başlama yeteneğine sahip olduklarını göstermiştir.

Gerçekten de Bolşevizm, Avrupa ve Amerika’da proleter devrimini, şimdiye kadar hiçbir ülkedeki hiçbir partinin yapamadığı şekilde teşvik etmiştir. Bütün dünyanın işçileri Scheidemann ve Kautsky’nin taktiğinin onları emperyalist savaştan ve emperyalist burjuvazinin hizmetindeki ücretli köleliğinden korumadığını, bu taktiğin hiçbir ülkeye örnek olamayacağını her geçen gün daha iyi anlamalarına karşılık aynı zamanda da savaşın ve emperyalizmin dehşetinden kurtulmak için tek doğru yolu Bolşevizmin gösterdiğini, Bolşevizmin taktik örnek olarak herkes için uygun olduğunu her geçen gün daha iyi anlıyorlar.

Sadece bütün Avrupa’daki proleter devrimi değil, aynı zamanda dünya proleter devrimi herkesin gözü önünde olgunlaşıyor ve proletaryanın Rusya’da elde ettiği zafer bunu teşvik etmiş, hızlandırılmış ve desteklemiştir. Bütün bunlar, sosyalizmin tam zaferi için az mıdır? Mutlaka azdır! Tek bir ülke daha fazlasını yapamaz. Ama bu tek ülke, gene de Sovyet iktidarı sayesinde o kadar çok şey yapmıştır ki, eğer yarın dünya emperyalizmi, Alman ve İngiliz-Fransız emperyalizmi arasında bir anlaşmaya varılması yoluyla Rus Sovyet iktidarını ezse bile, kötü hallerin bu en kötüsünde bile, Bolşevik taktik, sosyalizme muazzam yararlar sağlamış ve yenilmez dünya devriminin gelişmesini teşvik etmiş olacaktır. (Lenin, Proleter Devrim ve Dönek Kautsky, Moskova-Leningrad 1935, s. 73-75 [1918].)

STRATEJİNİN PARTİ PROGRAMINA BAĞIMLILIĞI

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

1) İşçi Hareketinin İki Yanı

Siyasi strateji, tıpkı taktik gibi, işçi hareketi ile ilgilenir. Ancak bizzat işçi hareketi iki unsurdan oluşur: objektif ya da kendiliğinden unsur ve sübjektif ya da bilinçli unsur. Objektif, kendiliğinden unsur, proletaryanın bilinçli ve düzenleyici iradesinden bağımsız olarak cereyan eden süreçler grubunu oluşturur. Ülkenin ekonomik gelişimi, kapitalizmin gelişmesi, eski devlet iktidarının parçalanması, proletaryanın ve onu çevreleyen sınıfların kendiliğinden hareketleri, sınıfların çatışmaları vb. — tüm bunlar, gelişmesi proletaryanın iradesine bağlı olmayan görüngülerdir, hareketin objektif yanını oluştururlar. Stratejinin bu süreçlerle hiçbir ilgisi yoktur, çünkü bunları ne ortadan kaldırılabılır ne de değiştirebilir, sadece bunları hesaba katabilir ve bunlardan yola çıkabilir. Bu, Marksizmin teorisi ve Marksizmin programı tarafından araştırılan bir alandır.

Ancak hareketin bir de sübjektif, bilinçli yanı vardır. Hareketin sübjektif yanını, hareketin kendiliğinden süreçlerinin işçilerin düşüncelerinde yansıması oluşturur, proletaryanın belirli bir hedefe doğru bilinçli ve sistematik hareketi oluşturur. Bizi ilgilendiren, hareketin tam da bu yanındır, çünkü objektif yanın tersine, bu tamamen strateji ve taktiğin doğrudan yönlendirici etkisine tabidir. Strateji, hareketin objektif süreçleri üzerinde herhangi bir değişikliğe yol açamazken, burada, hareketin sübjektif, bilinçli yanında ise, tersine, stratejinin uygulanma alanı geniş ve çeşitlidir, çünkü strateji, hareketi hızlandırabilir veya yavaşlatabilir, stratejinin kendi üstünlük ve başarısızlıklarına bağlı olarak hareketi en kestirme yola yöneltebilir ya da onu daha zor ve daha acılı bir yola saptırabilir.

Hareketi hızlandırmak veya yavaşlatmak, kolaylaştırmak veya zorlaştırmak — işte siyasi strateji ve taktiğin alanı ve uygulama sahası bunlardır.

2) Marksizmin Teorisi ve Programı

Stratejinin kendisi, hareketin objektif süreçlerinin

araştırılmasıyla uğraşmaz. Bununla beraber o, eğer hareketi yönetirken büyük ve hayati hatalar işlemek istemiyorsa, bu süreçleri bilmek zorundadır. Hareketin objektif süreçlerinin araştırılmasıyla, her şeyden önce Marksizmin teorisi ve sonra da Marksizmin programı uğraşır. Bu nedenle strateji tamamen, Marksizmin teorisi ve programının sonuçlarına dayanmalıdır.

Gelişmesi ve ölüp gitmesi içinde kapitalizmin objektif süreçlerini araştıran Marksizmin teorisi, burjuvazinin devrilmesi ve iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesinin kaçınılmaz olduğu, kapitalizmin yerini, zorunlu olarak, sosyalizmin alacağı sonucuna varmaktadır. Proleter strateji, ancak Marksizmin teorisinin bu en önemli sonucu çalışmanın temeli yapıldığında, gerçekten Marksist olarak adlandırılabilir.

Teorinin vardığı sonuçlardan hareket eden Marksizmin programı, program maddelerinde bilimsel olarak formüle edilen proleter hareketin hedeflerini saptar. Program, ya kapitalizmin devrilmesi ve sosyalist üretimin örgütlenmesini göz önüne alarak kapitalist gelişmenin tüm dönemini hedef tutar, ya da kapitalizmin gelişmesinde sadece belirli bir aşamayı, örneğin feodal-mutlakiyetçi sistemin kalıntılarının yıkılarak kapitalizmin serbest gelişme şartlarının yaratılmasını hedef tutar. Buna uygun olarak program, biri azami, biri asgari program olmak üzere, iki kısımdan oluşabilir. Programın asgari kısmını hedef tutan bir stratejinin, onun azami kısmını hedef tutan bir stratejiden mutlaka farklı olacağı açıktır. Stratejiye ise ancak, faaliyetinde Marksizmin programında formüle edilen hareketin hedeflerini kılavuz edinirse, gerçekten Marksist denebilir. (J. V. Stalin, “Rus Komünistlerinin Stratejisi ve Taktiği Sorunu Üzerine”, Eserler, cilt 5, s. 140-142, İnter Yayınları, İst. 1990)

DEVİRİMİN ÇEŞİTLİ AŞAMALARINDA STRATEJİ ÜZERİNE STALİN YOLDAŞ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Strateji, devrimin verili aşaması temelinde, proletaryanın ana darbesinin doğrultusunu saptamak, devrimci güçlerin mevzilenişi (ana ve ikincil yedek güçler) için uygun plân hazırlamak, devrimin verili aşamasının tüm süreci boyunca bu plânın gerçekleştirilmesi için çalışmaktır.

Bizim devrimimiz bugüne değin iki aşamadan geçmiştir ve Ekim Devrimi'nden sonra üçüncü aşamaya girmiştir. Buna uygun olarak strateji de değişmiştir.

Birinci aşama. 1903'ten 1917 Şubatı'na kadar. Hedef çarlığı yıkmak ortaçağ kalıntılarını tamamıyla tasfiye etmek. Devrimin ana gücü: proletarya. En yakın yedek gücü: köylülük. Ana darbenin doğrultusu: köylülüğü kendi etkisi altına çekmeye ve çarlıkla anlaşarak devrimi tasfiye etmeye çabalayan liberal monarşist burjuvaziye tecrit etmek. Güçlerin mevzilenme plânı: işçi sınıfının köylülükle ittifakı. "Proletarya, şiddet yoluyla mutlakîyetin direnişini ezmek ve burjuvazinin yalpalayan tavrını etkisiz hale getirmek için köylülük kütlesini kendi etrafında toplayarak demokratik devrimi sonuna kadar götürmelidir." (Bkz. Lenin, 4. baskı, cilt IX, s. 81)

İkinci aşama. Mart 1917'den Ekim 1917'ye. Hedef: Rusya'da emperyalizmi devirmek ve emperyalist savaştan çıkmak. Devrimin ana gücü: proletarya. En yakın yedek gücü: yoksul köylülük. Komşu ülkelerin proletaryası, muhtemel yedek güç. Uzayan savaş ve emperyalizmin krizi, elverişli faktörler. Ana darbenin doğrultusu: emekçi köylü kitlelerini kendi etkisi altına çekmeye ve devrimi emperyalizmle anlaşarak sona erdirmeye çabalayan küçük-burjuva demokrasisini (Menşevikler, Sosyal- Devrimciler) tecrit etmek. Güçlerin mevzilenme plânı: proletaryanın yoksul köylülükle ittifakı. "Proletarya, şiddet yoluyla burjuvazinin direnişini ezmek ve köylülüğün ve küçük burjuvazinin yalpalayan tavrını etkisiz hale getirmek için

nüfusun yarı-proleter unsurları kütlesini kendi etrafında toplayarak sosyalist devrimi yapmalıdır." (Aynı yerde.)

Üçüncü aşama. Ekim Devrimi'nden sonra başlamıştır. Hedef: bir ülkede proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırmak, aynı zamanda onu tüm ülkelerde emperyalizmi yenmek için kullanmak. Devrim, bir tek ülkenin çerçevesi dışına taşar; dünya devrimi dönemi başlamıştır. Devrimin ana güçleri: bir ülkede proletarya diktatörlüğü, tüm ülkelerdeki proletaryanın devrimci hareketi. Ana yedek güçler: gelişmiş ülkelerdeki yarı-proleter ve küçük-köylü kitleler, sömürgelerdeki ve bağımlı ülkelerdeki kurtuluş hareketi. Ana darbenin doğrultusu: küçük-burjuva demokratları tecrit etmek; emperyalizmle anlaşma politikasının ana dayanağını oluşturan II. Enternasyonal partilerini tecrit etmek. Güçlerin mevzilenme plânı: proleter devrimin, sömürgelerdeki ve bağımlı ülkelerdeki kurtuluş hareketiyle ittifakı. Strateji, devrimin ana güçleri ve onların yedekleriyle uğraşır. Devrimin bir aşamadan diğerine geçmesiyle değişir, fakat verili aşamanın tüm dönemi boyunca esas olarak değişmez. (J. V. Stalin, "Leninizm'in Temelleri Üzerine", Eserler, cilt 6, s. 146-147, İnter Yayınları, İst. 1989.)

SİYASİ STRATEJİNİN ANA HATLARI

Leninizm: 7. Deftter (İnter Yayıncılık)

Stratejinin en önemli görevi, işçi sınıfı hareketinin tutması gereken ve programda formüle edilen hedeflere ulaşmak için düşmana esas darbeyi indirmenin proletarya için en yararlı olduğu temel doğrultunun saptanmasıdır. Stratejinin plânı, tayin edici darbenin, bu darbenin en kısa zamanda azami sonucu vereceği doğrultuda örgütlenmesi plânıdır.

Siyasi stratejinin ana hatları, örneğin iç savaş döneminde Denikin'e karşı savaş zamanında askeri strateji ile bir analogi yapılarak kolayca çizilebilir. Denikin'in güçlerinin Tula yakınlarında beklediği 1919 yılının sonunu herkes anımsayacaktır. O sıralar askeriye arasında, Denikin ordularına tayin edici darbenin hangi noktadan indirileceği konusunda ilginç tartışmalar oluyordu. Askeriyenin bir kesimi, esas darbenin doğrultusu olarak Çariçen-Novorosiysk hattının seçilmesini önerdi. Diğer kesimi ise, tayin edici darbenin Voronej-Rostov hattı boyunca indirilmesini, bu hattan ilerleyerek Denikin ordularını ikiye bölmeyi ve sonra da parçaların her birini ayrı ezmeyi önerdi. Birinci plânın, kuşkusuz, plânın hedef tuttuğu Novorosiysk'in alınmasıyla Denikin ordularının geri çekilme yolunu kesmek anlamında olumlu yanı vardı. Ama bu plân bir yandan dezavantajlıydı, çünkü Sovyet iktidarına düşman olan illerden (Don Bölgesi) ilerlememizi öngörüyordu ve böylece ağır kurbanlar gerektiriyordu; öte yandan tehlikeliydi, çünkü Denikin ordularına, Tula, Serpuhov üzerinden Moskova yolunu açacaktı. Esas darbe için tek doğru plân ikincisiydi, çünkü bir yandan ana grubumuzun, Sovyet iktidarına dost olan bölgelerden (Voronej vilayeti — Donetz Havzası) ilerlemesini öngörüyordu ve bu yüzden de özel kurban gerektirmiyordu; öte yandan ise Denikin kuvvetlerinin Moskova üzerine yürüyen ana grubunun operasyonlarını baltalıyordu. Askerlerin büyük

çoğunluğu, ikinci plândan yana olduklarını açıkladılar, ve böylece Denikin'e karşı savaşın sonucu belirlendi.

Başka sözlerle: Esas darbenin doğrultusunu belirlemek, tüm savaş dönemi için operasyonların karakterini önceden belirlemek demektir, yani tüm savaşın sonucunu onda dokuz önceden belirlemek demektir. Stratejinin görevi budur. Aynı şey, siyasi strateji için de söylenmelidir. Rus proletaryasının siyasi önderleri arasında, proleter hareketin temel doğrultusu sorunu üzerine ilk ciddi çatışma, yirminci yüzyılın başlarında, Rus-Japon savaşı sırasında meydana geldi. Bilindiği gibi, o zamanlar Partimizin bir kesimi (Menşevikler), proleter hareketin Çarlığa karşı mücadelesinin esas doğrultusunun proletarya ile liberal burjuvazi arasında blok kurma çizgisi olduğunu savunuyorlardı, böylece son derece önemli bir devrimci faktör olarak köylülük plândan dışalanıyor ya da hemen hemen dışalanıyordu, genel devrimci harekete önderlik etme rolü ise liberal burjuvaziye bırakılıyordu. Buna karşılık Partimizin diğer kesimi (Bolşevikler) ise, esas darbenin, proletarya ile köylülük arasında blok kurma çizgisi üzerinde gerçekleşmesi gerektiğini, genel devrimci hareketin önderi rolünün proletaryada olması, liberal burjuvazinin ise tarafsızlaştırılması gerektiğini savunuyorlardı.

Eğer Denikin'e karşı savaşla analogi içinde, yüz yılımızın ilk on yılından 1917 Şubat Devrimi'ne kadar —çarlığa ve çiftlik sahiplerine karşı işçilerin ve köylülerin mücadelesi olarak— tüm devrimci hareketimizi karşılaştıracak olursak, çarlığın ve çiftlik sahiplerinin kaderinin, birçok açıdan, şu ya da bu stratejik plânın (Menşevik ya da Bolşevik) kabul edilmesi, devrimci hareketin şu ya da bu ana doğrultusunun saptanmasına bağlı olduğu açıktır.

Nasıl Denikin'e karşı savaş sırasında, askeri strateji, darbenin ana doğrultusunu saptayarak, Denikin'in yok

edilmesine kadar tüm diğer operasyonların karakterini onda dokuz belirlediye, burada da, çarlığa karşı devrimci mücadele alanında da, siyasi stratejimiz, devrimci hareketin ana doğrultusunu Bolşevik plân doğrultusunda saptayarak, Rus-Japon savaşından 1917 Şubat Devrimi'ne kadar, çarlığa karşı tüm açık mücadele dönemi için Partimizin çalışmasının karakterini belirlemiştir.

Siyasi stratejinin görevi, her şeyden önce, Marksizmin teorisi ve programından yola çıkarak ve tüm ülkelerin işçilerinin devrimci mücadelesinin deneyimlerini hesaba katarak, verili tarihsel dönem için, verili ülkenin proleter hareketinin esas doğrultusunu doğru saptamaktır. (J. V. Stalin, “Rus Komünistlerinin Stratejisi ve Taktiği Sorunu Üzerine”, Eserler, cilt 5, s. 142-144, İnter Yayınları, İst. 1990.)

İŞÇİ SINIFININ MÜCADELE BİÇİMLERİNİN ÖĞRETİSİ OLARAK TAKTİK

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

A) Devrimin Kabarma ve Alçalması İle Bağntı İçinde Taktik Üzerine Stalin Yoldaş

Taktik, hareketin kabarma ve alçalma, devrimin yükselme ve alçalmasının nispeten kısa dönemi için proletaryanın davranış çizgisini saptamak, eski mücadele ve örgütlenme biçimlerinin ve eski şiarların yerine yenilerini geçirerek, bu biçimleri birbiriyle birleştirerek vb. bu çizginin uygulanması için mücadele etmektir. Strateji, diyelim ki, çarlığa ya da burjuvaziye karşı savaşı kazanma çarlığa ya da burjuvaziye karşı mücadeleyi sonuna kadar götürmeyi hedef edinmişse taktik daha az önemli hedefleri önüne koyar çünkü onun hedefi, bir bütün olarak savaşı kazanmak değil, devrimin verili yükselme ya da alçalma dönemindeki somut duruma uygun şu ya da bu muharebeyi şu ya da bu çarpışmayı şu ya da bu kampanyayı, şu ya da bu eylemi başarıyla gerçekleştirmektir. Taktik, stratejinin bir parçasıdır, ona bağlıdır ve ona hizmet eder.

Taktik, kabarma mı, yoksa alçalma mı olduğuna göre değişir. Devrimin birinci aşaması boyunca (1903 — Şubat 1917) stratejik plân herhangi bir değişikliğe uğramadığı halde, taktik bu süre içinde birçok kez değişti. 1903-1905 döneminde partinin taktiği saldırı taktiği idi, çünkü devrim kabarıyor, hareket yükseliyordu ve taktik bu olgudan yola çıkmak zorundaydı. Buna uygun olarak, mücadele biçimleri de devrimciydi ve devrimin kabarmasının gereklerine uygundu. Yerel siyasi grevler, siyasi gösteriler, siyasi genel grev, Duma boykotu, ayaklanma, devrimci mücadele şiarları — bu dönemde birbirini izleyen mücadele biçimleri işte bunlardı. Mücadele biçimleriyle birlikte örgüt biçimleri de değişmekteydi. Fabrika komiteleri, devrimci köylü komiteleri, grev komiteleri, işçi temsilcileri Sovyetleri, az çok açık bir şekilde faaliyet yürüten bir işçi partisi — bu dönemdeki örgüt biçimleri bunlardı.

1907-1912 döneminde Parti, geri çekilme taktiğine geçmek zorunda kaldı, çünkü o sıralar devrimci hareket geri çekiliyordu, devrim alçalıyordu ve taktik bu olguyu hesaba katmak zorundaydı. Buna uygun olarak hem mücadele biçimleri hem de örgütlenme biçimleri değişti. Duma'yı boykot yerine — Duma'ya katılma; Duma dışında açık devrimci eylemler yerine — Duma içinde eylemler ve çalışma; siyasi genel grevler yerine — kısmi iktisadi grevler, ya da basbayağı durgunluk. Partinin bu dönemde illegaliteye geçmek zorunda olduğu kendiliğinden anlaşılır; devrimci kitle örgütlerinin yerine ise kültür ve eğitim örgütleri, kooperatifler, sigorta kasaları ve diğer legal örgütler geçti.

Devrimin ikinci ve üçüncü aşamaları için de aynı şey söylenmelidir; bu aşamalar boyunca stratejik plânlar değişmeden kaldığı halde, taktik düzinelerce kez değişti. Taktik, proletaryanın mücadele ve örgüt biçimleriyle, bu biçimlerin değişmesiyle, birleşmesiyle uğraşır. Devrimin verili bir aşaması temelinde taktik, devrimin kabarma ve alçalmasına, yükselme ve geri çekilmesine göre birçok kez değişebilir. (J. V. Stalin, "Leninizm'in Temelleri Üzerine", Eserler, cilt 6, s. 148-149, İnter yayınları, İst. 1989.)

B) Stratejiye Tabi Bir Parça Olarak Taktik

Taktik, stratejinin bir parçasıdır, ona tabidir ve ona hizmet eder. Taktik, savaşın bütünüyle değil, onun tek tek parçalarıyla, mücadelelerle, çarpışmalarla ilgilenir. Strateji, savaşı kazanmayı, ya da diyelim ki, çarlığa karşı mücadeleyi sonuna kadar götürmeyi hedeflerken; taktik, her verili anda somut savaş durumuna az çok uygun düşen şu ya da bu çarpışmayı, şu ya da bu mücadeleyi kazanmayı, şu ya da bu kampanyayı, şu ya da bu eylemi başarıyla gerçekleştirmeyi hedefler.

Taktiğin en önemli görevi, verili her anda somut duruma en uygun düşen ve stratejik başarıyı en emin şekilde hazırlayan mücadele yollarını ve araçlarını, biçimlerini ve yöntemlerini saptamaktır. Bu nedenle, taktik eylemler, onların sonuçları, kendi başına, dolaysız etki bakış açısından değil, stratejinin görevleri ve olanakları bakış açısından değerlendirilmelidir.

Taktik başarıların, stratejik görevlerin gerçekleştirilmesini kolaylaştırdığı anlar vardır. Örneğin 1919'un sonunda, Denikin cephesinde askerlerimiz Orel ve Voronej'i kurtardığında, Voronej'deki süvarilerimizin ve Orel'deki piyadelerimizin başarıları, Rostov üzerine yürümek için elverişli bir durum yarattıklarında, böyle oldu. 1917 Ağustos'unda Rusya'da Petrograd ve Moskova Sovyetleri Bolşeviklerin safına geçerek, Partimizin Ekim hamlesini kolaylaştıran yeni bir siyasal durum yarattığında, böyle oldu.

Dolaysız etkileri bakımından çok parlak olan, ancak stratejik olanaklara uymayan taktik başarıların, tüm savaş için felaketli sonuçlar getiren "beklenmedik" bir durum yarattığı anlar da vardır. Örneğin 1919 sonunda, Moskova üzerine hızla ve gösterişli ilerlemesindeki kolay başarıya kapılan Denikin, cephesini Volga'dan Dinyeper'e kadar genişletip böylece ordularının mahvına yol açtığında, böyle oldu. Örneğin 1920'de Polonyalıları karşı savaş sırasında, Polonya'da ulusal etkenin gücünü küçümseyerek ve gösterişle ilerlemenin kolay başarısına kapılarak, Varşova üzerinden Avrupayı zorlamak gibi, gücümüzün üzerinde bir göreve atıldığımızda ve Polonya nüfusunun büyük çoğunluğunun Sovyet güçlerine karşı ayağa kalkmasına ve Sovyet güçlerinin Minsk ve Şitomir önlerindeki başarılarını yok eden bir durum yaratılmasına ve Batı'da Sovyet iktidarının prestij yitirmesine neden olduğumuzda da böyle oldu.

Son olarak, taktik başarıdan vazgeçilmesini, gelecek için stratejik avantajlar sağlamak üzere taktik dezavantajların ve kayıpların bilerek üstlenilmesini gerektiren anlar da vardır. Bu, savaşta sık sık olur; bir taraf, kendi birliklerinin kadrosunu kurtarmak ve üstün düşman güçlerinin darbesinden bunları sakınmak istediğinde, plânlı bir geri çekilmeye başlar ve zaman kazanmak ve gelecekteki tayin edici savaşlar için güç toplamak amacıyla, koskoca şehirleri ve bölgeleri savaşmaksızın teslim eder. Rusya'da 1918'deki Alman saldırısı sırasında, barışa susayan köylülerle ittifakı korumak, bir nefeslenme molası elde etmek, yeni bir ordu yaratmak ve böylece gelecek için stratejik avantajlar sağlamak üzere Parti, andaki dolaysız siyasal etkisi bakımından muazzam bir dezavantaj olan Brest barışını kabule zorlandığında, durum böyleydi.

Başka kelimelerle: Taktik, anlık çıkarlara tabi olmaz, dolaysız siyasal etki mülahazalarını kendine kılavuz almamalıdır, sağlam zeminden ayrılıp havada şatolar ise hiç mi hiç kurmamalıdır — taktik, stratejinin hedef ve ola-

naklarına uygun olarak inşa edilmelidir.

Taktiğin görevi, her şeyden önce, stratejinin yönergelerini kılavuz edinerek ve bütün ülkelerin işçilerinin devrimci mücadelesinin deneyimlerini göz önüne alarak, her verili anda somut savaş durumuna en uygun mücadele biçim ve yöntemlerini saptamaktır. (J. V. Stalin, "Rus Komünistlerinin Stratejisi ve Taktiği Sorunu Üzerine", Eserler, cilt 5, s. 144-146, İnter Yayınları, İst. 1990),

C) Mücadele Biçimlerinin Seçimi ve Taktik

Her Marksistin, mücadele biçimleri sorununu araştırırken koymak zorunda olduğu temel talepler nelerdir? Birinci olarak Marksizm, sosyalizmin bütün ilkel biçimlerinden, hareketi herhangi bir belirli mücadele biçimine bağlamamasıyla ayrılır. O, en çeşitli mücadele biçimlerini tanıır ve bunları "kafadan uydurmaz", bilakis devrimci sınıfların, hareketin seyri içinde kendiliğinden ortaya çıkan mücadele biçimlerini sadece genelleştirir, örgütler ve onlara bilinç unsurunu taşır. Marksizm her türlü soyut formüle, her türlü dogmatik reçeteye kesinlikle düşmandır ve hareketin gelişmesiyle, kitlelerin bilincinin artmasıyla, iktisadi ve siyasi buhranların keskinleşmesiyle birlikte sürekli olarak yeni ve çeşitli savunma ve saldırı yöntemleri ortaya çıkaran kitle mücadelesinin dikkatle incelenmesini talep eder. Bu yüzden Marksizm hiçbir zaman hiçbir mücadele biçimini reddetmez. Marksizm kendini asla yalnızca verili anda mümkün ve mevcut olan mücadele biçimleriyle sınırlamaz, aksine verili dönemde hiç kimsenin bilmediği yeni mücadele biçimlerinin verili toplumsal konjonktürün değişmesiyle ortaya çıkmasını kaçınılmaz addeder. Marksizm bu açıdan, eğer böyle ifade etmek gerekirse, kitle pratiğinden öğrenir ve kitlelere, meclis "sistemcilerinin" keşfettiği mücadele biçimlerini öğretme iddiasından uzaktır. Örneğin Kautsky sosyal devrimin biçimlerini incelerken, "gelecek buhranın bizim şimdiden göremediğimiz yeni mücadele biçimleri getireceğini biliyoruz" diyordu.

İkinci olarak Marksizm, mücadele biçimleri sorununun mutlaka tarihi olarak araştırılmasını talep eder. Bu sorunu somut tarihi durumun dışında ele almak, diyalektik materyalizmin alfabesini anlamamak demektir. Ekonomik evrimin çeşitli anlarında, çeşitli siyasi, milli-kültürel, sosyal ve diğer şartlara bağlı olarak çeşitli mücadele biçimleri ön plâna çıkar, mücadelenin ana biçimleri haline gelir; ve buna bağlı olarak ikinci dereceden mücadele biçimlerinde, tali mücadele biçimlerinde de öz değişikliklerine uğrar. Belli bir mücadele aracının uygulanmasını, gelişmesinin verili aşamasında verili hareketin somut durumunu iyice incelemeden, onaylamaya veya onaylamamaya çalışmak, Marksizmin zeminini tamamen terk etmek demektir.

Bize yol gösterecek olan işte bu iki temel teorik öğretilerdir. Marksizmin Batı Avrupa'daki tarihi bize, bu söylenenleri doğrulayan sayısız örnekler vermektedir. Şu günlerde Avrupa sosyal-demokrasisi parlamentarizmi ve

sendika hareketini esas mücadele biçimleri olarak görmektedir; eskiden ayaklanmayı tanımıştı ve Rus Kadetleri ve Besaglavzi türünden liberal burjuvaların görüşünün aksine, durum değiştiği takdirde gelecekte de tanımaya hazırdır. 1870’lerde sosyal-demokrasi, her derde deva sosyal bir ilaç olarak, burjuvaziyi siyasi olmayan yoldan derhal devirme aracı olarak genel grevi reddetmiştir — ama sosyal-demokrasi (özellikle 1905 Rus deneyiminden sonra) siyasi kitle grevini belirli şartlar altında gerekli olan bir mücadele biçimi olarak tanımıştır. Sosyal-demokrasi 1840’larda barikat savaşını tanımıştır, ama 19. yüzyılın sonunda belli şartlar yüzünden onu reddetmiştir ve bu son görüşünü düzeltmeye ve K. Kautsky’e göre yeni bir barikat taktiği ortaya çıkaran Moskova deneyiminden sonra barikat savaşını amaca uygun bir şey olarak kabul etmeye tamamen hazır olduğunu açıklamıştır. (Lenin, “Partizan Savaşı”, Tüm Eserler, cilt X , s. 113-115 [1905])

Mücadele Biçimleri

Savaş sevk ve idare yöntemleri, savaş biçimleri her zaman aynı değildir. Bunlar gelişme koşullarına uygun olarak, her şeyden önce de üretimin gelişmesine uygun olarak değişirler. Cengiz Han zamanında savaş, III. Napolyon zamanındakinden farklı sevk ve idare ediliyordu, yirminci yüzyılda da on dokuzuncu yüzyıldakinden farklıdır.

Bugünkü koşullar altında savaş sevk ve idare sanatı, savaşın bütün biçimlerinde ustalaşmak ve bu alanda bilimin bütün kazanımlarını özümlemekte bunlardan akılcıca yararlanmakta, bunları ustaca birleştirmek ya da duruma göre bunlardan birini ya da diğerini zamanında kullanmaktadır.

Siyasi alandaki mücadele biçimleri üzerine de aynı şey söylenmelidir. Siyasi mücadele biçimleri, savaş sevk ve idare biçimlerinden de çeşitlidir. Bunlar, ekonominin, toplumsal durumların ve kültürün gelişmesine, sınıfların durumuna, mücadele eden güçlerin karşılıklı ilişkisine, devlet iktidarının karakterine ve nihayet uluslararası ilişkilere vb. göre değişir. Mutlakıyetçilik koşulları altında, kısmi grevlerle ve işçi gösterileriyle birleşen illegal mücadele biçimi, “legal olanaklar” var olduğunda açık mücadele biçimi ve işçilerin siyasi kitle grevi; örneğin Duma’da parlamenter mücadele biçimi ve zaman zaman silahlı ayaklanmaya kadar varan parlamento-dışı kitle eylemi; son olarak da proletarya iktidarı ele geçirdikten ve ordu da dahil olmak üzere devletin tüm kaynak ve güçlerinden yararlanma fırsatını sağladıktan sonra, devletsel mücadele biçimleri — proletaryanın devrimci mücadelesinin pratiği tarafından ortaya çıkarılan mücadele biçimleri aşağı yukarı bunlardır.

Partinin görevi, bütün mücadele biçimlerinde ustalaşmak, bunları savaş alanında akılcıca birleştirmek ve mücadeleyi, verili durumda özellikle amaca uygun olan biçimlerde sivirtmektir.

Örgüt Biçimleri

Orduların örgütlenme biçimleri, kuvvet sınıfları ve silah cinsleri, genellikle savaş sevk ve idaresinin biçim ve yöntemlerine uydurulur. Sonuncuların değişmesiyle, birinciler de değişir. Hareketli savaşta, başarı çoğu zaman süvari birliğinin yoğun kullanımıyla belirlenir. Mevzi savaşında ise, süvarinin ya hiç rolü yoktur, ya da sadece tali bir rol oynar: ağır toplar ve uçaklar, zehirli gazlar ve tanklar her şeyi belirler.

Savaş sanatının görevi, tüm silah cinslerine sahip olmak, onları mükemmelliğe kadar geliştirmek ve onların operasyonlarını ustaca birleştirmektir.

Siyasi alandaki örgütlenme biçimleri üzerine de aynı şey söylenmelidir. Tıpkı askeri alanda olduğu gibi, burada da örgüt biçimleri, mücadele biçimlerine uydurulur. Mutlakıyet döneminde, meslekten devrimcilerin gizli örgütleri; Duma döneminde eğitim, sendika, kooperatif ve parlamento örgütleri (Duma fraksiyonu ve diğerleri); kitle eylemleri ve kitle ayaklanmaları döneminde fabrika komiteleri, köylü komiteleri, grev komiteleri, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri, Devrimci Askeri Komiteler ve bütün bu örgüt biçimlerini birleştiren güçlü bir proleter partisi; son olarak da, iktidarın işçi sınıfının elinde yoğunlaştığı dönemde, proletaryanın devlet örgütü biçimi — proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesinde belirli şartlar altında dayanabileceği ve dayanması gereken örgüt biçimleri genel olarak bunlardır.

Partinin görevi, bütün bu örgüt biçimlerinde ustalaşmak, onları mükemmelliğe kadar geliştirmek ve bu örgütlerin çalışmalarını her verili anda ustaca birleştirmektir. (J. V. Stalin, “Rus komünistlerinin Stratejisi ve Taktiği Sorunu Üzerine”, Eserler, cilt 5, s. 146-148, İnter Yayınları, İst. 1990)

STRATEJİK ÖNDERLİK ÜZERİNE STALİN YOLDAŞ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

... Devrimin yedek güçleri şunlardır:

Dolaysız: a) köylülük ve genelde ülke içindeki nüfusun ara tabakaları; b) komşu ülkelerin proletaryası; c) sömürgelerdeki ve bağımlı ülkelerdeki devrimci hareket; d) proletarya diktatörlüğünün fetihleri ve kazanımları; proletarya, güçler dengesinde üstünlüğü sağlama aldıktan sonra, ödümler yoluyla güçlü düşmandan bir dinlenme molası elde etmek için, bu yedeklerin bir kısmından geçici bir süre vazgeçebilir; ve

Dolaylı: a) proletaryanın, düşmanı zayıflatmak ve kendi yedek güçlerini kuvvetlendirmek için yararlanabileceği, ülkenin proleter olmayan sınıfları arasındaki çelişkiler ve çatışmalar; b) proleter devlete düşman olan burjuva devletler arasındaki, proletaryanın, saldırısı ya da zorunlu bir geri çekilme durumundaki manevralarında yararlanabileceği çelişkiler, çatışmalar ve savaşlar (örneğin emperyalist savaş).

Birinci kategorideki yedek güçler üzerinde uzun boylu durmanın gereği yok, çünkü bunların önemi herkesçe açıktır. Önemleri her zaman açık olmayan ikinci kategorideki yedek güçlere gelince, bunların bazen devrimin akışı için birinci derecede öneme sahip oldukları söylenmelidir. Örneğin, birinci devrim sırasında ve sonrasında küçük-burjuva demokrasisi (Sosyal- Devrimciler) ile liberal-monaşist burjuvazi (Kadetler) arasındaki, hiç şüphesiz köylülüğün burjuvazinin etkisinden çıkartılmasına yardım eden çatışmanın muazzam önemi asla yadsınamaz. Emperyalistlerin, birbirleriyle savaş içinde olduklarından dolayı, güçlerini genç Sovyet iktidarına karşı yoğunlaştırma olanaklarının olmadığı ve proletaryanın tam da bu yüzden kendi güçlerini örgütlemeyi doğrudan ele alma, kendi iktidarını sağlamlaştırma ve Kolçak ve Denikin'in yenilgilerini hazırlama olanağını elde ettiği, Ekim Devrimi sırasında başlıca emperyalist grupların birbirlerine karşı bir ölüm kalım savaşı vermeleri olgusunun muazzam önemini yadsımak için daha da az neden vardır. Emperyalist gruplar arasındaki çelişkilerin gittikçe derinleştiği ve

aralarında yeni bir savaşın kaçınılmaz hale geldiği şu sırada, bu türden yedek güçlerin proletarya için gittikçe daha büyük önem kazanacağı varsayılmalıdır.

Stratejik önderliğin görevi, gelişmesinin verili aşamasında devrimin ana hedefine ulaşmak için tüm bu yedek güçlerden doğru bir şekilde yararlanmaktır.

Yedek güçlerden doğru bir biçimde yararlanmak nasıl olur? Ana koşulları olarak aşağıdakilerin görüldüğü bazı zorunlu koşulları yerine getirmekle olur.

Birincisi: Devrimin hâlihazırda olgunlaştığı, saldırının tam islim ilerlediği, ayaklanmanın kapıyı çaldığı ve yedeklerin öncüye yaklaştırılmasının başarının tayin edici koşulu olduğu sırada, devrimin ana güçlerini tayin edici anda düşmanın en can alıcı noktasında yoğunlaştırmak. Partinin Nisan-Ekim 1917 dönemindeki stratejisi, yedek güçlerden bu şekilde bir yararlanmanın örneği olarak alınabilir. Hiç kuşkusuz, bu dönemde düşmanın can alıcı noktası savaştı. Hiç kuşku yok ki, Parti, temel sorun olarak tam da bu sorunu ortaya atarak, nüfusun en geniş kitlelerini proleter öncünün çevresinde topladı. Bu dönemde Partinin stratejisi, öncüyü mitingler ve gösteriler yoluyla sokak eylemlerinde eğitmek ve aynı zamanda cephe gerisinde Sovyetler yoluyla ve cephede asker komiteleri yoluyla yedek güçleri öncüye yaklaştırmaktı. Devrimin sonucu, yedeklerden doğru bir şekilde yararlanıldığını gösterdi.

Marx ve Engels'in ayaklanma konusundaki tanınmış önermelerini açıklarken Lenin, devrimin güçlerinden stratejik olarak yararlanmanın bu koşulları hakkında şunları söylüyor:

1- Ayaklanmayla asla oyun oynama, ama bir kez onu başlatınca, sonuna kadar gitmek zorunda olduğunu tam olarak bilmek zorundasın.

2- Tayin edici yerde ve tayin edici anda büyük bir güç üstünlüğü yoğunlaştırılmak zorundadır, çünkü aksi taktirde daha iyi eğitilmiş ve örgütlenmiş olan düşman, ayaklanmacıları yok edecektir.

3- Ayaklanma başlar başlamaz, en büyük kararlılıkla

davranmak ve her halükârda ve mutlaka saldırıya geçmek gerekir. ‘Savunma, silahlı ayaklanmanın ölümüdür.’

4- Düşmanı gafil avlamaya ve birliklerinin dağılık olduğu anı yakalamaya çalışmak gerekir.

5-Küçük de olsa günbegün (eğer bir şehir söz konusuysa, her saat de denebilir) başarı kazanmak ve bu sayede ne pahasına olursa olsun ‘moral üstünlüğü’nü korumak gerekir.” (Bkz. 4. baskı, cilt XXVI, s. 152.)

İkincisi: Tayin edici darbe anının, ayaklanmanın başlama anının seçimi öyle hesaplanmalıdır ki, bunalım doruk noktasına varmış olsun, öncünün sonuna kadar savaşılmaya hazır olması, yedek güçlerin öncüyü desteklemeye hazır olması ve düşman saflarında kargaşalığın son haddine varması verilmiş olsun.

Tayin edici muharebe, diyor Lenin, [şu koşullar yerine gelmişse —ÇN] tamamen olgunlaşmış olarak görülebilir: Eğer

“1- bize düşman tüm sınıf güçleri yeterince kargaşa içindeyse, yeterince birbirine düşmüşse, güçlerini aşan mücadele ile yeterince güçten düşmüşlerse”; eğer “2— tüm yalpalayan, istikrarsız, kararsız ara unsurlar, yani küçük-burjuvazi —burjuvaziden farklı olarak küçük-burjuva demokrasisi—, halkın gözünde yeterince teşhir olmuşsa, iflaslarıyla pratikte yeterince gözden düşmüşse”; eğer “3— proletarya içinde, burjuvaziye karşı en kararlı, en yürekli, devrimci eylemleri desteklemekten yana bir kitle ruh hali başlamışsa ve güçlü bir şekilde yükseliyorsa. Eğer durum buysa, o zaman devrim gerçekten olgunlaşmıştır, o zaman zaferimiz, eğer yukarıda sayılan koşulları doğru bir şekilde değerlendirmiş ve anı doğru bir şekilde seçmişsek, o zaman zaferimiz kesindir.” (Bkz. 4. baskı, cilt XXXI, s. 74.)

Böyle bir stratejinin örneği olarak Ekim ayaklanmasının uygulanması gösterilebilir.

Bu koşulu ihlal etmek, “tempoyu yitirme” denilen, Partinin hareketin akışının gerisinde kaldığı ya da çok ilerisinde yürüdüğü ve böylelikle yenilgi tehlikesinin ortaya çıktığı tehlikeli bir hataya götürür. Böyle bir “tempo yitirme”nin örneği olarak, ayaklanma anının nasıl seçilmemesi gerektiğine örnek olarak, Sovyetlerde hâlâ bir yalpalamanın hissedildiği, cephedeki askerlerin hâlâ yol ayrımında olduğu ve yedek güçlerin henüz öncüye yaklaştırılmamış olduğu Eylül 1917’de, bir bölüm yoldaşın Demokratik Konferans’ı tutuklayarak ayaklanmayı başlatma girişimi görülmelidir.

Üçüncüsü: Bir kez tutulan rota, hedefe giden yol üzerindeki tüm ve her türden zorluklar ve karışıklıklara rağmen şaşmadan izlenmelidir; bu, öncünün, mücadelenin ana hedefini gözden kaybetmemesi ve bu hedefe yönelen ve öncünün çevresinde toplanmaya çalışan kitlelerin yoldan sapmaması için zorunludur. Bu koşulu ihlal etmek, denizciler arasında “rotayı şaşırmak” tanımıyla bilinen muazzam bir hataya götürür. Böyle bir “rotayı şaşırmak”

örneği olarak, Partimizin Demokratik Konferans’ın hemen ertesinde, Ön Parlamento’ya katılma kararı aldığı sıradaki yanlış tavrı görülmelidir. Parti bu anda sanki Ön Parlamento’nun ülkeyi Sovyetler yolundan burjuva parlamentarizmi yoluna geçirmek için burjuvazinin bir girişimi olduğunu; Partinin böyle bir kuruma katılmasının bütün kartları karmakarışık etmek ve “Tüm İktidar Sovyetlere” şiarı altında devrimci bir mücadele veren işçileri ve köylüleri yolundan saptırmak olduğunu unutmuştu. Bu hata, Bolşeviklerin Ön Parlamento’dan çıkmalarıyla düzeltildi.

Dördüncüsü: Yedeklerle öyle manevra yapılmalıdır ki, düşmanın güçlü olduğu, geri çekilmenin kaçınılmaz olduğu, düşmanın kabul ettirmek istediği savaşı kabul etmenin apaçık dezavantajlı olduğu, verili güçler ilişkisinde geri çekilmenin, öncüyü düşmanın darbelerinden sakınmak ve yedekleri korumak için tek araç olduğu zaman, düzenli bir geri çekilmeye girişilebilsin.

“Devrimci partiler”, diyor Lenin, “eğitimlerini tamamlamalıdır. Onlar saldırmayı öğrenmişlerdir. Şimdi artık bu bilimin, daha doğru bir şekilde nasıl geri çekileneceği bilimiyle tamamlanması gerektiğini kavramalıdır. Kavramak gerekir ki —ve devrimci sınıf, kendi acı deneyimleriyle kavramayı öğrenir—, doğru bir şekilde saldırmayı ve doğru bir şekilde geri çekilmeyi öğrenmiş olmaksızın zafer kazanılamaz.” (Bkz. 4. baskı, cilt XXXI, s. 11-12, Rusça.)

Böyle bir stratejinin hedefi zaman kazanmak, düşmanı harap etmek ve daha sonra saldırıya geçmek üzere güç toplamaktır.

Brest barışının imzalanması böyle bir stratejinin örneği olarak görülebilir; [Brest barışı, —ÇN] Partiye, zaman kazanma, emperyalizmin kampındaki çatışmalardan yararlanma, düşmanın güçlerini parçalama, köylülüğü kendi yanında tutma ve Kolçak ve Denikin’e karşı saldırıyı hazırlamak için güç toplama olanağını verdi.

“Ayrı bir barış anlaşması yapmakla”, diyordu Lenin o sıralar, “kendimizi verili anda mümkün olan en yüksek derecede, birbirleriyle savaşan her iki emperyalist gruptan kurtarıyoruz, onların düşmanlıklarından ve —bize karşı bir anlaşma yapmalarını zorlaştıran— savaşlarından yararlanıyoruz, belirli bir dönem, sosyalist devrimi sürdürmek ve pekiştirmek için hareket serbestliği elde ediyoruz.” (Bkz. 4. baskı, cilt XXVI, s. 407, Rusça.)

“Şimdi en budalalar bile”, diyordu Lenin Brest barışından üç yıl sonra, “‘Brest barışı’nın bizi güçlendiren ve Uluslar arası emperyalizmin güçlerini parçalayan bir taviz olduğunu görüyor” (Bkz. 4.baskı, cilt XXXIII, s. 4, Rusça.)

Stratejik önderliğin doğruluğunu güvenceleyen ana koşullar bunlardır. (J. V. Stalin, “Leninizm’in Temelleri Üzerine”, Eserler, cilt 6, s. 149-154, İnter Yayınları, İst. 1989.)

YEDEKLERLE MANEVRA; PROLETARYANIN SINIF MÜCADELESİNDE GERİ ÇEKİLME VE SALDIRI

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Kaleyi hücumla zapt edemeyeceğini görmüş olan bir ordu, eski mevzilerini terk etmeye niyetli olmadığını, yeni mevzilere geçmeyeceğini, meseleyi çözmek için yeni yöntemlere başvurmayacağını açıklayacak olsa, böyle bir ordu hakkında şöyle denirdi: Saldırmayı öğrendiği halde belirli güç şartlar altında, bu şartlara uyarak geri çekilmesini öğrenmemiş bir kimse savaşı zaferle sonuçlandıramaz. Sürekli başarılı saldırılar ile başlamış ve bitmiş olan savaflara dünya tarihinde rastlanmamıştır veya son derece kural dışı bir durumdur. Normal savaflar için bile bu söz konusudur. Ama bütün bir sınıfın kaderini, sosyalizm mi kapitalizm mi sorusunu belirleyecek olan bir savaşta, ilk kez bu görevi çözmek zorunda kalan bir halkın bir kerede en doğru kusursuz yöntemi bulabileceğini varsaymak için akla yatkın sebepler var mı? Böyle bir varsayım için ne gibi sebepler var? Tek bir tane bile yok! Deneyim tam tersini öğretmektedir. Bizim çözmek zorunda kaldığımız görevler arasında yeniden ele almak kararını vermediğimiz tek görev yoktu. Bir yenilgiden sonra meseleyi yeniden ele almak, her şeyi baştan aşağı değiştirmek, meselenin çözümüne ne şekilde yaklaşmak gerektiğine ikna olmak, kesin doğru olmasa bile hiç değilse tatmin edici bir çözüm bulmak; biz böyle çalıştık, gelecekte de böyle çalışmak gerekir. Önümüzde uzanan perspektif karşısında saflarımızda birlik olmayacak olursa, bu, Partimizde, son derece tehlikeli olan bezginlik ruhunun yuvalanmış olduğunu gösteren üzücü bir belirti olurdu. Ve aksine, eğer biz, acı ve katı gerçeği dobra dobra söylemekten çekinmezsek, her türlü güçlükleri alt etmeyi öğreniriz, kesin olarak öğreniriz.

Kendimizi mevcut kapitalist ilişkilere göre ayarlamamız gerekiyor. Böyle bir görevden kaçınacak mıyız? Yoksa bunun komünistlere layık bir görev olmadığını mı

söyleyeceğiz? Bu, devrimci mücadeleyi kavramamak demek olurdu; bu son derece gergin, hiç bir şekilde görmezlikten gelinemeyecek keskin dönüşlerle dolu mücadelenin niteliğini kavramamak demek olurdu. (Lenin, “VII. Moskova İl Parti Konferansı’na Rapor”, Seçme Eserler, cilt IX, s. 310 [1921].)

Hem Rusya’da, hem de bütün dünyada bütün nesnel durum, ileriye atılmayı, düşmana sınırsız bir cesaret, sürat ve kararlılıkla saldırıyı gerektirdiği zaman biz de saldırdık. Ve eğer gerekirse aynı bir kere daha, hatta bir kereden de fazla yapacağız.

Biz böylece devrimimizi, dünyada şimdiye kadar görülmemiş bir düzeye yükselttik. Dünyanın hiçbir gücü, isterse o hâlâ yüzlerce milyon insana felaket, sefalet ve acı getirme gücünde olsun, devrimimizin temel kazanımlarını geri alamaz, çünkü bu kazanımlar artık “bizim” değil, dünya tarihinin kazanımlarıdır.

Ve 1921 baharında devrimin öncü birliğinin, ustalıklı ilerletmek zorunda olduğu halk yığınlarından, köylü yığınlarından tecrit olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu ortaya çıkınca kararlı bir şekilde oybirliğiyle geri çekilme kararı aldık. Ve geçtiğimiz yıl, esas olarak devrimci bir düzen içinde geri çekildik. Dünyanın bütün ileri ülkelerinde olgunlaşmakta olan proletarya devrimleri, fedakâr bir şekilde mücadele etme ve saldırı yeteneğini devrimci düzen içinde geri çekilme yeteneğiyle birleştiremezlerse görevlerini yerine getiremezler. Nasıl devrimimizin birinci döneminin tecrübesi, sonsuz cesaretle saldırı tecrübesi hiç şüphesiz bütün ülkelerin işçilerine yararlı olacaksa, mücadelemizin ikinci döneminin tecrübesi, yani geri çekilme tecrübesi de muhtemelen gelecekte hiç değilse bazı ülkelerin işçilerine aynı şekilde yarayacaktır.

Şimdi geri çekilme hareketini sona ermiş saydığımızı-

zı ilana karar verdik.

Bu siyasetimizin tüm görevlerini yeni bir tarzda ele alacağımız demektir.

Şimdi meselenin odak noktası, öncünün kendini ele alması, kendini değiştirmesi, kendi yetersiz hazırlığını ve yetersiz becerisini açıkça kabul etme görevinden kaçmamasıdır. Meselenin odak noktası, artık, kıyaslanmayacak derecede daha büyük ve daha muazzam kitleler halinde ileriye atılmaktır; köylülükle birlik olmadan yapılamayacak bu atılımda, onlara nasıl yardım edebileceğimizi, onları nasıl ilerleteceğimizi öğrendiğimizi ve daha da öğreneceğimizi eylemle, pratikle ve deneyimle ispat edeceğiz. (Lenin, “11. Parti Kongresi Kapanış Konuşması”, Seçme Eserler, cilt IX, s. 399 [1922].)

... Ele geçirilmiş mevzileri sağlamlaştırmadan yapılmış bir saldırı başarısızlığa mahkûm bir saldırdır. Örneğin, savaşta hangi saldırı başarılı olabilir? Genel bir ilerleme ile yetinilmediği, aynı zamanda ele geçirilmiş mevzileri sağlamlaştırmak, güçleri değişen durumlara uygun bir şekilde yeniden şekillendirmek, menzili daha yakına getirmek, yedekleri [cepheye —ÇN] yakınlaştırmak için gayret gösterildiği zaman. Bütün bunlar niçin gereklidir? Beklenmedik durumlara karşı kendini korumak, hiçbir saldırının muaf olmadığı gedikleri kapatarak düşmanın tamamen yok edilmesini hazırlamak için gereklidir. Polonya birliklerinin 1920 yılındaki hatası, salt askeri bakış açısından bakıldığında, bu kuralı dikkate almamaktır. Kiev üzerine hızla ilerlerken aynı hızla Varşova’ya kadar geri çekilmek zorunda kalmaları da zaten başka şeylerin yanında bununla açıklanır. Aynı şekilde, gene meselenin sadece askeri yanı göz önüne alınacak olursa, 1920 yılında Sovyet birliklerinin hatası, Varşova’ya saldırı sırasında Polonyalıların hatasını tekrarlamış olmasıdır.

Aynı şey, sınıf mücadelesi cephesindeki saldırı yasaları konusunda da söylenmelidir. Ele geçirilmiş mevziler sağlamlaştırmadan, güçler yeniden şekillendirilmeden, cephe yedeklerle güvence altına alınmadan, mevzi yakına getirilmeden vb. sınıf düşmanın tasfiyesi için başarılı bir saldırı yürütülemez.

Mesele, kalın kafalıların saldırı yasalarını anlamamalarıdır. Mesele, Partinin, bunları anlaması ve gerçekleştirmesidir.

... Onlar saldırının sınıf tabiatını anlamıyorlar. Saldırı diye yırtıyorlar. Hangi sınıfa karşı, hangi sınıfla ittifak içindeki bir saldırı? Biz, orta köylülerle ittifak içinde köydeki kapitalist unsurlara karşı saldırı yürütüyoruz, çünkü ancak böyle bir saldırı bize zafer kazandırabilir. Ama Partideki bazı bölümlerin aşırı gayretkeşliği yüzünden saldırının hedefi şaşmaya başlar ve bir ucu müttefikimize, orta köylülere yönelirse ne yapılır? Bizim belli bir sınıfla ittifak içinde belli bir sınıfa karşı bir saldırıya değil de rastgele bir saldırıya mı ihtiyacımız var? Aynı şekilde Don Kışot da yel değirmenlerine saldırırken düşmana

hücum ettiğini sanıyordu. Ama bildiğiniz gibi o, izninizle söyleyeyim, bu saldırıda kafasını duvarlara çarptı. (Stalin, “Kolektif Köylü Yoldaşlara Yanıt”, Leninizm’in Sorunları, İkinci Bölüm, s. 262-264

... Bazı yoldaşlar, sosyalizmin hücumu sırasında zorlayıcı tedbirlerin esas mesele olduğunu ve zorlayıcı tedbirler artmadığı takdirde hücumun da yapılamayacağını düşünüyorlar.

Bu, doğru mudur? Pek tabii ki yanlıştır.

Zorlayıcı tedbirler hücumun gerekli unsurudur, ama sadece yardımcı unsurudur, ana unsuru değil. İçinde bulunduğumuz şartlarda sosyalizmin hücumunun esas meselesi, sanayimizin gelişme hızının artırılmasıdır; sovhöz ve kolhozların gelişme hızını artırmaktır; köyde ve kentte kapitalist unsurların ekonomik bakımdan yerinden edilmelerinin hızını artırmaktır; kitleleri sosyalist inşa için seferber etmektir; kitleleri kapitalizme karşı seferber etmektir. İsterse yüz binlerce Kulak tutuklanabilir ve sürülebilir. Ama aynı zamanda ekonominin yeni biçimlerinin inşasını hızlandırmak, eski kapitalist biçimlerin yerine yeni ekonomi biçimlerini geçirmek, kapitalist unsurların köydeki iktisadi varlık ve gelişiminin kaynaklarını kurutmak ve tasfiye etmek için gerekli her şey yapılmazsa, Kulaklar nasıl olsa yeniden doğar ve gelişirler.

Bazıları ise, sosyalizmin saldırısının, gerekli hazırlıklara girilmeden, saldırı sırasında güçleri şekillendirmeden, ele geçirilmiş mevzileri sağlamlaştırmadan, başarıları geliştirmek amacıyla yedeklerden yararlanmadan, körü körüne yapılacak genel bir ileri atılım olduğunu ve eğer sözgelimi bir kısım köylülerin kolхозlardan çekilme eğilimi ortaya çıkmaya başlarsa, bizim o an, “devrimde bir alçalma”, hareketin geri çekilmesi ve saldırıda bir duraklama ile karşı karşıya olduğumuzu sanıyorlar.

Bu, doğru mudur? Tabii ki yanlıştır.

Birinci olarak, hiçbir saldırı, en başarılısı bile, bazı cephelerde herhangi bir gedik ve çökertme ile karşılaşmadan ilerlemez. Böyle bir nedenle saldırının duraklamasından veya başarısızlığa uğradığından söz etmek saldırının özünü anlamamak demektir.

İkinci olarak, bizzat saldırı sırasında güçleri şekillendirmeden, ele geçirilmiş mevzileri sağlamlaştırmadan, başarının geliştirilmesi ve saldırının sonuna kadar götürülmesi için yedeklerden yararlanmadan yapılan hiçbir saldırı başarılı olmadı ve olamaz. Körü körüne genel bir ileri atılım, yani bu şartların dikkate alınmaması, kaçınılmaz olarak saldırıyı tüketir ve yenilgiye uğratar. İç savaşımızın zengin tecrübeleri bunu ispatlamaktadır. (Stalin, “SBKP(B) 16. Parti Kongresi’ne Merkez Komitesi’nin Siyasi Faaliyet Raporu”, Leninizm’in Sorunları, İkinci Bölüm, s. 344-345)

Mücadele Biçimlerinin Seçimi ve Taktik

Her Marksist’in, mücadele biçimleri sorununu araş-

tırırken koymak zorunda olduğu temel talepler nelerdir? Birinci olarak Marksizm, sosyalizmin bütün ilkel biçimlerinden, hareketi herhangi bir belirli mücadele biçimine bağlamamasıyla ayrılır. O, en çeşitli mücadele biçimlerini tanıır ve bunları “kafadan uydurmaz”, bilakis devrimci sınıfların, hareketin seyri içinde kendiliğinden ortaya çıkan mücadele biçimlerini sadece genelleştirir, örgütler ve onlara bilinç unsurunu taşır. Marksizm her türlü soyut formüle, her türlü dogmatik reçeteye kesinlikle düşmandır ve hareketin gelişmesiyle, kitlelerin bilincinin artmasıyla, iktisadi ve siyasi buhranların keskinleşmesiyle birlikte sürekli olarak yeni ve çeşitli savunma ve saldırı yöntemleri ortaya çıkaran kitle mücadelesinin dikkatle incelenmesini talep eder. Bu yüzden Marksizm hiçbir zaman hiçbir mücadele biçimini reddetmez. Marksizm kendini asla yalnızca verili anda mümkün ve mevcut olan mücadele biçimleriyle sınırlamaz, aksine verili dönemde hiç kimsenin bilmediği yeni mücadele biçimlerinin verili toplumsal konjonktürün değişmesiyle ortaya çıkmasını kaçınılmaz addeder. Marksizm bu açıdan, eğer böyle ifade etmek gerekirse, kitle pratiğinden öğrenir ve kitlelere, meclis “sistemcilerinin” keşfettiği mücadele biçimlerini öğretme iddiasından uzaktır. Örneğin Kautsky sosyal devrimin biçimlerini incelerken, “gelecek buhranın bizim şimdiden göremediğimiz yeni mücadele biçimleri getireceğini biliyoruz” diyordu.

İkinci olarak Marksizm, mücadele biçimleri sorununun mutlaka tarihi olarak araştırılmasını talep eder. Bu sorunu somut tarihi durumun dışında ele almak, diyalektik materyalizmin alfabesini anlamamak demektir. Ekonomik evrimin çeşitli anlarında, çeşitli siyasi, milli-kültürel, sosyal ve diğer şartlara bağlı olarak çeşitli mücadele biçimleri ön plâna çıkar, mücadelenin ana biçimleri haline gelir ve buna bağlı olarak ikinci dereceden mücadele biçimlerinde, tali mücadele biçimlerinde de öz değişikliklerine uğrar. Belli bir mücadele aracının uygulanmasını, gelişmesinin verili aşamasında verili hareketin somut durumunu iyice incelemeyen, onaylamaya veya onaylamamaya çalışmak, Marksizmin zeminini tamamen terk etmek demektir.

Bize yol gösterecek olan işte bu iki temel teorik öğretilerdir. Marksizmin Batı Avrupa’daki tarihi bize, bu söylenenleri doğrulayan sayısız örnekler vermektedir. Şu günlerde Avrupa sosyal-demokrasisi parlamentarizmi ve sendika hareketini esas mücadele biçimleri olarak görmektedir; eskiden ayaklanmayı tanıdı ve Rus Kadetleri ve Besaglavzi türünden liberal burjuvaların görüşünün aksine, durum değiştiği takdirde gelecekte de tanımaya hazırdır. 1870’lerde sosyal-demokrasi, her derde deva sosyal bir ilaç olarak, burjuvaziye siyasi olmayan yoldan derhal devirme aracı olarak genel grevi reddetmiştir — ama sosyal-demokrasi (özellikle 1905 Rus deneyiminden sonra) siyasi kitle grevini belirli şartlar altında gerekli olan bir mücadele biçimi olarak tanıdı. Sosyal-demokrasi 1840’larda barikat savaşını tanıdı, ama 19. yüzyılın

sonunda belli şartlar yüzünden onu reddetmiştir ve bu son görüşünü düzeltmeye ve K. Kautsky’e göre yeni bir barikat taktiği ortaya çıkaran Moskova deneyiminden sonra barikat savaşını amaca uygun bir şey olarak kabul etmeye tamamen hazır olduğunu açıklamıştır. (Lenin, “Partizan Savaşı”, Tüm Eserler, cilt X , s. 113-115 [1905])

Mücadele Biçimleri

Savaş sevk ve idare yöntemleri, savaş biçimleri her zaman aynı değildir. Bunlar gelişme koşullarına uygun olarak, her şeyden önce de üretimin gelişmesine uygun olarak değişirler. Cengiz Han zamanında savaş, III. Napolyon zamanındakinden farklı sevk ve idare ediliyordu, yirminci yüzyılda da on dokuzuncu yüzyıldakinden farklıdır.

Bugünkü koşullar altında savaş sevk ve idare sanatı, savaşın bütün biçimlerinde ustalaşmak ve bu alanda bilimin bütün kazanımlarını özümlemekte bunlardan akıllıca yararlanmakta, bunları ustaca birleştirmek ya da duruma göre bunlardan birini ya da diğerini zamanında kullanmaktadır.

Siyasi alandaki mücadele biçimleri üzerine de aynı şey söylenmelidir. Siyasi mücadele biçimleri, savaş sevk ve idare biçimlerinden de çeşitlidir. Bunlar, ekonominin, toplumsal durumların ve kültürün gelişmesine, sınıfların durumuna, mücadele eden güçlerin karşılıklı ilişkisine, devlet iktidarının karakterine ve nihayet uluslararası ilişkilere vb. göre değişir. Mutlakıyetçilik koşulları altında, kısmi grevlerle ve işçi gösterileriyle birleşen illegal mücadele biçimi, “legal olanaklar” var olduğunda açık mücadele biçimi ve işçilerin siyasi kitle grevi; örneğin Duma’da parlamenter mücadele biçimi ve zaman zaman silahlı ayaklanmaya kadar varan parlamento-dışı kitle eylemi; son olarak da proletarya iktidarı ele geçirdikten ve ordu da dâhil olmak üzere devletin tüm kaynak ve güçlerinden yararlanma fırsatını sağladıktan sonra, devletsel mücadele biçimleri proletaryanın devrimci mücadelesinin pratiği tarafından ortaya çıkarılan mücadele biçimleri aşağı yukarı bunlardır.

Partinin görevi, bütün mücadele biçimlerinde ustalaşmak, bunları savaş alanında akıllıca birleştirmek ve mücadeleyi, verili durumda özellikle amaca uygun olan biçimlerde sivirtmektir.

Örgüt Biçimleri

Orduların örgütlenme biçimleri, kuvvet sınıfları ve silah cinsleri, genellikle savaş sevk ve idaresinin biçim ve yöntemlerine uydurulur. Sonuncuların değişmesiyle, birinciler de değişir. Hareketli savaşta, başarı çoğu zaman süvari birliğinin yoğun kullanımıyla belirlenir. Mevzi savaşında ise, süvarinin ya hiç rolü yoktur, ya da sadece tali bir rol oynar: ağır toplar ve uçaklar, zehirli gazlar ve tanklar her şeyi belirler.

Savaş sanatının görevi, tüm silah cinslerine sahip

olmak, onları mükemmelliğe kadar geliştirmek ve onların operasyonlarını ustaca birleştirmektir.

Siyasi alandaki örgütlenme biçimleri üzerine de aynı şey söylenmelidir. Tıpkı askeri alanda olduğu gibi, burada da örgüt biçimleri, mücadele biçimlerine uydurulur. Mutlakiyet döneminde, meslekten devrimcilerin gizli örgütleri; Duma döneminde eğitim, sendika, kooperatif ve parlamento örgütleri (Duma fraksiyonu ve diğerleri); kitle eylemleri ve kitle ayaklanmaları döneminde fabrika komiteleri, köylü komiteleri, grev komiteleri, İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri, Devrimci Askeri Komiteler ve bütün bu örgüt biçimlerini birleştiren güçlü bir proleter partisi; son olarak da, iktidarın işçi sınıfının elinde yoğunlaştığı dönemde, proletaryanın devlet örgütü biçimi — proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesinde belirli şartlar altında dayanabileceği ve dayanması gereken örgüt biçimleri genel olarak bunlardır.

Partinin görevi, bütün bu örgüt biçimlerinde ustalaşmak, onları mükemmelliğe kadar geliştirmek ve bu örgütlerin çalışmalarını her verili anda ustaca birleştirmektir. (J. V. Stalin, “Rus komünistlerinin Stratejisi ve Taktiği Sorunu Üzerine”, Eserler, cilt 5, s. 146-148, İnter Yayınları, İst. 1990)

TAKTİK ÖNDERLİK ÜZERİNE STALİN YOLDAŞ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Taktik önderlik, stratejik önderliğin bir parçasıdır; onun görevlerine ve gereklerine tabidir. Taktik önderliğin görevi, proletaryanın tüm mücadele ve örgüt biçimlerinde ustalaşmak ve verili güçler ilişkisinde, stratejik başarının hazırlanması için gerekli olan azami sonuçları elde etmek için bunlardan doğru bir şekilde yararlanılmasını sağlamaktır.

Proletaryanın mücadele ve örgüt biçimlerinden doğru bir şekilde yararlanmak nasıl olur?

Ana koşulları olarak aşağıdakilerin görüldüğü bazı zorunlu koşulları yerine getirmekle olur:

Birincisi: Öne çıkarılacak mücadele ve örgüt biçimleri, tam da hareketin verili anındaki kabarma ya da alçalma koşullarına en uygun olan ve kitleleri devrimci mevzilere çekmeyi, milyonlarca kitleyi devrim cephesine çekmeyi ve onların devrim cephesinde mevzilenmesini kolaylaştırmak ve sağlama almak için elverişli mücadele ve örgüt biçimleridir.

Burada önemli olan, öncünün, eski düzenin ayakta tutulmasının olanaksızlığını ve onun devrilmesinin kaçınılmazlığını görmesi değildir. Önemli olan, kitlelerin, milyonlarca kitlenin bu kaçınılmazlığı kavraması ve öncüyü desteklemeye hazır olduğunu göstermesidir. Ama kitleler bunu ancak kendi deneyimleri temelinde kavrayabilir. Milyonlarca kitleye, eski iktidarın devrilmesinin kaçınılmazlığını kendi deneyimleri vasıtasıyla anlama olanağını vermek ve kitlelerin, devrimci şiarların doğruluğuna deneyimleri temelinde kanaat getirmelerini kolaylaştıracak mücadele yöntemlerini ve örgüt biçimlerini öne çıkarmak — işte görev budur.

Eğer Parti o sıralar Duma'ya katılmaya karar vermiş olmasaydı, eğer güçlerini Duma'da çalışma üzerin-

de toplamamış ve Duma'nın beyhudeliğini, Kadetlerin vaatlerinin yalan olduğunu, çarlıkla anlaşmaya varmanın olanaksızlığını ve köylülükle işçi sınıfının ittifakının kaçınılmazlığını kitlelerin kendi deneyimleri ile kavramalarını kolaylaştırmak için bu çalışma temelinde mücadeleyi geliştirmeseydi, öncü, işçi sınıfından kopardı ve işçi sınıfı, kitlelerle bağlarını kaybederdi. Kitlelerin Duma dönemindeki deneyimleri olmaksızın, Kadetlerin teşhiri ve proletaryanın hegemonyası olanaksız olurdu.

Otzovizm taktiğinin tehlikesi şu idi ki, öncüyü milyonlarca yedeğinden koparmakla tehdit ediyordu.

Eğer proletarya; Menşevikler ve Sosyal-Devrimcilerin henüz kendi kendilerini savaş ve emperyalizm yanlıları olarak teşhir etmemiş oldukları, kitlelerin barış, toprak ve özgürlük üzerine Menşevik ve Sosyal-Devrimci söylevlerin sahteliğini henüz kendi deneyimleriyle kavramamış oldukları 1917 Nisan'ında ayaklanma çağrısı yapan "Sol" komünistleri izlemiş olsaydı; Parti işçi sınıfından kopardı ve işçi sınıfı geniş köylü ve asker yığınları üzerindeki nüfuzunu yitirirdi. Kitlelerin Kerenski dönemindeki deneyimleri olmaksızın, Menşevikler ve Sosyal-Devrimciler tecrit edilmez ve proletarya diktatörlüğü olanaksız olurdu. Bundan ötürü, küçük-burjuva partilerinin hataları hakkında [kitleleri —ÇN] "sabırla aydınlatma" ve Sovyetler içinde açık mücadele taktiği tek doğru taktikti.

"Sol" komünistlerin taktiğinin tehlikesi şuydu ki, Partiyi proletarya devriminin önderinden, ayakları havada bir avuç boş kafalı komplocuya dönüştürmekle tehdit ediyordu.

"Yalnızca öncüyle", diyor Lenin, "zafer kazanılmaz. Tüm sınıfın, geniş kitlelerin, öncüyü ya doğrudan desteklediği ya da ona karşı hayırhah bir tarafsızlık gösterdiği bir konum almamış oldukları sürece, öncüyü tek

başına tayin edici savaşa sürmek...yalnızca bir budalalık olmakla kalmaz, aynı zamanda bir cinayet olur. Ama gerçekten tüm sınıfın, gerçekten emekçilerin ve sermaye tarafından ezilenlerin geniş kitlelerinin bu konuma gelmesi için, bunun için yalnızca propaganda, yalnızca ajitasyon yeterli değildir. Bunun için bu kitlelerin kendi siyasi deneyimi gereklidir. Bu, tüm büyük devrimlerin temel yasasıdır; bu yasa ki, şimdi sadece Rusya tarafından değil, Almanya tarafından da şaşırtıcı bir güçle ve canlılıkla doğrulanmaktadır. Yalnızca Rusya'nın kültür seviyesi düşük ve çoğu zaman okuma-yazmayı bilmeyen kitleleri değil, aynı zamanda Almanya'nın kültür seviyesi yüksek ve tümüyle okuma-yazma bilen kitleleri de, yönlerini kararlılıkla komünizme çevirmek için, II. Enternasyonal şövalyelerinin hükümetinin bütün güçsüzlüğünü, karaktersizliğini, çaresizliğini, burjuvazi önündeki bütün uşaklığını, bütün alçaklığını ve proletarya diktatörlüğünün tek alternatifi olarak en aşırı gericilerin (Rusya'da Kornilov, Almanya'da Kapp ve ortakları) diktatörlüğünün kaçınılmazlığını kendi acı deneyimleriyle kavramak zorunda kaldılar.” (Bkz. 4. baskı, cilt XXXI, s. 73.)

İkincisi: Verili her anda, tüm zinciri elde tutmayı ve stratejik başarıya ulaşmanın koşullarını hazırlamayı olanaklı kılmak için kavranması gereken süreçler zincirindeki özel halkayı bulmak.

Burada önemli olan, Partinin önünde bulunan tüm görevler arasından, yerine getirilmesi merkezi noktayı oluşturan ve çözümünü diğer aktüel görevlerin başarıyla yerine getirilmesini güvenceleyen özel aktüel görevi bulup çıkarmaktır.

Bu yol gösterici ilkenin önemi, birisi uzak geçmişten (Partinin oluşturulması dönemi) ve diğeri dolaysız güncelden (NEP dönemi) alınan iki örnekle gösterilebilir.

Partinin oluşturulması döneminde, sayısız çevre ve örgütlerin henüz birbirine bağlanmadığı, amatörlüğün ve çevreciliğin Partiyi baştan aşağı kemirdiği, ideolojik parçalanmışlığın Partinin iç yaşantısının karakteristik özelliğini oluşturduğu bu dönemde, Partinin o sırada karşı karşıya bulunduğu halkalar zinciri içinde ve görevler zinciri içinde esas halka ve esas görev, bütün Rusya için illegal bir gazetenin (“Iskra”) yaratılmasıydı. Niçin? Çünkü o zamanki koşullar altında, sayısız çevreleri ve örgütleri bir tek bütün içinde birleştirecek, ideolojik ve taktik birliğin koşullarını hazırlayacak ve bu yoldan gerçek bir partinin oluşturulması için temelleri atacak durumda olan ve aynı telden çalan bir Parti çekirdeği ancak illegal bir tüm Rusya gazetesi ile yaratılabilirdi.

Savaştan iktisadi inşaya geçiş döneminde; sanayinin, yıkılmışlığın kıskacında bir bitkisel hayata girdiği ve tarımın kentsel ürün darlığından sıkıntı çektiği; devlet sanayi ile köylü iktisadının birleşmesinin, sosyalist inşanın başarısının temel koşulu haline geldiği bu dönemde;

ticaretin geliştirilmesi, süreçler zincirinin ana halkasını, görevler dizisi içinde ana görevi oluşturuyordu. Niçin? Çünkü NEP koşulları altında, sanayi ile köylü iktisadının birleştirilmesi ticaretten başka bir yolla mümkün değildi; çünkü NEP koşulları altında, sürüm olmadan üretim sanayi için ölüm demekti; çünkü sanayi ancak, ticareti geliştirme yoluyla sürümü genişleterek genişletilebilirdi; çünkü ancak ticaret alanında sağlam bir tutanak elde edildiğinde, ancak ticarete egemen olduğunda, ancak bu halkaya egemen olduğunda, sanayi ile köylü iktisadını birbiriyle sınımsız bağlamak ve sosyalist iktisadın temelini kurulumasının koşullarını yaratmak için diğer aktüel görevleri başarıyla çözmek umudu olabilirdi.

“Devrimci ve sosyalizm yandaşı ya da genelde komünist olmak yetmez...”, der Lenin. “Verili her anda, tüm zinciri elde tutmayı ve bir sonraki halkaya geçmeyi güvenle hazırlamak için tüm güçle kavranması gereken özel halkayı bulmasını bilmek gerekir...”

“Verili anda... bu halka, doğru bir devlet düzenlemesi (yönetimi) altında iç ticaretin canlandırılmasıdır. Ticaret, tarihsel olaylar zincirinde, 1921-1922 yıllarında sosyalist inşamızın geçiş biçimlerinde... ‘tüm gücümüzle kavramamız gereken’ ‘halka’dır.” (Bkz. 4. baskı, cilt XXXIII, s. 88-89, Rusça.)

Taktik önderliğin doğruluğunu güvenceleyen ana koşullar bunlardır. (J.V. Stalin, “Leninizm’in Temelleri Üzerine”, Eserler, cilt 6, s.154-157, İnter Yayınları, İst. 1989.)

PROLETARYANIN TAKTİĞİNDE LEGAL VE İLLEGAL MÜCADELE BİÇİMLERİNİN BİRLEŞTİRİLMESİ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Bir ordunun, düşmanın sahip olduğu veya olabileceği bütün silah türlerini, bütün mücadele biçimlerini ve yöntemlerini kullanmaya kendini hazırlamamasının akılsızlık, hatta cinayet olacağını herkes kabul edecektir. Ama bu, siyaset için, savaş alanında olduğundan çok daha geçerlidir. Gelecekteki şu veya bu durumda bizim için hangi mücadele aracının daha uygulanabilir ve elverişli olacağını önceden kestirmek siyasette çok daha zordur. Bütün mücadele araçlarına hâkim olmazsak, diğer sınıfların durumunda bizim irademizden bağımsız değişiklikler bizim özellikle zayıf olduğumuz bir eylem biçimini gündeme getirdiğinde, korkunç —hatta bazen tayin edici— bir yenilgiye uğrayabiliriz. Bütün mücadele araçlarına hâkim olursak zafer mutlaka bizim olur; çünkü biz gerçekten ilerici, gerçekten devrimci sınıfın çıkarlarını temsil ediyoruz; hatta şartlar bize, düşman için en tehlikeli ve en ölümcül silahı kullanmaya izin vermese bile zafer bizimdir. Tecrübesiz devrimciler genellikle legal mücadele araçlarının oportünist olduğunu sanırlar; çünkü burjuvazi bu alanda, (en sık da “barışçı”, devrimci olmayan dönemlerde) işçileri özellikle çok kandırılmış ve kafese koymuştur; illegal mücadele araçları ise devrimcidir. Ama bu doğru değildir. Doğru olan, örneğin en özgür, en demokratik ülkelerin burjuvazisinin işçileri tarif edilmez bir pişkinlik ve gaddarlıkla aldattığı ve savaşın soyguncu niteliği hakkında doğruyu söylemeyi yasak ettiği 1914-1918 emperyalist savaşlarındaki gibi bir durumda illegal mücadele araçlarını kullanmasını bilmeyen ya da istemeyen (yapamıyorum deme, istemiyorum de) partilerin ve önderlerin oportünist oldukları ve işçi sınıfına ihanet ettikleridir. Ama illegal mücadele biçimlerini tüm legal mücadele biçimleriyle kaynaştırmasını bilmeyen devrimciler çok kötü devrimcilerdir. Devrimin patlak verdiği ve olanca hızıyla geliştiği

bir sırada, akla gelen herkesin ya heyecana kapılarak ya da moda olduğu için, hatta bazen de kariyer yapma nedenleriyle devrime katıldığı bir sırada devrimci olmak zor değildir. Zaferden sonra kendini bu sözde devrimcilerden “kurtarmak”, proletaryaya çok büyük güçlüklerle hatta acı ağırlara mal olacaktır. Doğrudan doğruya, açık, gerçekten devrimci gerçek bir kitle mücadelesinin şartları henüz ortada yokken devrimci olmak; devrimci olmayan, hatta çoğu zaman doğrudan doğruya gerici kurumlarda, devrimci olmayan bir durumda devrimci mücadele yöntemlerinin gerekliliğini hiç vakit kaybetmeden kavrama yeteneğine sahip olmayan kitleler arasında propaganda, ajitasyon ve örgütsel çalışmalarla devrimin çıkarlarını savunmak çok daha zordur; ve çok daha değerlidir. Kitleleri gerçek, tayin edici, son büyük devrimci mücadeleye yaklaştıran somut yolu ya da olayların özel değişimini arayıp bulmak, hissetmek ve doğru bir şekilde saptamak; işte Batı Avrupa ve Amerika’da bugünkü komünizmin temel görevi budur.

(Lenin, Tüm Eserler, cilt XXV, “‘Sol’ Radikalizm, Bir Çocukluk Hastalığı”, s. 285-286.)

KİTLELERİ KENDİ SİYASİ TECRÜBELERİ TEMELİNDE DEVRİMCİ MEVZİLERE YAKLAŞTIRMAK LENİNİZMİN EN ÖNEMLİ TAKTİK İLKELERİNDEN BİRİDİR

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Bu taktik ilke, şiarların değişmesi, bu değişimin yolları ve yöntemleri sorunuyla ilgilidir. Parti için şiarların nasıl kitle için şiarlara dönüştürülebileceği sorunuyla, kitlelerin kendi öz deneyimleri temelinde Parti şiarlarının doğruluğuna kanaat getirmeleri için kitlelerin nasıl ve hangi tarzda devrimci mevzilere yaklaştırılabileceği sorunuyla ilgilidir.

Ama kitleler tek başına propaganda ve ajitasyonla ikna edilemez. Bunun için bizzat kitlelerin kendi politik deneyimi gereklidir. Bunun için bizzat geniş kitlelerin, diyelim ki, mevcut düzenin yıkılmasının, yeni bir siyasi ve sosyal düzenin kurulmasının kaçınılmazlığını kendi bedenlerinde hissetmeleri zorunludur.

Öncü müfrezenin, Partinin, diyelim ki daha 1917 Nisan’ında, Milyukov-Kerenski Geçici Hükümeti’nin devrilmesinin kaçınılmazlığına kanaat getirmesi iyidir. Ama bu henüz, bu hükümeti devirmeyi çağırarak için, Geçici Hükümet’in devrilmesi ve Sovyet iktidarının kurulması çağrısını günün şiarı olarak atmak için yeterli değildir. Önümüzdeki dönem için perspektif olarak görülen “Tüm İktidar Sovyetlere” formülünü, günün şiarına, dolaysız eylem şiarına dönüştürmek için, bunun için tayin edici bir koşul daha gerekiyordu, yani bizzat kitlelerin bu şiarın doğruluğuna kanaat getirmeleri ve bu şiarın gerçekleştirilmesinde Partiyi şu ya da bu biçimde desteklemeleri gerekiyordu.

Yakın gelecek için perspektif olarak ortaya atılan bir formülle, günün şiarı olarak ortaya atılan bir formül arasında sıkı bir ayırım yapılmalıdır. Nisan 1917’de Petrograd’da, başta Bagdatyev olmak üzere bir grup Bolşevigin, “Kahrolsun Geçici Hükümet, Tüm İktidar Sovyetlere” şiarını zamansız attığında uğradığı başarısızlığın nedeni tam da buydu. Lenin o zaman Bagdatyev grubunun bu

girişimini tehlikeli bir maceracılık olarak nitelendirerek kamuoyu önünde teşhir etmişti.

Neden?

Çünkü cephe gerisindeki ve cephedeki geniş emekçi yığınlar, bu şiarı benimsemeye henüz hazır değillerdi. Çünkü bu grup, perspektif olarak “Tüm İktidar Sovyetlere” formülüyle, günün şiarı olarak “Tüm İktidar Sovyetlere” şiarını birbirine karıştırmıştı. Çünkü başını alıp giderek Partiyi o zamanlar hâlâ Geçici Hükümet’in devrimci karakterine inanan geniş yığınlardan, Sovyetlerden tamamen soyutlanma tehlikesine maruz bırakmıştı.

Çin komünistleri, diyelim ki altı ay önce, “Kahrolsun Vuhan Kuomintang’ı Önderliği” şiarını atabilirler miydi? Hayır, atamazlardı.

Atamazlardı, çünkü bu tehlikeli bir başını alıp gitme olurdu, çünkü hâlâ Kuomintang önderliğine inanan geniş emekçi yığınlara giden yolları tıkar, Komünist Partisi’ni geniş köylü yığınlardan tecrit ederdi.

Atamazlardı, çünkü Vuhan Kuomintang’ı önderliği, Vuhan Kuomintang’ı MK, burjuva-devrimci hükümet olarak olanaklarını henüz tüketmemiş, tarım devrimine karşı mücadelesiyle, işçi sınıfına karşı mücadelesiyle, karşı-devrime çark etmesiyle geniş emekçi yığınların gözünde rezil olup itibarını yitirmemişti.

Biz, daima, burjuva-devrimci hükümet olarak olanaklarını henüz tüketmediği sürece, Vuhan Kuomintang’ı önderliğinin itibardan düşürülüp değiştirilmesine yönelinmemesi gerektiğini, ilk önce olanaklarını tükettirip ondan sonra değiştirilmesi sorununu pratik olarak ortaya atmak gerektiğini söyledik.

Çin komünistleri bugün “Kahrolsun Vuhan Kuomintang’ı Önderliği” şiarını atmalılar mı? Evet, atmalılar, mutlaka atmalılar.

Kuomintang önderliğinin, devrime karşı giriştiği mücadeleyle kendisini zaten rezil edip geniş işçi ve köylü yığınlarının düşmanlığını kazandığı bugün, bu şiar halk yığınları arasında güçlü bir yankı bulacaktır. Şimdi her işçi ve her köylü, komünistlerin Vuhan Hükümeti'nden ve Vuhan Kuomintang'ı MK' sinden çekilerek "Kahrolsun Vuhan Kuomintang'ı Önderliği" şiarını attıklarında doğru davranmış olduklarını kavrayacaktır.

Çünkü şimdi köylü ve işçi yığınları bir seçimle karşı karşıyalar: Ya bugünkü Kuomintang önderliği ve böylece yığınların en acil gereksinimlerinin tatmin edilmesinden, tarım devriminden vazgeçme; ya da tarım devrimi ve işçi sınıfının durumunun kökten iyileştirilmesi ve o zaman da Vuhan Kuomintang'ı önderliğinin değiştirilmesi kitleler için günün şiarı haline gelecek.

Şiarların değişmesi sorunuyla, geniş yığınların yeni devrimci mevzilere yakınlaştırılmasının yol ve yöntemleri sorunuyla ilgili, politikamızla eylemlerimizle, bir şiarın yerine tam zamanında başka şiarları geçirerek geniş emekçi yığınların parti çizgisinin doğruluğunu kendi deneyimleriyle görebilmelerine nasıl yardım edebileceğimiz sorunuyla ilgili Leninizm'in üçüncü taktik ilkesinin talepleri bunlardır. (J. V. Stalin, "Günün Konuları Üzerine Notlar", Eserler, cilt 9, s. 273-276, İnter Yayınları, İst. 1991)

TAKTİK ÖNDERLİĞİN İLKESİ ZİNCİRİN ESAS HALKASINI KAVRAMAKTIR

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Siyasi olaylar her zaman çok girift ve karmaşıktır. Onu bir zincirle kıyaslamak mümkündür. Eğer bütün zincire sıkıca sarılmak isteniyorsa, o zaman sadece zincirin tek bir halkasına sarılmamak lazımdır. Tutulmak istenen halka suni bir şekilde seçilemez. 1917 yılında can alıcı nokta neydi? Bütün halkın talep ettiği şey, savaşı bırakmaktı ve bu, diğer her şeyi ikinci plana atıyordu. Devrimci Rusya, savaştan çıkmayı başardı. Bu, çok büyük çabalara mal oldu, ama buna karşılık halkın esas ihtiyacı dikkate alınmış oldu, bu da bize birçok yıl için başarı sağladı... Ve halk, Sovyet iktidarıyla demokratik, emekçilere yakın bir devlet kazandığını mükemmel bir şekilde hissetti, köylü gördü, cepheden dönen asker anladı. Diğer alanlarda ne kadar aptallık ve saçmalık yaptıysak da, bu esas görevi göz önüne aldığımızdan, her şey iyi gitti.

1919 ve 1920 yıllarında can alıcı nokta neydi? Askeri savunma. O zaman tüm dünyayı saran güçlü İtilaf devletleri üzerimize yürüyordu, boğazımıza sarılıyordu ve hiç bir propagandaya ihtiyaç yoktu — her Partisiz köylü ne olup bittiğini anlıyordu. Çiftlik sahibi geliyor. Komünistler onunla nasıl mücadele edileceğini biliyorlar. Köylülerin kütlesi itibarıyla komünistlerden yana olmalarının nedeni, bizim kazanmamızın nedeni işte buydu.

1921 yılında can alıcı nokta düzenli geri çekilmeydi. Bu yüzden disiplin iki misli gerekliydi. “İşçi Muhalefeti” şöyle diyordu: “Siz işçileri küçümsüyorsunuz, işçiler daha fazla inisiyatif sahibi olmalıdır.” Tek inisiyatif, geri çekilmeyi düzenli bir şekilde tamamlamak ve en sıkı disiplini uygulamaktır. Bozgun ve disiplini bozma ruhu yayan bir kimse devrimi mahvederdi; çünkü ele geçirmeye alışmış, devrimci görüş ve ideallerle dolmuş ve ruhunun derinliklerinde her geri çekilişi bir çeşit alçaklık olarak gören insanlarla geri çekilmek kadar zor bir şey yoktur. En

büyük tehlike düzenin bozulması, en büyük görev düzenin korunmasıydı.

Ya bugün can alıcı nokta nedir? Can alıcı nokta —raporumu bu noktada yoğunlaştırmak ve toparlamak istiyorum— siyasette yön değişikliği değildir; bu konuda, NEP’le bağıntı içinde şaşılacak kadar çok şey söylendi. Bütün bunlar işkembeyi kübradan atmaktır. Bu, oldukça zararlı bir gevezeliktir. Bizde, NEP’le bağıntı içinde işgüzarlık yapılmaya, kurumlar değiştirilmeye, yeni kurumlar kurulmaya başlandı. Bu oldukça zararlı bir gevezeliktir. Meselenin esas olarak insanlar, insanların seçimi olduğu bir noktaya vardık. Bu, incir çekirdeğini doldurmayan ufak tefek şeylere karşı, kuruluşları yeniden biçimlendirmek yerine kişinin rolünü ön plana çıkaran medeniyetçilere karşı mücadele etmeye alışmış bir devrimci için anlaşılması çok güç bir şeydir. Ama siyasi açıdan soğukkanlılıkla değerlendirilmesi gereken bir durum içindeyiz — her mevkiyi elimizde tutamayacak ve tutmaya çalışmayacak kadar ilerledik. (Lenin, Seçme Eserler, cilt IX, “XI. Parti Kongresi’ne Merkez Komitesi’nin Siyasi Raporu”, s. 390 vb. [1922].)

SLOGANLAR VE ONLARIN STRATEJİ VE TAKTİKTEKİ ÖNEMİ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Savaşın veya bir tek çarpışmanın hedeflerini dile getiren ve birlikler arasında popüler olan, isabetle formüle edilmiş kararlar, bazen orduyu eyleme şahlandırmanın, onun moralini ayakta tutmanın bir aracı olarak bazen tayin edici önemdedir. Savaşın tüm seyri bakımından, birliklere verilen yerinde emirler, şiarlar veya yapılan çağrılar, birinci sınıf ağır top veya birinci sınıf hızlı tanklar kadar önemlidir.

Düzinelerce ve yüzlerce milyon insanın, onların çeşitli talep ve ihtiyaçlarının söz konusu olduğu siyasi alandaki şiarlar, daha da önemlidir.

Şiar, mücadelenin yakın veya uzak hedeflerinin, diyelim ki proletaryanın yönetici grubu, onun Partisi tarafından ilan edilen kısa ve berrak formülasyonudur. Mücadelenin farklı hedeflerine uygun olarak, ya tüm bir tarihsel dönemi kucaklayan, ya da verili tarihsel dönemin tek tek aşamalarını ve kesimlerini kucaklayan farklı şiarlar vardır. İlk kez geçen yüzyılın seksenli yıllarında “Emeğin Kurtuluşu” grubu tarafından ortaya atılan “Kahrolsun Otokrasi!” şiarı, bir propaganda şiarı idi, çünkü bu şiarın amacı, en sağlam ve en ısrarlı savaşçıları tek tek ya da gruplar halinde Partiye kazanmaktı. Rus-Japon savaşı sırasında, otokrasinin çürüklüğü, işçi sınıfının geniş kesimleri tarafından az çok görüldüğünde, bu şiar ajitasyon şiarı haline geldi, çünkü şimdi artık emekçilerin milyonlarca kitlesini kazanmayı hedefliyordu. 1917 Şubat Devrimi’nden önceki dönemde çarlık, yığınların gözünde kesinlikle iflas ettiğinde, “Kahrolsun Otokrasi” şiarı, ajitasyon şiarından, eylem şiarı haline gelmişti, çünkü milyonlarca kitleyi çarlığa karşı taarruz saldırısına geçirmeyi hedef tutuyordu. Şubat Devrimi günlerinde bu şiar, bir Parti direktifi, yani belirli bir zamanda, çarlık düzeninin belirli kuruluş ve mevkilerini ele geçirmek için doğrudan bir çağrı haline geldi, çünkü şimdi artık söz konusu olan, çarlığı yıkmaktı, yok etmektir. Direktif, tüm Parti üyeleri için bağlayıcı olan, ve çağrı, yığınların taleplerini doğru ve isabetli olarak formüle ettiğinde, çağrı için zaman gerçekten uygunlaşmış

olduğunda geniş ezilen yığınların genellikle benimsediği, belirli bir zamanda ve belirli bir yerde eyleme geçme doğrudan çağrısıdır.

Şiarları direktiflerle ya da bir ajitasyon şiarını eylem şiarı ile karıştırmak, tıpkı zamansız ya da çok geç eyleme geçmenin tehlikeli, hatta bazen felâketli sonuçlar getirmesi gibi tehlikelidir. 1917 Nisan’ında, “Tüm İktidar Sovyetlere” şiarı altında Petrograd’da yapılan, göstericilerin Kışlık Saray’ı kuşattığı ünlü gösteri, bu şiarı bir eylem şiarına dönüştürme denemesi, zamansız ve bu yüzden de felâketli bir denemeydi. Bir ajitasyon şiarının bir eylem şiarıyla karıştırılmasının son derece tehlikeli bir örneği idi. Parti, bu gösterinin düzenleyicilerini mahkûm ettiğinde haklıydı, çünkü bu sloganın bir eylem sloganına dönüştürülmesi için gerekli şartların henüz var olmadığını, proletaryanın zamansız bir eyleminin onun güçlerinin yok edilmesine yol açabileceğini biliyordu.

Öte yandan, Partinin, düşmanın kurduğu bir tuzaktan saflarını korumak veya direktifin gerçekleştirilmesini daha uygun bir zamana ertelemek için, hâlihazırda kararlaştırılmış ve akut hale gelmiş bir şiarı (veya direktifi) “24 saat içinde” kaldırmak veya değiştirmek zorunda kaldığı durumlar da vardır. 1917 Haziran’ında Petrograd’da, titizlikle hazırlanmış ve 9 Haziran için planlanmış işçi ve asker gösterisinin, değişen durum karşısında Partimiz MK tarafından “aniden” yapılamayacağı bildirildiğinde, böyle bir durum olmuştu.

Partinin görevi, ustaca ve zamanında, ajitasyon şiarlarını eylem şiarlarına veya eylem şiarlarını belirgin somut direktiflere dönüştürmek, veya durum gerektirdiğinde, şu ya da bu şiarın uygulanmasından —bu şiar popüler, akut hale gelmiş olsa da— zamanında vazgeçmek için gerekli esneklik ve kararlılığı göstermektir.

(J. V. Stalin, “Rus Komünistlerinin Stratejisi ve Taktiği Sorunu Üzerine”, Eserler, cilt 5, s. 148-150, İnter Yayınları, İst. 1990.)

DEVİRİMCİ VE REFORMİST ÖNDERLİK ÜZERİNE STALİN YOLDAŞ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Devrimci taktik, reformist taktikten ne ile ayrılır?

Bazıları, Leninizm'in genelde reformlara karşı, uzlaşmalara ve anlaşmalara karşı olduğunu sanıyorlar. Bu tamamen yanlıştır. Belirli bir anlamda “her ne koparırsan kâr” olduğunu, belirli koşullar altında genelde reformların, özelde ise uzlaşma ve anlaşmaların zorunlu ve yararlı olduğunu Bolşevikler de herkes kadar bilir.

“Uluslararası burjuvazinin devrilmesi için bir savaş yürütmek”, diyor Lenin, “devletler arasındaki alelade savaşların en inatçılarından bile yüz kez daha çetin, daha uzun ve daha çapraşık [bir savaş yürütmek —ÇN] ve bu arada manevra yapmayı, düşmanlar arasındaki (geçici de olsa) çıkar çatışmalarından yararlanmayı, olası (geçici, istikrarsız, yalpalayan, koşullu da olsa) müttefiklerle anlaşmalar ve uzlaşmalar yapmayı peşinen reddetmek — bu sonsuz derecede gülünç bir tavır olmaz mı? Bu, henüz araştırılmamış ve o güne kadar ulaşılmamış bir dağa çetin bir şekilde tırmanırken, bazen zikzaklar çizerek gitmeyi, bazen geri dönmeyi, bir kez seçilen doğrultuyu bırakıp başka doğrultuları denemeyi baştan reddetmekle aynı şey değil midir?” (Bkz. 4. baskı, cilt XXXI, s. 51.)

Bundan dolayı, apaçıktır ki, burada önemli olan, reformların ya da uzlaşma ve anlaşmaların kendileri değil, reformlardan ve anlaşmalardan nasıl yararlanıldığıdır.

Reformist için reform her şeydir; devrimci çalışma ise ikincil bir şey, lafi edilecek bir konudur, göz boyamaya yarar. Bundan dolayı burjuva iktidarının varlığı koşullarında reformist bir taktikle reform, kaçınılmaz olarak bu iktidarın sağlamlaştırılmasının bir aracına, devrimi çökertmenin bir aracına dönüşür.

Oysa devrimci için tersine, esas olan reform değil, devrimci çalışmadır; devrimci için reform, devrimin bir yan ürünüdür. Bundan dolayı burjuva iktidarının varlığı

koşullarında devrimci bir taktikle reform, doğası gereği, bu iktidarı çökertmenin bir aracına, devrimi sağlamlaştırmanın bir aracına, devrimci hareketin daha da geliştirilmesi için bir üs noktasına dönüşür.

Devrimci, reformu sadece, legal ve illegal çalışmayı birleştirmenin bir dayanak noktası olarak ve burjuvaziyi devirmek için kitlelerin devrimci hazırlığını amaçlayan illegal çalışmayı güçlendirmeye yarayan bir siper olarak kabul eder.

Emperyalizm koşullarında reformlardan ve uzlaşmalardan devrimci bir şekilde yararlanmanın özü budur.

Reformist ise tersine, reformları her türlü illegal çalışmayı reddetmek, kitlelerin devrime hazırlanmasını baltalamak ve “bağışlanan” reformların gölgesinde uyku-ya yatmak için kabul eder.

Reformist taktiğin özü budur.

Emperyalizm koşulları altında reformlar ve uzlaşmalar konusunda durum budur.

Ama emperyalizmin devrilmesinden sonra, proletarya diktatörlüğü altında, durum biraz değişir. Belirli koşullar altında, belirli bir durumda, proletarya iktidarı kendini, varolan düzeni devrimci bir şekilde yeniden inşa etme yolundan, bu düzeni geçici bir süre yavaş yavaş yeniden biçimlendirme yoluna, Lenin'in ünlü makalesi “Altının Önemi Üzerine” de söylediği gibi, “reformist yola”, yandan çevirme yoluna, proleter olmayan sınıfları dağıtmak, devrime soluklanma molası vermek, güç toplamak ve yeni bir saldırının koşullarını hazırlamak için reformlar ve bu sınıflara ödünler verme yoluna geçmek zorunluluğuyla karşı karşıya görebilir. Bu yolun belirli bir anlamda “reformist” bir yol olduğu inkâr edilemez. Yalnız, bu durumda temel bir farklılıkla karşı karşıya olduğumuzu, [yani —ÇN] bu durumda reformun proletarya iktidarından

kaynaklandığını, proletarya iktidarını güçlendirdiğini, ona gerekli soluklanma molasını verdiğini, görevinin devrimi değil, tam tersine proleter olmayan sınıfları çökertmek olduğunu akılda tutmak gerekir.

Böylelikle reformlar bu koşullar altında kendi karışıtına dönüşür.

Böyle bir politikanın proletarya iktidarı tarafından uygulanması, yalnızca, önceki dönemde devrimin atılımı yeterince büyük olduğu ve böylelikle saldırı taktiği yerine geçici olarak geri çekilme taktiğini, yandan çevirme hareketleri taktiğini geçirebilmek için geri çekilecek yeterince geniş bir alan yarattığı için mümkündür.

Böylece, eskiden burjuva iktidarı altında reformlar devrimin bir yan ürünü iken, şimdi, proletarya diktatörlüğü altında reformların kaynağı; proletaryanın devrimci kazanımlarıdır; bu kazanımlardan oluşan, proletaryanın elindeki birikmiş rezervlerdir.

(J. V. Stalin, “Leninizm’in Temelleri Üzerine”, Eserler, cilt 6, s. 158-160, İnter Yayınları, İst. 1989.)

UZLAŞMALAR ÜZERİNE LENİN

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Boykot sloganının, literatürde sık sık ortaya çıkan ve elimizdeki konunun tartışılmasında tekrar tekrar ortaya çıkan basitliği, açıklığı ve “düzlüğü” meselesi ile, düz ve zikzaklarla ilerleyen gelişme yolu meselesi de bununla bağlantılıdır. Eski iktidarın doğrudan doğruya devrilmesi ya da en azından zayıflatılması ve kuvvetten düşürülmesi, halkın yeni iktidar organlarını doğrudan doğruya yaratması; bütün bunlar şüphesiz, en dolaysız, halk için en yararlı yoldur, ama en çok güç harcamayı da gerektiren yoldur. Ezici güç üstünlüğüne sahip olduğunda, doğrudan cep-heden taarruzla da zafer kazanılabilir. Güç yetmiyorsa o zaman büyük bir ihtimalle dolambaçlı yollar, beklemek, zikzak hareketleri, geri çekilmeler vb. gerekecektir. Monarşist meşrutiyet idaresi yolu pek tabii ki devrim yolunu kapatmaz, çünkü bu yol dahi devrimin etkenlerini hazırlar ve onları dolaylı olarak geliştirir, ama bu daha uzun ve dolambaçlı bir yoldur.

Bütün Menşevik literatürde, özellikle 1905 döneminde (Ekim’e kadarki), Bolşeviklere yöneltilen “dümdüz bir hat izleme” suçlaması kızıl bir şerit gibi akar gider; bütün bu literatür boyunca Bolşeviklere, tarihin izlediği dolambaçlı yolları dikkate almak gerektiği hakkında ulvi dersler verilir. Menşevik literatürün bu garipliği de hak eza atlar yulaf yer veya Volga Hazar Denizi’ne akar gibisinden gerçeklerin tartışılmasına tam bir örnektir; tartışılmaz gerçeklerin bu şekilde geniş getirilmesi sadece, tartışılan konunun esas noktasını karartmaya yarar. Tarihin normal olarak zikzaklı hareketler çizdiğini ve bir Marksistin tarihin en karışık ve hayret verici zikzaklı sıçramalarını hesaba katmasını bilmek zorunda olduğuna kuşku yoktur. Fakat bu tartışma götürmez sakızın, bizzat tarihin, mücadele eden güçleri dolaysız yol mu zikzaklı yol mu arasında bir seçimle karşı karşıya getirdiği zaman bir Marksistin ne

yapması gerektiği sorusuyla ilgisi yoktur. Her kim böyle bir durum söz konusu olduğu an ya da dönemlerde, tarihin çoğunlukla zikzaklarla hareket ettiği konusunda ileri geri konuşmaktan başka bir şey yapmazsa) “kılıf içindeki adam” olur ve atların yulaf yediği gerçeği üzerine incelemelere dalar. Bu yüzden devrimci dönemler çoğunlukla, mücadele eden toplumsal güçlerin çatışması sırasında ülkenin, nispeten oldukça uzun bir dönem boyunca hangi gelişme yolunu, düz yolu mu yoksa dolambaçlı yolu mu seçeceğine nispeten kısa bir süre içinde karar veren tarihsel dönemlerdir. Ama dolambaçlı yolu hesaba katma gerekliliği, seçilmesi mücadelesinde yardımcı olmasını, bu mücadele için sloganlar atmasını vb. bilmek zorunda olmaları gereğini hiçbir zaman ortadan kaldırmaz. Ve ancak iflah olmaz dar kafalılar ve tamamen dar kafalı titizlik budalaları, düz yola karşı zikzaklı yolun kararlaştırıldığı tayin edici muharebelerin sonuçlanmasından sonra, sonuna kadar düz yol için mücadele etmiş olanlarla alay edebilirler. Bu alay, tıpkı, Treitschke ayarında polise bağlı beylik Alman tarihçilerinin 1848 yılında Marks’ın devrimci sloganları ve devrimci düz çizgiciliği ile alay etmelerine benzer.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNÜN KURULMASINDAN ÖNCE VE SONRA REFORMLAR

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Reform ve devrim arasındaki ilişki yalnızca Marksizm tarafından tam ve doğru olarak belirlenmiştir, ne var ki Marx bu ilişkiyi sadece bir yanından görebilmiştir; yani sadece tek ülkede de olsa proletaryanın nispeten sağlam, nispeten uzun ilk zaferinden önceki durumda. Bu durumda doğru bir ilişkinin temeli şuydu: Reformlar, proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinin yan ürünüdür. Tüm kapitalist dünya için bu ilişki proletaryanın devrimci taktiğinin temelini, İkinci Enternasyonal'in satılmış önderlerinin ve İki Buçukuncu Enternasyonal'in, yarı titiz yarı nazlı şövalyelerinin çarpıttıkları ve karaladıkları alfabetini oluşturur. Proletaryanın tek ülkede dahi olsa zafer kazanmasından sonra reform ve devrim arasındaki ilişkiye yeni bir şey eklenir. İlkede değişen hiç bir şey yoktur, ama biçimde, Marks'ın şahsen önceden göremediği, ama ancak Marksizmin felsefesi ve siyaseti ışığında kavranabilecek bir değişiklik meydana gelir. Brest geri çekilme hareketini neden doğru uygulayabildik? Çünkü o derecede ilerlemişti ki, arkamızda geri çekilecek yer kalmıştı. Baş döndürücü bir hızla birkaç hafta içinde, yani 7 Kasım (25 Ekim) 1917'den Brest barışına kadar geçen süre içinde Sovyet devletini kurmuş, devrimci bir şekilde emperyalist savaştan çıkmış, burjuva-demokratik devrimi sonuna kadar götürmüştük; öyle ki muazzam geri çekilme hareketi (Brest Anlaşması) bile bize, "nefes molasından" yararlanmak ve Kolçak, Denikin, Yudenic, Pilsudski, Vrangellere karşı başarıyla ilerlemek için yeterli mevziler bırakmıştı.

Proletaryanın zaferinden önce reformlar devrimci sınıf mücadelesinin yan ürünüdür. Zaferden sonra (uluslararası planda hâlâ bir "yan ürün" olarak kalmalarına karşılık) zaferin elde edildiği ülkede reformlar, ayrıca, sarf edilen büyük gayretlerden sonra, şu veya bu geçişin devrimci bir şekilde gerçekleştirilmesine güçlerin besbelli

yetmediği zaman gerekli ve haklı bir dinlenme molası olurlar. Zafer öyle bir "yedek güç deposu" sağlar ki, zoraki bir geri çekilme hareketine bile dayanmak, hem maddi hem de manevi anlamda dayanmak mümkün olur. Maddi anlamda dayanmak, düşmanın bizi tamamen yenmemesi için yeterli bir kuvvet üstünlüğüne sahip olmak demektir. Manevi anlamda dayanmak, morali bozmamak, dağılmamak, durumu soğukkanlı bir şekilde değerlendirmeyi elden bırakmamak, cesaret ve metaneti korumak, yaygın fakat ölçülü bir şekilde geri çekilmek, tam vaktinde durdurulabilecek ve yeniden saldırıya geçilebilecek şekilde geri çekilmek demektir.

Devlet kapitalizmine geri çekildik. Ama ölçülü bir şekilde geri çekildik. Şimdi ticaretin devlet tarafından düzenlenmesine geri çekiliyoruz. Ama ölçülü bir şekilde geri çekileceğiz. Bu geri çekilmenin sonuna yaklaştığımızı dair, bu geri çekilmeyi uzak olmayan bir gelecekte durdurma imkânının yaklaştığına dair belirtiler görülmeye başladı. Bu gerekli geri çekilmeyi ne kadar bilinçli, ne kadar birlik içinde, ne kadar önyargısız bir şekilde ele alırsak, onu o kadar çabuk durdurabiliriz ve zafer dolu ileri atılımımız o kadar emin, çabuk ve yaygın olur. (Lenin, Seçme Eserler, cilt IX, "Altının Şimdiki ve Sosyalizmin Zaferinden Sonraki Önemi", s. 322 [1921].)

KOMİNTERN'İN TAKTİĞİNİN ESAS GÖREVLERİ

Leninizm: 7. Defter (İnter Yayıncılık)

Komünist Partisi, taktik çizgisini saptarken, mevcut iç ve dış durumu, sınıf güçlerinin ilişkisini, burjuvazinin sağlamlık ve güçlülük derecesini, proletaryanın mücadeleye hazır olma düzeyini, orta tabakaların tutumunu, vb. hesaba katar. Parti, mümkün olan en geniş yığınları bu mücadelenin mümkün olan en yüksek düzeyinde harekete geçirme ve örgütleme zorunluluğundan yola çıkarak, sloganlarını ve mücadele yöntemlerini söz konusu koşullara uygun biçimde belirler. Devrimci bir durumun olgunlaşması halinde parti, bir dizi geçiş sloganı saptar ve var olan koşullara uygun olarak, devrimci ana hedefine, iktidarın ele geçirilmesi ve burjuva-kapitalist toplum düzeninin yıkılması hedefine tâbi kılacağı kısmi talepler öne sürer. İşçi sınıfının günlük taleplerini ve günlük mücadelelerini ihmal etmek, parti faaliyetini sadece bunlarla sınırlamakla aynı derecede hatalı, yapılmaması gereken bir şeydir. Partinin görevi, günlük ihtiyaçlardan hareketle, iktidarı hedef alan devrimci mücadelede işçi sınıfına önderlik etmektir.

Egemen sınıfların örgütsüz, kitlelerin devrimci bir mayalanma içerisinde oldukları, orta tabakaların proletaryadan yana eğilim gösterdikleri ve kitlelerin mücadeleye ve kurbanlar vermeye hazır bulunduğu bir devrimci yükseliş durumunda, partinin görevi, kitleleri burjuva devlete karşı cepheden saldırıya yöneltmektir. Bu, basamak basamak yükseltilecek geçiş sloganlarının propagandasını yaparak (işçi şûraları, üretimi işçilerin denetlemesi, toprak beylerinin toprağına zorla el koyma hedefi güden köylü komiteleri, burjuvazinin silahsızlandırılması ve proletaryanın silahlandırılması, vb.) ve parlamentodaki faaliyet dahil partinin ajitasyon ve propagandasının bütün dallarının tâbi olacağı kitle eylemlerinin örgütlenmesi ile gerçekleştirilir. Bu tür kitle eylemleri: Grevler, gösterileri de kapsayan grevler, silahlı gösterileri de kapsayan grevler ve nihayet

burjuvazinin devlet zoruna karşı ayaklanmayla birlikte genel grevdir. Mücadelenin bu en yüksek biçimi, savaş sanatına göre gerçekleştirilir; bir harekât planı, mücadele içindeki eylemlerin saldırgan bir nitelikte olması, proletaryanın sınırsız fedakârlığı ve kahramanca bir cesaretle davranması bunun önkoşullarıdır. Bu türden eylemlerin mutlak ön şoşulu ise emekçi yığınların, en geniş kesimleri kapsayıp harekete geçirebilecek biçimde oluşturulmaları gereken mücadele birliklerinde örgütlenmeleri (işçi ve köylü sovyetleri, asker sovyetleri, vb.) ve ordu ve donanma içerisinde devrimci çalışmanın yoğunlaştırılmasıdır.

Yeni ve daha keskin sloganlara geçerken, Leninizmin siyasal taktiğinin aşağıdaki temel kuralı ölçüt alınmalıdır: Parti, yığınları devrimci konumlara çekerken, parti çizgisinin doğruluğuna kendi öz deneyimleriyle inanmalarını sağlayacak biçimde, onlara rehberlik etmeyi bilmelidir. Bu kurala uyulmazsa, kaçınılmaz olarak yığınlardan kopulması, darbecilik ve komünizmin ideolojik bakımdan yozlaşarak “sol” bir doktrinerlik, küçük-burjuva “devrimci” maceracılığı haline gelmesi sonucuna ulaşılır. Eğer proletarya partisi devrimci gelişimin en üst noktasını, düşmana sert ve kararlı saldırı anını es geçer, bundan yararlanmazsa, bu da aynı ölçüde zararlıdır. Böyle bir fırsatı, ayaklanmaya yönelmeksizin kaçırmak, inisiyatifi düşmana bırakmak ve devrimi yenilgiye sürüklemek demektir.

Eğer devrimci yükseliş durumu yoksa komünist partiler, emekçilerin günlük sıkıntılarından yola çıkarak, kısmî sloganlar ve kısmî talepler öne sürmeli ve bunları Komünist Enternasyonal'in ana hedefleriyle bağlantı içerisine sokmalıdır. Fakat bu durumlarda partiler, devrimci bir durumun varlığını önkoşul alan ve başka bir durumda ise kapitalist örgütler sistemi ile kaynaşmanın sloganı haline gelen geçiş sloganları (örneğin üretimin

denetlenmesine ilişkin slogan ve benzerleri) atmamalıdır. Bir dizi geçiş sloganı, devrimci bir durumun var olmasına kopmaz biçimde bağlıken, kısmi sloganlar ve kısmi talepler, doğru bir taktiğin mutlak koşullarıdır. Kısmi taleplerin ve geçiş sloganlarının öne sürülmesini “ilkesel” olarak reddetmek, aynı biçimde komünizmin ilkeleriyle de bağdaşmaz, çünkü bu türden bir taktik, pratikte partiyi pasifliğe mahkûm eder ve yığınlardan tecrit eder. Sermayeye karşı başarılı bir mücadelenin, yığınların sınıfsal olarak harekete geçirilmesinin ve reformist önderlerin teşhir ve tecridini sağlamanın aracı olarak Birleşik cephe taktiği, bu durumda bütün devrim öncesi dönem boyunca Komünist Enternasyonal’in uygulayacağı taktiğin temel bir ögesidir.

Birleşik cephe taktiğinin doğru uygulanması ve genelde yığınların kazanılması için, sendikalarda ve proletaryanın öteki kitle örgütlerinde kalıcı çalışmalar yapmak önkoşuldur. Salt kitlesel nitelikte olmasından ötürü bir sendikaya, hatta en gericisine bile üye olmak, her komünistin dolaysız yükümlülüğüdür. Sendikalarda ve fabrikalarda işçi çıkarlarını ısrarlı ve enerjik biçimde savunmak için akıllıca sürdürülecek kesintisiz bir çalışma ile, ancak reformist bürokrasiye karşı acımasızca mücadele etmekle, işçilerin mücadelesinde önderlik ele geçirebilir ve sendikalarda örgütlenmiş işçiler partiye kazanılabilir.

Reformistlerin bölme girişimlerine karşı komünistler, tek tek ülkelerde ve bütün dünyada sınıf mücadelesi temelinde sendikaların birliğini savunurlar ve Kızıl Sendikalar Enternasyonal’inin çalışmalarını her yönden desteklerler.

Komünist partiler her yerde işçi yığınlarının ve bütün emekçilerin günlük taleplerini savunur, burjuva parlamentolarının tribünlerini devrimci propaganda ve ajitasyon amacıyla kullanır ve bütün kısmi görevleri hedefe, proletarya diktatörlüğü uğruna verilen mücadeleye tabi kılar; Komünist Enternasyonal partileri aşağıdaki şu ana konularda kısmi talepler ve kısmi sloganlar öne sürer:

Dar anlamda işçilerin çıkarlarını savunmak için —Siyasal mücadelenin sorunları (büyük sanayi anlaşmazlıkları, sendika ve grev hakkı, vb.) haline gelebilecek olan, ekonomik mücadele sorunları (tröst sermayesinin saldırılarına karşı savunma, ücret ve çalışma süresi sorunları, zorla uzlaştırma sistemi, işsizlik); doğrudan siyasal nitelikte sorunlar (vergi, pahalılık, faşizm, devrimci partilerin kovuşturulması, beyaz terör, genelde hükümetin politikası); nihayet dünya politikasına ilişkin sorunlar: Sovyetler Birliği’ne ve sömürge devrimlerine karşı tavır, uluslararası sendikal hareketin birliği için mücadele, emperyalizme ve savaş tehlikesine karşı mücadele ve emperyalist savaşa karşı mücadelenin sistemli biçimde hazırlanması.

Köylülük için kısmi talepler: bunlar, vergi politikası, köylülüğün ipotek borçları, tefeci sermayesine karşı mücadele, köy yoksullarının toprak ihtiyacı, kira bedeli ve ortakçılık hakları vb. ile ilgilidir. Bu kısmi taleplerden

hareketle, komünist partisi, gittikçe daha üst düzeyde sloganlar atmalı ve sonuçta “büyük toprak mülkiyetinin istilâki” sloganı ve ‘işçi ve köylü hükümeti’ (gelişmiş kapitalist ülkelerde proletarya diktatörlüğü ile geri ülkelerde ve sömürgelerin bir bölümünde ise proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğüyle eş anlamlı olarak) sloganına dek yükselmelidir.

Aynı biçimde, işçi ve köylü gençlik arasında (her şeyden önce Komünist Gençlik Enternasyonal ve seksiyonları tarafından) ve kadınlar, kadın proleterler ve köylü kadınlar arasında da sistemli bir çalışma yapılmalıdır. Bu çalışma, bu tabakaların özel hayat ve mücadele koşullarından hareket ederek, onların taleplerini proletaryanın genel talep ve mücadele sloganlarıyla birleştirmelidir.

Sömürge halklarının ezilmesine karşı mücadelede komünist partiler, bizzat sömürgelerde, oraların özel koşullarına uygun talepler ileri sürmelidirler; şunlar gibi: Bütün ulusların ve ırkların tam hak eşitliği, yabancıların bütün ayrıcalıklarının kaldırılması, işçi ve köylü örgütleri için özgürlük, işgününün kısaltılması, çocuk emeğinin yasaklanması, tefeci borç anlaşmalarının iptali, kira ücretinin düşürülmesi ve ortadan kaldırılması, vergi yükünün hafifletilmesi, vergi boykotu, vb. Bütün bu kısmî talepler Komünist Partisinin aşağıdaki temel taleplerine tâbi kılınmalıdır: Ülkenin tam bağımsızlığı ve emperyalistlerin kovulması, işçi ve köylü hükümeti, toprağın bütün halka verilmesi, sekiz saatlik işgünü, vb... Emperyalist ülkelerde komünist partiler, emperyalist askeri birliklerin sömürgelerden çekilmesi için kampanyalar açmalı, ezilen ulusları kurtuluş mücadelelerinde desteklemek için ordu ve donanma içinde yoğun bir propaganda sürdürmeli, silah ve birlik naklinin engellenmesi için yığınları harekete geçirmeli, grevler ya da diğer kitlesel protesto eylemleri örgütlemelidirler vb. (Komünist Enternasyonal Programı, Bölüm VI, Kısım 2.)

KOMÜNİST ENTERNASYONAL YÜRÜTME KOMİTESİ'NİN AJİTASYON-PROPAGANDA ŞUBESİ TARAFINDAN KOMİTERN ŞUBELERİNİN AJİTASYON-PROPAGANDA ÇALIŞMASININ ÖRGÜTLENMESİ İÇİN SUNULAN TASLAK İLKELERDEN ÖZETLER

V. İ. Lenin & J. Stalin – Örgütlenme Üzerine

3 Nisan'daki toplantısında bu ilkeleri tasviple, KEYK parti üyelerinin ideolojik eğitiminin gerekliliğini vurguladı; karar, kısmen, şöyledir:

“Genişletilmiş Yönetim, Yönetim toplantısı ile ilişki içinde hazırlanan ajitasyon-propaganda konferansının kararlarına bütün şubelerin dikkatlerini çekerek, bu alanda aşağıdaki güncel görevlerin önemine dikkati çekiyor:

“1) Bütün parti üyelerinin parti eğitimi sorununa, şimdiye kadar pasif bir yaklaşımları olan şubelerin bu tutumuna bir son verilmelidir...

“2) Her parti merkezi, temel parti kadrolarının teorik eğitimi için, pratik olanaklar dâhilinde 2-9 ay arası kurslardan oluşan merkezi parti okulu kurmalıdır... KEYK'in ajitasyon-propaganda şubesi bu okulları her yönden desteklemeli ve teşvik etmelidir.

“3) Genişletilmiş Yönetim, Moskova'da enternasyonal parti kursları örgütlenme planını onaylar ve prezidyumu, işlerin bu okullarda, o senenin sonbaharında başladığını denetlemesi talimatını verir.

“6) Sovyetler Birliği'nin ekonomik ve kültürel yaşamı hakkında çalışan geniş kitlelerin sürekli gelişen ilgileri ve burjuva ve reformist basının devam eden iftira kampanyası, Sovyetler Birliği'nde şartlar hakkında doğru ve etraflı bilgi sağlamaya özel dikkat tahsis etmede kendisini gerekli kılıyor. Bütün şubeler KEYK'in ajitasyon-propaganda şubesi ile, kendi ajitasyon-propaganda şubeleri aracılığıyla, en sıkı ilişkileri sağlamakla yükümlüdürler.”

Buharin, ajitasyon-propaganda konferansındaki konuşmasında, geleceğin pratik faaliyetlerinde teorik eğitimin önemini ve parti basınının teorik seviyesinin yükseltilmesine olan ihtiyacı vurgulamış; İngiliz parti basını kendi bölgesel problemleri ile uğraşmada en iyisi idi; O (Buharin), Britanyalı veya Amerikalı parti basınının sap-

malar gösterdiğini söyleyemez, çünkü kendi yayın organları içinde hiçbir teori yoktu. 3 Nisan'daki aynı toplantıda komünist basının görevleri konusunda parti propagandasını fabrikalara taşımalarını öngören bir tasarı kabul edilmişti. Basın en geniş kitlelerce kolay anlaşılır olmalıdır. SSCB hakkındaki bilgiler güçlü bir propaganda silahı idi ve özellikle özen gösterilmelidir. Burjuva ve reformist basındaki yalanlara vaktinde cevap verilmeliydi. Bir ülkenin tecrübesinin kullanışlı olabilmesiyle, hem uyarı hem de ders olarak diğer ülkelerde, şubeler propaganda çalışmalarında düzenli rapor vermeli ve üyeleri, raporları toplamak ve okumak için ayırmalıdır.)

A - MERKEZ KOMİTESİ (MK)

1) Her durumda parti ajitasyonunun ve propaganda çalışmasının birleştirilmiş tavrı için, yayınlanmış olduğu kadar, fiili olarak da Komintern'in her şubesi, partinin etkisinin veya içinde çalıştığı siyasal şartlarına bakmaksızın MK'ya bağlı bir ajitasyon propaganda bölümü olmalıdır.

2) Partinin MK tarafından yönlendirilen, ajitasyon-propaganda bölümü partinin değişik dallarındaki ajitasyon ve propagandasının bütün planlarını çözer ve kongrenin bütün bölgesel parti örgütleri tarafından icrasını idare eder ve MK'nın bu sorunlar üzerindeki kararları üzerine yoğunlaştırılmalıdır.

3) MK bu bölümün çalışmalarının kontrol altına alınabilmesi için, üyelerden birini atar.

4) Bölümün başı, MK tarafından atanan 4-8 üyeden oluşan bir ajitasyon-propaganda komisyonu ile başkanın önderliğinde çalışır. Komisyon genel ajitasyon-propaganda sorunları üzerindeki ilk adımı atar ve bölümün çalışmalarının taslağını çıkarır. Komisyon en az haftada bir olmak şartıyla düzenli bir şekilde toplanır.

5) MK'nın diğer bölümleri ve Komünist Partisi'ne bağlı örgütlerle ilişkilerini sürdürebilmek ve resmiyeti kendi çalışmalarına getirmek için, MK'nın, kadınlar sekreterliğinin, genç komünist liderlerinin, kızıl spor örgütünün, örgütlenme bölümünün temsilcileri, Enternasyonal Kızıl Yardım ve diğerleri komisyona eklenecek. Komisyonun atanmasında, düşünülen yoldaşların işçi sendikaları ve kooperatifler içindeki eğitim çalışmaları göz önüne alınarak dikkat gösterilmelidir.

6) Şube ajite komisyonu içindeki fonksiyonu belirlerken, aşağıdaki üç ana maddeyi göz önünde bulundurmalıdır: a) Kitleler arasında ajitasyon çalışması; b) Propaganda veya parti eğitimi ile ilgili çalışma; c) Düzenli politik yayın. Kosağlamak amacıyla özel alt-komisyonlar oluşturabilir. Onların (alt-komisyonların- ÇN) içeriği ve her alt-komisyonun sorumlu başkanının belirlenmesi (choice-orijinalde - ÇN), ajitasyon-propaganda komisyonu tarafından belirlenir ve partinin MK tarafından onaylanması gerekir. Ajitasyon- propaganda komisyonunun üyesi olmayan yoldaşlar da girebilir.

7) Henüz fazla gelişmemiş bölümler içinde herhangi bir alt-komisyon oluşturmaksızın, bölümün, bir başkanın da dahil olduğu üçlü bir komisyondan oluşan bir küçük ajitasyon-propaganda bölümü oluşturmak yeterlidir. Yalnızca parti basınının geliştiği veya işçi sendikaları basını içinde yoldaşlarımız için iyi imkânların var olduğu basın için bir yardımcı komite kurulması gerekir.

8) ...İki ya da üç önder parti üyesinin zamanlarını bu işe ayırabilmeleri için düzenli bir şekilde ödenmeleri uygundur (makuldür).

9) MK'nın ajitasyon-propaganda bölümünün tüm çalışmaları bütün mahalli parti örgütlerinin çalışma tecrübeleri temelinde uygulanmalıdır. Eğer MK, herhangi bir duyuru veya direktif yayınlarsa, bölüm, talimatların gerçekten uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmelidir.

10) MK. 3-5 en büyük fabrika hücresinin ajitasyon-propaganda örgütleyicilerinin yanı sıra en önemli il ve mahalli komitelerin ajitasyon-propaganda önderleri ve bölüm (şube) üyelerinin katıldığı, ajitasyon-propaganda bölümünün (veya onun alt-kollarının) genel sorunlarının tartışıldığı yaklaşık yılda iki defa toplantıya çağırılmalıdır.

B -İL KOMİTELERİ

11) Ajitasyon-propaganda bölümleri, il komitelerine, MK şubesine uygulanan çizginin aynısı, fakat daha küçük çaplı olacak şekilde bağlanırlar...

C - MAHALLİ KOMİTELER

12) Mahalli komitenin prezidyum veya bürosunun bir üyesinin, bölgenin tüm ajitasyon ve propaganda çalışmasından sorumlu olarak atanması gerekir, atanan kişi bu görevinde il komitesine karşı sorumludur.

13) Bütün hazırlık çalışmaları için, 12. paragraf-

ta belirtilen lider ve 5-7 üyeden oluşan bir komisyonu kapsayacak bir ajitasyon-propaganda şubesi olacaktır. Bunlardan biri, bölgenin tüm propaganda (parti eğitimi) çalışmalarından sorumlu olacak olanı Marksizm-Leninizm teorisi ile iyi eğitilmiş bir üye olmalıdır... Bu komisyonun toplantılarında, hücre ajitasyon-propaganda örgütleyicisi çalışmaları hakkında rapor verecek ve komisyon çalışmalarının genel sorunları hakkındaki tartışma ve kararlarda yer alacaktır.

15) Genel bir karakteri olan ajitasyon-propaganda komisyonunun tüm kararları, il komisyonunun prezidyumu veya bürosu tarafından tasdik edilmelidir.

17) Komite, en az iki ayda bir, fabrika hücreleri ve bölge parti komitelerinin ajitasyon-propaganda örgütleyicilerini ve sekreterlerini şubenin raporlarını dinlemek ve ajitasyon-propaganda çalışmalarını tartışmak için toplantıya çağıracaktır.

18) Mahalli komitenin ajitasyon-propaganda bölümü merkezi parti ajitasyon-propaganda şubesine düzenli raporlar göndermelidir.

E -FABRİKA HÜCRELERİ

22) Fabrika hücrelerinin örgütlenmesinin ilk başlarından itibaren, fabrikanın çalışan kitleleri arasında hücrenin ajitasyon ve propaganda çalışmasına çok büyük dikkat edilmelidir. Hücrenin bir üyesi kararların uygulanmasını yönetmek ve sorumlu olmak için ajitasyon-propaganda örgütleyicisi olarak atanacaktır.

23) Ajitasyon-propaganda örgütleyicisinin görevleri şunlardır:

- a) Ajitasyon-propaganda çalışmaları için uygun bir grubun üyelerinin listesini çıkarmak;
- b) Parti programı ve parti taktiklerini araştırmak için bir grup örgütlemek;
- c) Partili olmayan işçiler arasında, öncelikle partiye sempati duyanlar, bireysel ajitasyonu örgütlemek;
- d) Ajitasyon toplantılarını örgütlemek;
- e) İşçi sendikaları ve diğer organlar tarafından çağrılan toplantılarda partinin iştirakini örgütlemek;
- f) parti yayınlarının dağıtımını vs. örgütlemek.

SİYASAL TEŞHİRLER VE “DEVİRİMCİ EYLEM EĞİTİMİ”

V. İ. Lenin – Ne Yapmalı?

İskra'nın karşısına “çalışan yığınların eylemini yükseltme teorisi”ni sürmekle, Martinov, gerçekte, bu eylemi alçaltma eğilimini açığa vurmuştur; çünkü o, bütün ekonomistlerin önünde secdeye yattıkları iktisadi mücadelenin, yeğ sayılması gereken mücadele, özel önem taşıyan ve yığınların eylemini yükseltebilmek için “en geniş uygulanabilirliğe sahip” bir araç olduğunu, bunun, bu eylem için en geniş alan olduğunu söylemiştir. Bu tipik bir yanılgıdır, çünkü yalnız Martinov’a özgü bir şey olmaktan uzaktır.

Gerçekte “emekçi yığınların eylemini yükseltmek”, ancak, bu eylem “iktisadi bir temel üzerinde siyasal ajitasyon”la sınırlanmadığı zaman olanaklıdır. Siyasal ajitasyonun zorunlu olarak genişlemesinin temel bir koşulu, siyasal teşhirlerin kapsamlı bir biçimde örgütlendirilmesidir. Ancak, böyle bir teşhir aracılığıyla ki, yığınlar siyasal bilinç ve devrimci eylemi eğitebilirler. İşte bunun içindir ki, bu eylem, bütün uluslararası sosyal-demokrasinin en önemli işlevlerinden birisidir, çünkü siyasal özgürlük bile bu teşhirleri ortadan kaldırmaz, olsa olsa onun doğrultusunu birazcık değiştirir. Nitekim Alman Partisi, özellikle siyasal teşhir kampanyasını yorulmak bilmez bir enerjiyle yürütüyor olması sayesinde durumunu güçlendirmekte ve etki alanını genişletmektedir. Eğer işçiler, hangi sınıfları etkiliyor olursa olsun, zorbalık, baskı, zor ve suiistimalin her türlüşüne karşı tepki göstermede eğitilmemişlerse, ve işçiler bunlara karşı, başka herhangi bir açıdan değil de, sosyal-demokrat açıdan tepki göstermede eğitilmemişlerse, işçi sınıfı bilinci, gerçek bir siyasal bilinç olamaz. Eğer işçiler, öteki toplumsal sınıfların her birini, entelektüel, manevi ve siyasal yaşamlarının bütün belirtilerinde gözleyebilmek için somut ve her şeyden önce güncel siyasal olgular ve olaylardan yararlanmasını öğrenmezlerse; eğer materyalist tahlil ve ölçütleri, nüfusun bütün sınıflarının,

tabakalarının ve gruplarının yaşam ve eylemlerinin bütün yönlerine pratik olarak uygulamayı öğrenmezlerse, çalışan yığınların bilinci, gerçek bir sınıf bilinci olamaz. Kim, işçi sınıfının dikkatini, gözlemine ve bilincini, tamamıyla ya da hatta esas olarak işçi sınıfı üzerinde yoğunlaştırıyorsa, böylesi, sosyal-demokrat değildir; çünkü kendini iyi tanıyabilmesi için, işçi sınıfının, modern toplumun bütün sınıfları arasında karşılıklı ilişkiler konusunda tam bir bilgi, sadece teorik bilgisi değil, hatta daha doğru olarak ifade edelim; teorik olmaktan çok, siyasal yaşam deneyimine dayanan pratik bilgisi olması gerekir. Bu nedenle yığınları siyasal harekete çekmek için en geniş uygulanabilirliğe sahip araç olarak ekonomistlerimizin vazettikleri iktisadi mücadele kavramı, pratik sonuçları bakımından çok zararlı ve gericidir. Bir sosyal-demokrat haline gelebilmesi için, işçi, toprak beyi ile papazın, yüksek memur ile köylünün, öğrenci ile serserinin iktisadi niteliği ve toplumsal ve siyasal özellikleri konusunda açık-seçik bir fikre sahip olmalıdır; onların güçlü ve zayıf yanlarını bilmelidir; her sınıf ve tabakanın kendi bencil özlemlerini, kendi gerçek “içyapısını” gizlemek için kullandığı bütün parlak sözlerin ve safsataların anlamını kavramalıdır; belirli kurumların ve yasaların yansıttığı şu ya da bu çıkarların neler olduğunu ve bu yansıtmanın nasıl olduğunu anlamalıdır. Ama bu “açık-seçik tablo”, herhangi bir kitaptan edinilemez. İşçi, bunu, ancak canlı örneklerden, belirli bir anda çevremizde olup bitenlerin, herkesin üzerinde konuştuğu ya da birisinin fısıldadığı şu ya da bu olayda, rakamlarda, mahkeme kararlarında vb. belirenin sıcağı sıcağına teşhirden edinebilir. Bu kapsamlı siyasal teşhirler, yığınları devrimci eylem bakımından eğitmenin zorunlu ve temel bir koşuludur.

Rus işçileri, polisin halka zorbaca davranışına karşı,

dinsel mezheplere zulmedilmesine, köylülerin kırbaçlanmasına karşı, amansız sansüre, askerlere işkence edilmesine, en masum kültürel girişimlerin bastırılmasına vb. karşı niçin hâlâ bu kadar az devrimci eylemde bulunmaktadır? Böyle bir eylem, “elle tutulur sonuçlar vaatmediği”nden, “olumlu” fazla bir şey sağlamadığından, “iktisadi mücadelenin” onları buna “itmediği”nden ötürü müdür? Böyle bir görüşü benimsemek, yineliyoruz, saldırıyı gerektmediği yere yöneltmek olur, kişinin kendi darkafalılığını “ya da bernştayncılığı” işçi yığınlarına yüklemek olur. Eğer bütün utanç verici haksızlıklara karşı yeteri kadar geniş, çarpıcı ve anında teşhirleri hâlâ örgütleyemiyorsak suç bizdedir, yığın hareketinin gerisinde kalışımızdadır. Bunu yaptığımız zaman (ve bunu yapmak zorundayız ve yapabiliriz de), en geri işçi bile, öğrencilerin ve dinsel mezheplerin de, köylülerin ve yazarların da, kendisini yaşamının her adımında baskı altında tutan ve ezen aynı karanlık güçler tarafından hareketlere ve keyfi davranışlara uğradıklarını anlayacak ya da içinde duyacaktır ve bunu duyunca, kendisi de tepki göstermek isteyecektir, bu yolda dayanılmaz bir istek duyacak ve gereğini yapmayı bilecektir; bugün sansürcüleri “yuhalayacak”, yarın bir köylü ayaklanmasını amansızca bastırmış olan valinin evi önünde gösteri yapacak, öbür gün kutsal engizisyonun işini gören papaz kılıklı jandarmalara bir ders verecektir, vb. Şimdiye kadar çalışan yığınların önüne mümkün olan bütün konularda uygun teşhirleri sermekte çok az şey, ya da hemen hiç bir şey yapmadık. Birçoğumuz, henüz bu yükümlülüğümüzün bilincine varmış değildir ve fabrika yaşamının dar çerçevesi içinde “günlük tekdüze mücadelenin” ardında kendiliğinden sürüklenmektedir. Bu durumda, “İskra, günlük tekdüze mücadelenin ilerleyişinin önemini küçümseme ve buna karşılık parlak ve eksiksiz düşüncelerin propagandasını yeğ tutma eğilimindedir” (Martinov, s.61) demek, partiyi geriletmek, hazırlıksızlığımızı ve geriliğimizi savunmak ve yüceltmek demektir.

Yığınları eyleme çağırmaya gelince, enerjik bir siyasal ajitasyon olur olmaz, canlı ve çarpıcı teşhirler etkin olur olmaz, bu, kendi kendine olacaktır. Bir suçluyu suçüstü yakalamak ve onu hemen bütün halkın önünde ve her yerde teşhir etmek, bir sürü “çağrılar” kaleme almaktan çok daha etkilidir ve etkisi öyledir ki, çok kez kimin yığınları “çağrıda” bulunduğunu ve kimin şu ya da bu gösteri planını vb. önerdiğini saptamayı kesinkes olanaksız kılar. Deyimin genel değil somut anlamındaki eylem çağrıları, ancak eylem yerinde yapılabilir; ancak harekete bizzat kendileri girişenler ve bunu anında yapabilenler böyle çağrılarda bulunabilirler. Biz sosyal-demokrat yazarlara düşen de, siyasal teşhirleri ve siyasal ajitasyonu derinleştirmek, genişletmek ve yeğinleştirmektir.

Geçerken “eylem çağrıları” konusunda bir noktaya değinelim. İlkyaz olaylarından¹ önce, işçiler için elle tutulur sonuçlar vaat etmediği kesin olan bir sorunda,

yani öğrencilerin askere alınması sorunda, işçileri etkin olarak müdahale etmeye çağıran tek gazete İskra olmuştur. “183 öğrencinin askere alınması” ile ilgili 11 Ocak tarihli emrin yayınlanmasından hemen sonra, İskra bu konuda bir makale yayınladı ve henüz gösteriler başlamadan önce işçileri “öğrencilerin yardımına koşmaya” çağırdı, “halkı” hükümetin bu küstahça meydan okumasına karşı çıkmaya çağırdı. Şimdi soruyoruz. Martinov’un “eylem çağrıları”ndan bu kadar söz etmesine ve giderek “eylem çağrıları”nın eylemin özel bir biçimi olduğunu ileri sürmesine karşın, bu çağrı hakkında tek sözcük söylememiş olmasını nasıl açıklamak gerekir? Bunun ardından da, “elle tutulur sonuçlar vadeden” istemler uğruna mücadeleye yeteri kadar “çağrılar” yayınlamadığı için İskra’nın tek yanlı olduğunu iddia etmesi düpedüz dar kafalılık değil midir?

Raboçeye Dyelo da dahil olmak üzere, ekonomistlerimiz başarılıydılar, çünkü, geri işçilere ayak uydurdular. Ama sosyal-demokrat işçi, devrimci işçi, (ve bunların sayısı gittikçe artmaktadır) “elle tutulur sonuçlar vadeden” istemler vb. uğruna mücadele konusundaki gevezelikleri öfkeyle reddedecektir, çünkü o, bunun, eski türkünün, rubleye bir kopek ekleme türküsünün yeni biçimde ifade edilmesinden başka bir şey olmadığını anlayacaktır. Ve bu işçi, Raboçaya Mysıl ve Raboçeye Dyelo’dan kendisine akıl öğretmeye gelenlere şöyle diyecektir: bizim kendi başımıza pekâlâ üstesinden geleceğimiz bir işe böyle aşırı gayretkeşlikle karışmakla, kendinizi boş yere meşgul ediyorsunuz ve asıl görevlerinizden kaçırıyorsunuz baylar. Sosyal-demokratların görevinin iktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik kazandırmak olduğu yolundaki iddianızda zekice olan hiç bir şey yoktur; bu, sadece bir başlangıçtır ve sosyal-demokratların temel görevi değildir; çünkü, Rusya dahil, bütün dünyada, iktisadi mücadeleye siyasal nitelik kazandırmaya ilk kalkışan, çok kez, bizzat polis olmuştur; hükümetin kimi desteklediğini kavramayı işçiler kendileri öğreniyorlar. ²Yeni bir Amerika keşfetmiş gibi bu kadar övgüsünü yaptığınız “işçilerin işverene ve hükümete karşı iktisadi mücadelesi”, bugün Rusya’nın her tarafında, en ücra köşelerinde bile, grevlerden söz edildiğini işitmiş, ama sosyalizm konusunda hiç bir şey duymamış işçilerin kendileri tarafından yürütülmektedir. Elle tutulur sonuçlar vadeden somut istemler ileri sürerek biz işçiler arasında harekete geçirmek istediğimiz “eylemi” biz zaten ortaya koyuyoruz ve günlük, sınırlı sendikal çalışmalarımızda, bu somut istemleri çoğu kez aydınlardan hiç bir yardım görmeksizin biz kendimiz ileri sürüyoruz. Ama bu eylem bize yetmiyor; biz sadece “iktisadi” siyaset lapasıyla beslenecek çocuklar değiliz. Biz ötekilerin bütün bildiklerini bilmek istiyoruz. Siyasal yaşamın bütün yönlerini ayrıntılı olarak öğrenmek ve tek tek her siyasal olaya etkin olarak katılmak istiyoruz. Bunu yapabilmek için, aydınların, bizzat bizim pek iyi bildiğimiz şeyleri biraz daha az yinelemeleri ve henüz bilmediği-

miz ³şeyleri, fabrikadaki “iktisadi” deneyimin bize hiç bir zaman öğretmeyeceği şeyleri, yani siyasal bilgileri biraz daha fazla vermeleri gerekir. Bu bilgileri, siz aydınların edinmesi kolaydır ve bunları şimdiye kadar sunduğunuz miktarlardan yüz kez ve bin kez daha büyük miktarlar halinde bize sunmanız görevinizdir; bu bilgileri, bize, sadece tartışmalar, broşürler ve makaleler biçiminde değil (açık sözlülüğümüzü bize bağışlayın; bunlar çok kez bir hayli can sıkıcı olmaktadır), hükümetimizin ve yönetici sınıflarımızın yaşamın bütün alanlarında şu anda ne yaptıklarını canlı teşhirler biçiminde iletiniz. Bu görevinizi yerine getirmek için daha çok çaba gösteriniz ve “çalışan yığınların eylemini yükseltmek” konusunda biraz daha az konuşunuz. Biz sizin sandığınızdan çok daha aktifiz ve hiç bir “elle tutulur sonuç” vaat etmeyen istemleri bile açık sokak savaşlarıyla pekâlâ destekleyecek durumdayız. Bizim eylemimizi “yükseltmek” size düşmez, çünkü eylemden asıl yoksun olan sizlersiniz. Kendiliğindenliğe daha az boyun eğin ve kendi eyleminizi yükseltmeyi biraz daha çok düşünün baylar!

Dipnotlar

¹ Burada sözü edilen olaylar, Şubat ve Mart 1901’de St. Petersburg’da, Moskova’da, Kiev’de, Harkov’da, Kazan’da ve Rusya’nın öteki kentlerinde yer alan ve öğrencilerle işçilerin girişmiş oldukları yığınsal devrimci eylemlerdi: siyasal gösteriler, toplantılar, grevler. Akademik istemlerle başlayan 1900-01’deki öğrenci hareketi, otokrasinin gerici politikasına karşı, devrimci siyasal eylem niteliği kazanmıştı; bu eylem, ilerici işçiler tarafından desteklendi ve Rus toplumunun bütün katları arasında yankılar uyandırdı. Şubat ve Mart 1901’deki gösterilerin ve grevlerin asıl nedeni, öğrenci toplantılarına katılmanın cezası olarak, Kiev üniversitesinden 183 öğrencinin askere alınmasıydı (bkz: Collected Works, Vol. 4, s. 414-419). Hükümet, devrimci eylemlere katılanlara karşı amansız bir saldırıya geçti; polis ve kazaklar gösterileri dağıttı ve katılanlara saldırdı; yüzlerce öğrenci tutuklandı ve kolejlerden ve üniversitelerden atıldı. 4 (17) Mart 1901’de, St. Petersburg’da, Kazan Katedrali önündeki meydana yapılan gösteri, görülmemiş bir vahşetle dağıtıldı. Şubat-Mart olayları, Rusya’da yaklaşımakta olan devrimci kabarmanın belirtileriydiler; işçilerin harekete siyasal sloganlarla katılmaları çok büyük bir önem taşıyordu.

² “İktisadi mücadelenin kendisine siyasal bir nitelik kazandırma” istemi, siyasal eylem alanında kendiliğindenliğe boyun eğmeyi en açık biçimde ifade eder. İktisadi mücadele çok kez kendiliğinden siyasal bir niteliğe bürünür, yani, “devrimci basının - aydın tabakanın” müdahalesi olmadan, sınıf bilinçli sosyal-demokratların müdahalesi olmadan. Örneğin İngiliz işçilerinin iktisadi mücadelesi de, sosyalistlerin herhangi bir müdahalesi olmadan siyasal bir niteliğe büründü. Ama sosyal-demokratların görevi, iktisadi bir temel üzerindeki siyasal ajitasyonla sona ermiş olmaz; onların görevi, trade-unioncu politikayı sosyal-demokrat siyasal mücadeleye çevirmektir; iktisadi mücadelenin işçilerin kafalarına yerleştirdiği siyasal bilinç kıvılcımlarından yararlanarak işçileri sosyal demokrat siyasal bilinç düzeyine yükseltmektir. Oysa Martinov’lar, işçilerin kendiliğinden uyanan siyasal bilincini ilerleteceklerine, kendiliğindenliğe ve iktisadi mücadelenin işçileri siyasal haklardan yoksun bulunduklarının bilincine varmaya “yönelttiğini” bıkınlık verene kadar yinelemektedirler. Kendiliğinden uyanan trade-unioncu siyasal bilincin, sizi, sosyalist görevlerinizi anlamaya “yönelmemesi” üzücüdür baylar

³ Bir işçinin bir ekonomiste bu hayali söylevinin gerçeklere dayandığını kanıtlamak için, işçi sınıfı hareketi hakkında doğrudan doğruya bilgisi bulunduğu şüphe olmayan ve biz “doktrinerlere” karşı en az eğilimi olan iki tanık göstereceğiz; bunlardan biri (Raboçeye Dyelo’yu bile siyasal bir organ sayan!) bir ekonomist, öteki de bir teröristtir. Birinci tanık, canlılığı ve gerçekliği bakımından dikkati çeken “St. Petersburg İşçi Sınıfı Hareketi ve Sosyal-Demokrasinin Pratik Görevleri” başlıklı makalenin yazarıdır (Raboçeye Dyelo, n° 6). Yazar, işçileri şu kategorilere ayırıyor: 1° sınıf bilinçli devrimciler; 2° ara tabaka; 3° geriye kalan yığınlar. “Ara tabaka” diyor yazar, “çoğu kez siyasal yaşamın sorunlarına, genel toplumsal koşullarla bağlantısı uzun zamandan beri anlaşılmış bulunan kendi dolaysız iktisadi çıkarlarından daha çok ilgi göstermektedir. ...” Raboçaya Mysıl “sertçe eleştirilmektedir”: “Her zaman aynı şey, çoktandır bunu biliyoruz, çoktandır okuduk.” “Siyasal yorumlarında gene bir şey yok!” Ama üçüncü tabaka bile, “meyhanenin ve kilisenin daha az baştan çıkardığı, ellerine pek nadir siyasal yazın geçen, işçilerin bu daha genç ve daha duyarlı kesimi, öğrenci ayaklanmaları vb. konusunda kendilerine ulaşan bölük-pörçük haberler üzerinde düşüncelere dalyorlar, siyasal olaylar konusunda olur olmaz biçimde tartışıyorlar”, vb.. Terörist şöyle yazıyor: “... kendi kentlerindeki değil de öteki kentlerdeki fabrika yaşamının küçük ayrıntılarını anlatan yazıları bir-iki kez okuyorlar, ve ondan sonra bir daha okumuyorlar. ... Bunu can sıkıcı buluyorlar. ... Bir işçi gazetesinde hükümet hakkında hiç bir şey söylememek ... işçilere küçük çocuklar gözüyle bakmak demektir. ... işçiler çocuk değildirler.”

İKİ SİYASET

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, 8 Temmuz'da Lukuçiao Olayının¹ertesi günü direnme savaşı için bütün millete çağrıda bulunan bir bildiri yayınladı. Bildirinin bir kısmı şöyle idi:

Yurttaşlar! Peyping² ve Tienzin tehlikededir! Kuzey Çin tehlikededir! Çin milleti tehlikededir! Tek çıkar yol bütün milletin vereceği bir direnme savaşıdır. İstilacı Japon ordularına karşı derhal ve kararlı bir direnişe geçilmesini ve bütün acil durumları karşılamak üzere derhal hazırlıklara girişilmesini istiyoruz. Milletin her ferdi, Japon saldırganlarına boyun eğerek onlarla barış içinde yaşayabilme yolunda her türlü düşünceyi derhal terk etmelidir. Yurttaşlar! Feng Çihan'ın birliklerinin kahramanca direnişini alkışlamalı ve desteklemeliyiz. Anayurdu ölünceye kadar savunacaklarını bildiren Kuzey Çin'in mahallî yöneticilerinin açıklamalarını alkışlamalı ve desteklemeliyiz. General Sung Çehyuan'ın bütün 29. Orduyu³ derhal seferber ederek savaşmak üzere cepheye göndermesini istiyoruz. Nanking'deki Merkezî Hükümetten şunları istiyoruz: 29. Orduya gereken yardım yapılsın. Kitleler arasındaki yurtsever hareketlere konulan yasak derhal kaldırılsın ve halkın bütün şevkiyle silahlı direnişe katılması engellenmesin. Ülkenin bütün kara, deniz ve hava kuvvetleri derhal harekete geçirilmek üzere seferber edilsin. Çin'deki bütün gizli hainlerin ve Japon ajanlarının derhal kökü kazınsın ki, cephe gerimiz de sağlamlaştırılsın. Bütün ülke halkını, Japonya'ya karşı bu kutsal meşru müdafaa savaşına var gücüyle katılmaya çağırıyoruz. Şiarlarımız: Peyping'i, Tienzin'i ve Kuzey Çin'i silahla savunalım! Anayurdu kanımızın son damlasına kadar savunalım! Bütün ülke halkı, hükümet ve silahlı kuvvetler birleşsin ve millî birleşik cepheyi, Japon saldırısına karşı direnişimizin Çin Seddi olarak inşa edelim! Guomintang ve Komünist Partisi sıkı bir

işbirliği yapsın ve Japon saldırganlarının yeni saldırılarına karşı dirensin! Japon saldırganlarını Çin'den kovalım!

Bu bir siyasetin açıklanmasıdır.

Çan Kay-şek 17 Temmuzda Luşan'da bir demeç verdi. Bir direnme savaşına hazırlanmak için siyaset ortaya koyan bu açıklama, Guomintang'ın dış siyaset meseleleri hakkında yıllardan beri yaptığı ilk doğru açıklamadır ve dolayısıyla, bizce olduğu kadar bütün yurttaşlarca da memnunlukla karşılanmıştır. Açıklama, Lukuçiao Olayının halledilmesi için dört şart sıralıyordu:

(1) Hiç bir çözüm Çin'in egemenliğine ve toprak bütünlüğüne halel getirmemelidir; (2) Hopey ve Çahar Eyaletlerinin idarî yapısında kanunsuz hiç bir değişiklik yapılmamalıdır; (3) Merkezî hükümet tarafından tayin edilmiş memurlar, başkalarının isteği ile değiştirilmemeli ya da azledilmemelidir; (4) 29. Ordu şimdi bulunduğu bölgeye hapsedilmemelidir.

Demecin sonuç kısmında şunlar yer almıştır:

Hükümet, Lukuçiao Olayı konusunda, daima bağlı kalacağı bir siyaset ve bir tavır tespit etmiştir. Bütün millet savaşa girdiğinde, sonuna kadar fedakârlık gerekeceğinin ve kolay bir kurtuluş konusunda en küçük bir umut beslenmemesi gerektiğinin farkındayız. Savaş bir kez başladı mı, ister genç ister yaşlı, ister kuzeyde ister güneyde olsun herkes, Japonya'ya karşı direnmek ve anavatanımızı savunmak sorumluluğunu yüklenmelidir.

Bu da bir siyasetin açıklanmasıdır.

Şimdi elimizde, Lukuçiao Olayı üzerine biri Komünist Partisinin, diğeri Guomintang'ın olmak üzere iki tarihî siyasî açıklama var. Ortak noktaları şudur: Her ikisi de kararlı bir direnme savaşından yanalar ve uzlaşmaya ve tavizlere karşı çıkıyorlar.

Bu, Japon istilasına karşısında izlenecek siyasetlerden

biridir, doğru olan siyasettir.

Ama bir başka siyasetin benimsenmesi de mümkündür. Geçtiğimiz aylarda, Peyping ve Tienzin'deki hainler ve Japon taraftarı unsurlar çok faaldiler. Mahallî yöneticilerin, Japonya'nın taleplerini kabul etmeleri için çalışıyorlardı. Kararlı silahlı direnme siyasetini baltalamaya çalışıyorlar ve uzlaşmayı ve tavizler vermeyi savunuyorlardı. Bunlar son derece tehlikeli işaretlerdir.

Taviz ve uzlaşma siyaseti, kararlı silahlı direnme siyasetine taban tabana zıttır. Durum hızla tersine çevrilmeyişi takdirde, Peyping, Tienzin ve Kuzey Çin'in bütünü düşmanın eline geçecek ve bütün ülke ciddi bir tehlikeyle karşılaşacaktır. Herkes tetikte olmalıdır.

29. Ordunun yurtsever subay ve erleri, birleşin! Uzlaşmacılığa ve tavizciliğe karşı çıkın ve kararlı bir silahlı direnme yürütün!

Peyping, Tienzin ve Kuzey Çin'in yurtseverleri, birleşin! Uzlaşmacılığa ve tavizciliğe karşı çıkın ve kararlı silahlı direnişe girişin!

Ülkenin her yanındaki yurtseverler, birleşin! Uzlaşmacılığa ve tavizciliğe karşı çıkın ve kararlı silahlı direnişi destekleyin!

Çan Kay-şek ve Guomintang'ın bütün yurtsever üyeleri! Siyasetinize sıkı sıkıya bağlı kalacağınızı, verdiğiniz sözleri tutacağınızı, uzlaşmacılığa ve tavizciliğe karşı çıkacağınızı, kararlı bir silahlı direnme yürüteceğinizi ve böylelikle düşmanın saldırılarına bilfiil mukabele edeceğinizi ümit ederiz.

Kızıl Ordu dâhil, ülkedeki bütün silahlı kuvvetler, Çan Kay-şek'in demecini destekleyip, uzlaşmacılığa ve tavizciliğe karşı çıkın ve kararlı silahlı direnişi yürütün!

Biz Komünistler, kendi bildirimizi canla başla ve inançla uyguluyoruz ve aynı zamanda Çan Kay-şek'in demecini de kararlılıkla destekliyoruz; Guomintang üyeleri ve bütün vatandaşlarımızla birlikte anavatanı kanımızın son damlasına kadar savunmaya hazırız; kararsızlığa, bocalamaya, uzlaşmaya ve tavizlere karşıyız ve kararlı silahlı direnişi yürüteceğiz.

Dipnotlar

¹ 7 Temmuz 1937'de Japon istila kuvvetleri Pekin'in 10 km. güneybatısında Lukuçiao'daki Çin garnizonuna saldırdı. Çin birlikleri, ülke çapındaki hararetli Japon aleyhtarı hareketin etkisi ile direnmeye başladı. Bu olay, Çin halkının sekiz yıl kahramanca sürdürdüğü Japonya'ya Karşı Direnme Savaşının başlangıcı olmuştur.

² Peyping Pekin'in eski adıydı. - Yayınlayan.

³ Eskiden Feng Yusiang komutasındaki Guomintang'ın Kuzeybatı Ordusunun parçası olan 29. Ordu o sırada Çahar ve Hopey Eyaletlerinde mevzilenmişti. Ordunun komutanı Sung Çehyuan'dı ve Feng Çihan bu ordunun tümen komutanlarından biriydi.

SAVUNMA İÇİNDE SALDIRININ YÖNETİLMESİNDE İNİSİYATİF, ESNEKLİK VE PLANLAMA, UZATMALI SAVAŞTA ÇABUK SONUÇLU MUHAREBELER VE İÇ CEPHE HAREKÂTINDA DIŞ CEPHE HAREKÂTI

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Burada konu dört başlık altında ele alınabilir: 1) savunma ile saldırı, uzatılmışlık ile çabuk sonuç, iç ve dış cephe arasındaki ilişki; 2) her türlü harekâta inisiyatif; 3) kuvvetlerin esnek kullanılışı; ve 4) her türlü harekâta planlama.

Önce bunlardan ilkinin ele alalım.

Direnme savaşını bir bütün olarak ele alırsak Japonya'nın kuvvetli bir ülke olması ve Çin'e saldırması, buna karşılık Çin'in zayıf bir ülke olması ve kendisini savunma durumunda bulunması gerçeği, bizim savaşımızın stratejik bakımından bir savunma ve uzatmalı savaş olmasını gerektirir. Harekât cepheleri yönünden, Japonlar dış, biz ise iç cephe üzerinde harekâta bulunmaktayız. Bu, durumun bir yanı. Ama bunun tam tersi olan başka bir yanı daha var. Düşman kuvvetleri (silah, insanların bazı nitelikleri ve başka bazı etkenler bakımından) güçlü olmakla birlikte, sayıca küçük, buna karşılık, bizim kuvvetlerimiz (aynı şekilde, silah, insanların bazı nitelikleri ve başka bazı etkenler bakımından) zayıf olmakla birlikte, sayıca çok büyüktür. Ayrıca, düşman, ülkemizi istilâ eden yabancı bir ulus; biz ise, onun istilâsına kendi topraklarımızda karşı koymaktayız. Bu hal, aşağıdaki stratejiyi zorunlu kılıyor. Stratejik bir savunma içinde taktik saldırıları kullanmak, stratejik bakımından uzatmalı bir savaşta çabuk sonuçlu muharebeler ve seferler vermek, stratejik iç hatlardaki dış hatlarda seferlere ve muharebelere girişmek hem olanaklı ve hem de gereklidir. Direnme Savaşında, bütün olarak benimsenecek strateji budur. Bu strateji hem düzenli savaş ve hem de gerilla savaşı için geçerlidir. Gerilla savaşı yalnızca derece ve biçim bakımından farklıdır. Gerilla savaşındaki saldırılar, genellikle beklenmedik saldırılar biçimini alır. Gerçi beklenmedik saldırılar düzenli savaşta da kullanılabilir ve kullanılması gerekli ise de, şaşırtma

derecesi daha azdır. Gerilla savaşında, harekâtı çabuk sonuçlandırmanın gereği çok büyüktür ve seferlerde ve muharebelerde düşmanı kuşatan dış hatlarımızın meydana getirdiği çember, çok küçüktür. Bütün bunlar, gerilla savaşını düzenli savaştan ayırt eder.

Bunlardan anlaşılan şudur: gerilla birlikleri, harekâta bulunurken, en büyük kuvvetlerini yoğunlaştırmalı; gizli ve hızlı hareket etmeli; düşmana birdenbire saldırmalı ve muharebeyi çabuk sonuçlandırmalıdır; edilgen savunmadan, gecikme ve ertelemelerden, muharebeye tutuşmadan önce kuvvetlerini dağıtmaktan kesinlikle kaçınmalıdır. Gerilla savaşı, kuşkusuz, sadece stratejik savunmayı değil, taktik savunmayı da içerir. Bu sonuncusu, başka şeyler yanında, muharebeler sırasında durdurma ve ileri karakol harekâtını; düşmanı yok etmek amacıyla dar geçitlerde, stratejik noktalarda, nehirlerde ya da köylerde direnmek için kuvvetlerin mevzilendirilmelerini; çekilmeleri örtme harekâtını içine alır. Ama gerilla savaşının temel ilkesi, saldırı olmalıdır; gerilla savaşı, karakteri bakımından, saldırıya düzenli savaştan daha yatkındır. Ayrıca, saldırının şaşırtma baskınlar şeklinde olması gerekir ve kuvvetlerimizin gösteri yaparcasına sergilenmesi, gerilla savaşında düzenli savaşta olduğundan daha sakıncalıdır. Düşmanın kuvvetli olduğu, bizim zayıf olduğumuz gerçeği, bazı hallerde, takviye alacağı yollar kesilmiş olan küçük ve tecrit edilmiş bir düşman kuvvetine saldırıda olduğu gibi, gerilla savaşının birkaç gün sürebilmesi sözkonusu olmasına karşın, genellikle gerilla harekâtında çarpışmanın sonucunun, düzenli savaştakine oranla daha çabuk alınmasını zorunlu kılar. Dağınık karakteri yüzünden gerilla savaşı her yere yayılabilir ve düşmanı taciz etme, oyalama, yandan çevirme ve kitle çalışmalarında olduğu gibi çeşitli görevlerinde, ilkesi, kuvvetlerin dağılmasıdır: ama bir gerilla birliği ya

da kolu, düşmanı imha ederken ve özellikle bir düşman saldırısını ezmeye çalışırken, kuvvetlerini bir araya toplamalıdır. Gerilla savaşında, “düşmanın küçük bir kesimine darbe vurmak için büyük bir kuvveti bir araya topla” ilkesi, arazideki harekâta, temel bir ilke olarak kalmaktadır.

Böylece, Direnme Savaşını bir bütün olarak alırsak, hem düzenli ve hem de gerilla savaşındaki birçok saldırı muharebelerinin birbiri üzerine eklenen etkisiyle, yani saldırı harekâtıyla kazanılan birçok zaferlerin birikimiyle, stratejik savunma amacımıza ulaşabilir, sonunda Japon emperyalizmini yenebiliriz. Ancak sonucu çabuk alınan birçok sefer ve muharebenin biriken etkileriyle, yani çabuk kararlaştırılarak girişilen seferlerde ve muharebelerde kazanılan birçok zaferin birikimiyle, stratejik uzatılmışlık olarak saptadığımız hedefe ulaşabiliriz. Bu, stratejik bir karşı-saldırıya girişmek ve istilâcı Japonları Çin’den sürüp çıkartmak için, bir yandan uluslararası durumdaki değişimleri ve düşmanın içten çöküşünü hızlandırırken ya da beklerken, bir yandan da, direnme gücümüzü artırmak için zaman kazanmak demektir. Düşman kuvvetlerini kuşatmak ve imha etmek için, stratejik savunma evresinde olsun, stratejik karşı-saldırı evresinde olsun, her harekât ya da muharebede, kuvvetlerimizi bir arada bulundurmalı ve iç cephe harekâtına girişmeliyiz. Sardiğimiz düşmanın hepsini olmasa bile bir kesimini imha edemez, kitle halinde tutsak alamazsak, düşmana elden geldiğince ağır kayıp verdirmemiz gerekir. Düşmanla aramızdaki nispi durumu, ancak bu tür birçok imha savaşının birbirine eklenmesiyle değiştirebilir; stratejik kuşatmasını —yani onun cephe için harekât planını— tümüyle parçalayabilir ve sonunda uluslararası kuvvetlerle ve Japon halkının devrimci mücadelesiyle elbirliği yapılarak, Japon emperyalistleri kısıp alıp öldürücü darbeyi vurabiliriz. Bu sonuçlara, ancak gerilla savaşının ikinci derecede kalan katkısıyla, ve düzenli savaşla ulaşmak gerekir. Bununla birlikte, her ikisinde de ortak olan taraf, biriken birçok küçük zaferin bir büyük zafer meydana getirmesidir. Gerilla savaşının direnme savaşındaki büyük stratejik rolü işte buradadır.

Şimdi de, gerilla savaşında inisiyatif, esneklik ve planlama sorunlarını tartışalım.

Gerilla savaşında inisiyatif nedir?

Her savaşta, hasım taraflar, bir muharebe alanında olsun, bir savaş bölgesinde olsun, bir savaş bölgesinde ya da savaşın bütününde olsun, inisiyatifi ele geçirmeye uğraşır; çünkü inisiyatif, bir ordu için hareket özgürlüğü demektir. İnisiyatifi yitiren ordu, edilgin bir duruma düşer ve hareket özgürlüğünü yitirerek yenilme ya da yok olma tehlikesiyle yüz yüze gelir. Stratejik savunma ve iç hat harekâtında inisiyatifi ele geçirmek haliyle daha güç, saldırıda, dış hat harekâtında ise daha kolaydır. Bununla birlikte, Japon emperyalizminin iki zaafı var: askeri birliklerinin azlığı ve yabancı topraklarda savaşması. Üstelik Çin’in gücünü küçümsemesi ve Japon militaristleri arasın-

daki iç çelişkiler, komutada, takviyelerin ağır yapılması, stratejik koordinasyon eksikliği, bazen ana saldırı yönünün kesinlikle saptanmaması, bazı harekâtlarda fırsatların değerlendirilmemesi ve bazen de, kuşatılan kuvvetlerin imha edilmemesi gibi birçok yanlışların doğmasına yol açmıştır. Bütün bunlar, Japon emperyalizminin üçüncü zaafı olarak kabul edilebilir. Böylece, saldırıda olduğu ve dış hatlarda harekâta bulundukları halde, Japon militaristleri, askeri kuvvet eksiklikleri (arazilerinin küçüklüğü, nüfuslarının azlığı kaynaklarının sınırlılığı, feodal emperyalizm, vb.) yabancı toprakta savaşmaları (onların savaşı emperyalist ve barbar bir savaştır), komuta mevkiindekilerin budalalıkları yüzünden inisiyatifi yavaş yavaş yitiriyorlar. Japonya, şimdi, savaşı ne sona erdirmek niyetindedir ne de buna gücü yeter, üstelik stratejik saldırısı da henüz sona ermedi, ama genel gidişin gösterdiğine göre, sayılan üç zaafının kaçınılmaz sonucu olarak, saldırıları belirli sınırlar içinde kalmaktadır. Bunu, süresiz olarak, bütün Çin’i yutana kadar sürdüremez. Japonya’nın, günün birinde kendisini tümüyle edilgen bir durumda bulacağını gösteren belirtiler görülmeye başlandı bile. Öte yandan, Çin, savaşın başlangıcında nispeten edilgen bir durumda idi ama deneyimi arttıkça yeni bir hareketli savaş politikasına dönmeye başladı. Saldırıya geçme, çabuk sonuç alma ve muharebelerde ve seferlerde dış hatlarda harekâta bulunma politikası, yaygın bir gerilla savaşı geliştirme politikası ile birlikte, Çin’in inisiyatifi günden güne ele almasına yardım etmektedir.

İnisiyatif sorunu, gerilla savaşında daha da yamsaldır. Çünkü gerilla birliklerinin pek çoğu, çok güç koşullarda harekâta bulunmakta, artçıları olmaksızın dövüşmekte, (birlikler yeni örgütlenmiş ise) deneyimsiz ve zayıf kuvvetleriyle düşmanın güçlü kuvvetlerine karşı çıkmaktadırlar. Bütün bunlara karşın gerilla savaşında da inisiyatifin ele alınması olanaklıdır ve bunun ilk koşulu, düşmanın sayılan üç zaafından yararlanmaktır. Savaşın tümü açısından, düşmanın asker eksikliğinden yararlanan gerilla birlikleri, harekât alanlarındaki geniş bir kesimi rahatça kullanabilirler. Düşmanın yabancı bir istilâcı olması ve barbarca bir politika izlemesi, gerilla birliklerine milyonlarca insanın desteğini kazandırır. Ve son olarak, düşman komutanlığının budalalıklarından yararlanan gerilla birlikleri, askeri buluşlarını, yeni görüşlerini rahatça uygulamaya koyabilirler. Gerçi düzenli ordu da düşmanın bütün bu zaaflarından yararlanır ve onu yenmede bunları gereği gibi değerlendirir, ama gerilla birliğinin aynı yollara başvurması daha da önemlidir. Gerilla birliklerinin kendi zaaflarına gelince, mücadele süresince yavaş yavaş bunların üstesinden gelinir. Kaldı ki, bu zaafılar bazen inisiyatifi ele geçirmenin ilk koşulunu oluşturur. Örneğin, gerilla birliklerinin küçük ve zayıf olması, düşman hatları ardındaki harekâtlarında esrarengiz bir şekilde ortaya çıkma- larını ve aynı şekilde gözden yitmelerini sağlar. Buna

karşı düşmanın eli kolu bağlı gibidir ve gerilla birliklerinin bu hareket özgürlüğü, büyük düzenli ordular için asla düşünülemez.

Düşman birkaç yönden birden bir tek noktaya doğru saldırıya geçtiği zaman, gerilla birliği inisiyatifini güçlükle sürdürür ve kolayca yitirebilir. Böyle bir durumda, birliğin değerlendirmeleri ve düzenlenme şekli yanlış ise, birlik edilgen bir duruma düşer ve düşman saldırısı karşısında başarısızlığa uğrar. Bu, düşman savunma halindeyken ve biz saldırıdayken bile olabilir. Yani inisiyatif, hem kendimizin ve hem düşmanın durumunun doğru bir şekilde değerlendirilmesinden ve doğru bir askeri ve politik düzenlemeden doğar. Nesnel koşulları yansıtmayan kötümser bir değerlendirme ve bunun sonucu olarak edilgen bir düzene geçilmesi, haliyle inisiyatifin yitirilmesine ve edilgen bir duruma düşülmesine yol açar. Öte yandan, gene nesnel koşulları yansıtmayan aşırı iyimser bir değerlendirme ve bunun sonucu olarak tehlikeli (anlamsızca tehlikeli) bir düzenlenme, inisiyatifin yitirilmesine ve kötümserlerin düştüğüne benzer bir duruma düşülmesine yol açar. İnisiyatif, dâhilere vergi bir nitelik değildir, akıllı bir önderin nesnel koşulları salim kafayla incelemesi ve doğru bir şekilde değerlendirmesi, askeri ve politik bakımdan doğru bir düzeni uygulamasıyla elde edilen bir şeydir. Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki, inisiyatif, hazır bir giysi değildir, bilinçli bir çabayı gerektiren bir şeydir.

Yanlış bir değerlendirme veya düzen, ya da büyük bir baskı sonucu, bir gerilla birliği edilgen bir duruma düşerse, kendisini bundan kurtarmaya çalışmalıdır. Bunun nasıl yapılabileceği koşullara bağlıdır. Birçok hallerde “oradan uzaklaşmak” gerekir. Hareket yeteneği, bir gerilla birliğinin belirgin özelliğidir. Bulunduğu yerden uzaklaşmak, edilgin durumdan kurtulmanın ve inisiyatifini ele almanın ana yoludur, ama tek yolu değildir. Düşmanın en enerjik olduğu ve bizim en büyük güçlükler içinde olduğumuz an, çoğu zaman işlerin onun aleyhine bizim lehimize dönmeye başladığı andır. Çoğu zaman uygun bir durum ortaya çıkar ve “biraz daha dayanma” sonucu inisiyatif ele geçirilir.

Şimdi de esnekliği görelim.

Esneklik inisiyatifin somut bir ifadesidir. Kuvvetlerin esnek kullanılışı, gerilla savaşında, düzenli savaşta olduğundan daha önemlidir.

Bir gerilla komutanı, kuvvetlerini esnek kullanmasının, düşman ile bizim aramızdaki durumu değiştirmenin ve inisiyatifini ele geçirmenin en önemli aracı olduğunu bilmelidir. Gerilla savaşının doğası öyledir ki, gerilla kuvvetlerinin, yüklenilen göreve ve düşmanın durumuna, araziye ve ora ahalisi gibi koşullara uygun olarak, esnek bir şekilde kullanılması gerekir; ve kuvvetleri kullanmanın başka yolları dağılma, toplanma ve mevzi değiştirmedir. Kuvvetlerini kullanan bir gerilla komutanı, denize ağ atan bir balıkçıya benzer; ağ hem elden geldiği kadar geniş

yaymalı ve hem de istediği anda bir araya toplayabilmelidir. Balıkçı, ağını atarken, suyun derinliğini, akıntının hızını, bir engel olup olmadığını hesaplamak zorundadır. Aynı şekilde, bir gerilla komutanı kuvvetlerini yayarken, durumu önemsememek ya da yanlış hesap edilmiş harekât yüzünden kayıp vermemeye dikkat etmelidir. Balıkçının, ağını toplayabilmek için ipi sıkıca tutması gibi, gerilla komutanı da, bütün kuvvetleriyle bağlantıyı, muhabereyi sürdürmeli ve ana kuvvetlerinden yeteri kadarını elde bulundurmalıdır. Av yerinin nasıl sık sık değiştirilmesi gerekirse, gerilla birliğinin sık sık mevzi değiştirmesi zorunludur. Dağılma, toplanma ve mevzi değiştirme, gerilla savaşında kuvvetleri esneklikle kullanmanın üç yoludur.

Kabaca söylemek gerekirse, gerilla birliklerinin dağılması ya da “bütünün parçalara bölünmesi” başlıca şu durumlarda yapılır: 1) düşman savunma durumunda olduğu için onu geniş bir cepheden saldırarak tehdit etmek istediğimiz ve harekât için kuvvetlerimizi kitle halinde harekete geçirmemiz şansı geçici olarak bulunmadığı zaman; 2) düşmanın geniş bir bölgedeki zayıf kuvvetlerini taciz etmek ve etkinliğini aksatmak istediğimiz zaman; 3) düşman kuşatmasını yarmaya gücümüz yetmediği ve göze görünmeden o bölgeden uzaklaşmak istediğimiz zaman; 4) arazi sınırlı ise ve ikmalimizi yapamıyorsak; 5) geniş bir bölgede bir kitle hareketini yürüttüğümüz zamanlar. Ama koşullar ne olursa olsun, harekete geçmek için dağıldığımız zaman şunlara dikkat etmeliyiz: 1) kuvvetleri asla eşit olarak dağıtmamalıyız, manevraya uygun bir bölgede bulundukça, kuvvetlerin oldukça büyük bir bölümünü elde bulundurmalıyız; bu, olası bir zorunluluk halinde ve dağılma sırasında yerine getirilecek görev için bir ağırlık merkezi sağlar ve 2) yayılmış birliklere belirli görevler vermeli, harekât alanlarını açıkça belirtmeli, harekâtın zamanını ve süresini, yeniden toplanma yerlerini, bağlantı yollarını ve araçlarını saptamalıyız.

Kuvvetlerin toplanması ya da “parçaların bir bütün haline getirilmesi”, çoğu zaman, saldırı halindeki düşmanı ve bazen de, savunma halindeki düşmanın sabit kuvvetlerinden bir kesimini imha etmek için kullanılan bir yöntemdir. Kuvvetlerin toplanması, kesin bir toplanma anlamına gelmez, yalnızca ana kuvvetin, önemli bir yönde kullanılması için, bir araya getirilmesi ve kuvvetlerin bir bölümünün, düşmanı oyalamak, taciz etmek ve harekâtını sekteye uğratmak ya da yığın çalışmalarını yürütmek amacıyla, başka yönlerde kullanılmak üzere alıkonulması ya da kullanılacağı yerlere gönderilmesidir.

Kuvvetlerin koşullara göre, esnek şekilde yayılması ya da toplanması, gerilla savaşında başlıca yöntem o birlikte, kuvvetlerimizi esnek bir şekilde kaydırmayı da (ya da yerlerini değiştirmeyi de) bilmeliyiz. Düşman, gerillalar tarafından ciddi şekilde tehdit edildiğini anlayınca, onlara saldırmak ya da onları ezmek için birlikler gönderecektir. Gerilla birliklerinin durumuna göre hareket etmek

zorunluluğu vardır. İşlerine geldiği anda bulundukları yerde muharebeye tutuşurlar; bu işlerine gelmiyorsa, başka yere gitmekte hiç duraksamayabilirler. Bazen, düşman kuvvetlerini birer birer ezmek için, bir yerdeki düşman kuvvetini yok eden gerilla birliği, ikinci bir birliği ezmek için hemen başka bir yere hareket etmelidir. Bazen de, bir yerde dövüşmeyi uygun görmezse, muharebeyi hemen bırakıp başka bir yerde muharebeye tutuşmalıdır. Düşman kuvvetleri herhangi bir yerde ciddi bir tehdit oluşturmuyorsa, gerilla birliği oradan, hiç duraksamaksızın yıldırım hızıyla uzaklaşmalıdır. Yer değiştirme, genellikle gizli ve hızlı yapılmalıdır. Düşmanı yanıltmak ve şaşırtmak için, birlikler, doğuya doğru çıkış yapar gibi davranıp batıdan saldırıya geçmek, bazen güneyde ve bazen kuzeyde ortaya çıkmak, vur-kaç saldırıları ve gece harekâtları gibi savaş hilelerine başvurmalarıdır.

Yayılma, toplanma ve yer değiştirme sırasında esneklik, gerilla savaşında inisiyatifin somut ifadesidir. Oysa katılık ve uyuşukluk, eninde sonunda edilginliğe yol açar ve gereksiz kayıplara neden olur. Ne var ki, bir komutan yalnızca kuvvetlerini esnek bir şekilde kullanmanın önemini kavramış olmakla yetinemez, onun, aynı zamanda belirli koşullara uygun olarak, kuvvetlerini tam zamanında yaymada, toplamada ve kaydırmada da usta olması gerekir. Değişimleri sezmek ve tam zamanında harekete geçmek kolay kazanılır bir ustalık değildir. Bunu, ancak salim bir kafayla düşünenler, durup dinlenmeden araştırıp inceleyenler kazanabilir. Koşulların sağgörüsüyle incelenmesi, esnekliğin tedbirsizce bir harekete dönüşmesini önlemek için esastır.

Sonunda planlamaya geldik.

Planlama olmadan, gerilla savaşında zafer kazanmak olanaksızdır. Gerilla savaşının gelişigüzel yönetilebileceği düşüncesi, ya kaytarıcı bir tutumun ya da gerilla savaşı konusunda tam bir bilgisizliğin ifadesidir. Bir gerilla bölgesindeki harekât, ya da bir gerilla birliğinin ya da kolunun harekâtı, bir bütün olarak, elden geldiği kadar ayrıntılı bir planlamadan ve her hareketin önceden hazırlanmasından sonra yapılır. Durumun kavranması, görevlerin saptanması, birliklerin mevzilendirilmeleri, askeri ve politik eğitim, ikmal, donatımın bakımı, halktan yardım sağlama bütün bunlar, gerilla komutanının dikkatle gözden geçirmesi, titizlikle yürütmesi ve denetlemesi gereken işlerdir. Bunlar yapılmaksızın ne inisiyatif, ne esneklik ve ne de saldırı olur. Gerilla koşullarının düzenli savaş gibi yüksek derecede bir planlamaya izin vermeyeceği doğrudur ve gerilla savaşında aşırı ayrıntılı bir planlamaya girişmek yanlıştır, ama yine de, nesnel koşulların elverdiği ölçüde, ayrıntılı bir plan yapılması gerekir; çünkü düşmanla savaşmanın şakaya gelir yanı yoktur.

Yukarda sayılan noktalar, gerilla savaşının başta gelen stratejik ilkelerini açıklar. Bunlar: inisiyatifi kullanma ilkesi, savunma halindeyken saldırılarda bulunmak

için esneklik ve planlama, uzatmalı savaşta çabuk sonuçlu muharebeler, iç hat harekâtında dış hat harekâtıdır. Bunlar, gerilla savaşı stratejisinde temel problemlerdir. Bu problemlerin çözümü, askeri komuta bakımından, gerilla savaşında zafere ulaşmanın en büyük güvencesini sağlar.

Burada değinilen konular çeşitli olmakla birlikte, bunların hepsi de sefer ve muharebelerde saldırı konusunda toplanır. İnisiyatif, ancak bir saldırıda zafer kazanıldıktan sonra kesin olarak ele geçirilmiş olur. Her saldırı harekâtı, zorunluluklar karşısında değil, kendi inisiyatifimizle düzenlenmelidir. Kuvvetlerin esneklikle kullanılması, saldırıya geçme çabasıyla ilişkilidir ve planlama da, aynı şekilde, saldırı harekâtında başarı sağlamak için gereklidir. Taktik savunma tedbirleri, bir saldırıya doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak destek sağlamıyorsa anlamsızdır. Çabuk sonuçlu muharebe bir saldırının temposunu, dış hatlar ise saldırının hedefini gösterir. Saldırı, düşmanı imhanın biricik ve sağ kalmanın başlıca yoludur; oysa sırf savunma ve çekilme, kendimizi korumada yalnızca geçici ve kısmi bir rol oynayabilir ve düşmanın imhasında tümüyle yarasızdır.

Yukarda söylenen ilke düzenli savaş için de, gerilla savaşı için de temelde aynıdır; yalnız ifade biçiminde biraz fark vardır. Ama gerilla savaşında bu farka dikkat etmek hem önemli ve hem de gereklidir. Gerilla savaşının harekât yöntemlerini düzenli savaşınkilerden ayıran, kesinlikle, biçimdeki bu farktır. İlkenin ifade edildiği iki farklı biçimi karıştırırsak, gerilla savaşında zafer olanaksızlaşacaktır.

GERİLLA SAVAŞINDA STRATEJİK SAVUNMA VE STRATEJİK SALDIRI

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Gerilla savaşında dördüncü strateji problemi, stratejik savunma ve stratejik saldırı ile ilgilidir. Bu, ilk problemi tartışırken sözünü ettiğimiz saldırı politikasının, Japonlara karşı gerilla savaşında savunma ve saldırı halinde bulunduğumuz zaman, pratikte nasıl yürütüleceği sorunudur.

Ulus çapında stratejik savunma ya da stratejik saldırı (daha doğrusu stratejik karşı-saldırı) içinde her gerilla üs bölgesinde ya da bu bölgenin çevresinde, küçük çapta stratejik savunma ve saldırılar yer alır. Stratejik savunma sözüyle, düşman saldırı biz de savunma halindeyken benimsediğimiz stratejik durum ve politika; stratejik saldırı sözüyle, düşman savunma ve biz saldırı halindeyken benimsediğimiz stratejik durum ve politika kastedilmektedir.

GERİLLA SAVAŞINDA STRATEJİK SAVUNMA

Gerilla savaşı başlayıp bir hayli yayılınca, düşman özellikle ülkenin bütününe karşı stratejik saldırısının sona erdiği ve işgal ettiği yerleri koruma politikasını benimseyeceği dönemde, gerilla üs bölgelerine zorunlu olarak saldıracaktır. Bu gibi saldırıların kaçınılmazlığını gözden ırak tutmamak gerekir, yoksa gerilla komutanları gafil avlanırlar ve ağır düşman saldırıları karşısında telaşa kapılırlar ve kuvvetleri yok edilir.

Gerillaları ve onların üs bölgelerini ortadan kaldırmak için, düşman, sık sık ayrı ayrı kollarından bir noktaya hücumla geçer. Örneğin, Vutay dağlık bölgesine karşı yönetilen dört-beş “sindirime seferinde”, düşman aynı anda ve planlı bir şekilde, üç, dört ve hatta altı-yedi koldan ilerlemiştir. Gerilla mücadelesi büyüdükçe, üs bölgelerinin durumları da o kadar önem kazanır ve düşmanın stratejik merkezleri ile yaşımsal muharebe hatları üzerindeki tehdit

çoğaldıkça, düşmanın saldırıları daha şiddetli olur. Bundan dolayı, düşmanın bir gerilla bölgesindeki saldırısının şiddeti, buradaki gerilla savaşının başarısına ve düzenli savaş ile etkili bir şekilde koordine edildiğine işaret eder.

Düşman birkaç koldan tek bir noktaya doğru hücumla geçerse, gerillaların izleyeceği politika, karşı-saldırı ile bunu kırmak olmalıdır. İlerleyen her düşman kolu, ister küçük ister büyük olsun, tek bir birlikten oluşmuş ise, gerisinde artçı birlikleri yok ise, yolu boyunca kıtalar yerleştirecek, blokhavzlar ya da motorlu araçlar için yollar yapabilecek durumda değilse, kolaylıkla ezilebilir. Düşman ayrı ayrı kollarından tek bir noktaya doğru hücum halinde olduğu zaman, saldırı durumundadır ve dış hatlar üzerinde harekâta bulunmaktadır; bizse savunma halinde oluruz ve iç hatlar üzerinde harekâta bulunuruz. Bizim düzenlenişimize gelince: birkaç düşman kolunu olduğu yerde tutmak için yardımcı kuvvetlerimizi kullanmalı, ana kuvvetimiz ise tek bir düşman koluna karşı sefer ya da muharebede (özellikle pusu tarzında) beklenmedik hücumlarda bulunmalı, hareket halindeki kola darbeler indirmelidir. Düşman kuvvetli de olsa, yinelenen bu beklenmedik hücumlar ile zayıf düşecek ve çoğu zaman yarı yoldan geri dönecektir. Bu durumda, gerilla birlikleri, izleme sırasında da beklenmedik hücumlarını sürdürecekler ve düşmanı daha da zayıf düşüreceklerdir. Düşman saldırısını durdurmadan ya da çekilmeye başlamadan önce, genellikle ilçe merkezleri ile üs bölgelerimizdeki öteki ilçeleri işgal eder. Biz, bu ilçeleri kuşatmalı, yiyecek ikmal yollarını tutmalı, haberleşmeyi kesmeli ve böyle tutunamayacak hale gelip de geri çekilmeye başlayınca, onu izlemek ve hücumda bulunmak fırsatını kaçırmamalıyız. Bir kolu ezdikten sonra, kuvvetlerimizin yerini değiştirerek başka bir kolu ezmeli ve bu kolları birer birer ederek tek noktaya doğru ilerleyen

kolları kırmalıyız.

Vutay dağlık kesimi gibi büyük bir üs bölgesi, dört, beş, hatta daha fazla ikincil askeri bölgelere ayrılan bir askeri bölge oluşturur. Her ikincil bölgenin bağımsız olarak harekâta bulunan silahlı kuvvetleri vardır. Bu kuvvetler, yukarda anlatılan taktikleri kullanarak düşman hücumlarını çoğu zaman ya aynı anda, ya da birbiri ardına ezmışlerdir.

Düşmanın tek noktaya doğru kollar halinde giriştiği bir hücumla karşı, harekât planımızda, ana kuvvetimizi genellikle iç hatlar üzerine yerleştiririz. Ama elimizde ayırabileceğimiz kuvvet olduğu zaman, düşmanın muhabere hatlarını bozmak ve takviye kuvvetlerini durdurmak için (ilçe ya da köy gerilla birlikleri, hatta ana kuvvetin müfrezeleri gibi) ikincil kuvvetleri kullanmalıyız. Düşmanın üs bölgemizde yerleşmesi halinde ise, bu taktiği tersine uygulamamız gerekir. Yani, düşmanı kuşatmak için üs bölgesinde ana kuvvetlerimizden bazılarını bırakarak, ana kuvvetimizle düşmanın geldiği kesime hücumla geçer, buradaki faaliyetimizi hızlandırır, düşmanı geri çekilmeye ve bizim ana kuvvetimize saldırmaya zorlarız. Buna “Vey devletini kuşatarak Çayo devletini kurtarma” taktiği denir.

Düşmanın ayrı ayrı kollardan tek bir noktaya karşı giriştiği bir hücumla karşı yapılan harekâtlar sırasında, düşmanla çarpışan kıtalarımıza her türlü yardımı yapmaları için yerel sivil savunma örgütleri ve bütün halk örgütleri seferber edilmelidir. Düşmanla çarpışırken, bir yandan bölgede sıkıyönetim ilân etmek, bir yandan da “savunma çalışmalarını yoğunlaştırmak ve tarlaları temizlemek” önemlidir. İlk tedbirin amacı vatan hainlerini baskı altında tutmak ve düşmanın haber almasına engel olmak, ikincisinininki ise kendi harekâtımızı desteklemek ve (tarlaları temizleyerek) düşmanın yiyecek bulmasına engel olmaktır. “Tarlaları temizlemek”, ekinleri, olgunlaşır olgunlaşmaz, hasat etmektir.

Düşman gerilla üs bölgelerini imha etmek amacıyla geri çekilirken, çoğu zaman, işgal ettiği kent ve kasabalar-daki evleri yakıp yıkar ve yolu üzerindeki köyleri yerle bir eder; ama böylece, kendisini, bir dahaki saldırısı sırasında kullanabileceği barınak ve yiyeceklerden de yoksun bırakmış olur. Yani, kendi kazdığı kuyuya kendi düşer. Bir ve aynı şeyde iki çelişik yanın bulunduğunu söylerken, bunu anlatmak isteriz.

Düşmanın ayrı ayrı kollardan bir noktaya doğru yaptığı hücumları kırmak için girişilen birçok harekât, hiç bir sonuç vermezse, gerilla komutanı, ancak o zaman, üs bölgesini bırakarak başka bir bölgeye geçmeyi düşünebilir. Bu koşullar altında kötümserliğe düşmemeye dikkat etmelidir. Önderler, ilkelerde yanılmadıkça düşmanın ayrı ayrı kollardan bir tek noktaya yaptığı hücumlarını kırmaları ve dağlık kesimlerdeki üs bölgelerinde tutunmaları genellikle olanaklıdır. Yalnız ovalık yerlerde, düşmanın

böyle bir saldırısı ile karşılaşan gerilla komutanı, belirli koşulların ışığı altında başka tedbirlere başvurabilir, yani dağınık harekât için birçok küçük birliği geride bırakarak, geniş gerilla kollarını dağlık bazı kesimlere geçici olarak çeker ve düşmanın ana kuvvetlerinin uzaklaşması üzerine, bu birlikler ovalara dönerek etkinliklerini sürdürürler.

Genel olarak söylemek gerekirse, Japonlar iç savaş sırasında Koumintang'ın kullandığı blokhavz savaşı ilkesini benimseyemezler, çünkü ellerindeki kuvvet, Çin'in geniş arazisine oranla çok yetersiz kalır. Bununla birlikte, bu ilkeyi yaşamsal mevzileri için özel bir tehlike oluşturan gerilla üs bölgelerine karşı belirli bir ölçüde kullanabilecekleri olanağı hesaba katılmalıdır, ama böyle olsa bile, biz, bu gibi bölgelerde gerilla savaşını sürdürmeye hazır olmalıyız. İç savaş sırasında, gerilla savaşını sürdürebilecek kadar deneyim kazandığımıza göre, ulusal bir savaşta, bu konuda daha büyük bir varlık göstereceğimize en küçük bir kuşku yoktur. Askeri gücün nispeten yüksek olduğu yerlerde, düşman üs bölgelerimize karşı nicelik ve nitelik yönünden çok üstün kuvvetlerle saldırabilir, ama bu durumda bile, bizimle düşman arasındaki çözülmesi olanaksız ulusal çelişki ve düşmanın komuta bakımından kaçınılmaz zayıflığı, var ola gider. Bizim zaferlerimiz, halk kitleleri arasındaki köklü çalışmalara ve harekâtlarımızdaki esnek taktiklere dayanmaktadır.

GERILLA SAVAŞINDA STRATEJİK SALDIRI

Bir düşman saldırısını ezmemizden sonra ve düşman yeni bir saldırıya başlamadan önce, düşman stratejik savunma ve biz stratejik saldırı halindeyizdir.

Bu gibi zamanlarda, bizim harekât politikamız savunma mevzilerinde bulunan ve yenmemiz ihtimali az olan düşman kuvvetlerine hücum etmemek, ama gerilla birliklerimizin kuvvetli oldukları belirli yerlerdeki küçük düşman birliklerini ve kukla kuvvetleri sistematik olarak ezmek ya da söküp atmak, bölgelerimizi genişletmek, kitleleri Japonlara karşı ayaklandırmak, birliklerimizin saflarındaki boşlukları doldurmak, eğitmek ve yeni gerilla birlikleri örgütlemektir. Bu görevler yerine getirilirken, düşman hâlâ savunma halinde ise, yeni bölgelerimizi daha da genişletebilir, zayıf olarak korunan kentlere ve muhabere hatlarına saldırabilir ve buraları, koşullar elverdikçe, elimizde tutabiliriz. Bütün bunlar, stratejik saldırının içine giren görevlerdir ve amaç, düşmanın savunma halinde bulunmasından yararlanarak, kendi askeri ve kitle gücümüzü yeterli bir şekilde kurmak, düşmanı yıpratmak ve yeniden saldırıya geçtiği anda, düşmanı sistemli bir şekilde ezmeye hazırlanmaktır.

Birliklerimizi dinlendirmek ve eğitmek de gerekir ve bunu yapmanın en iyi zamanı, düşmanın savunma halinde olduğu zamandır. Bu, tabii, dinlenme ve eğitim için her şeyden elimizi eteğimizi çekmek anlamına gelmez; bir yandan bölgemizi genişletir, küçük düşman birliklerini

temizler ve halkı ayaklandırırken, öte yandan da, dinlenme ve eğitim için de zaman bulmak anlamına gelir. Bu, yiyecek, yatacak ve giyecek ikmalî gibi güç problemlerin çözümü için de en uygun zamandır.

Bu arada düşmanın muhabere hatları da geniş ölçüde tahrip edilir, ulaşımı engellenir ve sefer halindeki düzenli kuvvetlere dolaysız destek sağlanır.

Böyle zamanlarda, gerilla üs bölgeleri, gerilla bölgeleri ve gerilla birlikleri neşe içindedir ve düşmanın harap ettiği yerler yavaş yavaş onarılır ve canlandırılır. Düşman işgali altında yaşayan insanlar da durumdan memnundur, gerillaların ünü her yere yayılır.

Öte yandan, düşman kampı, yordakçılar ve hainler arasında panik ve çözülme artar, gerillalara ve üs bölgelerine karşı duyulan nefret büyür, onların başlarının ezilmesi için hazırlıklar yoğunlaşır. Bu yüzden, stratejik saldırı sırasında gerilla komutanlarının kendilerini yüksek hayallere kaptırarak düşmanı küçümsemeleri, saflarını sıklaştırma, üs bölgelerini takviye çabalarını savsamaları, asla doğru değildir. Böyle zamanlarda, düşmanın bize karşı girişeceği her yeni bir saldırı belirtisi, düşmanın her hareketi dikkatle gözlenmeli ve böylece, stratejik saldırıdan stratejik savunmaya tam zamanında ve düzenli bir şekilde geçerek düşmanın saldırısını bozguna uğratmalıdır.

Dipnotlar

¹ Milâttan Önce 353'te, Vey devleti, Çayo devletinin başkenti Hantan'ı kuşattı. Çayo'nun müttefiki olan Çi devletinin kralı, generalleri Tiyen Çi ile Sun Pin'e, askerleriyle Çayo'ya yardım etmelerini emretti. Çayo topraklarına giren Vey kuvvetlerinin kendi topraklarının savunulmasını savsadiğini bilen General Sun Pin, Vey devletine saldırdı ve kendi topraklarını savunma kaygısına düşen Vey'liler, Hantan'ı kuşatmaktan vazgeçerek ülkelerine dönmek zorunda kaldılar. O zamandan beri Çinli stratejisitler buna benzer taktiklere "Vey devletini kuşatarak Çayo devletini kurtarmak" derler. -Ed.

NEDEN UZATMALI BİR SAVAŞ?

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Şimdi de uzatmalı savaş problemini inceleyelim. “Neden uzatmalı bir savaş?” sorusunun doğru bir yanıtına, ancak Çin ile Japonya arasındaki bütün temel karşıtlıklara dayanılarak ulaşılabilir. Örneğin, eğer biz, sadece düşmanın kuvvetli bir emperyalist güç, bizim ise zayıf bir yarı-sömürge, yarı-feodal bir ülke olduğumuzu söylersek, ulusça boyun eğme teorisine düşme tehlikesiyle yüz yüze geliriz. Çünkü bir mücadele, yalnızca zayıf kuvvetliyle karşı karşıya koyarak, teoride de, uygulamada da uzatılamaz. Mücadele, yalnızca büyüğü küçük, ilericiyi gericiyle ya da bol yardımı kıt yardımla karşı karşıya koymakla da uzatılmış olmaz. Küçük bir ülkenin büyük bir ülke tarafından ya da büyük bir ülkenin küçük bir ülke tarafından ilhakı olağan işlerdendir. Güçlü olmayan ilerici bir ülkenin, büyük ve gerici bir ülke tarafından yıkıldığı çok görülmüştür. Aynı şey, ilerici olup da güçlü olmayan her şey için söylenebilir. Bol ya da kıt yardım önemli ama ancak yardımcı bir etkidir ve etki derecesi her iki taraftaki temel etkenlere bağlıdır. Onun için biz, Japonlara Karşı Direnme Savaşı, uzatmalı bir savaş olacaktır dediğimiz zaman, bu sonucu, her iki tarafı etkileyen bütün etkenlerin iç ilişkilerinden çıkartıyoruz. Düşman kuvvetli, biz zayıfız, boyun eğme tehlikesi var. Ama öte yandan, düşmanın eksiklikleri, bizim üstünlüklerimiz var. Çabalarımızla, düşmanın üstünlükleri ve bizim eksiklerimiz azaltılabilir. Öte yandan, bizim üstünlüklerimiz çoğaltılabildiği gibi eksikliklerimize de çare bulunabilir. Yani, biz, son zaferi kazanabilir ve tutsaklıktan kurtulabiliriz, oysa düşman, eninde sonunda yenilecek ve bütün emperyalist sisteminin çöküşünü önleyemeyecektir.

1. Düşmanın yalnız bir bakımdan üstünlüğü olduğu ve bütün başka bakımlardan eksiklikleri olduğu, bizim de yalnız bir yönden eksikliğimiz, bütün başka bakımlardan

üstünlüğümüz olduğuna göre, bu durum niçin bir denge yaratmadı da, tersine, bugün için düşmana bir üstünlük sağladı? Sorunu böylesine biçimsel bir yoldan ele alamayacağımız açıktır. Şimdilik düşmanın kuvvetiyle bizim zayıflığımız arasındaki fark öylesine büyük ki, düşmanın eksikliklerinin, gücünü bastıracak şekilde büyümesi bugün için beklenemeyeceği gibi, bizim üstünlüklerimizin de, zayıflığımızı örtecek derecede gelişmediği ve bugün için gelişemeyeceği gerçektir. Bundan dolayı, şimdilik bir denge değil, ancak dengesizlik olabilir.

2. Direnme Savaşında ve birleşik cephe gösterdiğimiz azim, düşmanın gücünü ve üstünlüğünü az da olsa değiştirmiş olmakla birlikte, henüz köklü bir değişme yoktur. Bu durumda, savaşın belli bir döneminde, düşman belli bir ölçüde zafer kazanacak, biz yenilgiye uğrayacağız. Peki, düşmanın belli bir ölçüde zafer kazandığı, bizim yenilgilere uğradığımız bu dönem, niçin sınırlı olacak da kesin zafer ve yenilgiyle sonuçlanmayacak? Bunun nedeni, önce, başlangıçtan beri düşmanın kuvvetinin ve bizim zayıflığımızın kesin değil, nispi olması; sonra, bizim Direnme Savaşı ve birleşik cephe azmimizin bu nispiliği daha da artırmasıdır. Başlangıçtaki duruma oranla, düşman, hâlâ kuvvetli, ama elverişsiz etkenler, onun üstünlüğünü, yok edecek derecede değilse de, azaltmıştır. Aynı şekilde, biz, hâlâ zayıfız, ama elverişli etkenler, zayıflığımızı, henüz üstünlüğe dönüştürecek derecede değilse de telafi etmiştir. Yani, düşman nispeten kuvvetli ve biz nispeten zayıfız, düşman nispeten üstün, biz nispeten geri durumdayız. Her iki tarafta da, kuvvetlilik ve zayıflık, üstünlük ve geri durum hiç bir zaman kesin olmamıştır ve üstelik savaş sırasında Japonlara karşı direnme ve birleşik cephe konularındaki azmimiz, bizimle düşman arasındaki ilk kuvvet dengesini daha da değiştirmiştir. Bundan do-

layı, bu aşamada, düşmanın zaferi ve bizim yenilgimiz tümüyle sınırlıdır ve savaş, bu yüzden uzatılmış oluyor.

3. Ama koşullar durmadan değişiyor. Savaş sırasında; doğru askeri ve politik taktikler kullanırsak, ilkel yanlışları yapmazsak ve büyük çaba harcarsak, zamanla düşmanın lehinde olmayan ve bizim lehimizde olan koşullar artacak, bunun kaçınılmaz sonucu olarak, nispi kuvvet ve her iki tarafın nispi durumundaki fark sürekli olarak değişecektir. Yeni bir aşamaya ulaşılınca, kuvvetler dengesinde yeni bir değişme olacak ve sonunda düşman yenilecek, biz zafere ulaşacağız.

4. Bugün, düşman, hâlâ kuvvetinden sonuna kadar yararlanıyor ve Direnme Savaşımız, düşmanı henüz köklü şekilde yıpratamadı. Düşmanın yetersiz insan gücü ve doğal kaynakları, henüz saldırı gücünü engelleyecek halde değil. Tersine, bu saldırıyı hâlâ bir dereceye kadar destekleyebiliyor. Hem Japonya'daki karşıtlıkları ve hem de Çin ulusunun direnmesini yoğunlaştıran bir etken olan savaşın gerici ve barbar doğası, düşmanın ilerlemesini kökten engelleyen bir durum yaratamadı. Düşmanın uluslararası planda tecridi günden güne artmakla birlikte, henüz tam değil. Bize yardım edeceğini belirten birçok ülkede, silah ve savaş gereçleriyle uğraşan ve kârdan başka bir şey düşünmeyen kapitalistler, Japonya'yı hâlâ büyük miktarda savaş gereçleriyle donatıyorlar¹ ve bunların hükümetleri,² Japonya'ya karşı pratik tedbirler almak konusunda Sovyetler Birliği'ne katılmakta hâlâ çekimser davranıyorlar. Bütün bunlardan şu sonuç çıkıyor ki, bizim Direnme Savaşımız çabuk kazanılamaz ve ancak uzatmalı bir savaş olabilir. Çin'e gelince, on aylık direnme sırasında askeri, ekonomik, politik ve kültürel alanlarda bazı gelişmeler olmakla birlikte, düşmanın saldırılarına engel olabilmek ve karşı-saldırıya geçebilmek için gerekli durumdan henüz çok uzağız. Ayrıca, nicel olarak, bazı kayıplara katlanmamız gerekiyor. Lehimizdeki bütün etkenlerin olumlu etkileri görülmekle birlikte, bunlar, bizim büyük çabalarımız olmaksızın düşman saldırısını durdurmaya ve karşı-saldırımızı hazırlamamıza yeterli değildir. Ne memleket içinde kokuşmuş yönetimin yok edilmesi ve ilerlemenin hızlandırılması ne de dışarıda Japonlardan yana olan kuvvetlerin kazanılması ve onlara karşı olan kuvvetlerin genişletilebilmesi gerçekleştirilebildi. Bütün bunlardan anlaşıldığı gibi, savaşımız çabuk kazanılamaz, ama ancak uzatmalı bir savaş olabilir.

Dipnotlar

¹ Burada ima edilen kapitalistler özellikle ABD kapitalistleridir. -Ed

² “Bunların hükümetleri” sözüyle Mao Zedung, İngiltere, Amerika ve Fransa gibi emperyalist ülkelerin hükümetlerini kastediyor. -Ed.

UZATMALI SAVAŞIN ÜÇ AŞAMASI

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

1. Çin-Japon savaşı uzatmalı bir savaş ve kesin zafer Çin'in olacağı için, bu savaşın üç aşamadan geçeceği mantıklı olarak kabul edilebilir. İlk aşama, düşmanın stratejik saldırısı ve bizim stratejik savunmamız dönemini kapsar. İkinci aşama, düşmanın stratejik takviye ve bizim karşı-saldırıya hazırlanma dönemimiz olacaktır. Üçüncü aşama, bizim stratejik karşı-saldırı ve düşmanın stratejik geri çekilme dönemi olacaktır. Bu üç aşamadaki somut durumu önceden görmek olanaksız ise de, savaşın bazı ana çizgileri, bugünkü koşulların ışığı altında ortaya konulabilir. Olayların nesnel akışı, birçok kıvrımları ve dönemeçleri taşıyacak şekilde pek zengin ve çeşitlidir ve hiç kimse, Çin-Japon savaşı konusunda kehanette bulunamaz. Gene de, savaşın stratejik yönetimi için, genel gidiş çizgisinin bir taslağı yapılmak gerekir. Bu taslağın bundan sonraki olaylara tıptı tıpına uymaması, üzerinde düzeltmeler yapılması olanaklı olmakla birlikte, uzatmalı savaşa kesin ve amaca uygun bir yön verilebilmesi için bunun yapılması gereklidir.

2. İlk aşama henüz sona ermedi. Düşmanın amacı, Kanton'u Vuhan'ı ve Lançov'u işgal etmek ve bu üç noktayı birleştirmektir. Bu amaca ulaşması için, düşmanın en az elli tümen ya da aşağı yukarı bir buçuk milyon insan kullanması, bir buçuk-iki yıl harcaması ve on milyar yen harcaması gerekir. Bu kadar derinlere nüfuz ederken, sonuçları hayal edilemeyecek kadar felaketli büyük güçlüklerle karşılaşacaktır. Kanton-Hankov demiryolu ile Siyan-Lançov karayolunu işgale girerken korkunç muharebeler vermesi gerekecek ve böylelikle, bu planında bile başarıya ulaşamayabilecektir. Ama biz, harekât planlarımızı yaparken, düşmanın bu üç noktayı ve; belirli bazı bölgeleri de işgal edebileceği, bunları birbiriyle bağlayabileceği varsayımına dayanmalı, kuvvetlerimizi uzatmalı bir savaşa göre yaymalıyız. Böylece, düşman planını uygulayabilirse, onunla başa çıkmaya güç yetirebileceğiz. Bu aşamada, mücadele şekli olarak gerilla ve mevzii savaşlar ile desteklenen hareketli savaş kabul etmeliyiz. Koumintang askeri makamlarının öznel yanılgıları sonucu, bu aşamanın ilk evresinde mevzii savaşa öncelik verilmişti,

oysa bu aşama bütünüyle düşünülürse, bu çeşit mücadele ancak yardımcı bir rol oynayabilir. Bu aşamada Çin, geniş bir birleşik cephe kurdu ve görülmemiş, bir birlik sağladı. Düşman sonuca çabuk varma planını gerçekleştirmek ve büyük bir çaba harcamaksızın bütün ülkeyi ele geçirmek için, Çin'i teslim olmaya zorlama yolunda çok aşağılık ve bayağı yollara başvurduysa da, şimdiye kadar bunda başarıya ulaşamadı ve ilerde de başarıya ulaşması olasılığı pek azdır. Bu aşamada, büyük kayıplara karşın, Çin, büyük gelişmeler gösterecek ve bu durum ikinci aşamadaki sürekli direnmesinin temelini oluşturacaktır. Şimdiki aşamada, Sovyetler Birliği, Çin'e önemli yardımlarda bulunmuştur. Düşman tarafında maneviyat bozukluğunun belirtileri başlamış, ordusunun saldırı hızı, bu aşamanın orta evresinde, ilk evresindekine oranla azalmıştır. Son evrede bu hızın daha da azalacağı kuşkusuzdur. Maliyesinde ve ekonomisinde çökme işaretleri belirmiş; halkında ve askerleri arasında savaş bıkkınlığı başlamıştır. Savaşın yönetimini elinde bulunduran klik içinde "savaş bezginliğinin" belirtileri görülmeye başlanıyor, savaşın geleceği konusunda kötümserlik geliyor.

3. İkinci aşama, stratejik durgunluk denilebilecek dönem olacaktır. İlk aşamanın sonunda düşman, asker eksikliği ve bizim azimli direnişimiz dolayısıyla stratejik savunması için bazı uç noktaları sabitleştirmek zorunda kalacaktır. Bu aşamada, stratejik saldırıya son verecek ve işgal ettiği bölgeleri koruma aşamasına girecektir. Bu ikinci aşamada, düşman bir yandan Çin halkını soyup soğana çevirirken, bir yandan da ele geçirdiği bölgeleri korumaya, oralarda hileli yöntemlerle kukla hükümetler kurarak, oraları kendisine mal etmeye çalışacaktır. Ne var ki, bu çabasında da inatçı gerilla savaşıyla karşılaşacaktır. Düşmanın gerisinin korunmasız olması gerçeğinden yararlanan gerillalarımız, ilk aşamada büyük gelişmeler gösterecek, birçok üs bölgeleri kurulacak, işgal edilen yerlerde düşmanın yerleşmesi ciddi şekilde engellenecek ve böylece, ikinci aşamada, gene yaygın mücadeleler olacaktır. Bu aşamadaki muharebe şeklimiz, hareketli savaşla desteklenen gerilla savaşı olacaktır. Çin henüz büyük bir

düzenli orduyu devam ettirmekle birlikte, bir yandan, düşmanın, işgal ettiği büyük kentlerde ve bütün önemli ana muhabere hatları boyunca stratejik bir savunma durumunu benimsemesi, öte yandan, Çin'in teknik bakımdan henüz yeterince donatılmamış olması dolayısıyla, hemen bir stratejik karşı-saldırıya geçmesi çok güç olacaktır. Düşmana karşı cephe savunması yapan birlikler dışında, kuvvetlerimiz nispeten dağınık bir durumda, düşman gerilerine kaydırılacak ve düşmanın eylemli (fiili) işgali altında olmayan bütün yerlerde süslenip yerel halk silahlı kuvvetlerimizle işbirliği yaparak işgal altındaki bölgelere karşı şiddetli bir gerilla savaşına girişecek, düşmanı elinden geldiğince hareket halinde tutarak, şu sıralarda Şansi eyaletinde olduğu gibi, onu hareketli savaşla imha edecektir. İkinci aşamada, muharebe insafsız olacaktır ve ülke ciddi yıkıma uğrayacaktır, ama gerilla savaşı başarıya ulaşacak ve eğer iyi yönetilirse, düşmanın elinde işgal ettiği toprakların ancak üçte-biri kalacak, üçte-ikisi bizim elimize geçecek ve bu, düşman için büyük bir yenilgi, bizim için büyük bir zafer olacaktır. O zamana kadar düşman işgali altındaki topraklar bütünüyle üç sınıfa ayrılmış olacaktır; birincisi düşman üs bölgeleri; ikincisi, bizim gerilla üs bölgelerimiz; üçüncüsü, her iki tarafın mücadelesine sahne olan gerilla bölgeleri. Bu aşamanın süresi, bizim ile düşman arasındaki kuvvet dengesindeki değişimin derecesi ile uluslararası durumdaki değişimlere bağlı olacaktır. Biz, bu aşamanın nispeten uzun süreceğini ve getireceği güçlüklerle katlanmayı göze almalıyız. Bu, Çin için çok zor bir dönem olacak; ekonomik güçlükler ve hainlerin yıkıcı etkinlikleri, iki önemli sorun olarak karşımıza çıkacaktır. Düşman, Çin'in birleşmiş cephesini yıkmak için, elinden geleni yapacak, işgal edilmiş bölgelerdeki hain örgütler sözde "birleşik hükümet" içine katılacaklardır. Büyük kentlerin yitirilmesi ve savaşın güçlükleri karşısında saflarımızdaki kararsız unsurlar, uzlaşmak için yaygara koparacaklar, kötümserlik ciddi şekilde artacaktır. O zaman bizim görevimiz, bütün halkı tek vücut halinde birleştirmek üzere seferber etmek, savaşı yılmayan bir azimle yürütmek, birleşik cepheyi genişletmek ve takviye etmek, her türlü kötümserliği ve uzlaşma düşüncelerini bir yana itmek, mücadele azmini geliştirmek ve yeni savaş haline uygun tedbirler uygulayarak güçlüklerin üstesinden gelmek olacaktır. İkinci aşamada, bütün ülkeye, birleşik bir hükümeti azimle desteklemek için, çağrıda bulunacağız. Parçalanmalara karşı çıkacağız ve savaş tekniklerini sistemli olarak geliştireceğiz; silahlı kuvvetlerimize yeni bir şekil vereceğiz; bütün halkı seferber ederek karşı-saldırıya hazırlanacağız. Uluslararası durum Japonya'nın daha da aleyhine dönecek ve her türlü oldu bittiye yer veren Chamberlain tipi "gerçekçilik" politikası gevezelikleri yanında, uluslararası ana güçler, Çin'e yardım etmeye daha eğilimli olacaktır. Japonya'nın Güney-Doğu Asya ile Sibiryaya için oluşturduğu tehdit daha da artacak ve belki de başka bir savaş daha çıkacaktır. Japon-

ya'ya gelince, düzinelerle tümeni Çin topraklarında yitip gidecektir. Yaygın gerilla savaşı ve halkın Japonlara karşı giriştiği hareket, bu büyük Japon kuvvetlerini eritecek, yurt özleminin, savaş bıkkınlığının ve hatta savaş aleyhtarı duyguların körüklenmesiyle işgal ordusunun maneviyatı iyice bozulacaktır. Japonya'nın Çin'i yağma etmesinden hiç bir sonuç alamayacağını söylemek belki de yanlış olur, ama insan gücünün sınırlı olması ve gerilla savaşının verdiği huzursuzlukla, düşman hızlı ve köklü sonuçlara da ulaşamayacaktır. Bu ikinci aşama, savaşın bütünü içinde, geçici bir aşama olacaktır; belki en güç dönem olacaktır, ama bir dönüm noktası da oluşturacaktır. Çin'in bağımsız bir ülke olması ya da sömürgeleşmesi, ilk aşamada büyük kentlerin elde bulundurulması ya da yitirilmesiyle değil, ikinci aşamada tüm ulusun göstereceği çabanın büyüklüğü ile belirlenecektir. Eğer biz, Direnme Savaşına, birleşik cepheye ve uzatmalı savaşa dört elle sarılırsak, Çin, bu aşamada zayıflıktan kuvvetliliğe geçme gücünü kazanacaktır. Bu, Çin'in üç perdelik Direnme Savaşında ikinci perde olacaktır. Ve dramda rol alan bütün oyuncuların çabasıyla, yetkin bir üçüncü ve son perde olanaklı hale gelecektir.

4. Üçüncü aşama, yitirdiğimiz toprakları geri almak için karşı-saldırı aşaması olacaktır. Bu, her şeyden önce, Çin'in bundan önceki aşamada ulaşabildiği ve üçüncü aşamada büyümesini sürdürecektir güce bağlı olacaktır. Ama yalnızca Çin'in gücü yeterli olmayacaktır, aynı zamanda uluslararası kuvvetlerin desteğine ve Japonya'da meydana gelecek değişimlere dayanacağız, yoksa savaşı kazanmamız olanaksızlaşır. Bu, Çin'in uluslararası propaganda ve diplomasi alanındaki ödevlerine ekleniyor. Üçüncü aşamada, savaşımız artık stratejik savunma savaşı olmayacak, kendisini stratejik karşı-saldırı halinde gösterecek, stratejik karşı-saldırı halini alacaktır ve artık stratejik iç hatlarda dövüşülmeyecek, ama yavaş yavaş stratejik dış hatlara doğru kayılacaktır. Ve biz, Yahu nehri kadar ilerlemedikçe, bu savaş bitmiş sayılmayacaktır. Üçüncü aşama, uzatmalı savaşın son aşaması olacaktır ve biz, savaşta sonuna kadar sebat etmekten söz ederken, bu aşamayı sonuna kadar sürdürmeyi kastediyoruz. Başlıca mücadele biçimimiz gene hareketli savaş olacak, ama mevzii savaşlar önem kazanmaya başlayacaktır. Mevzii savunma, var olan koşullarda, ilk aşamada önemli değilse de, mevzii saldırılar, değişen koşullar ve görevin gereği bakımından, üçüncü aşamada hayli önem kazanacaktır. Bu üçüncü aşamada, gerilla savaşı, gene hareketli ve mevzii savaşlarla desteklenerek stratejik destek sağlayacak, ama ikinci aşamadaki gibi asıl savaş şekli olmayacaktır.

5. Böylece, savaşın uzatmalı ve insafsız bir savaş olacağı apaçık ortaya çıkıyor. Düşman, Çin'i bütünüyle hiç bir zaman işgali altına alamayacak, ama birçok yeri epey zaman işgal edebilecektir. Çin, Japonları hızla sürüp çıkartamayacak, ama arazinin büyük kesimi Çin'in elinde kalacaktır. Düşman! eninde sonunda yitirecek, biz

kazanacağız; ama önümüzde alınması gerekli çetin bir yol bulunacaktır.

6. Çin halkı, bu uzun ve insafsız savaş süresince, çelikleşecektir. Savaşa katılan politik partiler de çelikleşecek ve sınanacaktır. Birleşik cepheye dört elle sarılmak gerekir: ancak birleşik cepheye ve savaşa azimle bağlanarak savaşı kazanabiliriz. Ancak bu yolla bütün güçlerin üstesinden gelinebilir. Önümüzdeki çetin yolu aşarak zafere ulaşabiliriz. Savaşın doğal mantığı budur.

7. Üç aşamadaki nispi kuvvet değişimleri şu şekilde olacaktır: ilk aşamada düşman kuvvet bakımından üstün, biz aşağı durumda olacağız. Bizim aşağı durumda olmamız bakımından, Direnme Savaşının arifesinden bu aşamanın sonuna kadar geçen zamanda, iki çeşit değişmeyi göz önünde bulundurmalıyız. İlk değişme kötüye doğru bir gidiştir. Zaten gelişmemiş durumda bulunan Çin'in bu halini savaş, toprak, nüfus, ekonomik güç, askeri kuvvet ve kültür kurumlarının kaybı daha da kötüleştirecektir. Bu aşamanın sonunda, başta ekonomik durum olmak üzere, bu bozulma önemli ölçüde olacaktır. Bazı kimseler, bu durumu, kendi ulusça boyun eğme ve uzlaşma teorilerine temel yapmak için istismar edeceklerdir. Ama ikinci çeşit değişme, yani iyiye doğru gidiş de gözden ırak tutulmamalıdır. Bunlar, savaşta kazanılan deneyimleri, silahlı kuvvetlerin kaydettikleri gelişmeleri, politik ilerlemeleri, halkın seferber edilmesini, kültürün yeni bir yönden gelişmesini, gerilla savaşının ortaya çıkmasını ve uluslararası desteğin artması gibi alanları kapsamaktadır. İlk aşamada aşağı doğru gidiş eskimiş nicelik ve nitelik olup, bunun belirtileri aslında nicel olarak ortaya çıkar. Yükselmekte olan şey ise yeni nicelik ve nitelik olup, bunun ortaya çıkışı özellikle niteldir. İşte bu ikinci çeşit değişme, bizim uzatmalı bir savaş vermemize ve kesin zaferi kazanmamıza temel olmaktadır.

8. İlk aşamada, aynı iki tip değişme, düşman tarafında da oluyor. Birinci çeşit değişme, kötüye doğru bir değişme olup, yüz binlerce kayıp, silah ve savaş gereçlerinin tükenmesi, askerlerin maneviyatlarının bozulması, ülkede halkın memnuniyetsizliği, ticaretin azalması, milyarlarca yen'in harcanması, dünya kamuoyunun kınaması, gibi şekillerde kendini göstermektedir. Bu gidiş, aynı zamanda, bizim uzatmalı bir savaş verme ve son zaferi kazanma olanağımıza da temel olmaktadır. Ama biz, düşman tarafındaki ikinci çeşit değişmeyi, iyiye doğru değişmeyi de hesaba katmalıyız. Bu, onun toprak, nüfus ve doğal kaynaklar bakımından genişlemesini kapsar. Bu da, bizim Direnme Savaşımızın uzatmalı bir savaş olması zorunluluğunu ve çabuk bir zaferin olanaksızlığını ortaya koyar. Ama bazı kimseler, bunu da, kendi ulusça boyun eğme ve uzlaşma teorilerine dayanak olarak kullanmak isterler. Ne var ki, düşman tarafındaki bu iyiye doğru değişimin geçici ve kısmi karakterini hesaba katmamız gerekir. Japonya, çöküntüye doğru giden emperyalist bir güçtür ve onun Çin

topraklarını işgali geçicidir. Çin'de gerilla savaşının hızla yayılması, Japonların eylemli (fili) işgallerini dar bölgeler içinde sınırlayacaktır. Ayrıca, Japonya'nın Çin topraklarını işgali, Japonya ile öteki yabancı ülkeler arasında şiddetli çelişkilere yol açmıştır. Üstelik genellikle, bu gibi işgal hareketlerinde olduğu gibi, Japonya'nın herhangi bir kâr sağlamadan önce yatırımlar yapması gerekecektir. Bunun örneği üç kuzey eyaletinde görülmüştür. Bütün bunlar, bir defa daha, boyun eğme ve uzlaşma teorisini temelinden çürütmekte ve uzatmalı savaş ve kesin zafer teorilerine güç kazandırmaktadır.

9. İkinci aşamada, her iki tarafta da yukarıdaki değişimler gerekecektir. O zamanki durum şimdiden öngörülemez ise de, Japonya, genellikle iniş, Çin ise bir çıkış halinde olacaktır.¹ Örneğin, Japonya'nın askeri ve mali kaynaklarını Çin'in yürüttüğü gerilla savaşı ciddi şekilde tüketecek, Japonya'da halkın hoşnutsuzluğu artacak, askerlerin maneviyatı daha da bozulacak, uluslararası planda yalnızlığı artacaktır. Çin'e gelince, politik, askeri ve kültürel alanlarda ve halkın seferber edilmesinde daha da ileri gidecek; gerilla savaşı yaygınlaşacak; küçük sanayi ve tarımda bazı yeni ekonomik gelişmeler olacak; uluslararası destek büyüyecek; görünüm bugünkünden tümüyle farklı olacaktır. Bu ikinci aşama, kuvvetler dengesinde büyük değişmelerin görüleceği epey uzun zaman sürebilir; Çin yavaş yavaş yükselirken Japonya yavaş yavaş gerileyecektir. Çin, içinde bulunduğu aşağı durumdan çıkacak, Japonya üstün durumunu yitirecektir. Önce iki ülke eşit duruma gelecek, sonra nispi durumları tersine dönecektir. Bu arada Çin, stratejik karşı-saldırı hazırlıklarını tamamlayacak, karşı-saldırı ve düşmanın ülkeden sürülüp çıkarılması dönemine girecektir. Şunu yinelemek gerekir ki, aşağı durumdan üstün duruma geçme karşı-saldırı hazırlıklarını tamamlama, üç şeye, yani Çin'in gücünün, Japonya'nın güçlüklerinin ve uluslararası desteğin artmasına bağlıdır. İşte bütün bu etkenlerin bir araya gelmesiyle Çin'in üstünlüğü sağlanacak karşı-saldırı hazırlıkları tamamlanacaktır.

10. Çin'in politik ve ekonomik gelişmesindeki zikzaklar nedeniyle üçüncü aşamadaki stratejik karşı-saldırı, başlangıçta bütün ülkede bir örnek ve engelsiz bir görünüm göstermeyecek, bölgesel özellikleri olacak, şurada yükselme gösterirken, burada düşecektir. Bu dönemde düşman, Çin'in birleşik cephesini bozmak için giriştiği hileli çabaları artıracak, bu durumda Çin'in bütünlüğünü sürdürmek daha da büyük bir görev olacaktır. Ve biz stratejik karşı-saldırımızın yarıda kalmaması için, elimizden geleni yapacağız. Bu dönemde, uluslararası durum, Çin için çok elverişli hale gelecektir. Çin'in görevi, tam özgürlüğe kavuşmak, bağımsız, demokratik bir devlet kurmak ve bu yoldan dünyadaki anti-faşist harekete yardımcı olmak için, bu durumdan yararlanmak olacaktır.

11. Aşağı durumdan eşitliğe, sonra da üstünlüğe

yükselen bir Çin ve üstün durumdan eşitliğe ve aşağı duruma düşen bir Japonya; savunmadan, olduğu yerde tutunmaya ve karşı-saldırıya geçen bir Çin, saldırıdan kazandığı yerleri korumaya ve sonra geri çekilmeye başlayan bir Japonya... İşte Çin-Japon Savaşının gidişi ve kaçınılmaz eğilimi.

12. Bu durumda, sorular ve karşılıklar şöyledir: Çin dize getirilecek mi? Yanıt, hayır, dize getirilemeyecek, son zaferi kazanacak. Çin zafere çabuk ulaşabilir mi? Yanıt hayır, zafere çabuk ulaşamaz, savaş uzatmalı bir savaş olacaktır. Bütün bu sonuçlar doğru mu? Bence doğru.

13. Bu noktada, ulusça boyun eğme ve uzlaşma taraftarları gene seslerini yükseltecekler: “Aşağı durumdan eşit duruma gelmek için Çin’in Japonya’ninkine denk bir askeri ve ekonomik gücü olması, hele eşit durumdan üstün duruma geçmemiz için askeri ve ekonomik gücümüzün Japonlarınkinden de üstün olması gerekir. Ama bu olanaklı değildir, bundan dolayı da yukarıdaki sonuçlar doğru değildir.”

14. Bu, savaş sorununa mekanik bir yaklaşımı ve tek yanlı bir görüşü yansıtan “silahlar her şeyi belirler”-teorisidir. Bizim görüşümüz bunun tersidir; biz yalnızca silahları değil halkı da görürüz. Silahlar savaşta önemli bir etkidir, ama sonuç üzerinde etkili tek etken değildir; son sözü nesneler değil, insanlar söyler. Kuvvet yarışması, yalnızca askeri ve ekonomik güçlerin yarışması değildir, aynı zamanda insan gücünün ve moralinin de yarışmasıdır. Askeri ve ekonomik gücü insanlar yönetir. Çin halkının, Japon halkının ve öbür ülkeler halklarının büyük çoğunluğu, Japonlara Karşı Direnme Savaşından yana iseler, küçük bir azınlık tarafından yönetilen Japon askeri ve ekonomik gücü nasıl üstün sayılabilir? Ve sayılmazsa, nispeten aşağı bir askeri ve ekonomik güce sahip Çin, üstün tutmak gerekmez mi? Hiç kuşku yoktur ki, Çin’in askeri ve ekonomik gücü yavaş yavaş artacaktır. Yeter ki, Direnme Savaşına ve birleşik cepheye dört elle sarılsın. Düşmanımız ise, uzun savaş ile iç ve dış çelişkilerle zayıflayacak, askeri ve ekonomik gücü eninde sonunda tersine dönecektir. Bu koşullar altında, Çin’in üstün duruma geçmemesi için ne gerekçe var? Hepsi bu kadar da değil. Her ne kadar şimdiden öteki ülkelerin açıktan açığa askeri ve ekonomik yardımlarına güvenmemiz doğru değilse de, ilerisi için böyle bir umut beslemememiz için hiç bir gerekçe yoktur. Japonya’nın tek düşmanı Çin olmadığına göre, ileride de bir veya daha fazla ülke askeri ve ekonomik gücünü, savunma ya da saldırı şeklinde, Japonya’ya karşı kullanır ve bizi açıkça desteklerse, bizim üstünlüğümüz daha da artmaz mı? Japonya küçük bir ülke, girdiği savaş gerici ve barbar, bu yüzden, uluslararası planda yalnızlığı gittikçe artacak; Çin büyük bir ülke, girdiği savaş ilerici ve haklı ve uluslararası desteği gittikçe daha çok kazanacak. Bu etkenlerin uzun sürede gelişmesinin, düşman ile bizim aramızdaki nispi durumu değiştirmemesi için her-

hangi bir gerekçe var mı?

15. Çabuk zaferden yana olanlar, savaşın bir kuvvet yarışması olduğunu nasılsa anlamıyorlar; tarafların nispi kuvvetlerinde bir değişme olmadan önce, stratejik bakımdan kesin sonuçlar verecek muharebeler vermenin gereği olmadığını kavrayamıyorlar. Onların dedikleri yapılsaydı, kafamızı çoktan duvara çarpmıştık. Ama onlar, belki de düşüncelerini uygulamak niyetiyle değil, yalnızca laf olsun diye konuşuyorlar. Ama sonunda Bay Gerçek elinde bir kova soğuk su ile çıkagelecek ve kovayı bu gevezelerin başından aşağı boşaltacak; onların her şeyi ucuza elde etmek isteyen, hiç bir sıkıntıya katlanmak istemeyen hazır-lopçular olduklarını gösterecektir. Bu gevezelikleri daha önce de dinledik, çok olmamakla birlikte şimdi de dinliyoruz; ama savaş, durgunluk ve ardından da saldırı dönemine girince, bu konuşmalar belki daha da artacak. Ama bu arada Çin’in ilk aşamadaki kayıpları hayli ağır olursa ve ikinci aşama da uzun sürerse, ulusça boyun eğme ve uzlaşma teorileri epey geçerlik kazanacak demektir. Bundan dolayı, ateşimizi önce bunlara karşı yöneltmeliyiz ve ancak ondan sonra çabuk zafer gevezelikleriyle uğraşmalıyız.

16. Savaşın uzatmalı olacağı kesindir, ama kaç ay ya da kaç yıl süreceğini kimse kestiremez, çünkü bu, tümüyle kuvvetler dengesindeki değişmeye bağlıdır. Savaş kısaltmak isteyen herkesin yapacağı tek şey, çok çalışmak, bizim kuvvetimizi artırmak, düşmanınkini yıpratmaktır. Yani, tek çıkar yol, daha çok muharebe kazanmaya, düşman kuvvetlerini yıpratmaya çabalamak, düşmanın işgal ettiği toprakları azaltmak için gerilla savaşını geliştirmek, bütün ulusun kuvvetine dayanmak için birleşik cepheyi takviye etmek ve geliştirmek; yeni ordular, yeni savaş sanayileri kurmak; politik, ekonomik, kültürel gelişmeyi hızlandırmak; işçileri, köylüleri, işadamlarını, aydınları ve halkın öteki kesimlerini seferber etmek; düşman kuvvetlerini bölmek ve askerlerini tarafımıza çekmek; dış destek sağlamak için uluslararası propaganda yapmak ve Japon halkı ile ezilen öteki halkların desteğini kazanmaktır. Ancak bütün bunları yaparak savaşın süresini kısaltabiliriz. Yoksa sihirli bir kestirme yol yoktur.

Dipnotlar

¹ Mao Çe-tung’un, Japonlara Karşı Direnme Savaşının durgunluk döneminde Çin’de bir ileri atılım olabileceği üzerine olan bu öngörüsü, Komünist Partisinin önderliğindeki Kurtarılmış Bölgeler Olayı ile doğrulanmıştır. Kuomintang bölgesinde ise, atılım yerine bir gerileme olmuştur, çünkü Çan Kay-şek’in başında bulunduğu yönetici klik Japonlara karşı direnmede edilgin, Komünist Partisine ve halka karşı etkin bir politika izlemiştir. Bu tutum, geniş halk kitleleri arasında tepkiyle karşılanıyor ve onların politik bilinçlenmelerini hızlandırıyor. -Ed.

² “Silahlar her şeyi belirler” teorisi gereğince, silah yönünden Japonlara karşı aşağı durumda olan Çin’in yenilgisi kaçınılmazdı. Bu görüşü, başta Çan Kay-şek olmak üzere, Kuomintang gericilerin hepsi paylaşıyordu. -Ed.

SAVAŞ VE POLİTİKA

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

1. “Savaş politikanın süreğidir.” Bu anlamda, savaş, politikadır ve savaşın kendisi politik bir eylemdir; ta eski zamanlardan beri, politik karakteri olmayan savaş görülmemiştir. Japonlara karşı savaş, bütün ulusun katıldığı devrimci bir savaştır ve zafer, savaşın devrimci amacından -Japon emperyalizmini ülkeden silip çıkarmaktan, eşitliğe dayanan özgür, yeni bir Çin kurmaktan-, Direnme Savaşı ile birleşik cepheye dört elle sarılma ilkesinden, bütün halkı seferber etmekten ve subaylarla erler, ordu ile halk arasındaki bölünmezlik politikasından, birleşik cephe politikasının etkili bir şekilde uygulanmasından, kültür seferberliğinden, dünya uluslarının ve Japon halkının desteğini kazanma çabalarından ayrılamaz. Tek sözcükle, savaş, politikadan bir an bile ayrılamaz. Silahlı kuvvetlerimiz arasında, savaşı politikadan ayırarak politikayı küçümseme, savaşın mutlak olduğu düşüncesini savunma eğilimleri yanlışdır ve bunun düzeltilmesi gerekir.

2. Ama savaşın kendisine özgü özellikleri vardır ve bu anlamda, genel planda, politikayla eşit tutulamaz. “Savaş, politikanın başka araçlarla sürdürülmesidir.”¹ politika, olağan araçlarla yürütülmesi olanaksız belirli bir aşamaya ulaştığı zaman, yolu üzerindeki engelleri temizlemek için savaş patlak verir. Örneğin, Çin’in yarı-bağımsız durumu, Japon emperyalizminin politik büyümesi için bir engeldir; Japonya, bu engeli ortadan kaldırmak için bir saldırı savaşına girişmiştir. Peki, Çin’in durumu ne? Emperyalist baskı uzun zamandır Çin’in burjuva demokratik devrimi için bir engeldi, bu engeli ortadan kaldırmak için, birçok kurtuluş savaşı verilmiştir. Japonya, şimdi Çin’in ezilmesi için ve Çin devriminin ilerlemesini büsbütün durdurmak için savaş yolunu seçmiştir ve bu durumda, Çin de bu engeli ortadan kaldırmak azmiyle Direnme Savaşına girişmek zorunda kalmıştır. Bu engel ortadan kalkınca

politik amacımıza ulaşılmış olacak ve savaş sona erecek. Ama bu engel büsbütün ortadan kalkmazsa, savaş, ancak ulaşılmıncaya kadar sürer. Bu durumda, Japonlara karşı savaş görevi tamamlanmadan bir uzlaşma arayan herkes, başarısızlığa mahkûmdur, çünkü şu ya da bu nedenlerle bir uzlaşma olursa, büyük halk yığınları boyun eğmeyeceği ve politik amacına ulaşıncaya kadar savaşı sürdüreceği için, yeniden savaş çıkacaktır. Bundan dolayı, şu söylenebilir ki, politika kansız savaştır, oysa savaş, kanlı politikadır.

3. Savaşın kendine özgü özelliklerinden, savaşa özgü örgütler, bir dizi özel yöntemler ve özel süreç çıkmaktadır. Örgütler, silahlı kuvvetler ve onlarla ilişkili her şey. Yöntemler, savaşın yönetilmesi için uygulanan strateji ve taktikler. Süreç, karşı karşıya bulunan silahlı kuvvetlerin kendileri için elverişli, düşman için elverişsiz strateji ve taktikler kullanarak birbirine saldırmak ya da kendilerini korumak için giriştikleri özel bir toplumsal eylem biçimidir. Bu yüzden, savaş deneyi, kendine özgü bir deneydir. Savaşa katılan herkes alışageldiği yolları bırakmalı, zafere ulaşabilmek için kendini savaşa alıştırmalıdır.

Dipnotlar

¹ V. İ. Lenin, Sosyalizm ve Savaş, Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 17. -Ed.

SAVAŞIN AMACI

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Burada savaşın politik amacını ele almayacağız; Japonlara Karşı Direnme Savaşının politik amacını yukarıda “Japon emperyalizmini ülkeden sürüp çıkarmak, özgür ve eşit haklara sahip yeni bir Çin kurmak” olarak belirlemiştik. Burada savaşın, “kanlı politika” olarak, çarpışan orduların karşılıklı kırımı olarak, asıl amacını ele alacağız. Savaşın amacı, en basit tanımıyla. “kendini korumak, düşmanı imha etmektir” (düşmanı imha etmek, onu silahtan tecrit etmek ya da “onu direnme gücünden yoksun” bırakmak demektir, yoksa kuvvetlerin bütün üyelerini fiziksel olarak imha etmek demek değildir). Eski savaşlarda ok ve kalkan kullanılırdı; ok düşmana saldırmaya, onu imha etmeye; kalkan savunmaya, kendini korumaya yarardı. Bugünkü bütün silahlar, okun ve kalkanın gelişmiş şekilleridir. Bombardıman uçakları, makineli tüfekler, toplar, zehirli gazlar okun; sığınaklar, çelik başlıklar, müstahkem mevkiiler, gaz maskeleri de kalkanın gelişmiş şekilleridir. Tank ise hem okun, hem kalkanın görevlerini birleştiren yeni bir silahtır. Saldırı, düşmanı imha etmek için başlıca yoldur, ama savunmadan da vazgeçilemez. Saldırıda ilk amaç düşmanı imha etmektir, ama aynı zamanda kendini de korumaktır, çünkü düşman imha olunmazsa, siz imha edileceksinizdir. Savunmada ilk amaç kendini korumaktır, ama aynı zamanda, savunma, saldırıyı tamamlamak ya da saldırıya geçmek için hazırlanma da demektir. Geri çekilme, savunmaya girer ve savunmanın bir sürecidir, oysa izleme (takip) saldırının bir sürecidir. Şurasını belirtmek gerekir ki, düşmanın imhası, savaşın ilk amacıdır, kendini koruma ikinci derecede bir amaçtır; çünkü insan, ancak düşmanı büyük ölçüde imha ederek, kendisini etkili bir şekilde koruyabilir. Bundan dolayı, düşmanı imha için ilk yol olan saldırı önde gelir, oysa kendini koruma yolu olan ve düşmanın imhasının ikinci planda kaldığı savunma ise sonra gelir. Savaşta çoğu zaman başlıca rolü savunma oynar, geri kalan zamanda ise saldırı başrolde, ama savaş bir bütün olarak ele alınırsa, saldırı gene birincildir.

Savaşta kahramanca fedakârlığı nasıl haklı buluyoruz? Bu, “kendini koruma” ile çelişiyor mu? Hayır, çelişmiyor; fedakârlık ve kendini koruma hem karşıttır ve hem de birbirini tamamlar. Savaş, kanlı bir politikadır ve

bir karşılığı gerektirir. Bu karşılık bazen çok pahalıya mal olan bir karşılıktır. Kısmi ve geçici fedakârlık (kendini korumamak) genel ve sürekli korunma için yapılır. İşte bunun için, aslında düşmanı imha etmenin bir yolu olan saldırının bir de kendini koruma görevi vardır. Gene işte bunun için savunma saldırı ile birlikte olmalı, yalnızca ve basitçe savunma olmamalıdır.

Savaşın amacı, yani kendini korumak ve düşmanı imha etmek, savaşın özü ve savaştaki her türlü etkinliğin temelidir. Bu, öz, teknik ve stratejik, bütün savaş etkinliklerinde başat bir unsurdur. Savaşın bu amacı, temel ilkedir ve hiç bir teknik, taktik ya da strateji ve kavram ya da ilke, bundan ayrılamaz. Örneğin, “ateş sırasında siper alma ve ateş gücünden tam olarak yararlanma” ne demektir? İlkini amacı kendini korumak, ikincisinininki düşmanı imha etmektir. İlkinde araziden yararlanma, hamlelerle ilerleme, dağınık kolda yayılma gibi teknikler söz konusudur; ikincisinde ateş sahasını temizleme ve bir ateş ağı kurma gibi teknikler kullanılır. Taktik bir harekâta, saldırı kuvveti, durdurma kuvveti ve yedek kuvvet vardır; bunlardan ilkinin amacı düşmanı yok etme, ikincisinininki kendini koruma, üçüncüsününki ise, duruma göre, her ikisidir. Böylece hiç bir teknik, taktik ya da stratejik ilke ya da harekât, savaşın amacından sapamaz ve bu amaç bütün savaşa egemendir ve baştan sona kadar her zaman ön planda gelir.

Japonlara karşı verilen bu savaşı yönetirken, çeşitli düzeylerdeki önderler, her iki taraf üzerinde etkisi olan temel etkenler arasındaki karşıtlığı da, bu savaşın amacını da gözden ırak tutmamalıdır. Askeri harekât sırasında, bu karşıt temel etkenler, kendisini korumak ve karşısındakini yok etmek için taraflarca verilen mücadelede ortaya çıkarlar. Bu savaşta, her çatışmada biz, küçük ya da büyük bir zafer kazanmaya, düşmanın bir bölümünü silahsızlandırmaya ve asker ve gereçlerinin bir kesimini yok etmeye çalışıyoruz. Düşmanın bu kesim kesim yok edilmesi sonuçlarını büyük bir stratejik zafer halinde birleştirmeli ve düşmanı ülkeden sürüp çıkartma, anayurdu her türlü saldırıya karşı koruma ve yeni bir Çin kurma amacımıza ulaşmalıyız.

YARDIM VE TAVİZLER OLUMSUZ DEĞİL OLUMLU OLMALIDIR

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Birleşik cephe içindeki bütün siyasî partiler ve gruplar birbirlerine yardım etmeli ve uzun süreli işbirliği uğruna karşılıklı tavizler vermelidirler; ama bu yardım ve tavizler olumsuz, değil olumlu olmalıdır. Kendi Partimizi ve ordumuzu sağlamlaştırmalı ve genişletmeli, aynı zamanda dost partilerin ve orduların sağlamlaşmasına ve genişlemesine yardımcı olmalıyız. Halk hükümetten siyasî ve iktisadî taleplerini yerine getirmesini istiyor, aynı zamanda Direnme Savaşını ilerletmesi için hükümete mümkün olan her türlü yardımı yapıyor; fabrika işçileri patronlardan daha iyi şartlar talep ediyorlar, diğer yandan da direnişin çıkarları uğruna çok sıkı çalışıyorlar; yabancı saldırısına karşı birlik uğruna, toprak ağaları kira ve faizleri indirmeli, diğer yandan köylüler de kira ve faizleri ödemelidirler. Bütün bu karşılıklı yardımlaşma ilkeleri ve siyasetleri olumsuz ya da tek yanlı değil, olumludur. Aynı şey karşılıklı tavizler için de geçerli olmalıdır. Her iki taraf da birbirini baltalamaktan ve birbirinin partisi, hükümeti ve ordusu içinde gizli parti kolları örgütlemekten kaçınmalıdır. Biz, kendi payımıza, Guomindang'ın ve onun hükümeti ve ordusunun içinde gizli parti kolu örgütlemiyoruz; Guomindang bu bakımdan müsterih olabilir. Bunu Direnme Savaşının yararını düşünerek yapıyoruz. “Başka şeyler yapabilmek için bazı şeyleri yapmaktan kaçın”¹ sözü tam bu durumu ifade etmektedir. Kızıl Ordu yeniden örgütlenmeden, Kızıl bölgelerdeki yönetim sisteminde değişiklik yapılmadan ve silahlı ayaklanma siyasetini terketmeden bir millî direnme savaşı mümkün olamazdı. Biz birincisinden vazgeçerek ikincisini gerçekleştirdik; olumsuz tedbirler olumlu sonuçlar verdi. “Daha iyi ileri atılmak üzere geriye çekilmek”²; işte Leninizm budur. Tavizleri bütünüyle olumsuz bir şey olarak görmek, Marksizm-Leninizm’e aykırıdır. Aslında gerçekten de, bütünüyle olumsuz taviz örnekleri

yok değildir. Sözgelimi, İkinci Enternasyonal’in emek ile sermaye arasında işbirliği öğretisi³ bütün bir sınıfa ve bütün bir devrime ihanetle sonuçlanmıştı. Çin’de Cen Du-siu da, Çang Kuo-tao da teslimiyetçiydiler; teslimiyetçiliğe şiddetle karşı çıkılmalıdır. Müttefiklerimiz ya da düşmanlarımızla olan ilişkilerimizde tavizler verirken, geriye çekilirken, savunmaya geçer ve ilerlememizi durdururken, bunları daima tüm devrimci siyasetimizin bir parçası, genel devrimci çizginin kaçınılmaz bir halkası, dolambaçlı yolda yapılan bir dönüş olarak görmeliyiz. Tek kelimeyle bunlar olumludur.

Dipnotlar

¹ Mençiyus’tan alıntı.

² V. İ. Lenin, “Hegel’in Felsefe Tarihi Üzerine Dersler Kitabının Özeti”, Bütün Eserleri, Rus. bas., Moskova, 1958, cilt 38, s. 275.

³ “Emek ile sermaye arasında işbirliği öğretisi”, İkinci Enternasyonal’in, kapitalist ülkelerde bu türeden işbirliğini savunan ve burjuvazinin iktidarının devrim yoluyla yıkılmasına ve proletarya diktatörlüğünün kurulmasına karşı çıkan gerici öğretisidir.

“HER ŞEY BİRLEŞİK CEPHE YOLUYLA” ANLAYIŞI YANLIŞTIR

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Guomindang iktidar partisidir ve bugüne kadar birleşik cephenin örgütsel bir biçim almasına izin vermemiştir. “Her şey birleşik cephe yoluyla” düşüncesi düşman hatları gerisinde mümkün değildir, çünkü oralarda Guomindang’ın onayladığı anlaşmalara (mesela, Silahlı Direnme ve Millî Yeniden İnşa Programı) bağlı kalırken, aynı zamanda bağımsızlığı ve inisiyatifi elden bırakmadan hareket etmek zorundayız. Ya da Guomindang’ın neyi kabul edeceğini tahmin ederek, önce harekete geçer, sonra haber veririz. Mesela, eğer her şeyi “birleşik cephe yoluyla” yapmaya kalkışsaydık, Şantung Eyaletine yönetim görevlilerinin atanması ve birliklerin gönderilmesi hiç bir zaman gerçekleşmezdi. Fransa Komünist Partisinin bir zamanlar buna benzer bir slogan ortaya attığı söyleniyor, ama o zaman Fransa’da partilerin ortak bir komitesi zaten mevcuttu ve Sosyalist Parti ortaklaşa kabul edilen programa uygun hareket etmek istemiyor, kendi başına buyruk bir şekilde davranmak istiyordu, Komünist Partisi hiç şüphesiz kendisini sınırlamak için değil. Sosyalist Partiyi dizginlemek için böyle bir slogan atmak zorunda kalmıştı. Çin’de ise, Guomindang bütün öteki siyasî partileri eşit haklardan yoksun bırakmıştır ve onları kendi emirlerine uymaya zorlamaktadır. Eğer bu slogan, Guomindang’ın yapacağı her şeyin bizden geçmesi isteğini ifade ediyorsa, bu hem saçma, hem de imkânsız bir şeydir. Eğer yapacağımız her şey için önceden Guomindang’ın rızasını almak zorunda kalacaksak, o zaman Guomindang rıza göstermediğinde ne yapacağız? Guomindang’ın siyaseti bizim gelişmemizi desteklemek olduğuna göre, açıkça elimizi kolumuzu bağlayan böyle bir sloganı atmamız için hiç bir neden yoktur. Bugünkü durumda önceden Guomindang’ın rızasını almamız gereken şeyler de vardır; mesela, üç tümenimizi genişleterek üç kolorduya dönüştürmek. Bu, önce haber

vermek, sonra harekete geçmektir. Ama kuvvetlerimizin mevcudunun 200 binin üzerine çıkarılması gibi, ancak tam olarak gerçekleştirildikten sonra Guomindang’a haber verilecek şeyler de vardır. Bu da, önce harekete geçmek, sonra haber vermektir. Ayrıca, Sınır Bölgesi meclisinin toplanması gibi şimdilik haber vermeden yapacağımız şeyler vardır, çünkü Guomindang’ın buna rıza göstermeyeceğini biliyoruz. Bir de öyle şeyler, vardır ki, bütün durumu tehlikeye sokabileceği için şimdilik hem yapmamak, hem de haber vermemek gerekmektedir. Sözün kısıası, hem birleşik cepheyi bölmemeli, hem de elimizin kolumuzun bağlanmasına göz yummamalıyız. İşte bu yüzden, “her şey birleşik cephe yoluyla” sloganı atılmamalıdır. Eğer “her şey birleşik cepheye tabi olmalıdır” sözü, “her şey Çan Kay-şek’e ve Yen Si-şan’a tabi olmalıdır” tarzında yorumlanıyorsa, o zaman bu slogan da yanlıştır. Bizim siyasetimiz, birleşik cephe içinde bağımsızlık ve inisiyatif siyasetidir, hem birlik hem bağımsızlık siyasetidir.

SAVAŞ VE STRATEJİ MESELELERİ¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

I. ÇİN'İN ÖZELLİKLERİ VE DEVRİMCİ SA-
VAŞ

İktidarın silah zoruyla ele geçirilmesi, meselenin savaşıyla halledilmesi, devrimin başlıca görevi ve en yüksek biçimidir. Bu Marksist-Leninist devrim ilkesi gerek Çin ve gerekse bütün diğer ülkeler için evrensel olarak geçerlidir.

Ama ilke aynı kalmakla birlikte, onun proletarya partisi tarafından uygulanması, değişik şartlara göre değişik şekillerde ifadesini bulur. Faşist olmadıkları ya da savaş halinde olmadıkları zaman kapitalist ülkeler içte (feodalizmi değil) burjuva demokrasisini uyguladılar; dış ilişkilerinde ise kendileri tahakküm altında olmayıp, başka ülkeleri tahakküm altında tutarlar. Bu özelliklerinden dolayı, kapitalist ülkelerdeki proletarya partisinin görevi, uzun bir legal mücadele dönemi boyunca işçileri eğitmek, kuvvet toplamak ve böylece kapitalizmi nihai olarak yıkmaya hazırlanmaktır. Bu ülkelerde mesele, uzun bir legal mücadele, parlamentodan bir kürsü olarak yararlanmak, iktisadi ve siyasî grevler, sendikaların örgütlenmesi ve işçilerin eğitilmesi meselesidir. Orada örgütlenme biçimi legaldir, mücadele biçimi de kantsızdır (askeri değildir). Savaş meselesine gelince, kapitalist ülkelerdeki Komünist Partileri kendi ülkeleri tarafından yürütülen emperyalist savaşılar karşı çıkarlar. Eğer böyle savaşlar patlak verirse, bu Partilerin siyaseti, kendi ülkelerindeki gerici hükümetlerin yenilgiye uğramalarını sağlamaktır. Komünist Partilerinin vermek istedikleri tek savaş, hazırlanmakta oldukları iç savaştır.² Fakat bu ayaklanma ve savaş, burjuvazi gerçekten çaresiz bir duruma gelinceye, proletaryanın büyük çoğunluğu silaha sarılıp savaşımaya kararlı hale gelinceye ve köylük bölgelerdeki kitleler proletaryaya gönüllü olarak yardım edinceye kadar başlatılmamalıdır. Ve böyle bir

ayaklanma ve savaşı başlatmanın zamanı geldiğinde, ilk adım şehirleri ele geçirmek, ardından da köylük bölgelere ilerlemek olacaktır; tersi değil. Bütün bunlar kapitalist ülkelerdeki Komünist Partileri tarafından yapılmıştır ve Rusya'daki Ekim Devrimiyle de doğruluğu ispatlanmıştır.

Çin ise farklıdır. Çin'in özellikleri, bağımsız ve demokratik değil yarı-sömürge ve yarı-feodal olması, içte demokrasi olmayıp feodal baskı altında bulunması ve dış ilişkilerinde millî bağımsızlığa sahip olmayıp emperyalizmin tahakkümü altında olmasıdır. Dolayısıyla, yararlanabileceğimiz bir parlamentomuz ve işçileri legal olarak grev için örgütlenme hakkımız yoktur. Komünist Partisinin buradaki görevi, esas olarak, ayaklanma ve savaşı başlatmadan önce uzun bir legal mücadele döneminden geçmek ve önce büyük şehirleri ele geçirip ardından köylük bölgeleri işgal etmek değil, tam tersidir.

Emperyalizmin ülkemize silahlı saldırılarda bulunmadığı zamanlarda, Çin Komünist Partisi, ya 1924-27'de Kvangtung Eyaletindeki³ ve Kuzey Seferindeki savaşlarda olduğu gibi, savaş ağalarına (emperyalizmin uşaklarına) karşı burjuvaziyle birlikte iç savaşı girer, ya da 1927-1936'daki Toprak Devrimi Savaşında olduğu gibi, köylülerle ve şehir küçük-burjuvazisiyle birleşerek toprak ağası sınıfına ve komprador burjuvaziye (keza emperyalizmin uşakları) karşı iç savaşı girer. Emperyalizm Çin'e karşı silahlı saldırılar başlattığı zaman ise, Parti, şimdiki Japonya'ya Karşı Direnme Savaşında yaptığı gibi, ülkenin yabancı saldırganlara karşı olan bütün sınıf ve tabakalarını birleştirerek yabancı düşmana karşı bir millî savaşı girer.

Bütün bunlar, Çin ile kapitalist ülkeler arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Çin'de esas mücadele biçimi savaş, esas örgütlenme biçimi ordudur. Kitle örgütlenmesi ve

kitle mücadelesi gibi diğer biçimler de son derece önemli, hatta vazgeçilmezdirler ve hiç bir şart altında küçümsemezler; ama onların amacı savaşa hizmet etmektir. Bir savaşın patlamasından önceki bütün örgütlenme ve mücadele savaşa hazırlık içindir. Mesela, 1919'daki 4 Mayıs Hareketinden 1925'deki 30 Mayıs Hareketine kadar olan dönemde olduğu gibi. Savaş patladıktan sonra ise, bütün örgütlenme ve mücadele, savaşa dolaylı ya da dolaysız olarak uyum içinde yürütülür. Mesela, devrimci ordunun cephe gerisinde bütün örgütlenme ve mücadelenin savaşa doğrudan doğruya uyum içinde yürütüldüğü, Kuzey'deki savaş ağası bölgelerinde ise bütün örgütlenme ve mücadelenin savaşa dolaylı olarak uyum içinde yürütüldüğü Kuzey Seferi döneminde olduğu gibi. Gene, Toprak Devrimi Savaşı döneminde, Kızıl bölgeler içindeki bütün örgütlenme ve mücadele savaşa doğrudan. Kızıl bölgeler dışındaki bütün örgütlenme ve mücadele ise savaşa dolaylı olarak uyum içinde yürütülmüştü. Gene, şimdiki Direnme Savaşı döneminde, Japon aleyhtarı kuvvetlerin cephe genlerindeki ve düşman tarafından işgal edilmiş bölgelerdeki bütün örgütlenme ve mücadele, savaşa doğrudan ya da dolaylı olarak uyum içinde yürütülmektedir.

“Çin’de silahlı devrim, silahlı karşı-devrimle savaşmaktadır. Bu, Çin Devriminin kendine özgü niteliklerinden ve üstünlüklerinden biridir.”⁴ Stalin yoldaşın bu tezi çok doğrudur ve Kuzey Seferi, Toprak Devrimi Savaşı ve şimdiki Japonya’ya Karşı Direnme Savaşı için aynı ölçüde geçerlidir. Bunların hepsi de karşı-devrimcilere yöneltilmiş, esas olarak devrimci halk tarafından yürütülen devrimci savaşlardır. Bunlar birbirlerinden, sadece bir iç savaşın bir millî savaştan farklı olduğu ve Komünist Partisi tarafından yürütülen bir savaşın, Komünist Partisinin Guomindang ile ortaklaşa yürüttüğü bir savaştan farklı olduğu ölçüde ayrılırlar. Hiç şüphesiz bu farklılıklar önemlidir. Bunlar, savaştaki temel güçlerin genişliğini (işçilerle köylülerin, ya da işçilerle, köylülerin ve burjuvazinin ittifakı) ve savaştaki düşmanımızın içte mi yoksa dışta mı olduğunu (savaşın iç düşmanlara karşı mı, yoksa dış düşmanlara karşı mı olduğunu ve eğer iç düşmanlara karşıysa, Kuzeyli savaş ağalarına karşı mı yoksa Guomindang’a karşı mı olduğunu) gösterir. Bunlar aynı zamanda, Çin’in devrimci savaşının niteliğinin, tarihindeki farklı aşamalarına göre değiştiğini de gösterir. Fakat bütün bu savaşlar silahlı devrimin, silahlı karşı-devrime karşı savaşmasının örnekleridir; hepsi devrimci savaşlardır ve hepsi Çin devriminin kendine özgü niteliklerini ve üstünlüklerini ortaya koymaktadırlar. Devrimci savaşın “Çin devriminin kendine özgü niteliklerinden ve üstünlüklerinden biri olduğu” tezi Çin’in şartlarına tamamen uygundur. Çin proletaryasının partisinin temel görevi, hemen hemen ta başından beri karşı karşıya bulunduğu görev, mümkün olduğu kadar çok müttefikle birleşmek ve şartlara göre, ister içten ister dıştan gelsin, silahlı karşı-devrime karşı millî

ve sosyal kurtuluş için silahlı mücadeleler örgütlemektir. Silahlı mücadele olmaksızın, proletaryanın ve Komünist Partisinin Çin’de hiç bir varlığı olamaz ve herhangi bir devrimci görevi başarıya ulaştırmak imkânsız olur.

Partimiz kuruluşundan sonraki ilk beş-altı yıl içinde, yani 1921’den 1926’da Kuzey Seferine katılmasına kadar olan süre içinde, bu noktayı tam olarak kavrayamamıştı. O sırada Çin’de silahlı mücadelenin muazzam önemini anlamıyor, savaş için ciddi olarak hazırlanmıyor ve silahlı kuvvetler örgütlemiyor, askerî strateji ve taktiklerin incelenmesine kendini vermiyordu. Kuzey Seferi sırasında orduyu kendi safına kazanmayı ihmal ederek, kitle hareketine tek yanlı bir şekilde önem verdi; bunun sonucunda da, Guomindang gerici hale gelir gelmez kitle hareketi tamamen çöktü. Birçok yoldaş 1927’den sonra uzun bir süre şehirlerde ayaklanmalar için hazırlanmayı ve Beyaz bölgelerde çalışmayı Partinin esas görevi saymaya devam ettiler. Ancak düşmanın 1931’deki üçüncü “kuşatma ve bastırma” kampanyasını püskürterek kazandığımız zaferden sonradır ki, bazı yoldaşlar bu meseledeki tavırlarını temelden değiştirdiler. Fakat bu bütün Parti için geçerli değildi ve burada anlattığımız doğrultuda düşünmeyen başka yoldaşlar vardı.

Tecrübeler bize Çin’in meselelerinin silahlı kuvvet olmaksızın halledilemeyeceğini öğretiyor. Bu noktanın kavranması, Japonya’ya Karşı Direnme Savaşını bundan böyle başarıyla sürdürmemize yardımcı olacaktır. Japonya’ya karşı savaşta bütün milletin silahlı direnişe giriyor olması, bu meselenin önemini bütün Partiye daha iyi kavratacak olan bir olgudur ve her Parti üyesi her an silaha sarılıp cepheye gitmeye hazır olmalıdır. Ayrıca, bu toplantımız, Partinin esas çalışma alanlarının muharebe bölgeleri ve düşmanın gerisi olduğuna karar vermekle, çabalarımızın doğrultusunu berrak bir şekilde tespit etmiştir. Bu, aynı zamanda, bazı Parti üyelerinin savaşı incelemeye ve savaşa katılmaya isteksiz olup sadece Parti örgütlerinde ve kitle hareketinde çalışmaya istekli olma eğilimine ve aynı şekilde bazı okulların öğrencilerini cepheye gitmeye teşvik etmemelerine ve benzeri olgulara karşı mükemmel bir panzehirdir. Çin’in büyük bir kısmında, Partinin örgütsel çalışması ve kitle çalışması silahlı mücadeleye doğrudan doğruya bağlıdır; silahlı mücadeleden kopuk ve kendi başına yürütülen hiç bir Parti çalışması ya da kitle çalışması yoktur ve olamaz da. Hatta (Yunnan, Kveyçov ve Seçuan gibi) muharebe bölgelerinden uzak cephe gerisi bölgelerinde ve (Peyping, Tien-zin, Nanking ve Şanghay gibi) düşman işgali altındaki bölgelerde bile, Partinin örgütsel çalışması ve kitle çalışması savaşta uyum içinde yürütülmektedir ve sadece ve sadece cephenin ihtiyaçlarına hizmet etmek zorundadır. Tek kelimeyle, bütün Parti savaşta çok büyük önem vermeli, askerî meseleleri incelemeli ve savaşa hazırlanmalıdır.

II. GUOMİNDANG'IN SAVAŞ TARİHİ

Guomindang'ın tarihine bakmak ve savaşa ne kadar önem verdiğini görmek bizim için faydalı olacaktır.

Sun Yat-sen daha başında, küçük bir devrimci grup örgütlediğinde, Çing Hanedanına⁵ karşı silahlı ayaklanmalar düzenledi. Tung Meng Huy (Çin Devrimci Birliği) dönemi, 1911 Devrimiyle Çing Hanedanının silah zoruyla devrilmesine kadar uzanan silahlı ayaklanmalarla doluydu.⁶ Sun Yat-sen daha sonra, Çin Devrimci Partisi Döneminde, Yuan Şih-kay'a⁷ karşı askerî bir harekâta girişti. Bunu izleyen deniz birliklerinin güney hareketi⁸, Kveylin'den yapılan kuzey seferi⁹ ve Vampoa Askerî Akademisinin kuruluşu¹⁰ gibi olaylar da Sun Yat-sen'in askerî girişimleri arasındaydı.

Sun Yat-sen'den sonra, Guomindang'ın askerî gücünü doruğuna vardırان Çan Kay-şek geldi. Orduya kendi canı kadar değer veren Çan Kay-şek, Kuzey Seferi, İç Savaş ve Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı gibi üç savaş deneyi geçirmiştir. Çan Kay-şek son on yıldır bir karşı-devrimcidir. Karşı-devrimci amaçlarla muazzam bir "Merkezî Ordu" kurmuştur. Şu hayatî noktaya sıkı sıkıya bağlı kalmıştır: Ordusu olan güçlüdür ve savaş her şeyi tayin eder. Bu açıdan, ondan öğreneceklerimiz var. Bu açıdan, Sun Yat-sen ve Çan Kay-şek bizim öğretmenlerimizdir.

1911 Devriminden bu yana, bütün savaş ağaları, "ordusu olan güçlüdür" ilkesine büyük önem vererek, ordularına can havliyle sarılmışlardır.

Hunan'da inişli çıkışlı bir meslek hayatı geçirmiş kurnaz bir bürokrat olan Tan Yen-kay¹¹ hiç bir zaman sadece sivil bir vali olmakla yetinmemiş, daima hem askerî hem de sivil bir vali olmakta ısrar etmiştir. Hatta ilk önce Kanton'da, sonra da Vuhan'da Millî Hükümetin başkanı olduğu zaman bile, aynı zamanda İkinci Ordunun komutanlığını yapıyordu. Çin'in bu özelliğini anlayan bu gibi birçok savaş ağası vardır.

Çin'de, mesela İlerici Parti¹² gibi, bir orduya sahip olmak istemeyen partiler de olmuştur; bununla beraber bu parti bile belli ölçüde savaş ağası desteği olmaksızın hükümette mevki elde edemeyeceğini kavramıştır. Bu partinin çeşitli patronları arasında Yuan Şih-kay¹³, Tuan Çi-Cuy¹⁴ ve İlerici Partinin bir kesiminden meydana gelen Siyasî Bilim Grubunun¹⁵ bağlı olduğu Çan Kay-şek vardır.

Gençlik Partisi¹⁶ gibi kısa bir geçmişi olan bazı küçük siyasî partilerin orduları yoktur ve dolayısıyla hiç bir şey elde edememişlerdir.

Başka ülkelerde her burjuva partisinin doğrudan doğruya kendi komutası altında bir silahlı kuvvete sahip olmasına gerek yoktur. Ama Çin'de işler farklıdır; ülkenin feodal bölünmesinden dolayı ancak silahlı olan toprak ağası ya da burjuva grup ve partileri güçlüdür; kimin daha çok silahlı varsa o daha güçlüdür. Böyle bir ortamda bulunan proletarya partisi, meselenin özünü berrak bir şekilde görmek zorundadır.

Komünistler kişisel askerî güç yaratmak için değil (hiç bir şart altında bunu yapmamalıdır ve kimsenin Çang Kuo-tao örneğini tekrarlamasına izin vermemelidirler). Partinin askerî gücünü ve halkın askerî gücünü yaratmak, için savaşmalıdırlar. Şu anda bir millî direnme savaşı sürdüğüne göre, aynı zamanda milletin askerî gücünü yaratmak için de savaşmalıyız. Askerî güç meselesinde toyluk gösterildi mi, hiç bir başarı elde edilemez. Binlerce yıl boyunca gerici hâkim sınıflar tarafından aldatılmış ve sindirilmiş olan emekçi halkın, silahlı kendi eline almasının önemini kavraması çok zordur. Japon emperyalist tahakkümünün ve ona karşı ülke çapındaki direnişin emekçi halkımızı savaş meydanına itmiş bulunduğu şu sırada Komünistler bu savaşta siyasî bakımdan en bilinçli önderler olduklarını ispatlamalıdır. Her Komünist "Siyasî iktidar silahın namlusundadır" gerçeğini kavramalıdır. Bizim ilkemiz partinin silaha kumanda etmesidir; silahın partiye kumanda etmesine asla izin verilmemelidir. Bununla birlikte, silahlarımız sayesinde, Sekizinci Yol Ordusunun Kuzey Çin'de kurduğu güçlü parti örgütleri örneğinde olduğu gibi, parti örgütleri yaratabiliriz. Aynı zamanda kadrolar, okullar, kültür ve kitle hareketleri de yaratabiliriz. Yenan'da her şey silahlara sahip olmakla yaratılmıştır. Her şey silahın namlusundadır. Marksist devlet teorisine göre, ordu devletin temel unsurudur. İktidarı ele geçirmek ve elde tutmak isteyen herkes, mutlaka güçlü bir orduya sahip olmalıdır. Bazı kimseler, "savaş her şeye kadirdir" anlayışının savunucuları olduğumuzu söyleyerek bizimle alay ediyorlar. Evet, biz devrimci savaşın her şeye kadir olduğunu savunuyoruz; bu kötü değil iyidir, Marksist'tir. Rus Komünist Partisinin silahları sosyalizmi yarattı. Biz demokratik bir cumhuriyet yaratacağız. Emperyalizm çağında sınıf mücadelesi tecrübesi bize, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin, silahlı burjuvaziye ve toprak ağalarını ancak silah gücüyle yenebileceklerini öğretiyor; bu anlamda, bütün dünyanın ancak silahla değiştirilebileceğini söyleyebiliriz. Biz savaşın kaldırılmasından yanayız, savaş istemiyoruz; ama savaş ancak savaşla ortadan kaldırılabilir ve silahtan kurtulmak için silaha sarılmak şarttır.

III. ÇİN KOMÜNİST PARTİSİNİN SAVAŞ TARİHİ

Partimiz, kurulduğu 1921 yılından Guomindang'ın Birinci Millî Kongresinin toplandığı 1924'e kadar olan üç-dört yıllık dönem boyunca, doğrudan doğruya savaş ve silahlı kuvvetlerin kurulması için hazırlığa girişmenin önemini kavrayamadı; 1924-27 döneminde ve hatta daha sonra bile, bu mesele hakkında yeterli bir kavrayıştan yoksundu. Bununla birlikte, Vampoa Askerî Akademisinin faaliyetine katılmaya başladığı 1924' ten itibaren yeni bir aşamaya girdi ve askerî meselelerin önemini görmeye başladı. Parti Kvangtung Eyaletindeki savaşlarda Guomindang'a yardım ederek ve Kuzey Seferine katılarak, bazı

silahlı kuvvetlerin önderliğini kazandı.¹⁷ Daha sonra Parti, devrimin başarısızlığa uğramasından acı dersler çıkararak Nangang Ayaklanması,¹⁸ Güz Hasadı Ayaklanması¹⁹ ve Kanton Ayaklanması düzenledi ve Kızıl Ordunun kurulduğu yeni bir aşamaya girdi. Bu, Partimizin ordunun önemini derinlemesine kavradığı hayatî dönemdi. Eğer bu dönemde Kızıl Ordu ve Kızıl Ordunun verdiği savaşlar olmasaydı, yani Komünist Partisi Cen Du-siu'nun tasfiyeciliğini benimsemiş olsaydı, şimdiki Direnme Savaşı ya hiç başlatılamaz ya da uzun zaman sürdürülemezdi.

7 Ağustos 1927'de yapılan olağanüstü toplantıda, Parti Merkez Komitesi siyasî alandaki sağ oportünizmle mücadele etti ve böylece Partinin ileriye doğru büyük bir adım atmasını sağladı. Ocak 1931'deki dördüncü genel toplantısında, Altıncı Merkez Komitesi, siyasî alandaki "sol" oportünizme karşı lafta mücadele etti, ama fiiliyatta kendisi "sol" oportünizm hatasını tekrarladı. Bu iki toplantı, tarihî rolleri ve muhtevaları bakımından farklıydı, ama her ikisi de savaş ve strateji meselelerini ciddi olarak ele almadı; bu, savaşın henüz Partinin çalışmasının ağırlık merkezi haline getirilmediğini gösteriyordu. Parti merkez yönetiminin 1933'de Kızıl bölgelere aktarılmasından sonra bu durum köklü bir değişikliğe uğradı. Ama savaş meselesinde (ve bütün diğer temel meselelerde) gene ilke hataları işlendi ve devrimci savaşa ağır kayıplar verdirildi. Öte yandan, 1935'deki Zunyi Toplantısı, esas olarak askerî alandaki oportünizme karşı bir mücadeleydi ve bu toplantıda öncelik savaş meselesine verilmişti; bu da o zamanın savaş şartlarının bir yansımasıydı. Bugün, son on yedi yılın mücadeleleri içinde Çin Komünist Partisinin sadece sağlam bir Marksist siyasî çizgi değil, aynı zamanda sağlam bir Marksist askerî çizgi de geliştirmiş olduğunu güvenle söyleyebiliriz. Marksizmi yalnız siyasî meselelerin değil, aynı zamanda askerî meselelerin çözülmesine de uygulayabildik; yalnız Parti ve devlet işlerini yürütebilecek geniş bir kadro çekirdeği yetiştirmekle kalmadık, aynı zamanda ordu işlerini yürütebilecek geniş bir kadro çekirdeği de yetiştirdik. Bu başarılar, devrimin, sayısız şehidin kanıyla sulanmış meyvesidir ve bu şeref sadece Çin Komünist Partisi ve Çin halkına değil, aynı zamanda dünyanın bütün Komünist Partilerine ve halklarına aittir. Bütün dünyada proletaryaya ve emekçi halka ait olan sadece üç ordu vardır: Sovyetler Birliği, Çin ve İspanya Komünist Partileri tarafından yönetilen ordular. Ve şimdilik diğer ülkelerin Komünist Partilerinin hiç bir askerî tecrübesi olmadığı için, bizim ordumuz ve askerî tecrübemiz daha da büyük bir değer kazanmaktadır.

Bugünkü Japonya'ya Karşı Direnme Savaşının zafere ulaştırılabilmesi için, Sekizinci Yol Ordusunu, Yeni Dördüncü Orduyu ve Partimiz tarafından yönetilen bütün gerilla kuvvetlerini genişletmek ve sağlamlaştırmak çok önemlidir. Bu ilkeden hareket ederek, Parti, en iyi üyelerinden ve kadrolarından yeteri kadarını cepheye

göndermelidir. Her şey cephedeki zafere hizmet etmelidir ve örgütsel görev, siyasî göreve tabi kılınmalıdır.

IV. İÇ SAVAŞTA VE MİLLÎ SAVAŞTA PARTİ-NİN ASKERİ STRATEJİSİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER

Partimizin askerî stratejisindeki değişiklikler incelenmeye değer. İki süreci, iç savaşı ve millî savaşı ayrı ayrı ele alalım.

İç savaş kabaca iki stratejik döneme bölünebilir. Birinci dönemde gerilla savaşı, ikinci dönemde ise düzenli savaş esastı. Ama bu düzenli savaş, Çin tipi bir düzenli savaştı; sadece kuvvetleri hareketli savaş vermek için toplaması, komuta ve örgütlenmede belli bir merkezileşme ve planlamayı gerçekleştirmesi bakımından düzenli savaş niteliğindeydi; diğer bakımlardan bir gerilla savaşı niteliğini koruyordu. Bir düzenli savaş olarak geri bir düzeydeydi ve yabancı orduların, ya da bazı bakımlardan Guomintang ordusunun düzenli savaşlarıyla bile kıyaslanamazdı. Bundan dolayı bu düzenli savaş tipi, bir anlamda daha yüksek bir düzeye çıkarılmış gerilla savaşından başka bir şey değildi.

Partimizin askerî görevleri açısından, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı da kabaca iki stratejik döneme ayrılabilir. Stratejik savunma ve stratejik denge aşamalarını kapsayan birinci dönemde gerilla savaşı esas olduğu halde, ikinci dönemde (stratejik karşı-saldırı aşaması) düzenli savaş esas hale gelecektir. Bununla birlikte direnme Savaşının birinci dönemindeki gerilla savaşı, iç savaşın birinci dönemindeki gerilla savaşından muhteva bakımından oldukça farklıdır; çünkü şimdi, dağınık gerilla görevleri, düzenli (yani bir dereceye kadar düzenli) olan Sekizinci Yol Ordusu tarafından yürütülmektedir. Aynı şekilde, Direnme Savaşının ikinci dönemindeki düzenli savaş, iç savaşın ikinci dönemindeki düzenli savaştan farklı olacaktır; çünkü modern donatıma sahip olduğunda gerek orduda, gerekse ordunun harekâtlarında büyük bir değişiklik meydana geleceğini söyleyebiliriz. O zaman ordumuz yüksek bir merkezileşme ve örgütlenme derecesine ulaşacak ve harekâtları büyük ölçüde gerilla niteliğinden çıkarak yüksek bir düzenlilik derecesine ulaşacaktır; şimdi geri bir düzeyde olan, o zaman yüksek bir düzeye çıkarılmış olacak ve Çin tipi düzenli savaş genel tipte düzenli savaşa dönüşecektir. Stratejik karşı-saldırı aşamasındaki görevimiz bu olacaktır.

Böylece iki sürecin, yani iç savaş ile Japonya'ya Karşı Direnme Savaşının ve bunların dört stratejik döneminin, stratejide üç değişikliği içerdiğini görüyoruz. Birincisi, iç savaşta gerilla savaşından düzenli savaşa geçişi. İkincisi, iç savaşta düzenli savaştan, Direnme Savaşındaki gerilla savaşına geçişi. Ve üçüncüsü, Direnme Savaşında gerilla savaşından düzenli savaşa geçiş olacaktır.

Bu üç değişiklikten ilki büyük zorluklarla karşılaştı.

İkili bir görev içeriyordu: Bir yandan, kadrolarımızın düşmanın durumundaki ve bizim görevlerimizdeki değişimleri küçümsemelerinden doğan ve gerilla alışkanlıklarına sarılarak düzenliliğe geçişi reddetmelerinde ifadesini bulan, sağcı bölgecilik ve gerillacılık eğilimine karşı mücadele etmek zorunda kaldık. Bu eğilim ancak Merkezî Kızıl Bölgede, bıkmadan usanmadan yapılan uzun eğitimlerden sonra yavaş yavaş düzeltilebildi. Öte yandan, bazı önder kadroların düşmanın durumundaki değişikliği abartmasından, yerine getirilemeyecek kadar ileri görevler tespit etmesinden ve gerçek şartlara bakmaksızın başka ülkelerin tecrübelerini mekanik olarak uygulamasından kaynaklanan diğer bir eğilimle, düzenlileştirmeye gereğinden çok önem veren “sol”cu aşırı merkezizetçilik ve maceracılık eğilimiyle de mücadele etmek zorunda kaldık. Zunyi Toplantısından önceki üç uzun yıl boyunca bu eğilim Merkezî Kızıl Bölgede muazzam kayıplara yol açtı ve ancak bedeli kanla ödenen derslerden sonra düzeltilebildi. Bu eğilimin düzeltilmesi, Zunyi Toplantısının eseri oldu.

Stratejideki ikinci değişiklik, iki farklı savaşın kesiştiği noktada, Lukuçiao Olayından sonra 1937 sonbaharında meydana geldi. Yeni bir düşmanla, Japon emperyalizmiyle karşı karşıyaydık, eski düşmanımız Guomindang (ki hâlâ bize düşmandı) müttefikimiz olmuştu; savaş alanı ise, (geçici olarak ordumuzun cephesi olan, ama kısa bir süre sonra düşmanın cephe gerisi bölgesi haline gelip uzun bir süre böyle kalacak olan) Kuzey Çin’in geniş alanlarıydı. Bu özel durumda, stratejideki değişikliğimiz çok önemliydi. Bu özel durumda, geçmişin düzenli ordusunu (örgütlenmesi ya da disiplini bakımından değil, dağınık harekâtları bakımından) bir gerilla ordusuna dönüştürmek, geçmişin hareketli savaşını ise gerilla savaşına dönüştürmek zorundaydık. Kendimizi karşıımızdaki düşmana ve önümüzdeki görevlere ancak böyle uydurabilirdik. Fakat bu değişiklik, yüzeysel bir bakış açısından, geriye doğru bir adımdı ve dolayısıyla kaçınılmaz olarak çok zordu. Böyle bir zamanda ortaya çıkması beklenebilecek olan hem marazî Japon korkusu, hem de Japonya’yı küçümsemek gibi eğilimler, gerçekten de Guomindang içinde çıktı. Guomindang iç savaştan Millî Savaşa geçerken, esas olarak düşmanı küçük görmekten, ama aynı zamanda (Han Fu-çu ve Liu Cih²⁰ örneklerinde görüldüğü gibi) marazî Japon korkusundan dolayı gereksiz bir sürü kayba uğradı. Buna karşılık biz bu geçişi oldukça düzgün bir şekilde gerçekleştirdik ve kayıplar vermek yerine büyük zaferler kazandık. Bunun nedeni, Merkez Komitesi ile bazı ordu kadroları arasında ciddi tartışmalar olmakla birlikte, kadrolarımızın büyük çoğunluğunun Merkez Komitesinin doğru rehberliğini zamanında benimsemesi ve gerçek durumu ustalıkla değerlendirmesidir. Japonya’ya karşı gerilla savaşının Çin’deki millî kurtuluş mücadelesinin kaderini tayin etmedeki tarihi önemi düşünülürse, bu değişikliğin, bir bütün olarak Direnme Savaşının sürdürülmesi, geliştirilmesi ve kazanıl-

ması için olduğu kadar, Çin Komünist Partisinin geleceği için de taşıdığı olağanüstü önem, hemen kavranılabilir. Çin’in Japonya’ya karşı gerilla savaşının, olağanüstü genişliği ve uzun süreli oluşuyla, yalnız Doğu’da değil, belki de bütün insanlık tarihinde benzeri yoktur.

Üçüncü değişiklik, yani Japonya’ya karşı gerilla savaşından düzenli savaşa geçiş, savaşın gelecekteki gelişmesine aittir ve bu gelişme muhtemelen yeni şartların ve yeni zorlukların doğmasına yol açacaktır. Bunu şimdiden tartışmamız gereksizdir.

V. JAPONYA’YA KARŞI GERİLLA SAVAŞININ STRATEJİK ROLÜ

Bir bütün olarak Japonya’ya karşı savaşta, düzenli savaş esas ve gerilla savaş tamamlayıcıdır, çünkü savaşın nihaî sonucunu ancak düzenli savaş tayin edebilir. Bütün ülkedeki savaşın seyrinin tümünü kapsayan üç stratejik aşamadan (savunma, denge ve karşı-saldırı) birincisi ve sonuncusu, düzenli savaşın esas, gerilla savaşının ise tamamlayıcı olduğu aşamalardır. Ara aşamada gerilla savaş esas, düzenli savaş tamamlayıcı olacaktır; çünkü o sırada düşman işgal ettiği alanları elinde tutmaya devam edecek, biz ise karşı saldırıya hazırlanıyor olacak fakat henüz onu başlatmaya hazır olmayacağız. Bu aşama muhtemelen en uzun aşama olacaktır, ama yine de savaşın tümünün üç aşamasından sadece bir tanesidir. Bu yüzden, savaş bir bütün olarak alırsak, düzenli savaş esas ve gerilla savaş tamamlayıcıdır. Bunu anlamadıkça, savaşın nihaî sonucunu düzenli savaşın tayin edeceğini kavramadıkça, düzenli bir ordunun inşasına, düzenli savaşın incelenmesine ve yönetilmesine önem vermedikçe, Japonya’yı yenilgiye uğratamayız. Bu, meselenin bir yanıdır.

Ama gene de, gerilla savaşının bütün savaş boyunca önemli bir stratejik yeri vardır. Gerilla savaş olmazsa, gerilla birimlerinin ve gerilla ordularının inşasına, gerilla savaşının incelenmesine ve yönetilmesine gereken önem verilmezse, Japonya’yı yenilgiye uğratmamız gene imkânsız olur. Çünkü Çin’in büyük bir kısmı düşmanın gerisi haline geleceğinden, en yaygın ve en kararlı bir gerilla savaş verilmediği takdirde, düşman arkadan vurulma korkusu olmaksızın güven içinde durumunu sağlamlaştıracak, cephede çarpışan ana kuvvetlerimize ağır kayıplar verdirecek ve gittikçe şiddetlenen saldırılara girişecektir. Böylece bir denge durumu yaratmamız güçleşecek ve Direnme Savaşının sürdürülmesi bile tehlikeye girebilecektir. Ama işler o kadar kötü gitmese bile, karşı-saldırı için yeterince kuvvet toplayamamamız, karşı-saldırımız sırasında destek harekâtlarının yokluğu ve düşmanın kayıplarını telafi edebilmesi gibi daha başka elverişsiz şartlar ortaya çıkacaktır. Eğer bu şartlar doğarsa ve yaygın ve kararlı bir gerilla savaşının zamanında geliştirilmesi yoluyla alt edilemezse, Japonya’yı yenilgiye uğratmak gene imkânsız olacaktır. Bundan dolayı, bir bütün olarak savaşta gerilla

savaşı tamamlayıcı bir rol oynamakla birlikte, stratejide gene de son derece önemli bir yeri vardır. Japonya'ya Karşı Direnme Savaşını sürdürmede gerilla savaşını göz ardı etmek, hiç şüphesiz vahim bir hatadır. Bu da meselenin diğer yanıdır.

Büyük bir ülkede gerilla savaşı vermek mümkündür; bundan dolayıdır ki, geçmişte de gerilla savaşları olmuştur. Ama gerilla savaşı, ancak Komünist Partisi önderliğinde sonuna kadar sürdürülebilir. İşte bu yüzden gerilla savaşı geçmişte genellikle başarısızlığa uğramıştır ve işte bu yüzden, ancak çağımızda ye, iç savaş sırasında Sovyetler Birliği'nde ve bugün Çin'de olduğu gibi, ancak Komünist Partilerinin ortaya çıktığı büyük ülkelerde zafere ulaşabilir. Şimdiki şartları ve savaşa ilişkin genel durumu göz önüne alırsak, Japonya'ya karşı savaşta Guomindang ile Komünist Partisi arasındaki işbölümü, yani Guomindang'ın cephede düzenli savaşı. Komünist Partisinin ise düşman hatları gerisinde gerilla savaşını yürütmesi, hem gerekli hem de uygundur ve bir karşılıklı ihtiyaç, karşılıklı koordinasyon ve karşılıklı yardım meselesidir.

Böylece, Partimizin askerî stratejisini iç savaşın son dönemindeki düzenli savaştan Direnme Savaşının ilk dönemindeki gerilla savaşına dönüştürmesinin ne kadar, önemli ve gerekli olduğu anlaşılabilir. Bu değişikliğin yararlı sonuçları şu on sekiz noktada özetlenebilir:

- (1) Düşman kuvvetleri tarafından işgal edilen alanların daraltılması;
- (2) Kendi kuvvetlerimizin üs bölgelerinin genişletilmesi
- (3) Savunma aşamasında, düşmanı yerine mihlamak amacıyla düzenli cephedeki harekâtlarla uyumlu bir çalışma yürütülmesi;
- (4) Denge aşamasında, düzenli cephedeki birliklerin yetiştirilmelerini ve yeniden örgütlenmelerini kolaylaştıracak şekilde, düşman hatları gerisindeki üs bölgelerinin sıkı sıkıya elde tutulması;
- (5) Karşı-saldırı aşamasında, kaybedilmiş toprakları yeniden ele geçirmede düzenli cepheyle uyum içinde çalışılması;
- (6) Kuvvetlerimizin en çabuk ve en etkili şekilde genişlemesi;
- (7) Komünist Partisinin, her köyde bir Parti kolunun kurulmasını sağlayacak şekilde, en yaygın biçimde genişlemesi;
- (8) Müstahkem mevkiilerdekiler dışında düşman hatlarının gerisindeki bütün halkın örgütlenmesini sağlayacak şekilde, kitle hareketlerinin en geniş bir şekilde geliştirilmesi;
- (9) Japon aleyhtarı demokratik siyasî iktidar organlarının en yaygın şekilde kurulması;
- (10) Japon aleyhtarı kültür ve eğitim çalışmasının en geniş şekilde geliştirilmesi;
- (11) Halkın hayat şartlarının en geniş ölçüde düzel-

tilmesi;

- (12) Düşman birliklerinin en etkili şekilde parçalanması;
- (13) Bütün ülkede halkın hissiyatının en yaygın ve kalıcı bir şekilde etkilenmesi ve maneviyatının güçlendirilmesi;
- (14) Dost ordu ve partilerde ilerlemenin en geniş ölçüde teşvik edilmesi;
- (15) Daha çok zafer kazanıp daha az kayıp verecek şekilde, düşmanın güçlü ve bizim zayıf olduğumuz duruma uyabilmemizin sağlanması;
- (16) Düşmanın daha çok kayıp vereceği ve daha az zafer kazanacağı şekilde, Çin'in büyük ve Japonya'nın küçük olduğu gerçeğine uyabilmemizin sağlanması;
- (17) Önderlik için çok sayıda kadronun en çabuk ve en verimli şekilde yetiştirilmesi;
- (18) İkmal meselesinin en etkili şekilde halledilmesi.

Uzun mücadele süreci içinde, gerilla birimleri ile gerilla savaşının oldukları gibi kalmayacakları, daha yüksek bir aşamaya ulaşarak yavaş yavaş düzenli birimlere ve düzenli savaşa dönüşecekleri de su götürmez. Gerilla savaşı yoluyla gücümüzü artıracak ve Japon emperyalizminin yerle bir edilmesinde tayin edici bir unsur haline geleceğiz.

VI. ASKERÎ MESELELERİN İNCELENMESİNE BÜYÜK ÖNEM VERELİM

İki düşman ordu arasındaki bütün meselelerin çözümü, savaşa dayanır; Çin'in varlığını koruması ya da yok olup gitmesi de, şimdiki savaşta zaferine ya da yenilgisine bağlıdır.

Bundan dolayı, askerî teoriyi, strateji ve taktikleri ve ordudaki siyasî çalışma meselesini incelemeyi bir an bile geciktirmememiz gerekir. Taktikler konusundaki incelememiz hâlâ yetersiz olduğu halde, askerî alanda çalışan yoldaşlarımız son on yılda oldukça önemli işler başarmışlar ve Çin şartları temelinde ortaya birçok yeni şey çıkarmışlardır. Buradaki eksiklik, genel bir toparlamanın yapılmamış olmasıdır. Fakat şimdiye kadar pek az kimse strateji meselelerinin ve savaş teorisinin incelenmesine girişmiştir. Tecrübelerinin zenginliği ve yeniliklerinin sayısı ve niteliği bakımından sadece Sovyetler Birliği'nden sonra gelen siyasî çalışmamızın incelenmesinde mükemmel sonuçlar elde edilmiştir; burada da eksiklik, sentez ve sistemleştirme yetersizliğidir. Askerî bilginin halka mal edilmesi Parti ve bütün ülke için acil bir görevdir. Şimdi bütün bu şeylere, ama en çok da savaş teorisine ve stratejiye büyük önem vermeliyiz. Askerî teorisinin incelenmesine ilgi uyandırmamızı ve bütün üyelerin dikkatini, askerî meselelerin incelenmesine çekmemizi zorunlu buluyorum.

Dipnotlar

¹ Bu makale, Mao Zedung yoldaşın, Partinin Altıncı Merkez Komitesi-

nin Altıncı Genel Toplantısında yaptığı kapanış konuşmasının bir bölümüdür. “Japonya’ya Karşı Gerilla Savaşında Strateji Meseleleri” ve “Uzun Süreli Savaş Üzerine” adlı makalelerinde Mao Zedung yoldaş, Partinin Japonya’ya Karşı Direnme Savaşındaki önder rolü meselesini açıklığa kavuşturmuştur. Fakat bazı yoldaşlar, sağ oportünist hatalar işleyerek, Partinin birleşik cephe içinde bağımsızlığını ve inisiyatifini koruması gerektiğini inkar ettiler; böylece Partinin savaşa ve stratejiye ilişkin çizgisine karşı şüphe yarattılar ve hatta ona karşı çıktılar. Mao Zedung yoldaş, bu sağ oportünizmin üstesinden gelmek, bütün Partinin Çin Devrimindeki savaş ve strateji meselelerinin büyük önemini daha da berrak bir şekilde kavramasını sağlamak ve Partiyi bu yönde ciddiyetle çalışmaya seferber etmek için, meseleye Çin’in siyasi mücadelelerinin tarihi açısından yaklaşarak bu Genel Toplantıda konunun önemini bir kere daha vurguladı. Partinin askerî çalışmasının gelişmesi ile stratejisindeki somut değişiklikleri tahlil etti. Bunun sonucunda, Parti önderliğinde düşünce birliği ve bütün Parti içinde eylem birliği sağlanmış oldu.

² Bkz. V. İ. Lenin, “Savaş ve Rus Sosyal Demokrasisi”, Bütün Eserleri, İng. bas., Progress Publishers, Moskova 1964, Cilt XXI, s. 27-34; “Yurt Dışındaki RSDİP Gruplarının Konferansı”, aynı yerde, s. 158-164; “Emperyalist Savaşta Kendi Hükümetinin Yenilgiye Uğraması”, aynı yerde, s. 275-280; “Rusya’nın Yenilgisi ve Devrimci Buhran”, aynı yerde, s. 378-82. 1914-15’de yazılan bu makaleler özellikle o zamanın emperyalist savaşını ele almaktadır. Ayrıca bkz. “Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi, Kısa Ders”, Aydınlık Yayınları, Eylül 1975, SS. 200-208.

³ 1924’de Dr. Sun Yat-sen, Komünist Partisi ve devrimci işçi ve köylülerle ittifak yaparak, İngiliz emperyalistleriyle birlikte Kanton’da karşı-devrimci faaliyetlere giren kompradorların ve toprak ağalarının silahlı kuvveti olan “Tüccarlar Kıtasını” yenilgiye uğrattı. Guomindang ile Komünist Partisi arasındaki güç birliği temelinde kurulmuş olan devrimci ordu 1925 başlarında Kanton’dan yola çıktı, Doğu Seferini yaptı ve köylülerin desteğiyle savaş ağası Çen Çiyung-ming’in birliklerini yendi. Daha sonra Kanton’a döndü ve orada mevzilenmiş bulunan Yunnanlı ve Kvangsili savaş ağalarını devirdi. O sonbahar, İkinci Doğu Seferini düzenledi ve en sonunda Çen Çiyung-ming’in kuvvetlerini temizledi. Komünist Partisi ile Komünist Gençlik Birliği üyelerinin en önde kahramanca savaşttıkları bu seferler Kvangtung Eyaletinin siyasi yönden birleştirilmesiyle sonuçlandı ve Kuzey Seferi için yolu açtı.

⁴ J.V. Stalin, “Çin Devriminin Önündeki İhtimaller”, Eserler, İng. bas., FLPH, Moskova 1954, Cilt VIII, s. 379.

⁵ 1894’de Dr. Sun Yat-sen, Honolulu’da Sing Çung Huy (Çin’in Yeniden Doğuşu Derneği) adını taşıyan küçük bir devrimci örgüt kurdu. Halk arasındaki gizli derneklerin desteğiyle, 1895 Çin-Japon Savaşında yenilgiye uğrayan Çing hükümetine karşı Kvangtung Eyaletinde (biri 1895’de Kanton’da, diğeri de 1900’de Huyçov’da olmak üzere) iki silahlı ayaklanma düzenledi.

⁶ Sung Meng Huy, ya da Çin Devrimci Birliği (burjuvazinin, küçük burjuvazinin ve toprak sahibi eşrafın Çing hükümetine karşı olan bir kesiminin bir birleşik cephe örgütü), Sing Çung Huy (bak: yukarıdaki not) ile Hua Sing Huy (Çin’in Yeniden Doğuşu Derneği) ve Kuang Fu Huy (Yabancı Boyunduruğunu Kırma Derneği) adındaki diğer iki grubun birleşmesiyle 1905’de kuruldu. Bu birlik, “Tatarların (Mançuların) kovulmasını, Çin’in yeniden kazanılmasını, bir cumhuriyet kurulmasını ve toprak mülkiyetinin eşitleştirilmesini” savunan bir burjuva devrimi programı öne sürdü. Çin Devrimci Birliği döneminde gizli derneklerle ve Çing hükümetinin Yeni Ordusunun bir kısmıyla ittifak kuran Dr. Sun Yat-sen, Çing rejimine karşı bir dizi silahlı ayaklanma başlattı. Bunların en önemlileri 1906’da Pingsiang’da (Kiangsi Eyaleti), Li-

uyang ve Liling’de (Hunan Eyaleti); 1907’de Huankang, Çaoçov ve Çinçov’da (Kvangtung Eyaleti) ve Çennankuan’da (Kvangsi Eyaleti); 1908’de Hoku’da (Yunnan Eyaleti) ve 1911’de Kanton’da meydana gelenlerdi. Bunların sonuncusunu, aynı yıl içinde, Çing hanedanının devrilmesiyle sonuçlanan Vuçang Ayaklanması izledi.

⁷ 1912’de Çin Devrimci Birliği yeniden örgütlenerek Guomindang haline geldi ve Yuan Şih-kay başkanlığındaki Kuzeyli savaş ağaları rejimiyle uzlaştı. 1913 yılında Yuan’ın birlikleri, 1911 Devrimi sırasında Kiangsi, Anvey ve Kvangtung Eyaletlerinde ortaya çıkan kuvvetleri bastırmak üzere güneye yürüdü. Dr. Sun Yat-sen tarafından silahlı bir direniş örgütlendi ama bu çabucak kırıldı. Guomindang’ın uzlaşma siyasetinin hatalı olduğunu anlayan Dr. Sun, kendi örgütünü o zamanın Guomindang’ından ayırt etmek amacıyla 1914’te Japonya’nın Tokyo şehrinde Çung Hua Ke Ming Tang’ı (Çin Devrimci Partisi) kurdu. Yeni parti, gerçekte küçük burjuvazinin bir kesimiyle burjuvazinin bir kesiminin siyasi temsilcilerinin Yuan Şih-kay’a karşı ittifakıydı. Bu ittifak sayesinde Dr. Sun Yat-sen 1914’de Şanghay’da küçük bir ayaklanma düzenledi. 1915’de Yuan Şih-kay kendini imparator ilan ettiği zaman, Zay Engo ve başkaları ona karşı harekete geçmek üzere Yunnan’dan yola çıktılar. Dr. Sun da Yuan Şih-kay’a karşı silahlı muhalefeti savunmada ve teşvik etmede faal bir şekilde çalıştı.

⁸ 1917’de Dr. Sun Yat-sen kendisine bağlı bir deniz kuvvetinin başında Şanghay’dan Kanton’a gitti. Kvangtung’u bir üs olarak kullanıp, Kuzeyli savaş ağası Tuan Çi-cuy’a karşı olan Güneybatılı savaş ağalarıyla işbirliği yaparak, Tuan Çi-cuy’a karşı olan bir askeri hükümet kurdu.

⁹ 1921’de Dr. Sun Yat-sen, Kvangsi Eyaletindeki Kveylin’den başlayacak bir kuzey seferi planladı. Ama planı, Kuzeyli savaş ağalarıyla birlik olan astı Çen Çiyung-ming’in isyan etmesiyle boşa çıktı.

¹⁰ Kanton yakınlarında Vampoa’da bulunan Vampoa Askerî Akademisi 1924’de Çin Komünist Partisi ve Sovyetler Birliği’nin yardımıyla Guomindang’ın yeniden örgütlenmesinden sonra Dr. Sun Yat-sen tarafından kuruldu. Akademi, Çan Kay-şek’in 1927’de devrime ihanetinden önce, Guomindang ile Komünist Partisi tarafından ortaklaşa yönetiliyordu. Çu En-lay, Yeh Çi-yen-ying, Yun Tay-ying, Siao Çu-nu yoldaşlar ve diğerleri, belli zamanlarda akademide sorumlu mevkilerde bulunmuşlardı. Akademi öğrencilerinin birçoğu Komünist Partisi ya da Komünist Gençlik Birliği üyesiydi ve akademinin devrimci çekirdeğini meydana getiriyorlardı.

¹¹ Aslen Hunanlı olan Tan Yen-kay, bir Hanlin idi, yani Çing hanedanının en yüksek resmî ulema kuruluşunun bir üyesiydi. İlk önce meşrutî krallığı savunan, sonra da 1911 Devrimine katılan bir mevkî düşkünüydü. Tan Yen-kay’ın daha sonra Guomindang’a bağlanması, Hunanlı toprak ağalarıyla Kuzeyli savaş ağaları arasındaki çelişmeyi yansıtıyordu.

¹² İlerici Parti, cumhuriyetin ilk yıllarında Yuan Şih-kay’ın himayesi altında Liang Çi-çao ve diğerleri tarafından kuruldu.

¹³ Yuan Şih-kay, Çing Hanedanının son yıllarında Kuzeyli savaş ağalarının başıydı. Çing Hanedanı 1911 Devrimiyle devrildikten sonra Cumhurbaşkanlığını gasp etti ve büyük toprak ağası ile büyük komprador sınıflarını temsil eden ilk Kuzeyli savaş ağaları hükümetini kurdu. Bunu, karşı-devrimci silahlı kuvvete ve emperyalistlerin desteğine dayanarak ve o sırada devrime önderlik eden burjuvazinin uzlaşmacı niteliğinden yararlanarak başardı. 1915 yılında imparator olmak istedi ve Japon emperyalistlerinin desteğini kazanabilmek için, Japonya’nın bütün Çin’i tamamen kendi denetimi altına almayı amaçlayan Yirmi Bir Talebini kabul etti. Aynı yılın Aralık ayında tahta geçmeye yeltenmesi üzerine Yunnan Eyaletinde bir ayaklanma oldu; bu ayaklanma derhal ülke çapında yankı uyandırdı ve destek buldu. Yuan Şih-kay,

1916 Haziranında Pekin’de öldü.

¹⁴ Tuan Çi-cuy, Yuan Şih-kay’ın eski bir astı ve Kuzeyli savaş ağaları-nın Anvey kliğinin başıydı. Yuan’ın ölümünden sonra Pekin hükümeti-ni birkaç kere denetimi altına aldı.

¹⁵ Aşırı-sağcı Siyasi Bilim Grubu, 1916’da İlerici Partinin bir kesimi ile Guomindang’ın bir kesimi tarafından kuruldu. Hükümette mevki ele geçirebilmek için kâh Güneyli, kâh Kuzeyli savaş ağalarına oy-nadı. 1926-27’deki Kuzey Seferi sırasında, Huang Fu, Çang Çun ve Yang Yung-tay gibi Japon taraflısı üyeleri Çan Kay-şek ile işbirliği yapmaya başladılar ve gerici siyasî tecrübelerinden yararlanarak onun karşı-devrimci bir rejim kurmasına yardım ettiler.

¹⁶ Çin Gençlik Partisi ya da Devletçi Parti diye de anılan Gençlik Partisi, bir avuç zalim faşist politikacı tarafından kurulmuştu. Bunlar, Komünist Partisine ve Sovyetler Birliği’ne karşı çıkmak yoluyla ken-dilerine karşı-devrimci bir ün sağladılar ve iktidarda bulunan çeşitli gerici gruplar ile emperyalistlerden malî destek gördüler.

¹⁷ Mao Zedung yoldaş burada esas olarak, bir Komünist olan General Yeh Ting’in Kuzey Seferi sırasında komuta ettiği bağımsız alayı kaste-diyor. Bkz. “Çinkâng Dağlarındaki Mücadele”, Not 14, Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt I.

¹⁸ Kiangsi Eyaletinin başkenti olan Nançang, Çan Kay-şek ile Vang Çing-vey’in karşı-devrimi ile mücadele etmek ve 1924-27 Devrimini sürdürmek için Çin Komünist Partisinin 1 Ağustos 1927’de başlattığı ünlü ayaklanmanın meydana geldiği yerdir. Çu En-lay, Çu Teh, Ho Lung ve Yeh Ting yoldaşların önderlik ettikleri ayaklanmaya otuz bini aşkın asker katıldı. İsyan ordusu planlandığı üzere 5 Ağustosta Nan-çang’dan çekildi ama Kvangtung Eyaletindeki Çaoçov ve Svatov’a yaklaşırken yenilgiye uğradı. Çu Teh ve Çen Yi yoldaşların önderli-ğindeki bir kısım birlikler daha sonra savaşa savaşa Çinkang dağlarına vardı ve Mao Zedung yoldaşın komutasındaki Birinci İşçi ve Köylü Devrimci Ordusunun Birinci Tümeninin kuvvetlerine katıldı.

¹⁹ Mao Zedung yoldaş önderliğindeki ünlü Güz Hasadı Ayaklanması, 1927 Eylülünde, Birinci İşçi ve Köylü Devrimci Ordusunun Birinci Tümenini oluşturan Hunan-Kiangsi sınırındaki Siuşu, Pingsiang, Ping-kiang ve Liuyang illerinin halk silahlı kuvvetleri tarafından başlatıldı. Mao Zedung yoldaş bu kuvvetleri Çinkang dağlarına götürdü ve orada devrimci bir üs kuruldu.

²⁰ Han Fu-çu, Şantung Eyaletindeki bir Guomindang savaş ağasıydı. Başka bir savaş ağası olan ve Honan Eyaletinde Çan Kay-şek’in özel birliklerine komuta eden Liu Çi, Japonya’ya Karşı Direnme Savaşının patlak vermesinden sonra Hopey’deki Paoting bölgesinin savunmasın-dan sorumluydu. Her ikisi de Japonların önünde tek kurşun sıkmadan kaçtılar.

GERİCİLER CEZALANDIRILMALIDIR¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Bugün 1 Ağustosta, burada bir anma toplantısı için bir araya gelmiş bulunuyoruz. Bu anma toplantısını niçin yapıyoruz? Çünkü gericiler bizim devrimci yoldaşlarımızı, Japonya'ya karşı savaşılanları öldürdüler. Bugün öldürülmesi gerekenler kimlerdir? Çinli hainler ve Japon emperyalistleri. Çin, Japon emperyalizmine karşı iki yıldır savaşıyor, fakat netice henüz belli değildir. Hainler hâlâ çok faaldir ve onlardan öldürülenlerin sayısı pek azdır. Oysa öldürülenler, hepsi de Japonya'ya karşı savaşçılar olan bizim devrimci yoldaşlarımızdır. Onları kim öldürdü? Askerler öldürdü. Askerler neden Japonya'ya karşı savaşılanları öldürdü? Çünkü onlar emir almışlardı, belli kişiler onlara öldürme emrini vermişti. Onlara öldürme emrini veren kimdi? Gericiler.² Yoldaşlar! Japonya'ya karşı savaşılanları kim öldürmek isteyebilir? En başta Japon emperyalistleri, ondan sonra da Vang Çing-vey gibi Çinli işbirlikçiler ve hainler. Fakat cinayetin işlendiği yer Şanghay, Peyping, Tienzin, Nanking ya da Japon saldırganlarının ve Çinli işbirlikçilerin işgalinde olan bir yer değildi. Cinayet Pinkiang'da, Direnme Savaşının cephe gerisinde işlendi; ve cinayet kurbanları arasında Tu Çeng-kun ve Lo Zu-ming yoldaşlar gibi, Yeni Dördüncü Ordunun Pinkiang İrtibat Bürosunun sorumlusu olan yoldaşlar vardı. Cinayetin, Japon emperyalistlerinin ve Vang Çing-vey'ih emriyle hareket eden bir Çinli gericiler çetesi tarafından işlendiği açıktır. Teslim olmaya hazırlanan bu gericiler Japonlara ve Vang Çing-vey'e yaranmak için onların emirlerini yerine getirdiler; ilk öldürdükleri de Japonya'ya karşı en kararlı savaşılanlar oldu. Bu önemsiz bir mesele değildir; bu cinayete karşı sesimizi yükseltmeli, onu mahkûm etmeliyiz!

Şimdi bütün millet Japonya'ya karşı direniyor ve direniş için halkın büyük birliğini kurmuş bulunuyor. Fakat bu birliğin içinde hainler ve teslimiyetçiler var. Onlar ne yapıyorlar? Japonya'ya karşı savaşılanları öldürüyor, ilerlemeye engel oluyorlar, Japon saldırganları ve Çinli işbirlik-

çileriyle el ele çalışarak teslimiyete giden yolu açıyorlar.

Japonya'ya karşı savaşılan yoldaşlarımızın öldürülmesi ile ortaya çıkan bu vahim durum karşısında harekete geçen oldu mu? Cinayet 12 Haziranda öğleden sonra saat üçte işlendi. Bugün Ağustosun 1'idir, bütün bu süre zarfında herhangi bir girişimde bulunan oldu mu? Hayır, kimlerin harekete geçmesi gerekirdi? Ülkenin kanunlarına göre, kanunları uygulayanlar harekete geçmeliydiler. Eğer böyle bir şey Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesinde cereyan etmiş olsaydı, bizim yüksek mahkememiz çoktan harekete geçmiş olurdu. Fakat Pinkiang katliamının üzerinden neredeyse iki ay geçmiş olduğu halde adalet mekanizması harekete geçmemiştir. Bunun nedeni nedir? Bunun nedeni, Çin'in birleşmiş olmamasıdır.³

Çin birleştirilmelidir. Birlik olmadan zafer kazanılmaz. Peki, ama birleşme ne demektir? Bu herkesin Japonya'ya karşı direnmesi, herkesin birleşmesi ve ilerleme için çalışması, gerektiği yerde mükâfatların ve cezaların verilmesi demektir. Mükâfatlandırılması gerekenler kimlerdir? Japonya'ya karşı direnenler, birliği savunanlar ve ilerici olanlar. Cezalandırılması gerekenler kimlerdir? Direnişi, birliği ve ilerlemeyi baltalayanlar, işbirlikçiler ve gericiler. Ülkemiz şimdi birleştirilmiş durumda mıdır? Hayır. Pinkiang katliamı bunu ortaya koyuyor. Birliğin olması gereken yerde bunun sağlanmadığını gösteriyor. Uzun süredir bütün ülkenin birleştirilmesini talep ediyoruz. Birincisi, Direnme Savaşı temelinde birleşme. Ama şimdi, Tu Çeng-kun, Lo Zu-ming ve Japonya'ya karşı direnen diğer yoldaşlarımız mükâfatlandırılmak şöyle dursun hunharca katledilirken, direnmeye karşı çıkan alçaklar teslim olmaya hazırlanıyorlar ve emniyeti cezasız bırakıyorlar. Bu birleşmek demek değildir. Bu alçaklara ve teslimiyetçilere karşı çıkmalı ve katilleri tutuklamalıyız. İkincisi, birlik temelinde birleşme. Birliği savunanlar mükâfatlandırılmalı, birliği zayıflatanlar cezalandırılmalıdır. Fakat şimdi, Tu

Çeng-kun, Lo Zu-ming ve birliği savunan diğer yoldaşlar cezalandırıldılar, hunharca katledildiler; buna karşılık birliği baltalayan alçaklar cezasız kaldılar. Bu, birleşmek demek değildir. Üçüncüsü, ilerleme temelinde birleşme. Bütün ülke ileriye doğru gitmeli, geri olanlar ileri olanlara ayak uydurmaya çalışmalıdır. İleri olanlar, geri olanlar tarafından geriye çekilmemelidirler. Pinkiang'daki kasaplar ilerici kişileri öldürdüler. Direnme Savaşının başlamasından beri yüzlerce Komünist ve yurtsever öldürüldü. Pinkiang katliamı bunların sadece en sonuncu örneğidir. Bunun devam etmesi Çin için felaket olur, çünkü Japonya'ya karşı direnen herkes öldürülebilir. Bu cinayetlerin anlamı nedir? Bunun anlamı şudur: Japon emperyalistlerinden ve Vana Çing-vey'den emir alan Çin gericileri teslim olmaya hazırlanıyorlar ve işte bu yüzden Japonya'ya karşı savaşanları, Komünistleri ve yurtseverleri öldürmekle işe başladılar. Buna bir son verilmediği takdirde, Çin, bu gericilerin ellerinde mahvolup gidecektir. Bu nedenle bu cinayetler bütün ülkeyi ilgilendirmekte ye büyük önem taşımaktadır. Biz Milli Hükümetin bu gericileri en ağır bir şekilde cezalandırmasını, talep etmeliyiz. Aynı zamanda yoldaşlar, Japon emperyalizminin son zamanlarda yıkıcı faaliyetlerini artırdığını, uluslararası emperyalizmin Japonya'ya daha fazla yardım ettiğini⁴ ve Çin'deki hainlerin, hem açık hem de gizli Vang Çing-veylerin Direnme Savaşını daha faal bir şekilde baltalamaya başladıklarını, birliği bozmaya ve zamanın akışını tersine çevirmeye çalıştıklarını görmelidirler. Gericiler ülkenin büyük bir kısmını teslim etmek, içerde bir bölünme yaratarak bir iç savaş başlatmak istiyorlar. Şu anda, "Kökü Dışarıda Partilerin Faaliyetlerini Kısıtlama Tedbirleri"⁵ diye bilinen gizli tedbirleri yaygın bir şekilde uyguluyorlar. Bunlar, Japon emperyalizminin işine yarayan ve direnmenin, birliğin ve ilerlemenin zararına olan, köküne kadar gerici tedbirlerdir. "Kökü dışarıda partiler" kimlerdir? Japon emperyalistleri, Vang Çing-vey ve hainlerdir. Çin Komünist Partisi ve Japonya'ya karşı direnmede birleşmiş olan bütün diğer Japon aleyhtarı siyasi partilere nasıl "kökü dışarıda partiler" denilebilir? Ne var ki, teslimiyetçiler, gericiler ve iflah olmazlar, bilinçli olarak Japonya'ya karşı olanların saflarında sürtüşme yaratıyorlar ve birliği bozuyorlar. Bu şekilde davranmak doğru mudur, yanlış mıdır? Kesinlikle yanlıştır! (alkışlar) Eğer kısıtlama olacaksa ne tür insanlar kısıtlanmalıdır? Japon emperyalistleri, Vang Çing-vey, gericiler ve teslimiyetçiler, (alkışlar) Japonya'ya karşı direnmede en kararlı, en devrimci ve en ilerici olan Komünist Partisini kısıtlamak niye? Bu kesinlikle yanlıştır. Biz Yenan halkı buna kesinlikle karşı olduğumuzu bildiriyor ve bunu şiddetle protesto ediyoruz, (alkışlar) "Kökü Dışarıda Partilerin Faaliyetlerini Kısıtlama Tedbirlerine" karşı çıkmalıyız, çünkü birliği bozan caniyane hareketlerin temelinde bu gibi tedbirler yatmaktadır. Bugün bu kitle toplantısını direnişin, birliğin ve ilerlemenin sürdürülmesi için yapıyoruz. Bu amaçla,

"Kökü Dışarıda Partilerin Faaliyetlerini Kısıtlama Tedbirleri" kaldırılmalı, teslimiyetçiler ve gericiler cezalandırılmalı ve bütün devrimci yoldaşlar, Japonya'ya karşı direnen bütün yoldaşlar ve halk korunmalıdır.

Dipnotlar

¹ Bu konuşma Mao Zedung yoldaş tarafından, Pinkiang şehitlerini anmak için Yenan halkının düzenlediği anma toplantısında yapılmıştır.

² Bu gericiler Çan Kay-şek ve şürekâsıydı. 12 Haziran 1939'da Guomintang'ın 27. Grup Ordusu Çan Kay-şek'den aldığı gizli bir emirle asker göndererek, Yeni Dördüncü Ordunun Hunan Eyaletindeki Pinkiang İrtibat Bürosunu kuşattı ve Yeni Dördüncü Ordunun kurmay subayı olan Tu Çeng-kun yoldaşı, Sekizinci Yol Ordusunda emir subayı olan Binbaşı Lo Zu-ming yoldaşı ve diğer dört yoldaşı hunharca katletti. Bu katliam sadece Japon aleyhtarı demokratik üs bölgelerindeki halk tarafından değil, fakat Guomintang bölgelerindeki namuslu insanlar tarafından da öfkeyle karşılandı.

³ Mao Zedung yoldaş, Guomintang gericilerinin "birleşme"yi, komünistlerin önderliğindeki Japon aleyhtarı silahlı kuvvetleri ve üs bölgelerini tasfiye etme planlarının bahanesi olarak kullanmalarını önlemek amacıyla bu terimin tanımını yaptı. Guomintang ve Komünist Partisinin Japonya'ya karşı direnme için yeniden işbirliği yapmaya başlamasından sonra, "birleşme" sloganı Guomintang'ın Komünist Partisine saldırmak için kullandığı başlıca silah haline geldi. Guomintang, Komünist Partisini daima farklı olmaya çalışmakla, birleşmeyi kösteklemekle ve direnme davasına zarar vermekle itham ediyordu. Bu gerici yaygara Ocak 1939'da Guomintang 5. Merkez Yürütme Komitesinin 5. Genel Toplantısının, Çan Kay-şek'in teklifiyle "Kökü Dışarıda Partilerin Faaliyetlerini Kısıtlama Tedbirlerini" kabul etmesinden sonra daha da arttı. Mao Zedung yoldaş "birleşme" sloganını Guomintang gericilerinin elinden alarak, Guomintang'ın halka ve millete karşı yürüttüğü bölücü faaliyetlere karşı çıkmak için, devrimci bir slogan haline getirdi.

⁴ Vuhan'ın 1938 Ekiminde düşmesinden sonra Japonya'nın temel siyaseti, siyasi yollardan Guomintang'ı teslim olmaya zorlamak haline geldi. Aralarında İngiliz ve Amerikan emperyalistleri de olmak üzere uluslararası emperyalizm sürekli olarak, Çan Kay-şek'e barış yapmasını öneriyor ve İngiliz Başbakanı Çembirlayn da sözümona "Uzak Doğunun yeniden inşa edilmesi"ne İngiltere'nin de katılacağını belirtiyordu. 1939'da Japon saldırganları ve uluslararası emperyalistler fesat kampanyalarını hızlandırdılar. Aynı yılın Nisan ayında, İngiltere'nin Çin sefiri Klarkker, Çan Kay-şek'le Japon saldırganları arasında barış görüşmeleri yapılması için arabuluculuk yaptı. Temmuz ayında İngiltere ile Japonya arasında yapılan bir anlaşmayla İngiliz Hükümeti, Japonya'nın Çin'de yarattığı "fiilî durumu" tanımayla hazır olduğunu kabul etti.

⁵ "Kökü Dışarıda Partilerin Faaliyetlerini Kısıtlama Tedbirleri" Guomintang'ın merkez yönetimi tarafından 1939 yılında gizlice yayınlandı. Halkın bütün Japon aleyhtarı örgütlerini dağıtmak amacıyla, Komünist ve diğer bütün ilerici fikir, konuşma ve eylemlere ağır kısıtlamalar koydu. Aynı zamanda, Guomintang'a göre "Komünistlerin en faal olduğu yerlerde", "kolektif sorumluluk ve kolektif ceza kanunu"nun uygulanmasını ve aslında karşı-devrimci bir gizli örgüt olan "haberalma şebekesinin" genel olarak pao-çiya örgütleri içinde kurulmasını şart koşuyordu. Pao ve çiya Guomintang faşist rejiminin o zamanki temel yönetim birimleriydi. On aile bir çiya'yı, on çiya da bir pao'yu meydana getiriyordu.

ÇOK SAYIDA AYDINI¹ SAFLARIMIZA KAZANALIM²

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

1) Komünist Partisi uzun ve amansız millî kurtuluş savaşında, yeni bir Çin'in kuruluşu için verilen büyük mücadeledede, aydınları kazanmada başarılı olmalıdır. Direnme Savaşı için büyük kuvvetleri ve milyonlarca köylüyü örgütlemeyi, devrimci kültür hareketini geliştirmeyi ve devrimci birleşik cepheyi genişletmeyi ancak böyle gerçekleştirebilir. Aydınların katılması sağlanmadan devrimin zafere ulaşması imkânsızdır.

2) Partimiz ve ordumuz son üç yıl içinde aydınları kazanmak için dikkate değer bir çaba gösterdi ve birçok devrimci aydının Partiyeye, orduya, hükümet organlarına, kültür hareketine ve kitle hareketlerine katılması sağlandı. Böylece birleşik cephe genişletildi. Bu büyük bir başarıdır. Fakat ordudaki “kadroların, birçoğu henüz aydınların önemini farkında değildir; onlara hâlâ tereddütle bakıyorlar, onları kendilerinden ayırma ve hatta aralarına almama eğilimi taşıyorlar. Eğitim kurumlarımızdan çoğu, çok sayıda genç öğrenciyi kabul etmek konusunda hâlâ tereddüt göstermektedir. Mahallî parti kollarımızdan çoğu, aydınların partiye alınması konusunda hâlâ isteksizdirler. Bütün bunlar şundan ileri gelmektedir: Devrim davası açısından aydınların önemini kavrayamamak, sömürge ve yarı-sömürge ülkelerdeki aydınlarla kapitalist ülkelerdeki aydınlar arasındaki farkı ve toprak ağaları vs burjuvaziye hizmet eden aydınlarla, işçi sınıfına ve köylülüğe hizmet edenler arasındaki farkı kavrayamamak; burjuva siyasî partilerinin aydınları kazanmak konusunda bizimle şiddetle rekabet etmesi ve Japon emperyalistlerinin de Çinli aydınları satın almak ya da kafalarını bulandırmak için her yola başvurmaları gibi bir durumun önemini kavrayamamak ve özellikle Partimiz ve ordumuzun iyi denenmiş kadrolardan kurulu sağlam bir çekirdeği şimdiden geliştirmiş olduğunu ve Partimizin aydınlara önderlik edebilecek güçte olduğunu

nu kavrayamamak.

3) Dolayısıyla, bundan sonra aşağıdaki hususlara dikkat gösterilmelidir:

a) Savaş alanlarındaki bütün Parti örgütleri ve Parti tarafından yönetilen bütün ordu birimleri çok sayıda aydını ordumuza, eğitim kurumlarına ve hükümet organlarına almalıdırlar. Japonlara karşı savaşmak isteyen, esas olarak dürüst, çalışkan ve zorluklara katlanabilecek çok sayıda aydını kazanmak için çeşitli yolları denemeliyiz. Savaş ve çalışma içinde kendilerini düzeltmeleri, orduya, hükümete ve kitlelere hizmet edebilmeleri için onları siyasî eğitime tabi tutmalı, her aydının meziyetlerini değerlendirmeli ve Parti üyeliği için gerekli niteliklere sahip olanları Partiye kabul etmeliyiz. Gerekli niteliklere sahip olmayan ya da Partiye girmek istemeyenlerle de iyi çalışma ilişkileri sürdürmeli ve bizimle olan çalışmalarında onlara yol göstermeliyiz.

b) Çok sayıda aydını kazanma siyasetini uygularken hiç şüphesiz ki, düşman ve burjuva siyasî partileri tarafından gönderilen unsurların içimize sızmasına meydan vermemek için büyük dikkat göstermeli ve diğer dürüst olmayan unsurları da kendimizden uzak tutmalıyız. Bu tür unsurları uzak tutmada çok titiz olmalıyız. Önceden Partimize, orduya ya da hükümet organlarına sinsice sızmış olanlar, kararlılıkla, fakat kesin delillere dayanarak ve dikkatli bir şekilde ayıklanmalıdır. Ancak bunu yaparken esas olarak dürüst ve yararlı aydınlardan şüphelenmemeli ve suçsuz kişilerin karşı-devrimciler tarafından haksız yere itham edilmesine karşı tam bir uyanıklık göstermeliyiz.

c) Esas olarak dürüst ve yararlı olan aydınlara uygun görevler vermeli ve kendilerini ciddi bir siyasî eğitime tabi tutmalı ve onlara yol göstermeliyiz. Böylece, uzun mücadele yolunda, giderek zaaflarının üstesinden gelebil-

melerini, görüşlerini devrimcileştirebilmelerini, kitlelerle bütünleşebilmelerini, eski parti üyeleriyle ve kadrolarla Partinin işçi ve köylü olan üyeleriyle kaynaşabilmelerini sağlamalıyız.

d) Çalışmalarımıza aydınları da katmak gerektiğini, bunların katılmasına karşı çıkan kadrolara ve özellikle ordumuzun esas kuvvetlerindeki bazı kadrolara-kavratmalıyız. Aynı zamanda da işçi ve köylü kadroları, çok çalışıp kültür düzeylerini yükseltmeleri için teşvik etmeliyiz. İşçi ve köylü kadrolar aynı zamanda: birer aydın olurlarken, aydınlar da birer işçi ve köylü, haline geleceklerdir.

e) Yukarıda belirtilen ilkeler, esas olarak, Guomindang bölgelerinde ve Japon işgali altındaki bölgelerde de geçerlidir. Ancak bu bölgelerde, Parti örgütünün daha da sağlamlaşması amacıyla, aydınların; Partiye kabulünde dürüstlük derecelerine daha fazla dikkat gösterilmesi gerekir. Bize sempati duyan çok sayıda Partili olmayan aydınla uygun ilişkileri sürdürmeli ve onları Japonya'ya karşı direnme ve demokrasi uğruna verilen büyük mücadele içinde, kültür hareketi ve birleşik cephe çalışması içinde örgütlemeliyiz.

4) Bütün Partili yoldaşlar, devrimde zafere ulaşabilmenin önemli bir ön şartının, aydınlara karşı doğru bir siyaset izlemek olduğunu kavramalıdır. Birçok mahallî Parti örgütünün ve ordu biriminin, Toprak Devrimi sırasında aydınlara karşı takınmış olduğu hatalı tavır tekrarlanmamalıdır; proletarya bugünkü aydınların yardımı olmaksızın kendi aydınlarını yetiştiremez. Merkez Komitesi her kademedeki Parti komitelerinin ve bütün Partili yoldaşların bu konuya ciddiyetle eğileceklerini ümit eder.

Dipnotlar

¹ “Aydınlar” terimi ile orta ya da yüksek öğrenim görmüş olanlar ve benzeri öğrenim düzeyindekiler kastedilmektedir. Buna üniversite, lise ve orta okul öğretmenleri ve öğretim üyeleri üniversite ve ortaöğrenim öğrencileri, ilkokul öğretmenleri, Serbest meslek sahipleri, mühendisler ve teknisyenler dâhildir. Onlar arasında üniversite ve ortaöğrenim öğrencileri önemli bir yer tutmaktadır.

² Bu karar, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi için, Mao Zedung yoldaş tarafından kaleme alındı.

SİYASET ÜZERİNE¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 2

Anti-komünist saldırı dalgasının yükseldiği şu sırada benimsemiş olduğumuz siyaset tayin edici bir önem taşımaktadır. Oysa birçok kadromuz, Partinin şu andaki siyasetinin Toprak Devrimi sırasındaki siyasetinden çok farklı olması gerektiğini kavrayamıyor. Partinin Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı dönemi boyunca birleşik cephe siyasetini hiç bir şart altında değiştirmeyeceği ve on yıllık Toprak Devrimi boyunca benimsenen siyasetlerin çoğunun bugün artık aynen benimsenemeyeceği anlaşılmalıdır. Özellikle Toprak Devriminin son döneminde uygulanan birçok aşırı sol siyaset, sadece bugünkü Direnme Savaşı açısından tamamen geçersiz olmakla kalmadığı gibi; o dönemde bile yanlıştı çünkü bunlar iki temel noktayı, yani Çin devriminin yarı-sömürge bir ülkedeki burjuva demokratik bir devrim olduğunu, ve uzun süreli bir devrim olduğunu kavrayamamanın bir sonucuydu. Mesela şu eğitimler vardı: Guomindang'ın beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtı ve bizim karşı harekâtımızın, karşı-devrim ile devrim arasındaki tayin edici savaş olduğu tezi; (emeğe ve vergilendirmeye ilişkin aşırı sol siyasetlerle) kapitalist sınıfın ve (onlara verimsiz toprakları vererek) zengin köylülerin iktisadi yönden tasfiyesi, (hiç toprak vermemek yoluyla) toprak ağalarının fiziki olarak tasfiye edilmesi, aydınlara saldırı, karşı-devrimcilerin bastırılmasında "sol" sapma, siyasi iktidar organlarının komünistlerin tekeline alınması, halk eğitiminde komünizm üzerinde yoğunlaştırılması; (büyük şehirlere saldırmak ve gerilla savaşının rolünü inkâr etmek şeklindeki) aşırı sol askeri siyaset; beyaz bölgelerdeki çalışmalarda darbeci siyaset; Parti içinde ise disiplin tedbirlerini kötüye kullanarak yoldaşlara saldırıda bulunmak siyaseti. Bu aşırı sol siyasetler, "sol" oportünizmin, ya da Birinci Büyük Devrimin son döneminde Cen Du-siu'nun sağ oportünizminin zıddı olan bir hatanın belirtileriydi. Birinci Büyük Devrimin son döneminde hep ittifak vardı, mücadele yoktu; Toprak Devriminin son döneminde ise hep mücadele vardı ve köylülüğün temel

kesimleri dışında hiç ittifak yoktu. Bunlar iki aşırı siyasetin çarpıcı örnekleriydi. Her iki aşırı siyaset de Partiye ve devrime büyük kayıplar verdirdi.

Bugün Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephe siyasetimiz, ne hep ittifak, hiç mücadele yok, ne de hep mücadele, hiç ittifak yok siyaseti değildir; ittifak ile mücadeleyi birleştirir. Bu özel olarak şu anlama gelir:

(1) Direnmeden yana olan herkes, yani Japonya'ya karşı olan bütün işçiler, köylüler, askerler, öğrenciler, aydınlar ve işadamları, Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephe'de birleşmelidir.

(2) Birleşik Cephe içindeki siyasetimiz, bağımsızlık ve inisiyatif siyaseti olmalıdır, yani birlik de bağımsızlık da gereklidir.

(3) Askeri strateji konusunda siyasetimiz, birleştirilmiş bir strateji çerçevesi içinde bağımsız bir şekilde ve inisiyatif kendi elimizde olmak üzere yürütülen gerilla savaşıdır; gerilla savaşı esastır. Fakat şartlar elverdiği zaman hiç bir hareketli savaş fırsatı kaçırılmamalıdır.

(4) İflah olmaz anti-komünistlerle mücadele siyasetimiz, çelişmelerden yararlanmak, çoğunluğu kendi saflarımıza kazanmak, azınlığa karşı çıkmak ve düşmanlarımızı teker teker ezmek ve haklı bir zemin üzerinde, kendi lehimize ve ihtiyatla mücadele etmektir.

(5) Düşman işgali altındaki bölgelerde ve Guomindang bölgelerinde siyasetimiz, bir yandan birleşik cepheyi mümkün olduğu kadar geliştirmek, bir yandan da yeraltında çalışan iyi seçilmiş kadrolara sahip olmaktır. Örgütlenme ve mücadele tarzlarına ilişkin siyasetimiz, uzun süreli yeraltı çalışması yapacak, iyi seçilmiş kadrolara sahip olmak, güç toplamak ve fırsat kollamaktır.

(6) Ülke içindeki çeşitli sınıfların mevzilenişi konusundaki temel siyasetimiz, ilerici güçleri geliştirmek, ara güçleri kazanmak, anti-komünist iflah olmaz güçleri ise tecrit etmektir.

(7) Anti-komünist iflah olmazlar konusundaki siya-

setimiz, Japonya'ya karşı direnmeden yana oldukları sürece onlarla birleşmek, Komünist Partisine karşı çıkmakta kararlı oldukları sürece onları tecrit etmek şeklindeki ikili devrimci siyasettir. Ayrıca, iflah olmazların Japonya'ya karşı direnme konusunda ikili bir karakterleri vardır; bizim siyasetimiz de direnmeden yana oldukları sürece onlarla birleşmek, yalpaladıkları sürece, mesela Japon saldırganlarıyla el altından anlaştıkları, Vang Çing-vey'e ve diğer hainlere karşı çıkmaya isteksizlik gösterdikleri zaman onlarla mücadele etmek, onları tecrit etmektir. Onların Komünist Partisine muhalefetleri ikili bir karakter taşıdığından, bizim siyasetimiz de ikili bir karakter taşımalıdır: Guomintang-Komünist işbirliğini tamamen yıkmak istemedikleri sürece, onlarla ittifak; ama zorbalık ettikleri, Partimize ve halka karşı silahlı saldırılara giriştikleri sürece onlarla mücadele etmek ve onları tecrit etmektir. İkili bir karakter taşıyan bu gibi kimseler ile hainler ve Japon taraftarı unsurlar arasında ayırım yaparız.

(8) Hainler ve Japon taraftarı unsurlar arasında bile, ikili karaktere sahip kimseler vardır. Bizim onlara karşı aynı şekilde ikili bir devrimci siyaset izlememiz gerekir. Böyleleri, Japon taraftarı oldukları sürece siyasetimiz onlarla mücadele etmek ve onları tecrit etmektir. Fakat yalpaladıkları sürece siyasetimiz, böylelerini kendimize yakınlaştırmak ve onları kazanmaktır. Biz, bu gibi kararsız unsurlarla, Vang Çing-vey, Vang Yi-tang² ve Şih Yu-san³ gibi yeminli hainler arasında ayırım yaparız.

(9) Direnmeye karşı olan Japon taraftarı büyük toprak ağaları ve büyük burjuvazi ile direnmeden yana olan İngiliz ve Amerikan taraftarı büyük toprak ağaları ve büyük burjuvazi arasında ayırım yapılmalıdır. Aynı şekilde, direnmeden yana olan, fakat yalpalayan, birlikten yana olup da anti-komünist olan kararsız büyük toprak ağaları ve büyük burjuvazi ile ikili karakterleri daha az belirgin olan milli burjuvazi, orta ve küçük toprak ağaları ve aydınlanmış eşraf arasında ayırım yapılmalıdır. Biz siyasetimizi bu ayırımlar üzerine inşa ederiz. Yukarıda sözü edilen farklı siyasetlerin hepsi de sınıf ilişkilerindeki bu ayırımlardan doğar.

(10) Biz, emperyalizmi de aynı şekilde ele alırız. Komünist Partisi her türlü emperyalizme karşıdır, ama biz şimdi Çin'e saldırmakta olan Japon emperyalizmi ile şu anda Çine saldırmayan emperyalist devletler arasında; Japonya'nın müttefikleri olup "Mançukuo"yu tanımış olan Alman ve İtalyan emperyalizmi ile Japonya'ya karşı olan İngiliz ve Amerikan emperyalizmi arasında; Uzak Doğu'da bir Münih siyaseti izleyen ve Çin'in Japonya'ya karşı direnişini baltalayan dünün İngiltere'si ve Birleşik Amerika'sı ile bu siyaseti terk etmiş ve şu anda Çin'in direnmesinden yana olan bugünün İngiltere'si ve Birleşik Amerika'sı arasında ayırım yaparız. Bizim taktikimize tek bir ilke yol gösterir: Çelişmelerden yararlanmak, çoğunluğu kazanmak, azınlığa karşı çıkmak ve düşmanlarımızı

teker teker ezmek. Dış siyasetimiz Guomintang'ın siyasetinden farklıdır. Guomintang'ın iddiasına göre "tek bir düşman vardır, geri kalanların hepsi dosttur". Japonya dışında herkese eşit davranıyormuş gibi görünür; oysa gerçekte İngiliz ve Amerikan taraftarıdır. Biz ise, önce Sovyetler Birliği ile kapitalist ülkeler arasında, ikincisi İngiltere ve Birleşik Amerika ile Almanya ve İtalya, arasında, üçüncüsü İngiltere ve Birleşik Amerika halkları ile onların emperyalist hükümetleri arasında ve dördüncüsü, İngiltere ve Birleşik Amerika'nın Uzak Doğu Münih'i dönemi sırasında izledikleri siyaset ile bugünkü siyasetleri arasında belli bazı ayırımlar yapmalıyız. Biz siyasetimizi bu ayırımlar üzerine inşa ederiz. Guomintang'ın çizgisinin tam tersine bizim temel çizgimiz, mümkün olan her türlü dış yardımdan yararlanmak, savaşı bağımsız bir şekilde sürdürmek ve kendi gücümüze dayanmak ilkesine bağlı kalmaktır. Guomintang'ın yaptığı gibi tamamen dış yardıma bel bağlayarak ve şu ya da bu emperyalist bloğa yaslanarak bu ilkedен vazgeçmemektir.

Birçok Parti kadromuzun taktikler konusundaki tek yanlı görüşlerini ve bunun sonucu olarak «sol» ve sağ arasında yalpalamalarını düzeltmek için, Parti siyasetinde geçmişte ve bugün meydana gelen değişme ve gelişmelere ilişkin çok yönlü ve bütünsel bir kavrayış edinmelerinde onlara yardımcı olmalıyız. Aşırı sol bakış açısı karışıklık yaratmaktadır ve bu hâlâ, Parti içindeki esas tehlikedir. Guomintang'ın anti-komünist siyasetinin yol açtığı ciddi durumu hafife aldıkları için Guomintang bölgelerinde uzun süreli yeraltı çalışması yapacak iyi seçilmiş kadrolara sahip olma, güç toplama ve fırsat kollama siyasetini ciddi olarak uygulayamayan pek çok kimse vardır. Aynı zamanda meseleleri aşırı derecede basitleştirdikleri ve Guomintang'ın tümünü iflah olmaz kabul ettikleri ve bu yüzden de ne yapılacağını bilemez durumda oldukları için, birleşik cepheyi genişletme siyasetini uygulamayan pek çokları da var. Japon işgalindeki bölgelerde de benzeri bir durum mevcuttur. Guomintang bölgeleri ile Japon aleyhtarısı üs bölgelerinde bir zamanlar ciddi şekilde hâkim olmuş bulunan sağcı görüşlerin şimdi esas olarak üstesinden gelinmiştir. Bu görüşleri taşıyan kimseler mücadeleyi bir yana bırakıp ittifaka ağırlık verirler ve Guomintang'ın Japonya'ya karşı direnme eğilimini abartırlardı. Bu yüzden de Guomintang ile Komünist Partisi arasındaki ilkedeki farklılığı gözden kaçırdılar, birleşik cephe içinde bağımsızlık ve inisiyatif siyasetini reddettiler, büyük toprak ağalarına, büyük burjuvaziye ve Guomintang'a taviz verdiler. Japonya'ya karşı olan devrimci güçleri cesaretle genişletecek, Guomintang'ın Komünist Partisine karşı çıkma ve onu kısıtlama siyasetine karşı kararlılıkla mücadele edecek yerde, kollarını kavuşturup oturdular. Fakat 1939 kışından bu yana Guomintang'ın tezgâhladığı anti-komünist "sürtüşme"nin ve bizim kendimizi savunmak için verdiğimiz mücadelelerin sonucunda birçok yerlerde

aşırı sol bir eğilim ortaya çıkmış bulunuyor. Bu eğilim bir dereceye kadar giderilmiş olmakla birlikte, tamamen düzeltilmiş değildir ve hâlâ birçok yerde uygulanan somut siyasetlerde ifadesini bulmaktadır. Bu nedenle, somut siyasetlerimizi incelemek ve tanımlamak şimdi bizim için zorunlu hale gelmiştir.

Merkez Komitesi zaten somut siyasetlere ilişkin bir dizi talimat yayınlamış olduğuna göre, biz, sadece birkaç noktayı özetlemekle yetineceğiz.

Siyasi İktidar Organları: Komünistlerin sandalyelerinin yalnızca üçte birine sahip oldukları ve komünistler dışında birçok kişinin katılmasının sağlandığı siyasi iktidar organlarındaki “üç üçte bir sistemi” kararlılıkla uygulanmalıdır. Japonya’ya karşı demokratik siyasi iktidarı daha yeni yeni kurmaya başladığımız Kuzey Kiangsu gibi bölgelerde, Komünistlerin oranı üçte birden de az olabilir. Küçük burjuvazinin, milli burjuvazinin ve Komünist Partisine fiilen karşı çıkmayan aydınlanmış eşrafın temsilcilerinin gerek hükümete, gerekse temsili halk organlarına katılmaları sağlanmalıdır. Komünist Partisine karşı çıkmayan Guomintang üyelerinin de katılmasına izin verilmelidir. Hatta sağ kanattan az sayıda kimsenin temsili halk organlarına katılmasına da izin verilebilir. Partimiz, her şeyi tekeline almaktan kesinlikle kaçınmalıdır. Biz, büyük komprador burjuvazinin ve büyük toprak ağası sınıfının diktatörlüğünü, onun yerine Komünist Partisinin tek parti diktatörlüğünü geçirmek için yıkmıyoruz.

İşçi Siyaseti Japonya’ya karşı savaşta işçilerin coşkunluğunun tamamen harekete geçirilebilmesi için, onların geçim şartlarını düzeltmek gerekir. Ama, aşırı solculuğa düşmemeye çok dikkat edelim; ücretlerde aşırı artışlar, ya da çalışma saatlerinde aşırı azaltmalar yapılmamalıdır. Bugünkü şartlarda Çin’de sekiz saatlik iş günü ülke çapında uygulanamaz. Bazı üretim dallarında ise on saatlik iş gününe hâlâ izin vermek gerekir. Diğer üretim dallarında iş gününün süresi şartlara göre belirlenmelidir. Emek ile sermaye arasında bir sözleşme yapıldığında işçiler, çalışma disiplinine uymalı ve kapitalistlerin bir miktar kâr etmelerine izin verilmelidir. Aksi halde fabrikalar kapanır ve bunun da ne savaşa, ne de işçilere bir yararı dokunur. Özellikle köylük bölgelerde işçilerin hayat şartları ve ücretleri çok yükseltilmemelidir. Yoksa bu, köylülerin hoşnutsuzluğuna yol açar, işçiler arasında işsizlik yaratır ve üretimin düşmesiyle sonuçlanır.

Toprak Siyaseti: Parti üyelerine ve köylülere, toprak devrimini bütünüyle uygulayacak bir zamanda bulunmadığımız ve Toprak Devrimi sırasında alınan bir takım tedbirlerin bugün uygulanamayacağı izah edilmelidir. Bir yandan, bugünkü siyasetimiz toprak ağalarının kira ve faizleri düşürmelerini öngörmelidir, çünkü bu Japonya’ya karşı Direnme için temel köylü kitlelerinin coşkunluğunu harekete geçirmeye hizmet eder. Bununla birlikte bu indirimler çok büyük olmamalıdır. Genel olarak toprak kirası yüzde

yirmi beş indirilmelidir ve kitleler daha fazla indirim isteğinde bulunurlarsa, kiracı çiftçi, ürününün yüzde 60 ya da 70 kadarını elinde tutabilir, ama daha fazlasını değil. Borç faizlerindeki indirim, kredi alışı verişini imkânsız kılacak kadar büyük olmamalıdır. Diğer yandan da siyasetimiz, köylülerin kira ve faizleri ödemesini, toprak ağalarının toprak mülkiyetini ve diğer mülklerini, ellerinde tutmalarını öngörmelidir. Faiz, köylülerin borç almalarını imkânsız kılacak kadar düşük olmamalı, aynı zamanda eski hesaplar tasfiye edilirken, köylülerin ipotekli topraklarını hiç para ödmeden geri almalarına imkân verilmemelidir.

Vergi Siyaseti Vergiler gelire göre alınmalıdır. Çok yoksul olduğu için vergiden muaf tutulacak olanlar dışında, geliri olan herkes devlete vergi ödeyecektir. Bu da, yükün tümüyle toprak ağaları ile kapitalistlerin sırtına yüklenmeyip, işçiler ve köylüler dâhil olmak üzere nüfusun yüzde sekseninden fazlası tarafından paylaşılması anlamına gelir. Ordunun giderlerini karşılamak amacıyla kişileri tutuklamak ve onları para cezasına çarptırmak yasaklanmalıdır. Yeni ve daha elverişli bir sistem geliştirinceye kadar, uygun değişiklikler yaparak mevcut Guomintang vergi sistemini kullanabiliriz.

Casuslara Karşı Siyaset Tescilli hainleri ve anti-komünistleri sert bir şekilde bastırmalıyız, aksi halde Japon aleyhtarı devrimci güçleri koruyamayız. Ama öldürme yoluna çok başvurmamalı, haksız yere hiç kimse suçlanmamalıdır. Gericiler içindeki bocalayan unsurlara ve gönülsüz takipçilere hoşgörülü davranılmalıdır. Suçluları yargılamada dayak cezası kaldırılmalıdır; itiraflara değil, maddi delillere önem verilmelidir. Japonlardan, kukla ya da anti-komünist birliklerden alınan esirlere karşı siyasetimiz, kitlelerin büyük nefretini uyandırmış ve ölüm cezasına çarptırılması gereken, ölüm cezaları daha üst makamlar tarafından onanmış olanlar dışında, hepsini salıvermektir. Esirler arasındaki, gerici kuvvetlere katılmak zorunda bırakılmış fakat devrime az çok yakınlık duyan çok sayıda kimse ordumuzda çalışmak üzere saflarımıza kazanılmalıdır. Geri kalanlar serbest bırakılmalı ve bizimle gene savaşır ve esir düşerlerse, gene serbest bırakılmalıdırlar. Onlara hakaret etmemeli, kişisel eşyalarına el koymamalı, onları nedamet getirmeye zorlamamalıyız. Onlara hiç ayırım gözetmeden samimiyetle ve dostça davranmalıyız. Ne kadar gerici olurlarsa olsunlar, onlara karşı siyasetimiz bu olmalıdır. Bu, bir avuç iflah olmaz gericiyi tecrit etmek için çok etkili bir yoldur. Dönelere gelince, alçakça suçlar işlemiş olanlar dışında, anti-komünist faaliyetlerine son vermeleri kaydıyla, onlara her şeye yeniden başlamaları için fırsat verilmelidir. Eğer devrime yeniden katılmak isterlerse onları kabul edebiliriz, ama yeniden Partiye alınmamalıdırlar. Sıradan Guomintang istihbarat ajanları ile Japon casusları ve Çinli hainler bir tutulmamalı, bunlar arasında ayırım yapılmalı ve buna uygun bir tavır takınılmalıdır. Her resmi ya da gayri resmi kuruluşun tutuklama yapabildiği karışık

duruma son verilmelidir. Savaşın yararına devrimci düzeni kurmak için, savaş halindeki ordu birlikleri dışında, yalnızca devletin yargı, ya da kamu güvenliği makamlarının tutuklama yetkisine sahip olmaları sağlanmalıdır.

Halkın Hakları. Direnme Savaşına karşı çıkmayan bütün toprak ağaları ve kapitalistlerin işçiler ve köylülerle aynı kişi ve mülkiyet, seçme ve seçilme haklarına; ve aynı söz, toplanma, dernek kurma, siyasi düşünce ve dini inanç hürriyetlerine sahip olacakları belirtilmelidir. Hükümet yalnızca sabotajcılara ve üs bölgelerimizde isyan düzenleyenlere karşı tedbir almalı, diğerlerini korumalı ve bunları rahatsız etmemelidir.

İktisadi Siyaset. Sanayi ve tarımı faal bir şekilde geliştirmeli, mal dolaşımını kolaylaştırmalıyız. Kapitalistlerin Japon aleyhtarı üs bölgelerimize gelmesi ve diledikleri takdirde buralarda işletmeler açmaları teşvik edilmelidir. Özel işletmeler teşvik edilmeli ve devlet işletmeleri ekonominin sadece bir kesimi olarak görülmelidir. Bütün bunların amacı, kendi kendine yeterli bir hale gelmektir. Hiç bir yararlı işletmeye zarar vermemeye dikkat edilmelidir. Fiyat ve para siyasetlerimiz, tarımı, sanayiye ve ticareti genişletme temel çizgimize uygun olmalı, bu çizgiye zıt düşmemelidir. Üs bölgelerimizi uzun süre yaşatabilmemizin temel, etkeni, ekonominin kaba ve gelişigüzel değil, tutarlı ve titiz bir şekilde örgütlenmesi yoluyla kendine yeterli hale gelmektir.

Kültür ve Eğitim Siyaseti. Bu siyaset, savaş için gerekli bilgi ve yeteneklerin ve halk kitleleri arasında milli gurur duygusunun geliştirilmesi ve yayılması üzerinde yoğunlaştırılmalıdır. Burjuva liberal eğitimciler, edebiyatçılar, gazeteciler, bilim adamları ve teknik uzmanların üs bölgelerimize gelmelerine, okulları, gazeteleri yönetmede ve diğer işlerde bizimle beraber çalışmalarına izin verilmelidir. Japonya'ya karşı direnmeye istekli olan bütün aydınları ve öğrencileri okullarımıza kabul etmeli, onları kısa süreli eğitimden geçirmeli ve sonra da orduda, yönetimde ve kitle örgütlerinde çalışmak üzere görevlendirmeliyiz. Onları cesaretle aramıza almalı, görevlendirmen ve teşvik etmeliyiz. Gericilerin aramıza sızmasından çok fazla korkmamalı ya da bu konuda gereğinden fazla bir ihtiyat göstermemeliyiz. Kaçınılmaz olarak bu tür bazı unsurlar sızacaktır, ama eğitim ve çalışma sırasında bunları ayıklamak için vaktimiz olacaktır. Bütün üs bölgeleri matbaalar kurmalı, kitap ve gazeteler yayınlamalı ve dağıtım kurumları örgütlemelidir. Mümkün olduğu ölçüde her üs bölgesi, aynı zamanda, kadroların yetiştirilmesi için büyük okullar kurmalıdır. Bu okullar ne kadar büyük olursa, o kadar iyidir.

Askeri Siyaset. Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu azami ölçüde genişletilmelidir; çünkü bu ordular, Çin halkının Direnme Savaşını sürdürmede en çok güveneceği silahlı kuvvetlerdir. Bize saldırılmadıkça Guomindang birliklerine asla saldırmama ve onlarla dostluk

kurmak için elimizden geleni yapma siyasetimizi sürdürmeliyiz. Ordumuzun inşasına yardımcı olması açısından, ister Guomindang üyesi olsunlar, ister hiç bir partiye bağlı olmasınlar, bize yakınlık duyan subayların Sekizinci Yol Ordusuna ve Yeni Dördüncü Orduya katılmalarını sağlamak için hiç bir çabayı esirgememeliyiz. Komünistlerin sadece sayısal üstünlüklerinden dolayı ordularımızdaki her şeye hâkim olmaları durumunu değiştirmek için artık tedbir almanın zamanı gelmiştir. Şüphesiz, “üç üçte bir sistemi” esas kuvvetlerimizde uygulanmamalıdır, ancak ordunun önderliği Partinin elinde bulunduğu sürece (bu mutlak ve ihlal edilmemesi gereken bir zorunluluktur), çok sayıda sempatizanı ordumuzun askeri ve teknik bölümlerinin inşası çalışmalarına katmaktan çekinmemeliyiz. Partimizin ve ordumuzun ideolojik ve örgütsel temelleri şimdi sağlam bir şekilde atılmış olduğuna göre, çok sayıda sempatizanın (şüphesiz sabotörler değil) orduya alınmasında hiç bir tehlike olmadığı gibi, aslında bu bizim vazgeçemeyeceğimiz bir siyasettir, çünkü bunu uygulamadığımız takdirde bütün ülkenin sempatisini kazanmak ve devrimci güçleri genişletmek imkânsız olacaktır.

Birleşik cepheye ilişkin bütün bu taktik ilkeler ye bunlara uygun olarak hazırlanmış somut siyasetler, bütün Parti tarafından kararlı bir şekilde uygulanmalıdır. Japon istilacılarının Çin'e saldırılarını yoğunlaştırdıkları ve büyük toprak ağaları ve büyük burjuvazinin zorbalık siyaseti izledikleri, Komünist Partisine ve halka karşı silahlı saldırılarda bulundukları bir zamanda yukarıda özetlenen taktik ilkelerin ve somut siyasetlerin uygulanması, Direnme Savaşını sürdürmenin, Birleşik Cepheyi genişletmenin, bütün halkın sempatisini kazanmanın ve durumu iyiye dönüştürmenin tek yoludur. Ama, hataları düzeltirken adım adım ilerlemeli, kadrolar içinde hoşnutsuzluğa, kitleler arasında kuşkuya, toprak ağalarının karşı saldırılarına ya da istenmeyecek diğer gelişmelere yol açacak kadar aceleci olmamalıyız.

Dipnotlar

¹ Bu Parti talimatı, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi adına Mao Zedung yoldaş tarafından yazılmıştı.

² Vang Yi-tang, Kuzeyli savaş ağaları zamanında büyük bir bürokrat ve Japon taraftarı bir haindi. Emekli olmasına rağmen, 1935 Kuzey Çin Olayından sonra Çan Kay-şek tarafından Guomindang hükümetinde göreve çağrıldı. 1938'de Kuzey Çin'de bir Japon kuklası olarak hizmet gördü ve göstermelik Kuzey Çin Siyasî Konseyinin başkanlığına getirildi.

³ Şih Yu-San, sık sık saf değiştiren bir Guomindang savaş ağasıydı. Direnme Savaşının başlamasından sonra Guomindang 10. Ordu Grubunun başkomutanı oldu; Güney Hopey'de Japon silahlı kuvvetleriyle işbirliği ederek Sekizinci Yol Ordusuna saldırmaktan, Japonya'ya karşı demokratik siyasî iktidar organlarını yok etmekten ve Komünistlerle ilericileri katletmekten başka hiç bir şey yapmadı.

ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ’NİN SİYASETİ

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 3

Çin’in Direnme Savaşı’ndaki iki çizgiyi tahlil ettim. Böyle bir tahlil, kesinlikle zorunludur. Çünkü bu ana kadar, hâlâ pek çok Çinli, bu savaşta gerçekten neler olup bittiğini bilmiyor. Guomindang hükümetinin abluka siyaseti, Guomindang bölgelerindeki ve yabancı ülkelerdeki pek çok insanı karanlıkta bırakmaktadır. 1944’te bir grup Çinli ve yabancı muhabirin bir inceleme gezisi amacıyla buraya gelişlerine kadar, Guomindang bölgelerindeki ve yabancı ülkelerdeki halk, Çin’in Kurtarılmış Bölgeleri hakkında hemen hiçbir şey bilmiyordu. Bu grup geri döner dönmez, Kurtarılmış Bölgelerdeki gerçek durumun dışarıda öğrenilmesinden son derece korkan Guomindang hükümeti, kapıyı sürgülemiş ve başka muhabirlerin buraya gelmesine izin vermeyi reddetmiştir. Aynı şekilde Guomindang bölgeleri hakkındaki gerçekleri de örtbas etmektedir. Bu yüzden “iki bölgenin” gerçek görünümelerini halka elden geldiğince iletmek gibi bir görevimiz olduğunu sanıyorum. Ancak halk Çin’deki bütün durumu açıkça gördüğü zaman, Çin’deki iki büyük siyasal parti, Komünist Partisi ile Guomindang arasında siyaset farkı olduğunu ve iki çizgi arasında neden böyle bir mücadelenin bulunduğunu anlayacaktır. Ancak o zaman halk, iki parti arasındaki ayrılığın, bazılarının iddia ettiği gibi, gereksiz ya da önemsiz ya da titizlikten ileri gelen bir ayrılık olmayıp, yüz milyonlarca kişinin hayatını yakından ilgilendiren bir ilke meselesi olduğunu görecektir.

Çin’in bugünkü vahim durumunda ülkedeki halk, demokratlar ve demokratik partiler ve Çin’deki duruma ilgi duyan başka ülkeler halkları, ayrılığın yerini birliğin alacağını, demokratik reformların yapılacağını umuyor ve bugünkü birçok hayati sorunu çözmede Çin Komünist Partisi’nin siyasetinin ne olduğunu bilmek istiyor. Kuşkusuz Parti üyelerimiz, bu konularla daha derinden ilgilenmek-

tedirler.

Savaş sırasında Japonya’ya Karşı Milli Birleşik Cephe siyasetlerimiz, her zaman açık ve kesin olmuş ve sekiz yıllık savaş içinde sulanmıştır. Kongremiz, bunlardan gelecekteki mücadelelerimize yol gösterecek sonuçlar çıkarmalıdır.

Burada, Çin’in Sorunlarını çözmek için başlıca siyasetlerimize ilişkin olarak Partimiz tarafından varılan bazı kesin sonuçları açıklayacağım.

GENEL PROGRAMIMIZ

Çin halkı, Çin Komünist Partisi ve Japonya’ya karşı olan bütün demokratik partiler, Çin halkının Japonya’ya karşı bütün güçlerini seferber etmek, birleştirmek ve Japon saldırganlarını bütünüyle silip süpürmek ve bağımsız, özgür, demokratik, birleşik, müreffeh ve güçlü ve yeni Çin inşa etmek için üzerinde anlaşmaya varılmış ortak bir programa acil olarak ihtiyaç duymaktadırlar.

Böyle bir ortak program, genel ve özel olmak üzere iki bölüme ayrılabilir. Önce genel, sonra da özel programı ele alalım.

Japon saldırganlarının bütünüyle yok edilmesi ve yeni bir Çin’in kurulması gerektiği ana düşüncesi temelinde, biz Komünistler ve halkın ezici çoğunluğu, Çin’in gelişmesinin bugünkü aşamasında aşağıdaki görüşler üzerinde anlaşmaya vardık, ilk olarak, Çin’de büyük toprak ağalarının ve büyük burjuvazinin diktatörlüğü altında feodal, faşist, halk düşmanı bir devlet sistemi olamaz, çünkü Guomindang’ın esas hâkim kliğinin 18 yıllık yönetimi bu sistemin artık iflas ettiğini kanıtlamıştır, ikinci olarak, Çin’de eski tip bir demokratik diktatörlük (saf bir milli burjuva devleti) asla kurulamaz ve bu yüzden de buna teşebbüs edilmemelidir; çünkü bir yandan, Çin milli burju-

vazisi ekonomik ve siyasal yönden zayıflığını ortaya koymuştur ve öbür yandan, uzun bir zamandan beri yeni bir etken, yani köylü kitlelerinin, şehir küçük burjuvazisinin, aydınların ve demokratik güçlerin önderliğini üstlenmiş ve siyaset alanında büyük gücünü ortaya koymuş ve önderi Çin Komünist Partisi olan uyanmış Çin proletaryası ortaya çıkmıştır. Üçüncü olarak, Çin halkının önünde, yabancı ve feodal baskılara karşı mücadele etmek görevi varken ve sosyalist devlet için gerekli sosyal ve ekonomik koşullar henüz mevcut değilken, bugünkü aşamada onun sosyalist devlet sistemini kurması da aynı şekilde imkânsızdır.

O zaman biz ne öneriyoruz? Biz, Japon saldırganları tam bir yenilgiye uğratıldıktan sonra, Yeni Demokrasi adını verdiğimiz bir devlet sisteminin, yani işçi sınıfı önderliğinde halkın ezici çoğunluğuna dayanan bir birleşik cephe demokratik ittifakının kurulmasını öneriyoruz.

Ancak bu tür bir devlet sistemi, gerçekten Çin halkının ezici çoğunluğunun taleplerini karşılar, çünkü ilk olarak, milyonlarca sanayi işçisinin ve on milyonlarca zanaatkarın ve tarım işçisinin, ikinci olarak, Çin halkının yüzde 80'ini, yani 450 milyonluk nüfusun 360 milyonunu meydana getiren köylülüğün ve üçüncü olarak milli burjuvazinin, aydın eşrafın ve yurtseverlerin yanı sıra çok sayıdaki şehir küçük burjuvazisinin onayını alabilir ve gerçekten de almaktadır.

Kuşkusuz, bu sınıflar arasında çelişmeler, özellikle de emek ile sermaye arasındaki çelişme hâlâ vardır ve bunun sonucu olarak her sınıfın kendi özel talepleri vardır. Bu çelişmelerin ve farklı taleplerin varlığını inkâr etmek, ikiyüzlülüktür ve yanlıştır. Fakat bütün bir Yeni Demokrasi aşaması boyunca bu çelişmeler, bu farklı talepler daha büyümeyecek ve hepsinin ortaklaşa sahip olduğu taleplerin önüne geçmeyecektir. Böyle bir şeye izin verilemez. Bu taleplerin birbirine uyumu sağlanabilir. Bu uyumun sağlanması ile bu sınıflar yeni demokratik devletin siyasal, ekonomik ve kültürel görevlerini birlikte gerçekleştirebilirler.

Savunduğumuz Yeni Demokrasi siyaseti, dış baskının ve iç feodal ve faşist baskının yıkılmasından ve ardından eski tip demokrasinin değil, bütün demokratik sınıfların birleşik cephesi olan bir siyasal sistemin kurulmasından ibarettir. Bu görüşlerimiz. Dr. Sun Yatsen'in devrimci görüşleri ile tam bir uyum halindedir. Guomindang'ın Birinci Milli Kongresinin Bildirisinde Dr. Sun şöyle diyordu:

“Modern devletlerdeki sözde demokratik sistem, genellikle burjuvazinin tekelindedir ve sadece halkı baskı altında tutmanın bir aracı haline gelmiştir. Öte yandan, Guomindang'ın Demokrasi İlkesi sadece birkaç kişinin değil, bütün halkın malı olan bir demokratik sistemdir.”

Bu, Dr. Sun'un büyük bir siyasal öğüdür. Çin halkı, Çin Komünist Partisi ve bütün demokratlar buna saygı göstermeli, bunu sıkı sıkıya uygulamalı ve bunu

çığnemeye ya da karşı gelmeye kalkışan bütün kişi ve gruplara karşı kararlı bir mücadele vermeli ve böylece Yeni Demokrasinin bu bütünüyle doğru siyasal ilkesini savunmalı ve geliştirmelidir.

Yeni demokratik devletin örgütlenme ilkesi, çeşitli düzeylerdeki halk kongrelerinin ana siyasetleri saptandığı ve o düzeydeki hükümetleri seçtiği demokratik merkezîyetçilik olmalıdır. Bu ilke, hem demokratiktir, hem de merkezîyetçidir, yani demokrasi temelinde merkezîyetçi ve merkezi önderlik altında demokratiktir. Bu, bütün yetkilerin çeşitli düzeylerdeki halk kongrelerinde toplanması sayesinde demokrasiye tam anlamını verebilen ve aynı zamanda o düzeydeki halk kongrelerince kendilerine verilmiş bütün işlerin merkezi yönetimini sağlayan ve halkın demokratik hayatı için her şeyi koruyan her düzeydeki hükümetler aracılığıyla merkezileşmiş yönetimi güvence altına alabilen tek düzendir.

Ordu ve tüm silahlı kuvvetler, yeni demokratik devlet aygıtının önemli bir kısmını oluştururlar ve bunlar olmadan devlet savunulamaz. Bütün başka iktidar organları gibi, yeni demokratik devletin silahlı kuvvetleri de halka aittir ve halkı korur: azınlığa ait olan ve halkı ezen eski tip ordu, polis vb. ile hiçbir ortak yanı yoktur.

Savunduğumuz Yeni Demokrasi ekonomisi de, aynı şekilde. Dr. Sun'un ilkeleri ile uyum halindedir. Toprak meselesinde Dr. Sun, “toprak işleyenindir” görüşünü savunmuştur. Sanayi ve ticaret meselesinde Dr. Sun, yukarıda sözü edilen bildiride şöyle demektedir:

“Çinlilere ya da yabancılara ait olan bankalar, demiryolları ve havayolları gibi işletmelerden tekeli nitelikte ya da özel işletme için çok büyük olanlar, özel sermayenin halkın geçimi üzerinde tahakküm kurmaması için devlet tarafından işletilecek ve yönetilecektir: sermayenin düzenlenmesine ilişkin temel ilke budur.”

Bugünkü aşamada Dr. Sun'un ekonomik meselelere ilişkin görüşlerine bütünüyle katılıyoruz.

Bazı kişiler, Çin Komünistlerinin, bireysel inisiyatifin gelişmesine, özel sermayenin büyümesine, özel mülkiyetin korunmasına karşı olduğundan kuşku duymaktadırlar, fakat bunlar yanılıyorlar. Çin halkının bireysel inisiyatifinin gelişmesine gaddarca köstek olan, özel sermayenin büyümesini engelleyen ve halkın mallarını tahrip eden, yabancı baskısı ve feodal baskıdır. Bu engelleri ortadan kaldırmak ve bu tahribatı durdurmak, halkın toplum çerçevesinde kişiliğini serbestçe geliştirebilmesini ve bu türden özel kapitalist ekonominin kazanç elde edecek, fakat “halkın geçimi üzerinde tahakküm kurmayacak” şekilde serbestçe gelişebilmesini sağlamak ve özel mülkiyetin bütün uygun biçimlerini korumak: işte bunlar, savunduğumuz Yeni Demokrasinin görevidir.

Bugünkü aşamada, Çin'in milli ekonomisi, Dr. Sun'un ilkelerine ve Çin devriminin tecrübesine uygun

olarak, devlet sektörü, özel sektör ve kooperatif sektörden oluşmalıdır. Fakat buradaki devlet, elbet “birkaç kişinin malı olan” bir devlet değil, proletarya önderliğindeki “bütün halkın malı olan” bir yeni demokratik devlet olmalıdır.

Yeni Demokrasi kültürü de aynı şekilde, asla “birkaç kişinin malı olan” bir kültür olmamalı, “bütün halkın malı olan”, yani milli bilimsel bir kültür, bir kitle kültürü olmalıdır.

Biz Komünistlerin, bugünkü aşama için, bütün burjuva demokratik devrim aşaması için savunduğumuz genel ya da temel programı budur. Bu bizim asgarî programımızdır; bizim gelecekteki ya da azami programımız sosyalizm ve komünizmdir. Bu asgarî programın gerçekleştirilmesi, Çin devletini ve Çin toplumunu bir adım daha ileri, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal toplumdan yeni demokratik devlete ve topluma götürecektir.

Programımızın gerektirdiği proletaryanın siyasal önderliği, proletaryanın önderliğindeki devlet ve ekonomide kooperatif sektörü, sosyalist unsurlardır. Gene de, bu programın gerçekleştirilmesi Çin’i sosyalist bir topluma dönüştürmeyecektir.

Biz Komünistler, siyasal görüşlerimizi gizlemeyiz. Şurası, hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak kadar açık ve kesindir ki, gelecek için programımız ya da azami programımız Çin’i sosyalizme ve komünizme götürmektir. Hem Partimizin adı, hem de Marksist dünya görüşümüz, geleceğin bu yüce ülküsünü, bu eşsiz parlaklıktaki ve sonsuz güzellikteki geleceği açıkça göstermektedir. Partiye katılırken her Komünistin yüreğinde açıkça belirlenmiş iki hedef vardır: Bugün yeni demokratik devrim ve gelecekte sosyalizm ve komünizm. Her Komünist, kesinlikle mücadele etmemiz gereken komünizm düşmanlarının düşmanca hareketlerine, kaba ve cahilce iftiralarına, küfür ve alaylarına rağmen, bu iki hedef için savaşıacaktır, iyi niyetli kuşkulara gelince, onlara meseleleri iyi niyetle ve sabırla açıklamalı ve onlara saldırmamalıyız. Bütün bunlar çok açık, kesin ve kuşku götürmez şeylerdir.

Fakat Çin’de bütün Komünistler ve komünizm sempatanları, bugünkü aşamanın hedefini gerçekleştirmek için mücadele etmelidirler; Çin halkını sefil sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal durumdan kurtarmak ve esas görevi köylülüğün kurtuluşu olan proletarya önderliğindeki yeni demokratik Çin’i, Dr. Sun Yatsen’in devrimci Üç Halk İlkesinin Çin’ini bağımsız, özgür, demokratik, birleşik, müreffeh ve güçlü Çin’i kurmak için yabancı ve feodal baskıya karşı mücadele etmelidirler. Aslında yapmakta olduğumuz budur. Son 24 yıldır biz Komünistler, Çin halk kitleleri ile birlikte bu hedef için kahramanca savaşılmaktadır.

Eğer herhangi bir Komünist ya da komünizm sempatanı, sosyalizm ve komünizmin lafını eder, ama bu hedef uğrunda mücadele etmezse, eğer burjuva demokratik

devrimi küçümser, gevşer ya da birazcık da olsa yavaşlar ve çok küçük de olsa sadakatsizlik ve soğukluk gösterir ya da bu uğurda kanını akıtmaya ya da canını vermeye isteksiz olursa, o zaman bilerek ya da bilmeyerek sosyalizme ve komünizme şu ya da bu ölçüde ihanet etmektedir ve kesindir ki, siyasal bilince sahip sağlam bir Komünizm savaşıcısı değildir. Sosyalizme ancak bir demokrasi aşamasından geçilerek ulaşılabileceği, Marksizmin bir kanunudur. Ve Çin’de demokrasi uğruna mücadele uzun süreli bir mücadeledir. Birleşik yeni demokratik devlet olmadan, yeni demokratik ekonominin devlet sektörü, özel kapitalist sektörü ve kooperatif sektörü gelişmeden milli, bilimsel bir kültür, bir kitle kültürü, yani yeni demokratik bir kültür gelişmeden ve yüz milyonlarca insanın kişiliği kurtarılıp geliştirilmeden, kısacası, Komünist Partisi’nin önderliğinde yeni tipte kapsamlı bir burjuva demokratik devrim olmadan, sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal düzenin yıkıntıları üzerinde bir sosyalist toplum inşa etmeye çalışmak bir ham hayal olur.

Bazı kişiler, Komünistlerin kapitalizmden korkmak şöyle dursun, belirli koşullarda onun gelişmesini niçin savunduklarını anlayamıyorlar. Cevabımız basittir: Belirli bir düzeydeki kapitalist gelişmenin yabancı emperyalizm ve yerli feodalizm baskısının yerini alması, sadece bir ilerleme değil, kaçınılmaz bir süreçtir. Bu, burjuvazi için olduğu kadar proletarya için de yararlıdır, hatta belki de proletarya için daha da yararlıdır. Bugün Çin’de gereksiz olan yerli kapitalizm değil, yabancı emperyalizm ve yerli feodalizmdir. Aslında bizdeki kapitalizm pek küçüktür. Tuhaftır ki, Çin burjuvazisinin bazı sözcüleri kapitalizmin gelişmesini açıkça savunmaktan, çekinmekten ve ona ancak dolaylı bir şekilde değinmektedirler. Çin’de gerekli bir düzeyde kapitalist gelişmeye izin verilmesini kesinlikle reddeden ve sosyalizme bir adımda varılmasından, Üç Halk ilkesinin ve sosyalizmin görevlerinin “bir çırpıda gerçekleştirilmesi”nden söz eden bazı kişiler de vardır. Bu görüşlerin, ya Çin milli burjuvazisinin zayıflığını yansıttığı, ya da büyük toprak ağaları ve büyük burjuvazinin demagojik bir oyunu olduğu açıktır. Biz Komünistler, toplumsal gelişmenin Marksist kanunlarına ilişkin bilgimiz sayesinde, Çin’de Yeni Demokrasi devlet sistemi altında toplumsal ilerlemenin çıkarları açısından, devlet sektörü ve emekçi halk tarafından işletilen özel ve kooperatif sektörlerin gelişmesinin yanı sıra ekonomideki özel kapitalist sektörün (halkın geçimi üzerinde tahakküm kurmamak koşuluyla) gelişmesinin kolaylaştırılmasının gerekli olduğunu açıkça kavırıyoruz. Biz Komünistler, boş sözler ve aldatıcı oyunların zihinlerimizi bulandırmasına izin vermeyeceğiz.

Biz Komünistler, “Bugün Çin için gerekli olan Üç Halk ilkesidir ve Partimiz Üç Halk ilkesinin tam olarak gerçekleştirilmesi için savaşılmaya hazırdır” dediğimiz zaman samimiyetimizden kuşku duyan bazı kişiler var-

dır. Bu, onların Dr. Sun Yatsen'in 1924 yılında Guomindang'ın Birinci Milli Kongresi'nin Bildirisinde açıkladığı ve bizim de kabul ettiğimiz Üç Halk İlkesinin temel ilkeleriyle, Partimizin bugünkü aşamadaki programının, yani asgari programımızın belli temel ilkelerinin uyuşturğunu anlamamış olmalarının bir sonucudur. Dr. Sun Yatsen'in Üç Halk İlkesinin, Partimizin bugünkü aşamadaki programı ile her konuda değil, yalnız belli temel ilkelerde uyuşturğuna işaret etmeliyiz. Partimizin Yeni Demokrasi programı, özellikle, Yeni Demokrasi teorisi, programı, pratiği Dr. Sun'un ölümünden bu yana geçen 20 yıl içinde, Çin devrimin gelişimi ile birlikte bir hayli geliştiğinden ve daha da gelişeceğinden, Dr. Sun'un ilkelerinden elbette ki çok daha geniş kapsamlıdır. Ancak bu Üç Halk İlkesi, özünde daha önceki, eski Üç Halk İlkesinden farklı olarak, bir Yeni Demokrasi programıdır, kuşkusuz bunlar "Çin'in bugün ihtiyaç duyduğu şeyler"dir ve yine kuşkusuz "Partimiz, onların tam olarak gerçekleştirilmesi için savaşmaya hazırdır". Biz Çin Komünistlerine göre, Partimizin asgari programı için mücadele ile Dr. Sun'un devrimci ya da yeni Üç Halk İlkesi için mücadele, (her bakımdan olmasa bile) temelde tek ve aynı şeydir. Bu nedenle Çin Komünistleri geçmişte ve bugün olduğu gibi gelecekte de, devrimci Üç Halk İlkesinin en içten ve en titiz uygulayıcıları olacaklardır.

Bazı kişiler şüphecidir ve Komünist Partisi bir kez iktidara gelince, onun Rusya örneğini izleyeceğini, proletarya diktatörlüğü ve tek parti sistemi kuracağını düşünmektedirler. Buna cevabımız şudur: Demokratik sınıfların ittifakına dayanan bir yeni demokratik devlet, proletarya diktatörlüğü altındaki bir sosyalist devletten ilkedir. Kuşkusuz, Yeni Demokrasi sistemimiz proletaryanın ve Komünist Partisi'nin önderliğinde inşa edilecektir; ama Yeni Demokrasi aşaması boyunca Çin'de tek sınıf diktatörlüğü ve tek parti hükümeti olması mümkün değildir ve onun için buna teşebbüs edilmemelidir. Komünist Partisi'ne karşı tavırları düşmanca değil, işbirliği yönünde olması şartıyla bütün siyasal partiler, sosyal gruplar ve kişilerle işbirliğini reddetmemiz için hiçbir neden yoktur. Rusya'daki sistemi, Rusya tarihi şekillendirmiştir. Rusya'da insanın insan tarafından sömürülmesi, bir sosyal sistem olarak ortadan kaldırılmış; en yeni tipte demokrasi-nin siyasal, ekonomik ve kültürel sistemi, yani sosyalizm uygulamaya konulmuştur ve bütün sosyalizme karşı partileri bir kenara atan halk, sadece Bolşevik Partisini desteklemektedir. Rusya için son derece gerekli ve akla uygun olan Rusya sistemini şekillendiren, işte bütün bunlardır. Bolşevik Partisi'nin tek siyasal parti olduğu Rusya'da bile, iktidar organlarında uygulanan sistem, yönetim organlarında sadece işçi sınıfının ve Bolşeviklerin çalışabildiği bir sistem değil, hâlâ işçi, köylü ve aydınların ittifakı sistemi ve Parti üyeleriyle partili olmayan insanların ittifakı sistemidir. Bugünkü aşamada Çin sistemini, Çin tarihinin

bugünkü aşaması şekillendirmektedir ve daha uzun bir süre burada özel bir devlet ve siyasal iktidar biçimi var olacaktır. Bu biçim, Rusya sisteminden farklı olmakla birlikte, bizim için son derece gerekli ve akla uygundur. Bu, demokratik sınıfların ittifakına dayalı yeni demokratik devlet ve siyasal iktidar biçimidir.

ÖZEL PROGRAMIMIZ

Her dönemde Partimizin, bu genel programa dayalı özel bir programı da olmalıdır. Yeni Demokrasi genel programımız, bütün bir burjuva demokratik devrim aşaması boyunca, yani birkaç on yıl değişmeden kalacaktır. Ama bu aşama boyunca çeşitli dönemlerde koşullar değişmiştir ya da değişmektedir ve bizim de buna uygun olarak özel programımızı değiştirmek zorunda kalmamız doğaldır. Örneğin, Yeni Demokrasi Genel Programımız, Kuzey Seferi, Toprak Devrimi Savaşı ve Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı dönemleri boyunca aynı kalmış fakat bu üç dönemde dost ve düşmanlarımız aynı kalmadığından özel programımızda değişmeler olmuştur.

Çin halkı şimdi şu durumda bulunmaktadır.

1. Japon saldırganları henüz yenilgiye uğratılmamıştır;

2. Çin halkı, milli birliği gerçekleştirmek, Japonya'ya karşı bütün güçleri hızla seferber etmek ve birleştirmek, müttefiklerle işbirliği yaparak Japon saldırganlarını yenmek üzere demokratik bir değişiklik için hep birlikte çalışmaya acil olarak ihtiyaç duymaktadır ve

3. Guomindang hükümeti milli birliği bozmakta ve böyle bir demokratik değişikliği engellemektedir.

Bugünkü durumda özel programımız nedir, bir başka deyişle halkın acil talepleri nelerdir?

Biz aşağıdaki istekleri uygun ve asgari talepler olarak görüyoruz:

Japon saldırganlarının bütünüyle yenilmesi ve müttefiklerle işbirliği yaparak uluslararası barışın kurulması için bütün var olan güçlerin seferber edilmesi:

Guomindang'ın tek parti diktatörlüğünün yıkılması ve yerine bir demokratik koalisyon hükümeti ile bir birlik yüksek komutanlık kurulması:

Halka karşı çıkan ve milli birliği zedeleyen Japon taraftarı unsurların, faşistlerin ve bozguncuların cezalandırılması ve böylece milli birliğin inşasına yardımcı olunması:

İç savaş tehlikesi yaratan gericilerin cezalandırılması ve böylece iç bansın güvence altına alınmasına yardımcı olunması:

Hainlerin cezalandırılması, düşmana teslim olan subaylara karşı ceza tedbirleri alınması ve Japon ajanlarının cezalandırılması:

Gericici gizli polisin ve onun bütün zorbaca faaliyetlerinin ortadan kaldırılması ve toplama kamplarının kapatılması:

Halkın söz, basın, toplanma, dernek kurma, siyasal düşünce ve dini inanç ve kişi özgürlüklerini baskı altına alan bütün gerici kanun ve kararnamelerin iptal edilmesi ve halkın bütün kişi haklarının güvence altına alınması:

Bütün demokratik parti ve grupların meşruluğunun tanınması:

Bütün yurtsever siyasal tutukluların serbest bırakılması:

Çin'in Kurtarılmış Bölgelerini kuşatan ve bunlara saldıran bütün askeri birliklerin geri çekilmesi ve Japonya'ya karşı cepheye sevk edilmesi:

Çin'in Kurtarılmış Bölgelerindeki Japonya'ya karşı Silahlı kuvvetlerin ve halk tarafından seçilen hükümetlerin tanınması:

Kurtarılmış Bölgelerin ve onların silahlı kuvvetlerinin sağlamlaştırılması ve genişletilmesi, kaybedilmiş bütün toprakların geri alınması:

Silahlı ayaklanmalar için, yeraltı silahlı kuvvetlerinin örgütlenmesinde Japon işgali altındaki bölgeler halkına yardım edilmesi:

Çin halkının silahlanmasına, evini ve yurdunu savunmasına izin verilmesi:

Guomindang Yüksek Komutanlığına doğrudan bağlı bulunan ve sürekli muharebe kaybeden, halka zulmeden ve aynı komutanlığa doğrudan bağlı olmayan ordulardan kendilerini ayıran orduların, ekonomik ve askeri bakımlardan değiştirilmesi ve feci yenilgilerden sorumlu olan komutanların cezalandırılması:

Askere alma sisteminin ve subay ve askerlerin yaşam koşullarının düzeltilmesi:

Japonya'ya karşı savaşan dövüşen askerlerin ailelerine ihtimam gösterilmesi ve böylece cephedeki subay ve askerlerin ailevi kaygılardan kurtarılması:

Sakat askerlere ve canlarını vatan uğruna vermiş olan askerlerin ailelerine ihtimam gösterilmesi ve terhis olmuş askerlerin yerleşmelerine, hayatlarını kazanmalarına yardımcı olunması:

Savaşın sürdürülmesini kolaylaştırmak için savaş sanayilerinin geliştirilmesi;

Müttefiklerden Alman askeri ve mali yardımın Direnme Savaşı'nda yer alan bütün ordulara adil bir şekilde dağıtılması:

Yiyici memurların cezalandırılması ve namuslu bir idare kurulması:

Orta ve alt kademelerdeki devlet memurlarının maaşlarının yükseltilmesi:

Çin halkına demokratik haklar tanınması; Zalim "pao-çia" sisteminin¹ kaldırılması:

Savaş göçmenlerine ve doğal afet kurbanlarına yardım sağlanması:

Çin'in kaybedilmiş toprakları geri alındıktan sonra, düşman işgalinden zarar gören halka geniş ölçüde yardım yapılması amacıyla büyük fonların ayrılması:

Aşırı vergilerin ve çeşitli harçların kaldırılması ve düzenli bir müterakki verginin konulması:

Tarım üretiminin artırılmasını kolaylaştırmak için köylük bölgelerde reformlar yapılması, kira ve faizin azaltılması, kiracı köylülerin haklarını koruyacak uygun önlemlerin alınması, yoksul düşmüş köylülere düşük faizli kredi verilmesi ve köylülerin örgütlenmelerine yardımcı olunması:

Bürokrat sermayenin kanun dışı ilan edilmesi:

Bugünkü ekonomik denetim siyasetinin kaldırılması:

Şiddetli enflasyonun ve hızla yükselen fiyatların denetlenmesi:

Özel sanayiye yardım edilmesi ve ona kredi bulma, hammadde satın alma ve ürünlerini pazarlama kolaylıklarının sağlanması:

Sanayi üretiminin artırılmasını kolaylaştırmak için işçilerin yaşam koşullarının düzeltilmesi, işsizlere yardım sağlanması ve işçilerin örgütlenmesine yardım edilmesi; Eğitimde Guomindangcı fikirlerin aşılmasına son verilmesi ve milli, bilimsel bir kültür ve eğitim, bir kitle kültür ve eğitiminin geliştirilmesi:

Öğretmenlerin ve eğitim kuruluşlarındaki tüm görevlilerin geçimlerinin ve akademik özgürlüklerinin güvence altına alınması:

Gençlerin, kadınların ve çocukların çıkarlarının korunması:

Genç öğrenci göçmenlere yardım sağlanması, bütün çalışmalara eşit katkıda bulunmaları için gençlerin ve kadınların örgütlenmesine yardım edilmesi, evlenme özgürlüğü ve kadınlar ile erkekler arasında eşitliğin sağlanması ve gençlerle çocuklara yararlı bir eğitimin verilmesi:

Çin'deki azınlık milliyetlere karşı daha iyi davranılması ve özerklik hakları tanınması:

Yurtdışındaki Çinlilerin çıkarlarının korunması ve anayurda dönenlere yardım edilmesi:

Japon zulmünden kaçarak Çin'e sığınan yabancı uyrukluların korunması ve onların Japon saldırganlarına karşı verdikleri mücadelenin desteklenmesi:

Çin-Sovyet ilişkilerinin geliştirilmesi.

Bu taleplerin gerçekleştirilmesinde en önemli nokta, Guomindang'ın tek parti diktatörlüğüne derhal son vermek ve demokratik bir geçici merkezi hükümetin, ülke çapında destek gören ve bütün Japonya'ya karşı partilerin ve partili olmayanların temsilcilerini içeren bir koalisyon hükümetinin kurulmasıdır. Bu ön koşul gerçekleşmeden, Guomindang bölgelerinde ve dolayısıyla bütün ülkede herhangi bir gerçek değişiklik yapmak mümkün değildir.

Bu talepler, Çin halk kitlelerinin ve müttefik ülkelerdeki demokratik kamuoyunun geniş kesimlerinin isteklerini dile getirmektedir.

Japonya'ya karşı olan bütün demokratik partilerin üzerinde anlaşmaya vardıkları asgari bir özel program,

kesinlikle gereklidir ve biz, yukarda özetlenen program temelinde bu partilerle görüşmeye hazırız. Farklı partilerin farklı talepleri olabilir, ama hepsi de ortak bir program üzerinde anlaşmaya varmalıdırlar.

Guomintang bölgelerinde böyle bir program henüz halkın talebi olmaktan öteye gidememiştir. Japon işgali altındaki bölgelerde bu, silahlı ayaklanmalar için yeraltı kuvvetlerinin örgütlenmesine ilişkin madde dışında, ancak bu bölgeler geri alındığı zaman gerçekleştirilecek bir programdır. Kurtarılmış Bölgelerde bu, daha şimdiden uygulanmış, uygulanmakta olan ve uygulanmasına devam edilmesi gereken bir programdır.

Çin halkının ana hatları yukarıda açıklanan acil talepleri ya da özel programı, savaş dönemi ve savaş sonrasının daha da açıklığa kavuşturulması gereken pek çok hayati meselesini kapsamaktadır. Aşağıda bu meseleleri açıklarken, Guomintang'ın esas hâkim kliği tarafından savunulan bazı yanlış görüşleri eleştirecek ve aynı zamanda başkaları tarafından sorulan bazı soruları cevaplandıracağız.

1. Japon Saldırganlarını Tamamen Yok Edelim, Yarı Yolda Uzlaşmaya İzin Vermeyelim

Kahire Konferansı² yerinde bir davranışla, Japon saldırganlarının kayıtsız şartsız teslim olmaya zorlanmasını kararlaştırdı. Ama Japon saldırganları, şimdi perde arkasından uzlaşmacı bir barış için çalışırlarken, Guomintang hükümetindeki Japon yanlısı unsurlar; kukla Nanking hükümeti aracılığıyla gizli Japon görevlileriyle görüşmeler yapmaktadırlar ve buna henüz bir son verilmemiştir. Dolayısıyla, yarı yolda bir uzlaşma tehlikesi henüz bütünüyle ortadan kalkmamıştır. Kahire Konferansı, başka bir iyi karar daha almıştır: Dört kuzeydoğu eyaleti, Tayvan ve Penghu Adaları Çin'e geri verilmelidir. Ama bugünkü siyasetiyle Guomintang hükümetinin ta Yalu Irmağına kadar savaşaacağına ve kaybettiğimiz bütün toprakları geri alacağına asla güvenemeyiz. Bu koşullarda Çin halkı ne yapmalıdır? Çin halkı, Guomintang hükümetinden Japon saldırganlarını bütünüyle yok etmesini talep etmeli ve yarı yolda hiçbir uzlaşmaya izin vermemelidir. Uzlaşma için girişilen bütün tertiplere derhal son verilmelidir. Çin halkı Guomintang hükümetinden şimdiki pasif direnme siyasetini değiştirmesini ve bütün askeri kuvvetini Japonya'ya karşı aktif savaşa seferber etmesini istemelidir. Halk, kendi silahlı kuvvetlerini (Sekizinci Yol Ordusu, Yeni Dördüncü Ordu ve tüm silahlı halk birliklerini) genişletmeli ve kendi inisiyatifleriyle düşmanın ulaştığı her yerde Japonya'ya karşı silahlı kuvvetleri büyük ölçüde geliştirmeli ve kaybedilmiş bütün toprakları müttefiklerle doğrudan işbirliği halinde savaşarak geri almaya hazırlıklı olmalıdır. Hiçbir koşulda yalnızca Guomintang'a güvenmemelidir. Japon saldırganlarını yenilgiye uğratmak, Çin halkının kutsal hakkıdır. Eğer gerici halk bu haktan

yoksun bırakmaya kalkışılırsa, halkın Japonya'ya karşı faaliyetlerini bastırmaya ya da halkın gücünü zayıflatmaya kalkışılırsa, o zaman Çin halkı, ikna yolu işe yaramadığı takdirde kendini savunmak için vargücüyle karşı saldırıya geçmelidir. Çünkü Çinli gericilerin milli ihanet anlamına gelen bu hareketleri sadece Japon saldırganlarına yarar ve onlara cesaret verir.

2. Guomintang'ın Tek Parti Diktatörlüğüne Son Verelim, Demokratik Bir Koalisyon Hükümeti Kuralım

Japon saldırganlarını yok etmek için bütün ülkede demokratik reformlar yapmak gereklidir. Ancak Guomintang'ın tek parti diktatörlüğü kaldırılıp, demokratik bir koalisyon hükümeti kurulmadıkça, bu mümkün olmayacaktır.

Guomintang'ın tek parti diktatörlüğü aslında Guomintang içindeki halk düşmanı kliğin diktatörlüğüdür ve Çin'in milli birliğini parçalayan, savaşta Guomintang cephesinin yenilgilerini hazırlayan ve Çin halkının Japonya'ya karşı güçlerinin seferber edilmesinin ve birleştirilmesinin önündeki başlıca engel olan, bu diktatörlüktür. Çin halkı. Direnme Savaşı'nın acı tecrübeleriyle dolu sekiz yıl boyunca bu diktatörlüğün kötülüklerini bütün açıklığıyla kavramıştır ve çok doğru olarak buna derhal son verilmesini talep etmektedir, iç savaşı çıkartan da bu gerici diktatörlüktür ve derhal ortadan kaldırılmadığı takdirde yeniden halkın başına iç savaş felaketini getirecektir.

Çin halkının, halk düşmanı diktatörlüğe son verilmesini talep eden gür sesi, öylesine yaygın ve güçlüdür ki, Guomintang yetkilileri "iktisadî vesayetin daha erken sona ermesi"ni açıkça kabul etmek zorunda kalmışlardır ve bu da "ekonomik vesayet" in ya da tek parti diktatörlüğünün halkın desteğini ve halkın gözündeki itibarını ne kadar kaybettiğini gösterir. Çin'de tek bir kişi yoktur ki, "siyasal vesayet" in ya da tek parti diktatörlüğünün yararlı olduğunu ya da bunun kaldırılmaması ya da "sona erdirilmemesi"ni hâlâ söylemeye cesaret etsin. Bu da durumdaki büyük değişikliği gösterir.

Tek parti diktatörlüğünün "sona erdirilmesi" zorunluluğu, kesin ve su götürmez bir şeydir. Ama bunun nasıl yapılacağı konusunda değişik görüşler vardır. Bazıları, onu hemen sona erdirip, geçici bir demokratik koalisyon hükümeti kurulsun diyorlar. Bazıları da, hele biraz durun, "milli meclis" toplansın ve "iktidar" bir koalisyon hükümetine değil, "halka geri verilsin" diyorlar.

Bu ne demektir?

Bu, işleri yapmanın iki yolu var demektir: Dürüst yol ve dürüst olmayan yol.

Önce dürüst yolu ele alalım. Dürüst yol, derhal Guomintang'ın tek parti diktatörlüğünün kaldırıldığını ilan etmek, Guomintang, Komünist Partisi, Demokratik Birlik ve hiçbir partiye üye olmayanların temsilcilerinden oluşan

geçici bir merkezi hükümet kurmak ve Çin halkının yu-
karıda ortaya koyduğumuz acil talepleri gibi demokratik
bir siyasal faaliyet programını ilan etmektir. Bunun amacı,
milli birliğin yeniden sağlanması ve Japon saldırganlarının
yenilgiye uğratılmasıdır. Bu meseleleri tartışmak ve bir
anlaşmaya varmak üzere çeşitli partilerin ve partili olma-
yanların temsilcilerinin katıldığı bir yuvarlak masa kon-
feransı düzenlenmeli ve sonra da buna uygun faaliyetlere
girişilmelidir. Bu, Çin halkının kuvvetle destekleyeceği
birlik yoludur.

Şimdi de dürüst olmayan yolu ele alalım. Dürüst
olmayan yol, kitlelerin ve bütün demokratik partilerin
taleplerine aldırış etmemek, Guomintang içindeki halk
düşmanı klik tarafından tezgâhlanan sözüm ona bir milli
meclisin toplanmasında ısrar etmek ve bu meclisin, pra-
tikte anti-demokratik olacak ve bu kliğin diktatörlüğünü
destekleyecek bir “anayasa” kabul etmesini sağlamaktır.
Bunların amacı, meşru olmayan bir “milli hükümet”e (bir-
kaç düzine Guomintang üyesinin atanmasıyla özel olarak
kurulmuş, halka zorla kabul ettirilmiş ve kamuoyunda ke-
sinlikle hiçbir temele sahip olmayan bir hükümete) meşru-
luk kisvesi sağlamak ve böylece iktidarı halka geri verme
görünümü altında aslında onu Guomintang içindeki aynı
gerici kliğe “geri vermek”tir. Bunları onaylamayan herkes,
“demokrasi” ve “birliği” baltalamakla suçlanacak ve bu da
o kimseye karşı girişilecek cezalandırma hareketleri için
bir “gerekçe” olacaktır. Bu yol, Çin halkının kararlılıkla
karşı koyacağı bölücülük yoludur.

Gerici kahramanlarımızın bu bölücü siyasete uygun
olarak atmaya hazırlandıkları adımlar büyük bir olasılıkla
onların yok olmasıyla sonuçlanacaktır. Kendi boyunları-
na bir ilmik geçirerek sıkıca bağlamaktadırlar. Bu ilmik,
“milli meclis”tir. Niyetleri, ilk olarak bir koalisyon hükü-
metinin kurulmasını önlemek ikinci olarak diktatörlük-
lerini sürdürmek ve üçüncü olarak da, iç savaş için bir
bahane hazırlamak amacıyla “milli meclis”i tılsımlı bir
silah olarak kullanmaktır. Ama tarihin mantığı onların bu
niyetlerine ters düşmektedir ve onlar “ancak kendi ayakla-
rına düşürecekleri bir taşı kaldırmış” olacaklardır. Çünkü
Guomintang bölgelerinde özgürlüğün olmadığı ve Japon
işgali karşısında halkın seçimlere katılamayacağı, özgür-
lüğün bulunduğu Kurtarılmış Bölgelerin ise Guomintang
hükümeti tarafından tanınmadığı bugün artık herkesçe
bilinmektedir. Bu durumda nasıl olur da milli delegeler
olabilir? Nasıl olur da “milli meclis” olabilir? Şamatasını
yaptıkları milli meclis, sekiz yıl önce iç savaş sırasında
Guomintang diktatörlüğünün en ince ayrıntısına varın-
caya kadar tezgâhladığı meclisin aynısıdır. Eğer böyle bir
meclis toplanırsa, bütün millet kaçınılmaz bir şekilde ona
karşı ayaklanacaktır. O zaman bizim gerici kahramanla-
rımızın paçalarını bu zor durumdan nasıl kurtarabilecek-
lerini sormak gerekir. Bu koşullar hesaba katılırsa, sahte
milli meclisin toplanması, sadece onların yok olmalarıyla

sonuçlanacaktır.

Biz Komünistler, Guomintang’ın tek parti dik-
tatörlüğünün sona erdirilmesi için iki adım öneriyoruz.
Birinci olarak, bugünkü aşamada bütün partilerin ve partili
olmayanların temsilcilerinin hep birlikte anlaşmasıyla ge-
çici bir koalisyon hükümeti kurulması, ikinci olarak, bir
sonraki aşamada serbest ve kısıtlanmamış seçimlerden
sonra bir milli meclis toplanması ve olağan bir koalisyon
hükümetinin kurulması. Her iki durumda da bu, katılmayı
isteyen bütün sınıfların ve siyasal partilerin temsilcileri-
nin, bugün Japonya’ya karşı savaşta, gelecekte de milli
inşada bir demokratik ortak program üzerinde birleştikleri
bir koalisyon hükümeti olacaktır.

Guomintang ya da öteki partilerin, grup ya da ki-
şilerin niyetleri ne olursa olsun, beğensinler beğenmesinler,
bunun bilincinde olsunlar olmasınlar, Çin’in izleyeceği tek
yol budur. Bu, bir tarih kanunu, hiçbir gücün tersine çevi-
remeyeceği karşı konulmaz bir akımdır.

Demokratik reformun bu meselesinde ve bütün
meselelerinde, biz Komünistler, her ne kadar Guomin-
dang yetkilileri yanlış siyasetlerinde hâlâ inatla diretiyor
ve görüşmeleri zaman kazanmak ve kamuoyunu aldatmak
için kullanıyorlarsa da, bugünkü yanlış siyasetlerinden
vazgeçmeye istekli olduklarını gösterdikleri ve demok-
ratik reformları kabul ettikleri an, onlarla görüşmelere
yeniden başlamaya hazır olduğumuzu açıkça ilan ederiz.
Ama görüşmeler direnme, birlik ve demokrasi genel
ilkesi temeline dayanmak zorundadır. Kulağa ne kadar
hoş gelirse gelsin, bu genel ilkeden uzaklaşan sözüm ona
önlemleri, planları ya da boş bildirimleri kabul etmeyeceğiz.

3. Halka Özgürlük

Bugün halkın özgürlük mücadelesi esas olarak
Japon saldırganlarına yönelmiş bulunmaktadır. Ama
Guomintang hükümeti, halkı özgürlüğünden yoksun
bırakarak ve halkın elini kolunu bağlayarak, onun Japon
saldırganlarına karşı savaşmasını engellemektedir. Bu so-
run çözülmedikçe, milletin bütün Japonya’ya karşı güçle-
rini seferber etmek ve birleştirmek mümkün olmayacaktır.
Programımızda öne sürülen şu talepler halkın Japonya’ya
karşı direnme, birleşme ve demokrasiyi elde etme özgür-
lüğüne sahip olabilmesi için halkı zincirlerinden kurtarma
amacını gütmektedir: Tek parti diktatörlüğünün kaldırıl-
ması, bir koalisyon hükümetinin kurulması, gizli polisin
tasfiye edilmesi, baskıcı kanun ve kararnamelerin iptal
edilmesi, hainlerin, casusların, Japon yanlısı unsurların,
faşistlerin ve yiyici memurların cezalandırılması, ekono-
mik tutukluların serbest bırakılması, bütün demokratik
partilerin meşruluğunun tanınması. Kurtarılmış Bölgeleri
kuşatan ya da buralara saldıran birliklerin geri çekilmesi,
Kurtarılmış Bölgelerin tanınması, “pao-çia” sisteminin
kaldırılması ve ekonomi, kültür ve kitle hareketlerine ili-
şkin daha birçok talep.

Özgürlük, halk tarafından mücadeleyle kazanılır. Hiç kimse tarafından bir lütf olarak verilmez. Çin'in Kurtarılmış Bölgelerindeki halk, özgürlüğünü daha şimdiden kazanmıştır. Öteki bölgelerdeki halk da özgürlüğünü kazanabilir ve kazanmalıdır. Çin halkı ne kadar özgür ve örgütlü, halkın demokratik güçleri de ne kadar kuvvetli olursa, geçici ve birleşik bir koalisyon hükümetinin kurulması olanakları da o kadar artar. Bu koalisyon hükümeti bir kere kuruldu mu, halka tam özgürlük sağlar ve böylelikle kendi temellerini sağlamlaştırır. Ancak o zaman, Japon saldırganları bütünüyle yok edildikten sonra yurt çapında serbest ve kısıtlanmamış seçimlerin yapılması, demokratik bir milli meclisin toplanması, olağan ve birleşik bir koalisyon hükümetinin kurulması mümkün olur. Halk özgür olmadıkça, gerçekten halkın seçtiği bir milli meclis ve hükümet olamaz. Bu yeterince açık değil midir?

Söz, basın, toplanma, dernek kurma, siyasal düşünce ve dini inanç özgürlükleri ve kişi hakları, halkın önemli özgürlükleridir. Çin'de bu özgürlüklerin eksiksiz uygulandığı tek yer, Kurtarılmış Bölgelerdir.

Dr. Sun Yatsen 1925 yılında ölüm döşeğinde kaleme aldığı Vasiyetnamesinde şöyle diyordu:

“Kendimi kırk yıldır Çin'in özgürlüğünü kazanması ve başka ülkelerle eşitliğinin sağlanması uğrunda milli devrim davasına adadım. Bu kırk yıl boyunca edindiğim tecrübeler, benu bu amaca ulaşmak için halk kitlelerini harekete geçirme ve bize kendi eşiti gibi davranan dünya ülkeleriyle birleşme zorunluluğuna kesinlikle inandırmıştır.”

Dr. Sun'a ihanet eden aşağılık halefleri, halk kitlelerini harekete geçirecekleri yerde, onlara zulmetmekte ve onları söz, basın, toplanma, dernek kurma, ekonomik düşünce ve dini inanç özgürlüklerinden ve kişi haklarından bütünüyle yoksun bırakmaktadırlar. Bunlar, gerçekten halk kitlelerini ayaklandıran ve halkın özgürlük ve haklarını koruyan Komünist Partisi'ne, Sekizinci Yol Ordusu'na, Yeni Dördüncü Ordu'ya ve Kurtarılmış Bölgelere “hain parti”, “hain ordu” ve “hain bölgeler” yaftasını yapıştırıyorlar. Doğru ile yanlışın böylesine ters yüz edilmesine yakında bir son verileceğini umuyoruz. Eğer bu durum daha fazla devam edecek olursa, Çin halkının sabrı taşacaktır.

4. Halkın Birliği

Japon saldırganlarını yok etmek, iç savaşa engel olmak ve yeni bir Çin inşa etmek için, bölünmüş bir Çin'i birleşmiş bir Çin'e dönüştürmek zorunludur. Bu, Çin halkının tarihsel görevidir.

Peki, Çin nasıl birleştirilecek? Bir diktatör tarafından zorbaca mı birleştirilecek, yoksa halk tarafından demokratik bir biçimde mi? Yuan Şihkay'dan³ bu yana, Kuzeyli savaş ağaları zorbaca bir birleşmeye ağırlık vermişlerdi. Ama sonuç ne oldu? İsteklerinin tersine, elde ettikleri birleşme değil, bölünme oldu. Ve sonunda ikti-

dardan tepetaklak yuvarlandılar. Yuan Şihkay'ın izinde yürüyen Guomintang'ın halk düşmanı kligi, kendileri Omey Dağına⁴ çekilirken, Japon saldırganlarına kapıyı açmak için zorbaca birleştirmeyi gerçekleştirmeye çalıştılar ve iç savaşı tam on yıl sürdürdüler. Şimdi de gene bulundukları dağın tepesinden, zorbaca birleştirme teorilerinin yaygarasını koparıyorlar. Kime sesleniyor bunlar? Namuslu hangi yurtsever Çinli onları dinler? On altı yıllık Kuzeyli savaş ağaları yönetimi ve on sekiz yıllık Guomintang dikta yönetimi altında yaşamış olan halk, engin tecrübeye ve keskin gözlere sahip olmuştur. Bir diktatör tarafından zorbaca birleştirilmeyi değil, kitleler tarafından demokratik bir biçimde birleştirilmeyi istemektedir. Biz Komünistler, daha 1935'te Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cephe siyasetini ortaya attık ve o günden bu yana bu uğurda savaştık. 1939'da Guomintang, gerici “Kökü Dışarıda Partilerin Faaliyetlerini Kısıtlama Önlemleri”ni yürürlüğe koyup yakın bir teslimiyet, bölünme ve gerileme tehlikesi yaratırken ve kendi zorbaca birleştirme teorisi hakkında yaygaralar kopartırken, biz tekrar şunu açıkladık: Teslimiyete değil direnmeye, bölünmeye değil birliğe, gerilemeye değil ilerlemeye dayanan bir birleştirme olmalıdır. Ancak direnmeye, birliğe ve ilerlemeye dayanan birleştirme gerçek birleştirmedir. Öbürleri sahtedir. Bunu söyleyeli altı yıl oldu, ama mesele hâlâ aynıdır.

Eğer halk özgürlük ve demokrasiden yoksunsa birlik olabilir mi? Halk özgürlük ve demokrasiye sahip oldu muydu, birlik de gerçekleşir. Çin halkının özgürlük, demokrasi ve koalisyon hükümeti hareketi aynı zamanda birlik için bir harekettir. Özel programımızda özgürlük, demokrasi ve koalisyon hükümetiyle ilgili birçok talep öne sürerken, aynı zamanda birliği de hedef almış oluyoruz. Halk düşmanı Guomintang kliginin diktatörlüğü yıkılıp bir demokratik koalisyon hükümeti kurulmadıkça, sadece Guomintang bölgelerinde herhangi bir demokratik reform yapmanın, ya da bu bölgelerdeki orduları ve halkı Japon saldırganlarının yenilgiye uğratılması için seferber etmenin imkânsız hale gelmekle kalmayacağı, bunların ardından bir iç savaş felaketinin de baş göstereceği açıktır. Guomintang içinden birçokları da dâhil olmak üzere partili partisiz bu kadar çok sayıda demokrat neden tam bir fikir birliği içinde koalisyon hükümeti istemektedir? Çünkü bugünkü buhranın bütünüyle farkındadırlar ve bu buhranın üstesinden gelmek ve hem düşmana karşı, hem de milli inşada birliği sağlamak için başka hiçbir yol olmadığını görmektedirler.

5. Halk Ordusu

Halkın safında yer alan bu ordu olmadan, Çin halkının özgürlüğe ve birliğe kavuşması, bir koalisyon hükümeti kurması, Japon saldırganlarını bütünüyle yenilgiye uğratması ve yeni bir Çin inşa etmesi imkânsızdır. Bugün için bütünüyle halkın safında yer alan silahlı kuvvetler sadece Kurtarılmış Bölgelerin Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni

Dördüncü Ordusu'dur. Bunlar da pek büyük değildirlir ve yeterli olmaktan uzaktırlar. Gene de halkın karşısında yer alan Guomintang grubu, Kurtarılmış Bölgeler ordularını zayıflatmak ve yok etmek için ardı arkası kesilmeyen dolaplar çevirmektedir. 1944 yılında Guomintang hükümeti Komünist Partisi'ne "Kurtarılmış Bölgelerdeki silahlı kuvvetlerin beşte dördünün belirli bir süre içinde dağıtılmasını" talep eden sözüm ona bir muhtıra verdi. 1945'teki en son görüşmeler sırasında, daha ileri giderek sonradan Komünist Partisi'nin meşruluğunun tanınacağı vaadiyle, Kurtarılmış Bölgelerdeki bütün silahlı kuvvetlerin Komünist Partisi tarafından kendisine devredilmesini istedi.

Bu kişiler, Komünistlere, "birliklerinizi bize devredin, biz de size özgürlüğünüzü bahşedelim" demektedirler. Onların teorisine göre, ancak ordusu olmayan bir siyasal parti özgürlükten yararlanabilir. Ama Çin Komünist Partisi'nin 1924-1927 yılları arasında sadece küçük bir askeri kuvvete sahipken yararlandığı özgürlük, Guomintang hükümetinin "parti içi temizlik" ve katliam siyasetleriyle yok edildi. Ve bugün, silahlı kuvvete sahip olmayan Çin Demokratik Birliği ve Guomintang içindeki demokratlar özgürlüğe de sahip değildirlir. Guomintang rejimi altındaki işçileri, köylüleri, öğrencileri ve kültür, eğitim, sanayi çevrelerindeki ilerici eğilimli kişileri ele alalım. Bunlar, son on sekiz yıldır hiçbir silahlı kuvvete sahip değildirlir, ama hiçbir özgürlüğe de sahip olmadılar. Bütün bu demokratik partiler ve insanlar, ordu kurdukları, "feodal ayrılıkçılık" yaptıkları, "hain bölgeler" kurdukları ve "hükümet emirlerini ve askeri emirleri çiğnedikleri" için mi özgürlükten yoksun bırakılmışlardır? Hiç de değil. Tam, tersine, bütün bunları yapmadıkları için özgürlükten yoksun bırakılmışlardır.

"Ordu devlete aittir." Bu bütünyle doğrudur ve yeryüzünde bir devlete ait olmayan tek bir ordu yoktur. Ama ne türden bir devlete? Büyük toprak ağaları, büyük bankerler ve büyük kompradorların feodal ve faşist diktatörlüğü altındaki bir devlete mi, yoksa geniş halk kitlelerinin bir yeni demokratik devletine mi? Çin'in kuracağı tek devlet, bir yeni demokratik devlet olabilir ve bu temele dayanarak bir yeni demokratik koalisyon hükümeti kurulmalıdır. Halkın özgürlüğünü koruyabilmesi ve yabancı saldırganlara karşı etkili bir biçimde mücadele edebilmesi için, Çin'in bütün silahlı kuvvetleri böyle bir devletin böyle bir hükümetine ait olmalıdır. Çin'de yeni demokratik koalisyon hükümeti kurulur kurulmaz, Çin'in Kurtarılmış Bölgeleri silahlı kuvvetlerini bu hükümete devredecektir. Ama aynı zamanda bütün Guomintang silahlı kuvvetlerinin de bu hükümete devredilmesi gerekecektir.

1924 yılında Dr. Sun Yatsen şöyle demişti: "Bugün, milli devrimde yeni bir dönemin başlangıcı olmalıdır. İlk adım silahlı kuvvetleri halkla birleştirmek, ikinci adım ise onu halkın silahlı kuvvetlerine dönüştürmektir."⁵ Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu, bu siyaseti uygula-

dıkları için, "halkın silahlı kuvvetleri", yani halk ordusu haline gelmiş ve zaferler kazanabilmişlerdir. Kuzey Seferi'nin ilk döneminde Guomintang orduları, Dr. Sun'un "ilk adımı"nı atmış ve dolayısıyla zaferler kazanmışlardır. Kuzey Seferi'nin ikinci döneminde, bunlar "ilk adım"ı bile terk etmiş, halka karşı bir tutum takınmış ve dolayısıyla o günden bu yana giderek daha fazla bozulmuş ve yozlaşmışlardır. Bunlar iç savaşta aslan kesilmekte, ama iş yabancı düşmana karşı savaşmaya gelince süt dökmüş kediye dönmektedirler. Guomintang ordusundaki her dürüst yurtsever subay, Sun Yatsen ruhunu yeniden canlandırmaya ve birliklerini buna uygun olarak düzeltmeye çalışmalıdır.

Eski orduları düzeltme çalışmasında, yeniden eğitilebilecek bütün subaylara, köhne dünya görüşünden kurtulmaları ve doğru bir dünya görüşü kazanmalarına yardımcı olmak amacıyla uygun bir eğitim verilmeli ve böylece halk ordusunda kalmaları ve ona hizmet etmeleri sağlanmalıdır.

Çin halkının ordusunun yaratılması uğruna mücadele, bütün milletin görevidir. Bir halkın ordusu yoksa hiçbir şeyi yoktur. Bu meselede hiçbir boş teoriye yer olamaz.

Biz Komünistler, Çin ordusunun düzeltilmesi görevini desteklemeye hazırız. Çin Kurtarılmış bölgelerinin silahlı kuvvetlerine karşı koyma yerine, halkla birleşmeye ve Japon saldırganlarına karşı koymaya gönüllü olan, bütün askeri kuvvetler, dost askeri birlikler olarak görülmeli. Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu tarafından onlara gerekli yardım yapılmalıdır.

6. Toprak Meselesi

Japon saldırganlarını yok etmek ve yeni bir Çin inşa etmek için, toprak düzeninin değiştirilmesi ve köylülerin kurtarılması zorunludur. Dr. Sun Yatsen'in "toprak işleyenindir" tezi, devrimimizin burjuva demokratik nitelikte olan bugünkü dönemi için doğrudur.

Neden devrimimizin bugünkü dönemde burjuva demokratik nitelikte olduğunu söylüyoruz? Bununla şunu kast ediyoruz: Bu devrimin hedefi genel olarak burjuvazi değil, milli ve feodal baskıdır; bu devrimde alınan önlemler, genel olarak özel mülkiyetin kaldırılmasına değil, korunmasına yöneliktir ve bu devrimin sonucunda kapitalizmin hâlâ oldukça uzun bir süre belli bir ölçüde gelişmesine izin verilse bile, işçi sınıfı Çin'i sosyalizm yönünde ilerletmek için kuvvet toplayabilecektir. "Toprak işleyenindir" demek, toprağı feodal sömürücülerden köylülere devretmek, feodal toprak ağalarının özel mülkiyetini, köylülerin özel mülkiyetine dönüştürmek ve onları feodal toprak ilişkilerinden kurtarmak ve böylece bir tarım ülkesinin bir sanayi ülkesine dönüşmesini mümkün kılmak demektir. Dolayısıyla "toprak işleyenindir" tezi, proleter sosyalist bir talep değil, burjuva demokratik nitelikte bir taleptir. Bu sadece biz Komünistlerin değil, bütün devrimci demok-

ratların talebidir. Aradaki fark şudur ki, Çin koşullarında sadece biz Komünistler bu talebi özel bir ciddiyetle ele alıyor ve onun sadece sözünü etmekle kalmayıp uygulamaya da koyuyoruz. Devrimci demokratlar kimlerdir? Devrimci demokratların en tutarlısı olan proletaryanın yanı sıra bunların en geniş grubunu köylüler oluşturur. Köylülerin ezici çoğunluğu, yani feodal bağları olan zengin köylüler dışında hepsi, “toprağın işleyene” verilmesini güçlü bir şekilde talep etmektedirler. Şehir küçük burjuvazisi de devrimci demokratlardandır ve “toprak işleyenindir” tezi, tarımda üretici güçlerin gelişmesine yardımcı olacağından, bu aynı zamanda onun da çıkarınadır. Milli burjuvazi, yalpalayan bir sınıftır, pazarlara ihtiyacı olduğundan “toprak işleyenindir” tezini onlar da onaylarlar; ancak pek çoğu, toprak mülkiyetiyle bağları olduğundan, bundan korkar. Dr. Sun Yatsen Çin’deki ilk devrimci demokratı. Şehir küçük burjuvazisi ve köylülerin yanı sıra milli burjuvazinin devrimci kesimini de temsil eden Dr. Sun, silahlı bir devrim yaptı ve “toprak mülkiyetinin eşitleştirilmesi” ve “toprak işleyenindir” tezlerini ileri sürdü. Ama ne yazık ki iktidardayken inisiyatifi ele alıp toprak düzeninde reform yapmadı. Ve Guomintang’ın halk düşmanı kliği iktidarı ele geçirdiği zaman, onun savunduğu görüşlere bütünüyle ihanet etti. Bugün bu klik, “toprak işleyenindir” tezine inatla karşı çıkmaktadır, çünkü büyük toprak ağaları, bankerler ve kompradorlar kesimini temsil etmektedir. Çin’de sadece köylüleri temsil eden bir ekonomik parti olmadığından ve milli burjuvazinin siyasal partileri de tutarlı bir toprak programına sahip olmadıklarından, tutarlı bir toprak programı saptamış ve uygulamış, köylülerin çıkarları uğruna canla başla savaşmış ve dolayısıyla köylülerin ezici çoğunluğunu büyük müttefiki olarak kazanmış tek parti olan Çin Komünist Partisi, köylülerin ve tüm devrimci demokratların önderi haline gelmiştir.

1927’den 1936’ya kadar, Çin Komünist Partisi toprak düzeninde eksiksiz bir reform yapılması için çeşitli önlemler aldı ve Dr. Sun’un “toprak işleyenindir” tezini yürürlüğe koydu. Halka karşı on yıllık savaşta “toprak işleyenindir” tezine dişlerini gıcırdatıp, pençelerini gösterenler ve ona karşı savaşanlar Guomintang’ın işte bu gerici kliği. Dr. Sun Yatsen’in adına layık olmayan takipçilerinden oluşan bu çetedir.

Komünist Partisi, Japonya’ya karşı savaş döneminde, “toprak işleyenindir” siyasetini, kira ve faizin azaltılması siyasetine dönüştürerek büyük bir taviz vermiştir. Bu taviz yerindedir, Çünkü Guomintang’ın Japonya’ya karşı savaşa katılmasına yardımcı olmuş ve Kurtarılmış Bölgelerdeki toprak ağalarının, köylüleri savaş için seferber etmemize karşı direnişlerini azaltmıştır. Özel olarak bir engel çıkmadığı takdirde, bu siyasetimizi savaştan sonra da, ilk olarak kira ve faizin azaltılmasını bütün yurt çapında yayıp, ardından “toprak işleyenindir” tezinin yavaş yavaş gerçekleştirilmesi için uygun önlemleri alarak sürdürmeye

hazırız.

Fakat Dr. Sun’a ihanet edenler, “toprak işleyenindir” tezi şöyle dursun, kira ve faizin azaltılmasına bile karşı çıkmaktadırlar. Guomintang hükümeti, kendi ilan etmiş olduğu “kirada yüzde 25 indirim”i öngören kararnameyi ve öbür kararnameleri uygulamamıştır. Bunları yalnız biz, Kurtarılmış Bölgelerde yürürlüğe koyduk ve bu suç yüzünden Kurtarılmış Bölgeler “hain bölgeler” damgasını yedi.

Japonya’ya karşı savaş sırasında sözüm ona iki aşama teorisi ortaya çıkmıştır. Buna göre bir “milli devrim” aşaması, bir de “demokrasi” ve “halkın refahı uğruna devrim” aşaması vardır. Bu teori yanlıştır.

“Amansız bir düşmanla karşı karşıya iken demokratik reformlar ya da halkın refahı meselesini ortaya atamayız; Japonlar gidene kadar beklesek iyi olur.” Savaşta kesin zaferi önlemek amacıyla Guomintang gerici kliği tarafından ortaya atılan saçma teori işte budur. Bununla birlikte bu teoriyi tekrarlayıp duran ve onun aşağılık savunucuları haline gelen kişiler vardır.

“Amansız bir düşmanla karşı karşıya iken, demokrasi ve halkın refahı meselesini bir çözüme bağlamadıkça, Japonlara karşı üsler kurmamız ve saldırılara karşı direnmemiz imkânsızdır.” Çin Komünist Partisi’nin savunduğu ve hatta daha şimdiden uygulamaya koyup kusursuz sonuçlar elde ettiği görüş işte budur.

Japonya’ya karşı savaş döneminde, kira ve faizin azaltılması ve diğer demokratik reformların hepsi bu savaşa hizmet eder. Savaş çabalarına karşı toprak ağalarının direnişini yumuşatmak için, onların toprak mülkiyetine son vermekten kaçınmış ve yalnız kira ve faizi azaltmıştık; aynı zamanda onları servetlerini sanayiye aktarmaya teşvik etmiş ve aydın eşrafa, savaş için yapılan kamu faaliyetlerine ve hükümet çalışmalarına, diğer halk temsilcilerinin yanında katılma olanağı tanımıştık. Zengin köylülere gelince, onları üretimi geliştirmeye teşvik etmiştik. Bütün bunlar, köylük bölgelerdeki kararlı demokratik reformlar çizgisinin bir parçasıdır ve kesinlikle gereklidir.

İki çizgi vardır: Ya Çin köylülerinin demokrasi ile halkın refahı meselesini bir çözüme bağlama çabalarına inatla karşı durmak ve yozlaşmış, etkisiz ve Japonya ile hiçbir şekilde savaşamaz hale gelmek, ya da Çin köylülerinin çabalarını kararlılıkla desteklemek ve nüfusun yüzde 80’ini meydana getiren bu en büyük müttefiki kazanarak muazzam bir savaşa gücü yaratmak. Bunlardan birincisi Guomintang hükümetinin, ikincisi ise Çin’in Kurtarılmış Bölgelerinin çizgisidir.

Oportünistlerin çizgisi, bu iki çizgi arasında yalpalama, köylüleri desteklediklerini iddia etmekle birlikte kira ve faizi azaltma, köylüleri silahlandırma ya da köylük bölgelerde demokratik siyasal iktidarı kurma kararlılığından yoksun olmaktır.

Emrindeki bütün kuvvetleri kullanan Guomin-

dang'ın halk düşmanı kligi, Çin Komünist Partisi'ne karşı açık-gizli, askeri-siyasi, kanlı-kansız her türden vahşi saldırılar yöneltmiştir. Sosyal konumu içinde ele alındığında, iki parti arasındaki anlaşmazlık, özünde bu toprak ilişkileri meselesindedir. Guomintang gerici kliginin dalına nerede bastık? Tam da bu meselede değil mi? bu kligin Japon saldırganlarına büyük ölçüde yardımcı olmasının ve onların koruyuculuğunu ve desteğini kazanmasının nedeni, tam da bu değil miydi? Çin Komünist Partisi'ne yöneltilen bütün suçlamalar ("Direnme Savaşı'nı baltalama ve devleti tehlikeye düşürme", "hain parti", "hain ordu", "hain bölgeler" ve "hükümetin emirlerine ve askeri emirlere itaatsizlik") tam da bu alanda milletin gerçek çıkarları uğruna çalıştığı için yöneltilmemiş miydi?

Çin sanayi işçilerinin kaynağı, köylülerdir. İleride, on milyonlarca köylü daha şehirlere giderek fabrikalara girecektir. Eğer Çin güçlü bir milli sanayice pek çok modern şehir kuracaksa, köylü nüfusun şehirli nüfusa dönüştürülmesi için uzun bir süreç gerekecektir.

Çin sanayisinin başlıca pazarını oluşturanlar, köylülerdir. Ancak onlar yiyecek ve hammaddeleri bol miktarda sağlayabilir ve büyük miktarda mamul madde tüketebilirler.

Çin ordusunun kaynağı, köylülerdir. Japon saldırganlarının can düşmanı olan askerler, askeri üniforma giymiş köylülerdir.

Bugünkü aşamada Çin demokrasisinin temel siyasi gücü, köylülerdir. Çinli demokratlar 360 milyon köylünün desteğine dayanmadıkça bir şey elde edemezler.

Bugünkü aşamada Çin kültür hareketinin başlıca meselesi, köylülerdir. Eğer 360 milyon köylü hariç tutulursa, "cehaletin yok edilmesi", "eğitimin halka indirilmesi", "kitleler için edebiyat ve sanat" ve "halk sağlığı" çoğunlukla boş sözler haline gelmez mi?

Bunu söylerken, elbet, halkın 90 milyonluk geri kalan kısmının siyasal, ekonomik ve kültürel önemini ve özellikle ekonomik açıdan en bilinçli olan ve dolayısıyla bütün devrimci harekete önderlik etme yeteneğine sahip işçi sınıfını gözden kaçırmıyorum. Bu konuda bir yanlış anlaşılma olmasın. Yalnız Komünistler için değil, Çin'deki bütün demokratlar için bu meselelerin kavranması kesinlikle zorunludur.

Toprak düzeninde bir reform yapıldığında (bu, kira ve faizin azaltılması kadar ilkel bir reform da olsa) köylüler üretime daha fazla ilgi duyarlar. Bunun ardından köylülerin gönüllülük temeli üzerinde adım adım tarım kooperatifleri ve diğer kooperatifleri örgütlemelerine yardım edildikçe, üretici güçler gelişecektir. Bugün için tarım kooperatifleri ancak emek-değişim ekipleri, karşılıklı yardımlaşma ekipleri ve iş-değişim grupları gibi bireysel köylü ekonomisi yani köylülerin özel mülkiyeti esasına dayanan kolektif, karşılıklı yardımlaşma emek örgütleri olabilir; bu durumda bile emek verimliliğindeki ve üretim-

deki artış daha şimdiden şaşırtıcıdır. Bu örgütler, Çin'in Kurtarılmış Bölgelerinde yaygın bir şekilde geliştirilmiştir ve bundan böyle mümkün olduğu kadar yayılmalıdır.

Emek-değişim ekibi türünden kooperatif örgütünün köylüler arasında uzun süredir var olduğu, fakat geçmişte onun, köylülerin yoksulluklarını hafifletme çabalarında kullandıkları bir araçtan öteye geçemediği söylenebilir. Bugün Çin'in Kurtarılmış Bölgelerindeki emek-değişim ekipleri, hem biçim hem de öz bakımından farklıdır; köylü kitlelerinin üretimi artırma ve daha iyi bir hayat için mücadele etmede kullandıkları bir araç haline gelmişlerdir.

Son tahlilde, Çin'deki herhangi bir siyasal partinin siyaset ve uygulamasının halk üzerindeki etkisinin iyi ya da kötü, çok ya da az olması, halkın üretici güçlerini geliştirmesine yardım edip etmediğine ve ne kadar ettiğine, bu güçleri engelleyip engellemediğine bağlıdır. Çin'deki sosyal üretici güçler ancak Japon saldırganlarının yok edilmesi, toprak reformunun uygulanması, köylülerin kölelikten kurtarılması, modern sanayinin geliştirilmesi ve bağımsız, özgür, demokratik, birleşik, müreffeh ve güçlü bir yeni Çin'in kurulmasıyla serbest kılınabilir ve Çin halkı bunu sevinçle karşılar.

Ayrıca şuna da işaret etmeliyiz ki, köylük bölgelerde çalışmaya gelen şehirli aydınların, köylük bölgelerin özelliklerini, yani buraların hâlâ dağınık ve geri bir bireysel ekonomiye dayalı olduğunu ve bundan başka Kurtarılmış Bölgeler arasındaki bağlantının düşman tarafından geçici olarak kesildiğini ve bu bölgelerin gerilla savaşı vermekte olduğunu kavramaları kolay değildir. Bu özellikleri kavrayamadıklarından, köylük bölgelerin meselelerine ve buralardaki çalışmalara çoğunlukla yanlış bir şekilde, şehirlerdeki hayat ve çalışma açısından yaklaşır ve ele alırlar, böylece köylük bölgelerin gerçeklerinden koparlar ve köylülerle kaynaşamazlar. Bu durumun eğitimle ortadan kaldırılması zorunludur.

Çin'in çok sayıdaki devrimci aydını, köylülerle tek vücut haline gelmelerinin gerekliliğini kavramalıdır. Köylülerin onlara ihtiyacı vardır ve yardımlarını beklemektedirler. Aydınlar şevkle köylük bölgelere gitmeli, öğrenci kıyafetini sırtlarından atarak kaba elbiseler giymeli ve ne kadar önemsiz olursa olsun her türlü işe istekle girişmelidirler; köylülerin ne istediklerini öğrenmeli ve Çin demokratik devriminin en önemli görevlerinden biri olan köylük bölgelerde demokratik devrimin gerçekleştirilmesi mücadelesinde köylülerin harekete geçirilmesine ve örgütlenmesine yardımcı olmalıdırlar.

Japon saldırganları yok edildikten sonra, onların ve baş hainlerin gasp ettikleri topraklara el koymalı ve bunları topraksız ya da az topraklı köylülere dağıtmalıyız.

7. Sanayi Meselesi

Japon saldırganlarını yenilgiye uğratmak ve yeni bir

Çin inşa etmek için sanayiye geliştirmek gereklidir. Fakat Guomintang yönetimi altında, her konuda yabancı ülkelere bağımlılık vardır ve onun mali ve ekonomik politikası halkın bütün ekonomik yaşamını mahvetmektedir. Guomintang bölgelerinde hepsi hepsi birkaç küçük sanayi işletmesi vardır ve bunlar da genellikle iflastan kurtulamaz. Siyasi reformlar olmazsa, bütün üretici güçler mahvolur ve bu tarım ve sanayi için de geçerlidir.

Çin, bağımsız, özgür, demokratik ve birleşik olmadıkça, sanayiye geliştirmek genellikle imkânsız olacaktır. Japon saldırganlarını yok etmek bağımsızlığı kazanmaya çalışmak demektir. Guomintang'ın tek parti, diktatörlüğünü kaldırmak, demokratik ve birleşik bir koalisyon hükümeti kurmak, Çin'in bütün askerlerini halkın silahlı gücü haline dönüştürmek, toprak reformunu uygulamak ve köylüleri kölelikten kurtarmak, özgürlük, demokrasi ve birliğe ulaşmaya çalışmak demektir. Bağımsızlık, özgürlük, demokrasi ve birlik olmadan, gerçekten büyük çapta bir sanayi kurmak imkânsızdır. Sanayi olmadan, sağlam bir milli savunmadan, halkın refahından, ülkenin zenginlik ve güçlülüğünden söz edilemez. 1840'daki Afyon Savaşından⁶ bu yana 105 yıllık tarih ve özellikle Guomintang'ın iktidara gelişinden bu yana geçen 18 yıllık, bu önemli noktayı Çin halkına kavratmış. Yoksul ve güçsüz olmayan, müreffeh ve güçlü bir Çin; sömürge ya da yarı-sömürge değil, bağımsız; yarı-feodal değil, özgür ve demokratik; bölünmüş değil, birleşmiş bir Çin demektir. Yarı-sömürge, yarı-feodal ve bölünmüş Çin'de pek çok kişi, yıllarca sanayiye geliştirmenin, milli savunmayı güçlendirmenin ve halka refah, ülkeye zenginlik ve güç kazandırmanın hayalini kurmuş, ama bunların bütün hayalleri yıkılmıştır. Pek çok iyi niyetli eğitimci, bilim adamı ve öğrenci, ülkeye, bilgileriyle hizmet edebilecekleri inancıyla kendilerini iş ve çalışmalarına verdiler, siyasetle hiç ilgilenmediler, ama bunun da bir hayal olduğu ortaya çıktı, yıkılmış bir hayal. Bu, aslında iyi bir belirtidir, çünkü bu çocukça hayallerin yıkılması, Çin'i refah ve güçlülüğe götüren yolun başlangıcıdır. Çin halkı savaşta pek çok şey öğrenmiştir; Japon saldırganlarının yenilmesinden sonra hepsi de birbiriyle ilişkili ve vazgeçilmez şeyler olan bağımsızlık, özgürlük, demokrasi, birlik, refah ve güce sahip yeni demokratik bir Çin inşa etmek gerektiğini biliyorlar. Çin halkı, eğer bunu yaparsa, Çin'i parlak bir gelecek beklemektedir. Ancak yeni demokratik siyasal sistem bütün Çin'de kurulduğu zaman, Çin halkının üretici güçleri serbest kalacak ve her türlü gelişme olanağına sahip olacaktır. Bu noktayı her gün gittikçe daha fazla insan kavramaktadır.

Yeni demokratik siyasal sisteme kavuşulduğunda Çin halkının ve onun hükümetinin, ağır ve hafif sanayiye birkaç yıl içinde adım adım kurmak ve Çin'i bir tarım ülkesinden bir sanayi ülkesine dönüştürmek için pratik önlemler alması gerekecektir. Yeni demokratik devlet, sağlam bir ekonomik temele, bugünkünden daha ileri bir tarıma, milli

ekonomide ağırlıklı bir yer tutan büyük sanayi işletmelerine ve buna uygun haberleşme, ticaret ve maliyeye sahip olmadıkça pekiştirilemez. Biz Komünistler, ülkenin bütün demokratik partileriyle ve sanayi çevreleriyle bu amaç uğruna işbirliği halinde savaşmaya hazırız. Çin işçi sınıfı, bu vaadin yerine getirilmesinde büyük bir rol oynayacaktır. Birinci Dünya Savaşı'ndan bu yana, Çin işçi sınıfı, Çin'in bağımsızlığı ve kurtuluşu uğruna bilinçli bir şekilde savaşmıştır. 1921 yılı, Çin işçi sınıfının öncüsü Çin Komünist Partisi'nin doğuşuna tanık olmuş ve ardından da Çin'in kurtuluş mücadelesi yeni bir aşamaya girmiştir. Bundan sonra gelen üç dönem (Kuzey Seferi, Toprak Devrimi Savaşı ve Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı) boyunca işçi sınıfı ve Çin Komünist Partisi var gücüyle çalışmış ve Çin halkının kurtuluş davasına paha biçilmez bir katkıda bulunmuşlardır. Japon saldırganlarının kesin olarak yenilmesi ve özellikle büyük şehirlerin ve önemli ulaşım hatlarının geri alınması için mücadelede Çin işçi sınıfı çok büyük bir rol oynayacaktır. Ve Japonya'ya karşı savaştan sonra Çin işçi sınıfının çabaları ve katkısının ve daha da büyük olacağı şimdiden söylenebilir. Çin işçi sınıfının görevi, sadece yeni demokratik bir devletin kurulması için mücadele etmek değil, ayrıca Çin'in sanayileşmesi ve tarımın modernleşmesi için de mücadele etmektir.

Yeni demokratik devlet sisteminde, emek ve sermayenin çıkarlarını düzenleme siyaseti benimsenecektir. Bu siyaset, devlet sektörü ile özel sektörün, emekle sermayenin, sanayi üretimini geliştirmek üzere beraberce çalışmaları için, bir yandan işçilerin çıkarlarını koruyacak, koşullara göre sekiz-on saatlik işgünü yürürlüğe koyacak, uygun işsizlik sigortası ve sigorta sağlayacak ve sendika hakkını güvence altına alacaktır; öte yandan da gereğince idare edilen devlet işletmelerinin, özel işletmelerin ve kooperatif işletmelerinin kanunla yasayla saptanmış kârlarını güvence altına alacaktır.

Japon saldırganlarının ve baş hainlerin Çin'deki işletmelerine ve mallarına el konacak ve bunlar, Japonya yenildiğinde hükümetin emrine verilecektir.

8. Kültür, Eğitim ve Aydınlar Meselesi

Yabancı ve feodal zulmün Çin halkına getirdiği belalar milli kültürümüzü de etkilemektedir. Özellikle ilerici kültür ve eğitim kurumları ve ilerici kültür işçileri ve eğitimciler acı çekmişlerdir. Yabancı ve feodal zulmün kökünü kazımak ve yeni demokratik bir Çin inşa etmek için halkın hizmetinde çok sayıda eğitimci ve öğretmene, ayrıca halkın bilim adamlarına, mühendislerine, teknisyenlerine, hekimlerine, gazetecilerine, yazarlarına, edebiyatçılarına, ressamlarına ve sıradan kültür işçilerine ihtiyacımız var. Bunlar halka hizmet ruhuyla dolup taşmalı ve çok çalışmalıdır. Halka dürüst bir şekilde hizmet ettikleri takdirde, bütün aydınlar değerli bir milli ve sosyal varlık olarak kabul edilmelidirler. Aydınlar meselesi Çin'de özel bir önem

kazanır, çünkü ülkemiz yabancı ve feodal zulmün sonucu olarak kültürel bakımdan geri bir ülkedir ve halkın kurtuluş mücadelesinde aydınlara acilen ihtiyaç vardır. Halkın son elli yıllık kurtuluş mücadelesinde, özellikle 1919'daki 4 Mayıs Hareketinden bu yana ve Japonya'ya karşı sekiz yıllık savaşta, birçok devrimci aydın çok büyük bir rol oynamıştır. Önümüzdeki mücadelelerde daha da büyük roller oynayacaklardır. Dolayısıyla, halkın safları arasından entelektüel bakımdan donatılmış her türden kadronun sistemli olarak yetiştirilmesi ve aynı zamanda eldeki bütün yararlı aydınlarla birleşmeye ve onları yeniden eğitmeye özen gösterilmesi, bir halk hükümetinin görevidir.

Halkın yüzde 80'inin içinde bulunduğu cehaletin yok edilmesi, yeni Çin için hayati bir görevdir.

Köleleştirici feodal ve faşist kültür ve eğitimin bütününü ortadan kaldırılması için uygun ve kesin önlemler alınmalıdır.

Halk arasındaki salgın hastalıkları ve diğer hastalıkları önlemek ve tedavi etmek, tıp ve sağlık alanındaki kamu hizmetlerini yaygınlaştırmak için canlı bir faaliyete girişilmelidir.

Halka hizmet etmek üzere yeni bir bakış açısına ve yeni yöntemlere sahip olabilmeleri için, eski türden kültür ve eğitim işçileri ve hekimler uygun bir biçimde yeniden eğitilmelidir.

Çin halkının kültür ve eğitimi yeni demokratik olmalıdır; yani Çin kendi milli bilimsel kültür ve eğitimini, kitle kültür ve eğitimini oluşturmaktadır.

Yabancı kültüre gelince, ona kapımızı bütününü kapamak yanlış bir tutum olur. Böyle yapacağımıza, Çin'in yeni kültürünün geliştirilmesinde yararlanmak üzere yabancı kültürün içinde ilerici olan her şeyi almalıyız. Ama yabancı kültürü körü körüne kopya etmek de yanlıştır; ona, Çin halkının gerçek ihtiyaçlarını karşılamak üzere eleştireci bir gözle yaklaşmak daha doğru olur. Sovyetler Birliği'nde yaratılmış olan yeni kültür, kendi halk kültürümüzün inşasında bize örnek olmalıdır. Aynı şekilde, eski Çin kültürü de, ne olduğu gibi reddedilmeli, ne de körü körüne kopya edilmeli, ama Çin'in yeni kültürünün gelişmesine yardımcı olmak üzere ayıklanarak benimsenmelidir.

9. Azınlık Milliyetleri Meselesi

Halk düşmanı Guomintang kligi Çin'de birçok milliyetin varlığını inkâr etmekte ve Han milliyeti dışında kalanların hepsine "kabile" damgası yapıştırmaktadır. Azınlık milliyetlerine ilişkin olarak Çing Hanedanı hükümetlerinin ve Kuzeyli savaş ağalarının gerici politikasını devralmıştır; onları mümkün olan her yolla ezmekte ve sömürmektedir. Bu konuda açık örnekler 1943'teki İhçao Birliği'ndeki Moğolların katledilmesi, 1944'ten beri Sinkiang'daki azınlık milliyetlerinin silah zoruyla bastırılması ve son yıllarda Kansu Eyaleti'ndeki Huy halkının katledilmesidir. Bunlar yanlış bir Han şovenizmi ideolojisinin

ve siyasetinin belirtileridir.

1924'te Dr. Sun Yatsen, Guomintang'ın Birinci Kongresi Bildirisinde şöyle yazıyordu: "Guomintang'ın milliyetçilik ilkesi ikili bir anlam taşır. Birincisi, Çin milletinin kurtuluşu, ikincisi de, Çin'deki bütün milliyetlerin eşitliğidir" ve "Guomintang Çin'deki bütün milliyetlere kendi kaderlerini tayin etme hakkını tanıdığını, emperyalizme ve savaş ağalarına karşı devrim zafere ulaştığında özgür ve birleşik bir Çin Cumhuriyeti (bütün milliyetlerin özgür birliği) kurulacağını resmen ilan eder."

Çin Komünist Partisi, Dr. Sun Yatsen'in milliyetler siyasetine burada belirtilen şekliyle bütününü katılmaktadır. Komünistler, bütün azınlık milliyetlerinin halklarına bu uğurda savaşmaları için faal bir şekilde yardım etmeli, kitlelerle bağları olan önderleri de dahil olmak üzere, onlara siyasal, ekonomik ve kültürel kurtuluşları ve gelişmeleri için savaşmakta ve halkın çıkarlarını koruyacak kendi ordularını kurmakta yardımcı olmalıdır. Konuşma ve yazı dillerine, görenek ve geleneklerine, dini inançlarına saygı göstermelidir.

Şensi-Kansu-Ningsia Sınır Bölgesi'nin ve Kuzey Çin'deki Kurtarılmış Bölgelerin Moğol ve Huy milliyetlerine karşı yıllardır takındığı tavır doğrudur ve yaptıkları çalışmalar verimli olmuştur.

10. Dış Siyaset Meselesi

Çin Komünist Partisi, Atlantik Bildirisine ve uluslararası Moskova, Kahire, Tahran ve Kırım Konferansları'nın⁷ kararlarına katılmaktadır: Çünkü bu kararların hepsi faşist saldırganların yenilmesine ve dünya barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Çin Komünist Partisi'nin savunduğu dış siyasetin temel ilkesi şudur: Çin bütün ülkelerle diplomatik ilişkiler kuracak ve bu ilişkileri güçlendirecektir. Savaşta askeri harekâtlar arasında uyumun sağlanması, barış konferansları, ticaret ve yatırım gibi bütün ortak meseleleri, Japon saldırganlarının bütününü yenilmesi ve dünya barışının sağlanması, milli bağımsızlık ve eşitlik konusunda karşılıklı saygı gösterilmesi, devletler ve halklar arasında karşılıklı çıkarların ve dostluğun geliştirilmesi temel koşullarına dayanarak çözecektir.

Çin Komünist Partisi, uluslararası barışı ve savaş sonrası güvenliği korumak için bir örgütün kurulması üzerine Dambirtin Oks (Dumbarton Oaks) Konferansı'nın önerilerine ve Kırım Konferansının kararlarına bütününü katılmaktadır. Çin Komünist Partisi, San Fransisko'da yapılan Uluslararası Örgütlenme Üzerine Birleşmiş Milletler Konferansı'nı sevinçle karşılar. Çin Komünist Partisi, Çin halkının isteklerini dile getirmesi için bu konferansa giden Çin heyetine kendi temsilcisini de atamıştır.⁸

Biz, Guomintang hükümetinin Sovyetler Birliğine karşı düşmanlığa son vermesi ve Çin-Sovyet ilişkilerini hızla geliştirmesi gerektiğine inanıyoruz. Sovyetler Birli-

ği, eşit olmayan antlaşmaları reddeden ve Çin ile yeni, eşit antlaşmalar imzalayan ilk ülkedir. 1924’de Dr. Sun Yatsen tarafından toplanan Guomintang’ın Birinci Milli Kongresi ve onun ardından gelen Kuzey Seferi sırasında Sovyetler Birliği, Çin’in kurtuluş savaşına yardım eden tek ülkeydi. 1937’de Japonya’ya karşı savaş patlak verdiğinde, Japon saldırganlarına karşı Çin’e yardım eden ilk ülke gene Sovyetler Birliği olmuştu. Çin halkı Sovyet hükümetine ve halkına yardımlarından dolayı minnettardır. Sovyetler Birliği katılmadan Pasifik meselelerinin kesin ve tam olarak çözülmesinin imkânsız olduğuna inanıyoruz.

Bütün müttefik ülkelerin hükümetlerinden ve hepsinden önce Birleşik Amerika ve İngiltere hükümetlerinden, Çin halkının sesine ciddiyetle kulak vermelerini, Çin halkının dileklerine ters düşen dış siyasetler güderek onunla dostluğu bozmamalarını talep ediyoruz. Herhangi bir yabancı hükümet, Çin gericilerine yardım edecek ve Çin halkının demokratik davasına karşı çıkacak olursa, onun ağır bir hata işlemiş olacağını iddia ediyoruz.

Çin halkı, birçok yabancı hükümetin eşit olmayan antlaşmalar imzalama yolunda attıkları adımları sevinçle karşılar. Ancak sadece eşit antlaşmalar imzalamanın, Çin’in gerçek eşitlik kazandığı anlamına gelmeyeceğini düşünüyoruz. Gerçek ve fiili eşitlik, aslında yabancı hükümetlerin bir armağanı değildir, tersine, esas olarak Çin halkını bunu kendi çabasıyla elde etmesi gerekir ve bunu elde etmenin yolu siyasal, ekonomik ve kültürel bakımdan yeni demokratik bir Çin kurmaktır. Aksi halde, bu sadece lafta kalan ve gerçek olmayan bir bağımsızlık ve eşitlik olacaktır. Yani Çin, Guomintang hükümetinin bugünkü siyasetini izleyerek hiçbir zaman gerçek bağımsızlık ve eşitlik kazanamaz.

Japon saldırganlarının yenilgiye uğratılmasından ve kayıtsız şartsız teslim olmasından sonra, Japon faşizmi ve militarizminin siyasal, ekonomik ve sosyal kökleriyle birlikte bütünüyle yok edilmesi için Japon halkının bütün demokratik güçlerine kendi demokratik düzenlerini kurmalarında yardımcı olmak gerektiği kanısındayız. Japon halkı, demokratik bir düzene kavuşmadıkça, Japon faşizminin ve militarizminin bütünüyle yok edilmesi ve Pasifikte barışın sağlanması imkânsızdır.

Kahire Konferansı’nın Kore’nin bağımsızlığına ilişkin kararını doğru olduğunu düşünüyoruz. Çin halkı, Kore halkının kurtuluşa kavuşmasına yardımcı olmalıdır.

Hindistan’ın bağımsızlığına kavuşacağını umuyoruz. Çünkü bağımsız ve demokratik bir Hindistan, sadece Hindistan halkı için değil, aynı zamanda dünya barışı için de gereklidir.

Güneydoğu Asya ülkeleri olan Birmanya, Malezya, Endonezya, Vietnam ve Filipinler’e gelince; Japon saldırganlarının yenilmesinin ardından bu halkların kendi bağımsız ve demokratik devletlerini kurma haklarını kullanacaklarını umuyoruz. Tayland’a ise, Avrupa’daki faşist

uydu devletlere davranıldığı gibi davranılmalıdır.

Özel programımızın başlıca maddeleri bunlardır.

Bütün milletin desteğini kazanmış bir demokratik koalisyon hükümeti olmadan, bu özel programdaki maddelerin hiçbirinin ülke çapında başarıyla yürütülemeyeceğini tekrar belirtelim.

Çin Komünist Partisi, Çin halkının kurtuluş davası uğruna verdiği 24 yıllık mücadele sayesinde öyle bir duruma gelmiştir ki, Çin’e ilişkin meseleler konusunda onun görüşlerini dikkate almayan herhangi bir siyasal parti ya da sosyal grup herhangi bir Çinli ya da yabancı ciddi bir hata yapar ve kesinlikle başarısızlığa uğrar. Bizim görüşlerimizi dikkate almayan ve kendi tutucu yollarını izlemeye çalışan kişiler vardı ve bugün de vardır. Ama bunların hepsi de sonunda kendilerini bir çıkmazda bulmuşlardır. Neden? Çünkü bizim görüşlerimiz Çin halk kitlelerinin çıkarlarına uygundur. Çin Komünist Partisi, Çin halkının en sadık sözcüsüdür ve Çin Komünist Partisi’ne saygı duymayan bir kimse aslında Çin halk kitlelerine de saygı duymuyor demektir ve yenilgiye uğramaya mahkûmdur.

Dipnotlar

¹ Pao çia, Guomintang gerici kliğinin faşist yönetiminin ilk günlerinde zorla kabul ettirdiği bir idari sistemdi. 1 Ağustos 1932’de Çan Kayşek Hunan, Hupey ve Anvey Eyaletlerini kapsayan “Pao ve Çia Örgütleri ve İllerde Nüfus sayımı İçin Yönetmelikleri”ni yürürlüğe koydu. Bu “yönetmelikler”, Pao ve Çia’nın hane esasına göre örgütlenmesini; her hanenin, on hanedan meydana gelen her Çia’nın ve on Çia’dan meydana gelen her Pao’nun bir reisi olmasını” öngörüyordu. Komşuların birbirlerinin faaliyetlerini gözlemeler ve yetkilere ihbar etmeleri zorunlu kılınyordu. İçlerinden biri suçlu bulunduğu takdirde hepsi cezalandırılabilirdi. Ayrıca zorunlu çalışmanın sağlanabilmesi için karşı devrimci tedbirler alındı. 7 Kasım 1934’te Guomintang hükümeti kendi yönetimi atındaki bütün eyaletlerde ve belediyelerde bu faşist yönetim sisteminin kurulacağını resmen açıkladı.

² 1943 Kasım’ında Çin, Birleşik Amerika ve İngiltere’nin katıldığı Kahire Konferansı, Tayvan ve diğer bazı toprakların Çin’e geri verilmesini açıkça şart koşan Kahire Bildirisini yayınladı. 1950 Hazeran’ında ABD hükümeti, Çin’i Tayvan üzerindeki hâkimiyetinden yoksun bırakmak çabasıyla, antlaşmayı açıkça ihlal etti ve bölgeye bir filo gönderdi.

³ Yuan Şihkay, Çing Hanedanının son yıllarında Kuzeyli savaş ağalarının başıydı. Çing Hanedanının 1911 Devrimiyle yıkılmasından sonra Cumhuriyetin başkanlığını gaspetti ve büyük toprak ağası ve büyük komprador sınıflarını temsil eden ilk kuzeyli savaş ağaları hükümetini kurdu. Bunu, karşı devrimci silahlı kuvvete ve emperyalistlerin desteğine dayanarak ve o zaman devrime önderlik etmekte olan burjuvazinin uzlaşıcı karakterinden yararlanarak yaptı. 1915’te kendisini imparator ilan etmek istedi ve Japon emperyalistlerinin desteğini kazanmak için. Japonya’nın Çin üzerindeki bütün denetimi tek başına elde etmek amacıyla hazırladığı Yirmi Bir Talebi kabul etti. Aynı yılın Aralık ayında Yen’an Eyaletinde onun tahta geçmesine karşı bir ayaklanma patlak verdi ve bu ayaklanma bütün ülkede derhal yankı uyandırdı ve destek gördü. Yuan Şihkay, 1916 Haziran’ında Pekin’de öldü.

⁴ Omei, Seçuan Eyaletinin güneybatısında ünlü bir dağdır. Burada,

Seçuan’ın dağlık bölgeleri, Çan Kayşek hâkim kliğinin Japonya’ya Karşı Direnme Savaşındaki son sığınağını temsil etmektedir.

⁵ Dr. Sun Yatsen 10 Kasım 1924 tarihli “Kuzeye Hareketim Üzerine Açıklama”sından alınmıştır.

⁶ İngiltere 18. yüzyıl sonlarından itibaren Çin’e uzun yıllar gittikçe artan miktarda afyon ihraç etti. Bu alışveriş, Çin halkını uyuşturucu maddelere alıştırmakla kalmadı, aynı zamanda Çin’in gümüşünü de yağmaladı. Çin’de bu durumla karşı şiddetli bir muhalefet doğdu. İngiltere, 1840 yılında Çin’le olan ticaretini güven altına almak bahanesiyle Çin’e karşı silahlı saldırıya girişti. Li Ze-su komutasındaki Çin askeri birlikleri direnişe geçtiler ve Kanton halkı kendiliğinden “İngiliz Ordularını Yok Etme” hareketini örgütledi ve İngiliz saldırı kuvvelerine ağır darbeler indirdi. Ama 1842’de kokuşmuş Çing rejimi İngiltere’yle Nanking antlaşmasını imzaladı. Bu antlaşmada, İngiltere’ye tazminat ödenmesi, Hongkong’un İngiltere’ye bırakılması, Şanghay, Fooçov, Amoy, Ningpo ve Kanton’un İngiliz ticaretine açılması ve Çin’e ithal edilen İngiliz mallarına uygulanacak gümrük tarifesinin Çin ve İngiltere tarafından ortaklaşa tespit edilmesi öngörülyordu.

⁷ Atlantik Bildirisi, Birleşik Amerika ve İngiltere tarafından 1941 Ağustos’undaki Atlantik Konferansının sonunda ortaklaşa yayımlanmıştı. Moskova Konferansı Sovyetler Birliği, Birleşik Amerika ve İngiltere Dışişleri Bakanları arasında 1943 Ekilirinde yapılmıştı. Sovyetler Birliği, Birleşik Amerika ve İngiltere’nin katıldığı Tahran Konferansı 1943 Kasım ve Aralık aylarında İran’ın başkentinde yapıldı. Sovyetler Birliği, ABD ve İngiltere’nin katıldığı Kırım Konferansı, 1945 Şubat’ında Yalta’da yapıldı. Bütün bu uluslararası konferanslarda taraflar, faşist Almanya’yı ve Japonya’yı ortak çabayla yenmeye, saldırgan güçlerin ve faşist kalıntıların yeniden canlanmasını önlemeye, dünya barışını korumaya ve bütün ülkelerin halklarının bağımsızlık ve özelemlerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmaya kararlı olduklarını belirttiler. Ama savaşın hemen ardından ABD ve İngiltere hükümetleri bütün bu uluslararası antlaşmaları çiğnediler.

⁸ Tung Pi-vu yoldaş. Nisan-Haziran 1945’te San Fransisko’da 50 ülkenin temsilcilerinin katılmasıyla yapılan Uluslararası Örgütlenme Üzerine Birleşmiş Milletler Konferansında hazır bulundu. Birleşmiş Milletler Örgütü üzerine öneriler. Moskova ve Tahran Konferansları kararlarına uygun olarak Sovyetler Birliği, ABD, İngiltere ve Çin temsilcilerinin Ağustos-Ekim 1944’te Birleşik Amerika’da Dumbarton Oaks’ta yapmış oldukları toplantıda hazırlanmıştır.

BÜTÜN PARTİ BİRLEŞSİN VE GÖREVLERİNİ GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN MÜCADELE ETSİN!

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 3

Yoldaşlar! Artık görevlerimizi ve bunları başarmak için gerekli olan siyasetleri kavradığımıza göre, bu siyasetleri uygularken ve bu görevleri yerine getirirken tutumumuz ne olmalıdır?

Bugünkü iç ve dış durum, bizim ve bütün Çin halkının önünde parlak imkânlar açmakta ve bugüne kadar görülmemiş ölçüde elverişli koşullar sağlamaktadır; bu açıktır ve kuşku götürmez. Ama aynı zamanda hâlâ ciddi güçlükler vardır. Meselenin sadece parlak yanını gören, ama güçlükleri görmeyen kimse, Partinin görevlerini gerçekleştirmek için etkili bir biçimde mücadele edemez.

Çin halkıyla birlikte Partimiz, sekiz yıllık Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı da dâhil olmak üzere, yirmi dört yıllık geçmişi boyunca Çin milleti için muazzam bir güç inşa etmiştir; çalışmamızın başarısı açıktır ve kuşku götürmez. Ama aynı zamanda çalışmamızda hâlâ kusurlar vardır. Meselenin sadece başarılı yanını gören ama kusurları görmeyen bir kimse, aynı şekilde Partinin görevlerini gerçekleştirmek için etkili bir biçimde mücadele edemez.

Çin Komünist Partisi, 1921'de doğuşundan bu yana yirmi dört yıl içinde Kuzey Seferi, Toprak Devrimi Savaşı ve hâlâ sürmekte olan Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı gibi üç büyük mücadeleden geçti. En başından beri Partimiz Marksizm-Leninizm teorisi temeline dayanmıştır; çünkü Marksizm-Leninizm dünya proletaryasının en doğru ve en devrimci bilimsel düşüncesinin billurlaşmasıdır. Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeği Çin devriminin somut pratiğiyle birleştirildiği zaman Çin devrimi yepyeni bir görünüm kazandı ve tarihî Yeni Demokrasi aşaması doğdu. Marksist-Leninist teoriyle silahlanmış olan Çin Komünist Partisi, Çin halkına yeni bir çalışma tarzı, esas olarak teori ile pratiği birleştirmeyi, kitlelerle sıkı bağlar kurmayı ve özeleştirii yapmayı gerektiren bir çalışma tarzı

getirdi.

Bütün dünyadaki proletarya mücadelesinin pratiğini yansıtan Marksizm-Leninizmin evrensel gerçeği, Çin proletaryasının ve halkının devrimci mücadelesinin somut pratiğiyle kaynaştırıldığında, Çin halkının elinde yenilmez bir silah haline gelir. Bunu Çin Komünist Partisi başarmıştır. Partimiz, bu ilkeye ters düşen dogmatizm ve dar-deneyciliğin her türlü belirtisine karşı kuvvetle mücadele ederek gelişmiş ve ilerlemiştir. Dogmatizm, somut pratikten kopmak demektir. Dar-deneycilik ise, bölük pörçük tecrübeleri evrensel gerçek olarak görmek hatasını işler. Bu her iki oportünist düşünce de Marksizm'e aykırıdır. Partimiz, yirmi dört yıllık mücadelesi boyunca bu tür yanlış düşüncelere karşı başarıyla savaşmıştır ve savaşmaktadır ve böylece kendisini ideolojik yönden büyük ölçüde sağlamlaştırmaktadır. Bugün Partimizin 1.210.000 üyesi vardır. Bunun büyük çoğunluğu Partiyeye, Direnme Savaşı sırasında katılmıştır ve ideolojileri birçok bakımdan saf değildir. Aynı şey. Partiye savaştan önce katılan üyelere bazıları için de geçerlidir. Son birkaç yıl içindeki düzeltme çalışmaları son derece başarılı olmuş, ideolojide saflığın sağlanması yönünde epeyce yol alınmıştır. Bu çalışma sürdürülmeli ve Parti içindeki ideolojik eğitim “gelecekteki hataları önlemek için, geçmişteki hatalardan ders çıkarmak” ve “hastayı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek” anlayışıyla daha da yaygın bir biçimde geliştirilmelidir. Partinin her kademedeki yönetici kadrolarına Partimizi bütün siyasal partilerden ayırt eden özelliğin, teori ile pratiğin sınıksız birleştirilmesi olduğunu kavratmalıyız. Bu nedenle ideolojik eğitim, büyük siyasal mücadeleler için bütün partiyi birleştirmenin esas halkası olarak kavranmalıdır. İdeolojik eğitim yapılmadığı sürece Parti siyasal görevlerinden hiçbirini yerine getiremez.

Partimizi bütün diğer siyasal partilerden ayırt eden bir başka özellik de, bizim en geniş halk kitleleriyle sıkı bağlarımız olmasıdır. Halka canla başla hizmet etmek, kitlelerden bir an bile kopmamak, her durumda bireyin ya da küçük bir grubun çıkarlarından değil, halkın çıkarlarından hareket etmek, halka karşı sorumluluğumuzun Partinin yönetici organlarına karşı sorumluluğumuzla aynı şey olduğunu anlamak: işte hareket noktamız budur. Komünistler gerçeği savunmaya her zaman hazır olmalıdırlar. Çünkü gerçek, halkın çıkarlarına uygundur. Komünistler hatalarını düzeltmeye her zaman hazır olmalıdırlar. Çünkü hatalar halkın çıkarlarına aykırıdır. Yirmi dört yıllık tecrübe bize şunu öğretiyor: Doğru bir görev, doğru bir siyaset ve doğru bir çalışma tarzı belli bir anda ve yerde daima kitlelerin taleplerine uygun düşer ve kitlelerle bağlarımızı sağlamlaştırır. Yanlış bir görev, yanlış bir siyaset ve yanlış bir çalışma tarzı belli bir anda ve yerde kitlelerin taleplerine daima ters düşer ve bizi kitlelerden koparır. Dogmatizm, dar-deneycilik, hotzotçuluk, kuyrukçuluk, sekterlik, bürokrasi ve çalışmada kendini beğenmişlik gibi kötülüklerin kesinlikle zararlı ve bağışlanmaz olmasının ve bu illetlere tutulmuş olan herkesin bunları yenmek zorunda olmasının nedeni, bütün bunların bizi kitlelerden koparmasıdır. Kongremiz, bütün Partiyi uyanık olmaya ve hangi mevkide olursa olsun hiçbir yoldaşın kitlelerden kopmamasına dikkat etmeye çağırmalıdır. Her yoldaşa halkı sevmeyi, kitlelerin sesine dikkatle kulak vermeyi, her gittiği yerde kendini kitlelerin bir parçası olarak görmeyi ve kendini kitlelerden üstün tutmak yerine, onların içinde erimeyi, kitlelerin bulunduğu düzeyi göz önünde tutarak onları uyandırmaya ve onların siyasal bilincini yükseltmeyi, kitlelerin kendi azalarıyla adım adım örgütlenmelerine ve belli bir zaman ve yerdeki iç ve dış koşulların elverdiği gerekli bütün mücadeleleri yürütmelerine yardım etmeyi öğretmelidir. Hotzotçuluk, her türlü çalışmada yanlıştır. Çünkü kitlelerin siyasal bilinç düzeyini aşması ve gönüllü kitle eylemi ilkesini çiğnemesiyle acelecilik hastalığını yansıtır. Yoldaşlarımız kendi anladıkları her şeyi kitlelerin de anladığını sanmamalıdırlar. Kitlelerin anlayıp anlamadıkları ve harekete geçmeye hazır olup olmadıkları, ancak kitlelerin arasına girip araştırma yapmakla öğrenilebilir. Bu şekilde hareket edersek, hotzotçuluğun önüne geçebiliriz. Kuyrukçuluk da her türlü çalışmada yanlıştır. Çünkü kitlelerin siyasal bilinç düzeyinin gerisinde kalması ve kitleleri ileriye götürme ilkesini çiğnemesiyle ağırdan alma hastalığını yansıtır. Yoldaşlarımız kendilerinin henüz anlamadıkları şeyleri kitlelerin hiç anlamadığını sanmamalıdırlar. Çoğu zaman kitleler bizi aşar ve buna karşılık yoldaşlarımız onlara önderlik etmekte aciz kalır, bazı geri unsurların görüşlerini yansıtır ve üstelik bu görüşleri geniş kitlelerin görüşleri sanarak söz konusu geri unsurların kuyruğuna takılır. Kısacası her yoldaşın şunu anlaması sağlanmalıdır: Bir Komünistin söz ve eylemlerini sına-

nın en iyi yolu, bunların halkın büyük çoğunluğunun en yüksek çıkarlarıyla bağdaşıp bağdaşmadığına ve onların desteğini kazanıp kazanmadığına bakmaktır. Her yoldaşın şunu anlamasına yardım edilmelidir: Halka dayandığımız, kitlelerin tükenmez yaratıcı gücüne kuvvetle inandığımız, dolayısıyla onlara güvenip kendimizi onlarla bütünleştirdiğimiz sürece, her düşmanı ezebilir ve her güçlüğün üstesinden gelebiliriz; buna karşılık hiçbir düşman bizi ezemez.

Partimizi bütün diğer siyasal partilerden ayırt eden özelliklerden biri de, özeleştirisinin dürüst bir şekilde yapılmasıdır. Daha önce de söylediğimiz gibi, düzenli olarak süpürmezsek tozlanır; yüzümüzü düzenli olarak yıkamazsak kirlenir. Aynı şekilde yoldaşlarımızın kafaları ve Partimizin çalışmaları da tozlanabilir; onlar da süpürülmeli ve yıkanmalıdır. “Akarsu pislik tutmaz ve işleyen demir paslanmaz” atasözleri, sürekli hareket etmenin mikropların ve parazitlerin faaliyetini önlediğini anlatır. Çalışmamızı düzenli olarak denetlemek ve bu denetlemelerde demokratik çalışma tarzını geliştirmek, eleştiriden ve özeleştirisinden korkmamak ve “bildiğini söyle, sözünü sakınma”, “söyle-yene kabahat bulma, onun sözlerinden ders çıkar” ve “hata işlemişsen düzelt, işlememişsen bundan sonra işlememeye bak” gibi değerli Çin halk deyişlerini uygulamak, işte yoldaşlarımızın kafalarını ve Partimizin bünyesini her türlü siyasal tozların ve mikropların bulaşmasından korumanın tek etkili yolu budur. Amacı “gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkarmak ve hastayı kurtarmak için hastalığı tedavi etmek” olan düzeltme hareketinin son derece etkili olmasının nedeni, yürüttüğümüz eleştiri ve özeleştirisinin bütünüyle baştan savma ve saptırılmış değil, dürüst ve namuslu oluşuydu. Bütün hareketlerini geniş Çin halk kitlelerinin en yüce çıkarlarına dayandıran, davamızın haklılığına kesinlikle inanan, davamız uğruna hiçbir fedakârlıktan asla kaçınmayan ve bu uğurda hayatını vermeye her an hazır olan biz Çin Komünistleri, halkın ihtiyaçlarına uygun düşmeyen bir fikri, bir görüşü, bir düşünceyi ya da bir yöntemi terk etmekte isteksizlik gösterebilir miyiz? Siyasi toz ve mikropların temiz yüzümüzü kirlletmesini, sağlıklı bünyemizi kemirmesini isteyebilir miyiz? Halkın çıkarları uğruna can vermiş sayısız devrim şehidinin anısı yüreğimizi acıyla doldururken, vazgeçemeyeceğimiz bir kişisel çıkarımız, terk edemeyeceğimiz bir kusurumuz olabilir mi?

Yoldaşlar! Bu kongre sona erdiği zaman, cepheye gidecek ve kongre kararlarının rehberliğinde, Japon saldırı-ganlarının kesin yenilgisini sağlamak ve yeni bir Çin inşa etmek için savaşaçağız. Bu hedefe ulaşmak için ülkemizin bütün halkıyla birleşmeliyiz. Tekrar edeyim, Japon saldırı-ganlarının yenilgisine ve yeni bir Çin’in inşasına taraftar olan her sınıf, her parti, her grup ya da kişiyle birleşeceğiz. Bu hedefe ulaşmak için Partimizin bütün güçlerini demokratik merkezîyetçi örgütlenme ve disiplin ilkeleri uyarınca

sağlam bir şekilde birleştireceğiz: Partinin Programına, Tüzüğüne ve kararlarına uymayı kabul eden her yoldaşla birleşeceğiz. Kuzey Seferi sırasında Partimiz çoğu daha sonra düşman tarafından dağıtılan 60 binden az üyeye sahipti: Toprak Devrimi Savaşı döneminde 300 binden az üyeye sahiptik ve bunların da çoğu aynı şekilde düşman tarafından dağıtıldı. Şimdi 1.200.000'den fazla üyemiz var. Bu sefer ne olursa olsun düşmanın bizi dağıtmasına meydan vermemeliyiz. Bu üç dönemin tecrübelerinden yararlanabilirsek, alçakgönüllü ve kibirliliğe karşı uyanık olabilirsek, Parti içinde bütün yoldaşlar arasındaki birliği ve Parti dışında bütün halk ile birliği güçlendirebilirsek, düşman tarafından dağıtılmak şöyle dursun, Japon saldırı-ganlarını ve onların aşağılık uşaklarını kararlılıkla, eksiksiz bir biçimde ve bütününü yok edeceğimize ve ardından yeni demokratik bir Çin inşa edeceğimize güvenebiliriz.

Devrimin üç döneminin ve özellikle de Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı döneminin tecrübeleri, bizi ve bütün Çin halkını şuna inandırmıştır: Çin Komünist Partisi'nin çabaları olmadan, Çin halkının temel direği Çin Komünistleri olmadan, Çin bağımsızlığa ve kurtuluşa asla ulaşamaz, sanayileşmeyi ve tarımın modernleştirilmesini asla gerçekleştiremez.

Yoldaşlar! Üç devrimin tecrübeleriyle silahlanmış Çin Komünist Partisi ile büyük siyasal görevimizi başara-bileceğimize kesinlikle inanıyorum.

Binler, on binler, halk için kahramanca şehit düştü. Şehitlerimizin bayrağını yükseltelim, onların kanlarıyla çizdikleri kırmızı yolda ilerleyelim!

Yeni demokratik Çin'in doğacağı gün yakındır. O büyük günü selamlayalım!

TOPRAK REFORMU VE KİTLE HAREKETLERİNDE BAZI SOMUT SİYASET SORUNLARI

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

1. En başta, yoksul köylülerin ve tarım işçilerinin çıkarlarıyla ve yoksul köylü birliklerinin oynadıkları ileri rolle ilgilenmeliyiz. Partimiz, toprak reformunu yoksul köylüler ve tarım işçileri arasında başlatmalı ve onların, köylü derneklerinde ve köylük bölgelerdeki hükümet organlarında ileri bir rol oynamalarını sağlamalıdır. Bu ileri rol, orta köylüleri bir kenara atıp çalışmayı tekeline almak değil, ortak eylem için orta köylülerle birliği sağlamaktır. Orta köylülerin çoğunlukta, yoksul köylülerin ve tarım işçilerinin azınlıkta bulunduğu eski Kurtarılmış Bölgelerde, yoksul köylülerin durumu özellikle önemlidir. «Ülkeyi ele geçirenler yoksul köylüler ve tarım işçileridir, dolayısıyla ülkeyi onlar yönetmelidir» sloganı yanlıştır. Köylerde, ülkeyi ele geçiren ve Ülkeyi yönetmesi gerekenler sadece yoksul köylüler ve tarım işçileri değil, Çin Komünist Partisi önderliği altında birleşen tarım işçileri, yoksul köylüler, orta köylüler ve diğer emekçi halktır. Bir bütün olarak ülkede, ülkeyi ele geçiren ve ülkeyi yönetmesi gerekenler, halktan sadece bir kısmı değil, (Komünist Partisi aracılığıyla) işçi sınıfının önderliğinde birleşen işçiler, (yeni zengin köylüler de dahil) köylüler, küçük bağımsız esnaf ve zanaatkarlar, gerici güçlerin ezdiği ve zarar verdiği orta ve küçük kapitalistler, öğrenciler, öğretmenler, profesörler ve sıradan aydınlar, serbest meslek sahipleri, aydınlanmış eşraf, sıradan devlet memurları, ezilen azınlık milliyetler, ve ülke dışında yaşayan Çinlilerdir.

2. Orta köylülere karşı herhangi bir maceracı siyaset benimsemekten kaçınılıyoruz. Sınıf durumu hatalı bir şekilde belirlenmiş orta köylüler ve diğer kesimlerden kişiler bakımından,, hata kesinlikle düzeltilmeli ve dağıtılmış olan malları mümkün olduğu kadar kendilerine geri verilmelidir. Orta köylüleri, köylü temsilcilerinin saf-

larının ve köylü komitelerinin dışında bırakma eğilimi ve toprak reformu mücadelesinde onları yoksul köylülerin ve tarım işçilerinin karşısına koyma eğilimi düzeltilmelidir. Sömürüden sağlanan bir gelire sahip köylüler, bu gelir onların toplam gelirinin yüzde 25'inden azsa orta köylü, yüzde 25'inden fazlaysa zengin köylü olarak sınıflandırılmalıdır.¹ Hali vakti yerinde orta köylülerin toprakları, sahibinin rızası olmaksızın dağıtılmamalıdır.

3. Orta ve küçük sanayicilere ve tüccarlara karşı herhangi bir maceracı siyaset benimsemekten kaçınılıyoruz. Eskiden Kurtarılmış Bölgelerde benimsenen, milli ekonomiye yararı olan bütün özel sanayice ticareti koruma ve gelişmesini özendirme siyaseti doğrudur ve gelecekte de sürdürülmelidir. Kira ve faiz indirimi dönemi sırasında benimsenen toprak ağalarını ve zengin köylüleri sanayi ve ticarete geçmeye özendirme siyaseti de doğrudur. Bunların sanayi ve ticarete geçmelerini bir «kılık değiştirme» olarak görmek ve dolayısıyla buna karşı çıkarak, sanayi ve ticarete aktarılan mülklere el koyup dağıtmak hatalıdır. Toprak ağalarının ve zengin köylülerin sanayi ve ticaret alanındaki mülkleri genel olarak korunmalıdır. Sanayi ve ticaret alanında sadece bürokrat kapitalistlerin ve gerçek; karşı devrime yerel zorbaların mülklerine el konmalıdır. El konulması gereken sanayi ve ticaret işletmelerinden milli ekonomiye yararlı olanlar, devlet ve halk tarafından devralındıktan sonra da işletilmeye devam edilmeli, dağıtılmasına ya da kapatılmasına izin verilmemelidir. Milli ekonomi için yararlı olan sanayi ve ticaret üzerindeki işletme vergisi, ancak bunların gelişmesini önlemediği ölçüde alınmalıdır. Her kamu işletmesinde, maliyetleri düşürmek, üretimi artırmak ve hem kamu hem de özel çıkarların yarar görmesini sağlamak amacıyla o işletmenin yönetimini güçlendirmek üzere işletme yönetimi ve sendika, ortaklaşa

bir yönetim komitesi kurmalıdır. Özel kapitalist işletmeler de, maliyetleri düşürmek, üretimi artırmak ve hem emeğin hem de sermayenin yarar görmesini sağlamak için bu yöntemi denemelidir, işçilerin, yaşam koşulları uygun bir şekilde düzeltilmeli, ancak aşırı yüksek ücret ve haklardan kaçınılmalıdır.

4. Öğrencilere, öğretmenlere, profesörlere, bilim işçilerine, sanat işçilerine ve sıradan aydınlara karşı herhangi bir maceracı siyaset benimsemekten kaçınılmalıdır. Çin'deki öğrenci hareketlerinin ve devrimci mücadelelerin tecrübesi, bu insanların çok büyük bir çoğunluğunun devrime katılabileceğini ya da tarafsız kalabileceğini kanıtlamıştır; iflah olmaz karşı devrimciler sadece küçük bir azınlıktır. Bu yüzden Partimiz," öğrencilere, öğretmenlere, profesörlere, bilini işçilerine, sanat işçilerine ve sıradan aydınlara karşı dikkatli bir tutum benimsemelidir. Onlarla birleşmeli, onları eğitmeli ve onlara, her birinin durumuna uygun görevler vermeliyiz. Ve bunların içindeki sadece çok az sayıda iflah olmaz karşı devrimciye kitle çizgisine uygun olarak hak ettikleri şekilde davranılmalıdır.

5. Aydınlanmış eşraf sorununa gelince; Partimizin, Japonya'ya ' Karşı Direnme Savaşı sırasında Kurtarılmış Bölgelerdeki yönetim organlarında (danışma meclisleri ve hükümetlerde) aydınlanmış eşrafla işbirliği yapması kesinlikle gereklidir ve başarılı da oldu. Partimizle birlikte zorluklara ve sıkıntılara göğüs germiş ve gerçekten bazı katkılarda bulunmuş aydınlanmış eşraf, toprak reformuna engel olmamak koşuluyla her birinin somut durumuna göre ele alınmalıdır. Siyasi bakımdan oldukça iyi ve yetenekli olanlar, üst yönetim organlarında kalmalı ve bunlara uygun iş verilmelidir. Siyasi bakımdan oldukça iyi, ancak yeteneksiz olanların geçimleri sağlanmalıdır. Toprak ağası ya da zengin köylü kökenli olup, halkın derin nefretini kazanmamış olanlara gelince, bunların feodal toprak mülkleri ve malları Toprak Yasası'na göre dağıtılmalı, ancak bunların kitle mücadelelerinin hedefi haline gelmemeleri sağlanmalıdır. Yönetim organlarımıza sızmış olanlar, gerçekte, her zaman kötülük yapmış olanlar, halka hiçbir yararı olmayanlar ve geniş kitlelerin aşırı nefretini kazanmış olanlar, halk mahkemelerine teslim edilmeli ve bunlar yerci zorbarlar gibi cezalandırılmalıdır.

6. Yeni zengin köylülerle eski zengin köylüler² arasında ayırım yapılmalıdır. Kira ve faiz indirimi döneminde yeni zengin köylülerin ve hali vakti yerinde orta köylülerin teşvik edilmesi, orta köylülere güven verilmesinde ve Kurtarılmış Bölgelerdeki tarım üretiminin geliştirilmesinde etkili oldu. Toprağın eşit olarak dağıtılmasından sonra, iyi beslenip iyi giyinebilmeleri için köylüleri üretimi geliştirmeye çağırmalı ve onlara tarımda, karşılıklı yardımlaşma ve işbirliği için, emek değişim ekipleri, karşılıklı yardım ekipleri ve iş-değişim grupları³ gibi örgütler kurmalarını öğütlemeliyiz. Toprağın eşit

olarak dağıtılmasında, eski Kurtarılmamış Bölgelerdeki yeni zengin köylülere, hali vakti yerinde otta köylüler gibi davranılmalı ve bunların toprakları, sahibinin rızası olmaksızın dağıtılmamalıdır.

7. Kira ve faiz indirimi döneminde yaşam biçimini değiştirmiş olan eski Kurtarılmış Bölgelerdeki toprak ağaları ve zengin köylülerden,beş yıl ya da daha fazla bir zaman bedeni çalışma yapmış olan toprak ağalarının ve üç yıl ya da daha fazla zamandan beri orta ya da yoksul l köylü haline gelmiş olan zengin köylülerin sınıf durumları, tutumlarının iyi olması koşuluyla, bugünkü durumlarına uygun olarak değiştirilebilir. Hâlâ büyük miktarda (az miktarda değil) ihtiyaçlarından fazla mülke sahip olanlar, köylülerin taleplerine uygun olarak bu fazla mülkü teslim etmelidirler.

8. Toprak reformunun özü, feodal sınıfların topraklarının ve tahıl, hayvan ve tarım araçları şeklindeki mülklerinin eşit bir şekilde dağıtılmasıdır (zengin köylüler, sadece ihtiyaç fazlası mallarını teslim edeceklerdir)." Gizlenmiş servetleri⁴ ortaya çıkarma mücadelesine fazlaca ağırlık vermemeliyiz ve özellikle, esas çalışmamıza engel olmaması için bu sorunla pek fazla zaman kaybetmemeliyiz.

9. Toprak ağalarını ve zengin köylüleri ele alırken, Toprak Yasası Taslağına uygun olarak aralarında ayırım yapmalıyız.

10. Toprağın eşit bir şekilde dağıtılması ilkesiyle ilgili olarak, aynı zamanda büyük, orta ve küçük toprak ağaları arasında ve yerel zorba olan toprak ağaları ve zengin köylüler ile yerel zorba olmayan toprak ağaları ve zengin köylüler arasında da ayırım yapmalıyız.

11. Halk mahkemeleri, gerçekten en canice suçları işlemiş bir avuç elebaşını ciddi bu şekilde yargılayıp, haklarında hüküm verdikten ve bu hükümler ilgili yönetim örgütleri (il ya da alt bölge kademesinde yerel yönetimlerin örgütlediği komiteler) tarafından onaylandıktan sonra, onları kurşuna dizmek ve idamlarını ilan etmek, devrimci düzenin sağlanması için kesinlikle gereklidir. Bu, sorunun bir yanısıdır. Diğer" yanı ise daha az adamın öldürülmesinde ısrar etmeli ve fark gözetmeden öldürmeyi kesinlikle yasaklamalıyız. Daha fazla adam öldürmeyi ya da fark gözetmeden adam öldürmeyi savunmak, kesinlikle hatalıdır; bu, sadece Partimizin halkın sevgisini kaybetmesine, kitlelerden kopmasına ve tecrit olmasına yol açar. Toprak Yasası Taslağında öngörülen bir mücadele biçimi olan halk mahkemelerinde yargılama ve mahkûm etme, ciddi bir şekilde yürütülmelidir. Bu, toprak ağaları ve zengin köylüler arasındaki en kötü unsurlara darbe indirmek için köylü kitlelerinin güçlü bir silahıdır. Bu, aynı zamanda fark gözetmesizin dövme veya adam öldürme hatasını da önler. Uygun bir zamanda (toprak mücadelesi en yüksek noktasına ulaştıktan sonra), kitlelere uzun vadeli çıkarlarını kavramayı, yani, savaş çabalarını ya da toprak

reformunu baltalamada diretmeyen ve bütün ülkede sayılan on milyonlarca varan (yaklaşık 360 milyonluk köylük bölgeler nüfusunun 36 Milyon kadarı) toprak ağaları ve zengin köylüleri ülke için bir işgücü, olarak görmeyi ve onları kurtarıp yeniden kalıba dökmeyi öğretmeliyiz.

Görevimiz, feodal düzeni yıkmak, toprak ağalarını tek tek bireyler olarak değil, bir sınıf olarak yok etmektir. Toprak Yasası'na uygun olarak, onlara üretim araçları ve geçim olanakları sağlamalıyız ama bunlar köylülerinkinden fazla olmamalıdır.

12. Ciddi hatalar işlemiş bazı kadroları ve Parti üyelerini ve İşçi ve köylü kitleleri içindeki bazı kötü unsurları eleştirmeli ve bunlarla mücadele etmeliyiz. Böyle eleştiri ve mücadelelerde, kitleleri doğru yöntem ve biçimleri benimsemeye ve kaba hareketlerden kaçınmaya ikna etmeliyiz. Bu, sorunun bir yanıdır. Diğer yanı ise, bu kadroların, Parti üyelerinin ve kötü unsurların kitlelere misillemede bulunmamaya söz vermelerinin sağlanmasıdır. Kitlelerin bunları sadece özgürce eleştirme hakkına değil, aynı zamanda gerektiğinde bunları görevden alma ya da görevden alınmalarını önerme ya da Partiden atılmalarını önerme ve hatta en 'kötü unsurları yargılamak ve cezalandırılmak üzere halk mahkemelerine teslim etme hakkına da sahip oldukları açıklanmalıdır.

Dipnotlar

¹ Köylük bölgelerde kişilerin hangi/sınıflara mensup olduklarının saptanmasındaki ölçütler için bkz. «Köylük Bölgelerdeki Sınıflar Nasıl Ayırt Etmek Gerekir?», Mao Zedung Seçme Eserler, Cilt I, Kaynak Yayınları, s. 178 ve «Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi», ikinci Bölüm, Dördüncü Kısım, Mao Zedung, Seçme Eserler. Cilt II, Kaynak Yayınları, s.324

² Yeni zengin köylüler, devrimci üs bölgelerinde orta köylüler ya da yoksul köylüler arasından zengin köylü haline gelmiş olanlardır. Eski zengin köylüler, devrimci; üs bölgeleri kurulmadan önce de zengin köylü olanlardır. Eski zengin köylüler, genel olarak ve büyük ölçüde feodal ve yarı feodal sömürücü niteliğine sahiptirler. Bkz. Bu ciltte «Şimdiki Pürüm ve Görevlerimiz»:.. Not 6, s. 151.

³ Emek -değişim ekipleri ve iş-değişim grupları, tarımda karşılıklı yardım ve iş birliği için kurulmuş örgütlerdi! «Emek-değişimi» ya da «iş-değişimi» köylülerin işgücünü kendi aralarında düzenlemelerinin bir yoluydu ve insanla insanın işgünlerinin öküze öküze işgünlerinin ve insanla öküze işgünlerinin değişimi gibi biçimler alıyordu. , Emek-değişim ekiplerine katılan Köylüler, üye olan her ailenin toprağının, sırayla ya da kolektif olarak ekilmesine ya kendi işgüçleriyle ya da hayvanlarının gücüyle katkıda bulunuyorlardı. Hesapların görülmesinde işgünü, değişim birimi olarak almıyordu. İnsan işgünü ya da hayvan işgünü bakımından daha az katkıda bulunanlar, daha fazla katkıda bulunanlara aradaki farkı ödüyorlardı.

⁴ Burada, toprak ağalarının toprağa gömdükleri değerli eşyalara değiniliyor.

MİLLİ BURJUVAZİ VE AYDINLANMIŞ EŞRAF SORUNU ÜZERİNE¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

Çin devrimi, bugünkü aşamasında, niteliği bakımından, proletarya önderliğindeki geniş halk yığınları tarafından emperyalizme, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı yürütülen bir devrimdir. Geniş halk yığınları derken, Çin Halk Kurtuluş Ordusu'nun Ekim 1947 tarihli Bildirisinde açıkça belirtildiği gibi, emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizm tarafından ezilen, zarara uğratılan ya da baskı altına alınan herkesi, yani işçileri, köylüleri, askerleri, aydınları, işadamlarını ve öteki yurtseverleri kastediyoruz.² Bildiride sözü geçen «aydınlar», zulüm gören ve baskı altına alınan bütün aydınlardır, «işadamları», zulüm gören ve baskı altına alınan bütün milli burjuvalar, yani orta ve küçük burjuvalardır. «Öteki yurtseverlerden ise öncelikle aydınlanmış eşraf kastedilmektedir. Çin devrimi; bugünkü aşamasında bütün bu insanların emperyalizme, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı bir birleşik cephe oluşturduktan ve ana gövdesini emekçi halkın meydana getirdiği bir devrimdir. Emekçi halk derken, (işçiler, köylüler, zanaatkarlar vb. gibi) kol emeğiyle çalışan herkes ve aynı zamanda kol emeğiyle çalışanlara yakın olan ve sömüren durumunda değil, sömürülen durumunda bulunan kafa emekçileri kastedilmektedir. Bu günkü aşamasında Çin devriminin hedefi, emperyalizmin, feodalizmin, ve bürokrat kapitalizmin hakimiyetini yıkmak ve temel gücünü emekçi halkın oluşturduğu geniş halk yığınlarının yeni demokratik cumhuriyetini kurmaktır; bugünkü aşamasında Çin devriminin hedefi, genel olarak kapitalizmi ortadan kaldırmak değildir.

Geçmişte bizimle işbirliğinde bulunmuş olan ve bu işbirliğini bugün de sürdüren. Birleşik Amerika'ya ve Çan Kayşek'e karşı mücadeleyi ve toprak reformunu onaylayan aydınlanmış eşrafı terk etmemeliyiz. Örneğin, Şansi-Suyyuan Sınır Bölgesi'nde Liu Şaobay ve Şensi-

Gansu-Ningsia Sınır Bölgesi'nden Li Dingming gibi kişileri alalım.³Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasındaki ve savaştan sonraki zor zamanlarda bize epeyce yardım ettikleri, toprak reformunu gerçekleştirdiğimiz sırada onu engellemedikleri ve ona karşı çıkmadıktan için, bunlarla birleşme siyasetini sürdürmemiz gerekir. Ama onlarla birleşmek demek, onları Çin devriminin niteliğini belirleyen bir güç olarak görmek demek değildir. Bir devrimin niteliğini belirleyen güçler, esas düşmanlar ile esas devrimcilerdir. Bugün bizim baş düşmanlarımız emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizmdir buna karşılık, bu düşmanlara karşı mücadelemizin temel güçleri, ülke nüfusunun yüzde 90'ını meydana getiren kol ve kafa emekçileridir. Devrimimizin bugünkü aşamada nitelik bakımından yeni demokratik bir devrim, bir demokratik halk devrimi oluşunu ve Ekim Devrimi gibi bir sosyalist devrimden farklı oluşunu belirleyen de budur.

Milli burjuvazi içinde emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizme bağlanan ve demokratik halk devrimine karşı çıkan birkaç sağcı unsur da devrimin düşmanıdır, buna karşılık, milli burjuvazi içinde emekçi halka bağlanan ve gericilere karşı cıkalı sol unsurlar ve feodal sınıftan kopmuş olan birkaç aydınlanmış eşraf devrimcidir. Ama bu sol unsurlar ve aydınlanmış eşraf nasıl devrimcilerin ana gövdesi değilse, aynı şekilde sağ unsurlar da düşmanın ana gövdesi değildir. Bunların hiçbirisi devrimin karakterini belirleyen bir güç değildir. Milli burjuvazi, siyasi bakımdan çok zayıf ve yalpalayan bir sınıftır. Ama bu sınıfın üyelerinin çoğunluğu demokratik halk devrimine katılabilir ya da tarafsız bir tutum takınabilir, çünkü onlar da emperyalizm, feodalizm ve bürokrat kapitalizmin zulüm ve baskısı altındadırlar. Bunlar geniş halk yığınlarının bir parçasıdırlar; ama halk yığınlarının ana gövdesi olma-

dıkları gibi, devrimin karakterini belirleyen bir güç de değildirler. Bununla birlikte ekonomik bakımdan önemli olduktan ve Birleşik Amerika ve Çan Kayşek'e karşı mücadeleye katılabilecekleri ya da bu mücadelede tarafsız kalabilecekleri için, onlarla birleşmemiz hem mümkün hem de gereklidir. Çin Komünist Partisi kurulmadan önce, başında Sun Yatsen'in bulunduğu Guomintang milli burjuvaziyi temsil ediyor ve o sıradaki Çin devriminin (köklü olmayan, eski tipte bir demokratik devrim) önderi olarak hareket ediyordu. Ama Çin Komünist Partisi kurulduktan ve gücünü kanıtladıktan sonra artık Guomintang Çin devriminin (bir yeni demokratik devrim) önderi olamazdı. Milli burjuvazi 1924-27'deki devrimci harekete⁴ katıldı ve 1927-31 yıllarında (1931'deki 18 Eylül Olayı'na kadar) bu sınıfın pek çok üyesi Çan Kayşek yönetimindeki gericiliğin safında yer aldı. Ama buna bakarak, o dönemde milli burjuvaziyi siyasi bakımdan kazanmaya ya da ekonomik bakımdan korumaya çalışmamamız gerektiği ya da milli burjuvaziye karşı aşırı sol siyasetimizin maceracı olmadığı sonucunu çıkarmamalıyız. Tam tersine, o dönemde de siyasetimiz, tüm çabalarımızı baş düşmanlara karşı savaşma noktasında yoğunlaştırabilmemiz için milli burjuvaziyi korumak ve kendi safımıza kazanmak olmalıydı". Direnme Savaşı döneminde milli burjuvazi savaşa katıldı, ama Guomintang ile Komünist Partisi arasında yalpaladı. Bugünkü aşamada ise milli burjuvazinin çoğunluğu Birleşik Amerika'ya ve Çan Kayşek'e karşı gittikçe büyüyen bir nefret besliyor; sol unsurlar Komünist Partisi'nin, sağcı unsurlar Guomintang'ın yanında yer alıyor; ortadaki unsurlar ise iki parti arasında kararsızlık içinde bekle ve gör tutumunu benimsiyorlar. Bu koşullar, milli burjuvazinin çoğunluğunu kendi saflarımıza kazanmamızı, azınlığını ise tecrit etmemizi gerekli ve mümkün kılmaktadır. Bunu sağlayabilmemiz için, bu sınıfın ekonomik durumunu ele alırken ihtiyatlı hareket etmeli ve ilke olarak kapsamlı bir koruma siyaseti benimsemeliyiz. Aksi takdirde siyasi hatalar işleriz.

Aydınlanmış eşraf, demokratik eğilimler taşıyan tek tek toprak ağalarından ve zengin köylülerden oluşmaktadır. Bunların bürokrat kapitalizmle ve belli ölçüde de feodal toprak ağaları ve zengin köylülerle çelişmeleri vardır. Onlarla, hesaba katılması gereken bir siyasi güç olduktan ya da herhangi bir ekonomik önem taşıdıkları (bunların feodal toprak mülkleri bölüşülmek üzere kendi rızalarıyla köylülere devredilmelidir) için değil. Direnme Savaşı sırasında ve 'Birleşik Amerika'ya ve Çan Kayşek'e karşı mücadele sırasında bize siyasi bakımdan epeyce yardımcı oldukları için birleşiyoruz. Toprak reformu döneminde, bir kısım aydınlanmış eşrafın reformdan yana çıkması bütün ülkedeki toprak, reform una yardımcı olacaktır. Özellikle, (çoğu toprak ağası ya da zengin köylü ailelerinden gelen) aydınların, (çoğunun toprakla bağ' lan olan) milli burjuvazinin ve (sayısı birkaç yüz bini bulan) bütün ülkedeki

aydınlanmış eşrafın kazanılmasına ve Çin devriminin baş düşmanı Çan Kayşek gericilerinin tecrit edilmesine yarayacaktır? İşte böyle bir role sahip olduğu içindir ki, aydınlanmış eşraf aynı zamanda emperyalizme, feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı devrimci birleşik cephenin de bir unsurudur. Dolayısıyla, onlarla birleşme sorununa da önem verilmelidir. Direnme Savaşı döneminde, aydınlanmış eşraftan, Japonya'ya karşı direnmeden yana çıkmasını, demokrasiden yana çıkmasını (antikomünist olmamasını) ve toprak kirası ve faizin indirilmesinden yana çıkmasını istemiştik. Bugünkü aşamada ise Birleşik Amerika ve Çan Kayşek'e karşı mücadeleden yana çıkmasını, demokrasiden yana çıkmasını (antikomünist olmasını) ve toprak reformundan yana çıkmasını istiyoruz. Eğer bu istekleri yerine getirebilirlerse, onlarla hiç istisnasız birleşmeli ve birleşirken de onları eğitmeliyiz.

Dipnotlar

¹ Bu Parti içi talimat Mao Zedung yoldaş tarafından Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi adına kaleme alınmıştır.

² Bkz. bu ciltte «Çin Halk Kurtuluş Ordusu'nun Bildirisi»nde sıralanan sekiz siyasetten birincisi, s.142.

³ Şansi-Suyyuan Sınır Bölgesi'ndeki aydınlanmış toprak ağalarından biri olan Lio Şao-pay. Şansi-Suyyuan Sınır Bölgesi Geçici Konseyinin Başkan Yardımcılığına seçilmişti. Kuzey Şensi Eyaleti'nin aydınlanmış toprak ağalarından biri olan Li Dingming ise, Şensi-Gansu-Ningsia Sınır Bölgesi Hükümetinin Başkan Yardımcılığına seçilmişti.

⁴ 3. Bkz. bu ciltte «Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı'nda Zaferden Sonra Durum ve Siyasetimiz». Not 10. s. 15.

DEMOKRATİK HALK DİKTATÖRLÜĞÜ ÜZERİNE ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ'NİN KURULUŞUNUN YİRMİ SEKİZİNCİ YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

1 Temmuz 1949 tarihi, Çin Komünist Partisi'nin yirmi sekiz yıldır yaşamakta olduğunu gösteriyor. Bir siyasi parti, tıpkı bir insan gibi, çocukluk, gençlik, olgunluk ve yaşlılık dönemlerinden geçer. Çin Komünist Partisi artık bir çocuk ya da genç değil, olgun bir insan durumuna gelmiştir, insan yaşlanınca ölür; aynı durum bir parti' için de geçerlidir. Sınıflar ortadan kalktığı zaman, partiler ve devlet mekanizması gibi, sınıf mücadelesinin tüm araçları işlevlerini yitirecek, gerekli olmaktan çıkacak, dolayısıyla yavaş yavaş yok olup gidecek ve tarihi görevlerini tamamlayacaklardır; insan toplumu da daha yüksek bir aşamaya geçecektir. Biz burjuvazinin siyasi partilerinin karşıtıyız. Onlar sınıfların, devletin ve partilerin ortadan kalkmasının sözünü etmekten korkuyorlar. Biz tam tersine bunların ortadan kalkmasını sağlayacak koşulların yaratılması için var gücümüzle çalıştığımızı açıkça söylüyoruz, komünist Partisi'nin önderliği ve halk diktatörlüğünün devleti, bu koşullardandır. Bu gerçeği kabul etmeyen, komünist değildir. Marksizm-Leninizm'i incelememiş ve Partiye daha yeni katılmış genç yoldaşlar bu gerçeği anlamayabilirler. Ama anlamak zorundadırlar; çünkü ancak o zaman doğru bir dünya görüşüne sahip olabileceklerdir. Bu yoldaşlar sınıfların, devletin ve partilerin ortadan kaldırılmasına giden yolun, tüm insanlığın tutması gereken yol olduğunu anlamalıdır. Bu sadece zamana ve koşullara bağlı bir sorundur, Bütün dünyadaki komünistler, burjuvaziden daha akıllıdır; şeylerin varoluşunu ve gelişmesini yöneten yasaları kavrarlar, diyalektiği kavrarlar ve daha da ilerisini görebilirler. Burjuvazi ise bu gerçeği hoş karşılamaz, çünkü devrilmek istemez. Devrilenler için, örneğin, bugün devirmekte olduğumuz Guomindang gerici ve bir süre önce başka halklarla omuz omuza devirdiğimiz Japon emperyalizmi için devrilmek acıdır; devrilenlerin bunu

düşünmeye tahammülleri yoktur. Ama işçi sınıfı, emekçi halk ve Komünist Partisi için sorun, devrilmek sorunu değil; sınıfların, devletin ve siyasi partilerin çok doğal olarak ölüp gideceği ve insanlığın Büyük Uyum âlemine¹ gireceği koşulların yaratılması için var güçleriyle çalışmaktır. Birazdan tartışacağımız sorunları açıklıkla anlatabilmek için insanlığın ilerlemesinin uzun vadeli gelişmesine de kısaca değinmiş olduk.

Herkesin bildiği gibi Partimiz bu yirmi sekiz yılı barış içinde değil, güçlükler içinde geçirdi. Çünkü Parti içinde ve dışında, yerli ve yabancı düşmanlarla savaşmak zorundaydık. Marks'a, Engels'e, Lenin'e ve Stalin'e bize bir silah verdikleri için teşekkür borçluyuz. Bu silah bir makineli tüfek değil, Marksizm-Leninizm'dir.

Lenin 1920'de yazdığı «Sol» Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı adlı kitabında, Rusların devrimci teoriyi nasıl aradıklarını anlatır.² Ruslar, Marksizm'i ancak yıllarca süren güçlüklerden ve acılardan sonra bulabildiler. Çin'de de birçok şey Ekim Devrimi'nden önce Rusya'dakilere benziyordu ya da onların aynıydı. Aynı feodal bakış söz konusuydu. Her iki ülke de iktisadi ve kültürel gerilik bakımından birbirine benziyordu. Çin daha fazla olmak üzere, her iki ülke de geri durumdaydı. Her iki ülkede de ilericiler, müh' yemden canlanış uğruna devrimci gerçeği ararken güç ve acı mücadeleler verdiler.

Çin'in 1840 Afyon Savaşı'nı³ kaybetmesinden sonraki dönemde, Çinli ilericiler gerçeği Batı ülkelerinde ararken çok büyük güçlüklerden geçtiler. Hung Siuçuan⁴, Kang Yuvey⁵, Yen Fu⁶ ve Sun Yatsen, Çin Komünist Partisi doğmadan önce gerçeği Batı'da arayan bu kişilerin temsilcileriydiler. O dönemde ilerlemek isteyen Çinli, Batı'dan yeni bilgiler içeren her kitabı okurdu. Japonya'ya, İngiltere'ye, ABD'ye, Fransa'ya ve Almanya'ya

gönderilen öğrencilerin sayısı şaşılacak kadar çoktu. Ülke- de imparatorluk sınavları ⁷kaldırılmış ve modern okullar, bahar yağmurdan sonra fişkıran bambu filizleri gibi art arda öğrenime açılmıştı; Batı'dan öğrenmek için her türlü çaba harcanıyordu. Gençliğimde ben de böyle çalışmalar yaptım. Bunlar, o dönemin sosyal teorileri ve doğa bilim- leri de dâhil olmak üzere, Batı burjuva demokrasisinin kültürünü temsil ediyorlardı. «Eski bilgi» adı verilen Çin feodal kültürüne karşı bunlara «yeni bilgi» adı verilmişti. Yeni bilgiyi edinenler, uzun süre bunun Çin'i kurtaracağı- nı sandılar; eski bilgiyi savunanların tersine onlardan pek azının bu konuda kuşkuları vardı.

Çin'i sadece modernleşme kurtarabilirdi ve sadece yabancı ülkelerden öğrenilenler Çin'i modernleştirebilirdi. O sıralarda yabancı ülkeler arasında sadece Batılı kapita- list ülkeler ilericiydi, çünkü modern burjuva devletlerini başarıyla kurmuşlardı. Japonlar Batı'dan öğrenme işinde başarılı olmuşlardı, Çinliler de Japonlardan öğrenmek ist- ediler. O günlerde Çinliler Rusya'ya geri bir ülke gözüyle bakarlardı Rusya'dan bir şey öğrenmek isteyen pek azdı. 1840'lardan 20. yüzyılın başlarına kadar uzanan dönemde Çinliler, işte bu şekilde yabancı ülkelerden öğrenmeye çalıştılar.

Emperyalist saldırı Çinlilerin Batı'dan öğrenme hayallerini yıktı. Tuhaf şey; neden, daima öğretmenler öğ- rencilerine saldırıyorlardı? Çinliler Batı'dan bir yığın şey öğrendiler, ama bunlar işlerine yaramadı ve ülkelerini hiç- bir zaman gerçekleştiremediler. 1911 Devrimi⁸ gibi ülke çapında bir hareket de dâhil, art arda yürüttükleri müca- delelerinin tümü başarısızlıkla sonuçlandı. Ülkenin içinde bulunduğu koşullar günbegün kötüleşti, “hayat çekilmez hale geldi. Kuşkular doğdu, arttı ve kökleşti. Birinci Dün- ya Savaşı yeryüzünü sarstı. Ruslar Ekim Devrimi'ni yap- tılar ve dünyanın ilk sosyalist devletini kurdular. Büyük Rus proletaryasının ve emekçi halkının o güne kadar gizli kalmış ve yabancıların gözünden kaçmış devrimci gücü Lenin'in ve Stalin'in önderliğinde bir volkan gibi patladı; Çinliler ve bütün insanlık, Rusları yeni bir ışık altında gör- meye başladı, işte ancak o zamandır ki, Çinlilerin düşün- celerinde ve hayatlarında yepyeni bir çağ başladı Evrensel gerçeği, Marksizm-Leninizm'i buldular ve Çin'in çehresi değişmeye başladı.

Çinliler, Marksizm'i Ruslar aracılığıyla buldular. Ekim Devrimi'nden önce Çinliler sadece Lenin'i ve Sta- lin'i değil, Marks'ı ve Engels'i bile bilmiyorlardı. Ekim Devrimi'nin gürleyen topları bize Marksizm-Leninizm'i getirdi. Ekim Devrimi sayesinde, bütün dünyada olduğu gibi Çin'de de ilericiler, bir ulusun “kaderini incelemenin ve kendi sorunlarını yeniden ele almanın aracı olarak proleter dünya görüşünü benimsediler., Vardıkları sonuç şuydu: Rusların yolundan gidin. 1919'da Çin'de 4 Mayıs Hareketi oldu. 1921'de Çin Komünist Partisi kuruldu. De- rin bir karamsarlık içinde olan Sun Yatsen, Ekim Devrimi

ve Çin Komünist Partisi ile karşılaştı. Ekim Devrimi'ni, Rusların Çinlilere yardımını ve Çin Komünist Partisi ile işbirliğini hoşnutlukla karşıladı. Sun Yatsen ölünce ikti- dara Çan Kayşek geçti. Yirmi iki yıl gibi uzun bir dönem boyunca Çan Kayşek, Çin'i daha da umutsuz darboğazlara sürükledi. Bu dönemde, temel gücünü Sovyetler Birli- ği'nin oluşturduğu anti-faşist ikinci Dünya Savaşı şıra- sında üç büyük emperyalist devlet tepetaklak oldu ve iki tanesi de gücünü yitirdi. Bütün dünyada tek bir emperya- list devlet, Amerika Birleşik Devletleri sağlam kaldı. Ama o da çok ciddi bir iç buhranla yüz yüzeydi. ABD, bütün dünyayı köleleştirme peşindeydi; milyonlarca Çinliyi bo- ğazlamasına yardım etmek için Çan Kayşek'e silah verdi. Çin Komünist Partisi'nin önderliğinde Çin halkı, Japon emperyalizmini kovduktan sonra, üç yıl Halk Kurtuluş Savaşı verdi ve zaferi esas olarak kazandı.

Bu nedenle Batı'nın burjuva uygarlığı, burjuva demokrasisi ve bir burjuva cumhuriyeti kurma planı Çin halkının gözünde tamamen iflas etmiştir. Burjuva demok- rasisi yerini işçi sınıfı önderliğinde halk demokrasisine, burjuva cumhuriyeti de yerini halk cumhuriyetine bırak- mıştır. Bu durum, halk cumhuriyeti yoluyla sosyalizmi ve komünizmi gerçekleştirmeyi, sınıfları ortadan kaldırmayı ve Büyük Uyum âlemine girmeyi mümkün kılmıştır. Kang Yuvey, Ta Tung Şu ya da Büyük Uyum Kitabı adlı eseri yazmıştı, ama Büyük Uyum'u gerçekleştirmenin yolunu bulamamıştı ve bulamazdı da. Yabancı ülkelerde burjuva cumhuriyetleri vardır, fakat Çin'de bir burjuva cumhuri- yeti olamaz; çünkü Çin, emperyalist baskı altında ezilen bir ülkedir. Büyük Uyum âlemine giden tek yol, işçi sınıfı önderliğinde bir halk cumhuriyetinden geçmektedir.

Bütün diğer yollar sınanmış ve başarısızlıkla so- nuçlanmıştır. Bu yolların özlemini çekenlerden bazıları yok olup gitmiş, bazıları uyanmıştır, bazıları da fikirlerini değiştirmektedirler. Olaylar o kadar hızlı geliyor ki, bir- çokları değişiminin çabukluğunu hissediyor ve yeni baştan öğrenme ihtiyacını duyuyorlar. Bu ruh halini anlıyoruz ve bu yeniden öğrenme arzusunu sevinçle karşılıyoruz.

Çin proletaryasının öncüsü, Marksizm-Leninizm'i Ekim Devrimi'nden sonra öğrenmiş ve Çin Komünist Partisi'ni kurmuştur. Derhal siyasi mücadelelerin içine giren Parti, ancak şimdi, yirmi sekiz yıllık dolambaçlı bir sürecin sonunda esas olarak zaferi kazanmıştır. Yir- mi sekiz yıllık tecrübemizden, Sun Yatsen'in «kırk yıllık tecrübe»ye dayanarak vasiyetnamesinde vardığı sonuca benzer bir sonuç çıkardık: Zafere ulaşmak için «halk kit- lelerini harekete geçirmek ve bizi kendileriyle eşit sayan milletlerle ortak bir mücadelede birleşmemiz gerektiğine» yürekten inanıyoruz. Sun Yatsen'in dünya görüşü bizim- kinden farklıydı; o, sorunları incelerken ve çözmeye çalışırken bizimkinden farklı bir sınıf bakış açısından hareket etmişti; gene de emperyalizmle nasıl mücadele edileceği konusunda 1920'lerde onun vardığı sonuç, temelde bizim

vardığımız sonucun aynıydı.

Sun Yatsen öleli yirmi dört yıl oluyor. Çin Komünist Partisi'nin önderliğindeki Çin devrimi, hem teoride hem de pratikte muazzam ilerlemeler kaydetmiş ve Çin'in cehresini köklü bir şekilde değiştirmiştir. Çin halkının bugüne kadar elde ettiği başlıca ve temel deneyim iki yönlüdür:

(1) İçte, halk kitlelerini harekete geçirmek, yani işçi sınıfını, köylülüğü, şehir küçük burjuvazisini ve milli burjuvaziyi birleştirmek, işçi sınıfının önderliğinde ülke içinde bir birleşik cephe kurmak ve buradan hareketle, işçi sınıfının önderliğinde ve işçi köylü ittifakı temeli üzerinde, demokratik halk diktatörlüğü olan bir devlet kurmak.

(2) Dışta, bizi kendileriyle eşit sayan milletlerle ortak bir mücadelede birleşmek ve bütün ülkelerin halklarıyla birleşmek. Yani Sovyetler Birliğiyle ve bütün diğer Halk Demokrasileriyle ve bütün diğer ülkelerin proleterleriyle ve geniş halk kitleleriyle ittifak yapmak ve uluslararası bir birleşik cephe kurmak.

«Taraf tutuyorsunuz.» Kesinlikle öyle. Sun Yatsen'in kırk yıllık deneyimi ve Komünist Partisi'nin yirmi sekiz yıllık deneyimi bize taraf tutmayı öğretti. Zafere ulaşmak ve onu pekiştirmek için taraf tutmak zorundayız; buna kesinlikle inanıyoruz. Bu kırk yıl ve yirmi sekiz yıl süresince kazanılan deneyimlerin ışığında, istisnasız bütün Çinliler, ya emperyalizmin ya da sosyalizmin tarafını tutmak zorundadırlar. Ortada durmak olmaz; bir üçüncü yol da yoktur. .Gerek emperyalizmin tarafını tutan Çan Kayşek gericilerine gerekse üçüncü yol hayallerine karşıyız.

«Çok huzur bozucusunuz.» Biz başkalarını değil, içteki ve dıştaki gericileri, emperyalistleri ve onların uşaklarını nasıl alt etmek gerektiğinden söz ediyoruz. Bu tür gericiler açısından, onların huzurunu bozup bozmamak diye bir sorun yoktur. Huzurları bozulsun bozulmasın bunlar aynı kalacaklardır, çünkü gericidirler. Ancak gericilerle devrimciler arasına kesin bir çizgi çekersek, gericilerin entrika ve tertiplerini açığa çıkarır, devrimci safların uyanıklığını ve dikkatini harekete geçirir, düşmanın küstahlığıyla mücadele etme ve onu ezme azmimizi yükseltirsek bu gericileri tecrit edebilir, alt edebilir ya da onları yerlerinden atabiliriz. Bir vahşi hayvanın önünde en küçük bir ürkeklik göstermemeliyiz. Çingyang Bayırında Vu Sung⁹ bir kaplan görmüştü. Huzuru bozulsun bozulmasın bu kaplan insanı yerd. Vu Sung'dan ders alalım: Ya kaplanı öldürürsün ya da o seni yer. Bunun başka yolu yoktur.

«İş yapmak istiyoruz.» Çok doğru, iş yapılacaktır. Biz, bizim iş yapmamızı engelleyen yerli ve yabancı gericilerden başka kimseye karşı değiliz. Herkes şunu bilmelidir: Bizi iş yapmaktan, yabancı ülkelerle diplomatik ilişkiler kurmaktan alıkoyan sadece emperyalistler ve onların yerli uşakları Çan Kayşek gericileridir, içteki ve dıştaki bütün güçleri birleştirerek yerli ve yabancı gericileri yendiğimiz zaman, eşitlik! karşılıklı yarar, toprak bütün-

lüğüne ve egemenliğine karşılıklı saygı esasları üzerinde tüm yabancı ülkelerle diplomatik ilişkiler kuracak, onlarla iş yapacak duruma gelebileceğiz.

«Uluslararası yardım olmadan da zafer mümkündür.» Bu yanlış bir görüştür. Emperyalizmin var olduğu bir çağda, gerçek bir halk devriminin uluslararası devrimci güçlerden çeşitli şekillerde yardım almadan herhangi bir ülkede zafer kazanması mümkün değildir; zafer, kazanılmış olsa bile pekiştirilemez. Lenin'in ve Stalin'in bize çok önceleri söyledikleri gibi, büyük Ekim Devrimi'nin zafere ulaşması ve pekiştirilmesi böyle oldu, ikinci Dünya Savaşı'nda üç emperyalist devletin yıkılması ve Halk Demokrasilerinin kurulması böyle oldu. Halk Çini'nin şimdiki durumu da böyledir ve gelecekteki durumu da bu olacaktır. Bir düşünün: Eğer Sovyetler Birliği olmasaydı; anti-faşist ikinci Dünya Savaşı'nda zafer kazanılmış olmasaydı; Japon emperyalizmi yenilgiye uğratılmış olmasaydı; Halk Demokrasileri kurulmasaydı, Doğu'nun ezilen milletleri mücadeleye girişmeseydi; ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya ve öteki kapitalist ülkelerdeki halk kitleleri gerici yöneticilere karşı mücadele etmeselerdi; eğer bütün bunlar bir arada gerçekleşmeseydi, tepemizdeki uluslararası gerici güçler kesinlikle şimdikinden kat kat güçlü olurlardı. Bu koşullarda zaferi kazanabilir miydik? Elbette hayır. Zafer, kazanılmış olsa bile pekiştirilemezdi. Çin halkının bu konuda fazlasıyla deneyimi olmuştur. Bu deneyim, çok önceden, Sun Yatsen'in ölüm döşğinde uluslararası devrimci güçlerle birleşmenin' zorunluluğu konusundaki açıklamasında yansımıştı.

«İngiliz ve ABD hükümetlerinin yardımına ihtiyacımız var.» Bu da bugün safça bir fikirdir, İngiltere ve ABD'nin şimdiki yöneticileri, yani emperyalistler, bir halk devletine yardım ederler mi? Bu ülkeler bizimle neden iş yaparlar? Gelecekte, karşılıklı yarar esası üzerinde bize ödünç para vermeyi kabul edebileceklerini varsayalım; bunu neden yaparlar? Çünkü bu ülkelerin kapitalistleri para kazanmak, bankerleri de içine düştükleri buhrandan kendilerini kurtarmak için faiz elde etmek isterler. Yoksa bu, Çin halkına yardım etme sorunu değildir» Bu ülkelerde Komünist Partileri ve ilerici gruplar, hükümetlerini bizimle ticari ve hatta diplomatik ilişkiler kurmaya zorluyorlar, iyi niyet budur, yardım budur; bunu, o ülkelerdeki burjuvazinin davranışıyla aynı kefeye koyamayız. Sun Yatsen hayatı boyunca yardım almak için kapitalist ülkelere defalarca başvurdu ve her seferinde insafsızca geri çevrildi. Sun Yatsen ömrü boyunca sadece bir kez dış yardım aldı ve bu da Sovyet yardımıydı. Okuyucular Sun Yatsen'in vasiyetini okusunlar. Onun samimi öğüdü, emperyalist ülkelere yardım istemek değil, «bizi kendileriyle eşit sayan dünya milletleriyle birleşmek»ti. Dr. Sun deneyimliydi, acı çekmişti, aldatılmıştı. Onun sözlerini hatırlamalı ve bizi tekrar aldatmalarına izin vermemeliyiz. Uluslararası açıdan biz, başında Sovyetler Birliği'nin bulunduğu anti-

emperyalist cepheye dâhiliz; dolayısıyla gerçek ve dostça yardım için ancak bu tarafa yönelebiliriz, emperyalist cephe tarafına değil.

«Diktatörce davranıyorsunuz.» Haklısınız, sayın baylar, gerçekten de diktatörce davranıyoruz. Çin halkının yirmi-otuz yıl boyunca elde ettiği bütün deneyimler, bize demokratik halk diktatörlüğünü uygulamamız gerektiğini, yani gericiilere söz hakkı tanımayıp, bu hakkı sadece halka tanımamız gerektiğini öğretiyor.

Halk kimdir? Çin'in şimdi içinde bulunduğu aşamada halk; işçi sınıfı, köylülük, şehir küçük burjuvazisi ve milli burjuvazidir. Bu sınıflar işçi sınıfının ve Komünist Partisi'nin önderliğinde, kendi devletlerini kurmak ve kendi hükümetlerini seçmek için birleşirler. Emperyalizmin uşakları, yani toprak ağası sınıfı ve bürokrat burjuvazi ile bu sınıfların temsilcileri olan Guomintang gericiileri ve bunların yardakçıları üzerinde diktatörlüklerini kurarlar, onları ezerler, sadece uslu durmalarına, söz ve davranışlarında itaatkar olmalarına izin verirler. Sözlerimle ya da davranışlarında itaatsizlik ederlerse derhal engellenecek ve cezalandırılacaklardır. Demokrasi; söz, toplanma, dernek kurma vb. özgürlüğüne sahip olan halkın saflarında uygulanır. Oy hakta sadece halka tanınmıştır, gericiilere değil, işte bu iki yönün, yani halk için demokrasi ile gericiiler üzerinde diktatörlüğün birleşmesi demokratik halk diktatörlüğüdür.

Neden böyle yapılmalıdır? Bunun nedeni çok açıktır. Böyle yapılmasaydı, devrim yenilgiye uğrar, halk acı çeker ve ülke istila edilirdi.

«Devleti ortadan kaldırmak istemiyor musunuz?» Evet, istiyoruz, ama hemen şimdi değil; bunu henüz yapamayız. Neden mi? Çünkü emperyalizm hâlâ vardır, çünkü yerli gericilik hâlâ vardır, çünkü ülkemizde sınıflar hâlâ vardır. Şimdiki görevimiz milli savunmayı sağlamlaştırmak ve halkın çıkarlarını korumak için, halkın devlet aygıtını, yani esas olarak halk ordusunu, halk polisini ve halk mahkemelerini güçlendirmektir. Böyle yaparsak Çin, işçi sınıfının ve Komünist Partisi'nin önderliğinde sürekli gelişerek bir tarım ülkesi olmaktan çıkıp bir sanayi ülkesi haline gelebilir; yeni demokratik bir toplum olmaktan çıkıp, sosyalist ve komünist bir toplum haline gelebilir ve sınıfları ortadan kaldırıp Büyük Uyum'u gerçekleştirebilir. Ordu, polis ve mahkemeler de dahil olmak üzere devlet aygıtı, bir sınıfın diğer sınıf üzerindeki baskı aracıdır. Düşman sınıfların baskı alana alınması içki bir araçtır; şiddettir, «iyilikseverlik» değil.

«İyiliksever değilsiniz!» Çok doğru. Gericilere ve gerici sınıfların gerici faaliyetlerine karşı kesinlikle bir iyilikseverlik siyaseti uygulamayız, iyilikseverlik siyasetimiz sadece halkın saflarında uygulanır, yoksa bu safların ötesinde gericiilere ve gerici sınıfların gerici faaliyetlerine değil.

Halkın devleti halkı korur. Halk, ancak böyle bir

devlete sahip olduğu zaman kendini bütün ülkede demokratik yöntemlerle ve herkesin katıldığı bir biçimde eğitebilir ve yeniden biçimlendirilebilir. Ülke içindeki ve dışındaki gericilerin, hâlâ çok güçlü olan, uzun bir süre yaşayacak ve çabucak yok edilemeyecek olan etkisini kırabilir, eski toplumda edinilmiş olan kötü alışkanlıklardan ve fikirlerden kurtulabilir, gericilerin kendisini yanlış yola yöneltmesini önleyebilir ve ilerlemeye, sosyalist ve komünist bir topluma doğru ilerlemeye devam edebilir.

Burada kullandığımız yöntem demokratiktir: Zorlama değil ikna yöntemidir. Halk arasında herhangi biri yasaları çiğnediği zaman, o da cezalandırılmalı, hapse atılmalı, hatta ölüm cezasına çarptırılmalıdır; ama bu birkaç bireysel duruma ilişkin bir sorundur ve bir sınıf olarak gericiilere uygulanan diktatörlükten ilke farklıdır.

Gericici sınıfların üyelerine ve tek tek gericiilere gelince, siyasi iktidarları devrildikten sonra başkaldırmadıkları, sabotaj yapmadıktan ve karışıklık çıkarmadıkları sürece, yaşamalarını ve çalışarak kendilerini yeni insanlar olarak yeniden biçimlendirmelerini sağlamak için bunlara da toprak ve iş verilecektir. Çalışmaya razı olmazlarsa, halkın devleti onları çalışmaya zorlar. Bunların arasında da eğitim ve propaganda çalışmaları yapılacaktır ve üstelik bu çalışma, geçmişte yakalanan subaylar arasında yapılan çalışma kadar titiz ve eksiksiz bir şekilde yürütülecektir, isterseniz buna da «iyilikseverlik siyaseti» diyebilirsiniz; ama biz bu siyaseti düşman sınıfların üyelerine zorla uygulamaktayız. Ve bu, devrimci halkın saflarında uyguladığımız kendini eğitime çalışmasıyla bir tutulamaz.

Gericici sınıfların üyelerinin bu şekilde yeniden biçimlendirilmesi, ancak Komünist Partisi'nin önderliğindeki demokratik halk diktatörlüğü devleti tarafından başarılabilir. Bu gerçekleştirildiği zaman, Çin'in başlıca sömürücü sınıfları toprak ağası sınıfı ve bürokrat burjuvazi (tekelci kapitalist sınıf) tamamen tasfiye edilmiş olacaktır. Geriye milli burjuvazi kalıyor bugünkü aşamada bunların birçoğuyla uygun eğitim çalışmaları yapabiliriz. Sosyalizmi gerçekleştirme, yani özel girişimi devletleştirme zamanı geldiğinde, bu sınıfı eğitime ve yemden bilinçlendirme çalışmasını bir adım ileri götüreceğiz. Halkın elinde güçlü bir devlet aygıtı var; milli burjuvazinin başkaldırmasından korkmak için hiçbir neden yok.

Ciddi sorun köylülüğün eğitimidir. Köylü ekonomisi dağınık haldedir, tarımın toplumsallaştırılması, Sovyetler Birliği'nin deneyiminden anlaşıldığı üzere, uzun bir zamanı ve zorlu bir çalışmayı gerektirecektir. Tarım toplumsallaştırılmadan eksiksiz ve sağlam bir sosyalizm olamaz. Tarımın toplumsallaştırılması için atılacak adımlar ile belkemiğini devlet girişiminin oluşturacağı güçlü bir sanayinin geliştirilmesi arasında uyum sağlanmalıdır.¹⁰ Demokratik halk diktatörlüğü devleti, sanayileşme sorunlarını sistemli bir şekilde çözmelidir. Ekonomik sorunların ayrıntılı olarak tartışılması bu yazının amacı olmadığı için,

burada bu konuya daha fazla girmeyeceğim.

1924 yılında, bizzat Sun Yatsen'in yönettiği ve komünistlerin de katıldığı Guomindang'ın Birinci Milli Kongresi'nde ünlü bir bildiri kabul edildi. Bildiride şöyle deniyordu:

Çağdaş devletlerde demokratik sistem denen şey, genellikle burjuvazinin tekelindedir ve sadece sıradan halkı ezmek için kullanılan bir araç haline gelmiştik. Buna karşılık, Guomindang'ın Demokrasi ilkesi, azınlığın özel mülkü olan bir şey değil, bütün halkın paylaştığı bir demokratik sistemdir.

Kimin kime önderlik ettiği sorusu bir yana bırakılırsa yukarıda belirtilen Demokrasi ilkesi, genel bir siyasi program olarak, bizim Halk Demokrasisi ya da Yeni Demokrasi dediğimiz şeye karşılık düşmektedir. Sadece halkın ortak malı olan, burjuvazinin özel olarak sahip olmasına izin verilmeyen bir devlet sistemi, buna işçi sınıfının önderliğini de ekleyin; demokratik halk diktatörlüğünün devlet sistemi işte budur.

Çan Kay Şek, Sun Yatsen'e ihanet etti ve bürokrat burjuvazi ve toprak ağası sınıfının diktatörlüğünü Çin halkını ezmek için bir araç olarak kullandı. Bu karşı-devrimci diktatörlük yirmi iki yıl zorla uygulandı ve ancak bugün, bizim önderliğimizdeki Çin halkı tarafından devrildi.

Yabancı ülkelerdeki' gericiler bizi «diktatörlük» uygulamak ve «totaliter» olmakla suçluyorlar ama bunları uygulayanlar asıl kendileridir. Bunlar, proletarya ve halkın geri kalan kısmı üzerinde bir sınıfın, burjuvazinin diktatörlüğünü ya da totaliter yöntemini uyguladılar. Sun Yatsen'in modern devletlerin halkı ezen burjuvazisi dediği, işte bu kimselerdir. Çan Kayşek kendi karşı devrime! diktatörlüğünü işte bu gerici alçaklardan öğrendi.

Sung Hanedanının düşünürlerinden biri olan Çu Si bugün unutulmuş birçok kitap yazmış, birçok söz söylemişti; ama bu sözlerden biri hâlâ unutulmamıştır: «O sana karşı nasıl davranıyorsa sen de ona öyle davran.»¹¹ Bizim yaptığımız da işte budur; emperyalistler ve onların uşakları Çan Kayşek gericileri bize karşı nasıl davranıyorlarsa, biz de onlara öyle davranıyoruz; hepsi bu!

Devrimci diktatörlükle karşıdevrimci diktatörlük, nitelik bakımından birbirine karşıttır, ama birincisi, ikincisinden öğrenilmiştir. Bunu öğrenmek çok önemlidir. Devrimci halk, karşıdevrimci sınıflar üzerinde tahakküm kurma yöntemini iyice öğrenmezse, devlet iktidarını elinde tutamaz, yerli ve yabancı gericilik bu iktidarı devirir ve Çin üzerinde kendi hâkimiyetim yeniden kurar ve devrimci halkın üzerine kara bir bulut çöker.

Demokratik halk diktatörlüğü işçi sınıfı, köylülük ve şehir küçük burjuvazisi arasındaki ittifaka, esas olarak da işçi-köylü ittifakına dayanır; çünkü Çin nüfusunun yüzde 80-90'ını bu iki sınıf oluşturur. Emperyalizmi ve Guomindang gericilerini devirecek temel güç, bu iki sınıftır. Yeni Demokrasiden sosyalizme geçiş de esas olarak bu

sınıfların ittifakına bağlıdır.

Demokratik halk diktatörlüğü işçi sınıfının önderliğini gerektirir. Çünkü en uzak görüşlü en fedakâr ve sonuna kadar devrimci olan tek sınıf, işçi sınıfıdır. Bütün bir devrim tarihi, devrimin, işçi sınıfı önderliği olmadığında başarısızlığa uğradığını, işçi sınıfı önderliğinde zafere ulaştığını kanıtlar. Emperyalizm çağında hiçbir ülkede başka hiçbir sınıf gerçek devrimi zafere götüremez. Çin küçük burjuvazisinin ve milli burjuvazisinin önderlik ettiği birçok devrimin yenilgiye uğramış olması, bunu açıkça kanıtlamaktadır.

Bugünkü aşamada mili burjuvazi büyük önem taşımaktadır. En azgın düşman, emperyalizm, hâlâ yanı başımızda durmaktadır. Modern Çin sanayisi hâlâ milli ekonominin çok küçük bir kesimini meydana getirmektedir. Güvenilir istatistiklere sahip değiliz, ama bazı verilere dayanılarak yapılan tahminlere göre, Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı'ndan önce modern sanayinin ürettiği değer, milli ekonomide üretilen toplam değerın sadece yüzde 10'uydu. Emperyalistlerin baskısına karşı durmak ve geri ekonomisini daha yüksek bir düzeye çıkarmak için Çin, şehir ve köy kapitalizminin; milli ekonomiye ve halkçı refahına zararlı değil yararlı olan bütün unsurlarından yararlanmak zorundadır ve ortak mücadelede milli burjuvaziyle birleşmemiz gerekmektedir. Bugünkü siyasetimiz, kapitalizmi yıkmak değil, düzene sokmaktır. Ama milli burjuvazi devrimin önderi olamaz ve devlet iktidarında da başrolü oynamamalıdır. Devrimin önderi olmamasının ve devlet iktidarında başrolü oynamamasının nedeni sudur: Milli burjuvazinin toplumsal ve ekonomik durumu, onun zaafını belirler; milli burjuvazi uzağı görme yeteneğine ve yeterli cesarete sahip değildir ve bu sınıfın pek çok üyesi kitlelerden korkmaktadır.

San Yatsen, «halk kitlelerinin harekete geçirilmesini» ya da «köylülerin ve işçilerin desteklenmesini» savunuyordu. Ama onları «harekete geçirecek», onları «destekleyecek» olan kimdir? Sun Yatsen, bunu küçük burjuvazi ve milli burjuvazinin yapacağını düşünüyordu. Gerçekte ise, bu sınıflar bunu yapamazlar. Sun Yatsen'in önderliğinde fark yıl süren devrim neden yenilgiyle sonuçlandı? Çünkü emperyalizm çağında küçük burjuvazi ve milli burjuvazi hiçbir gerçek devrime önderlik edemezler.

Bizim yirmi sekiz yılımız ise bir hayli farklı olmuştur. Pek çok değerli deneyim kazandık. Marksizm-Leninizm teorisi ile silahlanmış, 'özeleştirme' yöntemini kullanan ve halk yığınlarıyla kenetlenmiş çok disiplinli bir Parti; böyle bir Partinin önderliğinde bir ordu; böyle bir Partinin önderliğinde bütün devrimci sınıfların ve bütün devrimci grupların bir birleşik cephesi: işte bunlar düşmanı yenmemizi sağlayan üç esas silahtır. Bu silahlar bizi, bizden öncekilerden ayırır. Biz, bu üç silaha dayanarak zaferi esas olarak kazandık. Çetin bir yoldan geçtik. Partimiz içindeki hem sağ, hem de «sol» oportünist sapmalarla mücadele

ettik. Bu üç konuda ne zaman ciddi hatalar yaptıysak, devrim yenilgiye uğradı. Hatalardan ve yenilgilerden dersler çıkararak akıllandık ve şimdi sorunlarımızı daha iyi bir şekilde ele alıyoruz. Bir siyasi parti ya da kişinin hata yapmaması çok güçtür, ama mümkün olduğu kadar az hata yapmalıyız. Bir kez hata yapıldı mı, bunu düzeltmeliyiz; ne kadar çabuk ve köklü bir şekilde düzeltirsek, o kadar iyidir.

Deneyimlerimizi özetleyelim ve bir noktada toplayalım; bu nokta şudur: işçi sınıfının (Komünist Partisi aracılığıyla) önderliğinde ve işçilerle köylülerin ittifakına dayanan demokratik halk diktatörlüğü. Bu diktatörlük, uluslararası devrimci güçlerle tek bir vücut halinde birleşmelidir. Formülümüz, başlıca deneyimimiz, temel programımız budur.

Partimizin geçirdiği yirmi sekiz yıl uzun bir dönemdir; bu dönemde biz bir tek şey başardık: Devrimci savaşta zaferi esas olarak kazandık. Bunu kutlamak gerekir, çünkü bu halkın zaferidir; çünkü bu, Çin gibi geniş bir ülkede kazanılmış bir zaferdir. Ama, daha yapacak pek çok işimiz var; bir yolculuğa benzetirsek, geçmişteki çalışmalarımız “binlerce kilometrelik bir uzun yürüyüşün sadece ilk adımıdır. Düşmanın kalıntıları, henüz yok edilmedi. Ekonominin inşası ciddi bir görev olarak önümüzde duruyor. Yakında iyi bildiğimiz bazı şeyleri bir yana bırakacak ve iyi bilmediğimiz şeyleri yapmak zorunda kalacağız. Bu da, güçlüklerle karşılaşacağımız anlamına gelir. Emperyalistler, ekonomimizi yürütemeyeceğimizi sanıyorlar; tetikte durup, bizi izleyerek, başarısızlığa uğramamızı bekliyorlar.

Güçlükleri yenmeliyiz, bilmediklerimizi öğrenmeliyiz. Ekonomik çalışma yapmayı, kim olursa olsun, bu işi bilen herkesten öğrenmeliyiz. Onları öğretmenlerimiz saymalı, saygılı ve dürüst bir şekilde onlardan ders almalıyız. Bilmiyorsak, biliyormuş gibi davranmamalıyız. Bürokratik tavırlar takınmamalıyız. Bir konu üzerinde birkaç ay, bir-iki yıl, ya da dört-beş yıl süreyle çalışırsak, sonunda o konuya iyice hâkim oluruz. Önceleri Sovyet komünistlerinden bazıları ekonomik sorunları ele almada; pek o kadar başarılı değillerdi ve emperyalistler onların da başarısızlığa uğramalarını bekliyorlardı Ama Sovyetler Birliği Komünist Partisi muzaffer oldu ve Lenin’in ve Stalin’in önderliğinde, sadece devrim yapmayı değil, ekonominin nasıl inşa edileceğini de öğrendi; büyük ve eşsiz bir sosyalist devlet inşa etti. Sovyetler Birliği Komünist Partisi bizim en iyi öğretmenimizdir; ondan ders almalıyız. Gerek içte, gerek dışta durum lehimize; demokratik halk diktatörlüğü silahına tam olarak güvenebilir, gericiler dışında bütün ülke halkının birleşirebilir ve emin adımlarla hedefimize doğru ilerleyebiliriz.

Dipnotlar

¹ Büyük Uyum dünyası diye de bilinir. Çin halkının uzun süredir yü-

reğinde beslediği yüce ülküyü kamu mülkiyetine dayanan, sınıf sömürsünün ve baskısının bulunmadığı toplumu ifade eder. Büyük Uyum alemi burada, komünist toplum anlamına gelmektedir.

² Bkz. V.I Lenin, «Sol» Komun&n, Bir Çocukluk Hastalığı, ikinci Bölüm. Lenin şöyle diyor: «Yarım yüzyıla yakın bir süre, aşağı yukarı 1840lardan 1890lara kadar, Rusya’nın ileri düşünürleri, benzeri görülmemiş, vahşi ve genci bir çarlığın baskısı altında sabırsızlıkla doğru devrimci teoriyi aradılar ve Avrupa’da ve Amerika’da bu konuda söylenmiş, her ‘son sözü’ şaşırtıcı bir dikkat ve çabayla izlediler. Rusya tek doğru devrimci teoriye, Marksizm’e gerçek acılar çekerek yarım yüzyıllık eşi görülmemiş işkence ve fedakârlık, eşi görülmedik devrimci kahramanlık, inanılmaz enerji, derin araştırma, inceleme, pratikte sınama, hayal kırıklığı, doğrulama ve Avrupa’nın deneyimleriyle karşılaştırma yollarından geçerek ulaştı.»

³ Afyon alışverişine Çin halkının karşı koyması üzerine İngiltere, ticareti koruma bahanesiyle, Guangdong’u ve Çin’in diğer kıyı bölgelerini işgal etmek üzere 1840-1842’de kuvvet gönderdi. Guangdong’daki birlikler Lin Zesu’nun komutasında bir direnme savaşı verdiler.

⁴ Guangdong’da doğmuş olan Hung Siuçuan (1814-1864) 19. yüzyıl ortalarında girilen devrimci köylü savaşının önderiydi. 1851’de Guangsi’de bir kitle ayaklanmasını yönetti ve Taying İlahi Krallığı’nın kuruluşunu ilan etti. Birçok eyaleti elinde tutan bu krallık Çing Hanedanıyla on dört yıl savaştı. 1864’te bu devrimci savaş yenilgiye uğradı ve Hung Siuçuan zehir içerek intihar etti.

⁵ Guangdong Eyaleti’nin Nanhai ilçesinden Kang Yuvey (1858-1927). 1895’te Çin’in Japon emperyalizmine yenilmesinden bir yıl sonra Pekin’de imparatorluk sınavlarının üçüncü kademesine aday olan 13 bin kişiyi imparator Guang Su’ya bir «on bin kelimelik muhtıra» sunmaya yöneltti. Muhtıradaki «anayasa reformu ve modernleşme» istenmekte ve istibdadın meşrutiyet haline getirilmesi talep edilmekteydi. 1898 yılında bir dizi reform başlatmak isteyen imparator, Tang Setung, Liang Çiçao ve başkalarıyla birlikte Kang Yuvey’i hükümette kilit mevkilere atadı. Daha sonraları, aşırı tutucuları temsil eden dul İmparatoriçe Zu Si iktidarı tekrar eline aldı ve reform hareketi başarısızlığa uğradı. Kang Yuvey ile Liang Çiçao yurtdışında kaçtılar ve imparatoru Koruma Partisi’ni kurdular. Bu parti, Sun Yatsen’in temsil ettiği burjuva ve küçük burjuva devrimcilerine karşı çıkan gerici bir siyasi hizip haline geldi. Kang’ın Konfüçyüs Öğretilerine ilişkin Klasiklerdeki Sahtekârlıklar, Bir Reformcu Olarak Konfüçyüs ve Ta Tung Şu ya da Büyük Uyum Kitabı gibi eserleri vardır.

⁶ Fucien Eyaleti’nin Fuçov ilçesinden Yen Fu (1853-1921) İngiltere’de denizcilik akademisinde okudu. 1894 Çin-Japon Savaşı’ndan sonra Çin’in modernleşmesi için meşrutiyeti ve reformlar yapılmasını savundu. T.H. Huxley’den Evrim ve Ahlak’ı, Adam Smith’ten Ulusların Servetini, J. S. Mill’den Mantık Sistemi’ni Montesquieu’den Kanunların Ruhunu çevirdi. Bu eserler ve yaptığı diğer çeviriler, Avrupa burjuva düşüncesinin Çin’de yayılmasına yol açtı.

⁷ Çin’de müstebit hanedanların benimsedikleri bir sınav sistemi. Bu, feodal hâkim sınıfın halkı yönetecek memurları seçmek ve aydınlanı kandırıp kendi tarafına çekmek için kullandıkları bir yöntemdi. Başlangıcı 7. yüzyıla kadar uzanan bu sistem 20. yüzyılın başına kadar devam etti.

⁸ 1911 Çevrimi, Çing Hanedanının istibdat rejimini devirdi. Aynı yılın 10 Ekim’inde, Yeni Ordunun bir kesimi, burjuvazinin ve küçük burjuvazinin devrimci derneklerinin zorlamasıyla Vuçang’da bir ayaklanma düzenledi. Bunu başka eyaletlerdeki ayaklanmalar izledi. Çing Hanedanının yönetimi kısa zamanda yıkıldı, 1 Ocak 1912’de Nancing’de Çin Cumhuriyeti Geçici Hükümeti kuruldu ve Sun Yat-

sen Geçici Başkan seçildi. Burjuvazinin, köylülerin, işçilerin ve şehir küçük burjuvazisinin kurduğu ittifak sayesinde devrim zafere ulaştı. Ama devrime önderlik eden grup doğası gereği uzlaşıcı olduğu için, köylülere gerçek yararlar sağlamayı başaramadığı ve emperyalizmin ve feodal güçlerin baskısına boyun eğdiği için devlet iktidarı Kuzeyli savaş ağası Yuan Şikay'ın eline geçti; devrim yenilgiye uğradı.

⁹ Şuy Hu Çuan (Bataklık Kahramanları) romanının, Çingyang Bayırında bir kaplara elleriyle öldüren kahramanı. Bu, ünlü romanın en sevilen serüvenlerinden biridir.

¹⁰ Tarımın toplumsallaştırılması ile ülkenin sanayileşmesi arasındaki ilişki için bkz. Mao Zedung yoldaşın 31 Temmuz 1955'te Çin Komünist Partisi'nin Eyalet, Belediye ve Özerk Bölge Komiteleri Sekreterlerinin Konferansı'nda verdiği rapor, Tarımda Kooperatifleşme Sorunu Üzerine (Yedinci ve Sekizinci Bölümler). Bu raporunda Mao Zedung yoldaş, Sovyet deneyimine ve kendi ülkemizin pratigine dayanarak, tarımın toplumsallaştırılması sosyalist sanayileşme ile birlikte yürütülmelidir diyen tezi büyük ölçüde geliştirmiştir.

¹¹ Bu alıntı, Çu Si'nin Konfüçyüs'ün Orta Yol öğretisi üzerine yorumunun 13. bölümünden alınmıştır.

BOŞ HAYALLERİ BİR YANA BIRAKALIM MÜCADELEYE HAZIRLANALIM¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 4

ABD Dışişleri Bakanlığının Çin-ABD ilişkilerini ele alan Beyaz Kitabı ile Dışişleri Bakanı Dean Acheson'un Başkan Truman'a gönderdiği Açıklama Mektubunun şu sıralarda yayımlanması bir rastlantı değildir. Bu belgelerin yayımlanması, Çin halkının zaferinin ve emperyalizmin yenilgisini, bütün bir emperyalist dünya sisteminin çöküşe gittiğini yansıtmaktadır. Emperyalist sistem üstesinden gelinemeyecek iç çelişmelere boğulmuş ve bu yüzden emperyalistler derin bir karamsarlığa gömülmüşlerdir.

Emperyalizm, kaçınılmaz sonunun koşullarını kendisi hazırlamıştır. Bu koşullar sömürge ve yarı sömürgelerdeki ve doğrudan doğruya emperyalist ülkelerdeki geniş halk kitlelerinin uyanışıdır. Emperyalizm, bütün dünyadaki geniş halk kitlelerini, emperyalizmi ortadan kaldırmak için verilen büyük mücadele tarihi dönemine itmiştir.

Emperyalizm, geniş halk kitlelerinin mücadelesinin manevi koşullarını olduğu kadar, maddi koşullarını da hazırlamıştır.

Maddi koşullar fabrikalar, demiryolları, ateşli silahlar, toplar vb.dir. Çin Halk Kurtuluş Ordusu'nun güçlü silah ve donatımının büyük bir kısmı ABD emperyalizminden, bir kısmı Japon emperyalizminden elde edilmiştir, bir kısmı da bizim kendi imalatımızdır.

İngiltere'nin 1940'da Çin'e karşı giriştiği saldırıyı², İngiliz-Fransız müttefik kuvvetlerinin³, Fransa'nın⁴, Japonya'nın⁵ ve sekiz devletin (İngiltere, Fransa, Japonya, Çarlık Rusya'sı, Almanya, ABD, İtalya ve Avusturya) müttefik kuvvetlerinin⁶ Çin'e kargı giriştikleri saldırı savaşları; Japonya ile Çarlık Rusya'sı arasında Çin toprakları üzerinde, yapılan savaş⁷, Japonya'nın Çin'e karşı Kuzeydoğu Çin'de giriştiği ve 1931 yılında başlayan saldırı savaşı, Japonya'nın 1937'de Çin'in tümüne karşı giriştiği ve sekiz uzun yıl süren saldırı savaşı ve nihayet Çin'e karşı

girişilen, üç yıl süren ve görünüşte Çan Kayşek, gerçek-teyse ABD tarafından sürdürülen saldırı savaşı izledi. Acheson'un Mektubunda belirtildiği gibi ABD bu son savaşta Guomindang hükümetine, mali giderlerinin «yüzde 50'sinin üzerinde» maddi yardımda bulunmuş ve «Çin orduları»na (Guomindang orduları demek istiyor) «askeri malzeme sağlamıştır.» Bu, ABD hesabına savaşmak ve Çin halkını katletmek üzere para ve silahların ABD, askerlerin ise Çan Kayşek tarafından sağlandığı bir savaştır. Siyasi, iktisadi ve kültürel saldırı ve baskıların yanı sıra bütün bu saldırı savaşları. Çinlilerin emperyalizmden nefret etmelerine, «Nedir bu olup bitenler?» diye durup düşünmelerine yol açmış ve onları tüm devrimci ruhlarını ortaya koy maya ve mücadele içinde birleşmeye zorlamıştır. Çin halkı savaştı, yenilgiye uğradı, yeniden savaştı, yeniden yenilgiye uğradı, yeniden savaştı ve yüz dokuz yıllık bir deneyim edindi: ancak irili ufaklı, askeri ve siyasi, iktisadi ve kültürel, kanlı ve kansız yüzlerce mücadele için de deneyim kazandıktan sonra bugünkü temel zafere ulaştı. Bunlar, devrimin zafere ulaşması için zorunlu olan manevi koşullardır.

Emperyalizm, saldırısının ihtiyaçlarını karşılamak üzere Çin'de komprador sistemini ve bürokrat sermayeyi yarattı. Emperyalist saldırı. Çin'in toplumsal ekonomisini canlandırdı, onda değişiklikler meydana getirdi ve emperyalizmin karşıtlarını, yani Çin'in milli sanayisini ve milli burjuvazisini ve özellikle de doğrudan doğruya emperyalistler tarafından yönetilen işletmelerde, bürokrat sermaye milli burjuvazi tarafından yönetilen işletmelerde çalışan Çin proletaryasını yarattı. Emperyalizm, saldırısının ihtiyaçlarını karşılamak üzere eşit olmayan değerlerin değişimi yoluyla Çin köylülerini sömürerek yıkıma sürükledi ve böylece sayılan yüz milyonlara varan ve Çin'in köylük

bölgeler deki nüfusunun yüzde 70'ini oluşturan geniş yoksul köylü kitlelerini yarattı. Emperyalizm, saldırısının ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Çin'de eski tür yazarçizer takımından ya da mürekkep yalamış feodal memur takımından farklı olarak, yeni türden milyonlarca büyük küçük aydın yarattı. Fakat emperyalizm ve onun sadık uşakları yani Çin'deki gerici hükümetler, bu aydınların sadece bir kısmını ve en sonunda da ancak Hu Si, Fu Sinien ve Çien Mu⁸ gibilerinden oluşan çok küçük bir kısmını denetimleri altında tutabildiler, geri kalanlar ise denetimlerinden çıkararak onlara karşı cephe aldılar. Bütün öğrenciler, öğretmenler, profesörler, teknisyenler, mühendisler, doktorlar, bilim adamları, yazarlar, sanatçılar ve devlet memurları ya Guomintang'a isyan etmekte ya da ondan kopmaktadır. Komünist Partisi yoksulların partisidir: ama Guomintang'ın yaygın ve dört bir yana yayılan propagandası, onu adam öldüren ve kundakçılık yapan kadınların ırzına geçen, yağmacılık yapan, tarihi ve kültürü reddeden, anavatanlarını inkâr eden, 'ana'baba ve öğretmen saygısı nedir bilmeyen ve kendi bildiğini okuyan malları ve kadınları ortaklaşa kullanan ve «insan denizi» askeri taktiğini uygulayan bir haydut çetesi, kısacası akla gelebilecek her türlü suçu işleyen ve bağışlanamayacak kadar kötü olan, kana susamış bir canavarlar sürüsü olarak göstermektedir. Fakat ne gariptir ki, bu cana varlar sürüsü aydınların çoğunluğu ve özellikle öğrenci gençlik de dâhil olmak üzere yüz milyonlarca insanın desteğini kazanmıştır.

Aydınların bir kısmı hâlâ bekle gör tutumunu sürdürmektedir. Şöyle düşünüyorlar Guomintang'da iş yok ama bu Komünist Partisi'nin ille de iyi olduğunu göstermez. Öyleyse hele bir, bekleyelim bakalım! Bazıları Komünist Partisi'ni lafta desteklemekle birlikte, aslında bekle gör tutumundan yanadırlar, işte ABD hakkında hayaller besleyen kimseler bunlardır: Bunlar» iktidar elinde tutan ABD emperyalistleri ile iktidara sahip olmayan ABD halkı arasında hiçbir ayırım yapmak istememektedirler. Sanki bu emperyalistler zorlu ve uzun bir mücadele verilmeyen Halk Çinliyle eşitlik ve karşılıklı yarar temelin de ilişkiler kurarlarmış gibi, ABD emperyalistlerinin tatlı sözlerine kolayca kanmaktadır. Bunlar hâlâ birçok gerici, yani halk düşmanı fikirler taşıdıkları halde, Guomintang gericisi değildirler. Bunlar, Halk Çini'ndeki orta yolcular ya da sağcılardır. Bunlar Acheson'un «demokratik bireycilik» dediği şeyi savunanlardır. Acheson'ların çevirdiği dolaplar Çin'de hâlâ zayıf bir toplumsal temele sahiptir.

Acheson'un Beyaz Kitabı, ABD emperyalistlerinin, Çin'in bugünkü durumu konusunda ne yapacaklarını bilemediklerini itiraf etmektedir. Guomintang öylesine güçsüzdür ki, hiçbir yardım onu kaçınılmaz sonundan kurtaramaz; ABD emperyalistleri olayları istedikleri gibi denetleyemez bir hale gelmekte ve çaresizliğe düşmektedirler. Acheson, Açıklama Mektubu'nda şöyle demektedir:

Çin'deki iç savaşın malum sonucunun ABD hü-

kümetinin deneti mi dışında olması, acı fakat kaçınılmaz bir gerçektir. Ülkemizin yaptığı ya da eldeki olanaklarıyla yapabileceği hiçbir şey bu sonucu değiştiremezdi; bu sonuç ülkemizin yapamadığı şeylerden doğmuş değildir. Bu, Çin'in iç güçlerinin, ülkemizin etkilemeye çalıştığı, ama etkileyemediği güçlerin' bir ürünüdür.

Mantıki olarak, Acheson'un vardığı sonuç, kafaları karışık bazı Çinli aydınları düşündükleri ve söyledikleri gibi «bıçağını bırakıp hemen bir Buda haline gelen kasap» ya da «vicdanının sesine uyarak iyi bir ihsan haline gelen haydut» gibi yapmak, yani Çin'le eşitlik ve karşılıklı yarar temeline ilişki kurmak ve karışıklık çıkartmaktan vazgeçmek olmalıydı. Fakat Acheson, hayır diyor; karışıklık çıkarmaya devam edilecektir, hem de kesinlikle. Peki, bundan bir sonuç çıkacak mı? Acheson'a kalırsa, çıkacaktır. Peki, hangi gruba dayanacaktır? «Demokratik bireycilik» taraftarlarına. Acheson şöyle demektedir: ... Önünde sonunda Çin'in köklü uygarlığı ve demokratik bireyciliği kendini gösterecek ve Çin yabancı boyunduruğunu kıracaktır. Çin'de bu amaca hizmet edecek olan şimdiki ve ilerideki bütün gelişmeleri teşvik etmemiz gerektiği düşüncesindeyim.

Emperyalistlerin mantığı halkın mantığından ne kadar da farklı! Karışıklık çıkarmak, başarısızlığa uğramak; yeniden karışıklık çıkarmak, yeniden başarısızlığa uğramak... ta ki yok olup gidinceye kadar. Emperyalistlerin ve bütün dünyadaki gericilerin halkın davası karşısındaki tutumlarının mantığı budur ve onlar asla bu mantığa aykırı hareket etmezler. Bu, Marksist bir yasadır. Biz, «emperyalizm kudurgandır» derken, onun niteliğinin hiçbir zaman değişmeyeceğini ve emperyalistlerin yok olup gidinceye kadar kasap bıçaklarını asla ellerinden bırakmayacaklarını ve birer Buda haline gelmeyeceklerini söylemek istiyoruz.

Savaşmak, yenilgiye uğramak, yeniden savaşmak, yeniden yenilgiye uğramak, yeniden savaşmak... ta ki zafere ulaşıncaya kadar. Bu da halkın mantığıdır ve halk asla bu mantığa aykırı hareket etmez. Bu da başka bir Marksist yasadır. Rusya halkının devrimi de, Çin halkının devrimi de bu yasayı izlemiştir.

Sınıflar mücadele eder; bazıları zafer kazanır, bazıları yok olup gider. Tarih böyledir, binlerce yıllık uygarlık tarihi böyle olmuştur. Tarihi bu bakış açısıyla yorumlamak tarihi materyalizmdir; bu bakış açısına karşı olmak tarihi idealizmdir.

Özeleştirme yöntemi ancak halkın saflarında uygulanabilir; emperyalistleri ve Çinli gericileri iyi kalpli olmaya ve izledikleri kötü yoldan vazgeçmeye ikna etmek olanaksızdır. Tutulacak tek yol, Halk Kurtuluş Savaşı'mızda ve toprak devriminde yaptığımız gibi güçleri örgütleyerek onlara karşı mücadele etmek, emperyalistleri açığa vurmak, onların «huzurlarını bozmak», onları alaşağı etmek, onları yaptıkları kanunsuzluklardan ötürü cezalandırmak

ve onların «sözleriyle ve davranışlarıyla dik başlılık etmelerine izin vermemek, ayaklarını denk almalarını sağlamaktır. Emperyalist yabancı ülkelerle eşitlik ve karşılıklı yarar temelinde ilişki kurmayı ancak o zaman umabiliriz. Ancak o zaman, silahlarını bırakıp teslim olan toprak ağaları, bürokrat kapitalistler, genci Guomindang kligi mensupları ve onların suç ortaklarının kötüyü iyiye dönüştürmek üzere eğitilmeleri ve elden geldiğince iyi insanlar hâline getirilebilmeleri için bir umut olabilir. Birçok Çinli liberal eski türden demokratik unsurlar-, başka bir deyişle Truman, Marshall, Acheson, Leighton Stuart ve benzerlerinin güvendikleri ve kendi saflarına kazanmaya çalıştıkları, ««demokratik bireycilik» taraf tarları, çoğu zaman pasif bir duruma: düşmekte ve ABD yöneticileri Guomindang, Sovyetler Birliği ve Çin Komünist Partisi hakkında yanlış değerlendirmeler yapmaktadırlar. Bunun nedeni, meselelere tarihi materyalizm açısından bakmamaları, bakılmasını da hoş karşılamamalarıdır.

İlericilerin, yani komünistlerin, demokratik partilerin üyelerinin, siyasi bakımdan bilinçli işçilerin öğrenci gençliğin ve ilerici aydınların görevi, ara kesimlerle orta yollarla ve çeşitli kesimlerdeki geri unsurlarla Halk Çini'nde hâlâ bocalama ve duraksama gösteren herkesle (bunlar daha uzun bir süre bocalayacaklar ve kararlılığa ulaştıktan sonra bile güçlüklerle karşılaşır karşılaşmaz yeniden bocalama göstereceklerdir) birleşmek, onlara içtenlikle yardım etmek, bocalayan karakterlerini eleştirmek, onları eğitmek, kitlelerin safına kazanmak ve emperyalistlerin onları kendi saflarına çekmelerini önlemek ve onlara boş hayalleri bir yana bırakıp mücadeleye hazırlanmalarını söylemektir. Hiç kimse, zafer kazanıldığına göre artık yapacak bir iş kalmadığı gibisinden bir düşünceye kapılmasın. Bu kimseleri gerçekten kazanabilmek için çalışmayı sürdürmek, büyük ve sabırlı bir çalışma yürütmek zorundayız. Onları kazandığımız: zaman, emperyalizm tamamen tecrit edilmiş olacak ve Acheson artık oyunlarından hiçbirini oynayamayacaktır.

«Mücadeleye hazırlanalım» sloganı, Çin ile emperyalist ülkeler, özellikle de Çin ile ABD arasındaki ilişkiler konusunda daha hâlâ birtakım boş hayaller besleyenlere yöneltmiştir: Bunlar bu konuda hâlâ pasiftirler, hâlâ karar vermemişlerdir. ABD (ve İngiliz) emperyalizmi ne karşı uzun bir mücadele verme konusunda hâlâ kararlı değildirler; çünkü hâlâ ABD hakkında boş hayaller beslemektedirler. Bu konuda bunlarla bizim aramızda hâlâ çok büyük ya da oldukça büyük bir ayrılık vardır.

ABD' Beyaz Kitap'ının ve Acheson'un Açıklama Mektubu'nun yayımlanması, kutlanması gereken bir olaydır; çünkü bunun sonucunda, eski tür demokrasi ya da demokratik bireycilik anlayışına sahip olan, halk demokrasisini, demokratik kolektivizmi, demokratik merkeziyetçiliği, kolektif kahramanlığı ya da enternasyonalizme dayalı yurtseverliği hoş karşılamayan, pek hoş karşılamayan,

bunlardan memnun olmayan ya da pek memnun olmayan, hatta bunlar karşısında öfkeye kapılan, ama gene de yurtsever duygular taşıyan ve Guomindang gerici olmayan kimseler başlarından aşağı bir kova soğuk su yemiş ve kimsenin yüzüne bakamaz olmuşlardır. Bu, özellikle ABD markası taşıyan her şeyin iyi olduğuna inanan ve Çin'in ABD'yi örnek alması gerektiğini düşünenler için, başlarından aşağı inen bir kova soğuk su olmuştur.

Acheson, Çinli demokratik bireycilerin, sözüm ona «yabancı boyunduruğu» kırmaya «teşvik» edileceklerini açıkça ilan etmektedir. Yani, Marksizm-Leninizm ve Çin Komünist Partisi önderliğindeki demokratik halk diktatörlüğünün yıkılması çağrısında bulunmaktadır. Çünkü iddia edildiğine göre bu «izm» ye bu sistem, kökü dışarıda ve «yabancı» bir sistemdir ve Çinlilere bir Alman olan Kari Marks (66 yıl önce ölmüştür) ve bir Rus olan Lenin (25 yıl önce ölmüştür) ve Stalin (hâlâ hayattadır) tarafından zorla kabul ettirilmiştir; üstelik bu «izm» ve sistem çok kötü şeylerdir, çünkü sınıf mücadelesini, emperyalizmin yıkılmasını vb. savunmaktadırlar, onun için de yok edilmeleri gerekir. Bununla ilgili olarak, «Çin'in demokratik bireyciliğinin, Başkan Truman'ın, perde arkasındaki başkomutan Marshall'ın, Dışişleri Bakanı Acheson'ın (Beyaz Kitap'ın yayımlanmasından sorumlu olan sevimli yabancı mandarin) ve tabanları yağlayıp kaçan Büyükelçi Leighton Stuart'ın «teşvik»leriyle «kendisini yeniden, kabul ettireceği» iddia edilmektedir. Acheson ve benzerleri, «teşvik» ettiklerini sanıyorlar, fakat ABD'ye inanmakla birlikte, hâlâ yurtsever duygular taşıyan Çinli demokratik bireyciler, herhalde bunun başlarından aşağı geçirilmiş bir kova soğuk su olduğunu, kimsenin yüzüne bakamayacak bir duruma düştüklerini düşünüyorlardır. Çünkü Acheson ve benzerleri Çin demokratik halk diktatörlüğünün yetkili makamları ile gerektiği gibi ilişki kuracak yerde, böyle pis işlere girişiyorlar ve üstelik bunu açıkça yayınlamış bulunuyorlar. Ne büyük bir ayıp Yurtsever olanlar için Acheson'un açıklaması bir «teşvik» değil, bir hakarettir.

Çin, büyük bir devrim içindedir. Bütün Çin büyük bir coşkunluk içindedir. Koşullar, yanlış fikirler taşıdıkları halde, halkın devrim davasına karşı büyük ve derin bir nefret duymayan herkesi kazanmak ve onlarla birleşmek için elverişlidir, ilericiler, Beyaz Kitap'tan bütün bu kimseleri ikna etmek için yararlanmalıdırlar.

Dipnotlar

¹ Bu ve bunu izleyen «Güle Güle, Leightpn Stuart», «Beyaz Kitabı Tartışmak Niçin Gereklidir», «Dostluk mu Saldırı mı?» ve «idealist Tarih, Anlayışının iflası» adlı dört makale. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın yayımladığı Beyaz Kitap ve Dean Acheson'un Açıklama Mektubu'yla ilgili olarak Yeni Çin Haber Ajansı için Mao Zedung yoldaş tarafından yapılan yorumlardır. Bunlarda, ABD'nin Çin'e karşı izlediği siyasetin emperyalist niteliği açığa vuruluyor. Çin'deki bazı burjuva aydınlarının ABD emperyalizmi hakkında besiciliği hayaller eleştiriliyor ve Çin devriminin yükselişinin ve zafere ulaşmasının

nedenleri konusunda teorik bir açıklama getiriliyordu. 1. ABD'nin Çin'le ilişkileri adlı ABD Beyaz Kitap'ı. ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından 5 Ağustos 1949 da yayımlandı. Acheson'un Truman'a gönderdiği Açıklama Mektubu ise 30 Temmuz 1949 tarihini (aşıyordu. Sekiz bölümden oluşan Beyaz Kitap'ın ana bölümü, ABD'nin Çin'i «Vanghia Anlaşması»nı imzalamaya zorladığı 1844 yılından Çin halk devriminin bütün ülkede esas olarak zafere ulaştığı 1949 yılına kadar olan dönem içindeki Çin-ABD ilişkilerini ele almaktadır. Beyaz Kitap özellikle Japonya'ya Karşı Direnme Savaşının son bölümü ile 1949 yılı arasındaki beş yıl içinde ABD'nin nasıl Çan Kayşek'i destekleme ve anti-komünizm siyaseti izlediğini, her türlü yola başvurarak Çin halkına nasıl karşı çıktığı ve sonunda nasıl yenilgiye uğradığını özellikle ayrıntılı bir biçimde açıklamaktadır. Beyaz Kitap ve Acheson'un Açıklama Mektubu tahrifatlar, geçiştirmeler ve uydurmaların yanı sıra, Çin halkına karşı hayâsızca iftiralar ve derin bir nefretle doludur. ABD gerici kampında Çin'e karşı izlenecek siyaset konusundaki anlaşmazlıklarla, Truman ve Acheson gibi emperyalisti muhaliflerini ikna etme çabası içinde karşıdevrime! Faaliyetlerine ilişkin bazı ger çekleri Beyaz Kitap aracılığıyla açıkça ortaya dökmek zorunda kalmışlardı. Böylece nesnel etkisi bakımından Beyaz Kitap, ABD emperyalizminin Çin'e karşı işlediği saldırı suçlarının bir itirafnamesi haline gelmişti

² Bkz. bu ciltte «Demokratik Halk Diktatörlüğü Üzerine» Not 3, s 387.

³ 1856'dan 1860'a kadar İngiltere ve Fransa, Çin'e karşı ABD'nin ve Çarlık Rusya'sının kendilerini dışarıdan destekledikleri ortaklaşa bir saldırı savaşı sürdürdüler. Çing Hanedanı hükümeti o sırada bütün gücünü Tayping Bani Krallığı köylü devriminin bastırılmasına yöneltmişti ve bu yüzden yabancı saldırganlara karşı bir pasif direnme siyaseti benimsedi. İngiliz-Fransız müttefik kuvvetleri Kanton Tiancin ve Pekin gibi önemli şehirleri işgal ettiler. Pekin'deki Yuan Ming Yuan Sarayını yağmalayıp yaktdılar ve Çing hükümetini «Tiancin Antlaşması» ile «Pekin Antlaşması»nı imzalamaya zorladılar. Bu antlaşmaların başlıca hükümleri arasında Tiancin Nevçvang, Tengeoy, Tayvan. Tanşuy, Çaoçpv. Çiimgçov, Nancing, Çinciang, Ciuciang ve Hânkov'un anlaşmalı liman ilan edilmeleri ve yabancılara Çin'de seyahat etme ve misyonerlik faaliyetlerinde bulunma ve iç sularında seyrüsefer konularında özel ayrıcalıklar tanınması yer alıyordu. O andan itibaren yabancı saldırı kuvvetleri Çin'in bütün kıyı eyaletlerine el attılar ve iç bölgesinin derinlerine kadar nüfuz ettiler.

⁴ 1884-1885 yıllarında Fransız saldırganları, Vietnam'ı ve Çinin Guangsi Fucien, Tay van ve Çeciang Eyaletlerini istila ettiler. Çin askerleri buna şiddetle karşı koydular ve bir dizi zafer kazandılar. Savaşta kazanılan zaferlere rağmen çürümüş Çing hükümeti Vietnam'ın Fransızlar tarafından işgalini tanıyan ve saldırı kuvvetlerinin Güney Çin'e girmelerine izin veren aşağılayıcı «Tiancin Antlaşmasını» imzaladı.

⁵ 1894 yılındaki Çin-Japon Savaşı. Savaş. Japonya'nın Kore'ye karşı başlattığı saldırı ve Çin'in kara ve deniz kuvvetlerine karşı giriştiği/ kışkırtmalar sonucunda çıktı. Bu savaşta Çin kuvvetleri kahramanca savaştılar; fakat Çin, Çing hükümetinin kokuşmuşluğu ve direnme için hazırlıklı olmaması yüzünden yenilgiye uğradı. Bunun sonucu olarak da Çing hükümeti. Japonya ile utanç verici «Şimonoseki Anlaşması» imzaladı ve Tayvan' ve Penghu Adalarını Japonya'ya bıraktı. 200 milyon gümüş tael tutarında savaş tazminatı ödedi. Japonların Çin'de fabrikalar kumllarına izin verdi, Şasi. Çungking, Suçov ve Hangçov'u anlaşmalı limanlar olarak ticarete açtı ve Japon ya'nın Kore üzerindeki hâkimiyetini tanıdı.

⁶ 1900 yılında sekiz emperyalist devlet, İngiltere. Fransa. Japonya. Çarlık Rusya'sı. Almanya, ABD, İtalya ve Avusturya. Çin halkının yabancı saldırıya karşı giriştiği Yi Ho Tuan Ayaklanmasını bastırmak amacıyla Çin'e saldırmak üzere ortak bir kuvvet

⁷ Bu. Çin'in kuzeydoğusunu ve Kore'yi ele geçirmek için 1904-1905 yıllarında Japonya ve Çarlık Rusya'sı arasında yapılan emperyalist savaşı. Savaş, esas olarak Çin'in, kuzeydoğusundaki fengtien (şimdiki Şenyang) ve Liaoyang bölgelerinde ve Luşun limanı çevresinde cereyan ettiğinden Çin halkını muazzam kayıplara uğrattı. Savaşın sonunda Çarlık Rusya'sı yenildi ve Çin'in kuzeydoğusundaki hâkim mevkiini Japon emperyalizmine: terk etti. Bu savaşın sonunda imzalanılan barış antlaşmasının (Port-smout Antlaşması) hükümlerine göre de Çarlık Rusya'sı Japonya'nın Kore'yi kayıtsız/ şartsız denetim altına almasını kabul etti.

⁸ Eskiden bir üniversite profesörü, üniversite rektörü ve Guomintang hükümetinin ABD Büyükelçisi olan Hu Si, Çin'in burjuva aydınları arasında ABD emperyalizminin başta gelen taraftarlarından biriydi. .Gene birer üniversite profesörü olan Fu Sinien ve Çien Mu da, gerici Guomintang hükümetine hizmet eden bilim adamlarıydı.

KARŞI DEVRİMCİLERİN BASTIRILMASINDA PARTİNİN KİTLE ÇİZGİSİ İZLENMELİDİR¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

1. Bugünlerde ülkenin dört bir yanında süregelen karşı-devrimcilerin bastırılması hareketi büyük, şiddetli ve karmaşık bir mücadeledir. Bu çalışmada izlenen ve etkili olduğu her yerde kanıtlanmış bulunan çizgi, Partinin kitle çizgisidir. Bu da, önderliğin Parti komitelerinde olması, bütün Parti üyelerinin seferber edilmesi, kitlelerin seferber edilmesi, bütün çevrelerden demokratik Partilerin ve demokrat kişilerin katı iması, birleşik planlama, birleşik eylem, tutuklanacak ya da idam edileceklerin listelerinin titizlikle incelenmesi, mücadelenin farklı aşamalarındaki taktiklere dikkat edilmesi, yaygın propaganda ve eğitim (haksızlığa uğramış olanların suçlamalarını ortaya getirebilecekleri ve suç kanıtlarının ortaya dökülebileceği çeşitli türden konferanslar, kadro toplantıları, forumlar ve mitingler düzenlemek ve her aileyi ve her bireyi hareketten haberdar edebilmek için filmler, slaytlar, sahne gösterileri, gazeteler, broşür ve bildiriler aracılığıyla propaganda yapmak), kapalı kapılar ardında çalışmanın ve gizliliğin bir yana bırakılması ve acelecilik sapmasına kararlılıkla karşı çıkılması demektir. Bu çizgiye tamamen bağlı kalındığı yerlerde, çalışma tamamen doğrudur. Bu çizgiye uyulmadığı yerlerde, çalışma yanlıştır. Bu çizgiye tamamen değil de, genel olarak bağlı kalındığı yerlerde, çalışma tamamen doğru değil, genel olarak doğrudur. Biz bu çalışma çizgisinin, karşıdevrimcileri bastırma mücadelesinin derinleştirilmesi ve tam bir başarı sağlanması için bir güvence olduğuna inanıyoruz. Önümüzdeki günlerde karşı-devrimcilerin bastırılmasında bu çizgiye tamamen bağlı kalmak kesinlikle zorunludur. Burada daha da önemli olan, tutuklanacak ya da idam edilecek kişilerin listelerinin dikkatle incelenmesi ve yaygın propaganda ve eğitimin iyi bir şekilde yapılmasıdır. Her iki işi de iyi yaparsanız, hatalar önlenmiş olur.

2. Öldürülecek karşı-devrimcilerin sayısı belirli sınırlar içinde tutulmalıdır. Burada izlenmesi gereken ilke şudur: Adam öldürmüş ya da daha başka ciddi suçlar işlemiş ve halkın öfkesinin yatıştırılması için idam edilmeleri zorunlu olanlar ve milli çıkarlara son derece ciddi zararlar vermiş olanlar duraksamaksızın ölüm cezasına çarptırılmak ve vakit geçirmeden idam edilmelidirler. Suçları idam cezasını gerektirdiği halde, adam öldürmemiş ve halkın büyük nefretini toplamamış ya da milli çıkarlara ciddi zararlar vermekle birlikte son derece ciddi zararlar vermemiş olanlara gelince, burada izlenmesi gereken tutum, idam cezasını vermek, bu cezayı iki yıl ertelemek ve nasıl davranacaklarını görmek üzere bunları zorunlu çalışmaya tabi tutmaktır. Birisinin tutuklanıp tutuklanmamasının tartışmalı olduğu durumlarda asla tutuklama yoluna gidilmemesi gerektiği ve bunun tersi bir davranışın yanlış olacağı; birisinin idam edilip edilmemesinin tartışmalı olduğu durumlarda asla idam yoluna gidilmemesi gerektiği ve bunun tersi bir davranışın yanlış olacağı açıkça belirtilmelidir.

3. Karşı-devrimcileri bastırma hareketinin şiddetli olduğu bu sıralarda «sol» sapmaları önlemek amacıyla, 1 Haziran tarihinden başlayarak geçerli olacak şekilde, şimdiye kadar çok az idam cezasının verildiği yerler de içinde olmak üzere ülkenin bütün bölgelerinde, tutuklama yetkisinin yalnızca bölge yetkililerine ve idamları onaylama yetkisinin de yalnızca eyalet yetkililerine ait olması ve bunların eyalet merkezinden uzak yerlere bu tür davalara bakmak üzere temsilciler göndermesi kararlaştırılmıştır. Hiçbir yerel birim bu kararın değiştirilmesini isteyemez.

4. Bugünden itibaren, «orta tabaka»da ve «iç tabaka»da gizlenmiş karşı-devrimcileri planlı bir biçimde ayıklamaya başlamak gerekmektedir. Merkez Komitesi'nin talimatı uyarınca, kurtuluştan bu yana yerlerinde

bırakılmış bütün görevliler arasında ve son zamanlarda çalışmalarımıza katılmış aydınlar arasında bu yaz ve güz mevsimlerinde, düzeltme hareketi biçimini alacak bir ön ayıklama yapılması kararlaştırılmıştır. Bundan amaç, durumu değerlendirmek ve göze çarpan birtakım sorunları çözmektir. İzlenmesi gereken yol, karşı-devrimcilerin bastırılmasıyla ilgili belgeleri incelemek, yukarıda sözü geçen görevliler ve aydınlar (hepsi değil) arasından içten ve dürüst bir tutum takınma yönünden su götürür bir sicile sahip olanları, geçmişlerini bütün açıklığıyla ortaya koymaya ve şimdiye kadar içlerinde sakladıklarını bir bir ortaya dökmeye çağırmaktır. Bu «içini açma» kampanyasının basma ilgili örgütün önder üyesi getirilmeli, gönüllülük ilkesi uygulanmalı ve baskıya başvurulmamalıdır. Her örgüt için süre kısa olmalı, uzatılmamalıdır. Benimsenmesi gereken taktik, kışın yapılacak ikinci bir ayıklamaya hazırlık olarak, çoğunluğu kazanmak ve azınlığı tecrit etmektir. Bu ayıklama ilkönce önder organlarda, kamu güvenlik organlarında ve diğer hassas bölümlerde yürütülmeli ve daha sonra da elde edilen tecrübe yaygınlaştırılmalıdır. Devlet daireleri, okullar ve fabrikalardaki bu ayıklama sırasında, Parti üyelerinin yalnız başlarına hareket etmelerini önlemek amacıyla bu çalışmaları yöneten komitelerde Partili olmayanların da bulunması gereklidir.

5. Bugün karşıdevrimcilerin bastırılması için verilen büyük mücadelede, her yerde kitleler arasında kamu güvenlik komiteleri kurulmalıdır. Bu komiteler, köylük bölgelerde her bucakta ve şehirlerde her daire ve örgütte, okulda, fabrikada ve mahallede halk tarafından seçilmelidir. Komite üyelerinin sayısı üçe kadar inebilir ve on bire kadar çıkabilir; kamu güvenliğini sağlamak üzere komitenin birleşik cephe tipinde bir örgüt olması için komiteye Partili olmayan güvenilir yurt-severler de alınmalıdır. Hükümetin ve alt kademedeki kamu güvenlik organlarının önderliği altında, bu komiteler, karşıdevrimcilerin yok edilmesi, hainlere ve casuslara karşı önlem alınması ve milli ve kamu güvenliğimizin korunması gibi konularda halk hükümetine yardımcı olmaktan sorumludurlar. Kötü unsurların içeri sızmalarını önlemek üzere, toprak reformunun tamamlandığı köylük bölgelerde ve karşı-devrimcileri bastırma çalışmasının iyice ilerlediği şehirlerde bu komitelerin kuruluş çalışmaları iyi bir şekilde yönlendirilmelidir.

Dipnotlar

¹ Kamu Güvenliğine ilişkin Üçüncü Milli Konferansın karar taslağını gözden geçirdiği zaman Mao Zedung yoldaş tarafından eklenen talimatlar.

LIANG ŞUMİNGİN GERİCİ FİKİRLERİNİN ELEŞTİRİLMESİ¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

1. Bay Liang Şuming «dürüst bir adam» mıdır? Barış görüşmeleri sırasında nasıl bir rol oynamıştır?

Bay Liang kendisini «dürüst bir adam» olarak adlandırıyor. Hong-kong'taki gerici basın Bay Liang'ı Çin'deki «son derece dürüst bir adam» olarak tanımlıyor ve Tayvan radyo yayınları da sizi şişirmek için elinden geleni yapıyor. Siz gerçekten «dürüst» müsünüz? Dürüstseniz, o zaman geçmişinizi, yani Komünist Partisine ve halka nasıl karşı çıktığınızı, kaleminizle insanları nasıl öldürdüğünüzü ve Han Fuçu, Çang Tungsun, Çen Lifu ve Çang Çun ile ne tür ilişkileriniz olduğunu açıkça ortaya koyun. Onların hepsi sizin yakın dostlarınızdı. Benim bu kadar çok dostum yoktur. Sizden öylesine memnundular ki, beni «eşkıya» diye yererken, size «Sayın Bay» diye hitap ediyorlardı. Hangi partiyle, hangi hiziple birlikte olduğunuzu merak ediyorum. Bu konuda yalnız ben değil, pek çok kimse aynı kuşkuları duyuyor.

Başbakan Çu'nun az önce yaptığı konuşmadan, Guomintang'la yapılan iki barış görüşmesi sırasında Bay Liang'ın tutumunun, can alıcı anlarda Çan Kayşek'i bütünüyle destekleme tutumu olduğunu herkes görebilir. Çan Kayşek, barış görüşmeleri yapmayı kabul ettiği zaman yalnızca sahtekârlık yapıyordu. Bugün burada bizimle, barış görüşmeleri için Pekin'e gelen temsilciler var ve Çan Kayşek'in gerçekten barıştan yana olup olmadığını hepsi biliyorlar.

Gerçeği söylemek gerekirse, Çan Kayşek elinde silah olan bir katil, Liang Şuming ise elinde kalem olan bir katildir, insan öldürmenin iki yolu vardır: Biri silahla öldürmek, öteki kalemle öldürmektir. En ustaca gizlenen ve hiç kan akıtmayan yol, kalemle öldürmektir, işte siz bu tür bir katilsiniz.

Liang Şuming sapına kadar gericidir, ama o, bunu

açıkça reddediyor ve kendisinin kusursuz olduğunu söylüyor. O, Bay Fu Zoyi'ye benzemiyor. Bay Fu, sapına kadar gerici olduğunu açıkça kabul ediyor, ama Pekin'in barışçı yoldan kurtarılmasında halka bir hizmet yapmıştır. Siz ne hizmette bulundunuz, Liang Şuming? Tüm yaşamınız boyunca halka bir hizmette bulundunuz mu? En önemsiz, en küçük bir hizmette bile bulunmadınız. Ne var ki, siz kendinizi Si Şih'i ve Vang Çao Çun'u gölgede bırakan ve Yang Kuey Fey'le yarışan eşsiz güzellikte biri olarak tanımlıyorsunuz.

2.Liang Şuming, «cennetin dokuzuncu katı ile cehennem dokuzuncu katı» deyimini kullanmıştır. Onun iddiası şudur: «işçiler cennetin dokuzuncu kalındadır, oysa köylüler cehennem dokuz kat dibindedir» ve «işçilerin başvuracak sendikaları vardır, oysa ne köylü birliklerine, ne de Parti, Gençlik Birliği, Kadınlar Federasyonuna vb. güvenilir; bunların hepsi nitelik ve nicelik bakımından standardın altındadır hatta Sanayi ve Ticaret Federasyonunun da altındadır; dolayısıyla bunlara güvenilmez». Buna «genel çizginin desteklenmesi» adı verilebilir mi? Hayır! Bu baştan aşağı gerici bir görüştür, her zerresi gericidir; akılcı bir önerme değil, gerici bir önermedir.

Halk Hükümeti bu tür bir önermeyi kabul edebilir mi?

Ben edebileceğini düşünmüyorum.

3.Bay Liang, «planlar konusunda daha fazla bilgi verilmesini» istiyor. Ben buna da karşıyım. Tersine Bay Liang gibi bir adamın gizli meselelerimiz hakkında çok şey bilmesine izin vermemeliyiz, ne kadar az şey bilirse o kadar iyidir. Liang Şuming güvenilecek bir adam değildir. Başkalarının daha fazla gizli bilgiye sahip olmasına izin verebiliriz, ama size değil. Ve demokratik partiler sınırlı kişilerin katıldığı toplantılar yaptıklarında da siz Liang

Şuming, bunlara katılamazsınız.

4. Bay Liahg, kendisini ilerici olmayanlar kategorisine sokmamızı istemiyor ve ilericiler kategorisine dâhil olduğunu söylüyor. Bu konuda ne yapmalıyız? Bence bu konuda tedbirli olmalı. Ve önceden hiçbir söz vermemeliyiz. Yoksa aldanabiliriz.

5. Bay Liang, kendisinin daha yirmi-otuz yıl önce, kendisince Yeni Demokrasiye ya da sosyalizme çok yaklaşan bir plana dayanarak ülkemizi inşa etmek konusunda büyük hayaller beslediğini iddia ediyor ve böylece kendisini olumlu göstermeye çalışıyor.

O gerçekten böylesine olumlu mudur? Hiç de değil. Ben onu oldukça iyi tanırım ve onun hatalı fikirlerini eleştirmede hiçbir karşılaşmamız olmadı. Bir seferinde onun yüzüne karşı «Senin zırvalarına asla inanmıyorum» dedim. Onun, «Çin sınıfsızdır», «Çin'in sorunu, kültürel uyumsuzluk sorunudur», Çin'in «renksiz, şekilsiz bir hükümete»² ihtiyacı vardır ve «Çin devrimi iç nedenlere değil, yalnızca dış nedenlere dayanır» gibi boş laflarına, şimdi «cennetin dokuzuncu katı ile cehennemin dokuzuncu katı», «Komünist Partisinin köylüleri terk etmiş olduğu» ve «Komünist Partisinin Sanayi ve Ticaret Federasyonu kadar güvenilir olmadığı» vb. konusundaki parlak sözleri de eklenmelidir. Bütün bunlara inanabilir miyim? Hayır! Ona Çin'in özelliği, yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülke olmasıdır, dedim. Bunu kabul etmediğiniz için emperyalizme ve feodalizme hizmet ediyorsunuz. Dolayısıyla, sizin söylediklerinize kimse inanmıyor. Halk, Komünist Partisine inanıyor. Gericiler ve kafası bulanık bazı kişiler dışında kimse sizin kitaplarınızı okumuyor ve sizi dinlemiyor. Üstelik anlaşılan Bay Liang, Çan Kayşek'e de karşı değil. Ben bütün yazdıklarını okumadığım ve bütün söylediklerini durmadığım için, Çan Kayşek'e ve onun gericisi Guomintang'ına açıkça karşı çıkıp çıkmadığı meselesinin araştırılmasını artık size bırakıyorum.

Böyle bir adamın, halk devletinin planlarının ve gizli meselelerinin kendisine daha fazla açılmasını talep etmeye hakkı var mıdır? Bence yoktur. Onun talebini kabul etmeli miyiz? Bence etmemeliyiz.

6. Bay Liang'ın başka bir talebi daha var, kendisini ilerici olmayanlar ya da gericiler kategorisine değil, ilericiler ya da devrimciler kategorisine sokmamızı istiyor. Bu bir «sınıflama» sorunudur, bu konuda ne yapmalıyız? Az önce söylediklerimiz ışığında, onu ilericiler ya da devrimciler kategorisine sokabilir miyiz? Onda ne gibi bir ilericilik vardır? Acaba devrimde hiç yer almış mıdır? Bu nedenle onun bu talebini de hemen kabul etmemeliyiz. Bekleyip görmemiz gerekiyor.

7. Son yıllarda, Komünist Partisinin gericilerle neden işbirliği yaptığını soran çok sayıda mektup aldım ve aynı konuda bazı konuşmalar da duydum. Sözü edilen gericiler, emperyalizme, feodalizme, Çan Kayşek'e ve onun gericisi Guomintang'ına ne basında ne de konuşma-

larında hiçbir zaman karşı çıkmamış olan ve bir hükümet görevlisinin benimsemesi gereken asgari tutumu almayanlardır. Bu kimseler Çan Kayşek'e karşı çıkmaya özellikle isteksiz olduklarından, Tayvan radyo yayınları ve Hong kong gazeteleri onlara asla küfür etmeyip, tersine Çin'deki «son derece dürüst adamlar» diyerek övmek için ne yapacaklarını şaşırılmışlardır. Liang Şuming bunlardan biridir. Öte yandan bu radyo yayınları ve gazeteler, dostlarımızın bazılarını karalamak ve yermek konusunda hiçbir sınır tanımıyorlar. Tayvan'ın övdüğü ya da asla hakaret etmediği kimselerin sayısı elbette çok azdır, ama bunlara çok dikkat etmek gerekmektedir.

Emperyalizme karşı bir-iki laf etmekte sakınca görmeyen, ama Çan Kayşek'e karşı bir şey söylemektense ölmeyi yeğ tutan bazı kimseler var. İster basında, isterse de kamuya verdikleri demeçlerde geçmişte ortaya getirmeye cesaret edemiyorlar, çünkü bu konuda hâlâ duyarlıdırlar. Sayılarının oldukça fazla olduğunu sanıyorum.

Üç tür yurtseverlik vardır: Gerçek yurtseverlik, sahte yurtseverlik ve yarı-gerçek, yarı-sahte yalpalayan yurtseverlik. Herkes hangi türe girdiğini bilir; Liang Şuming de bilir. Ne kadar geri olurlarsa olsunlar, emperyalizmle ve Tayvan çetesiyle bağlarını gerçekten koparan herkesi sevinçle karşılarız. Onlar gerçek yurtseverlerdir. Sahte yurtseverler güzel bir maske takarlar, ama yüzleri tamamen farklıdır. Yalpalayan unsurlar üçüncü türdendir, yurtseverlikleri yarı-gerçek, yarı-sahtedir ve rüzgârın yönü değiştikçe yalpalar ve saf değiştirirler. Bir üçüncü dünya savaşı patlak vermezse ve Çan Kayşek geri gelmezse, o zaman Komünist Partisiyle birlikte gideceklerdir. Ama bir üçüncü dünya savaşı patlak verirse, tutumlarını gözden geçireceklerdir. Bu üç türden hangisi çoğunluğu oluşturmaktadır? Gerçek yurtseverler. Son birkaç yıldır gerçek yurtseverlerin sayısı artmaktadır, yarı-gerçek yarı-sahte yurtseverlerin sayısı artmaktadır, yarı-gerçek, yurtseverler az sayıdadır ve sahte yurtseverler de bir avuçtur ama bunlar vardır. Bu tahminin doğruluğunu araştırmak size kalmıştır.

8. Bence Liang Şuming'in yapması gereken bir iş var. Ama bu, «köylüleri temsil etme» ve «kurtuluşları için» Halk Hükümetine «başvurma» işi değil, yıllar boyunca halka karşı gericisi fikirlerinin nasıl geliştiğinin açık bir hesabını vermektir. Geçmişte nasıl toprak ağaları adına Komünist Partisine ve halka karşı çıktığını ve toprak ağalarını temsil etme tavrı yerine şimdi «köylüleri temsil etme» tavrını nasıl geçirdiğini açıklamalıdır. Ancak bu değişikliğin nasıl meydana geldiğini açıklayabildiği ve üstelik ikna edici olabildiği zaman onu hangi kategoriye sokacağımıza karar verebiliriz. O bende, gericisi tutumunu değiştirmeyi asla düşünmediği izlenimini uyandırıyor. Yine de hastalığı iyileştirmek ve hastayı kurtarmak amacıyla kendisini incelemesi için ona zaman verilmesini ve şimdi burada onun hakkında karar almak yerine, meseleyi

Siyasi Danışma Konferansının Milli Komitesine havale etmemizi öneriyorum.

9. «Bütün insanlar utanç duygusuna sahiptir»³ ve bir; kimsenin utanç duygusu yoksa durumu ümitsizdir. Bay Liang köylü sorununda kendisinin Komünist Partisinden daha bilgili olduğunu söylüyor; buna kimse inanır mı? Bu başmarangoz Lu Pan'ın önünde, balta ile ustalık gösterisine girişmeye benziyor. Örneğin, «Mao Zedung rol yapmada Bay Mey Lanfarig'dan, tünel kazmada gönüllülerden ya da pilotlukta hava kuvvetleri kahramanı Cao Paotung'dan üstündür» dense, bu utanmazlığın dik âlâsı olmaz mı? Bu nedenle Bay Liang'ın ortaya attığı sorun hem ciddidir, hem de ciddi değildir ve gülünçtür. O köylüleri temsil etmedi Komünist Partisinden daha yeterli olduğunu iddia etmektedir, bu gülünç değil de nedir?

Şimdi bir sürü «köylü temsilcisi» türedi; peki bunlar kimi temsil ediyorlar? Köylüleri temsil ediyorlar. Bana kalırsa etmiyorlar, köylüler de öyle düşünmüyor zaten, Onlar toprak-ağası sınıfını temsil ediyor ve ona hizmet ediyorlar. Ve bunların en üstünde de ağzından bal aktığı halde aslında düşmana yardım eden Liang Şuming'dir. Bu «temsilcilerden bazılarının kafası bulanıktır ve budalaca şeyler söylemişlerdir, ama onlar yurtseverdir ve yürekleri Çin için çarpmaktadır. Bunlar ile Liang Şuming arasında fark vardır. «Köylülerin temsilcisi» pozu takınan onun gibi başkaları da var. Sahtekârlar mevcuttur ve artık onlarla karşılaşmaya başladık. Bunların hepsinin birer tilkikuyruğu vardır; bunu herkes görüyor. Maymun Sun Vukung yetmiş iki kılığa girebilir, ama her zaman bir güçlkle karşı karşıyadır: Kuyruğunu değiştirmek. Kendisini bir tapınağa çevirir ver kuyruğunu da bir bayrak direğine dönüştürür, ama savaşçı tanrı Yang Erhlang hileyi ahlâr. Nasıl? Kuyruğunu tanıyarak. Gerçekten de ne kadar kılık değiştirirse değiştirsin kuyruğunu saklayamayan bir insan tipi yarıdır.

Liang Şuming hırsız bir düzenbaz, bir sahtekârdır. Siyasetle ilgilenmediğini, mevki peşinde koşmadığını söylerken yalan söylemektedir. «Köylük bölgelerin inşası» dediği şeyle uğraşırdı; bu «köylük bölgelerin inşası» neyin nesidir? Bu, toprak ağaları için yapılan bir inşa, köylük bölgelerin mahvolması ve milli yıkımdır.

10. Bu adamla iş yaparken, onu ciddiye alamazsınız. Onunla tartışarak hiçbir sorunu çözemezsiniz, çünkü hiçbir mantık tanımaz ve yalnızca saçma sapan konuşur. Bu nedenle bu sorunun, iki haftada bir yapılan toplantısında konuşulmak üzere Siyasi Danışma Konferansının Milli Komitesine bırakılmasını öneriyorum. Aynı zamanda gerçek bir çözüme ulaşılması konusunda herhangi bir umut beslememeniz için sizi uyarmak isterim. Bu tamamen olanaksızdır. Yalnızca şöyle sonuçlanabilir, «Tartışma sonunda hiçbir karar alınmamıştır, karar olsa bile hiçbir işe girişilemez ve oturum hiçbir yararlı sonuç vermemiştir» Böyle de olsa bunu iki haftada bir yapılan toplantıda

denemenizi tavsiye ederim, çünkü bu, onun saçmalıklarını dinlemek üzere «birkaç kişi yollamaktan» daha iyidir.

11. Ondan büsbütün kurtulmak için bunu fırsat bilip, onunla bütün ilişkimizi kesecek miyiz? Hayır, kesmeyeceğiz. O bizimle ilişki sürdürmek istediği sürece bir de aynı şeyi yapmaya hazırız. Ben onun Siyasi Danışma Konferansının ikinci Genel Toplantısında Milli Komiteye yeniden seçileceğini hâlâ umut ediyorum. Bunun nedeni onun tarafından aldatılmaya eğilimli ve onu iyi tanımayan insanların hâlâ var olması ve onun hâlâ canlı bir eğitim malzemesi olarak oynayacağı bir rolü bulunmasıdır; dolayısıyla, kendisi gerici fikirlerini yaymada Siyasi Danışma Konferansını bir platform olarak kullanma arzusunu kaybetmedikçe, yeniden seçilme olanağına sahiptir.

Daha önce söylediğim gibi Liang Şuming, hiçbir yararlı hizmet yapmamıştır ve hiçbir işe yaramaz. Sanayiciler ve işadamları gibi, bize ürün sağlam da ve gelir vergisi ödemede bir yaran olur mu? Hayır, olmaz. Üretimi artırmada ve ekonomiyi geliştirmede bir yararı olur mu? Hayır, olmaz. Hiç başkaldırmış mıdır? Hayır. Acaba hiç Çan Kayşek'e ve emperyalizme karşı çıkmış mıdır? Asla. Acaba emperyalizmi ve feodalizmi devirmede Çin Komünist Partisiyle işbirliği yapmak için herhangi bir şey yapmış mıdır? Asla. Dolayısıyla, hiçbir hizmette bulunmamıştır. Bu adam, ABD saldırısına karşı direnme ve Kore'ye yardım etme hareketi gibi böyle büyük bir mücadeleyle desteklemeyi reddetmiş, tersine onaylamadığını belirtmiştir. O zaman neden Siyasi Danışma Konferansının Milli Komitesinde bulunuyor? Neden Çin Komünist Partisi onu bu komitenin üyeliği için aday göstermiştir? Bunun nedeni, Liang Şuming'in hâlâ bazı insanları aldatabilmesi ve gözlerini boyayabilmesidir. Onun bonservisi sahtekârlığıdır, sahip olduğu tek şey budur.

Liang Şuming'e göre, onun söylediklerini onaylayan herkes «iyi»dir, onaylamayanlar değildir. Korkarım biz böyle bir «iyiliğe» sahip değiliz. Ama gene de Liang Şuming, Siyasi Danışma Konferansı Milli Komitesi üyesi olmaya devam edebilirsiniz.

12. Ben Konfüçyüs'un, tıpkı Bay Liang gibi, demokratik olmamak ve özeleştirî ruhuna sahip olmamak şeklinde hataları olduğunu düşünüyorum. Konfüçyüs, «Zu Lu'yu mürit olarak aldığımdan bu yana, hakkımda kötü bir şey söylendiğini hiç duymadım»⁴ dedi, okulun «üç kez dolup üç kez boşaldığını»⁵ ve «iş başına gelmesinden sonraki üç ay içinde Şaoçeng Mao'yu idam ettiğini»⁶ söyledi. Onun bir zorba olmasına az kalmıştı ve faşizm kokuyordu. Umarım ki dostlarım ve özellikle siz Bay Liang, Konfüçyüs örneğini izlemezsiniz; eğer izlemezseniz bu son derece sevindirici bir şey olur.

13. Eğer Bay Liang'ın yüce programı izlenseydi, yalnızca Çin'de sosyalizmin kurulması imkânsız olmakla kalmaz, aynı zamanda partilerimiz (hem öteki partiler, hem de Komünist Partisi) ve ülkemiz mahvolurdu. Onun

çizgisi burjuva çizgisidir. Po Yipo'nun hatası Partimiz içindeki burjuva fikirlerin bir yansımasıdır. Ama Po Yipo, Liang Şuming'den daha iyidir.

Liang Şuming işçilerin «cennetin dokuzuncu katında» ve köylülerin ise «cehennemin dokuz kat dibinde» olduğunu söylüyor. Gerçekler nedir? Gerçekten işçilerin daha fazla kazanmasından doğan bir fark vardır. Ama toprak reformundan sonra artık köylüler toprağa ve eve kavuşmuşlardır ve hayatları her geçen gün iyileşmektedir. Bazı köylülerin durumu işçilerinkinden bile iyidir. Bazı işçiler hâlâ güçlük içindedir. Köylülerin daha fazla kazanmalarına yardım etmek için ne yapılabilir? Herhangi bir öneriniz var mı, Liang Şuming? Sizin görüşünüze göre, «mesele, kaynakların kıt olmasından değil, eşitsiz bölüşümdedir»⁷ Sizin görüşünüz, köylülerin üretimde daha çok çaba harcayarak gelirlerini artırmaları değil, işçilerin kazançlarının bir kısmını köylülere dağıtmak üzere alma ve böylece işçilerle köylülerin kazançlarını eşitleştirmektir. Eğer sizin görüşünüz benimsenseydi, bu Çin sanayisinin yıkımı anlamına gelmez miydi? İşçilerin kazançlarının bu şekilde köylülere aktarılması ülkemizin ve partilerimizin yıkımı anlamına gelecektir. Bu yıkımın yalnızca Komünist Partisinin başına geleceğini sanmayın, demokratik partiler de bundan payını alacaktır.

İşçilerin «cennetin dokuzuncu katında olduğunu» söylüyorsunuz, o halde siz cennetin kaçınıcı kalındasınız, Liang Şuming? Siz cennetin onuncu, on birinci, on ikinci, yok yok on üçüncü kalındasınız; çünkü siz bir işçinin ücretinden çok daha yüksek bir maaş alıyorsunuz! Ama ilkönce kesilmesini önerdiğiniz kendi maaşınız değil, işçilerin ücretleridir. Ben bunu adaletsiz buluyorum. Adil olmak istiyorsanız önce kendi maaşınızdan kesinti yapınız, çünkü siz «cennetin dokuzuncu katının» çok üstündesiniz.

Partimiz otuz yılı aşkın bir süredir işçi-köylü ittifakını savunmaktadır. Marksizm-Leninizm, kesinlikle, işçilerle köylülerin ittifakından ve işbirliğinden yanadır. Çin'de iki ittifak vardır: Biri işçi sınıfının köylülerle ittifakı, diğeri ise işçi sınıfının kapitalistlerle, profesörlerle, yüksek teknik personelle, bizim safımıza geçen Guomintang generalleriyle, dini önderlerle, demokratik partilerle ve parti bağı olmayan demokratlarla ittifakıdır. Her iki ittifak da gereklidir ve sürdürülmelidir. Bu ikisinden hangisi temeldir, hangisi birincil öneme sahiptir? İşçi sınıfının köylülükle ittifakı Liang Şuming işçi-köylü ittifakının yerle bir olduğunu ve milli inşa için hiçbir umut bulunmadığını iddia ediyor. Başka bir deyişle onun görüşleri benimsenmezse, işçi-köylü ittifakı başarıya ulaşamaz, milli inşa ilerleyemez ve sosyalizm için hiçbir umut kalmaz. Gerçekten de Liang Şuming'in kafasındaki türden bir «işçi-köylü ittifakı» için hiçbir umut yoktur. Sizinki, burjuva çizgisidir. Eğer sizin çizginiz izlenseydi, sonuç, ülkemizin yıkımı olur. Çin eski yarı-sömürge ve yarı-feodalizm yoluna döner ve Pekin'de Çan Kayşek'i ve Eisen-

hower'ı karşılamak üzere törenler düzenlenirdi. Bir kere daha belirteyim, sizin çizginizi asla benimsemeyeceğiz.

Liang Şuming, şehirlere taşındığımızdan bu yana, köylük bölgeleri unuttuğumuzu ve oraların «ıssız» kaldığını iddia ediyor. Bu bir anlaşmazlık çıkarma çabasıdır. Son üç yıl içinde esas çabamızı köylük bölgelerde çalışmaya adadık. Yalnızca bu yıl çok sayıda önder kadroyu köylük çalışmadan ayırmaya başladık, ama kadrolarımızın büyük kısmı hâlâ illerde, ilçelerde ve bucaklarda çalışmaktadır. Köylük bölgeleri unuttuğumuz nasıl iddia edilebilir!

Liang Şuming, köylük bölgelerdeki çalışmamızı «geri» olmakla ve tabandaki kadrolarımızı «yasa ve disiplini çiğnemekle» de suçluyor. Köylük bölgelerde geri olarak nitelenebilecek bucaklar gerçekten vardır. Ama bunların sayısı ne kadardır? Yalnızca yüzde 10. Bunlar neden geridirler? Bunun başlıca nedeni gerici unsurların, düşman jandarmalarının ve ajanlarının, gerici gizli dernek şeflerinin, sokak serserilerinin ve başıbozukların, toprak ağalarının ve zengin köylülerin köy hükümetlerine sızmış, kadro haline gelmiş ve iktidarı gasp etmiş olmaları ve hatta bazılarının Komünist Partisine sızmış olmalarıdır. Bunlar, yasa ve disiplinin ciddi bir biçimde çiğnenmesinden suçlu olan kadroların yüzde 80-90'ını, yozlaşmış kadrolar da geri kalanını oluşturmaktadır. Dolayısıyla, geri kalmış bucaklarda esas sorun, karşı-devrimcilere darbe indirmek, ama yozlaşmış kadrolar da temizlenmelidir. Bir bütün olarak ülkedeki iyi ve oldukça iyi durumda olan bucakların oranı nedir? Yüzde 90. Bu durum hakkında berrak bir görüşe sahip olmalı ve Liang Şuming'e kanmamalıyız.

14.Biz başkalarının temsil edilmesini reddediyor ve hataları örtbas mı ediyoruz? Eğer Bay Liang'ın ileri sürdüğü türden görüşe «temsil etme» denebilirse, «temsil etmeyi reddettiğimizi» açıkla. Ama hataların üstünü örtmüyoruz. Biz kesinlikle proletaryanın her şeye (işçilere, köylülere, sanayicilere ve işadamlarına, milliyetlere, demokratik partilere ve halk örgütlerine, sanayiye, tarıma, siyasi ve askeri işlere, kısacası her şeye) önderlik etmesinden ve hem birlikten hem de mücadeleden yanayız. Eğer bizim ne düşündüğümüzü öğrenmek istiyorsanız size söyleyeceğimiz şey budur ve bu temel nitelikte bir şeydir. Bu önemsiz bir mesele midir?

15.Liang Şuming sorunu, tüm ülke açısından önemlidir ve Po Yipo'nun durumunda olduğu gibi, bütün Parti ve bütün ulus tarafından ele alınmalı ve tartışılmalıdır. Tipik örnekler araştırın ve eleştiri-özeleştiri geliştirin. Bütün ulus genel çizgiyi tartışsın.

Eleştiri yapmanın iki yolu vardır: Biri özeleştiridir, öteki ise eleştiri yapmaktır. Sizin durumunuzda ne yapmanız gerekiyor, Liang Şuming? Bu, özeleştir mi olacaktır? Hayır, eleştiri olacaktır.

Bizim Liang Şuming'le ilgili eleştirimiz, yalnızca ona yöneltilmiyor, onun aracılığıyla temsil ettiği gerici fikirleri teşhir ediyoruz. Liang Şuming ne kadar gerici olur-

sa olsun, yine de biz onun durumunu, ideolojik bakımdan yeniden kalıba dökme alanına giren bir durum olarak ele alıyoruz. Onun yeniden kalıba dökülüp dökülemeyeceği ayrı bir meselesidir. Büyük bir olasılıkla, yeniden kalıba dökülemeyecektir. Onun yeniden kalıba dökülememesi önemli değildir, çünkü o yalnızca tek bir kişidir. Bununla birlikte onunla tartışmakta yarar vardır. Pireyi deve yaptığımızı ve onun bu çabaya değmeyeceğini düşünmeyin. Onunla yapacağımız tartışma, sorunun açıklık kazanmasına yardımcı olacaktır. Eğer Liang Şuming'in herhangi bir yararı varsa işte budur. Şimdi tartışılan sorun nedir? Genel çizgi sorunu değil mi? Bu sorunu berraklaştırmak, hepimiz için yararlı olacaktır.

Dipnotlar

¹ 16-18 Eylül 1953'te Pekin'de toplanan Merkezi Halk Hükümeti Konseyinin 27. Oturumu'nda Mao Zedung yoldaşın Liang Şuming'e yönelttiği eleştirinin önemli bölümleri. Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı. Milli Komitesinin o sırada Pekin'de bulunan üyeleri oturuma katıldılar.

² Liang Şuming «renksiz ve şekilsiz bir hükümeti» savunarak, hükümetin, herhangi, bir partinin ya da hizbin çizgisinde olmaması ve sınıflar üstü «renksiz, şekilsiz bir şey» olması gerektiğini savunuyordu.

³ Mençius, «Kao Zu» .Bölüm 1.

⁴ Bu aktarma Tarihi Kayıtlar adlı eski bir Çin tarihi eserinden yapılmıştır. Zu Lu, Konfüçyüs'ün müridi ve hizmetkârıydı. Zu Lu onun hizmetkârı olduktan sonra karşıt görüşler Konfüçyüs'e hiç ulaşmadı.

⁵ Konfüçyüs'ün Okulu üç kez dolup üç kez boşaldı» cümlesi Han Hanedanı zamanında yaşamış olan Vang Çung'un Eleştiri Yazılan adlı eserinin «iyi işaretler» bölümünden alınmıştır. Konfüçyüs, gerici köleci düzeni yüceltmek için Lu devletinde bir okul açmıştı. Şaoçeng Mao'nun da bir okulu vardı ve Konfüçyüs'ün müritleri sık sık onun derslerini dinlemeye giderlerdi. Bu nedenle, Şaoçeng Mao'nun okulu tıka basa dolduğu halde Konfüçyüs'un okulu çoğu kez boş olurdu

⁶ Tarihi Kayıtlara göre Konfüçyüs, Lu devletinde önce Adalet Bakanı, daha sonra da Başbakan Vekili olarak görev yaptı. Başbakan Vekilliği görevine gelmesinden üç ay sonra rakibi Şaoçeng Mao'yu idam ettirdi

⁷ Konfüçyüs'ün Seçme Sözleri, Kitap XVI, «Çi Şih».

PARTİ DÜŞMANI KAO KANG-CAO ŞUŞİH İTTİFAKI ÜZERİNE

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Birinci nokta bazıları, «Böyle bir ittifak gerçekten var mıydı, yok muydu? Acaba aslında bir ittifak değil de, iki bağımsız krallık ya da kendi başına buyruk iki ayrı şirket mi vardı?» diye soruyorlar. Bazı yoldaşlar, hiçbir belgeye rastlamadıklarını, oysa Kao ile Cao arasında bir ittifak olsaydı bir tür anlaşmanın yapılmış olması gerektiğini ve anlaşmaların ise kesinlikle yazılı bir belge şeklinde olması gerektiğini söylüyorlar. Kuşkusuz yazılı bir anlaşma yoktur ve hiçbir yerde bulunamamıştır. Ama biz, Kao Kang ile Cao Şuşih'in bir ittifak kurduklarını söylüyoruz. Bunu nereden çıkardık? Şundan: Birincisi, Kao Kang, Mali ve İktisadi Çalışma Konferansı sırasında Cao Şuşih'le el altından işbirliği yaptı. İkincisi, Cao Şuşih, Örgütsel Çalışma Konferansı sırasında Çang Siuşan'la el ele vererek Parti düşmanı faaliyetlere girişti. Üçüncüsü, Cao Şuşih'in kendi söylediği sözler var; Cao Şuşih, «Kuo Feng bundan böyle Merkez Komitesinin Örgütlenme Dairesinin temel direği olacaktır» dedi. Cao Şuşih Örgütlenme Dairesinin yöneticisiydi ve Kao Kang'ın sırdaşı olan Kuo Feng de bu dairenin temel direği olacaktı. Aman ne güzel! Ne kadar mükemmel bir birlik! Dördüncüsü, Kao Kang ve Cao Şuşih, Siyasi Büroya getirilmeleri düşünülen kişilerin isimlerinden oluşan ve An Zuven tarafından kanunsuz bir şekilde düzenlenen bir listeyi dört bir tarafa yaydılar. An Zuven'e bu davranışından dolayı ihtar cezası verildi. Kao Kang, Cao Şuşih ve diğerleri bu listeyi Örgütsel Çalışma Konferansına katılan herkese okuttular ve hatta güney eyaletlerinde bile dağıttılar. Bu listeyi bu kadar yaymalarının amacı neydi? Beşincisi, Kao Kang bana iki kere Cao Şuşih'in korunmasını istediğini belirtti. Buna karşılık Cao Şuşih de son dakikaya kadar Kao Kang'ı korudu. Kao Kang, Cao Şuşih'in sıkıntıda olduğunu söyledi ve benden onu kurtarmamı istedi. Niçin onun adına konuşuyorsun

dedim. Ben de, Cao Şuşih de Pekin'deyiz. Niçin kendisi bana gelmiyor da senin onun adına konuşmanı istiyor? Tibet'te bile olsa bir telgraf gönderebilir. Kendisi burada, Pekin'de ve kendi ayakları var. İkinci olay ise Kao Kang'ın açığa çıkarılmasından bir gün önce meydana geldi ve Kao Kang bir kere daha Cao Şuşih'i korumaya kalkıştı. Cao Şuşih Kao Kang'ı korumakta sonuna kadar ısrar etti ve Kao Kang'a yapılan «haksızlığın» düzeltilmesini istedi. Merkez Komitesi Siyasi Bürosunun Kao Kang'ı teşhir etmek için yapılan bir genişletilmiş toplantısında, Pekin'de iki tane karargâh bulunduğunu söyledim. Başında benim bulunduğum birinci karargâh açık bir rüzgâr estiriyor ve açık bir ateş yakıyordu. Diğerlerinin başını çektiği ikinci karargâh ise bir fesat rüzgârı estiriyor ve bir fesat ateşi yakıyordu; bu karargâh yeraltında faaliyet gösteriyordu. Siyasi önderlik tek bir kaynaktan mı geliyordu, yoksa birden fazla kaynaktan mı? Yukarda sözünü ettiğimiz birçok olgu, bunların Parti düşmanı bir ittifak kurduklarını ve iki bağımsız krallık ya da birbirleriyle hiçbir ilişkisi olmayan kendi başına buyruk iki şirket olmadıklarını göstermektedir.

Şimdi gelelim bazı yoldaşların dile getirdiği, yazılı bir anlaşma olmadığına göre, belki de gerçekte bir ittifakın bulunmadığı yolundaki kuşkulara. Bu, komplocuların kurduğu Parti düşmanı ittifaktan, genel olarak açık ve resmi, siyasi ve ekonomik ittifaklarla bir tutmak ve bunları aynı şey sanmaktır. Onlar komplo kuruyorlardı. Komplo kurmak için yazılı bir anlaşmaya gerek var mıdır? Yazılı bir anlaşma olmaması ittifak olmadığını gösteriyorsa, Kao Kang ve Cao Şuşih'in başını çektiği ayrı ayrı iki Parti düşmanı klişe ne demeli? Kao Kang, kendi klişine dâhil olan Çang Siuşan, Çang Mingyuan, Çao Tehzun, Ma Hung ve Kuo Feng'le bir sözleşme imzalamadı. Ya da biz böyle bir

yazılı anlaşmaya rastlamadık. O halde, bu Parti düşmanı kliğin varlığını da mı reddedeceğiz? Cao Şuşih'in Siang Ming ve Yang Fan'la imzaladığı bir anlaşmaya da rastlamadık. Görüldüğü gibi, yazılı bir anlaşma olmadan ittifak kurulamayacağını söylemek yanlıştır.

İkinci nokta Kao ve Cao'nun etkisinde kalan ve kalmayan yoldaşların tavrı ne olmalıdır? Etki altında kalanlar, farklı derecelerde etkilendiler. Bazıları genel olarak etkilendiler; Kao ve Cao onlara sadece kanatlarıyla dokundu. Az sayıda yoldaş derin bir şekilde etkilendi; Kao ve Cao'yla birçok meseleyi tartıştılar, gizli kapaklı faaliyetlerde bulundular ve onların görüşlerini yaydılar. Bu iki kategorideki kişiler arasında fark vardır. Ne var ki, ne ölçüde etkilenirlerse etkilensinler, yoldaşların çoğu bu konferansta tavırlarını açıkça ortaya koydular. Bazılarının tavrı çok iyiydi ve bu herkes tarafından memnunkulla karşılandı. Bazılarının tavrı oldukça iyiydi ve söyledikleri şeylerde bazı hatalar olmasına karşın, yoldaşların çoğu tarafından sevinçle karşılandı. Bazıları gerektiği kadar derine inmediler, ama bugün bazı tamamlayıcı konuşmalar yaptılar. Bazı konuşmalar genel olarak iyiydi, fakat tam anlamıyla doğru olmayan kısımları içeriyordu. Ne olursa olsun, şimdi hepsi şu ya da bu ölçüde tavırlarını ortaya koydular ve biz bunu sevinçle karşılamalıyız. Ne de olsa, tutumlarını açıklığa kavuşturmak için bir şeyler yapmışlardır. Konuşmak isteyen fakat zamanının sınırlı olmasından dolayı söz alamayan birkaç yoldaş da raporlarını yazarak Merkez Komitesine gönderebilirler. Konuşamayanların durumu o kadar ciddi değildir; bunlar meseleye şöyle bir bulaşmışlar ve Kao'yla Cao'nun yaptığı bazı şeyleri öğrenmişler, ama bunu açıklamamışlardır. Konuşanlar arasında hâlâ bazı şeyleri gizleyenler yok mu? Neyse, şimdi yoldaşların gerek Beş Yıllık Plan konusundaki, gerekse Kao Cao Parti düşmanı ittifakı konusundaki konuşmalarını ve raporlarını gözden geçirmek üzere geri alabileceklerine karar verelim. Bu yoldaşlar yazdıklarını dikkatle gözden geçirebilirler ve beş gün içinde eksik bıraktıkları ya da tamamen doğru bir şekilde söylemedikleri şeyleri değiştirebilirler. Sırf bu konferansta tamamen doğru olmayan bir şey söylediği için ilerde kimseyi sıkıştırmayın. Düzeltme yapabilirsiniz; gözden geçirilmiş metniniz nihai belge olarak kabul edilecektir.

Bu yoldaşlara karşı bu tavrı almalıyız, yani sadece gözlemlemekle kalmamalı, hatalarını düzelterekleri umuyla aynı zamanda onlara yardım etmeliyiz. Diğer bir deyişle, hatalarını düzeltip düzeltmediklerini görmek için sadece onları gözlemlemekle kalmamalı, hatalarını düzeltmeleri için onlara yardım da etmeliyiz. Herkesin yardıma ihtiyacı vardır. Nilüfer çiçeği, bütün güzelliğine rağmen, bu güzelliği ortaya çıkaracak yeşil yapraklara ihtiyaç duyar. Bir tahta perde üç payandaya dayanmak zorundadır, yetenekli bir adam üç kişinin yardımına ihtiyaç duyar, işleri tek başına yapmak iyi değildir, başkalarından yardım

almak daima gereklidir. Söz konusu meselede bu yardım daha da fazla gereklidir. Davranışlarını düzeltip düzeltmediklerini anlaması için bu insanları gözlemlemek gereklidir. Ama onları sadece gözlemlemek pasif bir tutumdur, aynı zamanda onlara yardım etmek de gereklidir. Ne derecede olursa olsun, Kao-Cao'nun etkisine giren yoldaşların davranışlarını düzeltmelerinden sevinç duymalı, onları iyice gözlemlemekle kalmamalı, aynı zamanda onlara yardım etmeliyiz. Hata yapan yoldaşlara karşı takınılacak olumlu tavır işte bu.

Onların etkisine girmeyen yoldaşlar kibirliliğe kapılmamalı, bu tür hastalıklara karşı uyanıklıklarını korumalıdır. Bu son derece önemlidir. Daha önce sözünü ettiğimiz yoldaşlardan bazıları belki aldatılmışlardı, diğer bazıları ise oldukça sıkı bir ilişki içindeydiler. Fakat hata yapan bu yoldaşlar şu ya da bu ölçüde uyanıklık kazanabilir ve ilerde buna benzer hatalardan kaçınabilirler. Bazı hastalıklara yakalandıktan sonra onlara karşı bağışıklık kazanırsınız. Aşının koruyucu etkisi vardır. Ama kesin bir garantisi olmadığı için aşı yaptırmınıza rağmen gene de çiçek hastalığına tutulabilirsiniz. Dolayısıyla, iki ya da üç yıl sonra ikinci bir aşı yaptırmak, yani bugünkü toplantımız gibi bir toplantı daha yapmak gereklidir. Diğer yoldaşlar kibirliliğe kapılmamalı, hatalara karşı uyanık olmalıdırlar. Kao Kang'la Cao Şuşih bu insanlara niçin el atmadılar? Birkaç kategori var. Birinci kategori, onların düşman kabul ettikleri insanlardan oluşuyor; bunları etkilemeye çalışmamaları doğaldır, ikincisi, önemli bulmayıp küçümsedikleri kişilerden oluşuyor; «ülkeyi denetim altına aldıklarında» bu insanların kendiliğinden kendilerine katılacaklarını düşündüklerinden, bu aşamada onları etkilemeye gerek görmediler. Üçüncü kategori, belki de bu insanlar daha iyi aşılanmış oldukları ve onlara uygun türden insanlara benzemedikleri için, yaklaşmaya cesaret edemedikleri kişilerden oluşuyordu; bunları düşman ya da önemsiz kimseler olarak görmedikleri halde, gene de onlara yaklaşmaya cesaret de edemediler. Dördüncü kategori, etkilemeye zaman bulamadıkları kişilerden oluşuyor. Bu tür mikropların yayılması için zaman gerekir. Onların teşhir edilmesini bir yıl geciktirirseniz, daha fazla insanı zehirlemeyeceklerinden emin olamazsınız. «Bak sana pislik bulaşmış, oysa ben tertemizim» diye böbürlenmeyin. Eğer hastalığın açığa çıkarılması bir yıl daha ertelenseydi, bence hastalığa yakalananların sayısı oldukça çok olurdu.

Yukarda söylediklerime, gerek Kao'yla Cao'nun etkisinde kalan gerekse kalmayan yoldaşların dikkat edeceğine inanıyorum.

Üçüncü nokta ise meselelerinde daima uyanık olmalı ve sözleriyle ya da hareketleriyle Partinin ilkelerine ters düşen yoldaşlarla aramıza belli bir mesafe koymalıyız. Parti ilkelerine ters düşen ve canımızı sıkkan sözler söylediklerinde ya da hareketlerde bulunduklarında, bu yoldaşlarla bu konularda ya da durumlarda aynı tutumu

almamalıyız. Parti ilkelerine uygun düşen sözlerine ye hareketlerine gelince, örneğin Beş Yıllık Plan, Parti düşmanı Kao-Cao ittifakı üzerine karar ve rapor, doğru siyasetlerimiz ve Partinin kuralları ve yönetmelikleri gibi meselelerde kuşkusuz onları güçlü bir şekilde desteklemeli ve bu konularda onlarla aynı tutumu almalıyız. Parti ilkelerine uymayan her şeyle aramıza belli bir mesafe koymalı, yani aramıza kesin bir sınır çekmeli ve bu gibi şeyleri derhal reddetmeliyiz. Sırf eski bir arkadaşımız, eski bir üstümüz, eski bir astımız, eski bir meslektaşımız, okul arkadaşımız ya da hemşerimiz olduğu için böyleleriyle aramıza mesafe koymaktan kaçınmamalıyız. Bugünkü Parti düşmanı Kao-Cao olayında olsun, daha önceleri Parti içinde meydana gelen iki çizgi mücadelelerinde olsun, tekrar tekrar şu durumla karşılaştık: Bazı kişilerle eskiye dayanan ve yakın ilişkilerimiz olduğu için sesinizi çıkarmakta güçlük çeker ve onlarla aranıza belli bir mesafe koymazsanız, onları terslemez ve aranıza kesin bir sınır çekmezseniz, gitgide daha çok battığımızı ve bu kişilerin «hayaletlerinin peşinizi bırakmadığını» görürsünüz. Bu nedenle tavır almalı ve ilkelere uymalıyız.

Dördüncü nokta. Bazı yoldaşlar, «Kao ile Cao'nun yaptığı bazı kötü şeylerden haberimiz vardı, ama bir tertip hazırladıklarını fark etmedik» diyorlar. Bence burada da iki kategori var. Birincisi, Kao'yla Cao'nun Parti ilkelere aykırı birçok şey söylediğini duyan, üstelik Kao'yla Cao'nun giriştikleri Parti düşmanı faaliyetlerde kendilerine danıştığı kişiler var. Bu kişilerin tertibin farkına varmaları gerekirdi, ikincisi, Kao-Cao'nun kötülüklerinden genel olarak haberdar olan, fakat bir tertip içinde bulunduklarını göremeyenler. Bu insanlar suçlu değildir, çünkü tertibin farkına varmak kolay değildir. Merkez Komitesi, bunların Partiye karşı bir tertibe giriştiklerini ancak 1953 yılında fark etti. Mali ve İktisadi Çalışma ve Örgütsel Çalışma Konferanslarında olup bitenlerden sonra ve Mali ve İktisadi Çalışma Konferansı öncesinde meydana gelen olaylardan sonra normal bir şekilde davranmadıklarını anladık. Mali ve İktisadi Çalışma Konferansı sırasında tuhaf işler çevirdikleri ortaya çıktı ve her defasında uyarıldılar. Ondan sonra, faaliyetlerini tamamen gizli yürütmeye başladılar. Bu tertibi, tertipçileri ve klikleri ancak 1953 sonbaharında ve kışında ortaya çıkarabildik. Uzun bir süre Kao Kang Cao Şuşih'in kötü insanlar olduklarından haberimiz yoktu. Böyle şeyler daha önce de olmuştu. Çing-Kang Dağları döneminde birkaç dönem vardı ve biz bunların devrime ihanet edeceklerinden hiçbir zaman kuşulanmamıştık. Elbette hepinizin böyle tecrübeleri olmuştur.

Burada bir ders çıkarmalıyız. Görünüşe aldanmayın. Bazı yoldaşlarımız görünüşe kolayca aldanıyorlar. Her şeyin görünüşüyle özü arasında bir çelişme vardır, insan bir şeyin görünüşünü tahlil ederek ve inceleyerek özü hakkında bir fikir sahibi olur. Bilimin gereği de burada yatar. Yoksa insanlar şeylerin özüne sezgi yoluyla

ulaşabilselerdi bilime ne gerek kalırdı? İnceleme yapmaya ne gerek kalırdı? İnceleme yapmak, görünüşle öz arasında çelişme olduğu için gereklidir. Ne var ki, bir şeyin görünüşüyle sahte görünüşü arasında fark vardır, çünkü ikincisi sahtedir. Dolayısıyla şu dersi çıkarıyoruz: Mümkün olduğu kadar sahte görünüşlere aldanmamaya çalışalım.

Beşinci nokta. Kibirlik tehlikesi. Böbürlenmeyin. Davamızın başarısı çoğunluğa bağlıdır, azınlık ise sadece sınırlı bir rol oynar. Azınlığın, yani önderlerin ve kadroların oynadığı rol kabul edilmelidir, ancak bu belirleyici öneme sahip olan bir rol değildir. Belirleyici öneme sahip olan kitlelerin oynadığı roldür. Kadrolarla kitleler arasındaki ilişkide, kadrolar gerekli olmakla birlikte, esas çalışmayı yürüten kitlelerdir; kadrolar bu çalışmaya önderlik ederler ve oynadıkları rol abartılmamalıdır. Siz olmasaydınız her şey berbat mı olurdu? Tarihin ve hayattaki birçok olgunun gösterdiği gibi, işler siz olmadan da yürür. Örneğin, Kao Kang ve Cao Şuşih yok diye işler berbat mı oldu? İşler hiç de fena değil, öyle değil mi? Troçki, Çang Kuotao, Cen Dusiyou olmadan da işler oldukça iyi gitti. Bunların hepsi de kötü insanlardı. Konfüçyüs öleli yüzyıllar oldu ve bugün Çin'de, Konfüçyüs'ten kuşkusuz daha bilge olan bir Komünist Partisi vardır; bu da, Konfüçyüs Hala başarılı olduğumuzu göstermektedir, iyi insanlara gelince, onlar vazgeçilmez değillerdir. Onlar olmazsa dünya durur mu? Onlar olmasa da dünya dönmeye devam edecektir. Her şey eskisi gibi devam edecek, hatta belki de daha iyi olacaktır.

İki tip insan var: Birincisi eskiler; sizlerin de pek çoğunuz oldukça kıdemlisiniz, ikincisi ise taze kan, yani gençlerdir. Gelecek için hangisi daha çok şey vaat eder? Bugün Cu Enlay yoldaşın da belirttiği gibi, kuşkusuz taze kan. Bazı yoldaşlar sırf eski devrim savaşçıları oldukları için şişinip duruyorlar. Bu tamamen gereksizdir. Eğer gurur duymayı hoş görecektir olsaydık, bu daha çok gençlerin hakkı olurdu. Kırk ya da elli yaşın üstündekilere gelince, bunlar ne kadar yaşlanırlarsa o kadar fazla tecrübe sahibi olurlar ve o ölçüde de alçakgönüllü olmalıdırlar. Ne kadar tecrübeli olduğumuzu bırakın gençler söylesin: «Gerçekten de bu eskilerin tecrübesi var. Onları küçümsememeliyiz. Bakın, ne kadar da alçakgönüllüler!» desinler. Eğer kırkını ya da ellisini aşmış adamlar, zengin tecrübelerine rağmen kibirliliğe kapılırlarsa, çok zavallı bir duruma düşerler. O zaman gençler, «Sizin bütün tecrübeniz beş para etmez, tıpkı çocuk gibi davranıyorsunuz» derler. Delikanlıların biraz caka satmak istemesi, hoşgörüsüyle karşılanabilir. Ama yaşı ilerlemiş ve bir sürü tecrübe kazanmış insanların kendilerini kibirliliğe kaptırması ve pozculuk yapması hiç de iyi bir şey olmaz. «Terbiyenin takını ve kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştır. İnsanların kuyruğu yoktur, o halde kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırmaktan söz etmenin anlamı nedir? Ne demek istediğimizi, köpek örneğiyle anlatalım. Köpek bazen kuyruğunu havaya diker,

bazen de bacaklarının arasına kıştırır. Genellikle, dayak yediği zaman kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırır, keyfi yerinde olduğu zamanlarda ise havaya diker. Bütün yoldaşlarımız, herkesten önce de eski yoldaşların deyim yerindeyse kuyruklarını havaya dikmek yerine bacaklarının arasına kıştıraraklarını, kibirlilikten ve acelecilikten sakınacaklarını, daima alçakgönüllü olacaklarını ve ilerlemeye devam edeceklerini umarım.

Altıncı nokta. «Sol» ve sağ sapmalara karşı uyanık olun. Bazıları, «sağda olmaktansa ‘solda’ olmak daha iyidir» diyorlar. Bu, birçok yoldaşın tekrarladığı bir sözdür. Aslında, birçok kişi de içlerinden “solda olmaktansa, sağda olmak daha iyidir» derler, ama bunu yüksek sesle söylemezler. Bunu, sadece dürüst olanlar yüksek sesle söylerler. Demek ki böyle iki görüş var. «Sol» nedir? Zamanın çok ilerisinde gitmek, bugünkü gelişmenin ilerisinde olmak, eylemlerinde ve ilke ve siyaset meselelerinde aceleci olmak, mücadelelerde ve tartışmalarda herkese birden vurmaktır; bütün bunlar «sol» sapmalardır ve iyi şeyler değildir. Zamanın gerisinde kalmak, gelişmeye ayak uyduramamak ve mücadelecî ruh eksikliği sağ sapmalardır ve bunlar da iyi şeyler değildir. Partimizde «sol»da olmayı yeğleyenler olduğu gibi, sağda olmayı ya da ortanın sağında yer almayı yeğleyen pek çok kişi de vardır. Bunların hiçbirisi iyi değildir. Her iki cephede de mücadele etmeli, hem«sol» hem de sağ sapmalara karşı koymalıyız.

Parti düşmanı Kao Kang Cao Şuşih ittifakı üzerine söyleyeceklerim bu kadar.

DEVİRİM İLE KARŞI-DEVİRİM ARASINDAKİ İLİŞKİ

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Karşı-devrimciler ne tür etkenlerdir? Onlar olumsuz, yıkıcı etkenlerdir, olumlu etkenlerin karşısındadırlar. Karşı-devrimcilerin değişimleri mümkün müdür? Hiç kuşkusuz iflah olmazlar asla değişmeyeceklerdir. Ne var ki ülkemiz koşullarında karşı-devrimcilerin çoğu önünde sonunda, şu ya da bu ölçüde değişeceklerdir, izlediğimiz doğru siyaset sayesinde birçoğu artık devrime karşı çıkmayan insanlara dönüşmüşler, birkaçı ise yararlı işler bile yapmışlardır. Şu noktalar kabul edilmelidir:

Birincisi, 1951-52 yıllarındaki karşı-devrimcileri bastırma hareketi gerekliydi. Bu hareketi yürütmemizin gerekli olmadığı şeklinde bir görüş vardır. Bu yanlıştır.

Karşı-devrimcilere şu şekillerde muamele edilebilir idam, hapis, gözetim altında tutma ve serbest bırakma, idamın ne olduğunu herkes biliyor. Hapisle, karşı-devrimcileri hapse atarak çalışma yoluyla düzeltmeyi kastediyoruz. Gözetim altında tutmak demekle, onları toplum içinde bırakıp kitlelerin gözetimi altında düzeltilmelerini sağlamayı kastediyoruz. Serbest bırakmak deyimiyle de, tutuklamakla tutuklamamak arasında kesin bir tercih yapamadığımız durumlarda, genellikle tutuklamamayı ya da iyi halleri görülen tutukluları serbest bırakmayı kastediyoruz. Farklı karşı-devrimcilere her somut duruma göre farklı muamele edilmesi zorunludur.

Şimdi özel olarak idam konusu üzerinde duralım. Yukarıda sözünü ettiğimiz, karşı-devrimcileri bastırma hareketi sırasında bazı kişileri idam ettiğimiz doğrudur. Ama ne çeşit insanları? Onlar, birçok kişiyi öldürmüş olan ve kitlelerin şiddetle nefret ettiği karşı-devrimcilerdi.

600 milyon kişiyi kucaklayan büyük bir devrimde, «Doğu Despotu» ve «Batı Despotu» gibi yerel zorbaları öldürmeseydik kitleler ayaklanamazdı. Bastırma hareketi sırasında bugünkü yumuşak siyasetimizi uygulasaydık

kitleler bunu kabul etmezdi. Şimdi bazıları Stalin'in hatalı bir şekilde bazı insanları ölüme mahkûm ettiğini duyunca derhal o karşı-devrime grubunu öldürmenin de yanlış olduğu sonucunu çıkarıyorlar. Hayır, bu doğru değildir. Bugün o karşı-devrimcileri idam etmenin tamamen doğru olduğunu kabul etmenin acil bir önemi vardır.

İkinci olarak, sayılan çok azaldığı halde karşı-devrimcilerin hâlâ var olduğunu kabul etmek gerekir. Hu Feng olayı su yüzüne çıktıktan sonra karşı-devrimcileri bulup çıkarmak zorunlu oldu. Gizlenmiş olanları temizleme çalışması sürdürülmelidir. Şu ya da bu türden karşı-devrime baltalama faaliyeti yürüten az sayıda karşı-devrimcinin bulunduğu kabul edilmelidir, örneğin, sığırları öldürüyor, ekinleri yakıyor, fabrikalara zarar veriyor, haber sızdırıyor ve gerici afişler asıyorlar. Sonuç olarak, karşı-devrimcilerin tamamen ortadan kaldırıldığını ve dolayısıyla başımızı yastığa gömüp uykuya dalabileceğimizi söylemek doğru değildir. Çin'de ve dünyada sınıf mücadelesi var olduğu sürece asla uyanıklığı elden bırakmamalıyız. Ne var ki, hâlâ çok sayıda karşı-devrime bulunduğunu söylemek de aynı şekilde yanlıştır.

Üçüncüsü, bundan sonra genel olarak toplumda karşı-devrimcilerin bastırılmasında daha az tutuklama ve idam olmalıdır. Onlar halkın can düşmanlarıdır ve halkın derin nefretini kazanmışlardır, bu yüzden küçük bir kısmı idam edilmelidir. Ama çoğunluğu tarım kooperatiflerine gönderilmeli ve gözetim altında çiftlik çalışmasına katılarak çalışma yoluyla düzeltilmelidirler. Gene de bundan sonra artık idamlar olmayacağını ilan edemeyiz ve idam cezasını da kaldırmamalıyız.

Dördüncüsü, Parti ve hükümet organlarındaki, okullardaki ve ordu birliklerindeki karşı-devrimcileri temizlemede Yen'an'da başlattığımız, liseyi öldürmemek

ve pek az kimseyi tutuklamak» şeklindeki siyasetimize bağlı kalmalıyız, Karşı-devrime olduğu saptananlar, bağlı oldukları örgütler tarafından soruşturulmalıdır; kamu güvenliği organları bunları tutuklamamalı, savcılık organları herhangi bir kovuşturmayla girişmemeli ve mahkemeler de bunları yargılamamalıdır. Her yüz karşı-devrimcinin doksanından fazlasına bu şekilde davranılmalıdır.

«Pek az kimseyi tutuklamak» derken işte bunu kastediyoruz, idama gelince, kimseyi öldürmek yok. İdam etmediğimiz kişiler kimlerdir? Hu Feng, Pah Hannien, Cao Şuşih ya da hatta imparator Pu Yi ve Kang Ze gibi savaş suçlularını bile idam etmiyoruz. Onları öldürmememizin nedeni, idam cezasını hak etmemiş olmaları değil, böyle idamların yarar sağlamamasıdır. Bir kere böyle bir suçlu öldürüldü mü, bir ikincisinin, derken üçüncüsünün suçları da onunla kıyaslanacak bir sürü kafa kesilmeye başlanacaktır. Birinci nokta budur, ikincisi, insanlar haksız yere öldürülmüş olabilirler. Kafa bir kere kesildi mi, tarih onun bir daha geri gelmediğini göstermiştir; kafalar pırasaya benzemez, kesildikten sonra yeniden büyümazler. Yanlışlıkla bir kafayı kestiniz mi isterseniz bile hatayı düzeltmeniz mümkün olmaz. Üçüncü olarak da bu durumda bir delil kaynağını yok etmiş olursunuz. Karşı-devrimcileri bastırmak için delile ihtiyaç vardır. Genellikle bir karşı-devrime bir diğeri için canlı bir delil kaynağıdır ve onun bilgisine başvurmak isteyeceğimiz durumlar olabilir. Eğer onu ortadan kaldırmışsanız daha fazla delil elde etme olanağınız kalmaz. Bu da devrimin değil, karşı-devrimin yararına olur. Dördüncü noktada bu karşı-devrimcilerin öldürülmesi (1) Üretimi artırmaz, (2) Ülkenin bilimsel düzeyini yükseltmez, (3) Dört zararlıının yok edilmesine yardımcı olmaz, (4) Milli savunmayı güçlendirmez ya da (5) Tayvan'ın geri alınmasına hizmet etmez. Yalnızca size tutsakları öldürme ünü sağlar ki, bu da insanlar için her zaman kötü bir ün olmuştur. Bir diğer nokta da Parti ve hükümet organları içindeki karşı-devrimcilerin, genel olarak toplumdaki karşı-devrimcilerden farklı olmalarıdır, ikinciler kitlelere zorbalık uyguladıkları halde, Parti ve hükümet organlarındakiler az çok kitlelerden uzak oldukları için özel olarak değil genel olarak düşman edinirler. Onları öldürmemekten ne zarar gelir? Fiziki bakımdan kol emeğine uygun olanlar çalışma yoluyla düzeltilmeli, uygun olmayanların ise geçimleri sağlanmalıdır. Karşı-devrimciler değersizdirler, iğrenç yaratıklardır, ama elinizde oldukları sürece onların halka bazı hizmetlerde bulunmalarını sağlayabilirsiniz.

Peki, öyleyse Parti ve hükümet organlarındaki hiçbir karşı-devrimcinin idam edilmeyeceğini belirten bir yasa çıkaracak mıyız? Bizim siyasetimiz, parti içinde dikkate alınacak olan, ama kamuya açıklanması gerekmeyen bir şeydir; yapmamız gereken tek şey, bunu pratikte mümkün olduğu kadar uygulamaktır. Birinin bu binaya bir bomba attığını, buradaki herkesi öldürdüğünü ya da burada bulu-

nanların yarısını ya da üçte birini öldürdüğünü düşünelim; ne dersiniz idam edilmeli mi, yoksa edilmemeli mi? Hiç kuşkusuz idam edilmelidir.

Parti ve hükümet organlarındaki karşı-devrimcileri ayıklarken hiç kimseyi öldürmemek siyasetini benimsemek hiçbir şekilde bizi onlara karşı kesin bir tavır almaktan alıkoymaz. Tam tersine bu onarılamayacak hataların yapılmasına karşı bir korunma aracı görevini görür ve hatalar yapıldığı takdirde de onları düzeltebilme fırsatı verir. Böylece birçok kimse gönül rahatlığına kavuşacak ve Parti içindeki yoldaşlar arasında güvensizliğin önüne geçilmiş olacaktır. Karşı-devrimciler öldürülmeyecekse karınlarının doyurulması gerekir. Bütün karşı-devrimcilere geçimlerini sağlama olanağı tanınmalı ve böylece yeni, bir başlangıç yapmaları sağlanmalıdır. Bu, halkın davası için yararlı olacak ve dünyada iyi karşılanacaktır.

Karşı-devrimcilerin bastırılması hâlâ sıkı bir çalışmayı gerektirmektedir. Gevşememeliyiz. Gelecekte toplumda karşı-devrimcilerin bastırılması sürdürülmekle kalmamalı, aynı zamanda Parti ve hükümet organları, okullar ve ordu birlikleri içinde gizlenmiş bütün karşı-devrimciler de açığa çıkarılmalıdır. Kendimizle düşman arasında kesin bir sınır çekmeliyiz. Eğer düşmanın saflarımıza ve hatta yönetim organlarımıza sızmasına izin verilirse, bunun sosyalizm davası ve proletarya diktatörlüğü için ne kadar büyük bir tehdit oluşturacağını çok iyi biliyoruz.

HALK İÇİNDEKİ ÇELİŞMELERİN DOĞRU ELE ALINMASI ÜZERİNE¹

Mao Zedung – Seçme Eserler Cilt 5

Genel olarak konumuz, halk içindeki, çelişmelerin doğru ele alınmasıdır. Daha kolay olması için konuyu on iki ara başlık altında tartışalım. Bizimle düşman arasındaki çelişmelere değinilse bile, bu tartışma, esas olarak halk içindeki çelişmeler üzerinde yoğunlaşacaktır.

1. NİTELİK BAKIMINDAN FARKLI İKİ TÜR ÇELİŞME

Ülkemiz hiçbir zaman bugün olduğu gibi birleşmemiştir. Burjuva demokratik devriminin ve sosyalist devrimin zaferi ve sosyalist inşada kazandığımız başarılar, eski Çin'in çehresini hızla değiştirmiştir. Ana yurdumuzun önünde daha da parlak bir gelecek uzanıyor. Halkın nefret ettiği milli bölünme ve kargaşa dolu günler bir daha geri gelmemek üzere sona ermiştir, işçi sınıfının ve Komünist Partisinin önderlik ettiği 600 milyonluk halkımız, tek bir yumruk gibi birleşerek, sosyalizmin inşası yüce görevine sarılmıştır. Ülkemizin birleştirilmesi, halkımızın birliği ve çeşitli milliyetlerimizin birliği davamızın kesin zaferinin temel güvenceleridir. Ne var ki, bu, toplumumuzda artık çelişmelerin var olmadığı anlamına gelmez. Hiçbir çelişmenin olmadığını düşünmek, nesnel gerçeğe aykırı safça bir düşüncedir, iki tür toplumsal çelişmeyle karşı karşıyayız: Bizimle düşman arasındaki çelişmeler ve halk içindeki çelişmeler. Bu ikisi tamamen farklı nitelikte çelişmelerdir.

Bu iki ayrı tür çelişmeyi doğru olarak kavramak için önce «halkla» ne kastedildiğini, «düşmanla» ne kastedildiğini açıklığa kavuşturmak zorundayız. «Halk» kavramının içeriği, çeşitli ülkelere göre ve belli bir ülkenin farklı tarihsel dönemlerine göre değişir. Örneğin kendi ülkemize bakalım. Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasında, Japon saldırısına karşı çıkan bütün sınıflar, kesimler ve toplumsal gruplar halk sınıflamasına giriyordu, öte yandan Japon

emperyalistleri, Çinli hainler, Japon taraftan unsurlar ise hep halkın düşmanlarıydı. Kurtuluş Savaşı sırasında, ABD emperyalistleri ve onların uşakları bürokrat kapitalistlerle toprak ağaları ve bu iki sınıfı temsil eden Guomindang gericileri halkın düşmanlarıydı, bu düşmanlara karşı çıkan bütün diğer sınıflar, kesimler ve toplumsal gruplara halk sınıflamasına giriyordu. Bugünkü aşamada, yani sosyalizmin inşası döneminde, sosyalist kuruluş davasından yana olan, onu destekleyen ve onun için çalışan bütün sınıflar, kesimler ve toplumsal gruplar halk sınıflamasına girer, öte yandan sosyalist devrime karşı direnen, sosyalist inşaya karşı düşmanlık güden ve onu baltalayan bütün toplumsal güçler ve gruplar halkın düşmanlarıdır.

Bizimle düşman arasındaki çelişmeler, uzlaşmaz çelişmelerdir. Halkın saflarında, emekçi halk içindeki çelişmeler, uzlaşabilir çelişmelerdir; öte yandan sömürülen sınıflarla sömüren sınıflar arasındaki çelişmelerin ise hem uzlaşmaz hem de uzlaşabilir bir yönü vardır. Halk içinde her zaman çelişmeler vardır, ama bu çelişmelerin içeriği, devrimin her döneminde ve sosyalist kuruluş döneminde farklıdır. Çin'in bugünkü koşullarında halk içindeki çelişmeler şunları kapsar: işçi sınıfı içindeki çelişmeler, köylülük içindeki çelişmeler, aydınlar içindeki çelişmeler, işçi sınıfıyla köylülük arasındaki çelişmeler, işçiler ve köylüler ile aydınlar arasındaki çelişmeler, işçi sınıfı ve emekçi halkın öteki kesimleri ile milli burjuvazi arasındaki çelişmeler, milli burjuvazi içindeki çelişmeler vb. Bizim halk hükümetimiz, halkın çıkarlarını gerçekten temsil eden bir hükümettir, halka hizmet eden bir hükümettir. Ne var ki, hükümetle halk arasında hâlâ bazı çelişmeler, vardır. Bu çelişmeler şunları kapsar: Devletin ve kolektifin çıkarları ile bireyin çıkarları arasındaki çelişmeler; demokrasi ile merkeziyetçilik arasındaki çelişmeler; önderlik edenler

ile önderlik edilenler arasındaki çelişmeler; bazı hükümet görevlilerinin kitlelerle olan ilişkilerinde uyguladıkları bürokratik çalışma tarzından doğan çelişmeler. Bütün bunlar da halk içindeki çelişmelerdir. Genel olarak, halk içindeki çelişmeleri belirleyen, halkın çıkarlarının temelinde özdeş olmasıdır.

Ülkemizde, işçi sınıfıyla milli burjuvazi arasındaki çelişme, halk içindeki çelişmeler sınıflamasına girer. Genel olarak ikisi arasındaki sınıf mücadelesi, halkın saflarındaki bir sınıf mücadelesidir, çünkü Çin milli burjuvazisinin ikili bir niteliği vardır. Burjuva demokratik devrimi 'döneminde, milli burjuvazi hem devrimci hem de uzlaşmacı bir niteliğe sahipti. Sosyalist devrim döneminde, milli burjuvazinin, kâr amacıyla işçi sınıfını sömürmesi onun niteliğinin bir yanını, buna karşılık Anayasayı desteklemesi ve sosyalist dönüşümü kabul etmesi de diğer yanını oluşturur. Milli burjuvazi, emperyalistlerden, toprak ağalarından ve bürokrat-kapitalistlerden farklıdır. Milli burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki çelişme sömürülenle sömürülen arasındaki bir çelişmedir ve niteliği gereği uzlaşmaz bir çelişmedir. Ama Çin'in somut koşullarında, iki sınıf arasındaki bu uzlaşmaz çelişme, doğru bir biçimde ele alınırsa, uzlaşmaz olmayan bir çelişmeye dönüştürülebilir ve barışçı yöntemle çözülebilir. Ama işçi sınıfıyla milli burjuvazi arasındaki çelişmeyi doğru bir biçimde ele almaz ve milli burjuvaziyle birleşme, onu eleştirme ve eğitime siyasetini izlemezsek ya da milli burjuvazi bizim bu siyasetimizi kabul etmezse, bu çelişme bizimle düşman arasındaki bir çelişme haline gelecektir.

Bizimle düşman arasındaki çelişmeler ile halk içindeki çelişmeler farklı nitelikte olduklarına göre, farklı yöntemlerle çözümleri gerekir. Kısacası, birincide sorun, bizimle düşman arasına kesin bir çizgi çekme sorunu, ikincide ise doğruyla yanlış arasına kesin bir çizgi çekme sorunudur. Bizimle düşman arasındaki ayrımın da aynı zamanda bir doğru ve yanlış sorunu olduğu, elbette bir gerçektir. Örneğin, kimin haklı olduğu, bizim mi, yoksa iç ve dış gericilerin, emperyalistlerin, feodallerin ve bürokrat kapitalistlerin mi haklı oldukları sorunu da bir doğru yanlış sorunudur, ama bu, halk içindeki doğru ve yanlış sorunlarından ayrı bir sınıflamaya girer.

Bizim devletimiz, işçi sınıfı önderliğinde, işçi köylü ittifakına dayanan bir demokratik halk diktatörlüğüdür. Bu diktatörlük ne işe yarar? Onun birinci görevi ülke içindeki bir görevdir; gerici sınıflarla unsurları ve sosyalist devrime karşı direnen sömürücüleri bastırmak, sosyalist inşamızı yıkmaya çalışanları bastırmak ya da başka bir deyişle, bizimle iç düşman arasındaki çelişmeleri çözmektir. Örneğin, bazı karşıdevrimcileri tutuklamak, yargılamak ve cezalandırmak, belirli bir süre için toprak ağalarıyla bürokrat kapitalistlerin oy ve söz haklarını ellerinden almak bunların hepsi diktatörlüğümüzün uygulama alanına girer. Kamu düzenini sürdürmek ve halkın çıkarlarını korumak

için, hırsızlar, dolandırıcılar, kundakçılar, zimmetine para geçirenler, katiller, cinayet çeteleri ve kamu düzenini ciddi ölçüde bozan diğer alçaklar üzerinde diktatörlük uygulamak zorunludur. Bu diktatörlüğün ikinci görevi, ülkemizi dış düşmanların yıkıcılığından ve olası saldırısından korumaktır. Böyle bir durum ortaya çıktığında, bu diktatörlüğün görevi düşmanla aramızdaki dış çelişmeyi çözmektir. Bu diktatörlüğün amacı tüm halkımızı korumak ve böylece halkın gönül rahatlığıyla kendini çalışmaya verebilmesini ve Çin'i modern bir sanayi, tarım, bilim ve kültüre sahip sosyalist bir ülke haline getirmesini sağlamaktır. Bu diktatörlüğü kim uygulayacaktır? Elbette işçi sınıfı ve onun önderliğindeki bütün halk. Halkın saflarında diktatörlük uygulanmaz. Halk kendi üzerinde diktatörlük uygulayamaz, halkın bir kesimi de başka bir kesimini ezmemelidir. Halk içindeki yasayı çiğneyen unsurlar yasaya göre cezalandırılacaktır, ama bu, halk düşmanlarını bastırmak için diktatörlük uygulanmasından ilke farklıdır. Halk içinde demokratik merkeziyetçilik uygulanır. Anayasamız, Çin Halk Cumhuriyeti yurttaşlarının söz basın, toplanma, örgütlenme, gösteri ve yürüyüş ve dini inanç özgürlüğüne sahip olduklarını belirtir. Anayasamız, devlet organlarının demokratik merkeziyetçiliği uygulamalarını, kitlelere dayanmalarını ve devlet görevlilerinin halka hizmet etmelerini de şart koşar. Bizim sosyalist demokrasimiz, hiçbir kapitalist ülkede bulunmayan, en geniş anlamda demokrasidir. Bizim diktatörlüğümüz, işçi sınıfı önderliğinde, işçi köylü ittifakına dayanan demokratik halk diktatörlüğüdür. Başka bir deyişle, halkın saflarında demokrasi işleri öte yandan yurttaşlık haklarına sahip herkesle ve en başta köylülükle birleşen işçi sınıfı, gerici sınıflar ve unsurlarla, sosyalist dönüşüme karşı direnen ve sosyalist kuruluşa karşı çıkan herkes üzerinde diktatörlük uygular. Yurttaşlık hakları derken, siyasi olarak, özgürlük ve demokrasi haklarını kastediyoruz.

Ne var ki, bu özgürlük, önderliği olan bir özgürlük, bu demokrasi de, merkezi yönlendirme altında bir demokrasidir, anarşi değildir. Anarşi, halkın çıkarlarına da, isteklerine de uymaz.

Ülkemizde bazı kimseler Macaristan olaylarından sevinç duydular. Benzer bir şeyin Çin'de de olacağını, binlerce insanın sokaklarda Halk Hükümetine karşı gösteri yapacağını umdular. Onların umutları kitlelerin Çıkarlarına aykırıydı ve bu nedenle kitlelerin desteğini kazanması mümkün değildi. Macaristan'da, halkın iç ve dış gericiler tarafından aldatılan bir kesimi, Halk Hükümetine karşı şiddet eylemlerine başvurma hatasını işlediler, bundan hem devlet, hem de halk zarar gördü. Bir kaç hafta süren karışıklıkların ülke ekonomisine verdiği zararı onarmak uzun bir zaman alacaktır. Ülkemizde, dünyadaki olayların gerçek durumunu bilmedikleri için Macaristan olayları sorunu karşısında yalpalayan diğer bazıları da oldu. Halk demokrasimizde çok az özgürlük olduğunu,

Batılı parlamenter demokrasilerde ise daha çok özgürlük olduğunu düşünüyorlar. Batıdaki gibi, bir partinin iktidarda, ötekinin muhalefette olduğu iki partili sistemi istiyorlar. Ama bu sözüm ona iki partili sistem, burjuvazinin 'diktatörlüğünü sürdürmesinin bir aracından başka bir şey değildir; emekçi halka asla özgürlük sağlayamaz. Aslında, demokrasi ve özgürlük soyut olarak değil, yalnızca somut olarak vardır. Sınıf mücadelesinin var olduğu bir toplumda, eğer sömürücü sınıfların emekçi halta sömürme özgürlüğü varsa, emekçi halkın sömürülmeme özgürlüğü yoktur; burjuvazi için demokrasi varsa, proletarya ve öteki emekçi halk için demokrasi yoktur. Bazı kapitalist ülkelerde, Komünist Partisinin yasal varlığına burjuvazinin temel çıkarlarını tehlikeye düşürmediği ölçüde izin veriliyor; bunun ötesinde izin verilmiyor. Soyut bir demokrasi ve özgürlük isteyenler, demokrasiyi bir araç olarak değil bir amaç olarak görüyorlar. Demokrasi bazen bir amaç gibi görünür, ama aslında yalnızca bir araçtır. Marksizm bize, demokrasinin üstyapının bir parçası olduğunu ve siyaset alanına girdiğini öğretir. Başka bir deyişle, son tahlilde, demokrasi ekonomik temele hizmet eder. Aynı şey özgürlük için de geçerlidir.

Demokrasi de, özgürlük de mutlak değil, görelidir ve belli tarihsel koşullarda ortaya çıkar ve gelişirler. Halkın saflarında, demokrasi merkezîyetçilikle, özgürlük disipliniyle iç içedir. Onlar tek bir bütünün iki karşıt yönüdür, çelişmeli oldukları kadar birlik halindedirler ve tek yanlı bir biçimde bir yanını göz ardı edecek şekilde diğer yanını vurgulamamalıyız. Halkın safları içinde, özgürlük olmadan yapamayız, ama disiplin olmadan da yapamayız; demokrasi olmadan yapamayız, ama merkezîyetçilik olmadan da yapamayız. Demokrasiyle merkezîyetçiliğin, özgürlükle disiplinin bu birliği, demokratik merkezîyetçiliğimizi oluşturur. Bu düzende halk geniş bir demokrasi ve özgürlükten yararlanır, ama aynı zamanda sosyalist disiplinin sınırları içinde kalmaları gerekir. Kitleler bütün bunları çok iyi kavıyor.

Önderliği olan Özgürlüğü, merkezi yönlendirme altında demokrasiyi savunurken, halk içindeki ideolojik sorunları ya da doğru ile yanlış arasındaki ayrıma ilişkin sorunları çözmek için zorlayıcı önlemlerin alınmasını hiçbir şekilde kastetmiyoruz, ideolojik sorunları ya da doğru yanlış sorunlarını idari emirlerle ve zorlayıcı önlemlerle çözme çabaları hiçbir işe yaramadığı gibi zararlıdır da. Dini, idari emirlerle ortadan kaldıramayız ya da insanları inanmamaya zorlayamayız. İnsanları idealizmden vazgeçmeye zorlayamayacağımız gibi, Marksizmi kabul etmeye de zorlayamayız. İdeolojik sorunları ya da halk içindeki tartışmalı sorunları çözenin yolu, zorlama ya da baskı yöntemi değil, sadece demokratik yöntem, tartışma, eleştiri, ikna ve eğitme yöntemidir. Halk, üretimi ve eğitimi etkili bir biçimde sürdürebilmek ve huzur içinde yaşayabilmek için hükümetinin, üretimden sorumlu olanların, kültür ve

eğitim kurumları sorumlularının, yaptırım gücüne sahip uygun emirler yayınlamasını ister. Bunlar olmadan kamu düzeninin korunamayacağı herkes bilir, idari emirler ile ikna ve eğitim yöntemi, halk içindeki çelişmeleri çözmede birbirini tamamlayan iki şeydir. Aslında kamu düzenini korumak için yapılan idari yönetmelikler de ikna ve eğitimle birlikte uygulanmalıdır, çünkü çoğu kez yönetmelikler tek başına işe yaramaz.

Halk içindeki çelişmeleri çözenin bu demokratik yöntemi, 1942 yılında «birlik-eleştiri-birlik» formülüyle özetlenmişti. Daha da açarsak bu birlik isteğinden yola çıkmak, eleştiri ya da mücadele yoluyla çelişmeleri çözmek ve yeni bir temelde yeni bir birliğe varmak demektir. Bizim tecrübemize göre, halk içindeki çelişmeleri çözenin doğru yöntemi budur. 1942 yılında biz bu yöntemi, Komünist Partisi içindeki çelişmeleri, yani dogmacılarla üyelerin büyük çoğunluğu arasındaki, dogmatizmle Marksizm arasındaki çelişmeleri çözmek için kullandık. «Sol» dogmacılar Parti içi mücadelede «amansız mücadele ve acımasız darbeler» yöntemine başvurmuşlardı. Bu yöntem yanlıştı. «Sol» dogmatizmi eleştirirken, bu eski yöntemi kullanmadık ve yeni bir yönetim benimsedik, yani birlik isteğinden yola çıkılmasını, eleştiri ya da mücadele yoluyla doğruyla yanlış arasında ayırım yapılmasını ve yeni bir temelde yeni bir birliğe varılmasını sağlayan bir yöntem kullandık. 1942 yılında, düzeltme hareketi sırasında kullanılan yöntem buydu. Böylece birkaç yıl içinde, 1945 yılında Çin Komünist Partisi'nin 7. Milli Kongresi toplanana kadar, bütün Partide birlik sağlanmış ve bunun sonucu olarak halk devriminde büyük zafer kazanılmıştı. Esas sorun birlik isteğinden yola çıkmaktır. Bu birlik isteği olmazsa, mücadelenin kargaşaya yol açması ve çığıından çıkması kaçınılmazdır. Bu da, «amansız mücadele ve acımasız darbelerle aynı şey olmaz mıydı? Ortada Parti birliği diye bir şey kalır mıydı? İşte bu tecrübe bizi «birlik-eleştiri-birlik» formülünü benimsemeye götürdü. Ya da başka bir deyişle, «gelecekteki hataları önlemek için geçmişteki hatalardan ders çıkarmak ve hastayı kurtarmak için hastalığı iyileştirmek».> Bu yöntemi Partimizin dışında uyguladık. Bu yöntemi, Japonya'ya karşı üs bölgelerinde, önderlikle kitleler, orduyla halk, subaylarla askerler, ordunun değişik birimleri ve farklı kadro grupları arasındaki ilişkileri ele alırken büyük bir başarıyla uyguladık. Bu yöntemin, Partimizin tarihinde daha eski dönemlerde de uygulandığı görülebilir. Bu yöntem, 1927 yılında devrimci silahlı kuvvetlerimizin ve güneyde üs bölgelerinin kurulmasından beri, Partiyle kitleler, orduyla halkı Subaylarla askerler arasındaki ilişkileri ve halk içindeki diğer ilişkileri ele almada kullanılmaktaydı. Aradaki tek fark, Japonya'ya karşı savaş sırasında bu yöntemi daha da bilinçli bir biçimde uygulamamızdır. Ülkenin tümünün kurtarılmasından bu yana da, bu «birlik-eleştiri-birlik» yöntemini, demokratik partilerle, sanayi ve ticaret çevreleriyle olan ilişkilerimizde

kullandık. Şimdi görevimiz bu yöntemi yaygınlaştırmaya devam etmek ve halkın saflarında daha da iyi bir biçimde uygulamaktır; bütün fabrikalarımızın, kooperatiflerimizin, iş-yerlerimizin, okullarımızın, hükümet dairelerimizin ve halk örgütlerimizin, tek kelimeyle 600 milyonluk halkımızın, kendi aralarındaki çelişmeleri çözerken bu yöntemi kullanmalarını istiyoruz.

Olağan koşullarda, halk içindeki çelişmeler uzlaşmaz çelişmeler değildir. Ama bunlar doğru bir biçimde ele alınmazsa ya da uyanıklığımızı gevşetir ve tetikte olmazsak, uzlaşmazlık doğabilir. Sosyalist bir ülkede böyle bir gelişme genellikle yalnızca mevzi ve geçici bir olaydır. Bunun nedeni, insanın insan tarafından sömürülmesi düzeninin ortadan kaldırılmış olması ve halkın çıkarlarının temelinde özdeş olmasıdır. Macaristan olayları sırasında oldukça geniş çapta kendini gösteren düşmanca eylemler, hem iç, hem de dış karşı-devrime! unsurların faaliyetlerinin sonucuydu. Bu, hem özel, hem de geçici bir olaydı. Bu, sosyalist bir ülkedeki gericilerin emperyalistlerle işbirliği halinde, halk içindeki çelişmelerden yararlanarak gizli emellerine ulaşmaya, bölücülük tohumları saçmaya ve karışıklık çıkarmaya kalkıştıkları bir durumdu. Macaristan olaylarından çıkan bu ders dikkatle incelenmelidir.

Pek çok kimse, halk içindeki çelişmeleri çözerken demokratik yöntemin kullanılmasının yeni bir şey olduğunu sanıyor. Aslında öyle değildir. Marksistler her zaman, proletaryanın davasının halk kitlelerine dayanması gerektiğini ve komünistlerin emekçi halk içinde çalışırken demokratik ikna ve eğitim yöntemini kullanmaları ve tepeden inmeciliğe ya da baskı yoluna asla başvurmamaları gerektiğini savunmuşlardır. Çin Komünist Partisi bu Marksist-Leninist ilkeye yürekten bağlıdır. Biz daima tutarlı olarak demokratik halk diktatörlüğü altında, iki ayrı tür çelişmeyi bizimle düşman arasındaki çelişmelerle, halk içindeki çelişmeleri- çözmek için, biri diktatörlüğe dayanan öteki ise demokratik, iki farklı yöntemin kullanılması gerektiğini savunduk. Bu görüş, Parti belgelerimizde sorumlu Parti önderinin 'konuşmalarında tekrar tekrar açıklanmıştır. 1949 yılında yazılan «Demokratik Halk Diktatörlüğü Üzerine» adlı makalemden şöyle demiştim: «Bu iki yönün, yani halk için demokrasi ile gericiler üzerinde diktatörlüğün birleşmesi demokratik halk diktatörlüğüdür.» Şunu da belirtmiştim: «Halkın saflarındaki sorunları çözmek için kullandığımız yöntem, demokratiktir, zorlama değil ikna yöntemidir.» Yine, 1950 yılının Haziranı'nda Halk Siyasi Danışma Konferansı Birinci Milli Komitesinin 2. Toplantısında yaptığım konuşmada şöyle dedim:

Demokratik halk diktatörlüğü iki yöntem kullanır. Düşmana karşı diktatörlük yöntemini kullanır; yani gerektiği kadar uzun bir dönem boyunca onların siyasi faaliyete katılmalarına izin vermez ve onları Halk Hükümetinin yasalarına boyun eğmeye ve çalışmaya zorlar ve bu çalışma içinde yeni insanlar haline gelmelerini sağlar. Halka

karşı ise, tam tersine, zorlama yöntemini değil, demokrasi yöntemini kullanır; yani halkın siyasi faaliyete katılmasına izin vermek zorundadır, ama halkı şunu ya da bunu yapmaya zorlamaz, tam tersine halkı eğitmek ve ikna etmek için demokrasi yöntemini kullanır. Bu eğitim halkın kendi kendini eğilmesidir ve bunun temel yöntemi de eleştiri-özeleştirmedir.

Görüldüğü gibi birçok kez halk içinde çelişmeleri çözmek için demokrasi yönteminin kullanılmasını tartıştık; üstelik esas olarak bunu çalışmamızda uyguladık ve pek çok kadro ve diğer birçok kişi bu yöntemi pratikte gördü. Peki, o zaman neden bazı kişiler bunu yeni bir şey sanıyorlar? Çünkü geçmişte, bizimle hem iç, hem de dış düşman arasındaki mücadele öylesine keskindi ki, halk içindeki çelişmeler bugün olduğu kadar dikkat çekmiyordu.

Oldukça çok sayıda insan, bu iki farklı tür çelişme, bizimle düşman arasındaki çelişmelerle halk içindeki çelişmeler arasında berrak bir ayırım yapamıyor ve ikisini birbirine karıştırıyor. Bunların bazen kolayca karıştırılabileceği kabul edilmelidir. Geçmişte, çalışmamızda, bunların birbirine karıştırıldığı oldu. Karşıdevrimcilerin bastırılması sırasında, iyi insanlar bazen kötülerle karıştırılırdı ve böyle şeyler bugün de oluyor. Hatalarımızın sınırlı olmasını sağlayabiliyoruz, çünkü bizim siyasetimiz düşmanla aramıza kesin bir çizgi çekmek ve farkına vardığımız zaman hataları düzeltmektir.

Marksist felsefe, zıtların birliği yasasının, evrenin temel yasası olduğunu savunur. Bu yasa, ister doğada, ister insan toplumunda, isterse de insanın düşüncesinde olsun, evrensel olarak geçerlidir. Bir çelişmenin karşıtları arasında aynı anda hem birlik, hem de mücadele vardır, şeyleri hareket etmeye ve değişmeye zorlayan da budur. Çelişmeler her yerde vardı, ama farklı şeylerin farklı niteliğine uygun olarak bunların niteliği de değişir. Belli bir şeyde zıtların birliği, şartlı, geçici ve geçişli, dolayısıyla da görelidir; buna karşılık zıtların mücadelesi mutlaklıdır. Lenin bu yasayı çok berrak bir şekilde açıkladı. Ülkemizde her gün daha çok insan bunu anlamaya başlamıştır. Ne var ki, pek çok insan açısından, bu yasayı kabul etmek başka bir şeydir, sorunları ele alır ve incelerken bunu uygulamak ise bambaşka bir şey! Pek çok insan, ülkemizde hâlâ halk içinde çelişmeler olduğunu açıkça kabul etmeye cesaret edemiyor, oysa ülkemizi ileriye götüren tam da bu çelişmelerdir. Pek çok kimse sosyalist bir toplumda çelişmelerin var olmaya devam ettiğini kabul etmiyor ve bunun sonucunda toplumsal çelişmelerle karşı karşıya gelince kararsız ve pasif kalıyor. Çelişmelerin kesintisiz bir süreç içinde, doğru bir biçimde ele alınması ve çözülmesiyle sosyalist toplumun daha da birleşeceğini ve sağlamlaşacağını anlamıyorlar. Dolayısıyla, sosyalist bir toplumdaki çelişmeleri anlamalarını ve bu çelişmeleri ele almada doğru yöntemleri uygulamayı öğrenmelerini

sağlamak için, halkımıza ve öncelikle kadrolarımıza meseleleri anlatmalıyız.

Sosyalist bir toplumdaki çelişmeler, eski toplumlardaki, örneğin kapitalist toplumdaki çelişmelerden temelden farklıdır. Kapitalist toplumda çelişmeler, keskin sınıf mücadelesinde, keskin uzlaşmazlıklar ve çatışmalarda ifadesini bulur; bunlar, kapitalist sistemin kendisi ta-rafından çözülemez; yalnızca sosyalist devrimle çözülebilirler. Sosyalist toplumdaki çelişmeler ise tamamen farklıdır, bunlar tam tersine uzlaşmaz değildir ve sosyalist sistemin kendisi tarafından sürekli olarak çözülebilir.

Sosyalist toplumdaki temel çelişmeler, hâlâ üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki ve üstyapıyla ekonomik temel arasındaki çelişmelerdir. Ne var ki bunlar, eski toplumdaki üretim ilişkileriyle üretici güçler arasındaki, üstyapıyla ekonomik temel arasındaki çelişmelerden nitelik bakımından temelden farklıdır ve farklı özelliklere sahiptir. Ülkemizin bugünkü toplumsal sistemi, eski günlerdekinden kat kat üstündür. Böyle olmasaydı, eski sistem devrilmez ve yeni sistem kurulamazdı. Sosyalist üretim ilişkilerinin, üretici güçlerin gelişmesine eski üretim ilişkilerinden daha uygun olduğunu söylerken, onların, üretici güçlerin eski toplumda ulaşamayacak bir hızla gelişmesini sağladığını ve böylece üretimin, halkın sürekli olarak artan ihtiyaçlarını durmadan ve gittikçe daha fazla karşılayacak şekilde genişlemesine yol açtığını kastediyoruz. Emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat-kapitalizmin hâkimiyeti altında, eski Çin'in üretici güçleri çok yavaş gelişti. Kurtuluştan önce elli yılı aşkın bir süre boyunca, Çin, kuzeydoğu eyaletlerinin üretimini hesaba katmazsak, yılda yalnızca 30-40 bin ton çelik üretiyordu. Bu eyaletler de dahil edilirse, en yüksek yıllık çelik üretimi, yalnızca 900 bin tonun biraz üstündeydi. 1949 yılında milli çelik üretimi 100 bin tonun biraz üstündeydi. Ama bugün, ülkemizin kurtuluşundan yalnızca yedi yıl sonra, çelik üretimi daha şimdiden dört milyon tonu aşmaktadır. Eski Çin'de, otomobil ve uçak sanayisinden geçtim, makine sanayisi bile hemen hemen hiç yoktu; şimdi üçüne de sahibiz. Halk emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat kapitalizmin hâkimiyetini yıktığı zaman, pek çok kimse, Çin'in hangi yöne, kapitalizme mi, yoksa sosyalizme mi yöneleceğini açık bir şekilde göremiyordu. Bunun cevabını gerçekler verdi: Çin'i yalnızca sosyalizm kurtarabilir. Sosyalist sistem ülkemizin üretici güçlerinin hızla gelişmesini sağlamıştır; bu, dış düşmanlarımızın bile kabul etmek zorunda kaldıkları bir gerçektir.

Ne var ki sosyalist sistemimiz daha yeni kurulmuştur; tamamen kurulmuş ve tamamen sağlamlaştırılmış değildir. Devletle özel sermayenin ortak sanayi ve ticaret işletmelerinde, kapitalistler sermayeleri karşılığında oranı sabit tutulmuş bir faiz alıyorlar, yani sömürü hâlâ vardır. Mülkiyet biçimine gelince, bu işletmeler henüz tamamen sosyalist nitelikte değildir. Bazı tarım ve el sanatları üre-

ticileri kooperatiflerimiz hâlâ yarı-sosyalisttir; bütünüyle sosyalist kooperatiflerde bile çözülecek bazı somut mülkiyet sorunları vardır. Üretim ile değişim arasında sosyalist ilkelere uygun ilişkiler, ekonomimizin çeşitli dallarında yavaş yavaş kurulmakta ve gittikçe daha uygun biçimler bulunmaya çalışılmaktadır. Gerek sosyalist ekonominin her iki sektörünün üretim araçlarının bütün halkın mülkiyetinde olduğu ve üretim araçlarının kolektifin mülkiyetinde olduğu sektör kendi içlerinde, gerekse bu iki sektör arasında, doğru birikim ve tüketim oranının saptanması karmaşık bir sorundur; dolayısıyla kısa sürede tamamen akılcı bir çözüm bulmak kolay değildir. Özetlersek, sosyalist üretim ilişkileri kurulmuştur ve bunlar üretici güçlerin gelişmesiyle uyum halindedir, ama hâlâ mükemmel olmaktan uzaktır ve bu eksiklik üretici güçlerin gelişmesiyle çelişme halindedir. Üretim ilişkileriyle üretici güçlerin gelişmesi arasındaki uyum ve çelişme dışında, üstyapıyla ekonomik temel arasında da hem uyum, hem çelişme vardır. Devlet sistemi, demokratik halk diktatörlüğünün yasaları ve Marksizm-Leninizimin rehberliğindeki sosyalist ideolojiden oluşan üstyapı, sosyalist dönüşümün zaferini ve emeğin sosyalist tarzda örgütlenmesini kolaylaştıran olumlu bir rol oynuyor; bu sosyalist ekonomik temel, yani sosyalist üretim ilişkileri ile uyum içindedir. Ama burjuva ideolojisinin varlığı, devlet organlarımızda görülen belli bir bürokratik çalışma tarzı, devlet kurumlarımızın bazı halklarındaki yetersizlikler, sosyalist temelle çelişme halindedir. Bütün bu çelişmeleri somut koşullarımız ışığında çözmeye devam etmeliyiz. Elbette, bu çelişmeler çözüldükçe, yeni sorunlar ortaya çıkacaktır. Yeni çelişmeleri çözmek için daha fazla çaba gerekecektir. Örneğin, uzun bir süre nesnel bir gerçeklik olarak kalacak olan, üretimle toplumun ihtiyaçları arasındaki çelişmeyi çözmek için, devlet planlaması yoluyla sürekli bir yeniden düzenleme süreci gereklidir. Ülkemiz her yıl, birikimle tüketim arasında doğru bir oran kurmak, üretimle ihtiyaçlar arasında bir denge sağlamak için ekonomik bir plan yapıyor. Denge, zıtların geçici ve göreceli birliğinden başka bir şey değildir. Her yıl sonunda bu denge bütün olarak ele alındığında zıtların mücadelesi tarafından bozulur; birlik değişime uğrar, denge durumu dengesizliğe, birlik durumu birlik olmama durumuna dönüşür ve bir kere daha, gelecek yıl için bir denge ve birlik durumu yaratmak zorunlu olur. Planlı ekonomimizin üstünlüğü işte buradadır. Aslında bu denge, bu birlik, her ay ya da her dört ayda bir kısmen bozulur ve kısmi yeniden düzenlenmeler gerekli olur. Zaman zaman, bizim özne düzenlemelerimiz nesnel gerçekliğe uymadığı için çelişmeler doğar ve denge bozulur. İşte hata yapmak dediğimiz şey budur. Çelişmelerin sürekli olarak ortaya çıkması ve sürekli olarak çözülmesi, şeylerin diyalektik gelişme yasasıdır.

Bugün durum şudur: Devrim dönemlerinin özelliği olan, kitlelerin büyük ve şiddetli sınıf mücadeleleri esas

olarak sona ermiştir, ama sınıf mücadelesi hiçbir şekilde tamamen sona ermemiştir. Kitleler, yeni düzeni sevinçle karşılamakla birlikte ona henüz tamamen alışmamışlardır. Hükümet görevlilerinin yeterli tecrübesi yoktur ve somut siyasetler konusunda daha fazla inceleme yapmak zorundadırlar. Başka bir deyişle, sosyalist sistemimizin yerleşmesi ve sağlamlaşması, halk kitlelerinin yeni düzene alışmaları; hükümet görevlilerinin eğitilmeleri ve tecrübe kazanmaları için zaman gereklidir. Bu nedenle bu dönüm noktasında, ülkemizin bütün milliyetlerden halkını, yeni bir savaşa, doğaya karşı savaşa girişmek, ekonomi ve kültürümüzü geliştirmek, tüm ulusun bu geçiş dönemini nispeten sarsıntısız bir biçimde aşmasını sağlamak, yeni düzenimizi sağlamlaştırmak ve yeni devletimizi inşa etmek üzere birleştirmek için, hem halk içindeki çelişmeleri bizimle düşman arasındaki çelişmelerden ayırma sorununu, hem de halk içindeki çelişmelerin doğru ele alınması sorununu ortaya atmamız şarttır.

2. KARŞI DEVRİMCİLERİN TEMİZLENME-Sİ SORUNU

Karşıdevrimcilerin temizlenmesi sorunu karşıtlar arasındaki, bizimle düşman arasındaki bir mücadeledir. Halk içinde bu soruna biraz farklı bir şekilde bakanlar var. İki tip insan, bizden farklı görüşler savunuyor. Sağcı düşüncelere sahip olanlar, bizimle düşman arasında hiçbir ayırım yapmıyor ve düşmanı halkla karıştırıyorlar, kitlelerin düşman saydığı kimseleri, dost sayıyorlar. «Sol»cu düşüncelere sahip olanlarsa, düşmanla bizim aramızdaki çelişmeleri, halk içindeki bazı çelişmeleri düşmanla bizim aramızdaki çelişmeler olarak görecektir kadar genişletiyor ve aslında karşıdevrimci olmayan insanları karşıdevrimci olarak görüyorlar. Her iki görüş de yanlıştır. Bu görüşlerin hiçbirisi, karşıdevrimcilerin temizlenmesi sorununun doğru bir biçimde ele alınmasını ya da bu çalışmanın doğru bir değerlendirilmesinin yapılmasını sağlamaz.

Karşıdevrimcileri temizleme çalışmamızın doğru bir değerlendirmesini yapmak için, Macaristan olaylarının Çin’de nasıl yankılandığına bakalım. Bu olaylardan sonra, aydınlarımızın bir kesimi içinde bazı huzursuzluklar baş gösterdi, ama hiçbir karışıklık çıkmadı. Neden? Kabul etmek gerekir ki, bu nedenlerden biri, karşıdevrimcileri adamakıllı temizlemeyi başarmış olmamızdır.

Elbette, devletimizin sağlamlaştırılması her şeyden önce karşıdevrimcilerin temizlenmesine bağlı değildir. Bu her şeyden önce, yirmi otuz yıllık devrimci mücadeleler içinde çelikleşmiş bir Komünist Partimiz, bir Kurtuluş Ordumuz ve bir emekçi halkımız olmasına bağlıdır. Partimiz ve silahlı kuvvetlerimiz, kitleler içinde kök salmış, uzun süreli bir devrimin ateşi içinde çelikleşmiştir ve savaşma yeteneğine sahiptir. Halk Cumhuriyetimiz akşamdan sabaha kurulmadı, devrimci üs bölgelerinden adım adım gelişti. Bazı demokrat kişiler de mücadele içinde değişik

ölçülerde çelikleştiler ve bizimle birlikte zor günlerden geçtiler. Bazı aydınlar, emperyalizme ve gericiliğe karşı mücadele içinde çelikleştiler; kurtuluştan bu yana bunların pek çoğu, düşmanla bizim aramızda berrak bir ayırım yapmalarını sağlamayı amaçlayan bir ideolojik bakımdan yeniden kalıba dökülme sürecinden geçtiler. Ayrıca devletin sağlamlaştırılması ekonomik önlemlerimizin esas olarak doğru olmasına, halkın geçiminin güvence altına alınmış ve sürekli olarak düzeliyor olmasına, milli burjuvazi ve öteki sınıflara karşı izlediğimiz siyasetlerin doğru olmasına vb. bağlıdır. Ne var ki, karşı-devrimcileri temizleme konusunda kazandığımız basan, hiç kuşkusuz devletin sağlamlaşmasının önemli bir nedenidir. Bütün bu nedenlerle, birkaç istisna dışında, üniversite öğrencilerimiz, çoğu emekçi ailelerden gelmemekle birlikte yurtseverdirler ve sosyalizmi desteklemektedirler ve bu yüzden Macaristan olayları sırasında huzursuzluğa yol açmadılar. Aynı şey milli burjuvazi için de geçerlidir; temel kitlelerden, işçi ve köylülerden söz etmeye gerek bile yoktur.

Kurtuluştan sonra, belli sayıda karşıdevrimcinin kökünü kazıdık. Bazıları büyük suçlar işledikleri için ölüme mahkûm oldular. Bu, kesinlikle gerekli bir şeydi ve kitlelerin talebiydi; bu, kitleleri karşıdevrimcilerin ve her türden yerel zorbanın uzun yıllar süren zulmünden kurtarmak, başka bir deyişle, üretici güçleri özgürleştirmek için yapıldı. Bunu yapmasaydık, kitleler başlarını kaldıramazlardı. 1956’dan beri durumda köklü bir değişiklik oldu. Ülkenin tümünde karşıdevrimcilerin çoğu temizlendi. Temel görevimiz, üretici güçleri özgürleştirmek olmaktan çıkarak onları, yeni üretim ilişkileri çerçevesinde korumak ve genişletmek haline geldi. Bazı kimseler, bugünkü siyasetimizin bugünkü duruma, eski siyasetimizin de eski duruma uygun olduğunu kavramadıkları için, bugünkü siyasetimizi, eskiden alınmış kararları iptal etmek ve karşıdevrimcileri temizlemede kazandığımız büyük başarıyı inkâr etmek için kullanmak istiyorlar. Bu tamamen yanlıştır ve kitleler buna izin vermeyecektir.

Karşıdevrimcileri temizleme çalışmamızın esas yönü kazanılan basanlardır, ama hatalar da yapılmıştır. Bazı durumlarda aşırılıklar yapıldı, bazı durumlarda ise karşıdevrimcilerin elimizden kurtulduğu oldu. Siyasetimiz, «karşıdevrimcilerin bulundukları yerde temizlenmesi, hataların da fark edilir edilmez düzeltilmesidir» Karşıdevrimcileri temizleme çalışmasında izlediğimiz çizgi, kitle çizgisidir. Elbette, kitle çizgisi izlense bile çalışmamızda hatalar olabilir, ama daha az hata yapılır ve bunların düzeltilmesi de daha kolay olur. Kitleler mücadele yoluyla tecrübe kazanırlar. Doğru yapılan şeylerden, nasıl doğru davranılacağı konusunda tecrübe kazanırlar; yanlış yapılan şeylerden ise, nasıl hata yapıldığı konusunda tecrübe kazanırlar.

Karşı-devrimcileri temizleme çalışmamızda hata yaptığımızı fark eder etmez, bunları düzeltmek için adım-

lar atılmıştır ya da atılmaktadır. Henüz fark edilmeyenler de ortaya çıkar çıkmaz düzeltililecektir. Temize çıkarma ve eski haklarını geri verme kararları da, ilk baştaki yanlış kararlar kadar yaygın bir biçimde açıklanmalıdır. Bu yıl ya da gelecek yıl tecrübeyi özetlemek, adil davranılmasını teşvik etmek ve haksız saldırılara karşı çıkmak için karşı-devrimcileri temizleme çalışmamızın kapsamlı bir şekilde yeniden gözden geçirilmesini öneririm.

Bu gözden geçirme, ülke çapında, Milli Halk Meclisi Daimi Komitelerinin ve Halk Siyasi Danışma Konferansı Daimi Komitesinin sorumluluğunda, yerel olarak ise, eyalet ve merkeze bağlı şehirlerin halk konseyleri ve Halk Siyasi Danışma Konferansı komitelerinin sorumluluğunda olmalıdır. Bu gözden geçirme sırasında, çalışmaya katılmış olan çok sayıda kadro ve faal unsura yardım etmeli ve onların heveslerini kırmamalıyız. Onların heveslerini kırmak doğru olmaz. Bununla birlikte hatalar fark edilir edilmez düzeltilmelidir. Bütün kamu güvenlik organlarının, kovuşturma büroları ile adli bölümlerin, çalışma yoluyla suçluların düzeltilmesinden sorumlu hapishanelerin ve kurumların tutumu bu olmalıdır. Milli Halk Meclisi Daimi Komitesi üyelerinin, Halk Siyasi Danışma Konferansı üyelerinin ve halk temsilcilerinin mümkün olan her yerde bu gözden geçirme hareketine katılacaklarını umuyoruz. Bu, hukuk sistemimizin mükemmelleştirilmesine ve karşı-devrimciler ile ve öteki suçluların doğru bir şekilde ele alınmasına yardımcı olacaktır.

Karşı-devrimcilere ilişkin bugünkü durumu şöyle tanımlayabiliriz: Karşı-devrimciler hâlâ vardır ama sayıları çok değildir. Birinci olarak, karşı-devrimciler hâlâ vardır. Bazı kimseler hiç karşı-devrimci kalmadığını, her şeyin yolunda gittiğini, dolayısıyla başımızı yastığa gömüp uykuya dalabileceğimizi söylüyorlar. Ama işler böyle değildir. Aslında karşı-devrimciler hâlâ vardır (elbette bu, onları her yerde ve her örgütte bulabilirsiniz demek değildir) ve onlarla savaşmaya devam etmeliyiz. Hâlâ temizlenmemiş olan gizli karşı-devrimcilerin durumu kolay kolay kabullenmeyeceklerini, tam tersine, karışıklık çıkarmak için her fırsattan yararlanacaklarını kavramalıyız. ABD emperyalistleri ve Çan Kayşek kliği, sürekli olarak, yıkıcı faaliyetlerde bulunmak üzere gizli ajanlar yolluyor. Bütün karşı-devrimciler temizlendikten sonra bile yenileri ortaya çıkabilir. Uyanıklığı elden bırakırsak, fena halde aldatılır ve büyük zarar görürüz. Karışıklık çıkardıkları her yerde, karşı-devrimcilerin kökü kararlılıkla kazınmalıdır. Ne var ki ülkeyi bütün olarak ele aldığımız zaman karşı-devrimcilerin sayısı kuşkusuz çok değildir. Çin’de hâlâ çok sayıda karşı-devrimci olduğunu söylemek yanlış olur. Bu görüşün kabul edilmesi de karışıklığa yol açar.

3. TARIMDA KOOPERATİF DÖNÜŞÜM SORUNU

500 milyonun üstünde bir köylük nüfusumuz var,

dolayısıyla köylülerimizin durumunun, ekonomimizin gelişmesinde ve iktidarımızın sağlamlaşmasında çok önemli bir yeri vardır. Bence durum esas olarak iyidir. Tarımın kooperatif dönüşümü başarıyla tamamlanmış ve bu, ülkemizdeki, sosyalist sanayileşme ile bireysel köylü tarımı arasındaki büyük çelişmeyi çözmüştür. Tarımın kooperatif dönüşümü öylesine hızlı bir şekilde tamamlandı ki, bazı kimseler telaşa kapıldılar ve bir terslik ortaya çıkacak diye kaygılandılar. Gerçekten bazı hatalar vardır, ama bereket versin ki bunlar ciddi değildir ve hareket, bir bütün olarak sağlıklıdır. Köylüler hevesle çalışıyorlar ve geçen yıl, en kötü su baskınları, kuraklıklar ve kasırgalar meydana geldiği halde tarım üretimi artmıştır. Şimdi ufak çapta bir kasırga yaratan bazı kimseler var; bunlar kooperatifleşmenin iyi bir şey olmadığını, hiçbir üstünlüğünün bulunmadığını söylüyorlar. Kooperatifleşme üstün müdür, değil midir? Bugünkü toplantıda dağıtılan belgeler arasında, Hopey Eyaleti’nin Zunhua ilindeki Vang Kuofang Kooperatifine ilişkin bir belge var, okumanızı salık veririm. Bu kooperatif, eskiden çok yoksul olan ve yıllarca Halk Hükümetinin verdiği tahıl yardımına dayanan, dağlık bir bölgede kurulmuş bir kooperatiftir. 1953 yılında bu kooperatif ilk kurulduğunda, halk ona «yoksullar kooperatifi» adını takmıştı. Ne var ki, yıldan yıla gelişti ve şimdi, dört yıllık zorlu bir mücadeleden sonra, üyelerinin çoğu tahıl fazlasına sahip. Bu kooperatifin yapabildiğini, olağan koşullarda, diğer kooperatifler de, aynı sürede ya da biraz daha uzun bir sürede yapabilmelidirler. O halde tarımda kooperatifleşmenin yolunda gitmediğini söylemek için hiçbir neden yoktur.

Kooperatifler kurmanın zorlu bir mücadeleyi gerektirdiği de açıktır. Yeni şeyler gelişirken her zaman güçlüklerle ve gerilemelerle karşılaşılır. Sosyalizm davasının güçlüklerle ve gerilemelerle karşılaşmadan ya da büyük çabalar harcanmadan dümdüz ilerleyeceğini ve kolayca başarıya ulaşacağını sanmak ham hayaldir.

Kooperatifleri faal bir şekilde destekleyenler kimlerdir? Köylük nüfusun yüzde 70’inden fazlasını oluşturan yoksul ve aşağı orta köylülerin büyük çoğunluğu. Geri kalanların çoğu da umutlarını kooperatiflere bağlamıştır. Gerçekten memnun olmayanlar, yalnızca küçük bir azınlıktır. Çok sayıda insan bu durumu tahlil edemedi ve kooperatiflerin başarıları ve eksiklikleri ve bu eksikliklerin nedenleri konusunda bütünsel bir inceleme yapmadı; bunun yerine parçayı bütünün yerine koymak yoluna gittiler ve bunun sonucunda kooperatiflerin üstün olmadığını iddia eden bazı kimseler arasında küçük çapta bir kasırga baş gösterdi.

Kooperatifleri sağlamlaştırmak ya da üstün olmaları konusundaki bu safsataları sona erdirmek ne kadar zaman alacaktır? Çok sayıda kooperatifin gelişmesinin tecrübesine bakılırsa, muhtemelen beş yıl ya da biraz daha uzun bir süre gerekecektir. Kooperatiflerimizin çoğunun

bir yılı biraz aşkın bir geçmişleri olduğu düşünülürse, onlardan çok şey beklemek mantıksızlık olur. Bence, onları Birinci Beş Yıllık Plan döneminde kurduktan sonra, ikinci Beş Yıllık Plan döneminde sağlamlaştırabilirsek, yeterince başarılı bir iş yapmış oluruz.

Kooperatifler şimdi adım adım sağlama süreci içindedir. Devletle kooperatifler arasındaki ve bizzat kooperatifin içindeki ve kooperatifler arasındaki çelişmeler gibi, çözülecek bazı çelişmeler vardır.

Bu çelişmeleri çözmek için, üretim ve dağıtım sorunlarına sürekli olarak dikkat etmeliyiz. Üretim sorununu ele alalım. Kooperatif ekonomisi bir yandan devletin birleşik ekonomik planlamasına bağımlı olmalı, diğer yandan da devletin birleşik planına, onun yasalarına ve kurallarına karşıt olmayan belli bir esnekliğe ve bağımsızlığa sahip bulunmalıdır. Aynı zamanda kooperatifteki her aile, kendi ihtiyaçlarını karşılamak için işlediği toprak ve diğer bireysel ekonomik girişimler konusunda kendisi gerekli bulduğu planları yapsa bile, mensup olduğu kooperatifin ya da üretim ekibinin bütünsel planına uymak zorundadır. Bölüşüm konusunda, devletin, kolektifin ve bireyin çıkarlarını göz önüne almalıyız. Devlet tarım vergisi, kooperatif birikim fonu ve köylülerin kişisel gelirleri arasındaki üç yönlü ilişkiyi doğru bir biçimde ele almalı ve bunlar arasındaki çelişmeleri çözmek için sürekli olarak yeniden düzenlemeler yapmaya dikkat etmeliyiz. Birikim, hem devlet hem de kooperatif için zorunludur, ne var ki her iki durumda da aşırı olmamalıdır. Köylülerin olağan yıllarda ve artan üretim temelinde, yıldan yıla kişisel gelirlerini artırabilmeleri için elimizden geleni yapmalıyız.

Pek çok “kimse köylülerin zor koşullarda yaşadığını” söylüyor. Bu doğru mudur? Bir anlamda doğrudur. Yani emperyalistler ve ajanları bizi yüz yılı aşkın bir süredir ezdikleri ve sömürdükleri için bizim ülkemiz yoksul bir ülkedir ve yalnızca köylülerimizin değil işçilerimizin ve aydınlarımızın da hayat düzeyi hâlâ düşüktür. Bütün halkımızın hayat düzeyini adım adım yükseltebilmek için birkaç on yıllık yoğun bir çabaya ihtiyacımız var. Bu anlamda, köylülerin «zor koşullarda» yaşadığını söylemek doğrudur. Ama başka bir anlamda doğru değildir. Kurtuluştan bu yana geçen yedi yılda, yalnızca işçilerimizin yaşama koşullarının düzeldiği, köylülerimizinkinin ise düzelmediği şeklindeki iddiaya değiniriz. Aslında, birkaç istisna dışında, hem işçilerimizin, hem de köylülerimizin hayatında bazı düzeltilmeler oldu. Kurtuluştan bu yana köylüler toprak ağası sömürsünden kurtuldular ve yıldan yıla üretimleri arttı. Tahıl üretimine bakalım: 1949 yılında ülkenin tahıl üretimi 210 milyar katiyi biraz aşıyordu. 1956 yılında 360 milyar katinin üstüne çıktı; bu, aşağı yukarı 150 milyar katililik bir artışı. Devlet tarım vergisi ağır değildir, yalnızca yılda 30 milyar kati dolayındadır. Devletin sabit fiyatlarla köylülerden aldığı tahıl, yalnızca yılda 50 milyar katinin biraz üstündedir. Bu ikisi birlikte 80 milyar kati eder. Da-

hası, bu tahılın yarısından fazlası köylere ve yakınlarındaki kasabalara geri satılır. Açıktır ki, köylülerimizin yaşamında hiçbir düzelme olmadığını kimse söyleyemez. Tarımı geliştirmek ve kooperatifleri sağlamlaştırmak için, gelecek birkaç yıl içinde, toplam yıllık tahıl vergisiyle devlet tahıl alımlarını aşağı yukarı 80 milyar kati dolayında sabit tutmaya hazırlanıyoruz. Bu yolla, köylük bölgelerde hâlâ bulunabilecek olan, tahıl sıkıntısı çeken az sayıda aile artık açık vermeyecek ve bütün köylü aileleri sanayi ürünleri yetiştiren bazılarının dışında, tahıl stoklarına sahip olacak ya da en azından kendilerine yeterli bir hale geleceklerdir; köylük bölgelerde artık hiç yoksul köylü kalmayacak ve bütün köylülüğün hayat düzeyi orta köylü düzeyine yükselecek ya da onu geçecektir. Bir köylünün ortalama yıllık geliri ile bir işçinin ortalama yıllık geliri arasında basit bir karşılaştırma yaparak derhal birinin çok düşük, ötekini de çok yüksek olduğu sonucuna varmak doğru değildir, işçilerin emek üretkenliği köylülerinkinden çok daha yüksek, köylülerin geçim harcamaları, şehirdeki işçilerin harcamalarından çok daha düşük olduğuna göre, işçilerin devletten özel ayrıcalıklar aldıkları söylenemez. Ne var ki çok az sayıda işçinin ve bazı devlet görevlilerinin ücretleri gerçekten biraz yüksektir ve köylülerin bundan hoşnutsuz olmakta hakları vardır; bu nedenle somut koşullara göre bazı uygun düzenlemeler yapmak gereklidir.

4. SANAYİCİLER VE İŞADAMLARI SORUNU

Toplumsal düzenimizdeki dönüşüme ilişkin olarak, 1956 yılı, özel mülkiyet altındaki ticaret ve sanayi işletmelerinin, devletle özel sermayenin ortak işletmelerine dönüşmesine, ayrıca tarım ve el sanatlarının kooperatif dönüşümüne tanık oldu. Bu dönüşümün hızla ve pürüzsüz bir biçimde gerçekleşmesi, işçi sınıfıyla milli burjuvazi arasındaki çelişmeyi, halk içindeki bir çelişme olarak ele almamızla sıkı sıkıya bağlıydı. Bu sınıf çelişmesi tamamen çözülmüş müdür? Hayır, henüz çözülmemiştir. Bu oldukça uzun bir süre alacaktır. Ne var ki bazı kimselere göre, kapitalistlerin yeniden kalıba dökülmesi o noktaya varmıştır ki, artık işçilerden pek bir farkları kalmamıştır ve daha fazla yeniden kalıba dökülmelerine gerek yoktur. Bazıları ise, kapitalistlerin işçilerden daha bile iyi olduklarını söyleyecek kadar ileri gidiyorlar. Bazıları da, mademki yeniden kalıba dökülmek gerekli, öyleyse bu neden işçi sınıfı için de gerekli olmasın diyorlar. Bu görüşler doğru mudur? Elbette değildir.

Sosyalist toplumun kurulması sırasında, herkesin sömürücülerin ve aynı zamanda halkın yeniden kalıba dökülmeye ihtiyacı vardır; buna ihtiyacı olmadığını kim söylüyor? Elbette, sömürücülerin yeniden kalıba dökülmesi, emekçi halkın yeniden kalıba dökülmesinden nitelik bakımından farklıdır ve bu ikisi birbirine karıştırılmamalıdır. İşçi sınıfı, sınıf mücadelesi ve doğaya karşı mücadele

içinde bütün toplumu yeniden kalıba döktüğü gibi kendisini de yeniden kalıba döker, işçi sınıfı çalışma süreci içinde, durmaksızın öğrenmeli, adım adım eksikliklerinin üstesinden gelmeli ve bu tutumunu hiçbir zaman elden bırakmamalıdır. Örneğin, burada bulunanları ele alalım. Her yıl çoğumuz belli ölçüde ilerleme gösteriyor, yani her yıl kendimizi yeniden kalıba döküyoruz. Beni alalım; eskiden bir sürü Marksist olmayan görüşe sahiptim, Marksizmi kavramam epey sonra oldu. Kitaplardan biraz Marksizm öğrendim ve böylece ideolojimi yeniden kalıba dökme konusunda ilk adımları atmış oldum, ama yeniden kalıba dökülmem esas olarak yıllar boyunca sınıf mücadelesine katılmam sonucunda gerçekleşti. Ve eğer daha da ilerleyeceksem, öğrenmeye devam etmeliyim, yoksa geride kalırım. Kapitalistlerin artık yeniden kalıba dökülmeye ihtiyaç göstermeyecek kadar iyi olmaları mümkün müdür?

Bazı kimseler, Çin burjuvazisinin niteliğinin artık iki yönü olmadığını, tek yönü olduğunu ileri sürüyorlar. Bu doğru mudur? Hayır. Burjuva unsurlar bir yandan devletle özel sermayenin ortak işletmelerinde idari görevler almışlardır ve sömürücü durumundan çıkarak kendi emeğiyle yaşayan insanlar haline gelmektedirler; diğer yandan, ortak işletmelerdeki sermayeleri üzerinden hâlâ sabit bir faiz almaktadırlar, yani sömürüyle olan bağlarını henüz koparmamışlardır. Onlarla işçi sınıfı arasında ideoloji, duygular ve hayat tarzı bakımından önemli bir ayrılık vardır. Burjuvazinin niteliğinin artık iki yönünün olmadığı nasıl söylenebilir? Sabit faiz gelirlerini almadıkları ve üzerlerindeki «burjuva» etiketi kaldırıldığı zaman bile, uzun bir süre ideolojik bakımdan yeniden kalıba dökülmeleri gerekecektir. Eğer ileri sürüldüğü gibi burjuvazinin artık ikili bir niteliği kalmamışsa, kapitalistlerin artık kendilerini inceleme ve yeniden kalıba dökme görevleri de kalmamış demektir.

Bu görüşün, sanayicilerimizin ve işadamlarının bugünkü durumuna, ayrıca birçoğunun da arzusuna uymadığı söylenmelidir. Sen birkaç yıldır onların çoğu inceleme yapmak konusunda gönüllü davrandı ve büyük bir ilerleme gösterdiler. Onların bütünüyle yeniden kalıba dökülmesi yalnızca çalışma süreci içinde gerçekleştirilebilir, işletmelerdeki memur ve işçilerle birlikte çalışmalı ve işletmeleri, kendilerini yeniden kalıba dökcekleri başlıca yerler olarak görmelidirler. Ama aynı zamanda bazı eski görüşlerini inceleme yoluyla değiştirmeleri de önemlidir. Böyle, bir inceleme gönüllü olmalıdır, inceleme gruplarına birkaç hafta katıldıktan sonra birçok sanayici ve işadamı, işletmelere geri döndüklerinde, işçilerle ve devlet temsilcileriyle daha iyi anlaştıklarını ve dolayısıyla birlikte çalışma açısından daha iyi olanaklara sahip olduklarını görüyorlar. Onlar kendi tecrübeleriyle incelemeye ve kendilerini yeniden kalıba dökmeyle devam etmenin kendileri için iyi bir şey olduğunu biliyorlar, incelemenin ve kendini yeniden kalıba dökmenin gerekli olmadığı görüşü, sanayi-

ci ve işadamlarının çoğunluğu tarafından değil, yalnızca küçük bir azınlığı tarafından savunulmaktadır.

5. AYDINLAR SORUNU

Ülkemizdeki halk içindeki çelişmeler, aydınlar arasında da ifadesini buluyor. Eski toplum için çalışmış olan milyonlarca aydın, yeni topluma hizmet eder hale gelmiştir ve burada sorun onların yeni toplumun ihtiyaçlarına nasıl cevap verecekleri ve bizim de onlara bu konuda nasıl yardım edebileceğimiz sorunudur. Bu da halk içindeki bir çelişmedir.

Aydınlarımızın çoğu son yedi yıl içinde büyük bir ilerleme kaydetti. Sosyalist düzenden yana olduklarını ortaya koydular. Çoğu ciddiyetle Marksizmi inceliyor, bazıları da komünist oldu. Komünist olanların sayısı hâlâ az olmakla birlikte sürekli olarak artıyor. Elbette, sosyalizm konusunda kuşkusu olan ya da sosyalizmi onaylamayan bazı aydınlar hâlâ vardır, ama bunlar azınlıktır.

Çin büyük sosyalist inşa görevini gerçekleştirebilmek için mümkün olduğu kadar çok sayıda aydının hizmetine ihtiyaç duymaktadır. Sosyalizm davasına gerçekten hizmet etmek isteyen aydınlara güvenmeli, onlarla olan ilişkilerimizi köklü bir biçimde düzeltmeli ve yeteneklerini tam olarak kullanabilmeleri için çözülmesi gereken her sorunu çözmelerine yardımcı olmalıyız. Birçok yoldaşımız aydınlarla birleşme konusunda başarılı değil. Aydınlara karşı katı bir tutum alıyor, onların çalışmalarına saygı göstermiyor ve bilimsel ve kültürel çalışmada müdahale etmenin gereksiz olduğu bazı meselelere müdahale ediyorlar. Bütün bu eksikliklerin üstesinden gelmeliyiz.

Çok sayıda aydın ilerleme göstermiştir, ama bunlar durumlarından hoşnut olmamalıdır. Kendilerini yeniden kalıba dökmeyle devam etmeli, adım adım burjuva dünya görüşünü terk ederek proleter, komünist dünya görüşünü benimsemelidirler; böylece yeni toplumun ihtiyaçlarına tam olarak cevap vermeleri, işçilerle ve köylülerle birleşmeleri mümkün olacaktır. Dünya görüşünün değişmesi temeldir ve bugüne kadar aydınlarımızın çoğunun bunu başardığını söyleyemeyiz. Aydınların ilerlemeye devam edeceklerini ve çalışma ve inceleme süreci içinde, adım adım komünist dünya görüşünü benimseyeceklerini, Marksizm Leninizm'i kavrayacaklarını ve işçiler ve köylülerle bütünleşeceklerini umuyoruz. Yarı yolda durmayacaklarını ya da daha kötüsü geri gitmeyeceklerini umuyoruz, çünkü geri gitmek onlara hiçbir şey kazandırmayacaktır. Ülkemizin toplumsal sistemi değiştiğine ve burjuva ideolojisinin ekonomik temeli esas olarak yıkıldığına göre, çok sayıda aydınımızın dünya görüşünü değiştirmesi yalnızca gerekli değildir, aynı zamanda bunu yapmaları olanağı da vardır. Ne var ki, dünya görüşünün bütünüyle değişmesi çok uzun bir süre alır; onlara yardım etmek için elimizden geleni yapmalı ve sabırlı olmalıyız. Aslında ideolojik bakımdan, Marksizm Leninizm'i ve komünizmi kabul etme konu-

sunda gönülsüz davranan kişiler her zaman bulunacaktır. Onlardan çok fazla şey istememeli ve devletin koşullarına uydukları ve yasal işlerle uğraştıkları sürece, onlara kendilerine uygun çalışma olanakları tanımalıyız.

Son zamanlarda öğrencilerle aydınlar arasındaki ideolojik ve siyasi çalışmada bir gerileme olmuş ve bazı sağlıksız eğilimler baş göstermiştir. Öyle görünüyor ki, bazı kimseler artık siyasetle, anayurtlarının geleceğiyle ve insanlığın idealleriyle ilgilenmeyi gereksiz buluyorlar. Öyle görünüyor ki, bir zamanlar pek moda olan Marksizm şimdi o kadar gözde değildir. Bu eğilimlere karşı koymak için ideolojik ve siyasi çalışmamızı güçlendirmeliyiz. Hem öğrenciler, hem aydınlar çok çalışmalıdırlar. Kendi uzmanlık konularını incelemelerinin yanı sıra, hem ideolojik hem de siyasi bakımdan ilerleme kaydetmeli, yani Marksizmi, günlük olayları ve siyaseti incelemelidirler. Doğru bir siyasi bakış açısına sahip olmamak, ruhsuz olmaya benzer. Geçmişte yürütülen ideolojik bakımdan yeniden kalıba dökülme gerekiyordu ve olumlu sonuçlar vermiştir. Ne var ki bu oldukça kaba bir biçimde yürütüldü ve bazı kimselerin duyguları incitildi; bu iyi bir şey değildi. Gelecekte böyle hatalardan kaçınmalıyız. Bütün bölümler ve örgütler ideolojik ve siyasi çalışmada kendilerine düşen sorumluluğu omuzlamalıdır. Bu, Komünist Partisi, Gençlik Birliği, bu çalışmayla görevli hükümet daireleri ve özellikle eğitim kurumlarının yöneticileri ve öğretmenler için geçerlidir. Eğitim siyasetimiz, eğitim gören herkesin ahlaksal, zihinsel ve bedensel gelişmesini ve sosyalist bilince ve kültüre sahip bir işçi olmasını sağlamalıdır. Ülkemizi çalışkanlık ve tutumlulukla kurma görüşünü yaymalıyız. Ülkemizin hâlâ çok yoksul bir ülke olduğunu, bu durumu kısa bir süre içinde kökten değiştiremeyeceğimizi, Çin'in ancak kendi kollarının gücüyle çalışan genç kuşağın ve bütün halkımızın ortak çabalarıyla otuz kırk yıl içinde müreffeh ve güçlü bir ülke haline gelebileceğini bütün gençlerimize kavratmalıyız. Sosyalist düzenimizin kurulması, geleceğin ideal toplumuna giden yolu açmıştır, ama bu ideali gerçeğe dönüştürmek için çok çalışmak gerekiyor. Bazı gençlerimiz, sosyalist toplum bir kere kurulduktan sonra her şeyin mükemmel olması ve kendilerinin de bu uğurda hiç ter dökmeden mutlu bir hayata kavuşmaları gerektiğini düşünüyorlar. Bu gerçekçi bir tutum değildir.

6. AZINLIK MİLLİYETLERİ SORUNU

Ülkemizdeki azınlık milliyetlerinin nüfusu 30 milyonun üstündedir. Toplam nüfusun yalnızca yüzde 6'sını oluşturmalarına rağmen, Çin'in toplam yüzölçümünün yüzde 50,60'ını oluşturan geniş bölgelerde yaşıyorlar. Dolayısıyla Han halkıyla azınlık milliyetleri arasında iyi ilişkiler geliştirmek zorunludur. Bu sorunun anahtarı Han şovenizminin üstesinden gelmektir. Aynı zamanda, azınlık milliyetleri arasında da karşılaşıldığı her yerde yerel

milliyet şovenizminin üstesinden gelmek için çaba harcanmalıdır. Gerek Han şovenizmi, gerekse yerel milliyet şovenizmi, milliyetlerin birliğine zarar verir; bu, halk içindeki, çözülmesi gereken bir tür çelişmedir. Bu alanda daha şimdiden bazı çalışmalar yaptık. Azınlık milliyetlerinin yaşadığı bölgelerin çoğunda, milliyetler arasındaki ilişkilerde önemli bir gelişme olmuştur, ama çözülecek bazı sorunlar hâlâ vardır. Bazı bölgelerde hâlâ ciddi ölçüde hem Han şovenizmi, hem de yerel milliyet şovenizmi vardır ve bunun üzerine dikkatle eğilmek gerekir. Son birkaç yıldır bütün milliyetlerden halkın çabalan sonucu, azınlık milliyetlerin yaşadığı bölgelerin çoğunda demokratik reformlar ve sosyalist dönüşüm esas olarak tamamlanmıştır. Koşullar olgunlaşmadığı için Tibet'te demokratik reformlar henüz yapılmamıştır. Merkezi Halk Hükümetiyle Tibet yerel hükümeti arasında yapılan on yedi maddelik anlaşmaya göre, toplumsal düzendeki reform kesinlikle yapılacaktır, ama bu, ancak Tibet halkının büyük çoğunluğu ve önde gelen yöneticileri bunu uygun bulduğu zaman yapılacaktır; sabırsız olunmamalıdır. Şimdi, İkinci Beş Yıllık Plan döneminde Tibet'te demokratik reformların yapılmamasına karar verilmiştir. Bu reformların Üçüncü Beş Yıllık Plan döneminde yapılıp yapılmayacağına, ancak o günkü duruma bakarak karar verilecektir.

7. BÜTÜNÜ DİKKATE ALMA VE UYGUN DÜZENLEMELER YAPMA

Bütünü dikkate almak derken ülkemizin 600 milyonluk halkının çıkarlarını dikkate almayı kastediyoruz. Planlar yaparken, işleri ele alırken ya da sorunlar üzerinde düşünürken, Çin'in 600 milyonluk bir nüfusa sahip olduğu gerçeğinden hareket etmeli ve bu gerçeği asla unutmamalıyız. Neden bunun üzerinde duruyoruz? Hâlâ 600 milyonluk nüfusumuz olduğunun farkında olmayan insanların olması mümkün müdür? Evet, herkes bunu biliyor, ama iş uygulamaya gelince, bazı kimseler bunu tamamen unutuyorlar ve insanlar ne kadar az, çevre ne kadar dar olursa o kadar iyi olurmuş gibi davranıyorlar. Bu «dar çevre» zihniyetine sahip olanlar, sosyalist toplumu kurma yüce davasına hizmet etmeleri için bütün olumlu etkenleri harekete geçirmek, bileşilebilecek herkesle birleşmek ve olumsuz etkenleri olumlu etkenlere dönüştürmek için elden gelen her şeyi yapmak gerektiği şeklindeki görüşe karşı çıkıyorlar. Bu kimselerin daha geniş bir bakış açısına sahip olacaklarını ve 600 milyonluk bir nüfusumuz olduğunu, bunun nesnel bir olgu ve bizim için değerli bir şey olduğunu gerçekten kavrayacaklarını umuyorum. Nüfusumuzun fazla olması iyi bir şeydir, ama elbette bazı güçlükleri de beraberinde getirmektedir. Kurtuluş bütün cephelerde canlılıkla ve büyük bir başarıyla ilerliyor, ama muazzam bir toplumsal değişimin meydana geldiği bugünkü geçiş döneminde hâlâ pek çok güç sorun vardır. İlerleme ve aynı zamanda güçlükler; bu bir çelişmedir. Bununla birlikte bu çelişme-

lerin çözülmesi hem zorunlu hem de mümkündür. Bize yol gösteren ilke, bütünü dikkate almak ve uygun düzenlemeler yapmaktır. Sorun ne olursa olsun ister yiyecek, doğal afetler, iş, eğitim, aydınlar, bütün yurtsever güçlerin birleşik cephesi, azınlık milliyetleri ya da başka herhangi bir şey her zaman bütün halkı kapsayan bütünü dikkate alma görüşünden hareket etmeli ve belli bir zamanda ve yerde yapılması mümkün olanın ışığında ve bütün ilgili çevrelere danıştıktan sonra, uygun düzenlemelere girişmeliyiz. Hiçbir koşul altında, çok fazla insan olduğu için, başkaları geri olduğu için, işler sıkıntılı ve zor olduğu için yakınmamalı ve sorunları rafa kaldırmamalıyız. Bu, hükümetin tek başına herkesle ve her şeyle ilgilenmesi gerektiği anlamına mı gelir? Elbette gelmez. Birçok durumda sorunlar doğrudan doğruya kamu örgütlerine ya da kitlelere bırakılabilir bunların her ikisi de sorunların ele alınmasında birçok yararlı yöntem bulma konusunda tamamen yeteneklidir. Bu da bütünü dikkate alma ve uygun düzenlemeler yapma ilkesinin alanına girmektedir. Bu konuda, her yerdeki kamu örgütlerine ve halka yol göstermeliyiz.

8. “YÜZ ÇİÇEK AÇSIN, YÜZ DÜŞÜNCE BİRBİRİYLE YARIŞSIN” VE “UZUN SÜRELİ BİR ARADA YAŞAMA VE KARŞILIKLI DENETİM” ÜZERİNE

«Yüz çiçek açsın, yüz düşünce birbiriyle yarışsın» ve «uzun süreli bir arada yaşama ve karşılıklı denetim» sloganları nasıl ortaya atıldı? Bu sloganlar Çin'in somut koşullarının ışığında, sosyalist bir toplumda çeşitli tipte çelişmelerin hâlâ var olduğunun kabul edilmesi temelinde ve ülkemizin ekonomik ve kültürel gelişmesinin hızlandırılması acil ihtiyacına cevap olarak ortaya konmuştur. Yüz çiçeğin açmasına ve yüz düşünce akımının birbiriyle yarışmasına izin verme siyaseti, ülkemizde sanatın ve bilimin ve zengin bir sosyalist kültürün geliştirilmesi siyasetidir. Farklı sanat biçim ve türleri serbestçe gelişmeli ve çeşitli düşünce akımları serbestçe yarışmalıdır. Belirli bir sanat biçimini ya da düşünce akımını zorla kabul ettirmek ve ötekini yasaklamak için idari önlemlere başvurma sanatın ve bilimin gelişmesine zararlı olduğunu düşünüyoruz. Sanat ve bilim alanındaki doğru ve yanlış sorunu, sanat ve bilim çevrelerindeki serbest tartışmalarla ve bu alanlarda yapılacak pratik çalışmayla çözümlenmelidir. Bu sorunlar çok basitleştirilerek çözülmemelidir. Bir şeyin doğru ya da yanlış olduğuna karar vermek için çoğunlukla bir deneme dönemine ihtiyaç vardır. Tarih boyunca doğru ve yeni şeyler başlangıçta çoğu kez halkın çoğunluğu tarafından tanınmamış, mücadele içinde dolambaçlı bir biçimde gelişmek zorunda kalmıştır. Çoğu kez doğru ve iyi şeyler önceleri güzel kokulu çiçekler olarak değil, zehirli otlar olarak görülmüştür. Kopernik'in güneş sistemi ve Darwin'in evrim teorisi bir zamanlar hatalı görülerek bir yana bırakılmış ve şiddetli bir muhalefeti alt etmek zo-

runda kalmışlardır. Çin tarihinde de benzer pek çok örnek vardır. Sosyalist bir toplumda yeni şeylerin gelişmesi için gerekli koşullar, eski toplumdakinden kökten farklı ve çok üstündür. Gene de yeni, yükselen güçlere set çekildiği ve sağlam fikirlerin boğulduğu sık sık oluyor. Ayrıca yeni şeylerin gelişmesi, kasıtlı bir bastırma olmasa bile, sırf kavrayış eksikliği nedeniyle de engellenebilir. İşte bu nedenle bilim ve sanat alanında doğru ve yanlış sorunları konusunda dikkatli olmak, serbest tartışmayı teşvik etmek ve aceleci sonuçlardan kaçınmak gereklidir. Böyle bir tutum, bilim ve sanatın nispeten pürüzsüz bir biçimde gelişmesine yardımcı olacaktır.

Marksizm de mücadele yoluyla gelişmiştir. Başlangıçta Marksizm her türlü saldırıyla karşı karşıya kaldı ve zehirli bir ot olarak görüldü. Dünyanın pek çok yerinde durum hâlâ budur. Marksizm sosyalist ülkelerde farklı bir duruma sahiptir. Ama Marksist olmayan hatta Marksizm'e karşı ideolojiler bu ülkelerde bile vardır. Çin'de mülkiyet sistemi bakımından sosyalist dönüşüm esas olarak tamamlandığı ve daha önceki devrimci dönemlere özgü, geniş çaplı ve fırtınalı kitlesele sınıf mücadeleleri esas olarak sona erdiği halde, devrilmiş toprak ağası sınıfının ve komprador sınıfının kalıntıları hâlâ vardır, burjuvazi hâlâ vardır, küçük burjuvazinin yeniden kalıba dökülmesi ise henüz başlamıştır. Sınıf mücadelesi, asla sona ermiş değildir. Proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi, çeşitli siyasi güçler arasındaki sınıf mücadelesi, proletarya ile burjuvazi arasında ideolojik alandaki sınıf mücadelesi uzun ve zorlu olmaya devam edecek ve hatta zaman zaman çok keskinleşecektir. Proletarya dünyayı kendi dünya görüşüne göre değiştirmeye çalışmaktadır, burjuvazi de öyle yapmaktadır. Bu açıdan sosyalizmin mi, kapitalizmin mi kazanacağı sorunu henüz gerçekten çözülmemiştir. Marksistler hem tüm nüfusun içinde hem de aydınlar arasında hâlâ azınlıktadır. Dolayısıyla Marksizmin hâlâ mücadele yoluyla gelişmek zorundadır. Marksizm yalnızca mücadele yoluyla gelişebilir ve bu yalnızca geçmiş ve bugün için değil, zorunlu olarak gelecek için de doğrudur. Doğru olan, her zaman yanlış olanla mücadele içinde gelişir. Doğru, güzel ve iyi, daima yanlışın, çirkinin ve kötünün karşıtı olarak var olur ve bunlarla mücadele içinde gelişir, insanlık belli bir yanlış reddettiği ve belli bir doğruyu kabul ettiği anda, yeni doğrular yeni yanlışlarla mücadeleye koyulur. Bu mücadeleler asla sona ermeyecektir. BU, doğrunun, doğal olarak da Marksizmin gelişme yasasıdır.

Ülkemizde sosyalizm ile kapitalizm arasındaki ideolojik mücadelede kimin kazanacağı oldukça uzun bir süre içinde ortaya çıkacaktır. Çünkü burjuvazinin ve eski toplumdaki gelen aydınların etkisi, onların sınıf ideolojisini oluşturan da bu etkidir, ülkemizde daha uzun bir süre varlığını sürdürecektir. Eğer bu yeterince kavranmazsa ya da hiç kavranmazsa en ağır hatalar işlenir ve ideolojik alanda mücadele vermenin gerekliliği göz ardı edilir,

ideolojik mücadele öteki mücadele biçimlerine benzemez. Bu mücadelede kullanılacak biricik yöntem, kaba baskı yöntemi değil, sabırlı ikna yöntemidir. Bugün sosyalizm ideolojik mücadelede elverişli bir durumdadır. Temel iktidar proletaryanın önderliğindeki emekçi halkın elindedir. Komünist Partisi güçlüdür ve büyük bir saygınlığa sahiptir. Çalışmamızda hatalar ve eksiklikler olmasına rağmen, sağduyu sahibi herkes, bizim halka bağlı olduğumuzu, halkla birlikte ülkemizi inşa etmeye kararlı olduğumuzu ve bunu yapabileceğimizi, daha şimdiden büyük başarılar kazandığımızı ve daha da büyük başarılar kazanacağımızı görebilir. Burjuvazinin eski toplumdan gelen aydınların büyük çoğunluğu yurtseverdir ve gelişen anayurtlarına hizmet etmek istemektedirler sosyalizm davasına ve Komünist Partisinin önderliğindeki emekçi halka sırt çevirirlerse dayanacak hiçbir şeyleri kalmayacağını ve parlak bir geleceklerinin olmayacağını biliyorlar.

Marksizm, ülkemizdeki halkın çoğunluğu tarafından yol gösterici ideoloji olarak kabul edildiğine göre eleştirilip eleştirilemeyeceğini soranlar olabilir. Elbette eleştirilebilir. Marksizm bilimsel bir doğrudur ve eleştiriden korkmaz. Eleştiriden korksaydı ve eleştiri tarafından yıkılabilseydi, değersiz bir şey olurdu. Aslında idealistler Marksizmi her gün ve her yönden eleştirmiyorlar mı? Burjuva ve küçük burjuva görüşlere sahip olanlar ve bunları değiştirmek istemeyenler de Marksizmi her yönden eleştirmiyorlar mı? Marksistler nereden gelirse gelsin eleştiriden korkmamalıdır. Marksistlerin, tam tersine, şiddetli eleştiri ortamı ve fırtınalı mücadeleler içinde kendilerini çelikleştirmeye, geliştirmeye, yeni mevziler kazanmaya ihtiyaçları vardır. Hatalı görüşlere karşı mücadele etmek aşı olmaya benzer. Aşı olan kimse mikroba karşı daha büyük bir bağışıklık kazanır. Limonlukta yetişen bitkiler dayanıklı olmazlar. Yüz çiçeğin açmasına ve yüz düşüncenin birbiriyle yarışmasına izin verme siyaseti, ideolojik alanda Marksizmin önder durumunu zayıflatmak bir yana, onu güçlendirecektir.

Marksist olmayan görüşlere karşı siyasetimiz ne olmalıdır? Kesinlikle karşı-devrimciler ve sosyalizm davasını baltalayanlar söz konusu olduğu zaman, sorunu çözmek kolaydır: Onların konuşma özgürlüğünü ellerinden alırsınız. Ama halk içindeki hatalı görüşler tamamen farklı bir şeydir. Böyle görüşleri yasaklayıp, onlara hiçbir ifade olanağı tanımazlık edebilir miyiz? Hiç kuşkusuz hayır. Halk içindeki ideolojik sorunları ele alırken, insanın düşünsel dünyası ile ilgili sorunları ele alırken, kaba yöntemler kullanmak yalnızca yararsız değil, aynı zamanda son derece zararlıdır. Yanlış görüşlerin dile getirilmesini yasaklayabilirsiniz, ama bu görüşler varlıklarını sürdürecektir. Öte yandan, eğer doğru görüşler limonlukta yetiştirilirse, hayatın fırtınalarıyla karşı karşıya kalmazlarsa ve hastalığa karşı bağışıklık kazanmazlarsa, hatalı görüşlere karşı zafer kazanamazlar. Bu nedenle doğru görüşleri yalnızca tartış-

ma, eleştiri ve ikna yöntemiyle gerçekten geliştirebilir, hatalı görüşlerin üstesinden gelebilir ve sorunları gerçekten çözebiliriz.

Burjuvazi ve küçük burjuvazi kaçınılmaz olarak kendi ideolojilerini dile getireceklerdir. Onların, siyasi ve ideolojik meselelerde her yola başvurarak inatla üstte çıkmaya çalışmaları kaçınılmazdır.

Başka türlü davranmalarını bekleyemezsiniz. Onlara karşı bastırma yöntemine başvurarak fikirlerini dile getirmelerini önlememeli, tersine fikirlerini ortaya koymalarına izin vermeli, aynı zamanda onlarla tartışmalı ve onları uygun bir biçimde eleştirmeliyiz. Elbette her çeşit yanlış fikri eleştirmeliyiz. Eleştiriden kaçınmak, yanlış düşüncelerin sınırsız bir biçimde yayılmasına seyirci kalmak ve ortalığa hâkim olmasına izin vermek elbette doğru olmaz. Hatalar eleştirilmeli ve zehirli otlara karşı yeşerdikleri her yerde mücadele edilmelidir. Bununla birlikte bu eleştiri dogmatik olmamalı, metafizik yöntem kullanılmamalı, tam tersine diyalektik yöntemin uygulanması için her türlü çaba harcanmalıdır. Gerekli olan, bilimsel tahlil yapmak ve ikna edici görüşler ortaya koymaktır. Dogmatik eleştiri hiçbir şeyi çözmez. Her türlü zehirli ota karşıyız, ama gerçek zehirli otlarla gerçek kokulu çiçekler arasında dikkatli bir ayırım yapmalıyız. Halk kitleleriyle birlikte, bu ikisi arasında dikkatli bir ayırım yapmasını ve zehirli otlarla mücadele etmek için doğru yöntemler kullanmasını öğrenmeliyiz.

Dogmatizmi eleştirirken aynı zamanda dikkatimizi revizyonizmi eleştirmeye yöneltmeliyiz. Revizyonizm ya da sağ oportünizm, dogmatizmden de tehlikeli bir burjuva düşünce akımıdır. Revizyonistler yani sağ oportünistler, Marksizme sözde bağlıdır; onlar da «dogmatizmi» eleştirirler. Ama aslında saldırdıkları şey Marksizmin özüdür. Materyalizme ve diyalektiğe karşı çıkarlar ya da onları çarpıtırlar; demokratik halk diktatörlüğüne ve Komünist Partisinin önder rolüne karşı çıkarlar ya da onları zayıflatmaya çalışırlar. Sosyalist dönüşüme ve sosyalist inşaya karşı çıkarlar ya da onları zayıflatmaya çalışırlar. Ülkemizde sosyalist devrimin esas olarak zafere ulaşmasından sonra bile boş yere kapitalist düzeni geri getirmeyi umanlar ve işçi sınıfıyla ideolojik cepheye dahil olmak üzere her cepheye mücadele edenler hâlâ olacaktır. Revizyonistler bu mücadelede onların sağ koludur.

İlk bakışta bu iki sloganın yüz çiçek açsın ve yüz düşünce birbiriyle yarışsın hiçbir sınıf karakteri yoktur. Proletarya da bu sloganları kullanabilir, burjuvazi de, başka kimseler de. Ama farklı sınıf, kesim ve toplumsal grupların her birinin, nelerin kokulu çiçekler ve nelerin zehirli otlar olduğu konusunda kendi görüşleri vardır. O zaman, kitleler açısından, bugün kokulu çiçekleri zehirli otlardan ayırmanın ölçütleri ne olmalıdır? Halkımız, siyasi faaliyetlerinde, bir kimsenin söz ve davranışlarının doğru mu, yanlış mı olduğunu nasıl değerlendirecektir? Anayasamı-

zın ilkelerine ve halkımızın ezici çoğunluğunun iradesine, siyasi parti ve gruplarımızın çeşitli durumlar karşısında açıkladıkları ortak siyasi tavırlara dayanarak, ölçütlerin ana hatlarıyla şunlar olacağını düşünüyoruz:

- 1) Sözler ve davranışlar, bütün milliyetlerden halkımızı bölmeye değil birleştirmeye hizmet etmelidir.
- 2) Sosyalist dönüşüm ve sosyalist inşaya zararlı değil yararlı olmalıdır.
- 3) Demokratik halk diktatörlüğünü baltalamaya ya da zayıflatmaya değil sağlamlaştırmaya hizmet etmelidir.
- 4) Demokratik merkezîyetçiliği baltalamaya ya da zayıflatmaya değil sağlamlaştırmaya hizmet etmelidir.
- 5) Komünist Partisinin önderliğini yok etmeye ya da zayıflatmaya değil güçlendirmeye hizmet etmelidir.
- 6) Uluslararası sosyalist birliğe ve barışsever dünya halklarının birliğine zararlı değil yararlı olmalıdır.

Bu altı ölçütten en önemlileri sosyalist yola ve parti önderliğine ilişkin olanlardır. Bu ölçütler, halk içindeki sorunların özgürce tartışılmasını engellemek için değil, geliştirmek için ortaya konulmuştur. Bu ölçütleri uygun bulmayanlar da kendi görüşlerini ortaya koyabilirler ve davalarını savunabilirler. Bununla birlikte halkın çoğunluğu açık seçik tanımlanmış ölçütlere sahip olduğuna göre, eleştiri ve özeleştiri doğru bir şekilde yapılabilir ve bu ölçütler, insanların söz ve davranışlarının doğru olup olmadığını, bunların kokulu çiçekler mi, yoksa zehirli otlar mı olduğunu belirlemekte kullanılabilir. Bunlar siyasi ölçütlerdir. Elbette, bilimsel teorilerin geçerliliğini değerlendirmek ve sanat eserlerinin estetik değerlerini belirlemek için daha başka ölçütler de gereklidir. Ama bu altı siyasi ölçüt, sanat ve bilim alanlarındaki bütün faaliyetlere uygulanabilir. Bizimki gibi sosyalist bir ülkede bu siyasi ölçütlere ters düşen herhangi bir yararlı sanatsal ya da bilimsel faaliyet olabilir mi?

Yukarıda ortaya konan görüşler, Çin'in somut tarihi koşullarına dayanmaktadır. Farklı sosyalist ülkelerin ve farklı Komünist Partilerinin koşulları farklıdır. Bu nedenle öteki ülkelerin ve Partilerin Çin örneğini kesinlikle izlemeleri gerektiğini söylemiyoruz.

«Uzun süreli bir arada yaşama ve karşılıklı denetim» de Çin'in somut tarihi koşullarının bir ürünüdür. Bu bir anda ortaya atılmış bir slogan değildir, uzun yıllar boyunca olgunlaştırılmıştır. Uzun süreli bir arada yaşama görüşü, uzun zamandan beri bizim aramızda yaşamaktaydı. Geçen yıl sosyalist sistemi esas olarak kurulduktan sonra, bu slogan berrak bir biçimde ortaya kondu. Burjuva ve küçük burjuva demokratik partilerin işçi sınıfının partisiyle uzun bir süre yan yana yaşamasına neden izin veriliyor? Çünkü sosyalizm davası için halkı birleştirme

görevine gerçekten bağlı ve halkın güvenine sahip olan bütün siyasi partilere karşı uzun süreli bir arada yaşama siyasetini benimsemek için herhangi bir neden yoktur. Daha 1950 Haziran'ında Halk Siyasi Danışma Konferansı Milli Komitesinin 2. Toplantısında sorunu şu şekilde ortaya koymuştum:

Halkın ve onun hükümetinin, bir kimseyi reddetmesi ya da ona geçimini sağlama ve ülkeye hizmet etme fırsatı tanımaması için hiçbir neden yoktur, yeter ki o kimse halka gerçekten hizmet etmek istesin, halk güçlüklerle karşılaştığı zaman gerçekten yardım etmiş ve iyi bir iş yapmış ve yarı yolda durmaksızın iyi bir iş yapmaya devam ediyor olsun.

Burada, çeşidi partilerin uzun süre bir arada yaşamasının siyasi temelinden söz ediyordum. Çeşitli siyasi partilerle uzun bir süre yan yana yaşamak, Komünist Partisinin hem arzusu, hem de siyasetidir. Ama bu demokratik partilerin uzun süre var olup olmayacakları yalnızca Komünist Partisinin arzusuna bağlı değildir; bu partilerin görevlerini iyi yapıp yapmadıklarına ve halkın güvenine sahip olup olmadıklarına bağlıdır. Çeşitli partiler arasında karşılıklı denetim de, birbirlerine danışmaları ve birbirlerini eleştirmeleri anlamında, uzun süreden beri var olan bir olgudur. Karşılıklı denetim elbette tek yanlı bir mesele değildir; Komünist Partisinin demokratik partiler üzerinde denetim uygulayabilmesi ve onların da Komünist Partisini denetleyebilmesi demektir. Demokratik partilerin Komünist Partisi üzerinde denetim uygulamasına niçin izin verilmelidir? Herhangi bir kimse gibi, bir partinin de kendisinininkinden farklı görüşleri dinlemeye büyük bir ihtiyacı vardır. Komünist Partisi üzerinde esas olarak emekçi halk ve parti üyeleri tarafından denetim uygulandığını hepimiz biliriz. Ama demokratik partilerin varlığı da bizim yararımızdır. Elbette Komünist Partisi ile demokratik partiler arasındaki görüş alışverişi ve karşılıklı eleştiri, sadece yukarıda belirtilen altı siyasi ölçüte uyduğu zaman, olumlu bir denetleyici rol oynayacaktır. Böylece yeni toplumun ihtiyaçlarına cevap vermek için bütün demokratik partilerin ideolojik bakımdan yeniden kalıba dökülmeye önem vereceklerini ve Komünist Partisiyle uzun süreli bir arada yaşama ve karşılıklı denetim için çaba harcayacaklarını umuyoruz.

9. AZ SAYIDA İNSAN TARAFINDAN ÇIKARILAN KARIŞIKLIKLAR SORUNU ÜZERİNE

1956 yılında bazı yerlerde az sayıda işçi ve öğrenci greve gitti. Bu kargaşanın dolaysız nedeni, onların bazı maddi taleplerinin karşılanmamış olmasıydı. Bu taleplerin bazıları yerine getirilmeliydi ve getirilebilirdi, bazılarıysa yersiz ya da aşırıydı ve bu nedenle o sırada yerine getirilmesi mümkün değildi. Ne var ki daha da önemli bir neden önderlerin bürokratlığıydı. Bazı durumlarda bu bürokratik hataların sorumluluğu daha yüksek yetkililerdedir ve alt

kademelerdekilere yüklenemez. Bu karışıklıkların başka bir nedeni işçiler ve öğrenciler arasında siyasi ve ideolojik eğitim eksikliğidir. Aynı yıl tarım kooperatiflerinin bazı üyeleri de karışıklık çıkarttılar; burada da temel nedenler önderliğin bürokratlığı ve kitleler arasındaki eğitim çalışmasının eksikliğidir.

Kitleler arasındaki bazı kimselerin acil, kısmi ve kişisel çıkarlara önem verdiği, uzun vadeli, milli ve kolektif çıkarları anlamadığı ya da yeterince anlamadığı kabul edilmelidir. Birçok genç, siyasi ve toplumsal tecrübeleri olmadığı için eski Çin’le yeni Çin arasındaki zıtlığı görememektedir; bunlar, halkımızın, emperyalistlerin ve Guomindang gericiilerinin baskısından kurtulma mücadelesinde ne kadar büyük güçlükler göğüs gerdiğini ve mutlu bir sosyalist toplumun kurulabilmesi için ne kadar uzun ve zorlu bir çalışmanın gerektiğini tam olarak kavramada güçlük çekmektedirler, işte bu nedenle kitleler arasında canlı ve etkili bir siyasi eğitim yürütmeli, onlara her zaman ortaya çıkacak güçlükler hakkında gerçeği söylemeli ve bu güçlüklerin üstesinden nasıl gelineceğini onlarla tartışmalıyız.

Biz karışıklıkları onaylamıyoruz, çünkü halk içindeki çelişmeler, «birlik eleştiri birlik» yöntemiyle çözülebilir, ayrıca karışıklıklar zorunlu olarak bazı kayıplara yol açar ve sosyalizmin ilerlemesine yararlı değildir. Halk kitlelerinin sosyalizmi desteklediğine, bilinçli olarak disipline uyduğuna, sağduyu sahibi olduğuna ve sebepsiz yere karışıklık çıkarmayacaklarına inanıyoruz. Ama bu, artık ülkemizde kitlelerin karışıklık çıkarma olasılığının bulunmadığı anlamına gelmez. Bu soruna ilişkin olarak şu noktalara dikkat etmeliyiz: (1) Karışıklıkların nedenlerinin kökünü kazımak için, kararlılıkla bürokrasinin üstesinden gelmeli, ideolojik ve siyasi eğitimi büyük ölçüde geliştirmeli ve bütün çelişmeleri doğru bir biçimde ele almalıyız. Bunlar gerçekleştirilirse, genel olarak, hiçbir karışıklık çıkmaz. (2) Bizim kötü çalışmamız sonucu karışıklıklar çıkarsa bunlara katılanlara doğru yolu göstermeli, bu karışıklıkları, çalışmalarımızı düzeltmek ve kadrolarla kitleleri eğitmek için özel bir araç olarak kullanmalı ve daha önce çözülmemiş olan sorunlara çözümler bulmalıyız. Herhangi bir karışıklığı ele alırken sabırla çalışmalı ve aşırı basitleştirilmiş yöntemler uygulamamalı ya da meselenin kapandığını açıklamada aceleci davranmamalıyız. Cezalandırılması gereken suçlular ve faal karşı-devrimciler dışında, karışıklık çıkaranların elebaşları aceleyle görevlerinden alınmamalıdır. Bizimki gibi büyük bir ülkede, az sayıda insanın karışıklık çıkarmasında telaşa kapılacak bir şey yoktur, tersine böyle karışıklıklar bürokrasiden kurtulmamıza yarar.

Toplumumuzda kamu çıkarım hiçe sayarak bile bile yasayı çiğneyen ve suç işleyen bir avuç insan da vardır. Bunlar, siyasetlerimizden yararlanmaya ve onları çarpıtmaya, kitleleri kışkırtmak için kasten mantıksız talepler

ileri sürmeye ya da karışıklık çıkarmak ve kamu düzenini bozmak için kasten söylentiler yaymaya eğilimlidirler. Bu insanların istediklerini yapmalarına izin vermek niyetinde değiliz. Tersine onlar hakkında gerekli yasal işlem yapılmalıdır. Böyle kimselerin cezalandırılması kitlelerin talebidir; onları cezalandırmamak kitlelerin iradesine karşı çıkmak olur.

10. KÖTÜ ŞEYLER İYİ ŞEYLERE DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR Mİ?

Dediğim gibi, toplumumuzda kitlelerin karışıklık çıkarması kötü bir şeydir ve bunu onaylamıyoruz. Ama karışıklıklar, meydana geldikleri zaman, ders çıkarmamızı, bürokrasinin üstesinden gelmemizi ve kitlelerle kadroları eğitmemizi sağlarlar. Bu anlamda, kötü şeyler iyi şeylere dönüştürülebilir. Dolayısıyla karışıklıkların ikili bir niteliği vardır. Her karışıklık böyle değerlendirilebilir.

Macaristan olayının iyi bir şey olmadığını herkes biliyor. Ama o olayın da ikili bir niteliği vardır. Macar yoldaşlarımız, bu olay sırasında doğru önlemler aldıkları için, kötü bir şey, sonunda iyi bir şeye dönüştü. Macaristan şimdi eskisine göre daha sağlamlaşmış durumdadır ve sosyalist kamptaki bütün ülkeler de bundan ders çıkarmışlardır.

Aynı şekilde 1956 yılının ikinci yarısında komünizm ve halklara karşı dünya çapında başlatılan kampanya da elbette kötü bir şeydir. Ama bütün ülkelerin Komünist Partilerini ve işçi sınıflarını eğitmeye ve çelikleştirmeye hizmet etmiş ve böylece iyi bir şeye dönüşmüştür. Pek çok ülkede, bu dönemin fırtınası ve baskısı altında bazı kimseler Komünist Partilerini terk etmişlerdir. Partiden ayrılmak, Parti üyelerinin sayısını azaltır ve elbette kötü bir şeydir. Ama bunun iyi bir yanı da vardır. Daha ileri gitmek istemeyen yalpalayan unsurlar Partiden ayrılmış, ama kararlı parti üyeleri olan büyük çoğunluk mücadele içinde daha da sağlam bir biçimde birleşmiştir. Bu neden iyi bir şey olmasın?

Özetlersek, sorunları her yönüyle ele almayı, şeylerin bir yüzünü değil, öteki yüzünü de görmeyi öğrenmeliyiz. Belli koşullar altında kötü bir şey iyi sonuçlar, iyi bir şey kötü sonuçlar doğurabilir, iki bin yılı aşkın bir süre önce Lao Zu şöyle demişti: «Talihsizliğin içinde talih, talihin içinde de talihsizlik vardır.»² Japonlar Çin’in içlerine girdikleri zaman buna zafer dediler. Çin’in geniş toprakları işgalcilerin eline geçince, Çinliler buna yenilgi dediler. Ne var ki Çin’in yenilgisi, içinde zaferin tohumlarını taşıırken, Japonya’nın zaferi, içinde yenilginin tohumlarını taşıyordu. Tarih bunun doğruluğunu kanıtlamadı mı?

Dünyanın dört bir yanındaki insanlar şimdi üçüncü bir dünya savaşının patlak verip vermeyeceğini tartışıyorlar. Bu olguya karşı manevi bakımdan hazırlıklı olmalı ve biraz tahlil yapmalıyız. Biz kesinlikle barıştan yanayız ve savaşa karşıyız. Ama emperyalistler yeni bir savaş çıkar-

makta diretirlerse, savaşları korkmamalıyız. Bu sorun konusundaki tutumumuz, herhangi bir karışıklık karşısındaki tutumumuzla aynıdır. Birincisi savaşa karşıyız, ikincisi savaştan korkmuyoruz. Birinci Dünya Savaşı'nı 200 milyon nüfuslu Sovyetler Birliği'nin doğuşu izledi, ikinci Dünya Savaşı'nı ise 900 milyon nüfuslu sosyalist kampın doğuşu izledi. Emperyalistler üçüncü bir dünya savaşı çıkarmakta diretirlerse, hiç kuşkusuz birkaç yüz milyon insan daha sosyalizme yönelecek ve emperyalistlere yeryüzünde pek yer kalmayacaktır; bütün emperyalist yapının tamamen çökmesi de mümkündür.

Belli koşullar altında bir çelişmenin iki karşıt yönünden biri, aralarındaki mücadele sonucu kaçınılmaz olarak zıddına dönüşür. Burada esas olan koşullardır. Belirli koşullar olmadan iki karşıt yönden hiçbir zıddına, dönüşemez. Dünyadaki bütün sınıflar içinde proletarya, kendi durumunu değiştirmeye en fazla istekli olan sınıftır, ondan sonra yarı proletarya gelir; çünkü proletarya hiçbir şeye sahip değildir, yarı proletarya ise ondan ancak biraz daha iyi bir durumdadır. Amerika Birleşik Devletleri'nin Birleşmiş Milletlerde çoğunluğu denetim altında tuttuğu ve dünyanın birçok yerinde hâkimiyetini sürdürdüğü bugünkü durum geçicidir ve er geç değişecektir. Uluslararası alanda haklarından yoksun bırakılan ve yoksul bir ülke olan Çin'in durumu da değişecektir: Yoksul ülke zengin ülke, haklarından yoksun bırakılan ülke haklarına sahip bir ülke haline gelecek, yani şeyler zıtlarına dönüşecektir. Burada belirleyici koşullar, sosyalist sistem ve birleşmiş bir halkın ortak çabalarıdır.

11. TUTUMLU OLMAK ÜZERİNE

Burada kısaca tutumlu olmak üzerinde durmak istiyorum. Geniş çaplı bir inşa sürdürmek istiyoruz, ama ülkemiz hâlâ çok yoksuldur burada bir çelişme vardır. Bu çelişmeyi çözmenin bir yolu, her alanda tutumlu olma konusunda sürekli bir çaba sarf etmektir.

1952 yılında «üç kötülüğe» karşı hareket sırasında, ağırlığı yiyiciliğe karşı mücadeleye vererek, yiyiciliğe, savurganlığa ve bürokrasiye karşı mücadele ettik. 1955 yılında ağırlığı, altyapıya ilişkin verimli olmayan projeler için gereğinden yüksek standartlar saptanmasına karşı mücadeleye ve sanayi üretiminde hammaddelerin tutumlulukla kullanılmasına vererek tutumlu olmayı savunduk ve bu alanda büyük başarılar kazandık. Ama o sırada tutumlu olmak, ne milli ekonominin bütün dallarında, ne de hükümet dairelerinde, ordu birliklerinde, okullarda ve genel olarak halk örgütlerinde ciddi bir biçimde uygulanan yol gösterici ilke değildi. Bu yıl, bütün ülkede her alanda savurganlığın ortadan kaldırılması ve tutumlu davranılması çağrısını yapıyoruz. Kuruluş çalışmasında hâlâ tecrübesiziz. Son birkaç yıl içinde büyük başarılar kazanıldı, ama savurganlık da yapıldı. Sanayimizin başlıca dayanağını oluşturacak bazı büyük çapta modern işletmeleri adım

adım kurmalıyız; bunlar kurulmadan, önümüzdeki yirmi otuz yıl içinde ülkemizi güçlü ve modern bir sanayi ülkesine dönüştüremeyiz. Ama işletmelerimizin çoğunluğu o kadar büyük çapta olmamalıdır; daha fazla küçük ve orta çapta işletme kurmalı ve eski toplumdan devraldığımız sanayi temelinden sonuna kadar yararlanmalı, böylece mümkün olan en büyük tasarrufu sağlamalı ve az parayla daha çok şey yapmalıyız. 1956 Kasım'ında, Çin Komünist Partisi Sekizinci Merkez Komitesi 2. Genel Toplantısında tutumlu olma ve savurganlıkla mücadele ilkesinin daha da vurgulanarak ortaya konmasından sonra, son birkaç ay içinde iyi sonuçlar alınmaya başladı. Bugünkü tutumluluk kampanyası köklü ve kesintisiz bir biçimde sürdürülmelidir. Bütün diğer hata ya da eksikliklerin eleştirilmesinde olduğu gibi, savurganlığa karşı mücadele de insanın yüzünü yıkamasına benzetilebilir. İnsanlar her gün yüzlerini yıkamazlar mı? Çin Komünist Partisi, demokratik partiler, partili olmayan demokratlar, aydınlar, sanayiciler, işadamları, işçiler,

Köylüler ve zanaatkarlar, kısacası ülkemizin 60 milyonluk halkının tümü, üretimin artırılması ve tutumlu davranılması için çaba harcamalı, savurganlığa ve gösterişe karşı mücadele etmelidir. Bu yalnızca ekonomik açıdan değil, aynı zamanda siyasi bakımdan da son derece önemlidir. Son zamanlarda kadrolarımızın birçoğunda, kitlelerin sevinç ve acılarını paylaşmaya karşı isteksizlik, kişisel ün ve kazanç peşinde koşma gibi tehlikeli bir eğilim baş göstermiştir. Bu, çok kötü bir şeydir. Bunun üstesinden gelmenin bir yolu, üretimi artırma ve tutumlu olma yolunda giriştiğimiz kampanya sırasında, örgütlerimizi düzene sokup kadroları alt kademelere göndermek ve böylece oldukça önemli sayıda kadronun üretim faaliyetine geri dönmesini sağlamaktır. Bütün kadrolarımızın ve halkımızın şunu hiçbir zaman akıllarından çıkarmamalarını sağlamalıyız: Ülkemiz büyük bir sosyalist ülke olmakla birlikte ekonomik bakımdan geri, yoksul bir ülkedir ve bu çok büyük bir çelişmedir. Ülkemizi zengin ve güçlü hale getirmek için otuz kırk yıllık zorlu bir mücadele gereklidir; Bu çaba, başka şeylerin yanı sıra, büyük ölçüde tasarruf yaparak ve savurganlıkla mücadele ederek ülkemizi çalışkanlıkla ve tutumlulukla kurma siyasetini izlemek anlamına gelir.

12. ÇİN'İN SANAYİLEŞME YOLU

Sanayileşme yolunu tartışırken, burada esas olarak, ağır sanayi, hafif sanayi ve tarımın gelişmesi arasındaki ilişkiyi ele alacağım. Ağır sanayinin, Çin'in ekonomik inşasının çekirdeği olduğu kabul edilmelidir. Aynı zamanda hafif sanayi ve tarımın gelişmesine de büyük bir önem verilmelidir.

Çin, nüfusunun yüzde 80'inden fazlası köylük bölgelerde yaşayan geniş bir tarım ülkesi olduğuna göre, sanayi ile tarım birlikte gelişmelidir, çünkü sanayi ancak

bu şekilde hammadde ve pazar bulabilir ve güçlü bir ağır sanayi kurmak için gerekli daha fazla fon ancak bu şekilde biriktirebilir. Hafif sanayinin tarıma sıkı sıkıya bağlı olduğunu herkes bilir. Tarım olmadan hafif sanayi olamaz. Ama tarımın ağır sanayiye önemli bir pazar sağladığı henüz o kadar açık bir biçimde kavranmamıştır. Bununla birlikte, tarımdaki teknik dönüşüm ve modernleşmenin adım adım gelişmesi gitgide daha fazla makine, gübre, sulama ve elektrik enerjisi projeleri, çiftlikler için ulaşım araçları ve köylük bölgelerdeki tüketiciler için yakıt ve inşaat malzemeleri gerektirdiği zaman, bu olgunun kavranması daha kolay olacaktır. İkinci ve Üçüncü Beş Yıllık Plan dönemlerinde tarımımızda daha, da büyük bir gelişme sağlayabilir ve böylece hafif sanayide de aynı şekilde büyük bir gelişme sağlayabilirsek, bundan bütün milli ekonomimiz yarar görecektir. Tarım ve hafif sanayi geliştikçe, pazarın ve fonlarını güven altına alan ağır sanayi daha hızlı gelişecektir. Dolayısıyla ilk bakışta ağır bir sanayileşme hızı gibi görünen şey, aslında o kadar ağır olmayacak ve aslında daha bile hızlanacaktır. Üç beş yıllık plan döneminde ya da belki biraz daha uzun bir süre içinde, Çin'in yıllık çelik üretimi, kurtuluştan önceki en yüksek miktar olan 1943 yılındaki 900 bin tona kıyasla, 20 milyon tona çıkarılabilir. Bu hem şehir halkını ve hem köylük bölgelerdeki halkı memnun edecektir.

Bugün ekonomik sorunlar üstünde fazla durmayalım. Arkamızda, yalnızca yedi yıllık bir ekonomik inşaat dönemi var; tecrübemiz hâlâ eksiktir ve hâlâ tecrübe kazanmaya ihtiyacımız vardır. Başlangıçta devrimi yapma konusunda da hiç tecrübemiz yoktu ve ancak birkaç kere tökezledikten ve tecrübe edindikten sonra ülke çapında zafere kazandık. Şimdi, ekonomik inşaatı tecrübe kazanmak için gerekli zamanı, devrim yapmada tecrübe kazanmak için harcadığımız zamandan daha kısa tutmalı ve o kadar yüksek bir bedel ödememeliyiz. Bir bedel ödemek zorunda kalacağız, ama bunun, devrim döneminde ödediğimiz bedel kadar yüksek olmayacağını umuyoruz. Burada, pratik içinde çözülmesi gereken bir çelişme, sosyalist bir toplumun ekonomik gelişmesinin nesnel yasalarıyla bunlar hakkındaki Özne kavrayışımız arasında bir çelişme olduğunu görmeliyiz. Bu çelişme kendini farklı insanlar arasındaki bir çelişme olarak, yani bu nesnel yasaları nispeten doğru biçimde kavrayan insanlarla, bunları nispeten yanlış biçimde kavrayan insanlar arasında bir çelişme olarak da gösterir, bu da halk içindeki bir çelişmedir. Her çelişme nesnel bir gerçekliktir ve bizim görevimiz bu çelişmeleri en doğru bir biçimde kavramak ve çözmektir.

Ülkemizi bir sanayi ülkesine dönüştürmek için, Sovyetler Birliği'nin ileri tecrübesinden bilinçli bir biçimde öğrenmeliyiz. Sovyetler Birliği kırk yıldır sosyalizmi inşa ediyor ve onun tecrübesi bizim için çok değerlidir. Şunu sormak gerekir: O kadar önemli fabrikanın projesini bizim için kim hazırladı ve onları kim donattı? Amerika

Birleşik Devletleri mi? Yoksa İngiltere mi? Hayır, hiçbirisi değil. Yalnızca Sovyetler Birliği bunu yaptı, çünkü o sosyalist bir ülke ve bizim müttefikimizdir. Sovyetler Birliği'nin yanı sıra Doğu Avrupa'daki bazı kardeş ülkeler de bize bazı yardımlarda bulundular. Sosyalist ya da kapitalist; bütün, ülkelerin iyi tecrübelerinden öğrenmemiz gerektiği bütünüyle doğrudur. Bu konuda herhangi bir tartışma yoktur. Ama asıl mesele hâlâ Sovyetler Birliğinden öğrenmektir. Şimdi başkalarından öğrenme konusunda iki farklı tutum var. Biri, koşullarımıza uysun uymasın her şeyi kopya eden dogmatik tutumdur. Bu tutum bir işe yaramaz. Diğer tutum ise kafamızı kullanmak ve koşullarımıza uyan şeyleri öğrenmek, yani bize yararlı olan tecrübeleri özümlemektir. Benimsememiz gereken tutum işte budur.

Temel siyasetimiz, Sovyetler Birliği ile dayanışmamızı güçlendirmek, bütün sosyalist ülkelerle dayanışmamızı güçlendirmektir; temel çıkarımız burada yatmaktadır. Ayrıca, Asya ve Afrika ülkeleri ve bütün barışsever ülkeler ve halklarla dayanışmamızı güçlendirmeli ve geliştirmeliyiz. Bu iki güçle birleştiğimiz zaman, yalnız kalmayız. Emperyalist ülkelere gelince, onların halklarıyla birleşmeli ve bu ülkelerle barış içinde bir arada yaşamaya, onlarla ticaret yapmaya ve olası bir savaşı önlemeye çalışmalıyız, ama onlar hakkında hiçbir zaman gerçekçi olmayan düşünceler beslememeliyiz.

Dipnotlar

¹ Yüksek Devlet Konferansının 11. (Genişletilmiş) Toplantısında konuşma. Mao Zedung yoldaş, Halkın Gazetesi'nin 19 Haziran 1957 tarihli sayısında yayımlanmadan önce bu konuşmanın steno tutanaklarını gözden geçirerek bazı eklemeler yaptı.

² Lao Zu, Bölüm 58

ŞAFAK REVİZYONİSTLERİ, LENİNİST “DEVİRİMCİ DURUM” ÖĞRETİSİNİ TAHRİF EDİYORLAR

İbrahim Kaypakkaya – Seçme Yazılar

Şafak revizyonistleri “ülke çapında örgütlenmeden ve kitlelere kumanda eder hale gelmeden silahlı mücadelenin başlatılamayacağı” tezini ispatlamak için, tahrifat üzerine tahrifat yapmışlardır. 1) Mao Zedung yoldaşın “kı- zıl siyasi iktidarın var olması” şartlarından biri olarak ileri sürdüğü “ülke çapındaki devrimci durumun yükselmesi” şartını, “devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi” şeklinde tahrif etmişlerdir. 2) “Devrimci hareketin ülke çapında yükselmesi” ifadesi, ikinci bir kez tahrif edilerek “komünist partinin ülke çapında örgütlenmesi” şekline so- kulmuştur, (bak: “Kızıl Siyasi İktidarın Kurulması Mese- lesi Üzerine”). Bilindiği gibi “devrimci hareket” kavramı, proletarya dışındaki halk sınıflarını siyasi hareketleri ile kendiliğinden gelme kitle eylemlerini de kapsar. Böylece, “ülke çapında devrimci durumun yükselmesi” şartı, kaşla göz arasında, “komünist partinin ülke çapında örgütlenme- si” haline getirilivermiştir. Üstelik Mao Zedung yoldaşın “kı- zıl siyasi iktidarın var olması” şartlarından biri olarak ileri sürdüğü şeyi, bunlar, yukarıdaki tahrifata uğrattıktan sonra, hem silahlı mücadelenin başlatılması şartı, hem de kı- zıl siyasi iktidarın var olması şartı olarak ileri sürmüşler- dir. Mao Zedung yoldaş şunu diyordu: “Ülke çapında kı- zıl siyasi iktidarın var olması şartlarından biri de devrimci durumun yükselmeye devam etmesidir”. Şafak revizyo- nistleri bu tezi şu hale getirmişlerdir. “Komünist parti ülke çapında örgütlenmeden ve bütün kitlelere kumanda eder hale gelmeden ne silahlı mücadele başlatılabilir, ne de kı- zıl siyasi iktidar var olabilir”. Mao Zedung Düşüncesi’ne sadakatin(!) böylesi hiç görülmemiştir herhalde? “Dev- rimci durum”un ne olduğunu Lenin yoldaştan okuyalım:

“Bir devrimci durum olmadan, devrimin mümkün olmayacağı, Marksistler için tartışma götürmez bir gerçektir. Ayrıca her devrimci durum da devrime götürmez. Ge-

nel olarak bir devrimci durumun belirtileri nelerdir? Şu üç önemli belirtiyi ileri sürersek, herhalde yanılmış olmayız. 1) Egemen sınıflar için değişikliğe gitmeden egemenliği sürdürmek mümkün olmazsa; ‘üst sınıflar’ arasında şu ya da bu biçimde bir buhran, egemen sınıfın politikasında, baskı altındaki sınıfların hoşnutsuzluğuna ve parlamasına sebep olacak bir çatlamaya götüren buhran ortaya çıkarsa. Bir devrimin olması için, genellikle ‘alt sınıfların eski biçimde yaşamak istememesi’ yeterli değildir. ‘Üst sınıf- ların eski biçimde yaşamayacak durumda’ bulunması da gereklidir. 2) Baskı altındaki sınıfların sıkıntısı ve ihtiyacı, normalden daha öteye kadar ilerlemişse. 3) Yukarıdaki ne- denlerin bir sonucu olarak, ‘barış zamanında’ kendilerinin soyulmasına hiç ses çıkarmadan razı olan, ama sıkıntılı zamanlarda hem buhranın her türlü şartları, hem de bizzat ‘üst sınıflar’ tarafından bağımsız tarihi eyleme itilen yığın- ların eyleminde önemli bir artış varsa.

“İradenin dışındaki... bu objektif değişikliklerin (abç)... hepsine birden devrimci durum denir. Böyle bir durum 1905’te Rusya’da ve bütün devrim dönemlerinde Batı’da vardı” (Lenin, Proletarya İhtilalı ve Dönek Ka- utsky, s. 16).

Görüldüğü gibi, “devrimci durum” ile devrimci hareket bambaşka şeylerdir. Hele “komünist hareket” çok daha başka bir şeydir. “Devrimci durum” ile “komünist hareket” ifadesini birbirine karıştırmak, ancak iki şekilde mümkündür. Birincisi, Marksizm-Leninizm’in zır cahili olmak, ikincisi de alçak bir tahrifatçı olmak. Bizim burju- va baylar, hangisine dâhilseler onu kendileri tespit etsinler. Bizce ikinci kategoriye dâhildirler. Çünkü eleştiriler karşı- sında zırvallıklarını haklı çıkarmak için bakın nasıl renkten rene giriyorlar:

“Eğer devrimci hareket (siz komünist parti anla-

yın), ülke çapında örgütlü değilse, devrimci durum ülke çapında yükselmez”. Devrimci durum, devrimin objektif şartlarıdır. Devrimci durum, tek tek grupların, partilerin, sınıfların iradesinden bağımsız, objektif bir olgudur. Bu sebeple, komünist partinin ülke çapında örgütlenmesine bağlı olmadığı gibi, varlığına da bağlı değildir. Partinin varlığı ve örgütlenme seviyesi, sadece devrimin sübjektif şartlarıyla ilgilidir. Partinin varlığı ve örgütlenme seviyesi, devrimci durum üzerinde etki icra eder ama onu tayin etmez. Bunlar Marksizmin alfabesidir. Fakat Şafak revizyonistleri bu açık gerçekleri çiğniyorlar. Bir yalanın altından kalkmak için yeni yalanlara başvuran ve her yalandan sonra daha çok yalan söylemek zorunda kalan bir yalancıya ne kadar da benziyorlar. Bizi eleştirmek için kaleme alınan paçavrada, şöyle yazıyorlar: “Devrim mücadelesinin(!) ülke çapında yükselmesi cümlesindeki devrim mücadelesi yerine, bazı yerlerde ve aynı anlamda devrim hareketi denmesini istismar ediyorlar”. Gördünüz mü “düzeltme”yi? Meğer “devrimci durum” değil “devrimci mücadele” imiş! Bu, tahrifatçılık da değil, düpedüz hokkabazlıktır. Veya bataklığa saplanmış birinin can havliyle çırpınmasıdır. Baylarımız, çırpındıkça revizyonizm batağına daha da fazla batıyorlar.

LATİN-AMERİKA DEVRİMİNİN TAKTİK VE STRATEJİSİ¹

Che Guevara – Politik Yazılar

“Taktik, silahlı güçlerin çarpışmalarda nasıl kullanılacağını, stratejiyse çarpışmalardan savaşın amacına ulaşmada nasıl yararlanılacağını öğretir.”

Carl Von Clausewitz

Notlarımızın başına, Napoleon’la savaşan ve ustaca bir savaş teorisi ortaya koyan Clausewitz’den aldığımız sözleri koyduk. Çözümlemesi burjuvalara özgü olduğu halde, düşüncelerinin açıklığından dolayı, Lenin ondan alıntı yapmayı severdi.

Taktik ve strateji, savaş sanatının iki temel ögesidir, ama savaş ve siyaset bir ortak paydayla birbirine bağlıdır. Bu ortak özellik nihai bir amaca ulaşmak için ısrarla sürdürülen çabadır. Nihai amaca, silahlı savaşla düşmanın yok edilmesi ya da siyasi iktidarın ele geçirilmesi olabilir.

Bununla birlikte, savaşçı ve politik mücadeleleri yöneten taktik ve stratejik ilkelerin çözülmesi, şematik bir formüle indirgenemez.

Bu ilkelerin her birinin değeri, ancak, pratikle ve pratiğin içerdiği son derece karmaşık etkinliklerin analiziyle ölçülebilir.

Değişmez taktik ve stratejik hedefler yoktur. Taktik hedefler bazen stratejik bir önem kazanır, bazen de tersine, bazı durumlarda, stratejik hedefler basit taktik öğeler halini alırlar.

Devrimci güçlerin büyük nihai stratejik amaca, yani iktidarın ele geçirilmesine yönelik tüm gerçeklerden ve tüm koşullardan tam anlamıyla yararlanmasını sağlayan, her bir ögenin göreceli öneminin dikkatli ve doğru biçimde incelenmesidir.

İktidar, devrimci güçlerin zorunlu stratejik hedefidir, her şeyin bu büyük amaca bağlı kılınması gerekir.

Mutlak biçimde çelişkili çıkarları temsil eden, son

derece birbirine aykırı iki gücün kutuplara böldüğü bu dünyada, iktidarın alınması coğrafik ya da toplumsal bir olguyla sınırlanamaz. İktidarın alınması devrimci güçlerin dünya çapındaki amacıdır. Geleceği fethetmek devrimin stratejik ögesidir, bugünü durdurmak, değişmesini önlemekse, çağdaş dünyada savunma konumunda bulunan gericiliğin karşı stratejisidir.

Dünya çapındaki bu mücadelede, konum çok önemlidir. Bazen belirleyici bile olabilir. Örneğin, Küba, Latin-Amerika’nın ekonomik bakımdan çarpıtılmış geniş savaş alanını gözleyen bir ileri karakol konumundadır. Küba örneği, tüm Latin-Amerika halklarına ışık tutar. Küba ileri karakolu, şu anda dünya egemenliğini aralarında tartışan iki büyük hasmın, emperyalizmle sosyalizmin gözünde büyük stratejik değer taşır.

Başka bir coğrafik ya da toplumsal çerçeve içersinde bulunsaydı, değeri de başka olurdu. Devrimden önce Küba, emperyalist dünyanın bir taktik ögesinden başka bir şey değilken, önemi daha değişti. Şimdi, önemi artıyorsa, bunun nedeni yalnızca Küba’nın Latin-Amerika’ya açılan kapı olması değildir. Küba, stratejik, askeri ve siyasi konumunun gücüne, manevi etkisinin kudretini de ekliyor. “Manevi füzeler” öylesine büyük bir yıkıcı güce sahiptir ki, Küba’nın değerini belirleyen en önemli etken halini almıştır. Siyasi çatışmaların tüm öğelerini incelerken, bu çatışmayı içinde geliştiği koşulların oluşturduğu bütünden soyutlayamayız. Geçmişteki bütün olaylar, büyük stratejik hedeflere ulaşmak amacıyla bir çizgi ya da bir konum belirlemede yararlı olabilir.

Eğer, tartışma Latin-Amerika ile ilgiliyse, kesinlikle şu soruyu sormamız gerekir: Dünyanın bu parçasında, iktidarı ele geçirmek için kullanılacak taktik öğeler nelerdir? Kıtamızın bugünkü koşullarında, bu iktidarı (yani sosyalist

iktidarı) barışçı yollardan kurmak mümkün müdür, değil midir? Cevabımız kesin ve nettir: çoğu hallerde, mümkün değildir. Ya da, daha iyisi, iktidarın burjuva üstyapısı biçimsel olarak ele geçirilse bile, kurulu burjuva eşitlik koşullarında biçimsel iktidarı alan bu hükümetin sosyalizme geçişi, yeni toplumsal yapılara doğru ilerlemeyi önlemek için elinden geleni ardına koymayacak olan karşı güçlerle son derece şiddetli bir mücadele içinde gerçekleştirilmeye zorlanacaktır.

En önemli etken, üzerinde en çok tartışılan konu, devrimimizle Latin-Amerika'daki öteki hareketler arasındaki en büyük farkı yaratan nokta işte bu sorundur. Tavrımızı açıkça ortaya koymalı ve nedenlerimizi incelemeliyiz.

Bugün, Latin-Amerika'nın patlamak üzere olan bir volkandan farkı yok artık. Henüz lav püskürtmüyor, ama yeraltından gelen uğultular patlamanın yakın olduğunu haber veriyor. Kıtanın her köşesinde ön belirtiler ortaya çıkıyor. İkinci Havana Bildirisi bu yeraltı hareketlerinin dile getiriliş biçimi ve sentezidir; onların ulaşmaya çalıştığı hedefin bilincini uyandırmaya; yani devrimci değişimin zorunluluğunun, hatta bundan daha fazlasının, devrimci dönüşümün kesinlikle mümkün olduğunun bilincine varmaya çalışır. Kuşkusuz, Latin-Amerika volkanı, içinde yaşadığımız, iki karşıt tarih görüşü arasındaki temel güçlerin çarpışma döneminde, çağdaş dünyada kaynaşan tüm hareketlerden ayrı tutulamaz.

Yurdumuzdan söz etmek istersek, Havana Bildirisi'nin şu sözlerini tekrarlayabiliriz:

“Küba tarihi, Latin-Amerika tarihi değil de nedir? Latin-Amerika tarihi, Asya, Afrika, Okyanusya tarihi değil de nedir? Tüm bu halkların tarihi, emperyalizmin çağdaş dünyada en acımasız, en hunharca sömürsünün tarihi değil de nedir?”

Amerika, Afrika, Asya ve Okyanusya, emperyalizmin çabalarıyla ekonomik güçleri çarpıtılan bir bütünün parçalarıdır. Fakat tüm bu kıtalar aynı özellikleri taşımaz, Avrupa burjuvazisi güçlerinin uyguladığı emperyalist, sömürgeci ve yeni-sömürgeci ekonomik sömürü biçimleri, yalnızca Asya, Afrika ve Okyanusya'nın ezilen halklarının kurtuluş mücadelesiyle karşılaşmakla kalmaz, buralara kadar gelip sokulan Kuzey Amerika emperyalist sermayesiyle de rekabet etmek zorundadır. Bu mücadeleler, bazı ülkelerde güç ilişkilerini belirlemiş, ulusal burjuvazilerin, bağımsız ya da yeni-sömürgeci biçimlere barışçı geçişini sağlamıştır.

Latin-Amerika'da durum böyle değildir. Latin-Amerika, Kuzey Amerika emperyalizminin manevra alanıdır. Yeryüzünde, ulusal burjuvazilerin Amerika Birleşik Devletleri emperyalizmine karşı giriştiği mücadeleye müdahale etmeye yeterli ekonomik güç yoktur; bu yüzden, başka yerlerdekinden daha zayıf olan bu burjuvaziler kararsızlığa düşer ve emperyalizmle barış yapmayı yeğ-

lerler.

Pısırik burjuvalar sınıfı için, yabancı sermayenin buyruğu altına girmek ya da içteki halk güçleri tarafından yok edilmek seçeneklerinin yarattığı korkunç durum karşısında, Küba örneğinde, devrimin temsil ettiği kutuplaşma nedeniyle daha da keskinleşen açmazın karşısında, uzlaşmaya yanaşmaktan başka çözüm yoktur. Bu uzlaşma yapıldıktan, barış antlaşması yürürlüğe girdikten sonra, içteki gericiliğin güçleri, en büyük uluslararası gerici güçle ittifak kurar, toplumsal devrimlerin barışçı gelişimi olanaksızlaşır.

İkinci Havana Bildirisi güncel durum konusunda şunları belirtmektedir:

“Bugün birçok Latin Amerika ülkesinde devrim kaçınılmazdır. Bu gerçeği belirleyen, herhangi bir kişinin istek ve iradesi değildir. Bu gerçek, Latin-Amerika insanının içinde yaşadığı müthiş sömürü koşullarının, kitlelerin devrimci bilinçlerindeki gelişmenin, emperyalizmin dünya çapındaki bunalımının ve ezilen halkların evrensel mücadele hareketinin sonucudur.

Bugünkü endişe, kesinlikle isyan belirtisidir. Şimdi, yerli halktan başlayarak, Afrika'dan getirilen kölelerin ve sonradan oluşan ulusal grupların, bugün hor görülme, aşağılanmayı, yankee boyunduruğunu paylaştıkları gibi, daha iyi bir gelecek umudunu da paylaşan beyazların, zencilerin, melezlerin, dört yüz yıldır, köleci, yarı-köleci ve feodal tarzda sömürülüşünün tanıdığı olan kıtada derinliklerine kadar sarsılıyor.”

Öyleyse, Latin-Amerika'da daha adaletli toplumsal düzenler kurulması kararlaştırıldıysa, temelde silahlı savaş olasılığı göz önünde bulundurulmalıdır, sonucuna varabiliriz. Marksizmin klasikleri barışçı geçiş olasılığına yer verir, partiler bildirilerinde bu konuda güvence bile verirler, fakat Latin-Amerika'nın bugünkü koşullarında, her geçen dakika barışçı girişimleri daha da zorlaştırıyor. Küba'da gözlenen son olaylar, uyuşmazlığın temel yönleri konusunda burjuva hükümetleriyle saldırgan emperyalizmin nasıl birleştiğine iyi bir örnektir.

Şu nokta üzerinde ısrarla duruyoruz: Barışçı geçiş, seçimle ya da kamuyu değişimleri ve düşünce akımları sayesinde, doğrudan doğruya çarpışmaya girmeksizin biçimsel iktidarı ele geçirmek değil, sosyalist iktidarın tüm yetki ve görevleriyle, silahlı ordu kullanılmadan kurulması anlamına gelir. Bütün ilerici güçlerin silahlı devrim yolunu seçmeyeceği akla yatkındır, bunlar, burjuva koşulları altında, yasal mücadele olasılığından sonuna kadar yararlanacaklardır.

İktidarı aldıktan sonra, devrimci hareketlerin benimseyeceği biçim konusunda da çok ilginç sorular ortaya atılıyor. 81 partinin bildirisi bu dönemi şöyle tanımlıyor:

“Büyük Ekim Sosyalist Devrimiyle başlayan, özünü kapitalizmden sosyalizme geçişin oluşturduğu çağımız, birbirine taban tabana zıt iki toplumsal sistem arasındaki

mücadele çağı; sosyalist devrimler ve ulusal kurtuluş devrimleri çağı; emperyalizmin batış, sömürgecilik sisteminin yıkılışı çağı; giderek artan sayıda halkların sosyalizm yoluna koyulma çağı; sosyalizmin ve evrensel komünizmin zafer çağıdır.

Çağımızın temel çizgisi, dünya sosyalist sisteminin yavaş yavaş insan toplumunun gelişiminin belirleyici etkeni halini almasıdır.”

Ulusların kurtuluş mücadelesi çok önemli olmakla birlikte, içinde yaşadığımız çağın ayırıcı niteliği kapitalizmden sosyalizme geçiştir.

Tüm sömürülen kıtalarda, toplumsal düzenlerin belli bir gelişim düzeyine eriştiği ülkeler vardır; fakat bunların hemen hemen hepsinin belirleyici özelliği feodal nitelikli geniş toplumsal tabakalara sahip olmaları ve büyük ölçüde yabancı sermayeye bağlı olmalarıdır. Doğal evrime göre, kurtuluş mücadelesi içinde, burjuvazinin az ya da çok egemen olduğu ulusal demokrasi hükümetlerine varılacağı akla uygundur; gerçekte, çoğu kez görülür bu durum. Ama bağımsızlıklarını kazanmak için kuvvete başvurmak zorunda kalan halklar, toplumsal reformlar yolunda daha çok ilerlemişler, bunlardan pek çoğu sosyalizme varmıştır. Toplumsal dönüşümler üzerinde silahlı mücadelenin etkileri konusunda, Küba ve Cezayir elle tutulur, gözle görülür en yeni örneklerdir. Her ne kadar, Latin-Amerika’da barışçı yol olasılığının nerdeyse tamamıyla saf dışı olduğu sonucuna varmış bulunuyorsak da, dünyanın bu bölgesinde devrimlerin zaferinin büyük bir olasılıkla sosyalist yapıdaki düzenler getireceğini sözlerimize ekleyebiliriz.

Ancak, bu hedefe ulaşabilmek için oluk oluk kan akıtmak gereklidir. Yaralarını daha saramayan Cezayir, hâlâ kan döken Vietnam, bağımsızlığı için tek başına, yiğitçe dövüşen Angola, Küba davasının kardeşleri olan yurtseverleri son zamanlarda devrimimize en tam ve en yüksek dayanışmayı sunan Venezüella, yeraltı çalışmalarıyla çok güç bir mücadele yürüten Guatemala bu gerçeği apaçık gösteren örneklerdir.

Halkın kanı bizim en değerli hazinemizdir, ama gelecekte daha çok kan akıtılmaması için şimdi feda edilmesi zorunludur.

Başka kıtalarda, halklar sömürgecilikten kurtulmayı başardılar, buralarda az çok sağlam burjuva rejimleri kuruldu. Bütün bunlar hemen hemen hiç şiddete başvurulmadan gerçekleştirildi. Fakat, olayların mantığı içinde, sürekli gelişen ulusal burjuvazinin belirli bir anda öteki halk tabakalarıyla çelişkilere düşeceği hatırdan çıkarılmamalıdır. Sömürgeci ülkenin boyunduruğu kırılır kırılmaz bu burjuvazi devrimci bir sınıf olmaktan çıkıp, sömürücü bir sınıfa dönüşecek, böylece toplumsal mücadeleler döngüsünü tamamlayacaktır. Tüm bunlar barışçı yoldan olsun olmasın, kesin olan gerçek, iki büyük düşmanın, sömürülenle sömürenin, kaçınılmaz biçimde yine karşı karşıya gelecekleridir.

İktidara geçme biçimi konusunda çağımızın açmazı, yankee emperyalistlerinin müdahalesinden de kurtulamamıştır. Onlar da “barışçı geçiş” istiyor. Latin-Amerika’da hâlâ varlığını sürdüren eski feodal yapıların yıkılmasına bir diyecekleri yok, ulusal burjuvazinin en ileri unsurlarıyla ittifak kurmak için birtakım mali reformlar, toprak mülkiyeti düzeninde bir tür değişiklik yapılmasını da kabul ediyorlar, ölçülü bir sanayileşmeye, daha iyisi tekniği ve hammaddeleri Amerika Birleşik Devletleri’nden getirtilecek bazı tüketim mallarının üretimine izin vermek işlerine geliyor.

Emperyalistler için en kusursuz çözüm, ulusal burjuvazinin yabancı çıkarlarla işbirliği yapmasıdır; beraberce, ülke içte yeni endüstriler kurar, bu endüstriler için diğer emperyalist ülkelerle rekabeti tümüyle gereksiz kılan gümrük kolaylıkları elde eder, ülkedeki parayı koruyacak yasaların boşluklarından yararlanarak kârlarını yurt dışına kaçırlar.

Bu çok yeni ve daha akıllıca sömürü sistemi sayesinde “milliyetçi” ülke süper kârlar sağlayan tercihli gümrük tarifeleri çıkararak Birleşik Devletlerin çıkarlarını savunmayı üstlenir (Kuzey Amerikalılar kazandıkları paraları hemen ülkelerine geri götürürler). Rakipsiz malın fiyatı da tekellerce belirlenir elbette.

Tüm bunlar, Kalkınma İçin İşbirliği tasarılarına yansır. Bu tasarılar, emperyalizmin kârların küçük bir bölümünü ulusal sömürücü sınıflar arasında dağıtarak halkların devrimci koşullarının gelişmesini durdurmaya yönelik bir girişiminden başka bir şey değildir. Böylece satın alınan ulusal burjuvazi, en çok sömürülen sınıflara karşı emperyalizmin güvenilir bir işbirlikçisi olup çıkar. Başka bir deyişle, işbirliği, içteki çelişkileri olanaklar elverdiğince yok etmeye çalışır.

Daha önce de söylediğimiz gibi, Latin-Amerika’daki bu ekonomik mücadeleye müdahale edebilecek güç dünyada mevcut olmadığından, emperyalistlerin işi oldukça kolaydır. Geriye kalan tek olasılık, Avrupa Ortak Pazarı’nın, Almanya’nın yönetiminde hızla gelişip ülkelerimizdeki yankee sermayeleriyle rekabet etmeye yeterli ekonomik güce ulaşmasıdır. Ancak, çelişkiler öylesine gelişiyor ve bunların şiddete başvurularak çözülmesi öylesine çabuk ve patlama biçiminde oluyor ki, Latin-Amerika’nın iki emperyalist güç arasındaki ekonomik mücadeleye sahne olmaktan çok önce, sömürenler ve sömürülenler arasındaki savaş alanına dönüşeceği izlenimi uyandırıyor. Bunun anlamı, İlerleme İçin İşbirliği eğilimlerinin gerçeğe dönüşmeyeceğidir; çünkü nesnel koşullar ve kitlelerin bilinci böylesine basit bir tuzağa düşmeyecek kadar olgunlaşmış bulunmaktadır.

Bugün için belirleyici olan, emperyalizm-ulusal burjuvazi cephesinin sıkıca birleşmesidir. OAS’ın son oylamasında, temel sorunlar konusunda uyumsuz sesler duyulmadı, yalnızca, bazı hükümetler çıplak gerçeği utangaçça yasal kılıflar altında gizlemeye çalıştı; yine de,

aldıkları kararların her türlü adalet anlayışına aykırı, saldırgan niteliğini inkar etmeye kalkışmadılar.

Küba'nın nükleer başlıklı füzelere sahip olması, hepsinin Birleşik Devletler'in safına geçmesi için baha ne oldu, Domuzlar Körfezi olayı bile onları bu tavrından vazgeçiremedi. Oysaki, saldırganın kim olduğunu çok iyi biliyorlar. Yalnız, ne var ki, açıkça söylemeseler bile Küba devriminin onlar açısından temsil ettiği gerçek tehlikenin de farkındalar. En uzlaşmacı ve bu yüzden en ikiyüzlü olan ülkeler Küba'nın yıkıcı etkisinden söz ediyor, haksız da değiller. Küba'nın temsil ettiği en büyük tehlike, oluşturduğu örnek, devrimci düşüncelerinin yayılması, dünyaca tanınan bir şefin yönetimindeki hükümetinin halkın alnını tarihte az rastlanır yüceliklere ulaştırmasıdır.

Sözünü ettiğimiz örnek, külleri yeni toplumlara temel olsun diye nükleer silahlarla yok edilmeyi göze alan, düşüncesi sorulmadan atomik füzelerin kaldırılması anlaşması imzalandığında yakınmayan, sızlanmayan, ateşkesi canına minnet sayacak yerde, tek başına, bireysel sesini duyurmak, tek başına, bireysel savaşçı konumunu almak, tek başına bile olsa, tüm tehlikelere, hatta yankee emperyalizminin atom bombası tehdidine karşı savaşma kararını açığa vurmak için uluslararası arenada ortaya atılan bir halkın korkunç örneğidir.

Böyle bir tutum halkları harekete geçirir. Uluslar, Küba'dan yükselen yeni sesin çağrısını dinler. Bu ses, tüm korkulara, tüm yalanlara, önyargılara, yüzlerce yıllık açlığa, tüm bunları örtbas etmek için çevrilen dalaverelere baskın çıkar. Bu ses, tüm misillemelerden duyulan korkuya, en hunharca cezaya, en zalimce ölüme, sömürücülerin en vahşice eziyetlerine baskın çıkar. Bu berrak ve keskin ses Latin-Amerika'mızın her köşesini çınlatır.

Bu bizim görevimizdi, yerine getirdik. Devrimci inancımızın tüm kararlılığıyla yolumuza devam edeceğiz.

Tek yol bu mu, emperyalist kamptaki çelişkilerden yararlanılamaz mı, emperyalizm tarafından bazen zincire vurulan, ayaklar altında çiğnenen ve aşağılanan burjuva kesimlerinden destek aranamaz mı, Küba'nın tutumu kadar katı, kendi kendini yıkıcı olmayan bir çözüm bulunamaz mı, silahlı güç ve diplomatik manevralar bir arada kullanılarak Küba'nın hayatta kalması sağlanamaz mı gibi sorular sorulabilir. Cevap olarak, kaba kuvvete karşı güç ve kararlılık gereklidir, deriz. Bizi yok etmek isteyenlere karşı kendimizi savunmak için son damla kanımıza kadar savaşma iradesine sahip olmak zorundayız.

Halkın iradesine karşı her ne pahasına olursa olsun iktidarı ellerinde tutmak isteyenlerle mücadelede, bu çözüm, tüm Latin-Amerika için geçerlidir. Son sömürücü yenilgiye uğrayıncaya dek ateş ve kan eksik olmayacaktır. Latin Amerika'da bu devrim nasıl gerçekleştirilebilir? Sözü İkinci Havana Bildirisi'ne bırakalım:

“Ülkelerimizdeki ekonominin belirgin çizgisi sanayinin geri bırakılmışlığı ve tarımın feodal niteliğidir. Bu

yüzden, kentte çalışan işçilerin yaşama koşullarının güçlüğüne karşın, kırsal bölgeler halkı, daha da kötü baskı ve sömürü koşulları altında varoluş mücadelesi vermektedir. Nüfusun ezici çoğunluğunu oluşturan bu halk kesimi, toplam nüfusun yüzde yetmişini aşar.

Genellikle en gelişmiş kentlerde yaşayan büyük toprak sahipleri göz önüne alınmazsa, bu büyük kitlenin geri kalanı yok denecek kadar az ücret karşılığında büyük tarım alanlarında gündelikçi olarak çalışmakla ya da ortaçağa yarasır sömürü koşullarında toprağı işleyerek emeğini satmakla varoluşunu sürdürür. Bu durum Latin-Amerika'nın kırsal bölgelerinde yaşayan yoksul halkın büyük bir potansiyel devrimci güç oluşturmaya yol açar.

Sömürücü sınıfların iktidarını dayandığı biricik güç olan ordular, geleneksel savaşa uygun biçimde yapılanmış ve donatılmıştır. Bu silahlı güçler, harekât alanı olarak kendi arazilerini yeğleyen köylülerin düzensiz çarpışmalarıyla karşılaşınca kesinlikle etkisiz kaldıkları ortaya çıkar; düşen her devrim savaşçısına karşılık on asker kaybeder; görünmez ve yenilmez bir düşmanla dövüşürken saflarında moral bozukluğu hızla yayılır. Nerede olduğu bilinmeyen bu yenilmez düşman, ordudaki subayların harp akademisinde öğrendikleri, kentlerdeki işçi ve öğrencilere karşı baskı uygularken öylesine ustalıkla kullandıkları taktikleri, şamata ve tantanayı sergilemelerine fırsat vermez.

Küçük savaşçı çekirdeklerinin başlangıçtaki mücadelesine, sürekli yeni güçler katılır, kitle hareketleri patlak vermeye başlar, eski kurulu düzen yavaş yavaş yıpranıp yıkılır: Artık savaşın kaderini belirlemek, kentlerdeki kitlelerin ve işçi sınıfının elindedir.

Mücadelenin ta başından beri —düşmanlarının sayısından, gücünden ve kaynaklarından bağımsız olarak— bu ilk kadroları yenilmez kılan nedir? Bu halkın desteğidir ve kadrolar gittikçe daha yüksek derecede kitlelerin bu desteğinin hükmü altında olacaktır.

Bununla birlikte, köylülük, içinde tutulduğu bilgisizlik ve yaşadığı tecrit durumundan dolayı, devrimci aydınların ve işçi sınıfının devrimci ve politik yönetimini gereksinen bir sınıftır; bu, köylülüğün o olmaksızın kendiliğinden mücadeleye giremeyeceği ve zaferi ele geçiremeyeceği bir yönetimdir.

Latin-Amerika'nın bugünkü tarihi koşullarında ulusal burjuvazi, anti-feodal ve anti-emperyalist mücadeleyi yürütemez. Çıkarları yankee emperyalizmininkilerle çelişkili olsa da, sosyal devrim korkusuyla felce uğratılan ve sömürülen kitlelerin sesiyle korkutulmuş olan uluslarımızdaki bu sınıfın, yankeelere karşı göğüs geremediğini deney göstermektedir.”

İşte, İkinci Havana Bildirisi böyle söylüyor. Bu sözler, Latin-Amerika'da devrimin nasıl olması gerektiğinin bir tür yasası sayılabilir. Tümöyle işçi sınıfının yönetmeyeceği müttefikler düşünmemek, iktidara gelmek için

dayanak yaptığı güçleri yok eden korkak ve hain burjuvalarla işbirliğini düşünmemek; halkın silahllanması; eylem alanı olarak Latin-Amerika'mızın geniş toprakları; toprağı uğruna mücadele eden köylülük; tuzak; baskı güçlerine acımasızca ölüm; öldürülen içinse bir devrimciye yakışır onuruyla sineye çekeceğı ölüm. Geçerli olanlar bütün bunlardır.

Latin Amerika'nın görünümü böyle, savaşmaya hazırlanan bir kıta; ne kadar tez silaha sarılırsa, macheteleri, büyük toprak sahiplerinin, sanayicilerin, bankacıların, her türden sömürücünün ve bunların görünür kafası olan baskı ordusunun başları üstünde ne kadar tez sallarsa, o kadar iyi olur.

Taktik konusu uzun uzun tartışılabilir. Her zaman gerilla eyleminden mi yararlanılmalıdır, yoksa mücadelenin eksenini olarak öteki eylemler de kullanılabilir mi? Bize kalırsa, iki nedenden dolayı Latin-Amerika'da gerilla savaşından başka taktik kullanılmasına karşıyız.

Birincisi: Düşmanın iktidarda kalmak için mücadele edeceği varsayıldığına göre, baskı ordusunun yok edilmesi gerektiğı göz önünde bulundurulmalıdır. Bu silahlı gücü yok etmek için karşısına bir halk ordusu çıkarılmalıdır. Bu halk ordusu kendiliğinden meydana gelmez, düşmandan ele geçirdiğı malzemeyle silahlanmalıdır. Bu zor bir mücadeledir. Halk güçleri ve şefler bu mücadelede sürekli olarak kendilerinden daha büyük güçlerin saldırısına uğrar, kendilerini savunma ve uygun biçimde manevra yapma olanağından yoksundurlar. Tersine, gerilla çekirdeğı, savaşmaya elverişli arazide devrimci komutanlığın güvenliğini ve devamlılığını sağlar, halk ordusunun genelkurmayı tarafından yönetilen kentlerdeki güçler son derece önemli eylemler gerçekleştirebilirler.

Kentlerdeki grupların yok edilmesi bile, devrimin ruhunu ve yönetimini öldürmeyecek, yönetim kırsal bölgelerdeki kalesinden kitlelerin devrimci eğilimini körüklemeyi ve başka savaşlar için yeni güçler örgütlemeyi sürdürecektir.

İkincisi: Mücadele kıtasal niteliktedir. Latin-Amerika'nın kurtuluşunun bu yeni aşaması, belirli bir toprak parçası üzerinde iktidar için mücadele eden iki yerel gücün çarpışması olarak düşünülebilir mi? Elbette ki, hayır. Tüm halk güçleri ve tüm baskı güçleri arasındaki mücadele bir ölüm kalım savaşı olacaktır.

Yankee'ler çıkarları gereğı dayanışma için ve Latin-Amerika'daki savaş belirleyici olduğundan müdahale edeceklerdir. Bu müdahalede tüm güçlerini kullanacak, elleri altında bulunan tüm yok edici silahlarla halk güçlerini cezalandıracaklardır. Devrimci iktidarların güçlenmesine fırsat vermeyecek, bunlardan biri başarıya ulaşırsa yeniden saldırıya geçecek, bu yeni iktidarı tanımayacak, devrimci güçleri bölmeyi deneyecek, her çeşit bozguncuyu devreye sokacak, genç devleti kendi ekonomisi içinde boğmaya çalışacak, kısacası onu yok etmek için ne gerekiyorsa hepsini

yapacaktır.

Bu koşullar altında, Latin-Amerika'da tek bir ülkede zafere ulaşmanın güç olduğuna inanıyoruz. Baskı güçlerinin birleşmesine, halk güçlerinin birleşmesiyle karşılık verilmesi zorunludur. Baskının dayanılmaz olduğu tüm ülkelerde, isyan bayrağı dalgalandırılmalıdır. Bu bayrak, tarihin zorunlu kıldığı biçimde, kıtasal bir anlam kazanaacaktır. Fidel'in dediğı gibi And Sıradağları, Latin-Amerika'nın Sierra Maestra'sı olmaya adaydır ve kıtanın uçsuz bucaksız topraklarının tümünün kaderi, emperyalist güce karşı verilecek ölüm kalım mücadelesinde savaş alanına dönüşmektedir.

Mücadelenin ne zaman bu kıtasal boyutlara ulaşacağını ve ne kadar süreceğini şimdiden söyleyemeyiz; fakat tarihi, ekonomik, politik koşulların doğurduğu bu çatışmanın yaklaştığını, asla doğru yoldan şaşmayacağını daha bugünden haber verebiliriz.

Bu kıtasal taktik ve strateji yerine sınırlı kalıplar uygulanıyor: Dar kapsamlı seçim çekişmeleri; şurada burada seçimi kazananların başarıları; iki milletvekili, bir senatör, dört belediye başkanı, halkın üzerine ateş açılarak dağıtılan büyük çapta bir gösteri; bir öncekine göre bir iki oy farkıyla kaybedilen yeni bir seçim; kazanılan bir grev, kaybedilen on grev; bir adım ileri, on adım geri; belli bir kesimde zafer, bir diğerinde on kez bozgun... Sonra birdenbire oyunun kuralları değişir, her şeye yeniden başlamak gerekir.

Bu tutum neden ileri geliyor? Halk enerjisini neden hep böyle boşuna harcıyor? Bunun tek nedeni var: Bazı Amerika ülkelerinde ilerici güçler taktik hedefler ile stratejik hedefleri korkunç bir şekilde birbirine karıştırıyorlar, küçük taktik sorunlarda büyük stratejik hedefler görmek istemişlerdir. Bu önemsiz saldırı mevzilerini ve elde edilen küçük kazançları, sınıf düşmanının temel hedefleri olarak göstermeyi bilen gericiliğin akıllıca davrandığını kabul etmeliyiz.

Böylesine büyük hatalar işlenen ülkelerde, halk hiçbir değeri olmayan eylemler için son derece büyük fedakârlıklar pahasına her yıl alaylarını seferber eder. Bunlar düşman topçusunun ateşine maruz kalan geçici mevzilerdir.

Bu mevzilerin adı, parlamentodur, kanuniliktir, yasal ekonomik grevdir, ücret artışıdır, burjuva anayasasıdır, bir halk kahramanının serbest bırakılmasıdır... Ve işin en kötü tarafı şudur ki, bu mevzileri elde etmek için bile, burjuva devletin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasal oyuna katılmak iznini alabilmek için de uslu ve akıllı başında insanlar olduğumuzu, hiçbir tehlike arz etmediğimizi; örneğin kışlalara ve trenlere saldırmak, köprüleri uçurmak, katilleri ve işkence uzmanlarını cezalandırmak, dağlara çıkıp ayaklanmak ya da yumruklarımızı sert ve kararlı bir biçimde kaldırarak, Amerika'ya son kurtuluş mücadelesinin kesin müjdesini vermek gibi tehlikeli işler-

le bir alış-verişimizin olmadığını ispat etmek lazımdır.

Latin Amerika'nın görünümü çelişkilerle doludur: İlerici güçlerin, yönettiklerinin düzeyinde olmayan yöneticileri; inanılmaz yüceliklere ulaşan halklar; harekete geçmek için yanıp tutuşan kitleler ve onları engelleyen yöneticiler; bu Latin Amerika ülkelerinde kol gezen kitle katliamları ve her şeye karşı kurtuluşları demek olan bu kitle katliamlarına doğru korkusuzca ilerleyen halklar; büyük stratejik zaferlere ulaşmak, siyasi iktidarı ele geçirmek, orduyu ve insanın insan tarafından sömürüldüğü sistemi yok etmek için önüne geçilmez bir istek duyan kitlelerin bu atılımını durduracak araçları kullanan akli başında, mantıklı kimseler. Bu çelişkili görünüm, aynı zamanda cesaret vericidir, çünkü kitleler sabırla devrimciliğin bağdaşmadığını biliyor ve savaşa hazırlanıyorlar.

Emperyalizm, konumlarını birer birer kaybetmeyi sürdürecektir mi? Yoksa, daha önce gözümüzü korkutmaya çalıştıkları biçimde, dünyayı atom yangınının közlerine dönüştürecek vahşice bir nükleer saldırıya mı girişecek? Bir şey diyemeyiz. Tek bildiğimiz, atom bombalarının milyonlarca kurbanına mal olsa bile kurtuluş yolunu izleyeceğimizdir. Çünkü, iki sistem arasındaki ölüm kalım savaşında, sosyalizmin ya kesin zaferi, yahut da emperyalist saldırganın nükleer zaferi önünde geri çekilmesi söz konusudur.

Küba istilaya uğramanın eşiğine kadar geldi: Ona tehdit savuranlar dünya emperyalizminin en büyük güçleridir. Bu nedenle atom bombaları altında yok etmekle bize gözdağı vermeye çalışıyorlar. Ülkemiz sarsılmaz siperinden kader belirleyici savaş çağrısında bulunuyor: Bu savaş bir saatte ya da birkaç dakikada bitmeyecek, kıtamızın her köşesine yayılıp korkunç acılar içinde, belki de yıllarca sürecektir. Müttefik emperyalist ve burjuva güçlerin saldırısı, halk hareketlerini pek çok kez yok olmanın sınırına dek getirecek, fakat bu hareketler her zaman yeniden ortaya çıkacak, tam ve kesin zafere erişinceye kadar halkın gücüyle durmadan yenilenecektir.

Halkımız, tek başına bulunduğu öncü siperinden sesini duyuruyor, söylediği, bozguna uğramış bir devrimin son şarkısı değil, Latin-Amerikalı savaşçıların dudaklarında sonsuza dek kalacak bir devrim marşıdır ve tarihten yankılarla çınlamaktadır.

Dipnotlar

¹ 1962 Ekim bunalımının ilk gününde yazılan bu makale yazarın sağlığında yayınlanmamış, ilk kez 1968 Ekiminin ilk haftasında Küba devrimci silahlı kuvvetlerinin organı olan Verde Olivo dergisinde yayınlanmıştır.